

Chuyên đề 1:

BẢO TOÀN KHỐI LƯỢNG

Chuyên đề gồm 59 trang

I. PHƯƠNG PHÁP BẢO TOÀN KHỐI LƯỢNG

1. Nội dung phương pháp bảo toàn khối lượng

- Cơ sở của phương pháp bảo toàn khối lượng là định luật bảo toàn khối lượng:

Trong phản ứng hóa học, tổng khối lượng các chất tham gia phản ứng bằng tổng khối lượng các sản phẩm tạo thành

- Hệ quả của định luật bảo toàn khối lượng:

✧ Hệ quả 1

Trong phản ứng hóa học, tổng khối lượng các chất đem phản ứng bằng tổng khối lượng các chất thu được sau phản ứng. Các chất thu được gồm các chất sản phẩm và có thể có cả chất phản ứng còn dư.

Ví dụ: Cho 15,6 gam hỗn hợp hai ancol (rượu) đơn chức, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng tác dụng hết với 9,2 gam Na thu được 24,5 gam chất rắn và V lít H₂ (đktc). Tính V.

Ở ví dụ này, chất rắn là muối natri ancolat và có thể có Na còn dư.

Các hướng tư duy để tính thể tích H₂:

ℵ **Hướng 1:** Tính số mol H₂ theo số mol ancol hoặc theo số mol Na phản ứng

Do chưa biết khối lượng mol trung bình của hai ancol nên không thể tính được số mol ancol, có thể tính được mol Na đem phản ứng nhưng không tính được mol Na phản ứng (do Na có thể còn dư). Như vậy, theo hướng này ta không thể tính được số mol và thể tích của H₂.

ℵ **Hướng 2:** Áp dụng hệ quả 1 của định luật bảo toàn khối lượng

Với hướng này, việc tính số mol và thể tích H₂ trở nên dễ dàng hơn nhiều:

$$m_{\text{ancol}} + m_{\text{Na}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{H}_2}$$

$$\Leftrightarrow 15,6 + 9,2 = 24,5 + 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2 (\text{đktc})} = \boxed{3,36 \text{ lít}}$$

✧ Hệ quả 2

Tổng khối lượng của các chất trong hỗn hợp bằng tổng khối lượng các thành phần (nguyên tố hoặc nhóm nguyên tố) tạo nên các chất đó.

Ví dụ 1: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp CH₄, C₃H₆, C₇H₈ thu được 2,464 lít CO₂ (đktc) và 1,62 gam nước. Tính m.

Hướng dẫn giải

Theo hướng tư duy thông thường: Muốn tính khối lượng của các chất trong hỗn hợp, ta tính số mol của từng chất rồi suy ra khối lượng của chúng.

Có ba chất ứng với số mol x, y, z mà chỉ có hai thông tin là số mol CO₂ và H₂O nên chỉ lập được hệ hai phương trình 3 ẩn: không tính được x, y, z.

Nếu áp dụng hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng, ta thấy: Ba chất trên đều có thành phần nguyên tố là C và H, vậy chỉ cần tính được khối lượng của C và H là tính được khối lượng của hỗn hợp. Ta có:

$$m_{\text{hỗn hợp}} = m_C + m_H = \frac{2,464}{22,4} \cdot 12 + \frac{1,62}{18} \cdot 2 = \boxed{1,5 \text{ gam}}$$

Ví dụ 2: Dung dịch X chứa các ion: 0,2 mol Cu^{2+} , 0,1 mol Na^+ , 0,15 mol SO_4^{2-} , 0,1 mol Cl^- , 0,1 mol NO_3^- . Tính khối lượng muối trong X.

Hướng dẫn giải

Nếu tư duy theo hướng tính khối lượng của từng muối, sau đó suy ra tổng khối lượng của chúng thì rất phức tạp, vì rất khó để xác định xem dung dịch X được tạo thành từ các muối nào. Còn nếu sử dụng hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng thì vấn đề sẽ được giải quyết đơn giản hơn nhiều. Ta có:

$$m_{\text{muối}} = m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,2 \cdot 64 + 0,1 \cdot 23 + 0,15 \cdot 96 + 0,1 \cdot 35,5 + 0,1 \cdot 62 = \boxed{39,25 \text{ gam}}$$

Phương pháp bảo toàn khối lượng là phương pháp giải bài tập hóa học sử dụng các hệ quả của định luật bảo toàn khối lượng.

2. Ưu điểm của phương pháp bảo toàn khối lượng

a. Xét các hướng giải bài tập sau:

Ví dụ 1: Cho hỗn hợp X gồm hai chất hữu cơ có cùng công thức phân tử $\text{C}_2\text{H}_7\text{NO}_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH và đun nóng, thu được dung dịch Y và 4,48 lít hỗn hợp Z (ở đktc) gồm hai khí (đều làm xanh giấy quỳ ẩm). Tỉ khối hơi của Z đối với H_2 bằng 13,75. Cô cạn dung dịch Y thu được khối lượng muối khan là:

A. 16,5 gam. B. 14,3 gam. C. 8,9 gam. D. 15,7 gam.

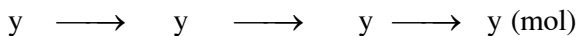
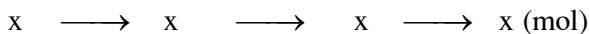
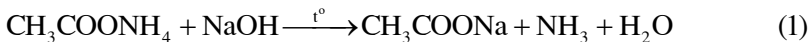
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương pháp thông thường – tính toán theo phương trình:

Theo giả thiết: Z gồm hai chất khí đều làm xanh giấy quỳ ẩm, nên suy ra Z gồm hai chất có tính bazơ. Vì $\overline{M}_Z = 13,75 \cdot 2 = 27,5 \text{ g/mol}$ nên Z chứa một chất là NH_3 , chất còn lại là amin. Hai chất trong X là $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ và $\text{HCOOH}_3\text{NCH}_3$.

Phương trình phản ứng:

Theo giả thiết và các phản ứng (1), (2), ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_Z = 0,2 \text{ mol} \\ \overline{M}_Z = 27,5 \text{ g/mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + y = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \\ \frac{17x + 31y}{x + y} = 27,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Trong Y chứa CH_3COONa và HCOONa . Khi cô cạn dung dịch Y thu được khối lượng muối khan là:

$$m_{\text{muối}} = m_{\text{CH}_3\text{COONa}} + m_{\text{HCOONa}} = 0,05.82 + 0,15.68 = \boxed{14,3 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng

Những hợp chất phản ứng với dung dịch kiềm tạo ra khí làm xanh giấy quỳ tím thì phải là muối amoni của amin hoặc NH₃ với các axit vô cơ hoặc axit hữu cơ.

Những muối amoni của amin hoặc NH₃ có công thức chung C_nH_{2n+3}O₂N là muối amoni của NH₃ hoặc amin với axit hữu cơ no, đơn chức.

Đặt công thức chung của hai hợp chất trong X là RCOOH₃NR'

Phương trình phản ứng:

Theo (2), ta có:

$$n_{\text{RCOOH}_3\text{NR}' (\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N})} = n_{\text{NaOH}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{R}'\text{NH}_2} = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng đối với (2), ta có:

$$m_{\text{RCOOH}_3\text{NR}' (\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N})} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{RCOONa}} + m_{\text{R}'\text{NH}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 0,2.77 + 0,2.40 = m_{\text{RCOONa}} + 0,2.13,75.2 + 0,2.18 \Rightarrow m_{\text{RCOONa}} = \boxed{14,3 \text{ gam}}$$

b. Nhận xét

Với cách 1: Hướng tư duy là tính gián tiếp khối lượng hỗn hợp muối thông qua việc tính khối lượng của từng muối. Theo hướng tư duy này, ta phải xác định được công thức cấu tạo của từng chất và tính được số mol của chúng. Đối với hỗn hợp X, chứa 2 hợp chất chỉ có 2 nguyên tử C nên dựa vào các thông tin mà đề cho có thể dễ dàng xác định cấu tạo của chúng. Tuy nhiên nếu các hợp chất có nhiều C hơn (C₃H₉O₂N, C₄H₁₁O₂N...) thì việc xác định công thức cấu tạo sẽ khó hơn, có khi phải xét nhiều trường hợp mới tìm được cấu tạo đúng của các chất. Và việc phải tính toán để tìm số mol, khối lượng của từng chất cũng sẽ mất nhiều thời gian hơn.

Với cách 2: Hướng tư duy là tính trực tiếp tổng khối lượng của hỗn hợp muối. Theo hướng tư duy này, ta chỉ cần tìm công thức cấu tạo tổng quát cho các chất trong hỗn hợp, không cần xác định cấu tạo của từng chất. Hướng tư duy này có ưu điểm là tính toán đơn giản, cho kết quả nhanh, do đó rút ngắn được thời gian làm bài. Kể cả khi đề cho hỗn hợp các chất có số C nhiều hơn và số lượng các chất trong hỗn hợp tăng lên thì ta vẫn có thể tính toán dễ dàng.

c. Kết luận

So sánh 2 cách giải ở trên, ta thấy: **Phương pháp bảo toàn khối lượng** có ưu điểm hơn hẳn so với phương pháp thông thường khi áp dụng cho các bài tập tính khối lượng hỗn hợp các chất. Mở rộng ra, ta thấy: Phương pháp bảo toàn khối lượng sẽ phát huy hiệu quả cao đối với các bài tập tính tổng lượng chất (khối lượng, số mol, thể tích...) trong hỗn hợp.

3. Phạm vi áp dụng

Phương pháp bảo toàn khối lượng có thể giải quyết được nhiều dạng bài tập hóa vô cơ hoặc hóa hữu cơ, có thể là phản ứng oxi hóa – khử hoặc phản ứng không oxi hóa – khử.

Một số dạng bài tập thường dùng bảo toàn khối lượng là:

+ Tính khối lượng hỗn hợp các chất trong phản ứng.

- + Tính nồng độ phần trăm các chất trong dung dịch.
- + Bài tập đốt cháy hợp chất hữu cơ.
- + Bài tập liên quan đến phản ứng crackinh, đề hiđro (tách hiđro), hiđro hóa (cộng hiđro) của các chất hữu cơ.
- + Bài tập thủy phân este của phenol, thủy phân hoàn toàn peptit.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Dạng 1: Tính lượng chất trong phản ứng

PHƯƠNG PHÁP GIẢI

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp 1 trong các dạng bài tập sau đây thì ta nên sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng:

(1). Tính khối lượng của hỗn hợp các chất đem phản ứng hoặc khối lượng hỗn hợp chất thu được sau phản ứng.

(2). Tính khối lượng chất phản ứng hoặc tạo thành ở dạng tổng quát.

(3). Tính nồng độ mol của chất lỏng, thể tích của chất khí nhưng việc tính trực tiếp số mol của các chất này gặp khó khăn.

(4). Đốt cháy hợp chất hữu cơ, trong đó đề bài cho biết thông tin về số mol của oxi hoặc không khí tham gia phản ứng.

Bước 3: Căn cứ vào các giả thiết, phân tích, đánh giá để lựa chọn hướng giải theo hệ quả 1 hay hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng thì tối ưu hơn.

Bước 4: Thiết lập phương trình bảo toàn khối lượng. Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Cho m gam một oxit sắt phản ứng vừa đủ với 0,75 mol H_2SO_4 , thu được dung dịch chỉ chứa một muối duy nhất và 1,68 lít khí SO_2 (đktc, sản phẩm khử duy nhất của S^{+6}). Giá trị của m là

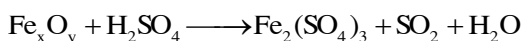
- A. 24,0.   B. 34,8.   C. 10,8.   D. 46,4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán:

Sơ đồ phản ứng:

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập:

Bài tập yêu cầu tính khối lượng của oxit sắt ở dạng tổng quát Fe_xO_y . Đây là dấu hiệu (2), chứng tỏ bài tập này sẽ sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng.

Bước 3: Căn cứ vào các giả thiết, phân tích, đánh giá để lựa chọn hướng giải theo hệ quả 1 hay hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng thì tối ưu hơn:

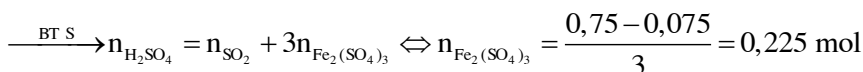
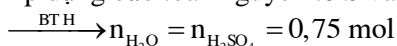
- Nhận thấy: Đề bài đã cho thông tin về số mol của H_2SO_4 và số mol của SO_2 , nên có thể tính được số mol của $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ dựa vào bảo toàn nguyên tố S, tính được

số mol H₂O dựa vào bảo toàn nguyên tố H. Như vậy, ta sẽ tính được khối lượng của H₂SO₄, Fe₂(SO₄)₃, SO₂ và H₂O.

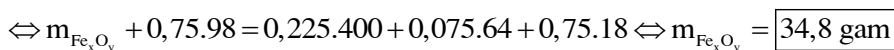
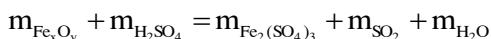
- Vậy ta lựa chọn hướng giải theo hệ quả 1 của định luật bảo toàn khối lượng.

Bước 4: Thiết lập phương trình bảo toàn khối lượng. Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố S và H, ta có:

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

Ngoài ra có thể lựa chọn các hướng giải sau: Viết phương trình phản ứng, tìm công thức và số mol của Fe_xO_y, rồi suy ra khối lượng của nó (1), Dựa vào hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng (2).

Nếu lựa chọn hướng (1) thì việc tính toán sẽ phức tạp và mất nhiều thời gian (bạn đọc có thể kiểm chứng).

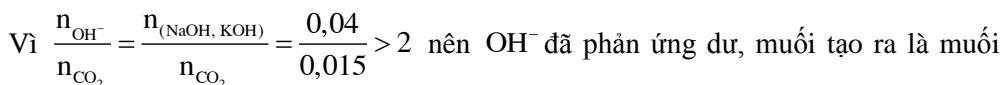
Ví dụ 2: Hấp thụ hoàn toàn 0,336 lít khí CO₂ (đktc) vào 200 ml dung dịch gồm NaOH 0,1M và KOH 0,1M thu được dung dịch X. Cô cạn toàn bộ dung dịch X thu được bao nhiêu gam chất rắn khan ?

A. 2,44 gam. B. 2,22 gam. C. 2,31 gam. D. 2,58 gam.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng, năm 2012)

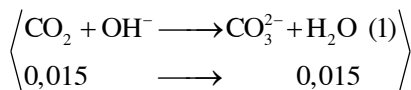
Hướng dẫn giải

Đề bài hỏi “Cô cạn toàn bộ dung dịch X thu được bao nhiêu gam chất rắn khan”. Đây là dấu hiệu (1), chứng tỏ bài tập này sẽ sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng.

trung hòa CO₃²⁻.

Phương trình phản ứng:

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

Ví dụ 3: Chia 46,84 gam hỗn hợp X gồm Al₂O₃, Fe₃O₄, CuO thành hai phần bằng nhau. Phần 1 phản ứng vừa đủ với 390 ml dung dịch HCl 2M. Cho phần 2 tác dụng vừa đủ với dung dịch H₂SO₄ loãng. Số gam muối sunfat thu được là

A. 44,87 gam. B. 51,11 gam. C. 54,62 gam. D. 61,64 gam.

(Đề thi thử lần 1 – THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy: Khối lượng của X ở mỗi phần là $\frac{46,84}{2} = 23,42$ gam.

Bản chất phản ứng là ion H^+ của axit HCl hoặc H_2SO_4 loãng phản ứng với ion O^{2-} trong hỗn hợp các oxit để tạo ra muối clorua hoặc sunfat và H_2O .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$n_{HCl} = 2n_{H_2SO_4} = 2n_{H_2O} \Rightarrow n_{H_2SO_4} = n_{H_2O} = \frac{1}{2}n_{HCl} = \frac{1}{2} \cdot 0,39 \cdot 2 = 0,39 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{H_2SO_4} = m_{\text{muối sunfat}} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 23,42 + 0,39 \cdot 98 = m_{\text{muối sunfat}} + 0,39 \cdot 18 \Leftrightarrow m_{\text{muối sunfat}} = \boxed{54,62 \text{ gam}}$$

Ví dụ 4: Dung dịch X chứa đồng thời các ion Na^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , Cl^- , HCO_3^- và SO_4^{2-} .

Đun nóng dung dịch X tới phản ứng hoàn toàn thu được 3,68 gam kết tủa, dung dịch Y và 2,24 lít khí thoát ra (đktc). Đem cô cạn dung dịch Y thì thu được 13,88 gam chất rắn khan. Tổng khối lượng muối có trong dung dịch X ban đầu là

A. 22,84 gam. B. 35,76 gam. C. 17,76 gam. D. 23,76 gam.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Phản ứng xảy ra khi đun nóng dung dịch X:

Theo giả thiết và (1), ta có: $n_{CO_2} = n_{H_2O} = 0,1$ mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_{\text{kết tủa}} + m_{\text{chất rắn}} + m_{CO_2} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_X = 3,68 + 13,88 + 0,1 \cdot 44 + 0,1 \cdot 18 = \boxed{23,76 \text{ gam}}$$

Ví dụ 5: Cho 100 ml dung dịch NaOH 4M tác dụng với 100 ml dung dịch H_3PO_4 aM thu được 25,95 gam hai muối. Giá trị của a là:

A. 1,5. B. 1,75. C. 1,25. D. 1.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Cách làm thông thường.

Xét hai trường hợp và tính toán theo phản ứng:

(1). Phản ứng tạo ra hai muối NaH_2PO_4 và Na_2HPO_4 .

(2). Phản ứng tạo ra hai muối Na_2HPO_4 và Na_3PO_4 .

(Bạn đọc tự giải tiếp)

Cách 2: Sử dụng phương pháp phân tích đánh giá kết hợp với bảo toàn nguyên tố

Giả sử phản ứng chỉ tạo ra NaH_2PO_4 thì:

$$n_{NaH_2PO_4} = n_{NaOH} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow m_{NaH_2PO_4} = 48 \text{ gam}$$

Giả sử phản ứng chỉ tạo ra Na_2HPO_4 thì:

$$n_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} = \frac{1}{2} n_{\text{NaOH}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} = 28,4 \text{ gam}$$

Giả sử phản ứng chỉ tạo ra Na_3PO_4 thì

$$n_{\text{Na}_3\text{PO}_4} = \frac{1}{3} n_{\text{NaOH}} = \frac{0,4}{3} \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Na}_3\text{PO}_4} = 21,87 \text{ gam.}$$

Trên thực tế, phản ứng tạo ra cả hai muối với khối lượng là 25,95 gam thuộc khoảng (21,87, 28,4). Suy ra hỗn hợp hai muối là Na_2HPO_4 và Na_3PO_4 .

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 142n_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} + 164n_{\text{Na}_3\text{PO}_4} = 25,95 \\ \xrightarrow{\text{BT Na}} 2n_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} + 3n_{\text{Na}_3\text{PO}_4} = n_{\text{NaOH}} = 0,4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{\text{Na}_3\text{PO}_4} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố P, ta có:

$$n_{\text{H}_3\text{PO}_4} = n_{\text{Na}_2\text{HPO}_4} + n_{\text{Na}_3\text{PO}_4}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_3\text{PO}_4} = 0,125 + 0,05 = 0,175 \text{ mol} \Rightarrow [\text{H}_3\text{PO}_4] = \frac{0,175}{0,1} = 1,75\text{M.}$$

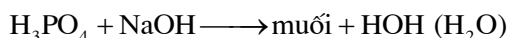
Cả hai cách trên đều tập trung vào việc tìm số mol của H_3PO_4 rồi suy ra nồng độ mol của nó. Có thể thấy đây là 2 cách giải dài dòng và thiếu tính sáng tạo.

Suy nghĩ: Việc tìm trực tiếp số mol của H_3PO_4 gặp khó khăn. Đây là dấu hiệu (3), chứng tỏ bài tập này còn một cách giải khác là áp dụng bảo toàn khối lượng.

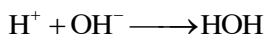
Cách 3: Sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng

Vì phản ứng tạo ra hai muối nên NaOH đã phản ứng hết.

Sơ đồ phản ứng:

Bản chất phản ứng là:

Nhận thấy: $n_{\text{HOH}} = n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} = 0,4 \text{ mol}$

Từ đó sẽ tính được khối lượng của H_2O . Mặt khác, khối lượng của hỗn hợp muối đã biết và dễ dàng tính được khối lượng của NaOH (vì đã biết số mol).

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{H}_3\text{PO}_4} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{H}_3\text{PO}_4} + 0,4.40 = 25,95 + 0,4.18 \Leftrightarrow m_{\text{H}_3\text{PO}_4} = 17,15 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_3\text{PO}_4} = \frac{17,15}{98} = 0,175 \text{ mol} \Rightarrow [\text{H}_3\text{PO}_4] = \frac{0,175}{0,1} = \boxed{1,75\text{M}}$$

Rõ ràng với cách 3 này, lời giải đã ngắn gọn hơn nhiều mà vẫn đảm bảo tính dễ hiểu. Vì đề bài hỏi nồng độ mol của H_3PO_4 chứ không hỏi khối lượng của nó, nên phải nắm được các dấu hiệu cho thấy một bài tập sẽ sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng thì mới có thể nhìn thấy được.

Ví dụ 6: Hỗn hợp X có khối lượng 82,3 gam gồm KClO_3 , $\text{Ca}(\text{ClO}_3)_2$, CaCl_2 và KCl . Nhiệt phân hoàn toàn X thu được 13,44 lít O_2 (đktc), chất rắn Y gồm CaCl_2 và KCl . Toàn bộ Y tác dụng vừa đủ với 0,3 lít dung dịch K_2CO_3 1M thu được dung dịch Z.

Lượng KCl trong Z nhiều gấp 5 lần lượng KCl trong X. Phần trăm khối lượng KCl trong X là

- A. 25,62%.   B. 12,67%.   C. 18,10%.   D. 29,77%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

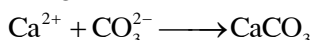
Theo giả thiết, ta thấy: Tính được tổng khối lượng của CaCl₂ và KCl trong Y bằng bảo toàn khối lượng, tính được số mol CaCl₂ dựa vào số mol K₂CO₃ phản ứng, từ đó tính được khối lượng CaCl₂, KCl và số mol KCl trong Y. Tính được số mol KCl trong Z dựa vào số mol CaCl₂, KCl trong Y và bảo toàn nguyên tố Cl, từ đó tính được số mol KCl trong X.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_{KCl/Y} + m_{CaCl_2/Y} + m_{O_2}$$

$$\Leftrightarrow 82,3 = 0,6.32 + m_{(KCl, CaCl_2) \text{ trong Y}} \Leftrightarrow m_{(KCl, CaCl_2) \text{ trong Y}} = 63,1 \text{ gam}$$

Bản chất phản ứng của Y với dung dịch K₂CO₃ là:

$$\Rightarrow n_{CaCl_2 \text{ trong Y}} = n_{K_2CO_3} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{KCl \text{ trong Y}} = \frac{63,1 - 0,3.111}{74,5} = 0,4 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$n_{KCl \text{ trong Z}} = n_{KCl \text{ trong Y}} + 2n_{CaCl_2 \text{ trong Y}} = 0,4 + 0,3.2 = 1 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, suy ra:

$$n_{KCl \text{ trong X}} = \frac{n_{KCl \text{ trong Z}}}{5} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{KCl \text{ trong X}} = \frac{0,2.74,5}{82,3} \cdot 100\% = \boxed{18,1\%}$$

Ví dụ 7: Cho m gam bột Cu vào 400 ml dung dịch AgNO₃ 0,2M, sau một thời gian phản ứng thu được 7,76 gam hỗn hợp chất rắn X và dung dịch Y. Lọc tách X, rồi thêm 5,85 gam bột Zn vào Y, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 10,53 gam chất rắn Z. Giá trị của m là:

- A. 3,84.   B. 6,40.   C. 5,12.   D. 5,76.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

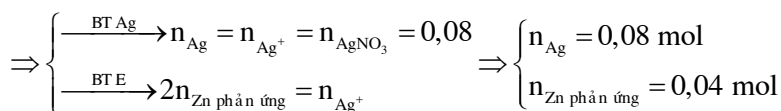
Nhận thấy: Bản chất hóa học của bài toán là Zn, Cu tác dụng với dung dịch AgNO₃. Chất khử là Zn và Cu, chất oxi hóa là AgNO₃.

$$\longrightarrow \begin{cases} \text{số mol electron do Ag}^+ \text{ nhận: } n_{Ag^+} = 0,4.0,2 = 0,08 \text{ mol} \\ \text{số mol electron do Zn nhường: } 2n_{Zn} = 0,09.2 = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

Do $2n_{Zn} > n_{AgNO_3}$ nên chỉ có Zn phản ứng với AgNO₃ (vì Zn hoạt động hóa học mạnh hơn Cu), Cu chưa phản ứng. Chất rắn thu được sau phản ứng gồm Ag, Cu và Zn còn dư, có khối lượng bằng tổng khối lượng chất rắn X và Z.

Theo bảo toàn nguyên tố Ag và bảo toàn electron, ta có:

Theo bảo toàn khối lượng ta có:

$$m_{Ag} + m_{Cu} + m_{Zn \text{ dư}} = m_X + m_Y$$

$$\Leftrightarrow 0,08.108 + m_{Cu} + (5,85 - 0,04.65) = 7,76 + 10,53 \Leftrightarrow m_{Cu} = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

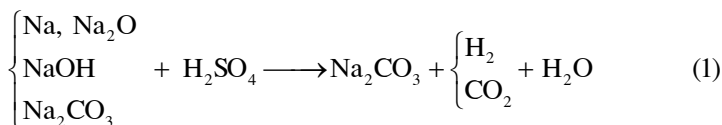
Ví dụ 8: Hòa tan hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm Na, Na₂O, NaOH và Na₂CO₃ trong dung dịch axit H₂SO₄ 40% (vừa đủ) thu được 8,96 lít hỗn hợp khí có tỷ khối đối với H₂ bằng 16,75 và dung dịch Y có nồng độ 51,449%. Cô cạn Y thu được 170,4 gam muối. Giá trị của m là:

- A. 37,2 gam. B. 50,4 gam. C. 50,6 gam. D. 23,8 gam.

(Đề thi HSG Tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Dung dịch Y chỉ chứa Na₂SO₄, 170,4 gam muối là khối lượng của Na₂SO₄.

$$\text{Khối lượng dung dịch Y là: } m_{\text{dd Y}} = \frac{170,4}{51,449\%} = 331,2 \text{ gam.}$$

$$\text{Khối lượng hỗn hợp khí CO}_2 \text{ và H}_2 \text{ là: } m_{(H_2, CO_2)} = \frac{8,96}{22,4} \cdot 16,75 \cdot 2 = 13,4 \text{ gam.}$$

Áp dụng bảo toàn gốc SO₄²⁻, ta có:

$$n_{H_2SO_4} = n_{Na_2SO_4} = \frac{170,4}{142} = 1,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{dd H}_2SO_4} = \frac{1,2 \cdot 98}{40\%} = 294 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{dd H}_2SO_4} = m_{\text{dd Y}} + m_{(H_2, CO_2)}$$

$$\Leftrightarrow m_X + 294 = 331,2 + 13,4 \Rightarrow m_X = \boxed{50,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 9: Cho m gam hỗn hợp các kim loại Mg, Al, Zn tác dụng vừa đủ với V lít dung dịch HNO₃ 1M, thu được sản phẩm khử là khí NO duy nhất và 35,85 gam muối trong đó oxi chiếm 64,268% khối lượng muối. Giá trị của m và V lần lượt là

- A. 25,93 và 0,64. B. 6,09 và 0,48.
C. 5,61 và 0,48. D. 6,09 và 0,64.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Vì phản ứng của Mg, Al, Zn với dung dịch HNO₃ chỉ tạo ra sản phẩm khử duy nhất là NO nên muối tạo ra trong dung dịch chỉ là muối nitrat kim loại.

Theo giả thiết, ta có: $n_{\text{O trong NO}_3^- \text{ tạo muối}} = \frac{64,268\% \cdot 35,85}{16} = 1,44 \text{ mol.}$

Suy ra: $n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = \frac{1}{3} n_{\text{O trong NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 0,48 \text{ mol}$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} \Leftrightarrow 35,85 = m_{\text{kim loại}} + 0,48 \cdot 62 \Leftrightarrow m_{\text{kim loại}} = \boxed{6,09 \text{ gam}}$

Theo bảo toàn electron, ta có:

$3n_{\text{NO}} = n_{\text{electron trao đổi}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 0,48 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NO}} = \frac{0,48}{3} = 0,16 \text{ mol.}$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{NO}} = 0,48 + 0,16 = 0,64 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd HNO}_3 1\text{M}} = \boxed{0,64 \text{ lít}}$

Ví dụ 10: Cho 12 gam hỗn hợp hai kim loại Fe, Cu tác dụng vừa đủ với dung dịch HNO₃ 63%. Sau phản ứng thu được dung dịch A và 11,2 lít (đktc) khí NO₂ là sản phẩm khử duy nhất. Nồng độ % các chất có trong dung dịch A là:

- A. 36,66% và 28,48%.   B. 27,19% và 21,12%.
C. 27,19% và 72,81%.   D. 78,88% và 21,12%.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Dung dịch A chứa hai muối là Cu(NO₃)₂ và Fe(NO₃)₃.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} = 12 \Leftrightarrow 64n_{\text{Cu}} + 56n_{\text{Fe}} = 12 \text{ (1)}$
 $\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} = n_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} = 0,5 \text{ (2)}$
 $\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$

Theo bảo toàn electron, ta có:

$n_{\text{electron trao đổi}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{NO}_2} = 0,5 \text{ mol}$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{NO}_2}$

$\Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3} = 0,5 + 0,5 = 1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{dd HNO}_3} = \frac{1 \cdot 63}{63\%} = 100 \text{ gam.}$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$m_{\text{dd A}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow m_{\text{dd A}} = 12 + 100 - 0,5 \cdot 46 = 89 \text{ gam}$

Vậy nồng độ phần trăm của các chất trong dung dịch là:

$$C\%_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = \frac{0,1.188}{89} \cdot 100\% = \boxed{21,12\%} \text{ và } C\%_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = \frac{0,1.242}{89} \cdot 100\% = \boxed{27,19\%}$$

Lưu ý:

$$m_{\text{dd sau}} = m_{\text{rắn}} + m_{\text{dd trước}} - m_{\text{khí}} - m_{\text{kết tủa}}$$

Ví dụ 11: Hỗn hợp X gồm SO_2 và O_2 có tỉ khối so với H_2 bằng 28. Nung nóng hỗn hợp X một thời gian (có xúc tác V_2O_5) thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với X bằng 16/13. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp SO_3 là

- A. 62,5%.   B. 75,0%.   C. 50,0%.   D. 60,0%.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

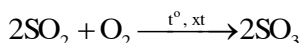
Hướng dẫn giải

Chọn tổng số mol của SO_2 và O_2 trong hỗn hợp X là 1 mol, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{\text{SO}_2} + n_{\text{O}_2} = 1 \\ 64n_{\text{SO}_2} + 32n_{\text{O}_2} = 28.2.(n_{\text{SO}_2} + n_{\text{O}_2}) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{SO}_2} = 0,75 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 0,25 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{O}_2}} = 3 > 2$$

Vậy hiệu suất phản ứng tính theo O_2 , do SO_2 dư.

Phản ứng của SO_2 với O_2 :

Gọi số mol SO_2 phản ứng là $2x$ thì số mol O_2 phản ứng là x . Sau phản ứng số mol SO_3 tạo ra là $2x$, nên số mol khí sau phản ứng giảm so với số mol khí trước phản ứng là x mol.

Căn cứ vào số mol khí trước và sau phản ứng, kết hợp với bảo toàn khối lượng và giả thiết, ta có:

$$m_X = m_Y \Rightarrow \bar{M}_X \cdot n_X = \bar{M}_Y \cdot n_Y \Rightarrow \frac{n_X}{n_Y} = \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{16}{13} \quad (*)$$

Mặt khác, ta có:
$$\begin{cases} n_X = 1 \\ n_Y = 1 - x \end{cases} \quad (**)$$

Vậy từ (*) và (**), ta suy ra: $x = 0,185 \text{ mol} \Rightarrow H = \frac{0,185}{0,25} \cdot 100\% = \boxed{75\%}$

Ví dụ 12: Hỗn hợp X gồm H_2 , C_2H_4 và C_3H_6 có tỉ khối so với H_2 là 9,25. Cho 22,4 lít X (đktc) vào bình kín có sẵn một ít bột Ni. Đun nóng bình một thời gian, thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với H_2 bằng 10. Tổng số mol H_2 đã phản ứng là

- A. 0,070 mol.   B. 0,015 mol.   C. 0,075 mol.   D. 0,050 mol.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X \cdot \bar{M}_X = n_Y \cdot \bar{M}_Y \Leftrightarrow 1.9,25.2 = 10.2.n_Y \Leftrightarrow n_Y = 0,925 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 1 - 0,925 = \boxed{0,075 \text{ mol}}$$

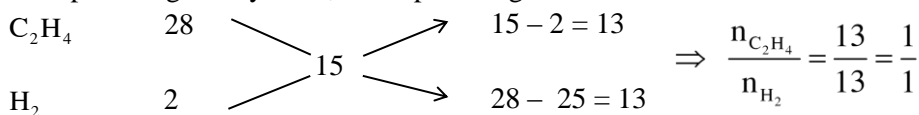
Ví dụ 13: Hỗn hợp X gồm H_2 và C_2H_4 có tỉ khối so với H_2 là 7,5. Dẫn X qua Ni nung nóng, thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với H_2 là 12,5. Hiệu suất của phản ứng hydro hóa là:

- A. 70%.   B. 60%.   C. 50%.   D. 80%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Tìm hướng giải: Biết khối lượng mol trung bình của hai khí H_2 và C_2H_4 sẽ tìm được tỉ lệ mol của chúng (dựa vào sơ đồ đường chéo hoặc công thức tính khối lượng mol trung bình), từ đó suy ra tính hiệu suất phản ứng theo H_2 hay C_2H_4 (hiệu suất phản ứng tính theo chất thiếu). Dựa vào khối lượng mol trung bình của X, Y và sự bảo toàn khối lượng tìm được tỉ lệ mol khí trong X và Y. Chọn số mol khí X và Y đúng bằng tỉ lệ mol của chúng. Từ đó suy ra: số mol H_2 , C_2H_4 trong X, số mol H_2 , C_2H_4 phản ứng và suy ra hiệu suất phản ứng:

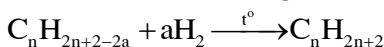

Như vậy, hiệu suất phản ứng có thể tính theo H_2 hoặc C_2H_4 (vì phản ứng của anken với H_2 xảy ra theo tỉ lệ mol là 1 : 1):

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow \frac{n_X}{n_Y} = \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{12,5}{7,5} = \frac{5}{3}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_X = 5 \\ n_Y = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{H_2 \text{ ban đầu}} = n_{C_2H_4 \text{ ban đầu}} = 2,5 \\ n_{H_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 2 \end{cases} \Rightarrow H = \frac{n_{H_2 \text{ phản ứng}}}{n_{H_2 \text{ ban đầu}}} = \frac{2}{2,5} \cdot 100\% = \boxed{80\%}$$

Lưu ý: Phản ứng cộng H_2 vào hydrocarbon không no:

Suy ra: Trong phản ứng cộng H_2 , số mol khí giảm là số mol H_2 đã tham gia phản ứng. Ngược lại, trong phản ứng tách H_2 , số mol khí tăng là số mol H_2 bị tách ra.

Ví dụ 14: Cho 28,2 gam hỗn hợp hai ancol đơn chức tác dụng hết với 11,5 gam Na, sau phản ứng thu 39,3 gam chất rắn. Nếu đun 28,2 gam hỗn hợp trên với H_2SO_4 đặc ở $140^\circ C$, thì thu được bao nhiêu gam ete:

- A. 19,2 gam.   B. 23,7 gam.   C. 24,6 gam.   D. 21,0 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Phản ứng của hai ancol $\bar{R}OH$ với Na

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\bar{R}OH} + m_{Na} = m_{\text{chất rắn}} + m_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow 28,2 + 11,5 = 39,3 + m_{H_2} \Rightarrow m_{H_2} = 0,4 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{H_2} = \frac{0,4}{2} = 0,2 \text{ mol.}$$

Trong phản ứng của ancol với Na, H trong nhóm $-OH$ đã chuyển hết vào H_2 , nên áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với nguyên tử H trong nhóm $-OH$, ta có:

$$n_{\bar{R}OH} = 2n_{H_2} = 2 \cdot 0,2 = 0,4 \text{ mol}$$

Phản ứng ete hóa hai ancol $\bar{R}OH$: H trong nhóm $-OH$ đã chuyển hết vào H_2O
 Trong phản ứng ete hóa ancol, H trong nhóm $-OH$ đã chuyển hết vào H_2O , nên áp dụng bảo toàn nguyên tố H trong nhóm $-OH$, ta có:

$$2n_{H_2O} = n_{\bar{R}OH} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow n_{H_2O} = 0,2 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\bar{R}OH} = m_{\bar{R}OR} + m_{H_2O} \Leftrightarrow 28,2 = m_{\bar{R}OR} + 0,2.18 \Leftrightarrow m_{\bar{R}OR} = \boxed{24,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 15: Cho 0,46 gam Na vào 20 gam dung dịch giấm ăn (chứa 4,2% CH_3COOH). Sau khi kết thúc phản ứng đem cô cạn dung dịch thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

- A. 0,8.   B. 1,388.   C. 1,286.   D. 1,148.

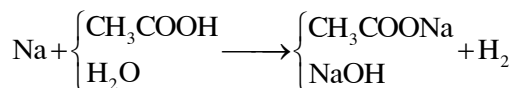
(THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{Na} = \frac{0,46}{23} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{CH_3COOH} = \frac{20.4,2\%}{60} = 0,014 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Suy ra: $n_{Na} > n_{CH_3COOH}$. Vì vậy, sau khi Na phản ứng hết với CH_3COOH thì phần còn lại sẽ phản ứng với H_2O .

Sơ đồ phản ứng:

Cô cạn dung dịch sau phản ứng, thu được chất rắn là CH_3COONa và $NaOH$.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{Na} = 2n_{H_2} \Rightarrow n_{H_2} = \frac{1}{2}n_{Na} = \frac{1}{2}.0,02 = 0,01 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{Na} + m_{CH_3COOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow 0,46 + 20.4,2\% = m_{\text{chất rắn}} + 0,02.2 \Leftrightarrow m_{\text{chất rắn}} = \boxed{1,388 \text{ gam}}$$

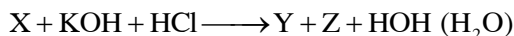
Ví dụ 16: Đun nóng a gam một hợp chất hữu cơ X (chứa C, H, O), mạch không phân nhánh với dung dịch chứa 11,2 gam KOH đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch A, để trung hoà dung dịch KOH dư trong A cần dùng 80 ml dung dịch HCl 0,5M. Làm bay hơi hỗn hợp sau khi trung hoà một cách cẩn thận, người ta thu được 7,36 gam hỗn hợp hai ancol đơn chức Y và 18,34 gam hỗn hợp hai muối Z. Giá trị của a là:

- A. 14,86 gam.   B. 16,64 gam.   C. 13,04 gam.   D. 13,76 gam.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy: Trong hỗn hợp Z có một muối là KCl , muối còn lại là muối của axit hữu cơ. Thủy phân X trong KOH tạo ra hỗn hợp hai ancol và một muối của axit hữu cơ, nên X là este hai chức, được tạo thành từ axit hai chức và hai ancol đơn chức.

Sơ đồ phản ứng thủy phân este X bằng KOH và trung hòa KOH dư bằng HCl:

Theo bảo toàn nguyên tố H, ta có: $n_{HOH} = n_{HCl} = 0,04 \text{ mol}$.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{KOH} + m_{HCl} = m_Y + m_Z + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_{H_2O} + 11,2 + 0,04.36,5 = 7,36 + 18,34 + 0,04.18 \Leftrightarrow a = \boxed{13,76 \text{ gam}}$$

Ví dụ 17: Cho 200 gam một loại chất béo có chỉ số axit bằng 7 tác dụng vừa đủ với một lượng NaOH, thu được 207,55 gam hỗn hợp muối khan. Khối lượng NaOH đã tham gia phản ứng là:

- A. 31 gam.   B. 32,36 gam.   C. 30 gam.   D. 31,45 gam.

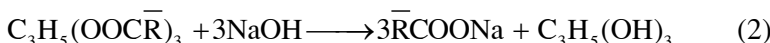
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Kiến thức cần nhớ: Chỉ số axit là số mg KOH dùng để trung hòa axit béo tự do có trong 1 gam chất béo.

Theo giả thiết suy ra thành phần chất béo gồm trieste của glixerol $C_3H_5(OOCR)_3$ và axit béo tự do $\overline{RCOOH}$.

Khi cho NaOH phản ứng với chất béo sẽ xảy ra hai phản ứng: Trung hòa axit béo tự do và thủy phân chất béo:

Theo khái niệm về chỉ số axit, ta phải chuyển đổi lượng NaOH phản ứng trung hòa axit béo tự do theo KOH.

$$\text{Ta có: } n_{H_2O} = n_{NaOH \text{ trung hòa}} = n_{KOH \text{ trung hòa}} = \frac{200.7}{1000.56} = 0,025 \text{ mol.}$$

Đặt số mol NaOH tham gia phản ứng thủy phân là $3x$ thì số mol của $C_3H_5(OH)_3$ tạo thành là x mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng (1), (2), ta có:

$$m_{\text{chất béo}} + \sum m_{NaOH} = m_{\text{muối}} + m_{C_3H_5(OH)_3} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 200 + 40(0,025 + 3x) = 207,55 + 92x + 0,025.18 \Leftrightarrow x = 0,25 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{NaOH} = 40(0,025 + 3x) = 40(0,025 + 3.0,25) = \boxed{31 \text{ gam}}$$

Ví dụ 18: Hỗn hợp X gồm 2 amino axit no (chỉ có nhóm chức $-COOH$ và $-NH_2$ trong phân tử), trong đó tỉ lệ $m_O : m_N = 80 : 21$. Để tác dụng vừa đủ với 3,83 gam hỗn hợp X cần 30 ml dung dịch HCl 1M. Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn 3,83 gam hỗn hợp X cần 3,192 lít O_2 (đktc). Dẫn toàn bộ sản phẩm cháy (CO_2 , H_2O và N_2) vào nước vôi trong dư thì khối lượng kết tủa thu được là

- A. 20 gam.   B. 13 gam.   C. 10 gam.   D. 15 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Tìm hướng giải:

+ Biết được tỉ lệ khối lượng của O và N trong X sẽ tính được tỉ lệ mol của chúng. Khi hỗn hợp amino axit phản ứng với HCl thì chỉ có nhóm $-NH_2$ phản ứng, biết được số mol HCl phản ứng sẽ tính được số mol $-NH_2$.

+ Từ đó tính được số mol N và O trong X. Dựa vào sự bảo toàn số mol O và bảo toàn khối lượng (vì có dấu hiệu (4): cho biết số mol O_2 tham gia phản ứng đốt cháy hợp chất hữu cơ X) sẽ tính được số mol CO_2 và H_2O sinh ra.

+ Từ đó suy ra số mol và khối lượng $CaCO_3$ dựa vào sự bảo toàn nguyên tố C:

$$\xrightarrow{\text{suy luận}} n_N = n_{-NH_2} = n_{HCl} = 0,03 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{n_O}{n_N} = \frac{80}{16} : \frac{21}{14} = \frac{5}{1,5} \text{ (2)} \xrightarrow{\text{từ (1) và (1)}} n_{O/X} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{O/X} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 0,1 + 2 \cdot 0,1425 = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} + m_{N_2} \Leftrightarrow 8,49 = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} + 14 \cdot 0,03 \text{ (4)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3) và (4)}} \begin{cases} n_{H_2O} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = 0,13 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = 0,13 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 0,13 \cdot 100 = \boxed{13 \text{ gam}}$$

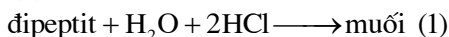
Ví dụ 19: Thủy phân hoàn toàn 150 gam hỗn hợp các dipeptit thu được 159 gam các amino axit. Biết rằng các dipeptit được tạo bởi các amino axit chỉ chứa một nguyên tử N trong phân tử. Nếu lấy 1/10 khối lượng amino axit thu được tác dụng với HCl dư thì lượng muối thu được là:

A. 19,55 gam. B. 20,375 gam. C. 23,2 gam. D. 20,735 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Phân tử dipeptit chứa 1 liên kết peptit, nên khi thủy phân cần 1 phân tử nước và tạo ra hai phân tử amino axit. Vì mỗi phân tử amino axit có 1 nguyên tử N tức là có 1 nhóm $-NH_2$, nên để phản ứng hết với hai phân tử amino axit thì cần 2 phân tử HCl. Do đó ta có sơ đồ (1).

Theo bảo toàn khối lượng trong phản ứng thủy phân peptit và (1), ta có:

$$m_{\text{dipeptit}} + m_{H_2O} = m_{\text{amino axit}}$$

$$\Leftrightarrow 150 + m_{H_2O} = 159 \Rightarrow m_{H_2O} = 9 \text{ gam} \Rightarrow n_{H_2O} = \frac{9}{18} = 0,5 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{HCl} = 2n_{H_2O} = 2 \cdot 0,5 = 1 \text{ mol.}$$

Theo bảo toàn khối lượng trong phản ứng của hỗn hợp các amino axit với HCl, ta thu được:

$$m_{\text{muối}} = \frac{1}{10} (m_{\text{amino axit}} + m_{HCl}) = \frac{1}{10} (159 + 1 \cdot 36,5) = \boxed{19,55 \text{ gam}}$$

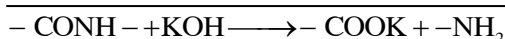
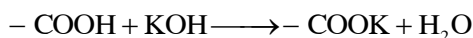
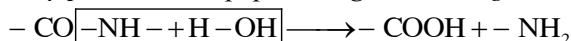
Ví dụ 20: X là tetrapeptit có công thức Gly – Ala – Val – Gly. Y là tripeptit có công thức Gly – Val – Ala. Đun m gam hỗn hợp A gồm X, Y có tỉ lệ mol tương ứng là 4: 3 với dung dịch KOH vừa đủ sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn cô cạn dung dịch thu được 257,36 gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

A. 150,88 gam. B. 155,44 gam. C. 167,38 gam. D. 212,12 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

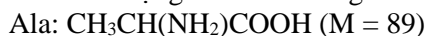
Hướng dẫn giải

Bổ trợ kiến thức: Thủy phân liên kết peptit trong môi trường kiềm:

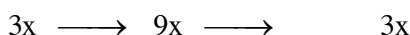
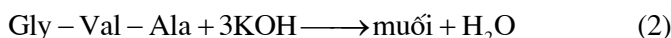
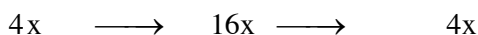
Như vậy, khi thủy phân 1 liên kết peptit cần một phân tử KOH. Suy ra thủy phân n – peptit (chứa n – 1 liên kết peptit) cần (n – 1) phân tử KOH. Ngoài ra trong phân tử peptit còn có đầu C (có 1 nhóm – COOH) nên cần thêm 1 phân tử KOH để trung hòa và tạo ra một phân tử H₂O. Do đó ta có sơ đồ (1), (2). Điều này chỉ đúng khi peptit được tạo thành từ các α – amino axit có 1 nhóm – NH₂ và 1 nhóm – COOH.

Công thức của các amino axit tạo peptit X, Y và khối lượng mol của chúng:

Dựa vào cấu tạo của X và Y, suy ra:
$$\begin{cases} M_X = 2.75 + 89 + 117 - 3.18 = 302 \text{ g/mol} \\ M_Y = 75 + 89 + 117 - 2.18 = 245 \text{ g/mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng (1), (2), ta có:

$$m_X + m_Y + m_{\text{KOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 4x.302 + 3x.245 + 25x.56 = 257,36 + 7x.18 \Leftrightarrow x = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m = m_X + m_Y = 4.0,08.302 + 3.0,08.245 = \boxed{155,44 \text{ gam}}$$

Dạng 2: Tìm chất

Phương pháp giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất.

Bước 2: Căn cứ vào các giả thiết, phân tích, đánh giá để lựa chọn một trong hai hướng giải sau:

+ Dựa vào giả thiết và hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng để tính khối lượng, số mol các thành phần tạo nên hợp chất, lập tỉ lệ mol của chúng, từ đó suy ra công thức hợp chất.

+ Dựa vào giả thiết và hệ quả 1 của định luật bảo toàn khối lượng để tìm khối

lượng mol của chất (đơn chất, hợp chất) hoặc khối lượng mol trung bình của hỗn hợp các chất, từ đó suy ra công thức của chất.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Hòa tan hoàn toàn 24 gam hỗn hợp X gồm MO, M(OH)₂ và MCO₃ (M là kim loại có hóa trị không đổi) trong 100 gam dung dịch H₂SO₄ 39,2% thu được 1,12 lít khí (đktc) và dung dịch Y chỉ chứa một chất tan duy nhất có nồng độ 39,41%. Kim loại M là

- A. Mg.   B. Cu.   D. Zn.   D. Ca.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{dd\ H_2SO_4} = m_{dung\ dịch\ Y} + m_{CO_2}$$

$$\Leftrightarrow 24 + 100 = m_{dung\ dịch\ Y} + 0,0544 \Rightarrow m_{dung\ dịch\ Y} = 121,8\ \text{gam}$$

$$\Rightarrow m_{MSO_4} = 39,41\% \cdot 121,8 = 48\ \text{gam} (*)$$

Theo bảo toàn nhóm SO₄²⁻, ta có:

$$n_{MSO_4} = n_{H_2SO_4} = \frac{100 \cdot 39,2\%}{98} = 0,4\ \text{mol} (**)$$

Từ (*) và (**) suy ra: M_{MSO₄} = 120 g / mol ⇒ M_M = 24 g / mol ⇒ M là Mg

Lưu ý: Nếu trường hợp tạo ra muối MSO₄ không thỏa mãn thì ta xét thêm trường hợp tạo ra muối M(HSO₄)₂. Ở bài này, nếu đề cho tạo ra M(HSO₄)₂ thì hay hơn, nhiều học sinh sẽ không nghĩ tới.

Ví dụ 2: Lắc 13,14 gam Cu với 250 ml dung dịch AgNO₃ 0,6M một thời gian thu được 22,56 gam chất rắn A và dung dịch B. Nhúng thanh kim loại M nặng 15,45 gam vào dung dịch B khuấy đều đến khi phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch chỉ chứa một muối duy nhất và 17,355 gam chất rắn Z. Kim loại M là:

- A. Zn.   B. Mg.   C. Pb.   D. Fe.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Bản chất của bài toán là các kim loại M và Cu tác dụng với dung dịch AgNO₃.

Khi cho kim loại M vào dung dịch muối B, sau phản ứng thấy khối lượng chất rắn thay đổi, chứng tỏ M đã tham gia phản ứng. Vậy muối duy nhất trong dung dịch sau phản ứng là M(NO₃)_x.

Chất rắn A và Z gồm có Cu, Ag (n_{Ag} = n_{AgNO₃} = 0,25.0,6 = 0,15 mol) và có thể có M còn dư, ta có:

$$m_{Cu} + m_{Ag} + m_{M\ dư} = m_A + m_Z$$

$$\Leftrightarrow 13,14 + 0,15.108 + m_{M_{\text{ dư}}} = 22,56 + 17,355 \Rightarrow m_{M_{\text{ dư}}} = 10,575 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{M_{\text{ phản ứng}}} = m_M + m_{M_{\text{ dư}}} = 15,45 - 10,575 = 4,875 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn nguyên tố M và nhóm NO_3^- , ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \text{BT M} \rightarrow n_{M(\text{NO}_3)_x} = n_{M_{\text{ phản ứng}}} = \frac{4,875}{M} \\ \text{BT N} \rightarrow x \cdot n_{M(\text{NO}_3)_x} = n_{\text{AgNO}_3} = 0,15 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x \cdot \frac{4,875}{M} = 0,15 \Rightarrow \frac{M}{x} = 32,5 \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 2 \Rightarrow M = 65 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{M \text{ là Zn}}$$

Ví dụ 3: Khi crackinh hoàn toàn một thể tích ankan X thu được ba thể tích hỗn hợp Y (các thể tích khí đo ở cùng điều kiện), tỉ khối của Y so với H_2 bằng 12. Công thức phân tử của X là:

- A. C_6H_{14} .   B. C_3H_8 .   C. C_4H_{10} .   D. C_5H_{12} .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Hướng dẫn giải

Đối với các chất khí và hơi, ở cùng điều kiện thì tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol. Suy

$$\text{ra: } \frac{n_Y}{n_X} = \frac{V_Y}{V_X} = \frac{3}{1}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X M_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow M_X = \frac{n_Y \bar{M}_Y}{n_X} = \frac{3.12.2}{1} = 72 \Rightarrow \boxed{X \text{ là } \text{C}_5\text{H}_{12}}$$

Ví dụ 4: Hỗn hợp X gồm hydro và một hidrocarbon. Nung nóng 14,56 lít hỗn hợp X (đktc), có Ni xúc tác đến khi phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp Y có khối lượng 10,8 gam. Biết tỉ khối của Y so với metan là 2,7 và Y có khả năng làm mất màu dung dịch brom. Công thức phân tử của hidrocarbon là:

- A. C_3H_6 .   B. C_4H_6 .   C. C_3H_4 .   D. C_4H_8 .

Hướng dẫn giải

Vì hỗn hợp Y có khả năng làm mất màu dung dịch brom nên trong Y còn chứa hidrocarbon không. Như vậy, hydro trong X đã phản ứng hết.

Gọi hidrocarbon trong X là A.

$$\text{Theo giả thiết, ta có: } \begin{cases} n_X = \frac{14,56}{22,4} = 0,65 \text{ mol} \\ n_Y = \frac{m_Y}{M_Y} = \frac{10,8}{2,7.16} = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

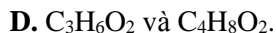
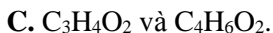
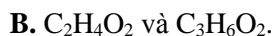
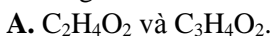
$$\Rightarrow n_{\text{H}_2 \text{ trong X}} = n_X - n_Y = 0,65 - 0,25 = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{A trong X}} = 0,65 - 0,4 = 0,25 \text{ mol.}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y = 10,8 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_X = 2n_{\text{H}_2} + M_A n_A = 0,08 + M_A \cdot 0,25 = 10,8 \Rightarrow M_A = 40 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{X \text{ là } \text{C}_3\text{H}_4}$$

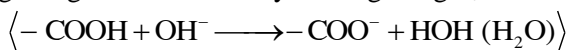
Ví dụ 5: Cho 16,4 gam hỗn hợp X gồm 2 axit cacboxylic là đồng đẳng kế tiếp nhau phản ứng hoàn toàn với 200 ml dung dịch NaOH 1M và KOH 1M thu được dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y, thu được 31,1 gam hỗn hợp chất rắn khan. Công thức của 2 axit trong X là:

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng trung hòa axit cacboxylic bằng dung dịch kiềm:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{KOH} + m_{NaOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 16,4 + 0,2 \cdot (40 + 56) = 31,1 + m_{H_2O} \Leftrightarrow m_{H_2O} = 4,5 \text{ gam} \Rightarrow n_{H_2O} = 0,25 \text{ mol.}$$

Dựa vào đáp án ta thấy: X là hai axit hữu cơ đơn chức có công thức là $\bar{R}COOH$.

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm $-COOH$, ta có:

$$n_{\bar{R}COOH} = n_{HOH} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{\bar{R}COOH} = \frac{m_X}{n_X} = \frac{16,4}{0,25} = 65,6 \text{ g/mol}$$

Suy ra X gồm hai axit là: $C_2H_4O_2$ ($M = 60 \text{ g/mol}$), $C_3H_6O_2$ ($M = 74 \text{ g/mol}$)

Ví dụ 6: Đốt cháy hoàn toàn 13,4 gam hợp chất hữu cơ X bằng không khí vừa đủ (chứa 80% N_2 và 20% O_2 về thể tích), thu được 22 gam CO_2 , 12,6 gam H_2O và 69,44 lít N_2 (đktc). Xác định CTPT của X biết công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất.

(Đề thi thử THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Gọi số mol của N_2 và O_2 trong lượng không khí cần dùng để đốt cháy hết X lần lượt là $4x$ và x .

$$\text{Suy ra: } \begin{cases} m_{N_2} = 4x \cdot 28 = 112x \text{ gam} \\ m_{O_2} = 32x \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{không khí}} = m_{N_2} + m_{O_2} = 144x \text{ gam}$$

Theo giả thiết, sau phản ứng đốt cháy thu được:

$$n_{N_2} = \frac{69,44}{22,4} = 3,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{N_2} = 3,1 \cdot 28 = 86,8 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{không khí}} = m_{CO_2} + m_{H_2O} + m_{N_2}$$

$$\Leftrightarrow 13,4 + 144x = 22 + 12,6 + 86,8 \Leftrightarrow x = 0,75 \text{ mol}$$

Trong phân tử X, ta có:

$$\begin{cases} n_C = n_{CO_2} = \frac{22}{44} = 0,5 \text{ mol} \\ n_N = 2n_{N_2} - 2n_{N_2 \text{ không khí}} = 2.3,1 - 2.4.0,75 = 0,2 \text{ mol} \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \cdot \frac{12,6}{18} = 1,4 \text{ mol} \end{cases}$$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_O = \frac{13,4 - 12n_C - 1.n_H - 14n_N}{16} = \frac{13,4 - 12.0,5 - 1,4 - 14.0,2}{16} = 0,2 \text{ mol}$

Tỉ lệ số mol của các nguyên tử trong X là:

$$n_C : n_H : n_O : n_N = 0,5 : 1,4 : 0,2 : 0,2 = 5 : 14 : 2 : 2$$

Vậy công thức phân tử của X là $\boxed{C_5H_{14}O_2N_2}$ (vì công thức phân tử của X trùng với công thức đơn giản nhất).

Ví dụ 7: Hỗn hợp X gồm hai este đơn chức là đồng phân của nhau. Đun nóng m gam X với 300 ml dung dịch NaOH 1M, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và $(m - 8,4)$ gam hỗn hợp hơi gồm hai andehit no, đơn chức, đồng đẳng kế tiếp có tỉ khối hơi so với H_2 là 26,2. Cô cạn dung dịch B thu được $(m - 1,1)$ gam chất rắn. Công thức của hai este là

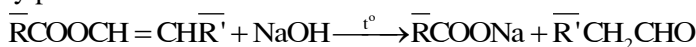
- A. $HCOOCH = CHCH_3$ và $CH_3COOCH = CH_2$.
 B. $HCOOC(CH_3) = CH_2$ và $HCOOCH = CHCH_3$.
 C. $C_2H_5COOCH = CH_2$ và $CH_3COOCH = CHCH_3$.
 D. $CH_3COOCH = CHCH_3$ và $CH_3COOC(CH_3) = CH_2$.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Thủy phân este đơn chức thu được andehit nên đặt công thức trung bình của hai este trong hỗn hợp X là $\overline{RCOOCH = CHR'}$. Chất rắn thu được gồm $\overline{RCOONa}$ và có thể có NaOH dư.

Phản ứng thủy phân:

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng thủy phân este, ta có:

$$m_{\overline{RCOOCH = CHR'}} + m_{NaOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\overline{R'CH_2CHO}}$$

$$\Leftrightarrow m + 0,3.40 = m - 1,1 + m - 8,4 \Leftrightarrow m = 21,5 \text{ gam}$$

Theo giả thiết:

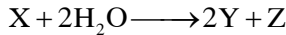
$$M_{\overline{R'CH_2CHO}} = 26,2.2 = 52,4 \Rightarrow n_{\overline{R'CH_2CHO}} = \frac{m - 8,4}{52,4} = \frac{21,5 - 8,4}{52,4} = 0,25 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn gốc $\overline{R'}$, ta có:

$$n_{\overline{RCOOCH = CHR'}} = n_{\overline{R'CH_2CHO}} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow M_{\overline{RCOOCH = CHR'}} = \frac{21,5}{0,25} = 86 \text{ g/mol}$$

Vậy hai este là: $\boxed{HCOOCH = CHCH_3 \text{ và } CH_3COOCH = CH_2}$

Ví dụ 8: Peptit X bị thủy phân theo phương trình phản ứng:

(trong đó Y và Z là các amino axit)

Thủy phân hoàn toàn 4,06 gam X thu được m gam Z. Đốt cháy hoàn toàn m gam Z cần vừa đủ 1,68 lít khí O₂ (đktc), thu được 2,64 gam CO₂, 1,26 gam H₂O và 224 ml khí N₂ (đktc). Biết Z có công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất. Tên gọi của Y là

- A. glyxin.   B. lysin.   C. axit glutamic.   D. alanin.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tìm Z một cách bài bản

Theo giả thiết, khi đốt cháy Z thu được:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{CO_2} = \frac{2,64}{44} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{1,26}{18} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{N_2} = \frac{0,224}{22,4} = 0,01 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow n_C = n_{CO_2} = 0,06 \text{ mol}; n_H = 2n_{H_2O} = 0,14 \text{ mol}; n_N = 2n_{N_2} = 0,02 \text{ mol}.$$

Theo giả thiết và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_Z + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} + m_{N_2}$$

$$\Leftrightarrow m_Z + 0,075.32 = 2,64 + 1,26 + 0,01.28 \Leftrightarrow m_Z = 1,78 \text{ gam}.$$

$$\Rightarrow n_{O \text{ trong } Z} = \frac{m_Z - m_C - m_H - m_N}{16} = \frac{1,78 - 0,06.12 - 0,07.2 - 0,01.28}{16} = 0,04 \text{ mol}$$

Tỉ lệ số nguyên tử trong Z là:

$$n_C : n_H : n_O : n_N = 0,06 : 0,14 : 0,04 : 0,02 = 3 : 7 : 2 : 1$$

Công thức phân tử của Z là C₃H₇O₂N (vì công thức phân tử của Z trùng với công thức đơn giản nhất).

Theo phản ứng, ta có:

$$n_{H_2O} = n_Y = 2n_{C_3H_7O_2N} = 2 \cdot \frac{1,78}{89} = 0,04 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{H_2O} = m_Y + m_Z$$

$$\Leftrightarrow 4,06 + 0,04.18 = m_Y + 1,78 \Leftrightarrow m_Y = 3 \Rightarrow M_Y = \frac{m_Y}{n_Y} = \frac{3}{0,04} = 75 \text{ g/mol}$$

Vậy Y là glyxin : H₂NCH₂COOH

Cách 2: Tìm nhanh Z dựa vào công thức tổng quát của amino axit

Khi đốt cháy Z, ta thu được tỉ lệ n_C : n_H = n_{CO₂} : 2n_{H₂O} = 3 : 7. Suy ra công thức của Z là C₃H₇O_xN_y.

Nhận thấy: số H = 2số C + 1 $\Leftrightarrow 7 = 2.3 + 1$, nên X phải là amino axit no, trong phân tử có một nhóm –COOH và 1 nhóm –NH₂ (C_nH_{2n+1}O₂N). Vậy công thức phân tử của Z là C₃H₇O₂N.

Từ đó làm tương tự như trên để tìm được kết quả. Rõ ràng với cách 2 thì thời gian được rút ngắn hơn nhiều.

III. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Cho V lít Cl₂ tác dụng với dung dịch NaOH vừa đủ ở điều kiện thường, cô cạn dung dịch thu được m₁ gam muối khan. Cũng lấy V lít Cl₂ cho tác dụng với dung dịch NaOH vừa đủ, đun nóng ở 80°C, cô cạn dung dịch thu được m₂ gam muối. Thể tích khí Cl₂ đo ở cùng điều kiện. Tỷ lệ m₁ : m₂ là :

- A. 1 : 2.   B. 1 : 1,5.   C. 1 : 1.   D. 2 : 1.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 2: Hoà tan hoàn toàn 23,8 gam hỗn hợp một muối cacbonat của các kim loại hoá trị I và muối cacbonat của kim loại hoá trị II trong dung dịch HCl. Sau phản ứng thu được 4,48 lít khí (đktc). Đem cô cạn dung dịch thu được bao nhiêu gam muối khan.

- A. 13 gam.   B. 15 gam.   C. 26 gam.   D. 30 gam.

Câu 3: Hoà tan hoàn toàn 7,8 gam hỗn hợp Mg và Al bằng dung dịch HCl dư. Sau phản ứng thấy khối lượng dung dịch tăng thêm 7,0 gam so với ban đầu. Số mol axit đã tham gia phản ứng là:

- A. 0,8 mol.   B. 0,08 mol.   C. 0,04 mol.   D. 0,4 mol.

Câu 4: Hoà tan hoàn toàn 2,81 gam hỗn hợp gồm Fe₂O₃, MgO, ZnO trong 500 ml axit H₂SO₄ 0,1M (vừa đủ). Sau phản ứng, hỗn hợp muối sunfat khan thu được khi cô cạn dung dịch có khối lượng là:

- A. 6,81 gam.   B. 4,81 gam.   C. 3,81 gam.   D. 5,81 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 5: Cho 3,68 gam hỗn hợp gồm Al và Zn tác dụng với một lượng vừa đủ dung dịch H₂SO₄ 10%, thu được 2,24 lít khí H₂ (ở đktc). Khối lượng dung dịch thu được sau phản ứng là:

- A. 101,48 gam.   B. 101,68 gam.   C. 97,80 gam.   D. 88,20 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 6: Cho m gam hỗn hợp kim loại gồm Al, Mg, Zn phản ứng hết với dung dịch H₂SO₄ loãng, dư thì thu được dung dịch X chứa 61,4 gam muối sunfat và 5m/67 gam khí H₂. Giá trị của m là

- A. 10,72.   B. 17,42.   C. 20,10.   D. 13,40.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 7: Hỗn hợp A gồm CuSO₄, FeSO₄, Fe₂(SO₄)₃, trong đó phần trăm khối lượng của S là 22%. Lấy 50 gam hỗn hợp A hoà tan trong nước, thêm dung dịch NaOH dư, kết tủa thu được đem nung ngoài không khí tới khối lượng không đổi. Lượng oxit sinh ra đem khử hoàn toàn bằng CO thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

- A. 17 gam.   B. 19 gam.   C. 20 gam.   D. 18 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 8: Đốt cháy hoàn toàn 8,96 lít H_2S (đktc) trong oxi dư, rồi dẫn tất cả sản phẩm vào 50 ml dung dịch $NaOH$ 25% ($d = 1,28$). Nồng độ phần trăm của muối trong dung dịch là:

- A. 47,92%. B. 42,98%. C. 42,69%. D. 46,43%.

Câu 9: Trộn lẫn 500 ml dung dịch H_2SO_4 0,3M với 200 ml dung dịch hỗn hợp $NaOH$ aM, sau phản ứng thu được dung dịch X chỉ chứa 19,1 gam muối. Giá trị của a là:

- A. 0,5. B. 1. C. 1,5. D. 2.

Câu 10: Khi hoà tan b gam oxit kim loại hóa trị II bằng một lượng vừa đủ axit dung dịch H_2SO_4 15,8% người ta thu được dung dịch muối có nồng độ 18,21%. Vậy kim loại hoá trị II là:

- A. Ca. B. Ba. C. Be. D. Mg.

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 11: Hoà tan 17 gam hỗn hợp $NaOH$, KOH , $Ca(OH)_2$ vào nước được 500 gam dung dịch X. Để trung hoà 50 gam dung dịch X cần dùng 40 gam dung dịch HCl 3,65%. Cô cạn dung dịch sau khi trung hoà thu được khối lượng muối khan là:

- A. 3,16 gam. B. 2,44 gam. C. 1,58 gam. D. 1,22 gam.

Câu 12: A là hỗn hợp khí gồm SO_2 và CO_2 có tỷ khối hơi so với H_2 là 27. Dẫn a mol hỗn hợp khí A qua bình đựng 1 lít dung dịch KOH 1,5a M, sau phản ứng cô cạn dung dịch thu được m gam muối. Biểu thức liên hệ giữa m và a là:

- A. $m = 203a$. B. $m = 193,5a$.
C. $m = 129a$. D. $m = 184a$.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 13: Cho m gam hỗn hợp Al , Al_2O_3 , $Al(OH)_3$ tác dụng với dung dịch H_2SO_4 19,6% vừa đủ thu được dung dịch X có nồng độ là 21,302% và 3,36 lít H_2 (đktc). Cô cạn dung dịch X thu được 80,37 gam muối khan. m có giá trị là:

- A. 24,18 gam. B. 28,98 gam. C. 18,78 gam. D. 25,09 gam.

Câu 14: Cho 50 gam dung dịch $BaCl_2$ 20,8% vào 100 gam dung dịch Na_2CO_3 , lọc bỏ kết tủa được dung dịch X. Tiếp tục thêm 50 gam dung dịch H_2SO_4 9,8% vào dung dịch X thấy thoát ra 0,448 lít khí (đktc). Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Khối lượng dung dịch sau cùng thu được là:

- A. 198,27. B. 189,27. C. 212,5. D. 286,72.

Câu 15: Cho 7,68 gam Cu vào 200 ml dung dịch gồm HNO_3 0,6M và H_2SO_4 0,5M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn (sản phẩm khử duy nhất là NO), cô cạn cẩn thận toàn bộ dung dịch sau phản ứng thì khối lượng muối khan thu được là:

- A. 20,16 gam. B. 19,76 gam. C. 19,20 gam. D. 22,56 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 16: Đun nóng hỗn hợp khí X gồm 0,02 mol C_2H_2 và 0,03 mol H_2 trong một bình kín (xúc tác Ni), thu được hỗn hợp khí Y. Cho Y lội từ từ vào bình nước brom (dư), sau khi kết thúc các phản ứng, khối lượng bình tăng m gam và có 280 ml hỗn hợp khí Z (đktc) thoát ra. Tỷ khối của Z so với H_2 là 10,08. Giá trị của m là

- A. 0,328. B. 0,205. C. 0,585. D. 0,620.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 17: Hỗn hợp X gồm 0,15 mol vinylaxetilen và 0,6 mol H_2 . Nung nóng hỗn hợp X (xúc tác Ni) một thời gian, thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với H_2 bằng 10. Dẫn hỗn hợp Y qua dung dịch brom dư, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng brom tham gia phản ứng là

- A. 0 gam.   B. 24 gam.   C. 8 gam.   D. 16 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 18: Hỗn hợp X gồm hai ancol đơn chức, đồng đẳng kế tiếp. Đun nóng 16,6 gam X với H_2SO_4 đặc ở $140^\circ C$, thu được 13,9 gam hỗn hợp ete (không có sản phẩm hữu cơ nào khác). Biết với phản ứng xảy ra hoàn toàn. Công thức của hai ancol trong X là

- A. C_3H_7OH và C_4H_9OH .   B. C_2H_5OH và C_3H_7OH .
C. CH_3OH và C_2H_5OH .   D. C_3H_5OH và C_4H_7OH .

(Đề thi Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Câu 19: Cho m gam ancol đơn chức X qua ống đựng CuO dư, nung nóng. Sau khi phản ứng hoàn toàn, khối lượng chất rắn trong bình giảm 3,2 gam. Hỗn hợp hơi thu được có tỉ khối đối với hydro là 19. Giá trị của m là

- A. 12.   B. 6.   C. 4,4.   D. 8,8.

Câu 20: Cho 2,16 gam axit cacboxylic đơn chức X tác dụng hoàn toàn với dung dịch chứa 0,02 mol KOH và 0,03 mol NaOH. Cô cạn dung dịch thu được sau khi phản ứng kết thúc còn lại 3,94 gam chất rắn khan. Công thức của X là

- A. $CH_3 - CH_2 - COOH$.   B. $CH_2 = CH - COOH$.
C. $CH \equiv C - COOH$.   D. $CH_3 - COOH$.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 21: Cho 4,48 gam hỗn hợp gồm $CH_3COOC_2H_5$ và $CH_3COOC_6H_5$ (có tỉ lệ mol 1:1) tác dụng với 800 ml dung dịch NaOH 0,1M thu được dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thì khối lượng chất rắn thu được là:

- A. 4,88 gam.   B. 5,6 gam.   C. 6,40 gam.   D. 3,28 gam.

(THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 22: X là este đơn chức, mạch hở tác dụng vừa đủ với dung dịch KOH 11,666%. Sau phản ứng thu được dung dịch Y. Cô cạn Y thì phần hơi chỉ có H_2O với khối lượng 86,6 gam, còn lại chất rắn Z có khối lượng là 23 gam. Có bao nhiêu đồng phân cấu tạo của X thỏa mãn tính chất trên.

- A. 1.   B. 2.   C. 3.   D. 4.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

Câu 23: Xà phòng hoá hoàn toàn 13,44 kg chất béo có chỉ số axit bằng 7 cần 120,064 kg dung dịch NaOH 15%. Khối lượng xà phòng thu được là:

- A. 17,66 kg.   B. 31,41 kg.   C. 17,69 kg.   D. 31,45 kg.

Câu 24: Khi thủy phân hoàn toàn 0,1 mol peptit X mạch hở (X tạo bởi từ các amino axit có một nhóm amino và một nhóm cacboxylic) bằng lượng dung dịch NaOH gấp đôi lượng cần phản ứng, cô cạn dung dịch thu được hỗn hợp chất rắn tăng so với khối lượng X là 78,2 gam. Số liên kết peptit trong X là:

A. 9.   B. 10.   C. 18.   D. 20.

(THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 25: Dung dịch X chứa các chất sau đây: 0,01 mol $\text{ClH}_3\text{NCH}_2\text{COOH}$, 0,02 mol $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COOH}$ và 0,05 mol HCOOC_6H_5 . Cho dung dịch X tác dụng với 160 ml dung dịch KOH 1M đun nóng để phản ứng xảy ra hoàn toàn. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

A. 16,335 gam.   B. 8,615 gam.   C. 12,535 gam.   D. 14,515 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 26: Hỗn hợp X gồm Ca và 2 kim loại kiềm ở 2 chu kì liên tiếp. Lấy 9,1 gam hỗn hợp X tác dụng hết với H_2O thu được dung dịch Y và 7,84 lít khí H_2 (ở đktc). Đem dung dịch Y tác dụng với dung dịch HCl dư thu được dung dịch Z, cô cạn dung dịch Z thì thu được m gam chất rắn khan. Giá trị m là:

A. 21.   B. 21,525.   C. 27,17.   D. 33,95.

Câu 27: Hoà tan hoàn toàn 2,9 gam hỗn hợp gồm kim loại M và oxit của nó vào nước, thu được 500 ml dung dịch chứa một chất tan có nồng độ 0,04M và 0,224 lít khí H_2 (ở đktc). Kim loại M là

A. Ca.   B. Ba.   C. K.   D. Na.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 28: Cho 5,35 gam hỗn hợp X gồm Mg, Fe, Al vào 250 ml dung dịch Y gồm H_2SO_4 0,5M và HCl 1M thu được 3,92 lít khí (đktc) và dung dịch A. Cô cạn dung dịch A trong điều kiện không có không khí, thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

A. 20,900.   B. 26,225.   C. 26,375.   D. 28,600.

Câu 29: Hỗn hợp X gồm Na_2O , Na_2O_2 , Na_2CO_3 , K_2O , K_2O_2 , K_2CO_3 . Cho m gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HCl dư thu được dung dịch Y chứa 50,85 gam chất tan gồm các chất tan có cùng nồng độ mol và 3,024 lít hỗn hợp khí Z (đktc) có tỉ khối so với hydro là 20,889. Giá trị của m là:

A. 30,492.   B. 22,689.   C. 21,780.   D. 29,040.

Câu 30: Cho 250 gam dung dịch FeCl_3 6,5% vào 150 gam dung dịch Na_2CO_3 10,6% thu được khí A, kết tủa B và dung dịch X, Thêm m gam dung dịch AgNO_3 21,25% vào dung dịch X thu được dung dịch Y có nồng độ phần trăm của NaCl là 1,138%. Giá trị của m là ?

A. 200 gam.   B. 120 gam.   C. 140 gam.   D. 160 gam.

(THPT Chuyên Bến Tre, năm 2012 – 2013)

Câu 31: Điện phân dung dịch chứa hỗn hợp CuSO_4 và KCl với điện cực trơ đến khi thấy khí bắt đầu thoát ra ở cả hai điện cực thì dừng lại thấy có 448 ml khí (đktc) thoát ra ở anot. Dung dịch sau điện phân có thể hoà tan tối đa 0,8 gam MgO . Khối lượng dung dịch sau điện phân đã giảm bao nhiêu gam (coi lượng H_2O bay hơi là không đáng kể) ?

A. 2,7   B. 1,03   C. 2,95.   D. 2,89.

Câu 32: Đốt cháy hoàn toàn 25,3 gam hỗn hợp X gồm RCOOH , $(\text{COOH})_2$ và $\text{C}_2\text{H}_3\text{COOH}$ thu được m gam H_2O và 15,68 lít CO_2 (đktc). Mặt khác, nếu cho 25,3 gam hỗn hợp X phản ứng hoàn toàn với NaHCO_3 dư thu được 11,2 lít (đktc) khí CO_2 . Giá trị của m là:

A.7,2

B.8,1

C.10,8

D.9

Câu 33: Hoà tan hoàn toàn 74 gam hỗn hợp X gồm FeO, Fe₃O₄, Fe₂O₃ bằng dung dịch H₂SO₄ loãng dư sinh ra 178 gam muối sunfat. Nếu cũng cho 74 gam hỗn hợp X trên phản ứng với lượng dư khí CO ở nhiệt độ cao và dẫn sản phẩm khí qua dung dịch nước vôi trong dư thì khối lượng (gam) kết tủa tạo thành là bao nhiêu? (các phản ứng xảy ra hoàn toàn)

A. 240

B. 130

C. 150

D. 180

Câu 34: Cho m gam bột Fe vào 200 ml dung dịch chứa hai muối AgNO₃ 0,15M và Cu(NO₃)₂ 0,1M, sau một thời gian thu được 3,84 gam hỗn hợp kim loại và dung dịch X. Cho 3,25 gam bột Zn vào dung dịch X, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 3,895 gam hỗn hợp kim loại và dung dịch Y. Giá trị của m là

A. 0,560.

B. 2,240.

C. 2,800.

D. 1,435.

(Trích đề Minh họa năm 2015)

Câu 35: Cho m gam Fe vào 1 lít dung dịch hỗn hợp gồm H₂SO₄ 0,1M; Cu(NO₃)₂ 0,1M và Fe(NO₃)₃ 0,1 M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 0,69m gam hỗn hợp kim loại, dung dịch X và khí NO (duy nhất). Giá trị m và khối lượng chất rắn thu được khi cô cạn dung dịch X lần lượt là:

A. 20 và 55,7 gam

B. 25,8 và 78,5 gam

C. 20 và 78,5 gam

D. 25,8 và 55,7 gam

Câu 36: Hỗn hợp A gồm 1 axit no đơn chức và một axit không no đơn chức có một liên kết đôi ở gốc hidrocarbon. Khi cho a gam A tác dụng hết với CaCO₃ thoát ra 1,12 lít CO₂ (đktc). Hỗn hợp B gồm CH₃OH và C₂H₅OH khi cho 7,8 gam B tác dụng hết Na thoát ra 2,24 lít H₂ (đktc). Nếu trộn a gam A với 3,9 gam B rồi đun nóng có H₂SO₄ đặc xúc tác thì thu được m gam este (hiệu suất h%). Giá trị m theo a, h là:

A. (a + 2,1)h%.

B. (a + 7,8)h%.

C. (a + 3,9)h%.

D. (a + 6)h%.

Câu 37: Cho một lượng bột Fe tan hết trong dung dịch chứa HNO₃, sau khi phản ứng kết thúc thì thu được 2,688 lít NO (đktc) và dung dịch X. Thêm dung dịch chứa 0,3 mol HCl (loãng) vào lọ thì thấy khí NO tiếp tục thoát ra và cuối cùng thu được dung dịch Y. Để phản ứng hết với các chất trong dung dịch Y cần vừa hết 650 ml dung dịch KOH 1M. (Biết NO là sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵). Khối lượng muối có trong dung dịch X là:

A. 29,04 gam

B. 29,6 gam

C. 32,4 gam

D. 21,6 gam

Câu 38: Cho khí CO đi qua ống sứ đựng 0,45 mol hỗn hợp A gồm Fe₂O₃ và FeO nung nóng sau một thời gian thu được 51,6 gam chất rắn B. Dẫn khí đi ra khỏi ống sứ vào dung dịch Ba(OH)₂ dư thu được 88,65 gam kết tủa. Cho B tác dụng hết với dung dịch HCl dư thu được dung dịch C và 4,48 lít khí (đktc) bay lên. Cô cạn C thu được m gam muối khan. Giá trị của m là:

A. 98,8

B. 98,4

C. 93,36

D. 96,72

Câu 39: Hòa tan 10,65 gam hỗn hợp X gồm 2 oxit của kim loại kiềm và kiềm thổ bằng dung dịch HCl. Sau đó cô cạn và điện phân hoàn toàn hỗn hợp muối khan thì thu được m gam hỗn hợp Y gồm 2 kim loại ở catot và 3,36 lít khí ở anot. Tính m:

A. 5,28

B. 5,235

C. 8,25

D. 5,325

Câu 40: Đốt cháy hoàn toàn 2,76 gam hỗn hợp X gồm các chất sau: C_xH_yCOOH , CH_3OH , $C_xH_yCOOCH_3$, thu được 2,688 lít CO_2 (ở đktc) và 1,8 gam H_2O . Mặt khác cho 2,76 gam hỗn hợp X phản ứng vừa đủ với 30 ml dung dịch $NaOH$ 1M, thu được 0,96 gam CH_3OH . Công thức C_xH_yCOOH :

A. C_2H_5COOH

B. CH_3COOH

C. C_3H_5COOH

D. C_2H_3COOH

Câu 41: Cho một luồng CO đi qua ống sứ đựng 0,04 mol hỗn hợp A gồm FeO và Fe_2O_3 đốt nóng sau khi kết thúc thí nghiệm thu được chất rắn B gồm 4 chất nặng 4,784 gam. Khí đi ra khỏi ống sứ hấp thụ vào dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thì thu được 4,6 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng FeO trong hỗn hợp A là

A. 13,04%.

B. 31,03%.

C. 68,03%.

D. 68,97%.

Câu 42: Nung nóng 34,8 gam hỗn hợp X gồm MCO_3 và NCO_3 được m gam chất rắn Y và 4,48 lít CO_2 (đktc). Nung Y cho đến khối lượng không đổi được hỗn hợp rắn Z và khí CO_2 , dẫn toàn bộ CO_2 thu được qua dung dịch KOH dư, tiếp tục cho thêm $CaCl_2$ dư thì được 10 gam kết tủa. Hoà tan hoàn toàn Z trong V lít dung dịch HCl 0,4M vừa đủ được dung dịch T. Giá trị m gam và V lít lần lượt là:

A. 26 và 1,5.

B. 21,6 và 1,5.

C. 26 và 0,6.

D. 21,6 và 0,6.

Câu 43: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm một số ancol thuộc cùng dãy đồng đẳng cần dùng 10,08 lít khí O_2 (đktc) thu được 6,72 lít khí CO_2 (đktc) và 9,90 gam H_2O . Nếu đun nóng 10,44 gam hỗn hợp X như trên với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp để chuyển hết thành ete thì tổng khối lượng ete thu được là:

A. 6,45 gam

B. 7,74 gam

C. 8,88 gam

D. 5,04 gam

Câu 44: Hoà tan hỗn hợp X gồm Cu và Fe_2O_3 trong 400 ml dung dịch HCl aM thu được dung dịch Y và còn lại 1,0 gam Cu không tan. Nhúng thanh Mg vào dung dịch Y, sau khi phản ứng hoàn toàn nhấc thanh Mg ra thấy khối lượng tăng thêm 4,0 gam so với khối lượng thanh Mg ban đầu và có 1,12 lít khí H_2 (đo ở đkc) thoát ra (giả thiết toàn bộ lượng kim loại thoát ra đều bám vào thanh Mg). Khối lượng Cu trong X và giá trị của a lần lượt là:

A. 4,2 gam và 0,75M

B. 4,2 gam và 1M

C. 3,2 gam và 2M

D. 3,2 gam và 0,75M

Câu 45: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp x gồm 2 ancol đa chức, mạch hở cùng số nhóm $-OH$ thu được 11,2 lít khí CO_2 (đktc) và 12,6 gam H_2O . Mặt khác nếu cho m gam hỗn hợp X tác dụng với 10 gam Na thì sau phản ứng a gam chất rắn. Giá trị của a và m lần lượt là:

A. 13,8 gam và 23,4 gam

B. 9,2 gam và 13,8 gam

C. 23,4 gam và 13,8 gam

D. 9,2 gam và 22,6 gam

Câu 46: Đốt cháy hoàn toàn x gam hỗn hợp hai axit cacboxylic hai chức, mạch hở và đều có một liên kết đôi $C=C$ trong phân tử, thu được V lít khí CO_2 và y mol H_2O . Biểu thức liên hệ giữa các giá trị x, y và V là:

$$A. V = \frac{28}{55} \cdot (x - 30y)$$

$$B. V = \frac{28}{95} \cdot (x - 62y)$$

$$C. V = \frac{28}{55} \cdot (x + 30y)$$

$$D. V = \frac{28}{95} \cdot (x + 62y)$$

Câu 47: Đốt cháy hoàn toàn 16,8 gam muối sunfua (A) của kim loại hóa trị II không đổi thu được chất rắn X và khí B. Hòa tan hết X bằng một lượng vừa đủ H_2SO_4 35% được dung dịch muối có nồng độ 44,44%. Lấy dung dịch muối này làm lạnh xuống nhiệt độ thấp thấy tách ra 25 gam tinh thể ngậm nước Y và dung dịch bão hòa Z có nồng độ 31,58%. Tìm công thức của Y:

Câu 48: Nung m gam hỗn hợp A gồm KMnO_4 và KClO_3 thu được chất rắn A_1 và khí O_2 . Biết KClO_3 bị phân hủy hoàn toàn chỉ tạo ra KCl và O_2 , còn KMnO_4 bị phân hủy một phần sinh ra K_2MnO_4 , MnO_2 , O_2 . Trong A_1 có 0,894 gam KCl chiếm 8,132% khối lượng. Trộn O_2 thu được ở trên với không khí (20% O_2 , 80% N_2 về thể tích) theo tỉ lệ 1: 3 trong một bình kín được hỗn hợp khí A_2 . Cho vào bình 0,528 gam C rồi đốt cháy hết C thu được hỗn hợp khí A_3 gồm 3 khí, trong đó CO_2 chiếm 22,92% thể tích. Giá trị của m là

A. 13,364 gam. B. 11,6528 gam. C. 14,530 gam. D. 12 gam

Câu 49: Cho 9,2 gam Na vào 160 ml dung dịch có khối lượng riêng là 1,25 g/ml chứa $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ và $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ với nồng độ tương ứng là 0,125M và 0,25M. Sau phản ứng, người ta tách kết tủa và đem nung đến khối lượng không đổi. Khối lượng chất rắn thu được sau khi nung là

A. 5,24 gam. B. 10,48 gam. C. 2,62 gam. D. 1,31 gam

Câu 50: Cho 30,8 gam hỗn hợp Cu và Fe_3O_4 tác dụng với dung dịch chứa a mol HNO_3 . Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 2,24 lít khí X (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc), dung dịch Y chứa 64,6 gam muối nitrat và còn lại 6,4 gam kim loại. Công thức phân tử khí X và giá trị của a lần lượt là:

A. NO_2 và 0,2.

B. NO và 0,7.

C. NO và 0,8.

D. N_2O và 1,0.

Câu 51: Đốt cháy hoàn toàn x gam hỗn hợp gồm hai anđehit no, mạch hở, hai chức, thu được V lít khí CO_2 (đktc) và y gam H_2O . Biểu thức liên hệ giữa các giá trị x, y và V là:

A. $V = \frac{28}{165}(3x + 5y)$.

B. $V = \frac{28}{165}(3x - 5y)$.

C. $V = \frac{28}{55}(3x - 5y)$.

D. $V = \frac{28}{55}(3x + 5y)$.

Câu 52: Cho 37,95 gam hỗn hợp hai muối MgCO_3 và RCO_3 vào 100 ml dung dịch H_2SO_4 loãng thấy có 1,12 lít CO_2 (đktc) thoát ra, dung dịch A và chất rắn B. Cô cạn dung dịch A thu được 4 gam muối khan. Nung chất rắn B đến khối lượng không đổi thì thu được rắn B_1 và 4,48 lít CO_2 (đktc). Biết trong hỗn hợp đầu có tỉ lệ số mol tương ứng là $n_{\text{RCO}_3} : n_{\text{MgCO}_3} = 3 : 2$. Khối lượng chất rắn B_1 và nguyên tố R là

A. 27,85 gam và Ba.

B. 26,95 gam và Ca.

C. 27,85 gam và Ca.

D. 26,95 gam và Ba.

2. Bài tập chỉ có đáp án

Câu 53: Đun nóng m gam hỗn hợp gồm a mol tetrapeptit mạch hở X và 2a mol tripeptit mạch hở Y với 600 ml dung dịch NaOH 1M (vừa đủ). Sau khi các phản

ứng kết thúc, cô cạn dung dịch thu được 72,48 gam muối khan của các amino axit đều có một nhóm –COOH và một nhóm –NH₂ trong phân tử. Giá trị của m là

- A. 51,72.   B. 54,30.   C. 66,00.   D. 44,48.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 54: Cho 24,4 gam hỗn hợp Na₂CO₃, K₂CO₃ tác dụng vừa đủ với dung dịch BaCl₂. Sau phản ứng thu được 39,4 gam kết tủa. Lọc tách kết tủa, cô cạn dung dịch thu được m gam muối clorua. Vậy m có giá trị là:

- A. 2,66 gam.   B. 22,6 gam.   C. 26,6 gam.   D. 6,26 gam.

Câu 55: Cho 3,45 gam hỗn hợp muối natri cacbonat và kali cacbonat tác dụng hết với dung dịch HCl thu được V lít CO₂(đktc) và 3,78 gam muối clorua. Giá trị của V là:

- A. 6,72 lít.   B. 3,36 lít.   C. 0,224 lít.   D. 0,672 lít.

Câu 56: Hòa tan hết 38,60 gam hỗn hợp gồm Fe và kim loại M trong dung dịch HCl dư thấy thoát ra 14,56 lít H₂ (đktc). Khối lượng hỗn hợp muối clorua khan thu được là:

- A. 48,75 gam.   B. 84,75 gam.   C. 74,85 gam.   D. 78,45 gam.

Câu 57: Hòa tan 28,1 gam hỗn hợp X gồm Ag, Zn, Al bằng một lượng vừa đủ dung dịch HCl thu được 8,96 lít khí H₂ (đktc), 16,2 gam chất rắn Y và dung dịch Z. Lọc bỏ chất rắn Y, cô cạn cẩn thận dung dịch Z thu được lượng muối khan là

- A. 39,5 gam.   B. 40,3 gam.   C. 33,9 gam.   D. 56,3 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 58: Hòa tan hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm Al, Fe, Zn bằng dung dịch HCl dư. Dung dịch thu được sau phản ứng tăng lên so với ban đầu (m – 2) gam. Khối lượng (gam) muối clorua tạo thành trong dung dịch là:

- A. m + 71.   B. m + 36,5.   C. m + 35,5.   D. m + 73.

Câu 59: Hỗn hợp khí X gồm N₂ và H₂ có tỉ khối so với He bằng 1,8. Đun nóng X một thời gian trong bình kín (có bột Fe làm xúc tác), thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với He bằng 2. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH₃ là

- A. 50%.   B. 36%.   C. 40%.   D. 25%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 60: Hòa tan 5,94 gam hỗn hợp 2 muối clorua của 2 kim loại A, B (đều có hoá trị II) vào nước được dung dịch X. Để làm kết tủa hết ion Cl⁻ có trong dung dịch X, người ta cho dung dịch X tác dụng với dung dịch AgNO₃ dư, thu được 17,22 gam kết tủa. Lọc bỏ kết tủa, thu được dung dịch Y. Cô cạn Y được m gam hỗn hợp muối khan. Giá trị m là:

- A. 6,36 gam.   B. 6,15 gam.   C. 9,12 gam.   D. 12,3 gam.

Câu 61: Hòa tan a gam M₂(CO₃)_n bằng một lượng vừa đủ dung dịch H₂SO₄ 10% thu được dung dịch muối có nồng độ 15,09%. Công thức của muối cacbonat là:

- A. CuCO₃.   B. FeCO₃.   C. SrCO₃.   D. K₂CO₃.

Câu 62: Cho 115,3 gam hỗn hợp hai muối MgCO₃ và RCO₃ vào 500 ml dung dịch H₂SO₄ loãng thấy có 4,48 lít CO₂ (đktc) thoát ra, dung dịch A và chất rắn B. Cô cạn dung dịch A thu được 12 gam muối khan. Nung chất rắn B đến khối lượng không đổi thì thu được rắn B₁ và 11,2 lít CO₂ (đktc). Khối lượng chất rắn B và B₁ là:

- A. 110,5 gam và 88,5 gam.   B. 110,5 gam và 88 gam.
C. 110,5 gam và 87 gam.   D. 110,5 gam và 86,5 gam.

Câu 63: Cho dung dịch NaOH 20,00% tác dụng vừa đủ với dung dịch FeCl₂ 10,00%. Đun nóng trong không khí cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Nồng độ phần trăm của muối tạo thành trong dung dịch sau phản ứng là (coi nước bay hơi không đáng kể):

- A. 7,5%.   B. 7,45%.   C. 8,5%.   D. 8,45% .

Câu 64: Cho m gam bột Cu vào 200 ml dung dịch AgNO₃ 0,2M, sau phản ứng thu được 3,88 gam chất rắn X và dung dịch Y. Cho 2,925 gam bột Zn vào dung dịch Y sau phản ứng thu được 5,265 gam chất rắn Z và dung dịch chỉ chứa 1 muối duy nhất. Giá trị của m là:

- A. 3,17.   B. 2,56.   C. 1,92.   D. 3,2.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 65: Hòa tan hoàn toàn m gam Cu vào 400 gam dung dịch Fe(NO₃)₃ 12,1% thu được dung dịch A có nồng độ Cu(NO₃)₂ 3,71%. Nồng độ % Fe(NO₃)₃ trong dung dịch A là:

- A. 2,39%.   B. 3,12%.   C. 4,20%.   D. 5,64%.

Câu 66: Thổi một luồng khí CO dư qua ống sứ đựng m gam hỗn hợp gồm CuO, Fe₂O₃, FeO, Al₂O₃ nung nóng thu được 2,5 gam chất rắn. Toàn bộ khí thoát ra sục vào nước vôi trong dư thấy có 15 gam kết tủa trắng. Khối lượng của hỗn hợp oxit kim loại ban đầu là:

- A. 7,4 gam.   B. 4,9 gam.   C. 9,8 gam.   D. 23 gam.

Câu 67: Nhiệt phân hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm KCl, KClO₃, CaCl₂, CaOCl₂, Ca(ClO₃)₂ thu được chất rắn Y và 2,24 lít khí O₂ (đktc). Hòa tan Y vào nước được dung dịch Z. Cho dung dịch Z tác dụng với dung dịch Na₂CO₃ dư thu được 20 gam kết tủa. Nếu cho dung dịch Z tác dụng với dung dịch AgNO₃/NH₃ dư thì thu được 71,75 gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 50,6 gam.   B. 124,85 gam.   C. 29,65 gam.   D. 32,85 gam.

Câu 68: Hỗn hợp X gồm KClO₃, Ca(ClO₃)₂, CaCl₂ và KCl có tổng khối lượng là 83,68 gam. Nhiệt phân hoàn toàn X thu được 17,472 lít O₂ (đktc) và chất rắn Y gồm CaCl₂ và KCl. Y tác dụng vừa đủ 0,36 lít dung dịch K₂CO₃ 0,5M thu được dung dịch Z. Lượng KCl trong Z nhiều gấp 22/3 lần lượng KCl trong X. Phần trăm khối lượng KClO₃ trong X là

- A. 47,62%.   B. 58,55%.   C. 81,37%.   D. 23,51%.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 69: Một hỗn hợp gồm Al₄C₃, CaC₂ và Ca với số mol bằng nhau. Cho 37,2 gam hỗn hợp này vào nước đến phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp khí X. Cho hỗn hợp khí X qua Ni, đun nóng thu được hỗn hợp khí Y gồm C₂H₂, C₂H₄, C₂H₆, H₂, CH₄. Cho Y qua nước brom một thời gian thấy khối lượng bình đựng nước brom tăng 3,84 gam và có 11,424 lít hỗn hợp khí Z thoát ra (đktc). Tỉ khối của Z so với H₂ là

- A. 2,7.   B. 7,82.   C. 8.   D. 7,41.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 70: Cho 0,5 mol H₂ và 0,15 mol vinyl axetilen vào bình kín có mặt xúc tác Ni rồi nung nóng. Sau phản ứng thu được hỗn hợp khí X có tỉ khối so với CO₂ bằng

0,5. Cho hỗn hợp X tác dụng với dung dịch Br_2 dư thấy có m gam Br_2 đã tham gia phản ứng. Giá trị của m là:

- A. 40 gam.   B. 24 gam.   C. 16 gam.   D. 32 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 71: Hỗn hợp X gồm H_2 và C_2H_4 có tỉ khối so với H_2 là 7,5. Dẫn X qua Ni nung nóng, thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với H_2 là 12,5. Hiệu suất của phản ứng hidro hóa là

- A. 70%.   B. 60%.   C. 80%.   D. 50%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 72: Hỗn hợp X gồm ankin Y và H_2 có tỉ khối so với H_2 là 6,7. Dẫn X đi qua bột Ni nung nóng cho đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được hỗn hợp Z có tỉ khối so với H_2 là 16,75. Công thức phân tử của Y là

- A. C_4H_6 .   B. C_5H_8 .   C. C_3H_4 .   D. C_2H_2 .

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 73: Đun 1 mol hỗn hợp $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$ (tỉ lệ mol tương ứng là 3:2) với H_2SO_4 đặc ở 140°C thu được m gam ete, biết hiệu suất phản ứng của $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ là 60% và của $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$ là 40%. Giá trị của m là

- A. 53,76 gam.   B. 23,72 gam.   C. 28,4 gam.   D. 19,04 gam.

Câu 74: Cho m gam một ancol (rượu) no, đơn chức X qua bình đựng CuO (dư), nung nóng. Sau khi phản ứng hoàn toàn, khối lượng chất rắn trong bình giảm 0,32 gam. Hỗn hợp hơi thu được có tỉ khối đối với hidro là 15,5. Giá trị của m là:

- A. 0,92.   B. 0,32.   C. 0,64.   D. 0,46.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2007)

Câu 75: Khi đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp hai ancol no, đơn chức, mạch hở thu được V lít khí CO_2 (ở đktc) và a gam H_2O . Biểu thức liên hệ giữa m, a và V là:

- A. $m = a - \frac{V}{5,6}$.   B. $m = 2a - \frac{V}{11,2}$.
 C. $m = 2a - \frac{V}{22,4}$.   D. $m = a + \frac{V}{5,6}$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 76: Trung hoà 5,48 gam hỗn hợp gồm axit axetic, phenol và axit benzoic, cần dùng 600 ml dung dịch NaOH 0,1M. Cô cạn dung dịch sau phản ứng, thu được hỗn hợp chất rắn khan có khối lượng là:

- A. 6,84 gam.   B. 4,90 gam.   C. 6,80 gam.   D. 8,64 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 77: Đốt cháy hoàn toàn 29,6 gam hỗn hợp các axit gồm CH_3COOH , $\text{C}_x\text{H}_y\text{COOH}$, $(\text{COOH})_2$, thu được 14,4 gam nước và m gam CO_2 . Mặt khác cho 29,6 gam hỗn hợp các axit đó tác dụng với NaHCO_3 dư thì thu được 11,2 lít khí CO_2 (đktc). Giá trị của m là:

- A. 44 gam.   B. 22 gam.   C. 35,2 gam.   D. 66 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 78: Cho 10,4 mol axit hữu cơ X tác dụng với 11,5 gam hỗn hợp Na và K thu được 21,7 gam chất rắn. Công thức cấu tạo của X là:

- A. $(\text{COOH})_2$. B. CH_3COOH .
C. $\text{CH}_2(\text{COOH})_2$. D. $\text{CH}_2 = \text{CHCOOH}$.

Câu 79: Cho 27,4 gam hỗn hợp M gồm axit axetic và hai ancol đơn chức đồng đẳng kế tiếp tác dụng hết với 13,8 gam Na thu được 40,65 gam chất rắn. Nếu cho toàn bộ lượng M trên phản ứng với dung dịch NaHCO_3 (dư), kết thúc phản ứng sinh ra 6,72 lít CO_2 (đktc). Công thức của hai ancol trong M là

- A. $\text{C}_7\text{H}_{15}\text{OH}$ và $\text{C}_8\text{H}_{17}\text{OH}$. B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$.
C. CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$. D. $\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_4\text{H}_7\text{OH}$.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 80: Cho 13,6 gam phenyl axetat tác dụng với 200 ml dung dịch NaOH 1,5M đun nóng. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch X. Cô cạn X thu được a gam chất rắn khan. Giá trị của a là

- A. 12,2 gam. B. 16,2 gam. C. 19,8 gam. D. 23,8 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 81: Một loại chất béo được tạo thành bởi glixerol và 3 axit béo là axit panmitic, axit oleic và axit linoleic. Đun 0,1 mol chất béo này với 500 ml dung dịch NaOH 1M sau phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch X. Cô cạn cẩn thận dung dịch X (trong quá trình cô cạn không xảy ra phản ứng hóa học) còn lại m gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 97. B. 91,6. C. 99,2. D. 96,4

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 82: Chất béo A có chỉ số axit là 7. Để xà phòng hoá 10 kg A, người ta đun nóng nó với dung dịch chứa 1,420 kg NaOH. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn để trung hoà hỗn hợp cần dùng 500 ml dung dịch HCl 1M. Khối lượng xà phòng thu được là

- A. 10,3425 kg. B. 10,3445 kg. C. 10,3455 kg. D. 10,3435 kg.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 83: Hỗn hợp A gồm X, Y ($M_X < M_Y$) là 2 este đơn chức có chung gốc axit. Đun nóng m gam A với 400 ml dung dịch KOH 1M dư thu được dung dịch B và $(m - 12,6)$ gam hỗn hợp hơi gồm 2 andehit no, đơn chức đồng đẳng kế tiếp có tỉ khối hơi so với H_2 là 26,2. Cô cạn dung dịch B thu được $(m + 6,68)$ gam chất rắn khan. Phần trăm khối lượng của X trong A là:

- A. 54,66%. B. 45,55%. C. 36,44%. D. 30,37%.

(Đề thi thử THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 84: Xenlulozo tác dụng với anhidrit axetic (có H_2SO_4 làm xúc tác) tạo ra 9,84 gam este axetat và 4,8 gam CH_3COOH , công thức của este axetat có dạng là:

- A. $[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OOCCH}_3)_3]_n$.
B. $[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OOCCH}_3)_3]_n$ và $[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OOCCH}_3)_2\text{OH}]_n$.
C. $[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OOCCH}_3)_2\text{OH}]_n$.
D. $[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OOCCH}_3)(\text{OH})_2]_n$.

(Đề thi thử THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2011 – 2012)

Câu 85: Cho 0,3 mol hỗn hợp axit glutamic và glyxin vào dung dịch 400 ml HCl 1M thu được dung dịch Y. Y tác dụng vừa đủ 800 ml dung dịch NaOH 1M thu được dung dịch Z. Làm bay hơi Z thu được m gam rắn khan. Giá trị của m là:

- A. 61,9 gam. B. 55,2 gam. C. 31,8 gam. D. 28,8 gam.

Câu 86: Cho 12,55 gam muối $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}$ tác dụng với 150ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

- A. 18,95. B. 26,05. C. 34,60. D. 36,40.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 87: Hợp chất thơm X có công thức phân tử $\text{C}_6\text{H}_8\text{N}_2\text{O}_3$. Cho 28,08 gam X tác dụng với 200 ml dung dịch KOH 2M sau phản ứng thu được dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

- A. 21,5 gam. B. 38,8 gam. C. 30,5 gam. D. 18,1 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 88: Hỗn hợp A chứa 2 chất hữu cơ có cùng công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_9\text{O}_2\text{N}$ thủy phân hoàn toàn hỗn hợp A bằng lượng vừa đủ dung dịch NaOH thu được hỗn hợp X gồm 2 muối và hỗn hợp Y gồm 2 amin. Biết phân tử khối trung bình X bằng 73,6 đvC, phân tử khối trung bình Y có giá trị là:

- A. 38,4. B. 36,4. C. 42,4. D. 39,4.

Câu 89: X là một tetrapeptit. Cho m gam X tác dụng vừa đủ với 0,3 mol NaOH thu được 34,95 gam muối. Phân tử khối của X có giá trị là:

- A. 324. B. 432. C. 234. D. 342.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 90: X là dipeptit Ala – Glu, Y là tripeptit Ala – Ala – Gly. Đun nóng m gam hỗn hợp chứa X và Y có tỉ lệ số mol của X và Y tương ứng là 1: 2 với dung dịch NaOH vừa đủ. Phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch T. Cô cạn cẩn thận dung dịch T thu được 56,4 gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

- A. 45,6. B. 40,27. C. 39,12. D. 38,68.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

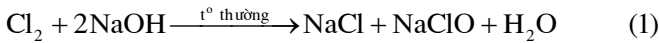
01. C	02. C	03. A	04. A	05. A	06. D	07. A	08. B	09. B	10. D
11. B	12. C	13. D	14. B	15. B	16. A	17. B	18. B	19. A	20. B
21. C	22. D	23. A	24. A	25. A	26. D	27. B	28. A	29. D	30. D
31. C	32. B	33. B	34. B	35. A	36. A	37. B	38. A	39. C	40. D
41. A	42. A	43. B	44. B	45. A	46. C	47. D	48. B	49. A	50. C
51. A	52. D	53. A	54. C	55. B	56. B	57. B	58. A	59. D	60. C
61. A	62. A	63. B	64. D	65. A	66. B	67. D	68. B	69. D	70. D
71. C	72. C	73. B	74. A	75. A	76. C	77. A	78. C	79. C	80. D
81. D	82. A	83. C	84. C	85. A	86. C	87. C	88. D	89. A	90. C

BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Các chất khí, hơi (đo ở cùng nhiệt độ và áp suất) có thể tích bằng nhau thì có số mol bằng nhau.

Đối với các chất khí và hơi, tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol nên:

$$\frac{n_{\text{Cl}_2 \text{ ở (1)}}}{n_{\text{Cl}_2 \text{ ở (2)}}} = \frac{V_{\text{Cl}_2 \text{ ở (1)}}}{V_{\text{Cl}_2 \text{ ở (2)}}} = \frac{1}{1}$$

Chọn số mol Cl_2 tham gia ở các phản ứng (1), (2) đều là 1 mol.

Ở (1) và (2), ta đều có: $\begin{cases} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Cl}_2} = 2 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{Cl}_2} = 1 \text{ mol} \end{cases}$

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng (1) hoặc (2), ta đều có:

$$m_{\text{Cl}_2} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 71 + 2.40 = m_{\text{muối}} + 18 \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 133 \text{ gam} \Rightarrow \boxed{m_1 : m_2 = 1 : 1}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Theo (1), (2) và giả thiết, ta có: $\begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CO}_2} = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{CO}_2} = 2.0,2 = 0,4 \text{ mol} \end{cases}$

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng (1) và (2), ta có:

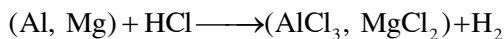
$$m_{\text{muối cacbonat}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối clorua}} + m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 23,8 + 0,4.36,5 = m_{\text{muối clorua}} + 0,2.44 + 0,2.18 \Leftrightarrow m_{\text{muối clorua}} = \boxed{26 \text{ gam}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Gọi khối lượng dung dịch HCl ban đầu là m gam thì khối lượng dung dịch thu được là (m + 7) gam.

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng của Al, Mg với HCl, ta có:

$$m_{Mg} + m_{Al} + m_{\text{dd HCl}} = m_{\text{dd muối và axit dư}} + m_{H_2}$$

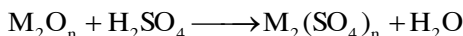
$$\Leftrightarrow 7,8 + m = m + 7 + m_{H_2} \Leftrightarrow m_{H_2} = 0,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{HCl} = 2n_{H_2} = 2 \cdot \frac{0,8}{2} = \boxed{0,8 \text{ mol}}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Thay các oxit bằng một oxit có công thức chung là M_2O_n .

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$n_{H_2O} = n_{H_2SO_4} = 0,05 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{M_2O_n} + m_{H_2SO_4} = m_{M_2(SO_4)_n} + m_{H_2O}$$

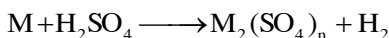
$$\Leftrightarrow 2,81 + 0,05.98 = m_{M_2(SO_4)_n} + 0,05.18 \Leftrightarrow m_{M_2(SO_4)_n} = \boxed{6,81 \text{ gam}}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Gọi công thức chung của hai kim loại là M.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H, ta có:

$$n_{H_2SO_4} = n_{H_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{dd H}_2SO_4} = \frac{0,1.98}{10\%} = 98 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_M + m_{\text{dd H}_2SO_4} = m_{\text{dd M}_2(SO_4)_n} + m_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow 3,68 + 98 = m_{\text{dd M}_2(SO_4)_n} + 0,1.2 \Leftrightarrow m_{\text{dd M}_2(SO_4)_n} = \boxed{101,48 \text{ gam}}$$

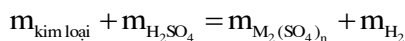
Câu 6:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$n_{H_2SO_4} = n_{H_2} = \frac{5m}{2.67} \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

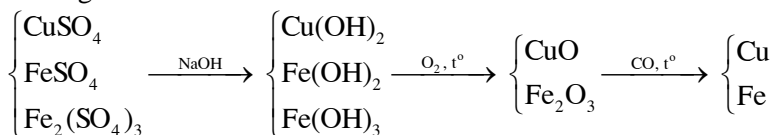

$$\Leftrightarrow m + 98 \cdot \frac{5m}{2.67} = 61,4 + \frac{5m}{67} \Leftrightarrow m = \boxed{13,4 \text{ gam}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất rắn là hỗn hợp các kim loại Cu, Fe.

Trong thành phần các muối, ta có: $\%m_S = 22\%$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{\%m_O}{\%m_S} = \frac{m_O}{m_S} = \frac{16.4}{32} = 2 \Rightarrow \%m_O = 44\%$$

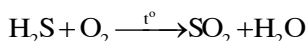
$$\%m_O + \%m_S + \%m_{\text{Cu, Fe}} = 100\% \Rightarrow \%m_{\text{Cu, Fe}} = 34\%$$

$$\Rightarrow m_{(\text{Cu, Fe})} = m_{\text{muối}} \cdot \%m_{(\text{Cu, Fe})} = 50 \cdot \frac{34}{100} = \boxed{17 \text{ gam}}$$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố S và H, ta có:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{SO}_2} = n_{\text{H}_2\text{S}} = \frac{8,96}{22,4} = 0,4 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, ta có: $n_{\text{NaOH}} = \frac{50.1,28.25\%}{40} = 0,4 \text{ mol}$

Suy ra: $\frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{SO}_2}} = \frac{1}{1} \Rightarrow$ Phản ứng tạo ra muối NaHSO_3 .

Theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{\text{NaHSO}_3} = n_{\text{NaOH}} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{NaHSO}_3} = 0,4.104 = 41,6 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{dd NaHSO}_3} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{\text{SO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 50.1,28 + 0,4.64 + 0,4.18 = 96,8 \text{ gam}$$

Vậy nồng độ phần trăm của NaHSO_3 là: $C\%_{\text{NaHSO}_3} = \frac{41,6}{96,8} \cdot 100\% = \boxed{42,98\%}$

Lưu ý: Ở bài tập này, học sinh thường chỉ quan tâm đến sản phẩm đốt cháy H_2S là SO_2 , để so sánh số mol của SO_2 với NaOH xem muối gì được tạo ra. Vì vậy, khi tính khối lượng dung dịch muối thì quên không tính lượng nước đã cho vào dung dịch:

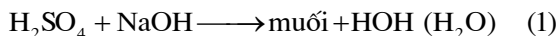
$$m_{\text{dd NaHSO}_3} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{\text{SO}_2}$$

Khi đó sẽ tính được kết quả là 46,43% (Phương án D), nhưng đó là đáp án sai!

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nhóm OH, ta có: $n_{\text{HOH}} = n_{\text{NaOH}} = x \text{ mol}$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{HOH}}$$

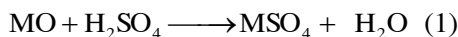
$$\Leftrightarrow 0,5.0,3.98 + 40x = 19,1 + 18x \Leftrightarrow x = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow a = C_{\text{M (NaOH)}} = \frac{0,2}{0,2} = \boxed{1\text{M}}$$

Lưu ý: Ở bài tập này, nếu làm theo phương pháp thông thường thì phải xét các trường hợp để xem muối tạo ra là muối gì (Na_2SO_4 hay NaHSO_4 hay hỗn hợp cả hai muối) rồi sau đó mới tính được số mol và nồng độ mol của dung dịch NaOH. Làm như vậy sẽ mất nhiều thời gian hơn so với sử dụng phương pháp bảo toàn khối lượng.

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Đặt công thức của oxit là MO. Chọn số mol của MO phản ứng là 1 mol.

Theo bảo toàn nguyên tố M và nhóm SO_4^{2-} , ta có:

$$n_{\text{MSO}_4} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{MO}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4 15,8\%} = \frac{98}{15,8\%} = 620,25 \text{ gam} \\ m_{\text{MO}} = (16 + \text{M}) \text{ gam}; m_{\text{MSO}_4} = (\text{M} + 96) \text{ gam} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd MSO}_4} = m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{MO}} = 620,25 + (16 + \text{M}) = (636,25 + \text{M}) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{MSO}_4} = \frac{\text{M} + 96}{\text{M} + 636,25} \cdot 100\% = 18,21\% \Rightarrow \text{M} = 24,3 \Rightarrow \text{M} \text{ là } \boxed{\text{Mg}}$$

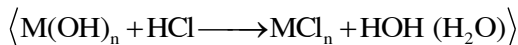
Lưu ý: Khi gặp bài tập mà các số liệu về lượng chất (khối lượng, số mol, thể tích) cho ở dạng tổng quát thì ta nên chọn lượng chất để biến việc tính toán phức tạp đối với bài tập tổng quát trở nên đơn giản đối với bài tập cụ thể.

Câu 11:

Hướng dẫn giải

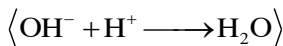
Thay hỗn hợp các bazơ bằng một bazơ là M(OH)_n .

Sơ đồ phản ứng:

$$m_{\text{bazơ trong 50 gam dd X}} = 50 \cdot \frac{17}{500} = 1,7 \text{ gam}$$

Bản chất phản ứng là:

Cách 1: Áp dụng hệ quả 1 của định luật bảo toàn khối lượng

Ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{HCl}} = \frac{40.3,65\%}{36,5} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{bazơ}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = \boxed{2,44 \text{ gam}}$$

Cách 2: Áp dụng hệ quả 2 của định luật bảo toàn khối lượng

Theo bảo toàn điện tích trong phản ứng trung hòa và bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} = \frac{40.3,65\%}{36,5} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{ion kim loại}} = m_{\text{bazơ}} - m_{\text{OH}^-} = 1,7 - 0,04.17 = 1,02 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{ion kim loại}} + m_{\text{Cl}^-} = 1,02 + 0,04.35,5 = \boxed{2,44 \text{ gam}}$$

Câu 12:

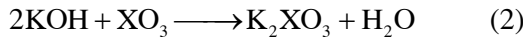
Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của SO_2 , CO_2 là XO_2 ($M_{\text{XO}_2} = 54 \text{ g/mol}$).

Vì $1 < \frac{n_{\text{KOH}}}{n_{\text{XO}_2}} = \frac{1,5a}{a} = 1,5 < 2$ nên phản ứng tạo ra cả muối axit HXO_3^- và muối trung

hòa XO_3^{2-} .

Phương trình phản ứng:

Theo bảo toàn điện tích trong dung dịch muối, ta có:

$$n_{\text{HXO}_3^-} + 2n_{\text{XO}_3^{2-}} = n_{\text{K}^+} = 1,5a \quad (*)$$

Theo bảo toàn nguyên tố X, ta có:

$$n_{\text{HXO}_3^-} + n_{\text{XO}_3^{2-}} = n_{\text{XO}_2} = a \quad (**)$$

Từ (*) và (**), ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{HXO}_3^-} = 0,5a \text{ mol} \\ n_{\text{XO}_3^{2-}} = 0,5a \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

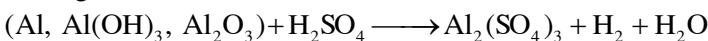
$$m_{\text{muối}} = m_{\text{K}^+} + m_{\text{HXO}_3^-} + m_{\text{XO}_3^{2-}}$$

$$\Leftrightarrow m = 1,5a.39 + 0,5a.71 + 0,5a.70 \Leftrightarrow m = \boxed{129a}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} m_{\text{dd Al}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{80,37}{21,302\%} = 377,288 \text{ gam} \\ n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{80,37}{342} = 0,235 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn gốc SO_4^{2-} , ta có:

$$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 3n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,705 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4 19,6\%} = \frac{0,705 \cdot 98}{19,6\%} = 352,5 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

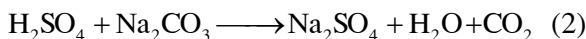
$$m_{(\text{Al}, \text{Al}_2\text{O}_3, \text{Al}(\text{OH})_3)} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = m_{\text{dd Al}_2(\text{SO}_4)_3} + m_{\text{H}_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{(\text{Al}, \text{Al}_2\text{O}_3, \text{Al}(\text{OH})_3)} + 352,5 = 377,288 + 0,15 \cdot 2 \Leftrightarrow m_{(\text{Al}, \text{Al}_2\text{O}_3, \text{Al}(\text{OH})_3)} = \boxed{25,09 \text{ gam}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Ở phản ứng (1), Na_2CO_3 còn dư nên ở phản ứng (2) mới có khí CO_2 .

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{\text{BaCl}_2} = \frac{50 \cdot 20,8\%}{208} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} = \frac{0,448}{22,4} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Ba, ta có: $n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{BaCl}_2} = 0,05 \text{ mol}$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{dd BaCl}_2} + m_{\text{dd Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = m_{\text{dd sau}} + m_{\text{BaCO}_3 \downarrow} + m_{\text{CO}_2 \uparrow}$$

$$\Leftrightarrow 50 + 100 + 50 = m_{\text{dd sau}} + 0,05 \cdot 197 + 0,02 \cdot 44 \Rightarrow m_{\text{dd sau}} = \boxed{189,27 \text{ gam}}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3} = 0,12 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+} = 0,32 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^-} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} < 4 \Rightarrow \text{Số mol electron nhận tính theo ion H}^+$$

Ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{electron nhường}} = 2n_{\text{Cu}} = 0,24 \\ n_{\text{electron nhận}} = \frac{3}{4}n_{\text{H}^+} = 0,24 \end{cases} \Rightarrow \text{H}^+, \text{Cu vừa hết.}$$

Như vậy dung dịch sau phản ứng có:

$\begin{aligned} &\text{Cu}^{2+} : 0,12 \text{ mol} \\ &\text{SO}_4^{2-} : 0,1 \text{ mol} \\ &\text{NO}_3^- : x \text{ mol.} \end{aligned}$
dung dịch sau

Theo bảo toàn điện tích, ta có:

$$2n_{\text{Cu}^{2+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,12 = 2 \cdot 0,1 + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} = 0,04 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

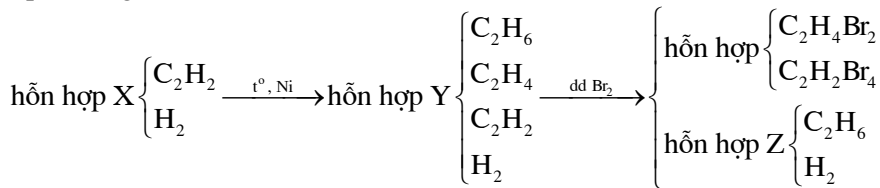
$$m_{\text{muối}} = m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{NO}_3^-}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,12 \cdot 64 + 0,1 \cdot 96 + 0,04 \cdot 62 = \boxed{19,76 \text{ gam}}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} m_X = m_{\text{C}_2\text{H}_2} + m_{\text{H}_2} = 0,02 \cdot 26 + 0,03 \cdot 2 = 0,58 \text{ gam} \\ m_Z = n_Z \cdot \bar{M}_Z = \frac{0,28}{22,4} \cdot 10,08 \cdot 2 = 0,252 \text{ gam} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

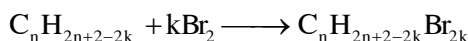
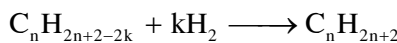
$$m_X = m_Y = \underbrace{m_{\text{C}_2\text{H}_4} + m_{\text{C}_2\text{H}_2}}_{m_{\text{bình brom tăng}}} + \underbrace{m_{\text{C}_2\text{H}_6} + m_{\text{H}_2}}_{m_Z}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{bình brom tăng}} = m_X - m_Z = 0,58 - 0,252 = \boxed{0,328 \text{ gam}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Xét phản ứng của hydrocarbon không no, mạch hở $\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2k}$ với H_2 và Br_2 để phá vỡ hoàn toàn các liên kết π :

$$\Rightarrow \frac{n_{(\text{H}_2, \text{Br}_2) \text{ phản ứng}}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2k}}} = k \Rightarrow k \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2k}} = n_{(\text{H}_2, \text{Br}_2) \text{ phản ứng}}$$

Mở rộng ra, ta có: Đối với các hợp chất hữu cơ có k liên kết π có khả năng tham gia phản ứng cộng hợp với H_2 và Br_2 thì:

$$k.n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{(H_2, Br_2) \text{ phản ứng}}$$

Bây giờ ta sẽ sử dụng kết quả trên để giải bài tập này:

Theo bảo toàn khối lượng ta có:

$$m_Y = m_X = m_{C_4H_4} + m_{H_2} = 0,15.52 + 0,6.2 = 9 \text{ gam}$$

$$\text{Mặt khác: } m_Y = n_Y \cdot \overline{M}_Y \Leftrightarrow n_Y = \frac{9}{2.10} = 0,45 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{H_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 0,15 + 0,6 - 0,45 = 0,3 \text{ mol}$$

Sử dụng kết quả trên, ta có:

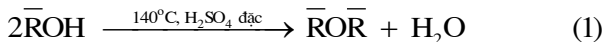
$$3n_{C_4H_4} = n_{H_2 \text{ phản ứng}} + n_{Br_2 \text{ phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow n_{Br_2 \text{ phản ứng}} = 3.0,15 - 0,3 = 0,15 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{Br_2 \text{ phản ứng}} = 0,15.160 = \boxed{24 \text{ gam}}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Phản ứng ete hóa hỗn hợp hai ancol trong X:

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\overline{ROH}} = m_{\overline{ROR}} + m_{H_2O} \Leftrightarrow m_{H_2O} = 16,6 - 13,9 = 2,7 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{H_2O} = \frac{2,7}{18} = 0,15 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H trong nhóm OH của ancol, ta có:

$$n_{\overline{ROH}} = 2n_{H_2O} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow M_{\overline{ROH}} = \frac{m_{\overline{ROH}}}{n_{\overline{ROH}}} = \frac{16,6}{0,3} = 55,33 \text{ g/mol}$$

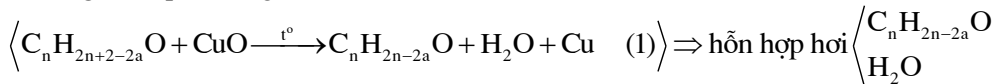
Vậy hai ancol trong X: $\boxed{C_2H_5OH}$ ($M = 46 \text{ g/mol}$) và $\boxed{C_3H_7OH}$ ($M = 60 \text{ g/mol}$)

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của ancol đơn chứa là $C_nH_{2n+2-2a}O$.

Phương trình phản ứng:

Khối lượng chất rắn giảm là khối lượng của oxi trong CuO phản ứng.

Theo (1) và giả thiết, ta có:

$$n_{C_nH_{2n-2a}O} = n_{H_2O} = n_{Cu} = n_{CuO \text{ phản ứng}} = n_O = \frac{3,2}{16} = 0,2 \text{ mol}$$

Cách 1:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{C_nH_{2n+2-2a}O} + m_{CuO \text{ phản ứng}} = m_{C_nH_{2n-2a}O} + m_{H_2O} + m_{Cu}$$

$$\Leftrightarrow m_{C_nH_{2n+2-2a}O} + 0,2.80 = 0,4.19.2 + 0,2.64 \Leftrightarrow m_{C_nH_{2n+2-2a}O} = \boxed{12 \text{ gam}}$$

Cách 2:

Để thấy, khối lượng của Cu trong CuO bằng khối lượng của Cu sau phản ứng nên ta còn có thể áp dụng bảo toàn khối lượng như sau:

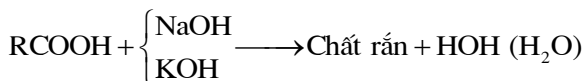
$$m_{C_nH_{2n+2-2a}O} + m_{O \text{ phản ứng}} = m_{C_nH_{2n-2a}O} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_{C_nH_{2n+2-2a}O} + 0,2.16 = 0,4.19,2 \Leftrightarrow m_{C_nH_{2n+2-2a}O} = \boxed{12 \text{ gam}}$$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Đề bài cho biết RCOOH tác dụng hoàn toàn với dung dịch NaOH và KOH, nên nguyên tử H trong nhóm –COOH đã chuyển hết vào HOH.

Chất rắn là RCOOK, RCOONa và có thể còn KOH, NaOH dư.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{RCOOH} + m_{KOH} + m_{NaOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{HOH}$$

$$\Leftrightarrow 2,16 + 0,02.56 + 0,03.40 = 3,94 + m_{HOH} \Leftrightarrow m_{HOH} = 0,54 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{HOH} = 0,03 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm –COOH, ta có:

$$n_{RCOOH} = n_{HOH} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow M_{RCOOH} = \frac{m_{RCOOH}}{n_{RCOOH}} = \frac{2,16}{0,03} = 72 \text{ g/mol}$$

Suy ra axit X là $\boxed{CH_2 = CH - COOH}$ (axit acrylic)

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: $n_{NaOH} = 0,08 \text{ mol}$

$$\begin{cases} n_{CH_3COOC_2H_5} = n_{CH_3COOC_6H_5} \\ 88n_{CH_3COOC_2H_5} + 136n_{CH_3COOC_6H_5} = 4,48 \end{cases} \Rightarrow n_{CH_3COOC_2H_5} = n_{CH_3COOC_6H_5} = 0,02 \text{ mol}$$

Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

$$0,02 \longrightarrow 0,02 \longrightarrow 0,02 \text{ (mol)}$$

$$0,02 \longrightarrow 0,04 \longrightarrow 0,02 \longrightarrow 0,02 \text{ (mol)}$$

Theo các phản ứng ta thấy chất rắn thu được gồm CH_3COONa , C_6H_5ONa , NaOH dư. Khối lượng chất rắn thu được là:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{CH_3COONa} + m_{C_6H_5COONa} + m_{NaOH \text{ dư}} = 3,28 + 2,32 + 0,08 = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng bảo toàn khối lượng

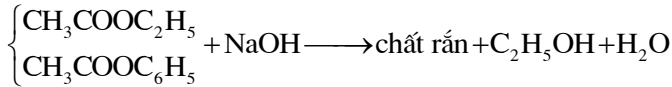
$CH_3COOC_2H_5$ phản ứng với NaOH theo tỉ lệ 1 : 1, $CH_3COOC_6H_5$ (este của phenol) phản ứng với NaOH theo tỉ lệ là 1 : 2. Ta có:

$$n_{NaOH \text{ p\u00f9ng}} = n_{CH_3COOC_2H_5} + 2n_{CH_3COOC_6H_5} = 0,02 + 2.0,02 = 0,06 \text{ mol}$$

nhận thấy $\rightarrow n_{\text{NaOH p\ddot{u}ng}} = 0,06 \text{ mol} < n_{\text{NaOH ban đầu}} = 0,08 \text{ mol}$

Chất rắn gồm CH_3COONa , $\text{C}_6\text{H}_5\text{ONa}$, NaOH dư.

Sơ đồ phản ứng:

Ta có: $\begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = n_{\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CH}_3\text{COOC}_6\text{H}_5} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{este}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 4,48 + 0,08.40 = m_{\text{chất rắn}} + 0,02.46 + 0,02.18 \Leftrightarrow m_{\text{chất rắn}} = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

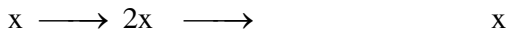
Câu 22:

Hướng dẫn giải

Este X đơn chức, mạch hở tác dụng với dung dịch KOH vừa đủ, thu được dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thì phần hơi chỉ có nước, chứng tỏ X là este của phenol.

Đặt công thức của este X là RCOOR' : $x \text{ mol}$

Phương trình phản ứng:

Ta có: $\begin{cases} m_{\text{H}_2\text{O trong dd KOH}} = m_{\text{dd KOH}} - m_{\text{KOH}} = \frac{2x.56}{11,666\%} - 2x.56 = 848x \text{ (gam)} \\ m_{\text{H}_2\text{O sinh ra tỷ (1)}} = 18x \text{ (gam)} \end{cases}$

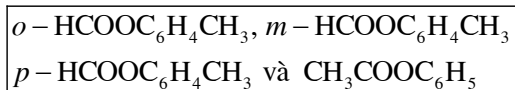
$$\Rightarrow \sum m_{\text{H}_2\text{O}} = 848x + 18x = 86,6 \Rightarrow x = 0,1 \Rightarrow n_{\text{RCOOR}'} = 0,1 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{RCOOR}'} + m_{\text{KOH}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{H}_2\text{O (1)}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{RCOOR}'} + 2.0,1.56 = 23 + 18.0,1 = 13,6 \Rightarrow M_{\text{RCOOR}'} = 136 \text{ g/mol (C}_8\text{H}_8\text{O}_2)$$

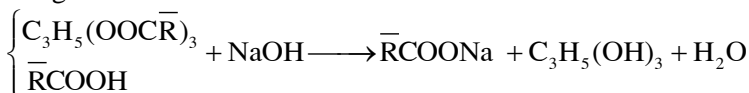
X có 4 đồng phân là:

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Ta có: $n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{NaOH trung hòa}} = n_{\text{KOH trung hòa}} = \frac{13,44.7}{56} = 1,68 \text{ mol}$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NaOH thủy phân}} = \frac{120,064 \cdot 15\% \cdot 10^3}{40} - 1,68 = 448,56 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = \frac{1}{3} n_{\text{NaOH thủy phân}} = \frac{1}{3} \cdot 448,56 = 149,52 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{chất béo}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} + m_{\text{RCOONa}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

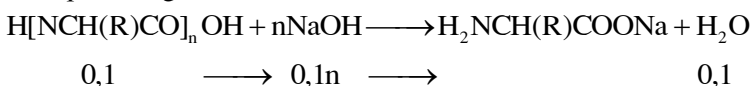
$$\Leftrightarrow 13,44 + 120,064 \cdot \frac{15}{100} = 13,75584 + m_{\text{RCOONa}} + 0,03024 \Leftrightarrow m_{\text{RCOONa}} = \boxed{17,66 \text{ kg}}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của peptit X là $\text{H}[\text{HNCH}(\text{R})\text{CO}]_n\text{OH}$.

Phương trình phản ứng:

Do lượng NaOH đem phản ứng gấp đôi lượng NaOH cần dùng nên số mol NaOH đem phản ứng là $0,2n$. Chất rắn thu được gồm muối của amino axit và NaOH dư có khối lượng lớn hơn X là $78,2$ gam.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$m + 0,2n \cdot 40 = m + 78,2 + 0,1 \cdot 18 \Rightarrow n = 10$$

Vậy peptit X có 10 gốc α – amino axit nên trong phân tử có 9 liên kết peptit.

Câu 25:

Hướng dẫn giải

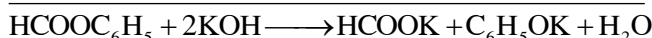
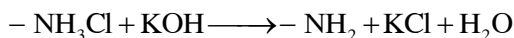
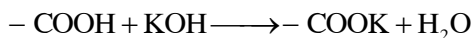
Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

Viết phương trình phản ứng, dựa vào phản ứng tính số mol KOH phản ứng, KOH còn dư, tính số mol các muối sinh ra.

Từ đó tính tổng khối lượng của chất rắn = tổng khối lượng của các muối và khối lượng của KOH dư. Nhưng làm như vậy sẽ mất nhiều thời gian do: Phải viết đầy đủ các phản ứng, có nhiều muối tạo thành (5 muối) và phải tính khối lượng của từng muối.

Cách 2: Dùng bảo toàn khối lượng

Bản chất phản ứng:

$$\Rightarrow n_{\text{KOH phản ứng}} = n_{-\text{COOH}} + n_{-\text{NH}_3\text{Cl}} + 2n_{\text{HCOOC}_6\text{H}_5} = 0,03 + 0,01 + 2 \cdot 0,05 = 0,14 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{KOH ban đầu}} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{\text{KOH phản ứng}} = 0,14 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{KOH ban đầu}} > n_{\text{KOH phản ứng}} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{KOH dùng dư} \\ \text{X phản ứng hết} \end{array} \right.$$

Theo phản ứng và giả thiết, ta có:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{-\text{COOH}} + n_{-\text{NH}_2} + n_{\text{HCOOC}_6\text{H}_5} = 0,03 + 0,01 + 0,05 = 0,09 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_X = m_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}} + m_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COOH}} + m_{\text{HCOOC}_6\text{H}_5} = 1,115 + 1,78 + 6,1 = 8,995 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{KOH}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 8,995 + 0,16.56 = m + 0,09.18 \Rightarrow m = \boxed{16,335 \text{ gam}}$$

Với hướng này việc tính toán sẽ dễ dàng hơn, mất ít thời gian hơn.

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Thay Ca và hai kim loại kiềm trong X bằng kim loại M.

Phương trình phản ứng:

Theo các phản ứng (1), (2), ta có:

$$n_{\text{H}^+} = n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{H}_2} = 0,7 \Rightarrow n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{H}^+} = 0,7 \text{ mol}$$

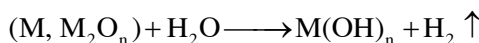
$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{ion kim loại}} + m_{\text{Cl}^-} = 9,1 + 0,7.35,5 = \boxed{33,95 \text{ gam}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Do kim loại M tác dụng với nước giải phóng H_2 nên M có hóa trị 1 (kim loại kiềm) hoặc hóa trị 2 (kim loại kiềm thổ).

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H, ta có:

$$2n_{\text{H}_2\text{O}} = n.n_{\text{M}(\text{OH})_n} + 2n_{\text{H}_2} = 0,02n + 2.0,01 \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = (0,01 + 0,01n) \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{M}, \text{M}_2\text{O}_n} + m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{M}(\text{OH})_n} + m_{\text{H}_2}$$

$$\Leftrightarrow 2,9 + (0,01 + 0,01n)18 = 0,02(\text{M} + 17n) + 0,02 \Leftrightarrow 0,02\text{M} + 0,16n = 3,06 \quad (*)$$

Thử với $n=1$ hoặc $n=2$, ta thấy nghiệm thỏa mãn (*) là $n=2$, $\text{M}=137$

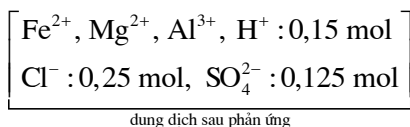
Vậy kim loại M là **Ba**

Câu 28:

Hướng dẫn giải

$$\text{Theo giả thiết: } \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{HCl}} = 0,25 \text{ mol}; n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{H}_2} = 2 \cdot \frac{3,92}{22,4} = 0,35 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+ \text{ ban đầu}} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + n_{\text{HCl}} = 0,5 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 0,15 \text{ mol}$$

Do axit dư nên Al, Mg, Fe phản ứng hết, dung dịch sau phản ứng chứa:

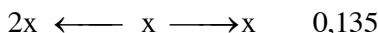
Khi cô cạn dung dịch, 0,15 mol H⁺ kết hợp với 0,15 mol Cl⁻ thành HCl bay hơi. Thành phần ion tạo muối là: Al³⁺, Fe²⁺, Mg²⁺, Cl⁻ : 0,1 mol, SO₄²⁻ : 0,125 mol.

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{ion kim loại}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 5,35 + 0,135 + 0,125 \cdot 96 = \boxed{20,9 \text{ gam}}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Chất tan trong Y là KCl, NaCl, HCl dư. Vì các chất có cùng nồng độ mol nên có số mol bằng nhau. Hỗn hợp khí là CO₂ và O₂ ($\bar{M} = 20,889 \cdot 2 = 41,778 \text{ g/mol}$).

Theo giả thiết, ta có:

$$m_{\text{KCl}} + m_{\text{NaCl}} + m_{\text{HCl dư}} = 50,85 \Leftrightarrow 74,5x + 58,5x + 36,5x \Leftrightarrow x = 0,3 \text{ mol.}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$n_{\text{HCl ban đầu}} = n_{\text{KCl}} + n_{\text{NaCl}} + n_{\text{HCl dư}} = x + x + x = 3x = 0,9 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

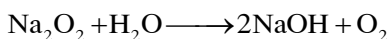
$$n_{\text{HCl phản ứng}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1}{2}n_{\text{HCl phản ứng}} = x = 0,3 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{X}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{chất tan trong Y}} + m_{(\text{O}_2, \text{CO}_2)} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m + 0,9 \cdot 36,5 = 50,85 + 0,135 \cdot 41,778 + 0,3 \cdot 18 \Leftrightarrow m = \boxed{29,04 \text{ gam}}$$

Lưu ý:

Câu 30:

Hướng dẫn giải

$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{FeCl}_3} = \frac{250 \cdot 6,5\%}{162,5} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{150 \cdot 10,6\%}{106} = 0,15 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Theo bảo toàn điện tích trong phản ứng của FeCl₃ với Na₂CO₃, ta có:

$$3n_{\text{Fe}^{3+} \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = \frac{3,0,1}{2} = 0,15 \text{ mol}$$

Suy ra phản ứng xảy ra vừa đủ. Dung dịch sau phản ứng chỉ chứa NaCl với số mol là 0,3 mol. Khối lượng dung dịch X sau phản ứng là:

$$m_{\text{dd X}} = m_{\text{dd FeCl}_3} + m_{\text{dd Na}_2\text{CO}_3} - m_{\text{CO}_2 \uparrow} - m_{\text{Fe(OH)}_3 \downarrow} = 250 + 150 - 6,6 - 10,7 = 382,7 \text{ gam}$$

Cho thêm m gam dung dịch AgNO₃ vào dung dịch X, sau phản ứng thu được dung dịch Y chứa NaCl với nồng độ phần trăm là 1,138% chứng tỏ NaCl dư, AgNO₃ đã hết.

Ta có:

$$n_{\text{NaCl phản ứng}} = n_{\text{AgNO}_3} = n_{\text{AgCl} \downarrow} = x \Rightarrow m_{\text{NaCl trong Y}} = (0,3 - x)58,5 \text{ (gam)}$$

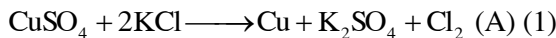
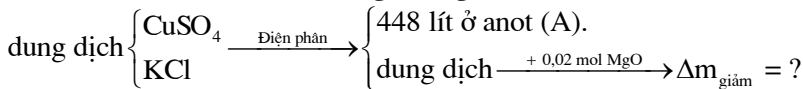
$$m_{\text{dd Y}} = m_{\text{dd X}} + m_{\text{dd AgNO}_3} - m_{\text{AgCl}} = 382,7 + \frac{170x}{21,25\%} - 143,5x = 382,7 + 656,5x \text{ (gam)}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{NaCl trong Y}} = \frac{(0,3 - x)58,5}{382,7 + 656,5x} \cdot 100\% = 1,138\% \Rightarrow x = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd AgNO}_3} = \frac{0,2 \cdot 170}{21,25\%} = \boxed{160 \text{ gam}}$$

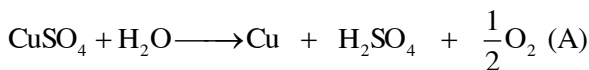
Câu 31:

Hướng dẫn giải

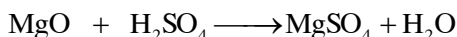

$$0,01 \longleftarrow 0,01$$

Nhận xét : Dung dịch sau điện phân hoà tan được MgO $\Rightarrow$ Là dung dịch axit, chứng tỏ sau phản ứng (1) CuSO₄ dư.

$$0,02 \longleftarrow 0,02 \longrightarrow 0,01$$

$$0,02 \longrightarrow 0,02$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{O}_2} + n_{\text{Cl}_2} = n_{\text{A}} = \frac{0,448}{22,4} = 0,02 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}_2} = 0,01 \text{ mol}$$

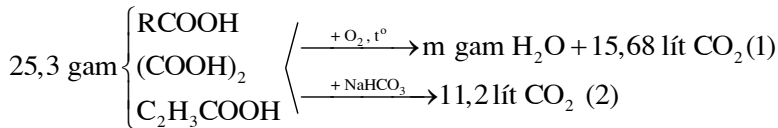
$\underbrace{\hspace{1.5cm}}_{0,01 \text{ mol}}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd giảm}} = m_{\downarrow} + m_{\uparrow} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Cl}_2} + m_{\text{O}_2}$$

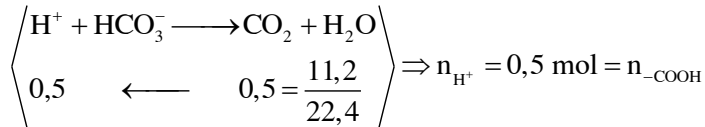
$$\Leftrightarrow m_{\text{dd giảm}} = (0,01 + 0,02) \cdot 64 + 0,01 \cdot 71 + 0,01 \cdot 32 = \boxed{2,95 \text{ gam}}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{CO}_2(1)} = \frac{15,68}{22,4} = 0,7 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTNT}} m_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} \cdot 12 = 0,7 \cdot 12 = 8,4 \text{ gam}$$

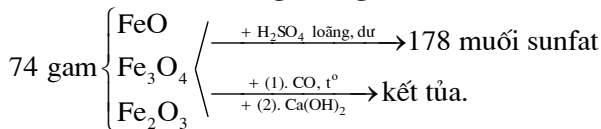
$$\Rightarrow n_{\text{O}/-\text{COOH}} = 0,5 \cdot 2 = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = 1 \cdot 16 = 16 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} = m_{\text{C}} + m_{\text{O}} + m_{\text{H}} \Leftrightarrow 25,3 = 8,4 + 16 + m_{\text{H}} \Leftrightarrow m_{\text{H}} = 0,9 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow \frac{0,9}{1} = 2 \cdot \frac{m_{\text{H}_2\text{O}}}{18} \Leftrightarrow \boxed{m_{\text{H}_2\text{O}} = 8,1 \text{ gam}}$$

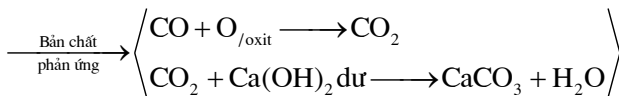
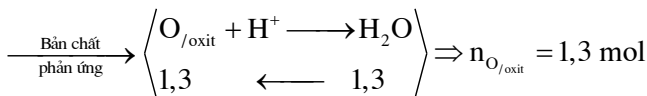
Câu 33:

Hướng dẫn giải

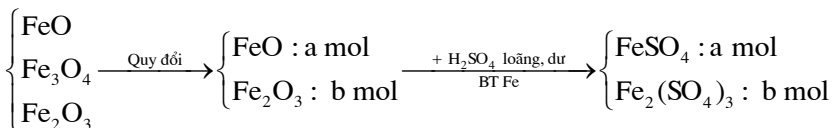
Cách 1: Bảo toàn khối lượng

$$\left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTKL}} \overbrace{m_{\text{oxit}}^{74}} + \overbrace{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{178}} = \overbrace{m_{\text{muối}}^{178}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,3 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{H}_2\text{O}} \end{array} \right.$$

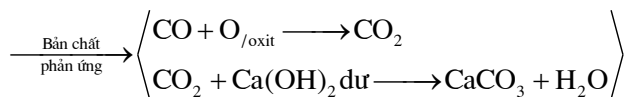
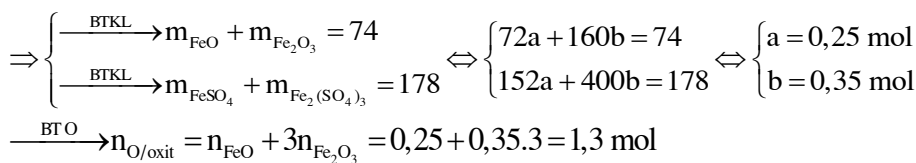

$$\Rightarrow n_{\text{O}_{/\text{oxit}}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \cdot 100 = \boxed{130 \text{ gam}}$$

Cách 2: Bảo toàn khối lượng kết hợp với quy đổi và bảo toàn nguyên tố.

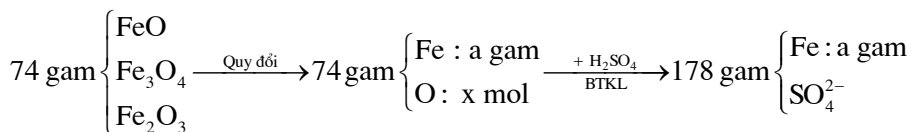

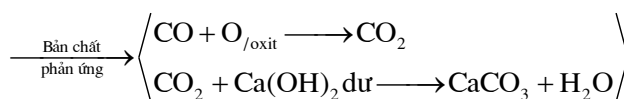
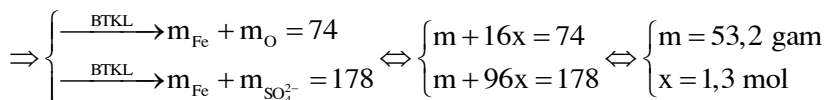

$$\Rightarrow n_{\text{O/oxit}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \cdot 100 = \boxed{130 \text{ gam}}$$

Cách 3: Bảo toàn khối lượng kết hợp với quy đổi

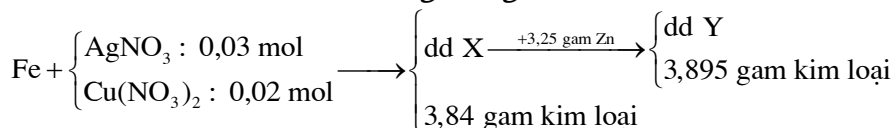
Ta có: $n_{\text{O/oxit}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{axit}} \Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{O/oxit}} = x \text{ mol}$

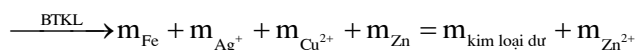
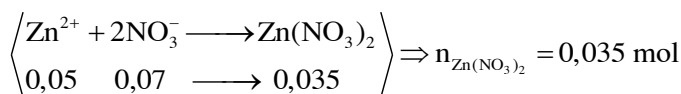
$$\Rightarrow n_{\text{O/oxit}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 1,3 \cdot 100 = \boxed{130 \text{ gam}}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

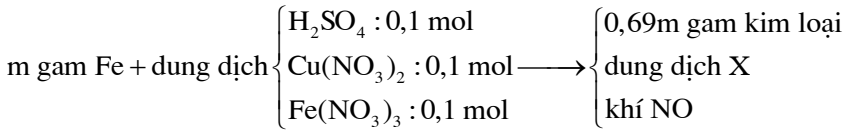
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTN}} \sum n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}_3^-/\text{AgNO}_3} + n_{\text{NO}_3^-/\text{Cu(NO}_3)_2} = 0,03 + 0,02 \cdot 2 = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{Zn}} = \frac{3,25}{65} = 0,05 \xrightarrow{\text{BT Zn}} n_{\text{Zn}^{2+}} \leq 0,05 \text{ mol} \end{array} \right.$$

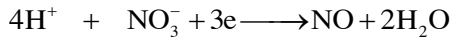
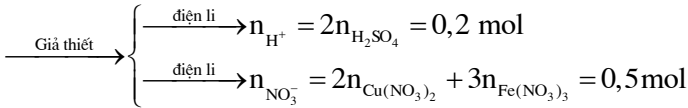
$$\Leftrightarrow m + 0,03 \cdot 108 + 0,02 \cdot 64 + 3,25 = 3,84 + 3,895 + 0,035 \cdot 65 \Leftrightarrow \boxed{m = 2,24 \text{ gam}}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

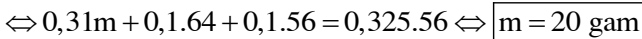
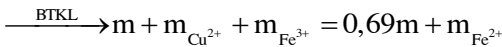
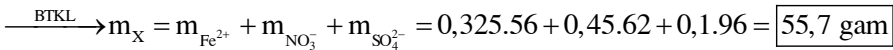
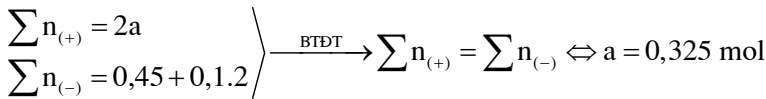
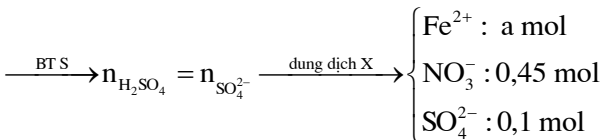
Nhận xét $\rightarrow$ Sau khi phản ứng có 0,69m gam kim loại $\Rightarrow \text{Fe} \longrightarrow \text{Fe}^{2+}$

Ban đầu: 0,2   0,5 (mol)

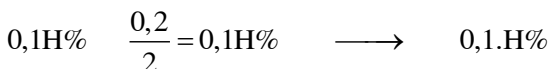
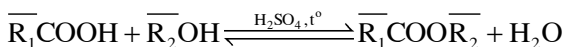
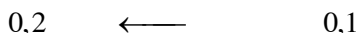
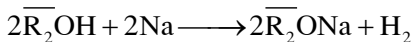
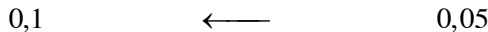
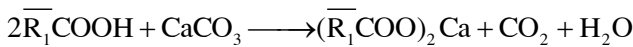
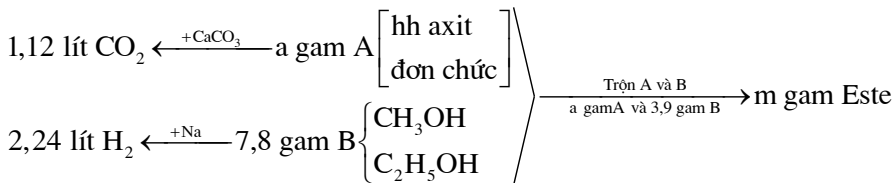
Phản ứng: 0,2 $\longrightarrow$ 0,05

Còn lại: 0   0,45

Câu 36:

Hướng dẫn giải

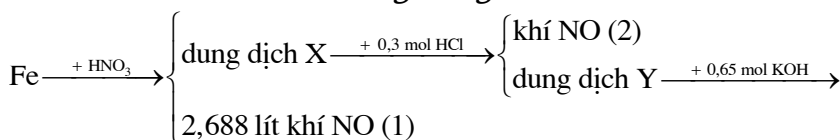
Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng:

$$m_{\text{axit}} + m_{\text{ancol}} = m_{\text{este}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

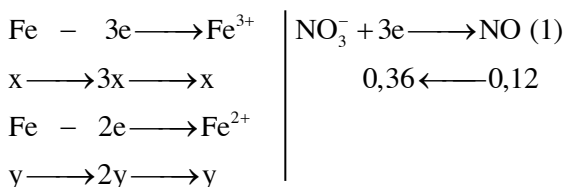
$$\Leftrightarrow a.H\% + 3,9.H\% = m_{\text{este}} + 0,1.H\%.18 \Leftrightarrow \boxed{m_{\text{este}} = (a + 21).H\%}$$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

— Nhận xét —> Cho HCl vào dung dịch X có khí NO (2) thoát ra chứng tỏ rằng trong dung dịch X có chứa Fe²⁺.

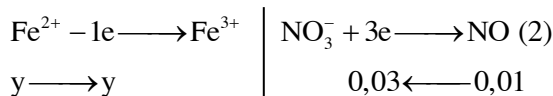

$$\Rightarrow \sum n_e (\text{nhiều}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x + 2y = 0,36 (*) \Rightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = 0,36 \text{ mol}$$

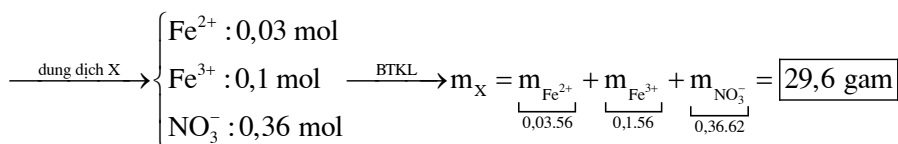
$$n_{\text{HCl}} = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{KCl}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{KOH}} = n_{\text{KCl}} + n_{\text{KNO}_3} \Leftrightarrow 0,65 = 0,3 + n_{\text{KNO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{KNO}_3} = 0,35 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = n_{\text{KNO}_3} + n_{\text{NO (2)}} \Leftrightarrow 0,36 = 0,35 + n_{\text{NO (2)}} \Leftrightarrow n_{\text{NO (2)}} = 0,01 \text{ mol}$$

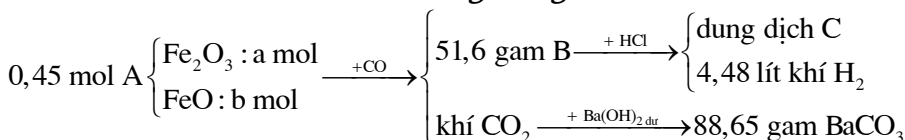

$$\Rightarrow \sum n_e (\text{nhiều}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow y = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

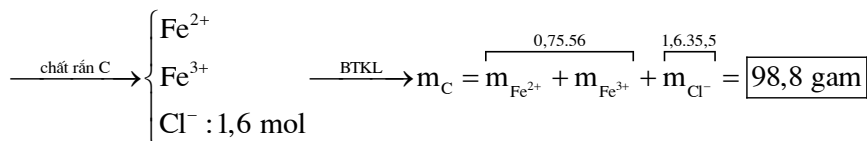
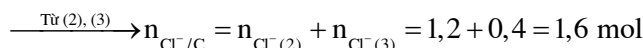
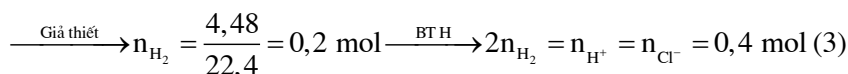
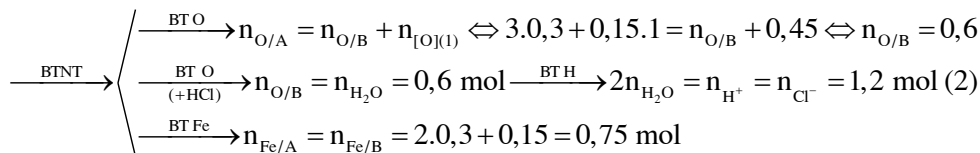
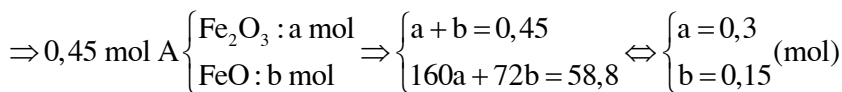
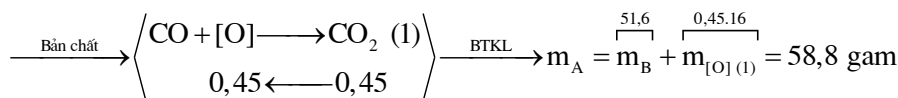

Câu 38:

Hướng dẫn giải

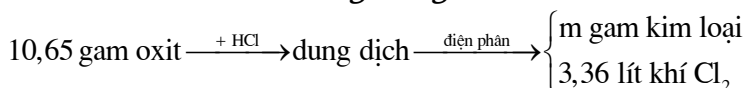

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{BaCO}_3} = \frac{88,65}{197} = 0,45 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,45 \text{ mol}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

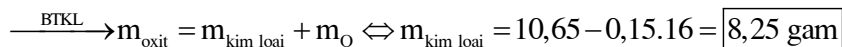

- Nhận xét: Tổng số mol $\times$ điện tích ion dương (của hai kim loại) trong hai phần là bằng nhau

$\Rightarrow$ Tổng số mol $\times$ điện tích ion âm trong hai phần cũng bằng nhau

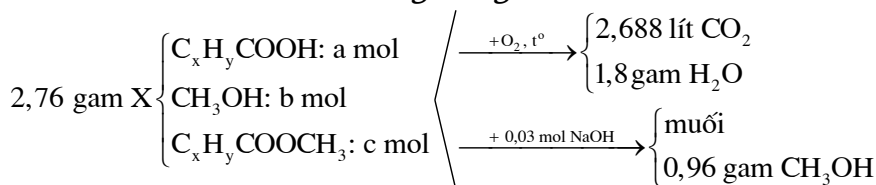

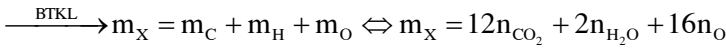
$$0,15 \longleftarrow 0,15 = \frac{3,36}{22,4} \text{ (mol)}$$

Câu 40:

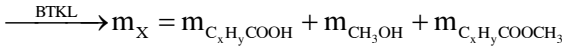
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow 2,76 = 12 \cdot \frac{2,688}{22,4} + 2 \cdot \frac{1,8}{18} + 16n_O \Leftrightarrow n_O = 0,07 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} 2a + b + 2c = 0,07 \\ \xrightarrow{+ \text{NaOH}} a + c = 0,03 \\ \xrightarrow{\text{BT CH}_3\text{OH}} b + c = 0,03 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = b = 0,01 \text{ mol} \\ c = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

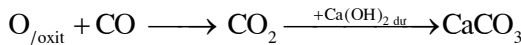
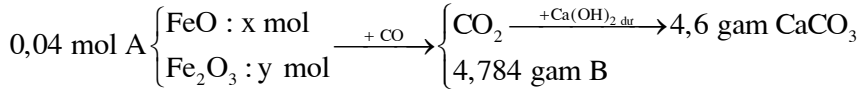

$$\Leftrightarrow 2,76 = 0,01 \cdot (M_{\text{C}_x\text{H}_y} + 45) + 0,01 \cdot 46 + 0,02 \cdot (M_{\text{C}_x\text{H}_y} + 59)$$

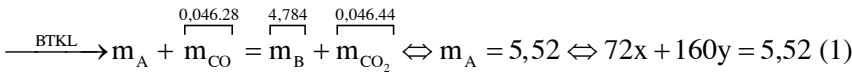
$$\Leftrightarrow M_{\text{C}_x\text{H}_y} = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{C}_x\text{H}_y \text{ là } \text{C}_2\text{H}_3 \Rightarrow \boxed{\text{C}_2\text{H}_3 - \text{COOH}}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

$$0,046 \longleftarrow 0,046 \longleftarrow 0,046 = \frac{4,6}{100}$$

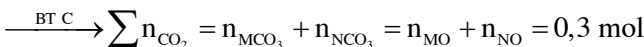
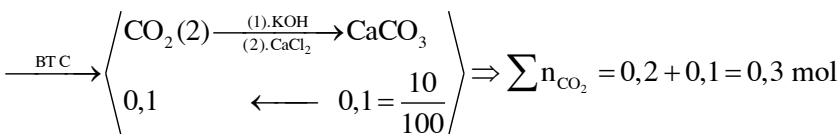
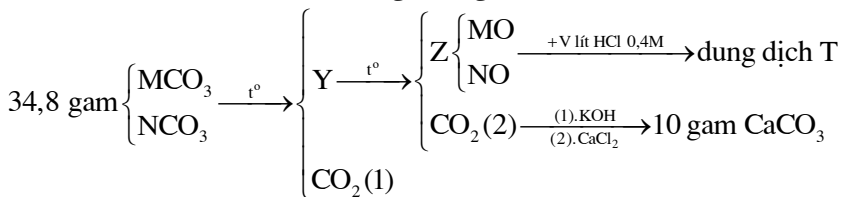

$$\text{Mặt khác: } x + y = 0,04 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,01 \\ y = 0,03 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{FeO}} = \frac{0,01 \cdot 72}{5,52} \cdot 100 = \boxed{13,04\%}$$

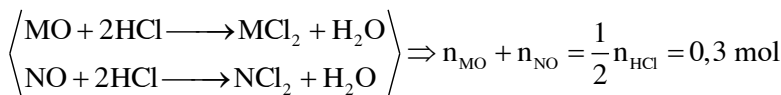
Câu 42:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_Y + m_{\text{CO}_2(1)} \Leftrightarrow 34,8 = m_Y + 0,2.44 \Leftrightarrow \boxed{m_Y = 26 \text{ gam}}$$

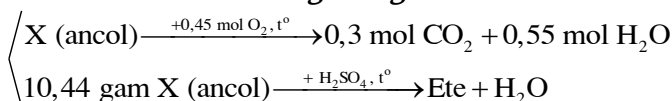
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = \sum m_{\text{CO}_2} + m_Z \Leftrightarrow 34,8 = 0,3.44 + m_Z \Leftrightarrow m_Z = 21,6 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 0,6 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{\text{HCl}} = \frac{0,6}{0,4} = \boxed{1,5 \text{ lít}}$$

Câu 43:

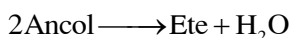
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Ancol}} + \overbrace{m_{\text{O}_2}^{0,45.32}} + \overbrace{m_{\text{CO}_2}^{0,3.44}} + \overbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}^{0,55.18}} \Leftrightarrow m_{\text{Ancol}} = 8,7 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{array}{l} 8,7 \text{ gam} \longrightarrow 0,25 \text{ mol} \\ 10,44 \text{ gam} \longrightarrow x \text{ mol} \end{array} \Rightarrow x = \frac{10,44.0,25}{8,7} = 0,3 \text{ mol}$$

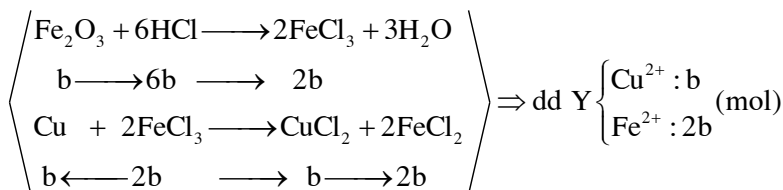
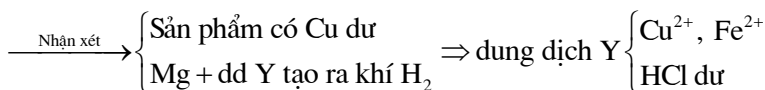
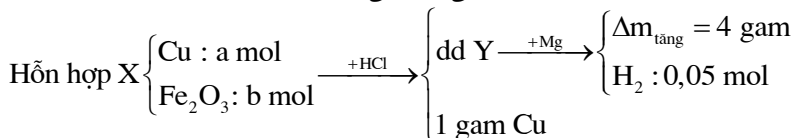

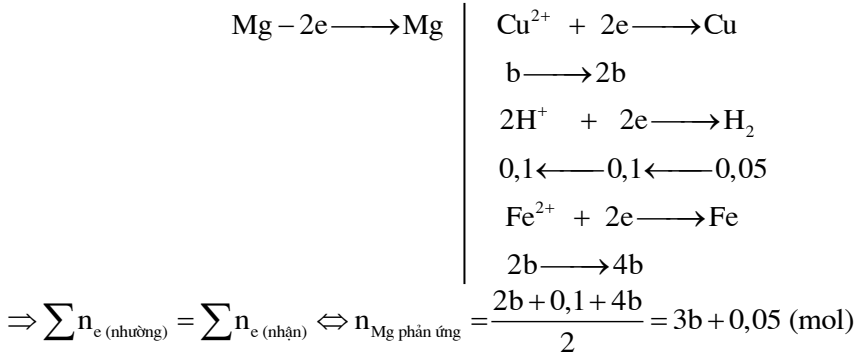
$$0,3 \longrightarrow 0,15$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Ancol}} = m_{\text{Ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 10,44 = m_{\text{Ete}} + 0,15.18 \Leftrightarrow \boxed{m_{\text{Ete}} = 7,74 \text{ gam}}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

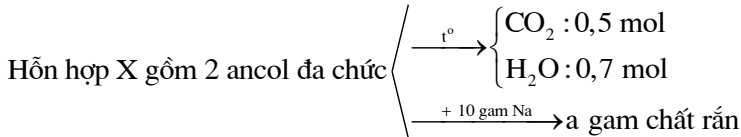

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \overbrace{m_{\text{Cu phản ứng}}^{64b}} + \overbrace{m_{\text{Fe}}^{56,2b}} = \overbrace{\Delta m_{\text{tăng}}^4} + \overbrace{m_{\text{Mg phản ứng}}^{24.(3b+0,05)}} \Leftrightarrow b = 0,5 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Cu ban đầu}} = m_{\text{Cu phản ứng}} + 1 \Leftrightarrow m_{\text{Cu ban đầu}} = 64.0,5 + 1 = \boxed{4,2 \text{ gam}} \\ n_{\text{HCl}} = 6b + 0,05.2 \Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 6.0,5 + 0,1 = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{x = \frac{0,4}{0,4} = 1 \text{ M}} \end{cases}$$

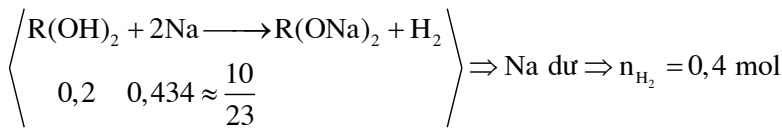
Câu 45:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{ancol}} = 0,7 - 0,5 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \text{Số C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,5}{0,2} = 2,5 \xrightarrow{\text{ancol đa chức cùng nhóm -OH}} \text{Ancol có 2 nhóm -OH}$$

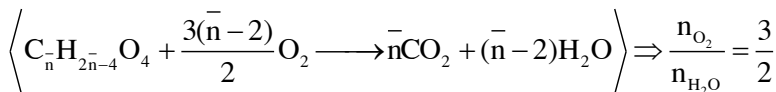
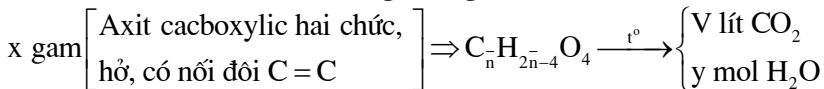

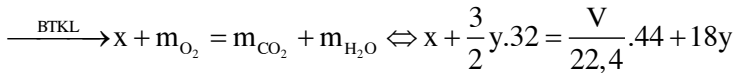
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{C}} + m_{\text{O}} + m_{\text{H}} = 12.0,5 + 0,2.2.16 + 0,7.2.1 = 13,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} + m_{\text{Na}} = m_{\text{rắn}} + m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 13,8 + 10 = a + 0,2.2 \Leftrightarrow \boxed{a = 23,4 \text{ gam}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

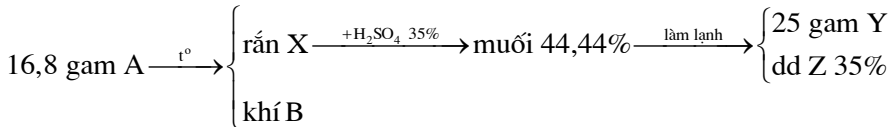

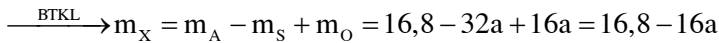
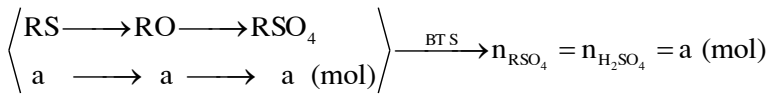
$$\Leftrightarrow x = \frac{55}{28}V - 30y \Leftrightarrow \boxed{V = \frac{28}{55} \cdot (x + 30y)}$$

Câu 47:

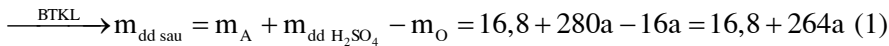
Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng hợp thức:

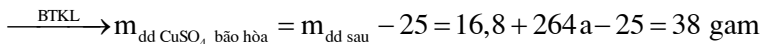
$$\text{Ta có: } \underbrace{C\%_{\text{H}_2\text{SO}_4}}_{35\%} = \frac{98a}{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{9800 \cdot a}{35} = 280a$$

$$\Rightarrow \underbrace{C\%_{\text{RSO}_4}}_{44,44\%} = \frac{m_{\text{RSO}_4 \text{ sau}}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 \Leftrightarrow 44,44\% = \frac{16,8 + 64a}{16,8 + 264a} \cdot 100 \Leftrightarrow a = 0,175 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\text{RS}} = \frac{m_A}{0,175} = \frac{16,8}{0,175} = 96 \text{ (g/mol)} \Rightarrow M_{\text{R}} = 64 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R là Cu.}$$

Nhận xét: Khi làm lạnh dung dịch có 25 gam $\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ tách ra và x gam CuSO_4 tan trong dung dịch bão hòa.

$$\Rightarrow \underbrace{C\%_{\text{CuSO}_4}}_{31,58} = \frac{m_{\text{CuSO}_4}}{m_{\text{dd CuSO}_4 \text{ bão hòa}}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{CuSO}_4} = \frac{31,58 \cdot 38}{100} = 12 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{CuSO}_4 / \text{muối kết tinh}} = m_{\text{CuSO}_4 \text{ ban đầu}} - 12 = 160 \cdot a - 12 = 16 \text{ gam}$$

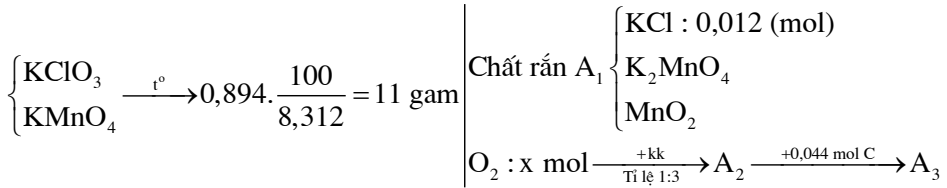
$$\Leftrightarrow n_{\text{CuSO}_4 / \text{muối kết tinh}} = \frac{16}{160} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}} = \frac{25}{0,1} = 250 \Leftrightarrow 160 + 18n = 250 \Leftrightarrow n = 5 \Rightarrow \boxed{\text{Y là CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}}$$

Câu 48:

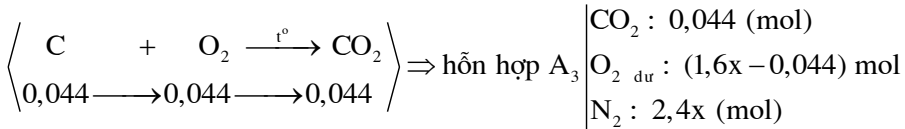
Hướng dẫn giải

$$\sum n_{\text{O}_2} = x \text{ (mol)} \xrightarrow[\text{Tỉ lệ 1:3}]{+\text{Không khí}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{O}_2} = x + 3 \cdot 0,2x = 1,6x \\ n_{\text{N}_2} = 3 \cdot 0,8x = 2,4x \end{array} \right.$$

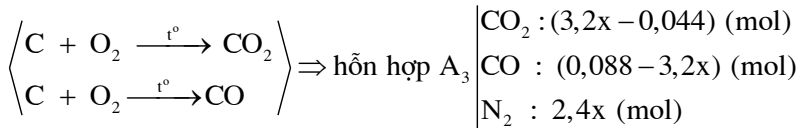
Xét trường hợp 1: O_2 dư, tức là $1,6x > 0,044$, lúc này C cháy theo phương trình phản ứng:

$$\Rightarrow \%V_{\text{CO}_2} = \frac{0,044}{0,044 + 1,6x - 0,044 + 2,4x} \cdot 100 = 22,92\% \Leftrightarrow x = 0,048 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = m_{A_1} + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow m = 11 + 0,048 \cdot 32 = 12,536 \text{ (gam)}$$

Xét trường hợp 2: O_2 thiếu, tức là $1,6x < 0,044$, lúc này C cháy theo phương trình phản ứng:

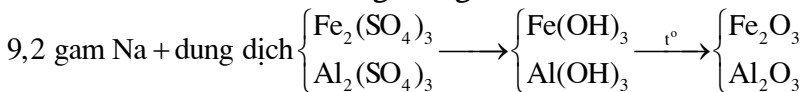

$$\Rightarrow \%V_{\text{CO}_2} = \%n_{\text{CO}_2} = \frac{(3,2x - 0,044)}{0,044 + 2,4x} \cdot 100 = 22,92\% \Leftrightarrow x = 0,0204 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{A_1} + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow m = 11 + 0,0204 \cdot 32 = \boxed{11,6528 \text{ gam}}$$

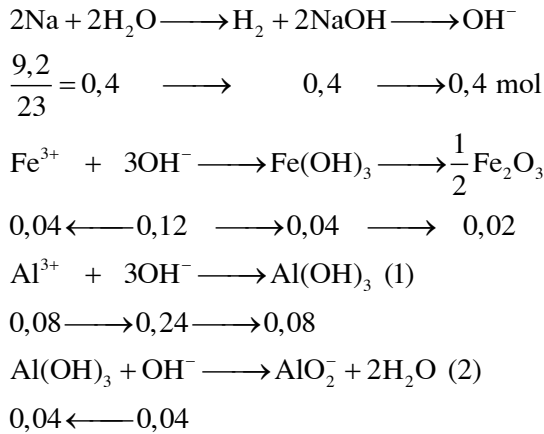
Câu 49:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Khi cho Na vào dung dịch thì Na phản ứng với H_2O trước.

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,125 \cdot 0,16 = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,25 \cdot 0,16 = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 0,08 \text{ mol} \end{array} \right.$$

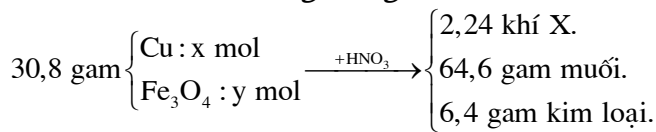
$$\Rightarrow n_{\text{Al}(\text{OH})_3 \text{ tạo thành}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3(1)} - n_{\text{Al}(\text{OH})_3(2)} = 0,08 - 0,04 = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}(\text{OH})_3 \text{ tạo thành}} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{rắn}} = m_{\text{Al}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = 0,02 \cdot 102 + 0,02 \cdot 160 = \boxed{5,24 \text{ gam}}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 30,8 - 6,4 \Leftrightarrow 64x + 232y = 24,4 \quad (1)$$

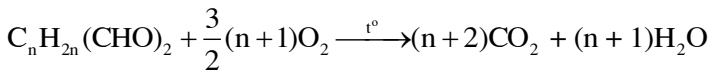
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} \Leftrightarrow 188x + 180.3y = 64,6 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{BT e}} 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + k \cdot n_{\text{X}} \Rightarrow \boxed{k = 3 \Rightarrow \text{X} : \text{NO}}$$

$$\Rightarrow \sum n_{\text{HNO}_3} = \sum n_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} + n_{\text{NO}} = 2 \cdot \underbrace{n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2}}_{0,2} + 2 \cdot \underbrace{n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2}}_{0,05 \cdot 3} + 0,1 = \boxed{0,8 \text{ mol}}$$

Câu 51:

Hướng dẫn giải

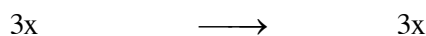
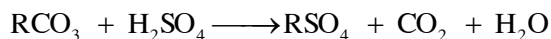
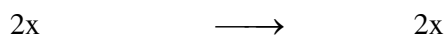
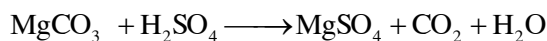
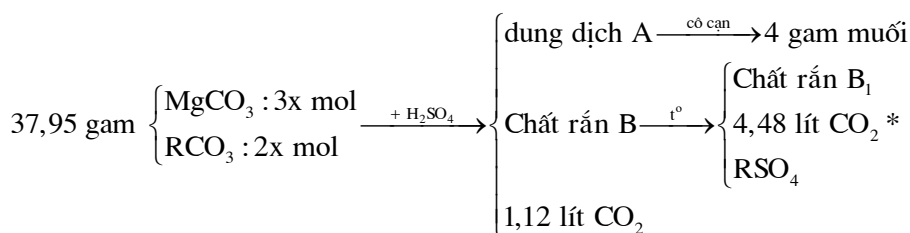

$$\xrightarrow{\text{Nhận thấy}} n_{\text{O}_2} = \frac{3}{2}n_{\text{H}_2\text{O}} \xrightarrow{\text{BTKL}} x + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow x + \frac{y}{18} \cdot \frac{3}{2} \cdot 32 = \frac{V}{22,4} \cdot 44 + y \Leftrightarrow \boxed{V = \frac{28}{165} (3x + 5y)}$$

Câu 52:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{CO}_2} = \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{Biện luận}} m_{\text{SO}_4^{2-}/\text{muối}} = 0,05 \cdot 96 = 4,8 > 4 \Rightarrow \text{A} \begin{cases} \text{MgSO}_4 \text{ muối tan} \\ \text{RSO}_4 \text{ muối không tan} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{muối}}}_{37,95} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}}_{0,05 \cdot 98} = m_{\text{B}} + \underbrace{m_{\text{MgSO}_4}}_4 + \underbrace{m_{\text{CO}_2}}_{0,05 \cdot 44} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,05 \cdot 18} \Leftrightarrow m_{\text{B}} = 35,75 \text{ (gam)}$$

Nhận xét : Nung B thu được CO₂* thì trong B gồm muối cacbonat dư và muối không tan RSO₄.

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{B}} = m_{\text{B}_1} + m_{\text{CO}_2^*} \Leftrightarrow 35,75 = m_{\text{B}_1} + \frac{4,48}{22,4} \cdot 44 \Leftrightarrow m_{\text{B}_1} = 26,95 \text{ gam}$$

$$\text{Ta thu được : } \sum n_{\text{CO}_2} = 3x + 2x = 0,25 \Leftrightarrow x = 0,05 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{RCO}_3} = m_{\text{muối}} - m_{\text{MgCO}_3} = 37,95 - 2 \cdot 0,05 \cdot 84 = 29,55 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\text{RCO}_3} = \frac{29,55}{0,05 \cdot 3} = 197 \text{ (g / mol)} \Leftrightarrow M_{\text{R}} = 137 \text{ (g / mol)} \Leftrightarrow \boxed{\text{R là Ba.}}$$

Chuyên đề 2:

TĂNG GIẢM KHỐI LƯỢNG

Chuyên đề gồm 51 trang

I. PHƯƠNG PHÁP TĂNG GIẢM KHỐI LƯỢNG

1. Nội dung phương pháp tăng giảm khối lượng

- Cơ sở của phương pháp tăng giảm khối lượng: Trong phản ứng hóa học, khi chuyển chất này thành chất khác, do thành phần cấu tạo của các chất thay đổi nên khối lượng của chúng cũng thay đổi. Sự thay đổi khối lượng của các chất có mối liên quan với số mol của chúng.
- Do đó, dựa vào sự thay đổi khối lượng ta có thể tính được số mol của chất phản ứng và sản phẩm tạo thành.
- *Phương pháp giải bài tập hóa học dựa trên sự thay đổi khối lượng của các chất trước và sau phản ứng gọi là phương pháp tăng giảm khối lượng (TGKL).*

2. Ưu điểm của phương pháp tăng giảm khối lượng

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ: Hỗn hợp X gồm alanin và axit glutamic. Cho m gam X tác dụng hoàn toàn với dung dịch NaOH (dư), thu được dung dịch Y chứa (m + 30,8) gam muối. Mặt khác, nếu cho m gam X tác dụng hoàn toàn với dung dịch HCl, thu được dung dịch Z chứa (m + 36,5) gam muối. Giá trị của m là

- A. 112,2.   B. 165,6.   C. 123,8.   D. 171,0.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

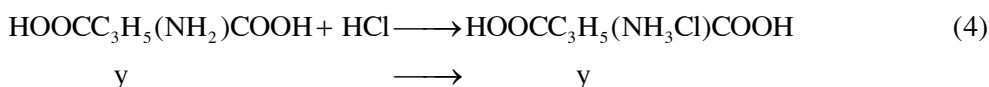
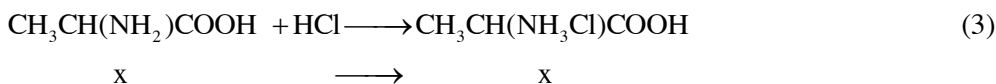
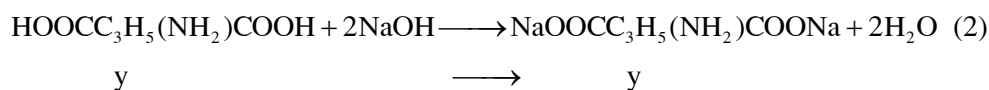
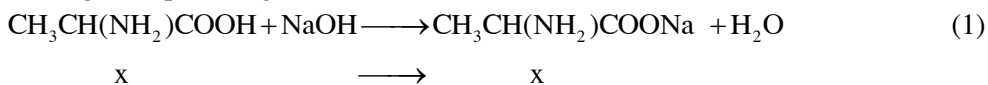
Cách 1: Phương pháp thông thường – Tính theo phương trình phản ứng

Alanin : $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COOH}$ (M = 89 g / mol)

Axit glutamic : $\text{HOOC}_3\text{H}_5(\text{NH}_2)\text{COOH}$ (M = 147 g / mol)

Gọi số mol của alanin và axit glutamic trong hỗn hợp X lần lượt là x và y mol.

Phương trình phản ứng:

Theo (1),(2), (3) và (4), ta có:

$$\begin{cases} m_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COOH}} + m_{\text{HOOC}_3\text{H}_5(\text{NH}_2)\text{COOH}} = m \\ m_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COONa}} + m_{\text{NaOOC}_3\text{H}_5(\text{NH}_2)\text{COONa}} = m + 30,8 \\ m_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}} + m_{\text{HOOC}_3\text{H}_5(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}} = m + 36,5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 89x + 147y = m \\ 111x + 191y = m + 30,8 \\ 125,5x + 183,5y = m + 36,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,6 \text{ mol} \\ y = 0,4 \text{ mol} \\ m = \boxed{112,2 \text{ gam}} \end{cases}$$

Cách 2: Phương pháp tăng giảm khối lượng

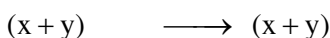
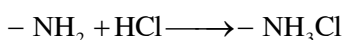
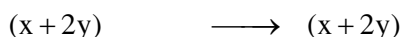
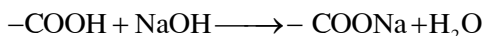
Alanin : $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{COOH}$ ($M = 89 \text{ g/mol}$)

Axit glutamic : $\text{HOOC}_3\text{H}_5(\text{NH}_2)\text{COOH}$ ($M = 147 \text{ g/mol}$)

Gọi số mol của alanin và axit glutamic trong hỗn hợp X lần lượt là x và y mol.

Bản chất phản ứng của hỗn hợp X với NaOH là phản ứng của nhóm $-\text{COOH}$ với NaOH, phản ứng của X với HCl là phản ứng của nhóm $-\text{NH}_2$ với HCl.

Phương trình phản ứng:

Trong phân tử axit glutamic có 2 nhóm chức $-\text{COOH}$ nên số mol của nhóm chức $-\text{COOH}$ là $2y$.

Trong phản ứng với NaOH, khối lượng muối tăng so với khối lượng X ban đầu là do Na ($M = 23 \text{ g/mol}$) đã thay thế H ($M = 1 \text{ g/mol}$) trong nhóm $-\text{COOH}$.

Ta thấy: Cứ 1 mol $-\text{COOH}$ phản ứng sẽ tạo thành 1 mol $-\text{COONa}$ thì khối lượng tăng $23 - 1 = 22$. Vậy có $(x+2y)$ mol $-\text{COOH}$ phản ứng thì khối lượng tăng là $22.(x+2y)$ gam.

Trong phản ứng với dung dịch HCl, khối lượng muối tăng lên là khối lượng HCl đã tham gia phản ứng.

Theo giả thiết và sự tăng khối lượng các chất trong phản ứng: $\begin{cases} 22(x + 2y) = 30,8 \\ 36,5(x + y) = 36,5 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,6 \text{ mol} \\ y = 0,4 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m = 89x + 147y = 89.0,6 + 147.0,4 = \boxed{112,2 \text{ gam}}$$

b. Nhận xét

+ **Với cách 1:** Tính số mol, khối lượng của các sản phẩm tạo thành theo số mol của các chất ban đầu (là các ẩn số x, y). Lập các phương trình liên quan đến các ẩn số x, y, m . Giải hệ phương trình để tìm x, y, m .

+ **Với cách 2:** Dựa vào sự thay đổi khối lượng của các chất trước và sau phản ứng để lập các phương trình liên quan đến các ẩn số mol x, y cần tìm. Giải hệ phương trình tìm x, y .

- Để giải quyết bài toán theo cách 1, ta phải viết đầy đủ 4 phản ứng, tính khối lượng mol của 4 sản phẩm muối tạo thành và giải hệ 3 phương trình 3 ẩn. Tất cả những điều đó làm mất khá nhiều thời gian.

- Để giải quyết bài toán theo cách 2, ta chỉ cần quan tâm đến bản chất phản ứng và sự thay đổi khối lượng của các thành phần tham gia phản ứng. Do đó chỉ cần viết hai phản ứng đơn giản, và việc lập các phương trình toán học để tìm số mol của các chất cũng dễ dàng hơn, tốn ít thời gian hơn.

c. Kết luận

Phương pháp tăng giảm khối lượng giúp cho việc giải bài tập hóa học trở nên đơn giản hơn, nhanh hơn so với phương pháp thông thường, đặc biệt là khi áp dụng cho các bài tập có sự thay đổi khối lượng của các chất trước và sau phản ứng.

3. Phạm vi áp dụng

Phương pháp tăng giảm khối lượng có thể giải quyết được nhiều dạng bài tập hóa vô cơ hoặc hóa hữu cơ, có thể là phản ứng oxi hóa – khử hoặc phản ứng không oxi hóa – khử.

Một số dạng bài tập thường dùng phương pháp tăng giảm khối lượng là:

- + Kim loại, muối cacbonat, oxit tác dụng với dung dịch axit (HCl, H₂SO₄).
- + Phản ứng kim loại mạnh đẩy kim loại yếu, halogen mạnh đẩy halogen yếu.
- + Nhiệt phân các muối nitrat, cacbonat.
- + Phản ứng thay thế nguyên tử H trong nhóm – OH của ancol, axit cacboxylic, phenol bằng các nguyên tử kim loại Na, K.
- + Phản ứng thủy phân este, chất béo.
- + Amino axit tác dụng với dung dịch axit, dung dịch bazơ.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Dạng 1: Tính lượng chất trong phản ứng

Phương pháp giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ hơn bản chất hóa học của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp bài tập mà đề bài cho biết thông tin về sự thay đổi khối lượng của các chất trước và sau phản ứng thì ta nên sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng.

Bước 3: Xác định nguyên nhân dẫn đến sự thay đổi khối lượng của các chất trong phản ứng: Trong phản ứng hóa học, ion hoặc nguyên tử trong chất phản ứng được thay bằng ion hoặc nguyên tử khác làm cho khối lượng chất sản phẩm tăng lên hay giảm xuống.

Bước 4: Thiết lập các phương trình liên quan đến số mol của các thành phần làm thay đổi khối lượng của các chất và phương trình liên quan đến sự tăng giảm khối lượng của các thành phần đó. Giải hệ phương trình để tìm số mol và suy ra kết quả cần tìm.

Lưu ý: Thông thường, phương pháp tăng giảm khối lượng thường hay được sử dụng kết hợp với các phương trình phản ứng. Tuy nhiên, nếu sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng kết hợp với phương pháp bảo toàn điện tích, bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố thì sẽ cho hiệu quả cao hơn.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Hòa tan hoàn toàn 4,78 gam hỗn hợp muối cacbonat của 3 kim loại vào dung dịch HCl thấy thoát ra V lít khí (đktc). Dung dịch thu được đem cô cạn thu được 5,33 gam muối khan. Giá trị của V là:

- A. 1,12 lít.   B. 1,68 lít.   C. 2,24 lít.   D. 3,36 lít.

Hướng dẫn giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ hơn **bản chất hóa học** của bài toán.

Thay 3 kim loại bằng một kim loại M có hóa trị n.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập:

Do có sự thay đổi khối lượng của các chất trước và sau phản ứng, đây là dấu hiệu chứng tỏ bài tập này sẽ sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng.

Bước 3: Xác định nguyên nhân dẫn đến sự thay đổi khối lượng của các chất trong phản ứng:

Trong phản ứng (1), ion CO_3^{2-} đã được thay bằng ion Cl^- , khối lượng muối clorua tăng lên $5,33 - 4,78 = 0,55$ gam so với khối lượng muối cacbonat là do khối lượng ion Cl^- thay thế lớn hơn khối lượng CO_3^{2-} ban đầu.

Bước 4: Thiết lập các phương trình liên quan đến số mol của các thành phần làm thay đổi khối lượng của các chất và phương trình liên quan đến sự tăng giảm khối lượng của các thành phần đó. Giải hệ phương trình để tìm số mol và suy ra kết quả cần tìm.

$$\text{Ta có hệ: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{Cl^-} = 2n_{CO_3^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 35,5n_{Cl^-} - 60n_{CO_3^{2-}} = 0,55 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{CO_3^{2-}} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{CO_2} = n_{CO_3^{2-}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow V_{CO_2(\text{đktc})} = \boxed{1,12 \text{ lít}}$$

Ví dụ 2: Hỗn hợp X có khối lượng 17,86 gam gồm CuO, Al_2O_3 và FeO. Hòa tan X bằng V ml HCl 1M, được dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được 33,81 gam muối khan. Giá trị của V là:

- A. 580.   B. 450.   C. 1600.   D. 900.

Hướng dẫn giải

Thay các kim loại Cu, Al, Fe bằng một kim loại M.

Sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng (1), ion O^{2-} đã được thay thế bằng ion Cl^- . Khối lượng muối tăng thêm $33,81 - 17,86 = 15,95$ gam so với khối lượng oxit là do khối lượng ion Cl^- thay thế lớn hơn khối lượng O^{2-} trong oxit.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{Cl^-} = 2n_{O^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 35,5n_{Cl^-} - 16n_{O^{2-}} = 15,95 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} = 0,58 \text{ mol} \\ n_{O^{2-}} = 0,29 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{HCl} = n_{Cl^-} = 0,58 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{đđ HCl 1M}} = \boxed{580 \text{ ml}}$$

Ví dụ 3: Hỗn hợp X gồm NaBr và NaI. Cho hỗn hợp X tan trong nước thu được dung dịch Y. Nếu cho brom dư vào dung dịch Y, sau phản ứng hoàn toàn, cô cạn thấy khối lượng muối khan thu được giảm 7,05 gam. Nếu sục khí clo dư vào dung dịch Y, phản ứng hoàn toàn, cô cạn dung dịch thấy khối lượng muối khan giảm 22,625 gam. Thành phần % khối lượng của một chất trong hỗn hợp X là:

- A. 35,9%.   B. 47,8%.   C. 33,99%.   D. 64,3%.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Br₂ với dung dịch Y, ion I⁻ (M = 127) đã được thay bằng ion Br⁻ (M = 80) nên khối lượng muối thu được giảm so với khối lượng muối ban đầu.

Ta có:
$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{I}^-} = n_{\text{Br}^-} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 127n_{\text{I}^-} - 80n_{\text{Br}^-} = 7,05 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{I}^-} = n_{\text{Br}^-} = 0,15 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Cl₂ với dung dịch Y, ion Br⁻ (M = 80) và I⁻ (M = 127) đã được thay thế bằng ion Cl⁻ (M = 35,5) nên khối lượng muối thu được giảm.

Ta có:
$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Br}^-} + n_{\text{I}^-} = n_{\text{Cl}^-} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 80n_{\text{Br}^-} + 127n_{\text{I}^-} - 35,5n_{\text{Cl}^-} = 22,625 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Br}^-} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Cl}^-} = 0,35 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy phần trăm khối lượng NaI, NaBr trong hỗn hợp ban đầu là:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{NaBr}} = 0,2 \cdot 103 = 20,6 \text{ gam} \\ m_{\text{NaI}} = 0,15 \cdot 150 = 22,5 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \%m_{\text{NaBr}} = \frac{22,5}{22,5 + 20,6} \cdot 100\% = 47,8\% \\ \%m_{\text{NaI}} = 100 - 47,8 = 52,2\% \end{cases}$$

Ví dụ 4: Ngâm một lá Zn trong 200 gam dung dịch CuSO₄ 16%. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thấy khối lượng lá Zn giảm 0,5%. Khối lượng lá Zn trước khi tham gia phản ứng là

- A. 40 gam.   B. 13 gam.   C. 60 gam.   D. 6,5 gam.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy muối CuSO₄ đã phản ứng hoàn toàn với Zn. Vì vậy:

$$n_{\text{Cu tạo thành}} = n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{CuSO}_4} = \frac{200 \cdot 16\%}{160} = 0,2 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{Zn phản ứng}} = n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,2 \text{ mol}$$

Gọi m là khối lượng thanh Zn ban đầu.

Căn cứ vào sự thay đổi khối lượng của thanh Zn, ta có:

$$65n_{\text{Zn phản ứng}} - 64n_{\text{Cu tạo thành}} = \frac{0,5}{100} m \Leftrightarrow 10,2 = \frac{0,5}{100} m \Rightarrow m = 40 \text{ gam}$$

Ví dụ 5: Tiến hành hai thí nghiệm sau:

+ Thí nghiệm 1: Cho m gam bột Fe (dư) vào V₁ lít dung dịch Cu(NO₃)₂ 1M.

+ Thí nghiệm 2: Cho m gam bột Fe (dư) vào V₂ lít dung dịch AgNO₃ 0,1M.

Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng chất rắn thu được ở hai thí nghiệm đều bằng nhau. Giá trị của V₁ so với V₂ là:

A. $V_1 = V_2$.

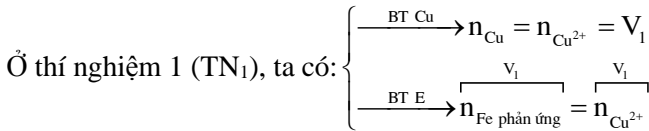
B. $V_1 = 10V_2$.

C. $V_1 = 5V_2$.

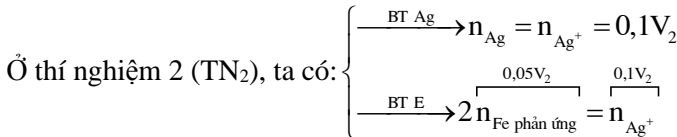
D. $V_1 = 2V_2$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Hướng dẫn giải

$\Rightarrow m_{\text{kim loại tăng/TN}_1} = 64n_{\text{Cu}} - 56n_{\text{Fe phản ứng}} = 64V_1 - 56V_1 = 8V_1$ (gam)

$\Rightarrow m_{\text{kim loại tăng/TN}_2} = 108n_{\text{Ag}} - 56n_{\text{Fe phản ứng}} = 108,1V_2 - 56,0,05V_2 = 8V_2$ (gam)

Do khối lượng chất rắn thu được ở hai thí nghiệm bằng nhau nên khối lượng kim loại tăng ở hai thí nghiệm cũng bằng nhau. Suy ra:

$m_{\text{kim loại tăng/TN}_1} = m_{\text{kim loại tăng/TN}_2} \Rightarrow \boxed{V_1 = V_2}$

Ví dụ 6: Đem nung 66,2 gam Pb(NO₃)₂ một thời gian thu được 53,24 gam chất rắn và V lít khí (ở đktc). Giá trị của V và hiệu suất phản ứng nhiệt phân lần lượt là:

A. 6,72 và 60,00%.

B. 9,01 và 80,42%.

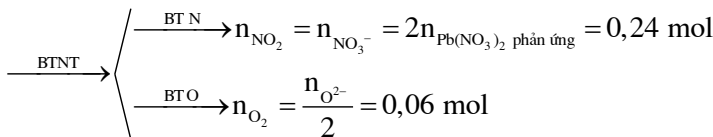
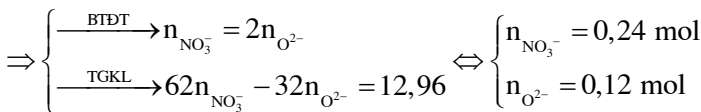
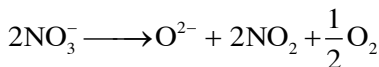
C. 6,72 và 50,00%.

D. 4,48 và 60,00%.

(THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} V_{\text{NO}_2} + V_{\text{O}_2} = (0,24 + 0,06).22,4 = \boxed{6,72 \text{ lít}} \\ H\% = \frac{0,12.331}{66,2}.100\% = \boxed{60\%} \end{array} \right.$

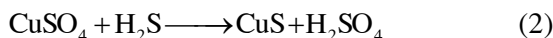
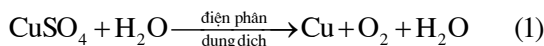
Ví dụ 7: Cho 200 ml dung dịch A chứa CuSO₄ (d = 1,25 g / ml). Sau khi điện phân A, khối lượng của dung dịch giảm đi 8 gam. Mặt khác, để làm kết tủa hết lượng CuSO₄ còn lại chưa bị điện phân phải dùng hết 1,12 lít H₂S (ở đktc). Nồng độ C% của dung dịch CuSO₄ trước khi điện phân là:

A. 9,6%.   B. 50%.   C. 20%.   D. 30%.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng điện phân, khối lượng chất rắn giảm là khối lượng của Cu sinh ra ở

catot và O₂ sinh ra ở anot. Ta có:
$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Cu}} = 4n_{\text{O}_2} \\ \xrightarrow{\text{giả thiết}} 64n_{\text{Cu}} + 32n_{\text{O}_2} = 8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{CuSO}_4 \text{ phản ứng}} = n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol}$$

Trong phản ứng với H₂S: $n_{\text{CuSO}_4 \text{ dư}} = n_{\text{H}_2\text{S}} = 0,05 \text{ mol}$

$$\Rightarrow n_{\text{CuSO}_4 \text{ ban đầu}} = n_{\text{CuSO}_4 \text{ phản ứng}} + n_{\text{CuSO}_4 \text{ dư}} = 0,1 + 0,05 = 0,15 \text{ mol}$$

Vậy nồng độ phần trăm của CuSO₄ trong dung dịch là:

$$C\%_{\text{CuSO}_4} = \frac{m_{\text{CuSO}_4}}{m_{\text{dd CuSO}_4}} = \frac{m_{\text{CuSO}_4}}{V.d} = \frac{0,15.160}{200.1,25} . 100\% = \boxed{9,6\%}$$

Ví dụ 8: Cho a gam Fe vào 100 ml dung dịch hỗn hợp gồm HNO₃ 0,8M và Cu(NO₃)₂ 1M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 0,92a gam hỗn hợp kim loại và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của a là:

A. 8,4.   B. 5,6.   C. 11,2.   D. 11,0.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Sau phản ứng, thu được hỗn hợp kim loại, chứng tỏ: Fe dư, HNO₃ và Cu(NO₃)₂ đã phản ứng hết.

Do sắt dư nên muối sắt trong dung dịch sau phản ứng là Fe(NO₃)₂.

Khối lượng hỗn hợp kim loại Fe dư và Cu giảm (a – 0,92a) gam = 0,08a gam so với khối lượng Fe ban đầu là do khối lượng Fe phản ứng lớn hơn khối lượng Cu tạo thành (bám vào).

Theo bảo toàn electron và sự tăng giảm khối lượng:
$$\begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = \frac{3}{4}n_{\text{HNO}_3} + 2n_{\text{Cu(NO}_3)_2} \\ 56n_{\text{Fe}} - 64n_{\text{Cu}} = 0,08a \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = \frac{3}{4}.0,08 + 2.0,1 \\ 56n_{\text{Fe}} - 64.0,1 = 0,08a \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,13 \text{ mol} \\ a = \boxed{11 \text{ gam}} \end{cases}$$

Ví dụ 9: Trung hoà 5,4 gam X gồm CH₃COOH, CH₂ = CHCOOH, C₆H₅OH và C₆H₅COOH cần dùng V ml dung dịch NaOH 0,1M. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 6,94 gam hỗn hợp chất rắn khan. Giá trị của V là:

A. 700 ml.   B. 900 ml.   C. 669,6 ml.   D. 350 ml.

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của axit hữu cơ và phenol với NaOH là phản ứng axit – bazơ. Nguyên tử H linh động trong nhóm – COOH của axit và nhóm – OH của phenol được thay thế bằng nguyên tử Na. Vì vậy nên khối lượng muối thu được tăng lên so với khối lượng hỗn hợp X ban đầu.

Ta có:

nhận xét $\rightarrow$ do Na và H_{linh động} đều có hóa trị I $\Rightarrow n_{Na} = n_{H \text{ linh động}}$ (1)

TGKL $\rightarrow 23n_{Na} - n_{H \text{ linh động}} = m_{\text{rắn khan}} - m_X = 6,94 - 5,4 = 1,54$ (2)

từ (1) và (2) $\rightarrow n_{Na} = n_{H \text{ linh động}} = 0,07 \text{ mol}$

BT Na $\rightarrow n_{NaOH} = n_{Na} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd NaOH } 0,1M} = \frac{0,07}{0,1} = 0,7 \text{ lít} = \boxed{700 \text{ ml}}$

Lưu ý: Trong phản ứng thay thế nguyên tử H linh động trong nhóm – OH, – COOH bằng Na hoặc K thì: $\Delta m_{\text{tăng}} = x.(M_{Na \text{ hoặc } K} - M_H)$

$\Rightarrow x = \frac{\Delta m_{\text{tăng}}}{M_{Na \text{ hoặc } K} - M_H}$ trong đó $\rightarrow x : \begin{cases} \text{số mol Na hoặc K} \\ \text{số mol H linh động} \end{cases}$

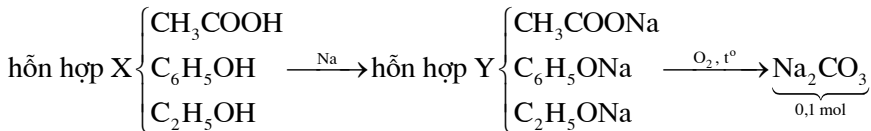
Ví dụ 10: Cho m gam hỗn hợp X gồm axit axetic, phenol, ancol etylic tác dụng vừa đủ với Na thu được 19,6 gam hỗn hợp muối Y. Đốt cháy hoàn toàn Y thu được 10,6 gam muối cacbonat. Nếu cho 30,4 gam hỗn hợp X trên tác dụng với Na dư thì thu được V lít H₂ (đktc). Giá trị của V là:

- A. 6,72.   B. 4,48.   C. 9,68.   D. 3,36.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ phản ứng, ta thấy: 10,6 gam muối cacbonat là Na₂CO₃, ứng với số mol là 0,1 mol.

Sử dụng kết quả ở trên, ta có:

BT Na $\rightarrow n_{Na} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{H \text{ linh động}} = 0,2 \text{ mol}$

$n_{Na} = \frac{\Delta m_{\text{tăng}}}{M_{Na} - M_H} \Leftrightarrow n_{Na} = \frac{m_{\text{muối Y}} - m_{\text{hỗn hợp X}}}{22} \cdot m_{\text{hỗn hợp X}} = 19,6 - 0,2 \cdot 22 = 15,2 \text{ gam}$

biện luận $\rightarrow$ Trong 15,2 gam X có 0,2 mol H linh động nên trong 30,4 gam X có chứa 0,4 mol H linh động.

Theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$n_{H \text{ linh động}} = 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{0,4}{2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2 (\text{đktc})} = 0,2 \cdot 22,4 = \boxed{4,48 \text{ lít}}$

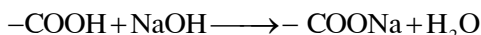
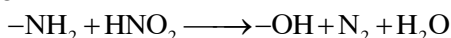
Ví dụ 11: Đem 26,6 gam một loại amino axit no, mạch hở X có chứa 1 chức amin tác dụng hết với axit nitơ thu được 4,48 lít N₂ (đktc). Cũng lấy 26,6 gam amino axit này tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH thì được m gam muối. Giá trị của m là:

- A. 35,4.   B. 31.   C. 28,8.   D. 39,8.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Bản chất các phản ứng:

Ta có:
$$\begin{cases} n_X = n_{-\text{NH}_2} = n_{\text{N}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ M_X = \frac{26,6}{0,2} = 133 \text{ g/mol} \end{cases} \Rightarrow X: \text{H}_2\text{NC}_2\text{H}_3(\text{COOH})_2$$

Khi cho 26,6 gam X (0,2 mol) tác dụng với NaOH thì khối lượng muối thu được là:

—nhân xét—> do X có 2 nhóm $-\text{COOH} \Rightarrow 2$ nguyên tử H linh động $\Rightarrow n_{\text{H linh động}} = 2n_X$

—CT—>
$$n_{\text{H linh động}} = \frac{\Delta m_{\text{tăng}}}{M_{\text{Na}} - M_{\text{H}}} \Leftrightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = 22n_{\text{H linh động}} = 44n_X$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_X + \Delta m_{\text{tăng}} = 26,6 + 0,2.44 = \boxed{35,4 \text{ gam}}$$

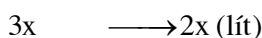
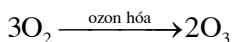
Ngoài phương pháp tăng giảm khối lượng, đối với các bài tập liên quan đến chất khí, ta thường sử dụng phương pháp tăng giảm số mol, thể tích. Dưới đây là một số ví dụ minh họa:

Ví dụ 12: Một bình cầu dung tích 2 lít được nạp đầy oxi. Phóng điện để ozon hóa oxi trong bình, sau đó lại nạp thêm oxi cho đầy. Cân bình sau phản ứng thấy tăng 0,84 gam. Phần trăm thể tích của ozon trong bình sau phản ứng là (biết các thể tích đo ở đktc):

- A. 48%.   B. 58,8%.   C. 24,6%.   D. 22%.

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Gọi thể tích oxi phản ứng là 3x lít thì thể tích ozon tạo ra là 2x lít, thể tích khí giảm là x lít. Vậy cần bổ sung x lít O₂ vào bình. Ta có:

—nhân thấy—>
$$m_{\text{bình tăng}} = m_{\text{O}_2 \text{ cho vào}} = \frac{x}{22,4} \cdot 32 = 0,84 \Leftrightarrow x = 0,588 \text{ lít}$$

$$\Rightarrow \%V_{\text{O}_3} = \frac{2x}{2} \cdot 100\% = \boxed{58,8\%}$$

Ví dụ 13: Đưa một hỗn hợp khí N₂ và H₂ có tỉ lệ 1 : 3 vào tháp tổng hợp, sau phản ứng thấy thể tích khí đi ra giảm 1/10 so với ban đầu. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH₃ là:

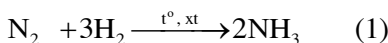
- A. 25%.   B. 20%.   C. 15%.   D. 10%.

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của N₂ và H₂ ban đầu lần lượt là 1 mol và 3 mol. Do tỉ lệ mol giữa N₂, H₂ ban đầu đúng bằng tỉ lệ mol tham gia phản ứng nên có thể tính hiệu suất theo N₂ hoặc H₂.

$$\begin{array}{l} \text{giả thiết} \left\{ \begin{array}{l} \text{Tổng số mol khí ban đầu là 4 mol} \\ \text{Tổng số mol khí sau phản ứng là : } 4 \cdot \left(1 - \frac{1}{10}\right) = \frac{9}{10} = 3,6 \text{ mol} \end{array} \right. \end{array}$$

Phương trình phản ứng:

Gọi số mol N₂ phản ứng là x thì số mol H₂ phản ứng là 3x, số mol NH₃ tạo ra là 2x. Như vậy, sau phản ứng số mol khí giảm 2x mol so với trước phản ứng. Ta có:

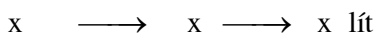
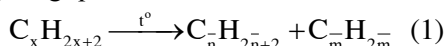
$$n_{\text{sau phản ứng}} = 4 - 2x = 3,6 \Leftrightarrow x = 0,2 \Rightarrow H\% = \frac{0,2}{1} \cdot 100 = \boxed{20\%}$$

Ví dụ 14: Cracking 40 lít n – butan thu được 56 lít hỗn hợp A gồm H₂, CH₄, C₂H₄, C₂H₆, C₃H₆, C₄H₈ và một phần n – butan chưa bị cracking (các thể tích khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất). Giả sử chỉ có các phản ứng tạo ra các sản phẩm trên. Hiệu suất phản ứng tạo ra hỗn hợp A là:

- A. 40%.   B. 20%.   C. 80%.   D. 20%.

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng tổng quát:

Ở phản ứng (1): $\left\{ \begin{array}{l} \text{C}_n\text{H}_{2n+2} : \text{công thức chung của H}_2 \text{ và các ankan (sản phẩm)} \\ \text{C}_m\text{H}_{2m} : \text{công thức chung của các anken} \end{array} \right.$

Theo (1), gọi thể tích của butan phản ứng là x thì thể tích khí thu được là 2x, suy ra thể tích khí tăng thêm là x.

$$\text{Suy ra: } 40 + x = 56 \Leftrightarrow x = 16 \text{ lít} \Rightarrow H = \frac{16}{40} \cdot 100\% = \boxed{40\%}$$

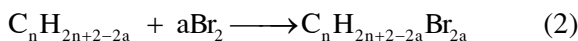
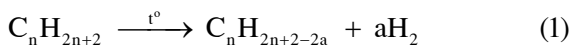
Ví dụ 15: Cho butan qua xúc tác (ở nhiệt độ cao) thu được hỗn hợp X gồm C₄H₁₀, C₄H₈, C₄H₆, H₂. Tỉ khối của X so với butan là 0,4. Nếu cho 0,6 mol X vào dung dịch brom (dư) thì số mol brom tối đa phản ứng là:

- A. 0,48 mol.   B. 0,36 mol.   C. 0,60 mol.   D. 0,24 mol.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng tổng quát:

+ Từ (1) ta thấy: Số mol khí tăng = số mol H_2 tạo thành
= tổng số mol trong X – số mol C_4H_{10} ban đầu.

+ Từ (1) và (2) ta thấy: Số mol Br_2 phản ứng ở (2) bằng số mol H_2 tạo thành ở (1).

$$\xrightarrow{BTKL} m_{C_4H_{10}} = m_X \Rightarrow n_{C_4H_{10}} \cdot M_{C_4H_{10}} = n_X \cdot \overline{M}_X \Rightarrow \frac{n_{C_4H_{10}}}{n_X} = \frac{\overline{M}_X}{M_{C_4H_{10}}} = 0,4$$

Với $n_X = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{C_4H_{10}} = 0,6 \cdot 0,4 = 0,24 \text{ mol}$

$$\Rightarrow n_{Br_2 \text{ phản ứng}} = n_{H_2 \text{ tạo thành}} = n_X - n_{C_4H_{10}} = 0,6 - 0,24 = \boxed{0,36 \text{ mol}}$$

Dạng 2: Tìm chất

Phương pháp giải

Về cơ bản, phương pháp giải bài tập tìm chất cũng tương tự như giải bài tập bài tập tính lượng chất trong phản ứng. Chỉ khác ở bước 4 ta cần thiết lập thêm các phương trình để tìm nguyên tử khối, phân tử khối (đối với một nguyên tố, một chất), nguyên tử khối trung bình, phân tử khối trung bình (đối với hai hay nhiều nguyên tố, hai hay nhiều chất) hoặc khối lượng, khối lượng trung bình của các gốc hydrocarbon (đối với các bài tập hóa hữu cơ) từ đó suy ra chất cần tìm.

Ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Cho 9,125 gam muối hydrocarbonat phản ứng hết với dung dịch H_2SO_4 (dư), thu được dung dịch chứa 7,5 gam muối sunfat trung hoà. Công thức của muối hydrocarbonat là:

A. $NaHCO_3$. B. $Mg(HCO_3)_2$. C. $Ba(HCO_3)_2$. D. $Ca(HCO_3)_2$.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của muối hydrocarbonat với dung dịch H_2SO_4 , ion HCO_3^- đã được thay thế bằng ion SO_4^{2-} . Khối lượng muối sunfat giảm $9,125 - 7,5 = 1,625$ gam so với khối lượng muối hydrocarbonat ban đầu là do khối lượng gốc SO_4^{2-} thay thế nhỏ hơn khối lượng gốc HCO_3^- .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{BT\Delta T} n_{HCO_3^-} = 2n_{SO_4^{2-}} \\ \xrightarrow{TGKL} 61n_{HCO_3^-} - 96n_{SO_4^{2-}} = 1,625 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{HCO_3^-} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{SO_4^{2-}} = 0,0625 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\text{Muối hydrocarbonat có dạng } M(HCO_3)_x \begin{cases} \xrightarrow{BT \text{ nhóm } HCO_3^-} x \cdot n_{M(HCO_3)_x} = n_{HCO_3^-} = 0,125 \\ M_{M(HCO_3)_2} \cdot n_{M(HCO_3)_x} = 9,125 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{M_{M(HCO_3)_2}}{x} = 73 \text{ g/mol} \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 2 \Rightarrow M = 24 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{M \text{ là Mg}}$$

Ví dụ 2: Cho dung dịch chứa 8,04 gam hỗn hợp gồm hai muối NaX và NaY (X, Y là hai nguyên tố có trong tự nhiên, ở hai chu kì liên tiếp thuộc nhóm VIIA, số hiệu

nguyên tử $Z_X < Z_Y$) vào dung dịch AgNO_3 (dư), thu được 11,48 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của NaX trong hỗn hợp ban đầu là:

- A. 47,2%.   B. 58,2%.   C. 41,8%.   D. 52,8%.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học KHTN, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Giả sử cả hai muối halogenua đều phản ứng tạo kết tủa với dung dịch AgNO_3 .

Đặt công thức trung bình của hai muối NaX và NaY là $\text{Na}\bar{X}$.

Khối lượng muối bạc halogenua tăng lên $11,48 - 8,04 = 3,44$ gam so với khối lượng muối natri halogenua là do ion Na^+ đã được thay thế bởi ion Ag^+ .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Ag}^+} = n_{\text{Na}^+} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 108n_{\text{Ag}^+} - 23n_{\text{Na}^+} = 3,44 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}^+} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{Ag}^+} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{Na}\bar{X}} = n_{\text{Na}^+} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{Na}\bar{X}} = \frac{8,04}{0,04} = 201 \text{ g/mol} \Rightarrow \bar{X} = 178 \text{ (loại)}$$

Trong nhóm halogen, iot có khối lượng mol lớn nhất là 127 nên trường hợp này không thỏa mãn.

Vậy trong hai muối halogen chỉ có một muối tạo kết tủa với AgNO_3 , đó là NaCl , muối còn lại là NaF .

Theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{\text{NaCl}} = n_{\text{AgCl}} = \frac{11,48}{143,5} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \% m_{\text{NaF}} = \frac{8,04 - 0,08 \cdot 58,5}{8,04} \cdot 100\% = \boxed{41,8\%}$$

Ví dụ 3: Cho một thanh Al vào dung dịch chứa 0,03 mol HCl và 0,03 mol RCl_2 . Phản ứng hoàn toàn thấy khối lượng thanh Al tăng 0,96 gam. Vậy R là:

- A. Ni (59).   B. Mn (55).   C. Zn (65).   D. Cu (64).

Hướng dẫn giải

Nếu Al chỉ phản ứng được với dung dịch HCl thì khối lượng thanh Al phải giảm.

Theo giả thiết, khối lượng thanh Al tăng, chứng tỏ Al phản ứng được cả với RCl_2 .

Theo bảo toàn electron và tăng giảm khối lượng, ta có:

$$3n_{\text{Al}} = n_{\text{H}^+} + 2n_{\text{R}^{2+}} \Leftrightarrow 3n_{\text{Al}} = 0,03 + 2 \cdot 0,03 \Leftrightarrow n_{\text{Al}} = 0,03 \text{ mol}$$

Theo tăng giảm khối lượng, ta có:

$$M_{\text{R}} \cdot n_{\text{R}^{2+}} - 27n_{\text{Al}} = 0,96 \Leftrightarrow M_{\text{R}} \cdot 0,03 - 27 \cdot 0,03 = 0,96 \Rightarrow M_{\text{R}} = 59 \Rightarrow \text{R là } \boxed{\text{Ni}}$$

Ví dụ 4: Nhúng thanh kim loại M hoá trị 2 vào dung dịch CuSO_4 , sau một thời gian lấy thanh kim loại ra thấy khối lượng giảm 0,05%. Mặt khác, nhúng thanh kim loại trên vào dung dịch $\text{Pb(NO}_3)_2$, sau một thời gian thấy khối lượng tăng 7,1%. Xác định M, biết rằng số mol CuSO_4 và $\text{Pb(NO}_3)_2$ tham gia ở 2 trường hợp như nhau.

- A. Al.   B. Zn.   C. Mg.   D. Fe.

Hướng dẫn giải

Giả sử thanh kim loại M có khối lượng là m gam.

Do số mol các muối CuSO_4 và $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ phản ứng ở hai trường hợp bằng nhau nên số mol kim loại M phản ứng cũng bằng nhau.

Trong phản ứng của M với dung dịch CuSO_4 , ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{M phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} M \cdot n_{\text{M phản ứng}} - 64n_{\text{Cu tạo thành}} = 0,05\%m \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (1) vào (2)}} n_{\text{M phản ứng}} \cdot (M - 64) = 0,05\%m \quad (3)$$

Trong phản ứng của M với dung dịch $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{M phản ứng}} = n_{\text{Pb tạo thành}} \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} 207n_{\text{Pb tạo thành}} - M \cdot n_{\text{M phản ứng}} = 7,1\%m \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{thay (4) vào (5)}} n_{\text{M phản ứng}} \cdot (207 - M) = 7,1\%m \quad (6)$$

Từ (3) và (6) suy ra: $\frac{207 - M}{M - 64} = \frac{7,1}{0,05} \Rightarrow M = 65 \Rightarrow M$ là $\boxed{\text{Zn}}$

Ví dụ 5: Hỗn hợp Z gồm hai axit cacboxylic đơn chức X và Y ($M_X > M_Y$) có tổng khối lượng là 8,2 gam. Cho Z tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH, thu được dung dịch chứa 11,5 gam muối. Mặt khác, nếu cho Z tác dụng với một lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , thu được 21,6 gam Ag. Công thức và phần trăm khối lượng của X trong Z là

A. $\text{C}_3\text{H}_5\text{COOH}$ và 54,88%.

B. $\text{C}_2\text{H}_3\text{COOH}$ và 43,90%.

C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và 56,10%.

D. HCOOH và 45,12%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp Z gồm hai axit cacboxylic đơn chức phản ứng với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ tạo ra Ag, chứng tỏ trong Z có axit fomic HCOOH ($\text{HOCH} = \text{O}$). Theo giả thiết thì HCOOH là Y, còn chất X có dạng RCOOH .

Theo bảo toàn electron, sự tăng khối lượng và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{HCOOH}} = 0,5n_{\text{Ag}} = 0,1 \\ n_{\text{HCOOH}} + n_{\text{RCOOH}} = n_{\text{H linh động}} = \frac{11,5 - 8,2}{22} = 0,15 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCOOH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{RCOOH}} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

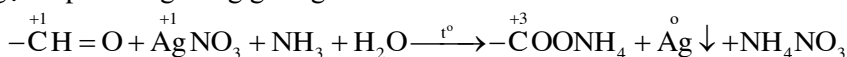
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 46n_{\text{HCOOH}} + (M_R + 45)n_{\text{RCOOH}} = 8,2 \Leftrightarrow 6,0,1 + (M_R + 45) \cdot 0,05 = 8,2$$

$$\Leftrightarrow M_R = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } \text{CH}_2 = \text{CH} -$$

Vậy X là $\boxed{\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH}}$ (axit acrylic).

Phần trăm khối lượng X trong Z là: $\frac{0,05 \cdot 72}{8,2} \cdot 100\% = \boxed{43,9\%}$

Lưu ý: Phản ứng của nhóm $-\text{CHO}$ với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ (t°) là phản ứng oxi hóa – khử và còn gọi là phản ứng tráng gương.

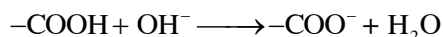
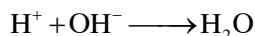
D. C₆H₅ – CH₂CH(NH₂)COOH.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của X có dạng H₂NR(COOH)_x.

Trong phản ứng của X với HCl, sau đó cho sản phẩm thu được phản ứng với NaOH thì bản chất phản ứng là X và HCl với NaOH:

Ta có:

$$n_{H_2NR(COOH)_x \text{ trong } 50 \text{ ml}} = n_{-NH_2} = n_{HCl} = 0,04 \text{ mol.}$$

$$n_{-COOH} + n_{H^+} = n_{OH^-}$$

$$\Leftrightarrow x.n_{H_2NR(COOH)_x} + n_{HCl} = n_{NaOH} \Leftrightarrow 0,04x + 0,04 = 0,08 \Rightarrow x = 1 \text{ (nhóm)}$$

Vậy X có dạng H₂NR(COOH).

Trong phản ứng của 250 ml X với KOH, ta có: $\begin{cases} n_X \text{ trong } 250 \text{ ml} = 0,2 \text{ mol} \\ m_{\text{tăng}} = 38n_X \text{ gam} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} m_{\text{muối}} = m_X + m_{\text{tăng}} \Leftrightarrow 40,6 = m_X + 38.0,2 \Rightarrow m_X = 33 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_X = \frac{33}{0,2} = 165 \text{ g / mol} \Rightarrow 16 + R + 45 = 165 \Rightarrow R = 104 \text{ g / mol (C}_8\text{H}_8\text{)}.$$

Vì X là α – amino axit và có chứa vòng benzen nên X có công thức là:

Lưu ý:

+ Nếu gặp dạng bài tập “cho amino axit phản ứng với dung dịch HCl, thu được dung dịch X. Cho dung dịch X phản ứng với một lượng vừa đủ dung dịch NaOH” thì bản chất của phản ứng là nhóm – COOH của amino axit và H⁺ của HCl phản ứng với OH⁻ của NaOH.

+ Nếu gặp dạng bài tập “cho amino axit phản ứng với dung dịch NaOH, thu được dung dịch X. Cho dung dịch X phản ứng với một lượng vừa đủ dung dịch HCl” thì bản chất của phản ứng là nhóm – NH₂ của amino axit và OH⁻ của NaOH với H⁺ của HCl.

III. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Hòa tan hoàn toàn 2,43 gam hỗn hợp gồm Mg và Zn vào một lượng vừa đủ dung dịch H₂SO₄ loãng, sau phản ứng thu được 1,12 lít H₂ (đktc) và dung dịch X. Khối lượng muối trong dung dịch X là:

- A. 7,23 gam. B. 7,33 gam. C. 4,83 gam. D. 5,83 gam.**

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 2: Hòa tan hoàn toàn 20,6 gam hỗn hợp gồm Na_2CO_3 và CaCO_3 bằng dung dịch HCl dư, thu được V lít khí CO_2 (đktc) và dung dịch chứa 22,8 gam hỗn hợp muối. Giá trị của V là

- A. 1,79.   B. 5,60.   C. 2,24.   D. 4,48.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2013)

Câu 3: Hoà tan hoàn toàn 2,81 gam hỗn hợp gồm Fe_2O_3 , MgO , ZnO trong 500 ml axit HCl 0,2M (vừa đủ). Sau phản ứng, hỗn hợp muối clorua khan thu được khi cô cạn dung dịch có khối lượng là:

- A. 6,81 gam.   B. 4,76 gam.   C. 3,81 gam.   D. 5,56 gam.

Câu 4: Cho dung dịch AgNO_3 dư tác dụng với dung dịch hỗn hợp có hòa tan 6,25 gam hai muối KCl và KBr thu được 10,39 gam hỗn hợp AgCl và AgBr . Số mol các chất trong hỗn hợp đầu là:

- A. 0,08 mol.   B. 0,06 mol.   C. 0,03 mol.   D. 0,055 mol.

Câu 5: Có hỗn hợp gồm NaI và NaBr. Hòa tan hỗn hợp vào nước. Cho brom dư vào dung dịch. Sau khi phản ứng thực hiện xong, làm bay hơi dung dịch, làm khô sản phẩm, thì thấy khối lượng của sản phẩm nhỏ hơn khối lượng hỗn hợp 2 muối ban đầu là m gam. Lại hòa tan sản phẩm vào nước và cho clo lội qua cho đến dư. Làm bay hơi dung dịch và làm khô chất còn lại người thấy khối lượng chất thu được lại nhỏ hơn khối lượng muối phản ứng là m gam. Thành phần phần trăm về khối lượng của NaBr trong hỗn hợp đầu là:

- A. 3,7%.   B. 4,5%.   C. 7,3%.   D. 6,7%.

Câu 6: Một bình cầu dung tích 448 ml được nạp đầy oxi rồi cân. Phóng điện để ozon hoá, sau đó nạp thêm cho đầy oxi rồi cân. Khối lượng trong hai trường hợp chênh lệch nhau 0,03 gam. Biết các thể tích nạp đều ở đktc. Thành phần % về thể tích của ozon trong hỗn hợp sau phản ứng là:

- A. 9,375%.   B. 10,375%.   C. 8,375%.   D. 11,375%.

Câu 7: Cho một lượng bột Zn vào dung dịch X gồm FeCl_2 và CuCl_2 . Khối lượng chất rắn sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn nhỏ hơn khối lượng bột Zn ban đầu là 0,5 gam. Cô cạn phần dung dịch sau phản ứng thu được 13,6 gam muối khan. Tổng khối lượng các muối trong X là:

- A. 17,0 gam.   B. 13,1 gam.   C. 19,5 gam.   D. 14,1 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 8: Cho m gam hỗn hợp bột Zn và Fe vào lượng dư dung dịch CuSO_4 . Sau khi kết thúc các phản ứng, lọc bỏ phần dung dịch thu được m gam bột rắn. Thành phần phần trăm theo khối lượng của Zn trong hỗn hợp bột ban đầu là:

- A. 90,27%.   B. 85,30%.   C. 82,20%.   D. 12,67%.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2007)

Câu 9: Lấy 2 thanh kim loại M hoá trị II. Thanh 1 nhúng vào 250 ml dung dịch FeSO_4 , thanh 2 nhúng vào 250 ml dung dịch CuSO_4 . Sau khi phản ứng kết thúc, thanh 1 tăng 16 gam, thanh 2 tăng 20 gam. Biết nồng độ mol/l của 2 dung dịch ban đầu bằng nhau. Vảy M là:

- A. Mg.   B. Ni.   C. Zn.   D. Be.

Câu 10: Cho 3,78 gam bột Al phản ứng vừa đủ với dung dịch muối XCl_a tạo thành dung dịch Y. Khối lượng chất tan trong dung dịch Y giảm 4,06 gam so với dung dịch XCl_a . Công thức của muối XCl_a là:

A. FeCl_3 . B. CuCl_3 . C. CrCl_3 . D. ZnCl_2 .

Câu 11: Cho dung dịch chứa 19,38 gam hỗn hợp gồm hai muối NaX và NaY (X, Y là hai nguyên tố có trong tự nhiên, ở hai chu kì liên tiếp thuộc nhóm VIIA, số hiệu nguyên tử $Z_X < Z_Y$) vào dung dịch AgNO_3 (dư), thu được 39,78 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của NaX trong hỗn hợp ban đầu là

A. 36,32%. B. 42,23%. C. 16,32%. D. 16,23%.

Câu 12: Hòa tan hoàn toàn 104,25 gam hỗn hợp X gồm NaCl và NaI vào nước được dung dịch A. Sục khí clo dư vào dung dịch Y. Kết thúc thí nghiệm, cô cạn dung dịch thu được 58,5 gam muối khan. Khối lượng NaCl có trong hỗn hợp X là:

A. 29,25 gam B. 58,5 gam C. 17,55 gam D. 23,4 gam

Câu 13: Cho m gam một kim loại M tác dụng vừa đủ với 12,5m gam dung dịch H_2SO_4 14% (loãng), sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch X. Dung dịch X có khối lượng thế nào so với dung dịch H_2SO_4 ban đầu? (biết trong quá trình phản ứng nước bay hơi không đáng kể):

A. Tăng 8,00%. B. Tăng 2,86%.
C. Tăng 7,71%. D. Tăng 8,97%.

Câu 14: Hỗn hợp X gồm NaBr và NaI . Cho hỗn hợp X tan trong nước thu được dung dịch Y. Nếu cho brom dư vào dung dịch Y, sau phản ứng hoàn toàn, cô cạn thấy khối lượng muối khan thu được giảm 7,05 gam. Nếu sục khí clo dư vào dung dịch Y, phản ứng hoàn toàn, cô cạn dung dịch thấy khối lượng muối khan giảm 22,625 gam. Thành phần % khối lượng của một chất trong hỗn hợp X là:

A. 35,9%. B. 47,8%. C. 33,99%. D. 64,3%.

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 15: Có 1 lít dung dịch hỗn hợp Na_2CO_3 0,1 mol/l và $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ 0,25 mol/l. Cho 43 gam hỗn hợp BaCl_2 và CaCl_2 vào dung dịch đó. Sau khi các phản ứng kết thúc ta thu được 39,7 gam kết tủa A và dung dịch B. Phần trăm khối lượng các chất trong A là:

A. $\%m_{\text{BaCO}_3} = 75\%$, $\%m_{\text{CaCO}_3} = 25\%$
B. $\%m_{\text{BaCO}_3} = 50,38\%$, $\%m_{\text{CaCO}_3} = 49,62\%$
C. $\%m_{\text{BaCO}_3} = 49,62\%$, $\%m_{\text{CaCO}_3} = 50,38\%$
D. $\%m_{\text{BaCO}_3} = 25\%$, $\%m_{\text{CaCO}_3} = 75\%$

Câu 16: Hòa tan 5,94 gam hỗn hợp 2 muối clorua của 2 kim loại R và M vào nước được dung dịch X. Để làm kết tủa hết ion Cl^- có trong dung dịch X, người ta cho dung dịch X tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư, thu được 17,22 gam kết tủa. Lọc bỏ kết tủa, thu được dung dịch Y. Cô cạn Y được m gam hỗn hợp muối khan. Giá trị m là:

A. 6,36 gam. B. 6,15 gam. C. 9,12 gam. D. 12,3 gam.

Câu 17: Có một cốc đựng m gam dung dịch HNO_3 và H_2SO_4 . Hòa tan hết 3,64 gam kim loại M (có hoá trị không đổi) vào dung dịch trong cốc thì thu được 2,1504 lít (đktc) hỗn hợp 2 khí NO_2 và X. Sau phản ứng, khối lượng các chất trong cốc giảm 1,064 gam. Kim loại M là:

A. Fe. B. Cu. C. Al. D. Zn.

Câu 18: Nung 6,58 gam $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ trong bình kín không chứa không khí, sau một thời gian thu được 4,96 gam chất rắn và hỗn hợp khí X. Hấp thụ hoàn toàn X vào nước để được 300 ml dung dịch Y. Dung dịch Y có pH bằng

- A. 2.   B. 3.   C. 4.   D. 1.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 19: Nhiệt phân hoàn toàn 29,6 gam một muối nitrat kim loại, sau phản ứng thu được 8 gam oxit kim loại. Công thức của muối nitrat là

- A. $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$.   B. $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$.   C. $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$.   D. $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 20: Đốt cháy hoàn toàn 4,64 gam một hidrocarbon X (chất khí ở điều kiện thường) rồi đem toàn bộ sản phẩm cháy hấp thụ hết vào bình đựng dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$. Sau các phản ứng thu được 39,4 gam kết tủa và khối lượng phần dung dịch giảm bớt 19,912 gam. Công thức phân tử của X là

- A. C_3H_4 .   B. CH_4 .   C. C_2H_4 .   D. C_4H_{10} .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 21: Cho 13,8 gam chất hữu cơ X có công thức phân tử C_7H_8 tác dụng với một lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , thu được 45,9 gam kết tủa. X có bao nhiêu đồng phân cấu tạo thỏa mãn tính chất trên ?

- A. 5.   B. 4.   C. 6.   D. 2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 22: Cho 5,76 gam axit hữu cơ X đơn chức, mạch hở tác dụng hết với CaCO_3 thu được 7,28 gam muối của axit hữu cơ. Công thức cấu tạo thu gọn của X là:

- A. $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH}$.   B. CH_3COOH .
C. $\text{HC} \equiv \text{C} - \text{COOH}$.   D. $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2007)

Câu 23: Cho 24,4 gam hỗn hợp gồm axit axetic, axit fomic, glixerol, ancol etylic tác dụng với Na dư. Sau khi phản ứng hoàn toàn thu được 6,72 lít khí H_2 (đktc) và m gam muối. Giá trị của m là:

- A. 31 gam.   B. 37,6 gam.   C. 23,8 gam.   D. 25 gam.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 24: Cho m gam hỗn hợp axit axetic, axit benzoic, axit adipic, axit oxalic tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH thu được a gam muối. Nếu cũng cho m gam hỗn hợp X nói trên tác dụng với $\text{Ca}(\text{OH})_2$ vừa đủ thì thu được b gam muối. Biểu thức liên hệ m, a, b là:

- A. $9m = 20a - 11b$.   B. $3m = 22b - 19a$.
C. $8m = 19a - 11b$.   D. $m = 11b - 10a$.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 25: Cho m gam ancol đơn chức X vào bình đựng Na dư, sau phản ứng có 0,1 mol H_2 và khối lượng bình tăng 6,2 gam. Xác định CTPT của X.

- A. CH_3OH B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ C. $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$ D. Không xác định được

Câu 26: Cho hơi nước đi qua than nung nóng đỏ sau khi loại bỏ hơi nước dư thu được 17,92 lít (đktc) hỗn hợp khí X gồm CO_2 , CO và H_2 . Hấp thụ X vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thu được 39,4 gam kết tủa và có V lít khí Y thoát ra. Cho Y tác dụng với CuO dư nung nóng sau phản ứng thấy khối lượng chất rắn giảm m gam. Giá trị của m là:

A. 9,6 gam. B. 8,4 gam. C. 11,2 gam. D. 4,8 gam.

Câu 27: Cho hơi nước đi qua than nung đỏ sau khi loại bỏ hơi nước dư thu được 17,92 lít (đktc) hỗn hợp khí X gồm CO_2 , CO và H_2 . Hấp thụ X vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thu được 35,46 gam kết tủa và có V lít khí Y thoát ra. Cho Y tác dụng với CuO dư nung nóng sau phản ứng thấy khối lượng chất rắn giảm m gam. Giá trị của m là:

A. 12,8 gam. B. 2,88 gam. C. 9,92 gam. D. 2,08 gam.

Câu 28: Cho hơi nước đi qua than nóng đỏ thu được 17,92 lít hỗn hợp X khí gồm CO, H_2 và CO_2 có tỉ khối so với H_2 bằng 7,875. Dẫn toàn bộ X qua ống sứ nung nóng chứa Fe_2O_3 dư thì thấy khối lượng chất rắn giảm a gam, hỗn hợp khí và hơi thoát ra khỏi ống sứ hấp thụ vào 200 gam dung dịch H_2SO_4 b% thu được dung dịch H_2SO_4 76,555%. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn và CO_2 không tan trong nước. Giá trị của a và b lần lượt là:

A. 4,8 gam và 72% B. 3,2 gam và 98%
C. 3,2 gam và 85% D. 4,8 gam và 80%

Câu 29: Cho 22,4 lít hỗn hợp A gồm hai khí CO, CO_2 đi qua than nóng đỏ (không có mặt không khí) thu được khí B có thể tích hơn thể tích A là 5,6 lít (thể tích khí đo được ở đktc). Dẫn B đi qua dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ vừa đủ thì thu được dung dịch chỉ chứa 20,25 gam $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$. Mặt khác dẫn toàn bộ 22,4 lít hỗn hợp A qua ống sứ nung nóng chứa Fe_2O_3 dư thì thấy khối lượng chất rắn giảm a gam. Giá trị của a và thành phần phần trăm thể tích của từng khí trong hỗn hợp A

A. 16 gam, 40% và 60%. B. 32 gam, 50% và 50%.
C. 32 gam, 40% và 60%. D. 16 gam, 50% và 50%.

Câu 30: Cho luồng khí CO đi qua hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , Al_2O_3 , MgO và CuO nung nóng, sau một thời gian thu được hỗn hợp chất rắn Y, có khối lượng giảm 4 gam so với khối lượng của X. Cho Y phản ứng hết với lượng dư dung dịch HNO_3 , sinh ra 4,48 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, đo ở điều kiện tiêu chuẩn). Khối lượng của Fe_3O_4 trong X là:

A. 23,2 gam B. 46,4 gam C. 34,8 gam D. 17,4 gam

Câu 31: Hòa tan hết 6,08 gam hỗn hợp gồm Cu, Fe bằng dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 1,792 lít NO (đktc). Nhúng từ từ 10 gam thanh Mg vào dung dịch X đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 0,448 lít NO (đktc), dung dịch Y. Thành phần phần trăm khối lượng của Cu trong hỗn hợp ban đầu và khối lượng thanh Mg sau phản ứng và:

A. 63,15% và 12,48 gam. B. 42,1% và 12,48 gam.
C. 63,15% và 7,52 gam. D. 42,1% và 7,52 gam.

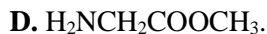
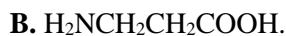
Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 32: Để tác dụng hết với 100 gam lipit có chỉ số axit bằng 7 phải dùng 17,92 gam KOH. Khối lượng muối thu được là:

A. 110,324 gam. B. 108,107 gam.
C. 103,178 gam. D. 108,265 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 33: Cho 8,9 gam một hợp chất hữu cơ X có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$ phản ứng với 100 ml dung dịch NaOH 1,5M. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, cô cạn dung dịch thu được 11,7 gam chất rắn. Công thức cấu tạo thu gọn của X là:

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 34: Cho 1 mol amino axit X phản ứng với dung dịch HCl (dư), thu được m_1 gam muối Y. Cũng 1 mol amino axit X phản ứng với dung dịch NaOH (dư), thu được m_2 gam muối Z. Biết $m_2 - m_1 = 7,5$. Công thức phân tử của X là:

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 35: Cho 0,16 mol axit A phản ứng vừa đủ với 160 ml dung dịch HCl 1M, thu được 22,32 gam muối. Mặt khác, cho 1,03 gam A phản ứng vừa với dung dịch KOH, thu được 1,41 gam muối khan. Số CTCT của A là:

A. 7. B. 5. C. 4. D. 6.

Câu 36: Nhúng một thanh sắt nặng 100 gam vào 100 ml dung dịch hỗn hợp gồm $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,2M và AgNO_3 0,2M. Sau một thời gian lấy thanh kim loại ra, rửa sạch làm khô cân được 101,72 gam (giả thiết các kim loại tạo thành đều bám hết vào thanh sắt). Khối lượng sắt đã phản ứng là

A. 2,16 gam. B. 0,84 gam. C. 1,72 gam. D. 1,40 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 37: Cho 8 gam hỗn hợp A gồm Mg và Fe tác dụng với dung dịch CuSO_4 đến khi phản ứng kết thúc, thu được 12,4 gam chất rắn B và dung dịch D. Cho dung dịch D tác dụng với dung dịch NaOH dư, lọc và nung kết tủa ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được 8 gam oxit. Phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp A là:

A. 35%. B. 30%. C. 70%. D. 65%.

Câu 38: Cho 50 gam hỗn hợp MgCO_3 và BaCO_3 tác dụng với dung dịch H_2SO_4 , thu được m gam chất rắn A, dung dịch B chứa 12 gam muối và 4,48 lít khí CO_2 (đktc). Giá trị của m là:

A. 45,2. B. 57,2. C. 64. D. 66,2.

Câu 39: Cho 19,2 gam hỗn hợp Fe_3O_4 , Fe_xO_y tác dụng với vừa hết 180 ml dung dịch H_2SO_4 2M (loãng), thu được dung dịch X. Khối lượng muối có trong X là:

A. 30,4. B. 24. C. 48. D. 52.

(THPT Chuyên Lê Hồng Phong – Nam Định, năm 2012 – 2013)

Câu 40: Hòa tan hết 26,43 gam hỗn hợp bột A gồm Mg, Al, Al_2O_3 và MgO bằng 795 ml dung dịch hỗn hợp gồm HCl 0,5M và H_2SO_4 0,75M (vừa đủ). Sau phản ứng thu được dung dịch X và 4,368 lít khí H_2 (ở đktc). Cô cạn dung dịch X thu được khối lượng muối khan là

A. 95,92 gam. B. 86,58 gam. C. 100,52 gam. D. 88,18 gam.

Câu 41: Chia 9,6 gam hỗn hợp gồm CuO và Fe_2O_3 thành 2 phần bằng nhau: Phần 1 phản ứng với 100 ml dung dịch HCl x (mol/l), cô cạn hỗn hợp thu được 8,1 gam chất rắn. Phần 2 phản ứng với 200 ml dung dịch HCl x (mol/l), cô cạn hỗn hợp thu được 9,2 gam chất rắn. Giá trị của x và phần trăm về khối lượng CuO tương ứng là

A. 1,2 và 33,33%. B. 0,5 và 33,33%.
C. 0,5 và 66,66%. D. 1,2 và 66,66%.

Câu 42: Khi cho 0,15 mol este X (biết rằng X tạo bởi một axit cacboxylic có 2 nhóm $-\text{COOH}$ và một ancol đơn chức Y) tác dụng hoàn toàn với dung dịch NaOH,

đun nóng thu được 13,8 gam Y và một muối có khối lượng nhỏ hơn khối lượng của X là 7,5%. Công thức cấu tạo của X là:

- A. $(\text{COOC}_2\text{H}_5)_2$. B. $\text{CH}_2(\text{COOCH}_3)_2$.
 C. $\text{CH}_2(\text{COOC}_2\text{H}_5)_2$. D. $(\text{COOCH}_3)_2$.

Câu 43: Đốt cháy hoàn toàn 4,16 gam hỗn hợp E gồm RCOOH và RCOOC₂H₅ thu được 4,256 lít CO₂ (đktc) và 2,52 gam H₂O. Cho tiếp 9,9 gam một este X đơn chức, mạch hở vào 4,16 gam hỗn hợp E thu được hỗn hợp F. Đun nóng hỗn hợp F với dung dịch NaOH vừa đủ, cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 15,5 gam muối. Công thức cấu tạo của X là:

- A. $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$. B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3$.
 C. HCOOC_2H_5 . D. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5$.

Câu 44: Hợp chất X có công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất, vừa tác dụng được với axit vừa tác dụng được với kiềm trong điều kiện thích hợp. Trong phân tử X, thành phần phần trăm khối lượng của các nguyên tố C, H, N lần lượt bằng 40,449%; 7,865% và 15,73%; còn lại là oxi. Khi cho 4,45 gam X phản ứng hoàn toàn với một lượng vừa đủ dung dịch NaOH (đun nóng) thu được 4,85 gam muối khan. Công thức cấu tạo thu gọn của X là:

- A. $\text{H}_2\text{NC}_2\text{H}_4\text{COOH}$ B. $\text{CH}_2 = \text{CHCOONH}_4$
 C. $\text{H}_2\text{NCOO} - \text{CH}_2\text{CH}_3$ D. $\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COO} - \text{CH}_3$

Câu 45: Hỗn hợp X chứa ba axitcacboxylic đều đơn chức, mạch hở, gồm một axit no và hai axit không no đều có một liên kết đôi (C = C) trong phân tử. Cho m gam X tác dụng vừa đủ với 150ml dung dịch NaOH 2M, thu được 25,56 gam hỗn hợp muối. Đốt cháy hoàn toàn m gam X, hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy bằng bình dung dịch NaOH dư, khối lượng bình tăng thêm 40,08 gam. Tổng khối lượng của hai axit cacboxylic không no trong m gam hỗn hợp X là bao nhiêu ?

- A. 15,36 gam. B. 9,96 gam. C. 12,06 gam. D. 18,96 gam

Câu 46: Nhúng thanh Al có khối lượng là 2,7 gam vào 100 ml dung dịch gồm Cu(NO₃)₂ 0,3M và AgNO₃ 0,3M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, đem cân thanh Al thì thấy tăng m gam. Giá trị của m là:

- A. 4,35 gam B. 2,9 gam C. 0 gam D. 5,8 gam

Câu 47: Cho m gam bột Mg vào 500 ml dung dịch FeCl₃ 1M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng dung dịch thay đổi 2,4 gam so với dung dịch ban đầu (nước bay hơi không đáng kể). Giá trị nào của m trong các giá trị sau là không thỏa mãn?

- A. 2,4 gam. B. 12,3 gam. C. 8,7 gam. D. 9,6 gam.

Câu 48: Hòa tan 3,23 gam hỗn hợp 2 muối CuCl₂ và Cu(NO₃)₂ vào nước được dung dịch A. Nhúng thanh kim loại Mg vào dung dịch A và khuấy đều cho đến khi màu xanh của dung dịch biến mất. Lấy thanh Mg ra cân lại thấy khối lượng tăng thêm 0,8 gam so với ban đầu. Cô đặc dung dịch đến khan thì thu được m gam muối khan. Giá trị của m là:

- A. 2,43 gam. B. 4,13 gam. C. 1,15 gam. D. 1,43 gam.

(Đề thi dự bị tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 49: Hòa tan hết hỗn hợp A gồm 7,2 gam Mg và 22,4 gam Fe trong 500 ml dung dịch Fe(NO₃)₃ x mol/l và Cu(NO₃)₂ y mol/l thu được dung dịch X và chất rắn

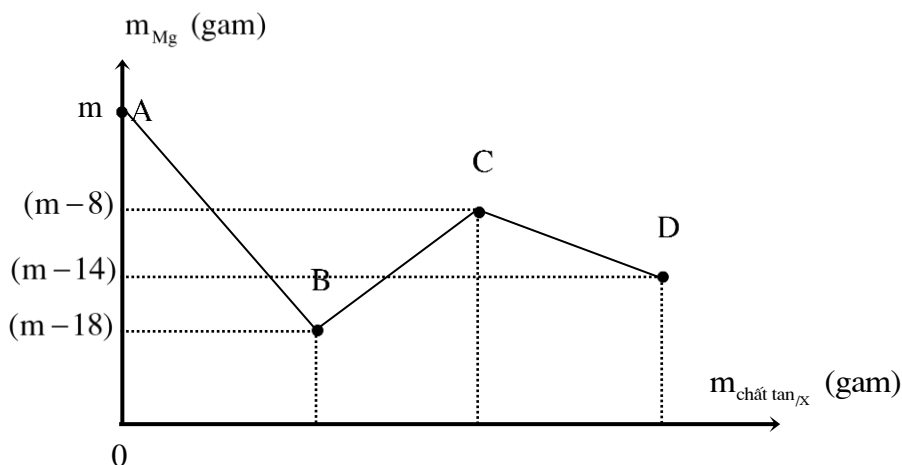
Y gồm 2 kim loại. Để tác dụng tối đa với dung dịch X cần dùng dung dịch chứa 2,0 mol NaOH (không có không khí) thu được kết tủa. Giá trị của x và khối lượng của chất rắn Y so với hỗn hợp kim loại A thay đổi như thế nào?

- A. 0,8M và tăng 1,6 gam.   B. 0,4M và tăng 1,6 gam.
C. 0,8M và giảm 1,6 gam.   D. 0,4M và giảm 1,6 gam.

Câu 50: Cho m gam Mg vào dung dịch chứa 0,1 mol AgNO_3 và 0,25 mol $\text{Cu(NO}_3)_2$, sau một thời gian thu được 19,44 gam kết tủa và dung dịch X chứa 2 muối. Tách lấy kết tủa, thêm tiếp 8,4 gam bột sắt vào dung dịch X, sau khi các phản ứng hoàn toàn thu được 9,36 gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 4,8gam.   B. 4,32gam.   C. 4,64gam.   D. 5,28gam.

Câu 51: Đồ thị biểu diễn sự phụ thuộc của khối lượng Mg vào dung dịch hỗn hợp X chứa a mol $\text{Cu(NO}_3)_2$ và b mol HCl khi nhúng thanh Mg có khối lượng m gam vào dung dịch hỗn hợp X được biểu diễn như hình vẽ dưới đây:

Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thì rút thanh Mg ra, thu được NO là sản phẩm khử duy nhất của N^{+5} . Tỷ lệ a : b là

- A. 1 : 8.   B. 1 : 6.   C. 1 : 10.   D. 1 : 12

Câu 52: Hòa tan m gam hỗn hợp gồm CuSO_4 và NaCl vào nước dư thu được dung dịch X. Tiến hành điện phân dung dịch X bằng điện cực trơ với cường độ dòng điện $I = 3,86\text{A}$ trong thời gian 7500 giây thì dừng điện phân. Nhúng thanh Mg vào dung dịch sau điện phân thu được 2,016 lít khí H_2 (đktc); đồng thời khối lượng thanh Mg giảm 0,16 gam. Giá trị m là:

- A. 31,02 gam   B. 34,53 gam.   C. 39,02 gam.   D. 55,02 gam.

Câu 53: X là axit no, 2 chức; Y là este đơn chức (X, Y đều mạch hở). Đun nóng 28,14 gam hỗn hợp E chứa X, Y cần dùng 200 gam dung dịch NaOH 6,6%. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được phần hơi chứa ancol Z. Dẫn toàn bộ Z qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng 6,75 gam, đồng thời thoát ra 1,68 lít khí H_2 (đktc). Tên gọi của X là:

- A. axit malonic. B. axit oxalic.   C. axit adipic.   D. axit glutaric.

2. Bài tập chỉ có đáp án

Câu 54: Hòa tan 14 gam hỗn hợp 2 muối M_2CO_3 và RCO_3 bằng dung dịch HCl dư, thu được dung dịch A và 0,672 lít khí (đktc). Cô cạn dung dịch A thì thu được m gam muối khan. m có giá trị là:

A. 16,33 gam. B. 14,33 gam. C. 9,265 gam. D. 12,65 gam.

Câu 55: Hòa tan hết 23,2 gam hỗn hợp rắn X gồm FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 trong dung dịch HCl loãng, dư. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 45,2 gam muối khan. Nếu khử hoàn toàn lượng X trên sẽ thu được bao nhiêu gam sắt?

A. 11,6. B. 11,2. C. 16,8. D. 12,8.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 56: Hỗn hợp X gồm NaBr và NaI. Cho hỗn hợp X tan trong nước thu được dung dịch A. Nếu cho brom dư vào dung dịch A, sau phản ứng hoàn toàn, cô cạn thấy khối lượng muối khan thu được giảm 7,05 gam. Nếu sục khí clo dư vào dung dịch A, phản ứng hoàn toàn, cô cạn dung dịch thấy khối lượng muối khan giảm 22,625 gam. Thành phần % khối lượng của một chất trong hỗn hợp X là

A. 47,8%. B. 64,3%. C. 35,9%. D. 39,1%.

(Đề thi thử THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2009 – 2010)

Câu 57: Cho dung dịch chứa 6,03 gam hỗn hợp gồm hai muối NaX và NaY (X, Y là hai nguyên tố có trong tự nhiên, ở hai chu kì liên tiếp thuộc nhóm VIIA, số hiệu nguyên tử $Z_X < Z_Y$) vào dung dịch $AgNO_3$ (dư), thu được 8,61 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của NaX trong hỗn hợp ban đầu là

A. 58,2%. B. 52,8%. C. 41,8%. D. 47,2%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 58: Sau khi chuyển một thể tích khí oxi thành ozon thì thấy thể tích giảm đi 5 ml (biết các thể tích đo ở cùng điều kiện). Thể tích oxi đã tham gia phản ứng là bao nhiêu.

A. 14 ml. B. 16 ml. C. 17 ml. D. 15 ml.

Câu 59: Hỗn hợp X gồm SO_2 và O_2 có tỉ khối so với H_2 bằng 28. Nung nóng hỗn hợp X một thời gian (có xúc tác V_2O_5) thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với X bằng 16/13. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp SO_3 là

A. 62,5%. B. 75,0%. C. 50,0%. D. 60,0%.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 60: Ngâm một lá Mg kim loại trong dung dịch $Cu(NO_3)_2$, sau một thời gian người ta nhận thấy khối lượng của lá kim loại đó tăng 1 gam so với ban đầu. Khối lượng của Cu kim loại đã bám lên bề mặt của lá kim loại đó là (giả thiết rằng toàn bộ Cu bị đẩy ra khỏi muối đã bám hết vào lá Mg kim loại)

A. 1,60 gam. B. 1,28 gam. C. 1,20 gam. D. 2,40 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2008 – 2009)

Câu 61: Cho m gam bột Zn vào 500 ml dung dịch $Fe_2(SO_4)_3$ 0,24M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng dung dịch tăng thêm 9,6 gam so với khối lượng dung dịch ban đầu. Giá trị của m là:

A. 32,50. B. 20,80. C. 29,25. D. 48,75.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 62: Nhúng một thanh kẽm và một thanh sắt vào cùng một dung dịch $CuSO_4$. Sau một thời gian lấy hai thanh kim loại ra thấy trong dung dịch còn lại có nồng độ

mol $ZnSO_4$ bằng 2,5 lần nồng độ mol $FeSO_4$. Mặt khác, khối lượng dung dịch giảm 2,2 gam. Khối lượng đồng bám lên thanh kẽm và bám lên thanh sắt lần lượt là:

- A. 12,8 gam, 32 gam. B. 64 gam, 25,6 gam.
C. 32 gam, 12,8 gam. D. 25,6 gam, 64 gam.

Câu 63: Cho 2,7 gam hỗn hợp bột X gồm Fe và Zn tác dụng với dung dịch $CuSO_4$. Sau một thời gian, thu được dung dịch Y và 2,84 gam chất rắn Z. Cho toàn bộ Z vào dung dịch H_2SO_4 (loãng, dư). sau khi các phản ứng kết thúc thì khối lượng chất rắn giảm 0,28 gam và dung dịch thu được chỉ chứa một muối duy nhất. Phần trăm khối lượng của Fe trong X là:

- A. 58,52%. B. 51,85%. C. 48,15%. D. 41,48%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 64: Cho 6,596 gam hỗn hợp Mg và Zn tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng, dư thu được 2,3296 lít H_2 (đktc). Mặt khác, 13,192 gam hỗn hợp trên tác dụng với 100 ml dung dịch $CuSO_4$ thu được 13,352 gam chất rắn. Nồng độ mol của dung dịch $CuSO_4$ là:

- A. 0,04M hoặc 1,2M. B. 1,2M.
C. 1,68M. D. 0,04M hoặc 1,68M.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2008 – 2009)

Câu 65: Cho 10,2 gam hỗn X gồm Mg và Fe cho vào dung dịch $CuCl_2$. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, lọc thu được 13,8 gam chất rắn Y và dung dịch Z chứa 2 muối. Thêm KOH dư vào dung dịch Z, thu được 11,1 gam kết tủa. Thành phần phần trăm khối lượng Mg trong X là

- A. 39,87%. B. 17,65%. C. 18,65%. D. 19,65%.

(Đề thi thử lần 1 – THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2008 – 2009)

Câu 66: Cho 10,8 gam hỗn hợp A gồm Mg và Fe tác dụng với 500 ml dung dịch $AgNO_3$ sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch B và 46 gam chất rắn D. Cho dung dịch B tác dụng với dung dịch NaOH dư sau đó nung kết tủa ngoài không khí đến khối lượng không đổi thì được 12 gam chất rắn E. Tính nồng độ mol/l của dung dịch $AgNO_3$. Nồng độ mol/l của dung dịch $AgNO_3$ là:

- A. 0,5. B. 0,8. C. 1. D. 1,25.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2009 – 2010)

Câu 67: Nhúng một thanh graphit được phủ một lớp kim loại hóa trị (II) vào dung dịch $CuSO_4$ dư. Sau phản ứng khối lượng của thanh graphit giảm đi 0,24 gam. Cũng thanh graphit này nếu được nhúng vào dung dịch $AgNO_3$ dư thì khi phản ứng xong thấy khối lượng thanh graphit tăng lên 0,52 gam. Kim loại hóa trị (II) là kim loại nào sau đây ?

- A. Pb. B. Cd. C. Al. D. Sn.

Câu 68: Lấy 2 thanh kim loại R hoá trị II có khối lượng p gam. Thanh 1 nhúng vào dung dịch $Cu(NO_3)_2$, thanh 2 nhúng vào dung dịch $Pb(NO_3)_2$. Sau thí nghiệm thanh 1 giảm 0,2%, thanh 2 tăng 28,4%. Biết số mol muối nitrat của R tạo ra trong 2 dung dịch bằng nhau. Vậy R là:

- A. Fe. B. Ni. C. Zn. D. Mg.

Câu 69: Sau một thời gian điện phân 100 ml dung dịch $CuSO_4$ với điện cực trơ, khối lượng dung dịch giảm 4 gam. Để làm kết tủa hết ion Cu^{2+} còn lại trong dung

dịch sau khi điện phân cần dùng 50 ml dung dịch H_2S 0,5M. nồng độ mol/l của dung dịch $CuSO_4$ trước lúc điện phân là

- A. 0,735M. B. 0,375M. C. 0,420M. D. 0,750M.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2008 – 2009)

Câu 70: Điện phân (với điện cực trơ) 200 ml dung dịch $CuSO_4$ nồng độ x mol/l, sau một thời gian thu được dung dịch Y vẫn còn màu xanh, có khối lượng giảm 8 gam so với dung dịch ban đầu. Cho 16,8 gam bột Fe vào Y, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 12,4 gam kim loại. Giá trị của x là

- A. 2,25. B. 1,5. C. 1,25. D. 3,25.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 71: Nung 100 gam hỗn hợp gồm Na_2CO_3 và $NaHCO_3$ cho đến khi khối lượng hỗn hợp không đổi được 69 gam chất rắn. Phần trăm khối lượng của mỗi chất tương ứng trong hỗn hợp ban đầu là:

- A. 15,4% và 84,6%. B. 22,4% và 77,6%.
C. 16% và 84%. D. 24% và 76%.

Câu 72: Nung nóng m gam PbS ngoài không khí sau một thời gian dài, thu được hỗn hợp rắn (có chứa một oxit) nặng 0,95m gam. Phần trăm khối lượng PbS đã bị đốt cháy là:

- A. 74,69%. B. 95,00%. C. 25,31%. D. 64,68%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 73: Nhiệt phân hoàn toàn 12,22 gam 1 muối nitrat kim loại thu được 5,2 gam oxit. CTPT của muối là:

- A. $Fe(NO_3)_3$. B. $Cu(NO_3)_2$. C. $Zn(NO_3)_2$. D. $Mg(NO_3)_2$.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

Câu 74: Crackinh pentan một thời gian thu được 1,792 lít hỗn hợp X gồm 7 hidrocarbon. Thêm 4,48 lít H_2 vào X rồi nung với Ni đến phản ứng hoàn toàn thu được 5,6 lít hỗn hợp khí Y (thể tích khí đều đo ở đktc). Đốt cháy hoàn toàn Y rồi cho sản phẩm cháy hấp thụ vào dung dịch nước vôi trong dư, khối lượng kết tủa tạo thành là:

- A. 25 gam. B. 35 gam. C. 30 gam. D. 20 gam.

(THPT Chuyên Lương Văn Tụy – Ninh Bình, năm 2012 – 2013)

Câu 75: Hỗn hợp khí A gồm etan và propan có tỉ khối hơi so với H_2 là 20,25 được nung nóng với chất xúc tác để thực hiện phản ứng dehidro hóa. Sau một thời gian thu được hỗn hợp khí B có tỉ khối hơi so với H_2 là 16,2 gồm các ankan, anken và hidro. Hiệu suất của phản ứng dehidro hóa là (biết tốc độ phản ứng của etan và propan là như nhau)

- A. 40%. B. 25%. C. 30%. D. 50%.

Câu 76: Cho etan qua xúc tác (ở nhiệt độ cao) thu được một hỗn hợp X gồm etan, etilen, axetilen và H_2 . Tỉ khối của hỗn hợp X đối với etan là 0,4. Hãy cho biết nếu cho 0,4 mol hỗn hợp X qua dung dịch Br_2 dư thì số mol Br_2 đã phản ứng là bao nhiêu?

- A. 0,24 mol. B. 0,16 mol. C. 0,40 mol. D. 0,32 mol.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 77: Cho Na tác dụng vừa đủ với 1,24 gam hỗn hợp 3 ancol đơn chức X, Y, Z thấy thoát ra 0,336 lít khí H_2 (đktc). Khối lượng muối natri ancolat thu được là:

A. 2,4 gam. B. 1,9 gam. C. 2,85 gam. D. 0,95 gam.

Câu 78: Khi oxi hóa hoàn toàn 2,2 gam một anđehit đơn chức thu được 3 gam axit tương ứng. Công thức của anđehit là:

A. HCHO. B. C_2H_3CHO . C. C_2H_5CHO . D. CH_3CHO .

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2007)

Câu 79: X là hỗn hợp gồm H_2 và hơi của hai anđehit (no, đơn chức, mạch hở, phân tử đều có số nguyên tử C nhỏ hơn 4), có tỉ khối so với heli là 4,7. Đun nóng 2 mol X (xúc tác Ni), được hỗn hợp Y có tỉ khối hơi so với heli là 9,4. Thu lấy toàn bộ các ancol trong Y rồi cho tác dụng với Na (đư), được V lít H_2 (đktc). Giá trị lớn nhất của V là:

A. 22,4. B. 5,6. C. 11,2. D. 13,44.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 80: Tiến hành oxi hóa 15 gam hỗn hợp X gồm anđehit axetic và anđehit propionic, sau phản ứng thu được hỗn hợp Y. Cho hỗn hợp Y tác dụng với $NaHCO_3$ dư thu được 5,6 lít CO_2 (đktc). Xác định khối lượng hỗn hợp Y.

A. 19 gam. B. 19,8 gam. C. 18,2 gam. D. 16,8 gam.

Câu 81: Trung hòa hết 10,36 gam axit hữu cơ đơn chức bằng dung dịch $Ba(OH)_2$ vừa đủ thu được 19,81 gam muối khan. Xác định công thức của axit?

A. CH_3COOH . B. C_2H_3COOH .
C. C_3H_5COOH . D. C_2H_5COOH .

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 82: Trung hòa 9 gam axit cacboxylic A bằng NaOH vừa đủ cô cạn dung dịch được 13,4 gam muối khan. A có công thức phân tử là:

A. $C_2H_4O_2$. B. $C_2H_2O_4$. C. $C_3H_4O_2$. D. $C_4H_6O_4$.

Câu 83: Cho 7,488 gam axit hữu cơ X đơn chức, mạch hở tác dụng hết với $CaCO_3$ thu được 9,464 gam muối của axit hữu cơ. Công thức cấu tạo thu gọn của X là:

A. $CH_2 = CH - COOH$. B. CH_3COOH .
C. $HC \equiv C - COOH$. D. $CH_3 - CH_2 - COOH$.

Câu 84: Cho m gam hỗn hợp M gồm hai axit X, Y (biết Y nhiều hơn X một nhóm chức $-COOH$) phản ứng hết với dung dịch NaOH tạo ra $(m + 8,8)$ gam muối. Nếu cho toàn bộ lượng M trên tác dụng với lượng dư dung dịch $AgNO_3$ trong NH_3 , sau phản ứng kết thúc thu được 43,2 gam Ag và 13,8 gam muối amoni của axit hữu cơ. Công thức của Y và giá trị của m lần lượt là

A. $HOOC - CH_2 - COOH$ và 19,6. B. $HOOC - CH_2 - COOH$ và 30,0.
C. $HOOC - COOH$ và 18,2. D. $HOOC - COOH$ và 27,2.

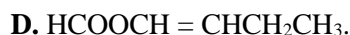
Câu 85: Trung hòa 3,88 gam hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở bằng dung dịch NaOH, cô cạn toàn bộ dung dịch sau phản ứng thu được 5,2 gam muối khan. Nếu đốt cháy hoàn toàn 3,88 gam X thì thể tích oxi (đktc) cần dùng là:

A. 4,48 lít. B. 3,36 lít. C. 2,24 lít. D. 1,12 lít.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 86: Chất hữu cơ X có công thức phân tử $C_5H_8O_2$. Cho 5 gam X tác dụng vừa hết với dung dịch NaOH, thu được một hợp chất hữu cơ không làm mất màu nước brom và 3,4 gam một muối. Công thức của X là:

A. $CH_3COOC(CH_3) = CH_2$. B. $HCOOC(CH_3) = CHCH_3$.

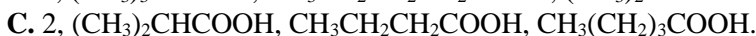

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

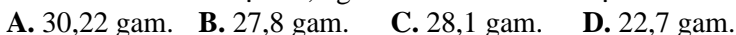
Câu 87: Thủy phân 0,01 mol este của 1 ancol đa chức với 1 axit đơn chức tiêu tốn hết 1,2 gam NaOH. Mặt khác khi thủy phân 6,35 gam este đó thì tiêu tốn hết 3 gam NaOH và thu được 7,05 gam muối. CTPT và CTCT của este là:

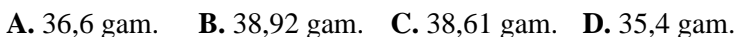
Câu 88: E là este của glixerol với một số axit monocarboxylic no, mạch hở. Đun 7,9 gam E với dung dịch NaOH cho tới phản ứng hoàn toàn, thu được 8,6 gam hỗn hợp muối. Cho hỗn hợp muối đó tác dụng dung dịch H_2SO_4 dư được hỗn hợp 3 axit X, Y, Z, trong đó X và Y là đồng phân của nhau, Z là đồng đẳng kế tiếp của Y và có mạch cacbon không phân nhánh. Số CTCT của E và CTCT của các axit X, Y, Z lần lượt là:

Câu 89: Cho m gam hỗn hợp gồm glyxin, alanin, valin tác dụng vừa đủ với 300 ml dung dịch NaOH 1M thu được 34,7 gam muối khan. Giá trị m là:

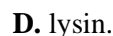
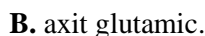
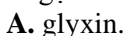

Câu 90: Cho m gam hỗn hợp X gồm axit glutamic và alanin tác dụng với dung dịch HCl dư. Sau phản ứng làm bay hơi cẩn thận dung dịch thu được $(m + 11,68)$ gam muối khan. Nếu cho m gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch KOH vừa đủ, sau phản ứng làm bay hơi cẩn thận dung dịch thu được $(m + 19)$ gam muối khan. Giá trị của m là:

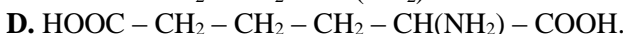
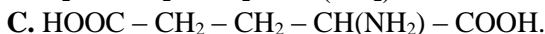
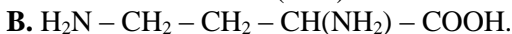
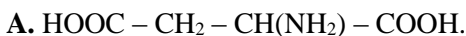

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 91: X là α – amino axit mạch không phân nhánh. Biết rằng, 0,01 mol X tác dụng vừa đủ với 80 ml dung dịch HCl 0,125M, thu được 1,835 gam muối. Mặt khác, nếu cho 2,940 gam X tác dụng vừa đủ với NaOH thì thu được 3,820 gam muối. Tên gọi của X là:

Câu 92: Cho 0,15 mol α – amino axit mạch cacbon không phân nhánh A phản ứng vừa hết với 150 ml dung dịch HCl 1M tạo 25,425 gam muối. Cho tiếp lượng NaOH vừa đủ vào dung dịch sau phản ứng tạo ra 35,325 gam muối khan. Công thức cấu tạo của A là:

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Câu 93: A là một amino axit mạch cacbon không phân, trong phân tử ngoài các nhóm cacboxyl và amino không có nhóm chức nào khác. Cho 0,1 mol A phản ứng vừa hết với 100 ml dung dịch HCl 1M tạo ra 18,35 gam muối. Mặt khác khi cho

22,05 gam A tác dụng với NaOH dư tạo ra 28,65 gam muối khan. Số đồng phân cấu tạo của A là:

- A. 2.   B. 5.   C. 4.   D. 6.

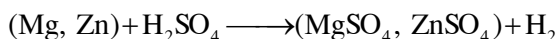
ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ									
01. A	02. D	03. D	04. B	05. A	06. A	07. B	08. A	09. A	10. A
11. C	12. A	13. C	14. B	15. C	16. C	17. D	18. D	19. D	20. A
21. B	22. A	23. B	24. B	25. A	26. A	27. C	28. D	29. D	30. A
31. A	32. D	33. D	34. C	35. B	36. D	37. C	38. A	39. C	40. D
41. A	42. C	43. B	44. D	45. C	46. A	47. D	48. A	49. A	50. C
51. C	52. C	53. C	54. B	55. C	56. A	57. C	58. D	59. B	60. A
61. B	62. B	63. B	64. D	65. B	66. B	67. B	68. C	69. D	70. C
71. C	72. A	73. B	74. A	75. B	76. A	77. B	78. D	79. C	80. A
81. D	82. B	83. A	84. A	85. B	86. B	87. B	88. A	89. C	90. B
91. B	92. A	93. A							

BÀI GIẢI CHI TIẾT BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng, ta thấy: Khối lượng muối thu được tăng lên so với khối lượng kim loại phản ứng, khối lượng tăng bằng khối lượng của gốc SO_4^{2-} tạo muối. Ta có:

$$\xrightarrow{BT\ S} n_{SO_4^{2-}} = n_{H_2SO_4} = 0,05 \xrightarrow{BT\ H} n_{H_2} = n_{H_2SO_4} = 0,05\ mol$$

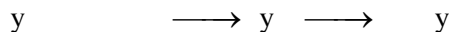
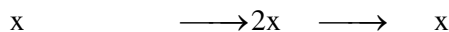
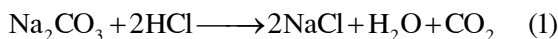
$$\xrightarrow{BT\ KL} m_{\text{muối sunfat}} = m_{Mg} + m_{Zn} + m_{SO_4^{2-}} = 2,43 + 4,8 = \boxed{7,23}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

Phương trình phản ứng:

Theo (1), (2) và giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} 106x + 100y = 20,6 \\ 58,5.2x + 111y = 22,8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1\ mol \\ y = 0,1\ mol \end{cases} \Rightarrow n_{CO_2} = x + y = 0,2\ mol \Rightarrow V_{CO_2} = 0,2.22,4 = 4,48\ lit$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng

Bản chất phản ứng là sự thay thế ion CO_3^{2-} trong các muối cacbonat bằng ion Cl^- .

Khối lượng muối clorua thu được lớn hơn $22,8 - 20,6 = 2,2$ gam so với khối lượng

muối cacbonat ban đầu là do khối lượng của ion Cl^- thay thế lớn hơn khối lượng của ion CO_3^{2-} .

Theo bảo toàn điện tích và sự tăng giảm khối lượng:
$$\begin{cases} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{CO}_3^{2-}} \\ 35,5n_{\text{Cl}^-} - 60n_{\text{CO}_3^{2-}} = 2,2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cl}^-} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT.C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = 0,2 \cdot 22,4 = \boxed{0,448 \text{ lít}}$$

Cách 3: Sử dụng công thức giải nhanh

Từ kết quả của cách 2, ta có: Trong phần của muối cacbonat với dung dịch HCl,

$$\Delta m_{\text{muối tăng}} = 11n_{\text{CO}_3^{2-}} = 11n_{\text{CO}_2}$$

Áp dụng biểu thức trên suy ra: $n_{\text{CO}_2} = \frac{2,2}{11} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{útkc})} = \boxed{4,48 \text{ lít}}$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Thay các kim loại Mg, Zn, Fe bằng một kim loại M.

Sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng (1), ion O^{2-} đã được thay thế bằng ion Cl^- . Ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{O}^{2-}} \Leftrightarrow n_{\text{O}^{2-}} = \frac{0,1}{2} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = 35,5n_{\text{Cl}^-} - 16n_{\text{O}^{2-}} = 35,5 \cdot 0,1 - 16 \cdot 0,05 = 2,75 \text{ gam}$$

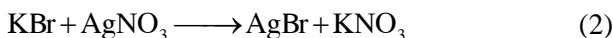
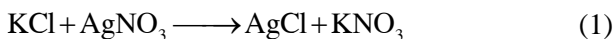
$$\Rightarrow m_{\text{muối clorua}} = m_{\text{oxit}} + \Delta m_{\text{tăng}} = 2,81 + 2,75 = \boxed{5,56 \text{ gam}}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

✧ **Cách trình bày chi tiết:**

Phương trình phản ứng:

Cứ 1 mol muối halogen tạo thành 1 mol kết tủa thì khối lượng tăng:

$$108 - 39 = 69 \text{ gam}$$

Cứ x mol muối halogen tạo thành x mol kết tủa thì khối lượng tăng:

$$10,39 - 6,25 = 4,14 \text{ gam}$$

Vậy tổng số mol hỗn hợp đầu là: $x = \frac{4,14}{69} = \boxed{0,06 \text{ mol}}$

✧ **Cách trình bày vắn tắt:**

Bản chất phản ứng là ion K^+ được thay thế bởi ion Ag^+ , làm cho khối lượng muối tăng lên.

Sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng, ta có:

$$n_{\text{KCl, KBr}} = n_{\text{AgCl, AgBr}} = \frac{10,39 - 6,25}{108 - 39} = 0,06 \text{ mol}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của hỗn hợp NaBr, NaI với Br₂ là phản ứng oxi hóa – khử của Br₂ với NaI tạo ra NaBr và I₂, ion I⁻ (M = 127 g / mol) được thay thế bởi ion Br⁻ (M = 80 g / mol) làm cho khối lượng muối giảm. Ta có:

$$\Delta m_{\text{giảm}} = (127 - 80)n_{\text{NaI}} = m \quad (1)$$

Bản chất phản ứng của NaBr (ban đầu và mới sinh ra) với Cl₂ thì đây phản ứng oxi hóa – khử của Cl₂ với NaBr tạo ra NaCl và Br₂, ion Br⁻ (M = 80 g / mol) được thay thế bởi ion Cl⁻ (M = 35,5 g / mol) làm cho khối lượng muối giảm.

$$\Rightarrow \begin{cases} \Delta m_{\text{giảm}} = (80 - 35,5)n_{\text{NaBr}} = m \\ n_{\text{NaBr}} = n_{\text{NaI}} + n_{\text{NaBr ban đầu}} \end{cases} \Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = (80 - 35,5)(n_{\text{NaI}} + n_{\text{NaBr ban đầu}}) = m \quad (2)$$

Từ (1), (2) ta có: $(127 - 80)n_{\text{NaI}} = (80 - 35,5)(n_{\text{NaI}} + n_{\text{NaBr ban đầu}}) \Rightarrow \frac{n_{\text{NaI}}}{n_{\text{NaBr ban đầu}}} = \frac{17,8}{1}$

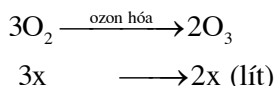
Vậy phần trăm của NaBr trong hỗn hợp ban đầu là:

$$\% m_{\text{NaBr}} = \frac{1.103}{1.103 + 17,8.150} \cdot 100\% = \boxed{3,7\%}$$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Gọi thể tích oxi phản ứng là 3x lít thì thể tích ozon tạo ra là 2x lít, thể tích khí giảm là x lít. Vậy sau khi ozon hóa cần bổ sung x lít O₂ vào cho khí chiếm đầy bình. Theo giả thiết suy ra, khi bổ sung O₂ vào bình thì khối lượng bình tăng lên 0,32 gam. Ta

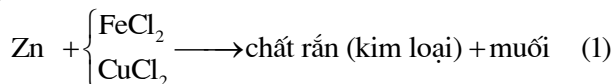
có: $m_{\text{bình tăng}} = m_{\text{O}_2 \text{ thêm vào}} = \frac{x}{22,4} \cdot 32 = 0,03 \Leftrightarrow x = 0,021 \text{ lít}$

$$\Rightarrow \% V_{\text{O}_3} = \frac{2x}{0,448} \cdot 100\% = \boxed{9,375\%}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

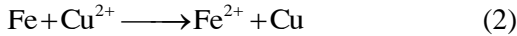
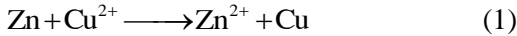
Trong phản ứng hóa học, khối lượng các chất được bảo toàn, nên khối lượng chất rắn sau phản ứng nhỏ hơn khối lượng kẽm ban đầu là 0,5 gam thì khối lượng muối thu được phải tăng lên so với khối lượng muối ban đầu là 0,5 gam. Suy ra:

$$m_{\text{muối ban đầu}} = m_{\text{muối sau phản ứng}} - \Delta m_{\text{tăng}} = 13,6 - 0,5 = \boxed{13,1 \text{ gam}}$$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Bản chất của phản ứng là Zn, Fe khử ion Cu^{2+} thành Cu, Cu^{2+} oxi hóa Zn, Fe thành Zn^{2+} và Fe^{2+} .

Phản ứng (1) làm cho khối lượng kim loại giảm. Phản ứng (2) làm cho khối lượng kim loại tăng.

Vì khối lượng kim loại trước và sau phản ứng không đổi, chứng tỏ khối lượng kim loại giảm ở phản ứng (1) bằng lượng kim loại tăng ở phản ứng (2).

$$\xrightarrow[\text{PT (1)}]{\text{BT E}} n_{\text{Zn phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} = x \Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = \underbrace{m_{\text{Zn phản ứng}}}_{65x} - \underbrace{m_{\text{Cu tạo thành}}}_{64x} = x \text{ gam}$$

$$\xrightarrow[\text{PT (2)}]{\text{BT E}} n_{\text{Fe phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} = y \Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = \underbrace{m_{\text{Cu tạo thành}}}_{64y} - \underbrace{m_{\text{Fe phản ứng}}}_{56y} = 8y \text{ gam}$$

$$\Rightarrow x = 8y \Rightarrow \% m_{\text{Zn}} = \frac{8y \cdot 65}{8y \cdot 65 + 56y} \cdot 100\% = \boxed{90,27\%}$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Hai dung dịch muối FeSO_4 , CuSO_4 có thể tích và nồng độ bằng nhau nên có số mol như nhau. Suy ra lượng kim loại M phản ứng với FeSO_4 hay CuSO_4 đều bằng nhau (vì Fe và Cu đều có hóa trị II).

Trong phản ứng của M với dung dịch FeSO_4 , ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{M phản ứng}} = n_{\text{Fe tạo thành}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 56n_{\text{Fe tạo thành}} - M \cdot n_{\text{M phản ứng}} = 16 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{M phản ứng}} \cdot (56 - M) = 16 \quad (1)$$

Trong phản ứng của M với dung dịch CuSO_4 , ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{M phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 64n_{\text{Cu tạo thành}} - M \cdot n_{\text{M phản ứng}} = 20 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{M phản ứng}} \cdot (64 - M) = 20 \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra: $\frac{56 - M}{64 - M} = \frac{16}{20} \Rightarrow M = 24 \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Mg}}$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Vì tổng khối lượng của Al và XCl_a = tổng khối lượng của X và AlCl_3 nên khối lượng dung dịch AlCl_3 giảm 4,06 gam so với khối lượng dung dịch XCl_a thì khối lượng kim loại X sẽ tăng 4,06 gam so với khối lượng của Al ban đầu.

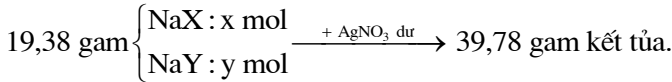
Theo bảo toàn electron và sự tăng giảm khối lượng, ta có:
$$\begin{cases} 3n_{\text{Al}} = a \cdot n_{\text{X}^{a+}} \\ m_{\text{X}} - m_{\text{Al}} = 4,06 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3,0,14 = a \cdot n_{X^{a+}} \\ M_{X^{a+}} \cdot n_{X^{a+}} - 3,78 = 4,06 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a \cdot n_{X^{a+}} = 0,42 \\ M_{X^{a+}} \cdot n_{X^{a+}} = 7,84 \end{cases} \Rightarrow \frac{M_{X^{a+}}}{a} = \frac{56}{3}$$

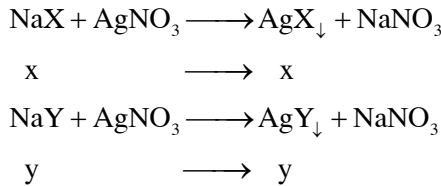
biện luận $\rightarrow a = 3 \Rightarrow M_{X^{a+}} = 56 \text{ g/mol} \Rightarrow \begin{cases} X \text{ là Fe} \\ XCl_a \text{ là } \boxed{FeCl_3} \end{cases}$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Trường hợp 1: 39,78 gam gồm 2 kết tủa.

Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\Rightarrow (x + y) = \frac{m_{\downarrow} - m_{\text{muối}}}{M_{\downarrow} - M_{\text{muối}}} = \frac{39,78 - 19,38}{108 - 23} = 0,24 \text{ (mol)}$$

$$\Leftrightarrow \bar{M}_{\text{muối}} = \frac{19,38}{0,24} = 80,75 \text{ (g/mol)}, \text{ giả sử : } M_{NaX} < \bar{M}_{\text{hỗn hợp}} < M_{NaY}$$

$$\Rightarrow 23 + M_X < 80,75 < 23 + M_Y \Leftrightarrow M_X < 57,75 < M_Y \xrightarrow{\text{hai chu kì liên tiếp}} \begin{cases} X : Cl \\ Y : Br \end{cases}$$

Ta được hệ phương trình sau : $\begin{cases} x + y = 0,24 \\ 58,5x + 103y = 19,38 \end{cases} \Leftrightarrow x = y = 0,12 \text{ (mol)}$

$$\Rightarrow \%m_{NaBr} = \frac{0,12 \cdot 58,5}{19,38} \cdot 100 = 36,22\% \text{ (không có đáp án)} \Rightarrow \text{loại}$$

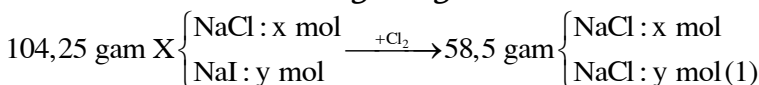
Trường hợp 2: 39,78 gam chỉ có 1 kết tủa $\xrightarrow{2 \text{ chu kì liên tiếp nhóm VIIA}}$ $\begin{cases} X : F \\ Y : Cl \end{cases}$

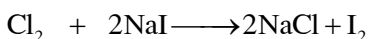
$$\Rightarrow n_{NaCl} = n_{AgCl} = \frac{39,78}{108 + 35,5} = \frac{1989}{7175} \text{ mol} \Leftrightarrow m_{NaF} = 19,38 - \frac{1989}{7175} \cdot 58,5$$

$$\Leftrightarrow m_{NaF} = \frac{4539}{1435} \text{ gam} \Rightarrow \boxed{\%m_{NaF} = 16,32\%}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

$$0,5y \longleftarrow y \longrightarrow y \longrightarrow 0,5y$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_Y - m_X = 104,25 - 58,5 = 45,75 \text{ gam} = m_{\text{NaI}} - m_{\text{NaCl}} \quad (1)$$

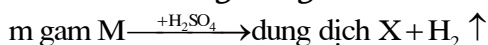
$$\Leftrightarrow (23 + 127)y - (23 + 35,5)y = 45,75 \Leftrightarrow 91,5y = 45,75$$

$$\Leftrightarrow y = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{NaI}} = 75 \text{ gam}$$

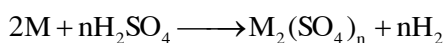
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{\text{NaI}} + m_{\text{NaCl}} \Leftrightarrow 104,25 = 75 + m_{\text{NaCl}} \Leftrightarrow m_{\text{NaCl}} = \boxed{29,25 \text{ gam}}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

$$\text{Ta có: } C_{\% \text{H}_2\text{SO}_4} = \frac{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}}{m_{\text{ddH}_2\text{SO}_4}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 12m \cdot \frac{14}{100} = 1,75m \text{ gam}$$

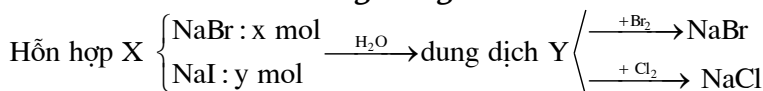
$$\frac{1,75m}{98} \longrightarrow \frac{1,75m}{98}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_M + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} - m_{\text{H}_2} = m + 12,5m - \frac{1,75m}{98} \cdot 2 = \frac{377}{28}m$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{tăng}} = \left(\frac{377}{28} - 1 \right) \cdot 100 = \boxed{7,71\%}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{giảm}} = 7,05 \text{ (gam)} = m_I - m_{\text{Br}} = (127 - 80)y \\ m_{\text{giảm}} = 22,625 \text{ (gam)} = m_I + m_{\text{Br}} - m_{\text{Cl}} = 127y + 80x - 35,5 \cdot (x + y) \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} \%m_{\text{NaBr}} = \boxed{47,8\%} \\ \%m_{\text{NaI}} = 52,2\% \end{cases}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Trong các phản ứng, ion Cl^- được thay bằng ion CO_3^{2-} , vì khối lượng ion CO_3^{2-} thay thế nhỏ hơn khối lượng ion Cl^- nên khối lượng muối giảm, khối lượng giảm là

$$43 - 39,7 = 3,3 \text{ gam. Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{CO}_3^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 35,5n_{\text{Cl}^-} - 60n_{\text{CO}_3^{2-}} = 3,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cl}^-} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Vì $n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ ban đầu}} = 0,35 \text{ mol} > n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = 0,3 \text{ mol}$ nên BaCl_2 , CaCl_2 đã phản ứng hết và chuyển thành BaCO_3 và CaCO_3 .

$$\Rightarrow \begin{cases} 197n_{\text{BaCO}_3} + 100n_{\text{CaCO}_3} = 39,7 \\ n_{\text{BaCO}_3} + n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{BaCO}_3} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CaCO}_3} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{BaCO}_3} = \frac{0,1 \cdot 197}{39,7} \cdot 100\% = \boxed{49,62\%} \Rightarrow \%m_{\text{CaCO}_3} = 100 - 49,62 = \boxed{50,38\%}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Bản chất của phản ứng là: Ion Cl^- trong các muối RCl_a , MCl_b đã được thay thế bằng ion NO_3^- . Dung dịch Y chứa các muối $\text{R}(\text{NO}_3)_a$ và $\text{M}(\text{NO}_3)_b$. Ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{AgCl}} = \frac{17,22}{143,5} = 0,12 \text{ mol} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{AgCl}} = 0,12 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTBT}} n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{Cl}^-} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{NO}_3^-} - m_{\text{Cl}^-} = 0,12 \cdot 62 - 0,12 \cdot 35,5 = 3,18$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối nitrat}} = m_{\text{muối clorua}} + \Delta m_{\text{tăng}} = 5,94 + 3,18 = \boxed{9,12 \text{ gam}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Cho 3,64 gam kim loại M vào cốc dung dịch chứa HNO_3 và H_2SO_4 thấy thoát ra 2,1504 lít khí, khối lượng các chất trong cốc giảm 1,064 gam, chứng tỏ khối lượng khí thoát ra lớn hơn so với khối lượng kim loại phản ứng. Ta có:

$$m_{(\text{NO}_2, \text{X})} - m_{\text{M}} = 1,064 \Rightarrow m_{(\text{NO}_2, \text{X})} = 1,064 + 3,64 = 4,704$$

$$n_{(\text{NO}_2, \text{X})} = \frac{2,1504}{22,4} = 0,096 \Rightarrow \bar{M}_{(\text{NO}_2, \text{X})} = \frac{4,704}{0,096} = 49 \Rightarrow M_{\text{X}} > 49 \Rightarrow \text{X} : \text{SO}_2 \text{ (64)}$$

$$\text{Suy ra: } \begin{cases} n_{\text{NO}_2} + n_{\text{SO}_2} = 0,096 \\ 46n_{\text{NO}_2} + 64n_{\text{SO}_2} = 4,704 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_2} = 0,016 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

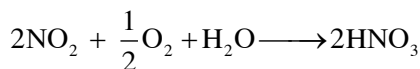
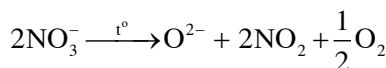
$$n \cdot n_{\text{M}} = n_{\text{NO}_2} + 2n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow n \cdot n_{\text{M}} = 0,08 + 2 \cdot 0,016 \Leftrightarrow \frac{3,64}{\text{M}} \cdot n = 0,112$$

$$\Leftrightarrow \frac{\text{M}}{n} = 32,5 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow \text{M} = 65 \text{ g / mol} \Rightarrow \text{M là Zn}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn điện tích và sự tăng giảm khối lượng:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 2n_{\text{O}^{2-}} \\ 62n_{\text{NO}_3^-} - 16n_{\text{O}^{2-}} = 6,58 - 4,96 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}^{2-}} = 0,015 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^-} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

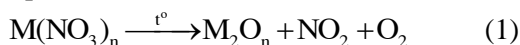
$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-} = 0,03 \text{ mol} \Leftrightarrow [\text{H}^+] = [\text{HNO}_3] = \frac{0,03}{0,3} = 0,1 \Leftrightarrow \text{pH} = -\lg[\text{H}^+] = \boxed{1}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của các muối nitrat là $\text{M}(\text{NO}_3)_n$.

Sơ đồ phản ứng nhiệt phân muối $\text{M}(\text{NO}_3)_n$:

Ta có: $\begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{NO}_3^-} = 2n_{\text{O}^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 62n_{\text{NO}_3^-} - 16n_{\text{O}^{2-}} = 29,6 - 8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{O}^{2-}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$

Muối nitrat có dạng là $\text{M}(\text{NO}_3)_x$, ta có: $\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT nhóm NO}_3^-} xn_{\text{M}(\text{NO}_3)_x} = n_{\text{NO}_3^-} = 0,4 \\ \text{M}_{\text{M}(\text{NO}_3)_x} \cdot n_{\text{M}(\text{NO}_3)_x} = 29,6 \end{cases}$

$$\Rightarrow \frac{\text{M}_{\text{M}(\text{NO}_3)_x}}{x} = 74 \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 2 \Rightarrow \text{M} = 24 \Rightarrow \text{M là } \boxed{\text{Mg}}$$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Sản phẩm đốt cháy hidrocarbon là CO_2 và H_2O . Hấp thụ CO_2 , H_2O vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ thấy khối lượng dung dịch giảm, chứng tỏ khối lượng CO_2 và H_2O cho vào nhỏ hơn khối lượng BaCO_3 bị tách ra khỏi dung dịch.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H: $\begin{cases} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,5n_{\text{H}} \\ n_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} \end{cases}$

Theo giả thiết, ta có:

$$m_{\text{C}} + m_{\text{H}} = 4,64 \Leftrightarrow 12n_{\text{C}} + n_{\text{H}} = 4,64 \quad (*)$$

Dựa vào sự giảm khối lượng của dung dịch, ta có:

$$m_{\text{BaCO}_3} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) = 19,912 \Leftrightarrow 39,4 - (44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}}) = 19,912$$

$$\Leftrightarrow 44n_{\text{C}} + 18 \cdot 0,5n_{\text{H}} = 19,488 \Leftrightarrow 44n_{\text{C}} + 9n_{\text{H}} = 19,488 \quad (**)$$

Từ (*) và (**), ta có: $\begin{cases} n_{\text{C}} = 0,348 \\ n_{\text{H}} = 0,464 \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{C}}}{n_{\text{H}}} = \frac{3}{4}$

$\Rightarrow$ Công thức phân tử của hidrocarbon X là $\boxed{\text{C}_3\text{H}_4}$

Lưu ý: Đối với những dạng bài tập: “Đốt cháy (oxi hóa) hoàn toàn một hợp chất hữu cơ X. Cho toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ hoặc $\text{Ba}(\text{OH})_2 \dots$ ” thì:

+ Khối lượng bình tăng = tổng khối lượng của CO_2 và H_2O .

$$m_{\text{tăng}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

+ Khối lượng dung dịch tăng = tổng khối lượng của CO₂ và H₂O – khối lượng của kết tủa CaCO₃ hoặc BaCO₃.

$$m_{\text{dung dịch tăng}} = (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) - m_{\text{kết tủa}}$$

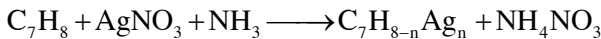
+ Khối lượng dung dịch giảm = khối lượng của kết tủa CaCO₃ hoặc BaCO₃ – tổng khối lượng của CO₂ và H₂O.

$$m_{\text{dung dịch giảm}} = m_{\text{kết tủa}} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}})$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Bản chất của phản ứng là nguyên tử Ag đã thay thế nguyên tử H ở nguyên tử C có liên kết 3. Vì vậy, khối lượng kết tủa tăng lên so với khối lượng của X.

Theo giả thiết, khối lượng tăng = 45,9 – 13,8 = 32,1 gam.

Theo sự tăng giảm khối lượng:

$$\Rightarrow \begin{cases} 108n_{\text{Ag}} - 1n_{\text{H/liên kết ba}} = 32,1 \\ n_{\text{H/liên kết ba}} = n_{\text{Ag}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{H/liên kết ba}} = n_{\text{Ag}} = 0,3 \text{ mol}$$

Mặt khác, $n_{C_7H_8} = \frac{13,8}{92} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow$ Số liên kết 3 trong X chứa H là $\frac{n_{\text{H/liên kết ba}}}{n_{C_7H_8}} = 2$

Các đồng phân của X là 4:

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

Đặt công thức của axit hữu cơ X đơn chức là RCOOH.

$$x \qquad \qquad \qquad \longrightarrow \qquad 0,5x$$

Theo (1) và giả thiết ta có: $\begin{cases} (R + 45)x = 5,76 \\ (2R + 44.2 + 40).0,5x = 7,28 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,08 \\ R = 27 \text{ (CH}_2 = \text{CH-)} \end{cases}$

Vậy CTPT của A là CH₂ = CH – COOH

Cách 2: Tăng giảm khối lượng

Sơ đồ phản ứng:

Bản chất phản ứng là ion H⁺ của RCOOH phản ứng với ion CO₃²⁻ của CaCO₃ giải phóng CO₂. Trong phản ứng này, ion H⁺ trong RCOOH đã được thay bằng ion Ca²⁺

nên khối lượng muối thu được lớn hơn khối lượng của axit, theo giả thiết khối lượng tăng = 7,28 – 5,76 = 1,52 gam. Ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{Ca}^{2+}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 40n_{\text{Ca}^{2+}} - n_{\text{H}^+} = 1,52 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+} = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{Ca}^{2+}} = 0,04 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{RCOOH}} = n_{\text{H}^+} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{RCOOH}} = \frac{5,76}{0,08} = 72 \text{ g/mol}$$

$\Rightarrow$ RCOOH là $\boxed{\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH}}$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng là sự thay thế nguyên tử H linh động trong nhóm – COOH của axit và trong nhóm – OH của ancol bằng nguyên tử Na.

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = n_{\text{H linh động}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,6 \text{ mol} \\ \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Na}} - m_{\text{H linh động}} = 0,6 \cdot 23 - 0,6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{hỗn hợp ban đầu}} + \Delta m_{\text{tăng}} = 24,4 + 0,6 \cdot 22 = \boxed{37,6 \text{ gam}}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng với NaOH, ta có:

$$m_{\text{muối Na}} = m_{\text{hỗn hợp axit}} + m_{\text{tăng}} \Rightarrow a = m + 22n_{\text{H linh động}} \quad (1)$$

Trong phản ứng với Ca(OH)₂, ta có:

$$2n_{\text{Ca}} = n_{\text{H linh động}} \Rightarrow n_{\text{Ca}} = 0,5n_{\text{H linh động}}$$

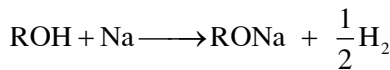
$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Ca}} - m_{\text{H linh động}} = 40 \cdot 0,5n_{\text{H linh động}} - n_{\text{H linh động}} = 19n_{\text{H linh động}}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối Ca}} = m_{\text{axit}} + \Delta m_{\text{tăng}} \Rightarrow b = m + 19n_{\text{H linh động}} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), ta có: $\frac{a - m}{b - m} = \frac{22}{19} \Rightarrow \boxed{3m = 22b - 19a}$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

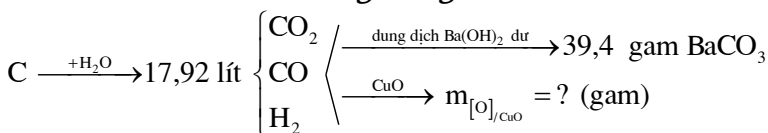
$$0,2 \quad \longleftarrow \quad 0,2 \quad \longleftarrow \quad 0,1$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{ROH}} - m_{\text{H}_2} = 0,2 \cdot M_{\text{ROH}} - 0,1 \cdot 2 = 0,2 \cdot M_{\text{RO}} = 6,2 \text{ (gam)}$$

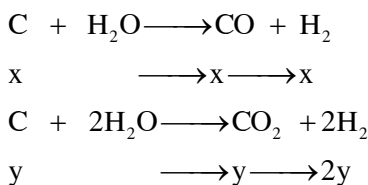
$$\Leftrightarrow M_{\text{RO}} = 31 \Rightarrow R = 15 \text{ (-CH}_3\text{)} \Rightarrow X \text{ là CH}_3\text{OH}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

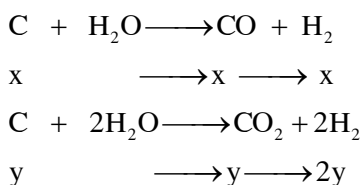
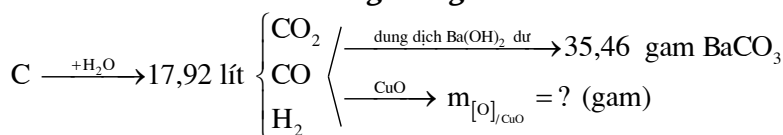

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x + 3y = 0,8 \\ \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} \Leftrightarrow y = \frac{39,4}{197} = 0,2 \Rightarrow 2x + 2y = 0,6 \text{ mol} \end{cases}$$

Ta có: $n_{[\text{O}]_{\text{CuO}}} = 2x + 2y = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow m_{[\text{O}]_{\text{CuO}}} = 9,6 \text{ gam}$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

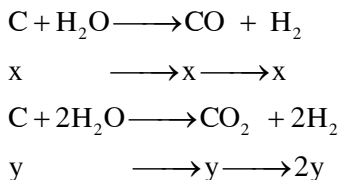
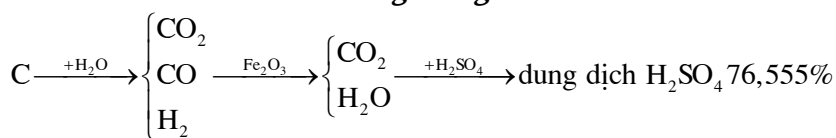

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x + 3y = 0,8 \\ \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} \Leftrightarrow y = 0,18 \Rightarrow 2x + 2y = 0,62 \text{ mol} \end{cases}$$

Ta có: $n_{[\text{O}]_{\text{CuO}}} = 2x + 2y = 0,62 \Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{[\text{O}]_{\text{CuO}}} = 9,92 \text{ gam}$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x + 3y = 0,8 \\ \xrightarrow{\text{CT trung bình}} \frac{28x + 2x + 4y + 44y}{2x + 3y} = 15,75 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,2 \end{cases} \text{ (mol)} \end{cases}$$

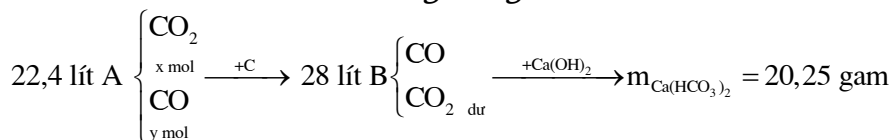
Ta có: $n_{[O]_{Fe_2O_3}} = 2x + 2y = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{[O]_{Fe_2O_3}} = 4,8 \text{ gam}$

Mặt khác, ta có được: $76,555\% = \frac{m_{H_2SO_4}}{m_{\text{dung dịch}}} = \frac{200.a\%}{100.(200 + m_{H_2O})}$

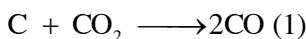
$$\Leftrightarrow \frac{200.a\%}{100.[200 + \underbrace{18.(x + 2y)}_9]} \cdot 100 \Leftrightarrow \boxed{a\% = 80\%}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Nhận xét: $\Delta V_{\text{tăng}} = V_B - V_A = 5,6 \text{ lít} = V_{CO_2 \text{ phản ứng}}$

$$0,25 \longrightarrow 0,5$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{CO_2} = 2n_{Ca(HCO_3)_2} = 2 \cdot \frac{20,25}{162} = 0,25 \text{ (mol)} \quad (2)$$

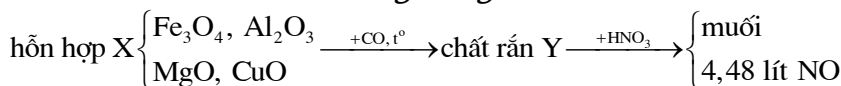
$$\Rightarrow \sum n_{CO_2} = n_{CO_2(1)} + n_{CO_2(2)} \Leftrightarrow \sum n_{CO_2} = 0,25 + 0,25 = 0,5 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%V_{CO_2} = \frac{0,5 \cdot 22,4}{22,4} = \boxed{50\%} \Rightarrow \%V_{CO} = 100\% - 50\% = \boxed{50\%}$$

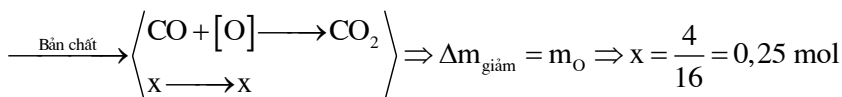
Ta có: $n_{[O]_{Fe_2O_3}} = n_{CO} = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{[O]_{Fe_2O_3}} = 16 \text{ gam}$

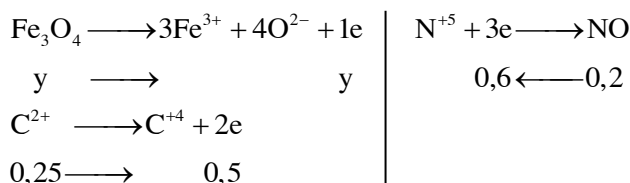
Câu 30:

Hướng dẫn giải

Nhận xét $\rightarrow$ Trong hỗn hợp X chỉ có Fe_3O_4 và CuO phản ứng với CO , trong quá trình trên chỉ có Fe_3O_4 , CO và HNO_3 thay đổi số oxi hóa.

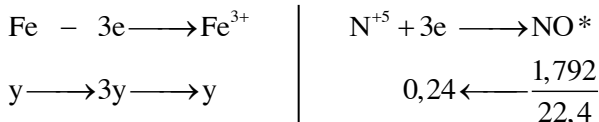
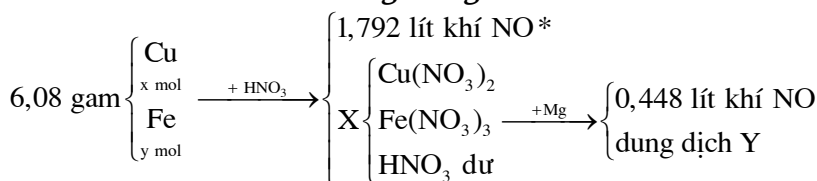

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e(\text{nhu\~{o}ng}) = \sum n_e(\text{nh\~{a}n}) \Leftrightarrow y + 0,5 = 0,6 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,1 \cdot 232 = \boxed{23,2 \text{ gam}}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

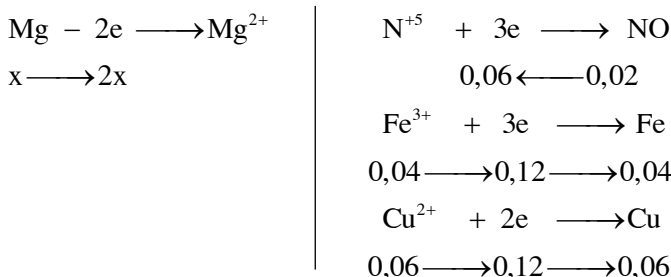

$$\xrightarrow{\text{BT electron}} \sum n_e(\text{nhu\~{o}ng}) = \sum n_e(\text{nh\~{a}n}) \Leftrightarrow 2x + 3y = 0,24 \text{ mol (1)}$$

$$\text{Mặt khác, } m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} = 6,08 \Leftrightarrow 64x + 56y = 6,08 \text{ (2)} \xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} x = 0,06 \text{ mol} \\ y = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{m_{\text{Cu}}}{6,08} \cdot 100 \Leftrightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{0,06 \cdot 64}{6,08} \cdot 100 = \boxed{63,15\%}$$

Xét phương trình electron :

$$\xrightarrow{\text{BT electron}} \sum n_e(\text{nhu\~{o}ng}) = \sum n_e(\text{nh\~{a}n}) \Leftrightarrow 2x = 0,3 \Leftrightarrow x = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{t\~{a}ng}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} - m_{\text{Mg phản ứng}} \Leftrightarrow \Delta m_{\text{t\~{a}ng}} = 6,08 - 0,15 \cdot 24 = 2,48 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{thanh Mg}} = 10 + 2,48 = \boxed{12,48 \text{ gam}}$$

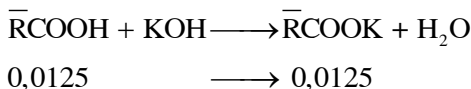
Câu 32:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

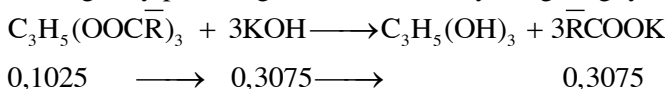
$$\left\{ \begin{aligned} n_{\text{KOH trung hoà}} &= \frac{7.100}{1000.56} = 0,0125 \text{ mol} \\ n_{\text{KOH thủy phân}} &= \frac{17,92}{56} - 0,0125 = 0,3075 \text{ mol} \end{aligned} \right.$$

Trong phản ứng trung hòa, nguyên tử H trong nhóm – COOH được thay bằng nguyên tử K:

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{K}} - m_{\text{H}} = 0,0125.39 - 0,0125 = 0,475 \text{ gam}$$

Trong phản ứng thủy phân, 1 gốc C₃H₅ được thay bằng 3 nguyên tử K:

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{K}} - m_{\text{C}_3\text{H}_5} = 0,3075.39 - 0,1025.41 = 7,79 \text{ gam}$$

Khối lượng xà phòng thu được là:

$$m_{\text{xà phòng}} = m_{\text{chất béo}} + \Delta m_{\text{tăng}} = 100 + 0,475 + 7,79 = \boxed{108,265 \text{ gam}}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

Dựa vào đáp án, ta thấy X phản ứng với NaOH theo tỉ lệ mol 1:1, suy ra:

$$n_{\text{NaOH phản ứng}} = n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NaOH dư}} = 0,05 \text{ mol}$$

Chất rắn gồm muối Na và NaOH dư, ta có:

$$m_{\text{muối Na}} + m_{\text{NaOH dư}} = 11,7 \Leftrightarrow m_{\text{muối Na}} = 11,7 - 0,05.40 = 9,7 \text{ gam}$$

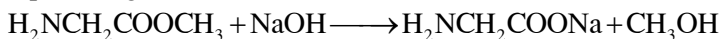
Khối lượng muối Na lớn hơn khối lượng X, chứng tỏ phần được thay thế (R) bởi Na có khối lượng nhỏ hơn Na.

Theo sự tăng, giảm khối lượng, ta có:

$$0,1.(M_{\text{Na}} - M_{\text{R}}) = 9,7 - 8,9 \Leftrightarrow 0,1.(23 - M_{\text{R}}) = 0,8 \Leftrightarrow M_{\text{R}} = 15 \Rightarrow \text{R là } \text{CH}_3 - .$$

Vậy công thức của X là $\boxed{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOCH}_3}$

Phương trình phản ứng:

Câu 34:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của amino axit X là (H₂N)_nR(COOH)_m.

Trong phản ứng với HCl, khối lượng muối thu được tăng so với khối lượng X là:

$$n_{\text{HCl phản ứng}} = n_{-\text{NH}_2 \text{ trong X}} = n \text{ (mol)} \Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = 36,5n \text{ (gam)}$$

Trong phản ứng với NaOH, khối lượng muối tăng so với khối lượng của X là:

$$n_{\text{NaOH phản ứng}} = n_{-\text{COOH trong X}} = m \text{ (mol)} \Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = 22m \text{ (gam)}$$

Theo giả thiết, suy ra: $m_2 - m_1 = 22m - 36,5n = 7,5 \Rightarrow \begin{cases} m = 2 \\ n = 1 \end{cases}$

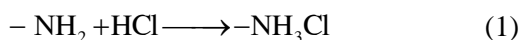
Như vậy, X có 2 nhóm $-COOH$ và 1 nhóm $-NH_2$.

Căn cứ vào đáp án, ta thấy công thức của X là $C_5H_9O_4N$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

+ Trong phản ứng của A với HCl, ta có:

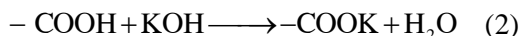

$$\text{Số nhóm } -NH_2 \text{ trong A} = \frac{n_{-NH_2}}{n_A} = \frac{n_{HCl}}{n_A} = \frac{0,16}{0,16} = 1 \quad (*)$$

Khối lượng mol của A là:

$$M_A = \frac{m_A}{n_A} = \frac{m_{\text{muối}} - m_{HCl}}{n_A} = \frac{22,32 - 0,16 \cdot 36,5}{0,16} = 103 \text{ g/mol} \quad (**)$$

+ Trong phản ứng của A với KOH, ta có:

Số mol của A trong 1,03 gam A là:

$$n_{A \text{ trong } 1,03 \text{ gam}} = \frac{1,03}{103} = 0,01 \text{ mol}$$

Theo sự tăng giảm khối lượng, ta có:

$$n_{-COOH} = n_{-COONa} = \frac{1,41 - 1,03}{39 - 1} = 0,01 \text{ mol}$$

$$\text{Số nhóm } -COOH \text{ trong A là} = \frac{n_{-COOH}}{n_A} = \frac{0,01}{0,01} = 1 \quad (***)$$

Từ (*), (**) và (***), ta tìm được công thức của A là $H_2NC_3H_6COOH$.

Các đồng phân của A:

- (1). $CH_3CH_2CH(NH_2)COOH$ (2). $CH_3CH(NH_2)CH_2COOH$
 (3). $CH_2(NH_2)CH_2CH_2COOH$ (4). $CH_3C(CH_3)(NH_2)COOH$
 (5). $CH_2(NH_2)CH(CH_3)COOH$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

Thứ tự phản ứng: Fe khử Ag^+ , sau đó khử Cu^{2+} .

Áp dụng bảo toàn electron và tăng giảm khối lượng, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{BT E} 2n_{Fe \text{ phản ứng}} = n_{Ag \text{ phản ứng}} + 2n_{Cu \text{ phản ứng}} \\ \xrightarrow{TGKL} 108n_{Ag \text{ phản ứng}} + 64n_{Cu \text{ phản ứng}} - 56n_{Fe \text{ phản ứng}} = 1,72 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{Fe \text{ phản ứng}} = 0,02 + 2n_{Cu \text{ phản ứng}} \\ 108 \cdot 0,02 + 64n_{Cu \text{ phản ứng}} - 56n_{Fe \text{ phản ứng}} = 1,72 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cu \text{ phản ứng}} = 0,015 \text{ mol} \\ n_{Fe \text{ phản ứng}} = 0,025 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe phản ứng}} = 0,025.56 = \boxed{1,4 \text{ gam}}$$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

Giả sử Fe, Mg đều phản ứng hết thì khối lượng oxit thu được phải lớn hơn 8 gam. Trên thực tế khối lượng oxit thu được chỉ là 8 gam.

Giả sử chỉ có Mg phản ứng thì 8 gam oxit là MgO, suy ra: $\begin{cases} n_{\text{Mg phản ứng}} = n_{\text{MgO}} = 0,2 \\ n_{\text{Mg phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} \end{cases}$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn B}} = m_A - m_{\text{Mg phản ứng}} + m_{\text{Cu}} = 8 - 0,2.24 + 0,2.64 = 16 \neq 12,4$$

Như vậy, Mg phản ứng hết, Fe chỉ phản ứng một phần.

Theo bảo toàn electron, sự tăng giảm khối lượng, giả thiết và bảo toàn nguyên tố

$$\text{Na, ta có: } \begin{cases} n_{\text{Mg}} + n_{\text{Fe phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} \\ 64n_{\text{Cu tạo thành}} - 24n_{\text{Mg}} - 56n_{\text{Fe phản ứng}} = 12,4 - 8 \\ 40.n_{\text{MgO}} + 160.n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Mg}} + n_{\text{Fe phản ứng}} = n_{\text{Cu tạo thành}} \\ 64n_{\text{Cu tạo thành}} - 24n_{\text{Mg}} - 56n_{\text{Fe phản ứng}} = 12,4 - 8 \\ 40.n_{\text{Mg}} + 160.0,5n_{\text{Fe phản ứng}} = 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe phản ứng}} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu tạo thành}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Phần trăm khối lượng Fe trong hỗn hợp là: $\%m_{\text{Fe}} = \frac{8 - 0,1.24}{8} \cdot 100\% = \boxed{70\%}$

Câu 38:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng là ion CO_3^{2-} được thay thế bằng ion SO_4^{2-} .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = n_{\text{CO}_2} = 0,2 \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = 0,2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{SO}_4^{2-}} - m_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = 0,2.96 + 0,2.60 = 7,2 \text{ gam}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_A + m_{\text{muối/B}} = m_{\text{muối cacbonat}} + \Delta m_{\text{tăng}} \Leftrightarrow m_A = 50 + 7,2 - 12 = \boxed{45,2 \text{ gam}}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Fe_3O_4 , Fe_xO_y với dung dịch H_2SO_4 loãng, ion O^{2-} đã được thay thế bằng ion SO_4^{2-} .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{O}^{2-}} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,36 \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{SO}_4^{2-}} - m_{\text{O}^{2-}} = 0,36.96 - 0,36.16 = 28,8 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối sunfat}} = m_{\text{oxit}} + \Delta m_{\text{tăng}} = 19,2 + 28,8 = \boxed{48 \text{ gam}}$$

Câu 40:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:

$$n_{H^+} = n_{HCl} + 2n_{H_2SO_4} = 0,795.0,5 + 20,795.0,75 = 1,59 \text{ mol}$$

$$n_{Cl^-} = n_{HCl} = 0,795.0,5 = 0,3975 \text{ mol}$$

$$n_{SO_4^{2-}} = n_{H_2SO_4} = 0,795.0,75 = 0,59625 \text{ mol}$$

$$n_{H_2} = \frac{4,368}{22,4} = 0,195 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H và O, ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{H^+} = 2n_{H_2} + 2n_{H_2O} \\ n_{O^{2-} \text{ trong A}} = n_{H_2O} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 1,59 = 2.0,195 + 2n_{H_2O} \\ n_{O^{2-} \text{ trong A}} = n_{H_2O} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{H_2O} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{O^{2-}} = 0,6 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{(SO_4^{2-}, Cl^-)} - m_{O^{2-}} = 0,59625.96 + 0,3975.35,5 - 0,6.16 = 61,75125 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_A + \Delta m_{\text{tăng}} = 26,43 + 61,75 = 88,18125 \text{ gam} \approx \boxed{88,18 \text{ gam}}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

Khối lượng hỗn hợp CuO và Fe₂O₃ ở mỗi phần là $\frac{9,6}{2} = 4,8 \text{ gam}$.

Khối lượng chất rắn thu được ở phần 2 lớn hơn phần 1, chứng tỏ ở phần 1 oxit chưa phản ứng hết.

$$+ \text{ Ở phần 1: Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{Cl^-} = 2n_{O^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{TGKL}} 35,5n_{Cl^-} - 16n_{O^{2-}} = 8,1 - 4,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{O^{2-}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{Cl^-} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{HCl} = n_{Cl^-} = 0,12 \Rightarrow x = [HCl] = \frac{0,12}{0,1} = \boxed{1,2M}$$

$$+ \text{ Ở phần 2: Tính tương tự như phần 1, ta có: } \begin{cases} n_{Cl^-} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{O^{2-}} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

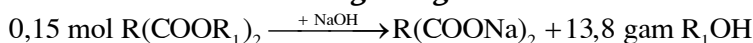
Lượng HCl dùng ở phần 2 gấp 2 lần ở phần 1 nhưng lượng HCl phản ứng chỉ là $0,16 < 0,12.2 = 0,24$ nên ở phần 2 oxit phản ứng hết, HCl dư.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} 80n_{CuO} + 160n_{Fe_2O_3} = 4,8 \\ n_{CuO} + 3n_{Fe_2O_3} = n_{O^{2-}} = 0,08 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CuO} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{Fe_2O_3} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{CuO} = \frac{0,02.80}{4,8} . 100\% = \boxed{33,33\%}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow M_{R_1OH} = \frac{m_Y}{0,15.2} = \frac{13,8}{0,15.2} = 46 \Rightarrow R_1 = 29 \Rightarrow R_1 \text{ là gốc } C_2H_5 -$$

Sử dụng phương pháp tăng giảm khối lượng :

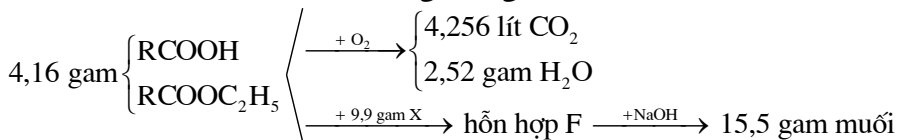
$$\Rightarrow 0,15 = \frac{m_Y - m_X}{M_Y - M_X} = \frac{m_{R(COONa)_2} - m_{R(COOR_1)_2}}{M_{R(COONa)_2} - M_{R(COOR_1)_2}} = \frac{m_{R(COONa)_2} - m_{R(COOR_1)_2}}{2.(23 - 29)}$$

$$\Leftrightarrow m_{R(COOR_1)_2} - m_{R(COONa)_2} = 1,8 \text{ gam} \Rightarrow m_X = 1,8 \cdot \frac{100}{7,5} = 24 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{R(COOR_1)_2} = \frac{24}{0,15} = 160 \Leftrightarrow M_R = 14 \Leftrightarrow R : CH_2 - \Rightarrow \boxed{X \text{ là } CH_2(COOC_2H_5)_2}$$

Câu 43:

Hướng dẫn giải

$$n_{H_2O} = \frac{2,52}{18} = 0,14 \text{ (mol)}$$

$$n_{CO_2} = \frac{4,256}{22,4} = 0,19 \text{ (mol)}$$

$\Rightarrow n_{CO_2} > n_{H_2O} \Rightarrow R$ là hidrocarbon không no

$$\Rightarrow n_E = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,05 \Rightarrow \bar{M}_E = \frac{4,16}{0,05} = 83,2 \text{ (g / mol)} \Rightarrow R \text{ là gốc } C_2H_3 -$$

$$\text{Đặt este } X \text{ dạng : } R'COOR'' : X \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} 15,5 = m_{R'COONa} + m_{C_2H_3-COONa}$$

$$\Leftrightarrow 15,5 = 0,05.94 + m_{R'COONa} \Leftrightarrow m_{R'COONa} = 10,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} m_{R'COONa} > m_{R'COOR''} \Rightarrow M_{Na} > M_{R''} \Leftrightarrow R'' < 23 \Leftrightarrow R'' \text{ là gốc } CH_3 -$$

Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\Rightarrow n_{R'COOCH_3} = \frac{m_{R'COONa} - m_{R'COOCH_3}}{M_{Na} - M_{CH_3}} = \frac{10,8 - 9,9}{8} = 0,1125 \text{ (mol)}$$

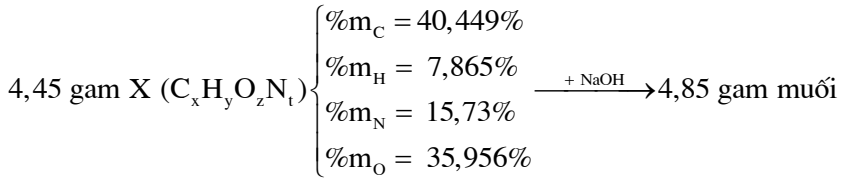
$$\Rightarrow M_{R'COOCH_3} = \frac{m_{R'COONa}}{n_{R'COONa}} = \frac{9,9}{0,1125} = 88 \Leftrightarrow R' = 29 \Leftrightarrow R' \text{ là gốc } C_2H_5 -$$

$$\Leftrightarrow \boxed{X \text{ là } C_2H_5COOCH_3}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} x : y : z : t = \frac{\%m_C}{12} : \frac{\%m_H}{1} : \frac{\%m_O}{16} : \frac{\%m_N}{14} = 3 : 7 : 2 : 1$$

$$\xrightarrow{\text{trùng CTĐG}} \text{Hợp chất X : C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N} \Leftrightarrow n_X = \frac{m_X}{M_X} = \frac{4,45}{89} = 0,05 \text{ (mol)}$$

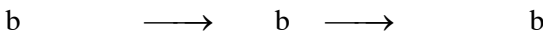
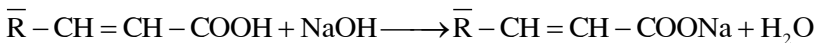
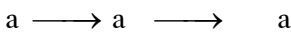
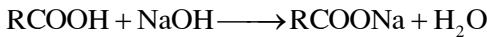
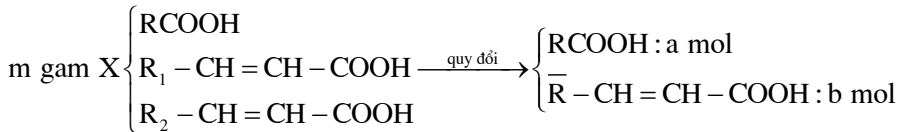
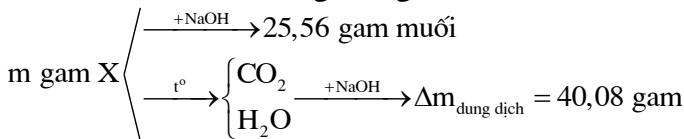
Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\xrightarrow{\text{Dạng X:R-A}} n_X = \frac{m_{\text{muối}} - m_X}{23 - M_A} \Leftrightarrow 0,05 = \frac{4,85 - 4,45}{23 - M_A} \Leftrightarrow M_A = 15 \text{ (g / mol)}$$

$$\Rightarrow A \text{ là gốc } \text{CH}_3 - \Rightarrow \boxed{\text{X là H}_2\text{NCH}_2\text{COO} - \text{CH}_3}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow a + b = n_{\text{NaOH}} = 0,15.2 = 0,3 \text{ mol (1)}$$

Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\Rightarrow n_{\text{axit}} = \frac{m_{\text{muối}} - m_{\text{axit}}}{M_{\text{muối}} - M_{\text{axit}}} \Leftrightarrow \underbrace{(a + b)}_{0,3 \text{ mol}} = \frac{25,56 - m_{\text{axit}}}{22} \Rightarrow m_{\text{axit}} = 18,96 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{axit}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 18,96 + 32n_{\text{O}_2} = 40,08 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,66 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có hệ phương trình sau :} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 40,08 \\ \xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{\text{axit}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 40,08 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,92 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,69 \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,54 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{axit}}} = \frac{0,69}{0,3} = 2,3 \xrightarrow{\text{Điều kiện}} \text{Số } \bar{C}_{/\bar{R}-C=C-COOH} \geq 3 \\ \text{Số } \bar{H} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{axit}}} = \frac{0,54 \cdot 2}{0,3} = 3,6 \xrightarrow{\text{Điều kiện}} \text{Số } \bar{H}_{/\bar{R}-C=C-COOH} \geq 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{Axit no là :HCOOH} \Rightarrow \begin{cases} \text{HCOOH : a (mol)} \\ \bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH : b (mol)} \end{cases}$$

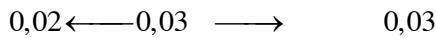
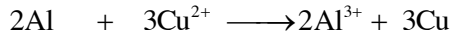
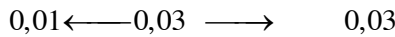
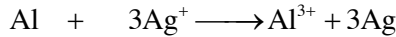
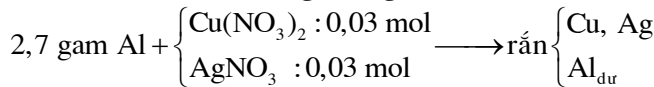
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{cases} b = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \\ a + b = 0,3 \end{cases} \Rightarrow a = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{HCOOH}} = 0,15 \cdot 46 = 6,9 \text{ gam} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{HCOOH}} + m_{\bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH}} = 18,96 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH}} = 18,96 - m_{\text{HCOOH}} = \boxed{12,06 \text{ gam}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Ag}} - m_{\text{Al phản ứng}} = 0,03 \cdot 64 + 0,03 \cdot 108 - 0,03 \cdot 27$$

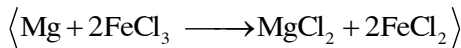
$$\Leftrightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = \boxed{4,35 \text{ gam}}$$

Câu 47:

Hướng dẫn giải

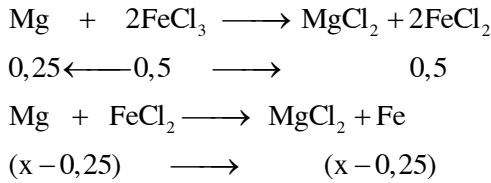

Xét trường hợp 1: Mg phản ứng hết.

$$\text{Phương pháp tăng giảm khối lượng :} \Rightarrow \Delta m = 2,4 \text{ gam} = m_{\text{Mg}}$$

Xét trường hợp 2: FeCl₃ phản ứng hết.

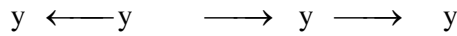
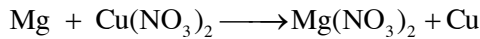
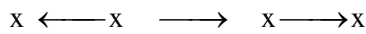
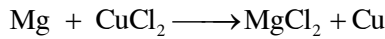
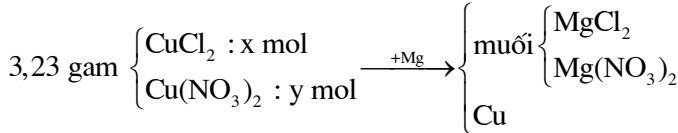
Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\text{Nếu } \Delta m_{\text{tăng}} = 2,4 \text{ gam} \Leftrightarrow \left\{ \begin{aligned} 2,4 &= m_{\text{Fe}} - m_{\text{Mg}} \Leftrightarrow 56.(x - 0,25) - 24x \\ \Leftrightarrow x &= 0,5125 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Mg}} = 12,3 \text{ gam}} \end{aligned} \right.$$

$$\text{Nếu } \Delta m_{\text{giảm}} = 2,4 \text{ gam} \Leftrightarrow \left\{ \begin{aligned} 2,4 &= m_{\text{Mg}} - m_{\text{Fe}} = 24x - 56.(x - 0,25) \\ \Leftrightarrow x &= 0,3625 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Mg}} = 8,7 \text{ gam}} \end{aligned} \right.$$

Câu 48:

Hướng dẫn giải

Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Cu}} - m_{\text{Mg}} = (64 - 24).(x + y) = 0,8 \Leftrightarrow (x + y) = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} 3,23 = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-} = 1,95 \text{ gam}$$

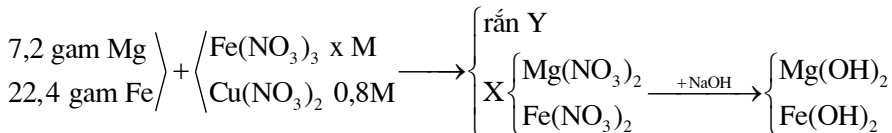
64,0,02

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Mg}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow \boxed{m_{\text{muối}} = 2,43 \text{ gam}}$$

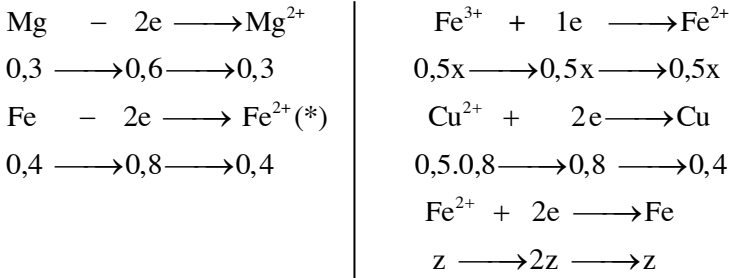
0,02,24   1,95

Câu 49:

Hướng dẫn giải

Xét thứ tự nhường và nhận electron :

$$\xrightarrow{\text{BT electron}} \sum n_{e(\text{nhường})} = \sum n_{e(\text{nhận})} \Leftrightarrow z = \frac{1,4 - 0,5x - 0,8}{2} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \text{Dung dịch X} \begin{cases} \text{Mg}^{2+} : 0,3 \text{ mol} \\ \text{Fe}^{2+} : 0,4 + (0,5x - \frac{1,4 - 0,5x - 0,8}{2}) = (0,75x + 0,1) \text{ mol} \end{cases}$$

$$0,3 \longrightarrow 0,6$$

$$0,75x + 0,1 \longrightarrow 1,5x + 0,2$$

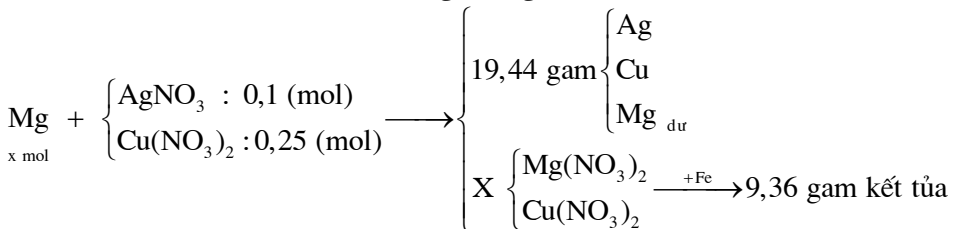
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,6 + 1,5x + 0,2 = 2 \Leftrightarrow \boxed{x = 0,8 \text{ M}} \Rightarrow z = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Y = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} = 0,4.64 + 0,1.56 = 31,2 \text{ gam}$$

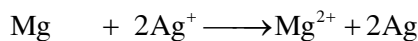
$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_Y - m_A \Leftrightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = 31,2 - 7,2 - 22,4 = \boxed{1,6 \text{ gam}}$$

Câu 50:

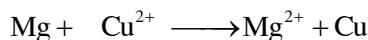
Hướng dẫn giải

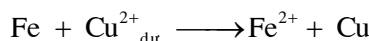
Xét phương trình ion:

$$0,05 \longleftarrow 0,1 \longrightarrow 0,1$$

$$z \longrightarrow z \longrightarrow z$$

$$19,44 \text{ gam} \begin{cases} \text{Ag} : 0,1 \text{ mol} \\ \text{Cu} : z \text{ mol} \\ \text{Mg} : x - z - 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow 108.0,1 + 64z + 24.(x - z - 0,05) = 19,44 \quad (1)$$

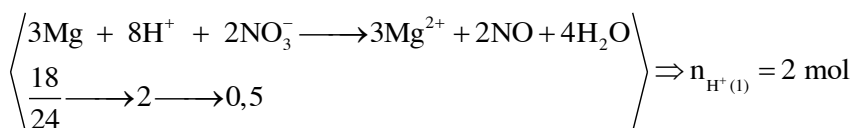
$$\xrightarrow{\text{TGKL}} (9,36 - 8,4) = (64 - 56).n_{\text{Cu}^{2+}_{\text{dư}}} \Leftrightarrow 0,96 = 8.(0,25 - z) \quad (2).$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} x = \frac{29}{150} \text{ (mol)} \\ z = 0,13 \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Mg}} = \frac{29}{150} \cdot 24 = \boxed{4,64 \text{ gam}}$$

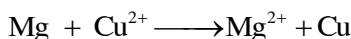
Câu 51:

Hướng dẫn giải

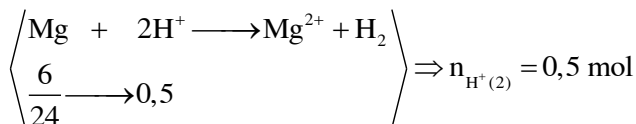
Xét đoạn AB, ta thấy rằng khối lượng thanh Mg giảm là do:

Xét đoạn BC, ta thấy rằng khối lượng thanh Mg tăng 10 gam từ (m - 18) gam lên (m - 8) gam là do:

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Cu}} - m_{\text{Mg}} \Leftrightarrow 10 = 64a - 24a \Leftrightarrow a = 0,25 \text{ mol}$$

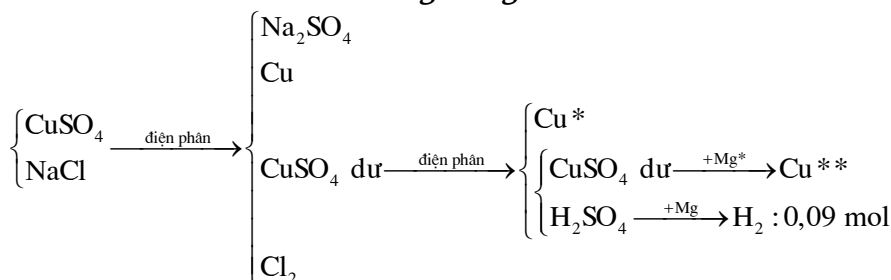

Xét đoạn CD, ta thấy rằng khối lượng thanh Mg giảm 6 gam là do:

$$\Rightarrow \sum n_{\text{H}^+} = n_{\text{H}^+(1)} + n_{\text{H}^+(2)} \Leftrightarrow b = 2,5 \text{ mol} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{0,25}{2,5} = \frac{1}{10}$$

Câu 52:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \Delta m_{\text{giảm}} = 0,16 \text{ gam} = m_{\text{Mg}} - m_{\text{Cu}^{**}} = 24(n_{\text{Mg}^*} + n_{\text{H}_2}) - 64n_{\text{Cu}^{**}} \\ n_{\text{Mg}^*} = n_{\text{Cu}^{**}} \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{Cu}^{**}} = 0,05$$

Chuyên đề 3:

BẢO TOÀN NGUYÊN TỐ

Chuyên đề gồm 45 trang

I. PHƯƠNG PHÁP BẢO TOÀN NGUYÊN TỐ

1. Nội dung phương pháp bảo toàn nguyên tố

- Cơ sở của phương pháp bảo toàn nguyên tố là định luật bảo toàn nguyên tố: Trong phản ứng hóa học, các nguyên tố được bảo toàn.
- Hệ quả của định luật bảo toàn nguyên tố: **Trong phản ứng hóa học, tổng số mol của một nguyên tố tham gia phản ứng bằng tổng số mol nguyên tố đó tạo thành sau phản ứng.**

Ví dụ: Đốt cháy hoàn toàn 6 gam axit axetic cần vừa đủ V lít O₂ (đktc). Sản phẩm cháy hấp thụ hết vào bình đựng NaOH dư, thấy khối lượng bình tăng m gam. Tính V và m.

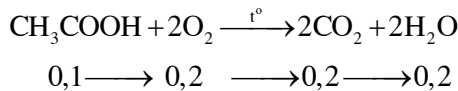
Hướng dẫn giải

Các hướng tư duy để tính V và m:

Hướng 1: Dựa vào số mol của axit axetic (CH₃COOH) và phương trình phản ứng để tính số mol của O₂ cần dùng, số mol CO₂ và số mol H₂O tạo thành. Từ đó suy ra thể tích O₂ và khối lượng bình NaOH tăng.

Theo giả thiết: $n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = \frac{6}{60} = 0,1 \text{ mol}$.

Phương trình phản ứng:

Theo phương trình và giả thiết, ta có:

$$V_{\text{O}_2 \text{ (đktc)}} = 0,2.22,4 = \boxed{4,48 \text{ lít}}$$

$$m_{\text{bình NaOH tăng}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2.44 + 0,2.18 = \boxed{12,4 \text{ gam}}$$

Hướng 2: Dựa vào hệ quả của định luật bảo toàn nguyên tố và số mol axit CH₃COOH (0,1 mol) để tính số mol CO₂ và số mol H₂O tạo thành, số mol O₂ tham gia phản ứng. Từ đó suy ra thể tích O₂ và khối lượng bình NaOH tăng.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C và H, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = 2n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = 2.0,1 = 0,2 \\ \xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 4n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = 4.0,1 = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{CH}_3\text{COOH}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2.0,1 + 2n_{\text{O}_2} = 2.0,2 + 0,2 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} V_{\text{O}_2 \text{ (đktc)}} = 0,2.22,4 = \boxed{4,48 \text{ lít}} \\ m_{\text{bình NaOH tăng}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2.44 + 0,2.18 = \boxed{12,4 \text{ gam}} \end{array} \right.$$

Phương pháp bảo toàn nguyên tố là phương pháp giải bài tập hóa học sử dụng hệ quả của định luật bảo toàn nguyên tố.

2. Ưu điểm của phương pháp bảo toàn nguyên tố

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ 1: Dẫn V lít (đktc) hỗn hợp X gồm axetilen và hidro có khối lượng là m gam đi qua ống sứ đựng bột niken nung nóng, thu được khí Y. Dẫn Y vào lượng dư AgNO_3 trong dung dịch NH_3 thu được 12 gam kết tủa. Khí đi ra khỏi dung dịch phản ứng vừa đủ với 16 gam brom và còn lại khí Z. Đốt cháy hoàn toàn khí Z được 2,24 lít khí CO_2 (đktc) và 4,5 gam H_2O . Giá trị của V là:

- A. 11,2.   B. 13,44.   C. 5,60.   D. 8,96.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A năm 2007)

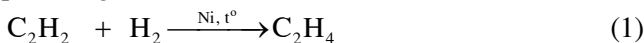
Hướng dẫn giải

Cách 1: Phương pháp thông thường – Tính toán theo phương trình phản ứng
Theo giả thiết ta suy ra Y gồm H_2 dư, C_2H_2 dư, C_2H_4 và C_2H_6 .

$$\text{Số mol các chất: } \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_4} = n_{\text{Br}_2} = \frac{16}{160} = 0,1 \text{ mol}; n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ dư}} = n_{\text{C}_2\text{Ag}_2} = \frac{12}{240} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{4,5}{18} = 0,25 \text{ mol}; n_{\text{CO}_2} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{2} = \frac{0,1}{2} = 0,05 \text{ mol}$$

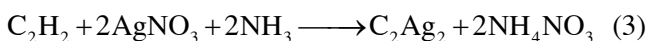
Phương trình phản ứng:

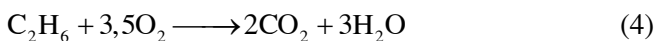
$$0,1 \leftarrow 0,1 \quad \leftarrow 0,1$$

$$0,05 \leftarrow 0,1 \leftarrow 0,05$$

$$0,05 \quad \quad \quad \leftarrow 0,05$$

$$0,05 \quad \quad \leftarrow 0,1 \longrightarrow 0,15$$

$$0,1 \quad \quad \leftarrow 0,1 = (0,25 - 0,15)$$

$$\text{Theo các phản ứng ta thấy: } \begin{cases} \sum n_{\text{H}_2} = n_{\text{H}_2(1)} + n_{\text{H}_2(2)} + n_{\text{H}_2(5)} = 0,3 \text{ mol} \\ \sum n_{\text{C}_2\text{H}_2} = n_{\text{C}_2\text{H}_2(1)} + n_{\text{C}_2\text{H}_2(2)} + n_{\text{C}_2\text{H}_2(3)} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow V_X = V_{\text{C}_2\text{H}_2} + V_{\text{H}_2} = 0,5.22,4 = \boxed{11,2 \text{ lít}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố

$$\text{Số mol các chất: } \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ dư}} = n_{\text{C}_2\text{Ag}_2} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_4} = n_{\text{Br}_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H, ta có:

$$2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ ban đầu}} = 2n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ dư}} + 4n_{\text{C}_2\text{H}_4} + 2n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ ban đầu}} = 2.0,05 + 4.0,1 + 2.0,25$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2} + n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ ban đầu}} = \frac{1}{2} = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2} + V_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ ban đầu}} = 0,5.22,5 = \boxed{11,2 \text{ lít}}$$

b. Nhận xét

Với cách 1: Viết nhiều phản ứng, mỗi liên quan về số mol của các chất được tính toán dựa trên phản ứng. Tuy dễ hiểu nhưng phải trình bày dài dòng, mất nhiều thời gian, chỉ phù hợp với hình thức thi tự luận trước đây.

Với cách 2: Mỗi liên quan về số mol của các chất được tính toán trực tiếp dựa vào sự bảo toàn các nguyên tố nên không phải viết phương trình phản ứng.

c. Kết luận

So sánh 2 cách giải ở trên, ta thấy: Phương pháp bảo toàn nguyên tố có ưu điểm là trong quá trình làm bài tập học sinh không phải viết phương trình phản ứng, tính toán đơn giản dựa vào sự bảo toàn nguyên tố và cho kết quả nhanh hơn so với việc tính toán theo phương trình phản ứng.

Như vậy: Nếu sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố một cách hiệu quả thì có thể tăng đáng kể tốc độ làm bài so với việc sử dụng phương pháp thông thường.

3. Phạm vi áp dụng

Phương pháp bảo toàn nguyên tố có thể giải quyết được nhiều dạng bài tập liên quan đến phản ứng trong hóa vô cơ cũng như trong hóa hữu cơ.

Một số dạng bài tập thường dùng bảo toàn nguyên tố là:

- + Ion Al^{3+} , Zn^{2+} tác dụng với dung dịch kiềm (NaOH , $\text{Ba}(\text{OH})_2\dots$).
- + Khí CO_2 tác dụng với dung dịch kiềm.
- + Tính số mol HNO_3 , H_2SO_4 tham gia phản ứng.
- + Đốt cháy hợp chất, thường là hợp chất hữu cơ.
- + Thủy phân không hoàn toàn peptit.

4. Bảng tính nhanh số mol nguyên tố, nhóm nguyên tố trong phản ứng

Từ ví dụ ở trên ta nhận thấy: Có thể tính nhanh chóng số mol nguyên tố, nhóm nguyên tố như sau:

$$A_a : x \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{phản ứng}} \begin{cases} A_{a_1} : x_1 \text{ (mol)} \\ A_{a_2} : x_2 \text{ (mol)} \\ \dots\dots\dots \\ A_{a_n} : x_n \text{ (mol)} \end{cases} \Rightarrow \boxed{a \cdot x = a_1 \cdot x_1 + a_2 \cdot x_2 + a_n \cdot x_n}$$

Trong đó → A là nguyên tố cần xét.
 $a, a_1, a_2, \dots, a_n$ là các hệ số đi kèm.
 $x, x_1, x_2, \dots, x_2$ là các số mol đi kèm.

Bảng tính nhanh số mol nguyên tố, nhóm nguyên tố

Chất	Số mol chất	Số mol nguyên tố, nhóm nguyên tố
Ba(OH) ₂	$n_{\text{Ba(OH)}_2}$	$n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba(OH)}_2}; n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2}$
H ₂ SO ₄	$n_{\text{H}_2\text{SO}_4}$	$n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4}; n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4}$
Fe ₂ (SO ₄) ₃	$n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3}$	$n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3}; n_{\text{SO}_4^{2-}} = 3n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3}$
Al ₂ O ₃	$n_{\text{Al}_2\text{O}_3}$	$n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3}; n_{\text{O}^{2-}} = 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3}$
C _x H _y O _z N _t	$n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t}$	$n_{\text{C}} = x.n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t}; n_{\text{H}} = y.n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t}$ $n_{\text{O}} = z.n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t}; n_{\text{N}} = t.n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t}$
Ala – Ala – Ala	$n_{\text{Ala-Ala-Ala}}$	$n_{\text{Ala}} = 3n_{\text{Ala-Ala-Ala}}$
Ala – Gly – Ala – Val – Gly – Val	$n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}}$	$n_{\text{Ala}} = 2n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}}$ $n_{\text{Gly}} = 2n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}}$

Đối với các chất khác ta tính tương tự.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Dạng 1: Tính lượng chất trong phản ứng

Phương pháp giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp bài tập mà giữa lượng chất cần tính và lượng chất đề bài cho đều **có chứa cùng 1 nguyên tố hay một nhóm nguyên tố** thì ta nên dùng phương pháp bảo toàn nguyên tố.

Bước 3: Xác định áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với nguyên tố, nhóm nguyên tố nào.

Bước 4: Thiết lập phương trình bảo toàn nguyên tố. Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Lưu ý:

Trong phương pháp bảo toàn nguyên tố, nếu xác định sai hoặc thiếu các chất chứa nguyên tố mà ta sử dụng để tính lượng chất thì bảo toàn nguyên tố không còn đúng nữa.

Các ví dụ minh họa

a. Phản ứng một giai đoạn

Ví dụ 1: Điện phân nóng chảy Al₂O₃ với các điện cực bằng than chì, thu được m kilogam Al ở catot và 89,6 m³ (đktc) hỗn hợp khí X ở anot. Tỉ khối của X so với H₂

bằng 16,7. Cho 1,12 lít X (đktc) phản ứng với dung dịch Ca(OH)_2 dư, thu được 1,5 gam kết tủa. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 115,2.   B. 82,8.   C. 144,0.   D. 104,4.

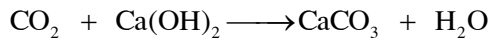
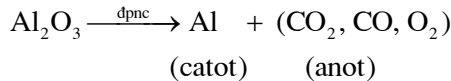
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng điện phân nóng chảy Al_2O_3 với các điện cực làm bằng than chì (C), Al sinh ra ở catot, O_2 sinh ra ở anot và như vậy anot sẽ bị O_2 oxi hóa thành CO, CO_2 , ngoài ra vẫn có thể còn O_2 dư.

Sơ đồ phản ứng:

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Bài tập yêu cầu tính khối lượng của Al khi điện phân nóng chảy oxit Al_2O_3 , trong khi lại cho thông qua thông tin về số mol của CO_2 , CO, O_2 .

Nhận thấy: Giữa hỗn hợp (CO, CO_2 , O_2) và Al_2O_3 đều có chứa nguyên tố O, Giữa Al và Al_2O_3 đều có nguyên tố Al. Đây là dấu hiệu chúng ta sẽ sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố.

Bước 3: Xác định áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với nguyên tố, nhóm nguyên tố nào. Dựa vào giả thiết tính được số mol của CO_2 , CO, O_2 . Từ đó tính được số mol của Al_2O_3 dựa vào bảo toàn nguyên tố O. Biết được số mol của Al_2O_3 sẽ tính được số mol của Al dựa vào bảo toàn nguyên tố Al.

Bước 4: Thiết lập phương trình bảo toàn nguyên tố. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Theo giả thiết, ta có:

$$n_X = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{O}_2} + n_{\text{CO}} = \frac{89,6}{22,4} = 4 \text{ kmol} \quad (1)$$

$$M_X = \frac{44n_{\text{CO}_2} + 32n_{\text{O}_2} + 28n_{\text{CO}}}{n_{\text{CO}_2} + n_{\text{O}_2} + n_{\text{CO}}} = 16,7.2 = 33,4$$

$$\Rightarrow 44n_{\text{CO}_2} + 32n_{\text{O}_2} + 28n_{\text{CO}} = 33,4.4 = 133,6 \text{ kg} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{1,5}{100} = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow \%n_{\text{CO}_2/X} = \frac{0,015}{0,05} \cdot 100\% = 30\%$$

$$\Rightarrow n_{\text{CO}_2/X} = \frac{30}{100} \cdot 4 = 1,2 \text{ kmol} \quad (3)$$

Thay (3) vào (1), (2), ta được hệ hai phương trình hai ẩn. Giải hệ phương trình ta

$$\text{thu được: } \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,6 \text{ kmol} \\ n_{\text{CO}} = 2,2 \text{ kmol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O và Al, ta có:
$$\begin{cases} 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = n_{\text{CO}} + 2n_{\text{CO}_2} + 2n_{\text{O}_2} \\ n_{\text{Al}} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 2,2 + 2,4 + 1,2 \\ n_{\text{Al}} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = \frac{5,8}{3} \text{ kmol} \\ n_{\text{Al}} = \frac{11,6}{3} \text{ kmol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Al}} = 27 \cdot \frac{11,6}{3} = \boxed{104,4 \text{ kg}}$$

Ví dụ 2: Đốt 5,6 gam Fe trong không khí, thu được hỗn hợp chất rắn X. Cho toàn bộ X tác dụng với dung dịch HNO₃ loãng (dư), thu được khí NO (sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch chứa m gam muối. Giá trị của m là:

- A. 18,0.   B. 22,4.   C. 15,6. D. 24,2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Vì dung dịch HNO₃ dư nên Fe phản ứng hết, muối sắt tạo thành là Fe(NO₃)₃. Giữa lượng chất cần tính là khối lượng Fe(NO₃)₃ và lượng chất đã biết là Fe đều có nguyên tố Fe, nên áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe(NO}_3)_3} = \boxed{24,2 \text{ gam}}$$

Xét bài tập sau: Sục hoàn toàn khí CO₂ vào dung dịch Ba(OH)₂, tạo ra cả hai muối Ba(HCO₃)₂ và BaCO₃. Tìm mối quan hệ về số mol của CO₂, Ba(OH)₂ và BaCO₃.

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố đối với C và Ba, ta có:

$$\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} + 2n_{\text{Ba(HCO}_3)_2} \\ n_{\text{Ba(OH)}_2} = n_{\text{BaCO}_3} + n_{\text{Ba(HCO}_3)_2} \end{cases} \Rightarrow \boxed{2n_{\text{Ba(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3}}$$

Nếu thay bằng Ca(OH)₂ thì ta có:

$$\boxed{2n_{\text{Ca(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3}}$$

Bây giờ ta sẽ sử dụng kết quả trên để giải bài tập ở ví dụ 3:

Ví dụ 3: Hấp thụ hoàn toàn 2,688 lít khí CO₂ (đktc) vào 2,5 lít dung dịch Ba(OH)₂ nồng độ a mol / l, thu được 15,76 gam kết tủa. Giá trị của a là:

- A. 0,032.   B. 0,048.   C. 0,06.   D. 0,04.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Hướng dẫn giải

Vì $n_{\text{CO}_2} = 0,12 \text{ mol} > n_{\text{BaCO}_3} = 0,08 \text{ mol}$ nên phản ứng tạo ra cả muối $\begin{cases} \text{Ba(HCO}_3)_2 \\ \text{BaCO}_3 \end{cases}$.

Từ kết quả trên, ta có:

$$2n_{\text{Ba(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} \Leftrightarrow 2n_{\text{Ba(OH)}_2} - 0,12 = 0,08$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow a = [\text{Ba(OH)}_2] = \frac{0,1}{2,5} = \boxed{0,04\text{M}}$$

Ví dụ 4: Hấp thụ hoàn toàn V lít CO₂ (đktc) vào bình đựng 200 ml dung dịch X gồm NaOH 1M và Na₂CO₃ 0,5M, thu được dung dịch Y. Kết tinh dung dịch Y (chỉ làm bay hơi nước) thu được 19,9 gam chất rắn khan. Giá trị V là:

- A. 2,24.   B. 3,36.   C. 5,6.   D. 1,12.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Na ta thấy:

$$n_{Na/Y} = n_{Na/X} = n_{NaOH} + 2n_{Na_2CO_3} = 0,2.1 + 2.0,2.0,5 = 0,4 \text{ mol}$$

Nếu trong dung dịch Y chỉ có Na₂CO₃ thì số mol Na₂CO₃ là 0,2 mol, khi đó khối lượng chất rắn là 21,2 gam, nếu Y chỉ chứa NaHCO₃ thì số mol NaHCO₃ là 0,4 mol, khi đó khối lượng chất rắn là 33,6, còn nếu Y chứa cả hai muối thì khối lượng chất rắn thuộc khoảng (21,2 , 33,6). Trên thực tế khối lượng chất rắn chỉ là 19,9 gam nên xảy ra trường hợp NaOH dư. Như vậy chất rắn gồm NaOH dư và Na₂CO₃.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 40n_{NaOH \text{ dư}} + 106n_{Na_2CO_3} = 19,9 \\ n_{NaOH \text{ dư}} + 2n_{Na_2CO_3} = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{NaOH \text{ dư}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{Na_2CO_3} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO_2} = n_{Na_2CO_3/Y} - n_{Na_2CO_3/X}$$

$$\Leftrightarrow n_{CO_2} = 0,15 - 0,1 = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow V_{CO_2 \text{ (đktc)}} = 0,05.22,4 = \boxed{1,12 \text{ lít}}$$

Xét bài tập sau: Cho dung dịch chứa ion OH⁻ vào dung dịch chứa ion Al³⁺, sau phản ứng thấy kết tủa Al(OH)₃ đã bị tan một phần. Tìm mối liên hệ về số mol giữa các ion OH⁻, Al³⁺ và kết tủa Al(OH)₃.

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Al và bảo toàn nhóm OH⁻, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{Al^{3+}} = n_{Al(OH)_3} + n_{[Al(OH)_4]^-} \\ n_{OH^-} = 3n_{Al(OH)_3} + 4n_{[Al(OH)_4]^-} \end{cases} \Rightarrow \boxed{4n_{Al^{3+}} - n_{OH^-} = n_{Al(OH)_3}}$$

Nếu thay ion Al³⁺ bằng ion Zn²⁺, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{Zn^{2+}} = n_{Zn(OH)_2} + n_{[Zn(OH)_4]^{2-}} \\ n_{OH^-} = 2n_{Zn(OH)_2} + 4n_{[Zn(OH)_4]^{2-}} \end{cases} \Rightarrow \boxed{4n_{Zn^{2+}} - n_{OH^-} = 2n_{Zn(OH)_2}}$$

Bây giờ ta sẽ vận dụng kết quả trên để giải bài tập ở các ví dụ 5, 6:

Ví dụ 5: Cho 200 ml dung dịch AlCl₃ 1,5M tác dụng với V lít dung dịch NaOH 0,5M, lượng kết tủa thu được là 15,6 gam. Giá trị lớn nhất của V là:

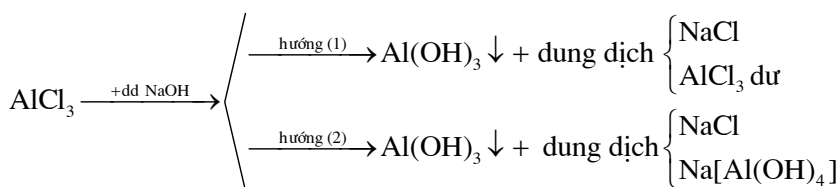
- A. 1,2.   B. 1,8.   C. 2,4.   D. 2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Hướng dẫn giải

Vì $n_{Al^{3+}} = 0,3 \text{ mol} > n_{Al(OH)_3} = 0,2 \text{ mol}$ nên còn một phần ion nhôm nằm trong dung dịch sau phản ứng.

Phản ứng có thể xảy ra theo hai hướng khác nhau:

+ **Theo hướng (1):** Muối AlCl_3 dư, nên lượng NaOH dùng trong trường hợp này được sử dụng là ít nhất.

+ **Theo hướng (2):** AlCl_3 chuyển hết vào kết tủa Al(OH)_3 , sau đó kết tủa bị hòa tan một phần. Trường hợp này lượng NaOH dùng nhiều nhất. Vậy ta phải tính lượng NaOH theo hướng (2).

Từ kết quả trên, ta có:

$$4n_{\text{Al}^{3+}} - n_{\text{OH}^-} = n_{\text{Al(OH)}_3} \Leftrightarrow 4.0,3 - n_{\text{OH}^-} = 0,2$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{OH}^-} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NaOH}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd NaOH}} = 1 : 0,5 = \boxed{2\text{M}}$$

Lưu ý: Ở bài này, nếu đề chỉ nói “Giá trị của V là:...” thì phản ứng có thể xảy ra theo hướng (1) hoặc (2). Khi đó sẽ có hai giá trị của V thỏa mãn là $V_{(\text{min})}$ ứng với hướng (1) và $V_{(\text{max})}$ ứng với hướng (2).

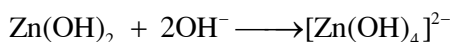
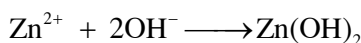
Ví dụ 6: Hoà tan hoàn toàn m gam ZnSO_4 vào nước được dung dịch X. Nếu cho 110 ml dung dịch KOH 2M vào X thì thu được 3a gam kết tủa. Mặt khác, nếu cho 140 ml dung dịch KOH 2M vào X thì thu được 2a gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 32,20.   B. 24,15.   C. 17,71.   D. 16,10.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Cho 110 ml KOH 2M (0,22 mol) vào dung dịch X (TN_1) thu được 3a gam Zn(OH)_2 . Cho 140 ml dung dịch KOH 2M (0,28 mol) vào dung dịch X (TN_2), thu được 2a gam kết tủa. Chứng tỏ ở trường hợp (TN_2) kết tủa đã bị hòa tan một phần. Ở TN_1 kết tủa có thể bị hòa tan một phần hoặc chưa bị hòa tan.

Nếu ở TN_1 kết tủa chưa bị hòa tan, áp dụng bảo toàn nhóm OH^- ở TN_1 và sử dụng

kết quả ở trên cho TN_2 , ta có:
$$\begin{cases} 2n_{\text{Zn(OH)}_2} = n_{\text{KOH}} \\ 4n_{\text{ZnSO}_4} - n_{\text{KOH}} = 2n_{\text{Zn(OH)}_2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2 \cdot \frac{3a}{99} = 0,22 \\ 4n_{\text{ZnSO}_4} = 2 \cdot \frac{2a}{99} + 0,28 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 3,63 \text{ gam} \\ n_{\text{ZnSO}_4} = 0,1067 \text{ mol} \end{cases}$$

Trường hợp này không thỏa mãn vì ở TN_1 :

$$2n_{\text{ZnSO}_4} = 2.0,1067 \text{ mol} < n_{\text{KOH}} = 0,22 \text{ mol} \text{ nên kết tủa đã bị hòa tan}$$

Vậy ở TN_1 kết tủa đã bị hòa tan một phần, vận dụng kết quả ở trên, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 4n_{\text{ZnSO}_4} - 0,22 = 2 \cdot \frac{3a}{99} \\ 4n_{\text{ZnSO}_4} - 0,28 = 2 \cdot \frac{2a}{99} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{ZnSO}_4} = 0,1 \text{ mol} \\ a = 2,97 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{ZnSO}_4} = \boxed{16,1 \text{ gam}}$$

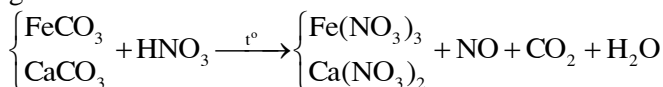
Ví dụ 7: Hòa tan hết hỗn hợp chứa 10 gam CaCO_3 và 17,4 gam FeCO_3 bằng dung dịch HNO_3 loãng, nóng. Số mol HNO_3 đã tham gia phản ứng là:

A. 0,8 mol.   B. 0,5 mol.   C. 0,7 mol.   D. 0,2 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Ca, Fe và bảo toàn electron, ta tính được số mol của $\text{Ca(NO}_3)_2$, $\text{Fe(NO}_3)_3$ và NO. Sau đó áp dụng bảo toàn nguyên tố N, ta tính được số mol của HNO_3 :

$$\begin{aligned} &\xrightarrow{\text{BT N}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Ca}} n_{\text{Ca(NO}_3)_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,1 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{FeCO}_3} = 0,15 \text{ mol} \end{cases} \\ &\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{NO}} = n_{\text{FeCO}_3} = 0,15 \Rightarrow n_{\text{NO}} = 0,05 \text{ mol} \\ &\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Ca(NO}_3)_2} + 3n_{\text{Fe(NO}_3)_3} + n_{\text{NO}} = 2 \cdot 0,1 + 3 \cdot 0,15 + 0,05 = \boxed{0,7 \text{ mol}} \end{aligned}$$

Ví dụ 8: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp gồm 0,18 mol FeS_2 và a mol Cu_2S bằng dung dịch HNO_3 vừa đủ thu được dung dịch X chỉ chứa muối sunfat và V lít NO (đktc) là sản phẩm khử duy nhất. Giá trị của V là:

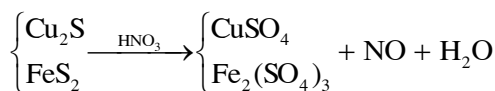
A. 44,8 lít.   B. 22,4 lít.   C. 26,88 lít.   D. 33,6 lít.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

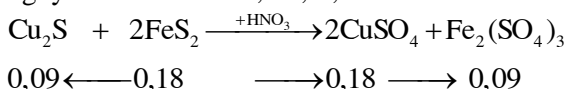
Hướng dẫn giải

Vì phản ứng chỉ tạo ra muối sunfat nên suy ra trong X có hai muối là $\begin{cases} \text{CuSO}_4 \\ \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 \end{cases}$

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Cu, Fe, S, ta có:

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng của FeS_2 và Cu_2S với HNO_3 , ta có:

$$15n_{\text{FeS}_2} + 10n_{\text{Cu}_2\text{S}} = 3n_{\text{NO}}$$

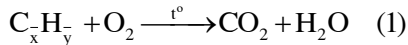
$$\Leftrightarrow 15 \cdot 0,18 + 10 \cdot 0,09 = 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = 1,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO(đktc)}} = \boxed{26,88 \text{ lít}}$$

Ví dụ 9: X là hỗn hợp 2 hidrocarbon mạch hở, cùng dãy đồng đẳng. Để đốt cháy hết 2,8 gam X cần 6,72 lít O₂ (đktc). Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư được m gam kết tủa. Giá trị m là:

- A. 30 gam.   B. 20 gam.   C. 25 gam.   D. 15 gam.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng đốt cháy hai hidrocarbon trong X:

Áp dụng bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố O cho phản ứng (1), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_X + m_{O_2} = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} \\ 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2,8 + 0,3 \cdot 32 = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} \\ 2 \cdot 0,3 = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 12,4 \\ 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 0,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{H_2O} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 0,2 \cdot 100 = \boxed{20 \text{ gam}}$$

Ví dụ 10: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol một axit cacboxylic đơn chức, cần vừa đủ V lít O₂ (ở đktc), thu được 0,3 mol CO₂ và 0,2 mol H₂O. Giá trị của V là:

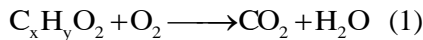
- A. 8,96.   B. 11,2.   C. 6,72.   D. 4,48.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Hướng dẫn giải

Công thức phân tử của axit cacboxylic đơn chức có dạng là C_xH_yO₂.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O cho phản ứng (1), ta có:

$$2n_{C_xH_yO_2} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 2 \cdot 0,1 + 2n_{O_2} = 2 \cdot 0,3 + 0,2 \Leftrightarrow n_{O_2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow V_{O_2} \text{ (đktc)} = \boxed{6,72 \text{ lít}}$$

Ví dụ 11: Hỗn hợp X gồm axit axetic, axit fomic và axit oxalic. Khi cho m gam X tác dụng với NaHCO₃ (dư) thì thu được 15,68 lít khí CO₂ (đktc). Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn m gam X cần 8,96 lít khí O₂ (đktc), thu được 35,2 gam CO₂ và y mol H₂O. Giá trị của y là:

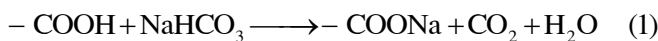
- A. 0,3.   B. 0,8.   C. 0,2.   D. 0,6.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, hỗn hợp X gồm CH₃COOH, HCOOH, HOOC – COOH.

Phản ứng của X với NaHCO₃:

$$0,7 \qquad \longleftarrow \qquad \qquad \qquad 0,7$$

Theo (1) và bảo toàn O trong hỗn hợp X, ta có:

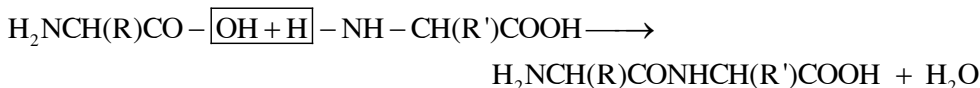
$$4n_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} = n_{\text{Ala}} + 2n_{\text{Ala-Ala}} + 3n_{\text{Ala-Ala-Ala}}$$

$$\Leftrightarrow 4n_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} = 0,3 + 2.0,2 + 3.0,12 \Leftrightarrow n_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} = 0,27 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} = (4.89 - 3.18).0,27 = \boxed{81,54 \text{ gam}}$$

Lưu ý:

Sự hình thành liên kết peptit:

Như vậy cứ mỗi một liên kết peptit được hình thành thì sẽ đồng thời giải phóng một

phân tử H₂O. Suy ra:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Ala-Ala}} = \frac{32}{2.89 - 18} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Ala-Ala-Ala}} = \frac{27,72}{3.89 - 2.18} = 0,12 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Đây là dạng bài tập mới xuất hiện từ năm 2011 và còn có thể xuất hiện trong các đề thi ở những năm tiếp theo. Trước đó, ta chỉ gặp những bài tập áp dụng bảo toàn nguyên tố hoặc nhóm nguyên tố vô cơ như NO₃⁻, OH⁻, SO₄²⁻ ...

b. Phản ứng xảy ra nhiều giai đoạn

Ví dụ 14: Điện phân 200 ml dung dịch CuSO₄ (dung dịch X) với điện cực trơ sau thời gian ngừng điện phân thì thấy khối lượng X giảm. Dung dịch sau điện phân tác dụng vừa đủ với 500 ml dung dịch BaCl₂ 0,3M tạo kết tủa trắng. Cho biết khối lượng riêng dung dịch CuSO₄ là 1,25 g / ml, sau điện phân lượng H₂O bay hơi không đáng kể. Nồng độ mol / lít và nồng độ phần trăm của dung dịch CuSO₄ trước điện phân là:

A. 0,35M, 8%.

B. 0,52, 10%.

C. 0,75M, 9,6%.

D. 0,49M, 12%.

Hướng dẫn giải

Khi điện phân dung dịch CuSO₄, ion SO₄²⁻ không bị điện phân, nên mol SO₄²⁻ trước và sau điện phân không đổi.

Áp dụng bảo toàn gốc SO₄²⁻ và nguyên tố Ba, ta có:

$$n_{\text{CuSO}_4} = n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{BaCl}_2} = 0,5.0,3 = 0,15 \text{ mol}$$

Vậy nồng độ mol/lít và nồng độ phần trăm của CuSO₄ trước điện phân là:

$$[\text{CuSO}_4] = \frac{0,15}{0,2} = \boxed{0,75\text{M}} \text{ và } C\%_{\text{CuSO}_4} = \frac{0,15.160}{200.1,25}.100\% = \boxed{9,6\%}$$

Ví dụ 15: Cho hỗn hợp X gồm 0,3 mol Fe, 0,15 mol Fe₂O₃ và 0,1 mol Fe₃O₄ tác dụng hết với dung dịch H₂SO₄ loãng thu được dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch NaOH dư, lọc kết tủa đem nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được m gam chất rắn Z. Tính m.

A. 70.

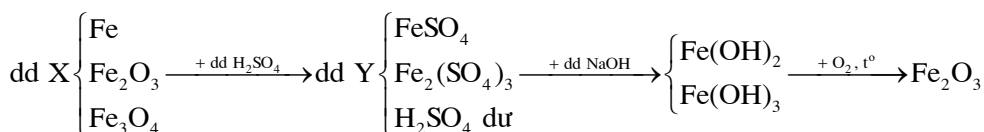
B. 72.

C. 65.

D. 75.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe}/Z} = n_{\text{Fe}/X} \Rightarrow 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = 0,3 + 2.0,15 + 0,3 \Leftrightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = 0,45 \text{ mol} \Leftrightarrow m_Z = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = \boxed{72 \text{ gam}}$$

Ví dụ 16: Nung hỗn hợp gồm 11,2 gam Fe, 6,4 gam Cu và 19,5 gam Zn với một lượng dư lưu huỳnh đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn. Sản phẩm của phản ứng tác dụng với dung dịch HCl dư thì thu được khí B. Thể tích dung dịch Pb(NO₃)₂ 20% (d = 1,1 g/ml) tối thiểu cần dùng để hấp thụ hết khí B là

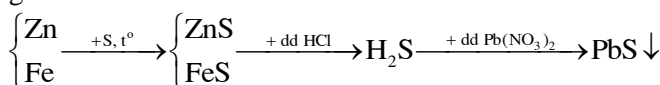
- A. 752,27 ml. B. 902,73 ml. C. 1053,18 ml. D. 910,25 ml

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Khi cho Fe, Cu, Zn phản ứng với S dư thì sản phẩm thu được là FeS, CuS, ZnS. Trong các chất sản phẩm chỉ có FeS và ZnS phản ứng được với HCl, CuS không phản ứng. Vì vậy ta không cần quan tâm đến lượng Cu ban đầu.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với các nguyên tố Pb, S, Fe, Zn, ta có:

$$n_{\text{Pb(NO}_3)_2} = n_{\text{PbS}} = n_{\text{H}_2\text{S}} = n_{(\text{FeS, ZnS})} = n_{\text{Fe}} + n_{\text{Zn}} = \frac{11,2}{56} + \frac{19,5}{65} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd Pb(NO}_3)_2} = \frac{0,5.331}{1,1.20\%} = \boxed{752,27 \text{ ml}}$$

Lưu ý: Ta có $n = \frac{m}{M} = \frac{m_{\text{dd}} \cdot C\%}{M} = \frac{V \cdot d \cdot C\%}{M} \Rightarrow V = \frac{M \cdot n}{d \cdot C\%}$

Trong đó $\rightarrow$ $\begin{cases} n: \text{số mol, M: khối lượng mol} \\ m: \text{khối lượng chất tan} \\ m_{\text{dd}}: \text{khối lượng dung dịch, d: khối lượng riêng của dung dịch} \\ V: \text{thể tích của dung dịch} \\ C\%: \text{nồng độ phần trăm của dung dịch} \end{cases}$

Ví dụ 17: Cho 13,5 gam hỗn hợp X gồm Fe và Zn vào 200 ml dung dịch Z chứa CuCl₂ và FeCl₃. Phản ứng xong thu được chất rắn B nguyên chất và dung dịch Y. Cho Y tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được kết tủa D và dung dịch E. Sục CO₂ đến dư vào dung dịch E, lọc kết tủa đem nung đến khối lượng không đổi thu được 8,1 gam chất rắn. Thành phần % theo khối lượng của Fe và Zn trong X lần lượt là:

- A. 50,85 và 49,15.
C. 51,85 và 48,15.

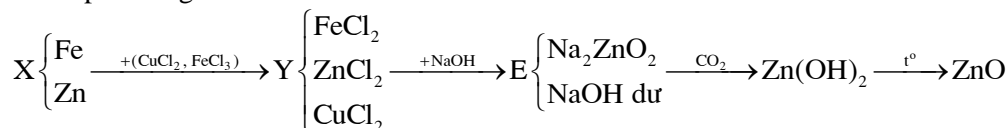
- B. 30,85 và 69,15.
D. 49,85 và 50,15.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết ta thấy: Chất rắn B là Cu, dung dịch Y có muối $ZnCl_2$, $FeCl_2$ và có thể còn $CuCl_2$ dư.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Zn, ta có:

$$n_{Zn} = n_{ZnO} = \frac{8,1}{81} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \%m_{Zn} = \frac{6,5}{13,5} \cdot 100\% = \boxed{48,15\%} \Rightarrow \%m_{Fe} = 100 - 48,15 = \boxed{51,85\%}$$

Ví dụ 18: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,2 mol Fe và 0,2 mol Fe_2O_3 vào dung dịch axit H_2SO_4 loãng (dư), thu được 2,24 lít khí (đktc) và dung dịch Y. Cho lượng dư dung dịch NaOH vào dung dịch Y, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị nhỏ nhất của m là:

- A. 54,0.   B. 59,1.   C. 60,8.   D. 57,4.

(Đề thi tuyển sinh cao đẳng năm 2011)

Hướng dẫn giải

Nếu Fe chỉ phản ứng với H^+ thì số mol H_2 tạo ra phải là 0,2 mol, trên thực tế chỉ là 0,1. Suy ra bản chất phản ứng là Fe tác dụng cả với H^+ và với muối sắt (III) sinh ra để tạo ra sắt (II). Như vậy muối sắt (II) sinh ra từ Fe và một từ phần muối sắt (III).

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{Fe} = 2n_{H_2} + n_{Fe^{3+} \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,2 = 2 \cdot 0,1 + n_{Fe^{3+} \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow n_{Fe^{3+} \text{ phản ứng}} = 0,2 \text{ mol}$$

Vậy dung dịch Y gồm các cation Fe^{3+} và Fe^{2+} :

$$n_{Fe^{3+}} = 2n_{Fe_2O_3} - n_{Fe^{3+} \text{ phản ứng}} = 2 \cdot 0,2 - 0,2 = 0,2 \text{ mol}$$

$$n_{Fe^{2+}} = n_{Fe \text{ ban đầu}} + n_{Fe^{3+} \text{ phản ứng}} = 0,2 + 0,2 = 0,4 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, ta có: $\begin{cases} n_{Fe(OH)_2 \downarrow} = n_{Fe^{2+}} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{Fe(OH)_3 \downarrow} = n_{Fe^{3+}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow m_{\text{kết tủa (min)}} = 0,4 \cdot 90 + 0,2 \cdot 107 = \boxed{57,4 \text{ gam}}$$

Lưu ý: Đề nói “Giá trị nhỏ nhất của m là: ...” vì $Fe(OH)_2$ trong hỗn hợp có thể tiếp tục tác dụng với O_2 và H_2O tạo thành $Fe(OH)_3$ làm cho khối lượng kết tủa tăng lên.

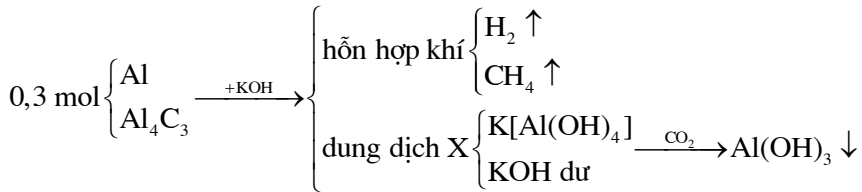
Ví dụ 19: Hòa tan hoàn toàn 0,3 mol hỗn hợp gồm Al và Al_2C_3 vào dung dịch KOH (dư), thu được a mol hỗn hợp khí và dung dịch X. Sục khí CO_2 (dư) vào dung dịch X, lượng kết tủa thu được là 46,8 gam. Giá trị của a là:

- A. 0,60.   B. 0,55.   C. 0,45.   D. 0,40.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ phản ứng ta thấy: Hỗn hợp khí X là CH₄ và H₂, 46,8 gam kết tủa là Al(OH)₃ ứng với số mol là 0,6 mol.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Al:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} + n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = 0,3 \\ n_{\text{Al}} + 4n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_4} = 3n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = 3.0,1 \\ 2n_{\text{H}_2} = 3n_{\text{Al}} = 3.0,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_4} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow a = n_{\text{CH}_4} + n_{\text{H}_2} = \boxed{0,6 \text{ mol}}$$

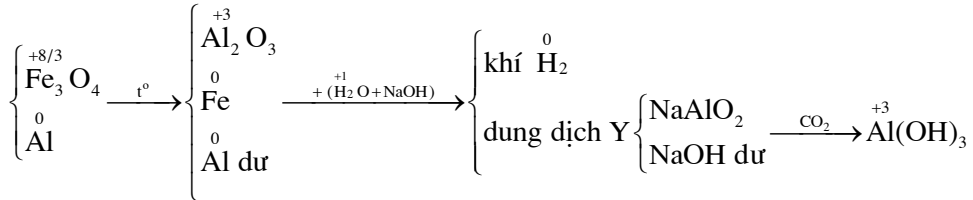
Ví dụ 20: Nung nóng m gam hỗn hợp gồm Al và Fe₃O₄ trong điều kiện không có không khí. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp rắn X. Cho X tác dụng với dung dịch NaOH (dư) thu được dung dịch Y, chất rắn Z và 3,36 lít khí H₂ (ở đktc). Sục khí CO₂ (dư) vào dung dịch Y, thu được 39 gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 48,3.   B. 57,0.   C. 45,6.   D. 36,7.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Al, chất oxi hóa là Fe₃O₄ và H₂O trong dung dịch NaOH, sản phẩm khử của H₂O là H₂ (0,15 mol). Trong phản ứng toàn bộ quá trình phản ứng, số oxi hóa của Fe giảm từ +8 / 3 về 0, của H giảm từ + 1 về 0, của Al tăng từ 0 lên + 3. Kết tủa thu được là Al(OH)₃ với khối lượng là 39 gam ứng với 0,5 mol.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Al và bảo toàn electron: $\begin{cases} n_{\text{Al}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,5 \\ 3n_{\text{Al}} = 8n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 2n_{\text{H}_2} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,5 \\ 3.0,5 = 8n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 2.0,15 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Al}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,5.27 + 0,15.232 = \boxed{48,3 \text{ gam}}$$

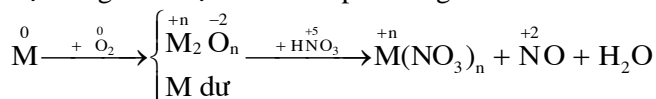
Ví dụ 21: Nung 2,23 gam hỗn hợp X gồm các kim loại Fe, Al, Zn, Mg trong oxi, sau một thời gian thu được 2,71 gam hỗn hợp Y. Hòa tan hoàn toàn Y vào dung dịch HNO₃ (dư), thu được 0,672 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Số mol HNO₃ đã phản ứng là

- A. 0,12 .   B. 0,14.   C. 0,16.   D. 0,18.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Thay các kim loại bằng kim loại M. Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{O_2} = m_Y$$

$$\Leftrightarrow 2,23 + m_{O_2} = 2,71 \Leftrightarrow m_{O_2} = 0,48 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{O_2} = \frac{0,48}{32} = 0,015 \text{ mol}$$

Cách 1: Tính số mol HNO₃ theo số mol N

Theo bảo toàn electron, ta có:

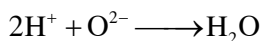
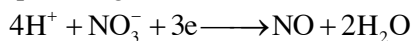
$$n_{NO_3^- / \text{muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 4n_{O_2} + 3n_{NO} = 4 \cdot 0,015 + 3 \cdot 0,03 = 0,15 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{HNO_3} = n_{NO_3^- / \text{muối}} + n_{NO} = 0,15 + 0,03 = \boxed{0,18 \text{ mol}}$$

Cách 2: Tính số mol HNO₃ theo số mol H⁺

Ion H⁺ đã tham gia vào 2 phản ứng:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{H^+} = 4n_{NO_3^-} = 4n_{NO} = 4 \cdot 0,03 = 0,12 \\ n_{H^+} = 2n_{O^{2-}} = 4n_{O_2} = 4 \cdot 0,015 = 0,06 \end{cases} \Rightarrow n_{HNO_3} = \sum n_{H^+} = \boxed{0,18 \text{ mol}}$$

Ví dụ 22: Hỗn hợp X gồm 0,5 mol C₂H₄ và 0,7 mol H₂. Nung nóng hỗn hợp X có Ni xúc tác một thời gian, thu được hỗn hợp Y. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp Y được bao nhiêu mol H₂O.

- A. 1,2.   B. 1,7.   C. 0,9.   D. 0,6.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Đốt cháy hỗn hợp Y cũng chính là đốt cháy hỗn hợp X (theo bảo toàn nguyên tố và khối lượng).

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H, ta có:

$$2n_{H_2O} = 4n_{C_2H_4} + 2n_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{H_2O} = 4 \cdot 0,5 + 2 \cdot 0,7 \Leftrightarrow n_{H_2O} = \boxed{1,7 \text{ mol}}$$

Ví dụ 23: Cho hỗn hợp khí X gồm HCHO, C₂H₂ và H₂ đi qua ống sứ đựng bột Ni nung nóng. Sau một thời gian thu được hỗn hợp Y (gồm khí và hơi). Đốt cháy hoàn

toàn Y cần dùng vừa đủ 0,07 mol O₂, sinh ra 0,055 mol CO₂ và 0,81 gam H₂O. Phần trăm thể tích của HCHO trong X là:

- A. 25,00%.   B. 75,00%.   C. 66,67%.   D. 33,33%.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Ở bài này, nếu đề chỉ yêu cầu tính số mol của HCHO thì chỉ cần sử dụng bảo toàn nguyên tố O là đủ. Nhưng đề yêu cầu tính phần trăm về thể tích của HCHO nên phải tính được số mol của từng chất (1) hoặc phải tính được số mol của HCHO và tổng số mol của ba chất (2).

Nếu theo hướng (1) ta phải áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với cả O, C, H.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \\ n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} = n_{\text{CO}_2} \\ 2n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} + 2.0,07 = 2.0,055 + 0,045 \\ n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,055 \\ 2n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2} = 2.0,045 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,015 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,01 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{HCHO}} = \boxed{33,33\%}$$

Nếu theo hướng (2) ta chỉ cần áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O và H.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \\ 2n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} + 2.0,07 = 2.0,055 + 0,045 \\ 2n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2} = 2.0,045 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,015 \text{ mol} \\ n_{(\text{HCHO}, \text{C}_2\text{H}_2, \text{H}_2)} = 0,045 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{HCHO}} = \boxed{33,33\%}$$

Ví dụ 24: Oxi hoá 2,3 gam ancol etylic bằng CuO đun nóng thu được 3,3 gam hỗn hợp X gồm andehit, axit, ancol dư và nước. Hỗn hợp này tác dụng với Na sinh ra 0,84 lít H₂ (ở đktc). Hiệu suất phản ứng oxi hoá ancol là:

- A. 25%.   B. 50%.   C. 75%.   D. 90%.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

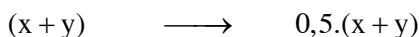
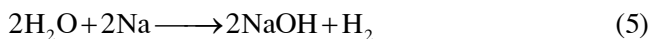
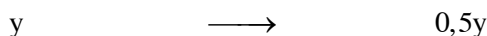
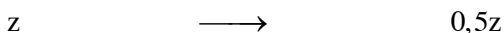
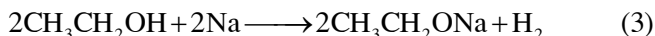
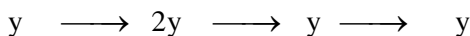
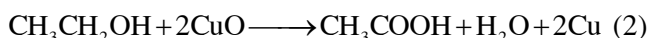
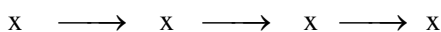
Hướng dẫn giải

Cách 1: Giải theo phương pháp thông thường – Tính toán theo phản ứng
 Khối lượng hỗn hợp X tăng lên so với khối lượng ancol ban đầu là do lượng O trong CuO phản ứng đã chuyển vào H₂O và CH₃COOH.

$$\text{Theo giả thiết ta có: } \begin{cases} n_{\text{CuO phản ứng}} = n_{\text{O phản ứng}} = \frac{3,3 - 2,3}{16} = 0,0625 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = \frac{0,84}{22,4} = 0,0375 \text{ mol} \end{cases}$$

Gọi số mol của ancol tham gia phản ứng là x, y và số mol ancol dư là z.

Phương trình phản ứng:

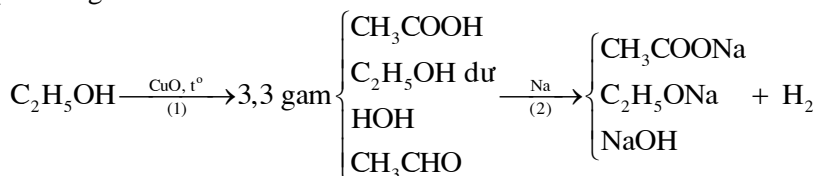
Theo các phương trình phản ứng và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = x + y + z = 0,05 \\ n_{\text{H}_2} = 0,5y + 0,5z + (0,5x + 0,5y) = 0,0375 \\ n_{\text{CuO}} = x + 2y = 0,0625 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,0125 \text{ mol} \\ y = 0,025 \text{ mol} \\ z = 0,0125 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy hiệu suất phản ứng oxi hóa ancol là: $H = \frac{0,05 - 0,0125}{0,05} \cdot 100 = \boxed{75\%}$

Cách 2: Áp dụng bảo toàn nguyên tố

Sơ đồ phản ứng:

Bản chất phản ứng (1) là $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ bị oxi hóa bởi CuO , khối lượng hỗn hợp sau phản ứng tăng lên là do O trong CuO chuyển vào H_2O và CH_3COOH . Ở phản ứng (2), CH_3COOH , $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ dư, H_2O có nguyên tử H linh động trong nhóm $-\text{OH}$ nên tham gia phản ứng thế Na, CH_3CHO không tham gia phản ứng này.

Theo giả thiết ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CuO phản ứng}} = n_{\text{O phản ứng}} = \frac{3,3 - 2,3}{16} = 0,0625 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = \frac{0,84}{22,4} = 0,0375 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố O trong CuO phản ứng và H trong nhóm $-\text{OH}$, ta có:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{BT O}} & \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{HOH}} + n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = n_{\text{O/CuO phản ứng}} = 0,0625 \quad (1) \\ \xrightarrow{\text{BT H/nhóm OH}} n_{\text{HOH}} + n_{\text{CH}_3\text{COOH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH dư}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,075 \quad (1) \end{cases} \\ \xrightarrow{\text{lấy (2)-(1)}} & n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH dư}} = 0,0125 \text{ mol} \end{aligned}$$

Vậy hiệu suất phản ứng oxi hóa ancol là: $H = \frac{0,05 - 0,0125}{0,05} \cdot 100 = \boxed{75\%}$

Dạng 2: Tìm công thức hợp chất

Ngoài việc sử dụng để tính lượng chất trong phản ứng, phương pháp bảo toàn nguyên tố còn được dùng vào việc tìm công thức của các hợp chất (thường là hợp chất hữu cơ).

Phương pháp giải

Bước 1: Dựa vào giả thiết để xác định xem hợp chất có chứa những nguyên tố nào. Đối với hợp chất hữu cơ, khi đốt cháy thường sinh ra CO_2 và H_2O nên chưa thể xác định được ngay hợp chất có oxi hay không trừ khi đề bài đã cho biết.

Bước 2: Sử dụng bảo toàn nguyên tố để tính số mol các nguyên tố trong hợp chất, sử dụng bảo toàn khối lượng để kiểm xem hợp chất có oxi hay không. Từ đó suy ra công thức đơn giản nhất, công thức phân tử hoặc có thể tìm ngay được số lượng nguyên tử của các nguyên tố trong hợp chất để suy ra công thức phân tử.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Đốt cháy hoàn toàn 20 ml hơi hợp chất hữu cơ X (chỉ gồm C, H, O) cần vừa đủ 110 ml khí O_2 thu được 160 ml hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn Y qua dung dịch H_2SO_4 đặc (dư), còn lại 80 ml khí Z. Biết các thể tích khí và hơi đo ở cùng điều kiện. Công thức phân tử của X là

- A. $C_4H_8O_2$.   B. $C_4H_{10}O$.   C. C_3H_8O .   D. C_4H_8O .

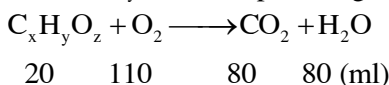
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Dung dịch H_2SO_4 đặc rất háo nước, nên khi dẫn Y qua dung dịch này thì nước bị giữ lại, khí còn lại thoát ra là CO_2 . Vậy $V_{CO_2} = 80ml$, $V_{H_2O} = 80ml$.

Đối với các chất khí và hơi (đo ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất) thì tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol. Nên có thể áp dụng bảo toàn nguyên tố theo thể tích của các chất.

Đặt công thức phân tử của X là $C_xH_yO_z$. Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H, O, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 20x = 80 \\ 20y = 80 \cdot 2 \\ 20z + 110 \cdot 2 = 80 \cdot 2 + 80 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 4 \\ y = 8 \\ z = 1 \end{cases} \Rightarrow X \text{ là } \boxed{C_4H_8O}$$

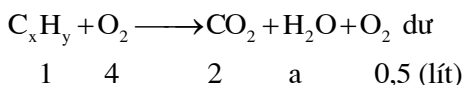
Ví dụ 2: Đốt cháy 1 lít hơi hidrocarbon với một thể tích không khí (lượng dư). Hỗn hợp khí thu được sau khi hơi H_2O ngưng tụ có thể tích là 18,5 lít, cho qua dung dịch KOH dư còn 16,5 lít, cho hỗn hợp khí đi qua ống đựng photpho dư thì còn lại 16 lít. Xác định CTPT của hợp chất trên biết các thể tích khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất và O_2 chiếm 1/5 không khí, còn lại là N_2 .

- A. C_2H_6 .   B. C_2H_4 .   C. C_3H_8 .   D. C_2H_2 .

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: $\begin{cases} V_{\text{CO}_2} = 2 \text{ lít}; V_{\text{O}_2 \text{ dư}} = 0,5 \text{ lít} \\ V_{\text{N}_2} = 16 \text{ lít} \Rightarrow V_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} = 4 \text{ lít} \end{cases}$

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với các nguyên tố C, H, O, ta có:

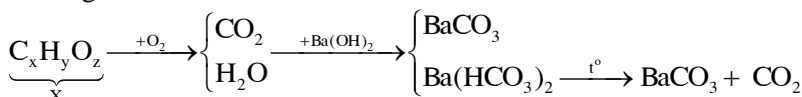
$$\Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 2a \\ 4.2 = 2.2 + a + 0,5.2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 6 \\ a = 3 \end{cases} \Rightarrow \text{Công thức của hidrocarbon là } \boxed{\text{C}_2\text{H}_6}$$

Ví dụ 3: Đốt cháy hoàn toàn một hợp chất hữu cơ X cần 6,72 lít O₂ (đktc). Sản phẩm cháy hấp thụ hết vào bình đựng dung dịch Ba(OH)₂ thấy có 19,7 gam kết tủa xuất hiện và khối lượng dung dịch giảm 5,5 gam. Lọc bỏ kết tủa, đun nóng nước lọc lại thu được 9,85 gam kết tủa nữa. CTPT của X là:

- A. C₂H₆.   B. C₂H₆O.   C. C₂H₆O₂.   D. C₄H₁₂O₂.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{C}/X} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} + 2n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} = 0,1 + 2.0,05 = 0,2 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, ta có:

$$m_{\text{dd giảm}} = m_{\text{BaCO}_3} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}})$$

$$\Leftrightarrow 5,5 = 19,7 - (0,2.44 + m_{\text{H}_2\text{O}}) \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 5,4 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$n_{\text{H}/X} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2.0,3 = 0,6 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O, ta có:

$$n_{\text{O}/X} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/X} + 2.0,3 = 2.0,2 + 0,3 \Leftrightarrow n_{\text{O}/X} = 0,1 \text{ mol}$$

Tỉ lệ số mol của các nguyên tử trong X là:

$$n_{\text{C}} : n_{\text{H}} : n_{\text{O}} = 0,2 : 0,6 : 0,1 = 2 : 6 : 1 \Rightarrow \text{Công thức đơn giản nhất của X là C}_2\text{H}_6\text{O}$$

Đặt công thức phân tử của X là (C₂H₆O)_n hay C_{2n}H_{6n}O_n.

$$\text{Độ bất bão hòa của X là } \Delta_x = \frac{2.2n - 6n + 2}{2} \geq 0 \Rightarrow n \leq 1 \Rightarrow n = 1.$$

Vậy $\boxed{\text{C}_2\text{H}_6\text{O}}$ chính là công thức phân tử của X.

Lưu ý: Đối với những dạng bài tập: “Đốt cháy (oxi hóa) hoàn toàn một hợp chất hữu cơ X. Cho toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng dung dịch Ca(OH)₂ hoặc Ba(OH)₂ ...” thì:

Lưu ý:

Sản phẩm cháy (CO₂, H₂O) thường được cho qua các bình các chất hấp thụ chúng:

- Bình đựng CaCl_2 (khan), CuSO_4 (khan), H_2SO_4 đặc, P_2O_5 , dung dịch kiềm,... hấp thụ nước.
- Bình đựng các dung dịch kiềm... hấp thụ CO_2 .
- Bình đựng P trắng hấp thụ O_2 .

⇒ Độ tăng khối lượng các bình chính là khối lượng các chất mà bình đã hấp thụ.

+ Nếu bài toán cho CO_2 phản ứng với dung dịch kiềm thì nên chú ý đến muối tạo thành để xác định chính xác lượng CO_2 .

$$\Delta m_{\text{đ tăng}} = (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) - m_{\text{kết tủa}}$$

$$\Delta m_{\text{đ giảm}} = m_{\text{kết tủa}} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}})$$

+ Viết phương trình phản ứng cháy của hợp chất hữu cơ với oxi nên để oxi lại cân bằng sau từ vế sau đến vế trước. Các nguyên tố còn lại nên cân bằng trước, từ vế trước ra vế sau phương trình phản ứng.

Ví dụ 4: Đốt cháy hoàn toàn một amin đơn chức X bằng một lượng không khí (chứa 80% thể tích N_2 , còn lại là O_2) vừa đủ, chỉ thu được 0,15 mol CO_2 , 0,175 mol H_2O và 0,975 mol N_2 . Công thức phân tử của X là

- A. $\text{C}_2\text{H}_7\text{N}$.   B. $\text{C}_9\text{H}_{21}\text{N}$.   C. $\text{C}_3\text{H}_9\text{N}$.   D. $\text{C}_3\text{H}_7\text{N}$.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C và H: $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot 0,175 = 0,35 \text{ mol} \end{array} \right.$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O trong phản ứng đốt cháy X, ta có:

$$2n_{\text{O}_2 \text{ không khí}} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{O}_2 \text{ không khí}} = 2 \cdot 0,15 + 0,175 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2 \text{ không khí}} = 0,2375 \text{ mol}$$

Trong không khí, N_2 chiếm 80% về thể tích, còn lại là O_2 nên:

$$n_{\text{N}_2 \text{ không khí}} = 4n_{\text{O}_2 \text{ không khí}} = 4 \cdot 0,2375 = 0,95 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{N}/\text{X}} = 2(\sum n_{\text{N}_2} - n_{\text{N}_2 \text{ không khí}}) = 2 \cdot (0,975 - 0,95) = 0,05 \text{ mol}$$

Tỉ lệ mol của các nguyên tố trong X là:

$$n_{\text{C}} : n_{\text{H}} : n_{\text{N}} = 0,15 : 0,35 : 0,05 = 3 : 7 : 1.$$

Dùng độ bất bão hòa chứng minh được $\boxed{\text{C}_3\text{H}_7\text{N}}$ chính là công thức phân tử của X.

Lưu ý: Với bài tập này ta có thể làm nhanh bằng cách tính tỉ lệ mol C và H rồi căn cứ vào đáp án để suy ra kết quả.

Ví dụ 5: Hóa hơi 8,64 gam hỗn hợp gồm một axit no, đơn chức, mạch hở X và một axit no, đa chức Y (có mạch cacbon hở, không phân nhánh) thu được một thể tích hơi bằng thể tích của 2,8 gam N_2 (đo trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Đốt cháy hoàn toàn 8,64 gam hỗn hợp hai axit trên thu được 11,44 gam CO_2 . Phần trăm khối lượng của X trong hỗn hợp ban đầu là

- A. 72,22%.   B. 65,15%.   C. 27,78%.   D. 35,25%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Y là axit no, đa chức, mạch hở, không phân nhánh. Suy ra: Y là axit no, mạch hở, trong phân tử có 2 nhóm –COOH (vì nếu Y có từ 3 nhóm –COOH trở lên thì phải có mạch nhánh).

Đặt công thức phân tử của X là $C_nH_{2n}O_2$ (x mol) và Y là $C_mH_{2m-2}O_4$ (y mol)

Giả thiết và bảo toàn nguyên tố C:
$$\begin{cases} n_{C_nH_{2n}O_2} + n_{C_mH_{2m-2}O_4} = n_{N_2} = \frac{2,8}{28} = 0,1 \\ m_{C_nH_{2n}O_2} + m_{C_mH_{2m-2}O_4} = 8,64 \\ n.n_{C_nH_{2n}O_2} + n.n_{C_mH_{2m-2}O_4} = n_{CO_2} = \frac{11,44}{22,4} = 0,26 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 0,1 \quad (1) \\ (14n + 32)x + (14m + 62)y = 8,64 \quad (2) \\ nx + my = 0,26 \quad (3) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{C_nH_{2n}O_2} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{C_mH_{2m-2}O_4} = 0,06 \text{ mol} \\ 0,04n + 0,06m = 0,26 \end{cases}$$

biện luận $\rightarrow n = 2 \Rightarrow m = 3 \Rightarrow \begin{cases} X: C_2H_4O_2 \\ Y: C_3H_4O_4 \end{cases} \Rightarrow \%C_2H_4O_2 = \frac{12.0,04}{8,64}.100 = \boxed{27,78\%}$

Lưu ý: Thế (3) vào (2) được phương trình $32x + 62y = 5$ (4). Kết hợp (1) với (4) tìm được số mol của X và Y.

Ví dụ 6: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai este đồng phân cần dùng 27,44 lít khí O_2 , thu được 23,52 lít khí CO_2 và 18,9 gam H_2O . Nếu cho m gam X tác dụng hết với 400 ml dung dịch NaOH 1M, cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được 27,9 gam chất rắn khan, trong đó có a mol muối Y và b mol muối Z (biết $M_Y < M_Z$). Các thể tích khí đều đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Tỷ lệ a : b là

- A. 2 : 3.   B. 4 : 3.   C. 3 : 2.   D. 3 : 5.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Để tìm công thức phân tử của hai este trong X ta có thể làm như sau:

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = \frac{23,52}{22,4} = 1,05 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{18,9}{18} = 1,05 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra hai este là este no, đơn chức có công thức phân tử là $C_nH_{2n}O_2$.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} \Leftrightarrow m_X + 1,225.32 = 1,05.44 + 18,9 \Leftrightarrow m_X = 25,9 \text{ gam}$$

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_X = (14n + 32)n_X = 25,9 \\ n_{CO_2} = n.n_X = 1,05 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n.n_X = 1,05 \\ n_X = 0,35 \end{cases} \Rightarrow n = \frac{1,05}{0,35} = 3$$

Công thức cấu tạo của hai este là $HCOOC_2H_5$ và CH_3COOCH_3 .

Bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{HCOOC}_2\text{H}_5} + n_{\text{CH}_3\text{COOCH}_3} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{3} = 0,35 \text{ mol}$$

Suy ra: Chất rắn gồm a mol HCOONa (Y), b mol CH₃COONa (Z) và 0,05 mol NaOH dư.

$$\text{Vậy ta có: } \begin{cases} a + b = 0,35 \\ 68a + 82b + 0,05 \cdot 40 = 27,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,2 \\ b = 0,15 \end{cases} \Rightarrow \boxed{a : b = 4 : 3}$$

Ví dụ 7: Đốt cháy hoàn toàn 2,76 gam hỗn hợp X gồm C_xH_yCOOH, C_xH_yCOOCH₃, CH₃OH thu được 2,688 lít CO₂ (đktc) và 1,8 gam H₂O. Mặt khác, cho 2,76 gam X phản ứng vừa đủ với 30 ml dung dịch NaOH 1M, thu được 0,96 gam CH₃OH. Công thức của C_xH_yCOOH là:

- A. C₂H₅COOH.
C. C₂H₃COOH.

- B. CH₃COOH.
D. C₃H₅COOH.

Hướng dẫn giải

Đặt gốc C_xH_y là R.

$$\text{Số mol O trong X là: } n_{\text{O}} = \frac{2,76 - m_{\text{C}} - m_{\text{H}}}{16} = \frac{2,76 - 12n_{\text{CO}_2} - 2n_{\text{H}_2\text{O}}}{16} = 0,07 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O, Na và bảo toàn gốc CH₃ – , ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{RCOOH}} + 2n_{\text{RCOOCH}_3} + n_{\text{CH}_3\text{OH ban đầu}} = 0,07 \\ n_{\text{RCOOH}} + n_{\text{RCOOCH}_3} = n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH}} = 0,03 \\ n_{\text{RCOOCH}_3} + n_{\text{CH}_3\text{OH ban đầu}} = n_{\text{CH}_3\text{OH sau phản ứng}} = 0,03 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{RCOOH}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{RCOOCH}_3} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{OH ban đầu}} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 0,01(R + 45) + 0,02(R + 59) + 0,01 \cdot 32 = 2,76 \Rightarrow R = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } \text{C}_2\text{H}_3 -$$

Vậy C_xH_yCOOH là $\boxed{\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH}}$

Ví dụ 8: Cho 100 ml dung dịch amino axit X nồng độ 0,4M tác dụng vừa đủ với 80 ml dung dịch NaOH 0,5M, thu được dung dịch chứa 5 gam muối. Công thức của X là:

- A. NH₂C₃H₆COOH.
C. (NH₂)₂C₄H₇COOH.

- B. NH₂C₃H₅(COOH)₂.
D. NH₂C₂H₄COOH.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Do $n_{\text{X}} : n_{\text{NaOH}} = 1 : 1 \Rightarrow$ X chỉ có một nhóm –COOH $\xrightarrow{\text{đặt công thức}}$ (H₂N)_nRCOOH.

Ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{(\text{H}_2\text{N})_n\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH}} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow M_{(\text{H}_2\text{N})_n\text{RCOONa}} = \frac{5}{0,04} = 125 \text{ g/mol}$$

$$\Leftrightarrow 16n + M_{\text{R}} + 67 = 125 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 1 \Rightarrow R = 42 \text{ g/mol} \Rightarrow X \text{ là } \boxed{\text{H}_2\text{NC}_3\text{H}_6\text{COOH}}$$

III. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Cho hỗn hợp X gồm 0,15 mol Fe, 0,075 mol Fe_2O_3 và 0,05 mol Fe_3O_4 tác dụng hết với dung dịch HCl loãng, thu được dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng hết với dung dịch KOH dư, lọc kết tủa đem nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được m gam chất rắn Z. Giá trị của m là:

- A. 36.   B. 72.   C. 65.   D. 75.

Câu 2: Cho 1,56 gam hỗn hợp gồm Al và Al_2O_3 phản ứng hết với dung dịch HCl (dư), thu được V lít khí H_2 (đktc) và dung dịch X. Nhỏ từ từ dung dịch NH_3 đến dư vào dung dịch X thu được kết tủa, lọc hết lượng kết tủa, nung đến khối lượng không đổi thu được 2,04 gam chất rắn. Giá trị của V là:

- A. 0,672.   B. 0,224.   C. 0,448.   D. 1,344.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Câu 3: Cho V lít hỗn hợp khí gồm H_2S và SO_2 tác dụng với dung dịch brom dư. Thêm dung dịch BaCl_2 dư vào hỗn hợp trên thì thu được 2,33 gam kết tủa. Giá trị của V là:

- A. 0,112 lít.   B. 2,24 lít.   C. 1,12 lít.   D. 0,224 lít.

Câu 4: Cho hỗn hợp Fe và FeS tác dụng với dung dịch HCl (dư), thu được 2,464 lít hỗn hợp khí (đktc). Dẫn hỗn hợp khí này qua dung dịch $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ dư, sinh ra 23,9 gam kết tủa đen. Phần trăm khối lượng của Fe và FeS trong hỗn hợp lần lượt là:

- A. 94,02% và 5,98%.   B. 5,98% và 94,02%.
C. 25% và 75%.   D. 75% và 25%.

Câu 5: Cho hỗn hợp X gồm SO_2 và O_2 theo tỷ lệ số mol 1 : 1 đi qua V_2O_5 xúc tác, đun nóng thu được hỗn hợp Y có khối lượng 19,2 gam. Hoà tan Y vào nước sau đó thêm $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$ dư thu được 37,28 gam kết tủa. Hiệu suất phản ứng giữa SO_2 và O_2 là:

- A. 40%.   B. 75%.   C. 80%.   D. 60%.

Câu 6: Hòa tan hỗn hợp X gồm 11,2 gam Fe và 2,4 gam Mg bằng dung dịch H_2SO_4 loãng (dư), thu được dung dịch Y. Cho dung dịch NaOH dư vào Y thu được kết tủa Z. Nung Z trong không khí đến khối lượng không đổi, thu được m gam chất rắn. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 24.   B. 20.   C. 36.   D. 18.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 7: Đem 11,2 gam Fe để ngoài không khí, sau một thời gian thu được một hỗn hợp gồm Fe và các oxit. Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp đó trong dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng dư thu được 3,36 lít khí SO_2 (đktc). Số mol H_2SO_4 đã tham gia phản ứng là:

- A. 0,4 mol.   B. 0,3 mol.   C. 0,5 mol.   D. 0,45 mol.

Câu 8: Cho 6 lít hỗn hợp CO_2 và N_2 (đktc) đi qua dung dịch KOH tạo ra 2,07 gam K_2CO_3 và 6 gam KHCO_3 . Thành phần phần trăm về thể tích của CO_2 trong hỗn hợp là:

- A. 42%.   B. 56%.   C. 28%.   D. 50%.

Câu 9: Dùng khí CO để khử hoàn toàn 2,88 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 thu được 2,24 gam chất rắn. Mặt khác, để hòa tan hết 2,88 gam X cần vừa đủ 100

ml dung dịch HCl, kết thúc thí nghiệm thu được 224 ml khí (đktc). Nồng độ mol/lít của dung dịch HCl là:

- A. 1.   B. 0,5.   C. 1,6.   D. 0,8.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 10: Hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , FeO , Fe_2O_3 , CuO . Lấy 46,7 gam X khử hóa hoàn toàn bằng H_2 thì thu được 9 gam H_2O . Cũng lấy 46,7 gam X tác dụng với dung dịch HCl dư, rồi cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được khối lượng muối khan thu được là

- A. 64,95 gam.   B. 82,2 gam.   C. 74,2 gam.   D. 96,8 gam.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 11: Cho m gam hỗn hợp Mg, Al vào 250 ml dung dịch X chứa hỗn hợp axit HCl 1M và axit H_2SO_4 0,5M, thu được 5,32 lít H_2 (ở đktc) và dung dịch Y (coi thể tích dung dịch không đổi). Dung dịch Y có pH là:

- A. 1.   B. 6.   C. 7.   D. 2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 12: Cho 150 ml dung dịch KOH 1,2M tác dụng với 100 ml dung dịch AlCl_3 nồng độ x mol/l, thu được dung dịch Y và 4,68 gam kết tủa. Loại bỏ kết tủa, thêm tiếp 175 ml dung dịch KOH 1,2M vào Y, thu được 2,34 gam kết tủa. Giá trị của x là

- A. 1,2.   B. 0,8.   C. 0,9.   D. 1,0.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 13: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp m gam hỗn hợp gồm FeS_2 và Cu_2S vào axit HNO_3 (vừa đủ), thu được dung dịch X (chỉ chứa hai muối sunfat) với tổng khối lượng là 72 gam. Giá trị của m là:

- A. 80.   B. 20.   C. 60.   D. 40.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 14: Đun nóng m gam hỗn hợp Cu và Fe có tỉ lệ khối lượng tương ứng 7: 3 với một lượng dung dịch HNO_3 . Khi các phản ứng kết thúc, thu được 0,75m gam chất rắn, dung dịch X và 5,6 lít hỗn hợp khí (đktc) gồm NO và NO_2 (không có sản phẩm khử khác của N^{+5}). Biết lượng HNO_3 đã phản ứng là 44,1 gam. Giá trị của m là:

- A. 44,8.   B. 40,5.   C. 33,6.   D. 50,4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 15: Hấp thụ hết V lít khí CO_2 vào dung dịch chứa 0,42 mol Ca(OH)_2 thu được a gam kết tủa. Tách lấy kết tủa, sau đó thêm tiếp 0,6 V lít khí CO_2 nữa, thu thêm 0,2° gam kết tủa. Thể tích các khí đo ở đktc. Giá trị của V là:

- A. 7,84 lít.   B. 5,60 lít.   C. 6,72 lít.   D. 8,40 lít.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 16: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm C_2H_2 , C_3H_6 , C_6H_6 cần vừa đúng V lít không khí (đktc). Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng nước vôi trong dư thu được a gam kết tủa. Biết không khí gồm có 20% oxi và 80% nitơ theo thể tích. Biểu thức liên hệ giữa m với V và a là:

A. $m = \frac{V}{28} + \frac{a}{25}$.   B. $m = \frac{2V}{25} + \frac{a}{28}$.

$$C. m = \frac{V}{25} + \frac{a}{28}$$

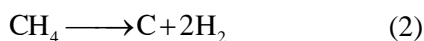
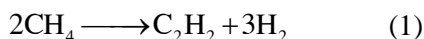
$$D. m = \frac{V}{28} + \frac{2a}{25}$$

Đề thi THPT Đô Lương 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 17: Cho 0,5 lít hỗn hợp gồm hidrocarbon và khí cacbonic vào 2,5 lít oxi (lấy dư) rồi đốt. Thể tích của hỗn hợp thu được sau khi đốt là 3,4 lít. Cho hỗn hợp qua thiết bị làm lạnh, thể tích hỗn hợp khí còn lại 1,8 lít và cho lội qua dung dịch KOH chỉ còn 0,5 lít khí. Thể tích các khí được đo trong cùng điều kiện. Tên gọi của hidrocarbon là:

A. propan.   B. xiclobutan.   C. propen.   D. xiclopropan.

Câu 18: Cho 224,00 lít metan (đktc) qua hồ quang được V lít hỗn hợp A (đktc) chứa 12% C₂H₂, 10% CH₄, 78% H₂ (về thể tích). Giả sử chỉ xảy ra 2 phản ứng:

Giá trị của V là:

A. 407,27.   B. 448,00.   C. 520,18.   D. 472,64.

Câu 19: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai ancol, thu được 13,44 lít khí CO₂ (đktc) và 15,3 gam H₂O. Mặt khác, cho m gam X tác dụng với Na (dư), thu được 4,48 lít khí H₂ (đktc). Giá trị của m là

A. 12,9.   B. 15,3.   C. 12,3.   D. 16,9.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 20: Hỗn hợp X gồm 0,01 mol HCOONa và a mol muối natri của hai axit no, đơn chức, mạch hở là đồng đẳng liên tiếp. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X, cho sản phẩm khí và hơi lần lượt qua bình 1 đựng H₂SO₄ đặc, bình 2 đựng KOH thấy khối lượng bình 2 tăng nhiều hơn bình một là 3,51 gam. Phần chất rắn còn lại sau khi đốt cháy X có khối lượng là 2,65 gam. Công thức phân tử của hai muối natri là:

A. C₂H₅COONa và C₃H₇COONa.

B. C₃H₇COONa và C₄H₉COONa.

C. CH₃COONa và C₂H₅COONa.

D. CH₃COONa và C₃H₇COONa.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 21: Cho 0,1 mol CH₃COOH vào cốc chứa 30 ml dung dịch ROH 20% (biết d = 1,2 g / ml, R là một kim loại kiềm). Cô cạn dung dịch sau phản ứng, rồi đốt cháy hoàn toàn chất rắn khan còn lại. Sau khi đốt cháy thì còn lại 9,54 gam chất rắn và có m gam hỗn hợp gồm CO₂, hơi nước bay ra. Giá trị của m là:

A. 10,02.   B. 9,3.   C. 7,54.   D. 8,26.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Câu 22: Cho 2,76 gam chất hữu cơ X gồm C, H, O tác dụng với dung dịch NaOH vừa đủ sau đó chưng khô thì phần bay hơi chỉ có nước và còn lại 2 muối của Na có khối lượng 4,44 gam. Nung nóng 2 muối này trong oxi dư, phản ứng hoàn toàn thu được 2,464 lít CO₂ (đktc), 3,18 gam Na₂CO₃ và 0,9 gam H₂O. Biết công thức phân tử của X trùng với công thức đơn giản nhất. Cho 2,76 gam X tác dụng với 80 ml dung dịch KOH 1M, cô cạn dung dịch thu được m gam chất rắn. m có giá trị là:

A. 6,88.   B. 6,52.   C. 7,24.   D. 6,16.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

Câu 23: Đun nóng m gam hỗn hợp X gồm các chất có cùng một loại nhóm chức với 600 ml dung dịch NaOH 1,15M, thu được dung dịch Y chứa muối của một axit cacboxylic đơn chức và 15,4 gam hơi Z gồm các ancol. Cho toàn bộ Z tác dụng với Na dư, thu được 5,04 lít khí H_2 (đktc). Cô cạn dung dịch Y, nung nóng chất rắn thu được với CaO cho đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 7,2 gam một chất khí. Giá trị của m là

- A. 40,60.   B. 22,60.   C. 34,30.   D. 34,51.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 24: Cho X là hexapeptit Ala – Gly – Ala – Val – Gly – Val và Y là tetrapeptit Gly – Ala – Gly – Glu. Thủy phân hoàn toàn m gam hỗn hợp gồm X và Y thu được 4 amino axit, trong đó có 30 gam glyxin và 28,48 gam alanin. Giá trị của m là

- A. 77,6.   B. 83,2.   C. 87,4.   D. 73,4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Câu 25: Cho V lít CO_2 (đktc) hấp thụ hết trong dung dịch chứa 0,2 mol $Ba(OH)_2$ và 0,1 mol NaOH. Sau phản ứng hoàn toàn thu kết tủa và dung dịch chứa 21,35 gam muối. Giá trị của V là:

- A. 7,84.   B. 8,96.   C. 6,72.   D. 7,84 hoặc 6,72.

Câu 26: Hòa tan hết m gam $ZnSO_4$ vào nước được dung dịch X. Cho 110 ml dung dịch KOH 2M vào X, thu được a gam kết tủa. Mặt khác, nếu cho 140 ml dung dịch KOH 2M vào X thì cũng thu được a gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 20,125.   B. 12,375.   C. 22,540.   D. 17,710.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 27: Cho 500 ml dung dịch $Ba(OH)_2$ 0,1M vào V ml dung dịch $Al_2(SO_4)_3$ 0,1M, sau khi các phản ứng kết thúc thu được 12,045 gam kết tủa. Giá trị của V là

- A. 75.   B. 150.   C. 300.   D. 200.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 28: Hòa tan 14 gam hỗn hợp Cu, Fe_3O_4 vào dung dịch HCl, sau phản ứng còn dư 2,16 gam hỗn hợp chất rắn và dung dịch X. Cho X tác dụng với $AgNO_3$ dư thu được bao nhiêu gam kết tủa ?

- A. 45,92.   B. 12,96.   C. 58,88.   D. 47,4.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 29: Cho 8,96 lít hỗn hợp 2 khí H_2 và CO (đktc) đi qua ống sứ đựng 0,2 mol Al_2O_3 và 0,3 mol CuO nung nóng đến phản ứng hoàn toàn thu được chất rắn X. X phản ứng vừa đủ trong 0,5 lít dung dịch HNO_3 có nồng độ aM (sản phẩm khử là khí NO duy nhất). Giá trị của a là

- A. 2,00.   B. 2,80.   C. 3,67.   D. 4,00.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 30: Hòa tan hết 10,24 gam Cu bằng 200 ml dung dịch HNO_3 3M được dung dịch A. Thêm 400 ml dung dịch NaOH 1M vào dung dịch A. Lọc bỏ kết tủa, cô cạn dung dịch rồi nung chất rắn đến khối lượng không đổi thu được 26,44 gam chất rắn. Số mol HNO_3 đã phản ứng với Cu là:

- A. 0,48 mol.   B. 0,58 mol.   C. 0,56 mol.   D. 0,4 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

2. Bài tập chỉ có đáp án

Câu 31: Điện phân nóng chảy Al_2O_3 khi đó tại anốt thoát ra một hỗn hợp khí gồm O_2 10%, CO 20% và CO_2 70%. Tổng thể tích khí là $6,72 \text{ m}^3$ (tại nhiệt độ 819°C và áp suất 2,0 atm). Tính khối lượng Al thu được tại catot?

- A. 2,16 kg.   B. 5,40 kg.   C. 4,86 kg.   D. 4,32 kg.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 32: Cho m gam hỗn hợp Al, Fe vào 300 ml dung dịch HCl 1M và H_2SO_4 0,5M, thu được dung dịch X và 5,6 lít H_2 (đktc). Tính thể tích dung dịch NaOH 1M cần cho vào dung dịch X để thu được kết tủa có khối lượng lớn nhất ?

- A. 300 ml.   B. 500 ml.   C. 400 ml.   D. 600 ml.

Câu 33: Cho 2,13 gam hỗn hợp X gồm ba kim loại Mg, Cu và Al ở dạng bột tác dụng hoàn toàn với oxi thu được hỗn hợp Y gồm các oxit có khối lượng 3,33 gam. Thể tích dung dịch HCl 2M vừa đủ để phản ứng hết với Y là:

- A. 90 ml.   B. 57 ml.   C. 75 ml.   D. 50 ml.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 34: Cho 20 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe_3O_4 , Fe_2O_3 tan vừa hết trong 700 ml dung dịch HCl 1M thu được 3,36 lít H_2 (đktc) và dung dịch D. Cho dung dịch D tác dụng với NaOH dư, lọc kết tủa và nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được chất rắn Y. Khối lượng Y là:

- A. 16 gam.   B. 32 gam.   C. 8 gam.   D. 24 gam.

Câu 35: Cho V lít dung dịch NaOH 2M vào dung dịch chứa 0,1 mol $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ và 0,1 mol H_2SO_4 đến khi phản ứng hoàn toàn, thu được 7,8 gam kết tủa. Giá trị lớn nhất của V để thu được lượng kết tủa trên là:

- A. 0,35.   B. 0,25.   C. 0,45.   D. 0,05.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 36: Hỗn hợp Z gồm có Al và Al_4C_3 . Nếu cho hỗn hợp Z tác dụng với H_2O thu được 31,2 gam $\text{Al}(\text{OH})_3$. Nếu cho hỗn hợp Z tác dụng với dung dịch HCl, người ta thu được một muối duy nhất và 20,16 lít hỗn hợp khí (đktc). Khối lượng của Al và Al_4C_3 trong Z là:

- A. 14,4 gam và 10,8 gam.   B. 10,8 gam và 14,0 gam.
C. 10,8 gam và 14,4 gam.   D. 5,4 gam và 7,2 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 37: Hòa tan hết một lượng Na vào dung dịch HCl 10% thu được 46,88 gam dung dịch gồm NaCl và NaOH và 1,568 lít H_2 (đktc). Nồng độ % NaCl trong dung dịch thu được là:

- A. 14,97.   B. 12,48.   C. 12,68.   D. 15,38.

Câu 38: Hòa tan m gam hỗn hợp gồm K và Ca vào nước thu được dung dịch A và 5,6 lít H_2 (đktc). Hấp thụ 8,96 lít khí CO_2 (đktc) vào dung dịch A thu được 10 gam kết tủa và dung dịch B. Cô cạn dung dịch B thu được 22,5 gam chất rắn khan gồm hai chất có cùng khối lượng mol. Giá trị của m là:

- A. 12,85 gam.   B. 16,75 gam.   C. 10,85 gam.   D. 14,80 gam.

Câu 39: Hấp thụ hoàn toàn 2,24 lít CO_2 (đktc) vào 100 ml dung dịch gồm K_2CO_3 0,2M và KOH x mol/lít, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y. Cho toàn bộ Y tác dụng với dung dịch BaCl_2 (dư), thu được 11,82 gam kết tủa. Giá trị của x là:

- A. 1,0.   B. 1,2.   C. 1,4.   D. 1,6.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 40: Cho 3,36 lít khí CO_2 vào 200,0 ml dung dịch chứa NaOH xM và Na_2CO_3 0,4M thu được dung dịch X chứa 19,98 gam chất tan. Xác định nồng độ mol/l của NaOH trong dung dịch ?

- A. 0,70M.   B. 0,75M.   C. 0,60M.   D. 0,50M.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 41: Hấp thụ hết V lít khí CO_2 (đktc) vào 300 ml dung dịch hỗn hợp chứa đồng thời $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M và KOH 1M, thu được 19,7 gam kết tủa và dung dịch X. Cho KOH dư vào dung dịch X lại thấy xuất hiện thêm m gam kết tủa nữa. Giá trị của V và m lần lượt là:

- A. 17,92 và 39,4.   B. 17,92 và 19,7.
C. 17,92 và 137,9.   D. 15,58 và 39,4.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 42: Cho m gam hỗn hợp X gồm Ba , BaO , $\text{Ba}(\text{OH})_2$ có cùng số mol vào nước thu được 500 ml dung dịch Y và V lít H_2 (đktc). Hấp thụ 3,6V lít CO_2 (đktc) vào 500 ml dung dịch Y thu được 37,824 gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 41,49 gam.   B. 36,88 gam.   C. 32,27 gam.   D. 46,10 gam.

Câu 43: Trong một cốc nước có hoà tan a mol $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ và b mol $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$. Để làm mềm nước trong cốc cần dùng V lít nước vôi trong, nồng độ pM. Biểu thức liên hệ giữa V với a, b, p là:

- A. $V = \frac{a+2b}{p}$ B. $V = \frac{a+2b}{2p}$
C. $V = \frac{a+b}{p}$ D. $V = (a+b)p$.

Câu 44: Cho m gam Al_4C_3 phản ứng vừa hết với lượng dung dịch có 0,03 mol HCl , được dung dịch X. Mặt khác cho m' gam Al_4C_3 kể trên phản ứng vừa hết với dung dịch có 0,04 mol KOH được dung dịch Y. Trộn lẫn toàn bộ X và Y kể trên với nhau được hỗn hợp Z chứa bao nhiêu mol muối nhôm ?

- A. 0,025 mol.   B. 0,01 mol.   C. 0,04 mol.   D. 0,08 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 45: Hoà tan hết m gam $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ vào nước được dung dịch X. Cho 360 ml dung dịch NaOH 1M vào X, thu được 2a gam kết tủa. Mặt khác, nếu cho 400 ml dung dịch NaOH 1M vào X, cũng thu được a gam kết tủa. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn, giá trị của m là:

- A. 18,81.   B. 15,39.   C. 20,52.   D. 19,665.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 46: Cho 240 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M vào 200 ml dung dịch hỗn hợp AlCl_3 a mol/l và $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ 2a mol/l thu được 51,3 gam kết tủa. Giá trị của a là:

- A. 0,12.   B. 0,16.   C. 0,15.   D. 0,2.

Câu 47: Hòa tan 30 gam hỗn hợp gồm Al , Zn , Mg trong dung dịch HNO_3 dư. Sau phản ứng thu được hỗn hợp khí gồm 0,1 mol NO , 0,1 mol N_2O và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được 127 gam chất rắn. Số mol HNO_3 đã tham gia phản ứng là bao nhiêu ?

- A. 1,7.   B. 1,4.   C. 1,9.   D. 1,8.

Câu 48: Đốt nóng một hỗn hợp gồm Al và 16 gam Fe_2O_3 (trong điều kiện không có không khí) đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp rắn X. Cho X tác dụng vừa đủ với V ml dung dịch NaOH 1M sinh ra 3,36 lít H_2 (đktc). Giá trị của V là:

- A. 150.   B. 100.   C. 200.   D. 300.

Câu 49: Hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4 . Hoà tan hoàn toàn X trong 400 ml dung dịch HCl 2M thấy thoát ra 2,24 lít H_2 và còn lại 2,8 gam sắt (duy nhất) chưa tan. Hãy cho biết nếu cho toàn bộ hỗn hợp X vào dung dịch HNO_3 đặc, nóng dư thu được bao nhiêu lít khí NO_2 ?

- A. 4,48 lít.   B. 10,08 lít.   C. 16,8 lít.   D. 20,16 lít.

Câu 50: Hoà tan hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 và FeS_2 trong 63 gam HNO_3 , thu được 1,568 lít NO_2 (đktc). Dung dịch thu được cho tác dụng vừa đủ với 200 ml dung dịch NaOH 2M, lọc kết tủa đem nung đến khối lượng không đổi thu được 9,76 gam chất rắn. Nồng độ % của dung dịch HNO_3 có giá trị là:

- A. 47,2%.   B. 46,2%.   C. 46,6%.   D. 44,2%.

(Đề thi HSG Tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Câu 51: Khử hoàn toàn m gam Fe_xO_y bằng CO thu được 8,4 gam kim loại Fe và khí CO_2 . Hấp thụ hoàn toàn khí CO_2 và 500 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,35M thì thu được kết tủa. Lọc kết tủa, cho dung dịch Na_2SO_4 dư vào dung dịch sau phản ứng thu được 5,825 gam kết tủa trắng. Công thức của oxit là:

- A. FeO hoặc Fe_2O_3 .   B. Fe_2O_3 hoặc Fe_3O_4 .
C. Fe_3O_4 .   D. FeO hoặc Fe_3O_4 .

Câu 52: Cho 2,56 gam Cu vào bình chứa 25,2 gam dung dịch HNO_3 60% đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn. Thêm tiếp 210 ml dung dịch KOH 1M vào bình. Phản ứng xong, cô cạn bình phản ứng, nung chất rắn thu được tới khối lượng không đổi được 20,76 gam chất rắn. Tính số mol HNO_3 tham gia phản ứng hòa tan đồng.

- A. 0,12 mol.   B. 0,1 mol.   C. 0,15 mol.   D. 0,08 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 53: Đốt cháy hoàn toàn một hợp chất hữu cơ X (C, H, N) bằng lượng không khí vừa đủ (gồm 1/5 thể tích O_2 , còn lại là N_2) được khí CO_2 , H_2O và N_2 . Cho toàn bộ sản phẩm cháy qua bình đựng dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thấy có 39,4 gam kết tủa, khối lượng dung dịch giảm đi 24,3 gam. Khí thoát ra khỏi bình có thể tích 34,72 lít (đktc). Biết $d_{\text{X}/\text{O}_2} < 2$. CTPT của X là:

- A. $\text{C}_2\text{H}_7\text{N}$.   B. $\text{C}_2\text{H}_8\text{N}$.   C. $\text{C}_2\text{H}_7\text{N}_2$.   D. $\text{C}_2\text{H}_4\text{N}_2$.

Câu 54: Đốt cháy hoàn toàn một hidrocarbon A. Sản phẩm thu được hấp thụ hoàn toàn vào 200 ml dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 0,2M thấy thu được 3 gam kết tủa. Lọc bỏ kết tủa, cân lại phần dung dịch thấy khối lượng tăng lên so với ban đầu là 0,28 gam. Hidrocarbon trên có CTPT là:

- A. C_5H_{12} .   B. C_2H_6 .   C. C_3H_8 .   D. C_4H_{10} .

Câu 55: Cho 400 ml một hỗn hợp gồm nitơ và một hidrocarbon vào 900 ml oxi (dư) rồi đốt. Thể tích hỗn hợp thu được sau khi đốt là 1,4 lít. Sau khi cho nước ngưng tụ còn 800 ml hỗn hợp, người ta cho lội qua dung dịch KOH thấy còn 400 ml khí. Các thể tích khí đều đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất. Công thức phân tử của chất hữu cơ là:

- A. C_3H_8 .   B. C_2H_4 .   C. C_2H_2 .   D. C_2H_6 .

Câu 56: Đốt cháy hoàn toàn một thể tích khí thiên nhiên gồm metan, etan, propan bằng oxi không khí (trong không khí, oxi chiếm 20% thể tích), thu được 7,84 lít khí CO_2 (ở đktc) và 9,9 gam nước. Thể tích không khí (ở đktc) nhỏ nhất cần dùng để đốt cháy hoàn toàn lượng khí thiên nhiên trên là:

- A. 70,0 lít.   B. 78,4 lít.   C. 84,0 lít.   D. 56,0 lít.

Câu 57: Đốt cháy 2 gam hidrocarbon A (khí trong điều kiện thường) được CO_2 và 2 gam H_2O . Mặt khác 2,7 gam A tác dụng với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ dư được m gam kết tủa. Giá trị m là:

- A. 8,05 gam.   B. 7,35 gam.   C. 16,1 gam.   D. 24 gam.

Câu 58: Đun nóng m gam hỗn hợp X gồm C_2H_2 , C_2H_4 và H_2 với xúc tác Ni đến phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 8,96 lít (đktc) hỗn hợp Y (có tỉ khối so với hidro bằng 8). Đốt cháy hoàn toàn cùng lượng hỗn hợp X trên, rồi cho sản phẩm cháy hấp thụ hoàn toàn trong dung dịch nước vôi trong dư thì khối lượng kết tủa thu được là

- A. 20 gam.   B. 40 gam.   C. 30 gam.   D. 50 gam.

(Đề thi HSG Tỉnh Thái Bình, năm 2009 – 2010)

Câu 59: Đốt cháy hoàn toàn 3 lít hỗn hợp X gồm 2 anken kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng cần vừa đủ 10,5 lít O_2 (các thể tích khí đo trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Hidrat hóa hoàn toàn X trong điều kiện thích hợp thu được hỗn hợp ancol Y, trong đó khối lượng ancol bậc hai bằng $\frac{6}{13}$ lần tổng khối lượng các ancol bậc một. Phần trăm khối lượng của ancol bậc một (có số nguyên tử cacbon lớn hơn) trong Y là

- A. 46,43%.   B. 31,58%.   C. 10,88%.   D. 7,89%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 60: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol anken X thu được CO_2 và hơi nước. Hấp thụ hoàn toàn sản phẩm bằng 100 gam dung dịch NaOH 21,62% thu được dung dịch mới trong đó nồng độ của NaOH chỉ còn 5%. Công thức phân tử đúng của X là:

- A. C_2H_4 .   B. C_3H_6 .   C. C_4H_8 .   D. C_5H_{10} .

Câu 61: Cho hỗn hợp A gồm 1 anken và 2 ankan là đồng đẳng liên tiếp vào một bình có dung tích 5,6 lít chứa O_2 ở 0°C và 2 atm. Bật tia lửa điện để đốt cháy hết hidrocarbon, sau đó đưa bình về 273°C thì áp suất trong bình là p. Nếu cho khí trong bình sau phản ứng lần lượt đi qua bình 1 đựng dung dịch H_2SO_4 đặc và bình 2 đựng dung dịch NaOH thấy khối lượng bình 1 tăng 3,6 gam, bình 2 tăng 7,92 gam. Tính p biết dung tích bình thay đổi không đáng kể.

- A. 3,04.   B. 4,8.   C. 5,0.   D. 5,2.

Câu 62: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp gồm 0,1 mol etilenglicol và 0,2 mol ancol X cần dùng 0,95 mol khí oxi. Sau phản ứng thu được 0,8 mol khí CO_2 và 1,1 mol H_2O . Công thức phân tử của X là:

- A. $\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2$.   B. $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3$.   C. $\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}$.   D. $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 63: Cho hỗn hợp khí X gồm HCHO và H_2 đi qua ống sứ đựng bột Ni nung nóng. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp Y gồm hai chất hữu cơ. Đốt cháy hết Y thì thu được 11,7 gam H_2O và 7,84 lít khí CO_2 (ở đktc). Phần trăm theo thể tích của H_2 trong X là:

- A. 65,00%.   B. 46,15%.   C. 35,00%.   D. 53,85%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 64: Cho a mol hỗn hợp X gồm HCHO, OHC – CHO và H₂ đi qua ống đựng bột Ni nung nóng, sau một thời gian thu được hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp Y, sinh ra 8,1 gam nước. Giá trị của a là:

- A. 0,3.   B. 0,25.   C. 0,45.   D. 0,5.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 65: Đốt cháy hoàn toàn 1 mol hỗn hợp X gồm 1 ancol đơn chức và một andehit đơn chức cần 76,16 lít O₂ (đktc) tạo ra 54 gam H₂O. Tỉ khối hơi của X đối với H₂ là:

- A. 32,4.   B. 36,5.   C. 28,9.   D. 25,4.

Câu 66: Hỗn hợp X gồm axit fomic, axit acrylic, axit oxalic và axit axetic. Cho m gam X phản ứng hết với dung dịch NaHCO₃ thu được 1,344 lít CO₂ (đktc). Đốt cháy hoàn toàn m gam X cần 2,016 lít O₂ (đktc), thu được 4,84 gam CO₂ và a gam H₂O. Giá trị của a là

- A. 1,62.   B. 1,80.   C. 3,60.   D. 1,44.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 67: Đốt cháy hoàn toàn 3,42 gam hỗn hợp gồm axit acrylic, vinyl axetat, metyl acrylat và axit oleic, rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch Ca(OH)₂ (dư). Sau phản ứng thu được 18 gam kết tủa và dung dịch X. Khối lượng X so với khối lượng dung dịch Ca(OH)₂ ban đầu đã thay đổi như thế nào ?

- A. Tăng 2,70 gam.   B. Giảm 7,74 gam.
C. Tăng 7,92 gam.   D. Giảm 7,38 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 68: Hỗn hợp X gồm 1 mol aminoaxit no, mạch hở và 1 mol amin no, mạch hở. X có khả năng phản ứng tối đa với 2 mol HCl hoặc 2 mol NaOH. Đốt cháy hoàn toàn X thu được 6 mol CO₂, x mol H₂O và y mol N₂. Các giá trị x, y tương ứng là

- A. 8 và 1,0.   B. 8 và 1,5.   C. 7 và 1,0.   D. 7 và 1,5.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 69: Hỗn hợp X gồm 2 amino axit no (chỉ có nhóm chức – COOH và – NH₂ trong phân tử), trong đó tỉ lệ m_O : m_N = 80 : 21. Để tác dụng vừa đủ với 3,83 gam hỗn hợp X cần 30 ml dung dịch HCl 1M. Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn 3,83 gam hỗn hợp X cần 3,192 lít O₂ (đktc). Dẫn toàn bộ sản phẩm cháy (CO₂, H₂O và N₂) vào nước vôi trong dư thì khối lượng kết tủa thu được là

- A. 20 gam.   B. 13 gam.   C. 10 gam.   D. 15 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 70: Tripeptit M và tetrapeptit Q đều được tạo ra từ một amino axit X mạch hở, phân tử có một nhóm – NH₂. Phần trăm khối lượng của N trong X là 18,667%. Thủy phân không hoàn toàn m gam hỗn hợp M, Q (tỉ lệ mol 1 : 1) trong môi trường axit thu được 0,945 gam M, 4,62 gam dipeptit và 3,75 gam X. Giá trị của m là

- A. 8,389.   B. 58,725.   C. 5,580.   D. 9,315.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

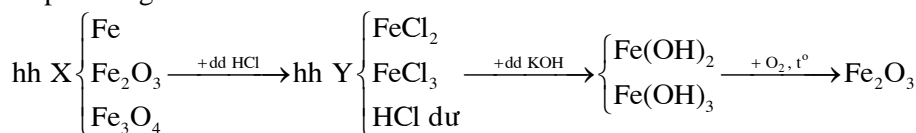
01. A	02. A	03. D	04. B	05. C	06. B	07. D	08. C	09. A	10. C
11. A	12. A	13. D	14. D	15. C	16. D	17. A	18. A	19. B	20. A
21. D	22. B	23. A	24. B	25. A	26. A	27. B	28. C	29. D	30. C
31. C	32. D	33. C	34. D	35. C	36. C	37. A	38. A	39. C	40. D
41. A	42. B	43. A	44. B	45. A	46. C	47. C	48. D	49. C	50. B
51. D	52. A	53. A	54. A	55. D	56. A	57. A	58. B	59. D	60. C
61. B	62. B	63. B	64. C	65. D	66. D	67. D	68. C	69. B	70. A

ĐÁP ÁN CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Ta thấy, hỗn hợp chất rắn X và chất rắn Z (Fe₂O₃) đều chứa nguyên tố Fe. Mặt khác, số mol của các oxit trong X đều đã biết, nên áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe ta sẽ tính được số mol của Fe₂O₃ trong Z.

Ta có:

$$n_{\text{Fe}/Z} = n_{\text{Fe}/X} \Rightarrow 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4}$$

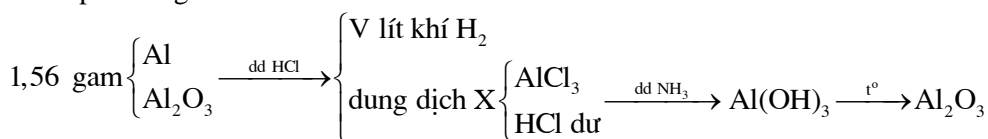
$$\Leftrightarrow 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = 0,15 + 2.0,075 + 3.0,05 \Leftrightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = 0,225 \text{ mol}$$

Vậy khối lượng chất rắn Z là: $m_Z = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3/Z} = 0,225.160 = \boxed{36 \text{ gam}}$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Chất rắn thu được sau phản ứng là Al₂O₃.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Al, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 102n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 1,56 \\ n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3 \text{ thu được}} = 2.0,02 = 0,04 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

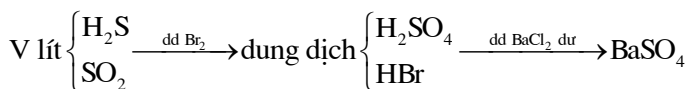
Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{3.0,02}{2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2 (\text{dktc})} = 0,03.22,4 = \boxed{0,672 \text{ lít}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

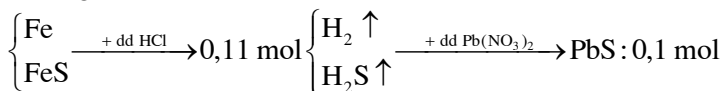

$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{H}_2\text{S}} + n_{\text{SO}_2} = n_{\text{BaSO}_4} = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow V = 0,01 \cdot 22,4 = \boxed{0,224 \text{ lít}}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Hỗn hợp khí thu được gồm H_2 và H_2S . Cho hỗn hợp khí này phản ứng với $\text{Pb(NO}_3)_2$ thì chỉ có H_2S phản ứng tạo kết tủa PbS .

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với S, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{S}} + n_{\text{H}_2} = 0,11 \\ n_{\text{FeS}} = n_{\text{H}_2\text{S}} = n_{\text{PbS}} = 0,1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{FeS}} = n_{\text{H}_2\text{S}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} \Rightarrow n_{\text{Fe}} = \frac{2 \cdot 0,02}{2} = 0,01 \text{ mol}$$

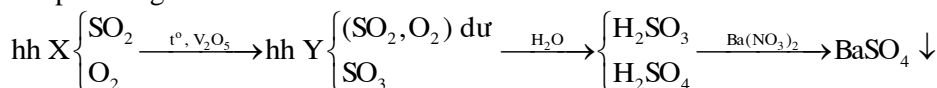
Vậy phần trăm về khối lượng của FeS và Fe trong hỗn hợp là:

$$\Rightarrow \% m_{\text{FeS}} = \frac{0,1 \cdot 88}{0,1 \cdot 88 + 0,01 \cdot 56} \cdot 100\% = \boxed{94,02\%} \Rightarrow \% m_{\text{Fe}} = 100 - 94,02 = \boxed{5,98\%}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Trong hai axit H_2SO_3 và H_2SO_4 thì ta nhận thấy chỉ có H_2SO_4 phản ứng tạo kết tủa với $\text{Ba(NO}_3)_2$.

Theo giả thiết và bảo toàn khối lượng ($m_X = m_Y$), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} : n_{\text{SO}_2} = 1 : 1 \\ 32n_{\text{O}_2} + 64n_{\text{SO}_2} = 19,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_2} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

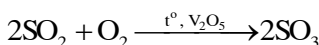
Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với S, ta có:

$$n_{\text{SO}_2 \text{ phản ứng}} = n_{\text{SO}_3} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{BaSO}_4} = \frac{37,28}{222,4} = 0,16 \text{ mol}$$

Vậy hiệu suất phản ứng tổng hợp SO_3 từ SO_2 và O_2 là:

$$\Rightarrow H\% = \frac{n_{\text{SO}_3 \text{ phản ứng}}}{n_{\text{SO}_2 \text{ ban đầu}}} \cdot 100\% = \frac{0,16}{0,2} \cdot 100\% = \boxed{80\%}$$

Lưu ý: Phản ứng tổng hợp SO_3 :

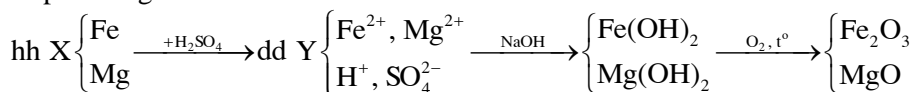
Tỉ lệ mol phản ứng là: $\frac{n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{O}_2}} = \frac{2}{1}$

Nếu $\frac{n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{O}_2}} < \frac{2}{1}$ thì O₂ dư, khi đó hiệu suất phản ứng tính theo SO₂ và ngược lại.

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Sau tất cả các phản ứng, chất rắn thu được gồm MgO và Fe₂O₃.

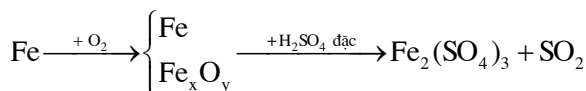
Áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe, Mg, ta có: $\begin{cases} 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{Fe}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{MgO}} = n_{\text{Mg}} \Leftrightarrow n_{\text{MgO}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{MgO}} = 0,1 \cdot 160 + 0,1 \cdot 40 = \boxed{20 \text{ gam}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Fe và S, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = n_{\text{Fe}} = 0,2 \\ n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 3n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + 0,15 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 3 \cdot 0,1 + 0,15 = \boxed{0,45 \text{ mol}}$$

Câu 8:

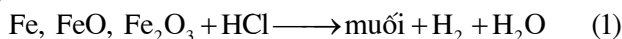
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{K}_2\text{CO}_3} + n_{\text{KHCO}_3} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow \%n_{\text{CO}_2} = \frac{0,075 \cdot 22,4}{6} \cdot 100\% = \boxed{28\%}$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Ta thấy: Sau phản ứng, O trong oxit đã chuyển hết vào H₂O, H trong HCl đã chuyển hết vào H₂O và H₂. Do đó áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O và H, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{O}/\text{X}} = \frac{2,88 - 2,24}{16} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot 0,01 + 0,04 = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow C_{\text{M dd HCl}} = \boxed{1\text{M}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Khử hoàn toàn hỗn hợp X bằng H_2 hay cho X tác dụng với HCl dư thì O trong X (thực chất là trong các oxit) đều chuyển hết vào H_2O .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O và H, ta có:
$$\begin{cases} n_{O/X} = n_{H_2O} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{HCl} = 2n_{H_2O} = 1 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{HCl} = m_{muoi} + m_{H_2O} \Leftrightarrow 46,7 + 1.36,5 = m_{muoi} + 0,5.18 \Rightarrow m_{muoi} = \boxed{74,2 \text{ gam}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{H^+ \text{ ban đầu}} = n_{HCl} + 2n_{H_2SO_4} = 0,25.1 + 2.0,25.0,5 = 0,5 \text{ mol} \\ n_{H^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{H_2} = 2.0,2375 = 0,475 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{H^+/Y} = n_{H^+ \text{ ban đầu}} - n_{H^+ \text{ phản ứng}} = 0,5 - 0,475 = 0,025 \text{ mol}$$

Vậy nồng độ H^+ và pH của dung dịch Y là:

$$[H^+] = \frac{0,025}{0,25} = 0,1M \Rightarrow pH = -\lg[H^+] = \boxed{1}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết, ta nhận thấy bản chất của phản ứng là:

Cho (150 + 175) ml dung dịch KOH 1,2M vào dung dịch $AlCl_3$ x mol/lít, thu được (4,68 + 2,34) gam $Al(OH)_3$ kết tủa.

Vì $n_{OH^-/KOH} > n_{OH^-/Al(OH)_3}$ nên suy ra phản ứng còn tạo ra cả muối tan $K[Al(OH)_4]$.

Cách 1: Sử dụng bảo toàn nguyên tố đối với K, Al, Cl

$$\begin{array}{l} \xrightarrow{BTNT} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{BT K} n_{KOH} = n_{KCl} + n_{K[Al(OH)_4]} \\ \xrightarrow{BT Al} n_{AlCl_3} = n_{Al(OH)_3} + n_{K[Al(OH)_4]} \\ \xrightarrow{BT Cl} 3n_{AlCl_3} = n_{KCl} \end{array} \right. \end{array}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 0,39 = n_{KCl} + n_{K[Al(OH)_4]} & (1) \\ n_{AlCl_3} = 0,09 + n_{K[Al(OH)_4]} & (2) \\ 3n_{AlCl_3} = n_{KCl} & (3) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3n_{AlCl_3} + n_{K[Al(OH)_4]} = 0,39 \\ n_{AlCl_3} - n_{K[Al(OH)_4]} = 0,09 \end{cases}$$

Từ hệ trên ta suy ra:
$$\begin{cases} n_{AlCl_3} = 0,12 \\ n_{K[Al(OH)_4]} = 0,03 \end{cases} \Rightarrow [AlCl_3] = \frac{0,12}{0,1} = \boxed{1,2M}$$

Lưu ý: Thay (3) vào (1) ta được hệ hai phương trình hai ẩn là n_{AlCl_3} và $n_{K[Al(OH)_4]}$.

Cách 2: Sử dụng bảo toàn nguyên tố Al và nhóm OH^-

Ta có:
$$\begin{cases} n_{KOH} = 3n_{Al(OH)_3} + 4n_{K[Al(OH)_4]} \\ n_{AlCl_3} = n_{Al(OH)_3} + n_{K[Al(OH)_4]} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 0,39 = 3.0,09 + 4n_{\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4]} \\ n_{\text{AlCl}_3} = 0,09 + n_{\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4]} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4]} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{AlCl}_3} = 0,12 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow [\text{AlCl}_3] = \boxed{1,2\text{M}}$$

Cách 3: Sử dụng biểu thức kết hợp giữa bảo toàn nguyên tố Al và nhóm OH⁻
Ta có:

$$4n_{\text{AlCl}_3} - n_{\text{KOH}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3}$$

$$\Leftrightarrow 4n_{\text{AlCl}_3} - 0,39 = 0,09 \Leftrightarrow n_{\text{AlCl}_3} = 0,12 \Rightarrow [\text{AlCl}_3] = \boxed{1,2\text{M}}$$

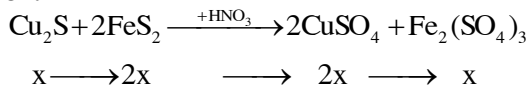
Lưu ý: Như vậy, vẫn là sử dụng bảo toàn nguyên tố, nhưng việc lựa chọn sử dụng bảo toàn nguyên tố đối với những nguyên tố, nhóm nguyên tố nào là điều hết sức quan trọng. Vì điều đó sẽ quyết định đến tốc độ tính toán trong quá trình làm bài.

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra: Trong X có hai muối là CuSO₄ và Fe₂(SO₄)₃.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Cu, Fe, S, ta có:

Đặt số mol của Cu₂S là x mol. Theo sơ đồ phản ứng và giả thiết, ta có:

$$160n_{\text{CuSO}_4} + 400n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 72 \Leftrightarrow 160.2x + 400x \Leftrightarrow 720x = 72 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

Vậy khối lượng hỗn hợp ban đầu là:

$$m = m_{\text{Cu}_2\text{S}} + m_{\text{FeS}_2} = 0,1.160 + 0,2.120 = \boxed{40 \text{ gam}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Trong hỗn hợp kim loại có 0,7m gam Cu và 0,3m gam Fe.

Sau phản ứng với dung dịch HNO₃, khối lượng chất rắn còn lại là 0,75m > 0,7m.

Suy ra Fe còn dư 0,05m gam và Cu chưa phản ứng, muối sắt tạo ra là Fe(NO₃)₂.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối Fe và N, ta có:

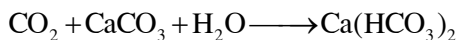
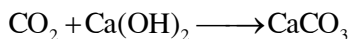
$$\begin{cases} n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} = n_{\text{Fe phản ứng}} = \frac{0,25m}{56} \\ n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} + n_{(\text{NO}, \text{NO}_2)} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} = n_{\text{Fe phản ứng}} = \frac{0,25m}{56} \Rightarrow 0,7 = 2 \cdot \frac{0,25m}{56} + 0,25 \Leftrightarrow m = \boxed{50,4 \text{ gam}} \\ 0,7 = 2n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} + 0,25 \end{cases}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Theo giả thiết: Hấp thụ hết V lít khí CO₂ vào dung dịch chứa 0,42 mol Ca(OH)₂ (1) thu được a gam kết tủa. Tách lấy kết tủa, sau đó thêm tiếp 0,6V lít khí CO₂ nữa (2), thu thêm 0,2° gam kết tủa.

Suy ra:

- + Ở trường hợp (1) $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư, CO_2 chuyển hết vào kết tủa.
- + Ở trường hợp (2) kết tủa bị hòa tan một phần (nếu kết tủa không bị hòa tan thì lượng kết sẽ tăng $\frac{0,6Va}{V} = 0,6a$ gam), CO_2 một phần chuyển vào kết tủa, phần còn lại nằm trong $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$.

Tổng số mol CO_2 phản ứng là $\frac{1,6V}{22,4}$, tổng số mol CaCO_3 tạo ra là: $\frac{1,2a}{100}$.

Ở (1), ta có: $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} \Rightarrow \frac{V}{22,4} = \frac{a}{100}$ (*)

Tổng hợp (1) và (2), ta có:

$$2n_{\text{Ca}(\text{OH})_2} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} \Rightarrow 2 \cdot 0,42 - \frac{1,6V}{22,4} = \frac{1,2a}{100} (**)$$

Từ (*) và (**), ta có:
$$\begin{cases} \frac{V}{22,4} = \frac{a}{100} \\ 2 \cdot 0,42 - \frac{1,6V}{22,4} = \frac{1,2a}{100} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} V = \boxed{6,72 \text{ lít}} \\ a = 30 \end{cases}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Số mol O_2 tham gia phản ứng đốt cháy là:

$$n_{\text{O}_2} = \frac{1}{5} n_{\text{không khí}} = \frac{1}{5} \cdot \frac{V}{22,4}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, ta có:

$$n_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{a}{100}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O, ta có:

$$2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

Thay mol O_2 và mol CO_2 vào phương trình bảo toàn O, ta có:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{V}{56} - \frac{a}{50} \Rightarrow n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{V}{28} - \frac{a}{25}$$

Vậy khối lượng hỗn hợp X là:

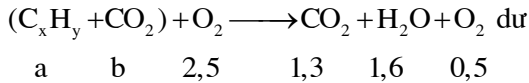
$$m = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} = 12 \cdot \frac{a}{100} + \frac{V}{28} - \frac{a}{25} = \boxed{\frac{2a}{25} + \frac{V}{28}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} V_{\text{H}_2\text{O}} = 1,6 \text{ lít} \\ V_{\text{CO}_2} = 1,3 \text{ lít} \\ V_{\text{O}_2 \text{ dư}} = 0,5 \text{ lít} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

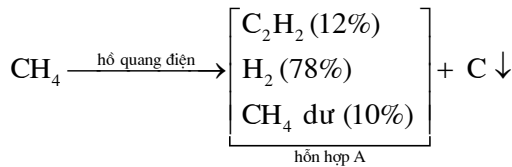
Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H, O, ta có:

$$\begin{cases} a + b = 0,5 \\ ax + b = 1,3 \\ ay = 1,6.2 \\ 2b + 2,5.2 = 1,3.2 + 1,6.1 + 0,5.2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 0,1 \\ a = 0,4 \\ x = 3 \\ y = 8 \end{cases} \Rightarrow \text{Công thức hidrocarbon là } \boxed{C_3H_8}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Giả sử thể tích của hỗn hợp là 100V thì thể tích của C_2H_2 , CH_4 , H_2 trong hỗn hợp A lần lượt là 12V, 10V, 78V.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H ta có:

$$4V_{CH_4 \text{ ban đầu}} = 2V_{C_2H_2} + 4V_{CH_4 \text{ dư}} + 2V_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow 4.224 = 2.12V + 4.10V + 2.78V \Leftrightarrow V = 4,0727 \Leftrightarrow V_A = 100V = \boxed{407,27 \text{ lít}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H, O, ta có:

$$\begin{cases} n_{C/\text{ancol}} = n_{CO_2} = 0,6 \\ n_{H/\text{ancol}} = 2n_{H_2O} = 1,7 \\ n_{O/\text{ancol}} = n_{OH} = 2n_{H_2} = 0,4 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m_{\text{ancol}} = m_C + m_H + m_O = 0,6.12 + 1,7 + 0,4.16 = \boxed{15,3 \text{ gam}}$$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai axit no, đơn chức, mạch hở là $C_nH_{2n}O_2$ thì muối natri của hai axit là $C_nH_{2n-1}O_2Na$.

Theo bảo toàn nguyên tố Na, C, H, ta có:

$$\begin{cases} n_{HCOONa} + n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} = 2n_{Na_2CO_3} \\ n_{CO_2} + n_{Na_2CO_3} = n_{HCOONa} + \bar{n}.n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} \\ 2n_{H_2O} = n_{HCOONa} + (2\bar{n} - 1).n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 0,01 + n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} = 2,0,025 \\ n_{CO_2} + 0,025 = 0,01 + \bar{n} \cdot n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} \\ 2n_{H_2O} = 0,01 + (\bar{n} - 1) \cdot n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{C_nH_{2n-1}O_2Na} = 0,04 \\ n_{CO_2} = 0,04\bar{n} - 0,015 \\ n_{H_2O} = 0,04\bar{n} - 0,015 \end{cases}$$

Theo giả thiết, ta thấy:

$$m_{CO_2} - m_{H_2O} = 3,51 \Rightarrow 44(0,04\bar{n} - 0,015) - 18(0,04\bar{n} - 0,015) = 3,51 \Leftrightarrow \bar{n} = 3,75$$

Vậy công thức của hai muối là C_2H_5COONa và C_3H_7COONa

Câu 21:

Hướng dẫn giải

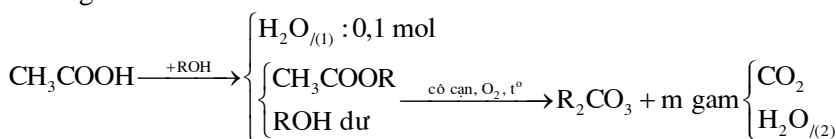
Sau tất cả các phản ứng, R trong ROH đã chuyển hết vào R_2CO_3 .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với R, ta có:

$$n_{ROH} = 2n_{R_2CO_3} \Rightarrow \frac{30,1 \cdot 2,20\%}{R + 17} = 2 \cdot \frac{9,54}{2R + 60} \Rightarrow R = 23 \text{ (Na)}$$

Với là Na, ta có: $\begin{cases} n_{ROH} = 0,18 \text{ mol} \\ n_{R_2CO_3} = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C và H: $\begin{cases} 2n_{CH_3COOH} = n_{R_2CO_3} + n_{CO_2} \\ 4n_{CH_3COOH} + n_{ROH} = 2n_{H_2O(1)} + 2n_{H_2O(2)} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2,0,1 = 0,09 + n_{CO_2} \\ 4,0,1 + 0,18 = 2,0,1 + 2n_{H_2O(2)} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,11 \text{ mol} \\ n_{H_2O(2)} = 0,19 \text{ mol} \end{cases}$$

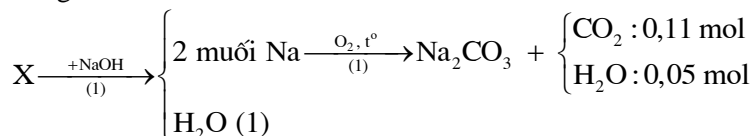
$$\Rightarrow m = m_{CO_2} + m_{H_2O(2)} = \boxed{8,26 \text{ gam}}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra: X là este của phenol.

Sơ đồ phản ứng:

Bài tập này có hai phản ứng: $\begin{cases} \text{(1): } X + NaOH \\ \text{(2): } 2 \text{ muối Na} + O_2 \end{cases}$

Bảo toàn nguyên tố Na: $n_{NaOH} = 2n_{Na_2CO_3} = 2,0,03 = 0,06 \text{ mol}$

Bảo toàn nguyên tố C: $n_{C/X} = 0,11 + 0,03 = 0,11 + 0,03 = 0,14 \text{ mol}$

Bảo toàn khối lượng cho phản ứng (1):

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}(1)}$$

$$\Leftrightarrow 2,76 + 0,06.40 = 4,44 + m_{\text{H}_2\text{O}(1)} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}(1)} = 0,72 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}(1)} = 0,04 \text{ mol}$$

Bảo toàn nguyên tố H:

$$n_{\text{H}/X} + n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}(1)} + 2n_{\text{H}_2\text{O}(2)}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}/X} + 0,06 = 2.0,04 + 2.0,05 \Rightarrow n_{\text{H}/X} = 0,12 \text{ mol}$$

Bảo toàn khối lượng trong phân tử X:

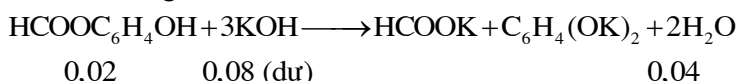
$$n_{\text{O}/X} = \frac{m_X - m_C - m_H}{16} = \frac{2,76 - 0,14.12 - 0,12}{16} = 0,06 \text{ mol}$$

Tỉ lệ số mol các nguyên tử trong X:

$$n_C : n_H : n_O = 0,14 : 0,12 : 0,06 = 7 : 6 : 3 \Rightarrow \text{CTĐGN của X là } C_7H_6O_3$$

Vì công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất nên công thức phân tử của X là $C_7H_6O_3$. Công thức cấu tạo của X là $\text{HCOOC}_6\text{H}_4\text{OH}$ (có 3 đồng phân o, m, p).

Phản ứng của X với dung dịch KOH:

Theo bảo toàn khối lượng suy ra:

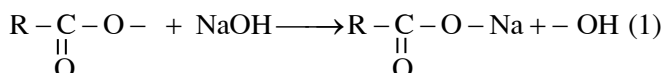
$$m_{\text{muối}} = 2,76 + 0,08.56 - 0,04.18 = \boxed{6,52 \text{ gam}}$$

Câu 23:

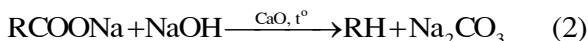
Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra X gồm các este.

Thủy phân este:

Nung ROONa với NaOH trong CaO

$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT H}_{2}\text{O}} n_{-\text{OH}(\text{ancol})} = 2n_{\text{H}_2} = 0,45 \\ \xrightarrow{\text{theo (1)}} n_{\text{NaOH phản ứng}} = n_{\text{RCOONa}} = n_{-\text{OH}(\text{ancol})} \\ \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{RCOONa}} + n_{\text{NaOH dư}} = n_{\text{NaOH ban đầu}} = 0,69 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{RCOONa}} = 0,45 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH phản ứng}} = 0,45 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH dư}} = 0,24 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Vì $n_{\text{RCOONa}} > n_{\text{NaOH dư}}$ nên số mol RH được tính theo mol NaOH dư:

$$n_{\text{RH}} = n_{\text{NaOH dư}} = 0,24 \Rightarrow M_{\text{RH}} = \frac{7,2}{0,24} = 30 \Rightarrow \text{R} = 29 \text{ g / mol } (\text{C}_2\text{H}_5-)$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH phản ứng}} = m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa}} + m_{\text{ancol}}$$

$$\Leftrightarrow m_X + 0,45.40 = 0,45.96 + 15,4 \Rightarrow m_X = \boxed{40,6 \text{ gam}}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

$$\text{Đặt} \begin{cases} n_X = n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}} = x \text{ mol} \\ n_Y = n_{\text{Gly-Ala-Gly-Glu}} = y \text{ mol} \end{cases}$$

$$M_X = 2M_{\text{Ala}} + 2M_{\text{Gly}} + 2M_{\text{Val}} - 5M_{\text{H}_2\text{O}} = 2.89 + 2.75 + 2.117 - 5.18 = 472$$

$$M_Y = M_{\text{Ala}} + 2M_{\text{Gly}} + M_{\text{Glu}} - 3M_{\text{H}_2\text{O}} = 89 + 2.75 + 147 - 3.18 = 332$$

Theo bảo toàn nhóm Gly và nhóm Ala, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Ala}} = 2n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}} + n_{\text{Gly-Ala-Gly-Glu}} = \frac{28,48}{89} = 0,32 \\ n_{\text{Gly}} = 2n_{\text{Ala-Gly-Ala-Val-Gly-Val}} + 2n_{\text{Gly-Ala-Gly-Glu}} = \frac{30}{75} = 0,4 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ala}} = 2x + y = 0,32 \\ n_{\text{Gly}} = 2x + 2y = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,12 \text{ mol} \\ y = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra: $m = m_X + m_Y = 0,12.472 + 0,08.332 = \boxed{83,2 \text{ gam}}$

Câu 25:

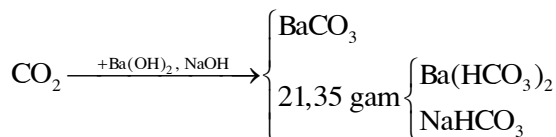
Hướng dẫn giải

Trong dung dịch muối, nếu còn Ba^{2+} thì không thể còn CO_3^{2-} . Vậy dung dịch muối có thể chứa các chất:

- + $\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2$ và NaHCO_3 hoặc chỉ có NaHCO_3 (1)
- + Na_2CO_3 , NaHCO_3 hoặc 1 trong hai muối đó (2)

Giả sử xảy ra trường hợp (2) thì trong dung dịch chỉ chứa muối Na với số mol Na là 0,1 mol (do ban đầu có 0,1 mol NaOH). Nếu chỉ có muối Na_2CO_3 thì số mol Na_2CO_3 là 0,05 nên khối lượng muối là 5,3 gam. Nếu chỉ có muối NaHCO_3 thì số mol NaHCO_3 là 0,1 mol nên khối lượng muối là 8,4 gam. Như vậy khối lượng muối đều nhỏ hơn 21,35. Vậy phải xảy ra trường hợp (1).

Sơ đồ phản ứng:

Bảo toàn nguyên tố Na: $n_{\text{NaHCO}_3} = n_{\text{NaOH}} = 0,1 \text{ mol}$.

Theo giả thiết:

$$84n_{\text{NaHCO}_3} + 259n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} = 21,35$$

$$\Leftrightarrow 84.0,1 + 259n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} = 21,35 \Rightarrow n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} = 0,05 \text{ mol}$$

Bảo toàn nguyên tố Ba:

$$n_{\text{BaCO}_3} + n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} = n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} \Leftrightarrow n_{\text{BaCO}_3} + 0,05 = 0,2 \Rightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 0,15 \text{ mol}$$

Bảo toàn nguyên tố C:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} + 2n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} + n_{\text{NaHCO}_3}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,15 + 2.0,05 + 0,1 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,35 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = \boxed{7,84 \text{ lít}}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Khi cho 110 ml dung dịch KOH 2M (TN₁) hoặc cho 140 ml dung dịch KOH 2M (TN₂) vào dung dịch chứa m gam ZnSO₄ đều thu được a gam kết tủa. Chứng tỏ ở TN₁ kết tủa Zn(OH)₂ chưa bị hòa tan, ở TN₂ kết tủa bị hòa tan một phần.

Ở TN₁, áp dụng bảo toàn nhóm OH⁻, ta có:

$$2n_{\text{Zn(OH)}_2} = n_{\text{KOH}} = 0,22 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Zn(OH)}_2} = 0,11 \text{ mol}$$

$$\text{Ở TN}_2, \text{ áp dụng bảo toàn nhóm OH}^-, \text{ nguyên tố Zn: } \begin{cases} n_{\text{KOH}} = 2n_{\text{Zn(OH)}_2} + 4n_{\text{K}_2[\text{Zn(OH)}_4]} \\ n_{\text{ZnSO}_4} = n_{\text{Zn(OH)}_2} + n_{\text{K}_2[\text{Zn(OH)}_4]} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 4n_{\text{ZnSO}_4} - n_{\text{KOH}} = 2n_{\text{Zn(OH)}_2} \Leftrightarrow 4n_{\text{ZnSO}_4} - 0,28 = 2.0,11$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{ZnSO}_4} = 0,125 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{ZnSO}_4} = 0,125.161 = \boxed{20,125 \text{ gam}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

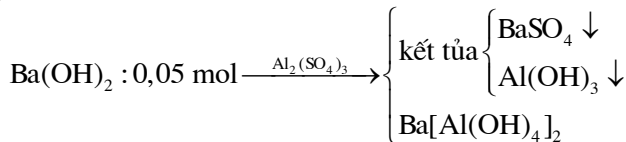
Nếu không có hiện tượng hòa tan kết tủa Al(OH)₃ thì theo giả thiết và áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Ba và nhóm OH⁻, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 233n_{\text{BaSO}_4} + 78n_{\text{Al(OH)}_3} = 12,045 \\ n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{Ba(OH)}_2} \\ 3n_{\text{Al(OH)}_3} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{BaSO}_4} = 0,042 \text{ mol} \\ n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,028 \text{ mol} \\ n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,042 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra phải có hiện tượng hòa tan kết tủa vì:

$$n_{\text{Ba(OH)}_2 \text{ phản ứng}} = 0,042 \text{ mol} < n_{\text{Ba(OH)}_2 \text{ ban đầu}} = 0,05 \text{ mol}$$

Sơ đồ phản ứng:

Cách 1: Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với nhóm OH⁻, nguyên tố Ba và Al

$$\text{Ta có: } \begin{cases} 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 3n_{\text{Al(OH)}_3} + 8n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} \\ n_{\text{Ba(OH)}_2} = n_{\text{BaSO}_4} + n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} \\ 78n_{\text{Al(OH)}_3} + 233n_{\text{BaSO}_4} = 12,045 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2.0,05 = 3n_{\text{Al(OH)}_3} + 8n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} \\ 0,05 = n_{\text{BaSO}_4} + n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} \\ 78n_{\text{Al(OH)}_3} + 233n_{\text{BaSO}_4} = 12,045 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Al(OH)}_3} + 8n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} = 0,1 \\ n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} + n_{\text{BaSO}_4} = 0,05 \\ 78n_{\text{Al(OH)}_3} + 233n_{\text{BaSO}_4} = 12,045 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{\text{BaSO}_4} = 0,045 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} 2n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = n_{\text{Al(OH)}_3} + 2n_{\text{Ba[Al(OH)}_4\text{]}_2} \Leftrightarrow n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,015 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd Al}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{0,015}{0,1} = 0,15 \text{ lít} = \boxed{150\text{ml}}$$

Cách 2: Áp dụng biểu thức liên hệ giữa bảo toàn nguyên tố đối với nhóm OH^- và nguyên tố Al.

Vì có hiện tượng hòa tan kết tủa nên mol kết tủa BaSO_4 tính theo mol $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{BaSO}_4} = 3n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = 3.0,1\text{V} = 0,3\text{V} \\ n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = 2.0,1\text{V} = 0,2\text{V} \\ n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = 2.0,05 = 0,1 \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với nhóm OH^- và nguyên tố Al, ta có:

$$4n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow 4.0,2\text{V} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + 0,1 \Rightarrow n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = (0,8\text{V} - 0,1) \text{ mol}$$

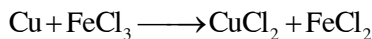
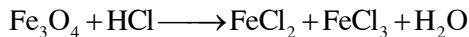
$$m_{\text{Al}(\text{OH})_3} + m_{\text{BaSO}_4} = 12,045 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow 78(0,8\text{V} - 0,1) + 233.0,3\text{V} = 12,045 \Rightarrow \text{V} = 0,15 \text{ lít} = \boxed{150\text{ml}}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Chất khử là Cu, chất oxi hóa là Fe_3O_4 . Số oxi hóa của Cu tăng từ 0 lên +2, số oxi hóa của Fe_3O_4 giảm từ $+\frac{8}{3}$ về +2.

Dung dịch X gồm FeCl_2 và CuCl_2 , chất rắn là Cu dư.

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn electron, ta tính được số mol của Fe_3O_4 và Cu

$$\text{phản ứng: } \begin{cases} 64n_{\text{Cu}} + 232n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 14 - 2,16 \\ 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Cu và Fe, ta thấy dung dịch X gồm có:

$$n_{\text{CuCl}_2} = n_{\text{Cu}} = 0,04 \text{ mol}; n_{\text{FeCl}_2} = 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,12 \text{ mol}$$

Phản ứng của X với dung dịch AgNO_3 tạo ra kết tủa là AgCl và Ag.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Cl và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{AgCl}} = 2n_{\text{CuCl}_2} + 2n_{\text{FeCl}_2} = 0,32 \\ n_{\text{Ag}} = n_{\text{Ag}^+} = n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{AgCl}} = 2.0,08 + 2.0,12 = 0,32 \text{ mol} \\ n_{\text{Ag}} = n_{\text{Ag}^+} = n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{(\text{AgCl}, \text{Ag})} = m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}} = 0,32.143,5 + 0,12.108 = \boxed{58,88 \text{ gam}}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Khử Al_2O_3 , CuO bằng CO, H_2 thì chỉ có Cu bị khử.

Ta thấy: $2n_{(\text{CO}, \text{H}_2)} > 2n_{\text{CuO}}$ suy ra $\begin{cases} \text{CO} \\ \text{H}_2 \end{cases}$ dư, 0,3 mol CuO bị khử hết thành 0,3 mol Cu.

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng của Cu với HNO₃ và bảo toàn nguyên tố

$$\text{đối với Cu, Al, ta có: } \begin{cases} 3n_{\text{NO}} = 2n_{\text{Cu}} = 2.0,3 = 0,6 \\ n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = n_{\text{CuO}} = 0,3 \\ n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 2.0,2 = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} + 3n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} + n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3} = 2.0,3 + 3.0,4 + 0,2 = 2 \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{2}{0,5} = \boxed{4\text{M}}$$

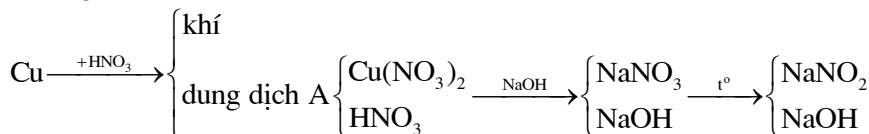
Câu 30:

Hướng dẫn giải

Nếu NaOH chuyển hết thành NaNO₃ rồi sau đó chuyển thành NaNO₂ thì:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{NaNO}_2} = 0,4.69 = 27,6 \text{ gam} > 26,44 \text{ gam} \Rightarrow \text{Vô lí!}$$

Vậy chất rắn là NaNO₂ và một chất có khối lượng mol nhỏ hơn 69, đó là NaOH dư.
Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 40n_{\text{NaOH dư}} + 69n_{\text{NaNO}_2} = 26,44 \\ n_{\text{NaOH dư}} + n_{\text{NaNO}_2} = n_{\text{NaOH ban đầu}} = 0,4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NaNO}_2} = 0,36 \\ n_{\text{NaOH dư}} = 0,04 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{NaNO}_3} = 0,36 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} + 2n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = n_{\text{NaNO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} + 2.0,16 = 0,36 \Rightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = n_{\text{HNO}_3 \text{ ban đầu}} - n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 0,6 - 0,04 = \boxed{0,56 \text{ mol}}$$

Chuyên đề 4:

BẢO TOÀN ELECTRON

Chuyên đề gồm 74 trang

I. PHƯƠNG PHÁP BẢO TOÀN ELECTRON

1. Nội dung phương pháp bảo toàn electron

- Cơ sở của phương pháp bảo toàn electron là định luật bảo toàn electron: Trong phản ứng oxi hóa – khử, tổng số electron mà các chất khử nhường luôn bằng tổng số electron mà các chất oxi hóa nhận.
- Hệ quả của định luật bảo toàn electron:
  - + **Hệ quả 1:** Trong phản ứng oxi hóa – khử, tổng số mol electron mà các chất khử nhường luôn bằng tổng số mol electron mà các chất oxi hóa nhận.
  - + **Hệ quả 2:** Đối với những bài tập liên quan đến phản ứng oxi hóa – khử, nếu số mol electron mà chất khử nhường lớn hơn số mol electron mà chất oxi hóa nhận thì chất khử dư và ngược lại.
- Phương pháp bảo toàn electron là phương pháp giải bài tập hóa học sử dụng các hệ quả của định luật bảo toàn electron.

2. Ưu điểm của phương pháp bảo toàn electron

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ: Dẫn luồng khí CO đi qua hỗn hợp gồm CuO và Fe₂O₃ nung nóng, sau một thời gian thu được chất rắn X và khí Y. Cho Y hấp thụ hoàn toàn vào dung dịch Ba(OH)₂ dư, thu được 29,55 gam kết tủa. Chất rắn X phản ứng với dung dịch HNO₃ dư thu được V lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Giá trị của V là:

- A. 2,24.   B. 4,48.   C. 6,72.   D. 3,36.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

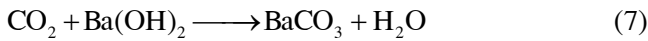
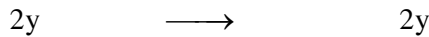
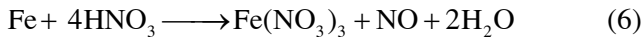
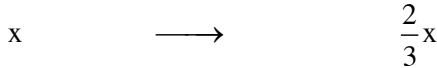
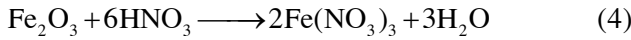
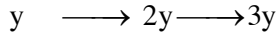
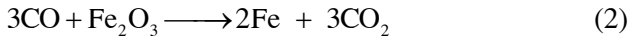
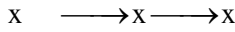
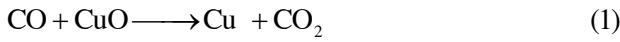
Hướng dẫn giải

Cách 1: Giải theo phương pháp thông thường – Tính toán theo phương trình phản ứng:

Chất rắn X có thể gồm các chất: Cu, Fe, (Fe₂O₃ và CuO) dư, Y là khí CO₂ và có thể còn CO dư.

Gọi số mol của CuO và Fe₂O₃ bị khử bởi CO lần lượt là x và y mol.

Các phản ứng xảy ra:

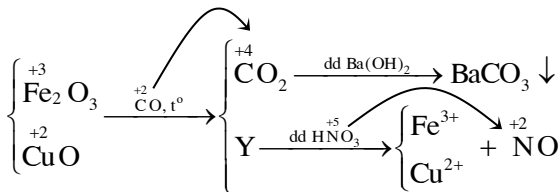
Theo các phương trình phản ứng và giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} = \frac{29,55}{197} = 0,15$$

$$\xrightarrow{\text{theo phương trình}} \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = x + 3y \\ n_{\text{NO}} = \frac{2x}{3} + 2y \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = x + 3y = 0,15 \\ n_{\text{NO}} = \frac{2(x + 3y)}{3} = 0,1 \end{cases} \Rightarrow V_{\text{NO}} = \boxed{2,24 \text{ lít}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp bảo toàn electron

Sơ đồ phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO phản ứng}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3} = 0,15 \text{ mol}$$

Sau phản ứng chỉ có C và N thay đổi số oxi hóa. Vậy chất khử là CO và chất oxi hóa là HNO₃.

Quá trình oxi hóa – khử

Quá trình oxi hóa	Quá trình khử
$\overset{+2}{\text{C}}(\text{CO}) \longrightarrow \overset{+4}{\text{C}}(\text{CO}_2) + 2e \quad (1)$ <p>(1) là quá trình oxi hóa, sản phẩm sinh ra trong quá trình oxi hóa gọi là sản phẩm oxi hóa (CO₂).</p>	$\overset{+5}{\text{N}}(\text{NO}_3^-) + 3e \longrightarrow \overset{+2}{\text{N}}(\text{NO}) \quad (2)$ <p>(2) là quá trình khử, sản phẩm sinh ra trong quá trình khử gọi là sản phẩm khử (NO).</p>

Theo bảo toàn nguyên tố C và bảo toàn electron, ta có:

$$\sum n_{e \text{ nhường}} = 2n_{\text{CO phản ứng}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\sum n_{e \text{ nhận}} = 3n_{\text{NO}}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} \sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Rightarrow n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO}} = \boxed{2,24 \text{ lít}}$$

b. Kết luận

So sánh 2 cách giải ở trên, ta nhận thấy: Phương pháp bảo toàn electron có ưu điểm là trong quá trình làm bài tập thay vì phải viết phương trình phản ứng, học sinh chỉ cần lập sơ đồ phản ứng, tính toán đơn giản và cho kết quả nhanh.

Như vậy, nếu sử dụng phương pháp bảo toàn electron một cách hiệu quả thì có thể tăng đáng kể tốc độ làm bài so với việc sử dụng phương pháp thông thường. Đây là điều rất có ý nghĩa đối với các em học sinh trong quá trình làm bài thi trắc nghiệm.

3. Phạm vi áp dụng

Phương pháp bảo toàn electron có thể giải quyết được hầu hết các bài tập liên quan đến phản ứng oxi hóa – khử trong hóa vô cơ và một số bài tập trong hóa hữu cơ.

- + Một số dạng bài tập thường dùng phương pháp bảo toàn electron:
- + Kim loại tác dụng với phi kim, với dung dịch muối, với dung dịch axit.
- + Hỗn hợp Fe và các oxit của nó tác dụng với dung dịch H_2SO_4 đặc hoặc dung dịch HNO_3 .
- + Muối Fe^{2+} , muối Cl^- phản ứng với dung dịch $\text{KMnO}_4 / \text{H}^+$, $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 / \text{H}^+$.
- + Khử oxit kim loại bằng khí CO , H_2 , phản ứng nhiệt nhôm.
- + Phản ứng điện phân dung dịch chất điện ly.

4. Bảng tính nhanh số mol electron cho, nhận (số electron trao đổi)

Từ ví dụ ở trên, ta thấy có thể tính nhanh số mol electron trao đổi như sau:

- + **Số mol electron** mà chất khử nhường = **số electron** chất khử nhường $\times$ số mol chất khử = **số electron** chất khử nhường $\times$ số mol sản phẩm oxi hóa.
- + **Số mol electron** mà chất oxi hóa nhận = **số electron** chất oxi hóa nhận $\times$ số mol chất oxi hóa = **số electron** chất oxi hóa nhận $\times$ số mol sản phẩm khử.

Bảng tính nhanh số electron trao đổi trong một số quá trình oxi hóa – khử thường gặp

Quá trình oxi hóa	Quá trình khử	Số mol electron trao đổi
$\text{M}^0 \longrightarrow \text{M}^{n+} + ne$ (M là kim loại, n là số electron nhường)	$\text{M}^{n+} + ne \longrightarrow \text{M}^0$	$n.n_{\text{M}}$ hoặc $n.n_{\text{M}^{n+}}$
$2\text{X}^- \longrightarrow \text{X}_2 + 2e$ (X là Cl, Br, I)	$\text{X}_2 + 2e \longrightarrow 2\text{X}^-$	n_{X} hoặc $2n_{\text{X}_2}$
$2\text{O}^{2-} \longrightarrow \text{O}_2 + 4e$	$\text{O}_2 + 4e \longrightarrow 2\text{O}^{2-}$	$4n_{\text{O}_2}$ hoặc $2n_{\text{O}^{2-}}$
$\text{H}_2 \longrightarrow 2\text{H}^+ + 2e$	$2\text{H}^+ + 2e \longrightarrow \text{H}_2$	$2n_{\text{H}_2}$ hoặc n_{H^+}
$\text{S}^n \longrightarrow \text{S}^m + (m - n)e$ (m, n là số oxi hóa $n < m$)	$\text{S}^m + (m - n)e \longrightarrow \text{S}^n$	$(m - n)n_{\text{S}^n}$ hoặc $(m - n)n_{\text{S}^m}$

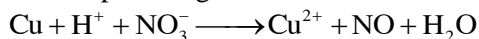
Ví dụ: $S^{+6} \longrightarrow S^{+4} + 2e$		$2n_{S^{+6}}$ hoặc $2n_{S^{+4}}$
$C^n \longrightarrow C^m + (m - n)e$ (m, n là số oxi hóa $n < m$) Ví dụ: $C^{+2} \longrightarrow C^{+4} + 2e$	$C^m + (m - n)e \longrightarrow C^n$	$(m - n)n_{C^n}$ hoặc $(m - n)n_{C^m}$ $2n_{C^{+2}}$ hoặc $2n_{C^{+4}}$
$Fe_3O_4 \longrightarrow 3Fe^{+3} + 1e$		$n_{Fe_3O_4}$ hoặc $\frac{1}{3}n_{Fe^{+3}}$
	$2H^+ + NO_3^- + 1e \longrightarrow NO_2 + H_2O$	n_{NO_2} hoặc $\frac{1}{2}n_{H^+}$ (*)
	$4H^+ + NO_3^- + 3e \longrightarrow NO + 2H_2O$	$3n_{NO}$ hoặc $\frac{3}{4}n_{H^+}$ (*)
	$10H^+ + 2NO_3^- + 8e \longrightarrow N_2O + 5H_2O$	$8n_{N_2O}$
	$12H^+ + 2NO_3^- + 10e \longrightarrow N_2 + 6H_2O$	$10n_{N_2}$
	$10H^+ + NO_3^- + 8e \longrightarrow NH_4^+ + 3H_2O$	$8n_{NH_4^+}$
	$4H^+ + SO_4^{2-} + 2e \longrightarrow SO_2 + 2H_2O$	$2n_{SO_2}$ hoặc $\frac{1}{2}n_{H^+}$ (*)
	$8H^+ + SO_4^{2-} + 6e \longrightarrow S + 4H_2O$	$6n_S$
	$10H^+ + SO_4^{2-} + 8e \longrightarrow H_2S + 4H_2O$	$8n_{H_2S}$
	$Fe_3O_4 + 8e \longrightarrow 3Fe$	$8n_{Fe_3O_4}$
	$Fe_3O_4 + 2e \longrightarrow 3Fe^{2+}$	$2n_{Fe_3O_4}$
	$Mn^a + (a - b)e \longrightarrow Mn^b$ (a, b là số oxi hóa của Mn, $a > b$) Ví dụ: $Mn^{+7} + 5e \longrightarrow Mn^{+2}$	$(a - b)n_{Mn}$ hoặc $(a - b)n_{Mn^b}$ $5n_{Mn^{+7}}$ hoặc $5n_{Mn^{+2}}$
	$Cr^a + (a - b)e \longrightarrow Cr^b$ (a, b là số oxi hóa của Cr, $a > b$) Ví dụ: $Cr^{+6} + 3e \longrightarrow Cr^{+3}$	$(a - b)n_{Cr^a}$ hoặc $(a - b)n_{Cr^b}$ $3n_{Cr^{+6}}$ hoặc $3n_{Cr^{+3}}$

(*) chỉ đúng cho trường hợp chất khử là kim loại.

Đối với các quá trình oxi hóa – khử khác ta tính tương tự.

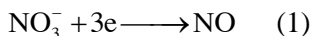
Bổ sung kiến thức: Viết bán phản ứng oxi hóa – khử trong môi trường axit

Ví dụ: Viết quá trình khử của phản ứng sau:

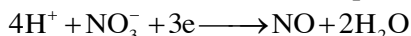

Cách 1: Bảo toàn nguyên tố N, O và H

Bước 1: Viết phương trình nhận electron:

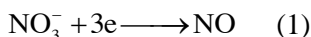

Bước 2: Số nguyên tử N ở hai vế của (1) đã bằng nhau. Vế phải thiếu 2O nên thêm 2H₂O vào vế phải để bảo toàn O, và để bảo toàn H thì phải thêm 4H⁺ vào vế trái:

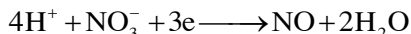

Cách 2: Bảo toàn N, bảo toàn điện tích và bảo toàn H.

Bước 1: Viết phương trình nhận electron:

Bước 2: Số nguyên tử N ở hai vế của (1) đã bằng nhau. Quan sát thấy ở vế trái, tổng điện tích là 4 – (điện tích của 1 ion NO₃⁻ là 1 –, điện tích của 3e là 3 –), trong khi đó tổng điện tích ở vế phải là 0. Để cân bằng điện tích với vế phải, ta thêm 4H⁺ (ứng với điện tích là 4+) vào vế trái. Để bảo toàn H ta thêm 2H₂O vào vế phải:

Nếu viết bán phản ứng khử trong môi trường kiềm thì nên sử dụng cách 2.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Dạng 1: Tính lượng chất trong phản ứng oxi hóa – khử

Phương pháp giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ **bản chất hóa học** của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp bài tập liên quan đến phản ứng oxi hóa – khử mà giữa thông tin đề cho và yêu cầu của đề bài có mối liên hệ với nhau bằng biểu thức:

$$\sum \text{số e nhường} \cdot \text{số mol chất khử} = \sum \text{số e nhận} \cdot \text{số mol sản phẩm khử}$$

thì ta nên dùng phương pháp bảo toàn electron.

Bước 3: Dựa vào sự thay đổi số oxi hóa để xác định **chất khử và chất oxi hóa trong toàn bộ quá trình phản ứng**. Từ đó suy ra số mol electron trao đổi theo số mol chất khử (hoặc sản phẩm oxi hóa), chất oxi hóa (hoặc sản phẩm khử).

Bước 4: Thiết lập phương trình bảo toàn electron. Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Lưu ý:

+ Đối với các nguyên tố mà số oxi hóa thay đổi phức tạp (thường là Fe, N...) thì chỉ cần quan tâm đến số oxi hóa ở trạng thái đầu tiên và cuối cùng.

Trong phương pháp bảo toàn electron, nếu xác định sai hoặc thiếu chất oxi hóa, chất khử thì phương pháp bảo toàn electron không còn đúng nữa.

Các ví dụ minh họa

a. Phản ứng oxi hóa – khử một giai đoạn

Là phản ứng mà các chất oxi hóa và chất khử tác dụng với nhau rồi kết thúc phản ứng. Do đặc điểm như vậy nên việc xác định chất khử, chất oxi hóa và sự thay đổi số oxi hóa nhìn chung là dễ dàng. Vì vậy có thể nhận định rằng đây là dạng bài tập đơn giản (trừ trường hợp phản ứng tạo ra muối amoni nitrat).

Ví dụ 1: Hòa tan hoàn toàn x mol Fe vào dung dịch chứa y mol FeCl₃ và z mol HCl, thu được dung dịch chỉ chứa một chất tan duy nhất. Biểu thức liên hệ giữa x, y và z là

A. $x = y - 2z$.

B. $2x = y + z$.

C. $2x = y + 2z$.

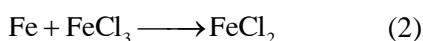
D. $y = 2x$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Ở ví dụ đầu tiên này, chúng tôi xin phép trình bày lời giải một bài tập hóa học theo phương pháp bảo toàn electron thật chi tiết, để bạn đọc tiện theo dõi, đặc biệt là các bạn đọc mới lần đầu tìm hiểu về phương pháp này. Sau này, khi đã hiểu và vận dụng tốt phương pháp bảo toàn electron, ta có thể lướt nhanh qua các bước 1, 2, 3 để vào bước 4, khi đó thời gian giải một bài tập sẽ được rút ngắn đến mức tối đa. Đối với các chuyên đề khác, ở ví dụ đầu tiên chúng tôi cũng trình bày chi tiết như vậy.

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

Chất khử là Fe, chất oxi hóa là Fe trong FeCl₃ và H trong HCl. Chất tan duy nhất là FeCl₂.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Đây là một bài tập liên quan đến phản ứng oxi hóa – khử và yêu cầu của đề bài là tìm mối liên hệ giữa số mol của chất khử và số mol chất oxi hóa, tức là giữa thông tin đề cho và yêu cầu của đề bài có mối liên hệ với nhau bằng biểu thức:

$$\sum \text{số e nhường. số mol chất khử} = \sum \text{số e nhận. số mol sản phẩm khử}$$

Vậy đây là dấu hiệu chúng tỏ bài tập này sẽ sử dụng phương pháp bảo toàn electron.

Bước 3: Dựa vào sự thay đổi số oxi hóa để xác định chất khử và chất oxi hóa trong toàn bộ quá trình phản ứng. Từ đó suy ra số mol electron trao đổi theo số mol chất khử (hoặc sản phẩm oxi hóa), chất oxi hóa (hoặc sản phẩm khử).

Hướng 1: Viết đầy đủ quá trình oxi hóa – khử, suy ra số mol electron trao đổi

Phản ứng	Quá trình oxi hóa	Quá trình khử
$\text{Fe} + \text{HCl} \longrightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2 \quad (1)$	$\overset{0}{\text{Fe}} \longrightarrow \overset{+2}{\text{Fe}} + 2e$	$\overset{+1}{2\text{H}} + 2e \longrightarrow \overset{0}{\text{H}_2}$ $z \longrightarrow z$
$\text{Fe} + \text{FeCl}_3 \longrightarrow \text{FeCl}_2 \quad (2)$	$x \longrightarrow 2x$	$\overset{+3}{\text{Fe}} + 1e \longrightarrow \overset{+2}{\text{Fe}}$ $y \longrightarrow y$

Căn cứ các quá trình oxi hóa – khử, ta thấy: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Số mol electron nhường là } 2x \text{ mol} \\ \text{Số mol electron nhận là } (y + z) \text{ mol} \end{array} \right.$

Hướng 2: Nhắm nhanh số mol electron trao đổi trong các quá trình oxi hóa – khử
 Chất khử là Fe, số oxi hóa của Fe thay đổi từ 0 lên +2, tức là Fe đã nhường 2 electron, nên: $n_{\text{Fe nhường}} = 2n_{\text{Fe}} = 2x \text{ mol}$.

Chất oxi hóa là Fe^{+3} và H^{+1} , số oxi hóa của Fe trong FeCl_3 thay đổi từ +3 về +2, tức là Fe^{+3} đã nhận vào 1 electron, nên: $n_{\text{e nhận}} = n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{FeCl}_3} = y \text{ mol}$

Số oxi hóa của H trong HCl thay đổi từ +1 về 0, tức là H đã nhận vào 1 electron, nên: $n_{\text{e nhận}} = n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} = z \text{ mol}$

Như vậy, tổng số mol electron mà các chất oxi hóa đã nhận là $(y + z) \text{ mol}$.

Bước 4: Thiết lập phương trình: **Tổng số mol electron chất khử nhường bằng tổng số mol electron chất oxi hóa nhận.** Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Giải hệ các phương trình để suy ra số mol của các chất, từ đó suy ra lượng chất cần tìm.

Theo bảo toàn electron, ta thu được:

$$n_{\text{electron nhường}} = n_{\text{electron nhận}} \Rightarrow \boxed{2x = y + z}$$

Lưu ý: Việc nhắm nhanh số mol electron trao đổi rất dễ dàng và giúp cho việc tính toán diễn ra nhanh hơn so với việc phải viết rõ các quá trình oxi hóa – khử. Nó đặc biệt tỏ ra có hiệu quả trong những bài tập có nhiều phản ứng oxi hóa – khử (xem thêm ở ví dụ 6).

Ví dụ 2: Cho m gam bột sắt vào dung dịch hỗn hợp gồm 0,15 mol CuSO_4 và 0,2 mol HCl. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 0,725m gam hỗn hợp kim loại. Giá trị của m là:

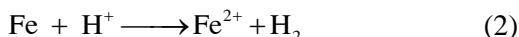
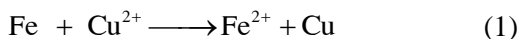
- A. 16,0.   B. 18,0.   C. 16,8.   D. 11,2.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Sau phản ứng, thu được hỗn hợp các kim loại chứng tỏ Fe còn dư, nên Cu^{2+} và H^+ đã phản ứng hết.

Sơ đồ phản ứng:

Chất khử là Fe, số oxi hóa của Fe thay đổi từ 0 lên +2, chất oxi hóa là Cu^{2+} và H^+ , số oxi hóa của Cu thay đổi từ +2 về 0, số oxi hóa của H thay đổi từ +1 về 0.

Áp dụng bảo toàn electron (với cách thức nhắm số mol electron trao đổi như trên), ta có:

$$2n_{\text{Fe phản ứng}} = 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{H}^+} \Leftrightarrow n_{\text{Fe phản ứng}} = 0,25 \text{ mol}$$

Khối lượng chất rắn sau phản ứng là:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Fe dư}} + m_{\text{Cu tạo thành}} = (m - 0,25 \cdot 56) + 0,15 \cdot 64 = 0,725m \Rightarrow m = \boxed{16 \text{ gam}}$$

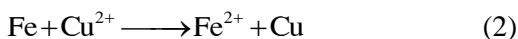
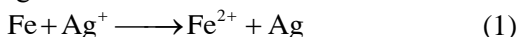
Ví dụ 3: Cho 2,8 gam bột sắt vào 200 ml dung dịch gồm AgNO_3 0,1M và $\text{Cu(NO}_3)_2$ 0,5M, khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam chất rắn X. Giá trị của m là:

- A. 4,72.   B. 4,08.   C. 4,48.   D. 3,20.

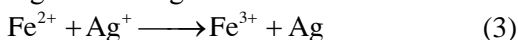
(Đề thi tuyển sinh đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Nếu sau 2 phản ứng trên mà Ag^+ còn dư thì:

Ta thấy: $n_{\text{Ag}^+} = 0,02 \text{ mol} < 2n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} < n_{\text{Ag}^+} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,22 \Rightarrow \text{Ag}^+$ và Fe phản ứng hết, Cu^{2+} dư, muối sắt tạo thành là $\text{Fe(NO}_3)_2$. Chất rắn là Ag và Cu. Vậy chỉ xảy ra hai phản ứng (1) và (2).

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Fe}} = n_{\text{Ag}^+} + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow 2.0,05 = 0,02 + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTCu}} n_{\text{Cu tạo thành}} = n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = 0,04 \text{ mol.}$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Ag tạo thành}} + m_{\text{Cu tạo thành}} = 0,02.108 + 0,04.64 = 4,72 \text{ gam}$$

Lưu ý: Tại sao $n_{\text{Ag}^+} < 2n_{\text{Fe}} < n_{\text{Ag}^+} + 2n_{\text{Cu}^{2+}}$ thì suy ra Ag^+ và Fe phản ứng hết, Cu^{2+} vẫn còn dư.

Trả lời: Ta thấy n_{Ag^+} chính là số mol electron mà Ag^+ nhận để tạo ra Ag, $2n_{\text{Cu}^{2+}}$ là số mol electron mà Cu^{2+} nhận để chuyển thành Cu, $2n_{\text{Fe}}$ là số mol electron mà Fe nhường trong phản ứng. Nên $n_{\text{Ag}^+} < 2n_{\text{Fe}}$ chứng tỏ Ag^+ đã tham gia phản ứng hết, $2n_{\text{Fe}} < n_{\text{Ag}^+} + 2n_{\text{Cu}^{2+}}$ chứng tỏ Fe phản ứng hết và muối còn dư. Vì Ag^+ đã phản ứng hết nên chỉ có Cu^{2+} dư.

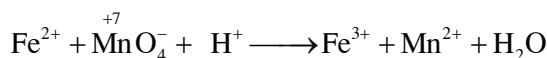
Ví dụ 4: Hòa tan 25 gam hỗn hợp X gồm FeSO_4 và $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ vào nước, thu được 150 ml dung dịch Y. Thêm H_2SO_4 (dư) vào 20 ml dung dịch Y rồi chuẩn độ toàn bộ dung dịch này bằng dung dịch KMnO_4 0,1M thì dùng hết 30 ml dung dịch chuẩn. Phần trăm khối lượng FeSO_4 trong hỗn hợp X là:

- A. 13,68%.   B. 68,4%.   C. 9,12%.   D. 31,6%.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng chuẩn độ dung dịch Y bằng dung dịch KMnO_4 là nhằm xác định nồng độ mol/lít của ion Fe^{2+} :

Chất khử là Fe trong FeSO_4 , chất oxi hóa là Mn trong KMnO_4 .

Áp dụng bảo toàn electron, ta có: $n_{\text{FeSO}_4} = 5n_{\text{KMnO}_4} = 5.0,1.0,03 = 0,015 \text{ mol}$

Phần trăm khối lượng của FeSO₄ trong hỗn hợp X là:

$$\%FeSO_4 = \frac{0,015.152}{3,333}.100\% = \boxed{68,4\%}$$

Lưu ý: Trong 150 ml dung dịch Y có 25 gam hỗn hợp FeSO₄ và Fe₂(SO₄)₃.

⇒ Trong 20 ml dung dịch Y có $\frac{20.25}{150} = 3,333$ gam hỗn hợp FeSO₄ và Fe₂(SO₄)₃.

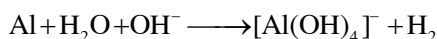
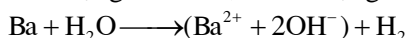
Ví dụ 5: Hỗn hợp X gồm Ba và Al. Cho m gam X vào nước dư, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 8,96 lít khí H₂ (đktc). Mặt khác, hòa tan hoàn toàn m gam X bằng dung dịch NaOH, thu được 15,68 lít khí H₂ (đktc). Giá trị của m là

- A. 29,9.   B. 24,5.   C. 19,1.   D. 16,4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng là Ba tác dụng với H₂O, Al tác dụng với H₂O và ion OH⁻ :

Coi phản ứng của X với H₂O dư là thí nghiệm 1 (TN₁), phản ứng của X với dung dịch NaOH là thí nghiệm 2 (TN₂). Theo giả thiết ta thấy, trong các TN₁ và TN₂, Ba đều phản ứng hết.

Ta thấy: Trong phản ứng với H₂O (TN₁), nhôm chưa phản ứng hết (vì lượng khí thu được khi X phản ứng với dung dịch NaOH (TN₂) lớn hơn lượng khí thu được khi X phản ứng với H₂O).

Gọi x, y là số mol của Ba và Al ban đầu.

Ở TN₁, Al dư nên dung dịch chứa Ba[Al(OH)₄]₂: x mol. Vậy ở TN₁, số mol Al phản ứng là 2x mol.

Áp dụng bảo toàn electron cho các phản ứng ở TN₁ và TN₂, ta có:

$$\xrightarrow{TN_1} 2n_{Ba} + 3n_{Al \text{ phản ứng}} = 2n_{H_2} \Leftrightarrow 2x + 3.2x = 2.0,4 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{TN_2} 2n_{Ba} + 3n_{Al \text{ ban đầu}} = 2n_{H_2} \Leftrightarrow 2x + 3n_{Al \text{ ban đầu}} = 2.0,7 \Leftrightarrow n_{Al \text{ ban đầu}} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_X = m_{Al} + m_{Ba} = 0,4.27 + 0,1.137 = \boxed{24,5 \text{ gam}}$$

Ví dụ 6: Cho hỗn hợp X dạng bột gồm Al, Fe, Cu. Hòa tan 23,4 gam X vào dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng, dư thu được 0,675 mol SO₂ (là sản phẩm khử duy nhất). Cho 23,4 gam X vào bình chứa 850 ml dung dịch H₂SO₄ loãng 1M (dư) sau khi phản ứng hoàn toàn thu được khí Y, dẫn toàn bộ khí Y vào ống đựng bột CuO đun nóng, thấy khối lượng chất rắn trong ống giảm 7,2 gam so với ban đầu. Số mol Al, Fe, Cu trong hỗn hợp X lần lượt là:

- A. 0,15 mol, 0,2 mol, 0,2 mol.   B. 0,2 mol, 0,2 mol, 0,15 mol.
C. 0,2 mol, 0,15 mol, 0,15 mol.   D. 0,15 mol, 0,15 mol, 0,15 mol.

Hướng dẫn giải

Phản ứng của X với H₂SO₄ đặc (1), chất khử là Al, Fe, Cu, chất oxi hóa là $\overset{+6}{S}$ trong H₂SO₄ đặc, sản phẩm khử là SO₂.

Phản ứng của X với H_2SO_4 loãng (2), chất khử là Fe, Al, chất oxi hóa là $\overset{+1}{\text{H}}$ trong H_2SO_4 loãng, sản phẩm khử là H_2 .

Phản ứng của H_2 với CuO (3), chất khử là H_2 , chất oxi hóa là CuO. Ở (3) khối lượng chất rắn giảm là khối lượng O trong oxit CuO bị tách ra để chuyển vào nước ($\text{CuO} + \text{H}_2 \longrightarrow \text{Cu} + \text{H}_2\text{O}$).

Suy ra: $n_{\text{CuO phản ứng}} = n_{\text{O}} = \frac{7,2}{16} = 0,45 \text{ mol}$.

Theo giả thiết và áp dụng phương pháp bảo toàn electron cho các phản ứng (1), (2),

$$(3), \text{ ta thu được hệ phương trình: } \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} = 23,4 & (4) \\ 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{SO}_2} = 2,0,675 & (5) \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} & (6) \\ 2n_{\text{H}_2} = 2n_{\text{CuO}} = 2,0,45 & (7) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thay (7) vào (6)}} \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} = 23,4 \\ 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 1,35 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} = 0,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Lưu ý: Việc biểu diễn trực tiếp số mol của các chất là các ẩn số trong hệ phương trình bước đầu có thể gây khó khăn đối với hầu hết các bạn đọc khi tham khảo cuốn sách này, vì bạn đọc thường quen với cách biểu diễn số mol của các chất theo các ẩn là x, y, z ... Vậy tại sao tôi vẫn lựa chọn cách biểu diễn này, có hai lý do:

+ **Thứ nhất:** Chúng ta muốn tăng tốc độ tính toán thì điều quan trọng là phải **nhằm nhanh được số mol electron trao đổi**, việc biểu diễn trực tiếp số mol của các chất chính là nhằm mục đích đó. Ví dụ để thiết lập biểu thức bảo toàn electron cho phản ứng (1), ta làm như sau: Viết biểu thức với một bên là tổng số mol chất khử, bên kia là số mol sản phẩm khử: $n_{\text{Al}} + n_{\text{Fe}} + n_{\text{Cu}} = n_{\text{SO}_2}$. Sau đó nhằm nhanh hệ số của các ẩn: Al và Fe nhường 3 electron nên hệ số mol của Al và Fe là 3, Cu nhường 2 electron nên hệ số mol của Cu là 2, để tạo ra SO_2 thì $\overset{+6}{\text{S}}$ đã nhận vào 2 electron để tạo ra $\overset{+4}{\text{S}} (\text{SO}_2)$ nên hệ số mol SO_2 là 2. Như vậy biểu thức bảo toàn electron sẽ là:

$$3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{SO}_2}$$

+ **Thứ hai:** Việc biểu diễn trực tiếp số mol của các chất là các ẩn số rõ ràng là trực quan hơn (dễ nhìn hơn) so với việc biểu diễn dưới dạng các ẩn là x, y, z, ... chỉ có điều các bạn chưa quen mà thôi. Và chúng tôi tin tưởng rằng các bạn sẽ nhanh chóng quen với cách biểu diễn này.

Ví dụ 7: Cho 19,64 gam hỗn hợp X gồm Fe, Cu, Ag vào dung dịch HCl dư thu được 3,136 lít H_2 (đktc). Mặt khác cho toàn bộ X vào dung dịch HNO_3 loãng thu được V lít NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc), dung dịch Y và 12,92 gam chất rắn Z. Giá trị của V là:

- A. 1,792.   B. 2,24.   C. 4,48.   D. 3,36.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, năm 2011)

Hướng dẫn giải

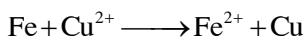
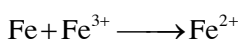
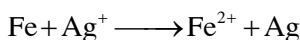
Cho X vào HCl chỉ có Fe phản ứng.

Theo bảo toàn electron, ta có: $n_{\text{Fe}} = n_{\text{H}_2} = \frac{3,136}{22,4} = 0,14 \text{ mol}$

$$\Rightarrow m_{(\text{Cu, Ag})} = m_X - m_{\text{Fe}} = 19,64 - 0,14 \cdot 56 = 11,8 \text{ gam}$$

Sau khi phản ứng của hỗn hợp X gồm Fe, Cu, Ag với dung dịch HNO₃, ta nhận thấy $m_{\text{chất rắn Z}} = 12,92 \text{ gam} > m_{(\text{Cu, Ag})} = 11,8 \text{ gam}$ chứng tỏ trong Z có Fe dư.

Vậy dung dịch Y chỉ có muối Fe(II), vì sau khi HNO₃ phản ứng hết sẽ tiếp tục xảy ra các phản ứng:

$$\Rightarrow n_{\text{Fe phản ứng với HNO}_3} = \frac{19,64 - 12,92}{56} = 0,12 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{NO}} = 2n_{\text{Fe phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NO}} = \frac{2 \cdot 0,12}{3} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO (dktc)}} = 0,08 \cdot 22,4 = \boxed{1,792 \text{ lít}}$$

Xét phản ứng của kim loại với dung dịch HNO₃:

Trong phản ứng của kim loại với dung dịch HNO₃, vì electron và gốc NO₃⁻ tạo muối nitrat kim loại đều mang điện tích là 1 -, nên kim loại nhường đi bao nhiêu electron thì ion kim loại sẽ nhận về bấy nhiêu gốc NO₃⁻ để bảo toàn điện tích. Nên suy ra:

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối nitrat kim loại}} = n_{\text{electron trao đổi}}$$

Mở rộng ra, ta thấy:

Trong phản ứng của kim loại với dung dịch H₂SO₄ thì:

$$n_{\text{SO}_4^{2-} \text{ tạo muối}} = \frac{n_{\text{electron trao đổi}}}{2}$$

Bây giờ ta sẽ sử dụng kết quả trên để giải các bài tập ở các ví dụ 8, 9 và 10:

Ví dụ 8: Hỗn hợp X gồm 14 gam Fe và 5,4 gam Al. Cho X tác dụng với dung dịch HNO₃, chỉ thoát ra khí N₂ (sản phẩm khử duy nhất). Thể tích dung dịch HNO₃ 2M tối thiểu cần dùng để hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X là:

- A. 720 ml.   B. 840 ml.   C. 660 ml.   D. 780 ml.

Hướng dẫn giải

Thể tích HNO₃ tối thiểu cần dùng để hòa tan hết hỗn hợp kim loại X khi muối sắt tạo thành là muối Fe (II). Vì nếu tạo thành muối Fe (III) thì lượng electron nhường nhiều hơn, nên số mol electron nhận cũng nhiều hơn, tức là HNO₃ cần dùng nhiều

hơn. Ngoài ra số mol NO_3^- tạo muối Fe(III) cũng nhiều hơn số mol NO_3^- tạo muối Fe (II).

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{electron trao đổi}} = 10n_{\text{N}_2} = 2n_{\text{Fe}} + 3n_{\text{Al}} = 2.0,25 + 3.0,2 = 1,1 \Rightarrow n_{\text{N}_2} = 0,11 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố N và bảo toàn điện tích, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối nitrat kim loại}} + n_{\text{N trong sản phẩm khử}}$$

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối nitrat kim loại}} = n_{\text{electron trao đổi}}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = \underbrace{n_{\text{electron trao đổi}}}_{1,1} + \underbrace{n_{\text{N trong N}_2}}_{2.0,11} = 1,32 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{HNO}_3} = \frac{1,32}{2} = 0,66 \text{ lít} = \boxed{660 \text{ ml}}$$

Ví dụ 9: Cho m gam hỗn hợp Fe và Cu có tỉ lệ số mol là 1:1 tác dụng với lượng vừa đủ với V lít dung dịch HNO_3 1M. Khi phản ứng kết thúc thu được dung dịch A (không chứa muối amoni), 13,44 lít hỗn hợp khí NO và NO_2 (đktc) có tỉ khối so với hidro là 19 và 4m/15 gam chất rắn. Giá trị của m và V là:

- A. 60 và 1,8. B. 48 và 1,8.
C. 48 và 1,2. D. 72 và 1,2.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = \frac{13,44}{22,4} = 0,6 \text{ mol} \\ \overline{M}_{(\text{NO}, \text{NO}_2)} = \frac{30n_{\text{NO}} + 46n_{\text{NO}_2}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}} = 19.2 = 38 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Khối lượng chất rắn còn lại là $\frac{4m}{15}$ gam nhỏ hơn khối lượng của Cu là $\frac{64m}{120}$ gam,

chứng tỏ Cu đã phản ứng một phần và Fe đã tham gia phản ứng hết (vì Fe có tính khử mạnh hơn Cu). Chất rắn là Cu còn dư. Do Cu dư nên dung dịch A có chứa $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$. Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Cu}} = \frac{m}{120} \text{ mol}$$

$$2n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu phản ứng}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}$$

$$\Leftrightarrow 2. \frac{m}{120} + 2. \left(\frac{m}{120} - \frac{4m}{15.64} \right) = 3.0,3 + 0,3 \Rightarrow m = \boxed{48 \text{ gam}}$$

Vận dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối nitrat kim loại}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}$$

$$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối nitrat kim loại}} + n_{\text{N trong sản phẩm khử}}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = (3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}) + (n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}) = 1,8 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd HNO}_3 \text{ 1M}} = \boxed{1,8 \text{ lít}}$$

Ví dụ 10: Cho 12,9 gam hỗn hợp Al, Mg phản ứng vừa hết với dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng. Sau phản ứng thu được 0,125 mol S; 0,2 mol SO_2 và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được m gam muối. Giá trị của m là:

- A. 68,1.   B. 84,2.   C. 64,2.   D. 123,3.

Hướng dẫn giải

Sử dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn electron, ta có:

$$n_{SO_4^{2-} \text{ tạo muối}} = \frac{n_{\text{electron trao đổi}}}{2} = \frac{6n_S + 2n_{SO_2}}{2} = 0,575 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{SO_4^{2-} \text{ tạo muối}} = 12,9 + 0,575.96 = \boxed{68,1 \text{ gam}}$$

Ví dụ 11: Hòa tan hoàn toàn m gam Al bằng dung dịch HNO_3 loãng, thu được 5,376 lít (đktc) hỗn hợp khí X gồm N_2 , N_2O và dung dịch chứa 8m gam muối. Tỷ khối của X so với H_2 bằng 18. Giá trị của m là

- A. 17,28.   B. 19,44.   C. 18,90.   D. 21,60.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{N_2} + n_{N_2O} = \frac{5,376}{22,4} = 0,24 \\ \overline{M}_{(N_2, N_2O)} = \frac{28n_{N_2} + 44n_{N_2O}}{n_{N_2} + n_{N_2O}} = 18,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{N_2} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{N_2O} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{Al(NO_3)_3} = n_{Al} = \frac{m}{27} = 0,037m \Rightarrow m_{Al(NO_3)_3} = 213.0,037m = 7,888m < 8m$$

Suy ra phản ứng tạo ra cả muối NH_4NO_3 .

$$\Rightarrow m_{NH_4NO_3} = 8m - 7,888m = 0,112m \text{ gam} \Rightarrow n_{NH_4NO_3} = \frac{0,112m}{80} = 0,0014m \text{ (mol)}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

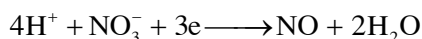
$$3n_{Al} = 8n_{N_2O} + 10n_{N_2} + 8n_{NH_4NO_3}$$

$$\Leftrightarrow 3.0,037m = 8.0,12 + 10.0,12 + 8.0,0014m \Leftrightarrow m = \boxed{21,6 \text{ gam}}$$

Lưu ý: Đối với phản ứng của Mg, Al, Zn với dung dịch HNO_3 loãng, ngoài những sản phẩm khử là khí N_2 , N_2O , NO thì trong dung dịch còn có thể có một sản phẩm khử khác là muối NH_4NO_3 .

Xét phản ứng của kim loại hoặc muối chứa ion kim loại còn có tính khử (ví dụ Fe^{2+} trong muối $FeCl_2$, $Fe(NO_3)_2$ ...) với ion NO_3^- trong môi trường H^+ .

Từ bán phản ứng khử ion NO_3^- thành sản phẩm khử NO:

Suy ra: nếu $\frac{n_{H^+}}{n_{NO_3^-}} > 4$ thì H^+ dư, ngược lại nếu $\frac{n_{H^+}}{n_{NO_3^-}} < 4$ thì NO_3^- dư.

+ Nếu H^+ dư thì số mol electron trao đổi được tính theo ion NO_3^- :

$$n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} \quad \text{và trong trường hợp này} \quad n_{\text{NO}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}}$$

+ Nếu NO_3^- dư thì ta tính số mol electron trao đổi theo ion H^+ :

$$n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{3}{4}n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} \quad \text{và trong trường hợp này} \quad n_{\text{NO}} = \frac{1}{4}n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}}$$

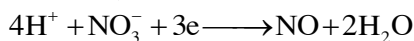
Bây giờ ta sẽ sử dụng kết quả trên để giải bài tập ở các ví dụ 12, 13, 14:

Ví dụ 12: Cho a mol Fe tan hoàn toàn trong dung dịch chứa b mol HNO_3 (tỉ lệ số mol a: b = 16: 61), thu được một sản phẩm khử duy nhất là NO và dung dịch chỉ chứa muối nitrat. Số mol electron do lượng Fe trên nhường khi bị hoà tan là:

- A. 2a.   B. 3a.   C. 0,75b.   D. b.

Hướng dẫn giải

Vì dung dịch sau phản ứng chỉ chứa muối nitrat nên HNO_3 đã phản ứng hết. Vậy ta tính số mol electron mà Fe nhường theo lượng H^+ ban đầu (không tính theo Fe vì có thể Fe chưa chuyển hết thành Fe^{3+}):

$$b \longrightarrow 0,75b$$

Theo bảo toàn electron, ta có: $n_{\text{Fe nhường}} = \frac{3}{4}n_{\text{H}^+} = \frac{3}{4}b = \boxed{0,75b}$

Ví dụ 13: Thực hiện hai thí nghiệm:

+ Thí nghiệm 1: Cho 3,84 gam Cu phản ứng với 80 ml dung dịch HNO_3 1M thoát ra V_1 lít NO.

+ Thí nghiệm 2: Cho 3,84 gam Cu phản ứng với 80 ml dung dịch chứa HNO_3 1M và H_2SO_4 0,5 M thoát ra V_2 lít NO. Biết NO là sản phẩm khử duy nhất, các thể tích khí đo ở cùng điều kiện.

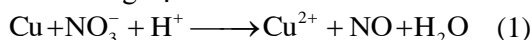
Quan hệ giữa V_1 và V_2 là

- A. $V_2 = V_1$.   B. $V_2 = 2V_1$.   C. $V_2 = 2,5V_1$.   D. $V_2 = 1,5V_1$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng ở các thí nghiệm là:

Với dạng bài tập này, các tác giả thường sử dụng phương trình ion rút gọn. Tuy nhiên, nếu sử dụng bảo toàn electron kết hợp với bán phản ứng ion – electron thì sẽ ngắn gọn hơn.

Ở thí nghiệm 1:

$$\sum n_e \text{ chất khử nhường} = \sum n_e \text{ chất oxi hóa nhận} \Leftrightarrow 2n_{\text{Cu (TN}_1)} = \frac{3}{4}n_{\text{H}^+} \Leftrightarrow n_{\text{Cu (TN}_1)} = 0,03 \text{ mol}$$

Ở thí nghiệm 2 người ta cho thêm H_2SO_4 nhằm mục đích cung cấp thêm H^+ để phản ứng oxi hóa Cu tiếp tục diễn ra. Vì $\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} = \frac{0,16}{0,08} = 2 < 4 \Rightarrow \text{NO}_3^-$ dư, nên số mol

electron nhận tính theo H^+ .

Tính tương tự như trên, ta có:

$$n_{\text{Cu}(\text{TN}_2)} = 0,06 \text{ mol} = n_{\text{Cu}(\text{ban đầu})} \Rightarrow \text{Cu vừa hết}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{\text{Cu}(\text{TN}_1)}}{n_{\text{Cu}(\text{TN}_2)}} = \frac{n_{\text{NO}(\text{TN}_1)}}{n_{\text{NO}(\text{TN}_2)}} = \frac{V_{\text{NO}(\text{TN}_1)}}{V_{\text{NO}(\text{TN}_2)}} = \frac{V_1}{V_2} = \frac{1}{2} \Rightarrow \boxed{V_2 = 2V_1}$$

Ví dụ 14: Cho 0,3 mol bột Cu và 0,6 mol $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ vào dung dịch chứa 0,9 mol H_2SO_4 (loãng). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được V lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Giá trị của V là

- A. 6,72.   B. 8,96.   C. 4,48.   D. 10,08.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Chất khử là Cu, Fe^{2+} , chất oxi hóa là NO_3^- trong môi trường H^+ .

Do $\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} = \frac{1,8}{1,2} = 1,5 < 4 \Rightarrow \text{H}^+$ thiếu, nên số mol electron nhận tính theo H^+ .

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$\frac{3}{4} n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{Cu}} + n_{\text{Fe}^{2+}} = 2,0,3 + 0,6 \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 1,6 \text{ mol} < 1,8 \text{ mol}$$

$\Rightarrow \text{H}^+$ và NO_3^- còn dư, Cu và Fe^{2+} đã phản ứng hết.

Ta có: $n_{\text{NO}} = \frac{1}{4} n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = \frac{1}{4} \cdot 1,6 = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO}(\text{đktc})} = \boxed{8,96 \text{ lít}}$

Lưu ý: Ở bài trên nếu $2n_{\text{Cu}} + n_{\text{Fe}^{2+}} > \frac{3}{4} n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}}$ thì H^+ phản ứng hết, khi đó số mol

NO sẽ tính theo mol H^+ ban đầu. Nếu đề bài yêu cầu tính khối lượng các chất trong dung dịch thì ta phải chú ý đến thứ tự oxi hóa: Cu có tính khử mạnh hơn nên bị oxi hóa trước Fe^{2+} .

Ví dụ 15: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp gồm 9,75 gam Zn và 2,7 gam Al vào 200 ml dung dịch chứa đồng thời HNO_3 2M và H_2SO_4 1,5M thu khí NO (sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu khối lượng muối khan là:

- A. 41,25 gam.   B. 53,65 gam.   C. 44,05 gam.   D. 49,65 gam.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{\text{H}^+} = n_{\text{HNO}_3} + 2 = 0,2 \cdot 2 + 2 \cdot 0,2 \cdot 1,5 = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{HNO}_3} = 0,2 \cdot 2 = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,2 \cdot 1,5 = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Bản chất phản ứng: Zn, Al là chất khử, NO_3^- trong môi trường H^+ là chất oxi hóa.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Zn}} = 3n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow 3 \cdot 0,1 + 2 \cdot 0,15 = 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 0,8 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Sau phản ứng trong dung dịch có:

$$2n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 3 \sum n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Fe}} = \frac{3,0,07 - 0,0325 \cdot 2}{2} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe}} = 0,075 \cdot 56 = \boxed{4,06 \text{ gam}}$$

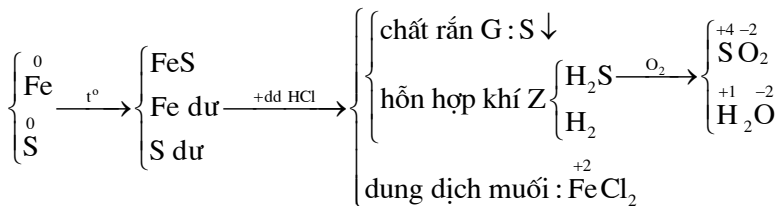
Ví dụ 17: Trộn 5,6 gam bột sắt với 3,2 gam bột lưu huỳnh rồi nung nóng trong điều kiện không có không khí, thu được hỗn hợp rắn Y. Cho Y tác dụng với lượng dư dung dịch HCl, giải phóng hỗn hợp khí Z và còn lại một phần không tan G. Đốt cháy hoàn toàn Z và G cần vừa đủ V lít O₂ (ở đktc). Giá trị của V là:

- A. 2,8.   B. 3,36.   C. 3,08.   D. 4,48.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra: Z gồm H₂S và H₂, G là S. Vậy phản ứng của S với Fe xảy ra không hoàn toàn, Y gồm FeS, S dư và Fe dư.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng ta nhận thấy: Chất khử là Fe và S, sau phản ứng số oxi hóa của Fe là +2, của S là +4, chất oxi hóa sẽ là O₂, sau phản ứng số oxi hóa của oxi là -2. Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Fe}} + 4n_{\text{S}} = 4n_{\text{O}_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{2 \cdot 0,1 + 4 \cdot 0,1}{4} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{O}_2} = 0,15 \cdot 22,4 = \boxed{3,36 \text{ lít}}$$

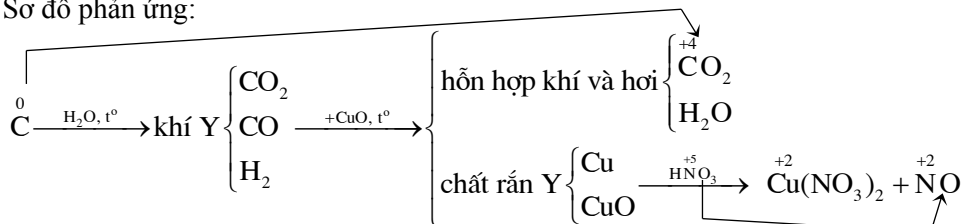
Ví dụ 18: Cho hơi nước đi qua than nóng đỏ, thu được 15,68 lít hỗn hợp khí X (đktc) gồm CO, CO₂ và H₂. Cho toàn bộ X tác dụng hết với CuO (dư) nung nóng, thu được hỗn hợp chất rắn Y. Hòa tan toàn bộ Y bằng dung dịch HNO₃ (loãng, dư) được 8,96 lít NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Phần trăm thể tích khí CO trong X là:

- A. 18,42%.   B. 28,57%.   C. 14,28%.   D. 57,15%.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử là C, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử của HNO₃ là NO.

Trong quá trình phản ứng này, số oxi hóa của C tăng từ 0 lên +4, số oxi hóa của N giảm từ +5 về +2.

Theo giả thiết, bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} + n_{\text{CO}} + n_{\text{H}_2} = 0,7 \\ 4n_{\text{C}} = 3n_{\text{NO}} = 3 \cdot \frac{8,96}{22,4} = 1,2 \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}} = 0,3 \\ n_{\text{CO}_2} + n_{\text{CO}} + n_{\text{H}_2} = 0,7 \Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} + n_{\text{CO}} = 0,3 (*) \end{cases} \\ n_{\text{CO}_2} + n_{\text{CO}} = n_{\text{C}} \end{cases}$$

Để thấy O trong CO và CO₂ là O của H₂O, H₂ sinh ra là H của nước.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, O, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{H}_2} = 0,4 \\ n_{\text{CO}} + 2n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{CO}} + 2n_{\text{CO}_2} = 0,4 (**).$$

Giải hệ phương trình (*) và (**): $\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{CO}} = \frac{0,2}{0,7} \cdot 100\% = \boxed{28,57\%}$

Từ kết quả trên ta thấy:

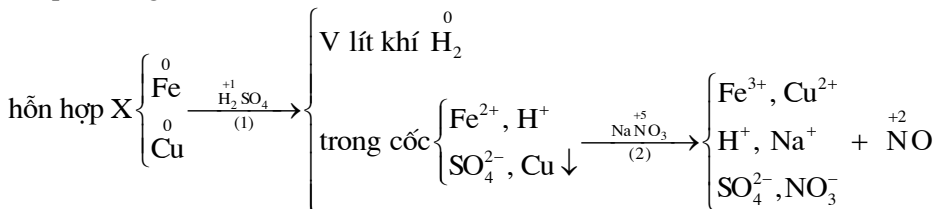
Trong phản ứng khử C bằng hơi nước, ta có: $n_{\text{H}_2} = n_{\text{CO}} + 2n_{\text{CO}_2}$

Ví dụ 19: Cho m gam hỗn hợp X gồm Fe, Cu vào cốc chứa dung dịch H₂SO₄ loãng, dư thu được V lít khí H₂. Thêm tiếp NaNO₃ (dư) vào cốc đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy thoát ra 1,5V lít khí NO duy nhất bay ra. Thể tích khí đo ở cùng điều kiện. Tính % khối lượng Cu trong hỗn hợp X.

- A. 66,67%.   B. 53,33%.   C. 64,0%.   D. 33,33%.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Để đơn giản cho việc tính toán ta coi V lít H₂ ứng với 1 mol H₂. Suy ra 1,5V lít NO ứng với 1,5 mol NO.

Trong phản ứng (1), Fe là chất khử và H⁺ là chất oxi hóa. Trong phản ứng (2), Cu, Fe²⁺ là chất khử, NO₃⁻ trong môi trường H⁺ là chất oxi hóa.

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và (2), ta có: $\begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} = 2.1 \\ 2n_{\text{Cu}} + n_{\text{Fe}^{2+}} = 3n_{\text{NO}} = 3.1,5 \end{cases}$

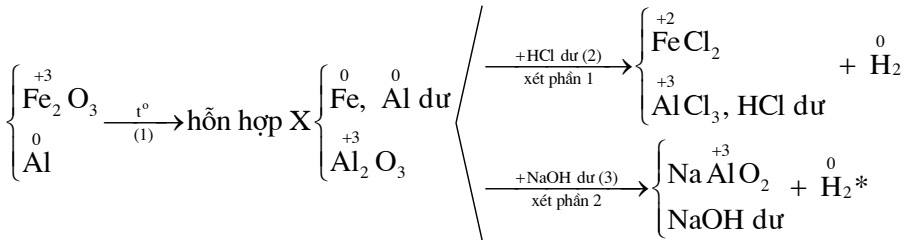
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}} = 1,75 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \% \text{Cu} = \frac{1,75 \cdot 64}{1,56 + 1,75 \cdot 64} \cdot 100 = \boxed{66,67\%}$$

Ví dụ 20: Nung hỗn hợp bột gồm Al và Fe₂O₃ (trong điều kiện không có oxi), thu được hỗn hợp chất rắn X. Chia X thành 2 phần bằng nhau:

+ Cho phần 1 vào dung dịch HCl (dư) thu được 7,84 lít khí H₂ (đktc).
 + Cho phần 2 vào dung dịch NaOH (dư) thu được 3,36 lít khí H₂ (đktc).
 Biết rằng các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp X là:
A. 42,32%.   B. 46,47%.   C. 66,39%.   D. 33,61%.
(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

Cho chất rắn X tác dụng với dung dịch NaOH thấy giải phóng khí H₂, chứng tỏ trong X có Al dư. Vì phản ứng xảy ra hoàn toàn nên suy ra Fe₂O₃ đã phản ứng hết, X gồm Al dư, Fe và Al₂O₃.
 Sơ đồ phản ứng:

- + Ở hướng phản ứng (1), (2): Al là chất khử, chất oxi hóa là Fe₂O₃ và HCl, sản phẩm khử của HCl là H₂. Ở hướng phản ứng này, số oxi hóa của sắt thay đổi từ +3 xuống +2, số oxi hóa của nhôm thay đổi từ 0 lên +3, số oxi hóa của H thay đổi từ số oxi hóa +1 xuống 0.
- + Ở hướng phản ứng (1), (3): Al là chất khử, chất oxi hóa là Fe₂O₃ và H₂O trong dung dịch NaOH, sản phẩm khử của H₂O là H₂. Ở hướng phản ứng này, số oxi hóa của sắt thay đổi từ +3 xuống 0, số oxi hóa của nhôm thay đổi từ 0 lên +3, số oxi hóa của H thay đổi từ +1 xuống 0.

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) + (2) và (1) + (3), ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTE}} \left\{ \begin{array}{l} 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 2n_{\text{H}_2} \\ 3n_{\text{Al}} = 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 2n_{\text{H}_2}^* \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 3n_{\text{Al}} - 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2.0,35 \\ 3n_{\text{Al}} - 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2.0,15 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Al}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_X = m_{(\text{Al}, \text{Fe}_2\text{O}_3) \text{ ban đầu}} = 0,3.27 + 0,1.160 = 24,1 \text{ gam} \\ n_{\text{Fe trong X}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2.0,1 = 0,2 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Vậy phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp X là:

$$\%m_{\text{Fe trong X}} = \frac{0,2.56}{24,1} . 100\% = \boxed{46,47\%}$$

Dạng 2: Xác định chất khử, sản phẩm khử

Phương pháp giải

Để xác định chất khử, sản phẩm khử trong phản ứng ta làm như sau:
 Đối với việc tìm chất khử là kim loại: Dựa vào giả thiết và áp dụng bảo toàn electron để lập các phương trình toán học, từ đó suy ra biểu thức liên quan giữa nguyên tử khối của kim loại (M) và số oxi hóa của nó (n). Thử với n bằng 1, 2, 3

suy ra giá trị M phù hợp.

Đối với việc xác định sản phẩm khử (NO, N₂, SO₂, H₂S...) hoặc các chất khử khác (FeO, Fe₃O₄...): Ta tính xem quá trình khử hoặc quá trình oxi hóa đã trao đổi bao nhiêu electron, từ đó ta suy ra công thức của sản phẩm khử hoặc chất khử.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Khi cho 9,6 gam Mg tác dụng hết với dung dịch H₂SO₄ đậm đặc, thấy có 49 gam H₂SO₄ tham gia phản ứng, tạo muối MgSO₄, H₂O và sản phẩm khử X. X là:

- A. SO₂.   B. S.   C. H₂S.   D. SO₂, H₂S.

Hướng dẫn giải

Từ bản chất phản ứng ta thấy: X có thể là S hoặc H₂S hoặc SO₂.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Mg và S, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{\text{MgSO}_4} = n_{\text{Mg}} = 0,4 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_X = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} - n_{\text{MgSO}_4} = n_X = 0,1 \text{ mol}$$

Giả sử số electron mà S⁺⁶ đã nhận vào để tạo ra sản phẩm X là n, ta có:

$$\sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} = n.n_X \Rightarrow n = 8 \Rightarrow \text{S} + 8e \rightarrow \overset{-2}{\text{S}} \Rightarrow \text{X là } \boxed{\text{H}_2\text{S}}$$

Ví dụ 2: Hòa tan 5,95 gam hỗn hợp Al, Zn có tỉ lệ mol tương ứng 2 : 1 bằng dung dịch HNO₃ loãng dư thu được 0,896 lít khí X là sản phẩm khử duy nhất ở đktc. X là:

- A. NO.   B. N₂.   C. N₂O.   D. NO₂.

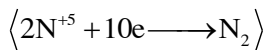
Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 65n_{\text{Zn}} = 5,95 \\ n_{\text{Al}} : n_{\text{Zn}} = 2 : 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Zn}} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$ và $n_X = \frac{0,896}{22,4} = 0,04 \text{ mol}$.

Gọi a là số electron N⁺⁵ nhận để tạo ra 1 phân tử khí X.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Zn}} = an_X \Leftrightarrow 3.0,1 + 2.0,05 = a.0,04 \Rightarrow a = 10 \Rightarrow \boxed{\text{X là N}_2}$$

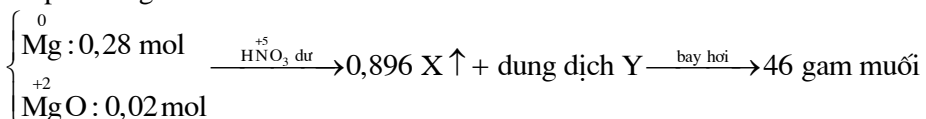
Ví dụ 3: Cho hỗn hợp gồm 6,72 gam Mg và 0,8 gam MgO tác dụng hết với lượng dư dung dịch HNO₃. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 0,896 lít một khí X (đktc) và dung dịch Y. Làm bay hơi dung dịch Y thu được 46 gam muối khan. Khí X là:

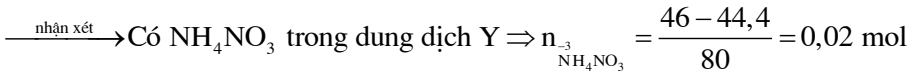
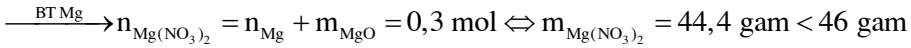
- A. NO₂.   B. N₂O.   C. NO.   D. N₂.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

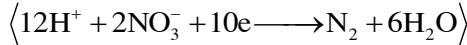

Gọi n là số electron trao đổi để tạo ra X.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Mg}} = 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + n.n_X \Leftrightarrow 2.0,28 = 8.0,02 + n.0,04 \Rightarrow n = 10 \Rightarrow \boxed{\text{X là N}_2}$$

Ví dụ 4: Oxi hóa hoàn toàn m gam kim loại X cần vừa đủ 0,25m gam khí O₂. X là kim loại nào sau đây.

- A. Al.   B. Fe.   C. Cu.   D. Ca.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

Gọi n là số electron mà kim loại X nhường trong phản ứng với O₂.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có: $\sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận}$

$$\Leftrightarrow \frac{m}{X} . n = \frac{0,25m}{32} . 4 \Rightarrow \frac{X}{n} = 32 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow X = 64 \Rightarrow \text{X là Cu}$$

Ví dụ 5: Cho 0,01 mol một hợp chất của sắt (hợp chất X) tác dụng hết với H₂SO₄ đặc nóng (dư), chỉ thoát ra 0,112 lít (ở đktc) khí SO₂ (là sản phẩm khử duy nhất). Công thức của hợp chất sắt đó là:

- A. FeCO₃.   B. Fe₃O₄.   C. FeO.   D. FeO hoặc Fe₃O₄.

Hướng dẫn giải

Gọi n là số electron mà hợp chất sắt nhường.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\left. \begin{aligned} \sum n_e \text{ nhường} &= 2n_{\text{SO}_2} = 0,01 \\ \sum n_e \text{ nhận} &= 0,01n \end{aligned} \right\} \Rightarrow 0,01n = 0,01 \Rightarrow n = 1$$

Có ba hợp chất là FeO, Fe₃O₄ và FeCO₃ có thể nhường 1 electron trong phản ứng, nhưng FeCO₃ còn cho ra khí CO₂. Nên X có thể là $\boxed{\text{FeO hoặc Fe}_3\text{O}_4}$

Ví dụ 6: Hoà tan 82,8 gam kim loại M trong dung dịch HNO₃ loãng thu được 16,8 lít hỗn hợp khí X (đktc) gồm 2 khí không màu không hoá nâu trong không khí. Tỉ khối hơi của X so với H₂ là 17,2. Kim loại M là (Biết phản ứng không tạo ra NH₄NO₃):

- A. Mg.   B. Ag.   C. Cu.   D. Al.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết ta suy ra hai khí là N₂ và N₂O.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{aligned} \frac{28n_{\text{N}_2} + 44n_{\text{N}_2\text{O}}}{n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}}} &= 17,2 \\ n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} &= 0,75 \end{aligned} \right. \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,45 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Gọi n là số electron mà kim loại M nhường trong phản ứng.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$\sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow n \cdot n_M = 8n_{N_2O} + 10n_{N_2}$$

$$\Leftrightarrow n \cdot \frac{82,8}{M} = 8 \cdot 0,3 + 10 \cdot 0,45 \Rightarrow M = 12n \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow M = 24 \Rightarrow \boxed{M \text{ là Mg}}$$

Ví dụ 7: Hòa tan hoàn toàn 1,805 gam hỗn hợp gồm Fe và kim loại X vào bằng dung dịch HCl, thu được 1,064 lít khí H₂. Mặt khác, hòa tan hoàn toàn 1,805 gam hỗn hợp trên bằng dung dịch HNO₃ loãng (dư), thu được 0,896 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Biết các thể tích khí đều đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Kim loại X là:

- A. Al.   B. Cr.   C. Mg.   D. Zn.

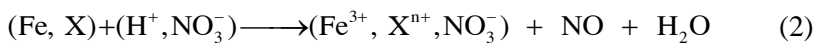
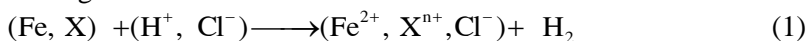
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\left\{ \begin{array}{l} n_{H_2} = \frac{1,064}{22,4} = 0,0475 \text{ mol} \\ n_{NO} = \frac{0,896}{22,4} = 0,04 \text{ mol} \end{array} \right.$

Giả sử kim loại X có hóa trị n không đổi.

Sơ đồ phản ứng:

+ Trong phản ứng (1), chất khử là Fe, X, chất oxi hóa là HCl, sản phẩm khử là H₂. Trong phản ứng này, Fe thay đổi số oxi hóa từ 0 lên +2, M thay đổi số oxi hóa từ 0 lên +n, H thay đổi số oxi hóa từ +1 về 0.

+ Trong phản ứng (2), chất khử là Fe, X, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử là NO. Trong phản ứng này, Fe thay đổi số oxi hóa từ 0 lên +3, M thay đổi số oxi hóa từ 0 lên +n, N thay đổi số oxi hóa từ +5 về +2.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 56n_{Fe} + n \cdot M_X = 1,805 \\ 2n_{Fe} + n \cdot n_X = 2n_{H_2} = 2 \cdot 0,0475 = 0,095 \\ 3n_{Fe} + n \cdot n_X = 3n_{NO} = 3 \cdot 0,04 = 0,12 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Fe} = 0,025 \text{ mol} \\ n \cdot n_X = 0,045 \text{ mol} \\ n \cdot M_X = 0,405 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{M_X}{n} = 9 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 3 \Rightarrow M_X = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow X \text{ là Al.}$$

Lưu ý: Nếu trường hợp này ta không tìm được kết quả thì loại các phương án A, C, D và chọn B (vì B là phương án duy nhất kim loại có sự thay đổi hóa trị trong phản ứng với HCl và HNO₃).

Ví dụ 8: Hòa tan m gam hỗn hợp A gồm Fe và một kim loại M (có hóa trị không đổi) trong dung dịch HCl dư thì thu được 1,008 lít khí (đktc) và dung dịch chứa 4,575 gam muối khan. Hòa tan hết cùng lượng hỗn hợp A ở trên trong dung dịch hỗn hợp HNO₃ đặc và H₂SO₄ ở nhiệt độ thích hợp thì thu được 1,8816 lít hỗn hợp hai khí (đktc) có tỉ khối so với H₂ là 25,25. Kim loại M là:

A. Fe.

B. Mg.

C. Ca.

D. Al.

Hướng dẫn giải

Ta có: $n_{Cl^-} = n_{H^+} = 2n_{H_2} = 0,09 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{(Fe, M)} = 4,575 - 0,09.35,5 = 1,38 \text{ gam}$

Hỗn hợp hai khí chắc chắn có chứa NO_2 (vì HNO_3 là axit đặc), mặt khác khối lượng mol trung bình của hai khí là 50,5 nên khí còn lại là SO_2 ($M = 64$).

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{NO_2} + n_{SO_2} = 0,084 \\ \frac{46n_{NO_2} + 64n_{SO_2}}{n_{NO_2} + n_{SO_2}} = 50,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{NO_2} = 0,063 \text{ mol} \\ n_{SO_2} = 0,021 \text{ mol} \end{cases}$$

Gọi n là số electron mà kim loại M nhường trong phản ứng.

Trong phản ứng của Fe, M với HCl, chất khử là Fe, M, sản phẩm khử là H_2 . Trong phản ứng của Fe, M với HNO_3 đặc, H_2SO_4 , chất khử là Fe, M, sản phẩm khử là NO_2 và SO_2 .

Theo giả thiết và bảo toàn electron ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} M.n_M + 56n_{Fe} = 1,38 \\ n.n_M + 2n_{Fe} = 2n_{H_2} \\ n.n_M + 3n_{Fe} = n_{NO_2} + 2n_{SO_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} M.n_M + 56n_{Fe} = 1,38 \\ n.n_M + 2n_{Fe} = 0,09 \\ n.n_M + 3n_{Fe} = 0,105 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{Fe} = 0,015 \text{ mol} \\ n.n_M = 0,06 \text{ mol} \\ M.n_M = 0,54 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{M}{n} = 9 \Rightarrow n = 3, M = 27 \Rightarrow \boxed{M \text{ là Al}}$$

Dạng 3: Xác định chất, tính lượng chất trong quá trình điện phân

Phương pháp giải

Bước 1: Tính số mol electron trao đổi trong quá trình điện phân (nếu đề bài cho biết thời gian điện phân và cường độ dòng điện).

$$n_{e \text{ trao đổi}} = \frac{It}{96500} \xrightarrow{\text{trong đó}} \begin{cases} I : \text{Cường độ dòng điện tính bằng ampe} \\ t : \text{thời gian điện phân tính bằng giây} \end{cases}$$

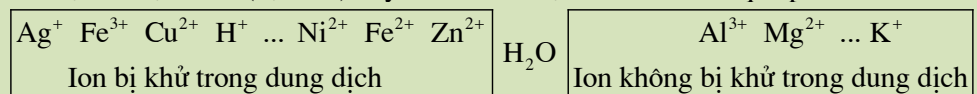
Bước 2: Xác định chính xác thứ tự khử trên catot, thứ tự oxi hóa trên anot của các ion và H_2O (Đây là bước rất quan trọng, nếu làm sai bước này thì sẽ không tìm được kết quả của bài toán).

Bước 3: Áp dụng định luật bảo toàn electron cho quá trình điện phân:

Số mol electron trao đổi = Số mol electron mà các ion dương và H_2O nhận ở catot
= Số mol electron mà các ion âm và H_2O nhường ở anot.

Lưu ý:

Thứ tự khử tại catot (cực âm) xảy ra theo thứ tự ưu tiên từ trái qua phải

Thứ tự oxi hóa tại anot (cực dương) xảy ra theo thứ tự ưu tiên từ trái qua phải:

<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> anot kim loại M S^{2-} I^- Br^- Cl^- OH^- bị oxi hóa trong dung dịch </div>	H_2O	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> SO_4^{2-} NO_3^- F^- không bị oxi hóa trong dung dịch </div>
---	--------	--

Phản ứng điện phân H_2O ở các điện cực: $\left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{anot}} 2H_2O \longrightarrow 4H^+ + O_2 + 4e \\ \xrightarrow{\text{catot}} 2H_2O + 2e \longrightarrow H_2 + 2OH^- \end{array} \right.$

Trong quá trình điện phân, khối lượng dung dịch giảm **bằng khối lượng của các khí thoát ra và kim loại sinh ra bám vào điện cực.**

Các ví dụ minh họa

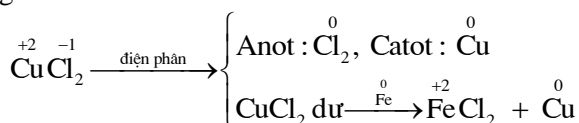
Ví dụ 1: Tiến hành điện phân (với điện cực trơ) V lít dung dịch $CuCl_2$ 0,5M. Khi dùng điện phân thu được dung dịch X và 1,68 lít khí Cl_2 (đktc) duy nhất ở anot. Toàn bộ dung dịch X tác dụng vừa đủ với 12,6 gam Fe. Giá trị của V là

A. 0,60.   **B.** 0,15.   **C.** 0,45.   **D.** 0,80.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Chất oxi hóa là Cu^{2+} trong $CuCl_2$, chất khử là Fe và một phần Cl^- trong $CuCl_2$.
 Áp dụng bảo toàn electron cho toàn bộ quá trình phản ứng, ta có:

$$2n_{Fe} + 2n_{Cl_2} = 2n_{Cu^{2+} \text{ ban đầu}} \Leftrightarrow 2.0,225 + 2.0,075 = 2n_{Cu^{2+} \text{ ban đầu}}$$

$$\Rightarrow n_{Cu^{2+} \text{ ban đầu}} = 0,3 \Rightarrow V_{dd CuCl_2} = \frac{0,3}{0,5} = \boxed{0,6 \text{ lít}}$$

Ví dụ 2: Điện phân dung dịch hỗn hợp gồm 0,1 mol $FeCl_3$, 0,2 mol $CuCl_2$ và 0,1 mol HCl (điện cực trơ). Khi ở catot bắt đầu thoát khí thì ở anot thu được V lít khí (đktc). Biết hiệu suất của quá trình điện phân là 100%. Giá trị của V là:

A. 5,60.   **B.** 11,20.   **C.** 22,40.   **D.** 4,48.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Thứ tự khử ở catot: $Fe^{3+} > Cu^{2+} > H^+ > Fe^{2+}$

Khi ở catot bắt đầu thoát khí tức là H^+ vừa bắt đầu bị khử (không đáng kể), khi đó Fe^{3+} đã bị khử hết thành Fe^{2+} và Cu^{2+} vừa bị khử hết thành Cu.

Ở anot chỉ có sự oxi hóa Cl^- tạo ra khí Cl_2 .

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$\sum n_{e \text{ nhường ở anot}} = \sum n_{e \text{ nhận ở catot}} \Leftrightarrow n_{Cl_2} = 0,25 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{Cl_2} = 0,25.22,4 = \boxed{5,6 \text{ lít}}$$

Ví dụ 3: Điện phân dung dịch chứa 12 gam $Fe_2(SO_4)_3$ và 6,75 gam $CuCl_2$ với điện cực trơ, dòng điện $I = 1,34$ A trong thời gian 168 phút. Khối lượng kim loại bám vào catot và thể tích khí (đktc) thoát ra ở anot là:

A. 5,12 gam và 2,464 lít.   **B.** 2,56 gam và 1,344 lít.

C. 3,2 gam và 1,344 lít.

D. 3,2 gam và 2,464 lít.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, năm 2012)

Hướng dẫn giải

Cách trình bày thứ nhất:

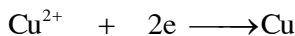
$$\text{Theo giả thiết: } \begin{cases} n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 2 \cdot \frac{12}{400} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{CuCl}_2} = \frac{6,75}{135} = 0,05 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{CuCl}_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{It}{96500} = \frac{1,34 \cdot 168 \cdot 60}{96500} = 0,14 \text{ mol} \end{cases}$$

+ Xét quá trình khử ở catot:

$$0,06 \longrightarrow 0,06$$

⇒ Số mol electron do Cu^{2+} nhận = $0,14 - 0,06 = 0,08 \text{ mol}$

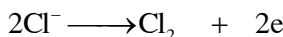

$$0,04 \longleftarrow 0,08 \longrightarrow 0,04$$

Số mol Cu^{2+} dư = $0,05 - 0,04 = 0,01 \text{ mol}$, chúng tỏ Fe^{2+} chưa bị điện phân.

$$\Rightarrow m_{\text{Cu}} = 0,04 \cdot 64 = \boxed{2,56 \text{ gam}}$$

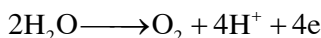
+ Xét quá trình oxi hóa ở anot

$$0,1 \longrightarrow 0,05 \longrightarrow 0,1$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{e do Cl}^- \text{ nhường}} = 0,1 < n_{\text{e trao đổi}} = 0,14 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{H}_2\text{O bị điện phân} \\ \text{khí thoát ra ở anot là khí Cl}_2 \text{ và O}_2 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{e do H}_2\text{O nhường}} = 0,14 - 0,1 = 0,04 \text{ mol}$$

$$0,01 \longrightarrow 0,04$$

$$\Rightarrow V_{\text{khí/anot}} = V_{\text{Cl}_2} + V_{\text{O}_2} = 22,4 \cdot (0,05 + 0,01) = \boxed{1,344 \text{ lít}}$$

Cách trình bày thứ 2:

$$\text{Theo giả thiết: } \begin{cases} n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 2 \cdot \frac{12}{400} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{CuCl}_2} = \frac{6,75}{135} = 0,05 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{CuCl}_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{It}{96500} = \frac{1,34 \cdot 168 \cdot 60}{96500} = 0,14 \text{ mol} \end{cases}$$

Thứ tự khử trên catot: $\text{Fe}^{3+} > \text{Cu}^{2+} > \text{Fe}^{2+}$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

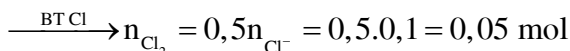
$$n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = n_{\text{electron trao đổi}}$$

$$\Leftrightarrow 0,06 + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = 0,14 \Leftrightarrow n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = 0,04 \text{ mol} < n_{\text{Cu}^{2+} \text{ ban đầu}} = 0,05 \text{ mol}$$

$\Rightarrow \text{Fe}^{2+}$ chưa bị khử.

$$\text{Khối lượng Cu bám vào catot là: } m_{\text{Cu}} = 0,04.64 = \boxed{2,56 \text{ gam}}$$

Thứ tự oxi hóa trên anot: $\text{Cl}^- > \text{H}_2\text{O}$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Cl}_2} + 4n_{\text{O}_2} = n_{\text{electron trao đổi}}$$

$$\Leftrightarrow 2.0,05 + 4n_{\text{O}_2} = 0,14 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow V_{(\text{Cl}_2 + \text{O}_2)} = 22,4.0,06 = \boxed{1,344 \text{ lít}}$$

Ví dụ 4: Hòa tan 13,68 gam muối MSO_4 vào nước được dung dịch X. Điện phân X (với điện cực trơ, cường độ dòng điện không đổi) trong thời gian t giây, được y gam kim loại M duy nhất ở catot và 0,035 mol khí ở anot. Còn nếu thời gian điện phân là $2t$ giây thì tổng số mol khí thu được ở cả hai điện cực là 0,1245 mol. Giá trị của y là:

- A. 4,480.   B. 3,920.   C. 1,680.   D. 4,788.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Điện phân X (với điện cực trơ, cường độ dòng điện không đổi) trong thời gian t giây ở catot thu được kim loại M duy nhất chứng tỏ chỉ có M^{2+} bị khử.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$4n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{M}^{2+}} \Rightarrow n_{\text{M}^{2+}} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{M}} = 0,07 \text{ mol}$$

Điện phân X (với điện cực trơ, cường độ dòng điện không đổi) trong thời gian $2t$ giây:

$$n_{\text{O}_2} = 2.0,035 = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,0545 \text{ mol} \Rightarrow \text{M}^{2+} \text{ đã bị điện phân hết.}$$

Như vậy trong thời gian $2t$ giây, ở catot M^{2+} đã bị khử hết sau đó nước bị khử.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$4n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{M}^{2+}} + 2n_{\text{H}_2} \Rightarrow n_{\text{M}^{2+}} = 0,0855 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{M}} = 0,0855 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow \text{M} + 96 = \frac{13,68}{0,0855} = 160 \Rightarrow \text{M} = 64 \Rightarrow \text{M là Cu} \Rightarrow y = 0,07.64 = \boxed{4,48 \text{ gam}}$$

III. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Nung m gam bột sắt trong oxi, thu được 3 gam hỗn hợp chất rắn X. Hòa tan hết hỗn hợp X trong dung dịch HNO_3 (đư), thoát ra 0,56 lít (ở đktc) NO (là sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của m là:

- A. 2,52.   B. 2,22.   C. 2,62.   D. 2,32.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2007)

Câu 2: Hòa tan hoàn toàn 12 gam hỗn hợp Fe, Cu (tỉ lệ mol 1:1) bằng axit HNO₃, thu được V lít (ở đktc) hỗn hợp khí X (gồm NO và NO₂) và dung dịch Y (chỉ chứa hai muối và axit dư). Tỉ khối của X đối với H₂ bằng 19. Giá trị của V là:

- A. 2,24.   B. 4,48.   C. 5,60.   D. 3,36.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 3: Cho 7,84 lít hỗn hợp khí X (đktc) gồm Cl₂ và O₂ phản ứng vừa đủ với 11,1 gam hỗn hợp Y gồm Mg và Al, thu được 30,1 gam hỗn hợp Z. Phần trăm khối lượng của Al trong Y là

- A. 75,68%.   B. 24,32%.   C. 51,35%.   D. 48,65%.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Câu 4: Đốt cháy hoàn toàn 7,2 gam kim loại M (có hoá trị không đổi trong hợp chất) trong hỗn hợp khí Cl₂ và O₂. Sau phản ứng thu được 23,0 gam chất rắn và thể tích hỗn hợp khí đã phản ứng là 5,6 lít (ở đktc). Kim loại M là:

- A. Ca.   B. Mg.   C. Be.   D. Cu.

Câu 5: Nếu cho 1 mol mỗi chất: CaOCl₂, KMnO₄, K₂Cr₂O₇, MnO₂ lần lượt phản ứng với lượng dư dung dịch HCl đặc, chất tạo ra lượng khí Cl₂ nhiều nhất là:

- A. K₂Cr₂O₇.   B. CaOCl₂.   C. MnO₂.   D. KMnO₄.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 6: Hoà tan 5,6 gam Fe bằng dung dịch H₂SO₄ loãng (dư), thu được dung dịch X. Dung dịch X phản ứng vừa đủ với V ml dung dịch KMnO₄ 0,5M. Giá trị của V là:

- A. 80.   B. 40.   C. 20.   D. 60.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 7: Cho 3,024 gam một kim loại M tan hết trong dung dịch HNO₃ loãng, thu được 940,8 ml khí N_xO_y (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc) có tỉ khối hơi đối với H₂ bằng 22. Khí N_xO_y và kim loại M là:

- A. N₂O và Al.   B. NO và Mg.
C. NO₂ và Al.   D. N₂O và Fe.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 8: Cho x mol Fe tan hoàn toàn trong dung dịch chứa y mol H₂SO₄ (tỉ lệ số mol là x : y = 2 : 5), thu được một sản phẩm khử duy nhất và dung dịch chỉ chứa muối sunfat. Số mol electron do lượng Fe trên nhường khi bị hoà tan là

- A. 3x.   B. y.   C. 2x.   D. 2y.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 9: Hoà tan hết 9,6 gam kim loại M trong dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng, thu được SO₂ là sản phẩm khử duy nhất. Cho toàn bộ lượng SO₂ này hấp thụ vào 0,5 lít dung dịch NaOH 0,6M, sau phản ứng đem cô cạn dung dịch được 18,9 gam chất rắn. Kim loại M đó là:

- A. Ca.   B. Mg.   C. Fe.   D. Cu.

Câu 10: Khi cho 7,2 gam Al tác dụng hết với dung dịch H₂SO₄ đậm đặc, thấy có 49 gam H₂SO₄ tham gia phản ứng, tạo muối Al₂(SO₄)₃, H₂O và sản phẩm khử X. X là:

- A. SO₂.   B. S.   C. H₂S.   D. SO₂, H₂S.

Câu 11: Cho 7,6 gam hỗn hợp X gồm Mg và Ca phản ứng vừa đủ với 4,48 lít (đktc) hỗn hợp khí Y gồm Cl₂ và O₂ thu được 19,85 gam chất rắn Z chỉ gồm các muối clorua và các oxit kim loại. Khối lượng của Mg trong 7,6 gam X là:

A. 2,4 gam. B. 1,8 gam. C. 4,6 gam. D. 3,6 gam.

Câu 12: Đem m gam bột sắt ngoài không khí, sau một thời gian sẽ chuyển thành hỗn hợp X có khối lượng là 75,2 gam gồm Fe, FeO, Fe₂O₃ và Fe₃O₄. Cho hỗn hợp X phản ứng hết với dung dịch H₂SO₄ đậm đặc, nóng thu được 6,72 lít khí SO₂ (đktc). Giá trị của m là:

A. 56 B. 11,2 C. 22,4 D. 25,3

Câu 13: Cho 1,35 gam hỗn hợp gồm Cu, Mg, Al tác dụng hết với dung dịch HNO₃ thu được hỗn hợp khí gồm 0,01 mol NO và 0,04 mol NO₂. Biết phản ứng không tạo muối NH₄NO₃. Khối lượng muối tạo ra trong dung dịch là:

A. 10,08 gam B. 6,59 gam C. 5,69 gam D. 5,96 gam

Câu 14: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,002 mol FeS₂ và 0,003 mol FeS vào lượng dư dung dịch H₂SO₄ đặc nóng thu được khí X. Toàn bộ khí X hấp thụ hết vào dung dịch KMnO₄ vừa đủ thu được dung dịch Y không màu có pH = 2. Thể tích (lít) của dung dịch Y là:

A. 11,4. B. 22,8. C. 2,28. D. 1,14.

Câu 15: Hòa tan hoàn toàn 2,44 gam hỗn hợp bột X gồm Fe_xO_y và Cu bằng dung dịch H₂SO₄ đặc nóng dư. Sau phản ứng thu được 0,504 lít khí SO₂ (sản phẩm khử duy nhất, đktc) và dung dịch chứa 6,6 gam muối sunfat. Phần trăm khối lượng của Cu trong hỗn hợp X là:

A. 39,34%. B. 65,57%. C. 26,23%. D. 13,11%.

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 16: Hòa tan hoàn toàn 1,23 gam hỗn hợp X gồm Cu và Al vào dung dịch HNO₃ đặc, nóng thu được 1,344 lít khí NO₂ (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc) và dung dịch Y. Sục từ từ khí NH₃ (dư) vào dung dịch Y, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Phần trăm về khối lượng của Cu trong hỗn hợp X và giá trị của m lần lượt là

A. 21,95% và 0,78. B. 78,05% và 0,78.
C. 78,05% và 2,25. D. 21,95% và 2,25.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 17: Hòa tan hoàn toàn 8,862 gam hỗn hợp gồm Al và Mg vào dung dịch HNO₃ loãng, thu được dung dịch X và 3,136 lít (ở đktc) hỗn hợp Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Khối lượng của Y là 5,18 gam. Cho dung dịch NaOH (dư) vào X và đun nóng, không có khí mùi khai thoát ra. Phần trăm khối lượng của Al trong hỗn hợp ban đầu là:

A. 19,53%. B. 15,25%. C. 10,52%. D. 12,80%.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2009)

Câu 18: Cho 13,92 gam Fe₃O₄ tác dụng hoàn toàn với dung dịch HNO₃, sau phản ứng thu được dung dịch X và 0,448 lít khí N_xO_y (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Khối lượng HNO₃ nguyên chất đã tham gia phản ứng là:

A. 12,4 gam. B. 17,64 gam. C. 35,28 gam. D. 33,48 gam.

(THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 19: Hòa tan hoàn toàn 19,2 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ trong 400 ml dung dịch HNO₃ 3M (dư), đun nóng, thu được dung dịch Y và V lít khí NO (là sản phẩm khử duy nhất). Để trung hòa dung dịch Y cần 100 ml NaOH 1M. Giá trị của V là:

- A. 3,36. B. 5,04. C. 5,6. D. 4,48.

Câu 20: Hòa tan hoàn toàn 12,42 gam Al bằng dung dịch HNO_3 loãng (dư), thu được dung dịch X và 1,344 lít (ở đktc) hỗn hợp khí Y gồm hai khí là N_2O và N_2 . Tỉ khối của hỗn hợp khí Y so với khí H_2 là 18. Cô cạn dung dịch X, thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

- A. 97,98. B. 106,38. C. 38,34. D. 34,08.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 21: Hòa tan hoàn toàn 5,525 gam một kim loại trong dung dịch HNO_3 loãng được duy nhất dung dịch X. Cô cạn dung dịch X được 17,765 gam chất rắn khan. Tính số mol axit HNO_3 tham gia phản ứng.

- A. 0,17. B. 0,425. C. 0,85. D. 0,2125.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2102)

Câu 22: Cho 1,82 gam hỗn hợp bột X gồm Cu và Ag (tỉ lệ số mol tương ứng 4 : 1) vào 30 ml dung dịch gồm H_2SO_4 0,5M và HNO_3 2M, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được a mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất của N^{+5}). Trộn a mol NO trên với 0,1 mol O_2 thu được hỗn hợp khí Y. Cho toàn bộ Y tác dụng với H_2O , thu được 150 ml dung dịch có $\text{pH} = z$. Giá trị của z là:

- A. 1. B. 3. C. 2. D. 4.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2011)

Câu 23: Cho 0,448 lít khí NH_3 (đktc) đi qua ống sứ đựng 16 gam CuO nung nóng, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được chất rắn X. Cho X vào dung dịch HNO_3 (dư) thu được V lít khí NO (là sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Giá trị của V là

- A. 8,960. B. 0,448. C. 0,672. D. 1,344.

Câu 24: Để oxi hoá hết 10,6 gam o – xylene (1,2 – dimetylbenzen) cần bao nhiêu lít dung dịch KMnO_4 0,5M trong môi trường H_2SO_4 loãng. Giả sử lượng KMnO_4 dùng dư 20% so với lượng phản ứng.

- A. 0,48 lít. B. 0,24 lít. C. 0,12 lít. D. 0,576 lít.

Câu 25: Để tác dụng vừa đủ với 1,26 gam tinh thể $(\text{COOH})_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ cần vừa đủ 250 ml dung dịch KMnO_4 xM trong môi trường H_2SO_4 . Giá trị của x là:

- A. 0,1. B. 0,16. C. 0,02. D. 0,016.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 26: Hòa tan hoàn toàn 19,2 gam Cu bằng dung dịch HNO_3 toàn bộ lượng khí NO (sản phẩm khử duy nhất) thu được đem oxi hoá thành NO_2 rồi chuyển hết thành HNO_3 . Thể tích khí oxi (đktc) đã tham gia vào quá trình trên là

- A. 2,24 lít. B. 4,48 lít. C. 3,36 lít. D. 6,72 lít.

Câu 27: Oxi hoá hoàn toàn 0,728 gam bột Fe, ta thu được 1,016 gam hỗn hợp X gồm hai oxit sắt. Hòa tan hoàn toàn X bằng dung dịch axit HNO_3 loãng dư. Thể tích khí NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc) thu được sau phản ứng là

- A. 2,24ml. B. 22,4ml. C. 33,6ml. D. 44,8ml.

Câu 28: Nung m gam bột sắt trong oxi, thu được 3 gam hỗn hợp nhất rắn X. Hòa tan hết hỗn hợp X bằng dung dịch HNO_3 dư thu được 0,56 lít NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Giá trị của m là

- A. 2,52 gam. B. 2,22 gam. C. 2,62 gam. D. 2,32 gam.

Câu 29: Hòa tan hết 6,08 gam hỗn hợp gồm Cu, Fe bằng dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 1,792 lít NO (đktc). Thêm từ từ 2,88 gam bột Mg vào dung dịch X

đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 0,448 lít NO (đktc), dung dịch Y và m gam chất rắn không tan. Giá trị của m là:

- A. 4,96 gam. B. 6,40 gam. C. 4,40 gam. D. 3,84 gam.

Câu 30: Cho m gam bột Fe vào dung dịch HNO_3 lấy dư, ta được hỗn hợp X gồm hai khí NO_2 và NO có $V_X = 8,96$ lít (đktc) và tỉ khối đối với O_2 bằng 1,3125. Thành phần %NO và % NO_2 theo thể tích trong hỗn hợp X và khối lượng m của Fe đã dùng lần lượt là

- A. 25% và 75%, 1,12 gam. B. 25% và 75%, 11,2 gam.
C. 35% và 65%, 11,2 gam. D. 45% và 55%, 1,12 gam.

Câu 31: Hoà tan hoàn toàn 12 gam hỗn hợp Fe, Cu (tỉ lệ mol 1 : 1 bằng axit HNO_3 thu được V lít (ở đktc) hỗn hợp khí X (gồm NO và NO_2 và dung dịch Y (chỉ chứa hai muối và axit dư). Tỉ khối của X đối với H_2 bằng 19. Giá trị của V là:

- A. 2,24 lít. B. 4,48 lít C. 5,6 lít. D. 3,36 lít.

Câu 32: Hoà tan 15 gam hỗn hợp X gồm hai kim loại Mg và Al vào dung dịch Y gồm HNO_3 và H_2SO_4 đặc thu được sản phẩm khử là 0,1 mol mỗi khí $\text{SO}_2, \text{NO}, \text{NO}_2, \text{N}_2\text{O}$. Thành phần % khối lượng của Al và Mg trong X lần lượt là bao nhiêu?

- A. 63% và 37%. B. 36% và 64%.
C. 50% và 50%. D. 46% và 54%.

Câu 33:Đề m gam bột sắt ngoài không khí một thời gian thu được 12 gam hỗn hợp các chất rắn FeO, Fe_3O_4 , Fe. Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp đó bằng dung dịch HNO_3 loãng thu được 2,24 lít khí NO duy nhất (đktc). Giá trị của m là

- A. 5,04 gam B. 10,08 gam C. 15,12 gam D. 20,16 gam

Câu 34: Hoà tan hoàn toàn m gam Fe trong dung dịch HNO_3 thấy có 0,3 mol khí NO_2 (sản phẩm khử duy nhất) thoát ra, nhỏ tiếp dung dịch HCl vừa đủ vào lại thấy có 0,02 mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất) bay ra. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được chất rắn có khối lượng là

- A. 26,92 gam. B. 19,05 gam. C. 24,27 gam D. 29,64 gam

Câu 35: Hỗn hợp rắn X chứa 0,04 mol Fe; 0,06 mol FeCO_3 và 0,025 mol FeS_2 . Hòa tan hết hỗn hợp X trong dung dịch HNO_3 đặc nóng (vừa đủ) thu được dung dịch Y chỉ chứa một muối Fe (III) nitrat duy nhất và hỗn hợp khí Z có màu nâu nhạt. Tỉ khối của Z so với H_2 bằng a. Giá trị của a là (biết NO_2 là sản phẩm duy nhất của N^{+5})

- A. 20,215 g / mol. B. 19,775 g / mol.
C. 23,690 g / mol. D. 21,135 g / mol.

Câu 36:Hỗn hợp X gồm hai kim loại đứng trước H trong dãy điện hoá và có hoá trị không đổi trong các hợp chất. Chia m gam X thành hai phần bằng nhau:

+ Phần 1: Hoà tan hoàn toàn trong dung dịch chứa axit HCl và H_2SO_4 loãng tạo ra 3,36 lít khí H_2

+ Phần 2: Tác dụng hoàn toàn với dung dịch HNO_3 thu được V lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất).

Biết các thể tích khí đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Giá trị của V là

- A. 2,24 lít. B. 3,36 lít. C. 4,48 lít. D. 6,72 lít.

Câu 37: Hỗn hợp X gồm FeS_2 và RS có số mol như nhau, R là kim loại có hóa trị không đổi. Cho 6,51 gam X tác dụng hoàn toàn với lượng dư dung dịch HNO_3 đun, nóng thu được dung dịch A_1 và 13,216 lít (đkc) hỗn hợp khí A_2 có khối lượng

không đổi là 26,34 gam gồm NO_2 và NO . Thêm một lượng dư dung dịch BaCl_2 loãng vào A_1 , thấy tạo thành m_1 gam chất kết tủa trắng trong dung dịch dư axit trên. Tìm tên kim loại R:

- A. Zn   B. Cu   C. Al   D. Mg

Câu 38: Cho 11,36 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 1,344 lít khí NO sản phẩm khử duy nhất (ở đktc) và dung dịch X. Dung dịch X có thể hoà tan được tối đa 11,2 gam Fe. Số mol của HNO_3 có trong dung dịch ban đầu là:

- A. 0,94 mol.   B. 0,64 mol.   C. 0,86 mol.   D. 0,78 mol.

Câu 39: Cho 13,36 gam hỗn hợp X gồm Cu, Fe_3O_4 vào dung dịch H_2SO_4 đặc nóng dư được V_1 lít SO_2 và dung dịch Y. Cho Y phản ứng với NaOH dư được kết tủa T, nung kết tủa này đến khối lượng không đổi được 15,2 gam chất rắn Q. Nếu cũng cho lượng X như trên vào 400 ml dung dịch P chứa HNO_3 và H_2SO_4 thấy có V_2 lít NO duy nhất thoát ra và còn 0,64 gam kim loại chưa tan hết. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn và các khí đo ở đktc. Giá trị V_1 và V_2 là:

- A. 2,576 và 0,224.   B. 2,912 và 0,224.
C. 2,576 và 0,896.   D. 2,576 và 0,672.

Câu 40: Cho 61,2 gam hỗn hợp X gồm Cu và Fe_3O_4 tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng, đun nóng và khuấy đều. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 3,36 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc), dung dịch Y và 2,4 gam kim loại. Cô cạn dung dịch Y, thu được m gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 137,1.   B. 151,5.   C. 97,5.   D. 108,9.

Câu 41: Hòa tan hoàn toàn m gam hợp 3 kim loại bằng dung dịch HNO_3 thu được V lít hỗn hợp khí D (đktc) gồm NO và NO_2 . Tỉ khối của D so với H_2 là 18,2. Giả thiết không có phản ứng tạo NH_4NO_3 . Tổng khối lượng muối trong dung dịch thu được tính theo m và V là

- A. $(m + 8,749V)$ gam.   B. $(m + 4,48V)$ gam.
C. $(m + 6,089V)$ gam.   D. $(m + 8,96V)$ gam.

Câu 42: Hòa tan hết 52 gam kim loại M trong 739 gam dung dịch HNO_3 , kết thúc phản ứng thu được 0,2 mol NO , 0,1 mol N_2O và 0,02 mol N_2 . Biết không có phản ứng tạo muối NH_4NO_3 và HNO_3 đã lấy dư 15% so với lượng cần thiết. Kim loại M và nồng độ % của HNO_3 ban đầu lần lượt là:

- A. Cr và 20.   B. Zn và 20.
C. Cr và 21,96.   D. Zn và 17,39.

Câu 43: Cho Zn tới dư vào dung dịch gồm HCl ; 0,05 mol NaNO_3 và 0,1 mol KNO_3 . Sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch X chứa m gam muối; 0,125 mol hỗn hợp khí Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Tỉ khối của Y so với H_2 là 12,2. Giá trị của m là

- A. 61,375.   B. 64,05.   C. 57,975.   D. 49,775.

Câu 44: Hòa tan 22 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeCO_3 , Fe_3O_4 vào 0,5 lít dung dịch HNO_3 2M thì thu được dung dịch Y (không có NH_4NO_3) và hỗn hợp khí Z gồm CO_2 và NO . Lượng HNO_3 dư trong Y tác dụng vừa đủ với 13,44 gam NaHCO_3 . Cho hỗn hợp Z vào bình kín có dung tích không đổi 8,96 lít chứa O_2 và N_2 tỉ lệ thể tích 1 : 4 ở 0°C và áp suất 0,375 atm. Sau đó giữ bình ở nhiệt độ 0°C thì trong bình

không còn O_2 và áp suất cuối cùng là 0,6 atm. Phần trăm khối lượng của Fe_3O_4 trong hỗn hợp X là:

- A. 52,73%.   B. 26,63%.   C. 63,27%.   D. 42,18%.

Câu 45: Hỗn hợp A gồm Al và Zn. Hòa tan hoàn toàn 22,2 gam hỗn hợp A vào dung dịch HCl dư thu được 10,08 lít khí (đktc). Mặt khác, nếu đem hòa tan 22,2 gam hỗn hợp A trên vào dung dịch HNO_3 loãng dư thấy thoát 2,24 lít khí X (đktc) và tổng khối lượng muối trong dung dịch thu được là 79 gam. Khí X là

- A. N_2O .   B. NO.   C. N_2 .   D. NO_2 .

Câu 46: Điện phân với điện cực trơ ($H = 100\%$) 100 gam dung dịch X chứa $FeCl_3$ 16,25%; HCl 3,65% và $CuCl_2$ 13,5% trong 1 giờ 15 phút với cường độ dòng điện không đổi là 9,65 ampe thu được dung dịch Y. Khối lượng dung dịch Y thay đổi thế nào so với khối lượng dung dịch X (biết khí sinh ra không tan trong nước và nước bay hơi không đáng kể).

- A. giảm 26,375 gam.   B. giảm 23,875 gam.
C. giảm 19,24 gam.   D. giảm 22,34 gam.

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 47: Cho hỗn hợp chứa x mol Mg và 0,2 mol Fe vào 200 ml dung dịch hỗn hợp $Fe_2(SO_4)_3$ 1M và $CuSO_4$ 1M, đến phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch A và 18,4 gam chất rắn. Giá trị của x là:

- A. 0,3.   B. 0,2.   C. 0,1.   D. 0,4.

Câu 48: Cho 100 ml dung dịch $AgNO_3$ 2a mol/l vào 100 ml dung dịch $Fe(NO_3)_2$ a mol/l. Sau khi phản ứng kết thúc thu được 8,64 gam chất rắn và dung dịch X. Cho dung dịch HCl dư vào X thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 17,22.   B. 14,35.   C. 11,48.   D. 22,96.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối A năm 2012)

Câu 49: Điện phân 150 ml dung dịch $AgNO_3$ 1M với điện cực trơ trong t giờ, cường độ dòng điện không đổi 2,68A (hiệu suất quá trình điện phân là 100%), thu được chất rắn X, dung dịch Y và khí Z. Cho 12,6 gam Fe vào Y, sau khi các phản ứng kết thúc thu được 14,5 gam hỗn hợp kim loại và khí NO (sản phẩm khử duy nhất của N^{+5}). Giá trị của t là:

- A. 0,8.   B. 0,3.   C. 1,0.   D. 1,2.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối A năm 2012)

Câu 50: Hỗn hợp X gồm Na, Al và Fe (với tỉ lệ số mol giữa Na và Al tương ứng là 2 : 1). Cho X tác dụng với H_2O (dư) thu được chất rắn Y và V lít khí. Cho toàn bộ Y tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng (dư) thu được 0,25V lít khí. Biết các khí đo ở cùng điều kiện, các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Tỉ lệ số mol của Fe và Al trong X tương ứng là

- A. 1 : 2.   B. 5 : 8.   C. 5 : 16.   D. 16 : 5.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Câu 51: Hỗn hợp X gồm 3,92 gam Fe, 16 gam Fe_2O_3 và m gam Al. Nung X ở nhiệt độ cao trong điều kiện không có không khí, thu được hỗn hợp chất rắn Y. Chia Y thành hai phần bằng nhau. Phần một tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng (dư), thu được 4a mol khí H_2 . Phần hai phản ứng với dung dịch NaOH dư, thu được a mol khí H_2 . Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 5,40.   B. 3,51.   C. 7,02.   D. 4,05.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Câu 52: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp gồm 2,8 gam Fe và 1,6 gam Cu trong 500 ml dung dịch hỗn hợp HNO_3 0,1M và HCl 0,4M, thu được khí NO (khí duy nhất) và dung dịch X. Cho X vào dung dịch AgNO_3 dư, thu được m gam chất rắn. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn, NO là sản phẩm khử duy nhất của N^{+5} trong các phản ứng. Giá trị của m là

- A. 29,24.   B. 30,05.   C. 28,70.   D. 34,10.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 53: Hòa tan hết 6,08 gam hỗn hợp gồm Cu, Fe bằng dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 1,792 lít NO (đktc). Thêm từ từ 2,88 gam bột Mg vào dung dịch X đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 0,448 lít NO (đktc), dung dịch Y và m gam chất rắn không tan. Giá trị của m là:

- A. 4,96 gam.   B. 3,84 gam.   C. 6,4 gam.   D. 4,4 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 54: Cho hỗn hợp gồm 1,12 gam Fe và 1,92 gam Cu vào 400 ml dung dịch chứa hỗn hợp gồm H_2SO_4 0,5M và NaNO_3 0,2M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch X và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Cho V ml dung dịch NaOH 1M vào dung dịch X thì lượng kết tủa thu được là lớn nhất. Giá trị tối thiểu của V là

- A. 240.   B. 120.   C. 360.   D. 400.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 55: Đốt 16,2 gam hỗn hợp X gồm Al và Fe trong khí Cl_2 thu được hỗn hợp chất rắn Y. Cho Y vào nước dư, thu được dung dịch Z và 2,4 gam kim loại. Dung dịch Z tác dụng được với tối đa 0,21 mol KMnO_4 trong dung dịch H_2SO_4 (không tạo ra SO_2). Phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp X là:

- A. 72,91%.   B. 64,00%.   C. 66,67%.   D. 37,33%.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

Câu 56: Cho m gam hỗn hợp A gồm MgO , Al_2O_3 , Fe_2O_3 , Fe_3O_4 , CuO và Cr_2O_3 tác dụng với dung dịch H_2SO_4 đặc nóng, dư thấy giải phóng 1,12 lít khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Dẫn CO qua m gam hỗn hợp A, đun nóng, sau một thời gian thu được chất rắn B và hỗn hợp khí X. Dẫn X qua nước vôi trong, dư thu được 12 gam kết tủa. Hòa tan chất rắn B trong dung dịch HNO_3 dư giải phóng V lít hỗn hợp khí NO_2 và NO (đktc). Tỉ khối của hỗn hợp khí này so với H_2 là 19,44. Giá trị của V là:

- A. 4,032.   B. 2,846.   C. 1,66.   D. 3,439.

(Đề Thi Trường THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, 2011 – 2012)

Câu 57: Hòa tan hết hỗn hợp gồm 7,2 gam Mg và 22,4 gam Fe trong 500 ml dung dịch $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ x mol/l và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ y mol/l thu được dung dịch X và 31,2 gam rắn Y gồm 2 kim loại. Để tác dụng tối đa với dung dịch X cần dùng dung dịch chứa 2,0 mol NaOH (không có không khí). Giá trị x, y là:

- A. 0,8M và 0,6M.   B. 0,4M và 0,8M.
C. 0,8M và 0,8M.   D. 0,6M và 0,45M.

Câu 58: Hỗn hợp X gồm 2 kim loại R_1 , R_2 có hoá trị x,y không đổi (R_1 , R_2 không tác dụng với nước và đứng trước Cu trong dãy hoạt động hoá học của kim loại).

Cho hỗn hợp X tan hết trong dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ sau đó lấy chất rắn thu được phản ứng hoàn toàn với dung dịch HNO_3 dư thu được 1,12 lít khí NO duy nhất ở đktc. Nếu cũng lượng hỗn hợp X ở trên phản ứng hoàn toàn với dung dịch HNO_3 loãng dư thì thu được bao nhiêu lít N_2 (sản phẩm khử duy nhất ở đktc)?

A. 0,224 lít. B. 0,336 lít. C. 0,448 lít. D. 0,672 lít.

Câu 59: Tiến hành điện phân 200 ml dung dịch chứa $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ 0,5M và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 1,25M bằng điện cực trơ tới khi khối lượng catot tăng 11,84 gam thì dừng điện phân. Hòa tan hết 8,28 gam Mg vào dung dịch sau điện phân, đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch chứa m gam muối và thấy khí NO duy nhất thoát ra. Giá trị m là:

A. 52,26 gam B. 51,06 gam. C. 63,06 gam. D. 60,66 gam.

Câu 60: Nung m gam hỗn hợp X gồm Al và Fe_3O_4 trong bình kín không có không khí đến phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp rắn Y. Chia Y thành hai phần bằng nhau. Phần 1 cho tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 0,11 mol NO (sản phẩm khử duy nhất). Cho phần 2 tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được 0,03 mol H_2 . Giá trị của m là

A. 15,00. B. 19,32. C. 7,50. D. 9,66.

Câu 61: Điện phân dung dịch chứa $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$, $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ với $I = 10\text{A}$, điện cực trơ đến khi dung dịch vừa hết màu xanh thì dừng lại, khi đó ở anot thu được 0,196 lít khí (đktc) và khối lượng dung dịch giảm 0,92 gam. Thời gian điện phân, số mol từng muối trước điện phân theo thứ tự trên là:

A. 6,5 phút; 0,01 mol; 0,02 mol. B. 5,6 phút; 0,01 mol; 0,01 mol.
C. 6,5 phút; 0,01 mol; 0,015 mol. D. 5,6 phút; 0,015 mol; 0,01 mol.

Câu 62: Khử m gam hỗn hợp X (chứa Fe_3O_4 và Fe_2O_3 có số mol bằng nhau) bằng CO trong một thời gian thu được 25,6 gam hỗn hợp chất rắn Y. Cho 1/2 hỗn hợp Y tác dụng với dung dịch HNO_3 dư thì thu được sản phẩm khử chỉ gồm 2 khí NO và NO_2 , có thể tích là 4,48 lít (ở đktc) và có tỉ khối so với H_2 bằng 19. Giá trị của m là

A. 15,68. B. 28,22. C. 31,36. D. 37,12.

Câu 63: Thực hiện phản ứng nhiệt nhôm 50,85 gam hỗn hợp X chứa Al, CuO, Fe_3O_4 có số mol bằng nhau trong điều kiện không có không khí, sau một thời gian thu được hỗn hợp Y. Cho X tác dụng với dung dịch H_2SO_4 đặc nóng, dư thu được V lít khí SO_2 (ở đktc, sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của V là:

A. 3,36. B. 2,24. C. 6,72. D. 1,12.

2. Bài tập chỉ có đáp án

Câu 64: Cho m gam bột Fe phản ứng hết với x mol Cl_2 , cũng m gam bột Fe phản ứng vừa hết với dung dịch chứa y mol HCl. Tính tỉ lệ y : x.

A. 2: 1. B. 4: 3. C. 1: 2. D. 3: 4.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 65: Cho 11,2 lít hỗn hợp khí A gồm clo và oxi phản ứng vừa hết với 16,98 gam hỗn hợp B gồm magie và nhôm tạo ra 42,34 gam hỗn hợp các muối clorua và oxit hai kim loại. Thành phần % khối lượng của magie và nhôm trong hỗn hợp B là:

A. 77,74% và 22,26%. B. 48% và 52%.
C. 43,15% và 56,85%. D. 75% và 25%.

A. 2,24. B. 1,568. C. 1,68. D. 4,48.

Câu 74: Cho 29 gam hỗn hợp gồm Al, Cu và Ag tác dụng vừa đủ với 950 ml dung dịch HNO_3 1,5M, thu được dung dịch chứa m gam muối và 5,6 lít hỗn hợp khí X (đktc) gồm NO và N_2O . Tỉ khối của X so với H_2 là 16,4. Giá trị của m là:

A. 97,20. B. 98,20. C. 98,75. D. 91,00.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

Câu 75: Cho hỗn hợp A gồm 0,200 mol Al, 0,350 mol Fe phản ứng hết với V lít dung dịch HNO_3 1M, thu được dung dịch B, hỗn hợp G gồm 0,050 mol N_2O và 0,040 mol N_2 và còn 2,800 gam kim loại. Giá trị V là:

A. 1,200. B. 1,480. C. 1,605. D. 1,855.

Câu 76: Cho 4,48 gam Fe phản ứng với dung dịch chứa 19,6 gam H_2SO_4 đặc nóng thu được dung dịch X và SO_2 (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Số gam muối chứa trong dung dịch X là

A. 22,08. B. 12,16. C. 32. D. 14,08.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 77: Cho m gam hỗn hợp A gồm Mg, Fe, Al vào dung dịch HCl dư, sau khi kim loại tan hết thu được 6,72 lít khí (đktc). Nếu hòa tan m gam hỗn hợp A bằng lượng tối thiểu dung dịch HNO_3 1M tạo ra khí NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc) thì dùng hết V ml dung dịch HNO_3 1M. Tìm V.

A. 800. B. 700. C. 900. D. 750.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ năm 2009 – 2010)

Câu 78: Cho hỗn hợp gồm 2 gam Fe và 3 gam Cu tác dụng với dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 0,448 lít NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Cô cạn dung dịch X thu được bao nhiêu gam muối khan?

A. 5,4. B. 2,6. C. 4,8. D. 6,4.

Câu 79: Cho hỗn hợp A chứa 0,15 mol Cu và 0,15 mol Fe tác dụng với HNO_3 loãng, thu được sản phẩm khử duy nhất là 0,2 mol khí không màu hóa nâu trong không khí và dung dịch B. Khối lượng muối khan thu được sau khi cô cạn dung dịch B là:

A. 64,5 gam. B. 55,2 gam. C. 45,8 gam. D. 38,6 gam.

Câu 80: Cho m gam Fe tan hết trong dung dịch HNO_3 thu được 6,72 lít NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc) và dung dịch X. Số mol Fe phản ứng bằng 32,5% số mol HNO_3 phản ứng. Giá trị của m và khối lượng muối khan thu được sau khi cô cạn dung dịch X là

A. 20,48 và 29,04. B. 21,84 và 29,04.
C. 29,04 và 21,84. D. 21,84 và 77,64.

Câu 81: Lấy 19,2 gam Cu và m gam $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ cho vào 2 lít dung dịch H_2SO_4 loãng aM khuấy đều thấy tạo ra sản phẩm khử NO duy nhất và dung dịch X chỉ chứa 2 muối. Xác định m và a ?

A. 18 gam và 0,2 M. B. 18 gam và 0,2M hoặc 21,6 gam và 0,24M.
C. 21,6 gam và 0,24M. D. 18 gam và 0,24M hoặc 27 gam và 0,28M.

Câu 82: Cho x mol Al và y mol Zn vào dung dịch chứa z mol muối Fe^{2+} và t mol muối Cu^{2+} . Biết $2t < 3x$, các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Tìm điều kiện của y theo x, t, z để dung dịch sau phản ứng chứa 3 muối.

A. $2y < 2t + 2z - 3x$.

B. $2y > 2t + 2z - 3x$.

C. $2y \leq 2t + 2z - 3x$.

D. $2y = 2t + 2z - 3x$.

Câu 83: Cho a mol Al vào dung dịch chứa b mol Fe^{2+} và c mol Cu^{2+} . Kết thúc phản ứng thu được dung dịch chứa 2 loại ion kim loại. Kết luận nào sau đây là đúng?

A. $\frac{2c}{3} \leq d < \frac{2(b+c)}{3}$

B. $\frac{2c}{3} \leq d \leq \frac{2(b+c)}{3}$.

C. $\frac{2b}{3} \leq a < \frac{2(b+c)}{3}$.

D. $\frac{2c}{3} \leq a \leq \frac{2(b+c)}{3}$.

(Đề thi Trường THPT Quỳnh Lưu – Nghệ An năm 2012 – 2013)

Câu 84: Cho a gam bột Al vào dung dịch chứa 0,1 mol AgNO_3 , 0,15 mol $\text{Cu(NO}_3)_2$ và 0,2 mol $\text{Fe(NO}_3)_3$ thu được dung dịch X và kết tủa Y. Hãy lựa chọn giá trị của a để kết tủa Y thu được chứa 3 kim loại.

A. $a \geq 3,6$ gam.

B. $2,7$ gam $< a < 5,4$ gam.

C. $3,6$ gam $< a \leq 9$ gam.

D. $5,4$ gam $< a \leq 9$ gam.

Câu 85: Nhiệt phân 50,56 gam KMnO_4 sau một thời gian thu được 46,72 gam chất rắn. Cho toàn bộ lượng khí sinh ra phản ứng hết với hỗn hợp X gồm Mg, Fe thu được hỗn hợp Y nặng 13,04 gam. Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp Y trong dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng dư thu được 1,344 lít SO_2 (đktc). Thành phần phần trăm khối lượng Mg trong X là

A. 52,17%.

B. 46,15%.

C. 28,15%.

D. 39,13%.

Câu 86: Cho m gam Fe vào dung dịch chứa đồng thời H_2SO_4 và HNO_3 thu được dung dịch X và 4,48 lít NO (duy nhất). Thêm tiếp H_2SO_4 vào X thì lại thu được thêm 1,792 lít khí NO duy nhất nữa và dung dịch Y. Dung dịch Y hoà tan vừa hết 8,32 gam Cu không có khí bay ra (các khí đo ở đktc). Khối lượng của Fe đã cho vào là:

A. 11,2 gam.

B. 16,24 gam.

C. 16,8 gam.

D. 9,6 gam.

Câu 87: Cho 2,8 gam Fe tác dụng hoàn toàn với V lít dung dịch HNO_3 0,5M thu được dung dịch X và NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Dung dịch X tác dụng vừa đủ với dung dịch chứa 0,03 mol AgNO_3 . Giá trị của V là:

A. 0,32.

B. 10,08.

C. 6,72.

D. 0,25.

Câu 88: Hòa tan hoàn toàn 5,6 gam Fe vào 500 ml dung dịch HNO_3 thì thu được 2,24 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Dung dịch thu được hòa tan tối đa 5,12 gam Cu. Nồng độ mol/l của dung dịch HNO_3 ban đầu là

A. 1,226.

B. 0,69.

C. 0,96.

D. 0,8.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ năm 2013)

Câu 89: Sau khi đun nóng 23,7 gam KMnO_4 thu được 22,74 gam hỗn hợp chất rắn. Tiến hành cho hỗn hợp chất rắn trên tác dụng hoàn toàn với dung dịch axit HCl 36,5% ($d = 1,18$ g / ml) đun nóng. Thể tích khí Cl_2 (đktc) thu được là:

A. 2,24.

B. 4,48

C. 7,056.

D. 3,36.

Câu 90: Cho m gam hỗn hợp Cu và Fe_2O_3 trong dung dịch H_2SO_4 loãng dư thu được dung dịch X và 0,328m gam chất rắn không tan. Dung dịch X làm mất màu vừa hết 48 ml dung dịch KMnO_4 1M. m có giá trị là:

A. 40 gam.

B. 43,2 gam.

C. 56 gam.

D. 27,208 gam.

Câu 91: Cho 0,5 mol sắt phản ứng hết với dung dịch có a mol AgNO_3 sau khi phản ứng kết thúc được dung dịch X. Biết X phản ứng vừa đủ với dung dịch chứa 0,15 mol Br_2 . Giá trị của a là:

- A. 1,5.   B. 1,05. C. 1,2.   D. 1,3.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 92: Cho 8,3 gam hỗn hợp Al, Fe vào 600 ml dung dịch HCl 1M, thu được dung dịch X và thu được 5,6 lít khí (đktc). Cho dung dịch X tác dụng vừa hết với 500 ml dung dịch KMnO_4 x mol/lít trong H_2SO_4 . Giá trị của x là:

- A. 0,28M.   B. 0,24M.   C. 0,48M.   D. 0,04M.

Câu 93: Nung nóng m gam hỗn hợp Al và Fe_2O_3 (trong môi trường không có không khí) đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp rắn Y. Chia Y thành hai phần bằng nhau:

- + Phần 1 tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng (dư), sinh ra 3,08 lít khí H_2 (ở đktc)
- + Phần 2 tác dụng với dung dịch NaOH (dư), sinh ra 0,84 lít khí H_2 (ở đktc)

Giá trị của m là:

- A. 22,75.   B. 29,4.   C. 29,43.   D. 21,40.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 94: Thổi khí CO đi qua ống sứ đựng m gam Fe_2O_3 nung nóng. Sau phản ứng thu được m_1 gam chất rắn Y gồm 4 chất. Hoà tan hết chất rắn Y bằng dung dịch HNO_3 dư thu được 0,448 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, đo ở điều kiện chuẩn) và dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z thu được $(m_1 + 16,68)$ gam muối khan. Giá trị của m là:

- A. 8,0 gam.   B. 16,0 gam.   C. 12,0 gam.   D. 4 gam.

Câu 95: Trộn 21,6 gam bột Al với m gam hỗn hợp X (gồm FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4) được hỗn hợp Y. Nung Y ở nhiệt độ cao trong điều kiện không có không khí đến khi phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp chất rắn Z. Cho Z tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được 6,72 lít khí. Nếu cho Z tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng, dư thì thu được 19,04 lít NO (sản phẩm khử duy nhất). Biết các thể tích khí đo ở đktc. Giá trị của m là:

- A. 58,6.   B. 50,8.   C. 46,0.   D. 62,0.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Sư Phạm Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 96: Có hỗn hợp X gồm nhôm và một oxit sắt. Nung nóng hỗn hợp X trong điều kiện không có không khí đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 96,6 gam chất rắn Y. Hoà tan 96,6 gam chất rắn Y trong NaOH dư thu được 6,72 lít khí (đktc) và còn lại một phần không tan A. Hoà tan hoàn toàn A trong H_2SO_4 đặc nóng được 30,24 lít (đktc) khí B. Công thức của sắt oxit là:

- A. Fe_2O_3 .   B. FeO.   C. Fe_3O_4 .   D. FeO hoặc Fe_3O_4 .

Câu 97: Khử hoàn toàn m gam oxit M_xO_y cần vừa đủ 17,92 lít khí CO (đktc), thu được a gam kim loại M. Hòa tan hết a gam M bằng dung dịch H_2SO_4 đặc nóng (dư), thu được 20,16 lít khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Oxit M_xO_y là:

- A. Cr_2O_3 .   B. Fe_3O_4 .   C. FeO.   D. CrO.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 98: Điện phân (điện cực trơ) 100 ml dung dịch CuSO_4 0,2M và AgNO_3 0,1M với cường độ dòng điện $I = 3,86$ A. Tính thời gian điện phân để thu được 1,72 gam kim loại bám vào catot.

A. 500 giây. B. 1000 giây. C. 250 giây. D. 750 giây.

Câu 99: Dung dịch X có a mol AgNO_3 , b mol $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$. Điện phân dung dịch (với điện cực trơ) đến khi khí thoát ra ở hai điện cực bằng nhau và bằng V lít (đktc). Giá trị của V theo a, b là (hiệu suất điện phân 100%) là

A. $11,2 \cdot (2a + b)$. B. $22,4 \cdot (a + 2b)$.
C. $11,2 \cdot (a + 2b)$. D. $22,4 \cdot (2a + b)$.

Câu 100: Hòa tan m gam CuSO_4 vào H_2O thu được dung dịch X. Điện phân dung dịch X với điện cực trơ, nhận thấy: Sau t giây thu được 0,014 mol khí ở anot, chưa có khí ở catot. Sau 2t giây thu được 0,048 mol khí ở cả hai điện cực. Giá trị của m là:

A. 5,76. B. 6,4. C. 4,8. D. 7,2.

Câu 101: Điện phân 2 lít dung dịch hỗn hợp gồm NaCl và CuSO_4 đến khi H_2O bị điện phân ở hai cực thì dừng lại, tại catot thu 1,28 gam kim loại và anot thu 0,336 lít khí (đktc). Coi thể tích dung dịch không đổi thì pH của dung dịch thu được là:

A. 3. B. 2. C. 12. D. 13.

Câu 102: Tiến hành điện phân 500 ml dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,1M (điện cực trơ) với cường độ dòng điện 19,3A, sau thời gian 400 giây ngắt dòng điện để yên bình điện phân để phản ứng xảy ra hoàn toàn (tạo khí NO là sản phẩm khử duy nhất) thu được dung dịch X. Khối lượng dung dịch X giảm bao nhiêu gam so với dung dịch ban đầu.

A. 1,88. B. 1,28. C. 3,8. D. 1,24.

Câu 103: Khi chuẩn độ 25,0 gam huyết tương máu của một người lái xe có uống rượu, cần dùng 20 ml dung dịch $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ 0,010M. Xác định phần trăm về khối lượng $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ có trong máu của người lái xe đó. Cho biết phương trình phản ứng là:

A. 0,0552%. B. 0,046%. C. 0,092%. D. 0,138%.

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01. A	02. C	03. B	04. B	05. A	06. B	07. A	08. B	09. D	10. C
11. D	12. A	13. C	14. C	15. C	16. B	17. D	18. C	19. D	20. B
21. D	22. A	23. B	24. D	25. D	26. C	27. B	28. A	29. C	30. B
31. C	32. B	33. B	34. A	35. C	36. A	37. A	38. C	39. C	40. B
41. C	42. B	43. B	44. C	45. A	46. C	47. A	48. C	49. C	50. B
51. C	52. B	53. D	54. C	55. C	56. A	57. C	58. B	59. A	60. B
61. D	62. C	63. C	64. B	65. A	66. A	67. A	68. B	69. A	70. D
71. C	72. B	73. B	74. B	75. B	76. D	77. A	78. A	79. D	80. D
81. B	82. A	83. A	84. D	85. D	86. B	87. A	88. C	89. C	90. A
91. C	92. A	93. A	94. A	95. B	96. C	97. B	98. D	99. C	100.A
101.B	102.A	103.A							

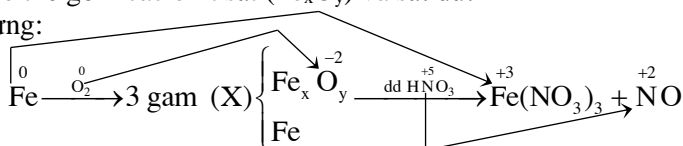
BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X có thể gồm các oxit sắt (Fe_xO_y) và sắt dư.

Sơ đồ phản ứng:

Dựa vào sự thay đổi số oxi hóa ta thấy: Chất khử là Fe, chất oxi hóa là O_2 và HNO_3 , sản phẩm khử của HNO_3 là NO. Sau phản ứng, số oxi hóa của Fe là + 3, O là - 2 và của N là + 2.

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 56n_{Fe} + 32n_{O_2} = m_X \\ 3n_{Fe} = 4n_{O_2} + 3n_{NO} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 56n_{Fe} + 32n_{O_2} = 3 \\ 3n_{Fe} - 4n_{O_2} = 3.0,025 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Fe} = 0,045 \text{ mol} \\ n_{O_2} = 0,015 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy khối lượng của sắt là: $m_{Fe} = 0,045.56 = \boxed{2,52 \text{ gam}}$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

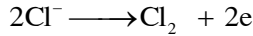
Theo giả thiết, ta có: $\begin{cases} 56n_{Fe} + 64n_{Cu} = 12 \\ n_{Fe} = n_{Cu} \end{cases} \Rightarrow n_{Fe} = n_{Cu} = 0,1 \text{ mol.}$

Trong phản ứng của Fe, Cu với dung dịch HNO_3 , chất khử là Fe, Cu, chất oxi hóa là N trong HNO_3 , sản phẩm khử là NO, NO_2 .

Bản chất phản ứng là: $\overset{0}{Fe}, \overset{0}{Cu}$ bị oxi hóa lên $\overset{+3}{Fe}, \overset{+2}{Cu}$, N bị khử về N trong NO và N trong NO_2 .

Xét quá trình oxi hóa:

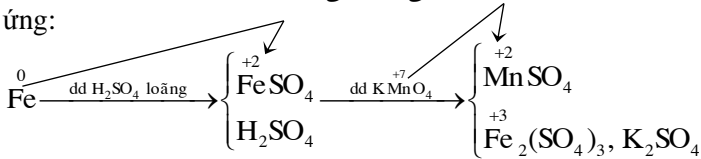

Theo bảo toàn electron: số mol electron Cr^{+6} nhận nhiều nhất nên Cl^- nhường electron nhiều nhất để tạo ra Cl_2 nhiều nhất. Vậy $\boxed{\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7}$ cho ra nhiều Cl_2 nhất.

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sự thay đổi số oxi hóa ta thấy: Trong phản ứng của X với dung dịch KMnO_4 , chất khử là Fe trong FeSO_4 , chất oxi hóa là Mn trong KMnO_4 . Sau phản ứng, số oxi hóa của Fe là +3, của Mn là +2.

Theo bảo toàn nguyên tố Fe và bảo toàn electron, ta có:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,1 \text{ mol} \\ \sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = 5n_{\text{KMnO}_4} \\ \Leftrightarrow n_{\text{KMnO}_4} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd KMnO}_4} = \frac{0,02}{0,5} = 0,04 \text{ lít} = \boxed{40 \text{ ml}} \end{aligned}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Gọi n là số electron mà kim loại M nhường trong phản ứng.

Theo giả thiết, ta có:

$$\text{M}_{\text{N}_x\text{O}_y} = 22.2 = 44 \Rightarrow 14x + 16y = 44 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \end{cases} \Rightarrow \text{N}_x\text{O}_y \text{ là } \text{N}_2\text{O}$$

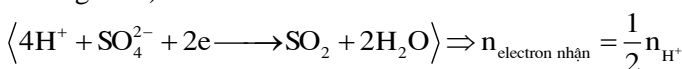
Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$\begin{aligned} \sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow n.n_{\text{M}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} \\ \Leftrightarrow \frac{3,024n}{\text{M}} = 0,042.8 \Leftrightarrow \frac{\text{M}}{n} = 9 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 3 \Rightarrow \text{M} = 27 \text{ g / mol} \Rightarrow \text{M là Al} \end{aligned}$$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Nếu dung dịch H_2SO_4 là dung dịch axit loãng thì khí giải phóng là H_2 và phản ứng của Fe với H_2SO_4 diễn ra theo tỉ lệ mol 1 : 1, khi đó H_2SO_4 còn dư: Trái với giả thiết (loại). Vậy H_2SO_4 tham gia phản ứng là axit đặc và khí giải phóng là SO_2 (do Fe có tính khử trung bình).

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \sum n_{e \text{ nhường (max)}} = 3n_{\text{Fe}} = 3x \\ \sum n_{e \text{ nhận (max)}} = \frac{1}{2}n_{\text{H}^+} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = y \end{cases}$$

Vì $\frac{x}{y} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{3x}{y} > 1 \Rightarrow n_{e \text{ nhường}} > n_{e \text{ nhận}}$ nên sắt không thể nhường $3x$ mol electron mà chỉ nhường được $\boxed{y}$ mol electron.

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Khí SO_2 tác dụng với dung dịch NaOH có thể xảy ra các khả năng:

- Tạo ra muối NaHSO_3 (1)
- Tạo ra muối Na_2SO_3 (2)
- Tạo ra muối NaHSO_3 và Na_2SO_3 (3)
- Tạo ra muối Na_2SO_3 và dư NaOH (4)

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố Na , S , ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{NaHSO}_3} + m_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 18,9 \Leftrightarrow 104n_{\text{NaHSO}_3} + 126n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 18,9 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaHSO}_3} + 2n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = n_{\text{NaOH}} \Leftrightarrow n_{\text{NaHSO}_3} + 2n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 0,3 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{\text{NaHSO}_3} = 0 \text{ mol} \\ n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 0,15 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_2} = n_{\text{NaHSO}_3} + n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 0,15 \text{ mol}$$

Gọi n là hóa trị của kim loại M . Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n \cdot n_{\text{M}} = 2 \cdot n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow \frac{9,6}{\text{M}} \cdot n = 2 \cdot 0,15 \Leftrightarrow \text{M} = 32n \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow \text{M} = 64 \Rightarrow \boxed{\text{M là Cu}}$$

Lưu ý: Khi ta sử dụng hệ phương trình trên là đã xét ba trường hợp (1), (2), (3):

Nếu $n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = 0$ thì xảy ra trường hợp (1).

+ Nếu $n_{\text{NaHSO}_3} = 0$ thì xảy ra trường hợp (2)

+ Nếu $\begin{cases} n_{\text{NaHSO}_3} > 0 \\ n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} > 0 \end{cases}$ thì xảy ra trường hợp (3)

+ Nếu một trong số mol của hai muối nhỏ hơn 0 thì sẽ xảy ra trường hợp (4)

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Sản phẩm khử của phản ứng giữa Al và H_2SO_4 đặc chỉ có thể là S hoặc H_2S hoặc SO_2 .

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Al}} = \frac{4}{15} \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{4}{30} \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-} \text{ tạo muối}} = 3 \cdot \frac{4}{30} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_4^{2-} / \text{sản phẩm khử}} = n_{\text{X}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} - n_{\text{SO}_4^{2-} \text{ tạo muối}} = 0,5 - 0,4 = 0,1 \text{ mol.}$$

Gọi n là số electron mà S^{+6} nhận vào để tạo ra sản phẩm khử X .

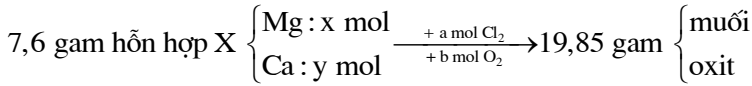
Áp dụng bảo toàn electron ta có:

$$3.n_{Al} = n.n_X \Rightarrow 3 \cdot \frac{7,2}{27} = 0,1n \Rightarrow n = 8 \Rightarrow \boxed{X \text{ là } H_2S}$$

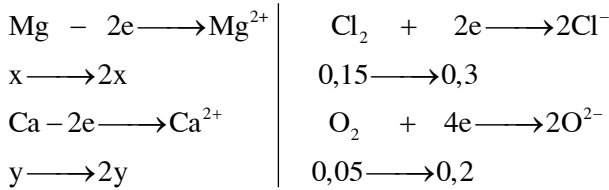
$$\langle S^{+6} + 8e \longrightarrow S^{-2} \rangle$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{Cl_2} + m_{O_2} = m_Z - m_X \\ a + b = 0,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 71a + 32b = 12,25 \\ a + b = 0,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,15 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ mol}$$

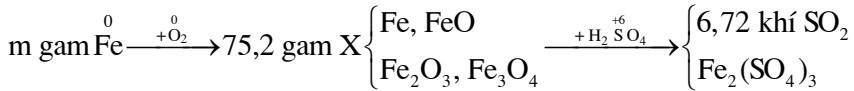
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 2x + 2y = 0,5 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} m_{Mg} + m_{Ca} = 7,6 \Leftrightarrow 24x + 40y = 7,6 \quad (2)$$

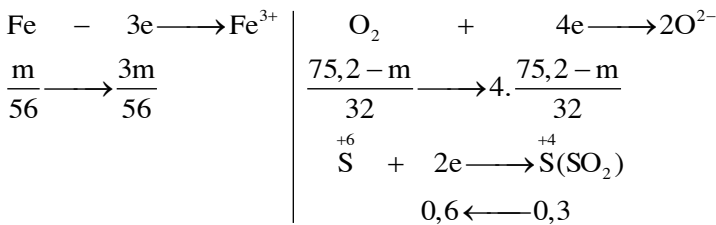
$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,15 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \boxed{m_{Mg} = 3,6 \text{ (gam)}}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{O_2 (\text{phản ứng})} = \frac{75,2 - m}{32} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Rightarrow \frac{3m}{56} = 4 \cdot \frac{75,2 - m}{32} + 0,6 \Leftrightarrow \boxed{m = 56 \text{ gam}}$$

Câu 13: Chọn C

Hướng dẫn giải

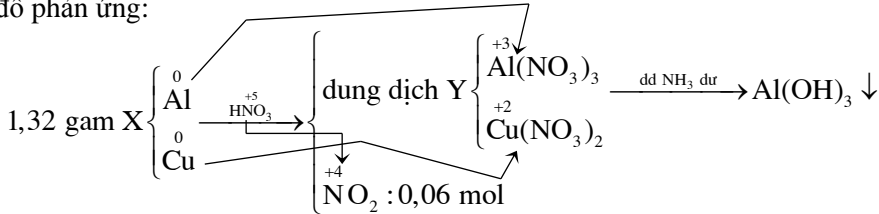
$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} + m_{\text{Cu}} = 2,44 \\ \xrightarrow{\text{BT e}} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \\ m_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + m_{\text{CuSO}_4} = 6,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 56x + 16y + 64z = 2,44 \\ 3x + 2z = 2y + 0,0225 \cdot 2 \\ 0,5x \cdot 400 + 160z = 6,6 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = y = 0,025 \\ z = 0,01 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{0,01 \cdot 64}{2,44} \cdot 100 = \frac{16}{61} \approx \boxed{26,23\%}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

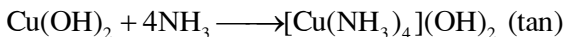
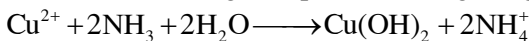
Trong phản ứng của Al, Cu với HNO₃, chất khử là Al, Cu, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử của HNO₃ là NO₂.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

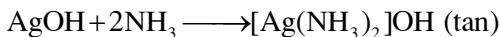
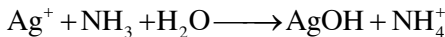
$$\Rightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 64n_{\text{Cu}} = 1,23 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} = n_{\text{NO}_2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 64n_{\text{Cu}} = 1,23 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} = \frac{1,344}{22,4} = 0,06 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = n_{\text{Al}} = 0,01 \Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = \boxed{0,78 \text{ gam}} \\ n_{\text{Cu}} = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{0,015 \cdot 64}{1,23} \cdot 100\% = \boxed{78,05\%} \end{cases}$$

Lưu ý: Các muối Cu²⁺, Zn²⁺, Ni²⁺, Ag⁺ tạo phức tan trong dung dịch NH₃ dư.

Phản ứng của muối Zn²⁺, Ni²⁺ tương tự như với muối Cu²⁺:

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Suy ra Y có NO và còn lại là một trong hai khí N₂ hoặc N₂O.

$$\text{Vì } \overline{M}_Y = \frac{5,18}{0,14} = 37 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{Y gồm } \begin{cases} \text{NO (M = 30 g/mol)} \\ \text{N}_2\text{O (M = 44 g/mol)} \end{cases}$$

Dung dịch sau phản ứng tác dụng với dung dịch NaOH đun nóng, không có khí mùi khai thoát ra chứng tỏ phản ứng của Al, Mg với HNO₃ không tạo ra NH₄NO₃.

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,14 \\ 30n_{\text{NO}} + 44n_{\text{N}_2\text{O}} = 5,18 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,07 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:
$$\begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 24n_{\text{Mg}} = 8,862 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Mg}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 24n_{\text{Mg}} = 8,862 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Mg}} = 3 \cdot 0,07 + 8 \cdot 0,07 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,042 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg}} = 0,322 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{0,042 \cdot 27}{8,862} \cdot 100\% = \boxed{12,8\%}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Gọi a là số electron ⁺⁵N trong phân tử HNO₃ nhận vào để sinh ra khí N_xO_y.

Áp dụng bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố đối với Fe, N, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = a \cdot n_{\text{N}_x\text{O}_y} \Leftrightarrow 0,06 = a \cdot 0,02 \Leftrightarrow a = 3 \Rightarrow \text{N}_x\text{O}_y \text{ là NO}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 3 \cdot 0,06 = 0,18 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{trong muối nitrat}} = 0,18 \cdot 3 = 0,54 \text{ mol}$$

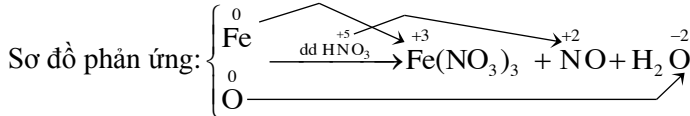
$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{trong muối nitrat}} + n_{\text{NO}} = 0,54 + 0,02 = 0,56 \text{ mol}$$

Khối lượng HNO₃ nguyên chất tham gia phản ứng: $m_{\text{HNO}_3} = 0,56 \cdot 63 = \boxed{35,28 \text{ gam}}$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Để đơn giản cho việc tính toán, ta coi X gồm Fe và O.

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{\text{HNO}_3 \text{ ban đầu}} = 0,4 \cdot 3 = 1,2 \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = n_{\text{NaOH}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng với X}} = n_{\text{HNO}_3 \text{ ban đầu}} - n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 1,1 \text{ mol}$$

Theo định luật bảo toàn khối lượng, bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố N, Fe,

ta có:
$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT KL}} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 19,2 & (1) \\ \xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} & (2) \\ \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = 3n_{\text{Fe(NO}_3)_3} + n_{\text{NO}} = 1,1 & (3) \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}} & (4) \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 19,2 \\ 3n_{\text{Fe}} - 2n_{\text{O}} - 3n_{\text{NO}} = 0 \\ 3n_{\text{Fe}} + n_{\text{NO}} = 1,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,3 \\ n_{\text{O}} = 0,15 \\ n_{\text{NO}} = 0,2 \end{cases}$$

Thể tích khí NO thoát ra ở điều kiện tiêu chuẩn là: $V_{NO} = 0,222,4 = \boxed{4,48 \text{ lít}}$

Lưu ý: Thay (4) vào (3) ta được hệ 3 phương trình 3 ẩn là n_{Fe} , n_O , n_{NO} . Giải hệ tính được số mol của Fe, O và NO.

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{N_2O} + n_{N_2} = 0,06 \\ \frac{44n_{N_2O} + 28n_{N_2}}{n_{N_2O} + n_{N_2}} = 18,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{N_2} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{N_2O} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

Giả sử phản ứng tạo ra muối NH_4NO_3 , ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{Al} = \frac{12,42}{27} = 0,46 \text{ mol}$$

Áp dụng phương pháp bảo toàn electron:

$$3n_{Al} = 8n_{N_2O} + 10n_{N_2} + 8n_{NH_4NO_3}$$

$$\Leftrightarrow 3.0,46 = 8.0,03 + 10.0,03 + 8n_{NH_4NO_3} \Rightarrow n_{NH_4NO_3} = 0,105 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{Al(NO_3)_3} + m_{NH_4NO_3} = 0,46.213 + 0,105.80 = \boxed{106,38 \text{ gam}}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra: Kim loại đã phản ứng với HNO_3 tạo ra sản phẩm khử duy nhất là muối amoni, ta có:

$$\begin{aligned} m_{\text{chất rắn}} &= m_{\text{muối nitrat kim loại}} + m_{NH_4NO_3} = (m_{\text{kim loại}} + m_{NO_3^- / \text{muối nitrat kim loại}}) + m_{NH_4NO_3} \\ &= (m_{\text{kim loại}} + 62.n_{\text{electron trao đổi}}) + \frac{n_{\text{electron trao đổi}}}{8}.80 \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow 17,765 = 5,525 + 62n_{\text{electron trao đổi}} + \frac{n_{\text{electron trao đổi}}}{8}.80 \Rightarrow n_{\text{electron trao đổi}} = 0,17 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT N} n_{HNO_3} = n_{N/\text{nitrat kim loại}} + n_{N/\text{muối amoni nitrat}} = 0,17 + \frac{0,17}{8}.2 = \boxed{0,2125 \text{ mol}}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{Ag} : n_{Cu} = 1 : 4 \\ 108n_{Ag} + 64n_{Cu} = 1,82 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Ag} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{Cu} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

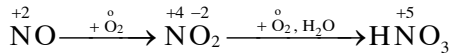
$$\Rightarrow n_{\text{electron nhường (max)}} = n_{Ag} + 2n_{Cu} = 0,045 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{n_{H^+}}{n_{NO_3^-}} = \frac{0,09}{0,06} = 1,5 < 4 \Rightarrow H^+ \text{ thiếu} \Rightarrow n_{\text{electron nhận (max)}} = \frac{3}{4}n_{H^+} = 0,675 \text{ mol (2)}$$

Từ (1) và (2) ta thấy kim loại phản ứng hết, H^+ và NO_3^- còn dư.

$$\xrightarrow{BT E} 3n_{NO} = n_{Ag} + 2n_{Cu} \Leftrightarrow n_{NO} = \frac{n_{\text{electron nhường (max)}}}{3} = 0,015 \text{ mol}$$

Sơ đồ chuyển hóa NO thành HNO₃:

Vì $3n_{\text{NO}} < 4n_{\text{O}_2}$ nên O₂ dư, do đó NO chuyển hết thành HNO₃.

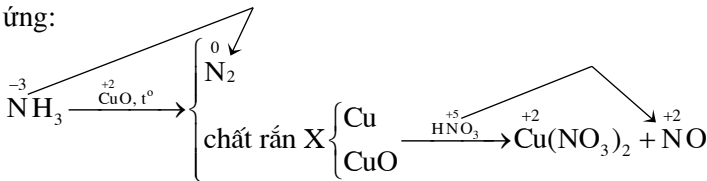
$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{0,015}{0,15} = 0,1\text{M} \Rightarrow \boxed{\text{pH} = 1}$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} 3n_{\text{NH}_3} = 0,06 \text{ mol} < 2n_{\text{CuO}} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \text{CuO dư, NH}_3 \text{ phản ứng hết}$$

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử là NH₃, chất oxi hóa là HNO₃.

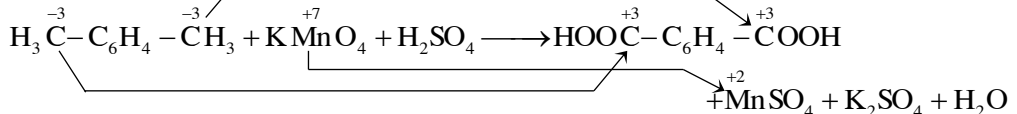
$$\text{Ta có: } \left. \begin{array}{l} \sum n_e \text{ nhường} = 3n_{\text{NH}_3} \\ \sum n_e \text{ nhận} = 3n_{\text{NO}} \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{NH}_3} = 3n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NH}_3} = n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO (đktc)}} = \boxed{0,448 \text{ lít}}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Suy ra: Chất khử là o-xilen, có hai nguyên tử C thay đổi số oxi hóa từ -3 lên +3, chất oxi hóa là KMnO₄, số oxi hóa của Mn thay đổi từ +7 về +2.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$5n_{\text{KMnO}_4 \text{ phản ứng}} = 12n_{\text{o-xilen}} \Leftrightarrow n_{\text{KMnO}_4 \text{ phản ứng}} = \frac{0,1 \cdot 12}{5} = 0,24 \text{ mol}$$

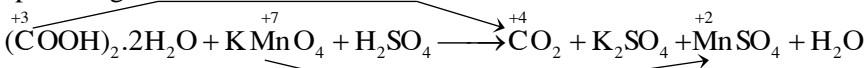
$$\Rightarrow n_{\text{KMnO}_4 \text{ ban đầu}} = 0,24 + 0,24 \cdot 20\% = 0,288 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd KMnO}_4} = \frac{0,288}{0,5} = \boxed{0,576 \text{ lít}}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{(\text{COOH})_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,26}{126} = 0,01 \text{ mol}$$

Sơ đồ phản ứng:

Chất khử là (COOH)₂·2H₂O, có 2 nguyên tử C thay đổi từ số oxi hóa từ +3 lên +4.

Chất oxy hóa là $\overset{+7}{\text{KMnO}_4}$, số oxy hóa của Mn thay đổi từ +7 về +2.

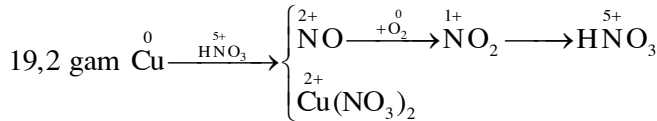
Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{(\text{COOH})_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}} = 5n_{\text{KMnO}_4} \Rightarrow n_{\text{KMnO}_4} = \frac{2}{5} \cdot 0,01 = 0,004 \text{ mol}$$

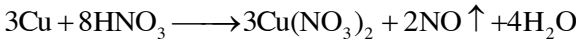
$$\Rightarrow [\text{KMnO}_4] = \frac{0,004}{0,25} = \boxed{0,016\text{M}}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

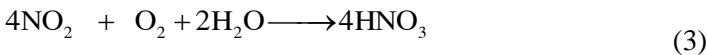
Cách 1: Cách giải viết phương trình (thông thường)

$$\frac{19,2}{64} = 0,3 \longrightarrow 0,2 \quad (1)$$

$$0,2 \longrightarrow 0,1 \longrightarrow 0,2$$

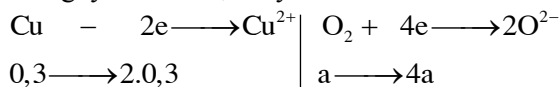
$$0,2 \longrightarrow 0,05$$

$$\Rightarrow n_{\text{O}_2} = 0,1 + 0,05 = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow V = 0,15 \cdot 22,4 = \boxed{3,36 \text{ lít}}$$

Cách 2: Áp dụng phương pháp bảo toàn electron

Nhận xét:

- Xét toàn bộ quá trình
- + Nitơ coi như không có sự thay đổi số oxy hóa (HNO_3 ban đầu $\longrightarrow$ HNO_3)
- + Như vậy chỉ có 2 nguyên tố có sự thay đổi số oxy hóa là Cu và O_2

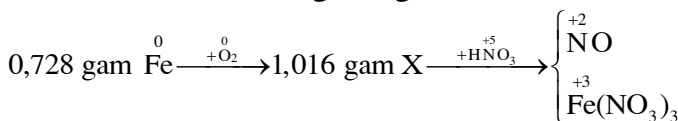

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 2 \cdot 0,3 = 4a \Leftrightarrow a = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{O}_2} = 0,15 \cdot 22,4 = \boxed{3,36 \text{ lít}}$$

Câu 27:

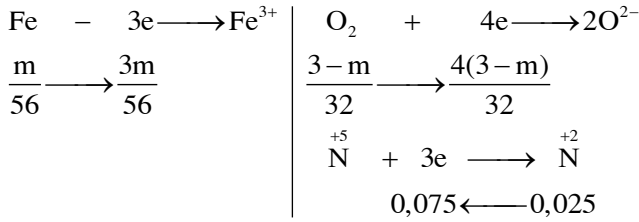
Hướng dẫn giải

- Các phản ứng có thể có trong bài toán:

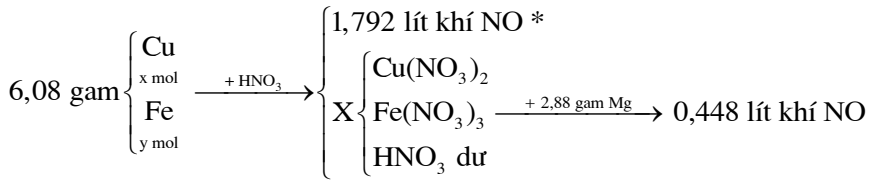

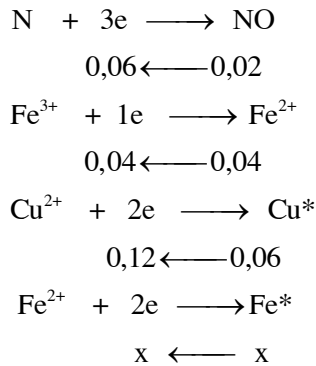
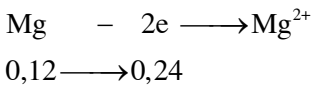
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow \frac{3m}{56} = \frac{4(3-m)}{32} + 0,075 \Rightarrow \boxed{m = 2,52 \text{ gam}}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} = 3n_{\text{NO}^*} \Leftrightarrow 2x + 3y = 3.0,08 \\ 64x + 56y = 6,08 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,06 \\ y = 0,04 \end{cases} \text{ (mol)}$$

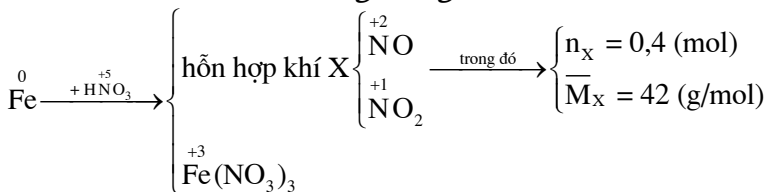

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow x + 0,06 + 0,04 + 0,12 = 0,24$$

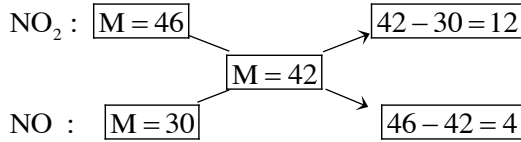
$$\Leftrightarrow x = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{Fe}^*} + m_{\text{Cu}^*} = 0,06.64 + 0,01.56 = \boxed{4,4 \text{ gam}}$$

Câu 30:

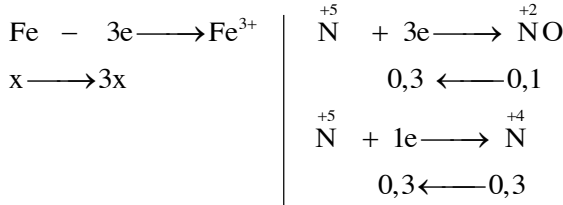
Hướng dẫn giải

- Sơ đồ đường chéo:

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{n_{\text{NO}_2}}{n_{\text{NO}}} = \frac{12}{4} = 3 \\ n_{\text{NO}_2} + n_{\text{NO}} = 0,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \boxed{\%V_{\text{NO}} = 25\%} \text{ và } \boxed{\%V_{\text{NO}_2} = 75\%}$$

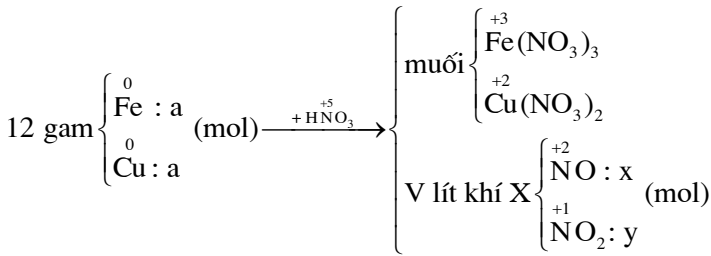

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Rightarrow 3x = 0,3 + 0,3 \Leftrightarrow x = 0,2 \text{ (mol)}$$

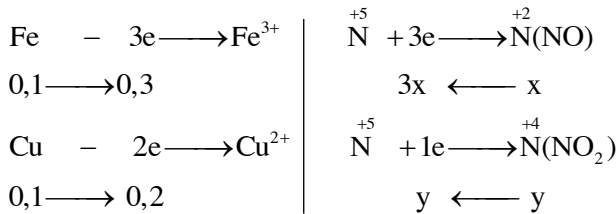
$$\Rightarrow m_{\text{Fe}} = 0,2 \cdot 56 = \boxed{11,2 \text{ gam}}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Theo giả thiết}} 56a + 64a = 12 \Leftrightarrow a = 0,1 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x + y = 0,5 \text{ (1)}$$

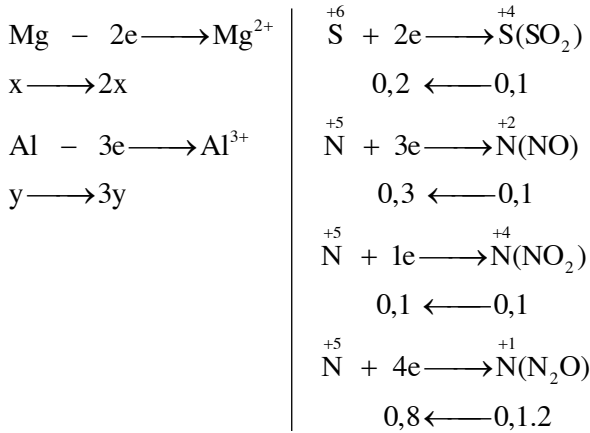
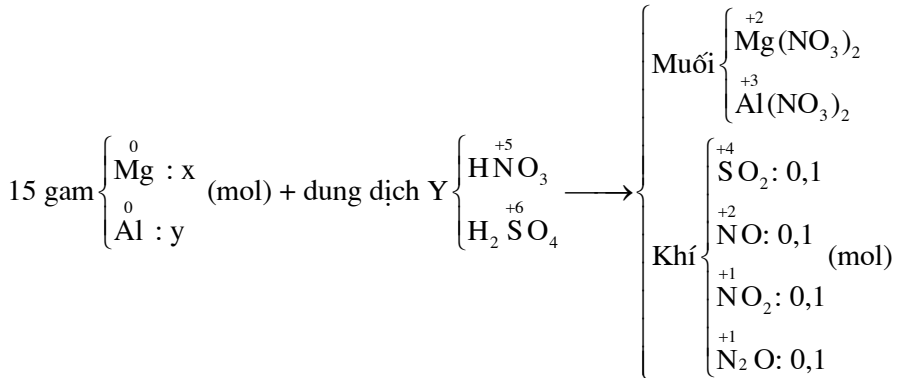
$$\text{Mặt khác: } \bar{M}_x = 38 \text{ g/mol} \Rightarrow \frac{30x + 46y}{x + y} = 19,2 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} x = y = 0,125 \text{ (mol)} \Rightarrow V_x = 0,125 \cdot 2,22,4 = \boxed{5,6 \text{ lít}}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

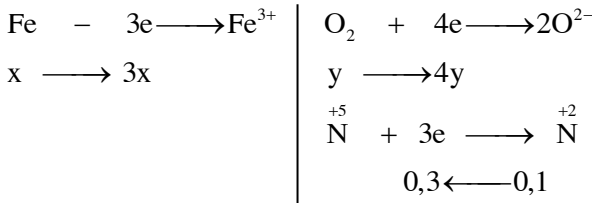
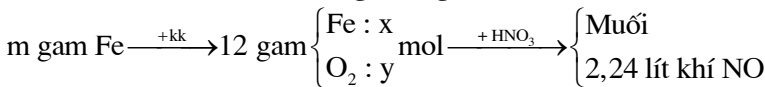
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 2x + 3y = 1,4 \quad (1)$$

$$\text{Mặt khác: } m_{\text{Al}} + m_{\text{Mg}} = 15 \Leftrightarrow 27x + 24y = 15 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,4 \\ y = 0,2 \end{cases} (\text{mol})$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{27 \cdot 0,2}{15} \cdot 100\% = \boxed{36\%} \Rightarrow \%m_{\text{Mg}} = \boxed{64\%}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

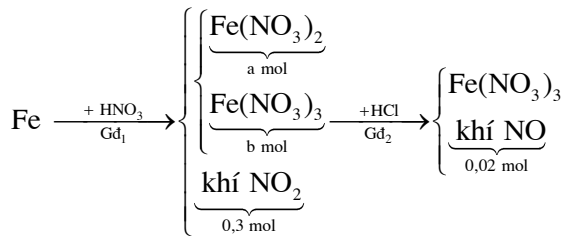
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x = 4y + 0,3 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} 56x + 32y = 12 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,18 \\ y = 0,06 \end{cases} \quad (\text{mol})$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}} = 0,18.56 = \boxed{10,08 \text{ gam}}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

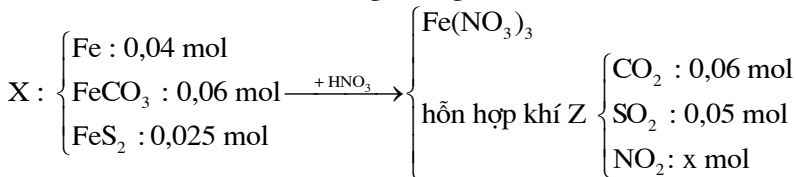

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow[\text{Gđ}_1]{\text{BT e}} 2a + 3b = n_{\text{NO}_2} = 0,3 = n_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} \\ \xrightarrow[\text{Gđ}_2]{\text{BT e}} n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = 3.n_{\text{NO}} = 0,06 = \frac{1}{4} n_{\text{H}^+} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = b = 0,06 \text{ (mol)} \\ n_{\text{NO}_3^- / \text{muối còn lại}} = 0,28 \text{ (mol)} \end{cases}$$

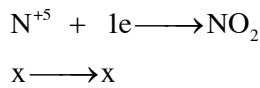
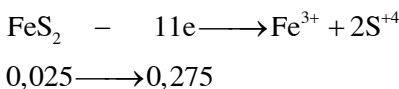
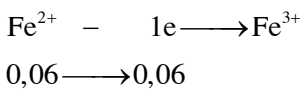
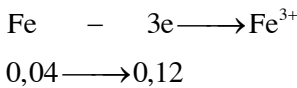
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{rắn}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cl}^-} + n_{\text{NO}_3^-} = 0,12.56 + 0,06.4.35,5 + 0,28.62 = \boxed{26,92 \text{ gam}}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{FeCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,06 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT S}} 2n_{\text{FeS}_2} = n_{\text{SO}_2} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

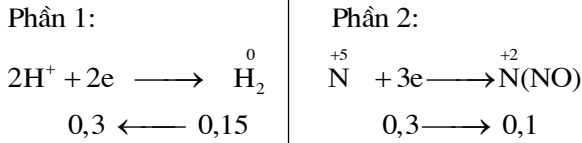
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow x = 0,445 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_Z = \frac{44n_{\text{CO}_2} + 64n_{\text{SO}_2} + 46n_{\text{NO}_2}}{n_{\text{CO}_2} + n_{\text{SO}_2} + n_{\text{NO}_2}} = 47,38 \text{ g/mol} \Leftrightarrow \boxed{d_{Z/\text{H}_2} = 23,69 \text{ (g/mol)}}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

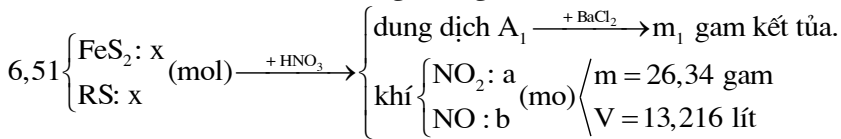
- Nhận xét: Vì tổng số mol e nhường trong 2 phần là như nhau, nên số e nhận trong 2 phần cũng như nhau:

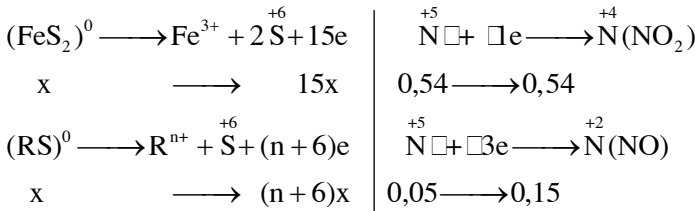
$\Rightarrow V_{\text{NO}} = 0,1.22,4 = \boxed{2,24 \text{ lít}}$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = \frac{13,216}{22,4} \\ 46a + 30b = 26,34 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,54 \\ b = 0,05 \end{cases} (\text{mol})$$

$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 15x + (n+6)x = 0,69 \text{ mol (1)}$

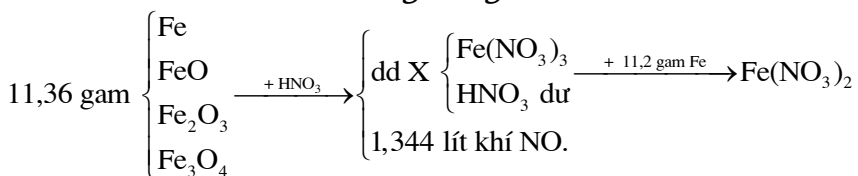
$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} 120x + (M_R + 32).x = 6,51 \Leftrightarrow x = \frac{6,51}{120 + M_R + 32} \text{ (2)}$

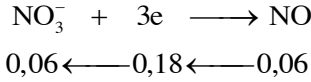
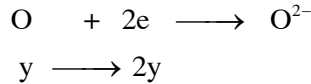
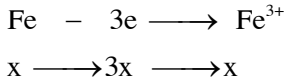
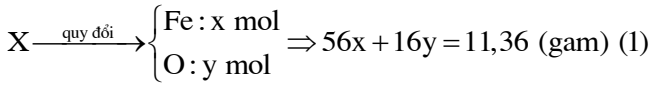
$\xrightarrow{\text{Thay (2) vào (1)}} 15 \cdot \frac{6,51}{120 + M_R + 32} + (n+6) \cdot \frac{6,51}{120 + M_R + 32} = 0,69$

$\xrightarrow{\text{Biện luận}} \begin{cases} n = 1 \Rightarrow M_R = 55,565 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{loại} \\ n = 2 \Rightarrow M_R = 65 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{R là Zn}} \\ n = 3 \Rightarrow M_R = 74,434 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{loại} \end{cases}$

Câu 38:

Hướng dẫn giải

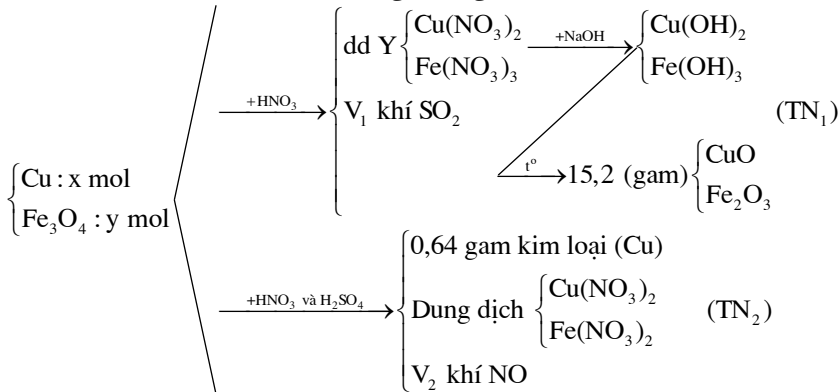
$$\Rightarrow \sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow 3x = 2y + 0,18 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} x = 0,16 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{HNO}_3^*} = n_{\text{NO}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,54 \text{ (mol)}.$$

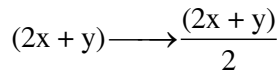
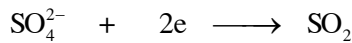
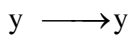
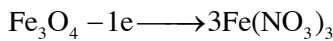
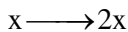
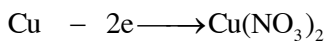
$$\Rightarrow \sum n_{\text{HNO}_3} = 0,54 + \frac{8}{3} \cdot \left(\frac{11,2}{56} - 0,08 \right) = \boxed{0,86 \text{ mol}}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

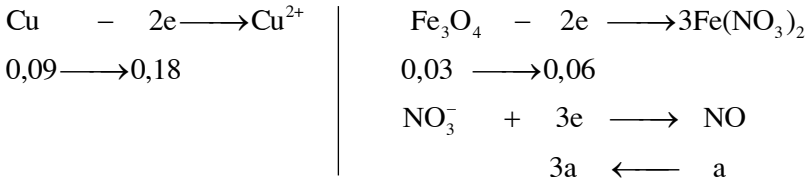

Xét TN₁ :

$$\Rightarrow \begin{cases} 64x + 232y = 13,36 \\ 80x + 160 \cdot \frac{3}{2}y = 15,2 \\ V_2 = \frac{(2x + y)}{2} \cdot 22,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ (mol)} \\ y = 0,03 \text{ (mol)} \\ V_2 = \boxed{2,576 \text{ lít}} \end{cases}$$

Xét TN₂ : Chất rắn dư là Cu $\Rightarrow$ $\begin{cases} \text{Chỉ tạo thành muối Fe}^{2+} \\ n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,1 - 0,01 = 0,09 \text{ (mol)} \end{cases}$

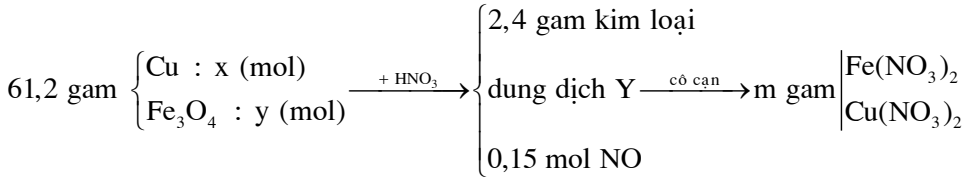

$$\sum n_{\text{e nhường}} = \sum n_{\text{e nhận}}$$

$$\Leftrightarrow 0,18 = 0,06 + 3a \Leftrightarrow a = 0,04 \text{ (mol)} \Rightarrow V_2 = 0,04 \cdot 22,4 = \boxed{0,896 \text{ lít}}$$

Câu 40:

Hướng dẫn giải

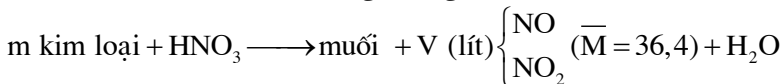
Nhận xét : Do có kim loại dư $\Rightarrow$ muối tạo thành gồm $\begin{cases} \text{Fe(NO}_3)_2 \\ \text{Cu(NO}_3)_2 \end{cases}$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT e}} 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 2x = 2y + 0,15 \\ 64x + 232y = 61,2 - 2,4 = 58,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,375 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Fe(NO}_3)_2} + m_{\text{Cu(NO}_3)_2} \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,15 \cdot 3 \cdot 180 + 0,375 \cdot 188 = \boxed{151,5 \text{ gam}}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

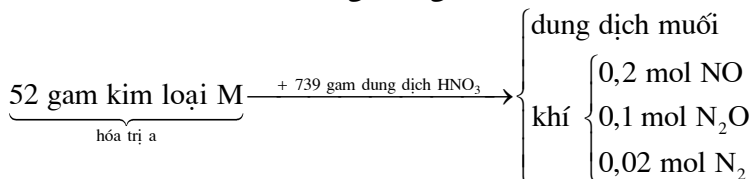

$$\xrightarrow{(\bar{M}=36,4)} \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,6 \cdot \frac{V}{22,4} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,4 \cdot \frac{V}{22,4} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT e}} n_{\text{e kim loại}} = n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 2,2 \cdot \frac{V}{22,4}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = m + 2,2 \cdot \frac{V}{22,4} \cdot 62 \approx \boxed{m + 6,089V \text{ gam}}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT e}} a \cdot n_{\text{M}} = 3n_{\text{NO}} + 8 \cdot n_{\text{N}_2\text{O}} + 10 \cdot n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow a \cdot \frac{52}{M_{\text{M}}} = 1,6 \text{ (mol)}$$

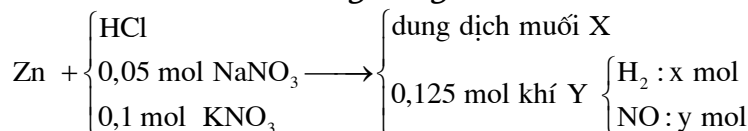
$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} \begin{cases} a = 2 \Rightarrow M_{\text{M}} = 65 \text{ (g/mol)} \Rightarrow \boxed{\text{M là Zn}} \\ a = 3 \Rightarrow M_{\text{M}} = 97,5 \text{ (g/mol)} \Rightarrow \text{(loại)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} \sum n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Zn}} + n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{N}_2} = 2,04 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = 2,04 \cdot 63 = 128,52 \text{ (gam)} \Rightarrow C\%_{\text{HNO}_3} = \frac{128,52}{739} \cdot 100 \cdot \frac{115}{100} \approx \boxed{20\%}$$

Câu 43:

Hướng dẫn giải

$\bar{M}_Y = 12,2.2 = 24,4 \text{ (g/mol)} \Rightarrow Y$ có chứa khí H_2 và khí không màu hóa nâu ngoài không khí là khí NO .

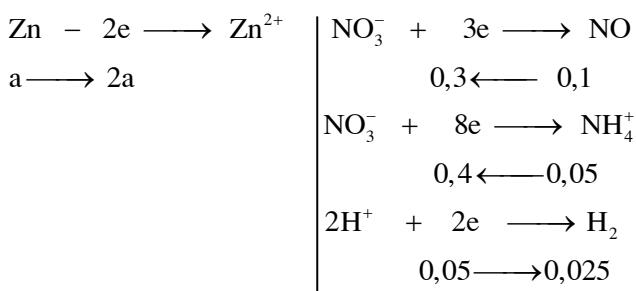
$$\Rightarrow \begin{cases} x + y = 0,125 \\ 2x + 30y = 0,125.24,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,025 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Vì có khí H_2 thoát ra và Zn dư $\Rightarrow H^+$ và NO_3^- hết $\Rightarrow$ muối thu được chỉ có muối clorua.

$$\Rightarrow \sum n_{NO_3^-} = n_{NaNO_3} + n_{KNO_3} = 0,05 + 0,1 = 0,15 > n_{NO} = 0,1 \Rightarrow X$$
 chứa muối NH_4^+ .

$$\xrightarrow{BTN} \sum n_{NO_3^-} = n_{NO} + n_{NH_4^+} \Leftrightarrow 0,15 = 0,1 + n_{NH_4^+} \Leftrightarrow n_{NH_4^+} = 0,05 \text{ (mol)}.$$

Phương trình nhường nhận electron.

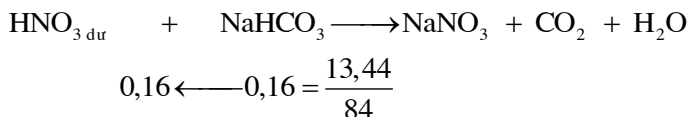
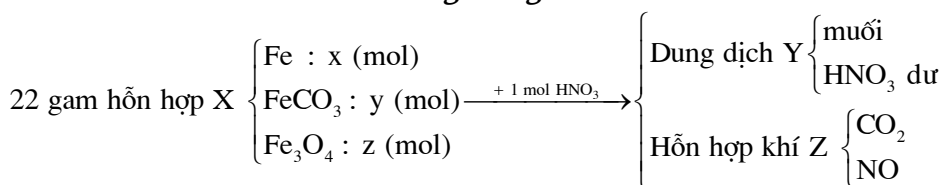
$$\sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow 2a = 0,3 + 0,4 + 0,05 \Leftrightarrow a = 0,375 \text{ (mol)}.$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_{\text{muối}} = m_{ZnCl_2} + m_{NH_4Cl} + m_{NaCl} + m_{KCl}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 136,0.375 + 53,5.0,05 + 58,5.0,05 + 74,5.0,1 = \boxed{64,05 \text{ gam}}$$

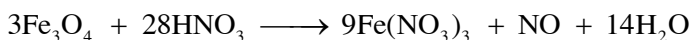
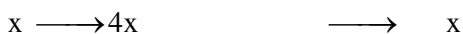
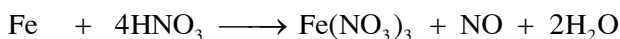
Câu 44:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow n_{HNO_3 \text{ phản ứng với X}} = 1 - 0,16 = 0,84 \text{ (mol)}$$

Cách 1 :

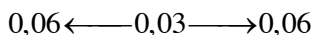
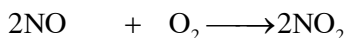

$$\Rightarrow 4x + \frac{10}{3}y + \frac{28}{3}z = n_{\text{HNO}_3} = 0,84 \text{ (mol)} \quad (2)$$

$$\begin{cases} n_{\text{khí trước}} = n_{\text{O}_2} + n_{\text{N}_2} = \frac{P_{\text{trước}} \cdot V}{R \cdot T} = \frac{0,375 \cdot 8,96}{0,082 \cdot (237 + 0)} = 0,15 \text{ (mol)} \\ \xrightarrow{\text{không khí}} n_{\text{N}_2} = 4n_{\text{O}_2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,12 \\ n_{\text{O}_2} = 0,03 \end{cases} \text{ (mol).}$$

Do trong bình không còn O₂ nên O₂ đã phản ứng hết.

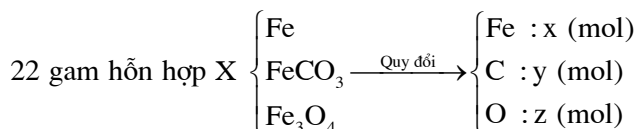

$$\text{Hỗn hợp khí sau : } \begin{cases} \text{CO}_2 : y \\ \text{NO} : (x + \frac{y}{3} + \frac{z}{3} - 0,06) \text{ (mol)} \\ \text{N}_2 : 0,12 \\ \text{NO}_2 : 0,06 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{khí sau}} = x + \frac{4}{3}y + \frac{z}{3} + 0,12 = \frac{P_{\text{sau}} \cdot V}{R \cdot T} = \frac{0,6 \cdot 8,96}{0,082 \cdot (237 + 0)} = 0,24 \text{ mol} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(1),(2),(3)} \begin{cases} x = 0,02 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \\ z = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,06 \cdot 232}{22} \cdot 100 = \boxed{63,27\%}$$

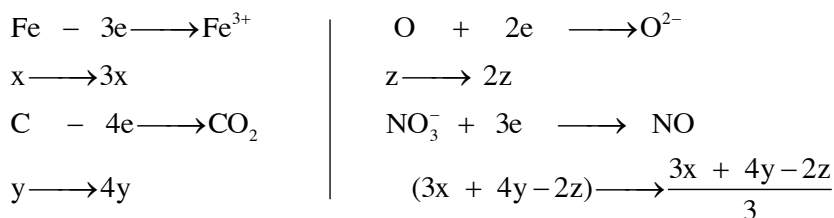
Cách 2 :

$$\Rightarrow 56x + 12y + 16z = 22 \text{ (gam)} \quad (1)$$

Phương trình nhường nhận electron :

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = 3x + \frac{3x + 4y - 2z}{3} = 0,84 \quad (2)$$

$$\begin{cases}
 n_{\text{khí trước}} = n_{\text{O}_2} + n_{\text{N}_2} = \frac{p_{\text{trước}} \cdot V}{R \cdot T} = \frac{0,375 \cdot 8,96}{0,082 \cdot 237} = 0,15 \text{ mol} \\
 \text{không khí} \rightarrow n_{\text{N}_2} = 4n_{\text{O}_2}
 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases}
 n_{\text{N}_2} = 0,12 \\
 n_{\text{O}_2} = 0,03
 \end{cases} \text{ mol}$$

Ta có:

$$\begin{cases}
 \frac{n_{\text{khí trước}}}{n_{\text{khí sau}}} = \frac{p_{\text{trước}}}{p_{\text{sau}}} \Leftrightarrow \frac{0,15}{n_{\text{khí sau}}} = \frac{0,375}{0,6} \Leftrightarrow n_{\text{khí sau}} = 0,24 \text{ (mol)} \\
 n_{\text{khí sau}} = \underbrace{n_{\text{NO dư}} + n_{\text{NO}_2}}_{\frac{3x + 4y - 2z}{3}} + n_{\text{CO}_2} + n_{\text{N}_2} = \frac{3x + 4y - 2z}{3} + y + 0,12
 \end{cases}$$

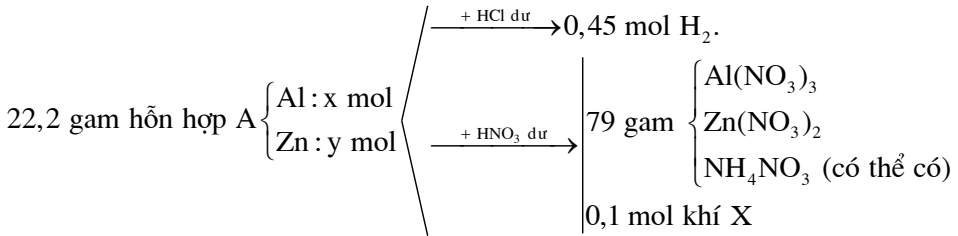
$$\Leftrightarrow \frac{3x + 4y - 2z}{3} + y = 0,12 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(1),(2),(3)} \begin{cases}
 x = 0,26 \\
 y = 0,06 \\
 z = 0,42
 \end{cases} \left\{ \begin{array}{l}
 \text{BT C} \rightarrow n_{\text{C}} = n_{\text{FeCO}_3} = 0,06 \text{ (mol)} \\
 \text{BT O} \rightarrow n_{\text{O}} = 0,42 = \underbrace{3n_{\text{FeCO}_3}}_{0,06} + 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,06
 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,06 \cdot 232}{22} \cdot 100 = \boxed{63,27\%}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

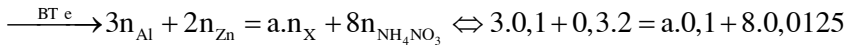

$$\Rightarrow \begin{cases} 27x + 65y = 22,2 \\ \frac{3}{2} \cdot x + y = n_{\text{H}_2} = 0,45 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ (mol)} \Rightarrow m_{\text{Al(NO}_3)_3} = 0,1 \cdot 213 = 21,3 \text{ (gam)} \\ y = 0,3 \text{ (mol)} \Rightarrow m_{\text{Zn(NO}_3)_2} = 0,3 \cdot 189 = 56,7 \text{ (gam)} \end{cases}$$

$\Rightarrow m_{\text{Al(NO}_3)_3} + m_{\text{Zn(NO}_3)_2} = 21,3 + 56,7 = 78 \text{ (gam)} < 79 \text{ (gam)} \Rightarrow$ Có muối NH_4NO_3

$\Rightarrow m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 79 - 78 = 1 \text{ (gam)} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,0125 \text{ (mol)}$

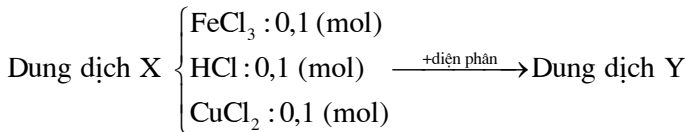
Gọi a là số electron trao đổi của khí X.

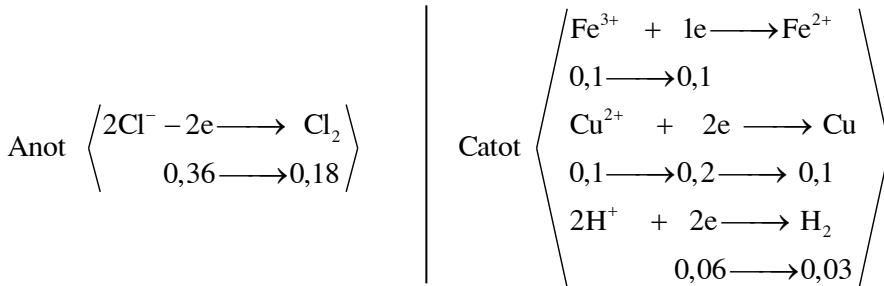
$$\Leftrightarrow a = 8 \Rightarrow \boxed{\text{X là N}_2\text{O}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

$$\text{Định luật Faraday : } n_e = \frac{It}{96500} = \frac{9,65 \cdot 4500}{96500} = 0,45 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{\text{khí}} + m_{\text{kim loại}} = m_{\text{Cl}_2} + m_{\text{H}_2} + m_{\text{Cu}}$$

$$\Leftrightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = 0,18 \cdot 71 + 0,03 \cdot 2 + 0,1 \cdot 64 = \boxed{19,24 \text{ (gam)}}$$

Câu 47:

Hướng dẫn giải

Nếu chất rắn chỉ có Cu, khi đó $m_{\text{Cu(max)}} = 0,2 \cdot 64 = 12,8 \text{ gam} < 18,4 \text{ gam}$. Suy ra trong 18,4 gam chất rắn có 12,8 gam Cu tạo thành và 5,6 gam (0,1 mol) Fe dư (không thể

có Mg dư, vì nếu Mg dư thì Fe chưa phản ứng, khi đó khối lượng chất rắn thu được lớn hơn 18,4).

Số mol Fe đã tham gia phản ứng là $0,2 - 0,1 = 0,1$ mol.

Bản chất phản ứng là x mol Mg và 0,1 mol Fe khử hết Fe^{3+} về Fe^{2+} và Cu^{2+} về Cu.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

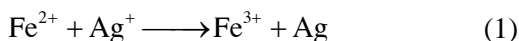
$$2n_{\text{Mg}} + 2n_{\text{Fe phản ứng}} = n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} + 2.0,1 = 0,4 + 2.0,2 \Leftrightarrow n_{\text{Mg}} = \boxed{0,3 \text{ mol}}$$

Câu 48:

Hướng dẫn giải

Phản ứng của dung dịch AgNO_3 với dung dịch $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ là phản ứng oxi hóa – khử giữa Ag^+ và Fe^{2+} , chất rắn thu được là Ag, dung dịch X gồm $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ và AgNO_3 dư.

Phản ứng của dung dịch X với dung dịch HCl là phản ứng trao đổi giữa Ag^+ dư và Cl^- hình thành kết tủa.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Ag và bảo toàn electron cho phản ứng (1), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Ag}^+ \text{ phản ứng}} = n_{\text{Ag}} = \frac{8,64}{108} = 0,08 \\ n_{\text{Ag}^+ \text{ phản ứng}} = n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,1a \end{cases} \Rightarrow 0,1a = 0,08 \Leftrightarrow a = 0,8 \text{ mol}$$

$$n_{\text{AgCl}} = n_{\text{Ag}^+ \text{ dư}} = n_{\text{Ag}^+ \text{ ban đầu}} - n_{\text{Ag}^+ \text{ phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{AgCl}} = 0,2a - 0,1a = 0,1a = 0,08 \Rightarrow m_{\text{AgCl}} = \boxed{11,48 \text{ gam}}$$

Câu 49:

Hướng dẫn giải

+ Điện phân dung dịch AgNO_3 (1) thu được sản phẩm là HNO_3 , Ag và O_2 . Vậy dung dịch Y chứa HNO_3 và có thể còn AgNO_3 dư.

+ Cho Fe vào Y (2), sau phản ứng thu được hỗn hợp kim loại chứng tỏ: Fe dư nên muối sắt tạo thành là $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$, trong Y có AgNO_3 dư. Vì Fe dư nên các chất trong Y đã phản ứng hết với Fe.

Ở (2), chất khử là Fe, chất oxi hóa là AgNO_3 , HNO_3 . Do không biết lượng NO sinh ra nên ta tính số electron mà HNO_3 nhận theo H^+ .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố N cho (1), ta có:

$$n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} + n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{AgNO}_3 \text{ ban đầu}} = 0,15 \quad (*)$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (2), ta có:

$$2n_{\text{Fe phản ứng}} = n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} + \frac{3}{4}n_{\text{HNO}_3} \quad (**)$$

Khối lượng chất rắn thu được là:

$$m_{\text{Fe dư}} + m_{\text{Ag}} = (12,6 - 56n_{\text{Fe phản ứng}}) + 108n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} = 14,5 \quad (***)$$

Kết hợp các phương trình (*), (**), (***), ta có hệ:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} + n_{\text{HNO}_3} = 0,15 \\ n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} + \frac{3}{4}n_{\text{HNO}_3} - 2n_{\text{Fe phản ứng}} = 0 \\ 108n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} - 56n_{\text{Fe phản ứng}} = 1,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{AgNO}_3 \text{ dư}} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe phản ứng}} = 0,0625 \text{ mol} \end{cases}$$

Ta có:

$$n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{It}{F} \Rightarrow t = \frac{n_{\text{electron trao đổi}} \cdot F}{I}$$

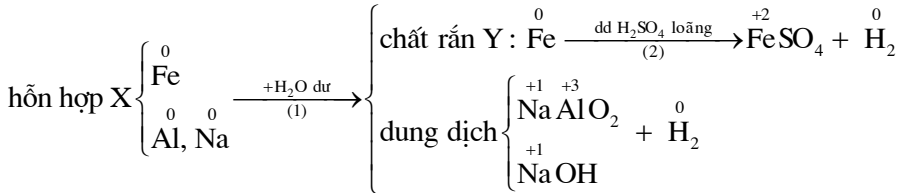
$$\Leftrightarrow t = \frac{n_{\text{AgNO}_3 \text{ phản ứng}} \cdot F}{I} = \frac{(0,15 - 0,05) \cdot 96500}{2,68} = 3600\text{s} = \boxed{1\text{h}}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

Để cho đơn giản, ta coi V lít khí H₂ ứng với 1 mol khí, suy ra 0,25V lít khí ứng với 0,25 mol khí.

Sơ đồ phản ứng:

Vì tỉ lệ mol của Na và Al là $n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 2 : 1$, nên trong phản ứng với H₂O Al tan hết trong NaOH sinh ra.

+ Ở phản ứng (1), chất khử là Al và Na, chất oxi hóa là H₂O, sản phẩm khử của H₂O là H₂.

+ Ở phản ứng (2), chất khử là Fe, chất oxi hóa là H⁺ trong H₂SO₄, sản phẩm khử của H⁺ là H₂.

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và (2), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 2 : 1 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2(1)} \\ 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2(2)} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 2 : 1 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2 \cdot 1 \\ 2n_{\text{Fe}} = 2 \cdot 0,25 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = 0,8 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,25 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{Al}}} = \boxed{5 : 8}$$

Câu 51:

Hướng dẫn giải

Sau phản ứng nhiệt nhôm, hỗn hợp chất rắn Y thu được phản ứng với NaOH tạo ra khí, chứng tỏ Al dư, Fe₂O₃ đã phản ứng hết.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe trong Y}} = n_{\text{Fe trong X}} = n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{Fe}} + 2 \cdot 0,1 = 0,27 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn electron trong phản ứng nhiệt nhôm, ta có:

$$3n_{\text{Al phản ứng}} = 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 6 \cdot 0,1 \Rightarrow n_{\text{Al phản ứng}} = 0,2 \text{ mol}$$

Theo giả thiết suy ra: Khi cho Y phản ứng với dung dịch H_2SO_4 loãng dư, thu được 8a mol H_2 , khi cho Y tác dụng với dung dịch NaOH dư, thu được 2a mol khí H_2 .

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

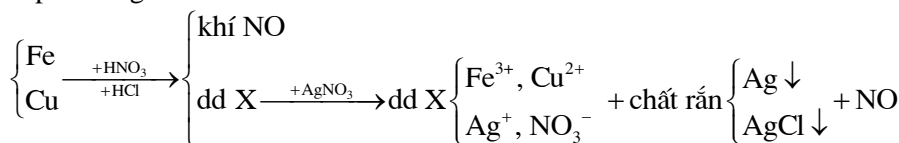
$$\xrightarrow{BT E} \begin{cases} 2n_{Fe} + 3n_{Al} = 2n_{H_2} \\ 3n_{Al} = 2n_{H_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2.0,27 + 3n_{Al} = 2.8a \\ 3n_{Al} = 2.2a \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,045 \text{ mol} \\ n_{Al} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{BT Al} m_{Al \text{ ban đầu}} = m_{Al \text{ dư trong Y}} + m_{Al \text{ phản ứng}} = 0,06.27 + 0,2.27 = \boxed{7,02 \text{ gam}}$$

Câu 52:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Chất khử là Cu, Fe, chất oxi hóa là NO_3^- trong môi trường H^+ và Ag^+ . Vì $AgNO_3$ dư tức là Ag^+ dư và NO_3^- dư nên số mol electron nhận tính theo H^+ và Ag^+ .

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} 3n_{Fe} + 2n_{Cu} = 3.0,05 + 2.0,025 = 0,2 \text{ mol} > \frac{3}{4}n_{H^+} = \frac{3}{4}0,25 = 0,1875 \text{ mol}$$

$\Rightarrow H^+$ phản ứng hết, Ag^+ có tham gia vào phản ứng oxi hóa – khử.

Như vậy, sau tất cả các phản ứng $\begin{cases} \text{dung dịch : } Fe^{3+}, Cu^{2+}, Ag^+ \text{ và } NO_3^- \\ \text{chất rắn : } AgCl \text{ và } Ag \end{cases}$

$$\xrightarrow{BT Cl} n_{AgCl} = n_{HCl} = 0,2 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{Fe} + 2n_{Cu} = \frac{3}{4}n_{H^+} + n_{Ag^+}$$

$$\Leftrightarrow 3.0,05 + 2.0,025 = \frac{3}{4}.0,25 + n_{Ag} \Leftrightarrow n_{Ag} = 0,0125 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{AgCl} + m_{Ag} = 0,2.143,5 + 0,0125.108 = \boxed{30,05 \text{ gam}}$$

Lưu ý: Đây là một bài tập khó, nhiều học sinh làm sai vì các em không chú ý đến toàn bộ quá trình phản ứng mà chú ý vào từng giai đoạn của phản ứng, khi đó tính ra kết quả là 34,1 gam.

Câu 53:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Fe, Cu với dung dịch HNO_3 , ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} 64n_{Cu} + 56n_{Fe} = 6,08 \\ \xrightarrow{BT E} 2n_{Cu} + 3n_{Fe} = 3n_{NO} = 3,08 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Cu} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{Fe} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

Bản chất của các phản ứng ở đây là: kim loại Mg, Fe, Cu tác dụng với dung dịch HNO_3 . Mg có tính khử mạnh nhất nên phản ứng trước, tiếp theo sẽ đến Fe (Fe bị oxi hóa lên Fe (II)) và sau đó đến Cu.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} 2n_{\text{Mg}} = 0,24 \text{ mol} < 3 \sum n_{\text{NO}} = 0,3 \text{ mol} \\ 2n_{\text{Mg}} + 2n_{\text{Fe}} = 0,32 \text{ mol} > 3 \sum n_{\text{NO}} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra Mg phản ứng hết, Fe phản ứng một phần, Cu chưa phản ứng.

Áp dụng phương pháp bảo toàn electron:

$$2n_{\text{Mg}} + 2n_{\text{Fe phản ứng}} = 3 \sum n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Fe phản ứng}} = \frac{3.0,1 - 2.0,12}{2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe dư}} = 0,01 \text{ mol.}$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe dư}} = 0,06.64 + 0,01.56 = \boxed{4,4 \text{ gam}}$$

Câu 54:

Hướng dẫn giải

$$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} = \frac{0,4}{0,08} = 5 > 4 \Rightarrow \text{H}^+ \text{ dư và tính } n_{\text{e nhận}} \text{ theo } \text{NO}_3^-$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \begin{cases} n_{\text{electron nhường (max)}} = 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{\text{electron nhận (max)}} = 3n_{\text{NO}_3^-} = 0,24 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{Cu, Fe phản ứng hết} \\ \text{H}^+, \text{NO}_3^- \text{ còn dư} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} \text{Fe}^{3+} : 0,02 \text{ mol}; \text{Cu}^{2+} : 0,03 \text{ mol}, \text{SO}_4^{2-} \\ \text{NO}_3^- \text{ dư: } 0,08 - 0,04 = 0,04 \text{ mol} \\ \text{H}^+ \text{ dư: } 0,4 - 4.0,04 = 0,24 \text{ mol} \end{array}}$$

dùng dịch X

$$\xrightarrow{\text{BTBT}} n_{\text{OH}^- (\text{min})} = n_{\text{H}^+} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,24 + 3.0,02 + 2.0,03 = 0,36 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT OH}} n_{\text{OH}^- (\text{min})} = n_{\text{NaOH} (\text{min})} \Rightarrow V_{\text{NaOH 1M} (\text{min})} \text{ để kết tủa lớn nhất} = \boxed{360 \text{ ml}}$$

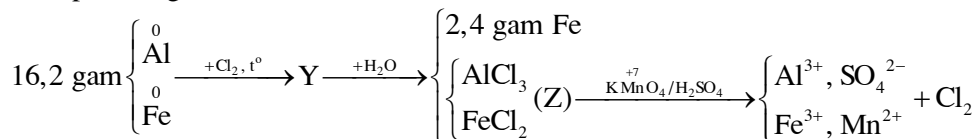
Câu 55:

Hướng dẫn giải

Giả sử trong 2,4 gam kim loại có chứa cả Al và Fe, suy ra dung dịch Z chỉ có AlCl_3 . Khi đó, Z không phản ứng được với dung dịch KMnO_4 . Vậy 2,4 gam kim loại là Fe, dung dịch Z chứa AlCl_3 và FeCl_2 .

Khối lượng kim loại phản ứng là $16,2 - 2,4 = 13,8 \text{ gam}$.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ ta thấy: Chất khử là Fe, Al và bị oxi hóa thành Al^{3+} , Fe^{3+} , chất oxi hóa là KMnO_4 và bị khử thành Mn^{2+} .

Theo giả thiết và bảo toàn electron:
$$\begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} = 13,8 \\ 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 5n_{\text{KMnO}_4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp X là: $\% \text{Fe} = \frac{0,15 \cdot 56 + 2,4}{16,2} = \boxed{66,67\%}$

Câu 56:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của A với H_2SO_4 đặc nóng, dư (1), A là chất khử và H_2SO_4 đặc là chất oxi hóa. Trong phản ứng của A với CO (2) được chất rắn B, hòa tan B trong dung dịch HNO_3 dư (3) thì chất khử là A và CO, chất oxi hóa là HNO_3 .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,12 \text{ (*)}$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1), ta có:

$$n_{\text{electron do A nhường}} = 2n_{\text{SO}_2} = 2 \cdot 0,05 = 0,1 \text{ (**)}$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (2), (3), ta có:

$$n_{\text{electron do A nhường}} + 2n_{\text{CO}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} \text{ (***)}$$

Thay $n_{\text{CO}}, n_{\text{electron do A nhường}}$ ở (*) và (**) vào (***) ta được: $3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 0,34$

Mặt khác, theo giả thiết:

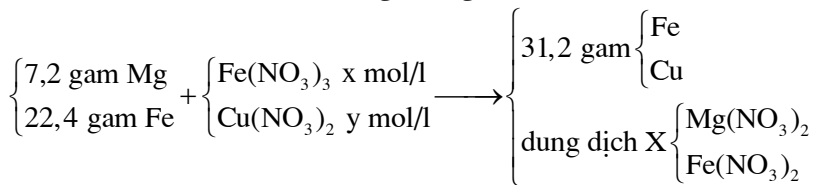
$$\frac{30n_{\text{NO}} + 46n_{\text{NO}_2}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}} = 19,44 \cdot 2 \Rightarrow -8,88n_{\text{NO}} + 7,12n_{\text{NO}_2} = 0$$

Từ đó ta có hệ:
$$\begin{cases} 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 0,34 \\ -8,88n_{\text{NO}} + 7,12n_{\text{NO}_2} = 0 \end{cases}$$

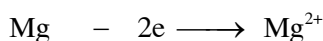
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,1 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow V = 22,4 \cdot (0,08 + 0,1) = \boxed{4,032 \text{ lít}}$$

Câu 57:

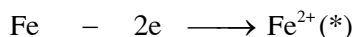
Hướng dẫn giải

Xét thứ tự nhường và nhận electron :

$$0,3 \longrightarrow 0,6 \longrightarrow 0,3$$

$$0,4 \longrightarrow 0,8 \longrightarrow 0,4$$

$$\sum n_{e \text{ nhường}} = 1,4 \text{ (mol)}$$

$$0,5x \longrightarrow 0,5x \longrightarrow 0,5x$$

$$0,5y \longrightarrow y \longrightarrow 0,5y$$

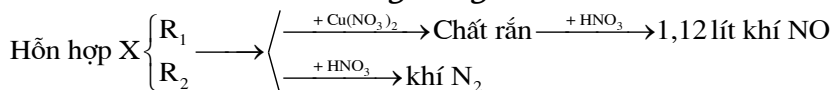

$$1,4 - 0,5x - y \longrightarrow \frac{1,4 - 0,5x - y}{2}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{1,4 - 0,5x - y}{2} \cdot 56 + 0,5y \cdot 64 = 31,2 \\ 2 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,4 + 2 \cdot \left(0,5x - \frac{1,4 - 0,5x - y}{2}\right) = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \boxed{x = y = 0,8\text{M}}$$

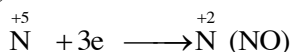
Câu 58:

Hướng dẫn giải

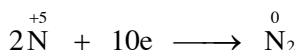
- Trong bài toán này có hai thí nghiệm:

+ TN₁: R₁ và R₂ nhường e cho Cu²⁺ để chuyển thành Cu sau đó Cu lại nhường e cho N⁺⁵ để thành N⁺² (NO). Số mol e do R₁ và R₂ nhường ra là:

$$0,15 \longleftarrow \frac{1,12}{22,4} = 0,05$$

+ TN₂: R₁, R₂ trực tiếp nhường e cho N⁺⁵ để tạo ra N₂. Gọi x là số mol N₂, thì số mol e thu được vào là:

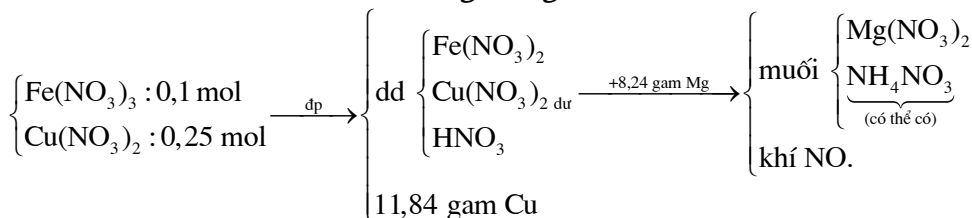

$$10x \longleftarrow x \text{ mol}$$

$$\Rightarrow 10x = 0,15 \Leftrightarrow x = 0,015 \text{ (mol)} \Rightarrow V_{\text{N}_2} = 0,015 \cdot 22,4 = \boxed{0,336}$$

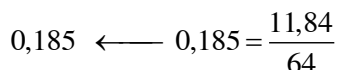
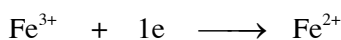
Câu 59:

Hướng dẫn giải

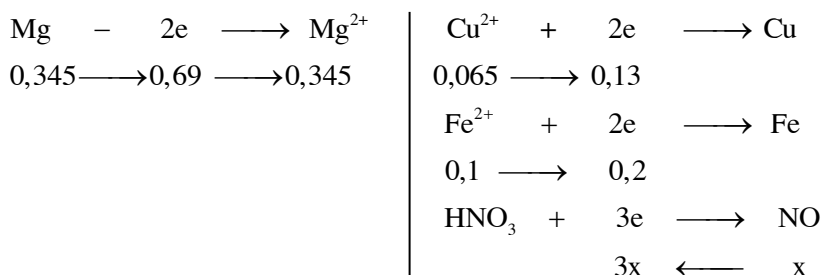
Xét quá trình điện phân ở catot :

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{Fe}(\text{NO}_3)_2 : 0,1 \\ \text{Cu}(\text{NO}_3)_2_{\text{ dư}} : 0,25 - 0,185 = 0,065 \\ \text{HNO}_3 : (0,1 \cdot 3 + 0,25 \cdot 2) - (0,1 \cdot 2 + 0,065 \cdot 2) = 0,47 \end{cases} \quad (\text{mol})$$

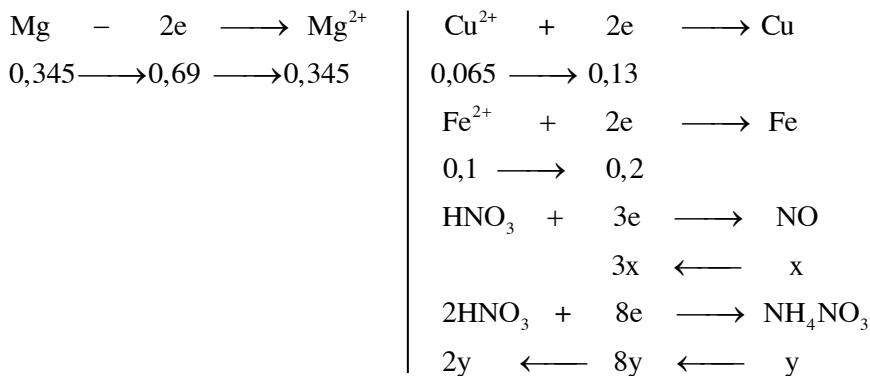
Trường hợp 1 : Không có muối NH_4NO_3

$$\Rightarrow \sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow 0,69 = 0,13 + 0,2 + 3x \Leftrightarrow x = \frac{31}{300} \quad (\text{mol})$$

$$n_{\text{HNO}_3} = (0,345 - \frac{0,13 + 0,2}{2}) \cdot 2 + \frac{31}{300} = \frac{139}{300} < 0,47 \quad (\text{loại})$$

Trường hợp 2 : Sản phẩm khử có NH_4NO_3

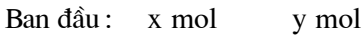
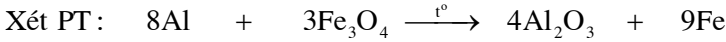
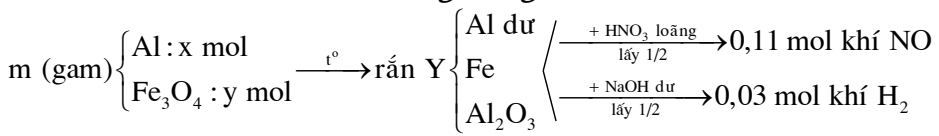
$$\Rightarrow \sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow 0,69 = 0,13 + 0,2 + 3x + 8y \quad (1)$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = \underbrace{(0,345 - \frac{0,13 + 0,2}{2}) \cdot 2 + x + 2y}_{n_{\text{Mg}} \text{ phản ứng với } \text{HNO}_3} = 0,47 \quad (2) \xrightarrow{(1), (2)} \begin{cases} x = 0,08 \\ y = 0,015 \end{cases} \quad (\text{mol})$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,345 \cdot 148 + 0,015 \cdot 80 = \boxed{52,26 \text{ gam}}$$

Câu 60:

Hướng dẫn giải

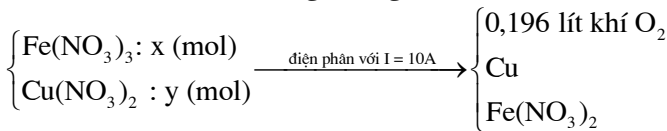

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow[\text{phần 1}]{\text{BT e}} 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 3n_{\text{NO}} \\ \xrightarrow[\text{phần 2}]{} \frac{3}{2}n_{\text{Al}} = n_{\text{H}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3 \cdot (x - \frac{8}{3}y) \cdot \frac{1}{2} + 3 \cdot \frac{1}{2} \cdot 3y = 0,11 \cdot 3 \\ \frac{3}{2} \cdot (x - \frac{8}{3}y) \cdot \frac{1}{2} = 0,03 \end{cases}$$

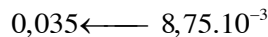
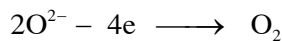
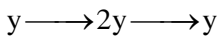
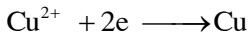
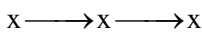
$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,06 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow m = m_{\text{Al}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,2 \cdot 27 + 0,06 \cdot 232 = \boxed{19,32 \text{ gam}}$$

Câu 61:

Hướng dẫn giải

Giả thiết $\rightarrow$ Dung dịch vừa hết màu xanh thì dừng $\Rightarrow \begin{cases} \text{Fe}^{3+} \text{ bị điện phân về } \text{Fe}^{2+} \\ m_{\text{dung dịch giảm}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{O}_2} \end{cases}$

$$\Rightarrow \begin{cases} \sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow x + 2y = 0,035 \text{ (1)} \\ m_{\text{dung dịch giảm}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow 0,92 = 64y + 8,75 \cdot 10^{-3} \cdot 32 \text{ (2)} \end{cases}$$

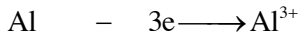
$$\xrightarrow{(1),(2)} \boxed{x = 0,015} \text{ mol và } \boxed{y = 0,01} \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Định luật Faraday}} n_e = \frac{It}{96500} \Leftrightarrow 0,035 = \frac{10 \cdot t}{96500} \Leftrightarrow t = 337,75 \text{ (s)} = \boxed{5,6 \text{ (phút)}}$$

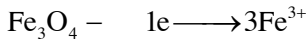
Câu 62:

Hướng dẫn giải

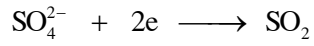

$$0,15 \longrightarrow 0,45$$

$$0,15 \longrightarrow 0,15$$

$$2 \cdot \frac{V}{22,4} \longleftarrow \frac{V}{22,4}$$

$$\sum n_e \text{nhường} = \sum n_e \text{nhận} \Leftrightarrow 0,45 + 0,15 = 2 \cdot \frac{V}{22,4} \Leftrightarrow \boxed{V = 6,72 \text{ (lít)}}$$

Chuyên đề 5:

GIÁ TRỊ TRUNG BÌNH

Chuyên đề gồm 61 trang

I. PHƯƠNG PHÁP TRUNG BÌNH

1. Nội dung phương pháp trung bình

Đối với hỗn hợp nhiều chất khác nhau, sử dụng các đại lượng trung bình như $\overline{M}$, $\overline{C}$, $\overline{H}$, $\overline{O}$, $\overline{CHO}$, $\overline{COOH}$, $\overline{\pi}$ ... có ý nghĩa hết sức quan trọng. Khi biết giá trị của các đại lượng này, ta có thể tìm được thành phần các chất trong hỗn hợp hoặc có thể tính toán được lượng chất trong phản ứng (lượng chất tham gia phản ứng hoặc lượng chất tạo thành).

Ở đây, $\overline{M}$, $\overline{C}$, $\overline{H}$, $\overline{O}$, $\overline{CHO}$, $\overline{COOH}$, $\overline{\pi}$ ... lần lượt là khối lượng mol trung bình, số nguyên tử C, H, O trung bình, số nhóm chức andehit, axit trung bình và số liên kết π trung bình... của các chất trong hỗn hợp.

Phương pháp trung bình là phương pháp sử dụng tính chất và giá trị của các đại lượng trung bình để giải bài tập hóa học.

Công thức tính các đại lượng trung bình:

$$\overline{M} = \frac{M_1 n_1 + M_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{m_{\text{hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

$$\overline{C} = \frac{C_1 n_1 + C_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{C trong hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

$$\overline{H} = \frac{H_1 n_1 + H_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{H trong hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

$$\overline{O} = \frac{O_1 n_1 + O_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{O trong hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

$$\overline{CHO} = \frac{CHO_1 n_1 + CHO_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{CHO trong hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{n_{\text{Ag}}}{2n_{\text{hỗn hợp}}} (*)$$

$$\overline{COOH} = \frac{COOH_1 n_1 + COOH_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{COOH trong hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

$$\overline{\pi} = \frac{\pi_1 n_1 + \pi_2 n_2 + \dots}{n_1 + n_2 + \dots} = \frac{n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{n_{\text{Br}_2 \text{ phản ứng}}}{n_{\text{hỗn hợp}}}$$

Theo bảo toàn electron: $2n_{\text{-CHO}} = n_{\text{Ag}} \Rightarrow n_{\text{-CHO}} = \frac{n_{\text{Ag}}}{2}$. Do đó ta có (*).

Trong đó $M_1, M_2, \dots$ là khối lượng mol của các chất trong hỗn hợp, $C_1, C_2, H_1, H_2, \dots$ là số nguyên tử C, số nguyên tử H của các chất trong hỗn hợp, $CHO_1, CHO_2, COOH_1,$

COOH₂... là số nhóm chức CHO, COOH của các chất trong hỗn hợp, $\pi_1, \pi_2, \dots$ là số liên kết π của các chất trong hỗn hợp, $n_1, n_2, \dots$ là số mol của các chất trong hỗn hợp. Trong các công thức trên, ta có thể thay số mol của các chất bằng phần trăm về số mol, phần trăm về thể tích hoặc thể tích của các chất.

Các đại lượng trung bình khác cũng tính tương tự như trên.

Tính chất của đại lượng trung bình:
$$\begin{cases} M_{\min} < \bar{M} < M_{\max} \\ C_{\min} < \bar{C} < C_{\max} \\ H_{\min} < \bar{H} < H_{\max} \end{cases}$$

▪ **Nếu hỗn hợp có hai chất, trong đó:**

$$n_{\text{chất 1}} = n_{\text{chất 2}} \Leftrightarrow \bar{M} = \frac{M_{\text{chất 1}} + M_{\text{chất 2}}}{2}$$

$$n_{\text{chất 1}} = n_{\text{chất 2}} \Leftrightarrow \bar{C} = \frac{C_{\text{chất 1}} + C_{\text{chất 2}}}{2}$$

$$n_{\text{chất 1}} = n_{\text{chất 2}} \Leftrightarrow \bar{H} = \frac{H_{\text{chất 1}} + H_{\text{chất 2}}}{2}$$

▪ **Nếu trong hỗn hợp có hai chất, trong đó:**

$$M_{\text{chất 1}} = \bar{M} \text{ hoặc } M_{\text{chất 2}} = \bar{M} \Rightarrow M_{\text{chất 1}} = M_{\text{chất 2}}$$

$$C_{\text{chất 1}} = \bar{C} \text{ hoặc } C_{\text{chất 2}} = \bar{C} \Rightarrow C_{\text{chất 1}} = C_{\text{chất 2}}$$

$$H_{\text{chất 1}} = \bar{H} \text{ hoặc } H_{\text{chất 2}} = \bar{H} \Rightarrow H_{\text{chất 1}} = H_{\text{chất 2}}$$

Tổng quát: Gọi $\bar{X}$ là đại lượng trung bình của các đại lượng $X_1, X_2, X_3, \dots$ trong hỗn hợp thì:

$$X_{\min} < \bar{X} < X_{\max}$$

- Điều kiện áp dụng:

- + Hỗn hợp là những chất cùng loại hay cùng dãy đồng đẳng.
- + Các phản ứng phải cùng loại và cùng hiệu suất

1. **Khối lượng mol trung bình ($\bar{M}$)**

$$\bar{M} = \frac{m_{\text{hỗn hợp}}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{M_1 \cdot n_1 + M_2 \cdot n_2 + \dots + M_i \cdot n_i}{n_1 + n_2 + \dots + n_i} \quad (1)$$

Trong đó $\rightarrow$ $\begin{cases} m_{\text{hỗn hợp}} \text{ là tổng khối lượng hỗn hợp.} \\ n_{\text{hỗn hợp}} \text{ là tổng số mol hỗn hợp.} \\ M_i \text{ là khối lượng mol chất thứ } i \text{ trong hỗn hợp.} \\ n_i \text{ là số mol chất thứ } i \text{ trong hỗn hợp.} \end{cases}$

- Đối với hỗn hợp khí hoặc hơi vì thể tích tỉ lệ với số mol trong cùng điều kiện về nhiệt độ và áp suất, nên (1) trở thành:

$$\overline{M}_{\text{khí}} = \frac{M_1 \cdot V_1 + M_2 \cdot V_2 + \dots + M_i \cdot V_i}{V_1 + V_2 + \dots + V_i} \quad (2)$$

Trong đó : V_i là thể tích tương ứng với khí i trong hỗn hợp.

- Nếu gọi $x_1, x_2, \dots, x_i$ là thành phần phần trăm (%) số mol hoặc thể tích (với chất khí) của các chất tương ứng trong hỗn hợp. Từ (1) và (2) ta có :

$$\overline{M} = M_1 \cdot \frac{n_1}{\sum n} + M_2 \cdot \frac{n_2}{\sum n} + \dots + M_i \cdot \frac{n_i}{\sum n} = M_1 \cdot \frac{V_1}{\sum V} + M_2 \cdot \frac{V_2}{\sum V} + \dots + M_i \cdot \frac{V_i}{\sum V}$$

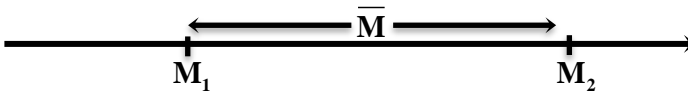
$$\Rightarrow \overline{M} = M_1 \cdot x_1 + M_2 \cdot x_2 + \dots + M_i \cdot x_i$$

(Với quy ước x_i lấy theo giá trị số thập phân $\Rightarrow \sum x_i = 1$)

- Nếu hỗn hợp chỉ có 2 chất, trong nhiều bài tập, có thể gọi a là số mol của chất thứ nhất trong 1 mol hỗn hợp, suy ra $(1 - a)$ là số mol của chất thứ hai (chất còn lại):

$$\overline{M} = M_1 a + M_2 (1 - a)$$

- Một số tính chất của $\overline{M}$

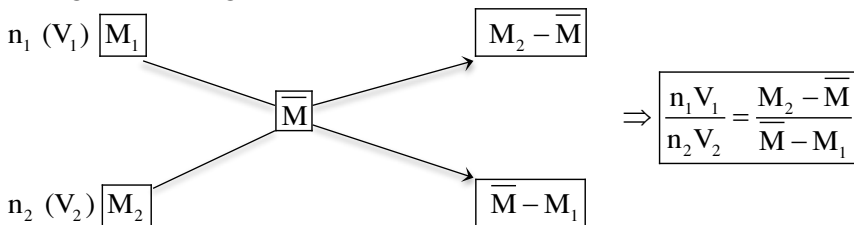
+ $M_{\min} < \overline{M} < M_{\max}$

+ $\overline{M} = \frac{M_1 + M_2}{2} \Leftrightarrow \begin{cases} n_1 = n_2 \ (V_1 = V_2) \\ x_1 = x_2 = 50\% \end{cases}$

+ $M_1 = M_2 \Rightarrow \overline{M} = M_1 = M_2 \ \forall n, x, V.$

+ $\overline{M}_{\text{đơn chất}} \Leftrightarrow \overline{M}_{\text{hỗn hợp}}$

+ Sử dụng sơ đồ đường chéo

+ Tỷ khối của A so với B ($d_{A/B}$) là tỉ số khối lượng của một thể tích khí A so với khối lượng của cùng thể tích khí B ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất, chính bằng tỉ số giữa hai khối lượng mol

$$d_{A/B} = \frac{M_A}{M_B} \xrightarrow{\text{nếu } n_A = n_B} d_{A/B} = \frac{m_A}{m_B}$$

Nếu A và B là chất lỏng thì công thức tỷ khối được xác định ở dạng hơi (cho bay hơi hoàn toàn chất lỏng)

Với hỗn hợp khí, khi đó khối lượng mol trở thành khối lượng mol trung bình ($\bar{M}$).

$$d_{\text{hỗn hợp X/hỗn hợp Y}} = \frac{\bar{M}_X}{\bar{M}_Y} \Leftrightarrow \bar{M}_X = \bar{M}_Y \cdot d_{\text{hỗn hợp X/hỗn hợp Y}}$$

2. Nguyên tử khối trung bình của nguyên tố ($\bar{A}$)

- Vì hầu hết các nguyên tố hóa học trong tự nhiên đều có nhiều đồng vị, do đó nguyên tử khối của các nguyên tố này là nguyên tử khối trung bình của các đồng vị, tính theo công thức :

$$\bar{A} = \frac{A_1 \cdot x_1 + A_2 \cdot x_2 + \dots + A_i \cdot x_i}{100} \quad (2)$$

Trong đó : $\left\{ \begin{array}{l} A_i \text{ là khối lượng đồng vị thứ } i \text{ trong hỗn hợp.} \\ x_i \text{ là \% số nguyên tử của đồng vị thứ } i \text{ (} \sum x_i = 100 \text{)} \end{array} \right.$

3. So sánh số oxi hóa trung bình ($\bar{a}$)

$$a_1 < \bar{a} = \frac{a_1 \cdot n_1 + a_2 \cdot n_2}{n_1 + n_2} < a_2$$

Trong đó

$\left\{ \begin{array}{l} a_1 \text{ là chỉ số oxi hóa tăng của chất A} \\ a_2 \text{ là chỉ số oxi hóa tăng của chất B} \\ n_1 \text{ là số mol của chất A.} \\ n_2 \text{ là số mol của chất B.} \end{array} \right.$

4. Với hợp chất hữu cơ

- Các đại lượng trung bình thường gặp :

$\bar{n}$ là số nguyên tử (cacbon, hiđro, oxi...) trung bình.

$\bar{x}$ là số nhóm chức trung bình.

$\bar{a}$ là số liên kết π trung bình.

$\bar{R}$ là số gốc hidrocacbon trung bình.

- Nguyên tử cacbon $\bar{n}$, khối lượng nguyên tử trung bình hỗn hợp $\bar{M}$

$$\xrightarrow{\text{Đặt}} \left\{ \begin{array}{l} \text{Chất A : } C_x H_y O_z : a \\ \text{Chất B : } C_{x'} H_{y'} O_{z'} : b \end{array} \right. \text{ (mol)} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \bar{n} = \frac{a \cdot x + b \cdot x'}{a + b} \\ \bar{M} = \frac{m_A + m_B}{n_A + n_B} \end{array} \right.$$

- Nguyên tử H trung bình $\bar{y}$:

$$\xrightarrow{\text{Đặt}} \left\{ \begin{array}{l} \text{Chất A : } C_x H_y O_z : a \\ \text{Chất B : } C_{x'} H_{y'} O_{z'} : b \end{array} \right. \text{ (mol)} \Rightarrow \bar{y} = \frac{a \cdot y + b \cdot y'}{a + b}$$

- Số liên kết π trung bình $\bar{k}$: $\bar{k} = \frac{n_{Br_2}}{n_X}$

- Góc hidcacbon trung bình: RCOOH và R'COOH : $\bar{R} = \frac{a.R + b.R'}{a + b}$

Lưu ý: Nếu ta có được $n_A = n_B \Leftrightarrow \bar{M} = \frac{M_A + M_B}{2}$

5. Ưu điểm của phương pháp trung bình

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ: Hỗn hợp khí X gồm anken M và ankin N có cùng số nguyên tử cacbon trong phân tử. Hỗn hợp X có khối lượng 12,4 gam và thể tích 6,72 lít (ở đktc). Số mol, công thức phân tử của M và N lần lượt là:

A. 0,1 mol C₂H₄ và 0,2 mol C₂H₂.

B. 0,1mol C₃H₆ và 0,2 mol C₃H₄.

C. 0,2 mol C₂H₄ và 0,1 mol C₂H₂.

D. 0,2 mol C₃H₆ và 0,1 mol C₃H₄.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn số nguyên tử C

Đặt công thức của M và N lần lượt là C_nH_{2n} (x mol) và C_nH_{2n-2} (y mol).

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} x + y = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \\ 14nx + (14n - 2)y = 12,4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x + y = 0,3 \\ 14n(x + y) - 2y = 12,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 0,3 \\ 14n \cdot 0,3 - 2y = 12,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4,2n = 2y + 12,4 \\ 0 < y < 0,3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2,95 < n < 3,095 \Rightarrow n = 3 \Rightarrow \begin{cases} N \text{ là } C_3H_4 \\ M \text{ là } C_3H_6 \end{cases} \text{ và } \begin{cases} y = 0,1 \\ x = 0,2 \end{cases}$$

Suy ra D là đáp án đúng: $0,2 \text{ mol } C_3H_6 \text{ và } 0,1 \text{ mol } C_3H_4$

Cách 2: Sử dụng phương pháp trung bình

Vì M, N có cùng số nguyên tử C, nên đặt công thức trung bình của chúng là C_xH_y.

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{C_xH_y} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \\ m_{C_xH_y} = 12,4 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \bar{M}_{C_xH_y} = \frac{12,4}{0,3} = 41,33 \\ 12x + \bar{y} = 41,33 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} M \text{ là } C_3H_6 \text{ (} M = 42 \text{)} \\ N \text{ là } C_3H_4 \text{ (} M = 40 \text{)} \end{cases} \text{ và } \begin{cases} x = 3 \\ \bar{y} = 5,33 \end{cases}$$

Giả sử hai chất có cùng số mol thì số $\bar{H} = \frac{6+4}{2} = 5$, nhưng trên thực tế $\bar{H} = 5,33 > 5$,

chứng tỏ C₃H₆ phải có số mol nhiều hơn. Suy ra D là đáp án đúng:

$0,2 \text{ mol } C_3H_6 \text{ và } 0,1 \text{ mol } C_3H_4$

b. Nhận xét

+ **Với cách 1:** Để giải quyết được bài toán, ta phải giải một hệ 2 phương trình, nhưng lại có 3 ẩn số. Về mặt lý thuyết thì hệ như vậy không thể giải được, dẫn đến bế tắc. Trên thực tế, hệ vẫn có thể giải được vì các ẩn số có điều kiện riêng của nó ($0 < x, y < 0,3$, n là số nguyên dương), nhưng không phải học sinh nào cũng khai thác được các điều kiện này. Để giải được hệ trên, đòi hỏi học sinh phải có kỹ năng biến đổi toán học tốt và mất nhiều thời gian.

+ **Với cách 2:** Dễ dàng tính được giá trị khối lượng mol trung bình của hai chất, từ đó suy ra công thức của chúng. Tính được số nguyên tử H trung bình của hai chất và dựa vào tính chất của giá trị trung bình để suy ra số mol của C_3H_6 phải nhiều hơn số mol C_3H_4 . Từ đó dựa vào các phương án đề suy ra số mol của từng chất. Rõ ràng cách 2 nhanh chóng và nhẹ nhàng trong việc tính toán hơn rất nhiều so với cách 1.

c. Kết luận

Đối với bài toán liên quan đến hỗn hợp các chất thì phương pháp trung bình là một sự lựa chọn tối ưu, giúp cho việc tính toán trở lên đơn giản hơn, nhanh chóng hơn so với phương pháp thông thường.

2. Phạm vi áp dụng

Phương pháp trung bình có thể giải quyết được nhiều dạng bài tập liên quan đến hỗn hợp các chất trong hóa vô cơ cũng như hóa hữu cơ.

Một số dạng bài tập thường sử dụng phương pháp trung bình:

- + Tìm hai kim loại (ở dạng đơn chất hay trong hợp chất muối, oxit...) hoặc hai halogen (trong muối halogenua) thuộc cùng một nhóm và thuộc hai chu kỳ kế tiếp hoặc không kế tiếp.
- + Tìm công thức của hỗn hợp các hợp chất hữu cơ thuộc cùng dãy đồng đẳng, kế tiếp hoặc không kế tiếp.
- + Tìm công thức của các hợp chất hữu cơ trong hỗn hợp thuộc các dãy đồng đẳng khác nhau.
- + Tính lượng chất tạo thành trong phản ứng đối với hỗn hợp các chất hữu cơ.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Phương pháp trung bình thường dùng để giải các bài tập tìm các chất trong hỗn hợp hoặc tính toán lượng chất trong phản ứng.

PHƯƠNG PHÁP GIẢI

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp dạng bài tập tìm các chất trong hỗn hợp thì ta nên sử dụng phương pháp trung bình.

Bước 3: Dựa vào yêu cầu đề bài để đánh giá, lựa chọn nên sử dụng giá trị trung bình nào của hỗn hợp thì tối ưu nhất, chỉ cần sử dụng một giá trị trung bình hay phải sử dụng nhiều giá trị trung bình.

Bước 4: Dựa vào giả thiết và sự bảo toàn electron, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng, bảo toàn nguyên tố để tìm các giá trị trung bình, kết hợp với tính chất của giá trị trung bình để trả lời các câu hỏi mà đề bài yêu cầu.

Các ví dụ minh họa

1. Tính lượng chất trong phản ứng

a. Sử dụng một giá trị trung bình

Với một số bài tập chứa hỗn hợp các chất, ta chỉ cần khai thác một giá trị trung bình là tìm được kết quả.

Ví dụ 1: Hòa tan hoàn toàn m gam Al bằng dung dịch HNO₃ loãng, thu được 5,376 lít (đktc) hỗn hợp khí X gồm N₂, N₂O và dung dịch chứa 8m gam muối. Tỉ khối của X so với H₂ bằng 18. Giá trị của m là

- A. 17,28.   B. 19,44.   C. 18,90.   D. 21,60.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Nhận thấy:

$$\overline{M}_{(N_2, N_2O)} = \frac{M_{N_2} + M_{N_2O}}{2} = 18.2 = 36 \xrightarrow[\text{cộng}]{\text{trung bình}} n_{N_2} = n_{N_2O} = \frac{5,376}{22,4.2} = 0,12 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Al, ta có:

$$n_{Al(NO_3)_3} = n_{Al} = \frac{m}{27} = 0,037m \Rightarrow m_{Al(NO_3)_3} = 213.0,037m = 7,888m < 8m$$

Suy ra phản ứng tạo ra cả muối NH₄NO₃.

$$m_{NH_4NO_3} = 8m - 7,888m = 0,112m \text{ gam} \Rightarrow n_{NH_4NO_3} = \frac{0,112m}{80} = 0,0014m \text{ (mol)}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{Al} = 8n_{N_2O} + 10n_{N_2} + 8n_{NH_4NO_3}$$

$$\Leftrightarrow 3.0,037m = 8.0,12 + 10.0,12 + 8.0,0014m \Leftrightarrow m = \boxed{21,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 2: Hòa tan hoàn toàn 12,42 gam Al bằng dung dịch HNO₃ loãng (dư), thu được dung dịch X và 1,344 lít (ở đktc) hỗn hợp khí Y gồm hai khí là N₂O và N₂. Tỉ khối của hỗn hợp khí Y so với khí H₂ là 18. Cô cạn dung dịch X, thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

- A. 97,98.   B. 106,38.   C. 38,34.   D. 34,08.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Thay hai khí N₂ và N₂O thành N₂O_x. Ta có: 14.2 + 16x = 18.2 = 36 ⇒ x = 0,5.

Với x = 0,5 thì số oxi hóa trong N₂O_x là 0,5. Như vậy số oxi hóa của N trong HNO₃ giảm từ +5 và +0,5.

Giả sử phản ứng tạo ra muối NH₄NO₃, ta có:

$$3n_{Al} = 9n_{N_2O_x} + 8n_{NH_4NO_3} \Leftrightarrow 3. \frac{12,42}{27} = 9.0,06 + 8n_{NH_4NO_3} \Rightarrow n_{NH_4NO_3} = 0,105 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{Al(NO_3)_3} + m_{NH_4NO_3} = 0,46.213 + 0,105.80 = \boxed{106,38 \text{ gam}}$$

Ví dụ 3: Hòa tan hoàn toàn 8,862 gam hỗn hợp gồm Al và Mg vào dung dịch HNO₃ loãng, thu được dung dịch X và 3,136 lít (ở đktc) hỗn hợp Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Khối lượng của Y là 5,18 gam. Cho dung dịch NaOH (dư) vào X và đun nóng, không có khí mùi khai thoát ra. Phần trăm khối lượng của Al trong hỗn hợp ban đầu là:

- A. 19,53%.   B. 15,25%.   C. 10,52%.   D. 12,80%.

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Suy ra Y có NO và còn lại là một trong hai khí N₂ (M = 28) hoặc N₂O (M = 44).

$$\text{Vì } \bar{M}_Y = \frac{5,18}{0,14} = 37 \text{ g/mol} \Rightarrow M_{\text{NO}} < \bar{M}_Y < M_{\text{N}_2\text{O}} \Rightarrow Y \text{ gồm } \begin{cases} \text{NO (M = 30 g/mol)} \\ \text{N}_2\text{O (M = 44 g/mol)} \end{cases}$$

Dung dịch sau phản ứng tác dụng với dung dịch NaOH đun nóng, không có khí mùi khai thoát ra chứng tỏ phản ứng của Al, Mg với HNO₃ không tạo ra NH₄NO₃.

$$\text{Nhận thấy: } \bar{M}_Y = \frac{M_{\text{NO}} + M_{\text{N}_2\text{O}}}{2} = 37 \Rightarrow n_{\text{NO}} = n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{3,136}{22,42} = 0,14 \text{ mol}$$

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 24n_{\text{Mg}} = 8,862 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Mg}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 24n_{\text{Mg}} = 8,862 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Mg}} = 0,21 + 0,56 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,042 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg}} = 0,322 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{0,042 \cdot 27}{8,862} \cdot 100\% = \boxed{12,8\%}$$

Ví dụ 4: Hỗn hợp khí X gồm C₂H₆, C₃H₆ và C₄H₆. Tỉ khối của X so với H₂ bằng 24. Đốt cháy hoàn toàn 0,96 gam X trong oxi dư rồi cho toàn bộ sản phẩm cháy vào 1 lít dung dịch Ba(OH)₂ 0,05M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 9,85.   B. 7,88.   C. 13,79.   D. 5,91.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của hỗn hợp X là C_xH₆.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 12\bar{x} + 6 = 24 \cdot 2 = 48 \\ n_{\text{C}_x\text{H}_6} = \frac{0,96}{48} = 0,02 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{x} = 3,5 \\ n_{\text{C}_x\text{H}_6} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 3,5 \cdot 0,02 = 0,07 \text{ mol}$$

Khi cho 0,07 mol khí CO₂ vào dung dịch chứa 0,05 mol Ba(OH)₂ sẽ tạo ra cả muối BaCO₃ và Ba(HCO₃)₂. Ta có:

$$n_{\text{BaCO}_3} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 2 \cdot 0,05 - 0,07 \Rightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,03 \cdot 197 = \boxed{5,91 \text{ gam}}$$

Ví dụ 5: Crackinh 4,48 lít butan (đktc) thu được hỗn hợp X gồm 6 chất H₂, CH₄, C₂H₆, C₂H₄, C₃H₆, C₄H₈. Dẫn hết hỗn hợp X vào bình dung dịch brom dư thì thấy khối lượng bình brom tăng 8,4 gam và bay ra khỏi bình brom là hỗn hợp khí Y. Thể tích oxi (đktc) cần đốt hết hỗn hợp Y là:

- A. 5,6 lít.   B. 8,96 lít.   C. 4,48 lít.   D. 6,72 lít.

(Thi thử Đại học – THPT chuyên Quang Trung – Bình Phước)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng crackinh butan, ta có:

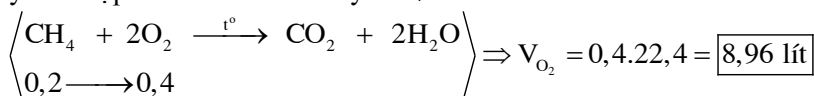
$$n_{(H_2, CH_4, C_2H_6)} = n_{(C_4H_8, C_3H_6, C_2H_4)} = n_{C_4H_{10} \text{ ban đầu}} = 0,2 \text{ mol}$$

Khi cho X vào bình dung dịch Br₂, chỉ có các anken phản ứng. Suy ra:

$$m_{(C_4H_8, C_3H_6, C_2H_4)} = m_{\text{bình Br}_2 \text{ tăng}} = 8,4 \text{ gam} \Rightarrow \bar{M}_{(C_4H_8, C_3H_6, C_2H_4)} = \frac{8,4}{0,2} = 42 \text{ g / mol}$$

Suy ra công thức trung bình của hỗn hợp (C₂H₄, C₃H₆, C₄H₈) là C₃H₆, công thức trung bình của hỗn hợp (H₂, CH₄, C₂H₆) là CH₄.

Đốt cháy hỗn hợp Y chính là đốt cháy CH₄:

Ví dụ 6: Hỗn hợp X gồm hai ankin đồng đẳng liên tiếp. 1,72 gam hỗn hợp X làm mất màu vừa đủ 16 gam Br₂ trong CCl₄ (sản phẩm cộng là các dẫn xuất tetrabrom). Nếu cho 1,72 gam hỗn hợp X tác dụng với lượng dư dung dịch AgNO₃ trong amoniac thì thu được m gam chất rắn không tan có màu vàng nhạt. Giá trị của m là

- A. 10,14.   B. 9,21.   C. 7,63   D. 7,07.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai ankin trong X là C_nH_{2n-2} (k=2).

Ta có:

$$k.n_{C_nH_{2n-2}} = n_{Br_2} = 0,1 \text{ mol} \Leftrightarrow 2n_{C_nH_{2n-2}} = 0,1 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{C_nH_{2n-2}} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow 14\bar{n} - 2 = \frac{1,72}{0,05} = 34,4 \text{ g / mol} \Rightarrow \bar{n} = 2,6 \Rightarrow \text{hai ankin} \left\{ \begin{array}{l} C_2H_2 \\ C_3H_4 \end{array} \right.$$

Chất rắn thu được trong phản ứng của X với dung dịch AgNO₃/NH₃ là C₂Ag₂ (C≡C≡Ag) và C₃H₃Ag (C≡C-CH₃).

$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} n_{C_2H_2} + n_{C_3H_4} = 0,05 \\ 26n_{C_2H_2} + 40n_{C_3H_4} = 1,72 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{C_2H_2} = 0,02 \\ n_{C_3H_4} = 0,03 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{C_2Ag_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{C_3H_3Ag} = 0,03 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{C_2Ag_2} + m_{C_3H_3Ag} = 0,02.240 + 0,03.147 = \boxed{9,21 \text{ gam}}$$

Ví dụ 7: Hidro hoá hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai anđehit no, đơn chức, mạch hở, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng thu được (m + 1) gam hỗn hợp hai ancol. Mặt khác, khi đốt cháy hoàn toàn cũng m gam X thì cần vừa đủ 17,92 lít khí O₂ (ở đktc). Giá trị của m là:

- A. 10,5.   B. 17,8.   C. 8,8.   D. 24,8.

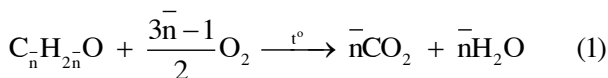
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai anđehit là C_nH_{2n}O.

Trong phản ứng cộng H₂, ta có: $n_{C_nH_{2n}O} = n_{H_2} = \frac{(m+1) - m}{2} = 0,5 \text{ mol}$

Phản ứng đốt cháy:

$$0,5 \longrightarrow 0,25(3n-1) = 0,8$$

Theo (1) và giả thiết, suy ra: $\bar{n} = 1,4 \Rightarrow m_{C_nH_{2n}O} = 0,5 \cdot (14 \cdot 1,4 + 16) = \boxed{17,8 \text{ gam}}$

Ví dụ 8: Hỗn hợp X gồm HCOOH và CH₃COOH (tỉ lệ mol 1 : 1), hỗn hợp Y gồm CH₃OH và C₂H₅OH (tỉ lệ mol 3 : 2). Lấy 11,13 gam hỗn hợp X tác dụng với 7,52 gam hỗn hợp Y có xúc tác H₂SO₄ đặc, đun nóng. Khối lượng của este thu được là (biết hiệu suất các phản ứng este đều 75%):

A. 11,4345 gam. B. 10,89 gam. C. 14,52 gam. D. 11,616 gam.

(Thi thử THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Theo giả thiết, ta có:

$$\begin{cases} \bar{M}_X = \frac{46 + 60}{2} = 53 \text{ g/mol} \Rightarrow n_X = \frac{11,13}{53} = 0,21 \text{ mol} \\ \bar{M}_Y = \frac{32 \cdot 3 + 46 \cdot 2}{5} = 37,6 \text{ g/mol} \Rightarrow n_Y = \frac{7,52}{37,6} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy hiệu suất phản ứng este hóa tính theo ancol.

Ta có: $m_{\text{este}} = n_{\text{ancol}} \cdot \frac{H}{100} \cdot (\bar{M}_X + \bar{M}_Y - M_{H_2O}) = 0,2 \cdot \frac{75}{100} (53 + 37,6 - 18) = \boxed{10,89 \text{ gam}}$

Ví dụ 9: Cho hỗn hợp X gồm 2 axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở là đồng đẳng kế tiếp tác dụng hết với dung dịch NaOH. Lượng muối sinh ra cho phản ứng với vôi tôi xút tới hoàn toàn, thu được hỗn hợp khí có tỉ khối so với He là 3,3. Hai axit đó có phần trăm số mol lần lượt là:

A. 30% và 70%.

B. 20% và 80%.

C. 25% và 75%.

D. 50% và 50%.

(Thi thử THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo (1) và giả thiết, ta có: $M_{C_nH_{2n+2}} = 3,3 \cdot 4 = 13,2 \Rightarrow 14\bar{n} + 2 = 13,2 \Rightarrow \bar{n} = 0,8$.

Suy ra: Hai axit cacboxylic là HCOOH và CH₃COOH.

Gọi x và (100 - x) là phần trăm về số mol của hai axit, ta có:

$$\bar{n} = \frac{0x + (100 - x)}{100} = 0,8 \Rightarrow x = 20 \Rightarrow \%n_{HCOOH} = \boxed{20\%} \text{ và } \%n_{CH_3COOH} = \boxed{80\%}$$

Ví dụ 10: Hỗn hợp khí X gồm etilen, metan, propin và vinylaxetilen có tỉ khối so với H₂ là 17. Đốt cháy hoàn toàn 0,05 mol hỗn hợp X rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình dung dịch Ca(OH)₂ (dư) thì khối lượng bình tăng thêm m gam. Giá trị của m là:

A. 5,85.

B. 3,39.

C. 6,6.

D. 7,3.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X gồm etilen, metan, propin và vinylaxetilen có công thức phân tử lần lượt là C_2H_4 , CH_4 , C_3H_4 , C_4H_4 .

Các chất trong X đều có 4 nguyên tử H, chỉ khác nhau số nguyên tử C. Vậy đặt công thức phân tử trung bình của các chất trong X là $C_{\bar{x}}H_4$.

Theo giả thiết: $M_{C_xH_4} = 17.2 = 34 \text{ g/mol} \Rightarrow 12\bar{x} + 4 = 34 \Rightarrow \bar{x} = 2,5$.

Theo bảo toàn nguyên tố C và H, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 2,5n_{C_{2,5}H_4} \\ 2n_{H_2O} = 4n_{C_{2,5}H_4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

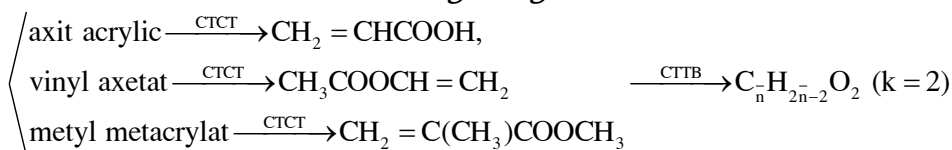
$$\Rightarrow m_{\text{binh tăng}} = m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,125.44 + 0,1.18 = \boxed{7,3 \text{ gam}}$$

Ví dụ 11: Đốt cháy hoàn toàn 4,02 gam hỗn hợp gồm axit acrylic, vinyl axetat và metyl metacrylat rồi cho toàn bộ sản phẩm cháy vào bình 1 đựng dung dịch H_2SO_4 đặc, bình 2 đựng dung dịch $Ba(OH)_2$ dư thấy khối lượng bình 1 tăng m gam, bình 2 xuất hiện 35,46 gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 2,70.   B. 2,34.   C. 3,24.   D. 3,65.

(Đề thi HSG – Tỉnh Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết ta thấy: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Kết tủa ở bình 2 là } BaCO_3 \\ \text{Khối lượng bình 1 tăng là khối lượng } H_2O \end{array} \right.$

Gọi tổng số mol của các chất là x mol.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{C/C_nH_{2n-2}O_2} = n_{CO_2} = n_{BaCO_3} = 0,18 \\ m_{C_nH_{2n-2}O_2} = 4,02 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,18 \\ (14\bar{n} + 30)x = 4,02 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,18 \text{ mol} \\ x = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$:

$$\Rightarrow n_{H_2O} = n_{CO_2} - n_{C_nH_{2n-2}O_2} = 0,18 - 0,05 = 0,13 \text{ mol} \Rightarrow m_{H_2O} = 0,13.18 = \boxed{2,34 \text{ gam}}$$

Ví dụ 12: Hỗn hợp M gồm ba chất hữu cơ X, Y, Z đơn chức đồng phân của nhau, đều tác dụng được với NaOH. Đun nóng 13,875 gam hỗn hợp M với dung dịch NaOH vừa đủ thu được 15,375 gam hỗn hợp muối và hỗn hợp ancol có tỉ khối hơi so với H_2 bằng 20,67. Ở 136,5°C, 1 atm thể tích hơi của 4,625 gam X bằng 2,1 lít. Phần trăm khối lượng của X, Y, Z (theo thứ tự khối lượng mol gốc axit tăng dần) lần lượt là:

- A. 37,3%, 25,4%, 37,3%.   B. 40%, 20%, 40%.
C. 37,3%, 37,3%, 25,4%.   D. 20%, 40%, 40%.

(Đề thi thử THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ba chất X, Y, Z là đồng phân và đều tác dụng được với NaOH.

$$n_x = \frac{2,1.1}{0,082(273 + 136,5)} = 0,0625 \text{ mol} \Rightarrow M_Y = M_Z = M_X = \frac{4,625}{0,0625} = 74 \text{ g/mol}$$

$\Rightarrow$ X là HCOOC_2H_5 ; Y là $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$; Z là $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.

$$n_{\text{RCOONa}} = n_{(X, Y, Z)} = \frac{13,875}{74} = 0,1875 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{15,375}{0,1875} = 82 \Rightarrow \bar{R} = 15 \text{ g/mol}$$

$\Rightarrow \% \text{HCOOC}_2\text{H}_5 = \% \text{C}_2\text{H}_5\text{COOH} (*)$

Sử dụng công thức trung bình, ta có:
$$\frac{32n_{\text{CH}_3\text{OH}} + 46n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}}{n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}} = 41,34$$

$$\Rightarrow \frac{n_{\text{CH}_3\text{OH}}}{n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}} = \frac{4,66}{9,34} = \frac{1}{2} \% \text{HCOOC}_2\text{H}_5 = 2\% \text{CH}_3\text{COOCH}_3 (**)$$

từ (*) và (**) $\rightarrow \% \text{HCOOC}_2\text{H}_5 = 40\%; \% \text{CH}_3\text{COOCH}_3 = 20\%; \% \text{C}_2\text{H}_5\text{COOH} = 40\%$

b. Sử dụng nhiều giá trị trung bình

Ví dụ 13: Hỗn hợp M gồm một anđehit và một ankin (có cùng số nguyên tử cacbon). Đốt cháy hoàn toàn x mol hỗn hợp M, thu được 3x mol CO_2 và 1,8x mol H_2O . Phần trăm số mol của anđehit trong hỗn hợp M là:

- A. 20%.   B. 50%.   C. 40%.   D. 30%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và hidro trung bình của anđehit và ankin là:

$$\bar{C}_{(\text{anđehit, ankin})} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{(\text{anđehit, ankin})}} = \frac{3x}{x} = 3 \quad (1)$$

$$\bar{H}_{(\text{anđehit, ankin})} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{(\text{anđehit, ankin})}} = \frac{2.1,8x}{x} = 3,6 \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ankin là } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_3 \text{ (C}_3\text{H}_4) \\ \text{Anđehit là } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CHO (C}_3\text{H}_2\text{O)} \end{array} \right.$

Gọi a và (1 - a) số mol của anđehit và ankin trong 1 mol hỗn hợp. Ta có:

$$\bar{H}_{(\text{anđehit, ankin})} = 2a + 4(1 - a) = 3,6 \Rightarrow a = 0,2 \Rightarrow \% n_{\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CHO}} = \boxed{20\%}$$

Ví dụ 14: Hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic no, mạch hở Y và Z (phân tử khối của Y nhỏ hơn của Z). Đốt cháy hoàn toàn a mol X, sau phản ứng thu được a mol H_2O . Mặt khác, nếu a mol X tác dụng với lượng dư dung dịch NaHCO_3 , thì thu được 1,6a mol CO_2 . Thành phần phần trăm theo khối lượng của Y trong X là:

- A. 46,67%.   B. 40,00%.   C. 25,41%.   D. 74,59%.

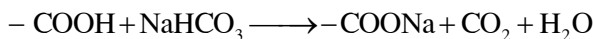
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết, suy ra: $\bar{H} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_x} = \frac{2a}{a} = 2 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Y là HCOOH (x mol)} \\ \text{Z là HOOC-COOH (y mol)} \end{array} \right.$

Phản ứng của X với NaHCO₃:

$$\Rightarrow \overline{\text{COOH}} = \frac{n_{-\text{COOH}}}{n_X} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{1,6a}{a} = 1,6 \Rightarrow \overline{\text{COOH}} = \frac{x+2y}{x+y} = 1,6 \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{HCOOH}} = \frac{2,46}{2,46 + 3,90} \cdot 100\% = \boxed{25,41\%}$$

2. Tìm chất

a. Sử dụng một giá trị trung bình

Ví dụ 1: Hòa tan hoàn toàn 6,645 gam hỗn hợp muối clorua của hai kim loại kiềm thuộc hai chu kì kế tiếp nhau vào nước được dung dịch X. Cho toàn bộ dung dịch X tác dụng hoàn toàn với dung dịch AgNO₃ (dư), thu được 18,655 gam kết tủa. Hai kim loại kiềm trên là:

A. Na và K.

B. Rb và Cs.

C. Li và Na.

D. K và Rb.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Hướng dẫn giải

Gọi công thức của hai kim loại kiềm là R.

Theo bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$n_{\text{RCl}} = n_{\text{AgCl}} = \frac{18,655}{143,5} = 0,13 \text{ mol} \Rightarrow \overline{M}_{\text{RCl}} = \frac{6,645}{0,13} = 51,11 \Rightarrow \overline{M}_{\text{R}} = 15,61 \text{ g/mol}$$

Suy ra hai kim loại kiềm là Li và Na

Ví dụ 2: Hòa tan hết 10,1 gam hỗn hợp hai kim loại kiềm thuộc 2 chu kì liên tiếp vào nước thu được 3 lít dung dịch có pH = 13. Hai kim loại kiềm đó là:

A. Li, Na.

B. K, Rb.

C. Na, K.

D. Rb, Cs.

(THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

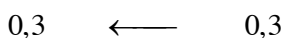
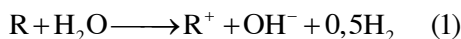
Hướng dẫn giải

Dung dịch sau có pH = 13 $\Rightarrow$ pOH = 1 $\Rightarrow$ [OH⁻] = 0,1M $\Rightarrow$ n_{OH⁻} = 0,1.3 = 0,3 mol

Đặt công thức chung của hai kim loại kiềm là R.

Hướng 1: Tính theo phương trình phản ứng

Phương trình phản ứng:

Theo (1), suy ra: n_R = n_{OH⁻} = 0,3 mol $\Rightarrow$ $\overline{M}_{\text{R}} = \frac{10,1}{0,3} = 33,6 \text{ g/mol}$

Vậy hai kim loại kiềm kế tiếp là Na (M = 23) và K (M = 39)

Hướng 2: Dựa vào bảo toàn nguyên tố và bảo toàn điện tích

Theo bảo toàn nguyên tố R và bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng:

$$n_{\text{R}} = n_{\text{R}^+} = n_{\text{OH}^-} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \overline{M}_{\text{R}} = \frac{10,1}{0,3} = 33,6 \text{ g/mol}$$

Vậy hai kim loại kiềm kế tiếp là $\boxed{\text{Na (M=23) và K (M=39)}}$

Ví dụ 3: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,11 mol Al và 0,15 mol Cu vào dung dịch HNO₃, thu được 1,568 lít (đktc) hỗn hợp Y gồm 2 khí (trong đó có 1 khí không màu hóa nâu ngoài không khí) và dung dịch Z chứa 2 muối. Số mol HNO₃ đã tham gia phản ứng là:

- A. 0,63 mol.   B. 0,7 mol.   C. 0,77 mol.   D. 0,76 mol.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết suy ra: Phản ứng không tạo ra muối amoni, dung dịch Z chứa 2 muối là Al(NO₃)₃ và Cu(NO₃)₂. Trong Y có một khí là NO, khí này hóa nâu trong không khí.

Gọi $\bar{n}$ là số electron trung bình mà N⁺⁵ nhận vào để sinh ra hỗn hợp khí Y. Theo bảo toàn electron, ta có:

$$\bar{n}.n_Y = 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} \Leftrightarrow \bar{n}.0,07 = 3.0,11 + 2.0,15 \Rightarrow \bar{n} = 9 \Rightarrow 3 < \bar{n} = 9 < 10$$

Để sinh ra NO, N⁺⁵ đã nhận vào 3 electron. Vậy để sinh ra khí còn lại thì N⁺⁵ phải nhận nhiều hơn 9 electron. Suy ra N⁺⁵ đã nhận vào 10 electron để sinh ra khí N₂. Hai khí trong Y là NO và N₂.

Theo bảo toàn electron, ta có:
$$\begin{cases} 3n_{\text{NO}} + 10n_{\text{N}_2} = 63 \\ n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2} = 0,07 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = n_{\text{e trao đổi}} \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} + n_{\text{N}/\text{spkhứ}} = 0,63 + 0,13 = \boxed{0,76 \text{ mol}}$$

Ví dụ 4: Đốt cháy hoàn toàn 6,72 lít (đktc) hỗn hợp gồm hai hidrocarbon X và Y (M_Y > M_X), thu được 11,2 lít CO₂ (đktc) và 10,8 gam H₂O. Công thức của X là:

- A. C₂H₆.   B. C₂H₄.   C. CH₄.   D. C₂H₂.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Ta có:
$$\bar{C}_{(X,Y)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{(X,Y)}} = \frac{0,5}{0,3} = 1,667 \Rightarrow \boxed{\text{X là CH}_4}$$

Ví dụ 5: Hỗn hợp khí X gồm một ankan và một anken. Tỉ khối của X so với H₂ bằng 11,25. Đốt cháy hoàn toàn 4,48 lít X, thu được 6,72 lít CO₂ (các thể tích khí đo ở đktc). Công thức của ankan và anken lần lượt là

- A. CH₄ và C₂H₄.   B. C₂H₆ và C₂H₄.
C. CH₄ và C₃H₆.   D. CH₄ và C₄H₈.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon trung bình của là: Số
$$\bar{C}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,3}{0,2} = 1,5 \Rightarrow \text{ankan là CH}_4.$$

Theo giả thiết, ta có:

$$m_X = \bar{M}_X n_X = 11,25 \cdot 0,2 = 4,5 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_H = m_X - m_C = 4,5 - 0,3 \cdot 12 = 0,9 \text{ gam} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{H_2O} = \frac{0,9}{2} = 0,45 \text{ mol}$$

Khi đốt cháy hỗn hợp gồm ankan và anken thì:

$$n_{\text{ankan}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,45 - 0,3 = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{anken}} = 0,2 - 0,15 = 0,05 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{C/CH_4} + n_{C/C_nH_{2n}} = n_{C \text{ trong } CO_2} \Rightarrow 0,15 + 0,05n = 0,3 \Rightarrow n = 3 \Rightarrow \text{anken là } C_3H_6$$

Vậy X gồm $\boxed{CH_4 \text{ và } C_3H_6}$

Ví dụ 6: Nitro hoá benzen thu được hỗn hợp 2 chất hữu cơ X và Y, trong đó Y nhiều hơn X một nhóm $-NO_2$. Đốt cháy hoàn toàn 12,75 gam hỗn hợp X, Y thu được CO_2 , H_2O và 1,232 lít N_2 (đktc). Công thức phân tử và số mol X trong hỗn hợp là:

A. $C_6H_5NO_2$ và 0,05.

B. $C_6H_5NO_2$ và 0,09.

C. $C_6H_4(NO_2)_2$ và 0,01.

D. $C_6H_4(NO_2)_2$ và 0,05.

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai hợp chất nitro là $C_6H_{6-n}(NO_2)_n$ và có số mol là x.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \bar{n} \cdot n_{C_6H_{6-n}(NO_2)_n} = 2n_{N_2} \\ m_{C_6H_{6-n}(NO_2)_n} = 12,75 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,11 \\ (78 + 45\bar{n})x = 12,75 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,11 \\ x = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \bar{n} = 1,1$$

Suy ra: X và Y lần lượt là $C_6H_5NO_2$ (a mol) và $C_6H_4(NO_2)_2$ (b mol).

Hướng 1:

Căn cứ số nhóm $-NO_2$ trung bình, ta có:
$$\begin{cases} \bar{n} = \frac{a + 2b}{a + b} = 1,1 \\ a + b = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,09 \text{ mol} \\ b = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy công thức phân tử và số mol X trong hỗn hợp là $\boxed{C_6H_5NO_2 \text{ và } 0,09 \text{ mol}}$

Hướng 2:

Vì $\bar{n} = 1,1 < \frac{1+2}{2} = 1,5$ nên $C_6H_5NO_2$ phải có số mol nhiều hơn $C_6H_4(NO_2)_2$

Vậy công thức phân tử và số mol X trong hỗn hợp là $\boxed{C_6H_5NO_2 \text{ và } 0,09 \text{ mol}}$

Ví dụ 7: Hỗn hợp 3 ancol đơn chức X, Y, Z có tổng số mol là 0,08 và khối lượng là 3,38 gam. Xác định công thức phân tử của ancol Y, biết rằng Y và Z có cùng số nguyên tử cacbon và số mol ancol X bằng $\frac{5}{3}$ tổng số mol của ancol Y và Z, biết rằng $M_Y > M_Z$.

A. CH_3OH .

B. C_2H_5OH .

C. C_3H_7OH .

D. C_4H_9OH .

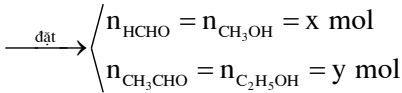
(THPT Lương Bằng Đắc – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: $\bar{M}_{(X, Y, Z)} = \frac{3,38}{0,08} = 42,25 \text{ g/mol} \Rightarrow X \text{ là } CH_3OH (M = 32)$

Theo (2) và bảo toàn electron trong phản ứng tráng gương:
$$\begin{cases} -n = \frac{x + 2y}{x + y} = \frac{12}{7} \\ n_{\text{Ag}} = 4x + 2y = 0,9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,25 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m = m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,1 \cdot 32 + 0,25 \cdot 46 = \boxed{14,7 \text{ gam}}$$

Ví dụ 12: Cho 14,8 gam hỗn hợp X gồm 2 ancol đơn chức A và B ($M_A < M_B$) tác dụng Na dư thu được 3,36 lít hydro (đktc). Oxi hóa cùng lượng hỗn hợp X được hỗn hợp anđehit Y. Cho toàn bộ lượng Y phản ứng hết với lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 thu được 86,4 gam Ag. B có số đồng phân ancol là

- A. 3.   B. 1.   C. 4.   D. 2.

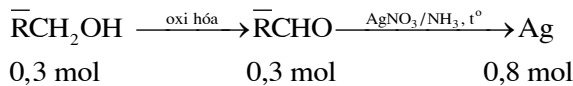
(Thi thử THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Gọi công thức phân tử trung bình của hai ancol trong X là $\overline{\text{RCH}_2\text{OH}}$.

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm $-\text{OH}$, ta có: $n_{\overline{\text{RCH}_2\text{OH}}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,3 \text{ mol}$

Sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng tráng gương: $\frac{n_{\text{Ag}}}{n_{\overline{\text{RCHO}}}} = \frac{0,8}{0,3} = 2,667 > 2$ nên trong hỗn hợp anđehit

có HCHO, anđehit còn lại là RCHO.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} 2n_{\overline{\text{RCHO}}} + 4n_{\text{HCHO}} = n_{\text{Ag}} = 0,8 \\ n_{\overline{\text{RCHO}}} + n_{\text{HCHO}} = n_{2 \text{ ancol}} = 0,3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\overline{\text{RCHO}}} = 0,2 \\ n_{\text{HCHO}} = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\overline{\text{RCH}_2\text{OH}}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 32 \cdot 0,1 + 0,2(R + 31) = 14,8 \Rightarrow R = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } \text{CH}_2 = \text{CH} -$$

Vậy hai ancol trong A, B trong X lần lượt là CH_3OH và $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}$. B chỉ có 1 đồng phân ancol duy nhất.

Ví dụ 13: Hỗn hợp X gồm hai anđehit no, đơn chức, mạch hở (tỉ lệ mol 3 : 1). Đốt cháy hoàn toàn một lượng X cần vừa đủ 1,75 mol khí O_2 , thu được 33,6 lít khí CO_2 (đktc). Công thức của hai anđehit trong X là:

- A. HCHO và CH_3CHO .   B. HCHO và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$.
C. CH_3CHO và $\text{C}_3\text{H}_7\text{CHO}$.   D. CH_3CHO và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$.

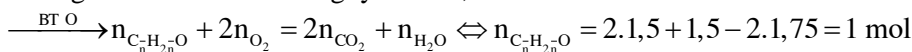
(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của hai anđehit no, đơn chức là $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$.

Khi đốt cháy andehit no, đơn chức ($k = 1$) thì thu được số mol CO_2 thu được sẽ bằng số mol $\text{H}_2\text{O} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CO}_2} = \frac{33,6}{22,4} = 1,5 \text{ mol}$

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}}} = \frac{1,5}{1} = 1,5 \Rightarrow X \text{ gồm } \begin{cases} \text{CH}_2\text{O} \\ \text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O} \end{cases}$$

+ Nếu $\frac{n_{\text{CH}_2\text{O}}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}}} = \frac{1}{3} \Rightarrow \bar{C}_X = \frac{1.1 + 3n}{4} = 1,5 \Rightarrow n = 1,66$ (loại).

+ Nếu $\frac{n_{\text{CH}_2\text{O}}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}}} = \frac{3}{1} \Rightarrow \bar{C}_X = \frac{3.1 + 1.n}{4} = 1,5 \Rightarrow n = 3$ (thoả mãn).

Vậy hai andehit là HCHO và C₂H₅CHO

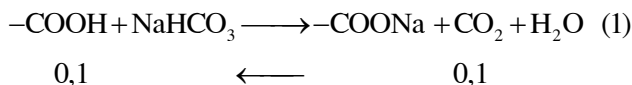
Ví dụ 14: Hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic đơn chức, đồng đẳng kế tiếp. Cho 5,4 gam X phản ứng hoàn toàn với dung dịch NaHCO_3 dư, thu được 2,24 lít khí CO_2 (đktc). Công thức của hai axit trong X là:

- A. C₃H₇COOH và C₄H₉COOH.   B. C₂H₅COOH và C₃H₇COOH.
C. CH₃COOH và C₂H₅COOH.   D. HCOOH và CH₃COOH.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của axit cacboxylic với NaHCO_3 là:

Theo (1), ta có: $n_{2 \text{ axit}} = n_{-\text{COOH}} = n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{2 \text{ axit}} = \frac{5,4}{0,1} = 54 \text{ g / mol}$

Suy ra hai axit trong X là HCOOH (M = 46) và CH₃COOH (M = 60)

Ví dụ 15: Hỗn hợp M gồm 2 axit cacboxylic đều no, mạch hở X, Y (Y hơn X một nhóm chức). Hóa hơi hoàn toàn m gam M thu được thể tích hơi bằng thể tích của 7 gam nitơ đo cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất. Nếu cho m gam M tác dụng với Na dư, thu được 4,48 lít H_2 (đktc). Khi đốt cháy hoàn toàn m gam M, thu được 28,6 gam CO_2 . Công thức phân tử của A và B là:

- A. C₂H₄O₂ và C₃H₄O₄.   B. CH₂O₂ và C₃H₄O₄.
C. C₂H₄O₂ và C₄H₆O₄   D. CH₂O₂ và C₄H₆O₂.

(THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

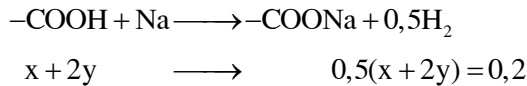
Theo giả thiết, suy ra: $n_{(X, Y)} = n_{\text{N}_2} = \frac{7}{28} = 0,25 \text{ mol}$

Số nhóm chức – COOH trung bình của X, Y là: $\overline{\text{COOH}}_{(X, Y)} = \frac{2n_{\text{H}_2}}{n_{(X, Y)}} = \frac{2 \cdot 0,2}{0,25} = 1,6$

Suy ra X có một nhóm – COOH, Y có hai nhóm – COOH.

Đặt X là RCOOH hay $C_nH_{2n}O_2$, Y là $R'(COOH)_2$ hay $C_mH_{2m-2}O_4$ và có số mol lần lượt là x, y.

Bản chất phản ứng của X, Y với Na:

Ta có:
$$\begin{cases} n_{-\text{COOH}} = x + 2y = 0,4 \\ \overline{\text{COOH}}_{(X, Y)} = \frac{x + 2y}{x + y} = 1,6 \\ n_{\text{CO}_2} = nx + my = 0,65 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,15 \\ 0,1n + 0,15m = 0,65 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n = 2 \\ m = 3 \end{cases}$$

Hai axit là X, Y lần lượt là $C_2H_4O_2$ và $C_3H_4O_4$

Ví dụ 16: Ancol X, andehit Y, axit cacboxylic Z có cùng số nguyên tử H trong phân tử thuộc các dãy đồng đẳng no, đơn chức, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp 3 chất này (có số mol bằng nhau), thu được CO_2 và H_2O với tỉ lệ mol là 11 : 12. Công thức phân tử của X, Y, Z là:

- A. C_2H_6O , C_3H_6O , $C_3H_6O_2$.   B. CH_4O , C_2H_4O , $C_2H_4O_2$.
C. $C_4H_{10}O$, $C_5H_{10}O$, $C_5H_{10}O_2$.   D. C_3H_8O , C_4H_8O , $C_4H_8O_2$.

(Thi thử THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Vì $n_{\text{CO}_2} : n_{\text{H}_2\text{O}} = 11 : 12$ nên ta chọn $\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 11 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 12 \text{ mol} \end{cases}$

Đốt cháy andehit và axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở, thu được $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}}$.

Đốt cháy ancol no, đơn chức, mạch hở, thu được $n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2}$ và $n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}$.

Suy ra: $n_X = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 12 - 11 = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_Y = n_Z = n_X = 1 \text{ mol}$.

Số nguyên tử H của X, Y, Z là: $H_{(X, Y, Z)} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{(X, Y, Z)}} = \frac{2 \cdot 12}{2} = 8$.

Suy ra X, Y, Z là C_3H_8O , C_4H_8O , $C_4H_8O_2$

Ví dụ 17: Cho hỗn hợp X gồm ancol metylic và hai axit cacboxylic (no, đơn chức, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng) tác dụng hết với Na, giải phóng ra 6,72 lít khí H_2 (đktc). Nếu đun nóng hỗn hợp X (có H_2SO_4 đặc làm xúc tác) thì các chất trong hỗn hợp phản ứng vừa đủ với nhau tạo thành 25 gam hỗn hợp este (giả thiết phản ứng este hóa đạt hiệu suất 100%). Hai axit trong hỗn hợp X là

- A. HCOOH và CH_3COOH .   B. CH_3COOH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.
C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$.   D. $\text{C}_2\text{H}_7\text{COOH}$ và $\text{C}_4\text{H}_9\text{COOH}$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai axit cacboxylic là $\bar{R}\text{COOH}$.

Theo bảo toàn nguyên tố H và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\bar{R}\text{COOH}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{OH}} = n_{\bar{R}\text{COOH}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{CH}_3\text{OH}} = n_{\bar{R}\text{COOH}} = 0,3 \text{ mol}$$

Trong phản ứng este hóa, ta có:

$$n_{\bar{R}\text{COOCH}_3} = n_{\text{CH}_3\text{OH}} = n_{\bar{R}\text{COOH}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\bar{R}\text{COOCH}_3} = \frac{25}{0,3} = 83,33 \text{ g/mol} \Rightarrow \bar{R} = 24,33.$$

Vậy hai axit đồng đẳng kế tiếp là $\boxed{\text{CH}_3\text{COOH} \text{ và } \text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}}$

Ví dụ 18: Xà phòng hoá hoàn toàn 1,99 gam hỗn hợp hai este bằng dung dịch NaOH thu được 2,05 gam muối của một axit cacboxylic và 0,94 gam hỗn hợp hai ancol là đồng đẳng kế tiếp nhau. Công thức của hai este đó là:

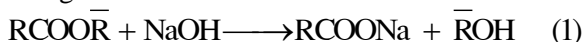
- A. $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$ và $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$.
- B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5$.
- C. $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$ và $\text{CH}_3\text{COOC}_3\text{H}_7$.
- D. HCOOCH_3 và HCOOC_2H_5 .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của hai este là $\bar{R}\text{COOR}$.

Phương trình phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\bar{R}\text{COOR}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\bar{R}\text{COONa}} + m_{\bar{\text{R}}\text{OH}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NaOH}} = \frac{m_{\bar{R}\text{COONa}} + m_{\bar{\text{R}}\text{OH}} - m_{\bar{R}\text{COOR}}}{40} = \frac{2,05 + 0,94 - 1,99}{40} = 0,025 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\bar{R}\text{COONa}} = n_{\bar{\text{R}}\text{OH}} = n_{\text{NaOH}} = 0,025 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} M_{\bar{R}\text{COONa}} = 82 \\ M_{\bar{\text{R}}\text{OH}} = 37,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{R} = 15 (\text{CH}_3-) \\ \bar{R} = 20,6 \end{cases}$$

Với $\bar{R} = 20,6$ thì hai gốc hidrocacbon kế tiếp là CH_3- và C_2H_5- .

Hai este là $\boxed{\text{CH}_3\text{COOCH}_3 \text{ và } \text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5}$

Ví dụ 19: Thủy phân hoàn toàn 0,2 mol một este E cần dùng vừa đủ 100 gam dung dịch NaOH 24%, thu được một ancol và 43,6 gam hỗn hợp muối của hai axit cacboxylic đơn chức. Hai axit đó là

- A. HCOOH và CH_3COOH .
- B. CH_3COOH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.
- C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$.
- D. HCOOH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $n_{\text{NaOH}} = \frac{100.24\%}{40} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{este}}} = \frac{0,6}{0,2} = 3 \Rightarrow E$ là este 3 chức.

Mặt khác, khi thủy phân E thu được một ancol và hỗn hợp hai muối của hai axit cacboxylic đơn chức, nên E là este 3 chức tạo bởi hai axit đơn chức và ancol 3 chức.

Đặt công thức phân tử trung bình của E là $R(\text{OOCR})_3$.

Theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH}} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{43,6}{0,6} = 72,66 \Rightarrow \bar{R} = 5,66 \text{ g/mol}$$

Suy ra hỗn hợp hai muối gồm HCOONa và R'COONa.

$$+ \text{ Nếu } \frac{n_{\text{HCOONa}}}{n_{\text{R}'\text{COONa}}} = \frac{1}{2} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{HCOONa}} = 0,2 \\ n_{\text{R}'\text{COONa}} = 0,4 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{HCOONa}} + m_{\text{R}'\text{COONa}} = 43,6 \Leftrightarrow 0,2.68 + 0,4.(R'+67) = 43,6 \Rightarrow R' = 8 \text{ (loại)}$$

$$+ \text{ Nếu } \frac{n_{\text{HCOONa}}}{n_{\text{R}'\text{COONa}}} = \frac{2}{1} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{HCOONa}} = 0,4 \\ n_{\text{R}'\text{COONa}} = 0,2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{HCOONa}} + m_{\text{R}'\text{COONa}} = 43,6 \Leftrightarrow 0,4.68 + 0,2.(R'+67) = 43,6 \Rightarrow R' = 15 \text{ (CH}_3\text{-)}$$

Vậy hai axit là **HCOOH và CH₃COOH**

Ví dụ 20: Axit cacboxylic X hai chức (có phần trăm khối lượng của oxi nhỏ hơn 70%), Y và Z là hai ancol đồng đẳng kế tiếp ($M_Y < M_Z$). Đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol hỗn hợp gồm X, Y, Z cần vừa đủ 8,96 lít khí O₂ (đktc), thu được 7,84 lít khí CO₂ (đktc) và 8,1 gam H₂O. Phần trăm khối lượng của Y trong hỗn hợp trên là

- A. 15,9%.   B. 12,6%.   C. 29,9%.   D. 29,6%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:

$$\%m_{\text{O trong X}} < 70\% \Rightarrow \frac{4.16}{M_X} < 0,7 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow M_X > 91,4 \text{ g/mol} \Leftrightarrow X \text{ là } R(\text{COOH})_2 \xrightarrow{\text{điều kiện}} \text{Số } C_{\text{X}} \geq 3$$

$$\text{Theo giả thiết, suy ra: } \bar{C}_{(X, Y, Z)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{(X, Y, Z)}} = \frac{0,35}{0,2} = 1,75 \Rightarrow Y, Z \text{ là } \begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$n_{\text{O}/X, Y, Z} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/X, Y, Z} = 0,35.2 + 0,45 - 0,4.2 = 0,35 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} 4n_X + 1.n_{(Y, Z)} = 0,35 \\ n_X + n_{(Y, Z)} = 0,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_X = 0,05 \text{ mol} \\ n_{(Y, Z)} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} \text{Số } \bar{C}_{/\text{amin}} < \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{amin}}} = \frac{0,1}{0,07} = 1,428 \Rightarrow \begin{cases} \text{X: CH}_3\text{NH}_2 \\ \text{Y: CH}_3\text{CH}_2\text{NH}_2 \xrightarrow{\text{danh pháp}} \text{etylamin} \end{cases}$$

b. Sử dụng hai hay nhiều giá trị trung bình

Ví dụ 23: Đốt cháy hoàn toàn 6,72 lít (đktc) hỗn hợp gồm hai hidrocarbon X và Y ($M_Y > M_X$), thu được 11,2 lít CO_2 (đktc) và 10,8 gam H_2O . Y là chất nào sau đây:

- A. C_2H_4 .   B. C_4H_8 .   C. CH_4 .   D. C_2H_2 .

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và hidro trung bình của X, Y lần lượt là:

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \begin{cases} \text{Số } \bar{C}_{(X, Y)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{(X, Y)}} = \frac{0,5}{0,3} = 1,667 \Rightarrow \text{X là CH}_4 \\ \text{Số } \bar{H}_{(X, Y)} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{(X, Y)}} = \frac{2.0,6}{0,3} = 4 \end{cases}$$

X có 4 nguyên tử H và $\bar{H}_{(X, Y)} = 4$, suy ra Y phải có 4 nguyên tử H trong phân tử.

Vậy căn cứ vào đáp án ta thấy Y là $\boxed{\text{C}_2\text{H}_4}$

Ví dụ 24: Đốt cháy hoàn toàn 2 lít hỗn hợp khí gồm ankin X và hidrocarbon Y cần dùng 4,5 lít khí O_2 sinh ra 3 lít khí CO_2 (các thể tích khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Công thức phân tử của X và Y lần lượt là

- A. C_3H_4 và CH_4 .   B. C_2H_2 và C_2H_4 .
C. C_2H_2 và CH_4 .   D. C_3H_4 và C_2H_6 .

(Thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2V_{\text{O}_2} = 2V_{\text{CO}_2} + V_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2.4,5 = 2.3 + V_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow V_{\text{H}_2\text{O}} = 3 \text{ lít}$$

Số nguyên tử cacbon và hidro trung bình của X, Y là:

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \begin{cases} \text{Số } \bar{C}_{(X, Y)} = \frac{V_{\text{CO}_2}}{V_{(X, Y)}} = \frac{3}{2} = 1,5 \quad (1) \\ \text{Số } \bar{H}_{(X, Y)} = \frac{2V_{\text{H}_2\text{O}}}{V_{(X, Y)}} = 3 \quad (2) \end{cases}$$

+ Từ (1), suy ra: Y là CH_4 .

+ Từ (2), suy ra: X có số nguyên tử H nhỏ hơn 3 nên Y là C_2H_2 .

Vậy X và Y lần lượt là $\boxed{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ và } \text{CH}_4}$

Ví dụ 25: Cho 4,48 lít hỗn hợp X (ở đktc) gồm 2 hidrocarbon mạch hở lội từ từ qua bình chứa 1,4 lít dung dịch Br_2 0,5M. Sau khi phản ứng hoàn toàn, số mol Br_2 giảm đi một nửa và khối lượng bình tăng thêm 6,7 gam. Công thức phân tử của 2 hidrocarbon là:

- A. C_2H_2 và C_4H_6 .   B. C_2H_2 và C_4H_8 .

C. C₃H₄ và C₄H₈.

D. C₂H₂ và C₃H₈.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Br}_2 \text{ phản ứng}} = \frac{1,4,0,5}{2} = 0,35 \text{ mol} \\ m_{\text{hidrocarbon phản ứng}} = 6,7 \text{ gam} \end{array} \right.$$

Nếu chỉ có một hidrocarbon phản ứng (phương án D) thì:

$n_{\text{C}_2\text{H}_2} = \frac{6,7}{26} = 0,258 \text{ mol} > n_x = 0,2 \text{ mol}$ (loại). Vậy cả hai hidrocarbon đều tham gia phản ứng với dung dịch brom.

Khối lượng mol trung bình, số liên kết π trung bình của hai hidrocarbon là:

$$\overline{M}_X = \frac{m_X}{n_X} = \frac{6,7}{0,2} = 33,5 \text{ g / mol} \quad (1)$$

$$\overline{\pi} = \frac{n_{\text{Br}_2}}{n_X} = \frac{0,35}{0,2} = 1,75 \quad (2)$$

Từ (1) suy ra X phải có C₂H₂ (M = 26, có 2 liên kết π). Từ (2) suy ra chất còn lại trong X phải có 1 liên kết π . Vậy hai chất trong X là **C₂H₂ và C₄H₈**

Ví dụ 26: Cho hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic no, mạch không phân nhánh. Đốt cháy hoàn toàn 0,3 mol hỗn hợp X, thu được 11,2 lít khí CO₂ (ở đktc). Nếu trung hoà 0,3 mol X thì cần 500 ml dung dịch NaOH 1M. Hai axit đó là:

- A. HCOOH, HOOC – CH₂ – COOH.   B. HCOOH, CH₃COOH.
C. HCOOH, C₂H₅COOH.   D. HCOOH, HCOOH – COOH.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và số nhóm chức trung bình của hai axit là:

$$\overline{C}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,5}{0,3} = 1,667 \quad (1)$$

$$\overline{\text{COOH}}_X = \frac{n_{\text{-COOH}}}{n_X} = \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_X} = \frac{0,5}{0,3} = 1,667 \quad (2)$$

Từ (1) và (2), ta thấy: Các axit trong X có số nguyên tử C trong phân tử bằng số nguyên tử C trong nhóm chức. Vậy X gồm **HCOOH và HOOC – COOH**

Ví dụ 27: Hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic đơn chức, mạch hở, kế tiếp nhau trong cùng dãy đồng đẳng. Đốt cháy hoàn toàn 4,02 gam X, thu được 2,34 gam H₂O. Mặt khác 10,05 gam X phản ứng vừa đủ với dung dịch NaOH, thu được 12,8 gam muối. Công thức của hai axit là

- A. C₃H₅COOH và C₄H₇COOH.   B. C₂H₃COOH và C₃H₅COOH.
C. C₂H₅COOH và C₃H₇COOH.   D. CH₃COOH và C₂H₅COOH.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy:

+ Trong 4,02 gam X có: $n_H = 2n_{H_2O} = 2.0,13 = 0,26 \text{ mol}$

+ Trong 10,05 gam X có: $n_X = n_{\text{-COOH}} = \frac{12,8 - 10,05}{22} = 0,125 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \text{Trong } 4,02 \text{ gam X có: } n_X = \frac{0,125 \cdot 4,02}{10,05} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \bar{H}_X = \frac{0,26}{0,05} = 5,2 \\ \bar{M}_X = \frac{4,02}{0,05} = 80,4 \end{cases}$$

$\Rightarrow$ X gồm $\begin{cases} C_2H_3COOH \text{ (M = 72, có 4H)} \\ C_3H_5COOH \text{ (M = 86, có 6H)} \end{cases}$

(Vì $\bar{H}_X = 5,2$ nên loại được các phương án A và B. Vì $\bar{M}_X = 80,4$ nên phương án D cũng bị loại.)

Ví dụ 27: Khối lượng riêng của hỗn hợp X gồm axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở Y và propilen là 2,2194 gam/lít (ở đktc). Phải dùng 2,688 lít O_2 (ở đktc) để đốt hết 1,74 gam hỗn hợp. Công thức Y là:

A. CH_3COOH . B. $HCOOH$. C. C_2H_5COOH . D. C_3H_7COOH .

(Thi thử THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở và propilen trong phân tử đều có một liên kết π ($k = 1$).

Khi đốt cháy hỗn hợp X, ta có: $n_{CO_2} = n_{H_2O}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = m_X + m_{O_2} = 1,74 + 3,84 \Leftrightarrow n_{CO_2} = n_{H_2O} = 0,09 \text{ mol}$$

Khối lượng mol và số nguyên tử C trung bình của các chất trong X là:

$$\bar{M}_X = 2,2194 \cdot 22,4 = 49,71 \text{ g/mol} \quad (1)$$

$$\text{Số } \bar{C}_X = \frac{n_{CO_2}}{n_X} = 0,09 : \frac{1,74}{49,71} = 2,57 \quad (2)$$

Vì trong X có C_3H_6 (M = 42, số C là 3) nên từ (1) và (2):

$$\Rightarrow \begin{cases} M_Y > \bar{M}_X = 49,71 \\ C_Y < \bar{C}_X = 2,57 \end{cases} \Rightarrow Y \text{ là } \boxed{CH_3COOH} \text{ (M = 60, số C là 2)}$$

Ví dụ 29: Hỗn hợp khí X gồm dimethylamin và hai hidrocarbon đồng đẳng liên tiếp. Đốt cháy hoàn toàn 100 ml hỗn hợp X bằng một lượng oxi vừa đủ, thu được 550 ml hỗn hợp Y gồm khí và hơi nước. Nếu cho Y đi qua dung dịch axit sunfuric đặc (dư) thì còn lại 250 ml khí (các thể tích khí và hơi đo ở cùng điều kiện). Công thức phân tử của hai hidrocarbon là

A. C_2H_6 và C_3H_8 .

B. C_3H_6 và C_4H_8 .

C. CH_4 và C_2H_6 .

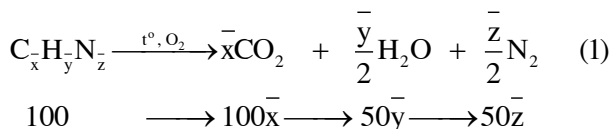
D. C_2H_4 và C_3H_6 .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của các chất trong X là $C_{\bar{x}}H_{\bar{y}}N_{\bar{z}}$ ($0 < \bar{z} < 1$).

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết và (1), ta có:
$$\begin{cases} 100\bar{x} + 50\bar{y} + 50\bar{z} = 550 \\ 100\bar{x} + 50\bar{z} = 250 \\ 0 < \bar{z} < 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{y} = 6 \\ 2 < \bar{x} < 2,5 \end{cases}$$

Trong X có đimetylamin $(CH_3)_2NH$, có 7 nguyên tử H và 2 nguyên tử N.

+ Với $\bar{y} = 6$, ta loại được phương án A và B (vì các hidrocarbon và amin đều có số nguyên tử H lớn hơn hoặc bằng 6).

+ Với $2 < \bar{x} < 2,5$, ta loại được phương án C (vì các hidrocarbon và amin đều có số nguyên tử C nhỏ hơn hoặc bằng 2).

Vậy đáp án đúng là D, hai hidrocarbon là C_2H_4 và C_3H_6

III. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Trong tự nhiên, đồng (Cu) tồn tại dưới hai dạng đồng vị $^{63}_{29}Cu$ và $^{65}_{29}Cu$. Khối lượng nguyên tử trung bình của Cu là 63,54. Thành phần phần trăm về số nguyên tử (số mol) của mỗi loại đồng vị là:

- A. ^{63}Cu : 73%, ^{65}Cu : 27%.   B. ^{63}Cu : 75%, ^{65}Cu : 25%.
 C. ^{63}Cu : 72,5%, ^{65}Cu : 27,5%.   D. ^{63}Cu : 70%, ^{65}Cu : 30%.

Câu 2: Trong tự nhiên kali có hai đồng vị $^{39}_{19}K$ và $^{41}_{19}K$. Thành phần phần trăm về khối lượng của $^{39}_{19}K$ có trong $KClO_4$ là (Cho O = 16, Cl = 35,5, K = 39,13):

- A. 26,39%.   B. 26,30%.   C. 28,33%.   D. 29,45%.

Câu 3: Trong tự nhiên Clo có hai đồng vị có số khối là 35 và 37. Khối lượng trung bình nguyên tử của clo là 35,5. Vậy phần trăm về khối lượng của ^{37}Cl trong axit pecloric là (Cho ^1H , ^{16}O):

- A. 9,204.   B. 9,25.   C. 9,45.   D. 9,404.

Câu 4: Hỗn hợp X gồm khí SO_2 và O_2 có tỉ khối so với CH_4 bằng 3. Thể tích O_2 cần thêm vào 20 lít hỗn hợp X để được hỗn hợp Y có tỉ khối so với CH_4 bằng 2,5 là (các hỗn hợp khí ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất):

- A. 10 lít.   B. 20 lít.   C. 30 lít.   D. 40 lít.

Câu 5: Cho 1,67 gam hỗn hợp gồm hai kim loại ở 2 chu kỳ liên tiếp thuộc nhóm IIA (phân nhóm chính nhóm II) tác dụng hết với dung dịch HCl (dư), thoát ra 0,672 lít khí H_2 (ở đktc). Hai kim loại đó là:

- A. Be và Mg.   B. Mg và Ca.
 C. Sr và Ba.   D. Ca và Sr.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Câu 6: Hòa tan hoàn toàn 2,84 gam hỗn hợp hai muối cacbonat của hai kim loại nhóm IIA và thuộc hai chu kỳ liên tiếp trong bảng tuần hoàn bằng dung dịch HCl ta thu được dung dịch X và 672 ml CO_2 (đktc). Hai kim loại là:

- A. Be, Mg.   B. Mg, Ca.   C. Ca, Ba.   D. Ca, Sr.

Câu 7: Cho 9,1 gam hỗn hợp 2 muối cacbonat trung hoà của hai kim loại kiềm, ở 2 chu kỳ liên tiếp tan hoàn toàn trong dung dịch HCl dư, thu được 2,24 lít khí CO_2 (đktc). Hai kim loại đó là:

- A. Na, K.   B. K, Cs.   C. Li, Na.   D. Li, Cs.

(Thi thử THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 8: Hòa tan hoàn toàn 12 gam hỗn hợp Fe, Cu (tỉ lệ mol 1:1) bằng axit HNO_3 , thu được V lít (ở đktc) hỗn hợp khí X (gồm NO và NO_2) và dung dịch Y (chỉ chứa hai muối và axit dư). Tỉ khối của X đối với H_2 bằng 19. Giá trị của V là:

- A. 2,24.   B. 4,48.   C. 5,60.   D. 3,36.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 9: Hoà tan hoàn toàn 4,431 gam hỗn hợp Al, Mg bằng dung dịch HNO_3 loãng, thu được dung dịch X (không chứa muối amoni) và 1,568 lít (đktc) hỗn hợp Y gồm hai khí không màu trong đó có một khí hoá nâu trong không khí có khối lượng là 2,59 gam. Cô cạn cẩn thận dung dịch thu được khối lượng muối khan là:

- A. 19,621 gam.   B. 8,771 gam.   C. 28,301 gam.   D. 32,461 gam.

Câu 10: Hòa tan m gam hỗn hợp A gồm Fe và một kim loại M (có hóa trị không đổi) trong dung dịch HCl dư thì thu được 1,008 lít khí (đktc) và dung dịch chứa 4,575 gam muối khan. Hòa tan hết cùng lượng hỗn hợp A ở trên trong dung dịch hỗn hợp HNO_3 đặc và H_2SO_4 ở nhiệt độ thích hợp thì thu được 1,8816 lít hỗn hợp hai khí (đktc) có tỉ khối so với H_2 là 25,25. Kim loại M là:

- A. Fe.   B. Mg.   C. Ca.   D. Al.

Câu 11: Hỗn hợp X có tỉ khối so với H_2 là 21,2 gồm propan, propen và propin. Khi đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol X, tổng khối lượng của CO_2 và H_2O thu được là:

- A. 18,60 gam.   B. 18,96 gam.   C. 20,40 gam.   D. 16,80 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 12: Hỗn hợp X có tỉ khối so với H_2 là 27,8 gồm butan, but – 2 – en, metyl xiclopropan, divinyl và etylaxetilen. Khi đốt cháy 0,15 mol X, tổng khối lượng CO_2 và H_2O thu được là:

- A. 34,5 gam.   B. 39,90 gam.   C. 37,02 gam.   D. 36,66 gam.

Câu 13: Hỗn hợp X gồm C_3H_4 , C_3H_6 , C_3H_8 có tỉ khối so với H_2 là 21. Đốt cháy hoàn toàn 1,12 lít hỗn hợp X (đktc), rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng nước vôi trong dư, lọc bỏ kết tủa, khối lượng dung dịch thu được so với khối lượng nước vôi trong ban đầu

- A. giảm 5,7 gam.   B. giảm 15 gam.
C. tăng 9,3 gam.   D. giảm 11,4 gam.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 14: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,07 mol một ancol đa chức và 0,03 mol một ancol không no, có một liên kết đôi, mạch hở, thu được 0,23 mol khí CO_2 và m gam H_2O . Giá trị của m là:

- A. 5,40.   B. 2,34.   C. 8,40.   D. 2,70.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Câu 15: Biết X là axit cacboxylic đơn chức, Y là ancol no, cả hai chất đều mạch hở, có cùng số nguyên tử cacbon. Đốt cháy hoàn toàn 0,4 mol hỗn hợp gồm X và Y (trong đó số mol của X lớn hơn số mol của Y) cần vừa đủ 30,24 lít khí O_2 , thu được 26,88 lít khí CO_2 và 19,8 gam H_2O . Biết thể tích các khí đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Khối lượng Y trong 0,4 mol hỗn hợp trên là

- A. 17,7 gam. B. 9,0 gam. C. 11,4 gam. D. 19,0 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Câu 16: Hỗn hợp M gồm hai axit cacboxylic X và Y (chỉ chứa chức axit, $M_X < M_Y$). Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol M thu được 0,2 mol CO_2 . Đem 0,1 mol M tác dụng với $NaHCO_3$ dư thu được 4,032 lít CO_2 (ở đktc). Biết M không tham gia phản ứng tráng bạc. Phần trăm khối lượng của Y trong M là

- A. 66,67%. B. 40%. C. 20%. D. 85,71%.

(Đề THPT Chuyên – Đại học Vinh – Nghệ An năm 2013)

Câu 17: Đốt cháy hoàn toàn 3 lít hỗn hợp X gồm 2 anken kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng cần vừa đủ 10,5 lít O_2 (các thể tích khí đo trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Hidrat hóa hoàn toàn X trong điều kiện thích hợp thu được hỗn hợp ancol Y, trong đó khối lượng ancol bậc hai bằng $\frac{6}{13}$ lần tổng khối lượng các ancol bậc một. Phần trăm khối lượng của ancol bậc một (có số nguyên tử cacbon lớn hơn) trong Y là

- A. 46,43%. B. 31,58%. C. 10,88%. D. 7,89%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 18: Hỗn hợp X gồm hai ancol no, đơn chức, mạch hở, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng. Oxi hoá hoàn toàn 0,2 mol hỗn hợp X có khối lượng m gam bằng CuO ở nhiệt độ thích hợp, thu được hỗn hợp sản phẩm hữu cơ Y. Cho Y tác dụng với một lượng dư dung dịch $AgNO_3$ trong NH_3 , thu được 54 gam Ag. Giá trị của m là

- A. 15,3. B. 8,5. C. 8,1. D. 13,5.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 19: Cho m gam hỗn hợp X gồm hai ancol no, đơn chức, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng tác dụng với CuO (dư) nung nóng, thu được một hỗn hợp rắn Z và một hỗn hợp hơi Y (có tỉ khối hơi so với H_2 là 13,75). Cho toàn bộ Y phản ứng với một lượng dư Ag_2O (hoặc $AgNO_3$) trong dung dịch NH_3 đun nóng, sinh ra 64,8 gam Ag. Giá trị của m là:

- A. 7,8. B. 7,4. C. 9,2. D. 8,8.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 20: Hỗn hợp X gồm một ancol và hai sản phẩm hợp nước của propen. Tỉ khối hơi của X so với hydro bằng 23. Cho m gam X đi qua ống sứ đựng CuO (dư) nung nóng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp Y gồm 3 chất hữu cơ và hơi nước, khối lượng ống sứ giảm 3,2 gam. Cho Y tác dụng hoàn toàn với lượng dư dung dịch $AgNO_3$ trong NH_3 , tạo ra 48,6 gam Ag. Phần trăm khối lượng của propan – 1 – ol trong X là:

- A. 65,2%. B. 16,3%. C. 48,9%. D. 83,7%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 21: Oxi hóa 26,6 gam hỗn hợp X gồm một ancol đơn chức và một andehit đơn chức, thu được một axit hữu cơ duy nhất (hiệu suất phản ứng là 100%). Cho toàn bộ

lượng axit này tác dụng với 100 gam dung dịch chứa NaOH 4% và Na_2CO_3 26,5% thì thu được dung dịch chỉ chứa một muối của axit hữu cơ. Phần trăm khối lượng của ancol trong X là

- A. 13,53%.   B. 86,47%.   C. 82,71%.   D. 17,29%.

(Trường THPT Chuyên – Đại học Vinh – Nghệ An năm 2013)

Câu 22: Hỗn hợp X gồm axit HCOOH và axit CH_3COOH (tỉ lệ mol 1 : 1). Lấy 5,3 gam hỗn hợp X tác dụng với 5,75 gam $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ (có xúc tác H_2SO_4 đặc) thu được m gam hỗn hợp este (hiệu suất của các phản ứng este hoá đều bằng 80%). Giá trị của m là:

- A. 10,12.   B. 6,48.   C. 8,10.   D. 16,2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 23: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm hai hidrocarbon kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng, thu được 2,24 lít khí CO_2 (đktc) và 3,24 gam H_2O . Hai hidrocarbon trong X là

- A. C_2H_2 và C_3H_4 .   B. C_2H_4 và C_3H_6 .
C. CH_4 và C_2H_6 D. C_2H_6 và C_3H_8

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Câu 24: Dẫn 1,68 lít hỗn hợp khí X gồm hai hidrocarbon vào bình đựng dung dịch brom (dư). Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, có 4 gam brom đã phản ứng và còn lại 1,12 lít khí. Nếu đốt cháy hoàn toàn 1,68 lít X thì sinh ra 2,8 lít khí CO_2 . Công thức phân tử của hai hidrocarbon là (biết các thể tích khí đều đo ở đktc):

- A. CH_4 và C_2H_4 .   B. CH_4 và C_3H_4 .
C. CH_4 và C_3H_6 .   D. C_2H_6 và C_3H_6 .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 25: Tách nước hoàn toàn 1,08 gam hỗn hợp hai ancol thu được hỗn hợp hai anken đồng đẳng kế tiếp. Đốt cháy hoàn toàn 2 anken trên trong 2,24 lít O_2 dư, làm lạnh hỗn hợp sau phản ứng để ngưng tụ hết hơi nước, thu được 1,568 lít khí (thể tích các khí đo ở đktc). Công thức của hai anken là:

- A. C_4H_8 và C_5H_{10} .   B. C_3H_6 và C_4H_8 .
C. C_5H_{10} và C_6H_{12} .   D. C_2H_4 và C_3H_6 .

(Thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2011 – 2012)

Câu 26: Nitro hóa benzen được 14,1 gam hỗn hợp hai chất nitro có khối lượng phân tử hơn kém nhau 45 đvC. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp hai chất nitro này được 0,07 mol N_2 . Hai chất nitro là:

- A. $\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2$ và $\text{C}_6\text{H}_4(\text{NO}_2)_2$.   B. $\text{C}_6\text{H}_4(\text{NO}_2)_2$ và $\text{C}_6\text{H}_3(\text{NO}_2)_3$.
C. $\text{C}_6\text{H}_3(\text{NO}_2)_3$ và $\text{C}_6\text{H}_2(\text{NO}_2)_4$.   D. $\text{C}_6\text{H}_2(\text{NO}_2)_4$ và $\text{C}_6\text{H}(\text{NO}_2)_5$.

Câu 27: Đun nóng hỗn hợp gồm hai rượu (ancol) đơn chức, mạch hở, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng với H_2SO_4 đặc ở 140°C . Sau khi các phản ứng kết thúc, thu được 6 gam hỗn hợp gồm ba ete và 1,8 gam nước. Công thức phân tử của hai rượu trên là:

- A. CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$.   B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$.
C. $\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_4\text{H}_7\text{OH}$.   D. $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$ và $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 28: Cho 27,4 gam hỗn hợp M gồm axit axetic và hai ancol đơn chức đồng đẳng kế tiếp tác dụng hết với 13,8 gam Na thu được 40,65 gam chất rắn. Nếu cho

toàn bộ lượng M trên phản ứng với dung dịch NaHCO_3 (dư), kết thúc phản ứng sinh ra 6,72 lít CO_2 (đktc). Công thức của hai ancol trong M là

- A. $\text{C}_7\text{H}_{15}\text{OH}$ và $\text{C}_8\text{H}_{17}\text{OH}$.   B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$.
 C. CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$.   D. $\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_4\text{H}_7\text{OH}$.

(Thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 29: Khử 1,6 gam hỗn hợp 2 andehit no bằng H_2 thu được hỗn hợp 2 ancol. Đun nóng hỗn hợp 2 ancol với H_2SO_4 đặc, thu được hỗn hợp 2 olefin là đồng đẳng liên tiếp. Đốt cháy hết 2 olefin này được 3,52 gam CO_2 . Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Công thức của 2 andehit là:

- A. HCHO và CH_3CHO .   B. CH_3CHO và $\text{CH}_2(\text{CHO})_2$.
 C. CH_3CHO và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$.   D. $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{CHO}$.

(Thi thử THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 30: Oxi hóa 3,16 gam hỗn hợp 2 ancol đơn chức thành andehit bằng CuO đun nóng, sau phản ứng thấy khối lượng chất rắn giảm 1,44 gam. Cho toàn bộ lượng andehit trên tác dụng với lượng dư dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ thu được 36,72 gam Ag . Hai ancol là:

- A. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{CH}_2\text{OH}$.   B. CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CH}_2\text{OH}$.
 C. CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$.   D. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CH}_2\text{OH}$.

(Thi thử THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 31: Hỗn hợp X gồm CH_3OH và 2 axit đơn chức đồng đẳng liên tiếp. Toàn bộ X phản ứng với Na dư được 6,72 lít H_2 ở đktc. Đun nóng X có xúc tác thích hợp thì các chất trong X phản ứng vừa hết với nhau được 25 gam hỗn hợp các este. Axit có khối lượng phân tử lớn trong 2 axit trên là:

- A. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$. B. CH_3COOH . C. $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$. D. $\text{C}_3\text{H}_5\text{COOH}$.

(Thi thử THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 32: Cho 16,4 gam hỗn hợp X gồm 2 axit cacboxylic là đồng đẳng kế tiếp nhau phản ứng hoàn toàn với 200 ml dung dịch NaOH 1M và KOH 1M thu được dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y, thu được 31,1 gam hỗn hợp chất rắn khan. Công thức của 2 axit trong X là:

- A. $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_2$.   B. $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$.
 C. $\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$.   D. $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$ và $\text{C}_4\text{H}_8\text{O}_2$.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Câu 33: Có 100 gam dung dịch X của một axit cacboxylic đơn chức 23%. Thêm 30 gam một axit đồng đẳng liên tiếp vào dung dịch X, thu được dung dịch Y. Trung hòa 1/10 dung dịch Y cần 500 ml dung dịch NaOH 0,2M. Công thức của các axit là:

- A. HCOOH và CH_3COOH .   B. CH_3COOH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.
 C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$.   D. $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$ và $\text{C}_4\text{H}_9\text{COOH}$.

Câu 34: Đốt cháy hoàn toàn 1 lít hỗn hợp khí gồm C_2H_2 và hidrocarbon X sinh ra 2 lít khí CO_2 và 2 lít hơi H_2O (các thể tích khí và hơi đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Công thức phân tử của X là:

- A. C_2H_6 .   B. C_2H_4 .   C. CH_4 .   D. C_3H_8 .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 35: Đốt cháy hoàn toàn 0,05 mol hỗn hợp X gồm hai andehit no, mạch hở sinh ra 1,792 lít CO_2 (đktc). Mặt khác, toàn bộ lượng X trên phản ứng vừa đủ với 0,08 mol H_2 (xúc tác Ni , t°). Công thức của hai andehit trong X là

A. CH_3CHO và $\text{OHC} - \text{CHO}$.

B. HCHO và $\text{OHC} - \text{CH}_2 - \text{CHO}$.

C. HCHO và $\text{OHC} - \text{CHO}$.

D. HCHO và CH_3CHO .

(Thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 36: Hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic no, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn a mol hỗn hợp X thu được a mol H_2O . Mặt khác a mol hỗn hợp X tác dụng với NaHCO_3 dư thu được 1,4a mol CO_2 . Phần trăm khối lượng của axit có phân tử khối nhỏ hơn trong X là:

A. 43,4%.

B. 56,6%.

C. 60,0%.

D. 25,41%.

(THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 37: Hỗn hợp rắn X chứa 0,04 mol Fe; 0,06 mol FeCO_3 và 0,025 mol FeS_2 . Hòa tan hết hỗn hợp X trong dung dịch HNO_3 đặc nóng (vừa đủ) thu được dung dịch Y chỉ chứa một muối nitrat Fe (III) duy nhất và hỗn hợp khí Z có màu nâu nhạt. Tỉ khối của Z so với H_2 bằng a. Giá trị của a là (biết NO_2 là sản phẩm duy nhất của N^{+5})

A. 20,215 g/mol.

B. 19,775 g/mol.

C. 23,690 g/mol.

D. 21,135 g/mol.

Câu 38: Hidro hóa hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp E chứa 2 andehit X, Y đều đơn chức ($M_X < M_Y$) cần dùng 0,22 mol H_2 (Ni, t°) thu được hỗn hợp F gồm 2 ancol. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp F, sản phẩm cháy dẫn qua bình đựng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thấy khối lượng bình tăng 15,44 gam. Mặt khác đun nóng 0,1 mol hỗn hợp E với dung dịch AgNO_3 trong NH_3 dư thu được m gam kết tủa. Biết rằng trong E số mol của Y lớn hơn số mol của X. Giá trị m là

A. 30,24 gam B. 40,86 gam C. 41,88 gam D. 42,32 gam

Câu 39: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai este đồng phân cần dùng 27,44 lít khí O_2 , thu được 23,52 lít khí CO_2 và 18,9 gam H_2O . Nếu cho m gam X tác dụng hết với 400 ml dung dịch NaOH 1M, cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được 27,9 gam chất rắn khan, trong đó có a mol muối Y và b mol muối Z (biết $M_Y < M_Z$). Các thể tích khí đều đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Tỉ lệ a : b là

A. 3 : 5.

B. 2 : 3.

C. 3 : 2.

D. 4 : 3.

Câu 40: Đốt cháy hoàn toàn 3 lít hỗn hợp X gồm 2 anken kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng cần vừa đủ 10,5 lít O_2 (các thể tích khí đo trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Hidrat hóa hoàn toàn X trong điều kiện thích hợp thu được hỗn hợp ancol Y, trong đó khối lượng ancol bậc hai bằng $\frac{21}{55}$ lần tổng khối lượng các ancol bậc một. Phần trăm khối lượng của ancol bậc một (có số nguyên tử cacbon lớn hơn) trong Y là

A. 46,43%.

B. 7,89%.

C. 11,84%.

D. 31,58%.

Câu 41: Hỗn hợp X gồm 0,01 mol HCOONa và a mol muối natri của hai axit no đơn chức mạch hở là đồng đẳng liên tiếp. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X và cho sản phẩm cháy (CO_2 , hơi nước) lần lượt qua bình 1 đựng H_2SO_4 đặc bình 2 đựng KOH dư thấy khối lượng bình 2 tăng nhiều hơn bình một là 3,51 gam. Phần chất rắn còn lại sau khi đốt cân nặng 2,65 gam. Công thức phân tử của hai muối natri là

A. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa}$ và $\text{C}_3\text{H}_7\text{COONa}$. B. $\text{C}_3\text{H}_7\text{COONa}$ và $\text{C}_4\text{H}_9\text{COONa}$.

C. CH_3COONa và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa}$. D. CH_3COONa và $\text{C}_3\text{H}_7\text{COONa}$

Câu 42 : Hidro hoá hoàn toàn 0,3 mol hỗn hợp X chứa hai andehit đơn chức, hở (trong mỗi phân tử chứa không quá 2 liên kết π) cần vừa đủ 0,4 mol H_2 và thu được

hai ancol no Y. Đốt cháy hoàn toàn Y và sục sản phẩm cháy vào 163,6 gam dung dịch NaOH 40%, sau phản ứng nồng độ của NaOH còn lại là 12,72%. Tên gọi của hai anđehit là:

- A. Anđehit axetic và anđehit metacrylic.
- B. Anđehit axetic và anđehit acrylic.
- C. Anđehit fomic và anđehit acrylic.
- D. Anđehit fomic và anđehit metacrylic

Câu 43: Hỗn hợp X gồm 2 anđehit A và B. Oxi hoá 7,2 gam hỗn hợp X bằng dung dịch AgNO_3 dư trong NH_3 sau đó axit hoá thu được 2 axit tương ứng. Trung hoà hết lượng axit bằng dung dịch NaOH, sau đó nung nóng hỗn hợp với vôi tôi xút thu được 3,36 lít hỗn hợp khí, cho hỗn hợp khí vào 300 ml dung dịch KMnO_4 1M trong H_2SO_4 thấy thể tích hỗn hợp giảm đi 1/3 đồng thời màu tím của dung dịch bị nhạt màu. Biết số nguyên tử cacbon trong A lớn hơn trong B một nguyên tử (các khí đều đo ở đktc). Cho biết công thức cấu tạo của A và B:

- A. CH_3CHO và $\text{C}_2\text{H}_5\text{CHO}$.
- B. $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CHO}$ và $\text{CH}_3 - \text{CHO}$.
- C. $\text{C}_3\text{H}_7\text{CHO}$ và CH_3CHO .
- D. HCHO và CH_3CHO .

Câu 44: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp Q gồm 2 ankin X, Y. Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào 4,5 lít dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 0,02M thu được kết tủa và khối lượng dung dịch tăng 3,78 gam so với ban đầu. Cho dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vừa đủ vào dung dịch thu thêm kết tủa. Tổng kết tủa 2 lần là 18,85 gam. Biết rằng số mol của X bằng 60% tổng số mol của X và Y có trong hỗn hợp Q. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Công thức của X, Y lần lượt là

- A. C_4H_6 và C_2H_2 .
- B. C_2H_2 và C_3H_4 .
- C. C_2H_2 và C_4H_6 .
- D. C_3H_4 và C_2H_6 .

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 45: Đốt cháy hoàn toàn 3,42 gam hỗn hợp gồm axit acrylic, vinyl axetat, methyl acrylat và axit oleic, rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ (dư). Sau phản ứng thu được 18 gam kết tủa và dung dịch X. Khối lượng X so với khối lượng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ ban đầu đã thay đổi như thế nào ?

- A. Tăng 2,70 gam.
- B. Giảm 7,74 gam.
- C. Tăng 7,92 gam.
- D. Giảm 7,38 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 46: Hỗn hợp X gồm vinyl axetat, methyl axetat và etyl fomat. Đốt cháy hoàn toàn 3,08 gam X, thu được 2,16 gam H_2O . Phần trăm số mol của vinyl axetat trong X là:

- A. 25%.
- B. 27,92%.
- C. 72,08%.
- D. 75%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 47: Cho 0,76 gam hỗn hợp X gồm hai amin đơn chức, có số mol bằng nhau, phản ứng hoàn toàn với dung dịch HCl dư, thu được 1,49 gam muối. Khối lượng của amin có phân tử khối nhỏ hơn trong 0,76 gam X là

- A. 0,45 gam.
- B. 0,38 gam.
- C. 0,58 gam.
- D. 0,31 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 48: Cho hỗn hợp X gồm hai chất hữu cơ có cùng công thức phân tử $\text{C}_2\text{H}_7\text{NO}_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH và đun nóng, thu được dung dịch Y và 4,48 lít

hỗn hợp Z (ở đktc) gồm hai khí (đều làm xanh giấy quỳ ẩm). Tỉ khối hơi của Z đối với H_2 bằng 13,75. Cô cạn dung dịch Y thu được khối lượng muối khan là:

- A. 16,5 gam. B. 14,3 gam. C. 8,9 gam. D. 15,7 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 49: Hỗn hợp X gồm hai este no, đơn chức, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn một lượng X cần dùng vừa đủ 3,976 lít khí O_2 (ở đktc), thu được 6,38 gam CO_2 . Mặt khác, X tác dụng với dung dịch NaOH, thu được một muối và hai ancol là đồng đẳng kế tiếp. Công thức phân tử của hai este trong X là

- A. $C_2H_4O_2$ và $C_3H_6O_2$. B. $C_3H_4O_2$ và $C_4H_6O_2$.
C. $C_3H_6O_2$ và $C_4H_8O_2$. D. $C_2H_4O_2$ và $C_5H_{10}O_2$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 50: Đốt cháy hoàn toàn một este đơn chức, mạch hở X (phân tử có số liên kết π nhỏ hơn 3), thu được thể tích khí CO_2 bằng $\frac{6}{7}$ thể tích khí O_2 đã phản ứng (các thể tích khí đo ở cùng điều kiện). Cho m gam X tác dụng hoàn toàn với 200 ml dung dịch KOH 0,7M thu được dung dịch Y. Cô cạn Y thu được 12,88 gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 7,20. B. 6,66. C. 8,88. D. 10,56.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 51: Hỗn hợp X gồm hai este đơn chức là đồng phân của nhau. Đun nóng m gam X với 300 ml dung dịch NaOH 1M, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và $(m - 8,4)$ gam hỗn hợp hơi gồm hai andehit no, đơn chức, đồng đẳng kế tiếp có tỉ khối hơi so với H_2 là 26,2. Cô cạn dung dịch B thu được $(m - 1,1)$ gam chất rắn. Công thức của hai este là

- A. $HCOOCH = CHCH_3$ và $CH_3COOCH = CH_2$.
B. $HCOOC(CH_3) = CH_2$ và $HCOOCH = CHCH_3$.
C. $C_2H_5COOCH = CH_2$ và $CH_3COOCH = CHCH_3$.
D. $CH_3COOCH = CHCH_3$ và $CH_3COOC(CH_3) = CH_2$.

(Đề thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 52: Thủy phân hoàn toàn 444 gam một lipit thu được 46 gam glixerol (glixerin) và hai loại axit béo. Hai loại axit béo đó là:

- A. $C_{15}H_{31}COOH$ và $C_{17}H_{35}COOH$. B. $C_{17}H_{33}COOH$ và $C_{15}H_{31}COOH$.
C. $C_{17}H_{31}COOH$ và $C_{17}H_{33}COOH$. D. $C_{17}H_{33}COOH$ và $C_{17}H_{35}COOH$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 53: Đun nóng 32,1 gam hỗn hợp X gồm hai chất hữu cơ Y và Z cùng nhóm chức với dung dịch NaOH dư, thu được hỗn hợp muối natri của hai axit ankanic kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng và một chất lỏng T (tỉ khối hơi của L so với khí metan là 3,625). Chất T phản ứng với CuO đun nóng cho sản phẩm có phản ứng tráng gương. Cho $\frac{1}{10}$ lượng chất T phản ứng với Na được 0,015 mol H_2 . Nhận định nào sau đây là sai:

- A. Đốt cháy 32,1 gam hỗn hợp X sẽ thu được $n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,2$.
B. Tên gọi của T là ancol anlylic.
C. Trong hỗn hợp X, hai chất Y và Z có số mol bằng nhau.
D. Nung một trong hai muối thu được với NaOH (vôi tôi – xút) sẽ tạo metan.

(Thi thử THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 54: Hỗn hợp 1,07 gam hai amin đơn chức, bậc một kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng phản ứng vừa hết với axit nitro ở nhiệt độ thường, thu được dung dịch X. Cho X phản ứng với Na dư thu được 0,03 mol H_2 . Công thức 2 amin là:

- . $C_3H_7NH_2$ và $C_4H_9NH_2$.   **B.** $C_2H_5NH_2$ và $C_3H_7NH_2$.
C. CH_3NH_2 và $C_2H_5NH_2$.   **D.** CH_3NH_2 và $C_3H_7NH_2$.

(Thi thử THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 55: Cho 1,52 gam hỗn hợp hai amin no, đơn chức X và Y (có số mol bằng nhau) tác dụng vừa đủ với 200 ml dung dịch HCl, thu được 2,98 gam muối. Kết luận nào sau đây **không** chính xác ?

- A.** Tên gọi 2 amin là dimetylamin và etylamin.
B. Nồng độ dung dịch HCl bằng 0,2M.
C. Số mol mỗi chất là 0,02 mol.
D. Công thức của amin là CH_5N và C_2H_7N .

(Thi thử THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Câu 56: Hỗn hợp M gồm anken X và hai amin no, đơn chức, mạch hở Y, Z (biết $M_Y < M_Z$). Đốt cháy hoàn toàn một lượng M cần dùng 21 lít O_2 sinh ra 11,2 lít CO_2 (các thể tích khí đều đo ở đktc). Công thức của Y là

- A.** CH_3NH_2 .   **B.** $CH_3CH_2CH_2NH_2$.
C. $C_2H_5NH_2$.   **D.** $CH_3CH_2NHCH_3$.

(Thi thử THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Câu 57: Đốt cháy hoàn toàn 50 ml hỗn hợp khí X gồm trimetylamin và 2 hidrocarbon đồng đẳng kế tiếp bằng một lượng oxi vừa đủ, thu được 375 ml hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn toàn bộ Y đi qua dung dịch H_2SO_4 đặc (dư). Thể tích khí còn lại là 175 ml. Các thể tích khí và hơi đo ở cùng điều kiện. Hai hidrocarbon đó là

- A.** C_2H_4 và C_3H_6 .   **B.** C_3H_6 và C_4H_8 .
C. C_2H_6 và C_3H_8 .   **D.** C_3H_8 và C_4H_{10} .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 58: Cho dung dịch chứa 8,04 gam hỗn hợp gồm hai muối NaX và NaY (X, Y là hai nguyên tố có trong tự nhiên, ở hai chu kì liên tiếp thuộc nhóm VIIA, số hiệu nguyên tử $Z_X < Z_Y$) vào dung dịch $AgNO_3$ (dư), thu được 11,48 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của NaX trong hỗn hợp ban đầu là

- A.** 47,2%.   **B.** 58,2%.   **C.** 41,8%.   **D.** 52,8%.

(THPT Chuyên – Đại học KHTN, năm 2012 – 2013)

Câu 59: Cho 8,3 gam hai kim loại kiềm kế tiếp nhau tác dụng với 100 gam dung dịch HCl 3,65% thu được dung dịch X. Cho $MgCl_2$ dư vào dung dịch X thì thu được 4,35 gam kết tủa. Hai kim loại đó là

- A.** Na và K.   **B.** Li và Na.
C. K và Rb.   **D.** Rb và Cs.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Câu 60: Có một cốc đựng m gam dung dịch HNO_3 và H_2SO_4 . Hòa tan hết 3,64 gam kim loại M (có hoá trị không đổi) vào dung dịch trong cốc thì thu được 2,1504 lít (đktc) hỗn hợp 2 khí NO_2 và X. Sau phản ứng, khối lượng các chất trong cốc giảm 1,064 gam. Kim loại M là:

- A.** Fe.   **B.** Cu.   **C.** Al.   **D.** Zn.

(THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 61: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp gồm 0,1 mol Al và 0,15 mol Cu trong dung dịch HNO_3 thì thu được 0,07 mol hỗn hợp X gồm 2 khí không màu và dung dịch Y. Cô cạn Y được 49,9 gam hỗn hợp muối. Số mol HNO_3 đã phản ứng là

A. 0,75.   B. 0,67.   C. 0,73.   D. 0,72.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 62: Đốt cháy hoàn toàn 11,25 gam hỗn hợp X gồm 2 amin no, đơn chức, mạch hở (trong phân tử có số C nhỏ hơn 3) bằng lượng không khí (chứa 20% thể tích O_2 còn lại là N_2) vừa đủ thì thu được CO_2 , H_2O và 3,875 mol N_2 . Có bao nhiêu cặp trong hỗn hợp X thỏa mãn điều kiện đề bài.

A. 3   B. 6   C. 4   D. 5

Câu 63: Thủy phân hoàn toàn 17,22 gam A bằng 30 gam dung dịch NaOH 40% thu được dung dịch B. Chung cất dung dịch B ở nhiệt độ thấp và áp suất kém thu được m gam chất rắn và 1 ancol, tiến hành lấy kẹp sắt gắp chất rắn ra khỏi dung dịch, rồi đun toàn bộ dung dịch với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp thu được 2,24 lít một olefin và a gam H_2O . Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn 11,48 gam hỗn hợp A gồm hai este no, đơn chức mạch hở, đồng đẳng kế tiếp nhau thu được 11,2 lít khí CO_2 (đktc). Tìm a và m.

A. 19,56 và 20,79 gam   B. 19,75 và 20,79 gam
C. 19,56 và 20 gam   D. 19,75 và 20 gam

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01.A	02. B	03. A	04. B	05. D	06. B	07. C	08. C	09. C	10. D
11. B	12. D	13. A	14. A	15. C	16. D	17. D	18. B	19. A	20. B
21. D	22. B	23. C	24. C	25. A	26. A	27. A	28. B	29. C	30. B
31. A	32. B	33. A	34. A	35. C	36. A	37. C	38. C	39. D	40. C
41. A	42. C	43. B	44. C	45. D	46. A	47. D	48. B	49. C	50. C
51. A	52. D	53. A	54. C	55. A	56. C	57. B	58. C	59. A	60. D
61. C	62. D	63. A							

BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Gọi x và (100 – x) là thành phần phần trăm lần lượt về số nguyên tử của đồng vị ^{63}Cu và ^{65}Cu .

$$\text{Ta có: } \overline{M}_{\text{Cu}} = \frac{63x + 65(100 - x)}{100} = 63,54 \Rightarrow x = 73\% \Rightarrow \begin{cases} \%^{63}\text{Cu} = 73\% \\ \%^{65}\text{Cu} = 27\% \end{cases}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Giả sử $n_{\text{KClO}_4} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{(^{39}\text{K}, ^{41}\text{K})} = 1 \text{ mol}$.

Từ giả thiết, suy ra:

$$\overline{M}_{\text{K}} = \frac{39x + 41.(100 - x)}{100} = 39,13 \Rightarrow x = 93,5 \Rightarrow \%n_{^{39}\text{K}} = 93,5\%$$

Vậy thành phần phần trăm về khối lượng của ^{39}K trong KClO_4 là:

$$\%m_{^{39}\text{K}} = \frac{1.93,5\%.39}{39,13 + 35,5 + 16,4} \cdot 100\% = \boxed{26,30\%}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Axit pecloric có công thức là HClO_4 . Giả sử $n_{\text{HClO}_4} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{(^{35}\text{Cl}, ^{37}\text{Cl})} = 1 \text{ mol}$

Đặt $n_{^{35}\text{Cl}} = x \text{ mol}$; $n_{^{37}\text{Cl}} = (1 - x) \text{ mol}$

Theo giả thiết, ta có: $\overline{M}_{\text{Cl}} = 35x + 37.(1 - x) = 35,5 \Rightarrow x = 0,75$.

Vậy phần trăm về khối lượng của ^{37}Cl trong axit HClO_4 là:

$$\%m_{^{37}\text{Cl}} = \frac{(1 - 0,75).37}{100,5} \cdot 100\% = \boxed{9,204\%}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Gọi x là phần trăm về thể tích của SO_2 trong hỗn hợp ban đầu, ta có:

$$\overline{M}_X = 64x + 32(1 - x) = 16,3 = 48 \Rightarrow x = 0,5 \Rightarrow \%V_{\text{SO}_2} = \%V_{\text{O}_2} = 50\%$$

Như vậy trong 20 lít hỗn hợp X, mỗi khí chiếm 10 lít.

Gọi V là số lít O_2 cần thêm vào, ta có:

$$\bar{M}_Y = \frac{64.10 + 32(10 + V)}{20 + V} = 2,5.16 = 40 \Rightarrow \boxed{V = 20 \text{ lít}}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Các kim loại thuộc nhóm IIA gọi là kim loại kiềm thổ và có hóa trị 2.

Gọi công thức chung của hai kim loại kiềm thổ kế tiếp là R.

Theo bảo toàn electron trong phản ứng của R với HCl, ta có:

$$n_R = n_{H_2} = \frac{0,672}{22,4} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_R = \frac{1,67}{0,03} = 55,67 \text{ g/mol}$$

Suy ra hai kim loại kiềm thổ là $\boxed{\text{Ca (M=40)}}$ và $\boxed{\text{Sr (88)}}$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Các kim loại thuộc nhóm IIA có hóa trị 2. Đặt công thức chung của hai muối cacbonat là RCO_3 .

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có: $n_{\text{RCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = \frac{672}{1000.22,4} = 0,03 \text{ mol}$

$$\Rightarrow M_{\text{RCO}_3} = \frac{2,84}{0,03} = 96,67 \text{ g/mol} \Rightarrow M_R = 34,67 \text{ g/mol}$$

Vậy hai kim loại là $\boxed{\text{Mg (M=24 g/mol)}}$ và $\boxed{\text{Ca (M=40 g/mol)}}$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của hai muối cacbonat của hai kim loại kiềm là R_2CO_3 .

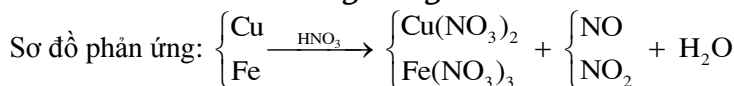
Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{R}_2\text{CO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{\text{R}_2\text{CO}_3} = \frac{9,1}{0,1} = 91 \Rightarrow \bar{M}_R = 15,5 \text{ g/mol}$$

Suy ra hai kim loại kiềm ở hai chu kỳ kế tiếp là $\boxed{\text{Li (M=7)}}$ và $\boxed{\text{Na (M=23)}}$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} = 12 \\ n_{\text{Fe}} = n_{\text{Cu}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Fe}} = n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol}$$

Thay hai công thức NO và NO_2 bằng NO_x , ta có: $14 + 16x = 19.2 \Rightarrow x = 1,5$

Với $x = 1,5$ thì số oxi hóa của N trong NO_x là +3. Trong phản ứng, số oxi hóa của N giảm từ +5 về +3.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{NO}_x}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NO}_x} = \frac{3.0,1 + 2.0,1}{2} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO}_x (\text{đktc})} = 0,25.22,4 = \boxed{5,6 \text{ lít}}$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy: Hỗn hợp khí Y gồm NO (hóa nâu trong không khí) và khí còn lại là N₂ hoặc N₂O.

$$\bar{M}_Y = \frac{m_Y}{n_Y} = \frac{2,59}{0,07} = 37 \text{ g/mol} \Rightarrow \begin{cases} \bar{M}_Y > M_{\text{NO}} = 30 \\ \bar{M}_Y < M_{\text{N}_2\text{O}} = 44 \end{cases} \Rightarrow Y \text{ gồm NO và N}_2\text{O}$$

$$\text{Vì } \bar{M}_Y = \frac{M_{\text{NO}} + M_{\text{N}_2\text{O}}}{2} = 37 \text{ g/mol} \Rightarrow n_{\text{NO}} = n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{0,07}{2} = 0,035 \text{ mol}$$

$$n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,385 \text{ mol}$$

Áp dụng phương pháp bảo toàn khối lượng

$$m_{\text{muối}} = m_{(\text{Al, Mg})} + m_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = 4,431 + 0,385.62 = \boxed{28,301 \text{ gam}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Ta có: $n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{H}_2} = 0,09 \text{ mol} \Rightarrow m_{(\text{Fe, M})} = 4,575 - 0,09.35,5 = 1,38 \text{ gam}$

Hỗn hợp hai khí chắc chắn có chứa NO₂ (vì HNO₃ là axit đặc), mặt khác khối lượng mol trung bình của hai khí là 50,5 nên khí còn lại là SO₂ (M = 64 g/mol).

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{NO}_2} + n_{\text{SO}_2} = 0,084 \\ \frac{46n_{\text{NO}_2} + 64n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{NO}_2} + n_{\text{SO}_2}} = 50,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,063 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_2} = 0,021 \text{ mol} \end{cases}$$

Gọi n là số electron mà kim loại M nhường trong phản ứng.

Trong phản ứng của Fe, M với HCl, chất khử là Fe, M, sản phẩm khử là H₂. Trong phản ứng của Fe, M với HNO₃ đặc, H₂SO₄, chất khử là Fe, M, sản phẩm khử là NO₂ và SO₂.

Theo giả thiết và bảo toàn electron:

$$\Rightarrow \begin{cases} M.n_M + 56n_{\text{Fe}} = 1,38 \\ n.n_M + 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} \\ n.n_M + 3n_{\text{Fe}} = n_{\text{NO}_2} + 2n_{\text{SO}_2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} M.n_M + 56n_{\text{Fe}} = 1,38 \\ n.n_M + 2n_{\text{Fe}} = 0,09 \\ n.n_M + 3n_{\text{Fe}} = 0,105 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,015 \\ n.n_M = 0,06 \\ M.n_M = 0,54 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \frac{M}{n} = \frac{0,54}{0,06} = 9 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 3 \Rightarrow M = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Al}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Các chất propan, propen và propin có công thức phân tử tương ứng là C₃H₈, C₃H₆ và C₃H₄.

Đặt công thức phân tử trung bình của các chất trong X là C₃H_y.

Theo giả thiết: $M_{C_3H_y} = 21,2 \cdot 2 = 42,4 \Rightarrow 12,3 + \bar{y} = 42,4 \Rightarrow \bar{y} = 6,4$

Theo bảo toàn nguyên tố C và H, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 3n_{C_3H_{6,4}} = 3 \cdot 0,1 = 0,3 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{6,4}{2} n_{C_3H_{6,4}} = 3,2 \cdot 0,1 = 0,32 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,3 \cdot 44 + 0,32 \cdot 18 = \boxed{18,96 \text{ gam}}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Các chất butan (C_4H_{10}), metylxiclopropan (C_4H_8), but – 2 – en (C_4H_8), đivinyl (C_4H_6) và etylaxetilen (C_4H_6) đều có 4 nguyên tử C, chỉ khác nhau số nguyên tử H. Vậy công thức phân tử trung bình của chúng là $C_4H_{\bar{y}}$.

Theo giả thiết: $M_{C_4H_y} = 27,8 \cdot 2 = 55,6 \Rightarrow 12,4 + \bar{y} = 55,6 \Rightarrow \bar{y} = 7,6$

Theo bảo toàn nguyên tố C và H, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 4n_{C_4H_{7,6}} = 4 \cdot 0,15 = 0,6 \\ n_{H_2O} = \frac{7,6}{2} n_{C_4H_{7,6}} = 3,8 \cdot 0,15 = 0,57 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,6 \cdot 44 + 0,57 \cdot 18 = \boxed{36,66 \text{ gam}}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Các chất trong X đều có 3 nguyên tử C, chỉ khác nhau số nguyên tử H. Vậy đặt công thức phân tử trung bình của chúng là $C_3H_{\bar{y}}$.

Theo giả thiết: $M_{C_3H_y} = 21,2 \cdot 2 = 42 \Rightarrow 12,3 + \bar{y} = 42 \Rightarrow \bar{y} = 6$.

$$n_{H_2O} = n_{CO_2} = 3n_{C_3H_6} = 3 \cdot 0,05 = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,15 \cdot 44 + 0,15 \cdot 18 = 9,3 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = 0,15 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{CaCO_3} = 0,15 \cdot 100 = 15 \text{ gam}$$

$$\text{Vì } m_{(CO_2, H_2O)} < m_{CaCO_3} \Rightarrow m_{\text{dd giảm}} = m_{CaCO_3} - m_{(CO_2, H_2O)} = 15 - 9,3 = \boxed{5,7 \text{ gam}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: Số $\bar{C}_X = \frac{n_{CO_2}}{n_X} = \frac{0,23}{0,07 + 0,03} = 2,3$

Ancol không no có 1 liên kết đôi phải có số nguyên tử C ≥ 3 . Suy ra ancol hai chức có số C $< 2,3$, đó là $C_2H_4(OH)_2$.

$$C_{\text{ancol không no}} = \frac{0,23 - 0,07 \cdot 2}{0,03} = 3 (CH_2 = CH - CH_2OH) \dots$$

Áp dụng định luật bảo toàn nguyên tố hidro:

$$2n_{H_2O} = 6n_{C_2H_4(OH)_2} + 6n_{CH_2=CHCH_2OH}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{6.0,07 + 6.0,03}{2} = 0,3 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3.18 = \boxed{5,4 \text{ gam}}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Đốt cháy ancol no và axit cacboxylic thu được $n_{\text{CO}_2} = 1,2 \text{ mol} > n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,1 \text{ mol}$ nên X là axit không no.

$$\text{Số nguyên tử O trong hai chất} = \frac{2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} - 2n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}}}{0,4} = 2$$

Do axit có 2 nguyên tử oxi $\Rightarrow$ Ancol Y có 2 nguyên tử oxi.

$$\text{Số C trong ancol và axit} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{1,2}{0,4} = 3 \Rightarrow \text{Ancol no, đơn chức là } \text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2 \text{ còn}$$

axit không no là $\text{CH}_2 = \text{CHCOOH}$ hoặc $\text{CH} \equiv \text{CCOOH}$.

$$\text{Số } \bar{H}_{(X, Y)} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{X, Y}} = 5,5$$

Mặt khác số mol của X lớn hơn của Y nên axit phải là $\text{CH}_2 = \text{CHCOOH}$ (nếu là axit $\text{CH} \equiv \text{CCOOH}$ thì số H trung bình phải nhỏ hơn 5)

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2} + n_{\text{CH}_2=\text{CHCOOH}} = 0,4 \\ 8n_{\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2} + 4n_{\text{CH}_2=\text{CHCOOH}} = 2,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_2=\text{CHCOOH}} = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} = 0,15.76 = \boxed{11,4 \text{ gam}}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và số nhóm $-\text{COOH}$ trung bình của X, Y là:

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}_{(X, Y)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_M} = \frac{0,2}{0,1} = 2 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \overline{\text{COOH}}_{(X, Y)} = \frac{n_{-\text{COOH}}}{n_M} = \frac{n_{\text{NaHCO}_3}}{n_M} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_M} = \frac{0,18}{0,1} = 1,8 \quad (2)$$

Vì M không có phản ứng tráng gương nên M không chứa HCOOH . Do đó, các axit trong M phải có từ 2 nguyên tử C trở lên. Kết hợp với (1) và (2):

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{X là } \text{CH}_3\text{COOH} \text{ (x mol)} \\ \text{Y là } \text{HOOC}-\text{COOH} \text{ (y mol)} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + y = 0,1 \\ x + 2y = 0,18 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,02 \text{ mol} \\ y = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\text{Vậy } \%m_Y = \frac{90.0,08}{60.0,02 + 90.0,08} \cdot 100\% = \boxed{85,71\%}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng đốt cháy hỗn hợp anken, ta có:
$$\begin{cases} V_{\text{CO}_2} = V_{\text{H}_2\text{O}} \\ 2V_{\text{O}_2} = 2V_{\text{CO}_2} + V_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3V_{\text{CO}_2} = 2V_{\text{O}_2} \Leftrightarrow V_{\text{CO}_2} = \frac{2 \cdot 10,5}{3} = 7 \text{ lít} \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{anken}} = \frac{V_{\text{CO}_2}}{V_{\text{anken}}} = \frac{7}{3} = 2,333.$$

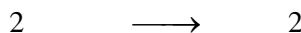
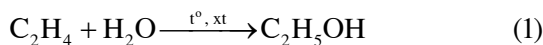
Vậy hai anken đồng đẳng kế tiếp là C_2H_4 và C_3H_6 .

Gọi x và $(1 - x)$ là phần trăm về số mol của C_2H_4 và C_3H_6 , ta có:

$$\text{Số } \bar{C}_{\text{anken}} = 2x + 3(1 - x) = \frac{7}{3} \Rightarrow x = \frac{2}{3} = 66,67\%$$

Đặt $n_{(\text{C}_2\text{H}_4, \text{C}_3\text{H}_6)} = 3 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_4} = 2 \text{ mol}; n_{\text{C}_3\text{H}_6} = 1 \text{ mol}.$

Phản ứng của 2 anken với H_2O :

Theo (1), (2), (3) và giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} a + b = 1 \\ \frac{60b}{2.46 + 60a} = \frac{6}{13} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,2 \text{ mol} \\ b = 0,8 \text{ mol} \end{cases}$$

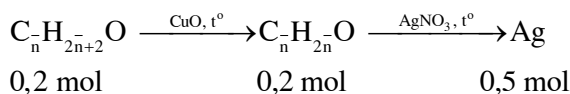
$$\Rightarrow \%m_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}} = \frac{0,2 \cdot 60}{2.46 + 1.60} \cdot 100\% = \boxed{7,89\%}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Gọi công thức phân tử trung bình của hai ancol là $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}$.

Sơ đồ phản ứng:

Vì $\frac{n_{\text{Ag}}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}}} = 2,5 > 2$ nên trong hỗn hợp anđehit có HCHO . Vậy anđehit còn lại phải

là CH_3CHO .

Áp dụng bảo toàn electron trong phản ứng tráng gương và bảo toàn nguyên tố C:

$$\Rightarrow \begin{cases} 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = n_{\text{Ag}} = 0,5 \\ n_{\text{HCHO}} + n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = n_{2 \text{ ancol}} = 0,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,05 \\ n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

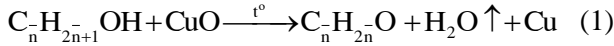
$$\Rightarrow m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,05 \cdot 32 + 0,15 \cdot 46 = \boxed{8,5 \text{ gam}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của hai ancol no, đơn chức là đồng đẳng kế tiếp là $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}$.

Phương trình phản ứng oxi hóa hỗn hợp ancol bằng CuO:

Theo (1), ta thấy: Hỗn hợp Y gồm $C_nH_{2n}O$ và H_2O có số mol bằng nhau.

Theo giả thiết, ta có: $\bar{M}_Y = \frac{(14n + 16) + 18}{2} = 13,75.2 \Rightarrow \bar{n} = 1,5 = \frac{1+2}{2}$

Suy ra: Hai ancol ban đầu là CH_3OH và C_2H_5OH , hai anđehit tương ứng là $HCHO$ và CH_3CHO , các anđehit và ancol trong hỗn hợp đều có số mol bằng nhau.

Gọi số mol của các anđehit là x mol, ta có: $\begin{cases} n_{CH_3OH} = n_{HCHO} = x \text{ mol} \\ n_{C_2H_5OH} = n_{CH_3CHO} = x \text{ mol} \end{cases}$

Trong phản ứng tráng gương, ta có: $\begin{cases} n_{Ag} = 4n_{HCHO} = 4x \text{ mol} \\ n_{Ag} = 2n_{CH_3CHO} = 2x \text{ mol} \end{cases}$

$\Rightarrow \sum n_{Ag} = 6x = \frac{64,8}{108} = 0,6 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$

$\Rightarrow m = m_{CH_3OH} + m_{C_2H_5OH} = 0,1.32 + 0,1.46 = \boxed{7,8 \text{ gam}}$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\bar{M}_X = 23.2 = 46 \text{ g/mol} \Rightarrow X$ có chứa ancol CH_3OH ($M = 32$).

Vậy hỗn hợp X gồm CH_3OH , $C_2H_5CH_2OH$ và $CH_3CHOHCH_3$.

Trong phản ứng của X với CuO, ta có:

$$n_X = n_{CuO \text{ phản ứng}} = n_{O/CuO \text{ phản ứng}} = \frac{3,2}{16} = 0,2 \text{ mol}$$

Vì $M_X = \frac{M_{CH_3OH} + M_{C_3H_7OH}}{2} = 46 \xrightarrow[\text{cộng}]{\text{trung bình}} n_{CH_3OH} = n_{C_3H_7OH} = \frac{0,2}{2} = 0,1 \text{ mol}$

Ta có: $\begin{cases} n_{HCHO} = n_{CH_3OH} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{C_2H_5CH_2OH} = n_{C_2H_5CHO} \end{cases}$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 4n_{HCHO} + 2n_{C_2H_5CHO} = n_{Ag} = 0,45 \Leftrightarrow n_{C_2H_5CH_2OH} = n_{C_2H_5CHO} = 0,025 \text{ mol}$

$\Rightarrow \%m_{C_2H_5CH_2OH} = \frac{0,025.60}{0,2.46} . 100\% = \boxed{16,3\%}$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Vì oxi hóa hỗn hợp X được một axit hữu cơ duy nhất $\Rightarrow$ ancol đơn chức và anđehit đơn chức có cùng gốc hidrocarbon.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn gốc R và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{100.4\%}{40} + \frac{2.100.26,5\%}{106} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT gốc R}} n_{\text{RCOONa}} = n_{(\text{RCH}_2\text{OH}, \text{RCHO})} = n_{\text{RCOOH}} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(\text{RCH}_2\text{OH}, \text{RCHO})} = \frac{26,6}{0,6} = 44,33 \Rightarrow \text{Hỗn hợp X gồm ancol là } \text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} \text{ (M = 46)}$$

và anđehit là CH_3CHO (M = 44). Suy ra:
$$\begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,6 \\ 46n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + 44n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 26,6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{46.0,1}{26,6} \cdot 100\% = \boxed{17,29\%}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của hai axit là $\bar{\text{RCOOH}}$. Tỉ lệ mol của hai axit trong hỗn hợp là 1: 1 nên:

$$M_{\bar{\text{RCOOH}}} = \frac{M_{\text{HCOOH}} + M_{\text{CH}_3\text{COOH}}}{2} = 53 \text{ g/mol} \Rightarrow n_{\bar{\text{RCOOH}}} = \frac{5,3}{53} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{5,75}{46} = 0,125 \text{ mol} > n_{\bar{\text{RCOOH}}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{Ancol dư} \\ \text{H\% tính theo axit} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có: $M_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + M_{\bar{\text{RCOOH}}} = M_{\text{este}} + M_{\text{H}_2\text{O}}$

$$\Rightarrow M_{\text{este}} = M_{\text{ancol}} + M_{\bar{\text{RCOOH}}} - M_{\text{H}_2\text{O}} = 46 + 53 - 18 = 81 \text{ g/mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{este}} = n_{\text{este}} \cdot M_{\text{este}} \cdot \frac{\text{H}}{100} = 0,1.81 \cdot \frac{80}{100} = \boxed{6,48 \text{ gam}}$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, đốt cháy X được: $n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{3,24}{18} = 0,18 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ mol}$

Suy ra hai hidrocarbon đồng đẳng kế tiếp là ankan. Số nguyên tử cacbon trung bình

của hai ankan là:
$$\bar{C}_{\text{ankan}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ankan}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,1}{0,18 - 0,1} = 1,25.$$

Vậy hai ankan trong X là $\boxed{\text{CH}_4 \text{ và } \text{C}_2\text{H}_6}$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon trung bình của hai hidrocarbon trong X là:

$$\bar{C}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{V_{\text{CO}_2}}{V_X} = \frac{2,8}{1,68} = 1,67$$

$$\Rightarrow \text{Trong X có } \text{CH}_4 \Rightarrow n_{\text{CH}_4} = \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ mol}$$

Gọi công thức của hidrocacbon còn lại là C_xH_y , $n_{C_xH_y} = \frac{1,68 - 1,12}{22,4} = 0,025 \text{ mol}$

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{C/CH_4} + n_{C/C_xH_y} = n_{C/CO_2} \Rightarrow 0,05 + 0,025x = 0,125 \Rightarrow x = 3 \text{ (*)}$$

Số liên kết π trong C_xH_y là $\frac{n_{Br_2}}{n_{C_xH_y}} = \frac{0,025}{0,025} = 1 \text{ (**)}$.

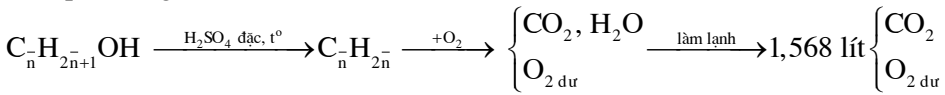
Từ (*) và (**), suy ra: C_xH_y là C_3H_6 . Hai hidrocacbon trong X là $\boxed{CH_4 \text{ và } C_3H_6}$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Tách nước từ 2 ancol thu được 2 anken là đồng đẳng kế tiếp. Suy ra hai ancol ban đầu là no, đơn chức, mạch hở và là đồng đẳng kế tiếp.

Sơ đồ phản ứng:

Trong phản ứng đốt cháy anken, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = n_{H_2O} \\ 2n_{O_2 \text{ phản ứng}} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \\ n_{O_2 \text{ dư}} + n_{CO_2} = 0,07 \\ nn_{O_2 \text{ phản ứng}} + n_{O_2 \text{ dư}} = 0,1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{O_2 \text{ phản ứng}} - 3n_{CO_2} = 0 \\ n_{CO_2} + n_{O_2 \text{ dư}} = 0,07 \\ n_{O_2 \text{ phản ứng}} + n_{O_2 \text{ dư}} = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{O_2 \text{ phản ứng}} = 0,09 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{O_2 \text{ dư}} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Đặt số mol của 2 ancol là x:
$$\begin{cases} n_C = n_{CO_2} = \bar{n}x = 0,06 \\ m_{\text{ancol}} = (14\bar{n} + 18)x = 1,08 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,06 \\ x = \frac{0,04}{3} \Rightarrow \bar{n} = 4,5 \end{cases}$$

$\Rightarrow$ Hai anken là $\boxed{C_4H_8 \text{ và } C_5H_{10}}$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Hai hợp chất nitro hơn kém nhau một nhóm $-NO_2$.

Đặt công thức phân tử trung bình của hai hợp chất nitro là $C_6H_{6-n}(NO_2)_n$ và có số mol là x.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố N, ta có:
$$\begin{cases} \bar{n} \cdot n_{C_6H_{6-n}(NO_2)_n} = 2n_{N_2} \\ m_{C_6H_{6-n}(NO_2)_n} = 14,1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,14 \\ (78 + 45\bar{n})x = 14,1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,14 \\ x = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \bar{n} = 1,4$$

Vậy hai hợp chất nitro là $C_6H_5NO_2$ và $C_6H_4(NO_2)_2$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng ete hóa, áp dụng bảo toàn nguyên tố H trong nhóm OH của ancol và bảo toàn khối lượng, ta có:

Ta luôn có: $n_{\bar{R}OH} = 2n_{H_2O} = 2.0,1 = 0,2 \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\bar{R}OH} = m_{\bar{R}OR} + m_{H_2O} = 6 + 0,1.18 = 7,8 \text{ gam} \Rightarrow M_{\bar{R}OH} = \frac{7,8}{0,2} = 39 \text{ g/mol}$

Vậy hai ancol trong X là CH_3OH (M = 32) và C_2H_5OH (M = 46)

Câu 28:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_M + m_{Na} = m_{\text{chất rắn}} + m_{H_2}$$

$$\Rightarrow m_{H_2} = m_M + m_{Na} - m_{\text{chất rắn}} = 27,4 + 13,8 - 40,65 = 0,55 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{H_2} = 0,275 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm -OH, ta có:

$$n_{(CH_3COOH, \bar{R}OH)} = 2n_{H_2} = 0,55 \text{ mol}$$

Lại có: $n_{CH_3COOH} = n_{NaHCO_3} = n_{CO_2} = 0,3 \text{ mol}$

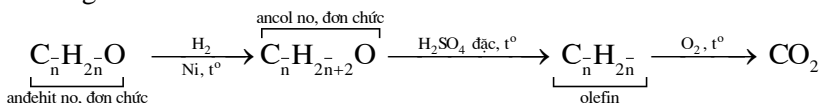
$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\bar{R}OH} = 27,4 - 0,3.60 = 9,4 \\ n_{\bar{R}OH} = 0,55 - 0,3 = 0,25 \end{cases} \Rightarrow M_{\bar{R}OH} = 37,6 \text{ g/mol}$$

Vậy hai ancol đồng đẳng kế tiếp là CH_3OH (M = 32) và C_2H_5OH (M = 46)

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Hai olefin là đồng đẳng kế tiếp nên hai anđehit ban đầu cũng là đồng đẳng kế tiếp. Sơ đồ phản ứng:

Đặt $n_{C_nH_{2n}O} = x \text{ mol}$. Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{andehit}} = (14\bar{n} + 16)x = 1,6 \\ n_C = \bar{n}x = n_{CO_2} = 0,08 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,08 \text{ mol} \\ x = 0,03 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \bar{n} = \frac{8}{3} = 2,667.$$

Vậy hai anđehit là CH_3CHO và C_2H_5CHO

Câu 30:

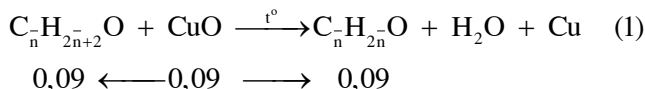
Hướng dẫn giải

Gọi công thức phân tử trung bình của hai ancol là $C_nH_{2n+2}O$.

Trong phản ứng oxi hóa ancol bằng CuO, khối lượng chất rắn giảm là khối lượng O trong CuO tham gia phản ứng:

$$n_{CuO \text{ phản ứng}} = n_{O \text{ phản ứng}} = 0,09 \text{ mol}$$

Phương trình phản ứng oxi hóa ancol:

Trong phản ứng tráng gương: $\frac{n_{Ag}}{n_{C_nH_{2n}O}} = \frac{0,34}{0,09} = 3,778$ nên trong hỗn hợp anđehit có

HCHO, anđehit còn lại là RCHO.

Ta có:
$$\begin{cases} 2n_{RCHO} + 4n_{HCHO} = n_{Ag} = 0,34 \\ n_{RCHO} + n_{HCHO} = n_{2 \text{ ancol}} = 0,09 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{RCHO} = 0,01 \\ n_{HCHO} = 0,08 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{RCH_2OH} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{CH_3OH} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 32 \cdot 0,08 + 0,01(R + 31) = 3,16 \Leftrightarrow R = 29 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } C_2H_5 -$$

Vậy hỗn hợp ancol ban đầu là $\boxed{CH_3OH \text{ và } C_2H_5CH_2OH}$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của hai axit kế tiếp nhau là $\bar{R}COOH$

$$n_{(CH_3OH, \bar{R}COOH)} = 2n_{H_2} = 0,6 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, các chất trong hỗn hợp X tham gia phản ứng vừa đủ với nhau nên:

$$n_{CH_3OH} = n_{\bar{R}COOH} = n_{\bar{R}COOCH_3} = 0,3 \text{ mol}$$

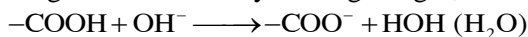
$$\Rightarrow \bar{R} = \frac{25}{0,3} - (44 + 15) = 24,33 \text{ g/mol} \Rightarrow \begin{cases} R_1 \text{ là } CH_3 - \\ R_2 \text{ là } C_2H_5 - \end{cases}$$

Vậy axit có khối lượng phân tử lớn là C_2H_5COOH .

Câu 32:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng trung hòa axit cacboxylic bằng dung dịch kiềm:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{NaOH} + m_{KOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 16,4 + 0,2(40 + 56) = 31,1 + m_{H_2O} \Leftrightarrow m_{H_2O} = 4,5 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,25 \text{ mol}$$

Dựa vào đáp án ta thấy: X là hai axit hữu cơ đơn chức có công thức là $\bar{R}COOH$.

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm $-COOH$, ta có:

$$n_{\bar{R}COOH} = n_{HOH} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{\bar{R}COOH} = \frac{m_X}{n_X} = \frac{16,4}{0,25} = 65,6 \text{ g/mol}$$

Suy ra X gồm hai axit là: $\boxed{C_2H_4O_2 (M=60) \text{ và } C_3H_6O_2 (M=74)}$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của hai axit là $\overline{\text{RCOOH}}$.

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} m_{\overline{\text{RCOOH}}/Y} = 100.23\% + 30 = 53 \\ n_{\overline{\text{RCOOH}}/Y} = 10n_{\text{NaOH}} = 10.0,5.0,2 = 1 \end{cases} \Rightarrow M_{\overline{\text{RCOOH}}} = 53 \text{ g/mol}$$

Suy ra hai axit là $\overline{\text{HCOOH}}$ ($M = 46$) và $\overline{\text{CH}_3\text{COOH}}$ ($M = 60$)

Câu 34:

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và hidro trung bình của C_2H_2 và C_xH_y trong hỗn hợp X lần

lượt là:
$$\begin{cases} \text{Số } \overline{\text{C}}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{2}{1} = 2 \quad (1) \\ \text{Số } \overline{\text{H}}_X = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_X} = \frac{4}{1} = 4 \quad (2) \end{cases}$$

Vì X có chất là C_2H_2 nên kết hợp với (1) và (2): $\begin{cases} x = 2 \\ y > 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 6 \end{cases} \Rightarrow \text{C}_x\text{H}_y \text{ là } \overline{\text{C}_2\text{H}_6}$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon và số nhóm chức andehit trung bình của hai andehit trong X

là:
$$\begin{cases} \text{Số } \overline{\text{C}}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,08}{0,05} = 1,6 \quad (1) \\ \text{Số } \overline{\text{CHO}}_X = \frac{n_{\text{H}_2}}{n_X} = \frac{0,08}{0,05} = 1,6 \quad (2) \end{cases}$$

Từ (1) và (2), suy ra: Hai andehit có số nguyên tử C bằng số nhóm $-\text{CHO}$.

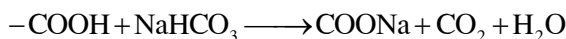
Vậy hai andehit là $\overline{\text{HCHO}}$ và $\overline{\text{OHC}-\text{CHO}}$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết: $\text{Số } \overline{\text{H}} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_X} = 2 \Rightarrow \begin{cases} \text{Y là HCOOH (x mol)} \\ \text{Z là HOOC}-\text{COOH (y mol)} \end{cases}$

Phản ứng của X với NaHCO_3 :

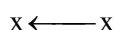
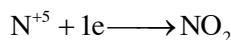
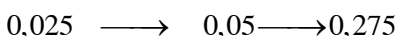
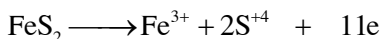
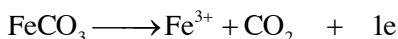
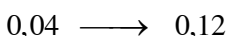
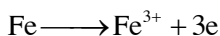
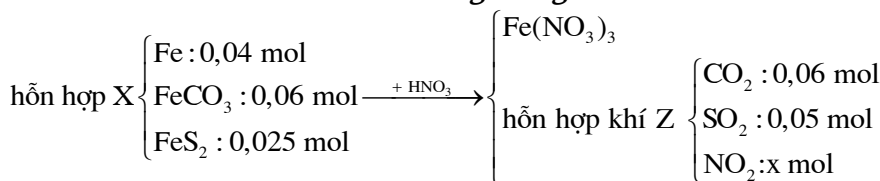

$$\Rightarrow \overline{\text{COOH}} = \frac{n_{-\text{COOH}}}{n_X} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{1,4a}{a} = 1,4 \Rightarrow \overline{\text{COOH}} = \frac{x + 2y}{x + y} = 1,4 \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{HCOOH}} = \frac{3.46}{3.46 + 2.90} \cdot 100\% = \overline{43,4\%}$$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

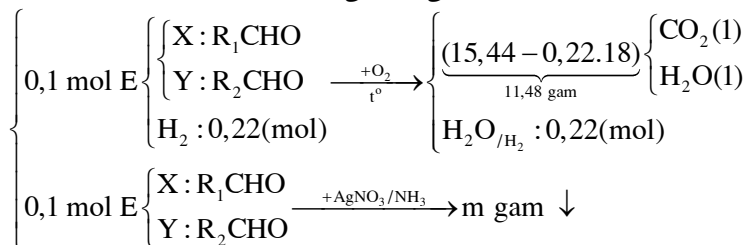
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e(\text{nhiều}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow n_{\text{NO}_2} = 0,12 + 0,06 + 0,275 = 0,455$$

$$\xrightarrow{\text{CT Trung Bình}} \bar{M}_Z = \frac{44n_{\text{CO}_2} + 64n_{\text{SO}_2} + 46n_{\text{NO}_2}}{n_{\text{CO}_2} + n_{\text{SO}_2} + n_{\text{NO}_2}} = \frac{44 \cdot 0,06 + 0,05 \cdot 64 + 46 \cdot 0,455}{0,06 + 0,05 + 0,455}$$

$$\Leftrightarrow \bar{M}_Z = 47,38 \text{ (g/mol)} \Leftrightarrow \boxed{d_{Z/\text{H}_2} = 23,69 \text{ (g/mol)}}$$

Câu 38:

Hướng dẫn giải

$$\text{Hệ phương trình: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTO}} 2n_{\text{CO}_2(1)} + n_{\text{H}_2\text{O}(1)} = \underbrace{0,1}_{n_F} + \underbrace{0,22 \cdot 2}_{n_{\text{O}/\text{O}_2}} \\ m_{\text{bình tăng}} = 44n_{\text{CO}_2(1)} + 18n_{\text{H}_2\text{O}(1)} = 11,48 \text{ gam} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2(1)} = 0,22 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}(1)} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{Số } \text{H}_{/E} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}(1)}}{n_E} = 2 \\ \text{Andehit đơn chức} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \text{HCHO} : x \text{ (mol)} \\ \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CHO} : y \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + y = n_{\text{H}_2\text{O}(1)} = 0,1 \\ x + 3y = n_{\text{CO}_2(1)} = 0,22 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,04 \\ y = 0,06 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Leftrightarrow 3,78 = (0,14.44 + 18.n_{\text{H}_2\text{O}}) - 0,04.100 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,09 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Ankin}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,14 - 0,09 = 0,05 \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} \text{Ankin X : 0,03} \\ \text{Ankin Y : 0,02} \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{Ankin}}} = \frac{0,14}{0,05} = 2,8 \xrightarrow{\text{Số C ankin } \geq 2} \boxed{\text{X là C}_2\text{H}_2}$$

$$\text{Gọi số C trong Y là } n \Rightarrow \frac{0,03.2 + 0,02.n}{0,05} = 2,8 \Leftrightarrow n = 4 \Rightarrow \boxed{\text{Y là C}_4\text{H}_6}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

Axit acrylic, vinyl axetat, metyl acrylat và axit oleic có công thức cấu tạo lần lượt là

Đặt công thức phân tử trung bình của các chất là $\text{C}_n\text{H}_{2n-2}\text{O}_2$ ($k = 2$).

Gọi tổng số mol của các chất là x mol. Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}/\text{C}_n\text{H}_{2n-2}\text{O}_2} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,18 \\ m_{\text{C}_n\text{H}_{2n-2}\text{O}_2} = 3,42 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,18 \\ (14\bar{n} + 30)x = 3,42 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,18 \text{ mol} \\ x = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$ suy ra:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{C}_n\text{H}_{2n-2}\text{O}_2} = 0,18 - 0,03 = 0,15 \text{ mol}$$

Vì $m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{CO}_2} = 0,15.18 + 0,18.44 = 10,62 \text{ gam} < m_{\text{CaCO}_3} = 18 \text{ gam}$ nên khối lượng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ bị giảm:

$$m_{\text{dd giảm}} = m_{\text{CaCO}_3} - m_{(\text{CO}_2, \text{H}_2\text{O})} = 18 - 10,62 = \boxed{7,38 \text{ gam}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X gồm các chất: vinyl axetat ($\text{CH}_3\text{COOCH} = \text{CH}_2$ hay $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$), metyl axetat ($\text{CH}_3\text{COOCH}_3$ hay $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$), etyl fomat (HCOOC_2H_5 hay $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$).

Nhận thấy cả ba chất đều có cùng số nguyên tử H và O, chỉ khác nhau số nguyên tử C nên ta đặt công thức trung bình của ba chất là $\text{C}_n\text{H}_6\text{O}_2$.

$$\text{Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C, H, ta có: } \begin{cases} 6n_{\text{C}_n\text{H}_6\text{O}_2} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,24 \\ (12\bar{n} + 38)n_{\text{C}_n\text{H}_6\text{O}_2} = 3,08 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (12\bar{n} + 38) \cdot \frac{0,24}{6} = 3,08 \Leftrightarrow \bar{n} = 3,25 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 3,25n_{\text{C}_n\text{H}_6\text{O}_2} = 0,13 \text{ mol}$$

Khi đốt cháy $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$ thu được số mol CO_2 bằng số mol H_2O . Khi đốt cháy $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$ thu được số mol CO_2 lớn hơn số mol H_2O và hiệu số mol CO_2 và H_2O bằng số mol $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$.

Suy ra:

$$n_{\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow n_{C_4H_6O_2} = 0,13 - 0,12 = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow \%n_{C_4H_6O_2} = \frac{0,01}{0,04} \cdot 100\% = \boxed{25\%}$$

Câu 47:

Hướng dẫn giải

Gọi hai amin đơn chức trong hỗn hợp X lần lượt là AM_1 và AM_2 .

Theo giả thiết, suy ra:

$$n_x = n_{HCl} = \frac{1,49 - 0,76}{36,5} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bar{M}_X = \frac{0,76}{0,02} = 38 \\ n_{AM_1} = n_{AM_2} = 0,01 \end{cases} \Rightarrow M_{AM_1} = 31 \Leftrightarrow m_{AM_1} = 31 \cdot 0,01 = \boxed{0,31 \text{ gam}}$$

Câu 48:

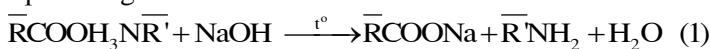
Hướng dẫn giải

Những hợp chất phản ứng với dung dịch kiềm tạo ra khí làm xanh giấy quỳ tím thì phải là muối amoni của amin hoặc NH_3 với các axit vô cơ hoặc axit hữu cơ.

Những muối amoni của amin hoặc NH_3 có công thức chung $C_nH_{2n+3}O_2N$ là muối amoni của NH_3 hoặc amin với axit hữu cơ no, đơn chức.

Đặt công thức trung bình của hai hợp chất trong X là $\bar{RCOOH}_3\bar{NR}'$.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và giả thiết: $n_{\bar{RCOOH}_3\bar{NR}' (C_2H_7O_2N)} = n_{NaOH} = n_{H_2O} = n_{\bar{R}'NH_2} = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ mol}$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\bar{RCOOH}_3\bar{NR}' (C_2H_7O_2N)} + m_{NaOH} = m_{\bar{RCOONa}} + m_{\bar{R}'NH_2} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 0,2 \cdot 77 + 0,2 \cdot 40 = m_{\bar{RCOONa}} + 0,2 \cdot 13,75 \cdot 2 + 0,2 \cdot 18 \Leftrightarrow m_{\bar{RCOONa}} = \boxed{14,3 \text{ gam}}$$

Câu 49:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\begin{cases} n_{O_2} = \frac{3,976}{22,4} = 0,1775 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = \frac{6,38}{44} = 0,145 \text{ mol} \end{cases}$

Vì hỗn hợp X là hai este no, đơn chức, mạch nên trong phân tử chỉ có 1 liên kết π ở chức este. Khi đốt cháy X cho $n_{CO_2} = n_{H_2O} = 0,145 \text{ mol}$.

Trong phản ứng đốt cháy X, áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{este}} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{este}} + 2 \cdot 0,1775 = 2 \cdot 0,145 + 0,145 \Leftrightarrow n_{\text{este}} = 0,04 \text{ mol} \Leftrightarrow \text{Số } \bar{C}_X = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{este}}} = 3,625$$

X tác dụng với dung dịch NaOH, thu được một muối và hai ancol là đồng đẳng kế tiếp, chứng tỏ hai este trong X hơn kém nhau 1 nguyên tử C.

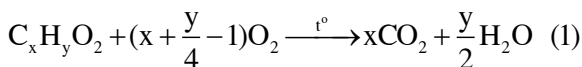
Vậy với Số $\bar{C}_x = 3,625$ thì X là $\boxed{C_3H_6O_2 \text{ và } C_4H_8O_2}$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử của este là $C_xH_yO_2$.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và giả thiết, ta có:

$$n_{CO_2} = \frac{6}{7}n_{O_2} \Rightarrow x = \frac{6}{7}(x + \frac{y}{4} - 1) \Rightarrow x - 1,5y + 6 = 0 \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 3 \Rightarrow y = 6$$

Vậy X có công thức phân tử là $C_3H_6O_2$, vậy nên công thức cấu tạo của X có thể là CH_3COOCH_3 hoặc $HCOOC_2H_5$.

Trong phản ứng của X với KOH:

$$n_{\text{chất rắn}} = n_{KOH} = 0,14 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{\text{chất rắn}} = \frac{12,88}{0,14} = 92 \text{ g/mol}$$

$$M_{KOH} = 56 < \bar{M}_{\text{chất rắn}} = 92 < M_{RCOOK} = R + 83$$

$$\Leftrightarrow R > 9 \Leftrightarrow R = 15 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } CH_3 \Rightarrow X \text{ là } CH_3COOCH_3$$

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố K, ta có:
$$\begin{cases} 56n_{KOH} + 98n_{CH_3COOK} = 12,88 \\ n_{KOH} + n_{CH_3COOK} = 0,14 \end{cases}$$

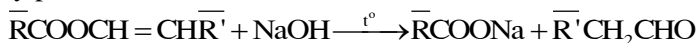
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{KOH} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{CH_3COOK} = 0,12 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CH_3COOCH_3} = 0,12 \\ m_{CH_3COOCH_3} = 0,12 \cdot 74 = \boxed{8,88 \text{ gam}} \end{cases}$$

Câu 51:

Hướng dẫn giải

Thủy phân este đơn chức thu được andehit nên đặt công thức trung bình của hai este trong hỗn hợp X là $\bar{R}COOCH = CHR'$. Chất rắn thu được gồm $\bar{R}COONa$ và có thể có NaOH dư.

Phản ứng thủy phân:

Áp dụng bảo toàn khối lượng cho phản ứng thủy phân este, ta có:

$$m_{\bar{R}COOCH=CHR'} + m_{NaOH} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\bar{R}'CH_2CHO}$$

$$\Leftrightarrow m + 0,3 \cdot 40 = m - 1,1 + m - 8,4 \Leftrightarrow m = 21,5 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} M_{\bar{R}'CH_2CHO} = 26,2 \cdot 2 = 52,4 \Rightarrow n_{\bar{R}'CH_2CHO} = \frac{m - 8,4}{52,4} = \frac{21,5 - 8,4}{52,4} = 0,25 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn gốc $\bar{R}'$, ta có:

$$n_{\overline{\text{RCOOCH=CHR}}} = n_{\overline{\text{R}'\text{CH}_2\text{CHO}} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow M_{\overline{\text{RCOOCH=CHR}}} = \frac{21,5}{0,25} = 86 \text{ g/mol}$$

Vậy hai este là: $\overline{\text{HCOOCH=CHCH}_3}$ và $\overline{\text{CH}_3\text{COOCH=CH}_2}$

Câu 52:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Lipit được tạo bởi hai loại axit béo khác nhau, có công thức là $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OOCR})_3$.

Theo bảo toàn gốc $\text{C}_3\text{H}_5 -$, ta có:

$$n_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OOCR})_3} = n_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = \frac{46}{92} = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OOCR})_3} = \frac{444}{0,5} = 888 \Rightarrow \overline{\text{R}} = 238,33$$

Hai axit béo là $\begin{cases} \text{C}_{17}\text{H}_{35}\text{COOH} (M_{\text{C}_{17}\text{H}_{35}} = 239 \text{ g/mol}) \\ \text{RCOOH} (M_{\text{R}} < 238,33 \text{ g/mol}) \end{cases}$

+ Nếu lipit có dạng là $\text{C}_{17}\text{H}_{35}\text{COOC}_3\text{H}_5(\text{OOCR})_2 (M = 888) \Rightarrow \text{R} = 238$ (loại).

+ Nếu $(\text{C}_{17}\text{H}_{35}\text{COO})_2\text{C}_3\text{H}_5\text{OOCR} (M = 888) \Rightarrow \text{R} = 237$ ($\text{C}_{17}\text{H}_{33} -$)

Vậy hai axit béo là $\overline{\text{C}_{17}\text{H}_{35}\text{COOH}}$ và $\overline{\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}}$

Câu 53:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: Y, Z là hai este tạo bởi ancol T, bậc 1 và hai axit cacboxylic no, đơn chức là đồng đẳng kế tiếp.

$$M_{\text{T}} = 16,3,625 = 5 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{T là } \text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{OH} \text{ (ancol anlylic)}$$

Đặt công thức trung bình của hai este là $\overline{\text{RCOOC}_3\text{H}_5}$. Ta có:

$$n_{\overline{\text{RCOOC}_3\text{H}_5}} = n_{\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}} = 2n_{\text{H}_2} \cdot 10 = 2 \cdot 0,015 \cdot 10 = 0,3 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \overline{\text{R}} + 85 = \frac{32,1}{0,3} \Rightarrow \overline{\text{R}} = 22 \text{ g/mol} = \frac{15 + 29}{2}$$

Vậy hai este là $\text{CH}_3\text{COOC}_3\text{H}_5$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOC}_3\text{H}_5$ và có số mol bằng nhau.

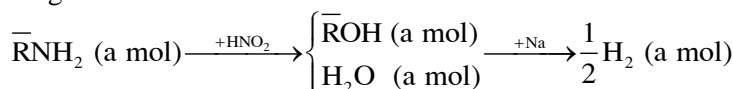
Hai muối Na của hai axit là CH_3COONa và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa}$. Khi nung CH_3COONa trong vôi tôi – xút sẽ thu được CH_4 . Vậy kết luận sai là phương án A. Khi đốt cháy X ($k = 2$) thì $n_{\text{X}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol}$

Câu 54:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của 2 amin là $\overline{\text{RNH}_2}$.

Sơ đồ phản ứng:

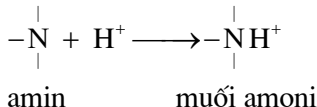
Theo sơ đồ ta thấy số mol 2 amin là 0,03 mol.

$$\Rightarrow \bar{R} + 16 = \frac{1,07}{0,03} = 35,667 \Rightarrow \bar{R} = 19,66 \text{ g/mol} \Rightarrow \begin{cases} R_1 \text{ là } CH_3 - \\ R_2 \text{ là } C_2H_5 - \end{cases}$$

Câu 55:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của amin với dung dịch axit:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{(X, Y)} + m_{HCl} = m_{\text{muối}} \Leftrightarrow 1,52 + m_{HCl} = 2,98 \Leftrightarrow m_{HCl} = 1,46 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{HCl} = \frac{1,46}{36,5} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow [HCl] = \frac{0,04}{0,2} = 0,2M$$

Vì X và Y là các amin đơn chức nên: $n_{(X, Y)} = n_{HCl} = 0,04 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(X, Y)} = \frac{1,52}{0,04} = 38 \text{ g/mol} \Rightarrow X \text{ hoặc } Y \text{ là } CH_3NH_2 \text{ (} M = 31 \text{)}.$$

Do hai amin có số mol bằng nhau nên:

$$m_{(X, Y)} = 31 \cdot 0,02 + 0,02 \cdot M_Y = 1,52 \Rightarrow M_Y = 45 \text{ (} C_2H_7N \text{)}$$

Công thức cấu tạo của Y là: $CH_3CH_2NH_2$ hoặc CH_3NHCH_3
(etylamin) (dimetylamin)

Vậy kết luận không đúng là phương án A:

Tên gọi 2 amin là metylamin và etylamin

Câu 56:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng đốt cháy M, áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,9375 = 2 \cdot 0,5 + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,875 \text{ mol}$$

Khi đốt cháy anken thì $n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0$, khi đốt cháy amin no, đơn chức, mạch hở

$$\text{thì } n_{\text{amin}} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5}.$$

$$\text{Suy ra: Khi đốt cháy hỗn hợp M thì } n_{\text{hai amin}} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5} = \frac{0,875 - 0,5}{1,5} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BTC} \bar{C}_{\text{hai amin}} < \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{hai amin}}} = \frac{0,5}{0,25} = 2 \text{ (*).}$$

Vậy X là CH_3NH_2 và Y là $CH_3CH_2NH_2$ (etylamin)

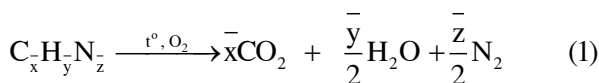
Tổng số mol CO_2 sinh ra khi đốt cháy hỗn hợp M là 0,5 mol. Vậy số mol CO_2 sinh ra khi đốt cháy hai amin phải nhỏ hơn 0,5 mol. Do đó ta có (*).

Câu 57:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của các chất trong X là $C_xH_yN_z$ ($0 < z < 1$).

Sơ đồ phản ứng:

$$50 \longrightarrow 50\bar{x} \longrightarrow 25\bar{y} \longrightarrow 25\bar{z}$$

Theo giả thiết và (1), ta có:
$$\begin{cases} 50\bar{x} + 25\bar{y} + 25\bar{z} = 375 \\ 50\bar{x} + 25\bar{z} = 175 \\ 0 < \bar{z} < 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{y} = 8 \\ 3 < \bar{x} < 3,5 \end{cases}$$

Trong X có trimetylamin $(CH_3)_3N$, có 9 nguyên tử H và 3 nguyên tử N.

+ Với $\bar{y} = 8$, ta loại được phương án D (vì các hidrocarbon và amin đều có số nguyên tử H lớn hơn hoặc bằng 8).

+ Với $3 < \bar{x} < 3,5$, ta loại được phương án A và C (vì các hidrocarbon và amin đều có số nguyên tử C nhỏ hơn hoặc bằng 3).

Vậy đáp án đúng là B, hai hidrocarbon là C_3H_6 và C_4H_8

Câu 58:

Hướng dẫn giải

Giả sử cả hai muối halogenua đều phản ứng tạo kết tủa với dung dịch $AgNO_3$.

Đặt công thức trung bình của hai muối NaX và NaY là $Na\bar{X}$.

Khối lượng muối bạc halogenua tăng lên $11,48 - 8,04 = 3,44$ gam so với khối lượng muối natri halogenua là do ion Na^+ đã được thay thế bởi ion Ag^+ . Ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{BTĐT} n_{Ag^+} = n_{Na^+} \\ \xrightarrow{TGKL} 108n_{Ag^+} - 23n_{Na^+} = 3,44 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Na^+} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{Ag^+} = 0,04 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{Na\bar{X}} = n_{Na^+} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{Na\bar{X}} = \frac{8,04}{0,04} = 201 \text{ g/mol} \Rightarrow \bar{X} = 178 \text{ (loại)}.$$

Trong nhóm halogen, iot có khối lượng mol lớn nhất là 127 nên trường hợp này không thỏa mãn.

Vậy trong hai muối halogen chỉ có một muối tạo kết tủa với $AgNO_3$, đó là $NaCl$, muối còn lại là NaF .

Theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{NaCl} = n_{AgCl} = \frac{11,48}{143,5} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{NaF} = \frac{8,04 - 0,08 \cdot 58,5}{8,04} \cdot 100\% = \boxed{41,8\%}$$

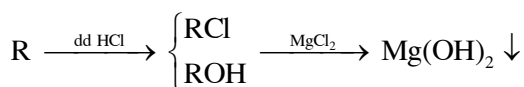
Câu 59:

Hướng dẫn giải

Dung dịch X tác dụng với $MgCl_2$ thu được kết tủa, chứng tỏ trong X có ion OH^- .

Gọi công thức chung của hai kim loại kiềm là R.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố R, Cl và nhóm OH^- : $\begin{cases} n_{\text{RCl}} = n_{\text{HCl}} = 0,1 \\ n_{\text{ROH}} = 2n_{\text{Mg(OH)}_2} = 0,15 \end{cases}$

$$\Rightarrow n_{\text{R}} = n_{\text{RCl}} + n_{\text{ROH}} = 0,25 \Rightarrow \bar{M}_{\text{R}} = \frac{8,3}{0,25} = 33,2 \text{ g/mol}$$

Vậy hai kim loại kiềm kế tiếp nhau là $\boxed{\text{Na (M=23) và K (M=39)}}$

Câu 60:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Cho 3,64 gam kim loại M vào cốc dung dịch chứa HNO_3 và H_2SO_4 thấy thoát ra 2,1504 lít khí, khối lượng các chất trong cốc giảm 1,064 gam, chứng tỏ khối lượng khí thoát ra lớn hơn so với khối lượng kim loại phản ứng.

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{(\text{NO}_2, \text{X})} - m_{\text{M}} = 1,064 \\ n_{(\text{NO}_2, \text{X})} = \frac{2,1504}{22,4} = 0,096 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m_{(\text{NO}_2, \text{X})} - 3,64 = 1,064 \text{ gam} \\ n_{(\text{NO}_2, \text{X})} = \frac{2,1504}{22,4} = 0,096 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(\text{NO}_2, \text{X})} = \frac{4,704}{0,096} = 49 > M_{\text{NO}_2} \Rightarrow M_{\text{X}} > 49 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{X là SO}_2 \text{ (M=64)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_2} + n_{\text{SO}_2} = 0,096 \\ 46n_{\text{NO}_2} + 64n_{\text{SO}_2} = 4,704 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_2} = 0,016 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n \cdot n_{\text{M}} = n_{\text{NO}_2} + 2n_{\text{SO}_2}$$

$$\Leftrightarrow n \cdot n_{\text{M}} = 0,08 + 2 \cdot 0,016 = 0,112 \Rightarrow \frac{3,64}{M} \cdot n = 0,112 \Rightarrow \frac{M}{n} = 32,5 \Rightarrow \begin{cases} n = 2 \\ M = 65 \end{cases}$$

Vậy M là $\boxed{\text{Zn}}$

Câu 61:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = m_{\text{muối}} - m_{\text{Al(NO}_3)_3} - m_{\text{Cu(NO}_3)_2}$$

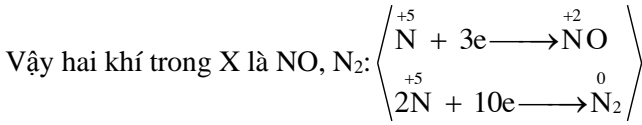
$$\Leftrightarrow m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 49,9 - 0,1 \cdot 213 - 0,15 \cdot 188 = 0,4 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = \frac{0,4}{80} = 0,005 \text{ mol}$$

Gọi $\bar{n}$ là số electron trung bình mà N nhận vào để sinh ra hai khí trong X.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{X}} \cdot \bar{n} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}}$$

$$\Leftrightarrow 0,07\bar{n} + 8 \cdot 0,005 = 3 \cdot 0,1 + 2 \cdot 0,15 \Leftrightarrow \bar{n} = 8 \Rightarrow 3 < 8 < 10$$

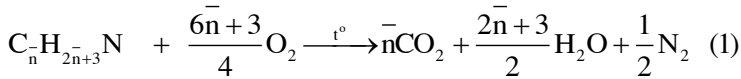
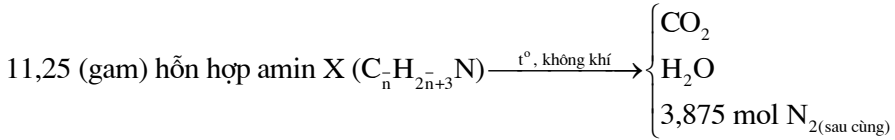
Theo bảo toàn electron, ta có: $\begin{cases} 3n_{\text{NO}} + 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} \\ n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2} = 0,07 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{NO}} + 10n_{\text{N}_2} = 3.0,1 + 2.0,15 - 8.0,005 \\ n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2} = 0,07 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{N}/\text{muối}} + n_{\text{N}/\text{sp kh\u00f9}} = 0,6 + 0,005.2 + 0,05.2 + 0,02 = \boxed{0,73 \text{ mol}}$$

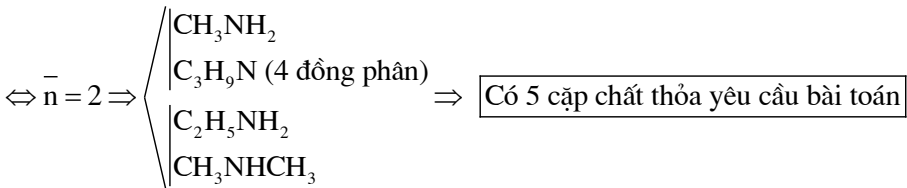
Câu 62:

Hướng dẫn giải

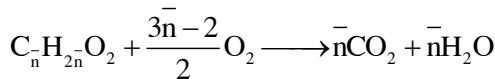
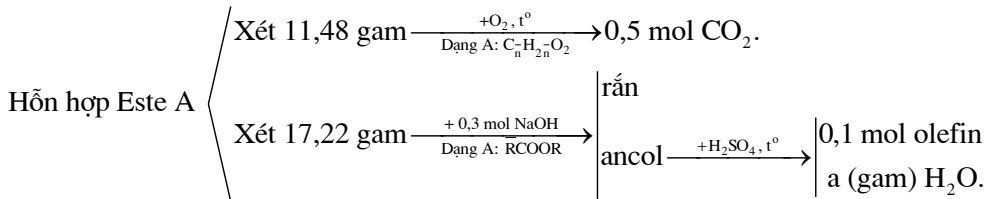
$$\frac{11,25}{14n+17} \longrightarrow \frac{11,25}{14n+17} \cdot \frac{6n+3}{4} \longrightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{11,25}{14n+17}$$

Nhận xét $\rightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2(1)} + n_{\text{N}_2/\text{kk}} = n_{\text{N}_2(\text{sc})} \\ n_{\text{N}_2/\text{kk}} = 4n_{\text{O}_2(1)} \end{cases} \Leftrightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{11,25}{14n+17} + 4 \cdot \frac{11,25}{14n+17} \cdot \frac{6n+3}{4} = 3,875 \text{ mol}$

Câu 63:

Hướng dẫn giải

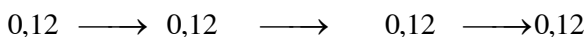
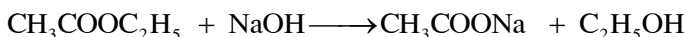
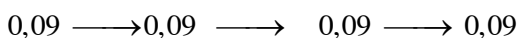
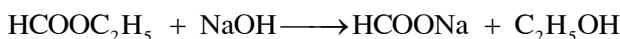
$$\frac{11,48}{14n+32} \longrightarrow \frac{11,48}{14n+32} \cdot n$$

$$\Rightarrow \frac{11,48}{14\bar{n} + 32} \cdot \bar{n} = n_{\text{CO}_2} = 0,5 \Leftrightarrow \bar{n} = \frac{25}{7} \Leftrightarrow \begin{cases} \text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2 \\ \text{C}_4\text{H}_8\text{O}_2 \end{cases}$$

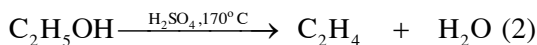
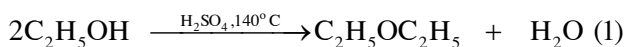
Nhận xét $\rightarrow$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{Sản phẩm thu được là ancol} \\ \text{Ancol này tách nước tạo anken} \end{array} \right. \Rightarrow \text{Hỗn hợp Este A} \begin{cases} \text{HCOOC}_2\text{H}_5 : x \\ \text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 : y \end{cases}$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{3x + 4y}{x + y} = \frac{25}{7} \\ 74x + 88y = 17,22 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,09 \\ y = 0,12 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$m_{\text{rắn}} = m_{\text{NaOH}_{\text{dư}}} + m_{\text{HCOONa}} + m_{\text{CH}_3\text{COONa}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = (0,3 - 0,09 - 0,12) \cdot 40 + 0,09 \cdot 68 + 0,12 \cdot 82 = \boxed{19,56 \text{ gam}}$$

$$\Rightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{H}_2\text{O}(1)} + m_{\text{H}_2\text{O}(2)} + m_{\text{H}_2\text{O}/\text{dd}} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 2,79 + 30 \cdot \frac{60}{100} = \boxed{20,79 \text{ gam}}$$

Chuyên đề 6:

BẢO TOÀN ĐIỆN TÍCH

Chuyên đề gồm 44 trang

I. PHƯƠNG PHÁP BẢO TOÀN ĐIỆN TÍCH

1. Nội dung phương pháp bảo toàn điện tích

- Nguyên tử, phân tử luôn trung hòa về điện:

$$\sum \text{electron} = \sum \text{proton}$$

- Cơ sở của phương pháp bảo toàn điện tích là định luật bảo toàn điện tích:

Trong một hệ cô lập điện tích được bảo toàn

Suy ra trong phân tử hợp chất ion hoặc dung dịch chất điện li, tổng giá trị điện tích dương bằng tổng giá trị điện tích âm.

- Hệ quả của định luật bảo toàn điện tích:

$$\sum n_{\text{điện tích của ion dương}} = \sum n_{\text{điện tích của ion âm}}$$

- Với các bài toán nâng cao thì, ta thường sử dụng 2 bước để giải:
  - + Xác định trong dung dịch gồm những ion nào.
  - + Áp dụng $\sum n_{(-)} = \sum n_{(+)}$ để giải tiếp yêu cầu bài toán.

❖ **Hệ quả 1:**

Trong dung dịch:

$$n_{\text{ion dương}} \cdot \sum \text{giá trị điện tích dương} = n_{\text{ion âm}} \cdot \sum \text{giá trị điện tích âm}$$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 1: Dung dịch X có a mol Mg^{2+} , b mol Na^+ , c mol, d mol NO_3^- , e mol Cl^- .
 Tìm mối quan hệ về số mol của các ion trong X.

Hướng dẫn giải

Theo hệ quả 1 của định luật bảo toàn điện tích, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow n_{\text{Mg}^{2+}} + n_{\text{Na}^+} = n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{Cl}^-} \Rightarrow 2a + b = 2c + d + e$$

Ví dụ 2: Một dung dịch có chứa 4 ion với thành phần: 0,01 mol Na^+ , 0,02 mol Mg^{2+} , 0,015 mol SO_4^{2-} , x mol Cl^- . Giá trị của x là

- A. 0,015.   B. 0,035.   C. 0,02.   D. 0,01.

Hướng dẫn giải

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,01.1 + 0,02.2 \\ \sum n_{(-)} = 0,015.2 + x.1 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

$$\Leftrightarrow 0,01.1 + 0,02.2 = 0,015.2 + x.1 \Rightarrow x = 0,02 \text{ mol}$$

Ví dụ 3: Dung dịch X có chứa a mol Na^+ , b mol Mg^{2+} , c mol Cl^- và d mol SO_4^{2-} .
 Biểu thức liên hệ giữa a, b, c, d là:

- A. $a + 2b = c + 2d$ B. $a + 2b = c + d$

C. $a + b = c + d$

D. $2a + b = 2c + d$

Hướng dẫn giải

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = a.1 + b.2 \\ \sum n_{(-)} = c.1 + d.2 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow \boxed{a + 2b = c + 2d}$$

Ví dụ 4: Một dung dịch có chứa 4 ion với thành phần: 0,5 mol Na^+ , 1 mol Mg^{2+} , a mol HCO_3^- , b mol Cl^- . Biểu thức liên hệ giữa a, b là:

A. $a + 2b = 2,5$

B. $a + b = 1,5$

C. $a + 2b = 3$

D. $a + b = 2$

Hướng dẫn giải

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,5.1 + 1.2 \\ \sum n_{(-)} = a + b \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow \boxed{2,5 = a + b}$$

Ví dụ 5: Dung dịch A chứa 6 ion với thành phần: a mol Na^+ , b mol Mg^{2+} , c mol K^+ ; 0,06 mol HCO_3^- ; 0,08 mol Cl^- và 0,1 mol NO_3^- . Biểu thức liên hệ giữa a, b, c là:

A. $a + 2b + c = 0,24$

B. $a + b + c = 0,24$

C. $a + 2b + c = 0,2$

D. $a + b + c = 0,2$

Hướng dẫn giải

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = a + 2b + c \\ \sum n_{(-)} = 0,06.1 + 0,08.1 + 0,1.1 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow \boxed{a + 2b + c = 0,24}$$

Ví dụ 6: Dung dịch X chứa: 0,07 mol Na^+ ; 0,02 mol SO_4^{2-} và x mol OH^- . Dung dịch Y có chứa ClO_4^- , NO_3^- và y mol H^+ . Tổng số mol ClO_4^- và NO_3^- là 0,04. Trộn X với Y thu được 100 ml dung dịch Z. Dung dịch Z có pH (bỏ qua sự điện li của nước) là:

A. 2

B. 12

C. 13

D. 1

(Trích đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

$$\text{dung dịch X} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,07 \\ \sum n_{(-)} = 0,02.2 + x \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow x = 0,03 \text{ mol}$$

$$\text{dung dịch Y} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = y \\ \sum n_{(-)} = 0,04 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow y = 0,04 \text{ mol}$$

Ban đầu: 0,04   0,03

Phản ứng: 0,03 ← 0,03

Còn lại: 0,01   0

$$\Rightarrow [H_{dur}^+] = \frac{n_{H_{dur}^+}}{V} = \frac{0,01}{0,1} = 0,1M \Rightarrow \boxed{pH = 1} \Rightarrow \text{Đáp án D}$$

✧ **Hệ quả 2:**

Trong phản ứng trao đổi:

$$\boxed{n_{ion\ dương} \cdot \sum \text{giá trị điện tích dương} = n_{ion\ âm} \cdot \sum \text{giá trị điện tích âm}}$$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 1: Cho từ từ V lít dung dịch HCl 1M vào 100 ml dung dịch chứa Na_2CO_3 1M và $KHCO_3$ 0,5M đến khi không còn khí thoát ra thì dừng lại. Tính V.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_3^{2-}} = n_{Na_2CO_3} = 1.0,1 = 0,1 \text{ mol} \\ n_{HCO_3^-} = n_{KHCO_3} = 0,5.0,1 = 0,05 \text{ mol.} \end{cases}$$

Bản chất phản ứng là ion H^+ tác dụng hoàn toàn với các ion CO_3^{2-} và HCO_3^- , giải phóng khí CO_2 .

Áp dụng hệ quả 2 của định luật bảo toàn điện tích $\Rightarrow V_{dd\ HCl\ 1M} = \frac{0,25}{1} = \boxed{0,25}$ lít

✧ **Hệ quả 3:**

Khi thay thế ion này bằng ion khác:

$$\boxed{n_{ion\ ban\ đầu} \times \text{giá trị điện tích của nó} = n_{ion\ thay\ thế} \times \text{giá trị điện tích của nó}}$$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 1: Cho 0,075 mol Fe_2O_3 phản ứng hoàn toàn với 150 ml dung dịch HCl aM. Tính a.

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có: $n_{O^{2-}} = 3n_{Fe_2O_3} = 3.0,075 = 0,225 \text{ mol.}$

Fe_2O_3 phản ứng với HCl tạo ra $FeCl_3$. Như vậy, ion trong Fe_2O_3 đã được thay thế bằng ion Cl^- nên $1n_{Cl^-} = 2n_{O^{2-}} = 2.0,225 = 0,45 \text{ mol.}$

$$\Rightarrow n_{HCl} = n_{Cl^-} = 0,45 \text{ mol} \Rightarrow [HCl] = 0,45:0,15 = \boxed{3M}$$

Phương pháp bảo toàn điện tích là phương pháp giải bài tập hóa học sử dụng các hệ quả của định luật bảo toàn điện tích.

2. Ưu điểm của phương pháp bảo toàn điện tích

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Câu 1: Cho hỗn hợp K_2CO_3 và $NaHCO_3$ (tỉ lệ mol 1 : 1) vào bình dung dịch $Ba(HCO_3)_2$ thu được kết tủa X và dung dịch Y. Thêm từ từ dung dịch HCl 0,5M vào bình đến khi không còn khí thoát ra thì hết 560 ml. Biết toàn bộ Y phản ứng vừa đủ với 200 ml dung dịch NaOH 1M. Khối lượng kết tủa X là

- A. 3,94 gam.   B. 7,88 gam.   C. 11,28 gam.   D. 9,85 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Phương pháp thông thường – Tính toán theo phương trình phản ứng

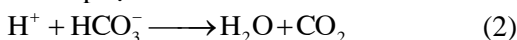
Theo giả thiết:
$$\begin{cases} n_{H^+} = n_{HCl} = 0,5.0,56 = 0,28 \text{ mol} \\ n_{OH^-} = n_{NaOH} = 0,2.1 = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Kết tủa X là $BaCO_3$, dung dịch Y chứa các ion K^+ , Na^+ , HCO_3^- , ngoài ra còn có thể có Ba^{2+} hoặc CO_3^{2-} .

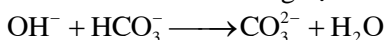
Phản ứng xảy ra khi cho hỗn hợp $NaHCO_3$ và K_2CO_3 vào bình chứa $Ba(HCO_3)_2$:

Phản ứng xảy ra khi tiếp tục cho HCl vào bình đến khi không còn khí thoát ra:

Phản ứng xảy ra khi cho NaOH vào dung dịch Y:

Từ giả thiết và các phản ứng (2), (3), (4) ta thấy:

$$n_{H^+} = 2n_{CO_3^{2-} \text{ (trong } BaCO_3 \text{ và có thể có trong Y)}} + n_{HCO_3^- \text{ trong Y}} = 0,28 \Rightarrow 3x + 2y = 0,28 \quad (*)$$

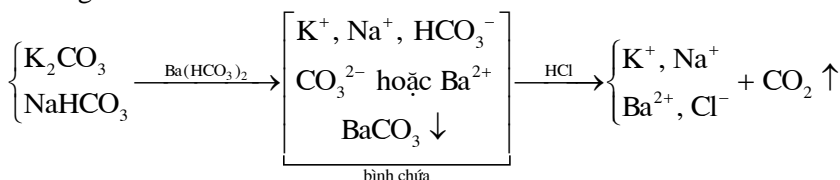
Từ giả thiết và (5) ta thấy số mol OH^- phản ứng là: $x + 2y = 0,2 \quad (**)$

$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \begin{cases} x = 0,04 \text{ mol} \\ y = 0,08 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{Ba(HCO_3)_2} > n_{K_2CO_3} \Rightarrow n_{BaCO_3} = n_{K_2CO_3} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,04.197 = \boxed{7,88 \text{ gam}}$$

Cách 2: Phương pháp bảo toàn điện tích (vẫn sử dụng cách gọi số mol như trên):

Sơ đồ phản ứng:

Đề lập được phương trình $3x + 2y = 0,28$ như ở trên, ta có thể đi theo 1 trong 2 hướng như sau:

- **Hướng 1:** Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng

Theo sơ đồ phản ứng ta thấy: Sau khi cho HCl phản ứng vừa hết với các chất trong bình thì dung dịch thu được chứa các ion K^+ , Na^+ , Ba^{2+} và Cl^- .

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng, ta có:

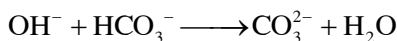
$$n_{K^+} + n_{Na^+} + 2n_{Ba^{2+}} = n_{Cl^-} \Leftrightarrow 2x + x + 2y = 0,28 \Leftrightarrow 3x + 2y = 0,28 \quad (*)$$

- **Hướng 2:** Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng

Bản chất của phản ứng giữa các cặp ion trái dấu là tạo ra những chất kết tủa, bay hơi, điện li yếu trung hòa về điện. Phản ứng của HCl với các chất ở trong bình là phản ứng của H^+ với các ion CO_3^{2-} (nằm trong kết tủa và có thể cả trong dung dịch) và HCO_3^- trong dung dịch nên ta có:

$$\Rightarrow n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{HCO}_3^-} \Leftrightarrow 2x + x + 2y = 0,28 \Leftrightarrow 3x + 2y = 0,28 \quad (*)$$

Khi cho dung dịch Y phản ứng với dung dịch NaOH thì chỉ có ion HCO_3^- phản ứng với ion OH^- tạo ra CO_3^{2-} .

$$\Rightarrow n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{OH}^-} \Rightarrow x + 2y = 0,2 \quad (**)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \begin{cases} 3x + 2y = 0,28 \\ x + 2y = 0,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,04 \text{ mol} \\ y = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$n_{\text{Ba}(\text{HCO}_3)_2} > n_{\text{K}_2\text{CO}_3} \Rightarrow n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,04 \cdot 197 = \boxed{7,88 \text{ gam}}$$

b. Nhận xét

- Với cách 1: Viết nhiều phản ứng (mặc dù đã sử dụng phản ứng ở dạng ion rút gọn – phản ứng thể hiện rõ nét nhất bản chất phản ứng), mối liên quan về số mol các chất được tính toán dựa trên phản ứng. Tuy dễ hiểu nhưng phải trình bày dài dòng, mất nhiều thời gian, chỉ phù hợp với hình thức thi tự luận trước đây.
- Với cách 2: Mối liên quan về số mol các chất được tính toán trực tiếp dựa vào sự bảo toàn điện tích nên không phải viết phương trình phản ứng.
- Ở cách 1, (*) được thiết lập dựa vào phản ứng ion rút gọn. Ở cách 2, (*) được thiết lập dựa vào bảo toàn điện tích. Từ đó suy ra:

Sử dụng phương trình ion rút gọn là đã gián tiếp sử dụng bảo toàn điện tích

c. Kết luận

- So sánh 2 cách giải ở trên, ta thấy: Phương pháp bảo toàn điện tích có ưu điểm là trong quá trình làm bài tập thay vì phải viết phương trình phản ứng, học sinh chỉ cần lập sơ đồ phản ứng, tính toán đơn giản dựa vào sự bảo toàn điện tích và cho kết quả nhanh.
- Như vậy: Nếu sử dụng phương pháp bảo toàn điện tích một cách hiệu quả thì có thể tăng đáng kể tốc độ làm bài so với việc sử dụng phương pháp thông thường là viết phương trình phản ứng ở dạng phân tử hoặc bản chất hơn là viết phương trình ion rút gọn.

3. Phạm vi áp dụng

- Phương pháp bảo toàn điện tích có thể giải quyết được nhiều dạng bài tập liên quan đến phản ứng trong hóa vô cơ, có thể là phản ứng oxi hóa – khử hoặc phản ứng không oxi – hóa khử.
- + Một số dạng bài tập thường dùng bảo toàn điện tích là:
- + Phản ứng trao đổi ion trong dung dịch chất điện ly.
- + Khí CO_2 tác dụng với dung dịch chứa hỗn hợp các bazơ.
- + Cho từ từ dung dịch axit vào dung dịch chứa ion CO_3^{2-} hoặc chứa đồng thời các ion CO_3^{2-} và HCO_3^- .
- + Dung dịch axit tác dụng với dung dịch chứa ion $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$.
- + Phản ứng của kim loại, oxit, muối,... với dung dịch axit có tính oxi hóa hoặc không có tính oxi hóa.

- Để sử dụng thành thạo bảo toàn điện tích trong phản ứng, cần phải hiểu được bản chất của phản ứng. Dưới đây là bảng tổng kết các phản ứng trao đổi ion thường gặp và biểu thức bảo toàn điện tích trong phản ứng.

Phản ứng trao đổi (không cần quan tâm đến hệ số cân bằng)	Bảo toàn điện tích trong phản ứng
$\text{Ba}^{2+} + \text{CO}_3^{2-} \longrightarrow \text{BaCO}_3$ <p>→ có thể thay thế</p> $\left\{ \begin{array}{l} \text{ion Ba}^{2+} \text{ bằng } \text{Ca}^{2+} \text{ hoặc } \text{Mg}^{2+} \\ \text{ion CO}_3^{2-} \text{ bằng } \text{SO}_3^{2-} \end{array} \right.$	$n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{CO}_3^{2-}}$
$\text{Ba}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} \longrightarrow \text{BaSO}_4$	$n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{SO}_4^{2-}}$
$\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- \longrightarrow \text{AgCl}$ <p>→ có thể thay thế</p> $\text{ion Cl}^- \text{ bằng } \text{Br}^- \text{ hoặc } \text{I}^-$	$n_{\text{Ag}^+} = n_{\text{Cl}^-}$
$\text{Ag}^+ + \text{S}^{2-} \longrightarrow \text{Ag}_2\text{S}$ <p>→ có thể thay thế</p> $\text{ion Ag}^+ \text{ bằng ion } \text{Pb}^{2+} \text{ hoặc } \text{Cu}^{2+}$	$n_{\text{Ag}^+} = 2n_{\text{S}^{2-}}$
$3\text{Ag}^+ + \text{PO}_4^{3-} \longrightarrow \text{Ag}_3\text{PO}_4$ <p>→ có thể thay thế</p> $\text{ion Ag}^+ \text{ bằng ion } \text{Ca}^{2+} \text{ hoặc } \text{Mg}^{2+} \text{ hoặc } \text{Ba}^{2+}$	$n_{\text{Ag}^+} = 3n_{\text{PO}_4^{3-}}$
$\text{Al}^{3+} + \text{CO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{CO}_2 + \text{Al(OH)}_3$ <p>→ có thể thay thế</p> $\text{ion Al}^{3+} \text{ bằng ion } \text{Fe}^{3+}$	$3n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{CO}_3^{2-}}$
$\text{H}^+ + \text{OH}^- \longrightarrow \text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{H}^+} = n_{\text{OH}^-}$
$\text{NH}_4^+ + \text{OH}^- \longrightarrow \text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{OH}^-}$
$\text{M}^{n+} + n\text{OH}^- \longrightarrow \text{M(OH)}_n$ <p>(M là kim loại từ Mg đến Cu)</p>	$n.n_{\text{M}^{n+}} = n_{\text{OH}^-}$
$\text{HCO}_3^- + \text{OH}^- \longrightarrow \text{CO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O}$ <p>(Đối với ion HSO_3^-, HS^- phản ứng cũng xảy ra tương tự)</p>	$n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{OH}^-}$
$\text{CO}_3^{2-} + 2\text{H}^+ \text{ dư} \longrightarrow \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	$2n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{H}^+}$
$\text{HCO}_3^- + \text{H}^+ \longrightarrow \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{H}^+}$

4. Bảng tính nhanh số mol điện tích của ion

Từ ví dụ ở trên ta thấy: Có thể tính nhanh số mol điện tích ion như sau:

$$\text{số mol điện tích của ion} = \text{số mol ion} \times \text{giá trị điện tích của nó}$$

Bảng tính nhanh số mol điện tích của ion trong hợp chất ion, trong dung dịch chất điện li

Chất	Số mol ion	Số mol điện tích của ion dương	Số mol điện tích của ion âm
Ba(OH)_2	$n_{\text{Ba}^{2+}}$ và n_{OH^-}	$2n_{\text{Ba}^{2+}}$	n_{OH^-}
H_2SO_4	n_{H^+} và $n_{\text{SO}_4^{2-}}$	n_{H^+}	$2n_{\text{SO}_4^{2-}}$

$\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$	$n_{\text{Fe}^{3+}}$ và $n_{\text{NO}_3^-}$	$3n_{\text{Fe}^{3+}}$	$n_{\text{NO}_3^-}$
K_2CO_3	n_{K^+} và $n_{\text{CO}_3^{2-}}$	n_{K^+}	$2n_{\text{CO}_3^{2-}}$
NaHCO_3	n_{Na^+} và $n_{\text{HCO}_3^-}$	n_{Na^+}	$n_{\text{HCO}_3^-}$
Al_2O_3	$n_{\text{Al}^{3+}}$ và $n_{\text{O}^{2-}}$	$3n_{\text{Al}^{3+}}$	$2n_{\text{O}^{2-}}$

Đối với các chất khác ta tính tương tự.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Phương pháp bảo toàn điện tích thường sử dụng để tính toán lượng chất trong phản ứng trao đổi ion hoặc phản ứng oxi hóa – khử ở trong các bài tập hóa vô cơ.

Phương pháp giải

- **Bước 1:** Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.
- **Bước 2:** Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập:
 Khi gặp một trong các dạng bài tập sau đây thì ta nên sử dụng phương pháp bảo toàn điện tích:
  - + Đề bài cho dung dịch chứa các chất phản ứng ở dạng ion.
  - + Phản ứng của CO_2 tác dụng với dung dịch chứa hỗn hợp các bazơ (NaOH , $\text{Ba}(\text{OH})_2\dots$).
  - + Cho từ từ dung dịch axit vào dung dịch chứa ion CO_3^{2-} hoặc chứa đồng thời các ion CO_3^{2-} và HCO_3^-
  - + Phản ứng của dung dịch axit với dung dịch chứa ion $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ hoặc chứa đồng thời các ion OH^- và $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$; (5) phản ứng của dung dịch HCl , H_2SO_4 loãng hoặc dung dịch HNO_3 với hỗn hợp kim loại và oxit kim loại.
- **Bước 3:** Xác định giữa lượng chất cần tính và lượng chất đề cho có mối liên quan với nhau bởi những ion nào. Từ đó xác định xem áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch hay bảo toàn điện tích trong phản ứng thì có lợi về mặt tính toán hơn.
- **Bước 4:** Thiết lập phương trình: **Tổng số mol điện tích của ion dương bằng tổng số mol số mol điện tích của ion âm.**
 Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.
 Trong phương pháp bảo toàn điện tích, nếu xác định sai hoặc thiếu các ion tham gia phản ứng hoặc có trong dung dịch thì bảo toàn điện tích không còn đúng nữa.

Các ví dụ minh họa

Ví dụ 1: Dung dịch X chứa 0,12 mol Na^+ ; x mol SO_4^{2-} ; 0,12 mol Cl^- và 0,05 mol NH_4^+ . Cho 300 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,1M vào X đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, lọc bỏ kết tủa, thu được dung dịch Y. Cô cạn Y, thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

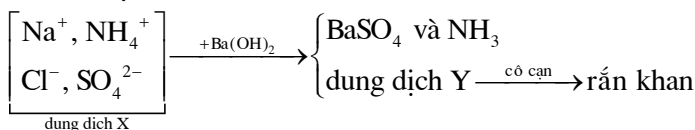
- A. 7,190.   B. 7,020.   C. 7,875.   D. 7,705.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

- **Bước 1:** Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

- **Bước 2:** Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập:

Đề bài cho dung dịch chứa các chất phản ứng ở dạng ion, đây là dấu hiệu (1), chứng tỏ bài tập này sẽ sử dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch. Mặt khác, dung dịch X có phản ứng trao đổi ion với $\text{Ba}(\text{OH})_2$ tạo ra kết tủa BaSO_4 và khí NH_3 , chứng tỏ sẽ sử dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng.

- **Bước 3:** Xác định giữa lượng chất cần tính và lượng chất đề cho có mối liên quan với nhau bởi những ion nào. Từ đó xác định xem áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch hay bảo toàn điện tích trong phản ứng thì có lợi về mặt tính toán hơn.

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch X để tính số mol ion SO_4^{2-} . Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của các cặp ion Ba^{2+} và SO_4^{2-} ; NH_4^+ và OH^- để tính số mol của các ion Ba^{2+} , SO_4^{2-} , NH_4^+ , OH^- đã phản ứng. Từ đó xác định xem trong dung dịch Y có những ion nào, số mol là bao nhiêu, để tính khối lượng chất rắn sau khi cô cạn dung dịch Y

- **Bước 4:** Thiết lập phương trình: **Tổng số mol điện tích của ion dương bằng tổng số mol số mol điện tích của ion âm**. Ngoài ra, kết hợp với các giả thiết khác để lập các phương trình toán học có liên quan. Từ đó suy ra lượng chất cần tính.

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

$$n_{\text{Na}^+} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 0,12 + 0,05 = 0,12 + 2x \Rightarrow x = 0,025 \text{ mol}$$

Căn cứ vào giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của dung dịch X

với 0,03 mol $\text{Ba}(\text{OH})_2$, ta có:
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,03 > n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,025 \\ n_{\text{OH}^-} = 0,06 > n_{\text{NH}_4^+} = 0,05 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Ba}^{2+} \text{ p\u00f9ng}} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,025 \\ n_{\text{OH}^- \text{ p\u00f9ng}} = n_{\text{NH}_4^+} = 0,05 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Ba}^{2+} \text{ dư}} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{\text{OH}^- \text{ dư}} = 0,01 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Như vậy, dung dịch Y gồm các ion Na^+ , Cl^- , Ba^{2+} , OH^- . Khi cô cạn dung dịch Y thu được chất rắn có khối lượng là:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Na}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{Ba}^{2+} \text{ dư}} + m_{\text{OH}^- \text{ dư}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{chất rắn}} = 0,12.23 + 0,12.35,5 + 0,005.137 + 0,01.17 = \boxed{7,875 \text{ gam}}$$

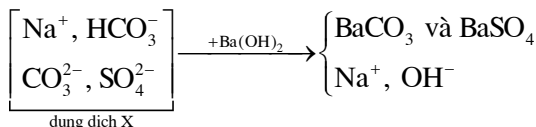
Ví dụ 2: Dung dịch X chứa a mol Na^+ , b mol HCO_3^- , c mol CO_3^{2-} và d mol SO_4^{2-} . Để tạo kết tủa lớn nhất người ta phải dùng 100 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ x mol/l. Biểu thức tính x theo a và b là:

A. $x = \frac{a+b}{0,1}$. B. $x = \frac{a+b}{0,2}$. C. $x = \frac{a+b}{0,3}$. D. $x = \frac{a+b}{2}$.

(THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

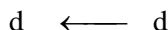
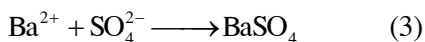
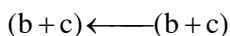
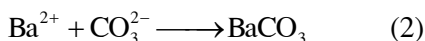
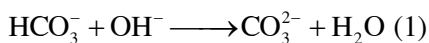
Sơ đồ phản ứng:

Bản chất phản ứng: ion HCO_3^- phản ứng với ion OH^- tạo ra CO_3^{2-} . Ba^{2+} phản ứng tạo kết tủa với ion SO_4^{2-} có trong dung dịch X, ion CO_3^{2-} có sẵn trong X và mới sinh ra. Dung dịch sau phản ứng chỉ còn Na^+ và OH^- .

Cách 1: Sử dụng phương trình ion rút gọn

Các phản ứng xảy ra:

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có: $a = b + 2c + 2d$ (*).

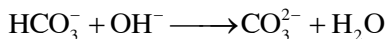
Theo (1), (2) và giả thiết suy ra: $n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = n_{\text{Ba}^{2+}} = b + c + d$ (**).

Từ (*) suy ra: $c + d = \frac{a-b}{2}$, thay vào (**), ta có:

$$\Rightarrow n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = b + c + d = b + \frac{a-b}{2} = \frac{a+b}{2} \Rightarrow [\text{Ba}(\text{OH})_2] = x = \frac{a+b}{0,2}$$

Cách 2: Sử dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng

Phản ứng của ion OH^- với ion HCO_3^- :

Theo phương trình phản ứng, ta có: $n_{\text{OH}^- \text{ phản ứng}} = n_{\text{HCO}_3^-} = b \text{ mol}$.

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng: $n_{\text{OH}^-} = n_{\text{Na}^+} = a \text{ mol}$.

$$\Rightarrow \sum n_{\text{OH}^-} = (a+b) \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = \frac{a+b}{2} \text{ mol} \Rightarrow [\text{Ba}(\text{OH})_2] = x = \frac{a+b}{0,2}$$

Ví dụ 3: Hỗn hợp X chứa Na_2O , NH_4Cl , NaHCO_3 và BaCl_2 có số mol mỗi chất đều bằng nhau. Cho hỗn hợp X vào H_2O (dư), đun nóng, dung dịch thu được chứa

A. NaCl , NaOH , BaCl_2 .

B. NaCl , NaOH .

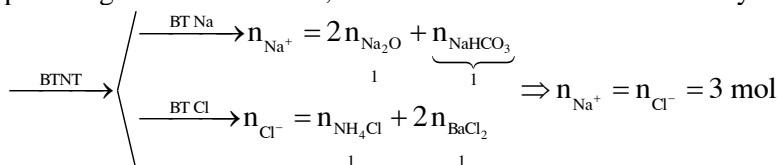
C. NaCl , NaHCO_3 , NH_4Cl , BaCl_2 .

D. NaCl .

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Hướng dẫn giải

Với bài tập này, phương pháp giải thông thường là sử dụng phương trình ion rút gọn. Nhưng nếu sử dụng bảo toàn điện tích thì hiệu quả sẽ cao hơn nhiều. Chọn số mol của mỗi chất là 1 mol. Cho X phản ứng với H₂O thì dung dịch sau phản ứng chắc chắn có Na⁺, Cl⁻ và có thể có các ion khác. Tuy nhiên:

Do đó dung dịch sau phản ứng chỉ có **NaCl** do ion Na⁺ và Cl⁻ đã trung hòa điện tích.

Ở ví dụ 2 và 3, rõ ràng sử dụng bảo toàn điện tích tỏ ra hiệu quả hơn hẳn so với sử dụng phương trình ion rút gọn. Tuy nhiên, đối với những bài tập mà phản ứng xảy ra phức tạp như ví dụ 4 dưới đây, thì ta nên sử dụng kết hợp cả hai phương pháp trên.

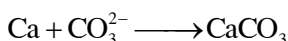
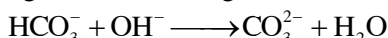
Ví dụ 4: Dung dịch X chứa các ion: Ca²⁺, Na⁺, HCO₃⁻ và Cl⁻, trong đó số mol của ion Cl⁻ là 0,1. Cho 1/2 dung dịch X phản ứng với dung dịch NaOH dư, thu được 2 gam kết tủa. Cho 1/2 dung dịch X còn lại phản ứng với dung dịch Ca(OH)₂ dư, thu được 3 gam kết tủa. Mặt khác, nếu đun sôi đến cạn dung dịch X thì thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 9,21 .   B. 9,26 .   C. 8,79 .   D. 7,47.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của dung dịch X với dung dịch kiềm:

Khi cho dung dịch NaOH dư phản ứng với X (TN₁), thu được lượng kết tủa nhỏ hơn so với khi cho dung dịch Ca(OH)₂ dư phản ứng với X (TN₂), chứng tỏ lượng Ca²⁺ có sẵn trong X không đủ để phản ứng với CO₃²⁻ sinh ra. Như vậy, ở TN₁ thì CO₃²⁻ dư, Ca²⁺ phản ứng hết, ở TN₂ thì CO₃²⁻ phản ứng hết. Ta có:

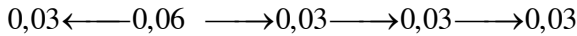
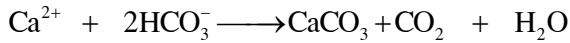
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}^{2+} \text{ trong X}} = n_{\text{CaCO}_3 \text{ (TN1)}} = 2,0,02 = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{HCO}_3^- \text{ trong X}} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{CaCO}_3 \text{ (TN2)}} = 2,0,03 = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra dung dịch X có: 0,1 mol Cl⁻, 0,06 mol HCO₃⁻, 0,04 mol Ca²⁺ và Na⁺.

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

$$n_{\text{Na}^+} + 2n_{\text{Ca}^{2+}} = n_{\text{HCO}_3^-} + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Na}^+} + 2,0,04 = 0,06 + 0,1 \Rightarrow n_{\text{Na}^+} = 0,08 \text{ mol.}$$

Khi cô cạn dung dịch X xảy ra phản ứng:

Khối lượng chất rắn thu được khi cô cạn dung dịch X là:

$$\xrightarrow{\text{BT KL}} m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Ca}^{2+}} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{HCO}_3^-} - m_{\text{CO}_2} - m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{chất rắn}} = 0,04.40 + 0,08.23 + 0,135.5 + 0,05.61 - 0,03.44 - 0,03.18 = \boxed{8,79 \text{ gam}}$$

Ví dụ 5: Nhỏ từ từ 0,25 lít dung dịch NaOH 1,04M vào dung dịch gồm 0,024 mol FeCl₃, 0,016 mol Al₂(SO₄)₃ và 0,04 mol H₂SO₄ thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. 2,568.

B. 4,128.

C. 1,560.

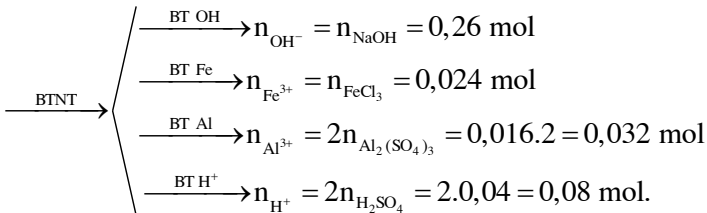
D. 5,064.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2009)

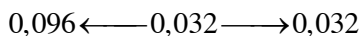
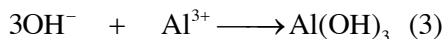
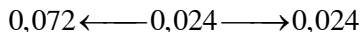
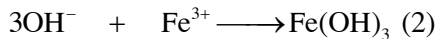
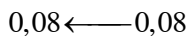
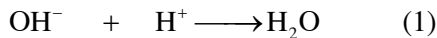
Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương trình ion rút gọn

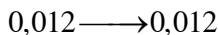
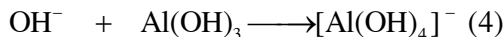
Từ giải thiết ta thấy:

Phương trình phản ứng:

Lượng OH⁻ tham gia ở các phản ứng (1), (2), (3) là 0,248 mol < 0,26 mol, nên có 0,012 mol OH⁻ tiếp tục tham gia phản ứng hòa tan Al(OH)₃:

Vậy sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được kết tủa gồm 0,024 mol Fe(OH)₃ và 0,02 mol Al(OH)₃. Khối lượng kết tủa là:

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + m_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,024.107 + 0,02.78 = \boxed{4,128 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp bảo toàn điện tích:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} = 0,08 + 3.0,024 + 3.0,032 = 0,248 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{OH}^- \text{ hòa tan kết tủa}} = n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3 \text{ bị hòa tan}} = 0,26 - 0,248 = 0,012 \text{ mol.}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = n_{\text{Al}^{3+}} - n_{[\text{Al(OH)}_4]^-} = 0,032 - 0,01 = 0,02 \text{ mol.}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,024 \cdot 107 + 0,02 \cdot 78 = \boxed{4,128 \text{ gam}}$$

Ví dụ 6: Cho m gam hỗn hợp Al, Fe vào 300 ml dung dịch HCl 1M và H₂SO₄ 0,5M thấy thoát ra 5,6 lít H₂ (đktc). Tính thể tích dung dịch NaOH 1M cần cho vào dung dịch X để thu được kết tủa có khối lượng lớn nhất ?

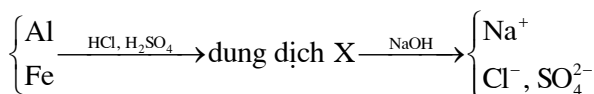
- A. 300 ml.   B. 500 ml.   C. 400 ml.   D. 600 ml.

Hướng dẫn giải

Ở bài này cũng có hai cách giải là sử dụng phương trình ion rút gọn và bảo toàn điện tích. Dưới đây là cách giải tối ưu hơn – sử dụng phương pháp bảo toàn điện tích.

Trong dung dịch axit, ta có:

Sơ đồ phản ứng:

Cho NaOH vào X để thu được kết tủa lớn nhất thì dung dịch sau phản ứng chỉ còn các ion Na⁺, Cl⁻ và SO₄²⁻.

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Na}^+} = n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,3 + 2 \cdot 0,15 = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NaOH}} = n_{\text{Na}^+} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd NaOH 1M}} = 0,6 \text{ lít} = \boxed{600 \text{ ml}}$$

Ví dụ 7: Trộn các dung dịch HCl 0,75M; HNO₃ 0,15M; H₂SO₄ 0,3M với các thể tích bằng nhau thì được dung dịch X. Trộn 300 ml dung dịch X với 200 ml dung dịch Ba(OH)₂ 0,25M thu được m gam kết tủa và dung dịch Y có pH = x. Giá trị của x và m lần lượt là:

- A. 1 và 2,23 gam.   B. 1 và 6,99 gam.
C. 2 và 2,23 gam.   D. 2 và 1,165 gam.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, 300 ml dung dịch X được tạo thành từ 100 ml mỗi dung dịch axit: HCl 0,75M, HNO₃ 0,15M, H₂SO₄ 0,3M.

Do đó, trong 300 ml X có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} + n_{\text{HNO}_3} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,075 + 0,015 + 0,06 = 0,15 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,1 \cdot 0,3 = 0,03 \text{ mol.} \end{array} \right.$$

Trong 200 ml dung dịch Ba(OH)₂ 0,25M có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT Ba}} n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,25 \cdot 0,2 = 0,05 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT OH}} n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,25 \cdot 0,2 = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Căn cứ vào giả thiết và bảo toàn điện tích trong phản ứng của Ba²⁺ với SO₄²⁻:

biện luận $\rightarrow n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,1 > n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,03 \Rightarrow n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,03 \Rightarrow m_{\text{BaSO}_4} = \boxed{6,99 \text{ gam}}$

Căn cứ vào giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của H^+ và OH^- :

biện luận $\rightarrow n_{\text{H}^+} = 0,15 > n_{\text{OH}^-} = 0,1 \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = n_{\text{H}^+ \text{ trong Y}} = 0,15 - 0,1 = 0,05 \text{ mol}$

$\Rightarrow [\text{H}^+_{\text{ trong Y}}] = \frac{0,05}{0,5} = 0,1\text{M} \Rightarrow \text{pH} = -\lg[\text{H}^+] = \boxed{1}$

Phương pháp giải

Cho (chứa CO_3^{2-} hoặc chứa cả CO_3^{2-} và HCO_3^-).

Bản chất phản ứng là: H^+ sẽ chuyển hết ion CO_3^{2-} thành HCO_3^- , sau đó chuyển một phần HCO_3^- thành CO_2 . từ từ dung dịch axit (chứa H^+) vào dung dịch chứa muối cacbonat hoặc chứa cả muối hidrocacbonat

Nếu H^+ không đủ để chuyển hết các ion này thành khí CO_2 thì áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng và bảo toàn nguyên tố C:

kết quả thu được $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}^+} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{HCO}_3^- \text{ phản ứng}} \\ n_{\text{HCO}_3^- \text{ phản ứng}} = n_{\text{CO}_2} \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{n_{\text{H}^+} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2}}$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 8: Cho từ từ từng giọt của dung dịch chứa b mol HCl vào dung dịch chứa a mol Na_2CO_3 (TN1), thu được V lít CO_2 . Ngược lại, cho từ từ từng giọt của dung dịch chứa a mol Na_2CO_3 vào dung dịch chứa b mol HCl (TN2) thu được 2V lít CO_2 . Mối liên hệ giữa a và b là:

A. a = 0,8b.   B. a = 0,35b.   C. a = 0,75b.   D. a = 0,5b.

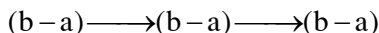
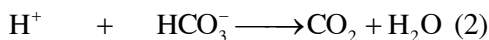
(THPT Chuyên Hùng Vương– Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

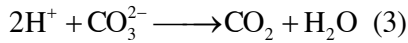
Nhận xét: Lượng HCl và Na_2CO_3 ở 2 thí nghiệm là như nhau, nhưng lượng CO_2 thu được khác nhau, chứng tỏ lượng H^+ không đủ để chuyển hết ion CO_3^{2-} thành CO_2 .

Cách 1: Sử dụng phương trình ion rút gọn

Ở TN₁: Khi cho từ từ dung dịch HCl và dung dịch Na_2CO_3 sẽ xảy ra phản ứng theo thứ tự ưu tiên do tính bazơ của CO_3^{2-} lớn hơn HCO_3^- :

Ở TN₂: Khi cho từ từ dung dịch Na_2CO_3 và dung dịch HCl sẽ có khí CO_2 giải phóng ngay, do lượng HCl trong dung dịch dư hơn nhiều so với lượng Na_2CO_3 cho vào:

$$b \longrightarrow 0,5b \longrightarrow 0,5b$$

Từ (1), (2), (3) và giả thiết:

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \frac{n_{CO_2(TN_1)}}{n_{CO_2(TN_2)}} = \frac{V_{CO_2(TN_1)}}{V_{CO_2(TN_2)}} \Rightarrow \frac{b-a}{0,5b} = \frac{V}{2V} \Rightarrow \boxed{a = 0,75b}$$

Cách 2: Sử dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng:

Ở TN₁: H⁺ sẽ chuyển hết ion CO₃²⁻ thành HCO₃⁻, sau đó chuyển một phần HCO₃⁻ thành CO₂.

Sử dụng kết quả ở trên: $n_{H^+} = n_{CO_3^{2-}} + n_{CO_2} \Leftrightarrow n_{CO_2} = (b - a)$ mol

Ở TN₂: Phản ứng với H⁺ để giải phóng CO₂. Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng và bảo toàn nguyên tố C:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{H^+} = 2n_{CO_3^{2-} \text{ phản ứng}} \Rightarrow n_{H^+} = 2n_{CO_2} \Rightarrow n_{CO_2} = 0,5b \text{ mol.} \\ \xrightarrow{\text{BTC}} n_{CO_3^{2-} \text{ phản ứng}} = n_{CO_2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{CO_2(TN_1)}}{n_{CO_2(TN_2)}} = \frac{V_{CO_2(TN_1)}}{V_{CO_2(TN_2)}} \Rightarrow \frac{b-a}{0,5b} = \frac{V}{2V} \Rightarrow \boxed{a = 0,75b}$$

Ví dụ 9: Cho từ từ 450 ml dung dịch HCl 1M vào 500 ml dung dịch X gồm Na₂CO₃ và NaHCO₃ thì thu được 5,6 lít khí (đktc) và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch Ba(OH)₂ dư thì thu được 19,7 gam kết tủa. Nồng độ mol của Na₂CO₃ và NaHCO₃ trong dung dịch X lần lượt là:

- A. 0,2M và 0,15M. B. 0,2M và 0,3M.
- C. 0,3M và 0,4M. D. 0,4M và 0,3M.

(THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{CO_2} = \frac{5,6}{22,4} = 0,25 \text{ mol} \\ n_{H^+} = n_{HCl} = 1.0,45 = 0,45 \text{ mol} \\ n_{BaCO_3} = \frac{19,7}{197} = 0,1 \text{ mol.} \end{cases}$$

Sử dụng kết quả ở trên, ta có:

$$n_{H^+} = n_{CO_3^{2-}} + n_{CO_2} \Leftrightarrow 0,45 = n_{CO_3^{2-}} + 0,25 \Rightarrow n_{CO_3^{2-}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{Na_2CO_3} = 0,2 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{CO_3^{2-}} + n_{HCO_3^-} = n_{CO_2} + n_{BaCO_3} \Leftrightarrow 0,2 + n_{HCO_3^-} = 0,25 + 0,1$$

$$\Leftrightarrow n_{HCO_3^-} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow n_{NaHCO_3} = 0,15 \text{ mol.}$$

$$\Rightarrow [Na_2CO_3] = \frac{0,2}{0,5} = 0,4M; [NaHCO_3] = \frac{0,15}{0,5} = 0,3M.$$

Phương pháp giải

Hấp thụ hoàn toàn khí CO₂ vào dung dịch chứa đồng thời NaOH, Ba(OH)₂.

Biết $1 < \frac{\sum n_{OH^-}}{n_{CO_2}} < 2$. Tìm mối quan hệ giữa n_{CO_2} , n_{OH^-} , $n_{CO_3^{2-}}$?

Hướng dẫn giải

Vì $1 < \frac{\sum n_{OH^-}}{n_{CO_2}} < 2$ nên OH^- đã phản ứng hết và phản ứng tạo ra cả hai muối CO_3^{2-}

và HCO_3^- . Như vậy, ion OH^- đã được thay thế bởi các ion CO_3^{2-} và HCO_3^-

Áp dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố C:

$$\xrightarrow{\text{kết quả thu được}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{OH^-} = n_{HCO_3^-} + 2n_{CO_3^{2-}} \\ \xrightarrow{\text{BTC}} n_{CO_2} = n_{HCO_3^-} + n_{CO_3^{2-}} \end{cases} \Rightarrow \boxed{n_{OH^-} - n_{CO_2} = n_{CO_3^{2-}}}$$

Mở rộng ra, đối với phản ứng của SO_2 với dung dịch kiềm, tạo ra cả muối axit và muối trung hòa, ta cũng có: $\boxed{n_{OH^-} - n_{SO_2} = n_{SO_3^{2-}}}$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 10: Hấp thụ hoàn toàn 4,48 lít khí CO_2 (ở đktc) vào 500 ml dung dịch hỗn hợp gồm $NaOH$ 0,1M và $Ba(OH)_2$ 0,2M, sinh ra m gam kết tủa. Giá trị của m là:
A. 9,85.   **B.** 11,82.   **C.** 17,73.   **D.** 19,70.
 (Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

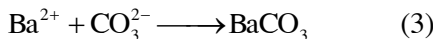
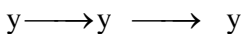
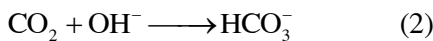
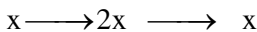
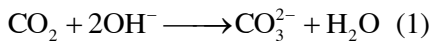
Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương trình ion rút gọn

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{CO_2} = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ mol và } n_{Ba(OH)_2} = 0,2 \cdot 0,5 = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{Ba^{2+}} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT OH}} n_{OH^-} = 2n_{Ba(OH)_2} + n_{NaOH} = 2 \cdot 0,2 \cdot 0,5 + 0,5 \cdot 0,1 = 0,25 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 1 < \frac{n_{OH^-}}{n_{CO_2}} < 2 \text{ phản ứng tạo ra cả muối axit } HCO_3^-, \text{ muối trung hòa } CO_3^{2-}.$$

$$\text{Từ (1) và (2) ta có: } \begin{cases} x + y = n_{CO_2} = 0,2 \\ 2x + y = n_{OH^-} = 0,25 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Vì $n_{Ba^{2+}} = 0,1 > n_{CO_3^{2-}} = 0,05$ nên mol $BaCO_3$ tính theo mol CO_3^{2-} :

$$\Rightarrow n_{BaCO_3} = n_{CO_3^{2-}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,05 \cdot 197 = \boxed{9,85 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng bảo toàn điện tích

Ví dụ 12: Cho 200 ml dung dịch Y gồm $\text{Ba}[\text{Al}(\text{OH})_4]_2$ 0,1M và NaOH 0,1M tác dụng với dung dịch HNO_3 thu được 0,78 gam kết tủa. Số mol HNO_3 tối đa cần dùng là:

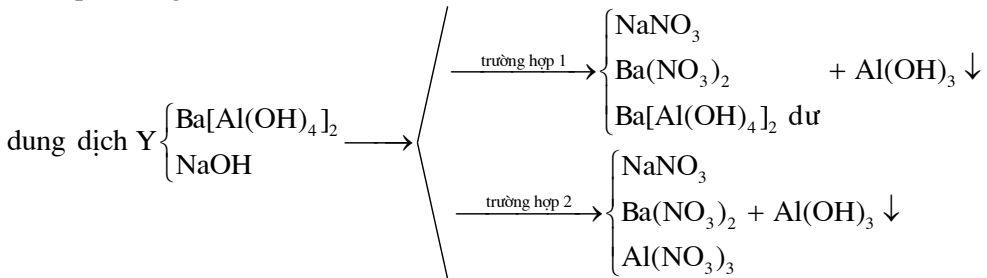
- A. 0,15.   B. 0,13.   C. 0,18.   D. 0,07.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Nhận xét: Do $n_{\text{Al}(\text{OH})_3} > n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-}$ nên còn một lượng ion nhôm nằm trong dung dịch ở dạng $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ dư hoặc Al^{3+} .

Sơ đồ phản ứng:

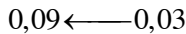
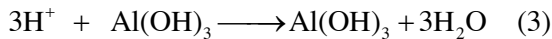
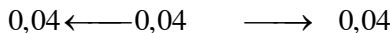
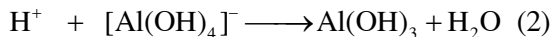
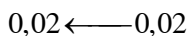
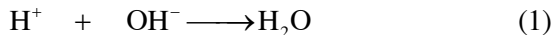

Như vậy, phản ứng có thể xảy ra theo hai hướng khác nhau:

Hướng (1): H^+ trung hòa hết OH^- , sau đó chuyển $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ thành 0,01 mol $\text{Al}(\text{OH})_3$. Trường hợp này lượng H^+ phản ứng ít nhất.

Hướng (2): H^+ trung hòa hết OH^- và chuyển hết $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ trong dung dịch thành $\text{Al}(\text{OH})_3$, sau đó hòa tan bớt $\text{Al}(\text{OH})_3$ để cuối cùng còn 0,01 mol $\text{Al}(\text{OH})_3$. Trường hợp này H^+ phản ứng là nhiều nhất. Theo yêu cầu của bài, ta tính toán lượng H^+ theo hướng (2).

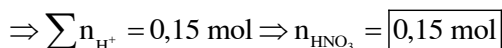
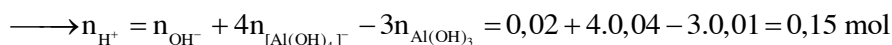
Cách 1: Sử dụng phương trình ion rút gọn

Theo giả thiết và các phản ứng (1), (2), (3), ta có: $n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = 0,15 \text{ mol}$.

Cách 2: Sử dụng bảo toàn điện tích

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của H^+ với dung dịch chứa OH^- và $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$, ta có:

Ví dụ 13: Cho 86,3 gam hỗn hợp X gồm Na, K, Ba và Al_2O_3 (trong đó oxi chiếm 19,47% về khối lượng) tan hết vào nước thu được dung dịch Y và 13,44 lít H_2 (đktc). Cho 3,2 lít dung dịch HCl 0,75M vào dung dịch Y thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 54,6.   B. 10,4.   C. 23,4.   D. 27,3.

Hướng dẫn giải

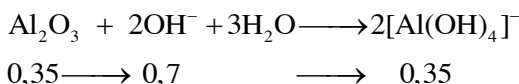
Khi cho hỗn hợp X vào nước xảy ra các phản ứng: K, Na, Ba tác dụng với nước giải phóng H_2 và tạo thành dung dịch kiềm (1), Al_2O_3 tan hết trong kiềm tạo thành $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ (2).

Áp dụng bảo toàn điện tích trong H_2O và bảo toàn H trong nhóm $-\text{OH}$ của nước, ta có:

$$n_{\text{OH}^- \text{ trong HOH}} = n_{\text{H}^+ \text{ trong HOH}} = 2n_{\text{H}_2} = 2 \cdot \frac{13,44}{22,4} = 1,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = n_{\text{O}} = \frac{19,47\% \cdot 86,3}{16} = 1,05 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,35 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Al_2O_3 với OH^- , ta có:

Suy ra: Trong dung dịch Y có 0,7 mol $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ và $(1,2 - 0,7) = 0,5 \text{ mol OH}^-$

Khi cho 2,4 mol H^+ vào dung dịch Y, sẽ xảy ra phản ứng trung hòa ion OH^- và phản ứng với ion $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$ tạo ra kết tủa:

$$n_{\text{H}^+} = 4n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} - 3n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow 2,4 = 4 \cdot 0,7 - 3n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + 0,5$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = \boxed{23,4 \text{ gam}}$$

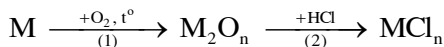
Ví dụ 14: Cho 2,13 gam hỗn hợp X gồm ba kim loại Mg, Cu và Al ở dạng bột tác dụng hoàn toàn với oxi thu được hỗn hợp Y gồm các oxit có khối lượng 3,33 gam. Thể tích dung dịch HCl 2M vừa đủ để phản ứng hết với Y là:

- A. 90 ml.   B. 57 ml.   C. 75 ml.   D. 50 ml.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Hướng dẫn giải

Gọi công thức chung của ba kim loại trong X là M.

Cách 1: Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của HCl với O^{2-} trong oxit

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{\text{O}^{2-} \text{ trong oxit}} = \frac{m_{\text{M}_2\text{O}} - m_{\text{M}}}{16} = \frac{3,33 - 2,13}{16} = 0,075 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-} / \text{oxit}} = 0,15 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd HCl}} = \frac{0,15}{2} = 0,075 \text{ lít} = \boxed{75 \text{ ml}}$$

Cách 2: Áp dụng bảo toàn điện tích trong phân tử oxit và muối

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{\text{O}^{2-} \text{ trong oxit}} = \frac{m_{\text{M}_2\text{O}} - m_{\text{M}}}{16} = \frac{3,33 - 2,13}{16} = 0,075 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{HCl}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd HCl } 2\text{M}} = \frac{0,15}{2} = 0,075 \text{ lít} = \boxed{75 \text{ ml}}$$

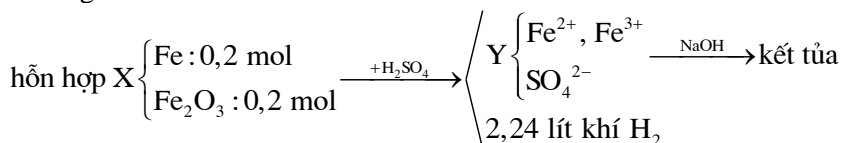
Ví dụ 15: Hoà tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,2 mol Fe và 0,2 mol Fe₂O₃ vào dung dịch axit H₂SO₄ loãng (dư), thu được 2,24 lít khí (đktc) và dung dịch Y. Cho lượng dư dung dịch NaOH vào dung dịch Y, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị nhỏ nhất của m là:

- A. 54,0.   B. 59,1.   C. 60,8.   D. 57,4.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Các hướng tư duy:

+ **Hướng 1:** Tính khối lượng kết tủa bằng cách tính số mol của Fe(OH)₂, Fe(OH)₃. Với hướng tư duy này ta sử dụng bảo toàn nguyên tố Fe.

+ **Hướng 2:** Tính khối lượng kết tủa bằng cách tính khối lượng của các ion Fe²⁺, Fe³⁺ và khối lượng của nhóm OH⁻. Với hướng tư duy này ta sử dụng bảo toàn điện tích để tính mol OH⁻. Do phản ứng hóa học xảy ra nhiều giai đoạn nên áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng là hợp lý nhất. Trong dung dịch sau phản ứng chỉ còn Na⁺ và SO₄²⁻, nếu biết mol SO₄²⁻ sẽ biết được mol OH⁻.

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{O}^{2-}} = 3n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 3 \cdot 0,2 = 0,6 \text{ mol.}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H và gốc SO₄²⁻ ta có:

$$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{H}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1 + 0,5 = 0,7 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,7 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của dung dịch Y với NaOH, SO₄²⁻ đã được thay thế bằng ion OH⁻.

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = 1,4 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe(OH)}_2, \text{Fe(OH)}_3} = m_{\text{Fe trong X}} + m_{\text{OH}^-}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe(OH)}_2, \text{Fe(OH)}_3} = (0,2 + 0,2 \cdot 2) \cdot 56 + 1,4 \cdot 17 = \boxed{57,4 \text{ gam}}$$

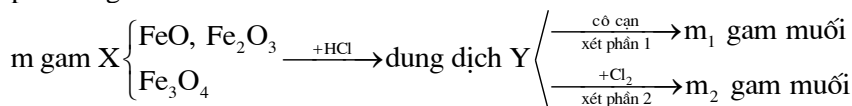
Ví dụ 16: Cho m gam hỗn hợp X gồm FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ vào một lượng vừa đủ dung dịch HCl 2M, thu được dung dịch Y có tỉ lệ số mol Fe²⁺ và Fe³⁺ là 1: 2. Chia Y thành hai phần bằng nhau. Cô cạn phần một thu được m₁ gam muối khan. Sục khí clo (dư) vào phần hai, cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m₂ gam muối khan. Biết m₂ - m₁ = 0,71. Thể tích dung dịch HCl đã dùng là:

- A. 160 ml.   B. 80 ml.   C. 240 ml.   D. 320 ml.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2009)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết: $m_2 - m_1 = 0,71$ gam, suy ra khối lượng Cl_2 đã phản ứng với FeCl_2 là 0,71 gam.

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{n_{\text{Fe}^{2+}}}{n_{\text{Fe}^{3+}}} = \frac{1}{2} \\ \xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{Fe}^{2+}} = 2n_{\text{Cl}_2} = 2 \cdot \frac{0,71}{71} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 2 \cdot 0,02 + 3 \cdot 0,04 = 0,16 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{HCl}} = 0,16 \text{ mol}$$

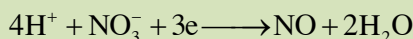
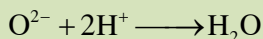
Vậy thể tích dung dịch HCl đã phản ứng là: $V_{\text{dd HCl}} = 2 \cdot \frac{0,16}{2} = 0,16 \text{ lít} = \boxed{160 \text{ ml}}$

Phương pháp giải

Cho hỗn hợp kim loại và oxit kim loại phản ứng với dung dịch HNO_3 , tạo sản phẩm khử duy nhất là NO. Tính số mol HNO_3 tham gia phản ứng.

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Áp dụng bảo toàn điện tích cho phản ứng trao đổi giữa O^{2-} với H^+ , ta có:

$$\boxed{n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}}}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng oxi hóa – khử, ta có:

$$n_{\text{H}^+} = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{electron trao đổi}} = n_{\text{NO}} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow \boxed{n_{\text{H}^+} = 4n_{\text{NO}}}$$

Vậy số mol HNO_3 cần dùng là: $\boxed{n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} + 4n_{\text{NO}}}$

Bài tập ví dụ

Ví dụ 17: Cho 39,2 gam hỗn hợp M gồm Fe, FeO, Fe_3O_4 , Fe_2O_3 , CuO và Cu (trong đó oxi chiếm 18,367% về khối lượng) tác dụng vừa đủ với 850 ml dung dịch HNO_3 nồng độ a mol/l, thu được 0,2 mol NO (sản phẩm khử duy nhất của N^{+5}). Giá trị của a là

A. 2,0.

B. 1,5.

C. 3,0.

D. 1,0.

(Đề thi THPT Chuyên –Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết, suy ra: $n_{\text{O}^{2-} \text{ trong X}} = \frac{18,367\% \cdot 39,2}{16} = 0,45 \text{ mol}$.

Vận dụng kết quả trên, ta có: $n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} + 4n_{\text{NO}}$

$$\Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3} = 2.0,45 + 4.0,2 = 1,7 \text{ mol} \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{1,7}{0,85} = \boxed{2\text{M}}$$

Ví dụ 18: Hòa tan hoàn toàn 0,1 mol FeS₂ trong 200 ml dung dịch HNO₃ 4M, sản phẩm thu được gồm dung dịch X và một chất khí thoát ra. Dung dịch X có thể hòa tan tối đa m gam Cu. Biết trong các quá trình trên, sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵ đều là NO. Giá trị của m là:

- A. 12,8.   B. 6,4.   C. 9,6.   D. 3,2.

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{H}^+} = n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{HNO}_3} = 0,2.4 = 0,8 \text{ mol.}$$

Trong phản ứng của FeS₂ với HNO₃, chất khử là FeS₂, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử là NO. Số oxi hóa của Fe thay đổi từ +2 lên +3, số oxi hóa của S thay đổi từ -1 lên +6, số oxi hóa của N thay đổi từ +5 về +2.

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 15n_{\text{FeS}_2} = 3n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow 15.0,1 = 3n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NO}_3^- \text{ trong X}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ ban đầu}} - n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 0,8 - 0,5 = 0,3 \text{ mol.}$$

Suy ra dung dịch X có các ion: Fe³⁺, SO₄²⁻, NO₃⁻ và có thể còn ion H⁺.

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow 3.0,1 + n_{\text{H}^+} = 2.0,2 + 0,3 \Leftrightarrow n_{\text{H}^+} = 0,4 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Cu với dung dịch X, chất khử là Cu, chất oxi hóa là NO₃⁻ trong môi trường H⁺ và Fe³⁺.

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{Ti lệ mol } \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} < 4 \Rightarrow \text{NO}_3^- \text{ dư.}$$

Như vậy, khi cho X phản ứng với Cu, số mol electron trao đổi tính theo Fe³⁺ và H⁺.

$$\text{Ta có: } 2n_{\text{Cu}} = n_{\text{Fe}^{3+}} + \frac{3}{4}n_{\text{H}^+} \Leftrightarrow 2 \frac{m_{\text{Cu}}}{64} = 0,1 + \frac{3}{4}.0,4 \Rightarrow m_{\text{Cu}} = \boxed{12,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 19: Cho a gam hỗn hợp A gồm Fe₂O₃, Fe₃O₄, Cu vào dung dịch HCl dư thấy có 1 mol axit phản ứng và còn lại 0,256a gam chất rắn không tan. Mặt khác, khử hoàn toàn a gam hỗn hợp A bằng H₂ dư thu được 42 gam chất rắn. Tính % khối lượng Cu trong hỗn hợp A?

- A. 25,6%.   B. 50%.   C. 44,8%.   D. 32%.

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của A dung dịch HCl dư (1) là: H⁺ (1 mol) tác dụng với O²⁻ trong các oxit Fe₂O₃, Fe₃O₄ để tạo ra muối Fe(II), Fe(III) và H₂O; Cu phản ứng với muối Fe(III) tạo thành muối Cu(II) và Fe(II). Như vậy, dung dịch thu được sau phản ứng chỉ có muối CuCl₂ và FeCl₂, 0,256a gam chất rắn còn lại là Cu dư.

Khi khử hoàn toàn A bằng H₂, sẽ thu được hỗn hợp kim loại là Cu, Fe. Vậy 42 gam chất rắn là khối lượng của Fe và Cu.

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của các oxit sắt với HCl, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BĐT}} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-} \text{ trong X}} \Leftrightarrow n_{\text{O}^{2-} \text{ trong X}} = \frac{1}{2} = 0,5 \text{ mol.}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$a = \underbrace{m_{\text{O}^{2-} \text{ trong X}}}_{0,5 \cdot 16} + \underbrace{m_{\text{Fe, Cu trong X}}}_{42} = 50 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{Cu dư}} = 0,256a = 12,8 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{(\text{Cu}^{2+}, \text{Fe}^{2+}) \text{ trong muối}} = 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 56n_{\text{Fe}^{2+}} = \underbrace{m_{\text{Fe, Cu trong X}}}_{42} - \underbrace{m_{\text{Cu dư}}}_{12,8} = 29,2 \text{ gam} (*)$$

Theo bảo toàn điện tích trong dung dịch muối clorua, ta có:

$$2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} = n_{\text{Cl}^-} = 1 \text{ mol} (**)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \begin{cases} 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 56n_{\text{Fe}^{2+}} = 29,2 \\ 2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} = 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,35 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{12,8 + 0,15 \cdot 64}{50} \cdot 100\% = \boxed{44,8\%}$$

BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 1: Một dung dịch X gồm 0,01 mol Na^+ ; 0,02 mol Ca^{2+} ; 0,02 mol HCO_3^- và a mol ion X (bỏ qua sự điện li của nước). Ion X và giá trị của a là:

A. Cl^- và 0,01.

B. NO_3^- và 0,03.

C. CO_3^{2-} và 0,03.

D. OH^- và 0,03.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 2: Một dung dịch chứa 0,02 mol Cu^{2+} , 0,03 mol K^+ , x mol Cl^- và y mol SO_4^{2-} . Tổng khối lượng các muối tan có trong dung dịch là 5,435 gam. Giá trị của x và y lần lượt là:

A. 0,01 và 0,03.

B. 0,02 và 0,05.

C. 0,05 và 0,01.

D. 0,03 và 0,02.

Câu 3: Trộn 3 dung dịch HCl 0,3M; H_2SO_4 0,2M và H_3PO_4 0,1M với những thể tích bằng nhau thu được dung dịch X. Dung dịch Y gồm NaOH 0,1M và $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,2M. Để trung hòa 300 ml dung dịch X cần vừa đủ V ml dung dịch Y. Giá trị của V là:

A. 600.

B. 1000.

C. 333,3.

D. 200.

Câu 4: Hòa tan hoàn toàn x mol Fe vào dung dịch chứa y mol FeCl_3 và z mol HCl, thu được dung dịch chỉ chứa một chất tan duy nhất. Biểu thức liên hệ giữa x, y và z là:

A. $x = y - 2z$.

B. $2x = y + z$.

C. $2x = y + 2z$.

D. $y = 2x$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 5: Dung dịch X chứa 0,025 mol CO_3^{2-} ; 0,01 mol Na^+ ; 0,25 mol NH_4^+ và 0,3 mol Cl^- . Cho 270 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,2M vào dung dịch X và đun nhẹ (giả sử

nước bay hơi không đáng kể). Tổng khối lượng dung dịch X và dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ giảm sau quá trình phản ứng là:

- A. 7,015.   B. 6,761.   C. 4,215.   D. 5,296.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 6: Dung dịch X chứa các ion: CO_3^{2-} , SO_3^{2-} , SO_4^{2-} , 0,1 mol HCO_3^- và 0,3 mol Na^+ . Thêm V lít dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M vào X thì thu được lượng kết tủa lớn nhất. Giá trị nhỏ nhất của V là:

- A. 0,15.   B. 0,25.   C. 0,20.   D. 0,30.

Câu 7: Dung dịch X chứa các ion sau: Al^{3+} , Cu^{2+} , SO_4^{2-} và NO_3^- . Để kết tủa hết ion SO_4^{2-} có trong 250 ml dung dịch X cần 50 ml dung dịch BaCl_2 1M. Cho 500 ml dung dịch X tác dụng với dung dịch NH_3 dư thì được 7,8 gam kết tủa. Cô cạn 500 ml dung dịch X được 37,3 gam hỗn hợp muối khan. Nồng độ mol/l của NO_3^- là:

- A. 0,2M.   B. 0,3M.   C. 0,6M.   D. 0,4M.

Câu 8: Cho dung dịch X gồm: 0,007 mol Na^+ ; 0,003 mol Ca^{2+} ; 0,006 mol Cl^- ; 0,006 HCO_3^- và 0,001 mol NO_3^- . Để loại bỏ hết Ca^{2+} trong X cần một lượng vừa đủ dung dịch chứa a gam $\text{Ca}(\text{OH})_2$. Giá trị của a là

- A. 0,222.   B. 0,120.   C. 0,444.   D. 0,180.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 9: Dung dịch X chứa 0,15 mol Fe^{3+} ; x mol Al^{3+} ; 0,25 mol SO_4^{2-} và y mol Cl^- . Cho 710 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M vào dung dịch X thu được 92,24 gam kết tủa. Giá trị của x và y lần lượt là:

- A. 0,23 và 0,64.   B. 0,5 và 0,45.
C. 0,3 và 0,85.   D. 0,3 và 0,45.

Câu 10: Hỗn hợp chất rắn X gồm 6,2 gam Na_2O , 5,35 gam NH_4Cl , 8,4 gam NaHCO_3 và 20,8 gam BaCl_2 . Cho hỗn hợp X vào nước dư, đun nóng. Sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch Y chứa m gam chất tan. Giá trị m là

- A. 42,55.   B. 11,7.   C. 30,65.   D. 17,55.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Câu 11: Hấp thụ hoàn toàn 13,44 lít CO_2 (đktc) bằng 500 ml dung dịch NaOH aM, thu được dung dịch X. Cho từ từ 200 ml dung dịch HCl 1M vào X, thu được 1,12 lít khí (đktc) và dung dịch Y. Giá trị của a là:

- A. 1,5M.   B. 1,2M.   C. 2,0M.   D. 1,0M.

Câu 12: Đốt cháy hoàn toàn m gam FeS_2 bằng một lượng O_2 vừa đủ thu được khí X. Hấp thụ hết X vào 1 lít dung dịch chứa $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,2M và KOH 0,2M thu được dung dịch Y và 32,55 gam kết tủa. Cho dung dịch NaOH vào dung dịch Y lại thấy xuất hiện thêm kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 24 gam.   B. 27 gam.   C. 30 gam.   D. 36 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 13: Cho từ từ 200 ml dung dịch hỗn hợp HCl 1M và H_2SO_4 0,5M vào 300 ml dung dịch Na_2CO_3 1M thu được V lít khí (đktc) và dung dịch X. Cho dung dịch X phản ứng với dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thu được m gam kết tủa. Giá trị của V và m là:

- A. 2,24 lít, 39,4 gam.   B. 2,24 lít, 62,7 gam.
C. 3,36 lít, 19,7 gam.   D. 4,48 lít, 39,4 gam.

đến khi bắt đầu có khí sinh ra thì hết V ml. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của V là

- A. 160.   B. 80.   C. 60.   D. 40.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 22: Dung dịch A chứa đồng thời các chất tan: NaOH 0,2M và Ba(OH)₂ 0,1M. Khi dẫn 0,336 lít khí CO₂ hoặc 1,456 lít khí CO₂ vào V ml dung dịch A đều thu được kết tủa có số gam bằng nhau (các thể tích khí đo ở điều kiện tiêu chuẩn). Thể tích V là

- A. 200.   B. 300.   C. 240.   D. 150.

(Đề thi THPT Chuyên –Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 23: Dẫn V lít khí CO₂ vào 200 ml dung dịch chứa KOH 0,2M và Ba(OH)₂ 0,1M, thu được m gam kết tủa trắng. Giá trị V nằm trong khoảng $0,112 \leq V \leq 1,456$ thì giá trị m nằm trong khoảng

- A. $0,985 \leq m \leq 3,94$.   B. $2,955 \leq m \leq 3,94$.
C. $0,985 \leq m \leq 2,955$.   D. kết quả khác.

(Đề thi THPT Chuyên–Đại học SPHN, năm 2012 – 2013)

Câu 24: Sục V lít CO₂ (đktc) vào dung dịch chứa a mol Ba(OH)₂ thì thu được 19,7 gam kết tủa TN₁). Mặt khác, sục V lít CO₂ (đktc) vào dung dịch chứa a mol Ba(OH)₂ và a mol NaOH thì thu được 39,4 gam kết tủa (TN₂). Giá trị của V và a tương ứng là:

- A. 6,72 và 0,1.   B. 5,6 và 0,2.
C. 8,96 và 0,3.   D. 6,72 và 0,2.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2012 – 2013)

Câu 25: Cho 20 gam hỗn hợp X gồm Cu, Fe, Al, Mg tan hoàn toàn trong dung dịch HNO₃ loãng, nóng, dư thu được dung dịch Y và 8,96 lít khí NO (là sản phẩm khử duy nhất). Cho dung dịch NaOH vào dung dịch Y đến khi kết tủa hoàn toàn các cation kim loại thì thu được kết tủa Z. Nung Z đến khối lượng không đổi thu được m gam hỗn hợp các oxit. m có giá trị là:

- A. 39,2.   B. 23,2.   C. 26,4.   D. 29,6.

Câu 26: Cho 4,93 gam hỗn hợp gồm Mg và Zn vào 1 cốc chứa 480 ml dung dịch H₂SO₄ 0,5M (loãng). Sau khi phản ứng kết thúc cho tiếp V ml dung dịch hỗn hợp gồm KOH 0,1M và NaOH 0,7M vào cốc để kết tủa hết các ion Mg²⁺ và Zn²⁺ trong dung dịch. Giá trị V sẽ là:

- A. 486 ml.   B. 600 ml.   C. 240 ml.   D. 640 ml.

Câu 27: Hòa tan hoàn toàn 10,8 gam Fe và Fe_xO_y vào dung dịch HNO₃ loãng dư thu được dung dịch X và 1,12 lít khí NO (đktc) là sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵. Số mol HNO₃ đã tham gia phản ứng là:

- A. 0,8.   B. 1,2.   C. 1,1.   D. 0,5.

Câu 28: Tiến hành điện phân dung dịch chứa m gam hỗn hợp CuSO₄ và NaCl (hiệu suất 100%, điện cực trơ, màng ngăn xốp), đến khi nước bắt đầu bị điện phân ở cả hai điện cực thì ngừng điện phân, thu được dung dịch X và 6,72 lít khí (đktc) ở anot. Dung dịch X hòa tan tối đa 20,4 gam Al₂O₃. Giá trị của m là

- A. 25,6.   B. 23,5   C. 51,1.   D. 50,4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Câu 29: Hoà tan hết 12,8 gam hỗn hợp X gồm Cu_2S và FeS_2 trong dung dịch có chứa a mol HNO_3 thu được 31,36 lít khí NO_2 (ở đktc và là sản phẩm duy nhất của sự khử N^{+5}) và dung dịch Y. Biết Y phản ứng tối đa với 4,48 gam Cu giải phóng khí NO. Tính a ?

- A. 1,8 mol.   B. 1,44 mol.   C. 1,92 mol.   D. 1,42 mol.

Câu 30: Cho m gam Fe vào 1 lít dung dịch X gồm H_2SO_4 0,1M, $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,1M, $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ 0,1M. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 0,69m gam hỗn hợp kim loại, dung dịch Y và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Giá trị m và khối lượng chất rắn khan thu được khi cô cạn dung dịch Y là:

- A. 25,8 và 78,5.   B. 25,8 và 55,7.
C. 20 và 78,5.   D. 20 và 55,7.

Bài tập chỉ có đáp án

Câu 31: Trộn 100 ml dung dịch có pH = 1 gồm HCl và HNO_3 với 100 ml dung dịch NaOH nồng độ a (mol/l) thu được 200 ml dung dịch có pH = 12. Giá trị của a là (biết trong dung dịch $[\text{H}^+][\text{OH}^-] = 10^{-14}$):

- A. 0,15.   B. 0,30.   C. 0,03.   D. 0,12.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 32: Có hai dung dịch, mỗi dung dịch chứa hai cation và 2 anion không trùng nhau trong các ion sau: K^+ : 0,3 mol; Mg^{2+} : 0,2 mol; NH_4^+ : 0,5 mol; H^+ : 0,4 mol; Cl^- : 0,2 mol; SO_4^{2-} : 0,15 mol; NO_3^- : 0,5 mol; CO_3^{2-} : 0,3 mol. Một trong hai dung dịch trên chứa các ion là:

- A. K^+ ; NH_4^+ ; CO_3^{2-} ; Cl^- .   B. K^+ ; Mg^{2+} ; SO_4^{2-} ; Cl^- .
C. NH_4^+ ; H^+ ; NO_3^- ; SO_4^{2-} .   D. Mg^{2+} ; H^+ ; SO_4^{2-} ; Cl^- .

Câu 33: Cho V lít dung dịch A chứa đồng thời FeCl_3 1M và $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ 0,5M tác dụng với dung dịch Na_2CO_3 có dư, phản ứng kết thúc thấy khối lượng dung dịch sau phản ứng giảm 69,2 gam so với tổng khối lượng của các dung dịch ban đầu. Giá trị của V là

- A. 0,24 lít.   B. 0,237 lít.   C. 0,336 lít.   D. 0,2 lít.

Câu 34: Dung dịch X có chứa: 0,07 mol Na^+ ; 0,02 mol SO_4^{2-} và x mol OH^- . Dung dịch Y có chứa ClO_4^- , NO_3^- và y mol H^+ ; tổng số mol ClO_4^- và NO_3^- là 0,04. Trộn X và Y được 100 ml dung dịch Z. Dung dịch Z có pH (bỏ qua sự điện li của H_2O) là

- A. 1.   B. 2.   C. 12.   D. 13.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 35: Hoà tan hoàn toàn hỗn hợp gồm x mol FeS_2 và y mol Cu_2S vào axit HNO_3 (vừa đủ), thu được dung dịch X (chỉ chứa hai muối sunfat) và khí duy nhất NO. Tỷ lệ x: y là:

- A. 1 : 3.   B. 2 : 1.   C. 1 : 2.   D. 3 : 1.

Câu 36: Dung dịch X gồm Zn^{2+} , Cu^{2+} , Cl^- . Để kết tủa hết ion Cl^- trong 200 ml dung dịch X cần 400 ml dung dịch AgNO_3 0,4M. Khi cho dung dịch NaOH dư vào 100 ml dung dịch X thu được kết tủa, nung kết tủa đến khối lượng không đổi thu được 1,6 gam chất rắn. Nồng độ mol của Zn^{2+} trong dung dịch X là:

- A. 0,2M.   B. 0,3M.   C. 0,4M.   D. 0,1M.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 37: Trộn dung dịch chứa Ba^{2+} ; 0,06 mol OH^- , 0,02 mol Na^+ với dung dịch chứa 0,04 mol HCO_3^- , 0,03 mol CO_3^{2-} và Na^+ . Khối lượng kết tủa thu được sau khi trộn là:

- A. 1,97.   B. 7,88.   C. 5,91.   D. 3,94.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 38: Dung dịch A có chứa các ion Ba^{2+} (x mol), H^+ (0,2 mol), Cl^- (0,1 mol), OH^- (0,4 mol). Cho từ từ dung dịch K_2CO_3 1M vào dung dịch A đến khi thu được lượng kết tủa lớn nhất, thấy tiêu tốn V lít dung dịch K_2CO_3 . Giá trị của V là:

- A. 0,15.   B. 0,4.   C. 0,2.   D. 0,25.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Câu 39: Cho dung dịch X gồm 0,09 mol Na^+ ; 0,05 mol Ca^{2+} ; 0,08 mol Cl^- ; 0,1 mol HCO_3^- ; 0,01 mol NO_3^- . Để loại bỏ hết ion Ca^{2+} trong X cần dùng 1 lượng vừa đủ dung dịch chứa a gam $Ca(OH)_2$. Giá trị của a là:

- A. 2,96.   B. 4,44.   C. 7,4.   D. 3,7.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 40: Một loại nước cứng có chứa Ca^{2+} 0,002M; Mg^{2+} 0,003M và HCO_3^- . Hãy cho biết cần lấy bao nhiêu ml dung dịch $Ca(OH)_2$ 0,05M để biến 1 lít nước cứng đó thành nước mềm (coi như các phản ứng xảy ra hoàn toàn và kết tủa thu được gồm $CaCO_3$ và $Mg(OH)_2$).

- A. 200 ml.   B. 140 ml.   C. 100 ml.   D. 160 ml.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 41: Hòa tan hoàn toàn 8,94 gam hỗn hợp gồm Na, K và Ba vào nước, thu được dung dịch X và 2,688 lít khí H_2 (đktc). Dung dịch Y gồm HCl và H_2SO_4 , tỉ lệ mol trong ứng là 4: 1. Trung hòa dung dịch X bởi dung dịch Y, tổng khối lượng các muối được tạo ra là

- A. 13,70 gam.   B. 18,46 gam.   C. 12,78 gam.   D. 14,62 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Câu 42: Một loại phèn có công thức $K_2SO_4.M_2(SO_4)_3.nH_2O$. Lấy 7,485 gam phèn này nung tới khối lượng không đổi thì còn lại 4,245 gam phèn khan. Mặt khác lấy 7,485 gam phèn đó hòa tan vào nước rồi cho tác dụng với $BaCl_2$ dư thì thu được 6,99 gam kết tủa. Kim loại M và giá trị n lần lượt là

- A. Cr, 24.   B. Al, 24.   C. Fe, 24.   D. Al, 12.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 43: Cho 200 ml dung dịch KOH 0,9M; $Ba(OH)_2$ 0,2M vào 100 ml dung dịch H_2SO_4 0,3M và $Al_2(SO_4)_3$ 0,3M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng kết tủa thu được là:

- A. 9,32 gam.   B. 10,88 gam.   C. 14 gam.   D. 12,44 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 44: Hòa tan 4,6 gam Na vào dung dịch chứa 200 ml dung dịch HCl xM, thu được dung dịch Y. Cho Y tác dụng với 100 ml dung dịch $AlCl_3$ 0,6M, thu được 1,56 gam kết tủa. Giá trị x là:

- A. 0,7.   B. 0,8.   C. 0,5.   D. 1,4.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

A. $V = 22,4(a - b)$.

B. $V = 11,2(a - b)$.

C. $V = 11,2(a + b)$.

D. $V = 22,4(a + b)$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 53: Cho từ từ dung dịch chứa 0,3 mol HCl vào dung dịch chứa m gam hỗn hợp X gồm K_2CO_3 , $NaHCO_3$ thì thấy có 0,12 mol khí CO_2 thoát ra. Cho dung dịch $Ca(OH)_2$ dư vào m/2 gam hỗn hợp X như trên thấy có 17 gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 19,14

B. 38,28.

C. 35,08.

D. 17,54.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 54: Cho từ từ 200 ml dung dịch HCl vào 100 ml dung dịch chứa Na_2CO_3 , K_2CO_3 và $NaHCO_3$ 1M thu được 1,12 lít CO_2 (đktc) và dung dịch X. Cho nước vôi trong dư vào dung dịch X thu được 20 gam kết tủa. Vậy nồng độ mol/l của dung dịch HCl là:

A. 1,0M.

B. 0,75M.

C. 0,5M.

D. 1,25 M.

Câu 55: Thêm từ từ 70 ml dung dịch H_2SO_4 1M vào 100 ml dung dịch Na_2CO_3 1M thu được dung dịch Y. Cho $Ba(OH)_2$ dư vào dung dịch Y thì khối lượng kết tủa thu được là:

A. 22,22 gam. B. 11,82 gam. C. 28,13 gam. D. 16,31 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 56: Trộn 100 ml dung dịch A chứa $KHCO_3$ 1M và K_2CO_3 1M vào 100 ml dung dịch B chứa $NaHCO_3$ 1M và Na_2CO_3 1M, thu được dung dịch C. Nhỏ từ từ 100 ml dung dịch D chứa H_2SO_4 1M và HCl 1M vào C thu được V lít CO_2 (đktc) và dung dịch E; Cho $Ba(OH)_2$ tới dư vào E thu được m gam kết tủa. Giá trị của m và V lần lượt là

A. 82,4 gam và 2,24 lít.

B. 82,4 gam và 5,6 lít.

C. 23,3 gam và 2,24 lít.

D. 59,1 gam và 2,24 lít.

Câu 57: Nhỏ từ từ 500 ml dung dịch Na_2CO_3 0,21M và $KHCO_3$ 0,18M vào cốc chứa 100 ml dung dịch HCl 1,5M, thu được V lít khí (đktc). Giá trị của V là

A. 2,184.

B. 1,008.

C. 1,176.

D. 1,68.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Câu 58: Nhỏ rất từ từ 250 ml dung dịch hỗn hợp X gồm Na_2CO_3 0,4M và $KHCO_3$ 0,6M vào 300 ml dung dịch H_2SO_4 0,35M và khuấy đều, thu được V lít khí CO_2 (đktc) và dung dịch Y. Cho dung dịch $BaCl_2$ dư vào dung dịch Y, thu được m gam kết tủa. Giá trị của V và m lần lượt là:

A. 3,36 và 32,345.

B. 2,464 và 52,045.

C. 3,36 và 7,88.

D. 2,464 và 24,465.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Câu 59: Sục 4,48 lít khí CO_2 (đktc) vào 1 lít dung dịch hỗn hợp $Ba(OH)_2$ 0,12M và NaOH 0,06M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 19,70.

B. 23,64.

C. 7,88.

D. 13,79.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 60: Sục CO_2 vào 200 ml hỗn hợp dung dịch gồm KOH 1M và $Ba(OH)_2$ 0,75M. Sau khi khí bị hấp thụ hoàn toàn thấy tạo 23,64 gam kết tủa. Thể tích khí CO_2 đã dùng (đktc) là:

A. 8,512 lít.

B. 2,688 lít.

C. 2,688 lít hoặc 6,72.

D. 2,688 lít hoặc 8,512 lít.

Câu 61: Sục 13,44 lít CO_2 (đktc) vào 200 ml dung dịch X gồm $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1,5M và NaOH 1M. Sau phản ứng thu được m_1 gam kết tủa và dung dịch X. Cho dung dịch X tác dụng với 200 ml dung dịch BaCl_2 1,2M; KOH 1,5M thu được m_2 gam kết tủa. Giá trị của m_2 là:

A. 39,4 gam. B. 47,28 gam. C. 59,1 gam. D. 66,98 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 62: Sục 4,48 lít CO_2 (đktc) vào 200 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 2x mol/lít và NaOH x mol/lít. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 19,7 gam kết tủa. Giá trị của x là:

A. 0,025 hoặc 0,03.

B. 0,03.

C. 0,025.

D. 0,025 hoặc 0,02.

(Đề thi Đại học lần 2 – THPT Chuyên KHTN, năm 2012 – 2013)

Câu 63: Hấp thụ hoàn toàn 10,8 gam hỗn hợp gồm CO_2 và SO_2 có tỉ khối hơi so với H_2 bằng 27 vào 2 lít dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,075M được kết tủa và dung dịch Y. Biết khi 2 khí này tạo ra kết tủa hay hòa tan kết tủa đều có hiệu suất phản ứng như nhau. Khối lượng dung dịch Y so với khối lượng dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ ban đầu

A. tăng 9,9 gam.

B. tăng 10,8 gam.

C. giảm 20,7 gam.

D. giảm 9,9 gam.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

Câu 64: Một mẫu nước cứng chứa các ion Ca^{2+} , Na^+ , HCO_3^- , Cl^- . Đun sôi mẫu nước trên thu được 2,5 gam kết tủa trắng, cho thêm dung dịch AgNO_3 tới dư vào mẫu nước sau khi đun thu được thêm 4,305 gam kết tủa. Mặt khác, cho dung dịch Na_2CO_3 tới dư vào mẫu ban đầu thì thu được 3 gam kết tủa trắng. Tính số mol mỗi ion trong mẫu nước cứng trên

A. 0,03 mol Ca^{2+} ; 0,02 mol Na^+ ; 0,05 mol HCO_3^- ; 0,03 mol Cl^- .

B. 0,03 mol Ca^{2+} ; 0,015 mol Na^+ ; 0,06 mol HCO_3^- ; 0,03 mol Cl^- .

C. 0,025mol Ca^{2+} ; 0,04 mol Na^+ ; 0,06 mol HCO_3^- ; 0,03 mol Cl^- .

D. 0,025mol Ca^{2+} ; 0,03 mol Na^+ ; 0,05 mol HCO_3^- ; 0,03 mol Cl^- .

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2012 – 2013)

Câu 65: Cho m gam KOH vào 2 lít dung dịch KHCO_3 a mol/l thu được 2 lít dung dịch X. Lấy 1 lít dung dịch X tác dụng với dung dịch BaCl_2 dư thu được 15,76 gam kết tủa. Mặt khác, cho 1 lít dung dịch X vào dung dịch CaCl_2 dư rồi đun nóng, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 10 gam kết tủa. Giá trị của m và a lần lượt là:

A. 8,96 và 0,12.

B. 5,6 và 0,04.

C. 4,48 và 0,06.

D. 5,04 và 0,07.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 66: Dung dịch X chứa các ion: Ba^{2+} , Na^+ , HCO_3^- , Cl^- trong đó số mol Cl^- là 0,24. Cho một nửa dung dịch X tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được 9,85 gam kết tủa. Cho một nửa dung dịch X còn lại tác dụng với dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thu được 15,76 gam kết tủa. Nếu đun sôi dung dịch X đến cạn thì thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là:

A. 15,81.   B. 18,29.   C. 31,62.   D. 36,58.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 67: Hòa tan hết 26,43 gam hỗn hợp bột gồm Mg, Al, Al_2O_3 và MgO bằng 795 ml dung dịch hỗn hợp gồm HCl 0,5M và H_2SO_4 0,75M (vừa đủ). Sau phản ứng thu được dung dịch X và 4,368 lít khí H_2 (ở đktc). Cô cạn dung dịch X thu được khối lượng muối khan là

A. 95,92 gam.   B. 86,58 gam.   C. 100,52 gam.   D. 88,18 gam.

Câu 68: Cho 17,92 gam hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , FeO, Fe, Cu, CuO, Al, Al_2O_3 (trong đó oxi chiếm 25,466% về khối lượng) vào dung dịch HNO_3 loãng dư, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và 1,736 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N_2 và N_2O . Tỉ khối của Z đối với H_2 là 15,29. Cho NaOH tới dư vào Y rồi đun nóng, không thấy có khí thoát ra. Số mol HNO_3 đã phản ứng là

A. 1,215.   B. 1,475.   C. 0,75.   D. 1,392.

Câu 69: Hoà tan hoàn toàn m gam Fe trong dung dịch HNO_3 thấy có 0,3 mol khí NO_2 sản phẩm khử duy nhất thoát ra, nhỏ tiếp dung dịch HCl vừa đủ vào lại thấy có 0,02 mol khí NO duy nhất bay ra. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được chất rắn có khối lượng là:

A. 24,27 gam.   B. 26,92 gam.   C. 19,5 gam.   D. 29,64 gam.

Câu 70: Cho m gam Mg vào 2 lít dung dịch chứa HCl aM và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,075M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch chỉ chứa một chất tan duy nhất và 10,6 gam chất rắn và 7,1 gam hỗn hợp khí N_2O và H_2 . Giá trị của m và a lần lượt là:

A. 25 gam và 1M.   B. 25 gam và 1,15M.
C. 28,8 gam và 1,15M.   D. 28,8 gam và 1M.

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

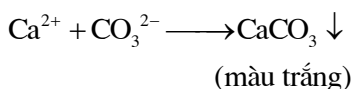
01. B	02. D	03. D	04. B	05. B	06. C	07. C	08. A	09. C	10. D
11. A	12. B	13. B	14. D	15. D	16. B	17. C	18. C	19. C	20. B
21. B	22. A	23. A	24. D	25. D	26. B	27. D	28. C	29. B	30. D
31. D	32. B	33. D	34. A	35. B	36. A	37. D	38. D	39. D	40. D
41. B	42. A	43. D	44. A	45. C	46. B	47. C	48. D	49. D	50. C
51. C	52. A	53. B	54. A	55. C	56. A	57. A	58. A	59. A	60. D
61. C	62. B	63. D	64. A	65. C	66. C	67. D	68. B	69. B	70. A

BÀI GIẢI CHI TIẾT

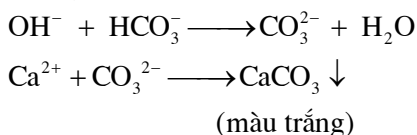
Câu 1:

Hướng dẫn giải

Để thấy ion X không thể là CO_3^{2-} , vì:

Ion X cũng không thể là OH^- , vì:

⇒ Ion X chỉ có thể là Cl^- hoặc NO_3^- . Vậy ion X có điện tích là 1-

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Na}^+} + 2n_{\text{Ca}^{2+}} = n_{\text{HCO}_3^-} + 1.a \Leftrightarrow 0,01 + 2.0,02 = 0,02 + a \Rightarrow a = \boxed{0,03 \text{ mol}}$$

Vậy ion X là $\boxed{\text{NO}_3^-}$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{K}^+} = n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = 2.0,02 + 0,03 = 0,07 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKKL}} m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{K}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 5,435$$

$$\Leftrightarrow 64.0,02 + 39.0,03 + 35,5n_{\text{Cl}^-} + 96n_{\text{SO}_4^{2-}} = 5,435 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} n_{\text{Cl}^-} = \boxed{0,03 \text{ mol}} \text{ và } n_{\text{SO}_4^{2-}} = \boxed{0,02 \text{ mol}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, 300 ml dung dịch X được tạo thành từ 100 ml dung dịch mỗi axit: HCl 0,3M, H_2SO_4 0,2M, H_3PO_4 0,1M. Trong 300 ml dung dịch X có:

$$\xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + 3n_{\text{H}_3\text{PO}_4} = 0,1.(0,3 + 0,2.2 + 0,1.3) = 0,1 \text{ mol}$$

Trong V lít dung dịch Y có:

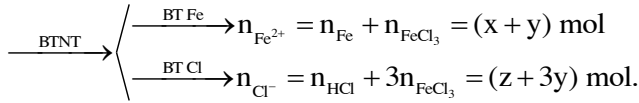
$$\xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = V.(0,1 + 0,2.2) = 0,5V \text{ mol.}$$

Phản ứng trung hòa xảy ra khi: $n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+} \Rightarrow 0,5V = 0,1 \Rightarrow V = 0,2 \text{ lít} = \boxed{200 \text{ ml}}$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Dung dịch sau phản ứng có chứa chất tan duy nhất là FeCl₂.

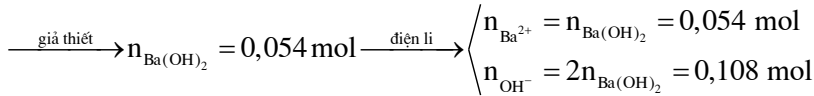
Áp dụng bảo toàn điện tích trong muối FeCl₂, ta có:

$$2n_{\text{Fe}^{2+}} = n_{\text{Cl}^-} \Rightarrow 2(x + y) = 3y + z \Rightarrow \boxed{2x = y + z}$$

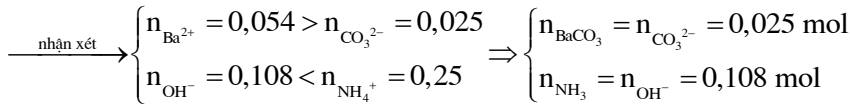
Câu 5:

Hướng dẫn giải

Trong 200 ml dung dịch X có:

Căn cứ vào giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của dung dịch X với dung dịch Ba(OH)₂, ta có:

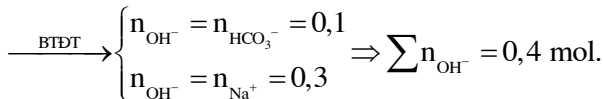
$$\Rightarrow m_{\text{đ gi ảm}} = m_{\text{BaCO}_3 \downarrow} + m_{\text{NH}_3 \uparrow} = 0,025 \cdot 197 + 0,108 \cdot 17 = \boxed{6,761 \text{ gam}}$$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng: ion HCO₃⁻ phản ứng với ion OH⁻ tạo ra CO₃²⁻; Ba²⁺ phản ứng tạo kết tủa với các ion SO₄²⁻, SO₃²⁻ có trong dung dịch X, ion CO₃²⁻ có sẵn trong X và mới sinh ra. Dung dịch sau phản ứng chỉ còn Na⁺ và OH⁻.

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng và bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng, ta có:

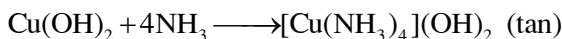
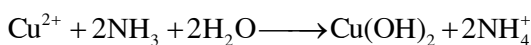
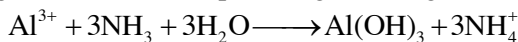

$$\xrightarrow{\text{BT OH}} 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = \sum n_{\text{OH}^-} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{đ Ba(OH)}_2} = \boxed{0,2 \text{ lít}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng khi cho X cho X phản ứng với dung dịch NH₃ dư :

Khi cho X tác dụng với dung dịch BaCl₂, xảy ra phản ứng giữa ion SO₄²⁻ với ion Ba²⁺, tạo kết tủa BaSO₄. Khi cho X tác dụng với dung dịch NH₃ dư, xảy ra phản

ứng giữa ion Al^{3+} , Cu^{2+} với dung dịch NH_3 tạo kết tủa $\text{Al}(\text{OH})_3$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$, sau đó $\text{Cu}(\text{OH})_2$ tan hết do hiện tượng tạo phức đồng – amoniac $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4]_2(\text{OH})_2$. Theo giả thiết, suy ra trong 500 mol dung dịch X có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = \frac{7,8}{78} = 0,1 \text{ mol và } n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,05 \cdot 2 = 0,1 \text{ mol.}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn khối lượng cho 500 ml dung dịch X, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Al}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \\ 27n_{\text{Al}^{3+}} + 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 96n_{\text{SO}_4^{2-}} + 62n_{\text{NO}_3^-} = 37,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^-} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy nồng độ của ion nitrat là: $[\text{NO}_3^-] = \frac{0,3}{0,5} = \boxed{0,6\text{M}}$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Khi ion Ca^{2+} bị loại bỏ hết ra khỏi dung dịch X, dung dịch thu được chỉ chứa ion dương là Na^+ . Ta thấy ion Na^+ (0,07 mol) trung hòa điện tích vừa đủ với các ion âm là Cl^- (0,06 mol), NO_3^- (0,01 mol). Nên ion HCO_3^- đã bị loại bỏ ra khỏi dung dịch X bằng cách tác dụng với ion OH^- để chuyển thành ion CO_3^{2-} rồi sau đó chuyển vào kết tủa CaCO_3 . Ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{HCO}_3^-} = 0,006 \\ 2n_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = n_{\text{OH}^-} = 0,006 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = 0,003 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = \boxed{0,222 \text{ gam}}$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Trong 710 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M có:

$$n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = 0,71 \text{ mol} \xrightarrow{\text{điện li}} \begin{cases} n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = 0,71 \text{ mol} \\ n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = 1,42 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của Ba^{2+} với ion SO_4^{2-} , ta có:

$$n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,71 > n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,25 \Rightarrow n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,25 \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + m_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 233n_{\text{BaSO}_4} + 107n_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + 78n_{\text{Al}(\text{OH})_3}$$

$$\Leftrightarrow 233 \cdot 0,25 + 107 \cdot 0,15 + 78n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 92,24 \Leftrightarrow n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0,23 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT OH}} n_{\text{OH}^-} = 3n_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + 3n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + 4n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} \Leftrightarrow 1,42 = 0,45 + 0,69 + 4n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{Al}(\text{OH})_3} + n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} \Leftrightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 0,23 + n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}^{3+}} = \boxed{0,3 \text{ mol}} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow 0,45 + 0,9 = 0,5 + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} = \boxed{0,85 \text{ mol}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, hỗn hợp chất rắn gồm các chất với số mol là:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Na}_2\text{O}} = \frac{6,2}{62} = 0,1 \text{ mol và } n_{\text{NH}_4\text{Cl}} = \frac{5,35}{53,5} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{NaHCO}_3} = \frac{8,4}{84} = 0,1 \text{ mol và } n_{\text{BaCl}_2} = \frac{20,8}{208} = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Sau khi hòa tan X vào nước thu được dung dịch Y, trong dung dịch này chắc chắn sẽ có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{Na}^+} = n_{\text{NaHCO}_3} + 2n_{\text{Na}_2\text{O}} = 0,1 + 2.0,1 = 0,3 \\ \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{NH}_4\text{Cl}} + 2n_{\text{BaCl}_2} = 0,1 + 2.0,1 = 0,3 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{Na}^+} = n_{\text{Cl}^-} = 0,3 \text{ mol}$$

Vậy dung dịch Y đã trung hòa điện tích nên Y chỉ chứa Na^+ và Cl^- . Khối lượng chất tan trong Y là:

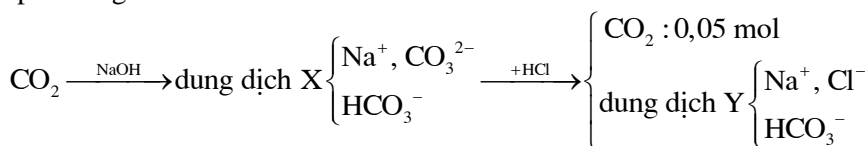
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{chất tan}} = m_{\text{Na}^+} + m_{\text{Cl}^-} = 0,3.23 + 0,3.35,5 = \boxed{17,55 \text{ gam}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Cho từ từ 0,2 mol HCl vào dung dịch X chỉ thu được 0,05 mol CO_2 , chứng tỏ trong X có ion CO_3^{2-} , ion âm còn lại là HCO_3^- và tất nhiên ion dương trong X là Na^+ .

Sơ đồ phản ứng:

Cách 1: Bảo toàn điện tích trong phản ứng của X với dung dịch HCl và bảo toàn điện tích trong dung dịch X

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của X với dung dịch HCl và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{H}^+} - n_{\text{CO}_2} = 0,2 - 0,05 = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{CO}_2 \text{ ban đầu}} - n_{\text{CO}_2} = 0,6 - 0,15 = 0,45 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

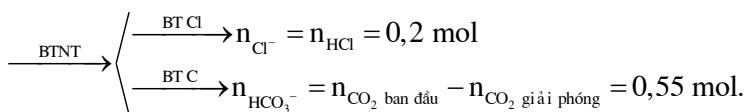
$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Na}^+} = 2n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{HCO}_3^-} = 2.0,15 + 0,45 = 0,75 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{Na}^+} = n_{\text{NaOH}} = 0,75 \text{ mol} \Rightarrow [\text{NaOH}] = \frac{0,75}{2} = \boxed{1,5\text{M}}$$

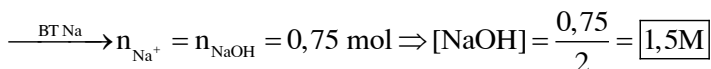
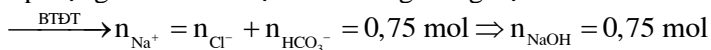
Cách 2: Bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng (dung dịch Y)

Dung dịch Y chứa Na^+ , Cl^- và HCO_3^- , ta có:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Cl và C, ta thấy trong dung dịch Y có:

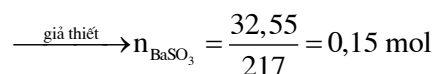
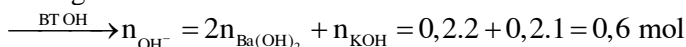
Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch Y và bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết:

Theo giả thiết, suy ra: Khí X là SO_2 , kết tủa là BaSO_3 , dung dịch Y có chứa ion HSO_3^- , Ba^{2+} , K^+ (vì khi cho dung dịch NaOH vào Y thấy xuất hiện kết tủa). Như vậy ion OH^- ban đầu đã phản ứng hết.

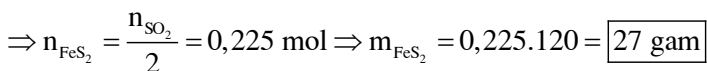
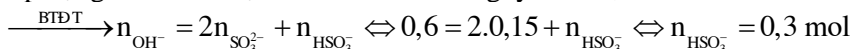
Số mol SO_3^{2-} tạo ra trong phản ứng của SO_2 với dung dịch chứa Ba(OH)_2 và KOH là: $n_{\text{SO}_3^{2-}} = n_{\text{BaSO}_3} = 0,15 \text{ mol}$.

Để tính số mol của SO_2 , ta có thể đi theo một trong hai hướng sau:

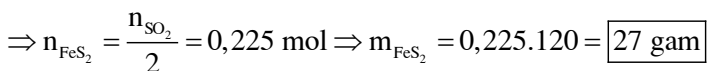
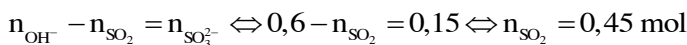
Hướng 1: Áp dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố S

Khi cho SO_2 vào X, đã xảy ra phản ứng và ion OH^- đã được thay thế bởi ion SO_3^{2-} và HSO_3^- .

Áp dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố S, ta có:

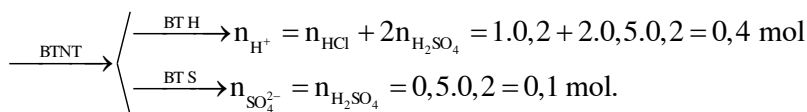
Hướng 2: Sử dụng kết quả $n_{\text{OH}^-} - n_{\text{SO}_2} = n_{\text{SO}_3^{2-}}$ và bảo toàn nguyên tố S, ta có:

Câu 13:

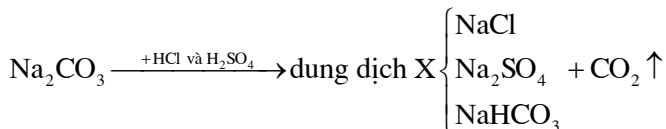
Hướng dẫn giải

Trong dung dịch hỗn hợp các axit có:

Trong dung dịch Na_2CO_3 có: $n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 1.0,3 = 0,3 \text{ mol}$.

Sơ đồ phản ứng:

Sử dụng kết quả của bài tập cho từ từ H^+ vào dung dịch chứa CO_3^{2-} , ta có:

$$n_{\text{H}^+} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 0,4 = 0,3 + n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = \boxed{2,24 \text{ lít}}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C cho toàn bộ quá trình phản ứng và bảo toàn nhóm SO_4^{2-} , ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{BaCO}_3} \Leftrightarrow 0,3 = 0,1 + n_{\text{BaCO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTS}} n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{BaCO}_3} = 0,1.233 + 0,2.197 = \boxed{62,7 \text{ gam}}$$

Ở bài tập này, nếu không lập sơ đồ phản ứng, học sinh sẽ rất dễ bỏ qua kết tủa BaSO_4 . Khi đó kết quả là A, nhưng đó là kết quả sai!

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng là K phản ứng với HCl, nếu HCl hết thì K sẽ phản ứng với H_2O .

Khí tạo ra là khí H_2 . Dung dịch X chứa ion K^+ , Cl^- và có thể có cả OH^- .

$$\xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{K}} = 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2} = 0,1.22,4 = \boxed{2,24 \text{ lít}}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

$$n_{\text{K}^+} = n_{\text{Cl}^-} + n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow 0,2 = 0,1 + n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow n_{\text{OH}^-} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{K}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{OH}^-} = 0,2.39 + 0,1.35,5 + 0,1.17 = \boxed{13,05 \text{ gam}}$$

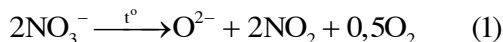
Câu 15:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của các muối nitrat là $\text{M}(\text{NO}_3)_n$.

Vì kim loại tạo muối nitrat là Mg, Cu, Al, nên khi nhiệt phân muối của chúng sẽ thu được oxit, hỗn hợp khí NO_2 và O_2

Bản chất nhiệt phân muối $\text{M}(\text{NO}_3)_n$:

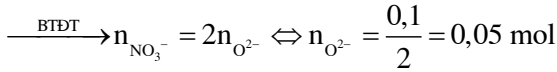

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{M}} + m_{\text{NO}_3^-} = m_{\text{M}(\text{NO}_3)_n} \Leftrightarrow m + m_{\text{NO}_3^-} = m + 6,2$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{NO}_3^-} = 6,2 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^-} = \frac{6,2}{62} = 0,1 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích, ta có:

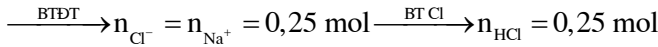
$$\Rightarrow m_{\text{M}_2\text{O}_n} = m_{\text{M}} + m_{\text{O}^{2-}} = m + 0,05 \cdot 16 = \boxed{(m + 0,8) \text{ gam}}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Hòa tan hoàn toàn Al, Al₂O₃ vào 500 ml dung dịch NaOH 0,5M; dung dịch D thu được có chứa Na⁺(0,25 mol), AlO₂⁻ và có thể còn OH⁻ dư. Cho HCl vào D để thu được lượng kết tủa lớn nhất thì H⁺ phản ứng vừa hết với OH⁻ và AlO₂⁻, nên dung dịch sau phản ứng chỉ còn Na⁺ và Cl⁻.

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng và bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$\Rightarrow V_{\text{dd HCl 2M}} = \frac{0,25}{2} = \boxed{0,125 \text{ lít}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Khi cho 100 ml dung dịch HCl 1M (0,1 mol HCl) vào dung dịch X thì bắt đầu có kết tủa, chứng tỏ trong X có chứa 0,1 mol OH⁻. Như vậy, trong X có OH⁻, [Al(OH)₄]⁻ và Na⁺.

Khi cho 300 ml HCl 1M (0,3 mol H⁺) hoặc 700 ml HCl 1M (0,7 mol H⁺) thì có 0,1 mol H⁺ phản ứng với 0,1 mol OH⁻, còn lại 0,2 mol H⁺ hoặc 0,6 mol H⁺ phản ứng với [Al(OH)₄]⁻ tạo ra lượng kết tủa như nhau. Chứng tỏ: Khi dùng 0,2 mol H⁺ phản ứng với ion [Al(OH)₄]⁻ thì [Al(OH)₄]⁻ chưa kết tủa hết, còn khi dùng 0,6 mol H⁺ phản ứng với ion [Al(OH)₄]⁻ thì [Al(OH)₄]⁻ chuyển hết thành kết tủa sau đó kết tủa bị tan một phần.

Trong phản ứng của 0,2 mol H⁺ với [Al(OH)₄]⁻, ta có:

$$n_{\text{Al(OH)}_3} = n_{[\text{Al(OH)}_4]^- \text{ phản ứng}} = n_{\text{H}^+} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,2 \cdot 78 = \boxed{15,6 \text{ gam}}$$

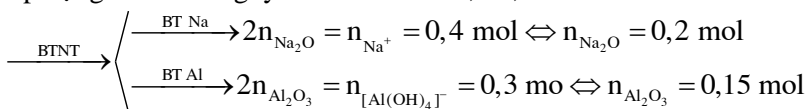
Trong phản ứng của 0,6 mol H⁺ với [Al(OH)₄]⁻, ta có:

$$n_{\text{H}^+} = 4n_{[\text{Al(OH)}_4]^- / \text{X}} - 3n_{\text{Al(OH)}_3} \Leftrightarrow 0,6 = 4n_{[\text{Al(OH)}_4]^- / \text{X}} - 0,6 \Rightarrow n_{[\text{Al(OH)}_4]^- / \text{X}} = 0,3 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Na, Al, ta có:

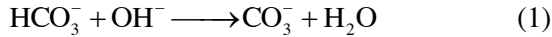
$$\Rightarrow m_{(\text{Na}_2\text{O}, \text{Al}_2\text{O}_3)} = m_{\text{Na}_2\text{O}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,2 \cdot 62 + 0,15 \cdot 102 = \boxed{27,7 \text{ gam}}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Dung dịch X tác dụng với dung dịch BaCl₂ dư, thu được 0,06 mol BaCO₃ kết tủa. Còn khi X tác dụng với dung dịch CaCl₂ dư, đun nóng lại thu được 0,07 mol kết tủa, tức tăng thêm 0,01 mol kết tủa. Chứng tỏ trong dung dịch X có các ion CO₃²⁻, HCO₃⁻ và ion Na⁺.

Các phản ứng:

$$0,06 \longleftarrow 0,06$$

$$0,06 \longleftarrow 0,06$$

$$0,02 \longleftarrow 0,01$$

Theo (2), (3), (4), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ trong X}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{HCO}_3^- \text{ trong X}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{NaHCO}_3 \text{ ban đầu}} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ trong X}} + n_{\text{HCO}_3^- \text{ trong X}} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow [\text{NaHCO}_3] = a = \frac{0,08.2}{2} = \boxed{0,08\text{M}}$$

Theo (1), ta có:

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = n_{\text{OH}^-} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ trong X}} = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{NaOH}} = 2.0,06.40 = \boxed{4,8 \text{ gam}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

$$\begin{array}{l} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} = 0,612 \text{ mol} \\ n_{\text{Al(OH)}_3} = \frac{8,424}{78} = 0,108 \text{ mol} \\ n_{\text{BaSO}_4} = \frac{33,552}{233} = 0,144 \text{ mol} \end{array} \right. \end{array}$$

Khi cho E tác dụng với dung dịch NaOH, kết tủa thu được là Al(OH)₃. Còn khi E tác dụng với dung dịch BaCl₂, kết tủa thu được là BaSO₄.

Theo bảo toàn nhóm SO₄²⁻, ta có: n_{SO₄²⁻} = n_{BaSO₄} = 0,144 mol.

Theo bảo toàn nguyên tố Al và nhóm OH⁻, ta có:

$$4n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{OH}^-} + n_{\text{Al(OH)}_3} \Leftrightarrow 4n_{\text{Al}^{3+}} = 0,612 + 0,108 \Leftrightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 0,18 \text{ mol.}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch E, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 3.0,18 = n_{\text{Cl}^-} + 2.0,144 \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} = 0,252 \text{ mol}$$

Suy ra: $n_{\text{AlCl}_3} : n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{n_{\text{Cl}^-}}{3} : \frac{n_{\text{SO}_4^{2-}}}{3} = \boxed{7:4}$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{giả thiết}} & \left\{ \begin{aligned} n_{\text{HCO}_3^-} &= n_{\text{NaHCO}_3} = 0,1.0,3 = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} &= n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = 0,2.0,3 = 0,06 \text{ mol} \end{aligned} \right. \\ \xrightarrow{\text{BTNT}} & \left\{ \begin{aligned} n_{\text{H}^+} &= n_{\text{HCl}} + n_{\text{NaHSO}_4} = 0,1.0,2 + 0,1.0,6 = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} &= n_{\text{NaHSO}_4} = 0,1.0,6 = 0,06 \text{ mol.} \end{aligned} \right. \end{aligned}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng cho từ từ dung dịch HCl, NaHSO₄ vào NaHCO₃, K₂CO₃ dung dịch, ta có:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}^+} - n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,08 - 0,06 = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = 0,02.22,4 = \boxed{0,448 \text{ lít}}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{HCO}_3^-} = (0,03 + 0,06 - 0,02) = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow \begin{array}{|l} \text{Na}^+, \text{K}^+, \text{Cl}^- \\ \text{SO}_4^{2-} : 0,06 \text{ mol} \\ \text{HCO}_3^- : 0,07 \text{ mol} \end{array}$$

dung dịch X

Khi thêm 100 ml hỗn hợp KOH 0,6M (0,06 mol); BaCl₂ 1,5M (0,15 mol) vào X:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{biện luận}} & n_{\text{HCO}_3^-} = 0,07 > n_{\text{OH}^-} = 0,06 \Rightarrow n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} = n_{\text{OH}^-} = 0,06 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{biện luận}} & n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,15 > n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} + n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,12 \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{BaCO}_3} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{BaSO}_4} = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow m_{\text{kết tủa}} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{BaCO}_3} = 0,06.233 + 0,06.197 = \boxed{25,8 \text{ gam}}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

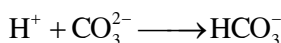
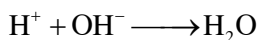
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{aligned} n_{\text{Ba(OH)}_2} &= 0,1.0,2 = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{NaHCO}_3} &= 0,1.0,3 = 0,03 \text{ mol} \end{aligned} \right. \xrightarrow{\text{điện li}} \left\{ \begin{aligned} n_{\text{Ba}^{2+}} &= n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{OH}^-} &= 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{HCO}_3^-} &= n_{\text{NaHCO}_3} = 0,03 \text{ mol} \end{aligned} \right.$$

Giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng của OH⁻ và HCO₃⁻, ta có:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{nhận xét}} & n_{\text{OH}^-} = 0,04 > n_{\text{HCO}_3^-} = 0,03 \Rightarrow n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ sinh ra}} = n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{OH}^- \text{ phản ứng}} = 0,03 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{nhận xét}} & n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,02 < n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ sinh ra}} = 0,03 \Rightarrow n_{\text{BaCO}_3 \downarrow} = 0,02 \text{ mol.} \end{aligned}$$

Vậy trong dung dịch X có chứa: 0,01 mol OH⁻, 0,01 mol CO₃²⁻, 0,03 mol Na⁺.

Khi cho từ từ HCl vào dung dịch X đến khi bắt đầu thoát khí, xảy ra các phản ứng:

$$\Rightarrow n_{H^+} = n_{OH^-} + n_{CO_3^{2-}} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd HCl } 0,25M} = \frac{0,02}{0,25} = 0,08 \text{ lít} = \boxed{80 \text{ ml}}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, lượng CO₂ tham gia phản ứng khác nhau nhưng lại thu được lượng kết tủa như nhau, chứng tỏ: Khi cho 0,336 lít CO₂ (0,015 mol) vào dung dịch A (TN₁) chỉ tạo ra kết tủa BaCO₃. Còn khi cho 1,456 lít CO₂ (0,065 mol) vào dung dịch A (TN₂) đã có hiện tượng hòa tan một phần kết tủa BaCO₃ để tạo ra Ba(HCO₃)₂. Như vậy, ở TN₂ ion OH⁻ đã phản ứng hết và lượng CO₃²⁻ tạo ra ở hai thí nghiệm là như nhau.

Trong dung dịch A, ta có: $n_{OH^-} = n_{NaOH} + 2n_{Ba(OH)_2} = 0,2V + 0,1V \cdot 2 = 0,4V$ (mol).

+ Ở TN₁: Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO_3^{2-}} = n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 0,015 \text{ mol}$$

+ Ở TN₂: Áp dụng kết quả của bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{OH^-} = n_{CO_3^{2-}} + n_{CO_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{OH^-} = 0,015 + 0,065 = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow 0,4V = 0,08 \Leftrightarrow V = 0,2 \text{ lít} = \boxed{200 \text{ ml}}$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Trong dung dịch NaOH và Ba(OH)₂, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{Ba(OH)_2} = 0,1 \cdot 0,2 = 0,02 \text{ mol} \xrightarrow{\text{điện li}} n_{Ba^{2+}} = n_{Ba(OH)_2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT OH} n_{OH^-} = n_{KOH} + 2n_{Ba(OH)_2} = 0,2 \cdot 0,2 + 2 \cdot 0,1 \cdot 0,2 = 0,08 \text{ mol}$$

Số mol CO₂ cho vào dung dịch kiềm: $0,005 \leq n_{CO_2} \leq 0,065$.

Lượng kết tủa BaCO₃ đạt cực đại khi:

$$n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 0,02 \Rightarrow m_{BaCO_3, \text{max}} = 0,02 \cdot 197 = 3,94 \text{ gam.}$$

+ Nếu $n_{CO_2} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow n_{BaCO_3} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,985 \text{ gam.}$

+ Nếu $n_{CO_2} = 0,065 \text{ mol}$ thì:

$$n_{CO_3^{2-}} = n_{OH^-} - n_{CO_2} = 0,08 - 0,065 = 0,015 \Rightarrow n_{BaCO_3} = 0,015 \Rightarrow m_{BaCO_3} = 2,955 \text{ gam}$$

Vậy lượng kết tủa cực tiểu là $m_{BaCO_3, \text{min}} = 0,985 \text{ gam.}$

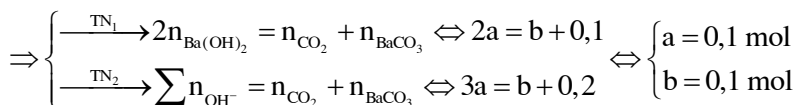
Suy ra lượng kết tủa thu được là: $\boxed{0,985 \leq m \leq 3,94}$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

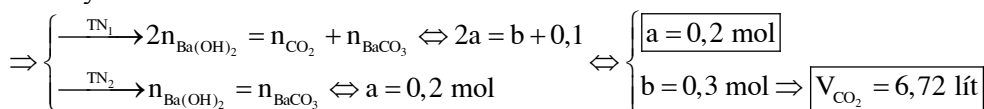
Cùng một lượng CO₂, phản ứng với hai dung dịch kiềm khác nhau nhưng có chứa lượng Ba(OH)₂ như nhau, ở TN₁ thu được lượng kết tủa BaCO₃ (0,1 mol), ít hơn lượng kết tủa BaCO₃ (0,2 mol) ở TN₂. Suy ra ở TN₁ đã có hiện tượng hòa tan kết tủa, ở TN₂ có thể chưa có hoặc đã có hiện tượng hòa tan kết tủa.

Nếu ở TN₂ đã có hiện tượng hòa tan kết tủa thì:

Trường hợp này **không** thỏa mãn vì $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{Ba(OH)}_2}$ nên không có hiện tượng hòa tan kết tủa.

Như vậy, ở TN₂ chưa có hiện tượng hòa tan kết tủa. Suy ra ion Ba²⁺ trong Ba(OH)₂ đã chuyển hết vào kết tủa. Ta có:

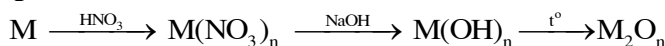

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Thay các kim loại Cu, Fe, Al, Mg bằng 1 kim loại M.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn điện tích và electron, ta có:

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ trong muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}} = 3 \cdot \frac{8,96}{22,4} = 1,2 \text{ mol}$$

Khi chuyển từ muối nitrat thành oxit, ion NO₃⁻ đã được thay thế bằng ion O²⁻, nên theo bảo toàn điện tích, ta có:

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ trong muối}} = 2n_{\text{O}^{2-} \text{ trong oxit}} \Leftrightarrow n_{\text{O}^{2-} \text{ trong oxit}} = \frac{1,2}{2} = 0,6 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

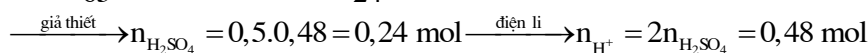
$$m_{\text{M}_2\text{O}_n} = m_{\text{M}} + m_{\text{O}^{2-} \text{ trong oxit}} = 20 + 0,6 \cdot 16 = \boxed{29,6 \text{ gam}}$$

Câu 26:

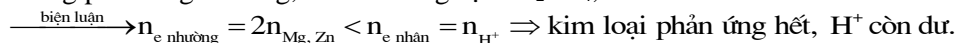
Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

$$\frac{4,93}{65} (\text{mol}) < n_{(\text{Mg}, \text{Zn})} < \frac{4,93}{24} (\text{mol}) \Rightarrow 0,076 (\text{mol}) < n_{(\text{Mg}, \text{Zn})} < 0,205 (\text{mol})$$

Trong phản ứng của Mg, Zn với dung dịch H₂SO₄, ta có:

Sau phản ứng của Mg, Zn với H₂SO₄, dung dịch trong cốc chứa các loại ion là Mg²⁺, Zn²⁺, H⁺, SO₄²⁻.

Khi cho tiếp V ml dung dịch hỗn hợp KOH 0,1M và NaOH 0,7M vào cốc để kết tủa hết các ion Mg²⁺ và Zn²⁺ thì xảy ra các phản ứng của ion OH⁻ với ion H⁺, Zn²⁺, Mg²⁺, do đó dung dịch thu được sau phản ứng chỉ chứa các ion K⁺, Na⁺, SO₄²⁻.

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng, ta có:

$$2n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{K}^+} + n_{\text{Na}^+} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,24 = 0,1V + 0,7V \Rightarrow V = 0,6 \text{ lít} = \boxed{600 \text{ ml}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp Fe, Fe_xO_y thành hỗn hợp gồm Fe và O.

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 10,8 \\ \xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 10,8 \\ 3n_{\text{Fe}} - 2n_{\text{O}} = 3,0,05 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Vận dụng kết quả ở ví dụ 17, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{O}^{2-}} + 4n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{O}} + 4n_{\text{NO}} = 2,0,15 + 4,0,05 = \boxed{0,5 \text{ mol}}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

Thứ tự khử trên catot: Cu²⁺ > H₂O ; Thứ tự oxi hóa trên anot: Cl⁻ > H₂O .

Dung dịch X sau phản ứng điện phân hòa tan được Al₂O₃, chứng tỏ trong X chứa axit (H⁺) hoặc bazơ (OH⁻) .

Nếu dung dịch X chứa OH⁻ thì khí sinh ra ở anot là Cl₂ (0,3 mol). Trong dung dịch X chứa các ion âm là SO₄²⁻ và OH⁻ và ion dương là Na⁺. Vậy ion Cl⁻ trong NaCl đã được thay thế bằng ion SO₄²⁻ và OH⁻ .

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau điện phân và trong phản ứng của Al₂O₃ với OH⁻ , ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{Cl}_2} = 2,0,3 = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{OH}^-} = n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 2,0,2 = 0,4 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTS}} n_{\text{CuSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,1 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTCl}} n_{\text{NaCl}} = n_{\text{Cl}^-} = 0,6 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{CuSO}_4} + m_{\text{NaCl}} = 0,1.160 + 0,6.58,5 = \boxed{51,1 \text{ gam}}$$

Nếu dung dịch sau điện phân chứa H⁺ thì khí sinh ra là Cl₂ và O₂.

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn điện tích ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+} = 3n_{\text{Al}^{3+}} = 3.2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 1,2 \\ n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-} \text{ trong H}_2\text{O}} = 2.2n_{\text{O}_2} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Cl}_2} = 0 \text{ mol} \Rightarrow (\text{loại}).$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng của X với HNO₃, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 160n_{\text{Cu}_2\text{S}} + 120n_{\text{FeS}_2} = 12,8 \\ \xrightarrow{\text{BTE}} 10n_{\text{Cu}_2\text{S}} + 15n_{\text{FeS}_2} = n_{\text{NO}_2} = 1,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}_2\text{S}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{FeS}_2} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

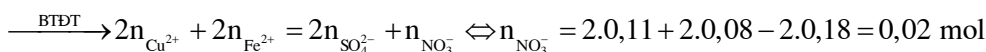
Dung dịch Y gồm Fe³⁺, Cu²⁺, SO₄²⁻, NO₃⁻, H⁺. Khi cho Cu (tối đa) vào Y, Cu bị oxi hóa bởi (H⁺, NO₃⁻) và Fe³⁺. Vậy bản chất của bài toán là: Hỗn hợp Cu₂S, FeS₂ và Cu tác dụng với dung dịch HNO₃, giải phóng hỗn hợp khí NO, NO₂ và tạo ra dung

dịch muối (Z). Dung dịch Z có các ion Fe^{2+} , Cu^{2+} , SO_4^{2-} , ion còn lại là H^+ hoặc NO_3^- . Vì $2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} > 2n_{\text{SO}_4^{2-}}$ nên ion còn lại trong dung dịch Z là ion âm để cân bằng điện tích, đó là ion NO_3^- .

Áp dụng bảo toàn electron và bảo toàn điện tích trong dung dịch Z, ta có:

$$\Leftrightarrow 10.0,02 + 14.0,08 + 2.0,07 = 1,4 + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = 0,02 \text{ mol}$$

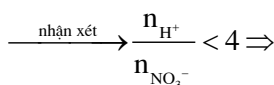
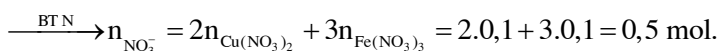
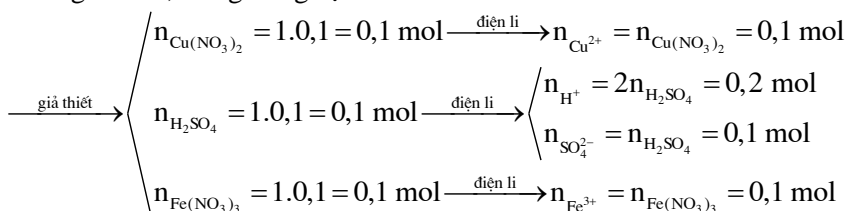
Áp dụng bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_2} + n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_3^-} = 1,4 + 0,02 + 0,02 = \boxed{1,44 \text{ mol}}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, trong dung dịch X có:

Lượng electron trao đổi tính theo H^+ .

Sau phản ứng của m gam Fe với dung dịch X thu được 0,69m gam hỗn hợp kim loại, đó là Cu và Fe dư. Vì Fe dư nên trong dung dịch Y chỉ có muối Fe(II).

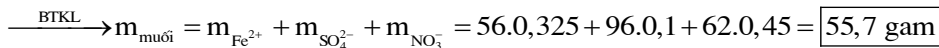
Vi Fe dư nên H^+ phản ứng hết, ta có:

$$n_{\text{NO}_3^- \text{ phản ứng}} = \frac{1}{4} n_{\text{H}^+} = \frac{1}{4} . 0,2 = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- \text{ dư}} = 0,5 - 0,05 = 0,45 \text{ mol.}$$

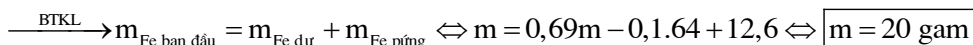
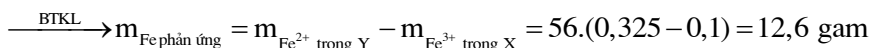
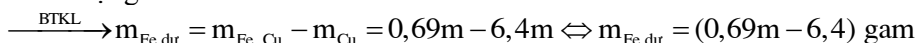
Dung dịch Y có chứa Fe^{2+} , SO_4^{2-} , NO_3^- .

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch Y, ta có:

$$2n_{\text{Fe}^{2+}} = n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = \frac{2.0,1 + 0,45}{2} = 0,325 \text{ mol}$$

Khối lượng Fe ban đầu là:

Chuyên đề 7:

QUY ĐỔI HÓA HỌC

Chuyên đề gồm 60 trang

I. PHƯƠNG PHÁP QUY ĐỔI

1. Nội dung phương pháp quy đổi

- Cơ sở của phương pháp quy đổi là định luật bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố.
- + Định luật bảo toàn khối lượng: Trong phản ứng hóa học, tổng khối lượng chất tham gia phản ứng bằng tổng khối lượng sản phẩm tạo thành. Suy ra: Khi chuyển đổi hỗn hợp này thành hỗn hợp khác thì khối lượng được bảo toàn.
- + Định luật bảo toàn nguyên tố: Trong phản ứng hóa học, các nguyên tố được bảo toàn. Suy ra: khi chuyển đổi hỗn hợp này thành hỗn hợp khác thì nguyên tố được bảo toàn.
- Như vậy, khi chuyển đổi (quy đổi) hỗn hợp này thành hỗn hợp khác thì khối lượng và nguyên tố được bảo toàn.
- **Phương pháp quy đổi** là phương pháp chuyển đổi các chất phản ứng hoặc các chất sản phẩm thành các chất tương đương trên cơ sở bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố.

2. Ưu điểm của phương pháp quy đổi

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ 1: Hỗn hợp X gồm 1 mol aminoaxit no, mạch hở và 1 mol amin no, mạch hở. X có khả năng phản ứng tối đa với 2 mol HCl hoặc 2 mol NaOH. Đốt cháy hoàn toàn X thu được 6 mol CO₂, x mol H₂O và y mol N₂. Các giá trị x, y tương ứng là
A. 8 và 1,0.   **B.** 8 và 1,5.   **C.** 7 và 1,0.   **D.** 7 và 1,5.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương pháp thông thường

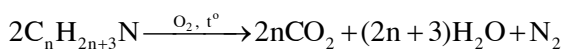
Theo giả thiết:

$$\frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{amino axit}}} = \frac{2}{1} \Rightarrow \text{Amino axit có hai nhóm } -\text{COOH.}$$

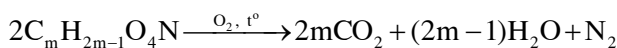
$$\frac{n_{\text{HCl}}}{n_{\text{amin}} + n_{\text{amino axit}}} = \frac{2}{1+1} = 1 \Rightarrow \text{Amino axit và amin đều có 1 nhóm } -\text{NH}_2.$$

Như vậy amin là no, mạch hở, đơn chức, có công thức là C_nH_{2n+3}N, aminno axit là no, mạch hở, có 1 nhóm – NH₂ và 2 nhóm – COOH, có công thức là C_mH_{2m-1}O₄N.

Sơ đồ phản ứng:

$$1 \longrightarrow n \longrightarrow \frac{2n+3}{2} \longrightarrow \frac{1}{2}$$

$$1 \longrightarrow m \longrightarrow \frac{2m-1}{2} \longrightarrow \frac{1}{2}$$

Theo sơ đồ phản ứng, ta thấy: $\begin{cases} n_{N_2} = 0,5 + 0,5 = 1 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = (m+n) = 6 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow n_{H_2O} = \frac{2n+3}{2} + \frac{2m-1}{2} = (m+n) + 1 = 6 + 1 = 7 \text{ mol}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp quy đổi

Theo giả thiết, X gồm amin no, mạch hở và amino axit no, mạch hở.

Mặt khác: $\frac{n_{HCl}}{n_X} = 1; \frac{n_{NaOH}}{n_X} = 1 \Rightarrow$ Coi X là hỗn hợp hai amino axit no, mạch hở, chứa

1 nhóm –COOH và 1 nhóm –NH₂ có công thức phân tử là C_nH_{2n+1}O₂N.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO_2} = \bar{n} \cdot n_{C_nH_{2n+1}O_2N} \Leftrightarrow \bar{n} = \frac{6}{3} = 3$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, kết hợp với $\bar{n} = 3$, ta có:

$$2n_{H_2O} = (2\bar{n} + 1) \cdot n_{C_nH_{2n+1}O_2N} \Leftrightarrow n_{H_2O} = \frac{(2 \cdot 3 + 1) \cdot 2}{2} = 7 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$2n_{N_2} = n_{C_nH_{2n+1}O_2N} \Leftrightarrow n_{N_2} = \frac{2}{2} = 1 \text{ mol}$$

b. Nhận xét

+ **Với cách 1:** Ta đi tìm công thức tổng quát của amin và amino axit. Việc xây dựng công thức của amin thì khá đơn giản vì đó là amin no, đơn chức (dạng quen thuộc). Nhưng xây dựng công thức của amino axit no, mạch hở chứa 1 nhóm –NH₂ và 2 nhóm –COOH thì phức tạp hơn, chắc chắn có nhiều học sinh sẽ lúng túng (vì đây không phải là dạng công thức quen thuộc). Cách đơn giản nhất là lấy một ví dụ cụ thể, chẳng hạn là H₂NCH(COOH)₂, rồi từ đó suy ra công thức tổng quát. Sau khi xây dựng được công thức của các chất trong X, ta phải tiếp tục lập sơ đồ phản ứng cháy để tìm số mol của H₂O và N₂. Như vậy, làm theo cách 1 sẽ mất thời gian vào việc lập công thức và viết sơ đồ đốt cháy X để tính toán.

+ **Với cách 2:** Nhận thấy $\begin{cases} n_{HCl} = n_X \\ n_{NaOH} = n_X \end{cases}$. Mặt khác đề cho các chất trong X là no,

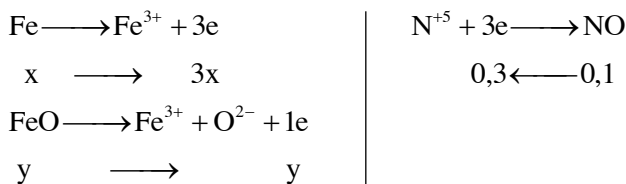
mạch hở nên coi X là hai amino axit no, mạch hở, phân tử có 1 nhóm –NH₂ và 1 nhóm –COOH (dạng quen thuộc). Đến đây, sử dụng công thức trung bình cho hai chất và áp dụng bảo toàn nguyên tố thì dễ dàng tính được số mol của H₂O và N₂.

nhận xét → Cả Fe và FeO đều tác dụng với HNO₃ và cả hai đều phản ứng với HNO₃ mới tạo ra khí NO.

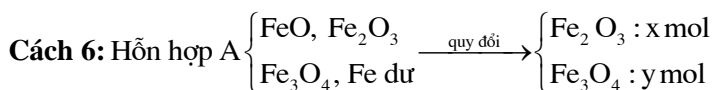

BT Electron → $\sum n_e(\text{nhu\`o}ng) = \sum n_e(\text{nh\`a}n) \Leftrightarrow 3x + y = 0,3 \text{ (mol)} \quad (1)$

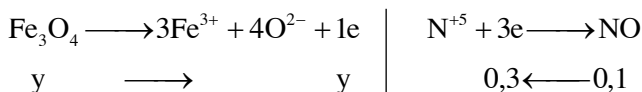
BTKL → $m_{\text{Fe}} + m_{\text{FeO}} = 12 \Leftrightarrow 56x + 72y = 12 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,06 \text{ mol} \\ y = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$

BT Fe → $n_{\text{Fe ban đầu}} = n_{\text{Fe}} + n_{\text{FeO}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe ban đầu}} = 0,06 + 0,12 = 0,18 \text{ mol}$

$\Leftrightarrow m = 0,18.56 = \boxed{10,08 \text{ gam}}$

nhận xét → Cả Fe₂O₃ và Fe₃O₄ đều tác dụng với HNO₃ nhưng chỉ có Fe₃O₄ phản ứng với HNO₃ mới tạo ra khí NO.

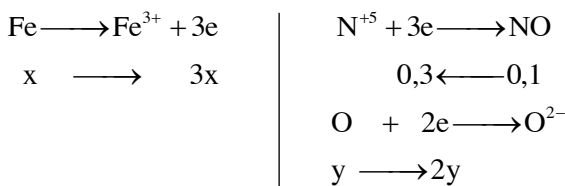
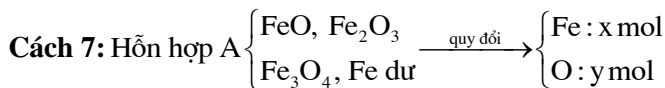

BT Electron → $\sum n_e(\text{nhu\`o}ng) = \sum n_e(\text{nh\`a}n) \Leftrightarrow y = 0,3 \text{ (mol)}$

BTKL → $m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 12 \Leftrightarrow 160x + 232.0,3 = 12 \Leftrightarrow x = -0,36 \text{ mol}$

BT Fe → $n_{\text{Fe ban đầu}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} \Leftrightarrow n_{\text{Fe ban đầu}} = 2.(-0,36) + 3.0,3 = 0,18 \text{ mol}$

$\Leftrightarrow m = 0,18.56 = \boxed{10,08 \text{ gam}}$

BT Electron → $\sum n_e(\text{nhu\`o}ng) = \sum n_e(\text{nh\`a}n) \Leftrightarrow 3x = 2y + 0,3 \text{ (mol)} \quad (1)$

BTKL → $m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = 12 \Leftrightarrow 56x + 16y = 12 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,18 \\ y = 0,12 \end{cases} \text{ (mol)}$

BT Fe → $n_{\text{Fe ban đầu}} = n_{\text{Fe}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe ban đầu}} = 0,18 \text{ mol} \Leftrightarrow m = 0,18.56 = \boxed{10,08 \text{ gam}}$

d. Kết luận

Phương pháp quy đổi không giúp ta giải quyết được bài toán một cách triệt để, nhưng nhờ nó mà việc tính toán trong một số bài tập có chứa hỗn hợp nhiều chất trở nên đơn giản hơn, dễ dàng hơn và nhanh chóng hơn.

3. Phạm vi áp dụng

Phương pháp quy đổi có thể giải quyết được một số dạng bài tập hóa vô cơ hoặc hóa hữu cơ, có thể là phản ứng oxi hóa – khử hoặc phản ứng không oxi hóa – khử.

Một số dạng bài tập thường dùng phương pháp quy đổi là:

- + Hỗn hợp (Fe, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄), (Fe, S, FeS, FeS₂), (Fe, Cu, FeS, FeS₂, CuS, Cu₂S), (Cu, Fe_xO_y)... tác dụng với dung dịch HNO₃ hoặc H₂SO₄ đặc, nóng.
- + Hỗn hợp (Mg, Ca, MgO, CaO), (K, Na, Na₂O, K₂O)... tác dụng với dung dịch HCl hoặc H₂SO₄ loãng.
- + Hỗn hợp (FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄) phản ứng với dung dịch HCl hoặc H₂SO₄ loãng.
- + Đốt cháy hỗn hợp các chất bằng hỗn hợp O₂, O₃.
- + Đốt cháy hỗn hợp các chất hữu cơ.
- + Hỗn hợp các chất trong đó có những chất có khối lượng phân tử bằng nhau và tính chất tương tự nhau.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Dạng 1: Quy đổi chất

Phương pháp giải

Bước 1: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Khi gặp một trong các dấu hiệu sau đây thì ta nên sử dụng phương pháp quy đổi chất: (1) Bài tập có hỗn hợp nhiều chất được cấu tạo bởi 1, 2 hay 3 nguyên tố, (2) Bài tập có các chất phản ứng ở dạng tổng quát (Fe_xO_y, C_xH_y...), (3) Bài tập có hỗn hợp nhiều chất trong đó có những chất có cùng khối lượng mol hoặc cùng công thức phân tử, công thức đơn giản nhất, (4) Bài tập có hỗn hợp các chất trong đó có những chất có mối liên quan với nhau về số mol.

Bước 2: Tiến hành quy đổi: Đối với các dạng bài tập có dấu hiệu (1) hoặc (2) ta nên quy đổi hỗn hợp ban đầu hoặc chất ban đầu thành hỗn hợp các nguyên tử. Đối với bài tập có dấu hiệu (3) ta nên quy đổi những chất có cùng công thức phân tử, hoặc cùng khối lượng mol thành một chất. Đối với bài tập có dấu hiệu (4) thì tùy thuộc vào từng bài cụ thể mà ta lựa chọn cách quy đổi sao cho hợp lý nhất.

Bước 3: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ hơn bản chất hóa học của bài toán.

Bước 4: Kết hợp với các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng để thiết lập các phương trình toán học liên quan đến số mol, khối lượng, thể tích của các chất cần tìm, giải phương trình hoặc hệ phương trình để tìm kết quả.

Các ví dụ minh họa

a. Bài tập có hỗn hợp nhiều chất được cấu tạo bởi 1, 2 hay 3 nguyên tố

Ví dụ 1: Hỗn hợp X gồm Na, Ba, Na₂O và BaO. Hòa tan hoàn toàn 21,9 gam X vào nước, thu được 1,12 lít khí H₂ (đktc) và dung dịch Y, trong đó có 20,52 gam Ba(OH)₂. Hấp thụ hoàn toàn 6,72 lít khí CO₂ (đktc) vào Y, thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 23,64.   B. 15,76.   C. 21,92.   D. 39,40.

Hướng dẫn giải

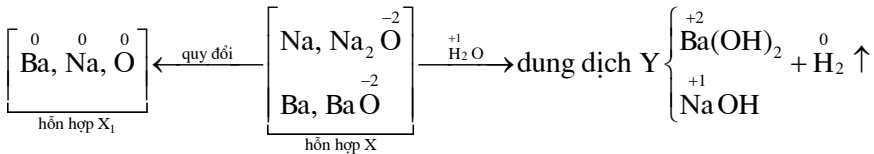
Bước 1: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Đề bài cho biết hỗn hợp X gồm có 4 chất là Na, Ba, Na₂O và BaO. Tuy nhiên, ta thấy X chỉ được tạo thành từ 3 loại nguyên tố là Na, Ba, O. Đây là dấu hiệu (1), chứng tỏ bài tập này sẽ sử dụng phương pháp quy đổi.

Bước 2: Tiến hành quy đổi

Quy đổi hỗn hợp X gồm Na, Ba, Na₂O và BaO thành hỗn hợp X₁ gồm Na, Ba, O.

Bước 3: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để thấy rõ hơn bản chất hóa học của bài toán

Ta coi hỗn hợp đầu tiên là X₁, còn X là hỗn hợp trung gian.

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Na, Ba, chất oxi hóa là O và H₂O, sản phẩm khử của H₂O là H₂.

Bước 4: Kết hợp với các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng để thiết lập các phương trình toán học liên quan đến số mol, khối lượng, thể tích của các chất cần tìm, giải phương trình hoặc hệ phương trình để tìm kết quả.

Theo giả thiết, ta có:

$$\begin{cases} n_{\text{H}_2} = \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ mol}; n_{\text{CO}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{Ba}} = n_{\text{Ba(OH)}_2} = \frac{20,52}{171} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng:

$$\begin{cases} n_{\text{Na}} + 2n_{\text{Ba}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} \\ 23n_{\text{Na}} + 137n_{\text{Ba}} + 16n_{\text{O}} = 21,9 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} + 2.0,12 = 2n_{\text{O}} + 2.0,05 \\ 23n_{\text{Na}} + 137.0,12 + 16n_{\text{O}} = 21,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} - 2n_{\text{O}} = -0,14 \\ 23n_{\text{Na}} + 16n_{\text{O}} = 5,46 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = 0,14 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,14 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy dung dịch Y có 0,14 mol NaOH và 0,12 mol Ba(OH)₂.

$$\xrightarrow{\text{BT OH}^-} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,14 + 2.0,12 = 0,38 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} 1 < \frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{CO}_2}} < 2 \Rightarrow \text{tạo ra cả } \text{CO}_3^{2-} \text{ và } \text{HCO}_3^-$$

Vì phản ứng tạo ra cả hai muối, nên sử dụng kết quả đã chứng minh ở chuyên đề bảo toàn điện tích, ta có:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{CO}_3^-} \Rightarrow n_{\text{CO}_3^-} = 0,38 - 0,3 = 0,08 \text{ mol} < n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,08.197 = \boxed{15,76 \text{ gam}}$$

Ví dụ 2: Hỗn hợp X gồm CaO, Mg, Ca, MgO. Hòa tan 5,36 gam hỗn hợp X bằng dung dịch HCl vừa đủ thu được 1,624 lít H₂ (đktc) và dung dịch Y trong đó có 6,175 gam MgCl₂ và m gam CaCl₂. Giá trị của m là

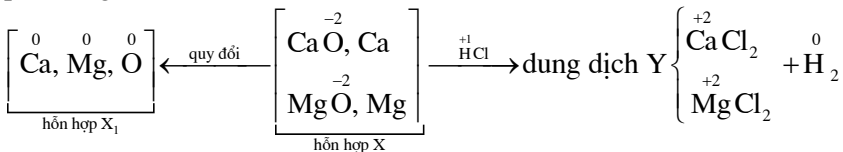
A. 7,4925 gam. B. 7,770 gam. C. 8,0475 gam. D. 8,6025 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Vĩnh Phúc, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp X₁ gồm Ca, Mg, O.

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Ca, Mg, chất oxi hóa là H⁺ trong HCl và O, sản phẩm khử của H⁺ là H₂.

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Ca, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} + n_{\text{Mg}} = n_{\text{O}} + n_{\text{H}_2} \\ 40n_{\text{Ca}} + 24n_{\text{Mg}} + 16n_{\text{O}} = 5,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} + 0,065 = n_{\text{O}} + 0,0725 \\ 40n_{\text{Ca}} + 24 \cdot 0,065 + 16n_{\text{O}} = 5,36 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,0625 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{CaCl}_2} = 0,07 \text{ mol} = m_{\text{CaCl}_2} = \boxed{7,77 \text{ gam}}$$

Ví dụ 3: Hỗn hợp X gồm FeO, Fe₂O₃ và Fe₃O₄. Cho khí CO qua m gam X nung nóng, sau một thời gian thu được hỗn hợp chất rắn Y và hỗn hợp khí Z. Cho toàn bộ Z vào dung dịch Ca(OH)₂ dư, đến phản ứng hoàn toàn, thu được 4 gam kết tủa. Mặt khác, hòa tan hoàn toàn Y trong dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng (dư), thu được 1,008 lít khí SO₂ (đktc, sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch chứa 18 gam muối. Giá trị của m là

A. 7,12. B. 6,80. C. 5,68. D. 13,52.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

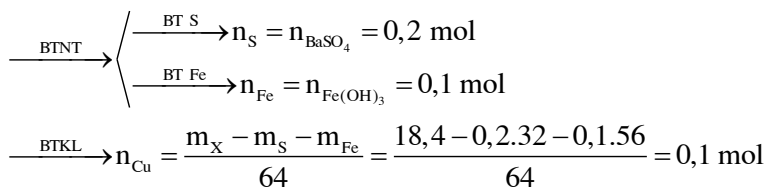
Quy đổi hỗn hợp X gồm FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ thành Fe và O.

Chất khử trong toàn bộ quá trình phản ứng là Fe, CO, chất oxi hóa là O và H₂SO₄. 18 gam muối là muối Fe₂(SO₄)₃.

Theo bảo toàn nguyên tố C, Fe và bảo toàn electron, ta có:

$$\begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BINT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,04 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 2 \cdot 0,045 = 0,09 \text{ mol} \end{cases} \\ \xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{CO}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{O}} = \frac{3 \cdot 0,09 + 2 \cdot 0,04 - 2 \cdot 0,045}{2} = 0,13 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = 0,09 \cdot 56 + 0,13 \cdot 16 = \boxed{7,12 \text{ gam}} \end{array}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{NO}_2} = 6n_{\text{S}} + 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 6 \cdot 0,2 + 3 \cdot 0,1 + 2 \cdot 0,1 = 1,7 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO}_2} = \boxed{38,08 \text{ lít}}$$

Ví dụ 6: Hòa tan hoàn toàn một hỗn hợp gồm 0,02 mol FeS₂ và 0,03 mol FeS vào một lượng dư H₂SO₄ đặc nóng thu được Fe₂(SO₄)₃, H₂O và SO₂. Hấp thụ hết SO₂ bằng một lượng vừa đủ KMnO₄ thu được 2,28 lít dung dịch Y. Nồng độ mol của axit trong dung dịch Y là:

- A. 0,01M.   B. 0,02M.   C. 0,05M.   D. 0,12 M.

(Đề thi lần 4 – THPT Chuyên Vĩnh Phúc, năm 2012 – 2013)

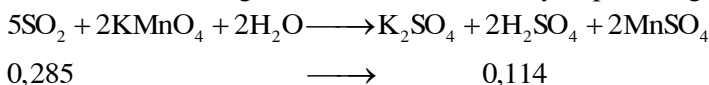
Hướng dẫn giải

Quy đổi số oxi hóa của S trong FeS₂ và FeS đều là + 6 thì số oxi hóa của Fe trong FeS₂ và FeS lần lượt là – 12 và – 6. Với cách quy đổi như vậy, S trong FeS₂ và FeS sẽ không thay đổi số oxi hóa, chỉ có Fe thay đổi số oxi hóa. Sau phản ứng số oxi hóa của Fe là + 3.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$15n_{\text{FeS}_2} + 9n_{\text{FeS}} = 2n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{SO}_2} = \frac{15 \cdot 0,02 + 9 \cdot 0,03}{2} = 0,285 \text{ mol}$$

Hấp thụ 0,285 mol SO₂ vào dung dịch KMnO₄ vừa đủ, xảy ra phản ứng:

Nồng độ mol của axit trong dung dịch Y là: $[\text{H}_2\text{SO}_4] = \frac{n_{\text{H}_2\text{SO}_4}}{V_{\text{dd Y}}} = \frac{0,114}{2,28} = 0,05\text{M}$

Ví dụ 7: Hỗn hợp khí X gồm etilen, metan, propin và vinylaxetilen có tỉ khối so với H₂ là 17. Đốt cháy hoàn toàn 0,05 mol hỗn hợp X rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình dung dịch Ca(OH)₂ dư thì khối lượng bình tăng thêm m gam. Giá trị của m là:

- A. 5,85.   B. 3,39.   C. 6,6.   D. 7,3.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X gồm C₂H₄, CH₄, C₃H₄, C₄H₄. Như vậy, các chất trong X đều có 4 nguyên tử H.

Trong hỗn hợp X, ta có: $\left\{ \begin{array}{l} m_{\text{X}} = 0,05 \cdot 17 \cdot 2 = 1,7 \text{ gam} \\ n_{\text{H}} = 4n_{\text{X}} = 4 \cdot 0,05 = 0,2 \text{ mol} \end{array} \right.$

$$\text{BTKL} \rightarrow n_{\text{C}} = \frac{m_{\text{X}} - m_{\text{H}}}{12} = \frac{1,7 - 0,2}{12} = 0,125 \text{ mol}$$

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm C (0,125 mol), H (0,2 mol).

Đốt cháy Y thu được sản phẩm cháy gồm CO_2 và H_2O . Vì vậy khối lượng bình đựng $\text{Ca}(\text{OH})_2$ tăng là tổng khối lượng của H_2O và CO_2 .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C}} = 0,125 \\ 2n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{H}} = 0,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,125 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,125 \cdot 44 + 0,1 \cdot 18 = \boxed{7,3 \text{ gam}}$$

Ví dụ 8: Hỗn hợp khí X gồm CH_4 và C_2H_2 có tỉ khối so với hiđro là 10. Hỗn hợp khí Y gồm oxi và ozon có tỉ khối so với hiđro là 20. Để đốt cháy hoàn toàn 1,12 lít hỗn hợp khí X cần dùng vừa đủ V lít hỗn hợp khí Y (các khí đo ở đktc). Giá trị của V là:

- A. 1,904.   B. 1,9712.   C. 1,792.   D. 1,8368.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CH}_4} + n_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,05 \\ 16n_{\text{CH}_4} + 26n_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,05 \cdot 10 \cdot 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_4} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{quy đổi}} \begin{cases} n_{\text{C}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{H}} = 0,16 \text{ mol} \end{cases}$$

Quy đổi hỗn hợp O_2 , O_3 thành nguyên tử O.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H, O trong phản ứng đốt cháy, ta có:

$$\begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,08 \\ \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} = 0,07 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,22 \text{ mol} \end{array}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_{(\text{O}_2, \text{O}_3)} = m_{\text{O}} = 0,22 \cdot 16 = 3,52 \text{ gam} \\ n_{(\text{O}_2, \text{O}_3)} = \frac{3,52}{2 \cdot 20} = 0,088 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{(\text{O}_2, \text{O}_3)} = 0,088 \cdot 22,4 = \boxed{1,9712 \text{ lít}}$$

Ví dụ 9: Hỗn hợp X gồm O_2 và O_3 có tỉ khối so với H_2 là 22. Hỗn hợp khí Y gồm metylamin và etylamin có tỉ khối so với H_2 là 17,833. Để đốt cháy hoàn toàn V_1 lít Y cần vừa đủ V_2 lít X (biết sản phẩm cháy gồm CO_2 , H_2O và N_2 , các chất khí khi đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Tỉ lệ $V_1 : V_2$ là:

- A. 3 : 5.   B. 5 : 3.   C. 2 : 1.   D. 1 : 2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của metylamin và etylamin trong Y là $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$.

Theo giả thiết, ta có: $\bar{M}_Y = 14\bar{n} + 17 = 17,833 \cdot 2 \Rightarrow \bar{n} = 1,333$

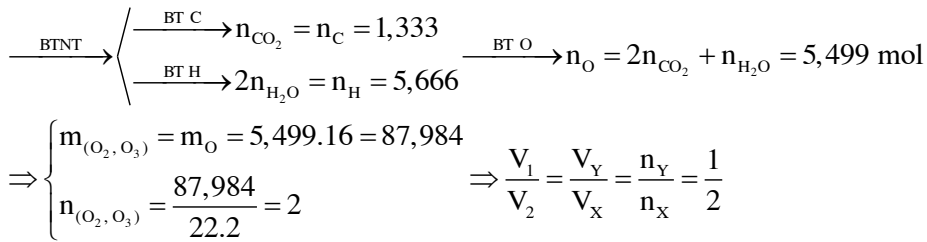
Chọn số mol của $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$ là 1 mol.

Quy đổi 1 mol $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$ ($\bar{n} = 1,333$) thành hỗn hợp gồm: C (1,333 mol), H (5,666 mol), N (1 mol)

Quy đổi hỗn hợp O_2 , O_3 trong X thành O.

Trong phản ứng đốt cháy, C bị oxi hóa thành CO₂, H bị oxi hóa thành H₂O, N không bị oxi hóa. Ta có:

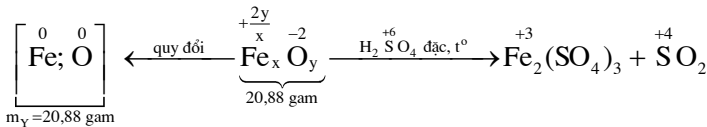
b. Bài tập có các chất phản ứng ở dạng tổng quát (Fe_xO_y, C_xH_y...)

Ví dụ 10: Hòa tan hoàn toàn 20,88 gam một oxit sắt bằng dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng thu được dung dịch X và 3,248 lít khí SO₂ (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Cô cạn dung dịch X, thu được m gam muối sunfat khan. Giá trị của m là
A. 52,2.   **B.** 48,4.   **C.** 54,0.   **D.** 58,0.
 (Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Hướng dẫn giải

Do công thức của oxit sắt ở dạng tổng quát là Fe_xO_y nên việc tính toán sẽ khó khăn và mất nhiều thời gian. Để đơn giản hơn, ta quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm Fe và O.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử là Fe, chất oxi hóa là S trong H₂SO₄ và O.

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$\begin{aligned} \Rightarrow & \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 20,88 \\ 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 20,88 \\ 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2 \cdot 0,145 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,29 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,29 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,145 \Rightarrow m_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,145 \cdot 400 = \boxed{58 \text{ gam}} \end{aligned}$$

Ví dụ 11: X là hỗn hợp 2 hidrocarbon mạch hở, cùng dãy đồng đẳng. Để đốt cháy hết 2,8 gam X cần 6,72 lít O₂ (đktc). Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư được m gam kết tủa. Giá trị m là:
A. 30 gam.   **B.** 20 gam.   **C.** 25 gam.   **D.** 15 gam.

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm C và H.

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố C, H, O: $\begin{cases} 12n_{\text{C}} + n_{\text{H}} = 2,8 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{O}_2} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 12n_{\text{CO}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2,8 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2,0,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12n_{\text{CO}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2,8 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,2 \cdot 100 = \boxed{20 \text{ gam}}$$

Ví dụ 12: Đốt cháy m gam hidrocacbon A ở thể khí trong điều kiện thường được CO₂ và m gam H₂O. Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol hidrocacbon B là đồng đẳng kế tiếp của A rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình nước vôi trong dư thấy khối lượng bình tăng x gam. Giá trị x là:

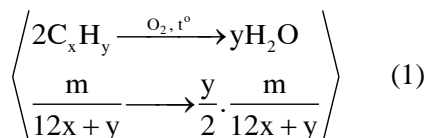
- A. 29,2 gam. B. 31 gam. C. 20,8 gam. D. 16,2 gam.

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tính toán theo phản ứng

Đặt công thức phân tử của A là C_xH_y.

Sơ đồ phản ứng:

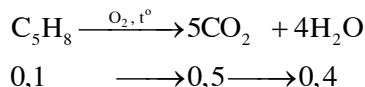

Theo (1) và giả thiết, ta có:

$$\frac{y}{2} \cdot \frac{m}{12x + y} = \frac{m}{18} \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{2}{3}$$

Vì A ở thể khí nên công thức phân tử của A là C₄H₆. Đồng đẳng kế tiếp của A là C₅H₈.

Sơ đồ phản ứng đốt cháy C₅H₈:

Dẫn sản phẩm đốt cháy C₅H₈ vào bình đựng nước vôi trong dư thì khối lượng bình tăng là khối lượng của CO₂ và H₂O. Ta có:

$$x = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,5 \cdot 44 + 0,4 \cdot 18 = \boxed{29,2 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp quy đổi kết hợp với tự chọn lượng chất và bảo toàn nguyên tố

Chọn m = 18 gam, quy đổi hidrocacbon A thành hỗn hợp các nguyên tử C và H.

Áp dụng bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố H:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_A = m_C + m_H = 18 \\ n_H = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot \frac{18}{18} = 2 \end{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = 12n_C + 2 = 18 \Leftrightarrow n_C = \frac{4}{3} \Rightarrow \frac{n_C}{n_H} = \frac{2}{3}$$

Vì A ở thể khí nên suy ra A là C₄H₆. Đồng đẳng kế tiếp của A là C₅H₈.

Khi đốt cháy C₅H₈ rồi dẫn toàn bộ sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư thì khối lượng bình tăng là khối lượng của CO₂ và H₂O sinh ra.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 5n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 5 \cdot 0,1 = 0,5 \\ 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 8n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 0,8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,4 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow x = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,5 \cdot 44 + 0,4 \cdot 18 = \boxed{29,2 \text{ gam}}$$

Lưu ý: Việc tìm công thức phân tử của chất A theo cách 1 mất thời gian hơn so với cách 2. Vì ở cách 1 ta giải một bài tập mà các số liệu cho ở dạng tổng quát, còn ở cách 2 ta giải một mà số liệu đã có cụ thể.

c. Bài tập có hỗn hợp nhiều chất trong đó có những chất có cùng khối lượng mol hoặc cùng công thức phân tử, công thức đơn giản nhất

Ví dụ 13: Hòa tan 14,52 gam hỗn hợp X gồm NaHCO_3 , KHCO_3 , MgCO_3 bằng dung dịch HCl dư, thu được 3,36 lít khí CO_2 (ở đktc). Khối lượng KCl tạo thành trong dung dịch sau phản ứng là

- A. 8,94.   B. 16,17.   C. 7,92.   D. 11,79.

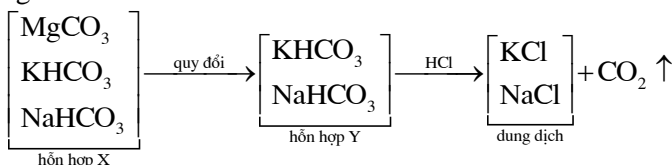
(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X có ba chất NaHCO_3 , KHCO_3 , MgCO_3 từ 1 mol mỗi chất, khi phản ứng hết với dung dịch HCl đều cho 1 mol CO_2 , khối lượng mol của NaHCO_3 và MgCO_3 đều là 84. Do đó sử dụng phương pháp quy đổi để chuyển hỗn hợp 3 chất thành 2 chất, giúp cho việc tính toán đơn giản hơn.

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm NaHCO_3 và KHCO_3 hoặc MgCO_3 và KHCO_3 .

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố đối với C và K:

$$\Rightarrow \begin{cases} 84n_{\text{NaHCO}_3} + 100n_{\text{KHCO}_3} = 14,52 \\ n_{\text{NaHCO}_3} + n_{\text{KHCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = \frac{3,36}{22,4} = 0,15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NaHCO}_3} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{KHCO}_3} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$\xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{KCl}} = n_{\text{KHCO}_3} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{KCl}} = \boxed{8,94 \text{ gam}}$

Ví dụ 14: Cho 24,64 lít (đktc) hỗn hợp khí X gồm CO, CO_2 , N_2 có tổng khối lượng là 32,4 gam đi qua 100 ml dung dịch chứa NaOH 0,4M và $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,4M sau các phản ứng hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là.

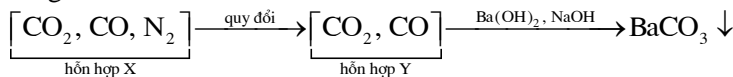
- A. 19,70.   B. 15,76.   C. 3,94.   D. 7,88.

Hướng dẫn giải

Do khối lượng mol của N_2 và CO đều là 28, CO, N_2 không phản ứng với dung dịch kiềm. Nên quy đổi hỗn hợp X chứa 3 chất thành hỗn hợp Y gồm 2 chất.

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm CO và CO_2 hoặc N_2 và CO_2 .

Sơ đồ phản ứng:

Đối với hỗn hợp Y, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CO}} + n_{\text{CO}_2} = \frac{24,64}{22,4} = 1,1 \\ 28n_{\text{CO}} + 44n_{\text{CO}_2} = 32,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Đối với dung dịch kiềm, ta có:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,1 \cdot 0,4 + 2 \cdot 0,1 \cdot 0,4 = 0,12 \text{ mol}$$

$$n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,1 \cdot 0,4 = 0,04 \text{ mol}$$

Vì $1 < \frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,12}{0,1} = 1,2 < 2$ nên phản ứng tạo ra cả muối CO_3^{2-} và HCO_3^- .

Ta có:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,12 - 0,1 = 0,02 \text{ mol} < n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,02 \cdot 197 = \boxed{3,94 \text{ gam}}$$

Ví dụ 15: Xà phòng hóa hoàn toàn 66,6 gam hỗn hợp hai este HCOOC_2H_5 và $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$ bằng dung dịch NaOH , thu được hỗn hợp X gồm hai ancol. Đun nóng hỗn hợp X với H_2SO_4 đặc ở 140°C , sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam nước. Giá trị của m là:

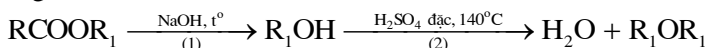
- A. 18,00.   B. 8,10.   C. 16,20.   D. 4,05.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Hai este HCOOC_2H_5 và $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$ đều thuộc dãy đồng đẳng của este no, đơn chức và có cùng công thức phân tử nên quy đổi hỗn hợp hai este thành một este là RCOOR_1 ($M = 74 \text{ g/mol}$)

Sơ đồ phản ứng:

$$\text{BTNT} \rightarrow \begin{cases} \text{BT gốc R}_1 \\ \text{xét phản ứng (1)} \end{cases} \rightarrow n_{\text{R}_1\text{OH}} = n_{\text{RCOOR}_1} = \frac{66,6}{74} = 0,9 \text{ mol}$$

$$\begin{cases} \text{BT gốc H}_1 \\ \text{xét phản ứng (2)} \end{cases} \rightarrow n_{\text{R}_1\text{OH}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,45 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,45 \cdot 18 = \boxed{8,1 \text{ gam}}$$

Ví dụ 16: Hỗn hợp X gồm HCHO , CH_3COOH , HCOOCH_3 và $\text{CH}_3\text{CH(OH)COOH}$. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X cần V lít O_2 (đktc) sau phản ứng thu được CO_2 và H_2O . Hấp thụ hết sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư thu được 30 gam kết tủa. Vậy giá trị của V tương ứng là:

- A. 5,60 lít.   B. 8,40 lít.   C. 7,84 lít.   D. 6,72 lít.

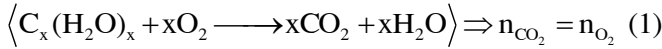
(Đề thi HSG – Tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X gồm các chất là: HCHO (CH₂O), CH₃COOH (C₂H₄O₂), HCOOCH₃ (C₂H₄O₂), CH₃CH(OH)COOH (C₃H₆O₃). Như vậy, hỗn hợp X có chứa các chất có cùng công thức đơn giản nhất là CH₂O.

Quy đổi các chất trong hỗn hợp X thành chất có công thức là (CH₂O)_x hay C_x(H₂O)_x.

Khi đốt cháy X, chỉ có C phản ứng với O₂ tạo ra CO₂.

Theo phương trình phản ứng và theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{30}{100} = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{(1)} n_{O_2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow V_{O_2} = 0,3.22,4 = \boxed{6,72 \text{ lít}}$$

d. Bài tập có hỗn hợp các chất trong đó có những chất có mối liên hệ với nhau về số mol

Ví dụ 17: Cho 9,12 gam hỗn hợp gồm FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ tác dụng với dung dịch HCl (dư). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, được dung dịch Y, cô cạn Y thu được 7,62 gam FeCl₂ và m gam FeCl₃. Giá trị của m là:

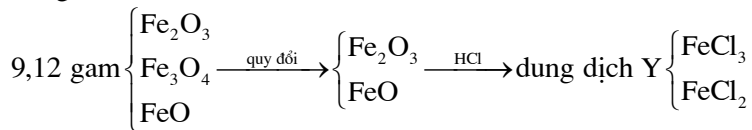
- A. 9,75.   B. 8,75.   C. 7,8.   D. 6,5.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Hướng dẫn giải

Ta có thể coi Fe₃O₄ là hỗn hợp gồm FeO và Fe₂O₃ với tỉ lệ mol 1: 1. Do đó có thể quy đổi hỗn hợp FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ thành hỗn hợp FeO, Fe₂O₃.

Sơ đồ phản ứng:

Theo nguyên tắc của phương pháp quy đổi và sự bảo toàn Fe (II), Fe (III):

$$\Rightarrow \begin{cases} 72n_{FeO} + 160n_{Fe_2O_3} = 9,12 \\ n_{FeO} = n_{FeCl_2} = \frac{7,62}{127} = 0,06 \end{cases} \Leftrightarrow n_{Fe_2O_3} = 0,03 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT \text{ Fe}} m_{FeCl_3} = 2n_{Fe_2O_3} = 0,06.162,5 = \boxed{9,75 \text{ gam}}$$

Ví dụ 18: Cho 13,92 gam hỗn hợp X gồm FeO, Fe₃O₄, Fe₂O₃ (trong số đó số mol FeO bằng số mol Fe₂O₃) tác dụng vừa đủ dung dịch H₂SO₄ loãng được dung dịch Y, Sục khí clo vào dung dịch Y đến khi phản ứng xong được dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z được m gam muối khan. Giá trị của m là

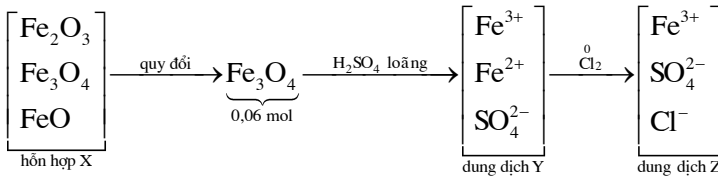
- A. 32,15.   B. 33,33.   C. 35,25.   D. 38,66.

(Đề thi THPT Chuyên Bến Tre, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Do trong hỗn hợp X, số mol FeO và Fe₂O₃ bằng nhau nên ta quy đổi hai oxit FeO, Fe₂O₃ thành Fe₃O₄. Do đó quy đổi hỗn hợp X thành Fe₃O₄ (13,92: 232 = 0,06 mol).

Sơ đồ phản ứng:

Khi cho Fe_3O_4 phản ứng với dung dịch H_2SO_4 loãng để thu được dung dịch Y, ion O^{2-} được thay thế bằng ion SO_4^{2-} .

Ta có:
$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{O}^{2-}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{(\text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+})} = 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,18 \end{cases} \Rightarrow \text{dung dịch Y} \begin{cases} n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,24 \text{ mol} \\ n_{(\text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+})} = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

Khi sục khí clo vào X, Fe^{2+} sẽ bị oxi hóa thành Fe^{3+} . Dung dịch Y chứa các ion là: Fe^{3+} , SO_4^{2-} , Cl^- .

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch Y, ta có:

$$3n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow 3.0,18 = 2.0,24 + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} = 0,06 \text{ mol}$$

Vậy khi cô cạn dung dịch Y, thu được khối lượng muối khan là:

$$m_{\text{muối khan}} = m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{Cl}^-} = 0,18.56 + 0,24.96 + 0,06.35,5 = \boxed{35,25 \text{ gam}}$$

Ví dụ 19: Cho m gam hỗn hợp X gồm Mg, Al, Zn và Cu tác dụng hết với dung dịch HNO_3 thu được dung dịch Y (không có muối amoni) và 11,2 lít (đktc) hỗn hợp khí Z (gồm N_2 , NO, N_2O và NO_2 , trong đó N_2 và NO_2 có phần trăm thể tích bằng nhau) có tỉ khối đối với heli bằng 8,9. Số mol HNO_3 phản ứng là

A.3,4 mol.   B.3,0 mol.   C.2,8 mol.   D.3,2 mol.

(Đề thi THPT Trần Phú – Thanh Hóa, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Do phần trăm về thể tích của N_2 và NO_2 bằng nhau, nên ta quy đổi thành hỗn hợp N_2O và NO (chuyển một O từ NO_2 sang N_2) có phần trăm về thể tích bằng nhau. Như vậy, hỗn hợp Z được quy đổi thành hỗn hợp chỉ có hai khí là N_2O và NO.

Ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \\ 30n_{\text{NO}} + 44n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,5.8,9.4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Suy ra:
$$\begin{cases} n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} = 2,5 \text{ mol} \\ n_{\text{N}/\text{sp khử}} = n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,7 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} + n_{\text{N}/\text{sp khử}} = 2,5 + 0,7 = \boxed{3,2 \text{ mol}}$$

Ví dụ 20: Hỗn hợp X gồm C_3H_8 , $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$ và một ancol no, đơn chức, mạch hở (trong đó C_3H_8 , $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$ có số mol bằng nhau). Đốt cháy hoàn toàn 5,444 gam X rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thì khối lượng bình tăng lên 16,58 gam và xuất hiện m gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 42,158.   B. 47,477.   C. 45,704.   D. 43,931.

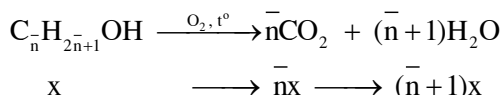
(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Do C_3H_8 , $C_2H_4(OH)_2$ có số mol bằng nhau nên ta có thể tách 1 nguyên tử H ở C_3H_8 và 1 nhóm $-OH$ ở $C_2H_4(OH)_2$ rồi hoán đổi vị trí cho nhau, ta sẽ được 2 ancol C_3H_7OH và C_2H_5OH . Vậy ta có thể quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp ancol no, đơn chức có công thức chung là $C_nH_{2n+1}OH$.

Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

Sơ đồ phản ứng:

Ta có:
$$\begin{cases} m_X = M_X \cdot x = 5,444 \\ m_{(CO_2, H_2O)} = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 16,58 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_X = (14\bar{n} + 18)x = 5,444 \\ m_{(CO_2, H_2O)} = 44\bar{n}x + 18(\bar{n} + 1)x = 16,58 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 14\bar{n}x + 18x = 5,444 \\ 62\bar{n}x + 18x = 16,58 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \bar{n}x = 0,232 \\ x = 0,122 \end{cases}$$

Vậy ta có: $n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 0,232 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,232 \cdot 197 = \boxed{45,704 \text{ gam}}$

Cách 2: Khai thác mối liên quan giữa số mol H_2O , CO_2 với số mol ancol no, đơn chức và bảo toàn nguyên tố

Theo bảo toàn nguyên tố C, H, O và tính chất của ancol no, ta có:

$$n_C = n_{CO_2}; n_H = 2n_{H_2O}; n_{O \text{ trong X}} = n_{C_nH_{2n+1}OH} = n_{H_2O} - n_{CO_2}$$

Theo bảo toàn khối lượng trong X, ta có:

$$m_X = 12n_C + n_H + 16n_{O \text{ trong X}} = 5,444$$

$$\Leftrightarrow 12n_{CO_2} + 2n_{H_2O} + 16(n_{H_2O} - n_{CO_2}) = 5,444 \Leftrightarrow -4n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 5,444 \quad (*)$$

Mặt khác, khi đốt cháy X, cho sản phẩm cháy vào bình đựng dung dịch $Ba(OH)_2$ dư, thấy khối lượng bình tăng 16,58 gam, suy ra: $44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 16,58 \quad (**)$

Từ (*) và (**), ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 0,232 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 0,354 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 0,232 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,232 \cdot 197 = \boxed{45,704 \text{ gam}}$$

Dạng 2: Quy đổi phản ứng

Phương pháp giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất để **thấy rõ hơn bản chất hóa học** của bài toán.

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Khi gặp **dấu hiệu** sau đây thì ta nên sử dụng phương pháp **quy đổi phản ứng**: Các phản ứng trong bài tập xảy ra nhiều giai đoạn, trong mỗi giai đoạn phản ứng lại diễn ra phức tạp (có thể hoàn toàn hoặc không hoàn toàn). Nhưng khi xem xét tổng thể trên sơ đồ phản ứng thì thấy bản chất của toàn bộ quá trình biến đổi hóa học chỉ là một hay một vài phản ứng.

Bước 3: Tiến hành quy đổi: Quy đổi tất cả các phản ứng xảy ra ở các giai đoạn

thành những phản ứng thể hiện bản chất của toàn bộ quá trình phản ứng.

Bước 4: Kết hợp với các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng để thiết lập các phương trình toán học liên quan đến số mol, khối lượng, thể tích của các chất cần tìm, giải phương trình hoặc hệ phương trình để tìm kết quả.

Các ví dụ minh họa

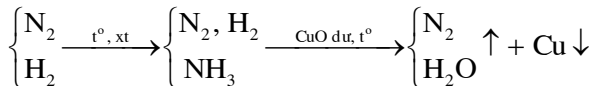
Ví dụ 1: Nung nóng 0,5 mol hỗn hợp X gồm H_2 , N_2 trong bình kín có xúc tác thích hợp, sau một thời gian thu được hỗn hợp Y. Cho một nửa hỗn hợp Y đi qua ống đựng CuO dư, đun nóng thấy khối lượng chất rắn trong ống giảm nhiều nhất là 3,2 gam. Tỷ khối hơi của X so với H_2 là:

- A. 7,2.   B. 11,4.   C. 3,6.   D. 3,9.

Hướng dẫn giải

Bước 1: Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất để thấy rõ hơn bản chất hóa học của bài toán

Sơ đồ phản ứng:

Bước 2: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập

Từ sơ đồ phản ứng ta thấy: Sau tất cả các phản ứng, N_2 không bị biến đổi hóa học, chỉ có H_2 và CuO biến đổi hóa học.

Bước 3: Tiến hành quy đổi

Vậy ta coi đây là phản ứng của H_2 với CuO.

Bước 4: Kết hợp với các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng để thiết lập các phương trình toán học liên quan đến số mol, khối lượng, thể tích của các chất cần tìm, giải phương trình hoặc hệ phương trình để tìm kết quả

Một nửa hỗn hợp Y tham gia phản ứng với CuO cũng chính là một nửa hỗn hợp X phản ứng với CuO.

$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{chất rắn giảm}} = m_{\text{O trong CuO}} = 3,2 \\ n_{H_2} = n_{H_2O} = n_{\text{O}} = \frac{3,2}{16} = 0,2 \end{array} \right. \Rightarrow X \text{ gồm } \left\{ \begin{array}{l} n_{H_2} = 2 \cdot 0,2 = 0,4 \text{ mol} \\ n_{N_2} = 0,5 - 0,4 = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \bar{M}_X = \frac{0,4 \cdot 2 + 0,1 \cdot 28}{0,5} = 7,2 \text{ g/mol} \Rightarrow d_{X/H_2} = \frac{7,2}{2} = \boxed{3,6}$$

Ví dụ 2: Cho 0,10 mol Ba vào dung dịch chứa 0,10 mol $CuSO_4$ và 0,12 mol HCl. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, lọc lấy kết tủa nung ở nhiệt độ cao đến khối lượng không đổi thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là

- A. 12,52 gam.   B. 31,3 gam.   C. 27,22 gam.   D. 26,5 gam.

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tính toán theo các phương trình phản ứng đúng với bản chất hóa học

Phương trình phản ứng:

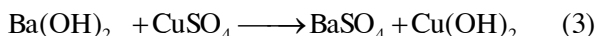

$$0,06 \longleftarrow 0,12 \longrightarrow 0,06$$

$$0,04 \longrightarrow 0,04$$

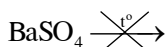
$$0,04 \longrightarrow 0,04 \longrightarrow 0,04 \longrightarrow 0,04$$

$$0,06 \longrightarrow 0,06 \longrightarrow 0,06$$

$$0,04 \longrightarrow 0,04$$

Theo giả thiết và các phản ứng (1) – (5), ta thấy chất rắn là BaSO_4 và CuO . Khối lượng chất rắn thu được là:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{CuO}} + m_{\text{BaSO}_4} = 0,04 \cdot 80 + 0,1 \cdot 233 = \boxed{26,5 \text{ gam}}$$

Với cách 1, học sinh phải viết nhiều phản ứng, mất nhiều thời gian, và thường quên phản ứng (4), khi đó khối lượng chất rắn là 12,52 (đáp án A).

Cách 2: Quy đổi phản ứng và kết hợp với các định luật bảo toàn

Coi các phản ứng trên là phản ứng của 0,1 mol Ba(OH)_2 (ứng với 0,2 mol OH^- và 0,1 mol Ba^{2+}) với dung dịch chứa 0,12 mol HCl (ứng với 0,12 mol H^+) và 0,1 mol CuSO_4 (ứng với 0,1 mol Cu^{2+} và 0,1 mol SO_4^{2-}).

Áp dụng định luật bảo toàn điện tích trong phản ứng, ta có:

$$\begin{aligned} n_{\text{OH}^- \text{ phản ứng H}^+} = n_{\text{H}^+} = 0,12 \text{ mol} &\Leftrightarrow n_{\text{OH}^- \text{ phản ứng Cu}^{2+}} = 0,2 - 0,12 = 0,08 \text{ mol} \\ \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^- \text{ phản ứng Cu}^{2+}} = 2n_{\text{Cu}^{2+}} = 2n_{\text{Cu(OH)}_2} \\ n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,1 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu(OH)}_2} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{BaSO}_4} = 0,1 \text{ mol} \end{cases} \end{aligned}$$

Khi nung hỗn hợp kết tủa, thu được hỗn hợp chất rắn gồm CuO (0,04 mol) và BaSO_4 (0,1 mol) nên khối lượng chất rắn là $\boxed{25,6 \text{ gam}}$

Như vậy, với cách 2, việc tính toán đơn giản hơn nhiều và không bị nhầm lẫn khi tính số mol kết tủa BaSO_4 .

Ví dụ 3: Cho 0,15 mol $\text{H}_2\text{NC}_3\text{H}_5(\text{COOH})_2$ (axit glutamic) vào 175 ml dung dịch HCl 2M, thu được dung dịch X. Cho NaOH dư vào dung dịch X. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, số mol NaOH đã phản ứng là

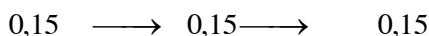
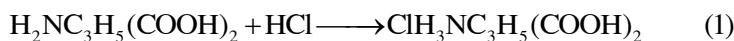
- A. 0,50.   B. 0,65.   C. 0,70.   D. 0,55.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

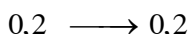
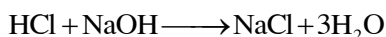
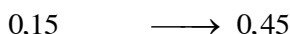
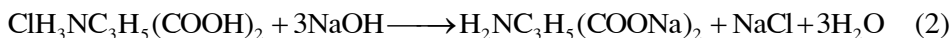
Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

Phương trình phản ứng:

Dung dịch X gồm $\left\{ \begin{array}{l} \text{ClH}_3\text{NC}_3\text{H}_5(\text{COOH})_2 : 0,15 \text{ mol} \\ \text{HCl dư: } 0,175 \cdot 2 - 0,15 = 0,2 \text{ mol} \end{array} \right.$

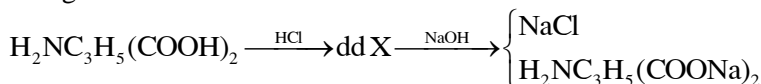
Phản ứng của X với dung dịch NaOH dư:

Theo giả thiết và lần lượt các phản ứng (1), (2), (3) ta thấy số mol NaOH cần dùng là $\boxed{0,65 \text{ mol}}$

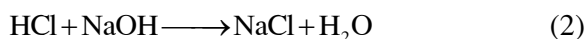
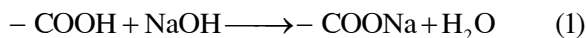
Cách 2: Quy đổi phản ứng

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy nhóm $-\text{NH}_2$ không bị biến đổi hóa học. Vậy ta quy đổi các phản ứng (1), (2), (3) ở cách 1 thành phản ứng các của nhóm $-\text{COOH}$ và HCl với NaOH.

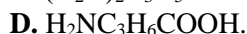
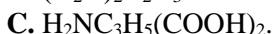
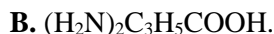
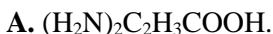
Phản ứng:

Ta có: $n_{\text{NaOH}} = n_{-\text{COOH}} + n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2\text{NC}_3\text{H}_5(\text{COOH})_2} + n_{\text{HCl}} = 2 \cdot 0,15 + 0,35 = \boxed{0,65 \text{ mol}}$

Ví dụ 4: Cho 100 ml dung dịch amino axit X nồng độ 0,2M phản ứng vừa đủ với 80 ml dung dịch NaOH 0,25M, thu được dung dịch Y. Biết Y phản ứng tối đa với 120 ml dung dịch HCl 0,5M, thu được dung dịch chứa 4,71 gam hỗn hợp muối.

Công thức của X là

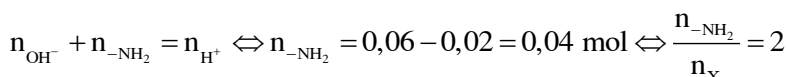

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\frac{n_{\text{NaOH}}}{n_X} = \frac{0,02}{0,01} = \frac{1}{1} \Rightarrow$ X có 1 nhóm $-\text{COOH}$.

Phản ứng của amino axit X với NaOH, thu được dung dịch Y. Cho Y phản ứng tối đa với dung dịch HCl thì bản chất của toàn bộ quá trình này là nhóm OH^- của NaOH và nhóm $-\text{NH}_2$ của X phản ứng với H^+ của HCl. Ta có:

⇒ X có hai nhóm chức – NH₂.

Đặt công thức của X là (H₂N)₂RCOOH.

Theo bảo toàn nhóm OH và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT nhóm OH}} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{HOH}} = 0,02 \text{ mol}$$

$$m_X + m_{\text{NaOH}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{HOH}}$$

$$\Leftrightarrow m_X + 0,02 \cdot 40 + 0,06 \cdot 36,5 = 4,71 + 0,02 \cdot 18 \Leftrightarrow m_X = 2,08 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_X = \frac{2,08}{0,02} = 104 \text{ g/mol} \Rightarrow R = 27 (\text{C}_2\text{H}_3) \Rightarrow X \text{ là } \boxed{(\text{H}_2\text{N})_2\text{C}_2\text{H}_3\text{COOH}}$$

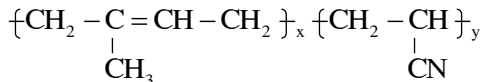
Ví dụ 5: Khi đốt cháy một polime sinh ra từ phản ứng đồng trùng hợp isopren với acrilonitrin bằng lượng oxi vừa đủ thu được hỗn hợp khí chứa 58,33% CO₂ về thể tích. Tỷ lệ mắt xích isopren với acrilonitrin trong polime trên là:

- A. 1:3.   B. 1:2.   C. 2:1.   D. 3:2.

(Đề thi HSG – Tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

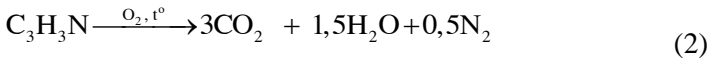
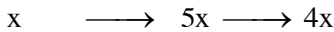
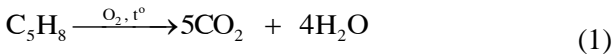
Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra polime có công thức là:

Bản chất của phản ứng đốt cháy polime chính là đốt cháy hai monome ban đầu có công thức là C₅H₈ (isopren) và C₃H₃N (acrilonitrin).

Sơ đồ phản ứng đốt cháy:

Theo (1), (2) và giả thiết, ta có: $\%V_{\text{CO}_2} = \frac{5x + 3y}{9x + 5y} \cdot 100 = 58,33 \Rightarrow \frac{x}{y} = \boxed{1:3}$

III. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. Bài tập có lời giải

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Để hòa tan hoàn toàn 2,32 gam hỗn hợp gồm FeO, Fe₃O₄ và Fe₂O₃ (trong đó số mol FeO bằng số mol Fe₂O₃), cần dùng vừa đủ V lít dung dịch HCl 1M. Giá trị của V là:

- A. 0,16.   B. 0,18.   C. 0,08.   D. 0,23.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 2: Cho m gam hỗn hợp gồm FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ tác dụng với dung dịch HCl (dư). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, được dung dịch Y. Cô cạn Y thu được 7,62 gam FeCl₂ và 9,75 gam FeCl₃. Giá trị của m là:

- A. 9,12.   B. 8,75.   C. 7,80.   D. 6,50.

Câu 3: Nung m gam bột sắt trong oxi, thu được 4,5 gam hỗn hợp chất rắn X. Hòa tan hết hỗn hợp X trong dung dịch H_2SO_4 đặc nóng (dư) thoát ra 1,26 lít (ở đktc) SO_2 (là sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của m là:

- A. 2,52.   B. 2,32.   C. 2,22.   D. 3,78.

(Đề thi THPT Chuyên Vĩnh Phúc, năm 2012 – 2013)

Câu 4: Hòa tan hoàn toàn 2,44 gam hỗn hợp bột X gồm Fe_xO_y và Cu bằng dung dịch H_2SO_4 đặc nóng (dư). Sau phản ứng thu được 0,504 lít khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc) và dung dịch chứa 6,6 gam hỗn hợp muối sunfat. Phần trăm khối lượng của Cu trong X là

- A. 39,34%.   B. 65,57%.   C. 26,23%.   D. 13,11%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 5: Hòa tan hoàn toàn 30,4 gam chất rắn X gồm Cu, CuS, Cu_2S và S bằng HNO_3 dư thấy thoát ra 20,16 lít khí NO duy nhất (đktc) và dung dịch Y. Thêm dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư vào dung dịch Y được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 81,55 gam.   B. 115,85 gam.   C. 110,95 gam.   D. 29,4 gam.

Câu 6: Hỗn hợp khí A gồm CO và H_2 có tỉ khối đối với hidro bằng 4,25, hỗn hợp khí B gồm O_2 và O_3 có tỉ khối đối với H_2 là 20. Để đốt cháy hoàn toàn 10V lít khí A cần lượng thể tích hỗn hợp khí B là (các khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất):

- A. 6V.   B. 8V.   C. 10V.   D. 4V.

(Đề thi THPT Đô Lương 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 7: Hỗn hợp X gồm O_2 và O_3 có tỉ khối so với H_2 là x. Để đốt cháy hoàn toàn 1 lít hỗn hợp Y gồm CO và H_2 cần 0,4 lít hỗn hợp X. Biết tỉ khối của Y so với H_2 bằng 7,5 và các thể tích khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất. Giá trị của x là:

- A. 19,2.   B. 22,4.   C. 17,6.   D. 20.

Bài tập dành cho học sinh lớp 11

Câu 8: Cho 30,7 gam hỗn hợp Na, K, Na_2O , K_2O tác dụng với dung dịch HCl vừa đủ thu được 2,464 lít H_2 (đktc), dung dịch chứa 22,23 gam NaCl và x gam KCl. Giá trị của x là:

- A. 32,78.   B. 31,29.   C. 35,76.   D. 34,27.

Câu 9: Cho 41,76 gam hỗn hợp A gồm FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4 trong đó số mol FeO bằng số mol Fe_2O_3 tác dụng vừa đủ với V lít dung dịch chứa HCl 1M và H_2SO_4 0,5M (loãng). Giá trị của V là:

- A. 0,6 lít.   B. 0,72 lít.   C. 0,8 lít.   D. 1 lít.

Câu 10: Cho 11,36 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng (dư), thu được 1,344 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc) và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được m gam muối khan. Giá trị của m là:

- A. 49,09.   B. 34,36.   C. 35,50.   D. 38,72.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2008)

Câu 11: Hòa tan hoàn toàn 3,76 gam hỗn hợp gồm S, FeS, FeS_2 trong HNO_3 dư được 0,48 mol NO_2 và dung dịch X. Cho dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư vào X, lọc kết tủa nung đến khối lượng không đổi thì khối lượng chất rắn thu được là:

- A. 18,355 gam.   B. 15,145 gam.   C. 17,545 gam.   D. 2,4 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Vĩnh Phúc, năm 2012 – 2013)

A. 3,04 gam và 72,6 gam

B. 3,04 gam và 12,1 gam

C. 16,8 gam và 12,1 gam

D. 16,8 gam và 3,04 gam

Câu 26: Cho m gam hỗn hợp X (gồm Mg, Al, Zn và Cu) tác dụng hết với dung dịch HNO_3 thu được dung dịch Y (không có muối amoni) và 11,2 lít (đktc) hỗn hợp khí Z (gồm N_2 , NO, N_2O và NO_2 , trong đó N_2 và NO_2 có phần trăm thể tích bằng nhau) có tỉ khối đối với heli bằng 8,9. Số mol HNO_3 phản ứng là:

A. 3,4 mol.

B. 3,0 mol.

C. 2,8 mol.

D. 3,2 mol.

Câu 27: Đốt a gam hỗn hợp bột Fe và Zn ngoài không khí trong một thời gian thu được 18,75 gam hỗn hợp X. Hòa tan hoàn toàn X trong lượng vừa đủ H_2SO_4 đặc nóng, thu được dung dịch Y và 3,024 lít khí SO_2 (sản phẩm duy nhất). Thể tích dung dịch HNO_3 2M ít nhất cần để hòa tan hoàn toàn a gam hỗn hợp ban đầu là 520 ml, đồng thời thu được V lít khí NO_2 (sản phẩm duy nhất). Thêm từ từ $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vào dung dịch Y, lọc tách kết tủa, đem nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được tối đa b gam chất rắn. Giá trị của b là:

A. 20,91

B. 81,491

C. 90,055

D. 98,965

Câu 28: Hỗn hợp X gồm C_3H_8 , $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$ và một số ancol no, đơn chức, mạch hở (trong đó C_3H_8 và $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$ có số mol bằng nhau). Đốt cháy hoàn toàn 5,444 gam X bằng một lượng O_2 vừa đủ rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thấy khối lượng bình tăng lên 16,58 gam và xuất hiện m gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 42,158.

B. 43,931

C. 47,477

D. 45,704.

Câu 29: Cho 11,36 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 1,344 lít khí NO sản phẩm khử duy nhất (ở đktc) và dung dịch X. Dung dịch X có thể hoà tan được tối đa 11,2 gam Fe. Số mol của HNO_3 có trong dung dịch ban đầu là:

A. 0,94 mol.

B. 0,64 mol.

C. 0,86 mol.

D. 0,78 mol.

Câu 30: Hòa tan hoàn toàn 31,25 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al và Zn trong dung dịch HNO_3 , sau phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch Y và hỗn hợp gồm 0,1 mol N_2O và 0,1 mol NO. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 157,05 gam hỗn hợp muối. Vậy số mol HNO_3 đã bị khử trong phản ứng trên là:

A. 0,45 mol.

B. 0,5 mol.

C. 0,30 mol.

D. 0,40 mol.

Câu 31: Hỗn hợp khí X gồm O_2 và O_3 , tỉ khối của X so với H_2 là 17,6. Hỗn hợp khí Y gồm C_2H_4 và CH_4 , tỉ khối của Y so với H_2 là 11. Thể tích hỗn hợp khí X (đktc) tối thiểu cần dùng để đốt cháy hoàn toàn 0,044 mol hỗn hợp khí Y là

A. 3,36 lít.

B. 2,24 lít.

C. 1,12 lít.

D. 4,48 lít.

Câu 32: Đốt m gam Fe ngoài không khí một thời gian thu được 6,24 gam chất rắn X gồm Fe và các oxit. Hoà tan hết X trong 130 ml dung dịch HNO_3 4M (vừa đủ) thu được khí NO_2 (sản phẩm khử duy nhất). Cho dung dịch sau phản ứng tác dụng với dung dịch NaOH dư, lọc kết tủa, đem nung đến khối lượng không đổi được a gam chất rắn Y. Giá trị m và a lần lượt là

A. 5,6 và 8 gam.

B. 5,6 và 12 gam.

C. 11,2 và 12 gam.

D. 11,2 và 8 gam.

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 33: Amino axit X có công thức $\text{H}_2\text{NC}_x\text{H}_y(\text{COOH})_2$. Cho 0,1 mol X vào 0,2 lít dung dịch H_2SO_4 0,5M, thu được dung dịch Y. Cho Y phản ứng vừa đủ với dung

dịch gồm NaOH 1M và KOH 3M, thu được dung dịch chứa 36,7 gam muối. Phần trăm khối lượng của nitơ trong X là

- A. 9,524%. B. 10,687%. C. 10,526%. D. 11,966%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Câu 34: Cứ 45,75 gam cao su buna – S phản ứng vừa hết với 20 gam brom trong CCl_4 . Tỷ lệ mắt xích butadien và stiren trong cao su buna – S là:

- A. 1 : 2. B. 3 : 5. C. 2 : 3. D. 1 : 3.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Câu 35: Tiến hành đồng trùng hợp chất dimetyl buta – 1,3 – dien với acrilonitrin ($\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CN}$) theo tỉ lệ tương ứng $x : y$, thu được một loại polime. Đốt cháy hoàn toàn một lượng polime này, thu được hỗn hợp khí và hơi (CO_2 , H_2O , N_2) trong đó có 57,69% CO_2 về thể tích. Tỷ lệ $x : y$ khi tham gia trùng hợp là bao nhiêu ?

- A. $\frac{x}{y} = \frac{1}{3}$. B. $\frac{x}{y} = \frac{2}{3}$. C. $\frac{x}{y} = \frac{3}{2}$. D. $\frac{x}{y} = \frac{3}{5}$.

Câu 36: Hỗn hợp X gồm Na, Ca, Na_2O , CaO. Hòa tan hết 51,3 gam hỗn hợp X vào nước được 5,6 lít H_2 (đktc) và dung dịch kiềm Y, trong đó có 28 gam NaOH. Hấp thụ 17,92 lít SO_2 (đktc) vào dung dịch Y thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 60. B. 54. C. 72. D. 48.

Câu 37: Hòa tan hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm Fe, FeCl_2 , FeCl_3 trong H_2SO_4 đặc nóng, thoát ra 4,48 lít khí SO_2 duy nhất (đktc) và dung dịch Y. Thêm NH_3 dư vào Y thu được 32,1 gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 16,8. B. 17,75. C. 25,675. D. 34,55.

Câu 38: Hòa tan hoàn toàn a gam một oxit sắt bằng H_2SO_4 đặc nóng (TN_1) thấy thoát ra khí SO_2 duy nhất. Trong thí nghiệm khác (TN_2), sau khi khử hoàn toàn cũng a gam oxit đó bằng CO ở nhiệt độ cao rồi hòa tan lượng sắt tạo thành bằng H_2SO_4 đặc nóng thì thu được lượng khí SO_2 nhiều gấp 9 lần lượng khí SO_2 ở thí nghiệm trên. Công thức của oxit sắt là:

- A. FeO. B. Fe_2O_3 . C. Fe_3O_4 . D. FeCO_3 .

Câu 39: Cho 14,4 gam hỗn hợp Fe, Mg và Cu (số mol mỗi kim loại bằng nhau) tác dụng hết với dung dịch HNO_3 (lấy dư 10% so với lượng phản ứng) thu được dung dịch X và 2,688 lít hỗn hợp 4 khí N_2 , NO, NO_2 , N_2O trong đó 2 khí N_2 và NO_2 có số mol bằng nhau. Cô cạn cẩn thận dung dịch X thu được 58,8 gam muối khan. Tính số mol HNO_3 ban đầu đã dùng?

- A. 0,893. B. 0,804. C. 0,4215. D. 0,9823.

Câu 40: Cho 18,5 gam hỗn hợp Z gồm Fe, Fe_3O_4 tác dụng với 200 ml dung dịch HNO_3 loãng đun nóng và khuấy đều. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 2,24 lít khí NO duy nhất (đktc), dung dịch Z và còn lại 1,46 gam kim loại. Tính nồng độ mol/lít của dung dịch HNO_3 và khối lượng muối trong dung dịch Z.

- A. 3,2M và 54 gam. B. 1,8M và 36,45 gam.
C. 1,6M và 24,3 gam. D. 3,2M và 48,6 gam.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Câu 41: Cho 11,36 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư, thu được 1,344 lít (đktc) khí NO (là sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch X. Dung dịch X có thể hoà tan được tối đa 11,2 gam Fe. Số mol của

HNO₃ có trong dung dịch ban đầu là (biết sản phẩm khử của HNO₃ trong các phản ứng là NO):

- A. 0,94 mol.   B. 0,64 mol.   C. 0,86 mol.   D. 0,78 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 42: Hòa tan hoàn toàn 23 gam hỗn hợp gồm Ca, CaO, K, K₂O vào nước thu được dung dịch trong suốt X và thoát ra 4,48 lít khí (đktc). Nếu sục 4,48 lít hoặc 13,44 lít (đktc) CO₂ vào dung dịch X thu được m gam kết tủa. Sục V lít khí CO₂ vào dung dịch X thì thấy lượng kết tủa đạt cực đại. Giá trị của V là:

- A. $6,72 \leq V \leq 11,2$.   B. $V = 5,6$.
C. $V = 6,72$.   D. $5,6 \leq V \leq 8,96$.

Câu 43: Hòa tan hết 2,72 gam hỗn hợp X gồm FeS₂, FeS, Fe, CuS và Cu trong 500 ml dung dịch HNO₃ 1M, sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch Y và 0,07 mol một chất khí thoát ra. Cho Y tác dụng với lượng dư dung dịch BaCl₂ thu được 4,66 gam kết tủa. Mặt khác, dung dịch Y có thể hòa tan tối đa m gam Cu. Biết trong các quá trình trên, sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵ là NO. Giá trị của m là

- A. 9,12.   B. 4,96.   C. 9,76.   D. 5,92.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 44: Cho V lít khí CO (đktc) đi qua m gam hỗn hợp X gồm các oxit của Fe, nung nóng, thu được (m – 4,8) gam hỗn hợp Y và V lít CO₂ (đktc). Cho hỗn hợp Y tác dụng với dung dịch HNO₃ loãng dư thu được V lít NO (đktc, sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z thu được 96,8 gam chất rắn khan. m có giá trị là:

- A. 36,8 gam.   B. 61,6 gam.   C. 29,6 gam.   D. 21,6 gam.

Câu 45: Đốt cháy hoàn toàn một hỗn hợp X gồm glucozơ, fructozơ, metanal và etanoic cần 3,36 lít O₂ (điều kiện chuẩn). Dẫn sản phẩm cháy qua bình đựng dung dịch Ca(OH)₂ dư, sau phản ứng hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

- A. 10,0   B. 12,0   C. 15,0   D. 20,5

Câu 46: Hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe₂O₃ và Fe₃O₄ với số mol mỗi chất là 0,1 mol hoà tan hết vào dung dịch X gồm (HCl, H₂SO₄ loãng) dư thu được dung dịch Y. Nhỏ từ từ dung dịch Cu(NO₃)₂ 1M vào dung dịch Y cho tới khi ngừng thoát khí NO. Giá trị thể tích dung dịch Cu(NO₃)₂ cần dùng và thể tích khí thoát ra ở điều kiện tiêu chuẩn:

- A. 50 ml và 6,72 lít   B. 100 ml và 2,24 lít.
C. 50 ml và 2,24 lít   D. 100 ml và 6,72 lít.

Câu 47: Đốt hỗn hợp X gồm CH₃NH₂, C₂H₄(NH₂)₂ và CH₃OH (biết rằng hai amin trên có tỉ khối so với H₂ là 21,3) sau phản ứng thu được 10,648 gam hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn toàn bộ hỗn hợp Y vào dung dịch nước vôi trong thì thấy khối lượng bình tăng thêm 9,08 gam. Mặt khác nếu dẫn toàn bộ lượng Y vào bình đựng 5,0176 lít khí H₂ (đktc) sau đó đun nóng trong xúc tác thích hợp thì thu được hỗn hợp khí Z trong đó có khí NH₃. Tìm phần trăm khối lượng của CH₃OH trong hỗn hợp đầu khi biết rằng thành phần phần trăm thể tích của CO₂ và N₂ trong Z lần lượt là 16,67% và 6%:

- A. 18,4%   B. 20%   C. 24,4%   D. 50%

Câu 48: Hỗn hợp X gồm các chất axit axetic, axit acrylic, axit but – 3 – inoic và vinyl fomat. Đốt m gam hỗn hợp X trong không khí bằng lượng oxi vừa đủ thu

được hỗn hợp Y có tổng khối lượng là 7m gam. Hấp thụ hết hỗn hợp Y vào 100 gam dung dịch NaOH 20% thu được dung dịch 2 muối có tổng nồng độ phần trăm là 25,34%. Giá trị m là bao nhiêu?

- A. 7,2 gam   B. 6 gam   C. 4,8 gam   D. 8,4 gam

Câu 49: Hỗn hợp A gồm X, Y ($M_X < M_Y$) là 2 este đơn chức có chung gốc axit. Đun nóng m gam A với 400 ml dung dịch KOH 1M dư thì sau phản ứng thu được dung dịch B và (m – 12,6) gam hỗn hợp hơi gồm 2 andehit no, đơn chức đồng đẳng kế tiếp có tỉ khối hơi so với H_2 là 26,2. Tiến hành cô cạn dung dịch B thì thu được (m + 6,68) gam chất rắn khan. Tính phần trăm khối lượng của X trong A là:

- A. 54,66%.   B. 45,55%.   C. 36,44%.   D. 30,37%.

Câu 50: Hòa tan 15,84 gam hỗn hợp gồm một oxit kim loại kiềm và một oxit kim loại kiềm thổ bằng dung dịch HCl dư được dung dịch X. Cô cạn dung dịch X, lấy muối khan đem điện phân nóng chảy hoàn toàn thì thu được 6,048 lít khí (đo ở đktc) ở anot và a (gam) hỗn hợp kim loại ở catot. Giá trị của a là:

- A. 7,2.   B. 11,52.   C. 3,33.   D. 13,68.

2. Bài tập chỉ có đáp án

Câu 51: Đồng trùng hợp buta – 1,3 – dien với acrilonitrin ($CH_2 = CH - CN$) theo tỉ lệ tương ứng x : y, thu được một loại polime. Đốt cháy hoàn toàn một lượng polime này trong oxi vừa đủ, thu được hỗn hợp khí và hơi (CO_2 , H_2O , N_2) trong đó có 59,091% CO_2 về thể tích. Tỉ lệ x : y khi tham gia trùng hợp là bao nhiêu ?

- A. $\frac{x}{y} = \frac{1}{3}$.   B. $\frac{x}{y} = \frac{2}{3}$.   C. $\frac{x}{y} = \frac{3}{2}$.   D. $\frac{x}{y} = \frac{3}{5}$.

Câu 52: Hỗn hợp A gồm O_2 và O_3 có tỉ khối so với hiđro là 19,2. Hỗn hợp B gồm H_2 và CO có tỉ khối so với hiđro là 3,6. Thể tích khí A (đktc) cần dùng để đốt cháy hoàn toàn 3 mol khí B là:

- A. 9,318 lít.   B. 28 lít.   C. 22,4 lít.   D. 16,8 lít.

Câu 53: Để hoà tan hoàn toàn 23,2 gam hỗn hợp gồm FeO, Fe_3O_4 và Fe_2O_3 (trong đó số mol FeO bằng số mol Fe_2O_3), cần dùng vừa đủ V lít dung dịch H_2SO_4 0,5M (loãng). Giá trị của V là:

- A. 1,8.   B. 0,8.   C. 2,3.   D. 1,6.

Câu 54: Cho 4,56 gam hỗn hợp gồm FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 tác dụng với dung dịch HCl dư, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y, Cô cạn dung dịch Y thu được 3,81 gam muối $FeCl_2$ và m gam $FeCl_3$. Giá trị của m là:

- A. 8,75.   B. 9,75.   C. 4,875.   D. 7,825.

Câu 55: Hỗn hợp X gồm nitơ và H_2 có khối lượng mol trung bình là 7,2. Nung X với bột Fe để phản ứng tổng hợp NH_3 xảy ra với hiệu suất là 20% thu hỗn hợp Y. Cho Y tác dụng CuO dư thu 32,64 gam Cu. Thể tích của hỗn hợp X (đktc) là:

- A. 16,8 lít.   B. 8,4 lít.   C. 11,2 lít.   D. 14,28 lít.

Câu 56: Một loại phân kali có thành phần chính là KCl (còn lại là các tạp chất không chứa kali) được sản xuất từ quặng xinvinít có độ dinh dưỡng 55%. Phần trăm khối lượng của KCl trong loại phân kali đó là:

- A. 95,51%.   B. 87,18%.   C. 65,75%.   D. 88,52%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 57: Hỗn hợp X gồm Mg, MgO, Ca và CaO. Hòa tan 10,72 gam X vào dung dịch HCl vừa đủ thu được 3,248 lít khí (đktc) và dung dịch Y. Trong Y có 12,35 gam $MgCl_2$ và x gam $CaCl_2$. Giá trị x là

- A. 33,05.   B. 15,54.   C. 31,08.   D. 21,78.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 58: Cho 45 gam hỗn hợp bột Fe và Fe_3O_4 vào V lít dung dịch HCl 1M, khuấy đều để các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thấy thoát ra 4,48 lít khí (đktc) và 5 gam kim loại không tan. Giá trị của V là:

- A. 1,4 lít.   B. 0,4 lít.   C. 1,2 lít.   D. 0,6 lít.

(Thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Câu 59: Hòa tan hoàn toàn 49,6 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 bằng H_2SO_4 đặc, nóng thu được dung dịch Y và 8,96 lít khí SO_2 (đktc). Thành phần trăm khối lượng oxi trong hỗn hợp X và khối lượng muối trong dung dịch Y là:

- A. 20,97% và 160 gam.   B. 30,7% và 140 gam.
C. 20,97% và 140 gam.   D. 37,5% và 160 gam.

Câu 60: Nung m gam Cu trong oxi thu được hỗn hợp chất rắn X có khối lượng 24,8 gam gồm Cu_2O , CuO, Cu. Hòa tan hoàn toàn X trong dung dịch H_2SO_4 đặc nóng thu được 4,48 lít khí SO_2 (đktc). Hãy tìm giá trị của m.

- A. 22,4 gam.   B. 2,24 gam.   C. 6,4 gam.   D. 32 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 61: Hòa tan hoàn toàn 10,44 gam một oxit sắt bằng dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng thu được dung dịch X và 1,624 lít khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc). Cô cạn dung dịch X, thu được m gam muối sunfat khan. Giá trị của m là:

- A. 29.   B. 52,2.   C. 58,0.   D. 54,0.

Câu 62: Hòa tan hoàn toàn 2,44 gam hỗn hợp bột X gồm Fe_xO_y và Cu bằng dung dịch H_2SO_4 đặc nóng (dư). Sau phản ứng thu được 0,504 lít khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc) và dung dịch chứa 6,6 gam hỗn hợp muối sunfat. Công thức của oxit sắt là:

- A. Fe_2O_3 .   B. FeO.   C. Fe_3O_4 .   D. FeO hoặc Fe_3O_4 .

Câu 63: Cho 17,04 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 2,016 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc) và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được m gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 53,250.   B. 58,080.   C. 73,635.   D. 51,900.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2011 – 2012)

Câu 64: Cho 22,72 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 và Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được V lít khí NO (duy nhất ở đktc) và dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được 77,44 gam muối khan. Giá trị của V là

- A. 5,6.   B. 4,48.   C. 2,688.   D. 2,24.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2008 – 2009)

Câu 65: Khi oxi hoá chậm m gam Fe ngoài không khí thu được 12 gam hỗn hợp A gồm FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 và Fe dư. Hòa tan A vừa đủ bởi 200 ml dung dịch HNO_3 , thu được 2,24 lít NO duy nhất (đktc). Giá trị m và C_M của dung dịch HNO_3 là:

- A. 10,08 gam và 1,6M.   B. 10,08 gam và 2M.
C. 10,08 gam và 3,2M.   D. 5,04 gam và 2M.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2008 – 2009)

Câu 66: Cho 30,1 gam hỗn hợp X gồm Cu và Fe_3O_4 tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng, đun nóng và khuấy đều. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 1,68 lít NO (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc), dung dịch Y và còn dư 0,7 gam kim loại. Cô cạn dung dịch Y, khối lượng muối khan thu được là

A. 54,45 gam. B. 68,55 gam. C. 75,75 gam. D. 89,70 gam.

(Đề thi HSG – Tỉnh Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Câu 67: Hỗn hợp X gồm (Fe, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 , FeO) với số mol mỗi chất là 0,1 mol, hòa tan hết vào dung dịch Y gồm (HCl và H_2SO_4 loãng) dư thu được dung dịch Z. Nhỏ từ từ dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 1M vào dung dịch Z cho tới khi ngưng thoát khí NO. Thể tích dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ cần dùng và thể tích khí thoát ra (ở đktc) là:

A. 25 ml, 1,12 lít. B. 0,5 lít, 22,4 lít.
C. 50 ml, 2,24 lít. D. 50 ml, 1,12 lít.

Câu 68: Hòa tan 20,8 gam hỗn hợp bột gồm FeS, FeS_2 , S bằng dung dịch HNO_3 đặc nóng dư thu được 53,76 lít NO_2 (sản phẩm khử duy nhất, ở đktc và dung dịch A. Cho dung dịch A tác dụng với dung dịch NaOH dư, lọc lấy toàn bộ kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thì khối lượng chất rắn thu được là:

A. 16 gam. B. 9 gam. C. 8,2 gam. D. 10,7 gam.

Câu 69: Cho m gam hỗn hợp FeS, FeS_2 tỉ lệ số mol 1:1 vào dung dịch HNO_3 dư, đun nóng, thu được hỗn hợp khí chứa 0,4 mol NO_2 , 0,2 mol NO, ngoài ra không còn sản phẩm khử nào khác. Tính m.

A. 10,4 gam. B. 9,25 gam. C. 10,3 gam. D. 8,67 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Câu 70: Nung m gam hỗn hợp X gồm bột sắt và lưu huỳnh thu được hỗn hợp Y gồm FeS, Fe, S. Chia Y thành 2 phần bằng nhau. Cho phần 1 tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng, dư thấy thoát ra 2,8 lít hỗn hợp khí (ở đktc). Cho phần 2 tác dụng hết với lượng dư dung dịch HNO_3 đặc, nóng thấy thoát ra 16,464 lít khí chỉ có NO_2 (ở đktc, sản phẩm khử duy nhất). Giá trị m là

A. 17,84. B. 7,00. C. 8,92. D. 14,00.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 71: Cho 17,6 gam hỗn hợp X gồm S, FeS, FeS_2 tan hoàn toàn trong dung dịch HNO_3 đặc nóng dư thu được V lít NO_2 duy nhất và dung dịch Y. Cho Y tác dụng với dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư, lọc và nung kết tủa trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 62,6 gam chất rắn. V có giá trị là:

A. 44,8. B. 47,1. C. 40,32. D. 22,4.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Câu 72: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,02 mol FeS_2 và 0,03 mol FeS vào lượng dư H_2SO_4 đặc nóng thu được $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$, SO_2 và H_2O . Hấp thụ hết SO_2 bằng một lượng vừa đủ dung dịch KMnO_4 thu được V lít dung dịch Y không màu, trong suốt, có pH = 2. Giá trị của V là:

A. V = 22,6 lít. B. V = 22,8 lít.
C. V = 11,4 lít. D. V = 11,3 lít.

Câu 73: Hỗn hợp X có khối lượng 82,3 gam gồm KClO_3 , $\text{Ca}(\text{ClO}_3)_2$, CaCl_2 và KCl. Nhiệt phân hoàn toàn X thu được 13,44 lít O_2 (đktc), chất rắn Y gồm CaCl_2 và KCl. Toàn bộ Y tác dụng vừa đủ với 0,3 lít dung dịch K_2CO_3 1M thu được dung dịch Z.

Lượng KCl trong Z nhiều gấp 5 lần lượng KCl trong X. Phần trăm khối lượng KCl trong X là

- A. 25,62%. B. 12,67%. C. 18,10%. D. 29,77%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 74: Để hòa tan hết hỗn hợp X gồm Cr_2O_3 , FeO , Fe_3O_4 cần vừa đủ 550 mol HCl 2M, sau phản ứng thu được dung dịch Y. Một nửa dung dịch Y hòa tan được tối đa 2,9 gam Ni. Cô cạn nửa dung dịch Y còn lại thu được bao nhiêu gam muối khan ?

- A. 30,8. B. 30,525. C. 61,6. D. 61,05.

(Đề thi THPT Chuyên Lê Quy Đôn – Quảng Trị, năm 2012 – 2013)

Câu 75: Hỗn hợp gồm C_2H_2 và H_2 có cùng số mol. Lấy một lượng hỗn hợp X cho qua chất xúc tác, đun nóng được hỗn hợp Y. Dẫn Y qua nước brom thấy bình nước brom tăng 10,8 gam và thoát ra 4,48 lít hỗn hợp khí (đktc), có tỉ khối so với hydro là 8. Thể tích khí O_2 (đktc) vừa đủ để đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp Y là

- A. 26,88 lít. B. 44,8 lít. C. 33,6 lít. D. 22,4 lít.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 76: Hỗn hợp X gồm C_3H_8 , C_3H_4 và C_3H_6 có tỉ khối so với hydro là 21,8. Đốt cháy hết 5,6 lít X (đktc) thì thu được khối lượng CO_2 và H_2O lần lượt là:

- A. 33 gam và 17,1 gam. B. 2 gam và 9,9 gam.
C. 13,2 gam và 7,2 gam. D. 33 gam và 21,6 gam.

Câu 77: Hỗn hợp X có tỉ khối so với H_2 là 27,8 gồm các chất: butan, metyl xiclopropan, but – 2 – en, divinyl và etylaxetilen. Khi đốt cháy 0,15 mol X, tổng khối lượng CO_2 và H_2O thu được là:

- A. 34,5 gam. B. 39,90 gam. C. 37,02 gam. D. 36,66 gam.

Câu 78: Đốt cháy hoàn toàn a hỗn hợp X gồm butan, but – 1 – en, etilen, xiclopropan, axetilen (tỉ lệ mol của butan và axetilen là 1:1). Sau phản ứng thu được 33,6 lít CO_2 (đktc). Giá trị của a là:

- A. 24 gam. B. 23 gam. C. 20 gam. D. 21 gam.

Câu 79: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm metan, propen, metyl xiclopropan, benzen (tỉ lệ mol của metan và benzen là 3 : 1). Sau phản ứng thu được 35,84 lít CO_2 (đktc) và m gam H_2O . Giá trị của a là:

- A. 28,8 gam. B. 43,2 gam. C. 20 gam. D. 30 gam.

Câu 80: Hỗn hợp X gồm 2 ancol là propan – 2 – ol và glixerol có tỉ lệ mol 1 : 1. Đốt cháy hết m gam hỗn hợp X, thu được 1,68 lít CO_2 (đktc). Cũng cho m gam X tác dụng hết với Na dư, sau phản ứng thu được V lít H_2 (đktc). Giá trị của V là:

- A. 0,56 lít. B. 0,84 lít. C. 0,42 lít. D. 1,68 lít.

Câu 81: Cho hỗn hợp X gồm ancol metylic, etylen glicol và glixerol. Đốt cháy hoàn toàn m gam X thu được 6,72 lít khí CO_2 (đktc). Cũng m gam X trên cho tác dụng với Na dư thu được tối đa V lít khí H_2 (đktc). Giá trị của V là

- A. 3,36 . B. 11,20. C. 5,60 . D. 6,72.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 82: Cho hỗn hợp khí X gồm HCHO và H_2 đi qua ống sứ đựng bột Ni nung nóng. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp Y gồm hai chất hữu cơ. Đốt cháy hết Y thì thu được 11,7 gam H_2O và 7,84 lít khí CO_2 (ở đktc). Phần trăm theo thể tích của H_2 trong X là:

- A. 65,00%. B. 46,15%. C. 35,00%. D. 53,85%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 83: Hỗn hợp A gồm O_2 và O_3 có tỷ khối so với H_2 bằng 22. Hỗn hợp B gồm metan và etan có tỉ khối so với H_2 bằng 11,5. Để đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol B cần phải dùng V lít A ở đktc. Giá trị của V là:

- A. 13,44.   B. 11,2.   C. 8,96.   D. 6,72.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 84: X gồm O_2 và O_3 có tỉ khối so với He bằng 10. Thể tích của X để đốt hoàn toàn 25 lít Y là hỗn hợp 2 ankan kế tiếp có tỉ khối so với He bằng 11,875 là (Thể tích khí đo cùng điều kiện):

- A. 107 lít.   B. 105 lít.   C. 105,7 lít.   D. 107,5 lít.

(Đề thi THPT Chuyên Vĩnh Phúc, năm 2012 – 2013)

Câu 85: Đốt cháy hoàn toàn 3,42 gam hỗn hợp gồm axit acrylic, vinyl axetat, metyl acrylat và axit oleic, rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch $Ca(OH)_2$ (dư). Sau phản ứng thu được 18 gam kết tủa và dung dịch X. Khối lượng X so với khối lượng dung dịch $Ca(OH)_2$ ban đầu đã thay đổi như thế nào ?

- A. Tăng 2,70 gam.   B. Giảm 7,74 gam.
C. Tăng 7,92 gam.   D. Giảm 7,38 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Câu 86: Đốt cháy hoàn toàn 4,02 gam hỗn hợp gồm axit acrylic, vinyl axetat và metyl metacrylat rồi cho toàn bộ sản phẩm cháy vào bình 1 đựng dung dịch H_2SO_4 đặc, bình 2 đựng dung dịch $Ba(OH)_2$ dư thấy khối lượng bình 1 tăng m gam, bình 2 xuất hiện 35,46 gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 2,70.   B. 2,34.   C. 3,24.   D. 3,65.

(Đề thi HSG – Tỉnh Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Câu 87: Hỗn hợp X gồm vinyl axetat, metyl axetat và etyl fomat. Đốt cháy hoàn toàn 3,08 gam X, thu được 2,16 gam H_2O . Phần trăm số mol của vinyl axetat trong X là:

- A. 27,92%.   B. 25%.   C. 72,08%.   D. 75%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 88: Cho hỗn hợp X gồm 0,15 mol $H_2NC_3H_5(COOH)_2$ (axit glutamic) và 0,1 mol $H_2N(CH_2)_4CH(NH_2)COOH$ (lysin) vào 250 ml dung dịch $NaOH$ 2M, thu được dung dịch Y. Cho HCl dư vào dung dịch Y. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, số mol HCl đã phản ứng là:

- A. 0,75.   B. 0,65.   C. 0,70.   D. 0,85.

Câu 89: Cho 21 gam hỗn hợp gồm glyxin và axit axetic tác dụng vừa đủ với dung dịch KOH , thu được dung dịch X chứa 32,4 gam muối. Cho X tác dụng với dung dịch HCl dư, thu được dung dịch chứa m gam muối. Giá trị của m là

- A. 44,65.   B. 50,65.   C. 22,35.   D. 33,50.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Câu 90: Cứ 5,668 gam cao su buna – S phản ứng vừa hết với 3,462 gam brom trong CCl_4 . Hỏi tỉ lệ mắt xích butadien và stiren trong cao su buna – S là bao nhiêu?

- A. $\frac{3}{2}$.   B. $\frac{2}{3}$.   C. $\frac{1}{2}$.   D. $\frac{3}{5}$.

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2011 – 2012)

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01. C	02. A	03. D	04. C	05. C	06. D	07. D	08. A	09. B	10. D
11. C	12. D	13. B	14. A	15. D	16. B	17. A	18. C	19. B	20. D
21. C	22. B	23. C	24. A	25. B	26. D	27. C	28. D	29. C	30. D
31. B	32. A	33. C	34. D	35. A	36. C	37. D	38. C	39. D	40. D
41. C	42. A	43. C	44. C	45. C	46. C	47. A	48. A	49. C	50. B
51. A	52. B	53. B	54. C	55. D	56. B	57. B	58. C	59. C	60. A
61. A	62. B	63. B	64. C	65. C	66. C	67. C	68. A	69. D	70. C
71. C	72. B	73. C	74. B	75. C	76. A	77. D	78. D	79. A	80. A
81. A	82. B	83. C	84. D	85. D	86. B	87. B	88. D	89. A	90. C

BÀI GIẢI CHI TIẾT BÀI TẬP TỰ LUYỆN

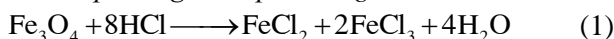
Câu 1:

Hướng dẫn giải

Do FeO và Fe₂O₃ có số mol bằng nhau nên quy đổi thành Fe₃O₄. Vậy ta có thể quy đổi 2,32 hỗn hợp ban đầu cho thành Fe₃O₄.

Để tính thể tích HCl 1M hòa tan hết Fe₃O₄ ta có thể sử dụng một số cách sau:

Cách 1: *Tính toán theo phương trình phản ứng:*

Theo phản ứng (1) và giả thiết ta có:

$$n_{\text{HCl}} = 8n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 8 \cdot \frac{2,32}{232} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{HCl } 1\text{M}} = \frac{0,08}{1} = \boxed{0,08 \text{ lít}}$$

Cách 2: *Sử dụng bảo toàn điện tích trong phản ứng và bảo toàn nguyên tố*

Bản chất của phản ứng giữa dung dịch HCl với Fe₃O₄ là phản ứng của ion H⁺ trong HCl với ion O²⁻ trong Fe₃O₄.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}^{2-}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,04 \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,08 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{H}^+} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{HCl } 1\text{M}} = \frac{0,08}{1} = \boxed{0,08 \text{ lít}}$$

Cách 3: *Sử dụng bảo toàn điện tích trong oxit, trong muối và bảo toàn nguyên tố*

Trong phản ứng giữa dung dịch HCl với Fe₃O₄, ion O²⁻ đã được thay thế bằng ion

$$\text{Cl}^- \text{ nên ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}^{2-}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,04 \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,08 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{Cl}^-} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{HCl } 1\text{M}} = \frac{0,08}{1} = \boxed{0,08 \text{ lít}}$$

Cách 4: *Sử dụng bảo toàn điện tích trong muối và bảo toàn nguyên tố*

Trong dung dịch muối, coi Fe vẫn có số oxi hóa là + $\frac{8}{3}$ như trong Fe₃O₄.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{+2}} = 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,03 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = \frac{8}{3} n_{\text{Fe}^{+3}} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{Cl}^-} = 0,08 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{\text{HCl } 1\text{M}} = \frac{0,08}{1} = \boxed{0,08 \text{ lít}}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Ta có thể coi Fe_3O_4 là hỗn hợp FeO và Fe_2O_3 có tỉ lệ mol 1 : 1. Vậy có thể coi hỗn hợp ban đầu là hỗn hợp gồm FeO và Fe_2O_3 .

$$\text{Bảo toàn nguyên tố Fe: } \begin{cases} n_{\text{FeO}} = n_{\text{FeCl}_2} = \frac{7,62}{127} = 0,06 \\ 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{FeCl}_3} = \frac{9,75}{162,5} = 0,06 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{FeO}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{FeO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,06.72 + 0,03.160 = \boxed{9,12 \text{ gam}}$$

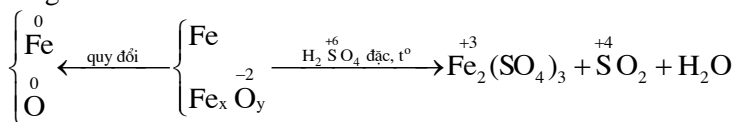
Câu 3:

Hướng dẫn giải

Hỗn hợp X có thể gồm Fe và các oxit của nó.

Quy đổi hỗn hợp X gồm Fe và Fe_xO_y thành hỗn hợp Fe và O.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy:

Chất khử là Fe, chất oxi hóa là $\overset{+6}{\text{S}}$ trong H_2SO_4 và O.

$$\text{Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn electron: } \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 4,5 \\ 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,0675 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,045 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Fe}} = 0,0675.56 = \boxed{3,78 \text{ gam}}$$

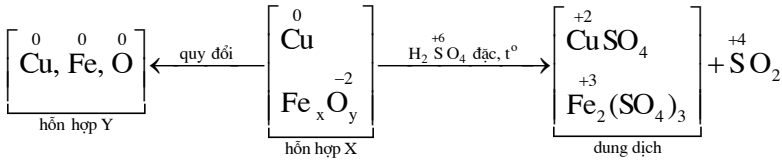
Câu 4:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Y gồm Cu, Fe, O. Khi quy đổi hỗn hợp này thành hỗn hợp khác thì khối lượng và nguyên tố được bảo toàn nên khối lượng Y cũng bằng khối lượng X, thành phần nguyên tố trong Y cũng giống trong X.

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ ta thấy: Chất khử là Fe, Cu, chất oxi hóa là O và S (H_2SO_4).

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Fe, Cu:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \\ 64n_{\text{Cu}} + 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 2,44 \\ 160n_{\text{CuSO}_4} + 400n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 6,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2,0,2225 \\ 64n_{\text{Cu}} + 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 2,44 \\ 160n_{\text{Cu}} + 400 \cdot 0,5n_{\text{Fe}} = 6,6 \end{cases}$$

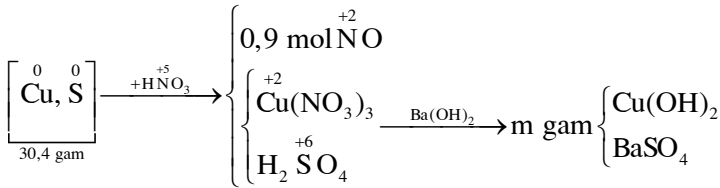
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,025 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,025 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{0,01 \cdot 64}{2,44} \cdot 100\% = \boxed{26,23\%}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp Cu, S.

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử là Cu, S, chất oxi hóa là N trong HNO_3 , chất kết tủa sau phản ứng là Cu(OH)_2 và BaSO_4 .

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Cu, S:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Cu}} + 6n_{\text{S}} = 3n_{\text{NO}} \\ 64n_{\text{Cu}} + 32n_{\text{S}} = 30,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Cu}} + 6n_{\text{S}} = 3 \cdot 0,9 \\ 64n_{\text{Cu}} + 32n_{\text{S}} = 30,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{S}} = 0,35 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu(OH)}_2} = n_{\text{Cu}} = 0,3 \\ n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{S}} = 0,35 \end{cases} \Rightarrow m = m_{\text{Cu(OH)}_2} + m_{\text{BaSO}_4} = 0,3 \cdot 98 + 0,35 \cdot 233 = \boxed{110,95 \text{ gam}}$$

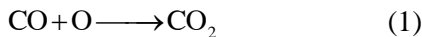
Câu 6:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp O_2 , O_3 thành O.

Chọn số mol của hỗn hợp CO và H_2 là 1 mol.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và (2) ta thấy: $n_{\text{O}} = n_{(\text{CO}, \text{H}_2)} = 1 \text{ mol}$

Trong phản ứng của Fe_3O_4 với dung dịch hỗn hợp HCl và H_2SO_4 , ion O^{2-} trong oxit đã được thay thế bằng ion Cl^- và SO_4^{2-} .

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có: $n_{\text{O}^{2-}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,72 \text{ mol}$

$$\text{Theo bảo toàn điện tích và giả thiết, ta có: } \begin{cases} n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 1,44 \\ \frac{n_{\text{Cl}^-}}{n_{\text{SO}_4^{2-}}} = \frac{[\text{HCl}]}{[\text{H}_2\text{SO}_4]} = \frac{1}{0,5} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cl}^-} = 0,72 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,36 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCl}} = 0,72 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,36 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{\text{dd}} = \frac{n_{\text{HCl}}}{[\text{HCl}]} = \frac{0,72}{1} = \boxed{0,72 \text{ lít}}$$

Cách 2: Sử dụng hệ quả 2 của định luật bảo toàn điện tích

Bản chất của phản ứng giữa Fe_3O_4 với dung dịch HCl và H_2SO_4 là phản ứng của ion O^{2-} trong oxit với ion H^+ trong dung dịch axit.

$$\text{Theo bảo toàn nguyên tố O và bảo toàn điện tích: } \begin{cases} n_{\text{O}^{2-}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,72 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 1,44 \text{ mol} \end{cases}$$

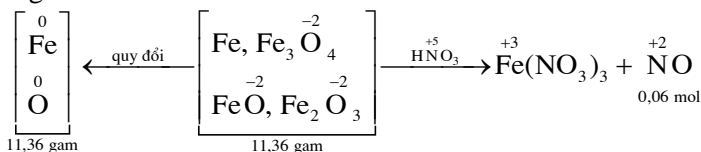
$$\Rightarrow n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = V + 2 \cdot 0,5V = 1,44 \text{ mol} \Rightarrow V = \boxed{0,72 \text{ lít}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp Fe , FeO , Fe_2O_3 , Fe_3O_4 thành hỗn hợp Fe và O .

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là kim loại Fe , chất oxi hóa là O và N trong HNO_3 .

Áp dụng bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 11,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3 \cdot 0,06 \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 11,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

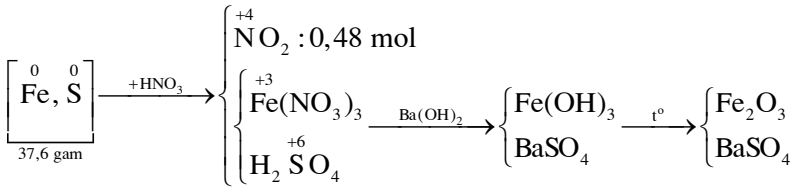
$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}} = 0,16 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe(NO}_3)_3} = 0,16 \cdot 242 = \boxed{38,72 \text{ gam}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp S , FeS , FeS_2 thành hỗn hợp Fe và S .

Sơ đồ phản ứng:

Từ sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử là Fe, S, chất oxy hóa là N trong HNO₃, chất rắn sau phản ứng là Fe₂O₃ và BaSO₄.

Theo bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố Fe, S:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = n_{\text{NO}_2} = 0,48 \\ 56n_{\text{Fe}} + 32n_{\text{S}} = 3,76 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{S}} = 0,065 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,5n_{\text{Fe}} = 0,015 \\ n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{S}} = 0,065 \end{cases}$$

Vậy khối lượng chất rắn thu được là:

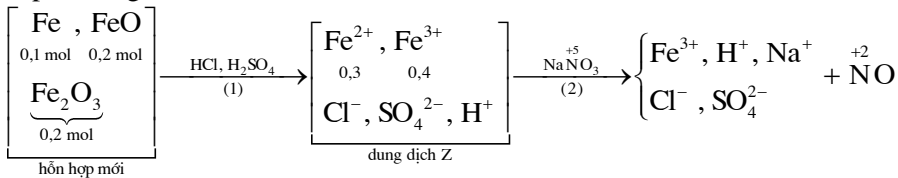
$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{BaSO}_4} = 0,015 \cdot 160 + 0,065 \cdot 233 = \boxed{17,545 \text{ gam}}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Tách 0,1 mol Fe₃O₄ trong X thành hỗn hợp gồm 0,1 mol FeO và 0,1 mol Fe₂O₃. Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp mới gồm Fe (0,1 mol), FeO (0,2 mol) và Fe₂O₃ (0,2 mol).

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy phản ứng của dung dịch Z với NaNO₃ là phản ứng của Fe²⁺ với H⁺ và NO₃⁻.

Áp dụng bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố N cho phản ứng (2): $\begin{cases} n_{\text{Fe}^{2+}} = 3n_{\text{NO}} \\ n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} \end{cases}$

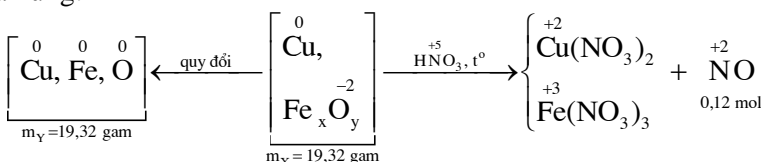
$$\Leftrightarrow \begin{cases} 0,3 = 3n_{\text{NO}} \\ n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} V_{\text{NO}} = 0,1 \cdot 22,4 = \boxed{2,24 \text{ lít}} \\ V_{\text{dd NaNO}_3} = \frac{0,1}{2} = 0,05 \text{ lít} = \boxed{50 \text{ ml}} \end{cases}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X gồm Cu, Fe_xO_y thành hỗn hợp Y gồm Cu, Fe, O.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Cu, Fe, chất oxi hóa là O và N trong HNO₃.

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng, bảo toàn nguyên tố Fe, Cu:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \\ 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} + 16n_{\text{O}} = 13,92 \\ 242n_{\text{Fe(NO}_3)_3} + 188n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = 42,72 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{O}} + 3.0,12 \\ 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} + 16n_{\text{O}} = 13,92 \\ 242n_{\text{Fe}} + 188n_{\text{Cu}} = 42,72 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{1}{1} \Rightarrow \boxed{\text{Công thức oxit là FeO}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Quy đổi 7,6 gam hỗn hợp X thành 7,6 gam hỗn hợp gồm C và H.

Đốt cháy X thu được CO₂ và H₂O, dẫn sản phẩm cháy lần lượt qua bình 1 đựng H₂SO₄ đặc thì nước bị giữ lại, bình 2 đựng Ca(OH)₂ dư thì CO₂ sẽ bị giữ lại và chuyển thành kết tủa CaCO₃. Khối lượng bình 1 tăng là khối lượng của H₂O, khối lượng bình 2 tăng là khối lượng của CO₂.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot \frac{14,4}{18} = 1,6 \Rightarrow n_{\text{C}} = \frac{m_{(\text{C}, \text{H})} - m_{\text{H}}}{12} = \frac{7,6 - 1,6}{12} = 0,5 \text{ mol}$$

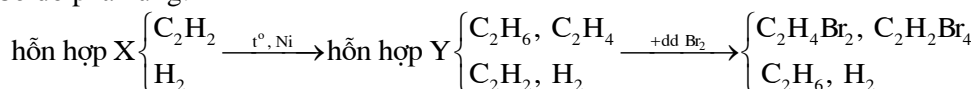
Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C}} = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{bình 2 tăng}} = m_{\text{CO}_2} = 0,5 \cdot 44 = \boxed{22 \text{ gam}}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ phản ứng và áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{(\text{C}_2\text{H}_4, \text{C}_2\text{H}_2)} = m_{\text{bình Br}_2 \text{ tăng}} = 10,8 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{X}} = m_{\text{Y}} = m_{\text{C}_2\text{H}_4, \text{C}_2\text{H}_2} + m_{\text{C}_2\text{H}_6, \text{H}_2} = 10,8 + 0,2 \cdot 8 \cdot 2 = 14 \text{ gam}$$

Muốn tính thể tích O₂ dùng để đốt cháy hết hỗn hợp X, ta có thể sử dụng 1 trong 2 cách sau:

Cách 1: Vì trong X, số mol của C₂H₂ và H₂ bằng nhau nên quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp C và H trong đó n_C : n_H = 1 : 2.

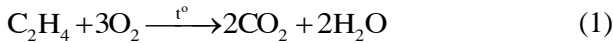
Trong phản ứng đốt cháy X, C bị oxi hóa thành CO₂, H bị oxi hóa thành H₂O.

$$\Rightarrow \begin{cases} 12n_{\text{C}} + n_{\text{H}} = 14 \\ n_{\text{C}} : n_{\text{H}} = 1 : 2 \\ 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12n_{\text{C}} + n_{\text{H}} = 14 \\ n_{\text{C}} : n_{\text{H}} = 1 : 2 \\ 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{C}} + 0,5n_{\text{H}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{C}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}} = 2 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 1,5 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow V_{O_2 (dktc)} = 1,5.22,4 = \boxed{33,6 \text{ lít}}$$

Cách 2: Vì trong X có số mol của C_2H_2 và H_2 bằng nhau nên có thể quy đổi hỗn hợp X thành C_2H_4 .

Phương trình phản ứng:

Theo (1) ta thấy: $n_{O_2} = 3n_{C_2H_4} = 3 \cdot \frac{14}{28} = 1,5 \text{ mol} \Rightarrow V_{O_2 (dktc)} = 1,5.22,4 = \boxed{33,6 \text{ lít}}$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành 1 chất có công thức là C_xH_6 .

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} M_x = 12x + 6 = 24.2 = 48 \Rightarrow x = 3,5 \\ n_{C_xH_6} = \frac{0,96}{48} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO_2} = x \cdot n_{C_xH_6} = 3,5 \cdot 0,02 = 0,07 \text{ mol}$$

Khi cho 0,07 mol CO_2 vào dung dịch chứa 0,05 mol $Ba(OH)_2$ sẽ tạo ra cả muối $BaCO_3$ và $Ba(HCO_3)_2$. Ta có:

$$2n_{Ba(OH)_2} = n_{CO_2} + n_{BaCO_3}$$

$$\Leftrightarrow 2 \cdot 0,05 = 0,07 + n_{BaCO_3} \Leftrightarrow n_{BaCO_3} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,03 \cdot 197 = \boxed{5,91 \text{ gam}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

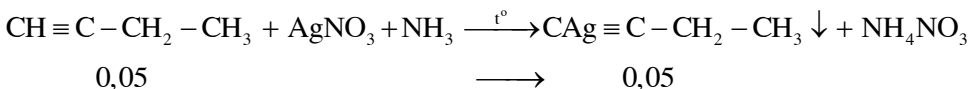
Chọn $m = 18$ gam, quy đổi hidrocarbon A thành hỗn hợp các nguyên tử C và H.

Ta có:
$$\begin{cases} m_A = m_C + m_H = 18 \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \cdot \frac{18}{18} = 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_A = 12n_C + n_H = 18 \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \cdot \frac{18}{18} = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12n_C + n_H = 18 \\ n_H = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_H = 2 \text{ mol} \\ n_C = \frac{4}{3} \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_C}{n_H} = \frac{2}{3}$$

Vì A ở thể khí nên suy ra A là C_4H_6 . A phản ứng được với $AgNO_3 / NH_3 (t^o)$ tạo ra kết tủa chứng tỏ A là ankin và có liên kết 3 ở đầu mạch.

Phương trình phản ứng:

Khối lượng kết tủa là: $m_{CAg \equiv C - CH_2 - CH_3} = 0,05 \cdot 161 = \boxed{8,05 \text{ gam}}$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Dùng phương pháp quy đổi

Nhận thấy: $M_{C_3H_6} = \frac{M_{C_2H_2} + M_{C_4H_{10}}}{2}$ nên quy đổi 1 mol C_3H_6 thành 0,5 mol C_2H_2 và 0,5 mol C_4H_{10} . Với cách quy đổi này, số mol khí không thay đổi và số mol liên kết π cũng không thay đổi (số mol liên kết $\pi = n_{C_3H_6} = 2n_{C_2H_2} = 1$ mol).

Vậy quy đổi hỗn hợp $C_2H_2, C_4H_{10}, CH_3CH = CH_2$ thành hỗn hợp C_2H_2 và C_4H_{10} .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{C_2H_2} + n_{C_4H_{10}} = 0,1 \\ n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,025 \\ n_{CO_2} = 2n_{C_2H_2} + 4n_{C_4H_{10}} \\ n_{H_2O} = n_{C_2H_2} + 5n_{C_4H_{10}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{C_2H_2} + n_{C_4H_{10}} = 0,1 \\ n_{C_2H_2} - n_{C_4H_{10}} = 0,025 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{C_2H_2} = 0,0625 \text{ mol} \\ n_{C_4H_{10}} = 0,0375 \text{ mol} \end{cases}$$

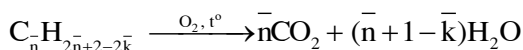
Khi cho hỗn hợp khí C_2H_2, C_4H_{10} phản ứng với Br_2 thì chỉ có C_2H_2 phản ứng, ta có:

$$n_{Br_2} = 2n_{C_2H_2} = 0,0625 \cdot 2 = 0,125 \text{ mol} \Rightarrow V_{dd Br_2 0,1M} = \frac{0,125}{0,1} = \boxed{1,25 \text{ lít}}$$

Cách 2: Khai thác mối liên hệ giữa số mol CO_2, H_2O với số mol hợp chất hữu cơ trong phản ứng đốt cháy

Đặt công thức của các hydrocarbon là $C_nH_{2n+2-2\bar{k}}$ ($\bar{k}$ là số liên kết π trung bình)

Phản ứng đốt cháy:

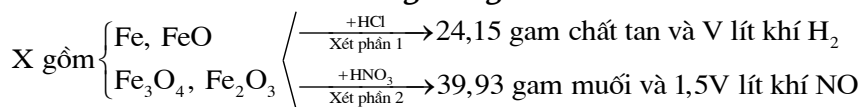

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{C_nH_{2n+2-2\bar{k}}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{C_nH_{2n+2-2\bar{k}}} = \frac{n_{CO_2} - n_{H_2O}}{\bar{k} - 1} \\ n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,025 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bar{k} = 1,25 \\ n_{Br_2} = \bar{k} \cdot n_{C_nH_{2n+2-2\bar{k}}} = 0,125 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{dd Br_2} = \frac{0,125}{0,1} = \boxed{1,25 \text{ lít}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

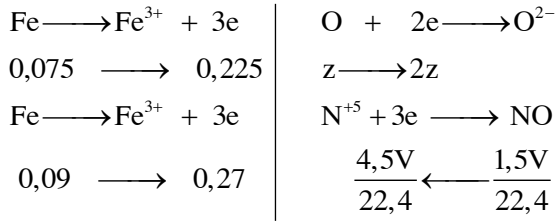

$$\text{Cách 1: Hỗn hợp } X \begin{cases} Fe, FeO \\ Fe_3O_4, Fe_2O_3 \end{cases} \xrightarrow{\text{quy đổi}} \begin{cases} Fe : 2x \text{ mol} \\ Fe_3O_4 : 2y \text{ mol} \end{cases}$$

nhận xét phần 1 $\rightarrow$ Cả Fe và Fe_3O_4 đều tác dụng với HCl nhưng chỉ có phản ứng của Fe với HCl mới tạo ra khí H_2 , còn phản ứng với HNO_3 thì cả hai đều tác dụng tạo ra khí NO.

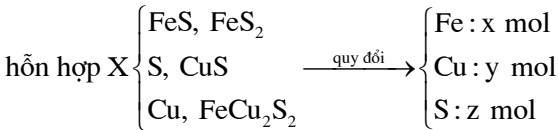
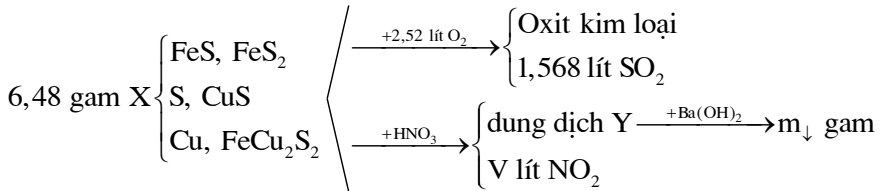
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e(\text{nhường}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 0,225 + 0,27 = 2z + \frac{4,5V}{22,4} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} z = 0,18 \text{ mol và } \boxed{V = 0,672 \text{ lít}}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} \Leftrightarrow m = 2.56.(0,075 + 0,09) + 2.0,18.16 = \boxed{24,24 \text{ gam}}$$

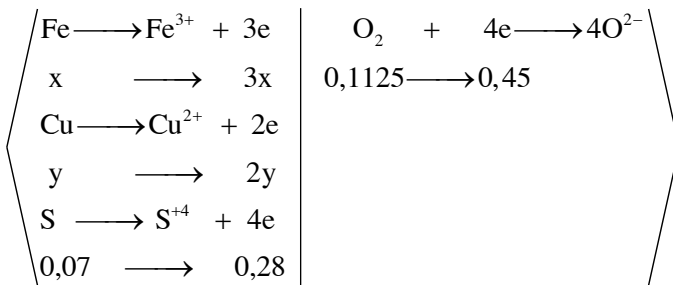
Câu 20:

Hướng dẫn giải

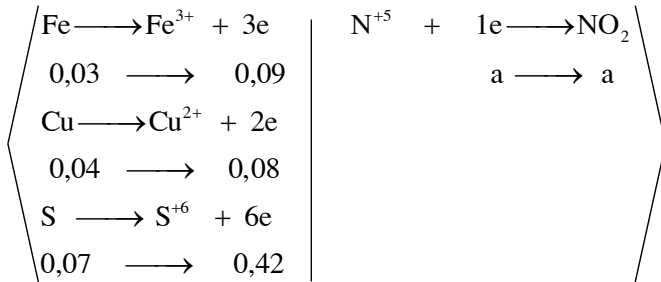
$$\xrightarrow{\text{BT S}} z = n_{\text{S}} = n_{\text{SO}_2} = \frac{1,568}{22,4} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{S}} = 0,07.32 = 2,24 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} + m_{\text{S}} = 6,48 \Leftrightarrow 56x + 64y = 6,48 - 2,24 = 4,24 \text{ gam} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e(\text{nhường}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x + 2y + 0,28 = 0,45 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 56x + 64y = 4,24 \\ 3x + 2y = 0,17 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,03 \\ y = 0,04 \end{cases} \text{ (mol)}$$

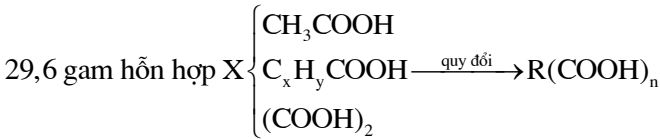
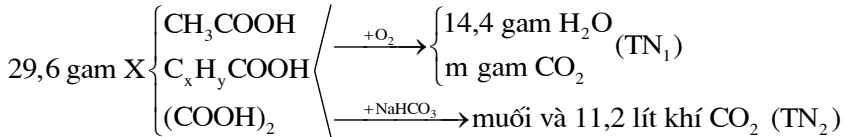
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{\text{e (nhường)}} = \sum n_{\text{e (nhận)}} \Leftrightarrow 0,59 = a \text{ mol} \Rightarrow \boxed{V_{\text{NO}_2} = 13,216 \text{ lít}}$$

$$\xrightarrow{\text{Ba(OH)}_2 \text{ dư}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{S}} = n_{\text{BaSO}_4} = 0,07 \Rightarrow m_{\text{BaSO}_4} = 0,07 \cdot 233 = 16,31 \text{ gam} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe(OH)}_3} = 0,03 \Rightarrow m_{\text{Fe(OH)}_3} = 0,03 \cdot 107 = 3,21 \text{ gam} \\ \xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu}} = n_{\text{Cu(OH)}_2} = 0,04 \Rightarrow m_{\text{Cu(OH)}_2} = 0,04 \cdot 98 = 3,92 \text{ gam} \end{array} \right.$$

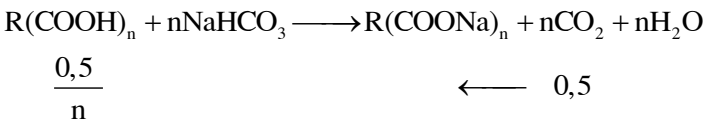
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \boxed{m_{\downarrow} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{Cu(OH)}_2} = 23,44 \text{ gam}}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Xét thí nghiệm 1:

$$\Rightarrow n_{\text{O/X}} = \frac{0,5}{n} \cdot n \cdot 2 = 1 \text{ (mol)}$$

Xét thí nghiệm 2:

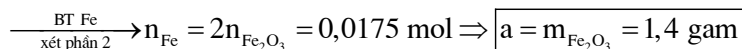
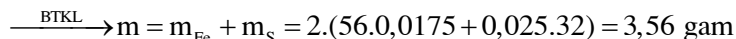
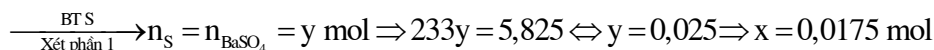
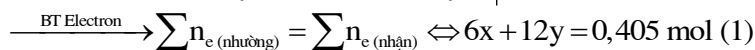
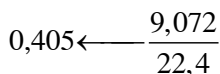
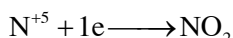
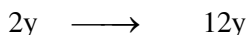
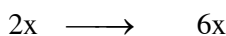
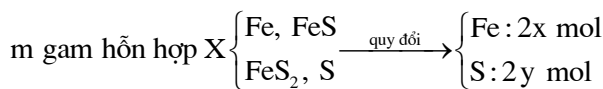
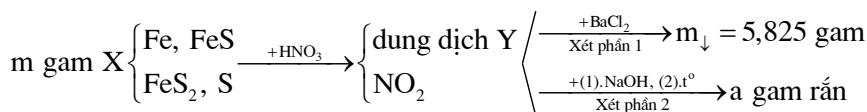
$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/X}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 1 + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + 0,8 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 29,6 + 32n_{\text{O}_2} = 44n_{\text{CO}_2} + 18 \cdot 0,8 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \left\{ \begin{array}{l} 2n_{\text{O}_2} - 2n_{\text{CO}_2} = -0,2 \\ 32n_{\text{O}_2} - 44n_{\text{CO}_2} = -15,2 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{O}_2} = 0,9 \text{ (mol)} \\ n_{\text{CO}_2} = 1 \text{ (mol)} \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{m_{\text{CO}_2} = 1 \cdot 44 = 44 \text{ gam}}$$

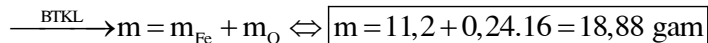
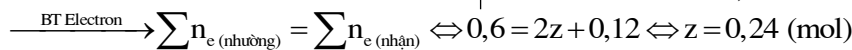
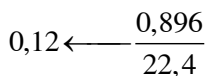
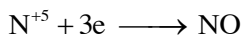
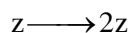
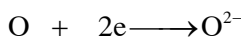
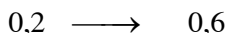
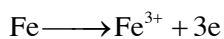
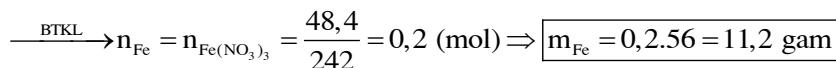
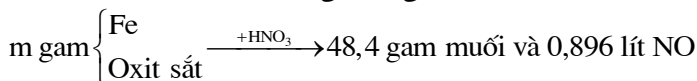
Câu 22:

Hướng dẫn giải

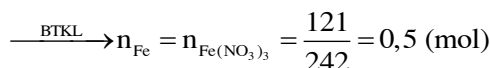
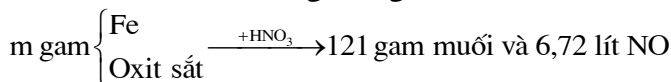
Câu 23:

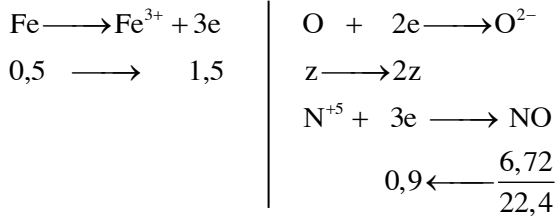
Hướng dẫn giải

Câu 24:

Hướng dẫn giải

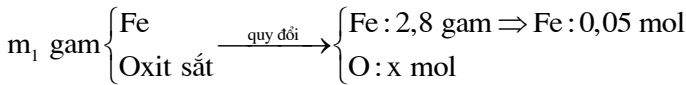
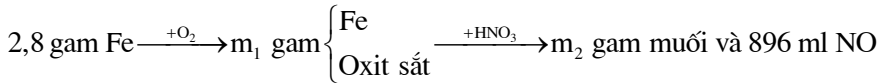

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{\text{e}}(\text{nhu\~{o}ng}) = \sum n_{\text{e}}(\text{nh\~{a}n}) \Leftrightarrow 1,5 = 2z + 0,9 \Leftrightarrow z = 0,3 \text{ (mol)}$$

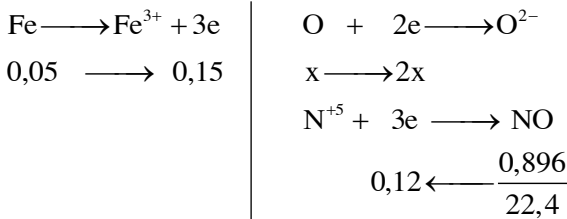
$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} \Leftrightarrow m = 0,5 \cdot 56 + 0,3 \cdot 16 = \boxed{32,8 \text{ gam}}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTCL}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = 0,05 \text{ (mol)} \Rightarrow m_2 = 0,05 \cdot 242 = \boxed{12,1 \text{ gam}}$$

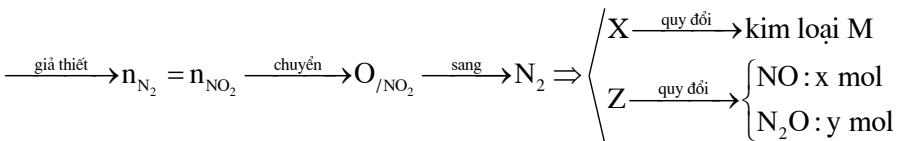
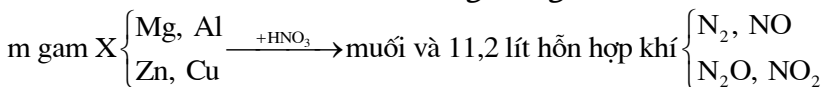

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{\text{e}}(\text{nhu\~{o}ng}) = \sum n_{\text{e}}(\text{nh\~{a}n}) \Leftrightarrow 0,15 = 2x + 0,12 \Leftrightarrow x = 0,015 \text{ (mol)}$$

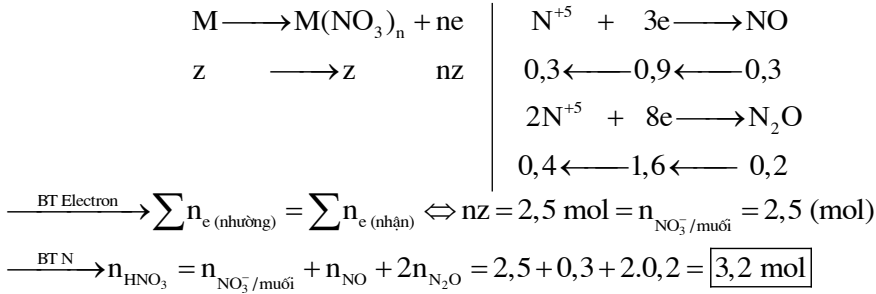
$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m_1 = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} \Leftrightarrow m = 2,8 + 0,015 \cdot 16 = \boxed{3,04 \text{ gam}}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

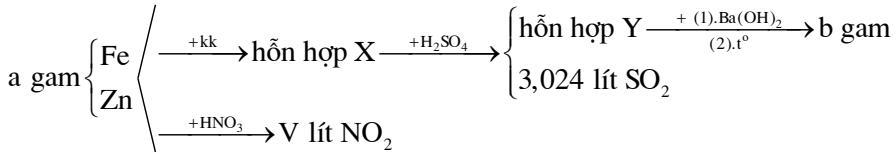

$$\text{Ta có hệ: } \begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \\ \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{N}_2\text{O}}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}}} = 8,94 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 0,5 \\ 30x + 44y = 17,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,3 \\ y = 0,2 \end{cases} \text{ (mol)}$$

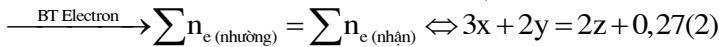
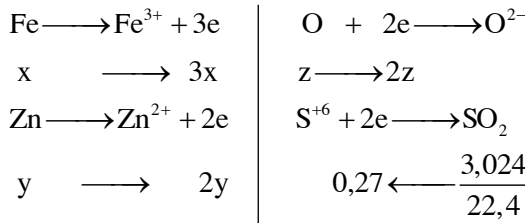
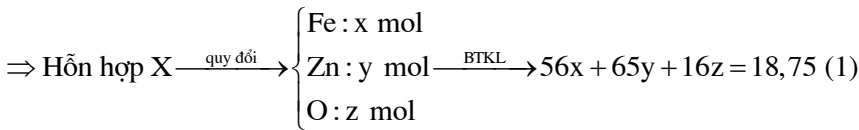

Câu 27:

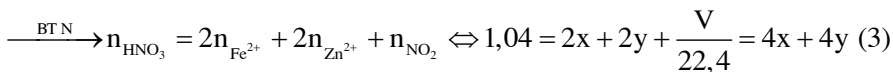
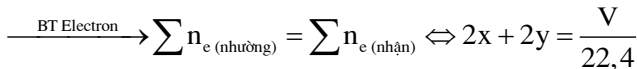
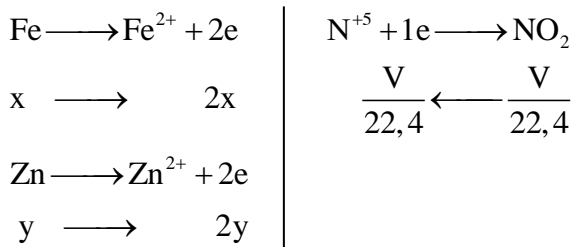
Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{nh\~{a}n x\~{e}t}} \text{H\~{o}n h\~{p} X}$ có thể chứa FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄, Fe dư, Zn dư và ZnO

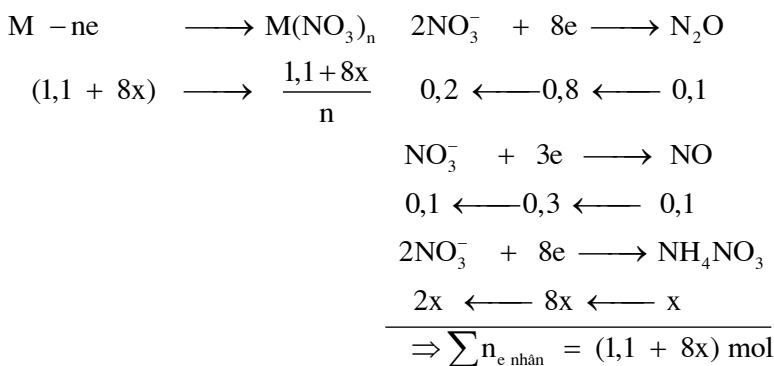

$\xrightarrow{\text{Nh\~{a}n x\~{e}t}} \text{V}_{\text{HNO}_3}$ sử dụng ít nhất nên quá trình oxi hóa của Fe lên sắt Fe²⁺.

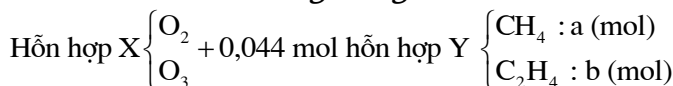

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_M + m_{NO_3^-/\text{muối}} + m_{NH_4NO_3} = 31,25 + \left(\frac{1,1 + 8x}{n} \cdot n\right) \cdot 62 + 80x = 157,05$$

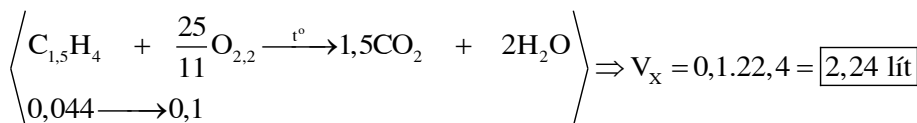
$$\Leftrightarrow x = 0,1 \Rightarrow \sum n_{HNO_3 \text{ bị khử}} = 2n_{N_2O} + n_{NO} + n_{NH_4^+} = \boxed{0,4 \text{ mol}}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

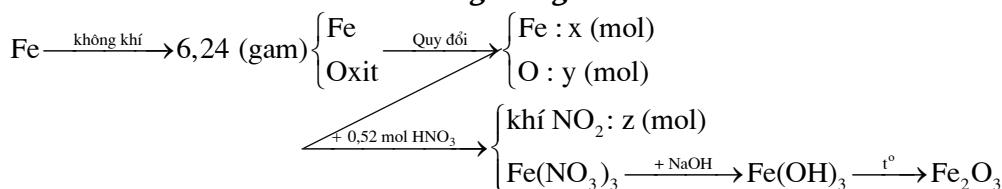

$$\text{Ta có : } \begin{cases} \overline{M}_X = 17,6 \cdot 2 = 35,2 \text{ (g/mol)} \xrightarrow{\text{Quy đổi}} O_{2,2} \\ \overline{M}_Y = 17,6 \cdot 2 = 35,2 = \frac{16a + 28b}{a + b} \Leftrightarrow a = b \xrightarrow{\text{Quy đổi}} C_{1,5}H_4 \end{cases}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} 56x + 16y = 6,24 \\ \xrightarrow{BT e} 3n_{Fe} = 2n_O + n_{NO} \Leftrightarrow 3x = 2y + z \\ \xrightarrow{BT N} 3n_{Fe} + n_{NO} = n_{HNO_3} \Leftrightarrow 3x + z = 0,52 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,04 \text{ (mol)} \\ z = 0,22 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m_{Fe} = 0,1 \cdot 56 = 5,6 \text{ gam} \\ m_{Fe_2O_3} = \frac{1}{2} \cdot 0,1 \cdot 160 = \boxed{8 \text{ gam}} \end{cases}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

Sau các phản ứng, nhóm – NH₂ không bị biến đổi hóa học, nhóm – COOH bị chuyển thành nhóm – COOK, – COONa. Vậy quy đổi toàn bộ phản ứng trong bài thành phản ứng của OH⁻ với H⁺ và nhóm – COOH.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{(\text{KOH}, \text{NaOH})} = n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+} + n_{-\text{COOH}} = 0,2 + 0,2 = 0,4 \\ n_{\text{NaOH}} : n_{\text{KOH}} = 1 : 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NaOH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{KOH}} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

$$m_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COO}^-)_2} + m_{\text{K}^+} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 36,7$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COO}^-)_2} + 0,3.39 + 0,1.23 + 0,1.96 = 36,7 \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COO}^-)_2} = 13,1 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COO}^-)_2} = \frac{m_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COO}^-)_2}}{0,1} = 131 \text{ g/mol} \Rightarrow M_{\text{H}_2\text{NR}(\text{COOH})_2} = 133 \text{ g/mol}$$

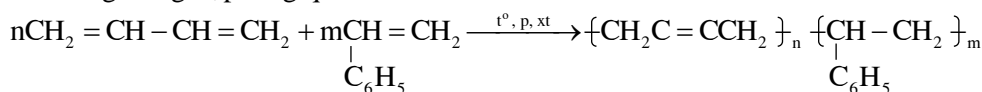
$$\Rightarrow \%m_{\text{N trong X}} = \frac{14}{133} \cdot 100\% = \boxed{10,526\%}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

Cách 1:

Phản ứng trùng hợp tổng quát:

Ta thấy polime còn có phản ứng cộng Br₂ vì mạch còn có liên kết đôi.

+ Khối lượng polime phản ứng được với một mol Br₂: $\frac{45,75 \cdot 160}{20} = 366$.

+ Cứ một phân tử Br₂ phản ứng với một liên kết C = C, khối lượng polime chứa một liên kết đôi là: 54n + 104m = 366.

Vậy chỉ có nghiệm phù hợp là n = 1 và m = 3 ⇒ tỉ lệ butadien : stiren = 1 : 3

Cách 2:

Cao su Buna – S được cấu tạo từ các mắt xích nhỏ – C₄H₆ – và – C₈H₈ –

Căn cứ vào cấu tạo ta thấy chỉ có mắt xích –C₄H₆ – phản ứng được với brom theo tỉ lệ mol 1: 1.

$$\text{Ta có: } n_{-\text{C}_4\text{H}_6-} = n_{\text{Br}_2} = \frac{20}{160} = 0,125 \Rightarrow \begin{cases} n_{-\text{C}_8\text{H}_8-} = \frac{45,75 - 0,125 \cdot 54}{104} = 0,375 \\ \frac{n_{-\text{C}_4\text{H}_6-}}{n_{-\text{C}_8\text{H}_8-}} = \frac{0,125}{0,375} = \boxed{1:3} \end{cases}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

Quy đổi phản ứng đốt cháy polime thành phản ứng đốt cháy các monome ban đầu.

đimetyl buta – 1,3 – dien: CH₂ = C(CH₃) – C(CH₃) = CH₂ tức C₆H₁₀ và acrilonitrin:

CH₂ = CH – CN tức C₃H₃N.

Sơ đồ phản ứng cháy:

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe(OH)}_3} = 0,3 \\ 3n_{\text{Fe}} = n_{\text{Cl}} + 2n_{\text{SO}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe(OH)}_3} = 0,3 \\ 3.0,3 = n_{\text{Cl}} + 2.0,2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{Cl}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_X = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cl}} = 0,3.56 + 0,5.35,5 = \boxed{34,55 \text{ gam}}$$

Câu 38:

Hướng dẫn giải

Quy đổi oxit sắt thành Fe và O.

Chọn số mol SO_2 ở TN_1 là 1 mol thì số mol SO_2 ở TN_2 là 9 mol.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{TN}_1} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \\ \xrightarrow{\text{TN}_2} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{SO}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2.1 \\ 3n_{\text{Fe}} = 2.9 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 6 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 8 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \text{oxit sắt là } \boxed{\text{Fe}_3\text{O}_4}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

Do trong hỗn hợp khí, số mol của N_2 và NO_2 bằng nhau nên ta quy đổi thành hỗn hợp N_2O và NO (lấy 1 nguyên tử O trong NO_2 chuyển sang N_2) có số mol bằng nhau. Vậy có thể quy đổi 4 khí N_2 , NO , NO_2 , N_2O trong đó 2 khí N_2 và NO_2 có số mol bằng nhau thành hỗn hợp hai khí là N_2O và NO .

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Mg}} = n_{\text{Cu}} = \frac{14,4}{56 + 24 + 64} = 0,1 \\ n_{\text{NO}_3^- / \text{muối kim loại}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Mg}} + 2n_{\text{Cu}} = 0,7 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối nitrat}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{NO}_3^- / \text{muối kim loại}} = 14,4 + 0,7.62 = 57,8 < 58,8$$

Suy ra phản ứng đã tạo ra $58,8 - 57,8 = 1$ gam muối NH_4NO_3 (0,0125 mol).

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{NO}} = \frac{2,688}{22,4} = 0,12 \\ n_{\text{electron trao đổi}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{NO}} = \frac{2,688}{22,4} = 0,12 \\ 0,7 = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 3n_{\text{NO}} + 8.0,0125 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,048 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}} = 0,072 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\text{Suy ra: } \begin{cases} n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 0,7 \text{ mol} \\ n_{\text{N/sp khử}} = n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,072 + 2.0,048 + 2.0,125 = 0,193 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{N/sp khử}} = 0,7 + 0,193 = 0,893 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ đã dùng}} = n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} + 10\%n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = \boxed{0,9823 \text{ mol}}$$

Câu 40:

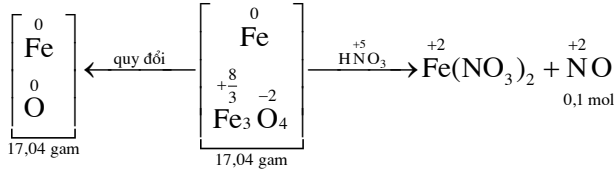
Hướng dẫn giải

+ Cho 18,5 gam hỗn hợp Z gồm Fe, Fe₃O₄ phản ứng với dung dịch HNO₃, sau phản ứng còn lại 1,46 gam kim loại, chứng tỏ Fe còn dư, muối sắt tạo thành trong dung dịch là Fe(NO₃)₂.

+ Khối lượng Fe, Fe₃O₄ tham gia phản ứng là 18,5 – 1,46 = 17,04 gam.

Quy đổi hỗn hợp Z thành hỗn hợp gồm Fe và O.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử sẽ là Fe, chất oxi hóa sẽ là O và N trong HNO₃.

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng, bảo toàn nguyên tố Fe, N:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 17,04 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3 \cdot 0,1 \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 17,04 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,27 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Fe và N, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{Fe}} = 0,27 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe(NO}_3)_2} = 0,27 \cdot 180 = \boxed{48,6 \text{ gam}}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Fe(NO}_3)_2} + n_{\text{NO}} = 2 \cdot 0,27 + 0,1 = 0,64 \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{0,64}{2} = \boxed{3,2\text{M}}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

Ta quy đổi 11,36 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ thành 11,36 gam hỗn hợp Fe, O.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 11,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3 \cdot 0,06 \\ 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 11,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Dung dịch X gồm Fe(NO₃)₃ và HNO₃ phản ứng được với tối đa 11,2 gam (0,2 mol) Fe, chứng tỏ sau tất cả các phản ứng, muối tạo thành trong dung dịch là Fe(NO₃)₂.

Quy đổi toàn bộ phản ứng trong bài toán thành phản ứng của hỗn hợp gồm:

Fe (0,16 + 0,2 = 0,36 mol) và O (0,15 mol)

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố Fe, N:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \\ n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{Fe}} = 0,36 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2 \cdot 0,36 = 2 \cdot 0,15 + 3n_{\text{NO}} \\ n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{Fe}} = 0,36 \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = 0,14 \text{ mol}$$

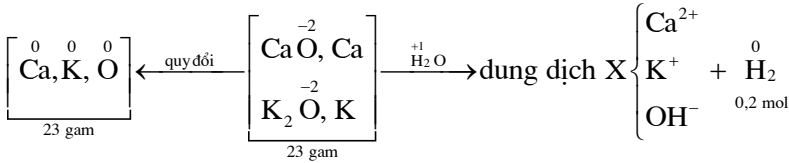
$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Fe(NO}_3)_2} + n_{\text{NO}} = 2 \cdot 0,36 + 0,14 = \boxed{0,86 \text{ mol}}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp Ca, CaO, K, K₂O thành hỗn hợp Ca, K, O.

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết: Khi sục 4,48 lít CO₂ (TN₁) hoặc 13,44 lít CO₂ vào X (TN₂) đều thu được lượng kết tủa như nhau, chứng tỏ TN₁ chưa có hiện tượng hòa tan kết tủa, còn ở TN₂ đã có hiện tượng hòa tan kết tủa.

Sử dụng kết quả: $n_{\text{OH}^-} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2} \Rightarrow \begin{cases} \text{TN}_1 \rightarrow n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{CO}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ \text{TN}_2 \rightarrow n_{\text{OH}^- \text{ trong X}} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2} = 0,8 \end{cases}$

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng ta thấy: Chất khử sẽ là Ca, K, chất oxi hóa sẽ là O và H⁺ trong H₂O.

Áp dụng bảo toàn electron, bảo toàn khối lượng và bảo toàn điện tích:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} \\ 40n_{\text{Ca}} + 39n_{\text{K}} + 16n_{\text{O}} = 23 \\ 2n_{\text{Ca}^{2+}} + n_{\text{K}^+} = n_{\text{OH}^-} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} - 2n_{\text{O}} = 0,4 \\ 40n_{\text{Ca}} + 39n_{\text{K}} + 16n_{\text{O}} = 23 \\ 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 0,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{K}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Khi sục CO₂ vào X, để kết tủa đạt cực đại thì: $n_{\text{CO}_3^{2-}} \geq n_{\text{Ca}^{2+}} = n_{\text{Ca}} = 0,3 \text{ mol}$

Ta có: $\begin{cases} n_{\text{CO}_2 \text{ min}} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,3 \\ n_{\text{OH}^-} = n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{CO}_2 \text{ max}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2 \text{ min}} = n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,3 \\ 0,8 = 0,3 + n_{\text{CO}_2 \text{ max}} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2 \text{ min}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2 \text{ max}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \boxed{V_{\text{CO}_2 \text{ min}} = 6,72 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq V_{\text{CO}_2 \text{ max}} = 11,2 \text{ lít}}$$

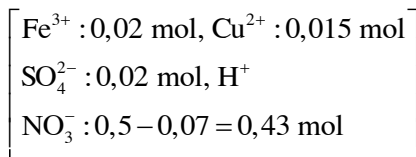
Câu 43:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành Fe, Cu, S.

Bảo toàn nguyên tố, bảo toàn electron, khối lượng: $\begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} + 6n_{\text{S}} = 3n_{\text{NO}} \\ n_{\text{S}} = n_{\text{BaSO}_4} = \frac{4,66}{233} = 0,02 \\ 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} + 32n_{\text{S}} = 2,72 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} + 6 \cdot 0,02 = 3 \cdot 0,07 \\ 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} + 32 \cdot 0,02 = 2,72 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}} = 0,015 \text{ mol} \end{cases}$$

dung dịch Y

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch Y, ta có số mol H⁺ là 0,38 mol.

Cho Cu vào dung dịch Y sẽ xảy ra phản ứng của Cu với (H^+, NO_3^-) và Fe^{3+} . Vì $n_{H^+} : n_{NO_3^-} < 4$ nên số mol electron nhận tính theo Fe^{3+} và H^+ . Ta có:

$$2n_{Cu} = n_{Fe^{3+}} + \frac{3}{4}n_{H^+}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{Cu} = 0,02 + \frac{3}{4}.0,38 \Rightarrow n_{Cu} = 0,1525 \Rightarrow m_{Cu} = 0,1525.64 = \boxed{9,76 \text{ gam}}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành Fe và O.

Chất khử là Fe, CO, chất oxi hóa là O và HNO_3 , 96,8 gam chất rắn là $Fe(NO_3)_3$. Thể tích CO phản ứng và NO tạo thành bằng nhau nên số mol của hai khí này cũng bằng nhau. Khối lượng chất rắn Y giảm so với X là do oxi trong các oxit sắt bị tách ra chuyển vào khí CO_2 ($CO + O \longrightarrow CO_2$).

Theo bảo toàn nguyên tố Fe và giả thiết:
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{Fe} = n_{Fe(NO_3)_3} = \frac{96,8}{242} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{NO} = n_{CO} = n_{O(\text{trong oxit})} = \frac{4,8}{16} = 0,3 \text{ mol} \end{array} \right.$$

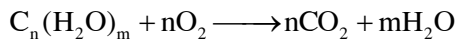
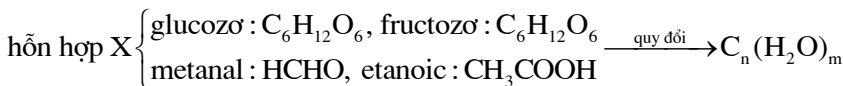
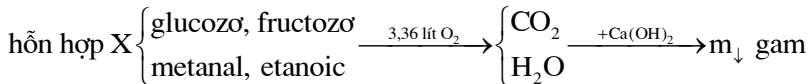
Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{Fe} + 2n_{CO} = 2n_O + 3n_{NO} \Leftrightarrow 3.0,4 + 2.0,3 = 2n_O + 3.0,3 \Leftrightarrow n_O = 0,45 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{Fe} + m_O = 0,4.56 + 0,45.16 = \boxed{29,6 \text{ gam}}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

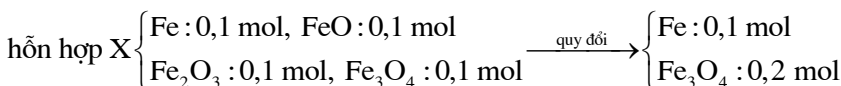
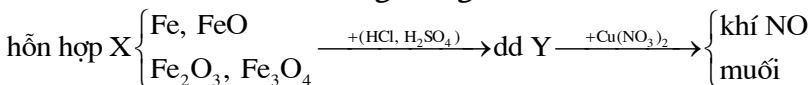

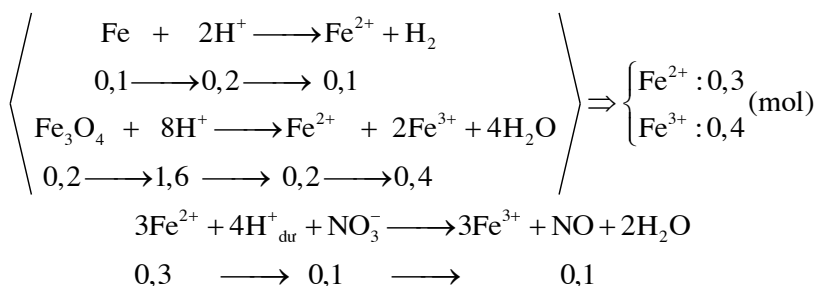
$$\frac{3,36}{22,4} \longrightarrow 0,15$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 0,15.100 = \boxed{15 \text{ gam}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

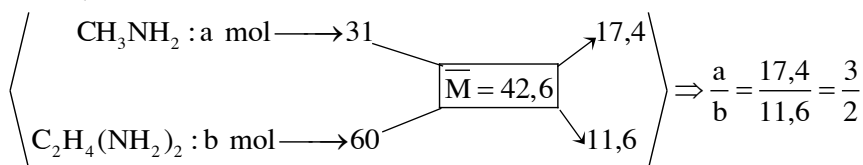
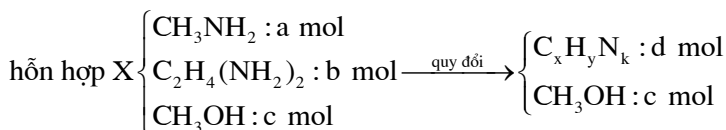
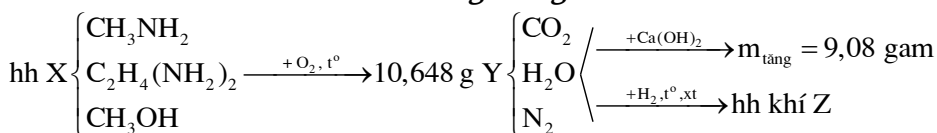

$$\Rightarrow n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{V_{\text{NO}} = 0,1 \cdot 22,4 = 2,24 \text{ lít}}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-} = 2n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = 0,1 \Rightarrow \boxed{V_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = \frac{0,05}{1} = 0,05 \text{ lít}}$$

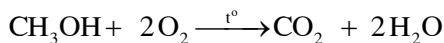
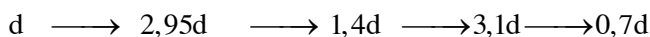
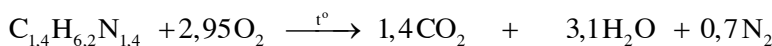
Câu 47:

Hướng dẫn giải

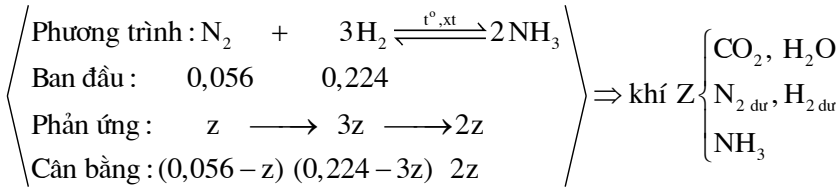

$$\text{Ta có: } x = \frac{1.3a + 2.2b}{3a + 2b} = 1,4; y = \frac{5.3a + 8.2b}{3a + 2b} = 6,2; k = \frac{1.2a + 2.2b}{3a + 2b} = 1,4$$

$$\Rightarrow \text{C}_{1,4}\text{H}_{6,2}\text{O}_{1,4} : d \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{Rút ra}} \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 1,7d + c \quad (1) \\ n_{\text{N}_2} = \frac{10}{7}d = \frac{10,648 - 9,08}{28} = 0,056 \text{ (mol)} \Rightarrow d = 0,08 \text{ (mol)} \end{cases}$$

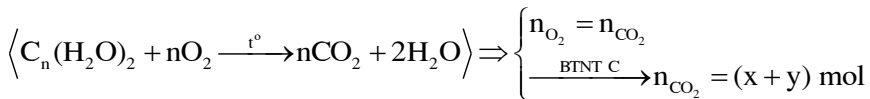
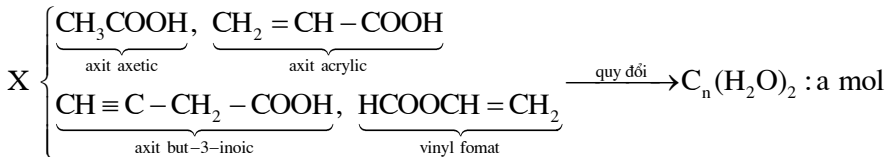
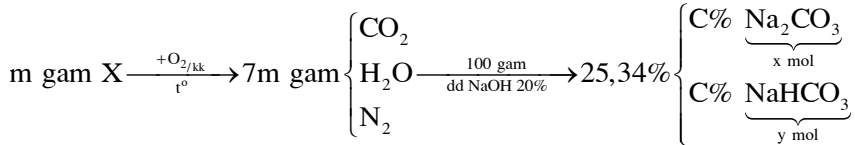
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} 16,67 = \frac{n_{CO_2}}{0,28 - 2z + n_{CO_2} + n_{H_2O}} \cdot 100 \\ m_{\text{tăng}} = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 9,08 \\ 6 = \frac{0,056 - z}{0,28 - 2z + n_{CO_2} + n_{H_2O}} \cdot 100 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 0,26 \text{ mol} \quad (I) \\ z = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (I) vào (I)}} c = 0,024 \text{ mol} \Rightarrow m_{CH_3OH} = 0,024 \cdot 32 = 0,768 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \%m_{CH_3OH} = \frac{0,768}{0,768 + 0,08 \cdot 42,6} \cdot 100 = \boxed{18,4\%}$$

Câu 48:

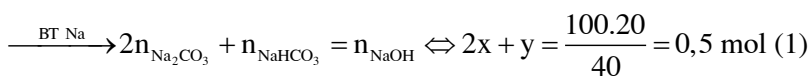
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{O_2} + m_{N_2/kk} = m_Y \Leftrightarrow m_{O_2} + m_{N_2/kk} = 7m - m = 6m \text{ (gam)}$$

$$\Leftrightarrow (x + y) \cdot 32 + (x + y) \cdot 4 \cdot 28 = 6m \Leftrightarrow \boxed{m = 24(x + y)}$$

$$\%C_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{106x}{7.m + m_{\text{dd NaOH}} - m_{\text{N}_2}} \uparrow = \frac{106x}{\underbrace{7.24(x+y)}_m + 100 - \underbrace{(x+y).4.28}_{m_{\text{N}_2}}} \quad (2)$$

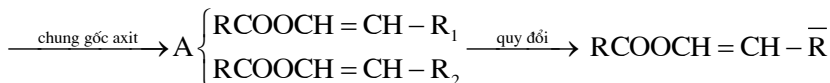
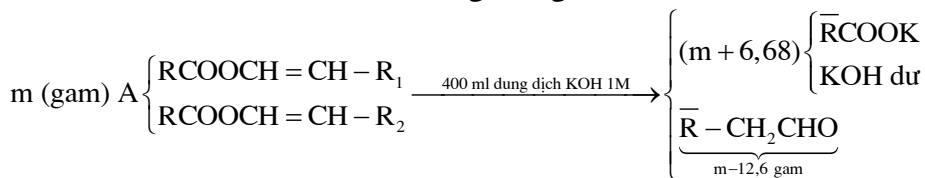
$$\%C_{\text{NaHCO}_3} = \frac{84y}{7.m + m_{\text{dd NaOH}} - m_{\text{N}_2}} \uparrow = \frac{84y}{\underbrace{7.24(x+y)}_m + 100 - \underbrace{(x+y).4.28}_{m_{\text{N}_2}}} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết (2)+(3)=25,34\%}} 106x + 84y = 0,2534.(56x + 56y + 100) \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{giải (1), (4)}} \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow m = 24.(x + y) = \boxed{7,2 \text{ gam}}$$

Câu 49:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + 0,4.56 = m + 6,68 + m - 12,6 \Leftrightarrow m = 28,32 \text{ (gam)}$$

$$\Rightarrow \bar{\text{M}}_{\text{R}-\text{CH}_2\text{CHO}} = 26,2.2 \Leftrightarrow \bar{\text{M}}_{\bar{\text{R}}} = 9,4 \xrightarrow{\text{đồng đẳng kế tiếp}} \begin{cases} \text{CH}_3\text{CHO} : x \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{CHO} : y \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{\bar{M} = 52,4}{44x + 58y = 15,72} \rightarrow \frac{44x + 58y}{x + y} = 52,4 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,12 \\ y = 0,18 \end{cases} \text{ (mol)} \end{cases}$$

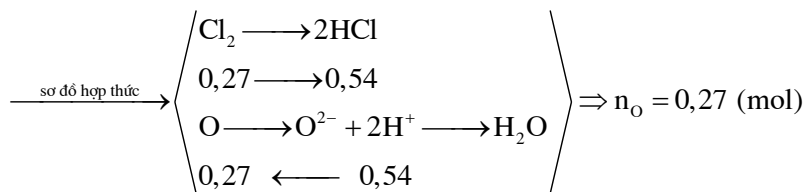
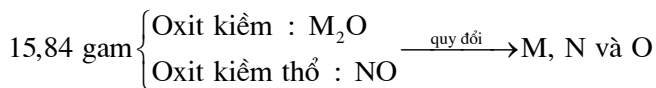
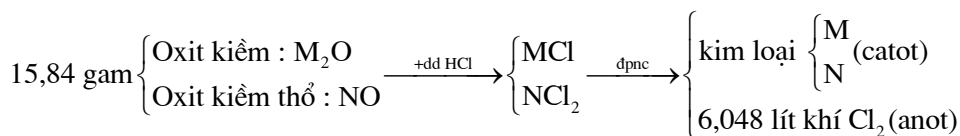
$$\Rightarrow \bar{M}_{\text{RCOOCH}=\text{CH}-\bar{\text{R}}} = \frac{28,32}{0,12 + 0,18} = 94,4 \text{ (g/mol)} \Leftrightarrow \bar{M}_{\text{R}} = 15 \text{ (g/mol)} \Leftrightarrow \text{R là } \text{CH}_3 -$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{CH}_3\text{COOCH} = \text{CH}_2 : 0,12 \text{ mol} \\ \text{CH}_3\text{COOCH} = \text{CH} - \text{CH}_3 : 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{CH}_3\text{COOCH} = \text{CH}_2} = \frac{86.0,12}{86.0,12 + 100.0,18} = \boxed{36,44\%}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} 15,84 = m_M + m_N + m_O \Leftrightarrow m_M + m_N = \boxed{11,52 \text{ gam}}$$

0,27.16

Chuyên đề 8:

TỰ CHỌN LƯỢNG CHẤT

Chuyên đề gồm 50 trang

I. PHƯƠNG PHÁP TỰ CHỌN LƯỢNG CHẤT

1. Nội dung phương pháp tự chọn lượng chất

Bài tập hóa học mà lượng chất cho ở dạng tổng quát: x mol, m gam, V lít... hoặc cho ở dạng tỉ lệ mol, tỉ lệ khối lượng, tỉ lệ thể tích... được gọi là bài tập hóa học tổng quát. Dạng bài tập này có tính khái quát rất cao, nó có tác dụng tích cực đến sự phát triển tư duy giải bài tập hóa học của học sinh. Tuy nhiên, do lượng chất cho ở dạng tổng quát nên việc tính toán sẽ phức tạp hơn nhiều so với bài tập có số liệu cụ thể.

Vậy làm cách nào để giải nhanh dạng bài tập này? Như ta đã biết, một bài tập đúng ở dạng tổng quát thì cũng đúng trong trường hợp cụ thể. Và việc giải một bài tập có số liệu cụ thể bao giờ cũng dễ dàng hơn so với việc giải một bài tập tổng quát. Từ những cơ sở đó ta suy ra: Để giải nhanh bài tập ở dạng tổng quát thì phương pháp hữu hiệu nhất là chuyển nó về bài tập có số liệu cụ thể bằng cách tự chọn lượng chất thích hợp, có lợi cho việc tính toán.

Phương pháp giải bài tập hóa học bằng cách tự chọn lượng chất thích hợp để chuyển bài tập tổng quát thành bài tập có số liệu cụ thể gọi là phương pháp tự chọn lượng chất.

- Như vậy kết quả giải bài toán không phụ thuộc vào chất đã cho. Trong các trường hợp trên tốt nhất ta tự chọn một giá trị như thế nào để cho việc giải bài toán trở thành đơn giản nhất. Các cách có thể áp dụng:

- + **Cách 1:** Chọn một mol nguyên tử hoặc phân tử chất tham gia phản ứng.
- + **Cách 2:** Chọn một mol hỗn hợp các chất tham gia phản ứng.
- + **Cách 3:** Chọn đúng tỷ lệ lượng chất trong đầu bài đã cho.
- + **Cách 4:** Chọn cho thông số một giá trị phù hợp để đơn giản phép tính.

2. Ưu điểm của phương pháp tự chọn lượng chất

a. Xét các hướng giải bài tập sau

Ví dụ 1: Khi hòa tan hidroxit kim loại $M(OH)_2$ bằng một lượng vừa đủ dung dịch H_2SO_4 20% thu được dung dịch muối trung hoà có nồng độ 27,21%. Kim loại M là

- A. Cu.   B. Zn.   C. Fe.   D. Mg.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2007)

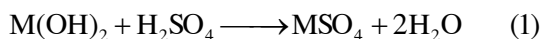
Hướng dẫn giải

Dễ dàng nhận ra đây là một bài tập ở dạng tổng quát, vì đề bài không cho cụ thể lượng chất phản ứng hoặc tạo thành.

Cách 1: Giải bài tập ở dạng tổng quát

Giả sử số mol của $M(OH)_2$ là x mol.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và giả thiết suy ra:
$$\begin{cases} m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4\ 20\%} = \frac{98x}{20\%} = 490x \text{ gam} \\ m_{\text{M}\text{SO}_4} = (M + 96)x \text{ gam} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{dd MSO}_4} = m_{\text{M(OH)}_2} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = (M + 34)x + 490x = (M + 524)x \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{MSO}_4} = \frac{(M + 96)x}{(M + 524)x} \cdot 100\% = 27,21\% \Rightarrow M = 64 \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Cu}}$$

Ngoài ra, ta có thể giải bài tập tổng quát này bằng một số cách khác:

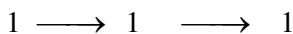
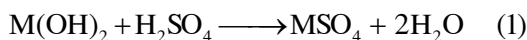
- (1). Gọi số mol của H_2SO_4 là x mol
- (2). Gọi số mol của MSO_4 là x mol
- (3). Gọi số gam của M(OH)_2 là m gam
- (4). Gọi khối lượng của dung dịch axit H_2SO_4 là m gam

Cách 2: Sử dụng phương pháp tự chọn lượng chất

Từ cách 1, ta nhận thấy: Số mol của M(OH)_2 bằng bao nhiêu không phải là điều quan trọng, vì cuối cùng nó cũng sẽ bị triệt tiêu trong biểu thức tính nồng độ phần trăm của muối MSO_4 .

Vậy để đơn giản cho việc tính toán ta chọn số mol của M(OH)_2 là 1 mol.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và giả thiết:
$$\begin{cases} m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4\ 20\%} = \frac{98}{20\%} = 490 \text{ gam} \\ m_{\text{M}\text{SO}_4} = (M + 96) \text{ gam} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{dd MSO}_4} = m_{\text{M(OH)}_2} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = (M + 34) + 490 = (M + 524) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{MSO}_4} = \frac{(M + 96)}{(M + 524)} \cdot 100\% = 27,21\% \Rightarrow M = 64 \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Cu}}$$

Ngoài ra, ta có thể giải bài tập này bằng một số cách tự chọn lượng chất khác: (1) Chọn khối lượng của dung dịch muối là 100 gam, (2) chọn khối lượng của dung dịch H_2SO_4 bằng 100 gam, (3) chọn số mol của H_2SO_4 bằng 1 mol, (4) chọn số mol của MSO_4 bằng 1 mol...

b. Nhận xét

+ **Với cách 1:** Giải bài tập ở dạng tổng quát nên việc tính toán phức tạp, mất nhiều thời gian.

+ **Với cách 2:** Chuyển bài tập tổng quát thành bài tập có số liệu cụ thể bằng phương pháp tự chọn lượng chất. Vì vậy, việc tính toán trở nên dễ dàng hơn, thời gian tính toán vì thế cũng được rút ngắn hơn.

c. Kết luận

Phương pháp tự chọn lượng chất giúp ta chuyển bài tập hóa học từ phức tạp trở thành đơn giản. Sau khi đã chọn lượng chất thích hợp thì bài tập trở thành một dạng rất cơ bản, và việc tính toán lúc này sẽ thuận lợi hơn rất nhiều.

3. Phạm vi áp dụng

Phạm vi áp dụng của phương pháp tự chọn lượng chất tương đối hẹp. Phương pháp này chỉ áp dụng cho các bài tập hóa học ở dạng tổng quát, có thể là bài tập hóa hữu cơ hoặc hóa vô cơ.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Phương pháp giải

Bước 1: Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập:

Khi gặp bài tập hóa học mà lượng chất cho ở dạng tổng quát: x mol, m gam, V lít... hoặc cho ở dạng tỉ lệ mol, tỉ lệ khối lượng, tỉ lệ thể tích... thì ta nên sử dụng phương pháp tự chọn lượng chất.

Bước 2: Căn cứ vào giả thiết để phân tích, đánh giá lượng chất tự chọn là số mol hay khối lượng thì có lợi về mặt tính toán hơn.

Bước 3: Thay lượng chất đã chọn để chuyển bài tập tổng quát thành bài tập cụ thể.

Bước 4: Vận dụng các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn khối lượng, bảo toàn điện tích... để tính toán với bài tập cụ thể, từ đó suy ra đáp số của bài toán.

Các ví dụ minh họa

Dạng 1: Chọn lượng chất là mol

Ví dụ 1: Cho phản ứng:

Nếu tỉ lệ số mol $\text{N}_2\text{O} : \text{N}_2$ lần lượt là 2 : 3 thì hệ số cân bằng tối giản của HNO_3 là:

- A. 138.   B. 148.   C. 168.   D. 76.

(Trường THPT Quỳnh Lưu Nghệ An, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

$$\text{Đặt} \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 2x \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2} = 3x \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 10n_{\text{N}_2}$$

$$\Leftrightarrow 3n_{\text{Al}} = 8.2x + 10.3x \Leftrightarrow n_{\text{Al}} = \frac{46x}{3} \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = \frac{46x}{3} \text{ mol} \xrightarrow{\text{tự chọn}} x = 3$$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = 3n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{N}_2} = 2.46 + 2.6 + 2.9 = \boxed{168}$$

Ví dụ 2: Hoà tan hết x gam CuO trong một lượng vừa đủ dung dịch HNO_3 25,2%, thu được dung dịch X. Cô cạn 50 gam X thu được y gam muối khan. Giá trị của y là

- A. 16,207.   B. 28,362.   C. 24,311.   D. 20,259.

(THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của CuO phản ứng là 1 mol.

Phương trình phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng:
$$\begin{cases} m_{\text{dd Cu}(\text{NO}_3)_2} = m_{\text{CuO}} + m_{\text{dd HNO}_3} = 80 + \frac{2.63}{25,2\%} = 580 \\ C\%_{\text{dd Cu}(\text{NO}_3)_2} = \frac{m_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2}}{m_{\text{dd Cu}(\text{NO}_3)_2}} = \frac{188}{580} \cdot 100\% = 32,414\% \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \text{ trong } 50 \text{ gam dd X}} = 50 \cdot \frac{32,414}{100} = \boxed{16,207 \text{ gam}}$$

Ví dụ 3: Hoà tan một lượng oxit của kim loại R vào trong dung dịch H_2SO_4 4,9% (vừa đủ) thì thu được một dung dịch muối có nồng độ 5,882%. Công thức của oxit kim loại là:

- A. CuO.   B. FeO.   C. MgO.   D. ZnO.

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} n_{\text{RO}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{RSO}_4} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{MO}} = (16 + \text{R}) \text{ gam} \\ m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{98}{4,9\%} = 2000 \text{ gam} \\ m_{\text{MSO}_4} = (\text{R} + 96) \text{ gam} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd RSO}_4} = m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{RO}} = 2000 + (16 + \text{R}) = (2016 + \text{R}) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{MSO}_4} = \frac{\text{R} + 96}{\text{R} + 2016} \cdot 100 = 5,882 \Rightarrow \text{R} = 24 \Rightarrow \text{RO là } \boxed{\text{MgO}}$$

Ví dụ 4: A là hỗn hợp 2 kim loại kiềm X và Y thuộc 2 chu kỳ kế tiếp. Nếu cho A tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl thì thu được a gam 2 muối, còn nếu cho A tác dụng vừa đủ với dung dịch H_2SO_4 thì thu được $1,1807a$ gam 2 muối. X và Y là:

- A. Li và Na.   B. Na và K.
C. K và Rb.   D. Rb và Cs.

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của hai kim loại kiềm là M.

Chọn số mol của M tham gia phản ứng là 1 mol.

Theo bảo toàn nguyên tố M, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{M}} = n_{\text{MCl}} \\ n_{\text{M}} = 2n_{\text{M}_2\text{SO}_4} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{MCl}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{M}_2\text{SO}_4} = 0,5 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_{\text{MCl}} = (\text{M} + 35,5) = a \\ n_{\text{M}_2\text{SO}_4} = 0,5(2\text{M} + 96) = 1,1807a \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \text{M} = 33,675 \\ a = 69,175 \end{cases}$$

Suy ra: $M_{\text{Na}} < \text{M} = 33,67 < M_{\text{K}}$. Vậy X, Y là $\boxed{\text{Na và K}}$

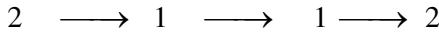
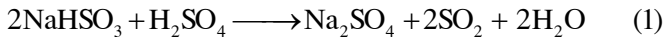
Ví dụ 5: Cho dung dịch NaHSO₃ 26% phản ứng vừa hết với dung dịch H₂SO₄ 19,6%, thu được dung dịch X. Nồng độ phần trăm của chất tan trong dung dịch X là:

- A. 12,12%.   B. 11,22%.   C. 22,11%.   D. 11,49%.

Hướng dẫn giải

Chọn $n_{\text{NaHSO}_3} = 2 \text{ mol}$.

Phương trình phản ứng:

Theo (1) và giả thiết, ta có:

$$\left\{ \begin{array}{l} m_{\text{dd NaHSO}_3} = \frac{2 \cdot 104}{26\%} = 800 \text{ gam} \\ m_{\text{Na}_2\text{SO}_4} = 142 \text{ gam} \\ m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{98}{19,6\%} = 500 \text{ gam} \end{array} \right.$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{dd NaHSO}_3} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = m_{\text{dd Na}_2\text{SO}_4} + m_{\text{SO}_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{dd Na}_2\text{SO}_4} = 800 + 500 - 2 \cdot 64 = 1172 \text{ gam} \Leftrightarrow C\%_{\text{dd Na}_2\text{SO}_4} = \frac{142}{1172} \cdot 100\% = \boxed{12,12\%}$$

Ví dụ 6: Muối A tạo bởi kim loại M (hoá trị II) và phi kim X (hoá trị I). Hoà tan một lượng A vào nước được dung dịch A₁. Nếu thêm AgNO₃ dư vào A₁ thì lượng kết tủa tách ra bằng 188% lượng A. Nếu thêm Na₂CO₃ dư vào dung dịch A₁ thì lượng kết tủa tách ra bằng 50% lượng A. Công thức của muối A là:

- A. CaBr₂.   B. CaCl₂.   C. BaBr₂.   D. BaCl₂.

Hướng dẫn giải

Chọn $n_{\text{MX}_2} = 1 \text{ mol}$. Bảo toàn nguyên tố X, M và giả thiết:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{AgX}} = 2n_{\text{MX}_2} = 2 \text{ mol} \\ n_{\text{MCO}_3} = n_{\text{MX}_2} = 1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 2(108 + X) = 188\% \cdot (M + 2X) \\ (M + 60) = 50\% \cdot (M + 2X) \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 1,88M + 1,76X = 216 \\ 0,5M - X = -60 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} M = 40 \\ X = 80 \end{array} \right.$$

Vậy M và X lần lượt là canxi (Ca) và brom (Br), công thức của muối là $\boxed{\text{CaBr}_2}$

Ví dụ 7: Hoà tan hoàn toàn một lượng kim loại R hóa trị n bằng dung dịch H₂SO₄ loãng rồi cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được một lượng muối khan có khối lượng gấp 5 lần khối lượng kim loại R ban đầu đem hoà tan. Kim loại R đó là

- A. Al.   B. Ba.   C. Zn.   D. Mg.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của R tham gia phản ứng là 1 mol.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố R, ta có: $2n_{\text{R}_2(\text{SO}_4)_n} = n_{\text{R}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{R}_2(\text{SO}_4)_n} = 0,5 \text{ mol}$

Theo giả thiết:

$$m_{R_2(SO_4)_n} = 5m_R \Leftrightarrow 0,5(2R + 96n) = 5R$$

$$\Leftrightarrow R = 12n \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow R = 24 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } \boxed{\text{Mg}}$$

Ví dụ 8: Hoà tan x gam kim loại M trong y gam dung dịch HCl 7,3% (lượng axit vừa đủ) thu được dung dịch A có nồng độ 11,96%. Kim loại M là:

- A.** Cu.   **B.** Fe.   **C.** Mg.   **D.** Mn.

Hướng dẫn giải

Giả sử số mol của kim loại M (có hoá trị n) đã phản ứng là 1 mol.

Phương trình phản ứng:

$$\text{mol: } 1 \longrightarrow n \longrightarrow 1 \longrightarrow 0,5n$$

$$\text{gam: } M \longrightarrow 36,5n \longrightarrow (M + 35,5n) \longrightarrow n$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1)}} m_{HCl} = 36,5n \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{dd HCl}} = \frac{36,5n}{7,3\%} = 500n \text{ gam}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_M + m_{\text{dd HCl}} = m_{\text{dd MCl}_n} + m_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{dd MCl}_n} = M + 500n - n = (M + 499n) \text{ gam} \Leftrightarrow C\%_{MCl_n} = \frac{M + 35,5n}{M + 499n} \cdot 100 = 11,96$$

$$\Leftrightarrow M = 27,5n \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 2 \Rightarrow M = 55 \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Mn}}$$

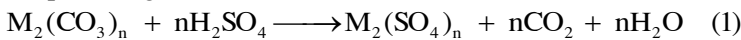
Ví dụ 9: Hoà tan a gam $M_2(CO_3)_n$ bằng một lượng vừa đủ dung dịch H_2SO_4 10% thu được dung dịch muối có nồng độ 15,09%. Công thức của muối carbonat là:

- A.** $CuCO_3$.   **B.** $FeCO_3$.   **C.** $SrCO_3$.   **D.** K_2CO_3 .

Hướng dẫn giải

Chọn $n_{M_2(CO_3)_n} = 1 \text{ mol} \Rightarrow m_{M_2(CO_3)_n} = (2M + 60n) \text{ gam}$

Phương trình phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{từ (1)}} \begin{cases} n_{M_2(SO_4)_n} = 1 \text{ mol} \Rightarrow m_{M_2(SO_4)_n} = (2M + 96n) \text{ gam} \\ n_{H_2SO_4} = n \text{ mol} \Rightarrow m_{H_2SO_4} = 98n \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4 10\%} = \frac{98n}{10\%} = 980n \text{ gam} \\ n_{CO_2} = n \text{ mol} \Rightarrow m_{CO_2} = 44n \text{ gam} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, suy ra:

$$m_{\text{dd M}_2(SO_4)_n} = m_{\text{dd H}_2SO_4} + m_{\text{dd H}_2SO_4} - m_{CO_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{dd M}_2(SO_4)_n} = 980n + 2M + 60n - 44n = (2M + 996n) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd } M_2(SO_4)_n} = \frac{2M + 96n}{2M + 996n} \cdot 100 = 15,09 \Leftrightarrow \frac{M}{n} = 32$$

biện luận $\rightarrow n = 2 \Rightarrow M = 64 \text{ g/mol} \Rightarrow M_2(CO_3)_n$ là $\boxed{CuCO_3}$

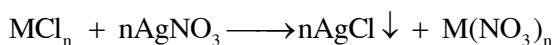
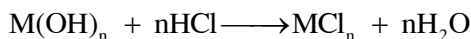
Ví dụ 10: Hòa tan hết một lượng hydroxit kim loại $M(OH)_n$ bằng một lượng vừa đủ dung dịch HCl 10% thu được dung dịch A, cho dung dịch A phản ứng vừa đủ với dung dịch $AgNO_3$ 20% thu được dung dịch muối B có nồng độ 8,958%. Công thức của $M(OH)_n$ là:

A. $Ca(OH)_2$.   B. KOH.   C. NaOH.   D. $Mg(OH)_2$

(THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2009 – 2010)

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

$$\text{Đặt } n_{M(OH)_n} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT nhóm OH}} n_{OH^-} = n \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT M}} n_{M(NO_3)_n \text{ tạo thành}} = 1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{HCl \text{ phản ứng}} = n_{AgNO_3 \text{ phản ứng}} = n_{AgCl \text{ tạo thành}} = n \text{ (mol)}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{M(OH)_n} + m_{\text{dd HCl}} + m_{\text{dd } AgNO_3} = m_{\text{dd } M(NO_3)_n} + m_{AgCl}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd } M(NO_3)_n} = M + 17n + \frac{36,5n}{10\%} + \frac{170n}{20\%} - 143,5n = (M + 1088,5n) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd } M(NO_3)_n} = \frac{M + 62n}{M + 1088,5n} \cdot 100 = 8,958 \Rightarrow \frac{M}{n} = 39$$

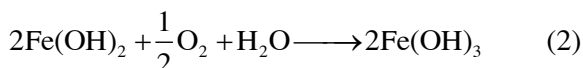
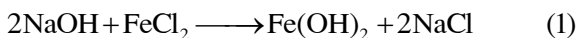
biện luận $\rightarrow n = 1 \Rightarrow M = 39 \text{ g/mol} \Rightarrow M(OH)_n$ là $\boxed{KOH}$

Ví dụ 11: Cho dung dịch NaOH 20,00% tác dụng vừa đủ với dung dịch $FeCl_2$ 10,00%. Đun nóng trong không khí cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Nồng độ phần trăm của muối tạo thành trong dung dịch sau phản ứng là (coi nước bay hơi không đáng kể):

A. 7,5%.   B. 7,45%.   C. 8,5%.   D. 8,45%.

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} n_{NaOH \text{ pứng}} = 2 \text{ mol} \Rightarrow n_{FeCl_2 \text{ pứng}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{Fe(OH)_2 \text{ tạo thành}} = 1 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{NaCl \text{ tạo thành}} = 2 \text{ mol} \end{cases}$$

Khi đun nóng, xảy ra phản ứng oxi hóa $Fe(OH)_2$ thành $Fe(OH)_3$.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$4n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = n_{\text{Fe(OH)}_2} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = 0,25 \text{ mol}$$

Khối lượng dung dịch sau phản ứng:

$$m_{\text{dd NaCl}} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{\text{dd FeCl}_2} + m_{\text{O}_2} - m_{\text{Fe(OH)}_3}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{dd NaCl}} = \frac{2.40}{20\%} + \frac{127}{10\%} + 0,25.32 - 107 = 1571 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd NaCl}} = \frac{2.58,5}{1571} \cdot 100\% = \boxed{7,45\%}$$

Ví dụ 12: Cho hỗn hợp gồm NaBr và NaI hoà tan hoàn toàn vào nước được dung dịch A. Cho vào dung dịch A một lượng brom vừa đủ thu được muối X có khối lượng nhỏ hơn khối lượng của muối ban đầu là a gam. Hoà tan X vào nước thu được dung dịch B. Sục khí clo vừa đủ vào dung dịch B thu được muối Y có khối lượng nhỏ hơn khối lượng của muối X là 2a gam. Phần trăm theo khối lượng của NaBr và NaI trong hỗn hợp muối ban đầu là (coi Clo, Brom, Iot không tác dụng với H₂O):

A. 50%, 50%.

B. 65%, 45%.

C. 43,31%, 56,69%.

D. 56,69%, 43,31%.

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} n_{(\text{NaBr, NaI}) \text{ ban đầu}} = 1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{chọn}} n_{\text{NaBr}} = x \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NaI}} = (1-x) \text{ mol}$$

Trong phản ứng của dung dịch A với Br₂ vừa đủ, khối lượng muối X thu được giảm so với khối lượng muối ban đầu là vì ion I⁻ đã được thay thế bằng ion Br⁻. Suy ra:

$$m_{\text{giảm}} = 127(1-x) - 80(1-x) = 47(1-x) = a$$

Muối X chỉ còn NaBr:

$$n_{\text{NaBr trong X}} = n_{\text{NaBr ban đầu}} + n_{\text{NaBr tạo thành}} = x + (1-x) = 1 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của muối X với Cl₂, khối lượng muối Y thu được giảm so với khối lượng muối X là vì ion Br⁻ đã được thay thế bằng ion Cl⁻. Suy ra:

$$m_{\text{giảm}} = 80 - 35,5 = 44,5 = 2a$$

$$\Leftrightarrow a = 22,25 \text{ gam} \Leftrightarrow 47(1-x) = 22,25 \Leftrightarrow x = 0,5266 \text{ mol}$$

Vậy phần trăm về khối lượng của các muối NaBr, NaI trong hỗn hợp ban đầu là:

$$\% m_{\text{NaBr}} = \frac{0,5266.103}{0,5266.103 + 0,4734.150} \cdot 100\% = \boxed{43,31\%} \Rightarrow \% m_{\text{NaI}} = \boxed{56,69\%}$$

Ví dụ 13: Hỗn hợp khí X gồm N₂ và H₂ có tỉ khối so với He bằng 1,8. Đun nóng X một thời gian trong bình kín (có bột Fe làm xúc tác), thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với He bằng 2. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH₃ là

A. 50%.

B. 36%.

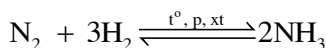
C. 40%.

D. 25%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} n_{\text{X}} = 1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{chọn}} n_{\text{N}_2} = x \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = (1-x) \text{ mol}$$

Theo giả thiết:

$$\bar{M}_X = 1,8.4 = 7,2 \Leftrightarrow 28x + 2(1-x) = 7,2 \Leftrightarrow x = 0,2 \Rightarrow \frac{n_{H_2}}{n_{N_2}} = \frac{1-0,2}{0,2} = \frac{4}{1}$$

Suy ra: H_2 dư, hiệu suất phản ứng tính theo N_2 .

Giả sử NH_3 sinh ra trong phản ứng là a mol. Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H

và N, ta có:
$$\begin{cases} 2n_{H_2 \text{ phản ứng}} = 3n_{NH_3} = 3a \\ 2n_{N_2 \text{ phản ứng}} = n_{NH_3} = a \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{H_2 \text{ phản ứng}} = 1,5a \\ n_{N_2 \text{ phản ứng}} = 0,5a \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{khí giảm}} = n_{H_2 \text{ phản ứng}} + n_{N_2 \text{ phản ứng}} - n_{NH_3} = 1,5a + 0,5a - a = a \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y \Leftrightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y$$

$$\Leftrightarrow n_Y = \frac{n_X \bar{M}_X}{\bar{M}_Y} = \frac{1,7,2}{2,4} = 0,9 \text{ mol} \Leftrightarrow 1 - a = 0,9 \Rightarrow a = 0,1 \text{ mol}$$

Hiệu suất phản ứng tổng hợp NH_3 là $H = \frac{n_{N_2 \text{ phản ứng}}}{n_{N_2 \text{ ban đầu}}} \cdot 100\% = \frac{0,5,0,1}{0,2} \cdot 100\% = \boxed{25\%}$

Ví dụ 14: Khi crackinh V lít butan thu được hỗn hợp X chỉ gồm các anken và ankan. Tỉ khối hơi của hỗn hợp X so với H_2 bằng 21,75. Hiệu suất phản ứng crackinh butan là bao nhiêu.

- A. 50,33%.   B. 66,67%.   C. 33,33%.   D. 46,67%.

(Đề thi HSG tỉnh Thái Bình, năm 2009 – 2010)

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của C_4H_{10} ban đầu là 1 mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_{C_4H_{10}} \Rightarrow n_X \bar{M}_X = 58 \Rightarrow n_X = \frac{58}{21,75,2} = 1,3333 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = n_{\text{khí tăng}} = 1,3333 - 1 = 0,3333 \text{ mol} \Rightarrow H_{\text{crackinh}} = \boxed{33,33\%}$$

Ví dụ 15: Crackinh 1 ankan A thu được hỗn hợp sản phẩm B gồm 5 hidrocarbon có khối lượng mol trung bình là 36,25 g / mol, hiệu suất phản ứng là 60%. Công thức phân tử của A là:

- A. C_4H_{10} .   B. C_5H_{12} .   C. C_3H_8 .   D. C_2H_6 .

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của ankan là 1 mol thì số mol ankan phản ứng là 0,6 mol, suy ra sau phản ứng số mol khí tăng 0,6 mol. Tổng số mol hỗn hợp B là 1,6 mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_A = m_B \Rightarrow n_A M_A = n_B \bar{M}_B \Rightarrow M_A = \frac{n_B \bar{M}_B}{n_A} = \frac{1,6.36,25}{1} = 58 \Rightarrow A \text{ là } \boxed{C_4H_{10}}$$

Ví dụ 16: Hỗn hợp X gồm C_3H_4 và H_2 . Cho X đi qua ống đựng bột Ni nung nóng, thu được hỗn hợp Y chỉ gồm 3 hidrocarbon có tỉ khối so với H_2 là 21,5. Tỉ khối của X so với H_2 là:

A. 10,4.

B. 9,2.

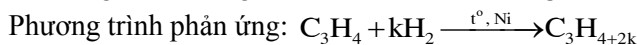
C. 7,2.

D. 8,6.

(THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của ba hydrocacbon trong Y là C_3H_{4+2k} .

Theo giả thiết, ta có: $M_{C_3H_{4+2k}} = 40 + 2k = 43 \Rightarrow k = 1,5$.

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} n_{C_3H_{4+2k}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{C_3H_4} = 1 \text{ mol} \\ n_{H_2} = 1,5 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_X = \frac{m_X}{n_X} = \frac{m_Y}{n_X} = \frac{43}{2,5} = 17,2 \Rightarrow d_{X/H_2} = \frac{17,2}{2} = \boxed{8,6}$$

Ví dụ 17: Oxi hóa C_2H_5OH bằng CuO nung nóng, thu được hỗn hợp chất lỏng gồm CH_3CHO , C_2H_5OH dư và H_2O có $\bar{M} = 40$ đvC. Hiệu suất phản ứng oxi hóa là:

A. 25%.

B. 15%.

C. 45%.

D. 55%.

Hướng dẫn giải

Đặt $n_{C_2H_5OH}$ ban đầu = 1 mol; $n_{C_2H_5OH}$ phản ứng = x mol

Bản chất phản ứng:

Sau phản ứng:

$$n_{(CH_3CHO, H_2O, C_2H_5OH \text{ dư})} = n_{C_2H_5OH \text{ ban đầu}} - n_{C_2H_5OH \text{ phản ứng}} + n_{CH_3CHO} + n_{H_2O} = (1+x) \text{ mol}$$

$$m_{(CH_3CHO, H_2O, C_2H_5OH \text{ dư})} = m_{C_2H_5OH \text{ ban đầu}} + m_{O \text{ phản ứng}} = (46 + 16x) \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(CH_3CHO, H_2O, C_2H_5OH \text{ dư})} = \frac{46 + 16x}{1 + x} = 40 \Rightarrow x = 0,25 \Rightarrow H_{\text{oxi hóa } C_2H_5OH} = \boxed{25\%}$$

Ví dụ 18: Trong một bình kín chứa hơi chất hữu cơ X (có dạng $C_nH_{2n}O_2$) mạch hở và O_2 (số mol O_2 gấp đôi số mol cần cho phản ứng cháy) ở $139,9^\circ C$, áp suất trong bình là 0,8 atm. Đốt cháy hoàn toàn X sau đó đưa về nhiệt độ ban đầu, áp suất trong bình lúc này là 0,95 atm. X có công thức phân tử là:

A. $C_2H_4O_2$.

B. CH_2O_2 .

C. $C_4H_8O_2$.

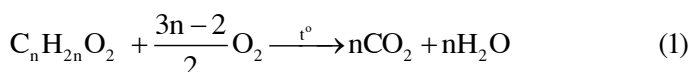
D. $C_3H_6O_2$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Hướng dẫn giải

Để đơn giản cho việc tính toán ta chọn số mol của A là 1 mol thì từ giả thiết và phương trình phản ứng ta thấy số mol O_2 đem phản ứng là $(3n - 2)$.

Phương trình phản ứng:

ban đầu (mol): 1   3n - 2

phản ứng (mol): 1 $\longrightarrow \frac{3n-2}{2}$ $\longrightarrow n$ $\longrightarrow n$

sau phản ứng (mol): 0 $\longrightarrow \frac{3n-2}{2}$ $\longrightarrow n$ $\longrightarrow n$

Ở 140°C, nước ở thể hơi và gây áp suất lên bình chứa.

+ Tổng số mol khí trước phản ứng: $n_1 = 1 + (3n - 2) = (3n - 1)$ mol

+ Tổng số mol khí sau phản ứng: $n_2 = \frac{3n-2}{2} + n + n = (3,5n - 1)$ mol

Do nhiệt độ trước và sau phản ứng không đổi nên:

$$\frac{n_1}{n_2} = \frac{p_1}{p_2} \Rightarrow \frac{3n-1}{3,5n-1} = \frac{0,8}{0,95} \Rightarrow n = 3 \Rightarrow A \text{ là } \boxed{C_3H_6}$$

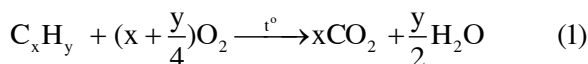
Ví dụ 19: Trộn một hidrocarbon X với lượng O_2 vừa đủ để đốt cháy hết X, được hỗn hợp A ở 0°C và áp suất P_1 . Đốt cháy hoàn toàn X, thu được hỗn hợp sản phẩm B ở 218,4°C có áp suất P_2 gấp 2 lần áp suất P_1 . Công thức phân tử của X là:

A. C_4H_{10} .   B. C_2H_6 .   C. C_3H_6 .   D. C_3H_8 .

Hướng dẫn giải

Để đơn giản cho việc tính toán ta chọn số mol của X (C_xH_y) là 1 mol thì từ giả thiết và phương trình phản ứng ta thấy số mol O_2 đem phản ứng là $(x + \frac{y}{4})$.

Phương trình phản ứng:

ban đầu (mol): 1 $\longrightarrow (x + \frac{y}{4})$

phản ứng (mol): 1 $\longrightarrow (x + \frac{y}{4})$ $\longrightarrow x$ $\longrightarrow \frac{y}{2}$

sau phản ứng (mol): 0   0   x $\longrightarrow \frac{y}{2}$

Ở 218,4°C nước ở thể hơi và gây áp suất lên bình chứa.

+ Tổng số mol khí trước phản ứng: $n_1 = [1 + (x + \frac{y}{4})]$ mol

+ Tổng số mol khí sau phản ứng: $n_2 = (x + \frac{y}{2})$ mol

Do nhiệt độ trước và sau phản ứng thay đổi nên:

$$\frac{n_1}{n_2} = \frac{p_1 T_2}{p_2 T_1} = \frac{p_1 (218,4 + 273)}{2p_1 \cdot 273} = 0,9$$

$$\Leftrightarrow \frac{1+x+\frac{y}{2}}{x+\frac{y}{2}} = 0,9 \Leftrightarrow 0,2y - 0,1x = 1 \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 2 \Rightarrow y = 6 \Rightarrow \boxed{A \text{ là } C_2H_6}$$

Dạng 2: Chọn lượng chất bằng đúng tỉ lệ mol hoặc tỉ lệ thể tích (đối với các chất khí và hơi)

Ví dụ 1: Hỗn hợp khí X gồm N_2 và H_2 có tỉ khối so với He bằng 1,8. Đun nóng X một thời gian trong bình kín (có bột Fe làm xúc tác), thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với He bằng 2. Hiệu suất của phản ứng tổng hợp NH_3 là

- A. 50%.   B. 36%.   C. 40%.   D. 25%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\begin{cases} \bar{M}_X = 1,8 \cdot 4 = 7,2 \text{ g/mol} \\ \bar{M}_Y = 2 \cdot 4 = 8 \text{ g/mol} \end{cases}$

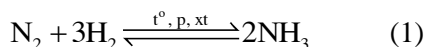
Sử dụng sơ đồ đường chéo cho khối lượng mol trung bình của hỗn hợp X, ta có:

$$\begin{array}{ccc} N_2 : 28 & & 7,2 - 2 = 5,2 \\ & \searrow & \nearrow \\ & 7,2 & \\ & \nearrow & \searrow \\ H_2 : 2 & & 28 - 7,2 = 20,8 \end{array} \Rightarrow \frac{n_{N_2}}{n_{H_2}} = \frac{5,2}{20,8} = \frac{1}{4}$$

Suy ra hiệu suất phản ứng tính theo N_2 vì H_2 dư (vì hệ số cân bằng trên phương trình là $n_{H_2} : n_{N_2} = 3 : 1$).

Chọn số mol của N_2, H_2 trong X lần lượt là 4 mol và 1 mol và gọi số mol N_2 phản ứng là x mol.

Phản ứng tổng hợp NH_3 :

Ta có: $\begin{cases} n_{N_2 \text{ phản ứng}} = \frac{1}{3} n_{\text{phản ứng}} = \frac{1}{2} n_{NH_3 \text{ sinh ra}} \\ n_{\text{khí giảm}} = n_{\text{khí phản ứng}} - n_{\text{khí tạo thành}} = 2x \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{1}{3} \cdot 3x = \frac{1}{2} \cdot 2x \\ n_{\text{khí giảm}} = 4x - 2x = 2x \end{cases}$

$$\Rightarrow n_Y = n_X - n_{\text{khí giảm}} = 5 - 2x = (5 - 2x) \text{ mol}$$

Trong phản ứng hóa học khối lượng được bảo toàn nên:

$$m_X = m_Y \Leftrightarrow n_X \cdot \bar{M}_X = n_Y \cdot \bar{M}_Y$$

$$\Leftrightarrow 5 \cdot 7,2 = (5 - 2x) \cdot 8 \Leftrightarrow x = 0,25 \Rightarrow H = \frac{n_{N_2 \text{ phản ứng}}}{n_{N_2 \text{ ban đầu}}} \cdot 100\% = \frac{0,25}{1} \cdot 100 = \boxed{25\%}$$

Ví dụ 2: Sau quá trình tổng hợp NH_3 từ H_2 và N_2 ($n_{H_2} : n_{N_2} = 3 : 1$), áp suất trong bình giảm đi 10% so với áp suất lúc đầu. Biết nhiệt độ của phản ứng giữ không đổi trước và sau phản ứng. Phần trăm theo thể tích của N_2, H_2, NH_3 trong hỗn hợp khí thu được sau phản ứng lần lượt là:

A. 25%, 25%, 50%.

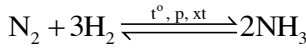
B. 30%, 25%, 45%.

C. 22,22%, 66,67%, 11,11%.

D. 20%, 40%, 40%.

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Vì $n_{\text{H}_2} : n_{\text{N}_2} = 3 : 1$ nên chọn $\begin{cases} n_{\text{H}_2} = 3 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2} = 1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_1 = n_{\text{N}_2} + n_{\text{H}_2} = 1 + 3 = 4 \text{ mol}$

Trong một bình kín có nhiệt độ không đổi thì áp suất tỉ lệ thuận với số mol hỗn hợp

khí: $\frac{n_1}{n_2} = \frac{P_1}{P_2} = \frac{P_1}{90\%P_1} \Rightarrow n_2 = 4 \cdot \frac{90}{100} = 3,6 \text{ mol}$

Giả sử NH_3 sinh ra trong phản ứng là $a \text{ mol}$.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với H và N, ta có:

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} = 3n_{\text{NH}_3} = 3a \\ 2n_{\text{N}_2 \text{ phản ứng}} = n_{\text{NH}_3} = a \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} = 1,5a \\ n_{\text{N}_2 \text{ phản ứng}} = 0,5a \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{khí giảm}} = n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} + n_{\text{N}_2 \text{ phản ứng}} - n_{\text{NH}_3} = 1,5a + 0,5a - a = a \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_2 = n_1 - a \Leftrightarrow 3,6 = 4 - a \Rightarrow a = 0,4 \text{ mol}$$

Phần trăm theo thể tích của N_2 , H_2 , NH_3 trong hỗn hợp khí thu được sau phản ứng

lần lượt là: $\begin{cases} \%V_{\text{N}_2} = \frac{1 - 0,5 \cdot 0,2}{3,6} \cdot 100 = \boxed{22,22\%} \\ \%V_{\text{H}_2} = \frac{3 - 1,5 \cdot 0,4}{3,6} \cdot 100 = \boxed{66,67\%} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{NH}_3} = \boxed{11,11\%}$

Ví dụ 3: Hỗn hợp gồm NaCl và NaBr . Cho hỗn hợp tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư thì tạo ra kết tủa có khối lượng bằng khối lượng của AgNO_3 đã tham gia phản ứng. Thành phần % theo khối lượng của NaCl trong hỗn hợp đầu là:

A. 25,84%.

B. 27,84%.

C. 40,45%.

D. 27,48%.

Hướng dẫn giải

Các phương trình phản ứng:

Theo giả thiết: $170(x + y) = 143,5x + 188y \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{18}{26,5}$ tự chọn $\begin{cases} n_{\text{NaCl}} = 18 \text{ mol} \\ n_{\text{NaBr}} = 26,5 \text{ mol} \end{cases}$

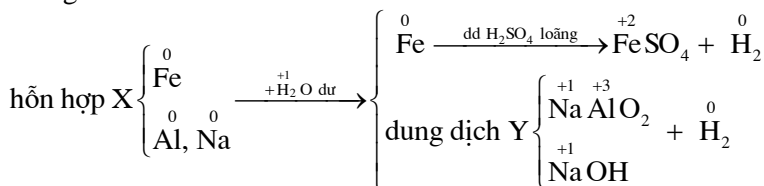
$$\Rightarrow \%m_{\text{NaCl}} = \frac{m_{\text{NaCl}}}{m_{\text{NaBr}} + m_{\text{NaCl}}} = \frac{18 \cdot 58,5}{26,5 \cdot 103 + 18 \cdot 58,5} \cdot 100\% = \boxed{27,84\%}$$

Để cho đơn giản, ta coi V lít khí H₂ ứng với 1 mol khí, suy ra 0,25V lít khí ứng với 0,25 mol khí.

Sơ đồ phản ứng:

Vì tỉ lệ mol của Na và Al là $n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 5 : 4$, nên trong phản ứng với H₂O, Al tan hết trong NaOH sinh ra.

+ Ở phản ứng (1), chất khử là Al và Na, chất oxi hóa là H₂O, sản phẩm khử của H₂O là H₂.

+ Ở phản ứng (2), chất khử là Fe, chất oxi hóa là H⁺ trong H₂SO₄, sản phẩm khử của H⁺ là H₂.

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và (2), ta có:

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 5 : 4 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2(1)} \\ 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2(2)} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 5 : 4 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2 \\ 2n_{\text{Fe}} = 2.0,25 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Na}} = 0,588 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,47 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,25 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Fe}} = \frac{0,25.56}{0,588.23 + 0,47.27 + 0,25.56} . 100\% = \boxed{34,81\%}$$

Ví dụ 7: Hòa tan hoàn toàn a gam một oxit sắt bằng H₂SO₄ đặc nóng (TN₁) thấy thoát ra khí SO₂ duy nhất. Trong thí nghiệm khác (TN₂), sau khi khử hoàn toàn cũng a gam oxit đó bằng CO ở nhiệt độ cao rồi hòa tan lượng sắt tạo thành bằng H₂SO₄ đặc nóng thì thu được lượng khí SO₂ nhiều gấp 9 lần lượng khí SO₂ ở thí nghiệm trên. Công thức của oxit sắt là:

- A. FeO.   B. Fe₂O₃.   C. Fe₃O₄.   D. FeCO₃.

Hướng dẫn giải

Quy đổi oxit sắt thành Fe và O.

Chọn số mol SO₂ ở TN₁ là 1 mol thì số mol SO₂ ở TN₂ là 9 mol.

$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{TN}_1} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \\ \xrightarrow{\text{TN}_2} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{SO}_2} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{TN}_1} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2.1 \\ \xrightarrow{\text{TN}_2} 3n_{\text{Fe}} = 2.9 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Fe}} = 6 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 8 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \text{oxit sắt là } \boxed{\text{Fe}_3\text{O}_4}$$

Ví dụ 8: Nung m gam hỗn hợp X gồm FeS và FeS₂ trong một bình kín chứa không khí (gồm 20% thể tích O₂ và 80% thể tích N₂) đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được một chất rắn duy nhất và hỗn hợp khí Y có thành phần thể tích: 84,8% N₂, 14% SO₂, còn lại là O₂. Phần trăm khối lượng của FeS trong hỗn hợp X là:

- A. 42,31%.   B. 59,46%.   C. 19,64%.   D. 26,83%.

Ví dụ 10: Cho hỗn hợp X gồm anken và hidro có tỉ khối so với heli bằng 3,33. Cho X đi qua bột niken nung nóng đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với heli là 4. Công thức phân tử của X là:

- A. C₂H₄.   B. C₃H₆.   C. C₄H₈.   D. C₅H₁₀.

Hướng dẫn giải

Vì $\bar{M}_Y = 4.4 = 16$ nên H₂ còn dư, C_nH_{2n} đã phản ứng hết.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow \frac{n_X}{n_Y} = \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{4.4}{3.33.4} = \frac{1,2}{1}$$

tự chọn $\rightarrow \begin{cases} n_X = 1,2 \text{ mol} \\ n_Y = 1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{C_nH_{2n}} = n_{H_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 0,2 \text{ mol}$

Suy ra: Trong X có 0,2 mol C_nH_{2n} và 1 mol H₂.

Ta có: $\bar{M}_X = \frac{0,2.14n + 1.2}{1,2} = 3,33.4 \Rightarrow n = 5 \Rightarrow$ Anken là C₅H₁₀

Ví dụ 11: X là hỗn hợp gồm một số hidrocarbon ở thể khí, Y là không khí (gồm 20% thể tích O₂ và 80% thể tích N₂). Trộn X với Y ở cùng nhiệt độ áp suất theo tỉ lệ thể tích V_X : V_Y = 1 : 15, thu được hỗn hợp khí Z. Cho Z vào bình kín dung tích không đổi. Nhiệt độ và áp suất trong bình là t°C và p₁ atm. Sau khi đốt cháy X, đưa bình về t°C, trong bình chỉ có N₂, CO₂ và hơi nước với V_{CO₂} : V_{H₂O} = 7 : 4. Áp suất trong bình sau khi đốt là p₂. Giá trị của p₁ là:

- A. p₂ = $\frac{47}{48}$ p₁.   B. p₂ = p₁.   C. p₂ = $\frac{16}{17}$ p₁.   D. p₂ = $\frac{3}{5}$ p₁.

Hướng dẫn giải

Đối với các chất khí và hơi, tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol, suy ra: $\frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}} = \frac{V_{CO_2}}{V_{H_2O}} = \frac{7}{4}$.

Chọn n_{CO₂} = 7 mol và n_{H₂O} = 4 mol.

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2n_{O_2} = 2.7 + 4 \Leftrightarrow n_{O_2} = 9 \text{ mol} \Rightarrow n_{N_2} = 9.4 = 36 \text{ mol}$$

Vậy số mol khí sau phản ứng là: n₂ = n_{CO₂} + n_{H₂O} + n_{N₂} = 7 + 4 + 36 = 47 mol

Ta có: $\begin{cases} n_Y = 5n_{O_2} = 45 \\ n_X : n_Y = 1 : 15 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_Y = 45 \text{ mol} \\ n_X = 3 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow n_1 = n_{\text{khí trước phản ứng}} = n_X + n_Y = 45 + 3 = 48 \text{ mol}$$

Vì nhiệt độ và thể tích bình chứa không thay đổi nên:

$$\frac{n_1}{n_2} = \frac{p_1}{p_2} \Rightarrow p_2 = \frac{p_1 n_2}{n_1} = \frac{47}{48} p_1$$

Dạng 3: Chọn lượng chất là gam

Ví dụ 1: Một loại phân kali có thành phần chính là KCl (còn lại là các tạp chất không chứa kali) được sản xuất từ quặng xinvinít có độ dinh dưỡng 55%. Phần trăm khối lượng của KCl trong loại phân kali đó là:

- A. 95,51%.   B. 87,18%.   C. 65,75%.   D. 88,52%.

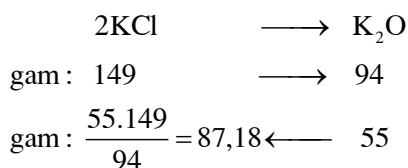
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Độ dinh dưỡng của phân kali được đánh giá bằng hàm lượng phần trăm K_2O tương ứng với lượng kali có trong thành phần của nó.

Giả sử có 100 gam phân kali thì khối lượng của K_2O là 55 gam.

Ta có sơ đồ:

Phần trăm khối lượng của KCl trong loại phân kali đó là 87,18%

Ví dụ 2: Một loại phân Suphephotphat kép có chứa 72,68% muối canxi đihidro photphat còn lại gồm các chất không chứa photpho. Độ dinh dưỡng của loại phân lân này là:

- A. 60,68%.   B. 37,94%.   C. 30,34%.   D. 44,1%.

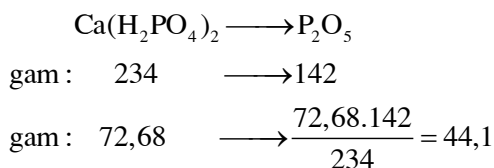
(THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Độ dinh dưỡng của phân lân được đánh giá bằng hàm lượng phần trăm P_2O_5 tương ứng với lượng photpho có trong thành phần của nó.

Giả sử có 100 gam suphephotphat kép thì khối lượng của canxi đihidro photphat là 72,68 gam.

Ta có sơ đồ:

Vậy độ dinh dưỡng của của loại phân lân này là 44,1%

Ví dụ 3: X là hợp kim gồm Fe, C, Fe_3C , trong đó hàm lượng tổng cộng của Fe là 96% về khối lượng, hàm lượng C đơn chất là 3,1% về khối lượng, hàm lượng phần trăm khối lượng của Fe_3C là:

- A. 10,5%.   B. 13,5%.   C. 14,5%.   D. 16%.

Hướng dẫn giải

$$\text{Chọn } m_{(Fe, C, Fe_3C)} = 100 \text{ gam} \Rightarrow \begin{cases} m_C = 3,1 \text{ gam} \\ m_{Fe \text{ trong } X} = 96 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow m_{C \text{ trong } Fe_3C} = 0,9 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Fe}_3\text{C}} = n_{\text{C trong Fe}_3\text{C}} = \frac{0,9}{12} = 0,075 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}_3\text{C}} = 0,075 \cdot 180 = 13,5 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{C}} = 13,5\%$$

Ví dụ 4: Cho x gam dung dịch H_2SO_4 nồng độ y% tác dụng hết với một lượng dư hỗn hợp khối lượng Na, Mg. Lượng H_2 (khí duy nhất) thu được bằng 0,05x gam. Nồng độ phần trăm của dung dịch H_2SO_4 là:

- A. 15,5%.   B. 15,81%.   C. 18,5%.   D. 8,45% .

Hướng dẫn giải

Giả sử khối lượng dung dịch H_2SO_4 ban đầu x = 100 gam.

$$\text{Suy ra: } n_{\text{H}_2} = \frac{0,05 \cdot 100}{2} = 2,5 \text{ mol}$$

Trong phân tử H_2O có 2 nguyên tử H nhưng chỉ có 1 nguyên tử chuyển thành H_2 , nguyên tử H còn lại nằm trong nhóm – OH.

$$\text{Vậy theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố H: } \begin{cases} 98n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 100 \\ 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,16129 \Rightarrow C\%_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{0,16129 \cdot 98}{100} \cdot 100\% = 15,81\%$$

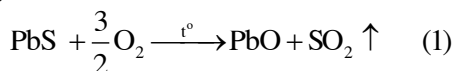
Ví dụ 5: Nung nóng m gam PbS ngoài không khí sau một thời gian dài, thu được hỗn hợp rắn (có chứa một oxit) nặng 0,95m gam. Phần trăm khối lượng PbS đã bị đốt cháy là:

- A. 74,69%.   B. 95,00%.   C. 25,31%.   D. 64,68%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

$$\text{Chọn } m = m_{\text{PbS ban đầu}} = 100 \text{ gam} \Rightarrow m_{(\text{PbO, PbS dư})} = 95 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{chất rắn giảm}} = 5 \text{ gam}$$

$$\text{Theo (1) ta thấy: } m_{\text{chất rắn giảm}} = 16a \text{ gam} \Rightarrow 16a = 5 \Rightarrow a = 0,3125 \text{ mol}$$

$$\text{Vậy } \%m_{\text{PbS bị đốt cháy}} = \frac{0,3125 \cdot 239}{100} \cdot 100\% = \boxed{74,69\%}$$

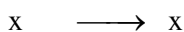
Ví dụ 6: X là 1 loại đá vôi chứa 80% CaCO_3 , phần còn lại là tạp chất trơ. Nung 50 gam X một thời gian, thu được 39 gam chất rắn. Phần trăm CaCO_3 đã bị phân huỷ là:

- A. 50,5%.   B. 60%.   C. 62,5%.   D. 65%.

Hướng dẫn giải

Giả sử có 100 gam đá vôi thì khối lượng của CaCO_3 là 80 gam. Do đó trong 50 gam X có 40 gam CaCO_3 .

Phương trình phản ứng phân ứng:

Theo phương trình và theo giả thiết, ta có:

$$100x - 56x = 50 - 39 = 11 \Leftrightarrow x = 0,25 \text{ mol}$$

$$\text{Vậy } \%m_{\text{CaCO}_3 \text{ bị phân hủy}} = \frac{0,25 \cdot 100}{40} = \boxed{62,5\%}$$

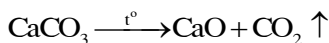
Ví dụ 7: Nung nóng một hỗn hợp gồm CaCO_3 và MgO tới khối lượng không đổi, thì số gam chất rắn còn lại chỉ bằng $\frac{2}{3}$ số gam hỗn hợp trước khi nung. Vậy phần trăm theo khối lượng của CaCO_3 trong hỗn hợp ban đầu là

- A. 75,76%.   B. 24,24%.   C. 66,67%.   D. 33,33%.

(THPT Chuyên KHTN, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$$\text{Chọn } m_{(\text{CaCO}_3, \text{MgO})} = 3 \text{ gam} \Leftrightarrow m_{(\text{CaO}, \text{MgO})} = 2 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = \frac{3-2}{44} = 0,02273 \text{ mol}$$

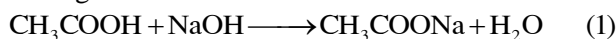
$$\text{Suy ra: } \%m_{\text{CaCO}_3} = \frac{0,02273 \cdot 100}{3} \cdot 100\% = \boxed{75,76\%}$$

Ví dụ 8: Cho dung dịch axit axetic có nồng độ $x\%$ tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH 10% thì thu được dung dịch muối có nồng độ 10,25%. Vậy x có giá trị nào sau đây?

- A. 20%.   B. 16%.   C. 15%.   D. 13%.

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Chọn khối lượng của dung dịch CH_3COONa là 100 gam.

$$\text{Từ (1) suy ra: } n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = n_{\text{NaOH}} = n_{\text{CH}_3\text{COONa}} = \frac{100 \cdot 10,25\%}{82} = 0,125 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd NaOH}} = \frac{0,125 \cdot 40}{10\%} = 50 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{dd CH}_3\text{COOH}} = 100 - 50 = 50 \text{ gam}$$

$$\text{Vậy } C\%_{\text{dd CH}_3\text{COOH}} = \frac{0,125 \cdot 60}{50} \cdot 100\% = \boxed{15\%}$$

Ví dụ 9: Cho Na dư vào một dung dịch cồn etylic, thấy khối lượng H_2 bay ra bằng 3% khối lượng cồn đã dung. Nồng độ phần trăm của dung dịch cồn là:

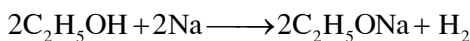
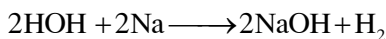
- A. 68,572%.   B. 24,422%.   C. 72,578%.   D. 75,578%.

Hướng dẫn giải

Chọn khối lượng của dung dịch cồn etylic là 100 gam.

Suy ra: $46n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 100$ (1); $n_{\text{H}_2} = \frac{3\% \cdot 100}{2} = 1,5 \text{ mol}$.

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố H của nhóm –OH, ta có: $n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 3$ (2).

Từ (1) và (2) suy ra hệ:
$$\begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 3 \\ 46n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 100 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 1,643 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,357 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy $C\%_{\text{dd C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{46 \cdot 1,643}{100} \cdot 100\% = \boxed{75,578\%}$

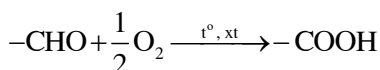
Ví dụ 10: Oxi hóa hoàn toàn hỗn hợp X gồm HCHO và CH₃CHO bằng O₂ (t^o, xt), thu được hỗn hợp axit tương ứng Y. Tỉ khối hơi của Y so với X bằng 145/97. Phần trăm số mol của HCHO trong hỗn hợp X là:

A. 22,72%.   B. 50,27%.   C. 83,33%.   D. 16,67%.

(Trường THPT Chuyên Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Ta có: $\overline{M}_X = \frac{m_X}{n_X}$; $\overline{M}_Y = \frac{m_Y}{n_Y}$. Vì $n_X = n_Y \Rightarrow \frac{m_Y}{m_X} = \frac{\overline{M}_Y}{\overline{M}_X} = \frac{145}{97}$.

Chọn $\begin{cases} m_Y = 145 \text{ gam} \\ m_X = 97 \text{ gam} \end{cases}$

$\Rightarrow m_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = \frac{145 - 97}{32} = 1,5 \text{ mol} \Rightarrow n_{(\text{HCHO}, \text{CH}_3\text{CHO})} = n_{-\text{CHO}} = 3 \text{ mol}$

Suy ra: $\begin{cases} 30n_{\text{HCHO}} + 44n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 97 \\ n_{\text{HCHO}} + n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 3 \end{cases}$

$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 2,5 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%n_{\text{HCHO}} = \frac{2,5}{3} \cdot 100\% = \boxed{83,33\%}$

Ví dụ 11: Đốt cháy m gam hydrocarbon A (khí trong điều kiện thường) được CO₂ và m gam H₂O. Mặt khác 2,7 gam A tác dụng với dung dịch AgNO₃/NH₃ dư được m gam kết tủa. Giá trị m là:

A. 8,05 gam.   B. 7,35 gam.   C. 16,1 gam.   D. 24 gam.

Hướng dẫn giải

Chọn m = 18 gam, quy đổi hydrocarbon A thành hỗn hợp các nguyên tử C và H.

Suy ra: $n_C : n_H : n_O = 1,5 : 2 : 1 = 3 : 4 : 2 \Rightarrow$ Công thức phân tử của X là $\boxed{C_3H_4O_2}$

Ở ví dụ này, ta chọn $b = 18$ gam để thuận lợi cho việc tính số mol H_2O (vì khối lượng mol của H_2O bằng 18).

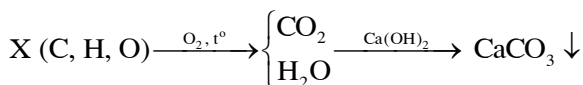
Ví dụ 2: Đốt cháy hoàn toàn m gam ancol X, sản phẩm thu được cho đi qua bình đựng dung dịch nước vôi trong dư thấy khối lượng bình tăng thêm p gam và có t gam kết tủa. Biết $p = 0,7t$ và $1,02t = m + p$. Công thức của X là:

- A. C_2H_5OH .   B. $C_3H_5(OH)_3$.   C. $C_2H_4(OH)_2$.   D. C_3H_5OH .

Hướng dẫn giải

Chọn $t = m_{CaCO_3} = 100$ gam $\Rightarrow p = 71$ gam; $m = 31$ gam.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có: $n_{C \text{ trong X}} = n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{100}{100} = 1$ mol.

Khối lượng bình $Ca(OH)_2$ tăng lên là tổng khối lượng của CO_2 và H_2O , ta có:

$$44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 71 \Leftrightarrow n_{H_2O} = \frac{71 - 44.1}{18} = 1,5 \text{ mol} \Rightarrow n_{H \text{ trong X}} = 2n_{H_2O} = 3 \text{ mol}$$

Suy ra: $n_{O \text{ trong X}} = \frac{m_X - m_C - m_H}{16} = \frac{31 - 12 - 3}{16} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_C : n_H : n_O = 1 : 3 : 1$

Vậy X có công thức đơn giản nhất là CH_3O và công thức phân tử là $(CH_3O)_n$ hay $C_nH_{3n}O_n$.

Vì X là ancol no nên độ bất bão hòa $k = 0$, ta có:

$$k = \frac{2n - 3n + 2}{2} = 0 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow X \text{ là } C_2H_6O_2 \text{ hay } \boxed{C_2H_4(OH)_2}$$

Ở ví dụ này, ta chọn $t = 100$ gam để thuận lợi cho việc tính số mol $CaCO_3$ (vì khối lượng mol của $CaCO_3$ bằng 100).

Ví dụ 3: Cho m gam hỗn hợp X gồm hai axit cacboxylic kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng vào dung dịch chứa m gam NaOH thu được dung dịch có chứa 1,72m gam chất tan. Vậy hai axit là

- A. C_2H_3COOH và C_3H_5COOH .   B. CH_3COOH và C_2H_5COOH .
 C. C_2H_5COOH và C_3H_7COOH .   D. $HCOOH$ và CH_3COOH .

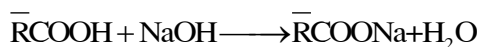
(THPT Chuyên KHTN, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Ta có: $n_{NaOH} = \frac{m}{40}$ (mol); $n_{RCOOH} = \frac{m}{M_{RCOOH}}$ (mol); $M_{RCOOH} > 40 \Rightarrow n_{NaOH} > n_{RCOOH}$

Vậy NaOH dư, hỗn hợp X đã phản ứng hết.

Bản chất phản ứng:

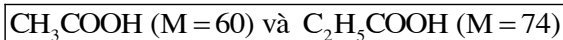
Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{RCOOH} + m_{NaOH} = m_{(\overline{RCOONa}, NaOH \text{ dư})} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m + m = 1,72 + m_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,28m \text{ gam}$$

$$\text{Chọn } m = 18 \Rightarrow n_{\text{RCOOH}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,28 \cdot 18}{18} = 0,28 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{RCOOH}} = \frac{18}{0,28} = 64,286$$

Vậy hai axit cacboxylic kế tiếp là

Ví dụ 4: Đốt cháy hoàn toàn a (gam) một hợp chất X của photpho cần a/17 (mol) O_2 sản phẩm chỉ thu được P_2O_5 và 13,5a/17 (gam) H_2O . Xác định công thức phân tử của X, biết $M_X < 65$. Tổng số các nguyên tử trong một phân tử X là:

- A. 4.   B. 8.   C. 6.   D. 5.

Hướng dẫn giải

$$\text{Chọn } a = 17 \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 1 \text{ mol} \\ m_{\text{H}_2\text{O}} = 13,5 \text{ gam} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,5 \text{ mol}$$

Vì sản phẩm đốt cháy X chỉ gồm P_2O_5 và H_2O , nên trong X có chứa các nguyên tố P và H, có thể có O.

Áp dụng bảo toàn khối lượng trong phản ứng đốt cháy X, ta có:

$$m_X + m_{\text{O}_2} = m_{\text{P}_2\text{O}_5} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Rightarrow m_{\text{P}_2\text{O}_5} = 17 + 32 - 13,5 = 35,5 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{P}} = 2n_{\text{P}_2\text{O}_5} = 2 \cdot \frac{35,5}{142} = 0,5 \text{ mol.}$$

Suy ra: $n_{\text{O trong X}} = 17 - 0,5 \cdot 31 - 1,5 = 0$. Vậy X không có O.

nhận thấy $\rightarrow n_{\text{P}} : n_{\text{H}} = 0,5 : 1,5 = 1 : 3 \Rightarrow$ Công thức đơn giản nhất của X là PH_3 .

Vì $M_X < 65$ nên công thức phân tử của X trùng với công thức đơn giản nhất.

Tổng số nguyên tử trong phân tử X là $1\text{P} + 3\text{H} = \boxed{4}$

Ở ví dụ này, ta chọn a = 17 gam triệt tiêu mẫu số ở các biểu thức liên quan đến số mol O_2 và khối lượng H_2O .

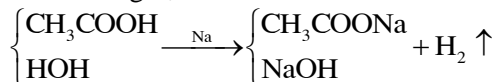
Ví dụ 5: Cho Na dư tác dụng với a gam dung dịch CH_3COOH . Kết thúc phản ứng, thấy khối lượng H_2 sinh ra là 11a/240 gam. Vậy nồng độ C% dung dịch axit là:

- A. 10%.   B. 25%.   C. 4,58%.   D. 36%.

Hướng dẫn giải

$$\text{Chọn } a = 240 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{11}{2} = 5,5 \text{ mol}$$

Sơ đồ phản ứng của Na với dung dịch CH_3COOH :

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố H trong phản ứng với Na:

$$\Rightarrow \begin{cases} 60n_{\text{CH}_3\text{COOH}} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 240 \\ n_{\text{CH}_3\text{COOH}} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 11 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 10 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{CH}_3\text{COOH}} = \frac{60}{240} \cdot 100\% = \boxed{25\%}$$

Ví dụ 6: Đốt cháy hoàn toàn a gam hỗn hợp X hai hidrocarbon A, B thu được 132a/41 gam CO₂ và 45a/41 gam H₂O. Nếu thêm vào hỗn hợp X một nửa lượng A có trong hỗn hợp X rồi đốt cháy hoàn toàn thì thu được 165a/41 gam CO₂ và 60,75 gam H₂O. Biết B không làm mất màu nước Br₂. Công thức phân tử của A, B lần lượt là:

A. C₃H₈ và C₆H₆.

B. C₃H₈ và C₁₀H₈.

C. C₆H₁₄ và C₁₀H₈.

D. C₆H₁₄ và C₆H₆.

Hướng dẫn giải

Chọn a = 41 gam.

$$\text{Khi đốt cháy hỗn hợp A, B thu được: } \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = \frac{132}{44} = 3 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{45}{18} = 2,5 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết, suy ra khi đốt cháy A thu được:

$$n_{\text{CO}_2} = 2\left(\frac{165}{44} - 3\right) = 1,5 \text{ mol} < n_{\text{H}_2\text{O}} = 2\left(\frac{60,75}{18} - 2,5\right) = 1,75 \text{ mol} \Rightarrow \text{A là ankan}$$

$$\text{Suy ra: } C_A = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_A} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = 6 \Rightarrow \text{A là } \boxed{\text{C}_6\text{H}_{14}}$$

Khi đốt cháy B thu được: $n_{\text{CO}_2} = 3 - 1,5 = 1,5 \text{ mol} > n_{\text{H}_2\text{O}} = 2,5 - 1,75 = 0,75 \text{ mol}$

Mặt khác, B không làm mất màu nước brom, nên B thuộc dãy đồng đẳng của benzen.

$$\text{Suy ra: } C_B = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_B} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{\frac{n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}}{3}} = 6 \Rightarrow \text{B là } \boxed{\text{C}_6\text{H}_6}$$

Dạng 5: Chọn chất và lượng chất phản ứng

Ví dụ 1: Khi đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp hai ancol no, đơn chức, mạch hở thu được V lít khí CO₂ (ở đktc) và a gam H₂O. Biểu thức liên hệ giữa m, a và V là:

A. $m = a - \frac{V}{5,6}$.

B. $m = 2a - \frac{V}{11,2}$.

C. $m = 2a - \frac{V}{22,4}$.

D. $m = a + \frac{V}{5,6}$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Chọn 1 ancol thuộc dãy đồng đẳng của ancol no, đơn chức, mạch hở là C₂H₅OH, có khối lượng là m = 4,6 gam (0,1 mol).

$$\text{Theo bảo toàn nguyên tố C và H: } \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 2n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,2 \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 3n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} V = V_{\text{CO}_2} (\text{đktc}) = 4,48 \text{ lít} \\ a = m_{\text{H}_2\text{O}} = 5,4 \text{ gam} \end{cases}$$

Thử vào các đáp án thấy phương án $m = a - \frac{V}{5,6}$ đúng.

Ví dụ 2: Đốt cháy hết m gam hỗn hợp X gồm hai anđehit đơn chức, mạch hở, không no (có một liên kết đôi C = C trong phân tử) thu được V lít khí CO₂ ở đktc và a gam H₂O. Biểu thức liên hệ giữa m, a và V là

A. $m = \frac{4V}{5} + \frac{7a}{9}$.

B. $m = \frac{4V}{5} + \frac{9a}{7}$.

C. $m = \frac{5V}{4} - \frac{7a}{9}$.

D. $m = \frac{5V}{4} + \frac{9a}{7}$.

Hướng dẫn giải

Chọn một anđehit trong dãy đồng đẳng của anđehit chức, mạch hở (có một liên kết đôi C = C trong phân tử) là C₃H₄O (CH₂ = CH – CHO), có khối lượng tương ứng là m = 56 gam (1 mol).

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H: $\begin{cases} n_{CO_2} = 3n_{C_3H_4O} = 3 \\ n_{H_2O} = 2n_{C_3H_4O} = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} V = V_{CO_2} = 67,2 \\ a = m_{H_2O} = 36 \end{cases}$

Thử các giá trị m, V, a vào các biểu thức thấy $m = \frac{5V}{4} - \frac{7a}{9}$ đúng.

Ví dụ 3: Đốt cháy hoàn toàn x gam hỗn hợp gồm hai axit cacboxylic hai chức, mạch hở và đều có một liên kết đôi C = C trong phân tử, thu được V lít khí CO₂ (đktc) và y mol H₂O. Biểu thức liên hệ giữa các giá trị x, y và V là:

A. $V = \frac{28}{55}(x - 30y)$.

B. $V = \frac{28}{95}(x - 62y)$

C. $V = \frac{28}{55}(x + 30y)$.

D. $V = \frac{28}{95}(x + 62y)$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Chọn một axit trong dãy đồng đẳng của hai axit cacboxylic không no đơn chức là C₄H₄O₄, có khối lượng là 116 gam (1 mol).

Theo bảo toàn nguyên tố C và H: $\begin{cases} n_{CO_2} = 4n_{C_4H_4O_4} = 4 \\ n_{H_2O} = 2n_{C_4H_4O_4} = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} V = V_{CO_2} = 89,6 \text{ lít} \\ y = n_{H_2O} = 2 \text{ mol} \end{cases}$

Thử vào các đáp án ta thấy $V = \frac{28}{55}(x + 30y)$ đúng.

III. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Cho phương trình hóa học:

Sau khi cân bằng phương trình hóa học trên với hệ số của các chất là những số nguyên, tối giản thì hệ số của HNO₃ là

A. $46x - 18y$. B. $45x - 18y$. C. $13x - 9y$. D. $23x - 9y$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 2: Khi hoà tan b gam oxit kim loại hóa trị II bằng một lượng vừa đủ axit dung dịch H_2SO_4 15,8% người ta thu được dung dịch muối có nồng độ 18,21%. Vậy kim loại hoá trị II là:

A. Ca. B. Ba. C. Be. D. Mg.

Câu 3: Cho cùng một lượng khí clo lần lượt tác dụng hoàn toàn với kim loại R (hoá trị I) và kim loại X (hoá trị II) thì khối lượng kim loại R đã phản ứng gấp 3,375 lần khối lượng của kim loại X đã phản ứng. Khối lượng muối clorua của R thu được gấp 2,126 lần khối lượng muối clorua của X đã tạo thành. Hai kim loại R và X là:

A. Ag và Cu. B. Ag và Zn. C. Na và Cu. D. Na và Zn

Câu 4: Phóng điện qua O_2 được hỗn hợp khí O_2 , O_3 có $\bar{M} = 33$ g/mol. Hiệu suất phản ứng là:

A. 7,09%. B. 9,09%. C. 11,09%. D. 13,09%.

Câu 5: Nung một hỗn hợp X gồm SO_2 và O_2 có tỉ khối so với O_2 là 1,6 với xúc tác V_2O_5 thu được hỗn hợp Y. Biết tỉ khối của X so với Y là 0,8. Tính hiệu suất của phản ứng tổng hợp SO_3 ?

A. 66,7%. B. 50%. C. 75%. D. 80%.

Câu 6: Hoà tan a gam một oxit kim loại A có hóa trị II (không đổi) bằng một lượng vừa đủ dung dịch H_2SO_4 4,9% thu được một dung dịch muối có nồng độ 5,88%. Xác định tên kim loại A.

A. Mg B. Cu C. Fe D. Ca

Câu 7: Cho cùng một lượng khí clo lần lượt tác dụng hoàn toàn với kim loại R (hóa trị I) và kim loại X (hóa trị II) thì khối lượng kim loại R đã phản ứng gấp 3,375 lần khối lượng của kim loại X. Khối lượng muối clorua của kim loại R thu được gấp 2,126 lần khối lượng muối clorua của X tạo thành. Xác định tên hai kim loại.

A. Mg và Ag B. Fe và Cu
C. Cu và Ag D. Ag và Fe

Câu 8: Một hỗn hợp khí A gồm CO, CO_2 . Trộn A với không khí theo tỉ lệ thể tích là 1 : 4, sau khi đốt cháy hết khí CO thì hàm lượng phần trăm(%) thể tích của N_2 trong hỗn hợp mới (B) thu được tăng 3,36% so với hỗn hợp trước phản ứng. Tính % thể tích của hai khí trong hỗn hợp A. Giả thiết không khí chỉ có N_2 , O_2 trong đó O_2 chiếm 20% thể tích không khí.

A. 49,88 và 50,12% B. 25% và 75%
C. 35% và 65% D. 40% và 60%

Câu 9: Một nguyên tố X có hai đồng vị với tỉ lệ số nguyên tử thứ nhất so với nguyên tử thứ hai là 27 : 23. Hạt nhân nguyên tử X có 35 proton. Trong nguyên tử của đồng vị thứ nhất có 44 notron. Số notron trong nguyên tử của đồng vị thứ hai nhiều hơn trong đồng vị thứ nhất là 2 notron. Tính nguyên tử khối trung bình của nguyên tố X.

A.78,08 B.79,92 C.44,92 D.80,08

Câu 10: Cho hỗn hợp gồm X gồm NaI và NaBr hòa tan hoàn toàn vào nước được dung dịch A. Cho vào dung dịch A một lượng Brom vừa đủ thu được muối Y có khối lượng nhỏ hơn khối lượng của muối ban đầu là a gam. Hòa tan hoàn toàn Y vào nước được dung dịch B. Sục khí clo vào dung dịch B thu được muối Z có khối

Câu 19: Phân tích a gam chất hữu cơ X thu được m gam CO₂ và n gam H₂O. Cho biết $9m = 22n$ và $31a = 15(m + n)$. Nếu đặt d là tỉ khối hơi của X đối với không khí thì $2 < d < 3$. Công thức phân tử của X là:

- A. C₃H₆O.   B. C₃H₆O₂.   C. C₂H₄O₂.   D. C₂H₄O.

Câu 20: Nạp một hỗn hợp khí có 20% thể tích ankan A (C_nH_{2n+2}) và 80% thể tích O₂ (dư) vào khí nhiên kế. Sau khi cho nổ rồi cho hơi nước ngưng tụ ở nhiệt độ ban đầu thì áp suất trong khí nhiên kế giảm đi 2 lần. Công thức phân tử của ankan A là:

- A. CH₄.   B. C₂H₆.   C. C₃H₈.   D. C₄H₁₀.

Câu 21: Crackinh C₄H₁₀ thu được hỗn hợp sản phẩm B gồm 5 hidrocarbon có khối lượng mol trung bình là 32,65 gam /mol. Hiệu suất phản ứng crackinh là:

- A. 77,64%.   B. 38,82%.   C. 17,76%.   D. 16,325%.

Câu 22: Nung một lượng butan trong bình kín (có xúc tác thích hợp) thu được hỗn hợp khí X gồm ankan và anken. Tỉ khối của X so với khí hiđro là 21,75. Phần trăm thể tích của butan trong X là

- A. 33,33%.   B. 50,00%.   C. 66,67%.   D. 25,00%.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Câu 23: Hỗn hợp X gồm H₂ và C₂H₄ có tỉ khối so với H₂ là 7,5. Dẫn X qua Ni nung nóng, thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với H₂ là 12,5. Hiệu suất của phản ứng hidro hóa là

- A. 70%.   B. 60%.   C. 50%.   D. 80%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 24: Đốt cháy m gam hidrocarbon A ở thể khí trong điều kiện thường được CO₂ và m gam H₂O. Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol hidrocarbon B là đồng đẳng kế tiếp của A rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình nước vôi trong dư thấy khối lượng bình tăng x gam. Giá trị x là:

- A. 29,2 gam.   B. 31 gam.   C. 20,8 gam.   D. 16,2 gam.

Câu 25: Trộn a gam hỗn hợp X gồm hai hidrocarbon C₆H₁₄ và C₆H₆ theo tỉ lệ số mol 1 : 1 với m gam một hidrocarbon Y rồi sau đó đốt cháy hoàn toàn, thu được 275a/82 gam CO₂ và 94,5a/82 gam H₂O. Giá trị m là:

- A. 2,75 gam.   B. 3,75 gam.   C. 5 gam.   D. 3,5 gam.

Câu 26: Cho hỗn hợp M gồm 3 hidrocarbon khí X, Y, Z thuộc ba dãy đồng đẳng và hỗn hợp khí T gồm O₃ và O₂. Trộn M với T theo tỉ lệ thể tích V_M : V_T = 1,5 : 3,2 rồi đốt cháy. Hỗn hợp sau phản ứng thu được chỉ gồm CO₂ và hơi nước có tỉ lệ thể tích là V_{CO₂} : V_{H₂O} = 1,3 : 1,2. Biết tỉ khối của T so với H₂ là 19. Tỉ khối của M so với hiđro là:

- A.24   B. 12.   C.36.   D. 18.

(THPT Long Châu Sa – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Câu 27: Hỗn hợp A gồm anken và hiđro có tỉ khối so với H₂ bằng 6,4. Cho A đi qua niken nung nóng được hỗn hợp B có tỉ khối so với H₂ bằng 8 (giả thiết hiệu suất phản ứng xảy ra là 100%). Công thức phân tử của anken là:

- A.C₂H₄   B.C₃H₆.   C.C₄H₈   D.C₅H₁₀

Câu 28: Cho hỗn hợp khí gồm N₂ và H₂ vào bình kín, chân không (dung tích không đổi), có chứa sẵn chất xúc tác. Sau khi nung nóng bình một thời gian rồi đưa về nhiệt độ ban đầu, thấy áp suất trong bình giảm 18,4% so với áp suất ban đầu. Tỉ

khối của hỗn hợp khí thu được sau phản ứng so với H_2 là 6,164. Hiệu suất phản ứng tổng hợp NH_3 là:

- A. 29,67%.   B. 60%.   C. 70,33%.   D. 40%.

Câu 29: Hỗn hợp gồm hidrocarbon X và oxi có tỉ lệ số mol tương ứng là 1:10. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp trên thu được hỗn hợp khí Y. Cho Y qua dung dịch H_2SO_4 đặc, thu được hỗn hợp khí Z có tỉ khối đối với hidro bằng 19. Công thức phân tử của X là:

- A. C_3H_8 B. C_3H_6 C. C_4H_8 D. C_3H_4

Câu 30: A là hỗn hợp gồm một số hidrocarbon ở thể khí, B là không khí. Trộn A với B ở cùng nhiệt độ áp suất theo tỉ lệ thể tích (1:15) được hỗn hợp khí D. Cho D vào bình kín dung tích không đổi V. Nhiệt độ và áp suất trong bình là $t^\circ C$ và p atm. Sau khi đốt cháy A trong bình chỉ có N_2 , CO_2 và hơi nước với $V_{CO_2} : V_{H_2O} = 7 : 4$.

Đưa bình về $t^\circ C$. Áp suất trong bình sau khi đốt là p_1 có giá trị là

- A. $p_1 = \frac{47}{48} p$ B. $p_1 = p$ C. $p_1 = \frac{16}{17} p$ D. $p_1 = \frac{3}{5} p$

Câu 31: Hỗn hợp khí X gồm etan và propan. Đốt cháy một ít hỗn hợp X thu được khí CO_2 và hơi nước theo tỉ lệ tích $V_{CO_2} : V_{H_2O} = 11 : 15$. Thành phần trăm theo khối lượng của hỗn hợp X lần lượt là:

- A. 45% và 55%.   B. 18,52% và 81,48%.
C. 25% và 75%.   D. 28,13% và 71,87%

Câu 32: Sau khi tách H_2 hoàn toàn khỏi hỗn hợp X gồm etan và propan thu được hỗn hợp Y gồm etilen và propilen. Khối lượng phân tử trung bình của Y bằng 93,45% khối lượng phân tử trung bình của X. Thành phần trăm về thể tích của hai chất trong X lần lượt là:

- A. 50% và 50%.   B. 60% và 40%.
C. 96,2% và 3,8%.   D. 46,4% và 53,6%

Bài tập dành cho học sinh lớp 12

Câu 33: Nung một mẫu đá vôi X có lẫn tạp chất là $MgCO_3$, Fe_2O_3 và Al_2O_3 đến khối lượng không đổi được chất rắn A có khối lượng bằng 59,3% khối lượng của X. Cho A vào nước lấy dư, khuấy kĩ thấy phần không tan B có khối lượng bằng 13,49% khối lượng của A. Nung nóng B trong dòng khí CO dư đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn được lượng chất rắn D có khối lượng bằng 85% khối lượng của B. Tính phần trăm theo khối lượng của $CaCO_3$ trong X.

- A. 50%   B. 70%   C. 77,5%   D. 82,5%

Câu 34: Cho m gam aminoaxit X có công thức $H_2NC_nH_{2n}COOH$ vào dung dịch chứa m gam NaOH thu được dung dịch có chứa 1,76m gam chất rắn tan. Hãy tìm n.

- A. n = 1.   B. n = 2.   C. n = 4.   D. n = 3.

Câu 35: Hỗn hợp X gồm O_2 và O_3 có tỉ khối so với H_2 là 22. Hỗn hợp khí Y gồm metylamin và etylamin có tỉ khối so với H_2 là 17,833. Để đốt cháy hoàn toàn V_1 lít Y cần vừa đủ V_2 lít X (biết sản phẩm cháy gồm CO_2 , H_2O và N_2 , các chất khí khi đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Tỉ lệ $V_1 : V_2$ là:

- A. 3 : 5.   B. 5 : 3.   C. 2 : 1.   D. 1 : 2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 36: Khi cho a gam dung dịch H_2SO_4 nồng độ C% tác dụng với lượng dư hỗn hợp Na, Mg thì lượng khí H_2 thoát ra bằng 4,5% lượng dung dịch axit đã dùng. Nồng độ phần trăm (C%) của dung dịch H_2SO_4 là:

- A. 15%.   B. 45%.   C. 30%.   D. 25%.

Câu 37: Hỗn hợp X gồm Na và Al. Cho m gam X vào một lượng dư nước thì thoát ra V lít khí. Nếu cũng cho m gam X vào dung dịch NaOH (dư) thì được 1,75V lít khí. Thành phần phần trăm theo khối lượng của Na trong X là (biết các thể tích khí đo trong cùng điều kiện):

- A. 39,87%.   B. 77,31%.   C. 49,87%.   D. 29,87%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Câu 38: Hỗn hợp X gồm ba kim loại là Na, Al và Fe (với tỉ lệ số mol giữa Na và Al tương ứng là 2 : 1). Cho X tác dụng với H_2O (dư) thu được chất rắn Y và V lít khí. Cho toàn bộ Y tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng (dư) thu được 0,25V lít khí. Biết các khí đo ở cùng điều kiện, các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Tỉ lệ số mol của Fe và Al trong X tương ứng là

- A. 1 : 2.   B. 5 : 8.   C. 5 : 16.   D. 16 : 5.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Câu 39: Hoà tan một muối cacbonat kim loại M hóa trị n bằng một lượng vừa đủ dung dịch H_2SO_4 9,8% ta thu được dung dịch muối sunfat 14,18%. Kim loại M là:

- A. Cu.   B. Fe.   C. Al.   D. Zn.

Câu 40: Cho m gam hỗn hợp X gồm Fe, Cu vào cốc chứa dung dịch H_2SO_4 loãng, dư thu được V lít khí H_2 . Thêm tiếp $NaNO_3$ (dư) vào cốc đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy thoát ra 1,5V lít khí NO duy nhất bay ra. Thể tích khí đo ở cùng điều kiện. Tính % khối lượng Cu trong hỗn hợp X ?

- A. 66,67%.   B. 53,33%.   C. 64,0%.   D. 33,33%.

Câu 41: Nung m gam hỗn hợp X gồm FeS và FeS_2 trong một bình kín chứa không khí (gồm 20% thể tích O_2 và 80% thể tích N_2) đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được chất rắn và hỗn hợp khí Y có thành phần thể tích: 84,77% N_2 , 10,6% SO_2 còn lại là O_2 . Thành phần phần trăm theo khối lượng của FeS trong X là

- A. 68,75%.   B. 59,46%.   C. 26,83%.   D. 42,3%.

(THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 42: Hoà tan a gam một oxit sắt bằng dung dịch H_2SO_4 đặc nóng chỉ thu được $Fe_2(SO_4)_3$, SO_2 và H_2O . Mặt khác khử hoàn toàn a gam oxit sắt trên bằng CO dư ở nhiệt độ cao rồi hoà tan hoàn toàn lượng sắt tạo ra bằng dung dịch H_2SO_4 đặc nóng thu được $Fe_2(SO_4)_3$, H_2O và khí SO_2 nhiều gấp 9 lần hàm lượng khí SO_2 ở thí nghiệm trên. Tìm công thức của oxit sắt.

- A. FeO   B. Fe_2O_3 C. Fe_3O_4 D. Không xác định được

Câu 43: Cho dung dịch NaOH 20% tác dụng vừa đủ với dung dịch $FeCl_2$ 10%. Đun nóng trong không khí cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị gần nhất của nồng độ phần trăm muối tạo thành trong dung dịch sau phản ứng là bao nhiêu khi coi rằng nước bay hơi không đáng kể.

- A. 7,5%   B. 8,5%   C. 10%   D. 15%

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01.A	02. D	03. A	04. B	05. A	06. A	07. C	08. A	09. B	10. A
11.B	12. A	13. D	14. C	15. A	16. C	17. B	18. C	19. C	20. B
21.A	22. B	23. D	24. A	25. D	26. B	27. C	28. D	29. C	30. A
31.B	32. C	33. D	34. A	35. D	36. C	37. D	38. B	39. B	40. A
41.B	42. C	43. A							

BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn electron, ta có: $n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = (5x - 2y)n_{\text{N}_x\text{O}_y}$

Chọn $n_{\text{N}_x\text{O}_y} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = (5x - 2y) \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = 3(5x - 2y) \text{ mol}$

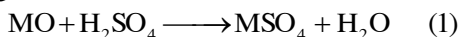
Áp dụng bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{HNO}_3} = 3n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + xn_{\text{N}_x\text{O}_y} = 3 \cdot 3 \cdot (5x - 2y) + 1 = \boxed{46x - 18y}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Đặt công thức của oxit là MO. Chọn số mol của MO phản ứng là 1 mol.

Theo bảo toàn nguyên tố M và nhóm SO_4^{2-} , ta có:

$$n_{\text{MSO}_4} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{MO}} = 1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4 15,8\%} = \frac{98}{15,8\%} = 620,25 \text{ gam} \\ m_{\text{MO}} = (16 + M) \text{ gam}, m_{\text{MSO}_4} = (M + 96) \text{ gam} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd MSO}_4} = m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{MO}} = 620,25 + (16 + M) = (636,25 + M) \text{ gam}$$

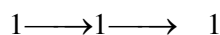
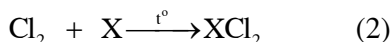
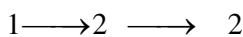
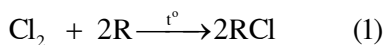
$$\Rightarrow C\%_{\text{MSO}_4} = \frac{M + 96}{M + 636,25} \cdot 100\% = 18,21\% \Rightarrow M = 24,3 \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Mg}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Giả sử có 1 mol clo tham gia phản ứng.

Phương trình phản ứng:

Theo giả thiết và (1), (2), ta có:

$$\frac{m_{\text{R}}}{m_{\text{X}}} = \frac{2M_{\text{R}}}{M_{\text{X}}} = 3,375 \Rightarrow 2M_{\text{R}} = 3,375M_{\text{X}} \quad (*)$$

$$\frac{m_{\text{RCl}}}{m_{\text{XCl}_2}} = \frac{2M_{\text{R}} + 71}{M_{\text{X}} + 71} = 2,126 \Rightarrow 2M_{\text{R}} - 2,126M_{\text{X}} = 79,946 (**)$$

Từ (*) và (**) ta có: $\begin{cases} M_{\text{X}} = 64 \\ M_{\text{R}} = 108 \end{cases} \Rightarrow \text{X, Y lần lượt là } \boxed{\text{Cu và Ag}}$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Sử dụng sơ đồ đường chéo cho khối lượng mol trung bình của hỗn hợp O_2 và O_3 , ta có:

$$\begin{array}{ccc} \text{O}_3 & 48 & \\ & \searrow & \nearrow \\ & 33 & \\ & \nearrow & \searrow \\ \text{O}_2 & 32 & \end{array} \begin{array}{l} 32 - 33 = 1 \\ 48 - 33 = 15 \end{array} \Rightarrow \frac{n_{\text{O}_3}}{n_{\text{O}_2}} = \frac{1}{15} \Rightarrow \text{chọn } \begin{cases} n_{\text{O}_3} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 15 \text{ mol} \end{cases}$$

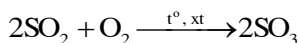
Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = 3n_{\text{O}_3} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = 1,5 \text{ mol} \Rightarrow H_{\text{ozon hóa}} = \frac{1,5}{15 + 1,5} \cdot 100\% = \boxed{9,09\%}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Theo giả thiết: $\bar{M}_{\text{X}} = 1,6 \cdot 32 = 51,2 \text{ g/mol}$

Sử dụng sơ đồ đường chéo cho khối lượng mol trung bình của X, ta có:

$$\begin{array}{ccc} \text{SO}_2 & 64 & \\ & \searrow & \nearrow \\ & 51,2 & \\ & \nearrow & \searrow \\ \text{O}_2 & 32 & \end{array} \begin{array}{l} 51,2 - 32 = 19,2 \\ 64 - 51,2 = 12,8 \end{array} \Rightarrow \frac{n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{O}_2}} = \frac{19,2}{12,8} = \frac{3}{2} \Rightarrow \text{chọn } \begin{cases} n_{\text{SO}_2} = 3 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 2 \text{ mol} \end{cases}$$

Vì $\frac{n_{\text{SO}_2}}{n_{\text{O}_2}} = \frac{3}{2} < 2$ nên SO_2 thiếu, hiệu suất phản ứng tính theo SO_2 .

$$\xrightarrow{\text{gọi}} \begin{cases} n_{\text{SO}_2 \text{ phản ứng}} = 2x \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = x \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_3 \text{ tạo thành}} = 2x \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{khí giảm}} = x \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

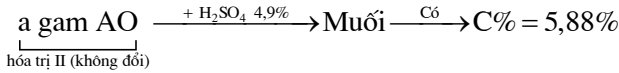
$$m_{\text{X}} = m_{\text{Y}} \Leftrightarrow n_{\text{X}} \bar{M}_{\text{X}} = n_{\text{Y}} \bar{M}_{\text{Y}}$$

$$\Leftrightarrow \frac{n_{\text{Y}}}{n_{\text{X}}} = \frac{\bar{M}_{\text{Y}}}{\bar{M}_{\text{X}}} = 0,8 \Leftrightarrow \frac{5-x}{5} = 0,8 \Leftrightarrow x = 1 \Leftrightarrow n_{\text{SO}_2 \text{ phản ứng}} = 2 \text{ mol}$$

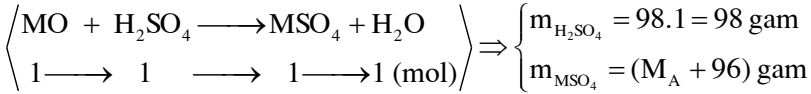
Hiệu suất phản ứng tổng hợp SO_3 là: $H\% = \frac{2}{3} \cdot 100\% = \boxed{66,67\%}$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_{\text{AO}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{AO}} = 1 \cdot (M_A + 16) = (M_A + 16) \text{ (gam)}$$

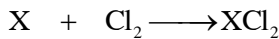
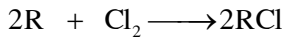
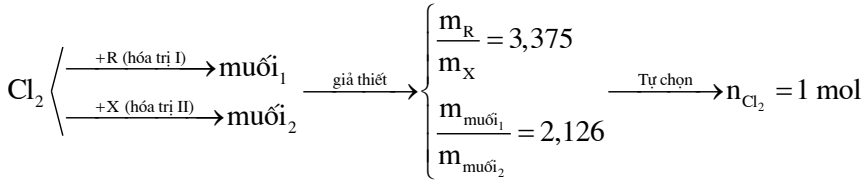
$$\Rightarrow \text{C\%}_{\text{H}_2\text{SO}_4} = \frac{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}}{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}} \cdot 100 \Leftrightarrow 4,9 = \frac{98}{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = 2000 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{AO}} + \underbrace{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}}_{2000} \Leftrightarrow m_{\text{dd sau}} = M_A + 2016 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \text{C\%}_{\text{MSO}_4} = \frac{m_{\text{MSO}_4}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 \Leftrightarrow 5,88 = \frac{(M_A + 96)}{M_A + 2016} \cdot 100 \Leftrightarrow M_A = 24 \Rightarrow \boxed{\text{A là Mg}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

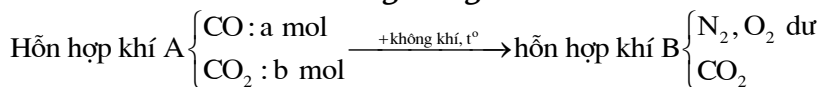
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{R}} = 2 \cdot M_{\text{R}}, m_{\text{X}} = 1 \cdot M_{\text{X}} \\ m_{\text{RCl}} = 2 \cdot (M_{\text{R}} + 35,5), m_{\text{XCl}_2} = 1 \cdot (M_{\text{X}} + 71) \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} \frac{m_{\text{R}}}{m_{\text{X}}} = 3,375 \Leftrightarrow \frac{2M_{\text{R}}}{M_{\text{X}}} = 3,375 \\ \frac{m_{\text{muối}_1}}{m_{\text{muối}_2}} = 2,126 \Leftrightarrow \frac{m_{\text{RCl}}}{m_{\text{XCl}_2}} = \frac{2 \cdot (M_{\text{R}} + 35,5)}{(M_{\text{X}} + 71)} = 2,126 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} M_{\text{R}} = 108 \text{ (g / mol)} \Rightarrow \boxed{\text{R là Ag}} \\ M_{\text{X}} = 64 \text{ (g / mol)} \Rightarrow \boxed{\text{X là Cu}} \end{array} \right.$$

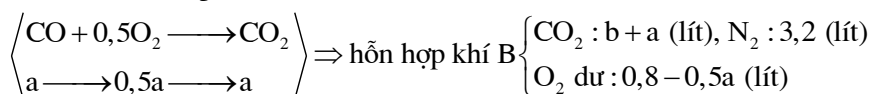
Câu 8:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \frac{V_{\text{không khí}}}{V_A} = \frac{4}{1} \xrightarrow{\text{Tự chọn}} \left\{ \begin{array}{l} V_{\text{không khí}} = 4 \text{ lít} \Rightarrow \begin{cases} V_{\text{N}_2} = 3,2 \text{ lít} \\ V_{\text{O}_2} = 0,8 \text{ lít} \end{cases} \\ V_A = 1 \text{ lít} \Leftrightarrow a + b = 1 \quad (2) \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \%V_{\text{N}_2} \text{ trước phản ứng} = \frac{3,2}{5} \cdot 100 = 64\% \Rightarrow \%V_{\text{N}_2} \text{ sau phản ứng} = 64 + 3,36 = 67,36\%$$

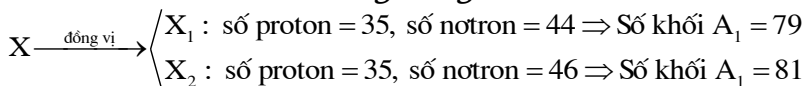

$$\Rightarrow \%V_{\text{N}_2} \text{ sau phản ứng} = \frac{3,2}{b + a + 3,2 + 0,8 - 0,5a} \cdot 100 = 67,36 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \left\{ \begin{array}{l} a = 0,4988 \text{ lít} \Rightarrow \%V_{\text{CO}} = \frac{0,4988}{1} \cdot 100 = \boxed{49,88\%} \\ b = 0,5012 \text{ lít} \Rightarrow \%V_{\text{CO}_2} = 100 - 49,88 = \boxed{50,12\%} \end{array} \right.$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

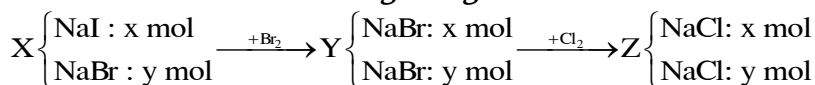
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \frac{\text{số nguyên tử 1}}{\text{số nguyên tử 2}} = \frac{27}{23} \xrightarrow{\text{Tự chọn}} \left\{ \begin{array}{l} \text{số nguyên tử 1} = 27 \text{ hạt} \\ \text{số nguyên tử 2} = 23 \text{ hạt} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \% \text{nguyên tử 1} = x_1 = \frac{27}{23 + 27} \cdot 100 = 54\% \Rightarrow \% \text{nguyên tử 2} = x_2 = 46\%$$

$$\xrightarrow{\text{công thức đồng vị}} \overline{M} = \frac{A_1 \cdot x_1 + A_2 \cdot x_2}{100} \Leftrightarrow \overline{M} = \frac{79 \cdot 54 + 81 \cdot 46}{100} = \boxed{79,92 \text{ g/mol}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Tự chọn $\rightarrow n_{\text{hỗn hợp ban đầu}} = 1 \text{ (mol)} \Leftrightarrow x + y = 1 \text{ (mol)} \quad (1)$

Giải thiết $\rightarrow m_X - m_Y = a \Leftrightarrow (150x + 103y) - 103.(x + y) = a \text{ (gam)} \quad (2)$

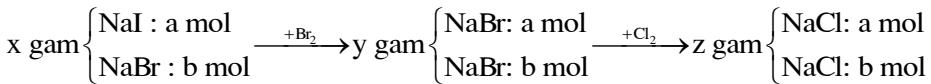
Giải thiết $\rightarrow m_Y - m_Z = 2a \Leftrightarrow 103.(x + y) - 58,5.(x + y) = 2a \text{ (gam)} \quad (3)$

Từ (2), (3) $\rightarrow \frac{47x}{44,5(x + y)} = \frac{a}{2a} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow 49,5x - 44,5y = 0 \quad (4)$

Từ (2), (3) $\rightarrow \begin{cases} x = \frac{89}{188} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{NaI}} = \frac{\frac{89}{188} \cdot 150}{\frac{89}{188} \cdot 150 + \frac{99}{188} \cdot 103} \cdot 100 \approx \boxed{56,69\%} \\ y = \frac{99}{188} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{NaBr}} = 100 - 56,69 = \boxed{43,31\%} \end{cases}$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

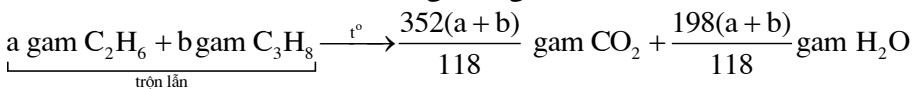
Tự chọn $\rightarrow n_{\text{hỗn hợp ban đầu}} = 1 \text{ (mol)} \Leftrightarrow a + b = 1 \text{ (mol)} \quad (1)$

Giải thiết $\rightarrow 2y = x + z \Leftrightarrow 2.80.(a + b) = 127a + 80b + 35,5.(a + b) \quad (2)$

Từ (1) và (2) $\rightarrow \begin{cases} a = \frac{89}{94} \\ b = \frac{5}{94} \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{NaBr}} = \frac{\frac{5}{94} \cdot 103}{\frac{5}{94} \cdot 103 + \frac{89}{94} \cdot 150} \cdot 100 \approx \boxed{3,7\%}$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Tự chọn $\rightarrow a = 118 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = \frac{352 \cdot 118}{118 \cdot 44} = 8 \text{ mol}, n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{198 \cdot 118}{118 \cdot 18} = 11 \text{ mol}$

Nhận xét $\rightarrow \text{C}_2\text{H}_6$ và C_3H_8 là ankan $\Rightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_6} + n_{\text{C}_3\text{H}_8} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 3 \text{ mol} \quad (1)$

Mặt khác, $m_{\text{C}_2\text{H}_6} + m_{\text{C}_3\text{H}_8} = 118 \Leftrightarrow 30n_{\text{C}_2\text{H}_6} + 44n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 118 \text{ gam} \quad (2)$

Từ (1), (2) $\rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 1 \text{ (mol)} \\ n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 2 \text{ (mol)} \end{cases} \Rightarrow \boxed{n_{\text{C}_2\text{H}_6} : n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 1 : 2}$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của mỗi chất là 1 mol. Cho X phản ứng với H_2O thì dung dịch sau phản ứng chắc chắn có Na^+ , Cl^- và có thể có các ion khác.

Tuy nhiên:
$$\begin{cases} n_{\text{Na}^+} = 2n_{\text{Na}_2\text{O}} + n_{\text{NaHCO}_3} \\ n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{NH}_4\text{Cl}} + 2n_{\text{BaCl}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}^+} = 2 \cdot 1 + 1 \\ n_{\text{Cl}^-} = 1 + 2 \cdot 1 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Na}^+} = n_{\text{Cl}^-} = 3 \text{ mol}$$

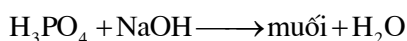
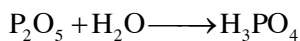
Do đó dung dịch sau phản ứng chỉ có $\boxed{\text{NaCl}}$ do ion Na^+ và Cl^- đã trung hòa điện tích với nhau.

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Chọn $m = 1,42$ gam $\Rightarrow \begin{cases} a = \frac{1,42}{6} \Rightarrow n_{\text{P}_2\text{O}_5} = \frac{1,42}{142} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH}} = 0,2 \cdot \frac{1,42}{6} = 0,0473 \text{ gam} \end{cases}$

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố P, ta có:

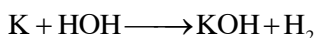
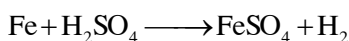
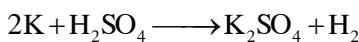
$$n_{\text{H}_3\text{PO}_4} = 2n_{\text{P}_2\text{O}_5} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow 2 < \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{H}_3\text{PO}_4}} = \frac{0,0473}{0,02} = 2,36 < 3$$

Suy ra phản ứng tạo ra hai muối là $\boxed{\text{Na}_3\text{PO}_4}$ và $\boxed{\text{Na}_2\text{HPO}_4}$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Chọn $a = m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = 100$ gam $\Rightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{0,04694 \cdot 100}{2} = 2,347 \text{ mol}$

Trong phân tử H_2O có 2 nguyên tử H nhưng chỉ có 1 nguyên tử chuyển thành H_2 , nguyên tử H còn lại nằm trong nhóm - OH.

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố H:
$$\begin{cases} 98n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 100 \\ 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 4,694 \end{cases}$$

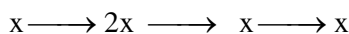
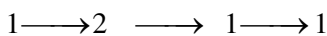
$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow C\%_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{0,25 \cdot 98}{100} \cdot 100\% = \boxed{24,5\%}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của Fe bằng 1 mol, số mol của Mg bằng x mol.

Phương trình phản ứng:

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{(\text{Mg}, \text{Fe})} + m_{\text{dd HCl}} = m_{\text{dd}(\text{FeCl}_2, \text{MgCl}_2)} + m_{\text{H}_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{dd}(\text{FeCl}_2, \text{MgCl}_2)} = (1.56 + 24x) + \frac{(2x + 2).36,5}{20\%} - 2.(1 + x) = (419 + 387x) \text{ gam}$$

Theo cách chọn, ta có: $m_{\text{FeCl}_2} = 1.(56 + 71) = 127 \text{ gam}$

Theo giả thiết, suy ra:

$$C\%_{\text{dd FeCl}_2} = \frac{127}{419 + 387x} = 15,76\% \Rightarrow x = 1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd MgCl}_2} = \frac{1.(24 + 71)}{419 + 387.1} \cdot 100\% = \boxed{11,79\%}$$

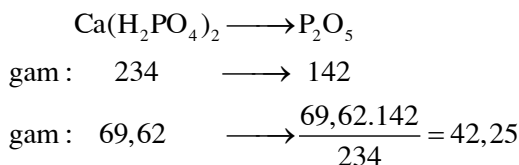
Câu 17:

Hướng dẫn giải

Độ dinh dưỡng của phân lân được đánh giá bằng hàm lượng phần trăm P_2O_5 tương ứng với lượng photpho có trong thành phần của nó.

Giả sử có 100 gam supephotphat kép thì khối lượng của canxi dihidrophotphat là 69,62 gam.

Ta có sơ đồ:

Vậy độ dinh dưỡng của của loại phân lân này là $\boxed{42,25\%}$

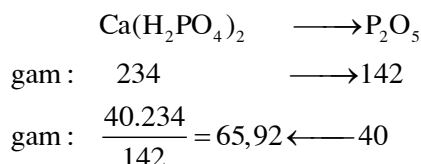
Câu 18:

Hướng dẫn giải

Độ dinh dưỡng của phân lân được đánh giá bằng hàm lượng phần trăm P_2O_5 tương ứng với lượng photpho có trong thành phần của nó.

Giả sử có 100 gam supephotphat kép thì khối lượng của P_2O_5 là 40 gam.

Ta có sơ đồ:

Vậy phần trăm khối lượng của $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$ trong phân bón là $\boxed{65,92\%}$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Chọn $m = 44 \text{ gam} \Rightarrow \begin{cases} n = 18 \text{ gam} \\ a = 30 \text{ gam} \end{cases}$

$\Rightarrow \begin{cases} n_C = n_{CO_2} = 1 \text{ mol} \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_O = \frac{30 - 12 - 2}{16} = 1 \text{ mol}$

Suy ra: $n_C : n_H : n_O = 1 : 2 : 1 \Rightarrow$ Công thức đơn giản nhất của X là CH_2O .

Gọi công thức phân tử của X là $(CH_2O)_n$.

Theo giả thiết: $2 < \frac{30n}{29} < 3 \Rightarrow 1,93 < n < 2,9 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow$ CTPT của X là $\boxed{C_2H_4O_2}$

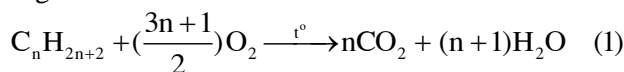
Ở bài này, ta chọn $m = 44$ để thuận tiện cho việc tính số mol của CO_2 (vì khối lượng mol của CO_2 bằng 44).

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Để đơn giản cho việc tính toán ta chọn số mol của A là 1 mol và của O_2 là 4 mol (Vì ankan chiếm 20% và O_2 chiếm 80% về thể tích).

Phương trình phản ứng:

ban đầu (mol):   1   4

phản ứng (mol):   1 $\longrightarrow$ $\left(\frac{3n+1}{2}\right)$ $\longrightarrow$ n $\longrightarrow$ (n+1)

sau phản ứng (mol): 0 $\longrightarrow$ $4 - \left(\frac{3n+1}{2}\right)$ $\longrightarrow$ n $\longrightarrow$ (n+1)

Vì sau phản ứng hơi nước đã ngưng tụ nên chỉ có O_2 dư và CO_2 gây áp suất nên bình chứa.

Tổng số mol khí trước phản ứng: $n_1 = 1 + 4 = 5 \text{ mol}$.

Tổng số mol khí sau phản ứng: $n_2 = 4 - \left(\frac{3n+1}{2}\right) + n = (3,5 - 0,5n) \text{ mol}$.

Do nhiệt độ trước và sau phản ứng không đổi nên:

$$\frac{n_1}{n_2} = \frac{p_1}{p_2} \Rightarrow \frac{5}{3,5 - 0,5n} = \frac{p_1}{0,5p_1} = 2 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow A \text{ là } \boxed{C_2H_6}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của C_4H_{10} là 1 mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{C_4H_{10}} = m_B \Leftrightarrow n_{C_4H_{10}} M_{C_4H_{10}} = n_B \bar{M}_B$$

$$\Leftrightarrow n_B = n_{C_4H_{10}} \cdot \frac{M_{C_4H_{10}}}{\bar{M}_B} = 1 \cdot \frac{58}{32,65} = 1,7764 \text{ mol}$$

$$n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = n_{\text{khí tăng}} = 1,7764 - 1 = 0,7764 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow H_{\text{crackinh}} = \frac{0,7764}{1} \cdot 100\% = \boxed{77,64\%}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của C_4H_{10} ban đầu là 1 mol.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có: $m_X = m_{C_4H_{10}}$

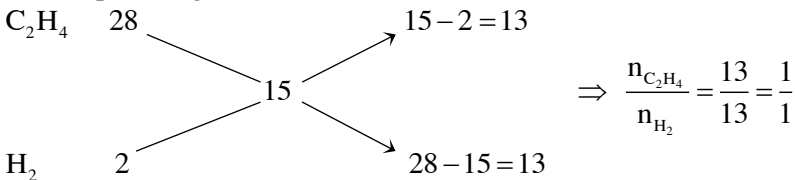
$$\Rightarrow n_X \bar{M}_X = 58 \Rightarrow n_X = \frac{58}{21,75 \cdot 2} = \frac{4}{3} \text{ mol} \Rightarrow n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = n_{\text{khí tăng}} = \frac{4}{3} - 1 = \frac{1}{3} \text{ mol}$$

$$\text{Vậy trong X: } \begin{cases} n_{(\text{anken, ankan}) \text{ tạo thành}} = 2n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = \frac{2}{3} \\ n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = n_{C_4H_{10} \text{ ban đầu}} - n_{C_4H_{10} \text{ phản ứng}} = \frac{2}{3} \end{cases} \Rightarrow \%V_{C_4H_{10} \text{ trong X}} = \boxed{50\%}$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Biết khối lượng mol trung bình của hai khí H_2 và C_2H_4 sẽ tìm được tỉ lệ mol của chúng (dựa vào sơ đồ đường chéo hoặc công thức tính khối lượng mol trung bình), từ đó suy ra tính hiệu suất phản ứng theo H_2 hay C_2H_4 (hiệu suất phản ứng tính theo chất thiếu). Dựa vào khối lượng mol trung bình của X, Y và sự bảo toàn khối lượng tìm được tỉ lệ mol khí trong X và Y. Chọn số mol khí X và Y đúng bằng tỉ lệ mol của chúng. Từ đó suy ra: số mol H_2 , C_2H_4 trong X, số mol H_2 , C_2H_4 phản ứng và suy ra hiệu suất phản ứng:

Như vậy, hiệu suất phản ứng có thể tính theo H_2 hoặc C_2H_4 (vì phản ứng của anken với H_2 xảy ra theo tỉ lệ mol là 1: 1).

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow \frac{n_X}{n_Y} = \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{12,5}{7,5} = \frac{5}{3} \xrightarrow{\text{tự chọn}} \begin{cases} n_X = 5 \text{ mol} \\ n_Y = 3 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{H_2 \text{ ban đầu}} = n_{C_2H_4 \text{ ban đầu}} = 2,5 \\ n_{H_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 2 \end{cases} \Rightarrow H = \frac{n_{H_2 \text{ phản ứng}}}{n_{H_2 \text{ ban đầu}}} = \frac{2}{2,5} \cdot 100\% = \boxed{80\%}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Chọn $m = 18$ gam, quy đổi hidrocarbon A thành hỗn hợp các nguyên tử C và H.

$$\text{Áp dụng bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố H: } \begin{cases} m_A = m_C + m_H = 18 \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \cdot \frac{18}{18} = 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m_A = 12n_C + n_H = 18 \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2 \cdot \frac{18}{18} = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12n_C + n_H = 18 \\ n_H = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_H = 2 \\ n_C = \frac{4}{3} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_C}{n_H} = \frac{2}{3}$$

Vì A ở thể khí nên suy ra A là C_4H_6 . Đồng đẳng kế tiếp của A là C_5H_8 .

Khi đốt cháy C_5H_8 rồi dẫn toàn bộ sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư thì khối lượng bình tăng là khối lượng của CO_2 và H_2O sinh ra.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với C, H, ta có:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 5n_{C_5H_8} = 5 \cdot 0,1 = 0,5 \\ n_{H_2O} = \frac{8}{2}n_{C_5H_8} = \frac{8 \cdot 0,1}{2} = 0,4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x = m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,5 \cdot 44 + 0,4 \cdot 18 = \boxed{29,2 \text{ gam}}$$

Ở bài này, ta chọn $m = 18$ để thuận tiện cho việc tính số mol H_2O (vì khối lượng mol của H_2O bằng 18)

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Chọn $a = 82$ gam

Vì $n_{C_6H_{14}} : n_{C_6H_6} = 1 : 1$ nên quy đổi hỗn hợp hai chất này thành 1 chất là C_6H_{10} .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C và H trong phản ứng đốt cháy C_6H_{10} , ta có:

$$n_{CO_2} = 6n_{C_6H_{10}} = 6 \cdot \frac{82}{82} = 6 \text{ mol}$$

$$n_{H_2O} = 5n_{C_6H_{10}} = 5 \cdot \frac{82}{82} = 5 \text{ mol}$$

Suy ra khi đốt cháy m gam Y thu được:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = \frac{275}{44} - 6 = 0,25 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{94,5}{18} - 5 = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_Y = m_C + m_H = 0,25 \cdot 12 + 0,25 \cdot 2 = \boxed{3,5 \text{ gam}}$$

Ở bài này, ta chọn $a = 82$ để triệt tiêu mẫu số của các biểu thức liên quan đến khối lượng CO_2 và H_2O .

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Đối với các chất khí và hơi, tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol:
$$\frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}} = \frac{V_{CO_2}}{V_{H_2O}} = \frac{1,3}{1,2}$$

Chọn:
$$\begin{cases} n_{CO_2} = 1,3 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 1,2 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_C = n_{CO_2} = 1,3 \text{ mol} \\ n_H = 2n_{H_2O} = 2,4 \text{ mol} \\ n_O = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 3,8 \text{ mol} \end{cases}$$

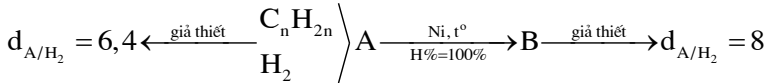
$$\Rightarrow \begin{cases} m_M = m_C + m_H = 1,3.12 + 2,4 = 18 \text{ gam} \\ m_T = m_{(O_2, O_3)} = m_O = 3,8.16 = 60,8 \text{ gam} \end{cases}$$

$$n_T = \frac{m_T}{M_T} = \frac{60,8}{19,2} = 1,6 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_M = \frac{1,5}{3,2} n_T = 0,75 \text{ mol} \Rightarrow d_{M/H_2} = \frac{\overline{M}_M}{M_{H_2}} = \frac{18}{0,75.2} = \boxed{12}$$

Câu 27:

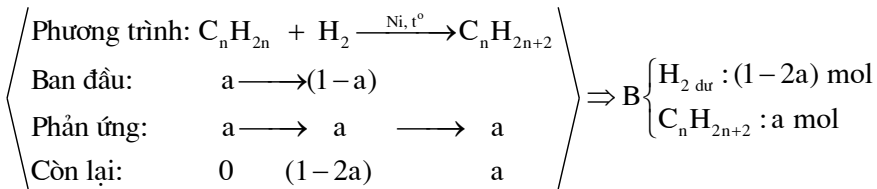
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_A = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} C_n H_{2n} : a \text{ (mol)} \\ H_2 : (1-a) \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Trung bình}} 6,4.2 = \frac{m_{C_n H_{2n}} + m_{H_2}}{n_{C_n H_{2n}} + n_{H_2}} \Leftrightarrow 12,8 = \frac{14na + 2.(1-a)}{1} \quad (1)$$

$$\Rightarrow m_A = 12,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{Nhận thấy}} \overline{M}_B = 8.2 = 16 < 14n (n \geq 2) \Rightarrow \text{Trong B có } H_2 \text{ dư}$$

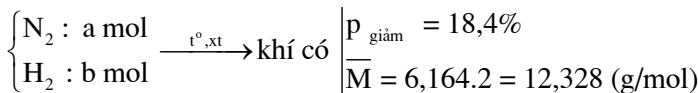
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = m_B \Leftrightarrow m_B = 12,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{Trung bình}} 8.2 = \frac{\overbrace{m_{C_n H_{2n+2}} + m_{H_2 \text{ dư}}}^{m_B}}{n_{C_n H_{2n+2}} + n_{H_2 \text{ dư}}}$$

$$\Leftrightarrow 16 = \frac{12,8}{a + 1 - 2a} \Leftrightarrow a = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow{\text{Thay } a=0,2 \text{ vào (1)}} 14n.0,2 + 2.(1-0,2) = 12,8$$

$$\Leftrightarrow n = 4 \Rightarrow \boxed{\text{Anken là } C_4 H_8}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

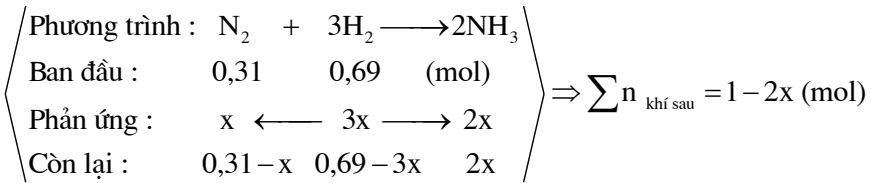

Nhận xét : Vì hiệu suất phản ứng không phụ thuộc vào số mol ban đầu của hỗn hợp khí N_2 và H_2 .

$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_{\text{hỗn hợp khí ban đầu}} = 1 \text{ (mol)} \Leftrightarrow a + b = 1 \text{ (mol)} \quad (1)$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{trước}} = m_{\text{sau}} = (1 - 0,184) \cdot 12,328 = 10,06$

$\Leftrightarrow 28a + 2b = 10,06 \quad (2) \xrightarrow{\text{giải (1),(2)}} \begin{cases} a = 0,31 \\ b = 0,69 \end{cases} \text{ (mol)}$

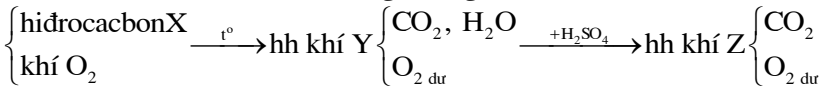

Ta có: $\frac{\sum n_{\text{khí đầu}}}{\sum n_{\text{khí sau}}} = \frac{P_{\text{khí đầu}}}{P_{\text{khí sau}}} \Leftrightarrow \frac{1}{1 - 2x} = \frac{1}{1 - 0,184} \Leftrightarrow x = 0,092 \text{ (mol)}$

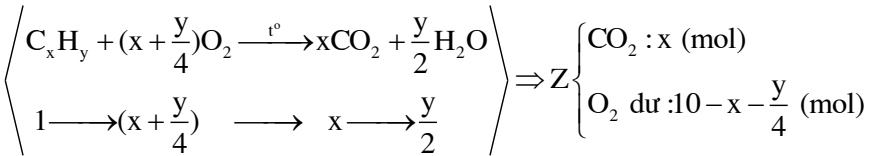
$\Rightarrow H\% = \frac{3x}{n_{H_2}} \cdot 100 = \frac{3 \cdot 0,092}{0,69} \cdot 100 = \boxed{40\%}$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} \text{Đốt cháy hỗn hợp : } C_xH_y \quad X : 1 \text{ (mol)} \text{ và } O_2 : 10 \text{ (mol)}$

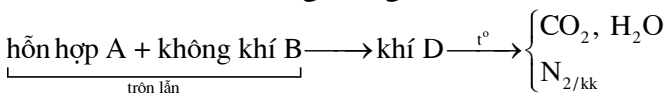

$\xrightarrow{\text{Trung bình}} 19,2 = \frac{m_{CO_2} + m_{O_2 \text{ dư}}}{n_{CO_2} + n_{O_2 \text{ dư}}} \Leftrightarrow 38 = \frac{44 \cdot x + 32 \cdot (10 - x - \frac{y}{4})}{x + 10 - x - \frac{y}{4}}$

$\Leftrightarrow 8x = 40 - y \Rightarrow \begin{cases} x = 4 \\ y = 8 \end{cases} \text{ (thỏa)} \Rightarrow \boxed{X \text{ là } C_4H_8}$

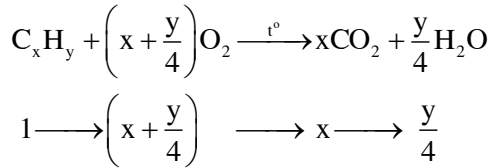
Câu 30:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} \text{Đốt cháy hỗn hợp : } C_xH_y \quad A : 1 \text{ (mol)} \Rightarrow \text{không khí : } 15 \text{ (mol)}$

Phản ứng đốt cháy A:

→ Nhận xét → Sau phản ứng chỉ thu được CO₂, H₂O và N₂ ⇒ $\left\{ \begin{array}{l} \text{hidrocacbon A} \\ \text{khí O}_{2/\text{kk}} \end{array} \right.$ đã tham

gia hết trong phản ứng đốt cháy.

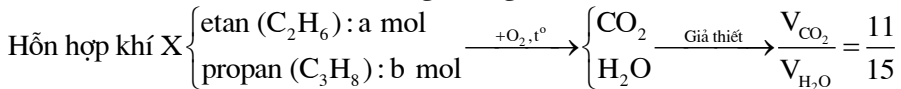
$$\Rightarrow \text{Nhận thấy trong không khí có 15 (mol)} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} N_2: 12 \text{ (mol)} \\ O_2: 3 \text{ (mol)} = x + \frac{y}{4} \end{array} \right. \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \frac{V_{CO_2}}{V_{H_2O}} = \frac{7}{4} \Leftrightarrow \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}} = \frac{7}{4} \Leftrightarrow \frac{x}{\frac{y}{4}} = \frac{7}{4} \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} x = \frac{7}{3} \text{ và } y = \frac{8}{3}$$

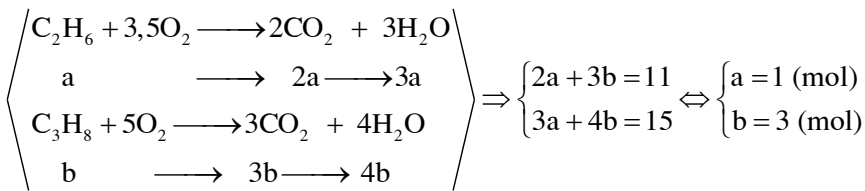
$$\text{Ta có: } \frac{\sum n_{\text{khí đầu}}}{\sum n_{\text{khí sau}}} = \frac{P_{\text{khí đầu}}}{P_{\text{khí sau}}} \Leftrightarrow \frac{1 + 15}{\frac{7}{3} + \frac{4}{3} + 12} = \frac{P}{P_1} \Leftrightarrow \boxed{P_1 = \frac{47}{48} P}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

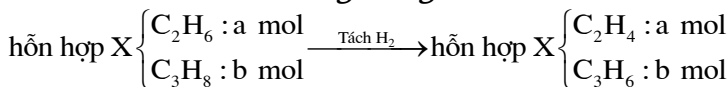
$$\frac{V_{CO_2}}{V_{H_2O}} = \frac{11}{15} \Leftrightarrow \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}} = \frac{11}{15} \xrightarrow{\text{Từ chọn}} n_{CO_2} = 11 \text{ (mol)}, n_{H_2O} = 15 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{C_2H_6} = 1.30 = 30 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{C_2H_6} = \frac{30}{132 + 30} \cdot 100 = \boxed{18,52\%} \\ m_{C_3H_8} = 3.44 = 132 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{C_3H_8} = 100 - 18,52\% = \boxed{81,48\%} \end{array} \right.$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

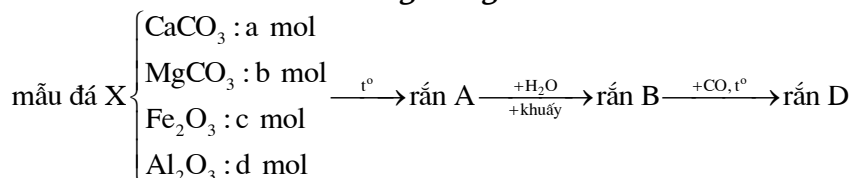
$$\text{Phản ứng hoàn toàn} \Rightarrow n_x = n_y \xrightarrow{\text{Từ chọn}} m_x = 100 \text{ gam} \Rightarrow m_y = 93,45 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{C_2H_6} + m_{C_3H_8} = 100 \\ m_{C_2H_4} + m_{C_3H_6} = 93,45 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 30a + 44b = 100 \\ 28a + 42b = 93,45 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 3,15 \text{ (mol)} \\ b = 0,125 \text{ (mol)} \end{cases}$$

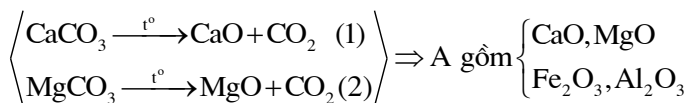
$$\Rightarrow \%V_{C_2H_6} = \frac{3,15}{3,15 + 0,125} \cdot 100 = \boxed{96,2\%} \Rightarrow \%V_{C_3H_8} = 100 - 96,2 = \boxed{3,8\%}$$

Câu 33:

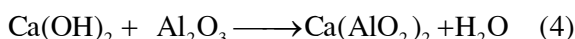
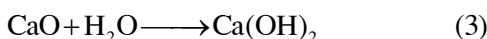
Hướng dẫn giải

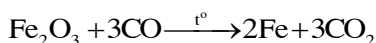
Tự chọn $\rightarrow m_X = 100 \text{ gam} \Rightarrow m_X = 100a + 84b + 160c + 102d = 100 \quad (1)$

$$\Rightarrow m_A = 56a + 40b + 160c + 102d = 59,3 \quad (2)$$

$$\Rightarrow \text{B} \begin{cases} \text{MgO} \\ \text{Fe}_2\text{O}_3 \end{cases} \Rightarrow m_B = \frac{59,3 \cdot 13,49}{100} = 8 \text{ (gam)} \Leftrightarrow 8 = 40b + 160c = 8 \quad (3)$$

$$\Rightarrow \text{D} \begin{cases} \text{MgO} \\ \text{Fe} \end{cases} \Rightarrow m_D = \frac{85,8}{100} = 6,8 \text{ (gam)} \Rightarrow m_D = 40b + 2,56c = 6,8 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} a = 0,825 \text{ mol, } b = 0,1 \text{ mol} \\ c = 0,025 \text{ mol, } d = 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,825 \cdot 100 = 82,5$$

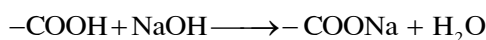
$$\Rightarrow \%m_{\text{CaCO}_3} = \frac{82,5}{100} \cdot 100 = \boxed{82,5\%}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

Ta có: $n_X = \frac{m}{M_X}$; $n_{\text{NaOH}} = \frac{m}{40}$; $M_X > 40 \Rightarrow n_X < n_{\text{NaOH}} \Rightarrow \begin{cases} \text{NaOH dư} \\ \text{X hết} \end{cases}$

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{chất tan}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = m + m - 1,76m = 0,24m \text{ gam}$$

Chọn $m = 18 \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{NC}_n\text{H}_{2n}\text{COOH}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,24 \cdot 18}{18} = 0,24 \text{ mol}$

$$\Rightarrow M_{\text{H}_2\text{NC}_n\text{H}_{2n}\text{COOH}} = \frac{18}{0,24} = 75 \Rightarrow 16 + 14n + 45 = 75 \Rightarrow \boxed{n=1}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của metylamin và etylamin trong Y là $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$.

Theo giả thiết, ta có: $\bar{M}_Y = 14\bar{n} + 17 = 17,833 \cdot 2 \Rightarrow \bar{n} = 1,333$

Chọn số mol của $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$ là 1 mol.

Quy đổi 1 mol $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}$ ($\bar{n} = 1,333$) thành hỗn hợp gồm: $\left\{ \begin{array}{l} \text{C} : 1,333 \text{ mol} \\ \text{H} : 5,666 \text{ mol} \\ \text{N} : 1 \text{ mol} \end{array} \right.$

Quy đổi hỗn hợp O_2, O_3 trong X thành O.

Trong phản ứng đốt cháy, C bị oxi hóa thành CO_2 , H bị oxi hóa thành H_2O , N không bị oxi hóa.

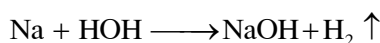
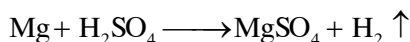
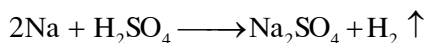
$$\text{Ta có: } \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C}} = 1,333 \\ 2n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{H}} = 5,666 \\ n_{\text{O}} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = 1,333 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 2,833 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 5,499 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow m_{\text{O}} = 5,499 \cdot 16 = 87,984 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{(\text{O}_2, \text{O}_3)} = \frac{87,984}{22 \cdot 2} = 2 \Rightarrow \frac{V_1}{V_2} = \frac{V_Y}{V_X} = \frac{n_Y}{n_X} = \frac{1}{2}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$$\text{Chọn } a = m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = 100 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{4,5\% \cdot 100}{2} = 2,25 \text{ mol.}$$

Trong phân tử H_2O có 2 nguyên tử H nhưng chỉ có 1 nguyên tử chuyển thành H_2 , nguyên tử H còn lại nằm trong nhóm – OH.

$$\text{Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố H: } \left\{ \begin{array}{l} 98n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 100 \\ 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{H}_2} = 4,5 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,30645 \text{ mol} \Rightarrow C\%_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{0,30645 \cdot 98}{100} \cdot 100\% \approx \boxed{30\%}$$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

Đề đơn giản, giả sử V lít khí ứng với 1 mol, suy ra 1,75V lít khí ứng với 1,75 mol.

Theo giả thiết: X tác dụng với nước dư (1), thu được lượng khí ít hơn so với khi X tác dụng với dung dịch NaOH dư (2). Chứng tỏ ở (1) Al dư, dung dịch thu được chỉ chứa NaAlO₂.

$$\text{Áp dụng bảo toàn electron cho (1) và (2), ta có: } \begin{cases} n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al (1)}} = 2n_{\text{H}_2} = 2 \\ n_{\text{Al (1)}} = n_{\text{Na}} = n_{\text{NaAlO}_2} \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al ban đầu}} = 2n_{\text{H}_2} = 1,75.2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Na}} = 2 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al ban đầu}} = 3,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 1 \text{ mol} \end{cases}$$

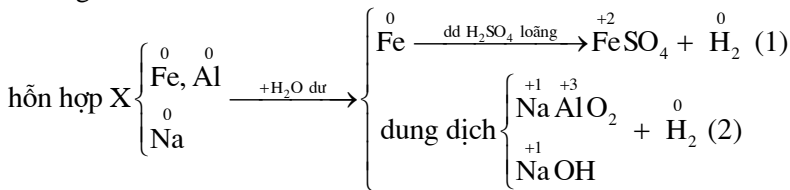
$$\Rightarrow \%m_{\text{Na}} = \frac{0,5.23}{0,5.23 + 1.27} \cdot 100\% = \boxed{29,87\%}$$

Câu 38:

Hướng dẫn giải

Để cho đơn giản, ta coi V lít khí H₂ ứng với 1 mol khí, suy ra 0,25V lít khí ứng với 0,25 mol khí.

Sơ đồ phản ứng:

Vì n_{Na} : n_{Al} = 2 : 1, nên trong phản ứng của X với H₂O, Al tan hết trong NaOH sinh ra.

+ Ở phản ứng (1), chất khử là Al và Na, chất oxi hóa là H₂O, sản phẩm khử của H₂O là H₂.

+ Ở phản ứng (2), chất khử là Fe, chất oxi hóa là H⁺ trong H₂SO₄, sản phẩm khử của H⁺ là H₂.

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và (2):

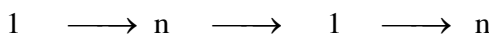
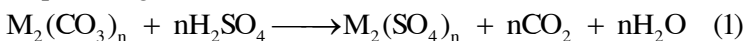
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 2 : 1 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2 (1)} \\ 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2 (2)} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} : n_{\text{Al}} = 2 : 1 \\ n_{\text{Na}} + 3n_{\text{Al}} = 2 \\ 2n_{\text{Fe}} = 2.0,25 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = 0,8 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,25 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{Al}}} = \boxed{5 : 8}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

Chọn n_{M₂(CO₃)_n} = 1 mol ⇒ m_{M₂(CO₃)_n} = (2M + 60n) gam

Phương trình phản ứng:

Theo phương trình (1), ta có:

$$n_{M_2(SO_4)_n} = 1 \text{ mol} \Rightarrow m_{M_2(SO_4)_n} = (2M + 96n) \text{ gam}$$

$$n_{CO_2} = n \text{ (mol)} \Rightarrow m_{CO_2} = 44n \text{ gam}$$

$$n_{H_2SO_4} = n \text{ (mol)} \Rightarrow m_{H_2SO_4} = 98n \text{ (gam)} \Rightarrow m_{\text{dd } H_2SO_4 10\%} = \frac{98n}{9,8\%} = 1000n \text{ gam}$$

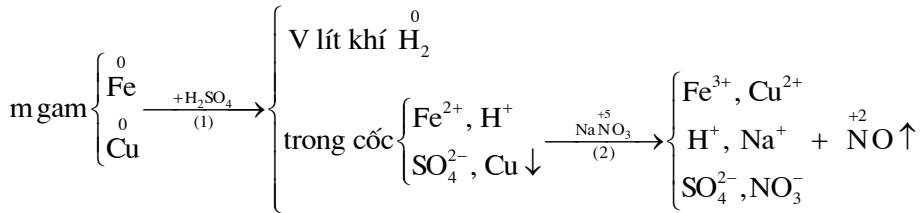
Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\begin{aligned} m_{\text{dd } H_2SO_4} + m_{M_2(CO_3)} &= m_{\text{dd } M_2(SO_4)_n} + m_{CO_2} \\ \Rightarrow m_{\text{dd } M_2(SO_4)_n} &= 1000n + 2M + 60n - 44n = (2M + 1016n) \text{ gam} \\ \Rightarrow C\%_{\text{dd } M_2(SO_4)_n} &= \frac{2M + 96n}{2M + 1016n} \cdot 100 = 14,18 \Rightarrow \frac{M}{n} = 28 \Rightarrow \begin{cases} n = 2 \\ M = 56 \end{cases} \Rightarrow \boxed{M \text{ là Fe}} \end{aligned}$$

Câu 40:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Để đơn giản cho việc tính toán ta coi V lít H_2 ứng với 1 mol H_2 . Suy ra 1,5V lít NO ứng với 1,5 mol NO.

+ Trong phản ứng (1), Fe là chất khử và H^+ là chất oxi hóa.

+ Trong phản ứng (2), Cu và Fe^{2+} là chất khử, NO_3^- trong môi trường H^+ là chất oxi hóa.

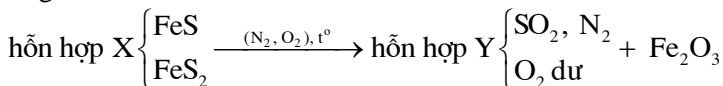
$$\text{Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và (2):} \begin{cases} 2n_{Fe} = 2n_{H_2} = 2.1 \\ 2n_{Cu} + n_{Fe^{2+}} = 3n_{NO} = 3.1,5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{Fe} = 1 \text{ mol} \\ n_{Cu} = 1,75 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \% m_{Cu} = \frac{1,75 \cdot 64}{1,56 + 1,75 \cdot 64} \cdot 100 = \boxed{66,67\%}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Đối với các chất khí, tỉ lệ về thể tích bằng tỉ lệ về số mol. Vậy căn cứ vào giả thiết,

$$\text{ta chọn số mol các khí trong Y là:} \begin{cases} n_{N_2} = 84,77 \text{ mol}; n_{SO_2} = 10,6 \text{ mol} \\ n_{O_2 \text{ dư}} = 100 - 84,77 - 10,6 = 4,63 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{O_2 \text{ ban đầu}} = \frac{1}{4} n_{N_2} = 21,1925 \text{ mol} \Rightarrow n_{O_2 \text{ phản ứng}} = 21,1925 - 4,63 = 16,5625 \text{ mol}$$

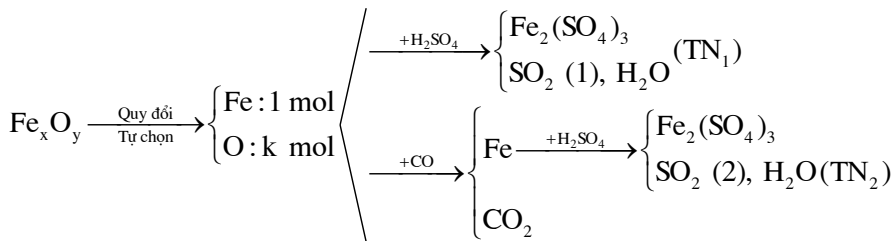
Áp dụng bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố S trong phản ứng đốt cháy hỗn

hợp X, ta có:
$$\begin{cases} 7n_{\text{FeS}} + 11n_{\text{FeS}_2} = 4n_{\text{O}_2} = 66,25 \\ n_{\text{FeS}} + 2n_{\text{FeS}_2} = n_{\text{SO}_2} = 10,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{FeS}} = 5,3 \text{ mol} \\ n_{\text{FeS}_2} = 2,65 \text{ mol} \end{cases}$$

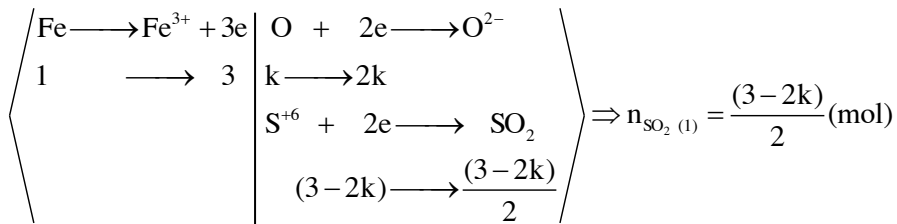
$$\Rightarrow \%m_{\text{FeS}} \text{ trong X} = \frac{5,3.88}{5,3.88 + 2,65.120} \cdot 100\% = \boxed{59,46\%}$$

Câu 42:

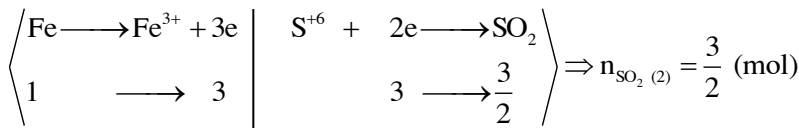
Hướng dẫn giải

TN₁: Sử dụng phương pháp bảo toàn electron

TN₂: Sử dụng phương pháp bảo toàn electron

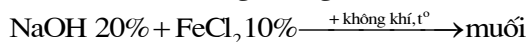

Giả thiết
$$\frac{V_{\text{SO}_2(1)}}{V_{\text{SO}_2(2)}} = \frac{1}{9} \Leftrightarrow \frac{n_{\text{SO}_2(1)}}{n_{\text{SO}_2(2)}} = \frac{1}{9} \Leftrightarrow \frac{\frac{(3-2k)}{2}}{\frac{3}{2}} = \frac{1}{9} \Leftrightarrow k = \frac{4}{3} (\text{mol})$$

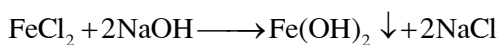
$$\Rightarrow \text{Fe}_x\text{O}_y \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} \Leftrightarrow \frac{x}{y} = \frac{1}{\frac{4}{3}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \boxed{\text{Oxit là Fe}_3\text{O}_4}$$

Câu 43:

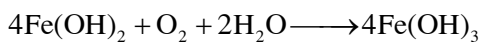
Hướng dẫn giải

Tự chọn
$$\rightarrow m_{\text{dung dịch NaOH}} = 100 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{NaOH}} = \frac{C\% \cdot m_{\text{dd}}}{100M_{\text{NaOH}}} = \frac{20.100}{100.40} = 0,5 \text{ mol}$$

$$0,25 \longleftarrow 0,5 \longrightarrow 0,25 \longrightarrow 0,5$$

$$0,25 \longrightarrow 0,0625 \longrightarrow 0,25$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd FeCl}_2} = \frac{m_{\text{FeCl}_2}}{C\%} \cdot 100 = \frac{0,25 \cdot 127}{10} \cdot 100 = 317,5 \text{ (gam)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = \underbrace{m_{\text{dd FeCl}_2}}_{317,5} + \underbrace{m_{\text{dd NaOH}}}_{100} + \underbrace{m_{\text{O}_2}}_{0,0625 \cdot 32} - \underbrace{m_{\text{Fe(OH)}_3}}_{0,25 \cdot 107} = 392,25 \text{ (gam)}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{NaCl}} = \frac{m_{\text{NaCl}}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 \Leftrightarrow C\%_{\text{NaCl}} = \frac{0,5 \cdot 58,5}{392,25} = 7,46\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{C\%_{\text{NaCl}} = 7,5\%}$$

Chuyên đề 9:

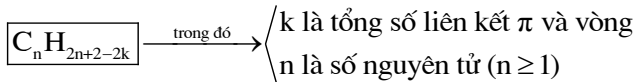
**ĐỘ BẤT BẢO HÒA
TRONG HỮU CƠ**

Chuyên đề gồm 49 trang

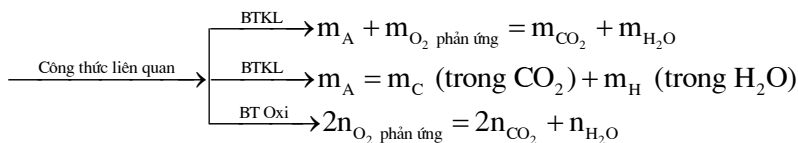
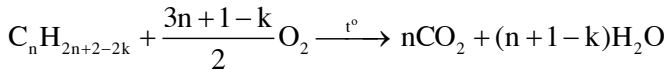
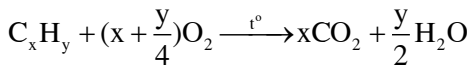
I. PHẢN ỨNG ĐỐT CHÁY HỢP CHẤT HỮU CƠ

1. Sơ đồ phản ứng đốt cháy hidrocacbon

+ Gọi công thức tổng quát của hidrocacbon:

+ Phương trình đốt cháy hidrocacbon

Nhận xét $\rightarrow \frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = \frac{n+1-k}{n} = 1 + \frac{1-k}{n}$

+ Nếu $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} > 1$ ($n_{H_2O} > n_{CO_2}$) $\Leftrightarrow k = 0$

$\Rightarrow$ Hidrocacbon là ankan (parafin) $\xrightarrow{\text{CTTQ}} \boxed{C_n H_{2n+2}} \text{ (} n \geq 1 \text{)}$

+ Nếu $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1$ ($n_{H_2O} = n_{CO_2}$) $\Leftrightarrow k = 1$

$\Rightarrow$ Hidrocacbon là anken hoặc xicloankan $\xrightarrow{\text{CTTQ}} \boxed{C_n H_{2n}}$

+ Nếu $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} < 1$ ($n_{H_2O} < n_{CO_2}$) $\Leftrightarrow k < 1$

$\Rightarrow$ Hidrocacbon có tổng số liên kết π và vòng ≥ 2

Một số chú ý:

+ Từ hiệu số mol của sản phẩm đốt cháy hidrocacbon A.

▪ Với ankan (paraffin): $\boxed{n_{\text{ankan}} = n_{H_2O} - n_{CO_2}}$

▪ Với ankin hoặc ankadien: $\boxed{n_{\text{ankin}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}}$

▪ Với anken hoặc xicloankan: $\boxed{n_{H_2O} = n_{CO_2}}$

+ Đốt cháy các hidrocarbon đồng đẳng, tỉ số $a = \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}}$ xảy ra các trường hợp sau

đây :

- Tăng khi số nguyên tử C tăng $\Rightarrow$ Dãy đồng đẳng ankan.
- Không đổi khi số nguyên tử C tăng $\Rightarrow$ Dãy đồng đẳng xicloankan (hay anken).
- Giảm khi số nguyên tử C tăng $\Rightarrow$ hidrocarbon chưa no có $k \geq 2$ liên kết π (hay vòng).

a. Với nhiều dãy đồng đẳng

+ Cùng dãy đồng đẳng:

✧ Khi đã biết dãy đồng đẳng cụ thể:

- Xét hỗn hợp X gồm 2 ankan $\begin{cases} C_n H_{2n+2} : x \\ C_m H_{2m+2} : y \end{cases}$ (mol) $\xrightarrow{\text{điều kiện}}$ $m > n$
- Công thức phân tử trung bình: $C_{\bar{n}} H_{2\bar{n}+2} : z$ mol $\xrightarrow{\text{khi đó}}$ $z = x + y$

$$\bar{n} = \frac{\sum n_{CO_2}}{\sum n_x} = \frac{nx + my}{x + y} \xrightarrow{\text{với}} 1 \leq n \leq \bar{n} \leq m$$

Xác định giá trị $\bar{n}$ và $z \Rightarrow$ Công thức phân tử và các đại lượng cần thiết.

✧ Khi chưa biết dãy đồng đẳng cụ thể:

- Xét hỗn hợp X gồm 2 hidrocarbon đồng đẳng $\begin{cases} C_n H_m : x \\ C_{n'} H_{m'} : y \end{cases}$ (mol)
- Công thức phân tử trung bình: $C_{\bar{n}} H_{\bar{m}} : z$ mol $\xrightarrow{\text{khi đó}}$ $z = x + y$

Số C trung bình $\rightarrow \bar{n} = \frac{\sum n_{CO_2}}{\sum n_x} = \frac{nx + n'y}{x + y} \xrightarrow{\text{với}} 1 \leq n \leq \bar{n} \leq n'$

Số H trung bình $\rightarrow \bar{m} = \frac{2\sum n_{H_2O}}{\sum n_x} = \frac{mx + m'y}{x + y} \xrightarrow{\text{với}} 2 \leq m \leq \bar{m} \leq m'$

Xác định giá trị $\bar{n}, \bar{m}$ và $z \Rightarrow$ công thức phân tử và các đại lượng cần thiết.

✧ Hai hidrocarbon mạch hở bất kì có số liên kết π là $k \leq 2$:

Số mol sản phẩm cháy	Các trường hợp	Điều kiện
$\sum n_{H_2O} > \sum n_{CO_2}$	+ 2 ankan + 1 ankan + 1 anken + 1 ankan + 1 anken (ankadien) (x mol) (y mol)	+ Số mol bất kì + Số mol bất kì + $x > y$
$\sum n_{H_2O} = \sum n_{CO_2}$	+ 2 anken + 1 ankan + 1 ankin (ankadien) (x mol) (y mol)	+ Số mol bất kì + $x = y$
$\sum n_{H_2O} < \sum n_{CO_2}$	+ 2 ankin	+ Số mol bất kì

	(hoặc ankadien) + 1 anken + 1 ankin (ankadien) + 1 ankan + 1 ankin (ankadien) (x mol) (y mol)	+ Số mol bất kì + $x < y$
--	--	------------------------------

+ *Trường hợp riêng*: Nếu trong hỗn hợp nhiều hidrocarbon mạch hở:

▪ Số nguyên tử C trung bình: $\bar{n} < 2$, ví dụ $\bar{n} = 1,5 \Rightarrow$ một chất trong hỗn hợp là CH_4 .

▪ Số nguyên tử H trung bình: $\bar{m} < 4$, ví dụ $\bar{m} = 3,5$ và do số H chẵn $\Rightarrow$ một chất trong hỗn hợp là C_2H_2 hoặc C_4H_2

+ Hai hidrocarbon thuộc 2 dãy đồng đẳng khác nhau đã biết:

Ví dụ: Xét hỗn hợp X gồm 1 ankan và 1 anken: $\begin{cases} C_n H_{2n+2} : x \\ C_{n'} H_{2n'} : y \end{cases}$ (mol)

▪ Lập hệ thức liên hệ giữa n và n' (đa số trường hợp có thể đi từ biểu thức tính số mol CO_2).

▪ Dựa vào điều kiện của n và n', biện luận suy ra giá trị n và m (có thể lập bảng giá trị để xét).

Ví dụ: Hỗn hợp X đốt cháy thu được $n_{CO_2} = 0,12$ mol với $\begin{cases} x = 0,02 \\ y = 0,03 \end{cases}$ (mol)

$$\Rightarrow n_{CO_2} = 0,02n + 0,03n' = 0,12 \Leftrightarrow 2n + 3n' = 12$$

Bảng trị số:

	n'	2	3	4
	n	3	1,5	0
Nhận xét		nhận	loại	loại

$\Rightarrow$ Công thức của 2 hidrocarbon là C_2H_6 và C_3H_6 .

Chú ý thêm:

- Các hidrocarbon có số Carbon ≤ 4 ($n \leq 4$): thể khí ở điều kiện thường.

- Hai hidrocarbon đồng đẳng:

+ Liên tiếp: $n' = n + 1$ (cần nhớ số nguyên tử H: $m' = m + 2$).

+ Hơn kém nhau a $\begin{cases} \text{Nguyên tử C : } n' = n + a \\ \text{Nguyên tử H : } m' = m + 2a \end{cases}$

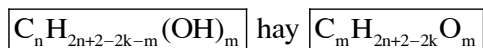
+ Cách nhau a chất: $n' = n + (a + 1)$

- Hidrocarbon không tan trong nước, tan trong dung môi hữu cơ.

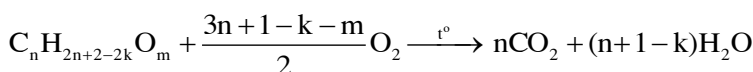
2. Sơ đồ phản ứng đốt cháy dẫn xuất chứa oxi của hidrocarbon

a. Ancol, ete

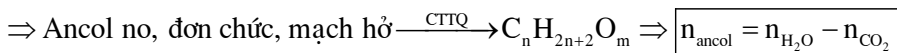
+ Công thức của ancol là :

+ Phương trình đốt cháy

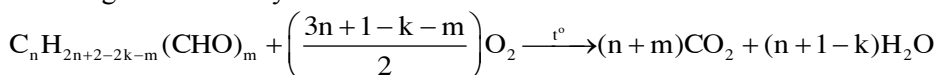
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = \frac{n+1-k}{n} = 1 + \frac{1-k}{n} > 1 \text{ khi và chỉ khi } k=0$$

b. Anđehit, xeton

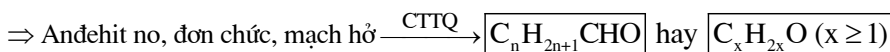
+ Gọi công thức của anđehit là: $C_n H_{2n+2-2k-m} (CHO)_m$

+ Phương trình đốt cháy:

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = \frac{n+1-k}{n+m} = \frac{n+1}{n+m} - \frac{k}{n+m}$$

+ Nếu $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1$ ($n_{H_2O} = n_{CO_2}$) khi và chỉ khi $\begin{cases} k=0 \\ m=1 \end{cases}$

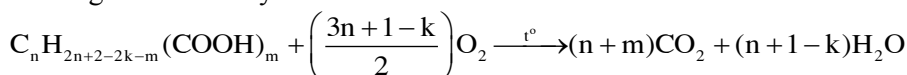

$$\xrightarrow{\text{Tương tự}} \frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1 \text{ (} n_{H_2O} = n_{CO_2} \text{)} \Rightarrow \text{Xeton no, đơn chức, mạch hở.}$$

c. Axit, este

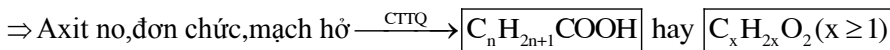
+ Gọi công thức của axit là: $C_n H_{2n+2-2k-m} (COOH)_m$

+ Phương trình đốt cháy:

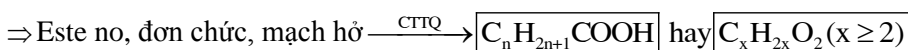
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = \frac{n+1-k}{n+m} = \frac{n+1}{n+m} - \frac{k}{n+m}$$

+ Nếu $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1$ ($n_{H_2O} = n_{CO_2}$) khi và chỉ khi $\begin{cases} k=0 \\ m=1 \end{cases}$

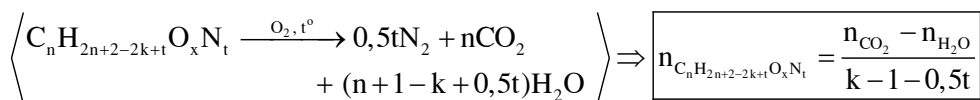
+ Nhận thấy được rằng công thức tổng quát của axit và este trùng nhau, nên:

$$\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1 \text{ (} n_{H_2O} = n_{CO_2} \text{)}$$

3. Sơ đồ phản ứng đốt cháy dẫn xuất chứa nitơ, oxi của hidrocacbon

Như vậy:

+ Khi đốt cháy hợp chất hữu cơ chứa C, H hoặc chứa C, H, O thì:

$$(k-1)n_{C_x H_y \text{ hoặc } C_x H_y O_z} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$$

+ Còn khi đốt cháy hợp chất chứa nitơ hoặc chứa đồng thời cả oxi và nitơ thì:

$$(k-1-0,5t)n_{C_x H_y N_t \text{ hoặc } C_x H_y O_z N_t} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$$

Lưu ý:

Sản phẩm cháy (CO₂, H₂O) thường được cho qua các bình các chất hấp thụ chúng:

- Bình đựng CaCl₂ (khan), CuSO₄ (khan), H₂SO₄ đặc, P₂O₅, dung dịch kiềm,... hấp thụ nước.
- Bình đựng các dung dịch kiềm...hấp thụ CO₂.
- Bình đựng P trắng hấp thụ O₂.

⇒ Độ tăng khối lượng các bình chính là khối lượng các chất mà bình đã hấp thụ.

+ Nếu bài toán cho CO₂ phản ứng với dung dịch kiềm thì nên chú ý đến muối tạo thành để xác định chính xác lượng CO₂.

+ Viết phương trình phản ứng cháy của hợp chất hữu cơ với oxi nên để oxi lại cân bằng sau từ vế sau đến vế trước. Các nguyên tố còn lại nên cân bằng trước, từ vế trước ra vế sau phương trình phản ứng.

II. BẢNG MỐI LIÊN HỆ GIỮA SỐ MOL H₂O, CO₂ VỚI SỐ MOL CỦA HỢP CHẤT HỮU CƠ TRONG PHẢN ỨNG ĐỐT CHÁY

HIDROCARBON			
Tên hidrocarbon	Độ bất bão hòa k	Công thức phân tử tổng quát C _n H _{2n+2-2k}	Mối quan hệ giữa mol H ₂ O, CO ₂ và mol hidrocarbon trong phản ứng đốt cháy (k-1)n _{C_nH_{2n+2-2k}} = n _{CO₂} - n _{H₂O}
Ankan	k = 0	C _n H _{2n+2}	n _{H₂O} > n _{CO₂} n _{C_nH_{2n+2}} = n _{H₂O} - n _{CO₂}
Xicloankan hoặc Anken	k = 1	C _n H _{2n}	n _{H₂O} = n _{CO₂}
Ankadien hoặc Ankin	k = 2	C _n H _{2n-2}	n _{CO₂} > n _{H₂O} n _{C_nH_{2n-2}} = n _{CO₂} - n _{H₂O}
Benzen và Ankybenzen	k = 4	C _n H _{2n-6}	n _{CO₂} > n _{H₂O} n _{C_nH_{2n-6}} = $\frac{n_{CO_2} - n_{H_2O}}{3}$
DẪN XUẤT CHỨA OXI CỦA HIDROCARBON			
Tên dẫn xuất	Độ bất bão hòa k và số	Công thức phân tử tổng quát	Mối quan hệ giữa mol H ₂ O, mol CO ₂ và mol dẫn xuất trong phản ứng đốt cháy

	nguyên tử x	$C_nH_{2n+2-2k}O_x$	$(k-1)n_{C_nH_{2n+2-2k}O_x} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$
Ancol hoặc ete no, đơn chức, mạch hở	k = 0, x = 1	$C_nH_{2n+2}O$	$n_{H_2O} > n_{CO_2}$ $n_{C_nH_{2n+2}O} = n_{H_2O} - n_{CO_2}$
Ancol no, đa chức, mạch hở	k = 0, x ≥ 2	$C_nH_{2n+2}O_x$	$n_{H_2O} > n_{CO_2}$ $n_{C_nH_{2n+2}O_x} = n_{H_2O} - n_{CO_2}$
Ancol không no, phân tử có 1 liên kết C = C, mạch hở, đơn chức	k = 1, x = 1	$C_nH_{2n}O$ (n ≥ 3)	$n_{H_2O} = n_{CO_2}$
Andehit hoặc xeton no, đơn chức, mạch hở	k = 1, x = 1	$C_nH_{2n}O$	$n_{H_2O} = n_{CO_2}$
Andehit hoặc xeton không no, có 1 liên kết C = C đơn chức, mạch hở	k = 2, x = 1	$C_nH_{2n-2}O$	$n_{CO_2} > n_{H_2O}$ $n_{C_nH_{2n-2}O} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$
Axit hoặc este no, đơn chức, mạch hở	k = 1, x = 2	$C_nH_{2n}O_2$	$n_{H_2O} = n_{CO_2}$
Axit hoặc este không no, có 1 liên kết C = C, đơn chức, mạch hở	k = 2, x = 1	$C_nH_{2n-2}O_2$	$n_{CO_2} > n_{H_2O}$ $n_{C_nH_{2n-2}O_2} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$

DẪN XUẤT CHỨA NITƠ, OXI CỦA HIDROCARBON

Tên dẫn xuất	Độ bất bão hòa k và số nguyên tử x, t	Công thức phân tử tổng quát $C_nH_{2n+2-2k+t}O_xN_t$	Mối quan hệ giữa mol H ₂ O, mol CO ₂ và mol dẫn xuất trong phản ứng đốt cháy $(k-1-0,5t)n_{C_nH_{2n+2-2k+t}O_xN_t} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$
Amin no, đơn chức, mạch hở	k = 0, x = 0, t = 1	$C_nH_{2n+3}N$	$n_{C_nH_{2n+3}N} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5}$
Amino axit no, mạch hở, phân tử có 1 nhóm – COOH và 1 nhóm – NH ₂	k = 1, x = 2, t = 1	$C_nH_{2n+1}O_2N$	$n_{C_nH_{2n+1}O_2N} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{0,5}$
Đipeptit tạo bởi amino axit no, mạch hở, phân tử có 1 nhóm – COOH và 1	k = 2, x = 3, t = 2	$C_nH_{2n}O_3N_2$	$n_{CO_2} = n_{H_2O}$

nhóm – NH ₂			
Tripeptit tạo bởi amino axit no, mạch hở, phân tử có 1 nhóm – COOH và 1 nhóm – NH ₂	k = 3, x = 4, t = 3	$C_n H_{2n-1} O_4 N_3$	$n_{C_n H_{2n-1} O_4 N_3} = \frac{n_{CO_2} - n_{H_2O}}{0,5}$
Tetrapeptit tạo bởi amino axit no, mạch hở, phân tử có 1 nhóm – COOH và 1 nhóm – NH ₂	k = 4, x = 5, t = 4	$C_n H_{2n-2} O_5 N_4$	$n_{C_n H_{2n-2} O_5 N_4} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$

III. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

Sử dụng mối liên hệ giữa độ bất bão hòa k với số mol của hợp chất hữu cơ và số mol CO₂, H₂O, giúp ta giải nhanh các dạng bài tập liên quan đến phản ứng đốt cháy hợp chất hữu cơ.

1. Đốt cháy hiđrocacbon

Ví dụ 1: Đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol hỗn hợp X gồm một ankan và một anken, thu được 0,35 mol CO₂ và 0,4 mol H₂O. Phần trăm số mol của anken trong X là:

- A. 40%.   B. 50%.   C. 25%.   D. 75%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết và sử dụng công thức $(k - 1)n_{C_x H_y} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{C_n H_{2n+2}} + n_{C_m H_{2m}} = 0,2 \\ (0 - 1)n_{C_n H_{2n+2}} + (1 - 1)n_{C_m H_{2m}} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,35 - 0,4 = -0,05 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{C_n H_{2n+2}} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{C_m H_{2m}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%n_{C_m H_{2m}} = \boxed{75\%}$$

Ví dụ 2: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm hai hidrocacbon (tỉ lệ số mol 1 : 1) có công thức đơn giản nhất khác nhau, thu được 2,2 gam CO₂ và 0,9 gam H₂O. Các chất trong X là:

- A. một anken và một ankin.   B. hai ankađien.
C. hai anken.   D. một ankan và một ankin.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Nhận xét đánh giá

Vì hai hidrocacbon có công thức đơn giản nhất khác nhau nên chúng thuộc các dãy đồng đẳng khác nhau. Loại phương án B và C.

Theo giả thiết, khi đốt cháy X, thu được $n_{CO_2} = n_{H_2O} = 0,5 \text{ mol}$.

- + Đốt cháy anken, thu được: $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}}$
- + Đốt cháy ankan, thu được: $n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2}$.
- + Đốt cháy ankin, thu được: $n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}}$.
- + Nên khi đốt cháy hỗn hợp gồm 1 anken và 1 ankin: $n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}}$ (loại A).

Vậy đáp án đúng là D.

Cách 2: Dựa vào độ bất bão hòa

Vì hai hidrocarbon có công thức đơn giản nhất khác nhau nên chúng thuộc các dãy đồng đẳng khác nhau. Loại phương án B và C.

Đặt công thức trung bình của hai hidrocarbon là: $\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2\bar{k}}$.

Ta có: $(\bar{k} - 1)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2\bar{k}}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,05 - 0,05 = 0 \Rightarrow (\bar{k} - 1) = 0 \Rightarrow \bar{k} = 1 \Rightarrow$ Loại A

vì đối với hỗn hợp anken và ankin thì $\bar{k} > 1$.

Vậy hỗn hợp hai chất trong X gồm **một ankan** ($k = 0$) và **một ankin** ($k = 2$)

Ví dụ 3: Khi đốt cháy hoàn toàn V lít hỗn hợp khí gồm CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 (đktc) thu được 44 gam CO_2 và 28,8 gam H_2O . Giá trị của V là:

- A. 8,96.   B. 11,20.   C. 13,44.   D. 15,68.

Hướng dẫn giải

Để thấy: CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 đều là ankan $\xrightarrow{\text{đốt}}$ CTPT chung: $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$

Khi đốt cháy ankan, ta có:

$$n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 1,6 - 1 = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 0,6 \cdot 22,4 = \boxed{13,44 \text{ lít}}$$

Ví dụ 4: Khi đốt cháy hoàn toàn 7,84 lít hỗn hợp khí gồm CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 , C_4H_{10} (đktc) thu được 16,8 lít khí CO_2 (đktc) và x gam H_2O . Giá trị của x là:

- A. 6,3.   B. 13,5.   C. 18,0.   D. 19,8.

Hướng dẫn giải

CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 , C_4H_{10} đều là ankan.

Khi đốt cháy ankan, ta có:

$$n_{\text{Ankan}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{Ankan}} + n_{\text{CO}_2} = \frac{7,84}{22,4} + \frac{16,8}{22,4} = 1,1 \text{ mol} \Rightarrow x = m_{\text{H}_2\text{O}} = 18 \cdot 1,1 = \boxed{19,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 5: Đốt oxi hóa hoàn toàn m gam một hidrocarbon X cần 17,92 lít O_2 (đktc), thu được 11,2 lít CO_2 (đktc). Công thức phân tử của X là:

- A. C_3H_8 .   B. C_4H_{10} .   C. C_5H_{12} .   D. C_2H_6 .

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{O}_2}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot 0,5 - 2 \cdot 0,8 = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow \text{X là } \text{C}_n\text{H}_{2n+2}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} \text{Số C của ankan: } n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,5}{0,6 - 0,5} = 5 \Rightarrow \boxed{\text{X là C}_5\text{H}_{12}}$$

Ví dụ 6: Hỗn hợp khí X gồm etan và propan. Đốt cháy hỗn hợp X thu được khí CO₂ và hơi H₂O theo tỉ lệ thể tích 11 : 15.

- a. Thành phần % theo thể tích của C₂H₆ trong hỗn hợp X là:
A. 81,48%.   **B.** 55%.   **C.** 71,87%.   **D.** 25%.
- b. Thành phần % theo khối lượng của C₃H₈ trong hỗn hợp X là:
A. 18,52%.   **B.** 45%.   **C.** 28,13%.   **D.** 81,48%.

Hướng dẫn giải

Đối với các chất khí và hơi, tỉ lệ thể tích bằng tỉ lệ số mol nên $n_{\text{CO}_2} : n_{\text{H}_2\text{O}} = 11 : 15$.

Chọn $n_{\text{CO}_2} = 11$ mol và $n_{\text{H}_2\text{O}} = 15$ mol.

X gồm C₂H₆, C₃H₈ là 2 ankan nên:

$$n_{\text{C}_2\text{H}_6} + n_{\text{C}_3\text{H}_8} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 15 - 11 = 4 \quad (1)$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$2n_{\text{C}_2\text{H}_6} + 3n_{\text{C}_3\text{H}_8} = n_{\text{CO}_2} = 11 \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra: $\begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{1}{4} \cdot 100\% = \boxed{25\%}$

Thành phần phần trăm về khối lượng của C₃H₈ là:

$$\%m_{\text{C}_3\text{H}_8} = \frac{3.44}{3.44 + 1.30} \cdot 100\% = \boxed{81,48\%}$$

Ví dụ 7: Đốt cháy hết m gam 2 đồng đẳng của benzen X, Y thu được 4,05 gam H₂O và 7,728 lít CO₂ (đktc). Giá trị của m và tổng số mol của X, Y là:

- A.** 4,59 và 0,04.   **B.** 9,18 và 0,08.
C. 4,59 và 0,08.   **D.** 9,14 và 0,04.

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của X và Y là C_nH_{2n-6}.

Theo giả thiết, ta có: $\begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{4,05}{18} = 0,225 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} = \frac{7,728}{22,4} = 0,345 \text{ mol.} \end{cases}$

Khối lượng của hai chất X, Y là: $m = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} = 0,225 \cdot 2 + 0,345 \cdot 12 = \boxed{4,59 \text{ gam}}$

Vì hai chất X, Y là đồng đẳng của benzen nên ta có:

$$n_{(X, Y)} = \frac{n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}}{3} = \frac{0,345 - 0,225}{3} = \boxed{0,04 \text{ mol}}$$

Ví dụ 8: Đốt cháy hoàn toàn 6,72 lít hỗn hợp X (đktc) gồm CH₄, C₂H₆, C₃H₈, C₂H₄ và C₃H₆, thu được 11,2 lít khí CO₂ (đktc) và 12,6 gam H₂O. Tổng thể tích của C₂H₄ và C₃H₆ (đktc) trong hỗn hợp X là:

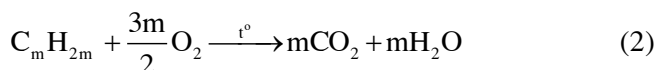
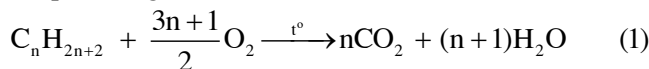
- A.** 5,60.   **B.** 3,36.   **C.** 4,48.   **D.** 2,24.

Hướng dẫn giải

Cách 1: *Tính toán theo phương trình phản ứng*

Trong hỗn hợp X, thay các chất CH₄, C₂H₆, C₃H₈ bằng một chất C_nH_{2n+2} (x mol); thay các chất C₂H₄, C₃H₆ bằng một chất C_mH_{2m} (y mol). Suy ra x + y = 0,3 (*).

Các phương trình phản ứng:

từ (1) và (2) $\rightarrow x = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,2 \Rightarrow y = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{(C_2H_4, C_3H_6)} = 0,1.22,4 = \boxed{2,24 \text{ lít}}$

Cách 2: *Sử dụng công thức:* $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$

Các chất CH₄, C₂H₆ và C₃H₈ đều có công thức chung là C_nH_{2n+2} (k = 0).

Các chất C₂H₄ và C₃H₆ đều có công thức chung là C_mH_{2m} (k = 1).

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$, ta có:

$$(0-1)n_{C_n H_{2n+2}} + (1-1)n_{C_m H_{2m}} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,5 - 0,7 \Rightarrow n_{C_n H_{2n+2}} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{C_m H_{2m}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{C_m H_{2m} \text{ (đktc)}} = 0,1.22,4 = \boxed{2,24 \text{ lít}}$$

Ví dụ 9: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm CH₄, C₂H₆, C₃H₈, C₂H₂, C₃H₄, C₄H₆ thu được a mol CO₂ và 18a gam H₂O. Tổng phần trăm về thể tích của các ankan trong X là:

- A. 30%.   B. 40%.   C. 50%.   D. 60%.

(Đề thi THPT Tam Nông – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

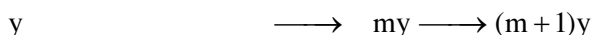
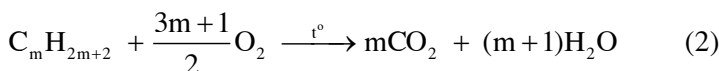
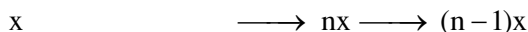
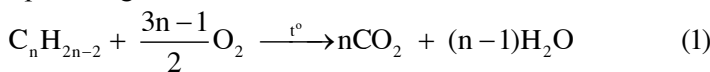
Cách 1: *Tính toán theo phương trình phản ứng*

Trong hỗn hợp X:

+ Thay các chất C₂H₂, C₃H₄, C₄H₆ bằng 1 chất C_nH_{2n-2} (x mol)

+ Thay các chất CH₄, C₂H₆, C₃H₈ bằng một chất C_mH_{2m+2} (y mol)

Phương trình phản ứng:

Theo giả thiết: Khi đốt cháy hỗn hợp X, thu được $n_{CO_2} = n_{H_2O} = a \text{ mol}$. Vậy từ (1) và (2) suy ra:

$$nx + my = (n-1)x + (m+1)y \Rightarrow x = y \Rightarrow \%V_{C_m H_{2m+2}} = \%V_{C_n H_{2n-2}} = 50\%.$$

Cách 2: Sử dụng công thức: $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$

Đặt công thức chung của các chất $\text{CH}_4, \text{C}_2\text{H}_6, \text{C}_3\text{H}_8$ là $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ ($k=0$); công thức chung của các chất $\text{C}_2\text{H}_2, \text{C}_3\text{H}_4, \text{C}_4\text{H}_6$ là $\text{C}_m\text{H}_{2m-2}$ ($k=2$).

Sử dụng công thức:

$$(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow (0-1)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} + (2-1)n_{\text{C}_m\text{H}_{2m-2}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = a - a = 0 \Rightarrow n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = n_{\text{C}_m\text{H}_{2m-2}}$$

Vậy phần trăm về thể tích của các ankan trong hỗn hợp là 50%

Ví dụ 10: Hỗn hợp khí X gồm 2 hidrocacbon là đồng đẳng kế tiếp. Đốt cháy hoàn toàn X bằng 64 gam O_2 rồi dẫn sản phẩm thu được qua bình đựng Ca(OH)_2 dư, thu được 100 gam kết tủa. Khí thoát ra khỏi bình có thể tích 11,2 lít ở 0°C và 0,4 atm. Phần trăm theo khối lượng của hidrocacbon có khối lượng phân tử lớn là:

- A.** 78,95%.   **B.** 50%.   **C.** 53,65%.   **D.** 21,05%.

Hướng dẫn giải

Từ giả thiết, suy ra:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{100}{100} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = n_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} - n_{\text{O}_2 \text{ dư}} = \frac{64}{32} - \frac{11,2 \cdot 0,4}{0,082 \cdot 273} = 1,8 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2 \cdot 1,8 = 2 \cdot 1 + n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,6 \text{ mol} \Rightarrow \frac{n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{CO}_2}} > 1 \quad (*)$$

Từ (*) suy ra X gồm hai ankan. Đặt CTPT trung bình của hai ankan là $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$.

$$\Rightarrow n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow \bar{n} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{1}{0,6} = \frac{5}{3}$$

Vậy hai ankan trong X là CH_4 và C_2H_6 . Căn cứ vào tổng số mol của CH_4 và C_2H_6

và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CH}_4} + n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 0,6 \\ n_{\text{CH}_4} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_6} = n_{\text{CO}_2} = 1 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CH}_4} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 0,4 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{0,4 \cdot 30}{0,2 \cdot 16 + 0,4 \cdot 30} \cdot 100\% = \boxed{78,95\%}$$

Ví dụ 11: X là hỗn hợp gồm hai hidrocacbon ở thể khí. Để đốt cháy hết 10,2 gam X cần 25,76 lít O_2 (đktc). Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào nước vôi trong dư được m gam kết tủa.

a. Giá trị m là:

- A.** 30,8 gam.   **B.** 70 gam.   **C.** 55 gam.   **D.** 15 gam

b. Có mấy cặp hidrocacbon thỏa mãn tính chất trên:

- A.** 1.   **B.** 2.   **C.** 3.   **D.** 4.

Hướng dẫn giải

Sản phẩm của phản ứng đốt cháy X là CO_2 và H_2O .

Theo bảo toàn nguyên tố O và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{O}_2} = 2.1,15 = 2,3 \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = m_X + m_{\text{O}_2} = 10,2 + 1,15.32 = 47 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,7 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,9 \text{ mol} \end{cases}$$

nhận thấy $\rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow X$ gồm hai ankan

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,7 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,7.100 = \boxed{70 \text{ gam}}$$

$$\text{Số nguyên tử cacbon trung bình: Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,7}{0,9 - 0,7} = 3,5 \text{ mol}$$

Vì X ở thể khí và số nguyên tử cacbon trung bình của hai ankan là 3,5 nên chắc chắn có một ankan là C_4H_{10} , ankan còn lại có thể là CH_4 hoặc C_2H_6 hoặc C_3H_8 .

Vậy có 3 cặp hidrocacbon thỏa mãn là: $\left\langle \begin{matrix} \text{CH}_4 \\ \text{C}_4\text{H}_{10} \end{matrix} \right\rangle$ hoặc $\left\langle \begin{matrix} \text{C}_2\text{H}_6 \\ \text{C}_4\text{H}_{10} \end{matrix} \right\rangle$ hoặc $\left\langle \begin{matrix} \text{C}_3\text{H}_8 \\ \text{C}_4\text{H}_{10} \end{matrix} \right\rangle$

Ví dụ 12: Đốt cháy 2,14 gam hỗn hợp M gồm ankan X và xicloankan Y (tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3), thu được 3,36 lít CO_2 (đktc). Số nguyên tử cacbon có trong phân tử của X và Y tương ứng là:

- A. 3 và 4.   B. 3 và 3.   C. 2 và 4.   D. 4 và 3.

Hướng dẫn giải

Ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_C = n_{\text{CO}_2} = \frac{3,36}{22,4} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_H = \frac{2,14 - 0,15.12}{1} = 0,34 \xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,17 \text{ mol}$$

Đặt công thức của ankan và xicloankan lần lượt là $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ ($k=0$) và C_mH_{2m} ($k=1$). Khi đốt cháy hỗn hợp ankan và xicloankan, ta có:

$$(0-1)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} + (1-1)n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = -0,02 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\text{Vi } \begin{cases} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} : n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = 2 : 3 \\ n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = 0,03 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{C}/\text{ankan}} + n_{\text{C}/\text{xicloankan}} = n_{\text{C}/\text{CO}_2} \Leftrightarrow 0,02n + 0,03m = 0,15 \Rightarrow \boxed{m = n = 3}$$

Ví dụ 13: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm axetilen, etilen và hidrocacbon A, thu được CO_2 và H_2O theo tỉ lệ mol 1 : 1. Dẫn X đi qua bình đựng dung dịch brom dư, thấy khối lượng bình tăng lên 0,82 gam. Khí thoát ra khỏi bình đem đốt cháy hoàn toàn, thu được 1,32 gam CO_2 và 0,72 gam H_2O . Phần trăm về thể tích của A trong X là:

- A. 75.   B. 50.   C. 33,33.   D. 25.

(Đề thi chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức trung bình của ba hidrocacbon là $C_nH_{2n+2-2\bar{k}}$

Ta có:

$$(\bar{k} - 1)n_{C_nH_{2n+2-2\bar{k}}} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 1 - 1 = 0 \Rightarrow (\bar{k} - 1) = 0 \Rightarrow \bar{k} = 1$$

Vì axetilen (C_2H_2 , $k = 2$), etilen (C_2H_4 , $k = 1$), mặt khác $\bar{k} = 1$ nên hidrocacbon A phải có $k = 0$ (ankan) và có phần trăm số mol bằng phần trăm số mol của C_2H_2 trong hỗn hợp ban đầu.

Ta có: $n_A = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,04 - 0,03 = 0,01$ mol

$$\xrightarrow{BTC} \text{Số } C_{/A} = \frac{n_{CO_2}}{n_A} = \frac{0,03}{0,01} = 3 \Rightarrow A \text{ là } C_3H_8$$

$$\Rightarrow n_{C_2H_2} = n_{C_3H_8} = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow n_{C_2H_4} = \frac{0,82 - 0,01 \cdot 26}{28} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \%V_{A(C_3H_8)} = \frac{0,01}{0,01 + 0,01 + 0,02} \cdot 100\% = \boxed{25\%}$$

2. Đốt cháy dẫn xuất chứa oxi của hidrocacbon

Ví dụ 1: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp gồm ba ancol cùng dãy đồng đẳng, thu được 4,704 lít khí CO_2 (đktc) và 6,12 gam H_2O . Giá trị của m là:

- A. 4,98.   B. 4,72.   C. 7,36.   D. 5,28.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2014)

Hướng dẫn giải

Ta thấy: $\left\{ \begin{array}{l} \text{biện luận} \rightarrow n_{H_2O} = 0,34 \text{ mol} > n_{CO_2} = 0,21 \text{ mol} \Rightarrow \text{ba ancol no} \\ \text{BTC} \rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O} - n_{CO_2}} = 1,615 \Rightarrow \text{ba ancol đơn chức} \end{array} \right.$

$$\xrightarrow{BTC} n_{O/\text{ancol}} = n_{\text{ancol}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,13 \text{ mol}$$

$$\longrightarrow m_{\text{ancol}} = m_C + m_H + m_O = 0,21 \cdot 12 + 0,34 \cdot 2 + 0,13 \cdot 16 = \boxed{5,28 \text{ gam}}$$

Ví dụ 2: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,07 mol một ancol đa chức và 0,03 mol một ancol không no, có một liên kết đôi, mạch hở, thu được 0,23 mol khí CO_2 và m gam H_2O . Giá trị của m là

- A. 5,40.   B. 2,34.   C. 8,40.   D. 2,70.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Số nguyên tử cacbon trung bình của hai ancol là: $\bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,23}{0,07 + 0,03} = 2,3$.

Vì ancol không no phải có số nguyên tử C lớn hơn hoặc bằng 3, suy ra ancol hai chức là $C_2H_4(OH)_2$.

Như vậy, hỗn hợp X gồm một ancol no ($k = 0$) và một ancol không no ($k = 1$).

Sử dụng công thức $(k - 1)n_{C_xH_yO_z} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$, ta có:

$$(0 - 1)n_{C_2H_4(OH)_2} + (1 - 1)n_{C_nH_{2n-1}OH} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow -1.0,07 = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow -1.0,07 = 0,23 - n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3.18 = \boxed{5,4 \text{ gam}}$$

Ví dụ 3: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp 3 ancol đơn chức, thuộc cùng dãy đồng đẳng, thu được 3,808 lít khí CO₂ (đktc) và 5,4 gam H₂O. Giá trị của m là:

- A. 4,72.   B. 5,42.   C. 7,42.   D. 5,72.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 3 ancol đơn chức, thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{5,4}{18} = 0,3 > n_{\text{CO}_2} = \frac{3,808}{22,4} = 0,17 \Rightarrow X \text{ gồm 3 ancol no, đơn chức}$$

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,3 - 0,17 = 0,13 \Rightarrow n_{\text{O trong ancol}} = n_{\text{ancol}} = 0,13 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} = 0,17.12 + 0,3.2 + 0,13.16 = \boxed{4,72 \text{ gam}}$$

Ví dụ 4: Khử este no, đơn chức, mạch hở X bằng LiAlH₄, thu được ancol duy nhất Y. Đốt cháy hoàn toàn Y thu được 0,2 mol CO₂ và 0,3 mol H₂O. Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol X thu được tổng khối lượng CO₂ và H₂O là

- A. 24,8 gam.   B. 28,4 gam.   C. 16,8 gam.   D. 18,6 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Hướng dẫn giải

Khử este no, đơn chức, mạch hở sẽ thu được ancol no, đơn chức, mạch hở.

$$\text{Số nguyên tử C trong ancol là: } C_{\text{ancol}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,2}{0,3 - 0,2} = 2$$

Khử este no, đơn chức, mạch hở X bằng LiAlH₄, thu được ancol duy nhất Y là C₂H₅OH nên este X có công thức là CH₃COOC₂H₅.

Đốt cháy CH₃COOC₂H₅ thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CO}_2} = 4n_{\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5} = 0,4 \Rightarrow m_{(\text{CO}_2, \text{H}_2\text{O})} = 0,4.(44 + 18) = \boxed{24,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 5: Đốt cháy hoàn toàn một lượng ancol X cần vừa đủ 8,96 lít khí O₂ (đktc), thu được 6,72 lít khí CO₂ (đktc) và 7,2 gam H₂O. Biết X có khả năng phản ứng với Cu(OH)₂. Tên của X là:

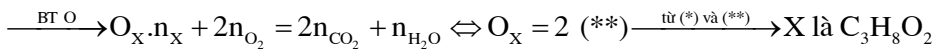
- A. propan – 1,3 – diol.   B. glixerol.
C. propan – 1,2 – diol.   D. etylen glicol.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, khi đốt cháy X cần sử dụng 0,4 mol O₂ tạo thành 0,3 mol CO₂ và 0,4 mol H₂O; X phản ứng được với Cu(OH)₂. Suy ra X là ancol no, đa chức (có ít nhất hai nhóm – OH liền kề).

$$\text{Ta có: } n_{\text{X}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT C}} \text{Số } C_{\text{X}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{X}}} = 3 (*)$$

Ví dụ 6: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm hai ancol no, hai chức, mạch hở cần vừa đủ V_1 lít khí O_2 , thu được V_2 lít khí CO_2 và a mol H_2O . Các khí đều đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Biểu thức liên hệ giữa các giá trị V_1, V_2, a là

- A. $V_1 = 2V_2 - 11,2a$. B. $V_1 = V_2 + 22,4a$.
C. $V_1 = V_2 - 22,4a$. D. $V_1 = 2V_2 + 11,2a$.

(Đề thi tuyển sinh Cao Đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

+ X là 2 ancol no, nên ta có: $n_{\text{ancol}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = a - \frac{V_2}{22,4}$

+ X là 2 ancol, 2 chức nên $n_{O\ \text{trong ancol}} = 2n_{\text{ancol}}$.

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{ancol}} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Rightarrow 2(a - \frac{V_2}{22,4}) + 2 \frac{V_1}{22,4} = 2 \frac{V_2}{22,4} + a$$

$\Rightarrow \boxed{V_1 = 2V_2 - 11,2a}$

Ví dụ 7: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm ba ancol (đơn chức, thuộc cùng dãy đồng đẳng), thu được 8,96 lít khí CO_2 (đktc) và 11,7 gam H_2O . Mặt khác, nếu đun nóng m gam X với H_2SO_4 đặc thì tổng khối lượng ete tối đa thu được là:

- A. 7,85 gam. B. 7,40 gam. C. 6,50 gam. D. 5,60 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 3 ancol đơn chức, thu được:

$$n_{H_2O} = \frac{11,7}{18} = 0,65\ \text{mol} > n_{CO_2} = \frac{8,96}{22,4} = 0,4\ \text{mol}$$

$\Rightarrow$ X gồm 3 ancol no, đơn chức $C_nH_{2n+1}OH$.

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,65 - 0,4 = 0,25 \Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \bar{n} = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{ancol}}} = 1,6$$

Trong phản ứng ete hóa, theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$2n_{H_2O} = n_{C_nH_{2n+1}OH} \Rightarrow n_{H_2O} = \frac{n_{C_nH_{2n+1}OH}}{2} = \frac{0,25}{2} = 0,125\ \text{mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ete}} = m_{\text{ancol}} - m_{H_2O} = 0,25(14.1,6 + 18) - 0,125.18 = \boxed{7,85\ \text{gam}}$$

Ví dụ 8: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai ancol đơn chức, cùng dãy đồng đẳng, thu được 15,68 lít khí CO_2 (đktc) và 17,1 gam nước. Mặt khác, thực hiện phản ứng este hóa m gam X với 15,6 gam axit axetic, thu được a gam este. Biết hiệu suất phản ứng este hóa của hai ancol đều bằng 60%. Giá trị của a là

- A. 15,48. B. 25,79. C. 24,80. D. 14,88.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 2 ancol đơn chức, thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{17,1}{18} = 0,95 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = \frac{15,68}{22,4} = 0,7 \text{ mol} \Rightarrow \text{X gồm 2 ancol no, đơn chức.}$$

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,95 - 0,7 = 0,25 \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = 2,8$$

biện luận $\rightarrow n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = \frac{15,6}{60} = 0,26 > n_{\text{ancol}} = 0,25 \Rightarrow$ Hiệu suất tính theo ancol. Trong

phản ứng este hóa, ta có: $n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{ancol phản ứng}} = n_{\text{CH}_3\text{COOH phản ứng}} = 0,25 \cdot 60\% = 0,15 \text{ mol}$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ancol}} + m_{\text{axit}} = m_{\text{este}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{este}} = (14 \cdot 2,8 + 18) \cdot 0,15 + 60 \cdot 0,15 - 0,15 \cdot 18 = \boxed{14,88}$$

Ví dụ 9: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm 2 ancol đa chức, mạch hở, có cùng số nhóm -OH, thu được 11,2 lít khí CO₂ (đktc) và 12,6 gam H₂O. Mặt khác, nếu cho m gam hỗn hợp X tác dụng với 10 gam Na thì sau phản ứng thu được a gam chất rắn. Giá trị của a và m lần lượt là:

- A. 13,8 gam và 23,4 gam.   B. 9,2 gam và 13,8 gam.
C. 23,4 gam và 13,8 gam.   D. 9,2 gam và 22,6 gam.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{12,6}{18} = 0,7 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \text{ mol} \end{array} \right.$

Vì X là hỗn hợp ancol no, đa chức, mạch hở nên:

$$n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,5}{0,2} = 2,5$$

$\Rightarrow$ Suy ra phải có một ancol là C₂H₄(OH)₂.

Vậy hai ancol đều có hai chức (chúng có cùng số nhóm -OH).

Vì các ancol là đều có 2 nhóm -OH nên ta có: $n_{\text{O trong ancol}} = 2n_{\text{ancol}} = 0,4 \text{ mol}$

BTCL $\rightarrow m_{\text{ancol}} = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} = 0,5 \cdot 12 + 0,7 \cdot 2 + 0,4 \cdot 16 = \boxed{13,8 \text{ gam}}$

nhận thấy $\rightarrow n_{\text{-OH}} = 0,4 \text{ mol} < n_{\text{Na}} = 0,434 \text{ mol} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Na dư} \\ \text{Ancol hết} \end{array} \right.$

$$n_{\text{H}_2} = \frac{1}{2} n_{\text{-OH}} = 0,2 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{chất rắn}} = m_{\text{ancol}} + m_{\text{Na}} - m_{\text{H}_2} = 13,8 + 10 - 0,2 \cdot 2 = \boxed{23,4 \text{ gam}}$$

Ví dụ 10: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp hai ancol no, mạch hở X, Y (phân tử Y nhiều hơn phân tử X một nguyên tử cacbon) cần dùng vừa đủ 1,05 mol O₂, thu được 0,75 mol CO₂ và 18,9 gam H₂O. Có bao nhiêu cặp X, Y thỏa mãn điều kiện trên.

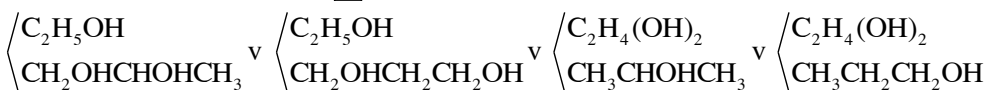
- A. 2.   B. 1.   C. 3.   D. 4.

(Đề thi lần 2 – THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2013)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết ta có:
$$\begin{cases} \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{n_{(X,Y)}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O} - n_{CO_2}} = 2,5 \\ \bar{O} = \frac{2n_{CO_2} + n_{H_2O} - 2n_{O_2}}{n_{(X,Y)}} = \frac{2n_{CO_2} + n_{H_2O} - 2n_{O_2}}{n_{H_2O} - n_{CO_2}} = 1,5 \end{cases}$$

Suy ra: X có 2C, Y 3C và có số mol bằng nhau; 1 trong hai chất X, Y là hai chức, chất còn lại có một chức. Có 4 cặp ancol thỏa mãn là:

Ví dụ 11: Hidro hoá hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai anđehit no, đơn chức, mạch hở, kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng thu được (m + 1) gam hỗn hợp hai ancol. Mặt khác, khi đốt cháy hoàn toàn cũng m gam X thì cần vừa đủ 17,92 lít khí O₂ (ở đktc). Giá trị của m là

- A. 10,5.   B. 17,8.   C. 8,8.   D. 24,8.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử của hai anđehit no, đơn chức, mạch hở trong X là C_nH_{2n}O.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{anđehit}} + m_{H_2} = m_{\text{ancol}} \Leftrightarrow m + m_{H_2} = m + 1 \Rightarrow m_{H_2} = 1 \text{ gam} \Rightarrow n_{H_2} = 0,5 \text{ mol}$$

Trong phản ứng hóa học cộng H₂ vào hợp chất anđehit no, đơn chức, mạch hở thì thu được: n_{C_nH_{2n}O} = n_{H₂} = 0,5 mol

Khi đốt cháy anđehit no, đơn chức, mạch hở thì n_{CO₂} = n_{H₂O}.

Trong phản ứng đốt cháy X, áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$\xrightarrow{BT\ O} n_{C_nH_{2n}O} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 2,1 \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,7 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 0,7 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{C_nH_{2n}O} + 32n_{O_2} = 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_{C_nH_{2n}O} + 32.0,8 = 44.0,7 + 18.0,7 \Leftrightarrow m_{C_nH_{2n}O} = \boxed{17,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 12: Đốt cháy hoàn toàn x mol axit cacboxylic E, thu được y mol CO₂ và z mol H₂O (z = y - x). Cho x mol E tác dụng với NaHCO₃ (dư) thu được y mol CO₂. Tên của E là:

- A. axit acrylic.   B. axit oxalic.   C. axit adipic.   D. axit fomic.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, khi đốt cháy E thu được

$$n_{H_2O} = n_{CO_2} - n_E \Rightarrow n_E = n_{CO_2} - n_{H_2O} \quad (1)$$

Mặt khác, ta có:

$$(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $k-1=1 \Rightarrow k=2$. Điều này chứng tỏ trong phân tử của E phải có 2 liên kết π . Vậy E là axit không no, có 1 liên kết $C=C$, đơn chức hoặc E là axit no, hai chức. Loại D.

Đốt cháy E hoặc cho E phản ứng với $NaHCO_3$, thu được số mol CO_2 như nhau, chứng tỏ E có số nguyên tử C trong phân tử bằng số nhóm chức.

Suy ra E là $HOOC-COOH \xrightarrow{\text{danh pháp}}$ axit oxalic

Ví dụ 13: Hỗn hợp X gồm axit panmitic, axit stearic và axit linoleic. Để trung hòa m gam X cần 50 ml dung dịch NaOH 1M. Mặt khác, nếu đốt cháy hoàn toàn m gam X thì thu được 19,04 lít khí CO_2 (ở đktc) và 14,76 gam H_2O . Phần trăm số mol của axit linoleic trong m gam hỗn hợp X là:

- A. 31,25%.   B. 30%.   C. 62,5%.   D. 60%.

(Đề thi chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Axit panmitic $C_{15}H_{31}COOH$, axit stearic $C_{17}H_{35}COOH$ trong phân tử đều có 1 liên kết π ($k=1$). Axit linoleic $C_{17}H_{31}COOH$ có 3 liên kết π ($k=3$).

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$, ta có:

$$(1-1)n_{(C_{17}H_{35}COOH, C_{15}H_{31}COOH)} + (3-1)n_{C_{17}H_{31}COOH} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow n_{C_{17}H_{31}COOH} = \frac{0,85 - 0,82}{2} = 0,015 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của X với NaOH, ta có: $n_X = n_{NaOH} = 0,05 \text{ mol}$

$$\text{Suy ra: } \%n_{C_{15}H_{31}COOH} = \frac{0,015}{0,05} \cdot 100\% = \boxed{30\%}$$

Ví dụ 14: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp R gồm một andehit X và một axit cacboxylic Y (trong phân tử X hơn Y một nguyên tử cacbon), thu được 3,36 lít (đktc) CO_2 và 1,8 gam nước. Cho 0,2 mol R tác dụng với dung dịch $AgNO_3 / NH_3$ dư, thu được m gam Ag. Giá trị m là:

- A. 64,8.   B. 86,4.   C. 43,2.   D. 32,4.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

$$\text{Số nguyên tử cacbon trung bình là: } \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{n_R} = \frac{0,15}{0,1} = 1,5 \Rightarrow \begin{cases} Y : HCOOH \\ X : \begin{cases} CH_3CHO \\ OHC-CHO \end{cases} \end{cases}$$

Nếu X là CH_3CHO thì khi đốt cháy hỗn hợp R cho $n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0$.

Trên thực tế $n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,05$, chứng tỏ X là OHC – CHO.

$$n_{\text{OHC-CHO}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{HCOOH}} = 0,05 \text{ mol}.$$

Suy ra trong 0,2 mol hỗn hợp R, mỗi anđehit có 0,1 mol. Ta có:

$$n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{OHC-CHO}} + 2n_{\text{HCOOH}} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,6 \cdot 108 = \boxed{64,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 15: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở và một ancol đơn chức, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn 21,7 gam X, thu được 20,16 lít khí CO_2 (đktc) và 18,9 gam H_2O . Thực hiện phản ứng este hóa X với hiệu suất 60%, thu được m gam este. Giá trị của m là

- A. 15,30.   B. 12,24.   C. 10,80.   D. 9,18.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Đốt cháy axit cacboxylic no, đơn chức ($k = 1$), hiệu số mol H_2O và CO_2 bằng 0. Đốt cháy ancol no, đơn chức ($k = 0$), hiệu số mol H_2O và CO_2 bằng mol ancol. Suy ra hiệu số mol H_2O và mol CO_2 khi đốt cháy X bằng mol ancol.

Từ mối liên hệ giữa mol H_2O và mol CO_2 kết hợp với phương pháp bảo toàn nguyên tố O và C, ta có:

$$\xrightarrow{\text{bất bảo hòa}} n_{\text{O trong ancol}} = n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 1,05 - 0,9 = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2} = \frac{m_{\text{X}} - m_{\text{C}} - m_{\text{H}} - m_{\text{O trong ancol}}}{32} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} + m \cdot n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2} = 0,9 \Leftrightarrow 0,15n + 0,2m = 0,9 \Rightarrow \begin{cases} m = 3 \\ n = 2 \end{cases} \text{ (thỏa)}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{axit}} = 0,2 \text{ mol} > n_{\text{ancol}} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow H\% \text{ tính theo ancol.}$$

$$\Rightarrow n_{\text{este}} = n_{\text{ancol}} \cdot \frac{60}{100} = 0,15 \cdot \frac{60}{100} = 0,09 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{este}} = n_{\text{este}} \cdot (M_{\text{axit}} + M_{\text{ancol}} - M_{\text{H}_2\text{O}}) = 0,09 \cdot (74 + 46 - 18) = \boxed{9,18 \text{ gam}}$$

Ví dụ 16: Đốt cháy hoàn toàn 1 mol chất béo, thu được lượng CO_2 và H_2O hơn kém nhau 6 mol. Mặt khác, a mol chất béo trên tác dụng tối đa với 600 ml dung dịch Br_2 1M. Giá trị của a là

- A. 0,20.   B. 0,15.   C. 0,30.   D. 0,18.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2014)

Hướng dẫn giải

Sử dụng các công thức giải nhanh, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{TN}_1} (k-1)n_{\text{chất béo}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \\ \xrightarrow{\text{TN}_2} n_{\text{Br}_2} = (k-3)n_{\text{chất béo}} (*) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (k-1)n_{\text{chất béo}} = 6 \\ 0,6 = (k-3)a (*) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} k = 7 \\ a = 0,15 \end{cases}$$

Lưu ý: Trong phân tử trieste có 3 liên kết π ở ba chức este không tham gia phản ứng cộng Br_2 nên ta có biểu thức (*).

Ví dụ 17: Đốt a mol X là trieste của glixerol và axit đơn chức, mạch hở, thu được b mol CO₂ và c mol H₂O, biết b – c = 4a. Hidro hóa m gam X cần 6,72 lít H₂ (đktc), thu được 39 gam X'. Nếu cho m gam X phản ứng hoàn toàn với dung dịch chứa 0,7 mol NaOH, sau đó cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được bao nhiêu gam chất rắn?

- A. 53,2 gam. B. 61,48 gam. C. 57,2 gam. D. 52,6 gam.

(Đề thi Đại học lần 1 – THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2011)

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hợp chất hữu cơ chứa C, H, O thì:

$$(k - 1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \quad (1).$$

Đốt a mol X là trieste của glixerol và axit đơn chức, mạch hở, thu được b mol CO₂ và c mol H₂O, với 4a = b – c (2).

Từ (1) và (2), suy ra: k – 1 = 4 ⇒ k = 5, trong đó có 3 liên kết π ở ba chức este. Vậy ở gốc hidrocacbon của các axit còn 2 liên kết π.

Trong phản ứng với H₂, ta có:
$$\begin{cases} 2n_X = n_{\text{H}_2} = 0,3 \\ m_X + m_{\text{H}_2} = m_{X'} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_X = 0,15 \text{ mol} \\ m_X = 39 - 0,3 \cdot 2 = 38,4 \text{ gam} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{NaOH phản ứng}} = 3n_X = 0,45 \text{ mol} < 0,7 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{NaOH dư} \\ \text{X phản ứng hết} \\ n_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = n_X = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3}$$

$$\Leftrightarrow 38,4 + 0,7 \cdot 40 = m_{\text{chất rắn}} + 0,15 \cdot 92 \Leftrightarrow m_{\text{chất rắn}} = \boxed{52,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 18: Cho X, Y là hai chất thuộc dãy đồng đẳng của axit acrylic và M_X < M_Y, Z là ancol có cùng số nguyên tử cacbon với X, T là este hai chức tạo bởi X, Y và Z. Đốt cháy hoàn toàn 11,16 gam hỗn hợp E gồm X, Y, Z, T cần vừa đủ 13,216 lít khí O₂ (đktc), thu được khí CO₂ và 9,36 gam nước. Mặt khác, 11,16 gam E tác dụng tối đa với dung dịch chứa 0,04 mol Br₂. Khối lượng muối thu được khi cho cùng lượng E trên tác dụng hết với dung dịch KOH dư là

- A. 4,68 gam. B. 5,44 gam. C. 5,04 gam. D. 5,80 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2014)

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,59 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,52 \text{ mol} \\ m_E = 11,16 \text{ gam} \end{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,47 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/(\text{X}, \text{Y}, \text{Z}, \text{T})} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/(\text{X}, \text{Y}, \text{Z}, \text{T})} = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,52 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = 0,47 \text{ mol} \Rightarrow \text{Z là ancol no}$$

Từ đặc điểm cấu tạo ta thấy độ bất bão hòa của (X, Y), Z, T lần lượt là 1, 0, 4.

Từ giả thiết, suy ra: $\bar{C}_{(X, Y)} = \frac{n_{CO_2}}{n_{(X, Y)}} = \frac{0,7}{0,5} = 1,4 \Rightarrow X$ là HCOOH (Vì Y là amino axit

nên phân tử phải có ít nhất 2 nguyên tử C).

Đốt cháy HCOOH ($k = 1$), thu được số mol CO_2 bằng số mol H_2O .

Theo giả thiết, khi đốt cháy X, Y thu được số mol CO_2 là 0,7 mol và số mol H_2O là 0,8 mol.

Vì tổng số mol H_2O lớn hơn số mol CO_2 nên Y phải là amino axit no, có 1 nhóm chức $-COOH$ và 1 nhóm chức $-NH_2$. Công thức của Y là $C_nH_{2n+1}O_2N$ ($k = 1$).

Ta có: $n_{C_nH_{2n+1}O_2N} = \frac{n_{CO_2} - n_{H_2O}}{1 - k - 0,5} = \frac{0,7 - 0,8}{1 - 1 - 0,5} = 0,2$ mol

Suy ra $n_{C_nH_{2n+1}O_2N/0,35 \text{ mol}} = \frac{0,35}{0,5} \cdot 0,2 = 0,14 \Rightarrow n_{HCl} = 0,14$ mol $\Rightarrow m_{HCl} = \boxed{5,11 \text{ gam}}$

Ví dụ 3: Tripeptit X và tetrapeptit Y đều mạch hở. Khi thủy phân hoàn toàn hỗn hợp gồm X và Y chỉ tạo ra một amino axit duy nhất có công thức $H_2NC_nH_{2n}COOH$. Đốt cháy 0,05 mol Y trong oxi dư, thu được N_2 và 36,3 gam hỗn hợp gồm CO_2 , H_2O . Đốt cháy 0,01 mol X trong oxi dư, cho sản phẩm cháy vào dung dịch $Ba(OH)_2$ dư, thu được m gam kết tủa. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

- A. 29,55.   B. 17,73.   C. 23,64.   D. 11,82.

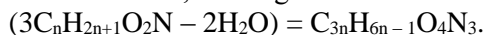
(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

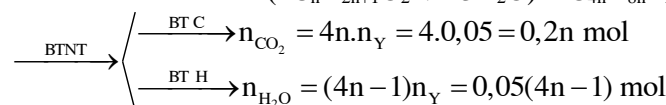
Cách 1: Xây dựng công thức của tripeptit, tetrapeptit từ amino axit

Theo giả thiết, ta thấy: Amino axit tạo nên X, Y là amino axit no, mạch hở, có một nhóm $-COOH$ và một nhóm $-NH_2$, có công thức chung là $C_nH_{2n+1}O_2N$.

+ X là tripeptit của amino axit trên, có công thức là:

+ Y là tetrapeptit của amino axit trên, có công thức là:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,2n \cdot 44 + 0,05(4n - 1)18 = 36,3 \Rightarrow n = 3 \Rightarrow X \text{ là } C_9H_{17}O_4N_3$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C trong phản ứng đốt cháy X, ta có:

$$n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 9n_X = 9 \cdot 0,01 = 0,09 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,09 \cdot 197 = \boxed{17,73 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng công thức $(k - 1 - 0,5t)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$

Amino axit no mạch hở, có một nhóm $-COOH$ và một nhóm $-NH_2$ có công thức chung là $C_nH_{2n+1}O_2N$.

+ X là tripeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 2 nhóm peptit và còn 1 nhóm $-COOH$ nên $k = 3$ và có 3 nguyên tử N ($t = 3$).

+ Y là tetrapeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 3 nhóm peptit còn 1 nhóm –COOH nên $k = 4$ và có 4 nguyên tử N ($t = 4$).

Khi đốt cháy Y, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 36,3 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k - 1 - 0,5t)n_Y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 36,3 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (4 - 1 - 0,5 \cdot 4)0,05 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,55 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow C_Y = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_Y} = 12 \Rightarrow \text{Số } C_{\text{amino axit}} = \frac{12}{4} = 3$$

Như vậy amino axit có 3 nguyên tử C, X là tripeptit nên số nguyên tử C trong X là $3 \cdot 3 = 9$.

Khi đốt cháy X, theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong X}} = 9n_X = 0,09 \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,09 \cdot 197 = \boxed{17,73 \text{ gam}}$$

Ví dụ 4: X và Y lần lượt là các tripeptit và tetrapeptit được tạo thành từ cùng một amino axit no mạch hở, có một nhóm –COOH và một nhóm –NH₂. Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol Y thu được sản phẩm gồm CO₂, H₂O, N₂, trong đó tổng khối lượng của CO₂ và H₂O là 47,8 gam. Nếu đốt cháy hoàn toàn 0,3 mol X cần bao nhiêu mol O₂?

- A. 2,8 mol.   B. 2,025 mol.   C. 3,375 mol.   D. 1,875 mol.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm 2009 – 2010)

Hướng dẫn giải

Amino axit no mạch hở, có một nhóm –COOH và một nhóm –NH₂ có công thức chung là C_nH_{2n+1}O₂N.

+ X là tripeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 2 nhóm peptit –CONH– và còn 1 nhóm –COOH nên $k = 3$ và có 3 nguyên tử N ($t = 3$).

+ Y là tetrapeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 3 nhóm peptit –CONH– còn 1 nhóm –COOH nên $k = 4$ và có 4 nguyên tử N ($t = 4$).

Khi đốt cháy 0,1 mol Y, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 47,8 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k - 1 - 0,5t)n_Y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 47,8 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (4 - 1 - 0,5 \cdot 4) \cdot 0,1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,8 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,7 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \text{Số } C_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = 8 \Rightarrow \text{Số } C_{\text{aminnoaxit}} = \frac{8}{4} = 2$$

Như vậy amino axit có 2 nguyên tử C, X là tripeptit nên số nguyên tử C trong X là $2 \cdot 3 = 6$.

Khi đốt cháy 0,3 mol X, ta có: $\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong X}} = 6n_X = 1,8 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k - 1 - 0,5t)n_X \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong X}} = 6n_X = 1,8 \\ 1,8 - n_{\text{H}_2\text{O}} = (3 - 1 - 0,5 \cdot 3) \cdot 0,3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 1,8 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,65 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O trong phản ứng đốt cháy X, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{O/X} = 4n_X = 4.0,3 = 1,2 \\ n_{O/Y} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{O/X} = 4n_X = 4.0,3 = 1,2 \\ 1,2 + 2n_{O_2} = 2.1,8 + 1,65 \end{cases} \Rightarrow n_{O_2} = \boxed{2,025 \text{ mol}}$$

IV. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Bài tập dành cho học sinh lớp 11 và 12

Câu 1: Khi đốt cháy hoàn toàn 7,84 lít hỗn hợp khí gồm CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 (đktc) thu được 16,8 lít khí CO_2 (đktc) và x gam H_2O . Giá trị của x là:

- A. 6,3.   B. 13,5.   C. 18,0.   D. 19,8.

Câu 2: Oxi hoá hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp X gồm 2 ankan. Sản phẩm thu được cho đi qua bình (1) đựng H_2SO_4 đặc, bình (2) đựng dung dịch $Ba(OH)_2$ dư thì khối lượng của bình (1) tăng 6,3 gam và bình (2) có m gam kết tủa xuất hiện. Giá trị của m là:

- A. 68,95 gam.   B. 59,1 gam.   C. 49,25 gam.   D. 19,7.

Câu 3: Đốt cháy hết hỗn hợp X gồm butan, xiclobutan, xiclopentan và xiclohexan, thu được 0,375 mol CO_2 và 0,40 mol H_2O . Phần trăm khối lượng của butan có trong hỗn hợp X là:

- A. 27,36%.   B. 26,41%.   C. 31,243%.   D. 26,13%.

Câu 4: Hỗn hợp A gồm ankan X và xicloankan Y (tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3) có tỉ khối so với H_2 bằng 21,4. Đốt cháy 3,36 lít hỗn hợp A thì thu được a lít CO_2 (đktc). Giá trị của a là:

- A. 9,86.   B. 8,96.   C. 10,08.   D. 4,48.

Câu 5: Đốt cháy hoàn toàn một hidrocarbon X thu được 6,72 lít CO_2 (đktc) và 7,2 gam nước. Công thức phân tử của X là:

- A. C_2H_6 .   B. C_3H_8 .   C. C_4H_{10} .   D. CH_4 .

Câu 6: Đốt cháy hoàn toàn một hidrocarbon X thu được 0,11 mol CO_2 và 0,132 mol H_2O . Khi X tác dụng với khí clo thu được 4 sản phẩm monoclo. Tên gọi của X là:

- A. 2 – metylbutan.   B. etan.
C. 2,2 – dimetylpropan.   D. 2 – metylpropan.

Câu 7: Đốt cháy hoàn toàn một ankin X ở thể khí, thu được H_2O và CO_2 có tổng khối lượng là 23 gam. Nếu cho sản phẩm cháy đi qua dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thu được 40 gam kết tủa. Công thức phân tử của X là:

- A. C_3H_4 .   B. C_2H_2 .   C. C_4H_6 .   D. C_5H_8 .

Câu 8: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm hai hidrocarbon thuộc cùng dãy đồng đẳng rồi hấp thụ hết sản phẩm cháy vào bình đựng nước vôi trong dư thu được 25 gam kết tủa và khối lượng nước vôi trong giảm 7,7 gam. Công thức phân tử của hai hidrocacon trong X là:

- A. CH_4 và C_2H_6 .   B. C_2H_6 và C_3H_8 .
C. C_3H_8 và C_4H_{10} .   D. C_4H_{10} và C_5H_{12} .

Câu 9: Đốt cháy một số mol như nhau gồm 3 hidrocarbon K, L, M, thu được lượng CO_2 như nhau, tỉ lệ số mol nước và CO_2 đối với K, L, M tương ứng là 0,5 : 1 : 1,5. Công thức phân tử của K, L, M lần lượt là:

- A. C_2H_4 , C_2H_6 , C_3H_4 .   B. C_3H_8 , C_3H_4 , C_2H_4 .
C. C_3H_4 , C_3H_6 , C_3H_8 .   D. C_2H_2 , C_2H_4 , C_2H_6 .

Câu 10: Hợp chất X là hidrocarbon no, phân tử có 5 nguyên tử cacbon. Khi cho X thể clo điều kiện ánh sáng, tỉ lệ mol 1 : 1 thì chỉ tạo ra 1 sản phẩm thế. Hỗn hợp A

gồm 0,02 mol X và 1 lượng hidrocarbon Y. Đốt cháy hết hỗn hợp A thu được 0,11 mol CO_2 và 0,12 mol H_2O . Tên gọi của X, Y tương ứng là:

- A. neopentan và metan. B. metylxiclobutan và etan.
C. xiclopentan và etan. D. xiclopentan và metan.

Câu 11: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm 2 ancol đơn chức trong cùng dãy đồng đẳng, thu được 3,52 gam CO_2 và 1,98 gam H_2O . Giá trị của m là:

- A. 0,83 gam. B. 1,245 gam. C. 1,66 gam. D. 0,161 gam.

(Đề thi lần 3 – THPT chuyên Hạ Long, năm 2011 – 2012)

Câu 12: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm 3 ancol thuộc cùng dãy đồng đẳng, thu được 6,72 lít khí CO_2 (đktc) và 9,90 gam H_2O . Nếu đun nóng cùng lượng hỗn hợp X như trên với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp để chuyển hết thành ete thì tổng khối lượng ete thu được là:

- A. 6,45 gam. B. 5,46 gam. C. 7,40 gam. D. 4,20 gam.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Câu 13: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm một số ancol thuộc cùng dãy đồng đẳng cần dùng 10,08 lít khí O_2 (đktc), thu được 6,72 lít khí CO_2 (đktc) và 9,90 gam H_2O . Nếu đun nóng 10,44 gam hỗn hợp X như trên với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp để chuyển hết thành ete thì tổng khối lượng ete thu được là:

- A. 7,74 gam. B. 6,55 gam. C. 8,88 gam. D. 5,04 gam.

(Đề thi lần 4 – THPT chuyên Vĩnh Phúc, năm 2011 – 2012)

Câu 14: Hỗn hợp X gồm hai este no, đơn chức, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn một lượng X cần dùng vừa đủ 3,976 lít khí O_2 (ở đktc), thu được 6,38 gam CO_2 . Mặt khác, X tác dụng với dung dịch NaOH, thu được một muối và hai ancol là đồng đẳng kế tiếp. Công thức phân tử của hai este trong X là

- A. $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$. B. $\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$.
C. $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2$ và $\text{C}_4\text{H}_8\text{O}_2$. D. $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$ và $\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}_2$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 15: X là một ancol (rượu) no, mạch hở. Đốt cháy hoàn toàn 0,05 mol X cần 5,6 gam oxi, thu được hơi nước và 6,6 gam CO_2 . Công thức của X là:

- A. $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$. B. $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$. C. $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3$. D. $\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Câu 16: Đốt cháy hoàn toàn một ete được tạo bởi 2 ancol đơn chức X, Y (Y mạch nhánh) rồi cho sản phẩm cháy hấp thụ hết vào nước vôi trong dư thì thu được 20 gam kết tủa và khối lượng dung dịch sau phản ứng giảm 6,88 gam so với khối lượng nước vôi trong ban đầu. Khối lượng phân tử của X (đvC) là

- A. 74. B. 46. C. 32. D. 58.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 17: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm 2 ancol (đều no, đa chức, mạch hở, có cùng số nhóm – OH) cần vừa đủ V lít khí O_2 , thu được 11,2 lít khí CO_2 và 12,6 gam H_2O (các thể tích khí đo ở đktc). Giá trị của V là

- A. 14,56. B. 15,68. C. 11,20. D. 4,48.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 18: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai ancol hai chức thuộc cùng dãy đồng đẳng, thu được 39,6 gam CO_2 và 18,9 gam H_2O . Nếu khi cho m gam X tác dụng vừa đủ với Na thì thu được bao nhiêu gam chất rắn?

- A. 32,9 gam. B. 24,3 gam. C. 25,9 gam. D. 24,6 gam.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 19: Đốt cháy hoàn toàn a mol một anđehit X (mạch hở) tạo ra b mol CO_2 và c mol H_2O (biết $b = a + c$). Trong phản ứng tráng gương, một phân tử X chỉ cho 2 electron. X thuộc dãy đồng đẳng anđehit

- A. no, đơn chức.
 B. không no có hai nối đôi, đơn chức.
 C. không no có một nối đôi, đơn chức.
 D. no, hai chức.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Câu 20: Đốt cháy hoàn toàn 1 anđehit X được $n_X = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$. Cho 11,52 gam X phản ứng với lượng dư AgNO_3 trong NH_3 , thu được 69,12 gam Ag. Công thức của X là:

- A. $\text{CH}_2(\text{CHO})_2$. B. $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CHO}$.
 C. CH_3CHO . D. HCHO .

(Đề thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012)

Câu 21: Chia hỗn hợp gồm hai đơn chức X và Y (phân tử khối của X nhỏ hơn của Y) là đồng đẳng kế tiếp thành hai phần bằng nhau:

- + Đốt cháy hoàn toàn phần 1 thu được 5,6 lít CO_2 (đktc) và 6,3 gam H_2O .
 + Đun nóng phần 2 với H_2SO_4 đặc ở 140°C tạo thành 1,25 gam hỗn hợp ba ete. Hóa hơi hoàn toàn hỗn hợp ba ete trên, thu được thể tích của 0,42 gam N_2 (trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất).

Hiệu suất của phản ứng tạo ete của X, Y lần lượt là:

- A. 30% và 30%. B. 25% và 35%.
 C. 40% và 20%. D. 20% và 40%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 22: Hỗn hợp X gồm axit panmitic, axit stearic và axit linoleic. Để trung hòa m gam X cần 40 ml dung dịch NaOH 1M. Mặt khác, nếu đốt cháy hoàn toàn m gam X thì thu được 15,232 lít khí CO_2 (đktc) và 11,7 gam H_2O . Số mol của axit linoleic trong m gam hỗn hợp X là

- A. 0,015. B. 0,010. C. 0,020. D. 0,005.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 23: Đốt cháy hoàn toàn 7,6 gam hỗn hợp gồm một axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở và một ancol đơn chức (có số nguyên tử cacbon trong phân tử khác nhau) thu được 0,3 mol CO_2 và 0,4 mol H_2O . Thực hiện phản ứng este hóa 7,6 gam hỗn hợp trên với hiệu suất 80% thu được m gam este. Giá trị của m là

- A. 4,08. B. 6,12. C. 8,16. D. 2,04.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2012)

Câu 24: Đốt cháy hoàn toàn m gam chất béo X (chứa triglixerit của axit stearic, axit panmitic và các axit béo tự do đó). Sau phản ứng thu được 13,44 lít CO_2 (đktc) và 10,44 gam nước. Xà phòng hoá m gam X ($\text{H} = 90\%$) thì thu được khối lượng glixerol là:

- A. 2,484 gam. B. 0,828 gam. C. 1,656 gam. D. 0,92 gam.

(Đề thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012)

Câu 25: Dipeptit mạch hở X và tripeptit mạch hở Y đều được tạo nên từ một amino axit (no, mạch hở, trong phân tử chứa một nhóm $-NH_2$ và một nhóm $-COOH$). Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol Y, thu được tổng khối lượng CO_2 và H_2O bằng 54,9 gam. Đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol X, sản phẩm thu được cho lội từ từ qua nước vôi trong dư, tạo ra m gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 120.   B. 60.   C. 30.   D. 45.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 26: Tripeptit mạch hở X và tetrapeptit mạch hở Y đều được tạo ra từ một amino axit no, mạch hở có 1 nhóm $-COOH$ và 1 nhóm $-NH_2$. Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol X thu được sản phẩm gồm CO_2 , H_2O , N_2 trong đó tổng khối lượng CO_2 , H_2O là 36,3 gam. Nếu đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol Y thì cần số mol O_2 là:

- A. 1,875.   B. 1,8.   C. 2,8.   D. 3,375.

(Đề thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011)

Câu 27: Đốt cháy hoàn toàn 1 lít hỗn hợp khí gồm C_2H_2 và hidrocarbon X sinh ra 2 lít khí CO_2 và 2 lít H_2O (các thể tích khí và hơi đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Công thức phân tử của X:

- A. C_2H_6 B. C_4H_{10} C. CH_4 D. C_3H_8

(Đề thi tuyển sinh đại học khối B – năm 2008)

Câu 28: Đốt cháy hoàn toàn 20 ml hỗn hợp X gồm C_3H_6 , CH_4 , CO (thể tích CO gấp 2 lần thể tích CH_4), thu được 24 ml CO_2 (các thể tích khí đo ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất). Tỉ khối của X so với khí hidro là:

- A. 12,9   B. 25,8   C. 22,2   D. 11,1

(Đề thi tuyển sinh cao đẳng khối A, B – năm 2008)

Câu 29: Đốt cháy hoàn toàn một thể tích khí thiên nhiên gồm metan, etan, propan bằng oxi không khí (trong không khí, oxi chiếm 20% thể tích), thu được 7,84 lít khí CO_2 (ở đktc) và 9,9 gam nước. Thể tích không khí (ở đktc) nhỏ nhất cần dùng để đốt cháy hoàn toàn lượng khí thiên nhiên trên:

- A. 70,0 lít   B. 78,4 lít   C. 84 lít   D. 56,0 lít.

(Đề thi tuyển sinh cao đẳng khối A, B – năm 2007)

Câu 30: Hỗn hợp X gồm 1 ankan và 1 anken. Cho X tác dụng với 4,704 lít H_2 (đktc) cho đến phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp Y gồm 2 khí trong đó có H_2 dư và 1 hidrocarbon. Đốt cháy hoàn toàn Y rồi cho sản phẩm vào nước vôi trong dư thấy khối lượng bình đựng nước vôi trong tăng 16,2 gam và có 18 gam kết tủa tạo thành. Công thức của 2 hidrocarbon là:

- A. C_2H_6 và C_2H_4 .   B. C_2H_6 và C_3H_6 .
C. C_4H_{10} và C_4H_8 .   D. C_5H_{10} và C_5H_{12} .

Câu 31: Hỗn hợp M gồm một anken và hai amin no, đơn chức, mạch hở X và Y là đồng đẳng kế tiếp nhau ($M_X < M_Y$). Đốt cháy hoàn toàn một lượng M cần dùng vừa đủ 0,225 mol O_2 , thu được H_2O , N_2 và 0,12 mol CO_2 . Công thức phân tử của Y là:

- A. C_3H_9N .   B. C_2H_7N .   C. C_4H_{11N} .   D. CH_5N .

Câu 32: Hỗn hợp M gồm 4 chất hữu cơ X, Y, Z, T có khối lượng phân tử tăng dần. Đốt cháy hoàn toàn 0,5 mol hỗn hợp M chỉ thu được 12,6 gam H_2O và 11,2 lít CO_2 (đktc). Mặt khác 0,75 mol hỗn hợp M thực hiện phản ứng tráng bạc thì thu được 97,2 gam Ag. Phần trăm số mol của T trong hỗn hợp M là :

A.30%   B.50%   C.25%   D. 40%

Câu 33: Đốt cháy hoàn toàn 10,33 gam hỗn hợp X gồm axit acrylic, axit adipic, axit propanoic và ancol etylic (trong đó số mol axit acrylic bằng số mol axit propanoic) thu được hỗn hợp khí và hơi Y. Dẫn Y vào 3,5 lít dung dịch Ca(OH)_2 0,1M thu được 27 gam kết tủa và nước lọc Z. Đun nóng nước lọc Z lại thu được kết tủa. Giá trị **gần nhất** của phần trăm khối lượng của ancol etylic trong hỗn hợp ban đầu:

A.25%   B.30%   C.20%   D. 23%

Câu 34: Đốt cháy hoàn toàn x gam hỗn hợp gồm hai anđehit no, mạch hở, hai chức, thu được V lít khí CO_2 (đktc) và y gam H_2O . Biểu thức liên hệ giữa các giá trị x, y và V là :

$$\text{A. } V = \frac{28}{165} (3x + 5y).$$

$$\text{B. } V = \frac{28}{165} (3x - 5y).$$

$$\text{C. } V = \frac{28}{55} (3x - 5y).$$

$$\text{D. } V = \frac{28}{55} (3x + 5y).$$

Câu 35: X, Y là hai anđehit đều no, mạch hở. Đốt cháy 0,5 mol hỗn hợp E chứa X, Y cần dùng 15,12 lít O_2 (đktc) thu được 9,0 gam nước. Mặt khác hidro hóa hoàn toàn 0,5 mol E thu được hỗn hợp F. Đốt cháy hoàn toàn F bằng lượng oxi vừa đủ, sản phẩm cháy dẫn qua bình đựng Ca(OH)_2 dư thấy khối lượng bình tăng m gam. Giá trị m là :

A. 46,60 gam.   B. 61,7 gam   C. 37,4 gam   D. 54,05 gam.

Câu 36: Đốt cháy m gam hỗn hợp X gồm etyl axetat, axit acrylic và anđehit axetic rồi cho toàn bộ sản phẩm cháy hấp thụ hết vào bình đựng nước vôi trong dư thu được 45 gam kết tủa và khối lượng bình nước vôi trong tăng 27 gam. Số mol axit acrylic có trong m gam hỗn hợp X là

A. 0,150.   B. 0,100.   C. 0,025.   D. 0,050.

Câu 37: Đốt cháy một hỗn hợp gồm 2 hidrocarbon A, B (có M hơn kém nhau 28 g/mol) thì thu được 0,3 mol CO_2 và 0,5 mol H_2O . Tìm CTPT của 2 hidrocarbon trên.

A. CH_4 và C_3H_8

B. CH_4 và C_2H_5

C. C_2H_5 và C_4H_{10}

D. CH_4 và C_4H_{10}

Câu 38: Đốt cháy 19,2 gam hỗn hợp 2 ankan A, B ($M_B > M_A$) kế tiếp thì thu được V lít CO_2 (0°C, 2 atm). Cho V lít CO_2 trên qua dung dịch Ca(OH)_2 thì thu được 30 gam kết tủa. Nếu tiếp tục cho dung dịch Ca(OH)_2 vào đến dư thì thu được thêm 100 gam kết tủa nữa. Tính giá trị **gần nhất** của thành phần phần trăm (%) của ankan có khối lượng phân tử nhỏ hơn.

A.35%

B. 31%

C. 25%

D.50%

Câu 39: Đốt cháy hoàn toàn 11,25 gam hỗn hợp X gồm 2 amin no, đơn chức, mạch hở (trong phân tử có số C nhỏ hơn 3) bằng lượng không khí (chứa 20% thể tích O_2 còn lại là N_2) vừa đủ thì thu được CO_2 , H_2O và 3,875 mol N_2 . Có bao nhiêu cặp trong hỗn hợp X thỏa mãn điều kiện đề bài ?

A. 3

B. 6

C. 4

D. 5

Câu 40: Một hỗn hợp X gồm ankan A và anken B được chia thành 2 phần:

+ Phần 1 có thể tích 11,2 lít đem trộn với 6,72 lít H₂ và một ít bột Ni trong một khí kế rồi đun nóng đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy hỗn hợp khí sau cùng có thể tích giảm 25% so với ban đầu.

+ Phần 2 nặng 80 gam, đem đốt cháy hoàn toàn thì tạo được 242 gam CO₂. Xác định A và B.

A. C₂H₆ và C₄H₈.

B. C₂H₆ và C₃H₆.

C. CH₄ và C₃H₆.

D. CH₄ và C₄H₈.

Câu 41: Hỗn hợp X gồm C₃H₈, C₂H₄(OH)₂ và một số ancol no, đơn chức, mạch hở (trong đó C₃H₈ và C₂H₄(OH)₂ có số mol bằng nhau). Đốt cháy hoàn toàn 5,444 gam X bằng một lượng O₂ vừa đủ rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch Ba(OH)₂ dư thấy khối lượng bình tăng lên 16,58 gam và xuất hiện m gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. 42,158.

B. 43,931

C. 47,477

D. 45,704.

Câu 42: Đốt cháy hoàn toàn m hỗn hợp X gồm các chất sau: HCHO, CH₃COOH, glucozơ, HCOOCH₃, OHC – CH₂OH, H₃COOC – CH₂OH, fructozơ, saccarozơ bằng một lượng vừa đủ là 3,36 lít O₂ (đktc), sau phản ứng thu được 3,6 gam H₂O. Tìm giá trị của m.

A. 5,4 gam

B. 8,1 gam

C. 9 gam

D. 4,5 gam

Câu 43: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X chứa hỗn hợp các triglixerit tạo bởi từ cả 3 axit panmitic, oleic, linoleic thu được 24,2 gam CO₂ và 9 gam H₂O. Nếu xà phòng hóa hoàn toàn 2m gam hỗn hợp X bằng dung dịch KOH vừa đủ sẽ thu được bao nhiêu gam xà phòng ?

A. 11,90.

B. 18,64.

C. 21,40.

D. 19,60.

Câu 44: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp các axit thuộc dãy đồng đẳng axit acrylic rồi cho toàn bộ sản phẩm cháy hấp thụ hết vào 350 ml dung dịch Ca(OH)₂ 1M thấy có 10 gam kết tủa xuất hiện và khối lượng dung dịch sau phản ứng tăng 25,4 gam so với khối lượng dung dịch ban đầu. Giá trị của m là

A. 9,80.

B. 11,40.

C. 15,0.

D. 20,8.

Câu 45: X, Y là hai hợp chất hữu cơ đơn chức. Nếu đốt cháy X, Y với số mol bằng nhau hoặc khối lượng bằng nhau thì đều thu được CO₂ có tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3 và hơi nước có tỉ lệ mol tương ứng là 1 : 2. Hỗn hợp X, Y có phản ứng tráng bạc. Có bao nhiêu cặp chất X, Y thỏa mãn điều kiện trên?

A. 3.

B. 2.

C. 1.

D. 4

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01.D	02. C	03. A	04. C	05. B	06. A	07. C	08. B	09. D	10. D
11.C	12. A	13. A	14. C	15. C	16. C	17. A	18. B	19. C	20. A
21.C	22. A	23. A	24. B	25. A	26. B	27. A	28. A	29. A	30. A
31.B	32. A	33. D	34. A	35. B	36. D	37. A	38. B	39. D	40. D
41.D	42. A	43. B	44. B	45. A					

BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Ta có:

$$n_{C_nH_{2n+2}} = n_{H_2O} - n_{CO_2}$$

$$\Leftrightarrow 0,35 = n_{H_2O} - 0,75 \Rightarrow n_{H_2O} = 1,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{H_2O} = 1,1 \cdot 18 = \boxed{19,8 \text{ gam}}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Dễ thấy khối lượng bình 1 tăng là khối lượng của H_2O , kết tủa tạo ra ở bình 2 là kết tủa $BaCO_3$.

Do X là hỗn hợp 2 ankan nên ta có:

$$n_{C_nH_{2n+2}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} \Rightarrow n_{CO_2} = 0,35 - 0,1 = 0,25 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{BaCO_3} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = \boxed{49,25 \text{ gam}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Công thức phân tử của các chất trong hỗn hợp X là C_4H_{10} , C_4H_8 , C_5H_{10} , C_6H_{12} .

Ta có:

$$(0-1)n_{C_4H_{10}} + (1-1)n_{(C_4H_8, C_5H_{10}, C_6H_{12})} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,025 \Rightarrow n_{C_4H_{10}} = 0,025 \text{ mol}$$

Tổng khối lượng của các chất trong hỗn hợp X là:

$$m_X = m_C + m_H = 0,375 \cdot 12 + 0,42 = 5,3 \text{ gam}$$

$$\text{Phần trăm khối lượng butan trong X là: } \%m_{C_4H_{10}} = \frac{0,025 \cdot 58}{5,3} \cdot 100\% = \boxed{27,36\%}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{C_nH_{2n+2}} : n_{C_mH_{2m}} = 2 : 3 \\ n_{C_nH_{2n+2}} + n_{C_mH_{2m}} = 0,15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{C_nH_{2n+2}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{C_mH_{2m}} = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 12n_C + n_H = 21,4 \cdot 2 \cdot 0,15 = 6,42 \\ \xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} n_{H_2O} - n_{CO_2} = n_{C_nH_{2n+2}} = 0,06 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12n_{CO_2} + 2n_{H_2O} = 6,42 \\ n_{H_2O} - n_{CO_2} = n_{C_nH_{2n+2}} = 0,06 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{H_2O} + 12n_{CO_2} = 6,42 \\ n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,06 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{H_2O} = 0,51 \\ n_{CO_2} = 0,45 \end{cases} \Rightarrow \boxed{V_{CO_2} = 10,08 \text{ lít}}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{H_2O} = \frac{7,2}{18} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{H_2O} > n_{CO_2} \Rightarrow X \text{ là ankan}$$

$$\text{Số C của ankan: } C = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,3}{0,4 - 0,1} = 3 \Rightarrow \text{Ankan là } \text{C}_3\text{H}_8.$$

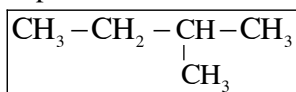
Câu 6:

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy X, thu được số mol H₂O lớn hơn số mol CO₂, nên X là ankan C_nH_{2n+2}.
Số C trong phân tử X là:

$$n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,11}{0,132 - 0,11} = 5 \Rightarrow \text{X là } \text{C}_5\text{H}_{12}$$

X phản ứng với Cl₂ tạo ra 4 sản phẩm monoclo nên X là 2 – metylbutan:

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, khi đốt cháy X, ta có: $m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 23$ (1)

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có: $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{40}{100} = 0,4$ (2)

Từ (1) và (2), suy ra: $n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{23 - 0,4 \cdot 44}{18} = 0,3$ mol

Vì X là ankin nên $n_X = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \Rightarrow C_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,4}{0,1} = 4 \Rightarrow \text{X là } \boxed{\text{C}_4\text{H}_6}$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,25$ mol

Khối lượng dung dịch giảm 7,7 gam nên suy ra:

$$m_{\text{CaCO}_3} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) = \Delta m_{\text{dd giảm}}$$

$$\Leftrightarrow 25 - (0,25 \cdot 44 + m_{\text{H}_2\text{O}}) = 7,7 \Rightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 6,3 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,35 \text{ mol}$$

Hỗn hợp X gồm hai chất đồng đẳng, đốt cháy X cho $n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2}$, chứng tỏ X gồm hai ankan.

Đặt công thức phân tử trung bình của hai ankan trong X là: C_nH_{2n+2}.

Số nguyên tử cacbon trung bình của hai ankan là: $\bar{n} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = 2,5$

Căn cứ vào các phương án ta thấy hai ankan là $\boxed{\text{C}_2\text{H}_6}$ và $\boxed{\text{C}_3\text{H}_8}$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Đốt cháy một số mol như nhau của 3 hidrocarbon K, L, M ta thu được lượng CO₂ như nhau, chứng tỏ K, L, M có cùng số nguyên tử C.

Khi đốt cháy M thu được $\frac{n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{CO}_2}} = 1,5 = \frac{1,5}{1} > 1$ nên M là ankan $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$.

Số nguyên tử C của M là:

$$n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2}} = \frac{1}{1,5 - 1} = 2 \Rightarrow \text{M là } \text{C}_2\text{H}_6.$$

K, L có cùng số nguyên tử C với M nên đều có hai nguyên tử C.

Suy ra K, L, M lần là $\boxed{\text{C}_2\text{H}_2, \text{C}_2\text{H}_4, \text{C}_2\text{H}_6}$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết thì X là neopentan hoặc xiclopentan.

$$n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,12 - 0,11 = 0,01 \neq 0,02.$$

Suy ra X là xiclopentan (C_5H_{10}), còn Y là ankan $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ với số mol là 0,01 mol.

Số C trong ankan là: $n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}}} = \frac{0,11 - 0,02 \cdot 5}{0,01} = 1 \Rightarrow \boxed{\text{Y là } \text{CH}_4}$

Câu 11: Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 3 ancol đơn chức, thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,98}{18} = 0,11 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = \frac{3,52}{44} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow \text{X gồm ba ancol no, đơn chức}$$

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,11 - 0,08 = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O trong ancol}} = n_{\text{ancol}} = 0,03 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ancol}} = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} = 0,08 \cdot 12 + 0,11 \cdot 2 + 0,03 \cdot 16 = \boxed{1,66 \text{ gam}}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 3 ancol thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{9,9}{18} = 0,55 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \text{X là các ancol no}$$

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,55 - 0,3 = 0,25 \text{ mol}$$

Số nguyên tử cacbon trung bình của ancol là: $\bar{n} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,3}{0,25} = 1,2$

Suy ra phải có 1 ancol có 1 C. Vậy X là các ancol no, đơn chức.

Trong phản ứng ete hóa, theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$2n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}}}{2} = \frac{0,25}{2} = 0,125 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Rightarrow m_{\text{ete}} = m_{\text{ancol}} + m_{\text{ancol}} = 0,25(14 \cdot 1,2 + 18) - 0,125 \cdot 18 = \boxed{6,45 \text{ gam}}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hỗn hợp X gồm 3 ancol thu được:

$$n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{9,9}{18} = 0,55 \text{ mol} > n_{\text{CO}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \text{X là các ancol no}$$

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,55 - 0,3 = 0,25 \text{ mol}$$

Số nguyên tử cacbon trung bình của ancol là: $\bar{n} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,3}{0,25} = 1,2$.

Suy ra phải có 1 ancol có 1 Cacbon. Vậy X là các ancol no, đơn chức.

Số mol ancol trong 10,44 gam là: $n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} = \frac{10,44}{14,1,2 + 18} = 0,3 \text{ mol}$

Trong phản ứng ete hóa, theo bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$2n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}}}{2} = \frac{0,3}{2} = 0,15 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow m_{\text{ete}} = m_{\text{ancol}} - m_{\text{H}_2\text{O}} = 10,44 - 0,15 \cdot 18 = \boxed{7,74 \text{ gam}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{O}_2} = \frac{3,976}{22,4} = 0,1775 \text{ mol} \\ n_{\text{CO}_2} = \frac{6,38}{44} = 0,145 \text{ mol} \end{array} \right.$

Vì hỗn hợp X là hai este no, đơn chức, mạch hở nên trong phân tử chỉ có 1 liên kết π ở chức este. Khi đốt cháy X cho $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,145 \text{ mol}$

Trong phản ứng đốt cháy X, áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{este}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{este}} = \frac{2 \cdot 0,145 + 0,145 - 2 \cdot 0,1775}{2} = 0,04 \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{este}}} = 3,625$$

X tác dụng với dung dịch NaOH, thu được một muối và hai ancol là đồng đẳng kế tiếp, chứng tỏ hai este trong X hơn kém nhau 1 nguyên tử C.

Vậy số $\bar{C}_X = 3,625$ thì X là $\boxed{\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2 \text{ và } \text{C}_4\text{H}_8\text{O}_2}$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = \frac{6,6}{44} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = \frac{5,6}{32} = 0,175 \text{ mol} \end{array} \right.$

Số nguyên tử C trong X là: $\text{Số } C_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,15}{0,05} = 3$

Vì X là ancol no, mạch hở nên ta có:

$$n_X = n_{H_2O} - n_{CO_2} \Leftrightarrow 0,05 = n_{H_2O} - 0,15 \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,2 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$O_X \cdot n_X + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow O_X \cdot 0,05 + 2 \cdot 0,175 = 2 \cdot 0,15 + 0,2 \Rightarrow O_X = 3$$

Vậy công thức phân tử của X là $C_3H_8O_3$ hay $C_3H_5(OH)_3$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Sản phẩm cháy hấp thụ vào nước vôi trong dư thấy khối lượng dung dịch giảm, chứng tỏ lượng kết tủa tạo thành nhiều hơn lượng CO_2 và H_2O . Ta có:

$$\Delta m_{\text{dd giảm}} = m_{CaCO_3} - (m_{CO_2} + m_{H_2O})$$

$$\Leftrightarrow 6,88 = 20 + (m_{CO_2} + m_{H_2O}) \Rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 13,12 \text{ gam}$$

$$\text{Mặt khác, } n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{20}{100} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{H_2O} = \frac{13,12 - 0,2 \cdot 44}{18} = 0,24 \text{ mol}$$

Do $n_{H_2O} > n_{CO_2} \Rightarrow$ Ete tạo bởi X, Y là ete no.

$$\text{Ta có: } n_{\text{ete}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,04 \Rightarrow C_{\text{ete}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{ete}}} = \frac{0,2}{0,04} = 5 \quad (1)$$

Vì Y là ancol có mạch nhánh nên số C trong Y phải từ 4 trở lên (2).

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} \text{Y có 4C: } CH_3(CH_3)CHCH_2OH \\ \text{X có 1C: } CH_3OH \Rightarrow \boxed{M = 32 \text{ g/mol}} \end{cases}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

$$\text{Theo giả thiết: } \begin{cases} n_{H_2O} = \frac{12,6}{18} = 0,7 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \text{ mol} \end{cases}$$

Vì X là hỗn hợp ancol no, đa chức, mạch hở nên:

$$\Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,5}{0,2} = 2,5$$

$\Rightarrow$ Phải có một ancol là $C_2H_4(OH)_2$.

Vậy hai ancol đều có hai chức (vì chúng có cùng số nhóm - OH).

Áp dụng bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{\text{ancol}} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 2 \cdot 0,2 + 2n_{O_2} = 2 \cdot 0,5 + 0,7 \Rightarrow n_{O_2} = 0,65 \text{ mol} \Rightarrow V_{O_2} = 0,65 \cdot 22,4 = \boxed{14,56 \text{ lít}}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Đốt cháy X thu được $n_{H_2O} = 1,05 \text{ mol} > n_{CO_2} = 0,9 \text{ mol}$, chứng tỏ X gồm hai ancol no. Đặt công thức chung của X là $C_nH_{2n}(OH)_2$.

$$\Rightarrow n_{C_nH_{2n}(OH)_2} = n_{H_2O} = 1,05 \text{ mol} > n_{CO_2} = 0,9 \text{ mol} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow n_{-OH \text{ trong } X} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{C_nH_{2n}(OH)_2} = m_C + m_H + m_O = 0,9.12 + 1,05.2 + 0,3.16 = 17,7 \text{ gam.}$$

Cho X phản ứng với Na thì:

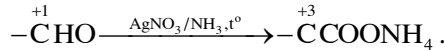
$$m_{C_nH_{2n}(ONa)_2} = m_{C_nH_{2n}(OH)_2} + m_{\text{ta\`ang}} = 17,7 + 0,3.22 = \boxed{24,3 \text{ gam}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Ta có:
$$\begin{cases} (k-1)n_X = n_{CO_2} - n_{H_2O} \\ b = a + c \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (k-1)a = b - c \quad (1) \\ b - c = a \quad (2) \end{cases} \xrightarrow{\text{thay (2) vào (1)}} k = 2$$

Mặt khác, trong phản ứng tráng gương, một phân tử X chỉ cho hai electron, chứng tỏ X chỉ có một nhóm –CHO:

Vì X có k = 2 và có 1 nhóm –CH = O nên còn 1 liên kết π nằm ở gốc hidrocarbon C = C.

Vậy X là anđehit không no, có một nối đôi C = C, đơn chức.

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hợp chất hữu cơ chứa C, H, O thì

$$(k-1)n_{\text{h\`op chất hữu cơ}} = n_{CO_2} - n_{H_2O}$$

Mặt khác, theo giả thiết: $n_X = n_{CO_2} - n_{H_2O}$, suy ra $k-1=1 \Rightarrow k=2$ (k là độ bất bão hòa của phân tử).

Do mỗi chức –CH = O có 1 liên kết π và k = 2, nên phân tử X là anđehit không no, có một liên kết C = C, đơn chức (1) hoặc X là anđehit no, hai chức (2).

Nếu xảy ra trường hợp (1) thì:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_X = n_{-CHO} \\ 2n_{-CHO} = n_{Ag} \end{cases} \Rightarrow n_X = n_{-CHO} = \frac{1}{2} n_{Ag} = \frac{1}{2} \cdot \frac{69,2}{108} = 0,32 \Rightarrow M_X = \frac{11,52}{0,32} = 36 \text{ (loại)}$$

Nếu xảy ra trường hợp (2) thì:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_X = n_{-CHO} \\ 2n_{-CHO} = n_{Ag} \end{cases} \Leftrightarrow n_X = \frac{1}{4} n_{Ag} = \frac{1}{4} \cdot \frac{69,2}{108} = 0,16 \text{ mol} \Leftrightarrow M_X = \frac{11,52}{0,16} = 72 \text{ g / mol}$$

$$\Rightarrow \boxed{X \text{ là } OHC - CH_2 - CHO}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Khi đốt cháy hai ancol đơn chức X và Y thu được:

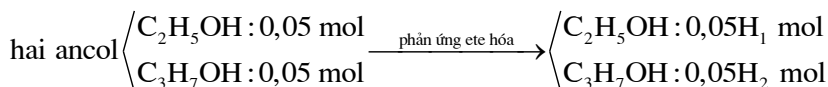
$$n_{H_2O} = \frac{6,3}{18} = 0,35 \text{ mol} > n_{CO_2} = \frac{5,6}{22,4} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow X \text{ là ancol no, đơn chức} \xrightarrow{\text{đặt CTPT}} C_nH_{2n+1}OH$$

$$n_{C_nH_{2n+1}OH} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,35 - 0,25 = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \bar{n} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}}} = \frac{0,25}{0,1} = 2,5 \Rightarrow \text{hai ancol} \begin{cases} \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : x \text{ mol} \\ \text{C}_3\text{H}_7\text{OH} : y \text{ mol} \end{cases}$$

Vì $\bar{n} = 2,5$ là trung bình cộng của 2 và 3 nên $n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} = \frac{0,1}{2} = 0,05 \text{ mol}$

Ta luôn có : $n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{ete}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 0,05\text{H}_1 + 0,05\text{H}_2 = 0,015 \text{ (1)}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 46.0,05\text{H}_1 + 60.0,05\text{H}_2 = 1,25 + 0,015.18 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \boxed{\text{H}_1 = 40\%} \text{ và } \boxed{\text{H}_2 = 20\%}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Axit panmitic ($\text{C}_{15}\text{H}_{31}\text{COOH}$), axit stearic ($\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}$) trong phân tử đều có 1 liên kết π ($k = 1$). Axit linoleic ($\text{C}_{17}\text{H}_{31}\text{COOH}$) có 3 liên kết π ($k = 3$).

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$, ta có:

$$(1-1)n_{(\text{C}_{17}\text{H}_{33}\text{COOH}, \text{C}_{15}\text{H}_{31}\text{COOH})} + (3-1)n_{\text{C}_{17}\text{H}_{31}\text{COOH}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{C}_{17}\text{H}_{31}\text{COOH}} = \frac{0,68 - 0,65}{2} = \boxed{0,015 \text{ mol}}$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Công thức phân tử của axit cacboxylic no, đơn chức là $\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2$ ($k = 1$).

Công thức phân tử của ancol no, đơn chức $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}$ ($k = 0$).

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$, ta có:

$$(0-1)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}} + (1-1)n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}} = \frac{0,3 - 0,4}{-1} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{\text{O/axit và ancol}} = \frac{7,6 - 0,3.12 - 0,4.2}{16} = 0,2 \Rightarrow n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2} = \frac{0,2 - 0,1}{2} = 0,05 \text{ mol}$$

Trong phản ứng đốt cháy, áp dụng bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{C/axit}} + n_{\text{C/ancol}} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 0,05m + 0,1n = 0,3 \Rightarrow \begin{cases} n = 1 \\ m = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{ancol là } \text{CH}_4\text{O} \\ \text{axit là } \text{C}_4\text{H}_8\text{O}_2 \end{cases}$$

Vì $n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}} = 0,1 \text{ mol} > n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}\text{O}_2} = 0,05 \text{ mol}$ nên hiệu suất phản ứng tính theo axit.

$$\text{Trong phản ứng este hóa, ta có: } \begin{cases} n_{\text{axit}} = n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,05.80\% = 0,04 \\ m_{\text{axit}} + m_{\text{ancol}} = m_{\text{este}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{este}} = m_{\text{axit}} + m_{\text{ancol}} - m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,04.88 + 0,04.32 - 0,04.18 = \boxed{4,08 \text{ gam}}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Đối với axit stearic, axit panmitic là các axit béo no, đơn chức nên $k = 1$. Đối với triglixerit của axit stearic và axit panmitic (este của glixerol với các axit stearic và axit panmitic) thì $k = 3$.

Sử dụng công thức $(k-1)n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$, ta có:

$$(1-1)n_{\text{axit béo}} + (3-1)n_{\text{triglixerit}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow n_{\text{triglixerit}} = \frac{0,6 - 0,58}{2} = 0,01 \text{ mol}$$

Trong phản ứng xà phòng hóa, ta có:

$$n_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = n_{\text{triglixerit phản ứng}} = 0,01 \cdot \frac{90}{100} = 0,009 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = 0,009 \cdot 92 = \boxed{0,828 \text{ gam}}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Amino axit no mạch hở, có một nhóm $-\text{COOH}$ và một nhóm $-\text{NH}_2$ có công thức chung là $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}$.

+ X là dipeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 1 nhóm peptit và còn 1 nhóm chức $-\text{COOH}$ nên $k = 2$ và có 2 nguyên tử N ($t = 2$).

+ Y là tripeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 2 nhóm peptit còn 1 nhóm chức $-\text{COOH}$ nên $k = 3$ và có 3 nguyên tử N ($t = 3$).

$$\text{Khi đốt cháy Y: } \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 54,9 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k-1-0,5t)n_Y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 54,9 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (3-1-0,5 \cdot 3) \cdot 0,1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,9 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,85 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \text{Số } C_Y = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_Y} = 9 \Rightarrow \text{Số } C_{\text{amino axit}} = \frac{9}{3} = 3$$

Như vậy, amino axit có 3 nguyên tử C, X là dipeptit nên số nguyên tử C trong X là $3 \cdot 2 = 6$.

Khi đốt cháy X, theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong X}} = 6n_X = 0,12 \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,12 \cdot 100 = \boxed{120 \text{ gam}}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Amino axit no mạch hở, có một nhóm $-\text{COOH}$ và một nhóm $-\text{NH}_2$ có công thức chung là $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}$.

+ X là tripeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 2 nhóm peptit $-\text{CONH}-$ và còn 1 nhóm $-\text{COOH}$ nên $k = 3$ và có 3 nguyên tử N ($t = 3$).

+ Y là tetrapeptit tạo ra từ amino axit trên, phân tử có 3 nhóm peptit $-\text{CONH}-$ còn 1 nhóm $-\text{COOH}$ nên $k = 4$ và có 4 nguyên tử N ($t = 4$).

$$\text{Khi đốt cháy X: } \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 36,3 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k-1-0,5t)n_X \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 36,3 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (3-1-0,5 \cdot 3) \cdot 0,1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,55 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \text{Số } C_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = 6 \Rightarrow \text{Số } C_{\text{amino axit}} = \frac{6}{3} = 2$$

Như vậy amino axit có 2 nguyên tử C, Y là tetrapeptit nên số nguyên tử C trong Y là $2.4 = 8$.

Khi đốt cháy 0,2 mol Y, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong Y}} = 8n_Y = 1,6 \\ n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k - 1 - 0,5t).n_Y \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong Y}} = 8n_Y = 1,6 \\ 1,6 - n_{\text{H}_2\text{O}} = (4 - 1 - 0,5.4).0,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 1,6 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,4 \text{ mol} \end{cases}$$

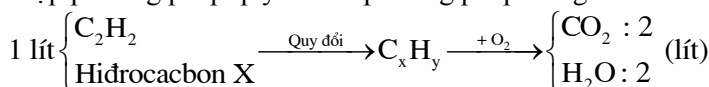
Áp dụng bảo toàn nguyên tố O trong phản ứng đốt cháy Y, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT O}} \begin{cases} n_{\text{O (trong Y)}} = 5n_Y = 1 \\ n_{\text{O (trong Y)}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O (trong Y)}} = 5n_Y = 1 \\ 1 + 2n_{\text{O}_2} = 2.1,6 + 1,4 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = \boxed{1,8 \text{ mol}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Kết hợp phương pháp quy đổi và phương pháp trung bình:

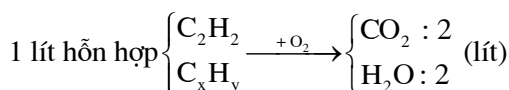

$$\text{Số } \bar{C} / \text{hỗn hợp} = \frac{V_{\text{CO}_2}}{V_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{2}{1} = 2 \Rightarrow \text{X có 2 nguyên tử Cacbon.}$$

$$\text{Số } \bar{H} / \text{hỗn hợp} = \frac{2.V_{\text{H}_2\text{O}}}{V_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{2.2}{1} = 4 \Rightarrow \text{Số } H_{/C_2H_2} = 2 < 4 < \text{Số } H_{/X}$$

$\Rightarrow$ Chỉ có $y = 6$ ứng với hiđrocacbon X $\Rightarrow \boxed{\text{X: C}_2\text{H}_6} \Rightarrow$ Đáp án A.

Cách 2:

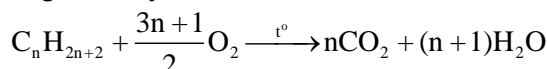
- Nhận xét: Khi đốt cháy C_2H_2 (ankin) luôn cho:

$$n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}} \text{ và } n_{\text{ankin}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$$

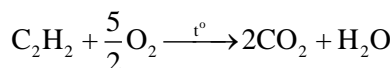
- Mà khi đốt cháy hỗn hợp khí gồm ankin C_2H_2 và hiđrocacbon C_xH_y thu được

$$V_{\text{CO}_2} = V_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \begin{cases} \text{X là ankan} \\ n_X = n_{\text{C}_2\text{H}_2} \end{cases}$$

Phương trình phản ứng đốt cháy

$$0,5 \quad \longrightarrow \quad 0,5.n \text{ (lít)}$$

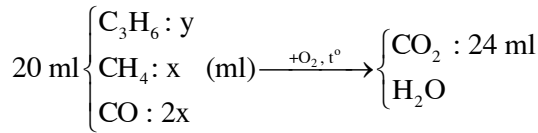

$$0,5 \quad \longrightarrow \quad 1 \quad \text{(lít)}$$

$$\Rightarrow (0,5n+1) = 2 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \boxed{\text{X là } C_2H_6}$$

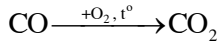
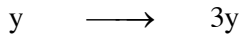
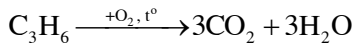
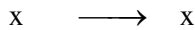
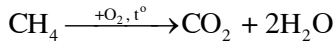
Câu 28:

Hướng dẫn giải

✧ **Cách 1:**

- Phương trình phản ứng đốt cháy:

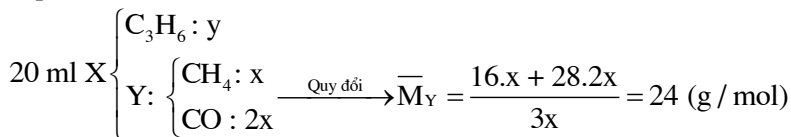

$$\Rightarrow \begin{cases} x + 2x + y = 20 \\ x + 3y + 2x = 24 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 6 \\ y = 2 \end{cases} \text{ (ml)}$$

$$\left(\begin{array}{l} \text{Hoặc dùng phương pháp trung bình:} \\ \text{Số } \bar{C}_{/x} = \frac{n_{CO_2}}{n_x} = \frac{24}{20} = 1,2 \Rightarrow \begin{cases} \frac{1.x + 1.2x + 3.y}{20} = 1,2 \\ x + y = 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 6 \\ y = 2 \end{cases} \text{ (ml)} \end{array} \right)$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{\text{hỗn hợp X}} = \frac{16.6 + 42.2 + 28.2.6}{20} = 25,8 \Rightarrow \boxed{d_{\text{hỗn hợp X}/H_2} = \frac{\bar{M}_{\text{hỗn hợp X}}}{2} = 12,9}$$

✧ **Cách 2:** Sử dụng phương pháp khoảng biến thiên kết hợp với phương pháp quy đổi hỗn hợp:

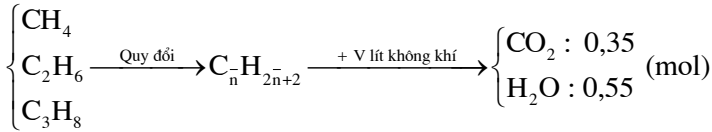

$$\text{Ta có: } \frac{24.(\overbrace{y+3x}^{20})}{20} < \bar{M}_{\text{hỗn hợp X}} = \frac{42.y + 24.3x}{20} < \frac{42.(\overbrace{y+3x}^{20})}{20}$$

$$\Leftrightarrow 24 < \bar{M}_{\text{hỗn hợp X}} < 42 \Rightarrow \boxed{12 < d_{\text{hỗn hợp X}/H_2} < 21}$$

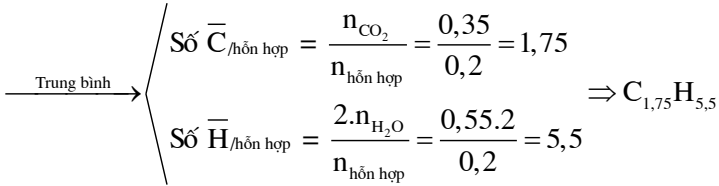
Câu 29:

Hướng dẫn giải

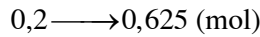
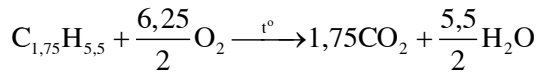

Cách 1: Sử dụng phương pháp trung bình

Ta có: $n_{\text{ankan}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,55 - 0,35 = 0,2 \text{ (mol)}$

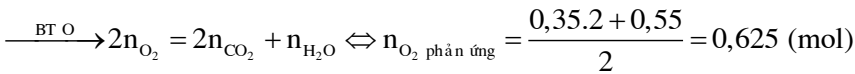
- Phương trình phản ứng đốt cháy:

$$\Rightarrow V_{\text{O}_2} = 0,625 \cdot 22,4 = 14 \text{ lít} \Rightarrow V_{\text{không khí}} = 14 \cdot 5 = 70 \text{ lít}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố

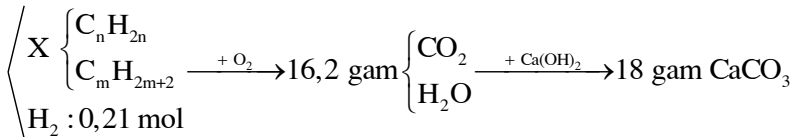
- Hỗn hợp CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 là hidrocarbon, khi đốt cháy 1 hidrocarbon ta luôn có:

$$\Rightarrow V_{\text{O}_2} = 0,625 \cdot 22,4 = 14 \text{ lít} \Rightarrow V_{\text{không khí}} = 14 \cdot 5 = 70 \text{ lít}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

- Nhận xét: Hỗn hợp Y chỉ có 1 hidrocarbon nên số nguyên tử cacbon trong anken và ankan là bằng nhau.

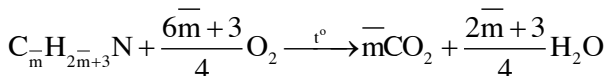
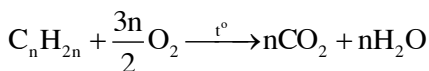
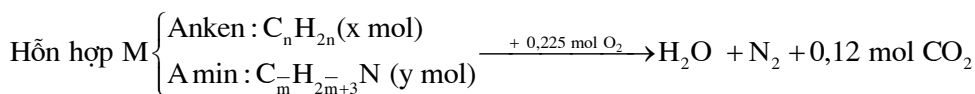
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{tăng}} = 16,28 = 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \\ n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,18 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,46 \\ n_{\text{CO}_2} = 0,18 \end{array} \right. \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}/\text{X}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{H}_2} = 0,25 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{C}_m\text{H}_{2m+2}} = n_{\text{H}_2\text{O}/\text{X}} - n_{\text{CO}_2} = 0,07 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n = m = \frac{n_{\text{CO}_2}}{0,07 + n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}}} < \frac{n_{\text{CO}_2}}{0,07} \approx 2,5 \\ \text{Trong X có chất là anken} \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{\text{C}_2\text{H}_4 \text{ và } \text{C}_2\text{H}_6}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Đốt anken ta được } \frac{n_{O_2}}{n_{CO_2}} = 1,5 \\ 1,5n_{CO_2} < n_{O_2} \end{array} \right. \Rightarrow \Delta n_{O_2} \text{ và } CO_2 \text{ do amin gây ra.}$$

$$\Rightarrow \frac{6\bar{m}+3}{4} \cdot y - 1,5\bar{m} \cdot y = 0,225 - 0,12 \cdot 1,5 = 0,045 \text{ (mol)} \Leftrightarrow y = 0,06 \text{ (mol)}$$

Hoặc sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố:

$$\xrightarrow{BT O} 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 2 \cdot 0,12 + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,21 \text{ mol}$$

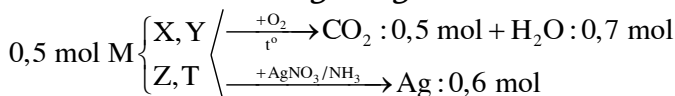
Nhận xét : Anken khi đốt tạo ra $n_{CO_2} = n_{H_2O}$

$$\Rightarrow n_{amin} = y = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5} = \frac{0,21 - 0,12}{1,5} = 0,06 \text{ (mol)}$$

Số $C_{amin} = \bar{m} = \frac{n_{CO_2/amin}}{0,06} < \frac{0,12}{0,06} = 2 \Rightarrow X \text{ là } CH_3NH_2 \text{ và } Y \text{ là } C_2H_5NH_2$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

nhận xét $\left\{ \begin{array}{l} M \xrightarrow{+O_2, t^\circ} CO_2 \text{ và } H_2O \Rightarrow M \text{ chỉ chứa } C, H, O \\ n_{CO_2} < n_{H_2O} \Rightarrow \text{trong } M \text{ có chất có } k = 0 \\ \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{n_M} = 1 \\ M_X < M_Y < M_Z < M_T \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} X : CH_4 \\ Y : HCHO \\ Z : CH_3OH \\ T : HCOOH \end{array} \right.$

Để ý ta thấy $\left\{ \begin{array}{l} k_{X,Z} = 0 \\ k_{Y,T} = 1 \end{array} \right. \xrightarrow{+O_2, t^\circ} n_{X,Z} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,7 - 0,5 = 0,2 \text{ mol}$

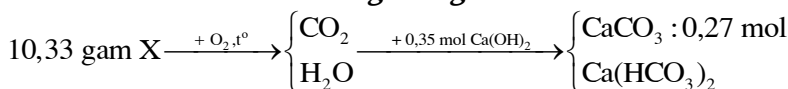
$$\Leftrightarrow n_{Y,T} = 0,5 - 0,2 = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \text{Trong hỗn hợp M : } \frac{n_X + n_Z}{n_Y + n_T} = \frac{0,2}{0,3} = \frac{2}{3}$$

$$\xrightarrow{\text{Khi đó ta có}} \begin{cases} n_Y + n_T = 0,3 \text{ mol} \\ \frac{n_X + n_Y + n_Z + n_T}{4n_Y + 2n_T} = \frac{0,6}{0,6 (\downarrow)} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_Y + n_T = 0,3 \text{ mol} \\ \frac{n_Y + n_T + \frac{3}{2} \cdot (n_Y + n_T)}{4n_Y + 2n_T} = \frac{0,75}{0,9} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow n_Y = n_T = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow \%n_T = \frac{n_T}{\sum n_M} \cdot 100 = \frac{0,15}{0,5} \cdot 100 = \boxed{30\%}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

- Sử dụng phương pháp quy đổi hỗn hợp kết hợp với phương pháp bảo toàn nguyên tố:

Axit acrylic : $CH_2 = CH - COOH$ ($M = 72 \text{ g/mol}$)

Axit adipic : $HOOC - (CH_2)_4 - COOH$ ($M = 146 \text{ g/mol}$)

Axit propanoic : $CH_3 - CH_2 - COOH$ ($M = 74 \text{ g/mol}$)

Ancol etylic : C_2H_5OH ($M = 46 \text{ g/mol}$)

$$\xrightarrow{\text{Theo giả thiết}} \begin{cases} n_{CH_2 = CH - COOH} = n_{CH_3 - CH_2 - COOH} \\ M_{CH_2 = CH - COOH} + M_{CH_3 - CH_2 - COOH} = M_{HOOC - (CH_2)_4 - COOH} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Quy đổi}} \begin{cases} HOOC - (CH_2)_4 - COOH : a \text{ (mol)} \\ C_2H_5OH : b \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Ca}} n_{Ca(OH)_2} = n_{CaCO_3} + n_{Ca(HCO_3)_2} \Leftrightarrow 0,35 = 0,27 + n_{Ca(HCO_3)_2} \Leftrightarrow n_{Ca(HCO_3)_2} = 0,08$$

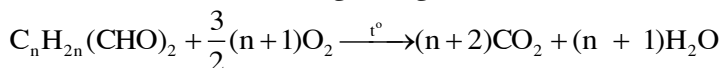
$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{CO_2} = n_{CaCO_3} + 2n_{Ca(HCO_3)_2} \Leftrightarrow 0,43 = 6a + 2b \quad (1)$$

Mặt khác : Theo giả thiết ta có được $146a + 46b = 10,33 \quad (2)$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} a = 0,055 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{C_2H_5OH} = \frac{46 \cdot 0,05}{10,33} \cdot 100 \approx \boxed{23\%}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

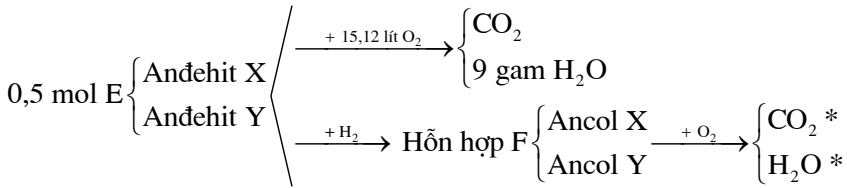

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{O_2} = \frac{3}{2}n_{H_2O} \xrightarrow{\text{BTKL}} x + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow x + \frac{y}{18} \cdot \frac{3}{2} \cdot 32 = \frac{V}{22,4} \cdot 44 + y \Leftrightarrow \boxed{V = \frac{28}{165} (3x + 5y)}$$

Câu 35:

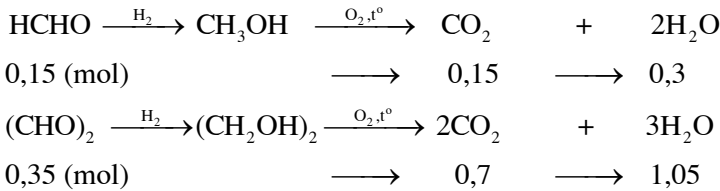
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \text{Số } \bar{H}_{/E} = \frac{2n_{H_2O}}{n_E} = \frac{2 \cdot \frac{9}{18}}{0,5} = 2 \Leftrightarrow \begin{cases} HCHO : x \text{ (mol)} \\ (CHO)_2 : y \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \sum n_{O_2} = \frac{15,12}{22,4} = 0,675 = x + \frac{3}{2}y \\ x + y = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,15 \\ y = 0,35 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Xét sơ đồ hợp thức :

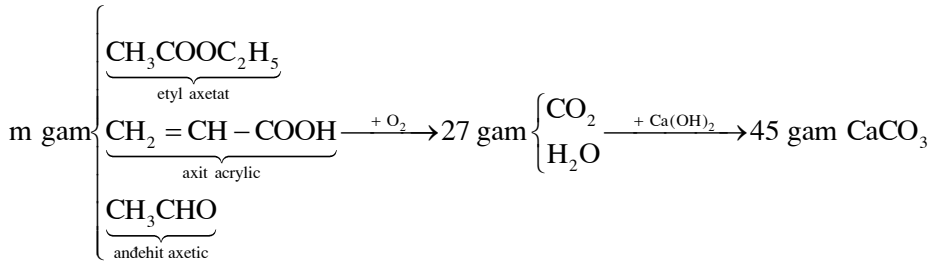

$$\sum n_{CO_2} = 0,85 \text{ (mol)} \quad \sum n_{H_2O} = 1,35 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{tàng} = m_{CO_2} + m_{H_2O} = 0,85 \cdot 44 + 1,35 \cdot 18 = \boxed{61,7 \text{ gam}}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

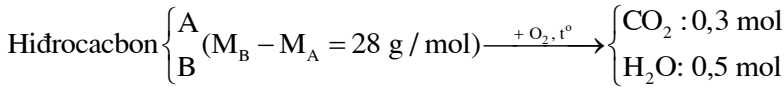

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = \frac{45}{100} = 0,45 \text{ (mol)} \\ m_{CO_2} + m_{H_2O} = m_{tàng} = 27 \text{ (gam)} \end{cases} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,4 \text{ (mol)}$$

Nhận xét : Khi đốt cháy $\begin{cases} \text{etyl axetat và andehit axetic thì } n_{CO_2} = n_{H_2O} \\ \text{axit acrylic có liên kết } 2\pi \text{ trong phân tử} \end{cases}$

$$\Rightarrow n_{\text{axit acrylic}} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,45 - 0,4 = \boxed{0,05 \text{ mol}}$$

Câu 37: Hướng dẫn giải

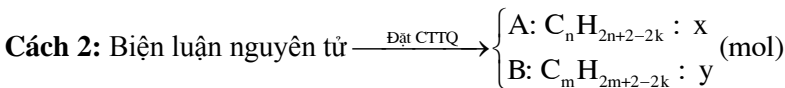

- Nhận xét: A, B có M hơn kém nhau 28 g/mol $\Rightarrow$ A, B thuộc cùng dãy đồng đẳng.

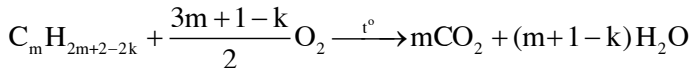
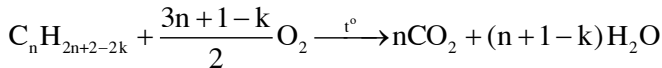
Cách 1: Biện luận tỉ lệ mol giữa CO_2 và H_2O và phương pháp trung bình:

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \frac{n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,5}{0,3} = \frac{5}{3} \approx 1,67 > 1 \xrightarrow{\text{A, B là hidrocarbon}} \text{A, B là ankan}$$

$$\Rightarrow n_{\text{A+B}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,5 - 0,3 = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{A+B}}} = \frac{0,3}{0,3} = 1,5 \\ \text{Số } \bar{H} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{A+B}}} = \frac{2 \cdot 0,5}{0,3} = 5 \end{cases} \quad (\text{I})$$

- Phương trình phản ứng đốt cháy:

$$\Rightarrow \begin{cases} an + bm = 0,3 \\ a(n+1-k) + b(m+1-k) = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow (a+b) \cdot (1-k) = 0,2$$

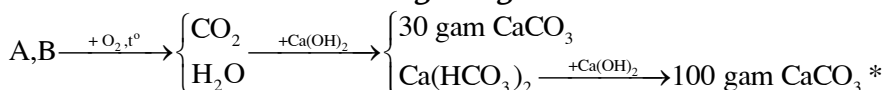
Nhận xét: $k=0$ thì phương trình mới có nghĩa $\Rightarrow \begin{cases} an + bm = 0,3 \\ a + b = 0,2 \end{cases}$

$$\xrightarrow{n < m} n \cdot (a+b) < m \cdot (a+b) \Leftrightarrow n < \frac{\overbrace{an+bm}^{0,3}}{\underbrace{a+b}_{0,2}} < m \Leftrightarrow n < 1,5 < m \quad (\text{I})$$

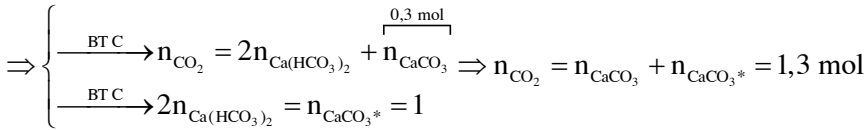
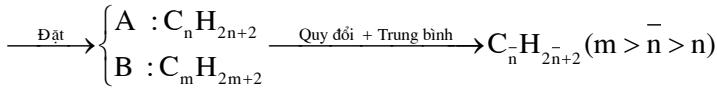

Câu 38:

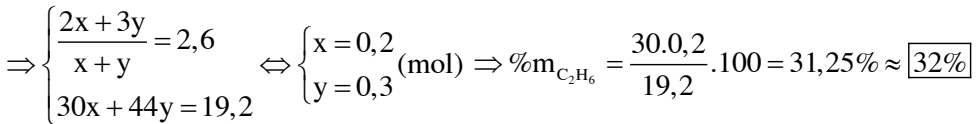
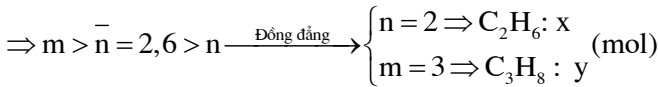
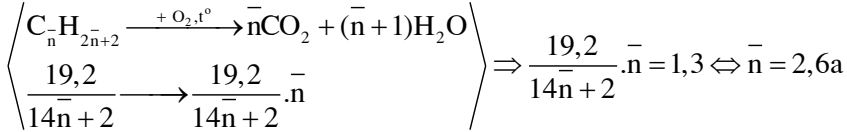
Hướng dẫn giải

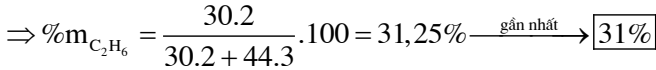
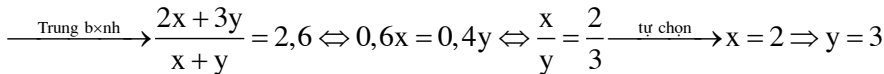

- Phương trình phản ứng đốt cháy:

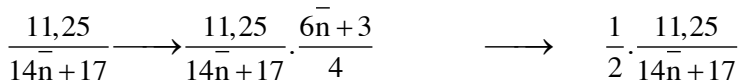
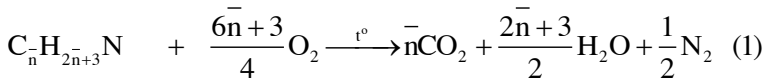
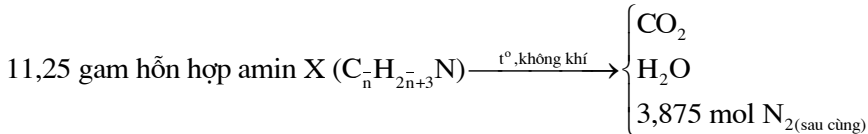

Hoặc có thể giải theo phương pháp tự chọn lượng chất:

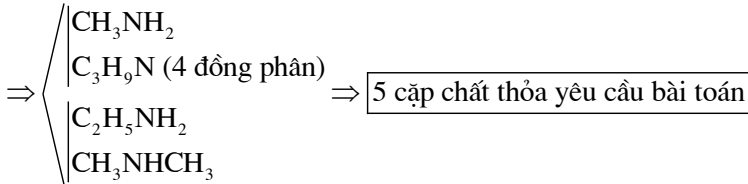
Câu 39:

Hướng dẫn giải

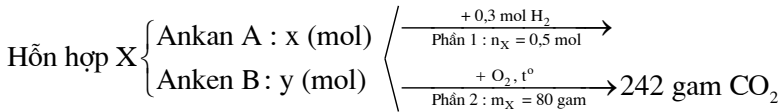
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{cases} n_{N_2(1)} + n_{N_2/kk} = n_{N_2} \text{ (sau cùng)} \\ n_{N_2/kk} = 4n_{O_2(1)} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \frac{1}{2} \cdot \frac{11,25}{14n+17} + 4 \cdot \frac{11,25}{14n+17} \cdot \frac{6\bar{n}+3}{4} = 3,875 \text{ (mol)} \Leftrightarrow \bar{n} = 2$$

Câu 40:

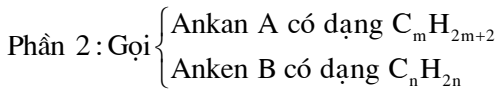
Hướng dẫn giải

$$\text{Phần 1 : } V_{\text{giảm}} = V_{H_2 \text{ phản ứng}} = \frac{25}{100} \cdot V_{\text{hỗn hợp đầu}} = \frac{25}{100} \cdot (11,2 + 7,72) = 4,48 \text{ lít}$$

$$\Leftrightarrow n_{H_2 \text{ phản ứng}} = 0,2 \text{ mol mà } n_{\text{Anken}} = y = n_{H_2 \text{ phản ứng}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Ankan}} = x = 0,3 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{\text{Ankan}}}{n_{\text{Anken}}} = \frac{x}{y} = \frac{3}{2} \text{ (I)}$$

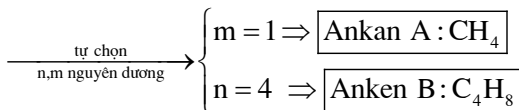
$$\xrightarrow{\text{BT C}} mx + ny = n_{CO_2} = \frac{242}{44} = 5,5 \Leftrightarrow 2mx + 2ny = 11 \text{ (mol)} \text{ (1)}$$

$$\text{Mặt khác : } 80 = m_C + m_H \Leftrightarrow 80 = 12n_{CO_2} + (2m+2)x + 2ny$$

$$\Leftrightarrow 2(mx + ny) + 2x = 14 \text{ (mol)} \text{ (2)}$$

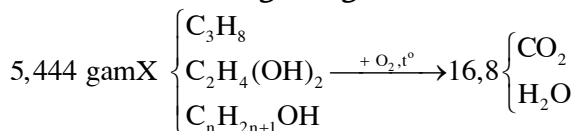
$$\xrightarrow{\text{Lấy (2) trừ (1)}} 2x = 3 \Leftrightarrow x = 1,5 \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{thay vào (1)}} y = 1 \text{ (mol)}$$

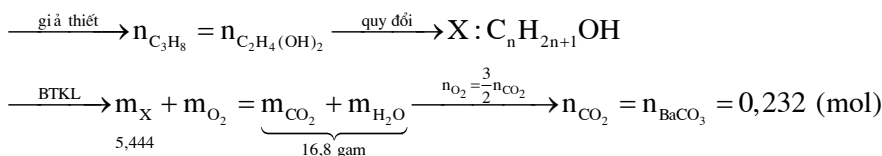
$$\text{Thay} \begin{cases} x = 1,5 \\ y = 1 \end{cases} \text{ vào (1)} \Rightarrow 1,5m + n = 5,5$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

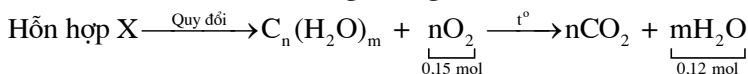

$$\Rightarrow m_{BaCO_3} = \boxed{45,704 \text{ gam}}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

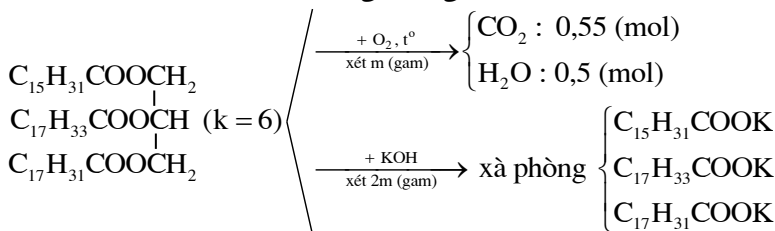

$$\Rightarrow n_{O_2} = n_{CO_2} = 0,15 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_X + 0,15 \cdot 32 = 0,15 \cdot 44 + 0,12 \cdot 18 \Leftrightarrow \boxed{m_X = 5,4 \text{ gam}}$$

Câu 43:

Hướng dẫn giải

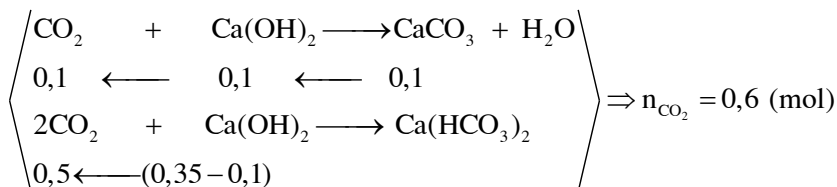
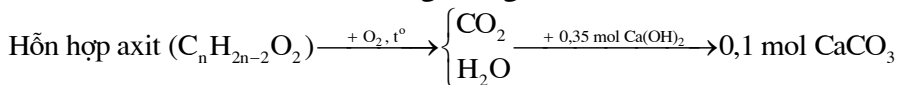
$$\text{Xét m (gam)} : n_X = x = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1 - k} = \frac{0,5 - 0,55}{1 - 6} = 0,01 \text{ (mol)}$$

$$\text{Xét 2m (gam)} : m_{\text{xà phòng}} = m_{C_{15}H_{31}COOK} + m_{C_{17}H_{33}COOK} + m_{C_{17}H_{31}COOK}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{xà phòng}} = 0,02 \cdot (294 + 318 + 320) = \boxed{18,64 \text{ gam}}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

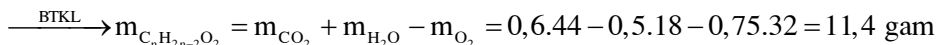
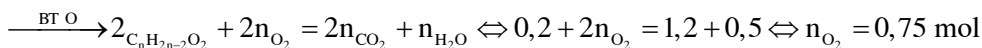
$$\text{Nhận xét : } m_{\text{dung dung tăng}} = (m_{CO_2} + m_{H_2O}) - m_{\downarrow} \Leftrightarrow 25,4 = (0,6 \cdot 44 + 18 \cdot n_{H_2O}) - 10$$

$$\Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,5 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{C_n H_{2n-2} O_2} = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,1 \text{ (mol)}$$

Cách 1:

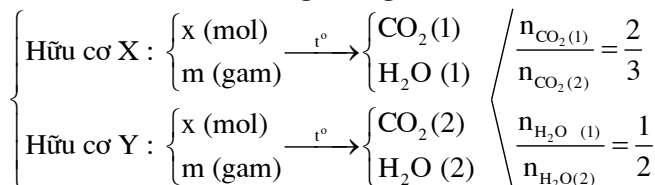
$$m_{C_nH_{2n-2}O_2} = m_C + m_H + m_O = 0,6.12 + 0,5.2.1 + 0,1.2.16 = \boxed{11,4 \text{ gam}}$$

Cách 2:

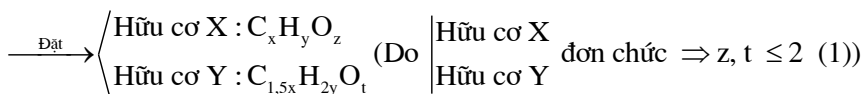

Câu 45:

Hướng dẫn giải

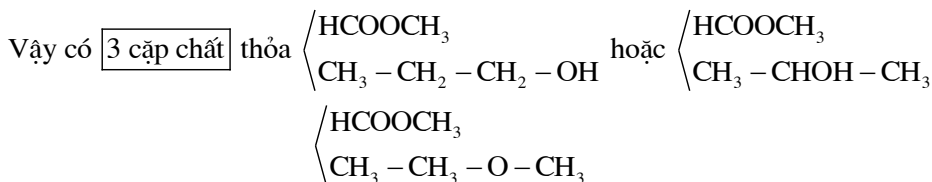
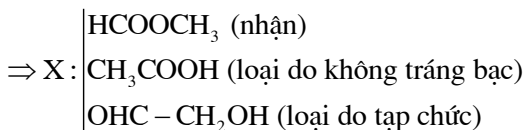
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} \frac{n_{CO_2(1)}}{n_{CO_2(2)}} = \frac{2}{3} \\ \frac{n_{H_2O(1)}}{n_{H_2O(2)}} = \frac{1}{2} \end{array} \right. \Rightarrow M_X = M_Y$$

$$M_X = M_Y \Rightarrow 12x + y + 16z = 12.1,5x + 2y + 16t \Leftrightarrow 6x + y + 16t = 16z \text{ (*)} \Rightarrow z > 1 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \left\{ \begin{array}{l} z = 2 \\ t = 1 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{thay vào (*)}} 6x + y = 12 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 2 \\ y = 4 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Hữu cơ X : } C_2H_4O_2 \\ \text{Hữu cơ Y : } C_3H_8O \end{array} \right. \text{ (ancol hoặc ete)}$$

Nhận xét : Do hỗn hợp hữu cơ có tráng bạc nên X buộc phải tham gia phản ứng tráng bạc (do Y là ancol không tham gia tráng bạc)

Chuyên đề 10:

TÌM KHOẢNG GIỚI HẠN

Chuyên đề gồm 62 trang

I. PHƯƠNG PHÁP TÌM KHOẢNG GIỚI HẠN

1. Nội dung phương pháp tìm khoảng giới hạn

- Hiện nay, đang có nhiều hệ thống phân dạng bài tập hóa học: Phân dạng bài tập theo tính chất hóa học của các chất (kim loại tác dụng với dung dịch axit, CO_2 tác dụng với dung dịch kiềm, andehit tác dụng với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3\dots$), phân dạng bài tập theo loại phản ứng (phản ứng cộng, tách, oxi hóa, trao đổi...), phân dạng bài tập theo các phương pháp giải nhanh (bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn khối lượng, bảo toàn điện tích...). Mỗi hệ thống phân dạng đều có những ưu điểm và nhược điểm riêng.

- Tuy nhiên, nếu căn cứ vào yêu cầu của đề bài thì có thể chia bài tập hóa học thành 2 dạng chính:

- + Tính lượng chất (1).
- + Tìm chất (2).

Đối với dạng (1), hướng tư duy là tìm số mol của các chất, từ đó suy ra khối lượng, thể tích (đối với các chất khí), nồng độ mol, nồng độ phần trăm...

Đối với dạng (2), hướng tư duy là tìm khối lượng mol; tìm thành phần cấu tạo nên chất đó... Với hướng tư duy thông thường như vậy, ta có thể giải quyết được khá nhiều bài tập. Nhưng có một số bài tập, khi mà các giả thiết đã được khai thác triệt để, ta vẫn không thể tìm được kết quả.

- Vậy cần phải tìm hướng tư duy giải toán mới. Nếu trước đây, ta chỉ có một hướng tư duy là tìm chính xác các giá trị như số mol, khối lượng, thể tích... hoặc khối lượng mol của chất mà đề bài yêu cầu, thì bây giờ ta có thể giải bài tập theo một hướng tư duy khác, đó là tìm khoảng giới hạn của các giá trị số mol, khối lượng, thể tích... hoặc tìm khoảng giới hạn khối lượng mol của chất cần tìm. Từ đó

dựa vào đặc điểm của các chất (khối lượng mol, cấu tạo hóa học...) và có khi là cả đáp án để tìm đáp số.

⇒ **Phương pháp tìm khoảng giới hạn** là phương pháp giải bài tập hóa học dựa vào việc tìm khoảng giới hạn của các giá trị như khối lượng, số mol, thể tích, khối lượng mol của các chất. Để từ đó suy ra giá trị hoặc công thức, tên gọi của chất mà đề bài yêu cầu.

2. Ưu điểm của phương pháp tìm khoảng giới hạn

a. Xét các hướng giải bài tập sau:

Ví dụ 1: Đốt cháy hoàn toàn 2,76 gam hỗn hợp X gồm C_xH_yCOOH , $C_xH_yCOOCH_3$, CH_3OH thu được 2,688 lít CO_2 (đktc) và 1,8 gam H_2O . Mặt khác, cho 2,76 gam X phản ứng vừa đủ với 30 ml dung dịch $NaOH$ 1M, thu được 0,96 gam CH_3OH . Công thức của C_xH_yCOOH là

A. C_2H_5COOH .

B. CH_3COOH .

C. C_2H_3COOH .

D. C_3H_5COOH .

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng phương pháp bảo toàn nguyên tố

$$\begin{array}{l} \text{giả thiết} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{CO_2} = \frac{2,688}{22,4} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow m_C = 12 \cdot 0,12 = 1,44 \text{ gam} \\ n_{NaOH} = 0,03 \cdot 1 = 0,03 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{1,8}{18} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_H = 2n_{H_2O} \cdot 1 = 0,2 \text{ gam} \end{array} \right. \end{array}$$

Đặt gốc C_xH_y là R.

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{O \text{ trong X}} = \frac{m_X - m_C - m_H}{16} = \frac{2,76 - 12n_{CO_2} - 2n_{H_2O}}{16} = 0,07 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với O, ta có:

$$2n_{RCOOH} + 2n_{RCOOCH_3} + n_{CH_3OH \text{ ban đầu}} = 0,07 \quad (1)$$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố đối với Na và bảo toàn gốc R – , ta có:

$$n_{RCOOH} + n_{RCOOCH_3} = n_{RCOONa} = n_{NaOH} = 0,03 \quad (2)$$

Áp dụng bảo toàn bảo toàn gốc $CH_3 -$, ta có:

$$n_{RCOOCH_3} + n_{CH_3OH \text{ ban đầu}} = n_{CH_3OH \text{ sau phản ứng}} = 0,03 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \left\{ \begin{array}{l} n_{RCOOH} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{RCOOCH_3} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{CH_3OH \text{ ban đầu}} = 0,01 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow 0,01(R + 45) + 0,02(R + 59) + 0,01 \cdot 32 = 2,76 \Rightarrow R = 27 \text{ g / mol } (C_2H_3 -)$$

⇒ Vậy C_xH_yCOOH là $\boxed{CH_2 = CH - COOH}$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn

Giả sử C_xH_yCOOH , $C_xH_yCOOCH_3$ là no, đơn chức thì khi đốt cháy sẽ thu được số mol CO_2 bằng số mol H_2O . Đốt cháy ancol CH_3OH thu được số mol H_2O lớn hơn số mol CO_2 . Khi đó tổng số mol H_2O sẽ lớn hơn số mol CO_2 . Trên thực tế, khi đốt cháy X số mol CO_2 lớn hơn số mol H_2O , chứng tỏ C_xH_yCOOH , $C_xH_yCOOCH_3$ phải không no. Suy ra các phương án A, B không thỏa mãn. Phương án đúng chỉ có thể là C hoặc D.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{NaOH} = m_{CH_3OH} + m_{C_xH_yCOONa} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 2,76 + 0,03.40 = 0,96 + m_{C_xH_yCOONa} + m_{H_2O} \Leftrightarrow m_{C_xH_yCOONa} + m_{H_2O} = 3 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{C_xH_yCOONa} < 3 \text{ gam} (*)$$

Mặt khác, bảo toàn nguyên tố đối với Na: $n_{C_xH_yCOONa} = n_{NaOH} = 0,03 \text{ mol} (**)$

Từ (*) và (**) suy ra:

$$M_{C_xH_yCOONa} = \frac{m_{C_xH_yCOONa}}{n_{C_xH_yCOONa}} < \frac{3}{0,03} = 100 \Rightarrow M_{C_xH_y} < 33 \Rightarrow C_xH_y \text{ là } C_2H_3 \text{ (} M = 27 \text{)}.$$

Vậy C_xH_yCOOH là $\boxed{CH_2 = CH - COOH}$

b. *Kết luận*

+ **Với cách 1:** Tư duy giải toán theo cách thông thường, đó là tìm chính xác khối lượng của gốc hidrocacbon $C_xH_y -$. Từ đó suy ra cấu tạo của gốc hidrocacbon và công thức của axit. Với bài tập này, đề bài cho đủ giả thiết để tìm chính xác gốc hidrocacbon, nhưng phải vận dụng bảo toàn nguyên tố đối với nhiều nguyên tố và nhóm nguyên tố hoặc phải viết phương trình và tính toán theo phương trình phản ứng. Vì vậy, lời giải dài dòng và mất nhiều thời gian.

+ **Với cách 2:** Tư duy theo hướng tìm khoảng giới hạn khối lượng mol của gốc hidrocacbon. Với cách này, việc tính toán trở nên đơn giản hơn nhiều. Mặc dù không tìm được chính xác khối lượng của gốc hidrocacbon, nhưng với $M_{C_xH_y} < 33$ và C_xH_y là gốc không no thì nó chỉ có thể là gốc hidrocacbon $CH \equiv C -$ ($M = 25$) hoặc $CH_2 = CH -$ ($M = 27$). Do sự lựa chọn đã giới hạn chỉ còn C hoặc D nên rất dễ dàng tìm được gốc hidrocacbon là $CH_2 = CH -$.

3. Phạm vi áp dụng

- Phương pháp tìm khoảng giới hạn chủ yếu được dùng để giải quyết các bài tập mà việc tính toán trực tiếp ra kết quả gặp khó khăn, do sự giới hạn của giả thiết.

Một số dạng bài tập sử dụng phương pháp khoảng giới hạn là:

- + Tính lượng chất trong phản ứng.
- + Tìm kim loại, tìm công thức của hợp chất hữu cơ.

II. PHÂN DẠNG BÀI TẬP VÀ CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

PHƯƠNG PHÁP GIẢI

- **Bước 1:** Lập sơ đồ phản ứng biểu diễn quá trình chuyển hóa giữa các chất, để

thấy rõ bản chất hóa học của bài toán.

- **Bước 2:** Nhận dạng nhanh phương pháp giải bài tập: Khi gặp những bài tập mà đề bài không cung cấp đủ giả thiết để tìm được kết quả chính xác hoặc có thể tìm được kết quả chính xác nhưng phải làm dài dòng, mất nhiều thời gian thì ta nên sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn.

- **Bước 3:** Căn cứ vào giả thiết để lựa chọn giá trị trong phương pháp tìm khoảng giới hạn. Nếu là bài tập tính lượng chất thì giá trị đó thường là số mol, khối lượng, thể tích... Nếu là bài tập tìm chất thì giá trị thường là khối lượng mol.

Bước 4: Dựa vào giả thiết để thiết lập khoảng giới hạn đối với các giá trị số mol, khối lượng, thể tích... hoặc khối lượng mol của chất cần tìm. Từ đó dựa vào cấu tạo, tính chất của chất và các phương án A, B, C, D để tìm ra kết quả của bài toán.

Các ví dụ minh họa

1. Tính lượng chất trong phản ứng

Trong đề thi tuyển sinh Đại học và Cao đẳng, mỗi năm đều có những bài tập khó để phân loại học sinh. Nếu tính toán để tìm ra kết quả chính xác thì sẽ mất nhiều thời gian. Ta có thể giải những bài tập này nhanh hơn bằng cách sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn kết hợp với các đáp án đề cho. Các ví dụ... sẽ chứng minh điều đó.

Ví dụ 1: Hỗn hợp X gồm 3,92 gam Fe, 16 gam Fe₂O₃ và m gam Al. Nung X ở nhiệt độ cao trong điều kiện không có không khí, thu được hỗn hợp chất rắn Y. Chia Y thành hai phần bằng nhau. Phần một tác dụng với dung dịch H₂SO₄ loãng (dư), thu được 4a mol khí H₂. Phần hai phản ứng với dung dịch NaOH dư, thu được a mol khí H₂. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 5,40.   B. 3,51.   C. 7,02.   D. 4,05.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng định luật bảo toàn nguyên tố, bảo toàn electron

Sau phản ứng nhiệt nhôm, hỗn hợp chất rắn Y thu được phản ứng với NaOH tạo ra khí, chứng tỏ Al dư, Fe₂O₃ đã phản ứng hết.

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe trong Y}} = n_{\text{Fe trong X}} = n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,07 + 2 \cdot 0,1 = 0,27 \text{ mol}$$

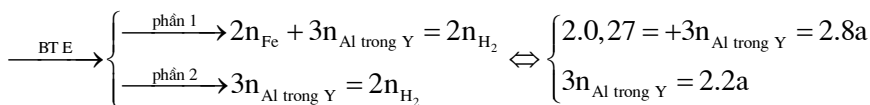
Áp dụng bảo toàn electron trong phản ứng nhiệt nhôm, ta có:

$$3n_{\text{Al phản ứng}} = 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \Rightarrow n_{\text{Al phản ứng}} = \frac{6 \cdot 0,1}{3} = 0,2 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, suy ra: Khi cho Y phản ứng với dung dịch H₂SO₄ loãng dư, thu được 8a mol H₂; khi cho Y tác dụng với dung dịch NaOH dư, thu được 2a mol khí H₂.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,045 \text{ mol} \\ n_{\text{Al trong Y}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Al ban đầu}} = m_{\text{Al trong Y}} + m_{\text{Al phản ứng}} = 0,06 \cdot 27 + 0,2 \cdot 27 = \boxed{7,02 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn kết hợp với các đáp án

Theo bảo toàn electron, ta có: $3n_{\text{Al phản ứng}} = 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \Rightarrow n_{\text{Al phản ứng}} = \frac{6 \cdot 0,1}{3} = 0,2 \text{ mol}$

Vì sau phản ứng nhiệt nhôm, hỗn hợp thu được có khả năng phản ứng với NaOH tạo khí H₂, chứng tỏ Al dư.

$$\Rightarrow n_{\text{Al ban đầu}} > n_{\text{Al phản ứng}} = 0,2 \Rightarrow m_{\text{Al ban đầu}} > 0,2 \cdot 27 = 5,4 \text{ gam} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Al}} = 7,02 \text{ gam}}$$

Nếu đề cho các đáp án nhiều tốt hơn thì ta phải làm theo **cách 1**.

Ví dụ 2: Cho hỗn hợp X gồm 0,01 mol Al và a mol Fe vào dung dịch AgNO₃ đến khi phản ứng hoàn toàn, thu được m gam chất rắn Y và dung dịch Z chứa 3 cation kim loại. Cho Z phản ứng với dung dịch NaOH dư trong điều kiện không có không khí, thu được 1,97 gam kết tủa T. Nung T trong không khí đến khối lượng không đổi, thu được 1,6 gam chất rắn chỉ chứa một chất duy nhất. Giá trị của m là

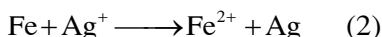
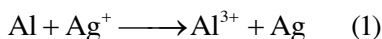
- A. 8,64.   B. 3,24.   C. 6,48.   D. 9,72.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

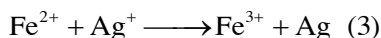
Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng bảo toàn nguyên tố Fe, bảo toàn electron

Bản chất phản ứng:

Nếu Ag⁺ còn dư thì :

Theo giả thiết, dung dịch Z chứa 3 loại cation kim loại nên có hai trường hợp:

+ Các cation kim loại là Al³⁺, Fe²⁺, Fe³⁺.

+ Các cation kim loại là Al³⁺, Fe³⁺, Ag⁺.

Mặt khác, khi cho Z tác dụng với dung dịch NaOH dư trong điều kiện không có không khí, thu được kết tủa T. Nung T trong không khí đến khối lượng không đổi được 1,6 gam chất rắn duy nhất. Nên suy ra dung dịch Z chứa các cation kim loại là Al³⁺, Fe²⁺, Fe³⁺; 1,6 gam chất rắn là Fe₂O₃; 1,97 gam kết tủa T là Fe(OH)₂ và Fe(OH)₃.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{Fe(OH)}_2} + m_{\text{Fe(OH)}_3} = 1,97 \\ m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 1,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 90x + 107y = 1,97 \\ 1600,5(x + y) = 1,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,01 \text{ mol} \\ y = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Như vậy, đã có 0,01 mol Fe bị oxi hóa thành Fe²⁺ và 0,01 mol Fe bị oxi hóa thành Fe³⁺.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{Ag}} = 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} + 3n_{\text{Fe}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Ag}} = 3.0,01 + 2.0,01 + 3.0,01 = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,08.108 = \boxed{8,64 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn

Vì 1,6 gam chất rắn chỉ chứa một chất duy nhất nên đó là Fe_2O_3 . Dung dịch Z chứa 3 loại cation là Al^{3+} , Fe^{2+} , Fe^{3+} . Vậy chất rắn Y chỉ có Ag.

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, ta có: $n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2 \cdot \frac{1,6}{160} = 0,02 \text{ mol}$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} < n_{\text{Ag}^+ \text{ phản ứng}} < 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} \Rightarrow 0,07 < n_{\text{Ag}^+ \text{ phản ứng}} < 0,09$$

$$\Rightarrow 0,07 < n_{\text{Ag tạo thành}} < 0,09 \Rightarrow 7,56 \text{ gam} < m_{\text{Ag tạo thành}} < 9,72 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag tạo thành}} = \boxed{8,64 \text{ gam}}$$

Ví dụ 3: Cho 0,87 gam hỗn hợp gồm Fe, Cu và Al vào bình đựng 300 ml dung dịch H_2SO_4 0,1M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 0,32 gam chất rắn và có 448 ml khí (đktc) thoát ra. Thêm tiếp vào bình 0,425 gam NaNO_3 , khi các phản ứng kết thúc thì thể tích khí NO (đktc, sản phẩm khử duy nhất) tạo thành và khối lượng muối trong dung dịch là:

A. 0,224 lít và 3,750 gam.

B. 0,112 lít và 3,750 gam.

C. 0,112 lít và 3,865 gam.

D. 0,224 lít và 3,865 gam.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng các định luật bảo toàn electron, bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng

Trong phản ứng của Al, Cu, Fe với dung dịch H_2SO_4 (1): Al, Fe là chất khử, H^+ của H_2SO_4 là chất oxi hóa. Thêm tiếp NaNO_3 vào bình thì sẽ xảy ra phản ứng của Cu, Fe^{2+} với NO_3^- và H^+ (2).

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} \begin{cases} n_{\text{H}^+ \text{ ban đầu}} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2.0,03 = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{H}_2} = 2.0,02 = 0,04 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 0,02 \text{ mol}$$

Vì H^+ dư nên Al, Fe đã phản ứng hết, chất rắn còn lại là Cu với số mol là 0,005 mol.

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Fe pứng}} + m_{\text{Al pứng}} = 0,87 - m_{\text{rắn}} \Leftrightarrow 56n_{\text{Fe}} + 27n_{\text{Al}} = 0,87 - 0,32 = 0,55 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2m_{\text{Fe pứng}} + 3n_{\text{Al pứng}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,02.2 = 0,04 \quad (2) \xrightarrow{(1) \text{ và } (2)} \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Khi cho tiếp 0,005 mol NaNO_3 vào bình thì sẽ xảy ra phản ứng: H^+ và NO_3^- oxi hóa Cu trước sau đó mới đến Fe^{2+} (Vì $E^\circ_{\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}} < E^\circ_{\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}}$). Trong dung dịch sau phản ứng, ta có:

$$3n_{\text{Al}^{3+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Na}^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}}$$

$$0,01 \quad 0,005 \quad 0,005 \quad 0,005 \quad 0,03$$

Suy ra H^+ , NO_3^- vừa hết, Fe^{2+} chuyển hết thành Fe^{3+} .

$$n_{NO} = n_{NO_3} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow V_{NO} = 0,112 \text{ lít}$$

Khối lượng muối trong dung dịch là:

$$m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{SO_4^{2-}} + m_{Na^+}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,87 + 0,03.96 + 0,005.23 = 3,865 \text{ gam}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn kết hợp với đáp án đề cho

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{NO_3} = n_{NaNO_3} = \frac{0,425}{85} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow V_{NO(\text{max})} = 0,005.22,4 = 0,112 \text{ lít.}$$

Suy ra loại ngay được hai phương án A và D.

Khối lượng muối trong dung dịch là:

$$m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{SO_4^{2-}} + m_{Na^+}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,87 + 0,03.96 + 0,005.23 = 3,865 \text{ gam}$$

Ví dụ 4: Hòa tan hoàn toàn 1,28 gam Cu vào 12,6 gam dung dịch HNO_3 60% thu được dung dịch X (không có ion NH_4^+). Cho X tác dụng hoàn toàn với 105 ml dung dịch KOH 1M, sau đó lọc bỏ kết tủa được dung dịch Y. Cô cạn Y được chất rắn Z. Nung Z đến khối lượng không đổi, thu được 8,78 gam chất rắn. Nồng độ phần trăm của $Cu(NO_3)_2$ trong X là:

- A. 28,66%.   B. 30,08%.   C. 27,09%.   D. 29,89%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng các phương pháp bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn

khối lượng: $\bar{M}_{\text{chất rắn}} = \frac{8,78}{0,105} = 83,62 \text{ g/mol} \Rightarrow$ Chất rắn gồm KNO_2 (85 g/mol) và

KOH (56 g/mol). Vậy chất rắn Z gồm KOH dư và KNO_3 .

Theo bảo toàn nguyên tố K, gốc NO_3^- và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT K}} n_{KOH \text{ dư}} + n_{KNO_2} = n_{KOH} = 0,105 \\ \xrightarrow{\text{giả thiết}} 56n_{KOH \text{ dư}} + 85n_{KNO_2} = 8,78 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{KOH \text{ dư}} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{KNO_2} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{KNO_3} = n_{KNO_2} = n_{HNO_3/X} + 2n_{Cu(NO_3)_2} \Leftrightarrow 0,1 = n_{HNO_3/X} + 2.0,02$$

$$\Leftrightarrow n_{HNO_3/X} = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow n_{HNO_3 \text{ phản ứng với Cu}} = 0,06 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Cu với HNO_3 , theo bảo toàn gốc NO_3^- , nguyên tố H và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT N}} n_{NO_3^- \text{ tạo muối}} = 2n_{Cu(NO_3)_2} = 2.0,02 = 0,04 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{H_2O} = n_{HNO_3} = 0,06 \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{HNO_3} = m_{NO_3^- \text{ tạo muối}} + m_{\text{sp khí}} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{sp khí}} = 0,06.63 - 0,04.62 - 0,03.18 \Leftrightarrow m_{\text{sp khí}} = 0,76 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{sp khur}} = 1,28 + 12,6 - 0,76 = 13,12 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Cu(NO}_3)_2} = \frac{m_{\text{Cu(NO}_3)_2}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 = \frac{0,02 \cdot 188}{13,12} \cdot 100 = \boxed{28,66\%}$$

Cách 2: Sử dụng phương pháp tìm khoảng giới hạn

$$\bar{M}_{\text{chất rắn}} = \frac{8,78}{0,105} = 83,62 \text{ g / mol}$$

$\Rightarrow$ Chất rắn gồm KNO_2 (85 g / mol) và KOH (56 g / mol). Vậy chất rắn Z gồm KOH dư và KNO_3 .

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{TGKL}} n_{\text{KNO}_3} = n_{\text{KNO}_2} = \frac{m_{\text{KNO}_2} - m_{\text{KOH}}}{M_{\text{KNO}_2} - M_{\text{KOH}}} = \frac{8,78 - 0,105 \cdot 56}{46 - 17} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{sp khur}} = n_{\text{HNO}_3} - n_{\text{KNO}_3} = 0,12 - 0,1 = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

Cu là kim loại hoạt động yếu, khi phản ứng với dung dịch HNO_3 chỉ có thể tạo ra khí NO , NO_2 hoặc cả hai nên ta có:

Trường hợp 1: Sản phẩm khử là khí NO_2

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{NO}_2} = 1,28 + 12,6 - 0,02 \cdot 46 = 12,96 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Cu(NO}_3)_2} < \frac{m_{\text{Cu(NO}_3)_2}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 = \frac{0,02 \cdot 188}{12,96} \cdot 100\% = 29,01 \text{ (1)}$$

Trường hợp 2: Sản phẩm khử là khí NO

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{NO}} = 1,28 + 12,6 - 0,02 \cdot 30 = 13,28 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Cu(NO}_3)_2} > \frac{m_{\text{Cu(NO}_3)_2}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 = \frac{0,02 \cdot 188}{13,28} \cdot 100\% = 28,31 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} 28,31 < C\%_{\text{Cu(NO}_3)_2} < 29,01 \Rightarrow C\%_{\text{Cu(NO}_3)_2} = \boxed{28,66\%}$$

Nếu đề cho các đáp án nhiều tốt hơn thì ta phải làm theo cách thông thường, tất nhiên là mất thời gian hơn.

Ví dụ 5: Cho hỗn hợp gồm 1,12 gam Fe và 1,92 gam Cu vào 400 ml dung dịch chứa hỗn hợp gồm H_2SO_4 0,5M và NaNO_3 0,2M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch X và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Cho V ml dung dịch NaOH 1M vào dung dịch X thì lượng kết tủa thu được là lớn nhất. Giá trị tối thiểu của V là

- A. 240.   B. 120.   C. 360.   D. 400.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Hướng dẫn giải

Nhận thấy dung dịch sau toàn bộ các phản ứng chứa:

$$\left[\begin{array}{l} \text{Na}^+ : (0,08 + 0,001V) \text{ mol} \\ \text{SO}_4^{2-} : 0,2 \text{ mol} \\ \text{NO}_3^- (0 \leq n_{\text{NO}_3^-} < 0,08) \text{ mol} \end{array} \right]$$

dung dịch sau phản ứng

Sử dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng, ta có:

$$n_{\text{Na}^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \xrightarrow{\text{xét}} \left[\begin{array}{l} \text{Trường hợp 1: } n_{\text{NO}_3^-} \geq 0 \Rightarrow 0,08 + 0,001V \geq 0,4 \\ \text{Trường hợp 2: } n_{\text{NO}_3^-} < 0,08 \Rightarrow 0,08 + 0,001V < 0,48 \end{array} \right]$$

$$\Rightarrow \left[\begin{array}{l} V \geq 320 \text{ ml} \\ V < 400 \text{ ml} \end{array} \right] \Rightarrow \boxed{V = 360 \text{ ml}}$$

Đối với bài tập này, nếu làm theo cách thông thường thì mất khá nhiều thời gian

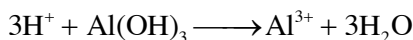
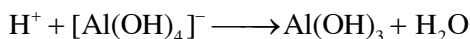
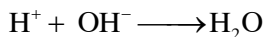
Ví dụ 6: Cho dung dịch có x mol HCl tác dụng với dung dịch có y mol NaOH và y mol Na[Al(OH)₄] sau phản ứng hoàn toàn thu được kết tủa keo trắng. Mối liên hệ giữa x và y là:

- A. $y < x < 4y$. B. $y < x < 5y$. C. $y \leq x < 4y$. D. $y \leq x < 5y$.

(Thi Đại học THPT chuyên Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng là:

Vậy để có kết tủa Al(OH)₃ thì: $n_{\text{OH}^-} < n_{\text{H}^+} < n_{\text{OH}^-} + 4n_{[\text{Al}(\text{OH})_4]^-}$

$$\Leftrightarrow y < x < y + 4y \Rightarrow \boxed{y < x < 5y}$$

Ví dụ 7: Cho a mol Fe vào dung dịch chứa b mol HNO₃ loãng, thu được dung dịch X và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Điều kiện để dung dịch X hòa tan được Cu là:

- A. $b > 4a$. B. $3b > 8a$. C. $3b \leq 8a$. D. $b \leq 4a$.

(Đề thi Trường THPT Chuyên – Đại học Vinh, 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Điều kiện để dung dịch X hòa tan được Cu là X phải chứa muối Fe³⁺.

Theo bảo toàn electron, suy ra:

$$2n_{\text{Fe}} < \frac{3}{4}n_{\text{HNO}_3} \Rightarrow 2a < \frac{3b}{4} \Rightarrow \boxed{3b > 8a}$$

Ví dụ 8: Cho 10 gam bột hỗn hợp Fe, Mg, Zn phản ứng với 100 ml dung dịch hỗn hợp 2 axit H₂SO₄ và HCl có nồng độ tương ứng là 0,8M và 1,2M. Sau phản ứng, lấy nửa lượng khí sinh ra cho đi qua ống sứ đựng a gam CuO nung nóng (phản ứng hoàn toàn). Sau khi phản ứng kết thúc trong ống còn lại 14,08 gam chất rắn. Khối lượng a là

A. 14,20 gam. B. 15,20 gam. C. 25,20 gam. D. 15,36 gam
(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 1,2,0,1 + 2,0,8,0,1 = 0,28 \text{ mol} \quad (1)$$

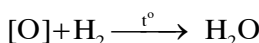
$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} \frac{10}{65} = 0,154 < n_{(\text{Fe}, \text{Mg}, \text{Zn})} < \frac{10}{24} = 0,416$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{(\text{Fe}, \text{Mg}, \text{Zn})} \Rightarrow 0,308 < n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} < 0,842 \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: H⁺ phản ứng hết

$$\xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2 \text{ tạo thành}} = n_{\text{H}^+} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2 \text{ tạo thành}} = 0,14 \text{ mol} \Rightarrow \frac{1}{2} n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} = 0,07 \text{ mol.}$$

Trong phản ứng của H₂ với CuO, khối lượng chất rắn giảm bằng khối lượng của O trong CuO phản ứng:

Vậy ta có: $m_{\text{CuO ban đầu}} - m_{\text{O phản ứng}} = 14,08 \Rightarrow a - 0,07 \cdot 16 = 14,08 \Rightarrow \boxed{a = 15,2 \text{ gam}}$

Ví dụ 9: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm 0,11 mol Al và 0,15 mol Cu vào dung dịch HNO₃, thu được 1,568 lít (đktc) hỗn hợp Y gồm 2 khí (trong đó có 1 khí không màu hóa nâu ngoài không khí) và dung dịch Z chứa 2 muối. Số mol HNO₃ đã tham gia phản ứng là:

A. 0,63 mol. B. 0,7 mol. C. 0,77 mol. D. 0,76 mol.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} = 3,0,11 + 0,15 \cdot 2 = 0,63 \text{ mol}$$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Trong Y có khí NO, khí còn lại trong phân tử có thể chứa 1 hoặc 2 nguyên tử N.

Trường hợp 1: Trong sản phẩm khử chỉ có 1 nguyên tử N

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} \geq n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{N/sp khử}} = 0,63 + 0,07 = 0,7 \text{ mol} \quad (1)$$

Trường hợp 2: Trong sản phẩm khử chỉ có 2 nguyên tử N

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} \geq n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + 2n_{\text{N/sp khử}} = 0,63 + 2 \cdot 0,07 = 0,77 \text{ mol} \quad (2)$$

Căn cứ vào các phương án, suy ra: $n_{\text{HNO}_3} = \boxed{0,76 \text{ mol}}$

Ví dụ 10: Trộn hai dung dịch AgNO₃ 1M và Fe(NO₃)₃ 1M theo tỉ lệ thể tích là 1: 1 thu được dung dịch X. Cho m gam bột Zn vào 200 ml dung dịch X, phản ứng kết thúc thu được 10,8 gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. $3,25 \leq m$. B. $3,25 \leq m \leq 4,875$.
C. $3,25 \leq m \leq 6,5$. D. $4,875 \leq m \leq 6,5$.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: $\left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{AgNO}_3} = n_{\text{Ag}^+} = 0,1 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$

Thứ tự tính oxi hóa: $\text{Ag}^+ > \text{Fe}^{3+} > \text{Fe}^{2+}$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}} m_{\text{kết tủa}} = m_{\text{Ag tạo thành (max)}} = 0,1 \cdot 108 = 10,8 \text{ gam}$ nên chưa có Fe tạo thành.

Trường hợp 1: nếu chỉ có Ag^+ phản ứng với Zn

$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Zn}} = n_{\text{Ag}^+} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Zn}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Zn}} = 0,05 \cdot 65 = 3,25 \text{ gam}$.

Trường hợp 2: Nếu Ag^+ phản ứng hết, sau đó Fe^{3+} phản ứng với Zn để tạo ra Fe^{2+}

$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Zn}} = n_{\text{Ag}^+} + n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Zn}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Zn}} = 0,1 \cdot 65 = 6,5 \text{ gam}$.

Vậy để khối lượng kết tủa thu được là 10,8 thì lượng kẽm: $\boxed{3,25 \leq m_{\text{Zn}} \leq 6,5}$

Ví dụ 11: Cho a mol Al vào dung dịch chứa hỗn hợp gồm b mol Fe^{2+} và c mol Cu^{2+} . Kết thúc phản ứng thu được dung dịch chứa 2 loại ion kim loại. Kết luận nào sau đây là đúng.

A. $\frac{2c}{3} \leq a < \frac{2(b+c)}{3}$.

B. $\frac{2b}{3} \leq a \leq \frac{2(b+c)}{3}$.

C. $\frac{2b}{3} \leq a < \frac{2(b+c)}{3}$.

D. $\frac{2c}{3} \leq a \leq \frac{2(b+c)}{3}$.

(Thi đại THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Tính oxi hóa: $\text{Cu}^{2+} > \text{Fe}^{2+}$.

Dung dịch sau phản ứng chứa 2 loại ion kim loại, suy ra đó là Al^{3+} và Fe^{2+} .

Như vậy Al và Cu^{2+} đã hết, Fe^{2+} đã phản ứng một phần hoặc chưa tham gia phản ứng.

Theo bảo toàn electron, suy ra:

$$2n_{\text{Cu}^{2+}} \leq 3n_{\text{Al}} < 2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}}$$

$$\Leftrightarrow 2c \leq 3a < 2c + 2b \Leftrightarrow \boxed{\frac{2c}{3} \leq a < \frac{2(b+c)}{3}}$$

Ví dụ 12: Điện phân (điện cực trơ, màng ngăn xốp) một dung dịch gồm a mol CuSO_4 và b mol NaCl . Dung dịch sau điện phân có thể hoà tan được kim loại nhôm, NaHCO_3 , Al_2O_3 mối quan hệ giữa a và b là

- A. $2a = b$ B. $2a > b$.   C. $2a < b$.   D. $2a > b$ hoặc $2a < b$.

Hướng dẫn giải

Dung dịch sau phản ứng điện phân hòa tan được Al, NaHCO_3 , Al_2O_3 , chứng tỏ dung dịch sau điện phân chứa ion H^+ hoặc ion OH^- .

Trường hợp 1: Dung dịch sau điện phân chứa ion OH^- khi Cu^{2+} phản ứng hết trước Cl^- .

Theo bảo toàn electron, suy ra: $2n_{\text{Cu}^{2+}} < n_{\text{Cl}^-} \Rightarrow 2a < b$ (1)

Trường hợp 2: Dung dịch sau điện phân chứa ion H^+ khi Cl^- phản ứng hết trước Cu^{2+} .

Theo bảo toàn electron, suy ra: $2n_{Cu^{2+}} > n_{Cl^-} \Rightarrow 2a > b$ (2)

Từ (1) và (2), suy ra $2a < b$ hoặc $2a > b$

Ví dụ 13: Sục V lít khí CO_2 (đktc) vào 1,5 lít dung dịch $Ca(OH)_2$ 0,01M. Nếu $0,2688 \leq V \leq 0,5824$ thì khối lượng kết tủa m gam thu được là:

A. $0,4 \leq m \leq 2$.

B. $0,4 \leq m \leq 1,5$.

C. $3 \leq m \leq 4,5$.

D. $0,3 \leq m \leq 4,6$.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: $\begin{cases} 0,012 \leq n_{CO_2} \leq 0,026 \\ n_{Ca(OH)_2} = 0,015 \text{ mol} \end{cases}$

Vậy lượng kết tủa đạt cực đại khi: $n_{CO_2} = n_{Ca(OH)_2}$

$\Leftrightarrow n_{Ca(OH)_2} = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 1,5 \text{ gam. (1)}$

Nếu $n_{CO_2} = 0,012 \text{ mol} \Rightarrow n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = 0,012 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 1,2 \text{ gam.}$

Nếu $n_{CO_2} = 0,026 \text{ mol} \Rightarrow n_{CaCO_3} = 2n_{Ca(OH)_2} - n_{CO_2} = 0,004 \text{ mol} \Rightarrow m_{CaCO_3} = 0,4 \text{ gam (2)}$

từ (1) và (2) $\rightarrow 0,4 \leq m_{CaCO_3} \leq 1,5$

Ví dụ 14: Cho 20,7 gam hỗn hợp $CaCO_3$ và K_2CO_3 phản ứng hết với dung dịch HCl dư, thu được khí Y. Sục toàn bộ khí Y từ từ vào dung dịch chỉ chứa 0,18 mol $Ba(OH)_2$, thu được m gam kết tủa. Hỏi m có giá trị trong khoảng nào?

A. $30,14 \geq m > 29,55$.

B. $35,46 \geq m > 29,55$.

C. $35,46 \geq m \geq 30,14$.

D. $40,78 \geq m > 29,55$.

Hướng dẫn giải

biện luận $\rightarrow \frac{m_{CaCO_3} + m_{K_2CO_3}}{M_{CaCO_3}} > n_{(CaCO_3, K_2CO_3)} > \frac{m_{CaCO_3} + m_{K_2CO_3}}{M_{K_2CO_3}}$

$\Leftrightarrow \frac{20,7}{100} > n_{(CaCO_3, K_2CO_3)} > \frac{20,7}{138} \xrightarrow{BTC} 0,207 > n_{CO_2} > 0,15$ (1)

Mặt khác, $n_{Ba(OH)_2} = 0,18 \text{ mol}$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra:

$n_{BaCO_3, \max} = n_{Ba(OH)_2} = n_{CO_2} = 0,18 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3, \max} = 0,18.197 = 35,46 \text{ gam.}$

Khi $n_{CO_2} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow n_{BaCO_3} = n_{CO_2} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,15.197 = 29,55 \text{ gam.}$

Khi $n_{CO_2} = 0,207 \text{ mol} \Rightarrow n_{BaCO_3} = 2n_{Ba(OH)_2} - n_{CO_2} = 0,153 \text{ mol}$

$\Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,153.197 = 30,141 \text{ gam}$

Vì $0,207 < n_{CO_2} < 0,15$ nên $m_{BaCO_3, \min} > 29,55 \text{ gam.}$

$$\Leftrightarrow 0,1 = 0,4 - n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = 0,222,4 = 6,72 \text{ lít.}$$

Vậy để kết tủa BaCO₃ cực đại thì $2,24 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq 6,72 \text{ lít}$

Ví dụ 17: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp khí X gồm C₂H₄ và C₄H₄ thì thu được số mol CO₂ và số mol H₂O lần lượt là:

A. 0,25 và 0,15.

B. 0,15 và 0,2.

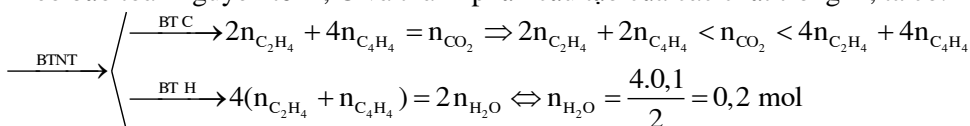
C. 0,3 và 0,2.

D. 0,4 và 0,2.

(Thi đại học THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố H, C và thành phần cấu tạo của các chất trong X, ta có:

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \\ 0,2 \text{ mol} < n_{\text{CO}_2} < 0,4 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,3 \text{ mol}$$

Ví dụ 18: Đốt cháy 13,7 ml hỗn hợp X gồm metan, propan và cacbon(II) oxit, ta thu được 25,7 ml khí CO₂ ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất. Thành phần phần trăm về thể tích của propan trong hỗn hợp X và khối lượng phân tử trung bình của hỗn hợp A so với nitơ là

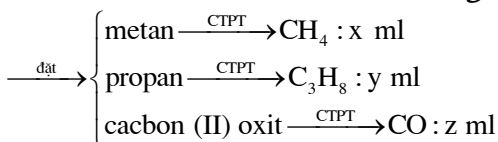
A. 43,8%; bằng 1.

B. 43,8 %; nhỏ hơn 1.

C. 43,8 %; lớn hơn 1.

D. 87,6 %; nhỏ hơn 1.

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} V_{\text{CH}_4} + V_{\text{C}_3\text{H}_8} + V_{\text{CO}} = V_X \Leftrightarrow x + y + z = 13,7 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} V_{\text{CO}_2} = V_{\text{CH}_4} + 3V_{\text{C}_3\text{H}_8} + V_{\text{CO}} \Leftrightarrow 25,7 = (x + 3y + z) \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \left\{ \begin{array}{l} x + y + z = 13,7 \\ x + 3y + z = 25,7 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x + z = 7,7 \text{ ml} \\ y = 6 \text{ ml} \end{array} \right. \Rightarrow \%V_{\text{C}_3\text{H}_8} = \frac{6}{13,7} \cdot 100 = \boxed{43,8\%}$$

Khối lượng mol trung bình của hỗn hợp A là

$$\overline{M}_A = \frac{16x + 44y + 28z}{x + y + z} > \frac{16(x + z) + 44y}{x + y + z} = \frac{16 \cdot 7,7 + 44 \cdot 6}{13,7} = 28,3 \text{ g/mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{mặt khác}} \left\{ \begin{array}{l} M_{\text{N}_2} = 28 \text{ g/mol} \\ \overline{M}_A > 28 \text{ g/mol} \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{\overline{M}_A : M_{\text{N}_2} > 1}$$

Ví dụ 19: Một hỗn hợp X gồm a mol axetilen; 2a mol etilen và 5a mol H₂. Cho hỗn hợp X qua Ni nung nóng, thu được hỗn hợp Y (gồm 4 chất). Đặt k là tỉ khối của hỗn hợp Y so với hỗn hợp X. Khoảng giá trị của của k là:

- A. $2 > k > 1$.
C. $2,5 \geq k \geq 2$.

- B. $2,5 > k > 2$.
D. $2 \geq k \geq 1$.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Vì $2n_{\text{CH}=\text{CH}} + n_{\text{CH}_2=\text{CH}_2} = 4a < n_{\text{H}_2} = 5a$ nên hỗn hợp sau phản ứng chắc chắn có H_2 .

Hỗn hợp sau phản ứng có 4 chất, đó là C_2H_6 , C_2H_4 , C_2H_2 và cả H_2 dư.

Ta có: $n_X = n_{\text{C}_2\text{H}_2} + n_{\text{C}_2\text{H}_4} + n_{\text{H}_2} = 8a$ (mol); $n_Y = n_X - n_{\text{H}_2}$ phản ứng

Để hỗn hợp sau phản ứng có 4 chất thì $0 < n_{\text{H}_2}$ phản ứng $< 4a \Rightarrow 4a < n_Y < 8a$.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có: $m_X = m_Y \Rightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow k = \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{n_X}{n_Y}$.

Với $\begin{cases} n_X = 8a \\ 4a < n_Y < 8a \end{cases} \Rightarrow \frac{8a}{8a} < k < \frac{8a}{4a} \Rightarrow \boxed{1 < k < 2}$

Ví dụ 20: Oxi hóa hoàn toàn hỗn hợp X gồm HCHO và CH_3CHO bằng O_2 (có xúc tác) thu được hỗn hợp Y gồm 2 axit tương ứng. Tỉ khối hơi của Y so với X là T. Hỏi T biến thiên trong khoảng nào?

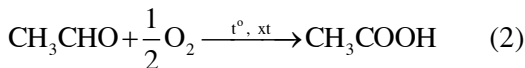
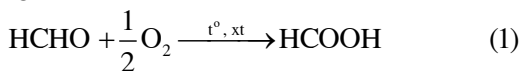
- A. $1,36 < T < 1,53$.
C. $1,12 < T < 1,36$.

- B. $1,53 < T < 1,64$.
D. $1,36 < T < 1,64$.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Giả sử X chỉ có HCHO, suy ra Y chỉ có HCOOH. Trường hợp này ta có:

$$T = \frac{M_Y}{M_X} = \frac{M_{\text{HCOOH}}}{M_{\text{HCHO}}} = \frac{46}{30} = 1,53.$$

Giả sử X chỉ có CH_3CHO , suy ra Y chỉ có CH_3COOH . Trường hợp này ta có:

$$T = \frac{M_Y}{M_X} = \frac{M_{\text{CH}_3\text{COOH}}}{M_{\text{CH}_3\text{CHO}}} = \frac{60}{44} = 1,36.$$

Trên thực tế X chứa cả HCHO và CH_3CHO nên Y chứa cả HCOOH và CH_3COOH .

Suy ra: $\boxed{1,36 < T < 1,53}$

Ví dụ 21: Đốt cháy hoàn toàn 0,08 mol hỗn hợp 2 ancol đơn chức, bậc một, thu được 6,16 gam CO_2 . Nếu oxi hoá 0,08 mol hỗn hợp 2 ancol trên bằng oxi, xúc tác Cu, đun nóng (giả sử hiệu suất 100%). Sau đó cho sản phẩm tác dụng với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ dư, thu được m gam Ag. Giá trị của m là

- A. $m = 34,56$ gam.
C. $m = 17,28$ gam.

- B. $17,28 \text{ gam} < m < 34,56 \text{ gam}$.
D. $21,6 \text{ gam} \leq m < 34,56 \text{ gam}$.

(Đề thi THPT Hạ Hòa – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: $n_{\text{CO}_2} = \frac{6,16}{44} = 0,14 \text{ mol} \Rightarrow \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,14}{0,08} = 1,75.$

$\Rightarrow$ Hai ancol $\begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} \\ \text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH} (n \geq 2) \end{cases} \Rightarrow$ hai anđehit $\begin{cases} \text{HCHO} \\ \text{C}_{n-1}\text{H}_{2n-1}\text{CHO} (n \geq 2) \end{cases}$

▪ Nếu hỗn hợp chỉ có HCHO, suy ra:

$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{HCHO}} = 4 \cdot 0,08 = 0,32 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,32 \cdot 108 = 34,56 \text{ gam} \text{ (*)}$

▪ Nếu $n = 2$ thì hai anđehit là HCHO và CH₃CHO

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{HCHO}} + n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = n_{\text{ancol}} \Leftrightarrow n_{\text{HCHO}} + n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,08 \text{ (1)}$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,14 \text{ (2)}$

$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$

$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,2 \cdot 108 = 21,6 \text{ gam} \text{ (**)}$

Khi $n \rightarrow +\infty$ thì $\begin{cases} n_{\text{HCHO}} > 0,02 \\ n_{\text{C}_{n-1}\text{H}_{2n-1}\text{CHO}} < 0,06 \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Ag}} > 21,6 \text{ gam} \text{ (***)}$

Vậy từ (*), (**), (***), suy ra: $21,6 \leq m_{\text{Ag}} < 34,56$

Ví dụ 22: Cho hỗn hợp gồm 8 gam CuO và 3,6 gam FeO vào trong 300 ml dung dịch HCl 0,8 M. Sau phản ứng có m gam chất rắn không tan. Hỏi m nằm trong khoảng giá trị nào ?

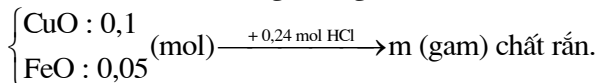
A. $2,16 \text{ gam} < m_{\text{rắn}} < 2,4 \text{ gam}$

B. $2 \text{ gam} < m_{\text{rắn}} < 2,4 \text{ gam}$

C. $2,16 \text{ gam} < m_{\text{rắn}} < 2,3 \text{ gam}$

D. $2 \text{ gam} < m_{\text{rắn}} < 2,3 \text{ gam}$

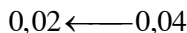
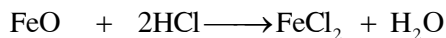
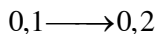
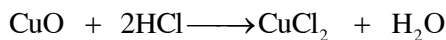
Hướng dẫn giải

- Vậy HCl không đủ tác dụng với hỗn hợp oxit

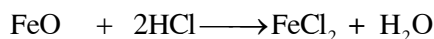
Cách 1:

+ Trường hợp 1: Nếu CuO phản ứng trước:

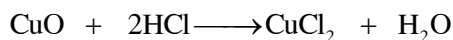

$\Rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{FeO dư}} = 3,6 - (0,02 \cdot 72) = 2,16 \text{ gam} \text{ (1)}$

+ Trường hợp 2: Nếu FeO phản ứng trước:

$$0,05 \longrightarrow 0,1$$

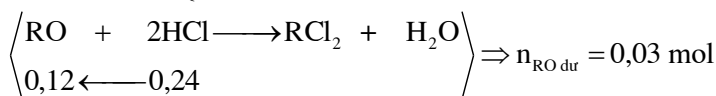
$$0,07 \longleftarrow 0,14$$

$$\Rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{CuO (dư)}} = 8 - (0,07 \cdot 80) = \boxed{2,4 \text{ gam}} \quad (2)$$

- Vì thực tế trong bài toán thì đồng thời cả FeO và CuO cùng phản ứng với dung dịch HCl: $\boxed{2,16 \text{ gam} < m_{\text{rắn}} < 2,4 \text{ gam}}$

Cách 2:

- Phương pháp quy đổi: $\left\{ \begin{array}{l} \text{CuO} : 0,1 \\ \text{FeO} : 0,05 \end{array} \right. (\text{mol}) \xrightarrow{\text{Quy đổi}} \text{RO} : 0,15 \text{ mol}$

$$\Rightarrow m_{\text{RO dư}} = 0,03 \cdot \bar{M}_{\text{RO}} \xrightarrow{M_{\text{FeO}} < \bar{M} < M_{\text{CuO}}} 0,03 \cdot 72 < 0,03 \cdot \bar{M}_{\text{RO}} < 0,03 \cdot 80$$

$$\Leftrightarrow \boxed{2,16 \text{ gam} < m < 2,4 \text{ gam}}$$

Ví dụ 22: Hỗn hợp X gồm axit axetic, axit fomic và axit oxalic. Khi cho m gam X tác dụng với NaHCO₃ (dư) thì thu được 15,68 lít khí CO₂ (đktc). Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn m gam X cần 8,96 lít khí O₂ (đktc), thu được 35,2 gam CO₂ và y mol H₂O. Giá trị của y là

A. 0,3.

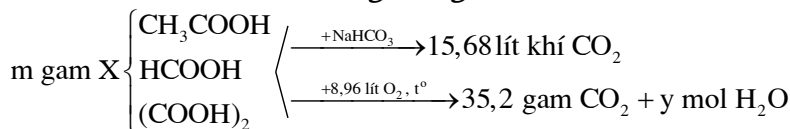
B. 0,8.

C. 0,2.

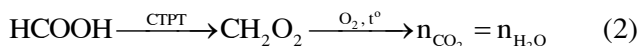
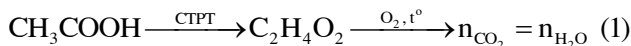
D. 0,6

(Trích đề thi Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

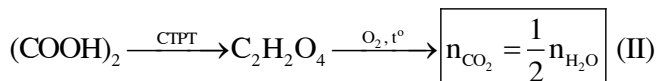

Trường hợp 1: Đốt cháy hỗn hợp X gồm CH₃COOH và HCOOH

Từ (1) và (2) $\rightarrow$ Đốt cháy X trong trường hợp này thu được $\boxed{n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}}} \quad (\text{I})$

Trường hợp 2: Đốt cháy hỗn hợp X chỉ gồm (COOH)₂

Vì thực tế trong bài toán thì đốt cháy đồng thời cả 3 chất (tức là cả hai trường hợp) nên ở đây ta có:

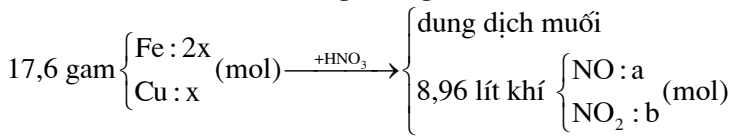
$$\xrightarrow{\text{Từ (I), (II)}} \frac{1}{2}n_{\text{CO}_2} < n_{\text{H}_2\text{O}} < n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow \frac{1}{2} \cdot 0,8 < y < 0,8 \Rightarrow \boxed{y = 0,6 \text{ mol}}$$

Ví dụ 23: Hòa tan hết 17,6 gam Fe và Cu (tỉ lệ mol 2:1) vào 378 gam dung dịch HNO₃, kết thúc phản ứng thu được 8,96 lít hỗn hợp khí Z gồm NO và NO₂. Biết không có phản ứng tạo muối NH₄NO₃ và HNO₃ đã lấy dư 15% so với lượng cần thiết. Nồng độ % của HNO₃ ban đầu và tỉ khối hơi của hỗn hợp khí Z so với H₂ lần lượt là:

- A. 20 và 19.
C. 20 và 23.

- B. 23 và 19.
D. 23 và 23.

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} = 17,6 \Leftrightarrow 2x \cdot 56 + 64x = 17,6 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = 2x = 0,2 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{N/Fe(NO}_3)_3} = 0,6 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu}} = n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = x = 0,1 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{N/Cu(NO}_3)_2} = 0,2 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{N/Fe(NO}_3)_3} + n_{\text{N/Cu(NO}_3)_2} + \underbrace{n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}}_{a+b=0,4} = 1,2 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow C\%_{/\text{HNO}_3} = \frac{m_{\text{HNO}_3}}{m_{\text{dd HNO}_3}} \cdot 100 = \frac{115}{100} \cdot 100 \Leftrightarrow C\%_{/\text{HNO}_3} = \frac{1,2 \cdot 63}{378} \cdot 100 = \frac{115}{100} = \boxed{23\%}$$

$$\xrightarrow{\text{Trung bình}} \bar{M}_Z = \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{NO}_2}}{a + b} \Leftrightarrow d_{Z/\text{H}_2} = \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{NO}_2}}{2 \cdot (a + b)} = \frac{30a + 46b}{2 \cdot (a + b)}$$

Sử dụng phương pháp khoảng biến thiên, ta được:

$$\Rightarrow \frac{30a + 30b}{2 \cdot (a + b)} < \frac{30a + 46b}{2 \cdot (a + b)} < \frac{46a + 46b}{2 \cdot (a + b)} \Leftrightarrow 15 < d_{Z/\text{H}_2} < 23 \Rightarrow \boxed{d_{Z/\text{H}_2} = 19}$$

Ví dụ 24: Nung 20 gam hỗn hợp MgCO₃, CaCO₃, BaCO₃ ở nhiệt độ cao thì thu được khí A. Dẫn khí A vào trong dung dịch nước vôi thì thu được 10 gam kết tủa và dung dịch B. Đun nóng B hoàn toàn thì tạo thành thêm 6 gam kết tủa. Hỏi % khối lượng của MgCO₃ nằm trong khoảng nào?

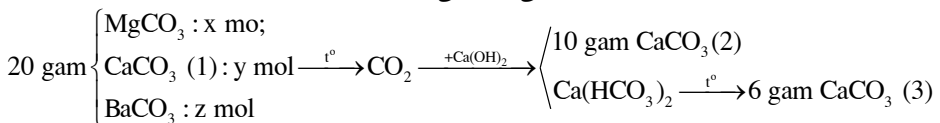
- A. 50% < %m_{MgCO₃} < 85%

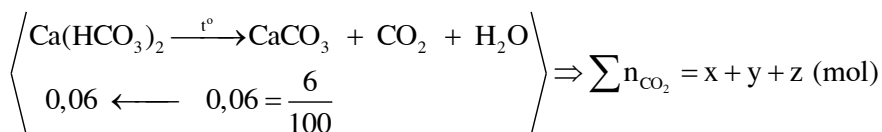
- B. 52,5% < %m_{MgCO₃} < 86,7%

- C. 52,5% < %m_{MgCO₃} < 86,7%

- D. 52,5% < %m_{MgCO₃} < 86,7%

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = x + y + z = n_{\text{CaCO}_3(2)} + 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = \frac{10}{100} + 2 \cdot 0,06 = 0,22 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 84x + 100y + 197z = 20 \\ x + y + z = 0,22 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 100y + 197z = 20 - 84x \\ y + z = 0,22 - x \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \frac{100y + 197z}{y + z} = \frac{20 - 84x}{0,22 - x} \Leftrightarrow 100 < \frac{20 - 84x}{0,22 - x} < 197 \text{ (I)}$$

$$\xrightarrow{\text{Giải BPT (I)}} 0,125 < x < \frac{1167}{5650} \approx 0,2 \text{ (mol)}$$

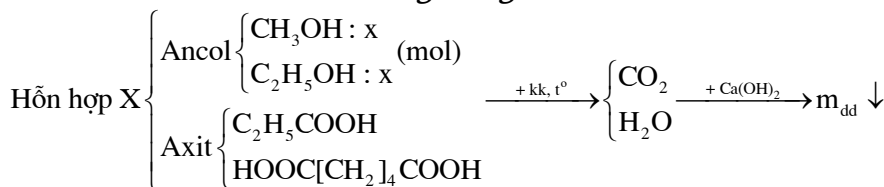
$$\xrightarrow{\%m_{\text{MgCO}_3}} \frac{0,125 \cdot 84}{20} < \frac{84x}{20} < \frac{5650}{20} \cdot 84 \Rightarrow \boxed{52,5\% < \%m_{\text{MgCO}_3} < 86,7\%}$$

Ví dụ 25 : Hỗn hợp X gồm 2 ancol CH_3OH , $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ có cùng số mol và 2 axit $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và $\text{HOOC}[\text{CH}_2]_4\text{COOH}$. Đốt cháy hoàn toàn 1,86 gam X cần dùng vừa đủ 10,08 lít không khí (đktc, 20% O_2 và 80% N_2 theo thể tích) thu được hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn Y qua nước vôi trong dư, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy khối lượng dung dịch giảm m gam, m gần nhất với giá trị

- A. 2,75.   B. 4,25.   C. 2,25   D. 3,75.

(Trích đề minh họa – 2015)

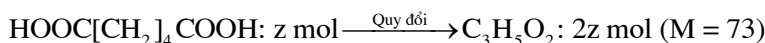
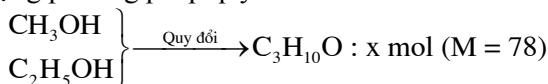
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_x + m_{\text{O}_2} \longrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 1,86 + \frac{10,08}{22,4} \cdot \frac{1}{5} \cdot 32$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 4,74 \text{ gam (1)}$$

- Áp dụng phương pháp quy đổi :

Ta có: $3 \cdot \frac{1,86}{78} < n_{\text{CO}_2} = 3n_x < 3 \cdot \frac{1,86}{73} \Leftrightarrow 7,15 < m_{\text{CaCO}_3} < 7,64$

$\xrightarrow{7,15 < m_{\text{CaCO}_3} < 7,64} m_{\text{dd giảm}} = m_{\text{kết tủa}} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) = m_{\text{kết tủa}} - 4,74$

$\Leftrightarrow 7,15 - 4,74 < m_{\text{dd giảm}} < 7,64 - 4,74 \Leftrightarrow 2,4 < m_{\text{dd giảm}} < 2,9 \Rightarrow m_{\text{dd}} = 2,75 \text{ gam}$

Ví dụ 26: Hỗn hợp A gồm 0,56 gam Fe và 16 gam Fe₂O₃. Trộn A với a mol bột Al rồi nung ở nhiệt độ cao (không có không khí) thu được hỗn hợp B. Nếu cho B tan trong H₂SO₄ loãng dư thì thu được V lít khí, nhưng nếu cho B tan trong NaOH dư thì thu được 0,25V lít khí (các khí trong cùng điều kiện). Tìm khoảng biến thiên của khối lượng nhôm (nếu phản ứng nhiệt nhôm chỉ tạo ra Fe).

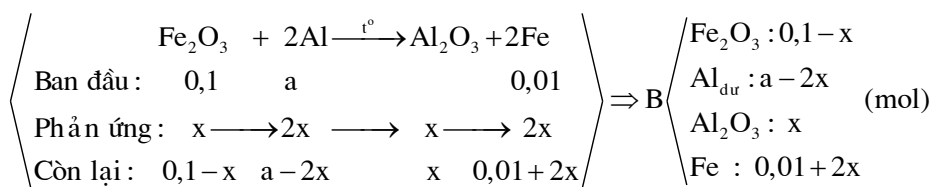
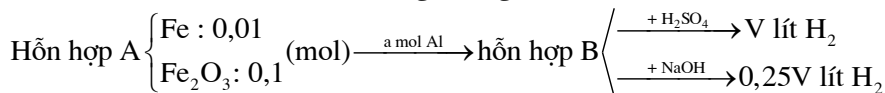
A. 0,06 gam < m_{Al} ≤ 6,661 gam

B. 0,05 gam < m_{Al} ≤ 6,661 gam

C. 0,05 gam < m_{Al} ≤ 6 gam

D. 0,06 gam < m_{Al} ≤ 6 gam

Hướng dẫn giải

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{+\text{H}_2\text{SO}_4} n_{\text{Fe}} + \frac{3}{2} n_{\text{Al}_{\text{dư}}} = n_{\text{H}_2} \\ \xrightarrow{+\text{NaOH}} \frac{3}{2} n_{\text{Al}_{\text{dư}}} = 0,25 \cdot n_{\text{H}_2} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 0,01 + 2x + \frac{3}{2} \cdot (a - 2x) = n_{\text{H}_2} \\ \frac{3}{2} \cdot (a - 2x) = 0,25 \cdot n_{\text{H}_2} \end{array} \right.$

$\Rightarrow \frac{0,01 + 2x + \frac{3}{2} \cdot (a - 2x)}{\frac{3}{2} \cdot (a - 2x)} = \frac{1}{0,25} \Leftrightarrow x = \frac{4,5a - 0,11}{11}$

$\xrightarrow{0 < x \leq 0,1} 2,22 \cdot 10^{-3} < a \leq 0,2467 \Rightarrow 0,06 \text{ gam} < m_{\text{Al}} \leq 6,661 \text{ gam}$

Ví dụ 27: Hỗn hợp X gồm C_nH_{2n-1}CHO, C_nH_{2n-1}COOH, C_nH_{2n-1}CH₂OH (đều mạch hở, n nguyên dương). Cho 2,8 gam X phản ứng vừa đủ 8,8 gam brom trong nước. Mặt khác cho toàn bộ lượng X trên phản ứng với lượng dư dung dịch AgNO₃ trong NH₃, kết thúc phản ứng, thu được 2,16 gam Ag. Phần trăm khối lượng C_nH_{2n+1}CHO trong X là:

A. 26,63%.

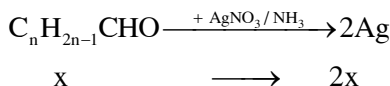
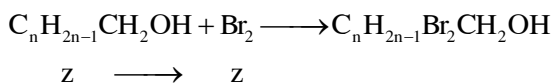
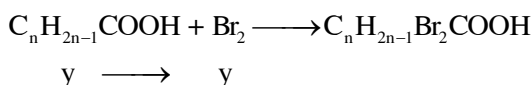
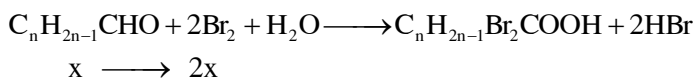
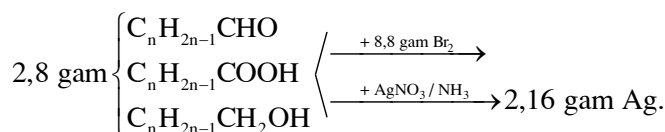
B. 20,00%.

C. 16,42%.

D. 22,22%.

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{+ \text{AgNO}_3/\text{NH}_3} 2x = \frac{2,16}{108} = 0,02 \\ \xrightarrow{+ \text{Br}_2} 2x + y + z = \frac{8,8}{160} = 0,055 \end{cases} \Leftrightarrow y + z = 0,035 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_x = 14n.(x + y + z) + 28x + 44y + 30z \Leftrightarrow 2,8 = 14n.0,045 + 28.(x + y + z) + 16y + 2z$$

$$\Leftrightarrow (14n + 28).0,045 = 2,8 - 16y - 2z = 2,73 - 14y$$

Mặt khác : $0 < y < 0,035 \Leftrightarrow 1,5 < n < 2,3 \xrightarrow{n \text{ nguyên}} n = 2 \text{ (C}_2\text{H}_3\text{-)}$

$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_3\text{CHO}} = \frac{56.0,01.100}{2,8} = \boxed{20\%}$$

Ví dụ 28: Hỗn hợp M gồm một peptit X và một peptit Y (mỗi peptit được tạo thành từ 1 loại aminoaxit và tổng số nhóm –CONH– trong 2 phân tử X, Y là 5) với tỉ lệ số mol $n_x : n_y = 1 : 2$. Khi thủy phân hoàn toàn m gam M thu được 12 gam glixin và 5,34 gam alanin. Giá trị của m là:

- A.** 14,46 gam   **B.** 110,28 gam   **C.** 16,548 gam   **D.** 15,86 gam

Hướng dẫn giải

Trong H_2O : Peptit + $(n - 1)H_2O \longrightarrow n \alpha - a$ min oaxit

Đặt $\begin{cases} \text{Peptit X có } a \text{ gốc } \alpha - a \text{ min oaxit : } x \\ \text{Peptit Y có } b \text{ gốc } \alpha - a \text{ min oaxit : } 2x \end{cases}$ (mol)

$$\Rightarrow \begin{cases} ax + 2bx = 0,16 + 0,06 \Leftrightarrow (a + 2b).x = 0,22 \\ \sum -CONH- = (a - 1) + (b - 1) = 5 \Leftrightarrow a + b = 7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \underbrace{(a + b).x}_{7} < \underbrace{(a + 2b).x}_{0,22} < \underbrace{(2a + 2b).x}_{14} \Leftrightarrow 7x < 0,22 < 14x \Rightarrow \frac{11}{700} < x < \frac{11}{350}$$

Mặt khác: $\sum n_{H_2O} = (a - 1)x + (b - 1).2x = \overbrace{(a + 2b)x}^{0,22} - 3x$

$$\frac{11}{700} < x < \frac{11}{350} \rightarrow 0,22 - 3 \cdot \frac{11}{350} < n_{H_2O} < 0,22 - 3 \cdot \frac{11}{700} \Leftrightarrow \frac{22}{175} < n_{H_2O} < \frac{121}{700}$$

BTKL $\rightarrow m_{\text{peptit}} + m_{H_2O} = m_{\text{glixin}} + m_{\text{alanin}} \Leftrightarrow m_{\text{peptit}} = 17,34 - 18.n_{H_2O}$

$$\frac{22}{175} < n_{H_2O} < \frac{121}{700} \rightarrow 17,34 - 18 \cdot \frac{121}{700} < m_{\text{peptit}} < 17,34 - 18 \cdot \frac{22}{175} \Leftrightarrow \boxed{14,22 < m_{\text{peptit}} < 15,07}$$

2. Tìm chất

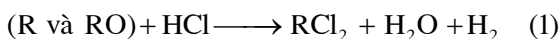
Ví dụ 1: Đều hoà tan hoàn toàn 6,4 gam hỗn hợp gồm kim loại R (chỉ có hoá trị II) và oxit của nó cần vừa đủ 400 ml dung dịch HCl 1M. Kim loại R là:

- A. Ba.   B. Ca.   C. Be.   D. Mg.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTR}} n_{(R, RO)} = n_{RCl_2} \\ \xrightarrow{\text{BTCl}} 2n_{RCl_2} = n_{HCl} = 0,4 \end{cases} \Rightarrow n_{(R, RO)} = n_{RCl_2} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(R, RO)} = \frac{m}{n} = \frac{6,4}{0,2} = 32 \text{ g / mol mà } M_R < 32 < M_{RO}$$

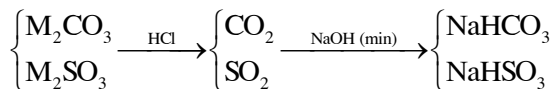
$$\Leftrightarrow R < 32 < R + 16 \Rightarrow 16 < R < 32 \Rightarrow \boxed{R \text{ là Mg}}$$

Ví dụ 2: Hoà tan 174 gam hỗn hợp M_2CO_3 và M_2SO_3 (M là kim loại kiềm) vào dung dịch HCl dư. Toàn bộ khí CO_2 và SO_2 thoát ra được hấp thụ tối thiểu bởi 500 ml dung dịch NaOH 3M. Kim loại M là:

- A. Li.   B. Na.   C. K.   D. Rb.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C, S và Na, ta có:

$$n_{(M_2CO_3, M_2SO_3)} = n_{(SO_2, CO_2)} = n_{(NaHCO_3, NaHSO_3)} = n_{NaOH} = 3,0,5 = 1,5 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \overline{M}_{(M_2CO_3, M_2SO_3)} = \frac{174}{1,5} = 116 \text{ g / mol mà } M_{M_2CO_3} < \overline{M}_{(M_2CO_3, M_2SO_3)} = 116 < M_{M_2SO_3}$$

$$\Rightarrow 2M + 60 < 116 < 2M + 80 \Rightarrow 18 < M < 28 \Rightarrow M = 23 \text{ g / mol} \Rightarrow \boxed{M \text{ là Na}}$$

Ví dụ 3: Cho 24,8 gam hỗn hợp gồm kim loại kiềm thổ và oxit của nó tác dụng với dung dịch HCl dư thu được 55,5 gam muối khan. Kim loại kiềm thổ là

- A. Ca.   B. Sr.   C. Ba.   D. Mg.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Gọi ký hiệu của kim loại kiềm thổ là R.

- Nếu chỉ có kim loại kiềm thổ R thì:

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} n_R = n_{RCl_2} = \frac{55,5 - 24,8}{71} = 0,432 \text{ mol} \Rightarrow M_R = \frac{24,8}{0,432} = 57,4 \text{ g / mol.}$$

- Nếu chỉ có oxit của kim loại kiềm thổ R thì:

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} n_{RO} = n_{RCl_2} = \frac{55,5 - 24,8}{71 - 16} = 0,558 \text{ mol} \Rightarrow M_R = \frac{24,8}{0,558} - 16 = 28,44 \text{ g / mol}$$

Trên thực tế hỗn hợp có cả R và RO nên:

$$28,44 < M_R < 57,4 \Rightarrow M_R = 40 \text{ gam / mol, } \boxed{R \text{ là Ca}}$$

Ví dụ 4: Hòa tan hoàn toàn 1,1 gam hỗn hợp gồm một kim loại kiềm X và một kim loại kiềm thổ Y ($M_X < M_Y$) trong dung dịch HCl dư, thu được 1,12 lít khí H_2 (đktc). Kim loại X là

- A. K.   B. Na.   C. Rb.   D. Li.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2012)

Hướng dẫn giải

Giả sử X chỉ có kim loại X. Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_X = 2n_{H_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow M_X = \frac{1,1}{0,1} = 11 \text{ g / mol} \quad (1)$$

Giả sử chỉ có kim loại Y. Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_Y = n_{H_2} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow M_Y = \frac{1,1}{0,05} = 22 \text{ g / mol} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $11 < \overline{M}_{(X, Y)} < 22$.

Lại có $M_X < M_Y$, Suy ra: $M_X < \overline{M}_{(X, Y)} < M_Y \Rightarrow M_X = 7 \Rightarrow \boxed{X \text{ là Li}}$

Ví dụ 5: Cho 7,1 gam hỗn hợp gồm một kim loại kiềm X và một kim loại kiềm thổ Y tác dụng hết với lượng dư dung dịch HCl loãng, thu được 5,6 lít khí (đktc). Kim loại X, Y là

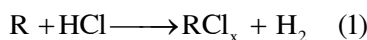
- A. natri và magie.   B. liti và beri.
C. kali và canxi.   D. kali và bari.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức chung của X, Y là R, hóa trị x ($1 < x < 2$).

Sơ đồ phản ứng:

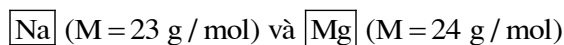

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$xn_R = 2n_{H_2}$$

$$\xrightarrow{1 < x < 2} x \frac{7,1}{M_R} = 2 \frac{5,6}{22,4} \Rightarrow \bar{M}_R = 14,2x \Rightarrow 14,2 < \bar{M}_R < 28,4 \quad (2)$$

Căn cứ vào các phương án và giá trị khối lượng mol trung bình của hỗn hợp, suy ra hai kim loại là

Phương án B bị loại vì các kim loại đều có khối lượng mol nhỏ hơn $\bar{M}_R$. Phương án C, D bị loại vì các kim loại đều có khối lượng mol lớn hơn $\bar{M}_R$.

Ví dụ 6: Hòa tan hoàn toàn 4 gam hỗn hợp gồm Fe và một kim loại R (hóa trị II) trong dung dịch HCl, thu được 2,24 lít khí H_2 (đktc). Nếu hòa tan hết 2,4 gam kim loại R trong dung dịch HCl 1M thì thấy không dùng hết 500 ml. Kim loại hóa trị II là:

- A. Ca.   B. Mg.   C. Be.   D. Sr.

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{(Zn, X)} = n_{H_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{(Zn, X)} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \bar{M}_{(Fe, R)} = \frac{4}{0,1} = 40 \Rightarrow M_R < 40 < M_{Fe} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} 2n_R = n_{H^+} < 0,5 \text{ mol} \Rightarrow n_R < 0,25 \text{ mol} \Rightarrow M_X > \frac{2,4}{0,25} = 9,6 \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $M_X = 24 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{R \text{ là Mg}}$

Ví dụ 7: Cho 1,74 gam hỗn hợp X gồm kim loại M (nhóm IIA) và Al tác dụng hết với dung dịch HNO_3 đặc nóng, dư thu được 0,1 mol NO_2 . Mặt khác, cho 2,1 gam M phản ứng hết với lượng dư dung dịch HCl thì thể tích khí H_2 thu được vượt quá 1,12 lít (đktc). Kim loại M là

- A. Mg.   B. Ba.   C. Ca.   D. Be.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng của X với HNO_3 , ta có:

$$2n_M + 3n_{Al} = n_{NO_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow 2n_M + 2n_{Al} < 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_M + n_{Al} < 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_X = \frac{m_{(Al, M)}}{n_{(Al, M)}} > \frac{1,74}{0,05} = 34,8 \Rightarrow \begin{cases} M_{Al} < 34,8 \text{ g/mol} \\ M_M > 34,8 \text{ g/mol} \end{cases} \quad (1)$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng của M với HCl, ta có:

$$n_M = n_{H_2} > \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow M < \frac{2,1}{0,05} = 42 \text{ g/mol} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $M = 40 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{M \text{ là Ca}}$

Ví dụ 8: Lấy 22,35 gam hỗn hợp muối clorua của kim loại kiềm X và kim loại kiềm thổ Y (X, Y thuộc 2 chu kỳ liên tiếp nhau trong bảng tuần hoàn) tác dụng với dung dịch $AgNO_3$ dư thu được 43,05 gam kết tủa. X, Y lần lượt là

A. K và Sr.   B. Rb và Ca.   C. Na và Ca.   D. K và Mg.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

▪ Nếu chỉ có XCl, áp dụng bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$\xrightarrow{BT\ Cl} n_{XCl} = n_{AgCl} = \frac{43,05}{143,5} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow M_X + 35,5 = \frac{22,35}{0,3} \Rightarrow M_X = 39 \text{ g/mol}$$

▪ Nếu chỉ có YCl_2 , áp dụng bảo toàn nguyên tố Cl, ta có:

$$\xrightarrow{BT\ Cl} n_{YCl_2} = \frac{1}{2} n_{AgCl} = \frac{43,05}{143,5} = 0,15 \Rightarrow M_Y + 35,5 \cdot 2 = \frac{22,35}{0,15} \Rightarrow M_Y = 78 \text{ g/mol}$$

Vì hỗn hợp chứa cả XCl và YCl_2 , suy ra: $39 \text{ g/mol} < \overline{M}_{(X, Y)} < 78 \text{ g/mol}$

Vì X, Y ở hai chu kỳ liên tiếp nên xây ra hai khả năng:

$$\text{Trường hợp: } \begin{cases} M_X < \overline{M}_{(X, Y)} < M_Y \\ M_Y < \overline{M}_{(X, Y)} < M_X \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (*) 39 \text{ (K)} < \overline{M}_{(X, Y)} < 87,5 \text{ (Sr)} \Rightarrow \text{loại} \\ 40 \text{ (Ca)} < \overline{M}_{(X, Y)} < 85,5 \text{ (Rb)} \end{cases}$$

Trường hợp (*) loại vì nếu X là K thì hỗn hợp không thể có Sr.

Ví dụ 9: Hòa tan hoàn toàn 0,08 mol hỗn hợp X gồm Mg và Al trong dung dịch H_2SO_4 đặc nóng, vừa đủ. Sau phản ứng thu được 0,1 mol một sản phẩm khử Y duy nhất và dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z thu được m gam muối khan. Giá trị của m là:

A. 18,48.   B. 21,24.   C. 11,64.   D. 30,84.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

$$2 \cdot 0,08 = 0,16 < n_{\text{electron nhường}} < 0,08 \cdot 3 = 0,24 \quad (1)$$

Gọi x là số electron mà S nhận vào để sinh ra sản phẩm khử Y, ta có:

$$n_{\text{electron nhận}} = x \cdot n_X = 0,1x \text{ mol} \quad (2).$$

Theo (1), (2) và bảo toàn electron, ta có:

$$0,16 < 0,1x < 0,24 \Rightarrow 1,6 < x < 2,4 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow Y \text{ là } S^{+4}O_2.$$

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{Mg} + n_{Al} = 0,08 \\ \xrightarrow{BTE} 2n_{Mg} + 3n_{Al} = 2n_{SO_2} = 0,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Mg} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{Al} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_{\text{muối}} = m_{Al} + m_{Mg} + m_{SO_4^{2-}} = 0,04 \cdot 24 + 0,04 \cdot 27 + 0,1 \cdot 96 = \boxed{11,64 \text{ gam}}$$

Ví dụ 10: Cho a mol Fe tan hoàn toàn trong dung dịch chứa b mol HNO₃ (biết rằng tỉ lệ a : b = 16 : 61), thu được một sản phẩm khử duy nhất và dung dịch chỉ chứa muối nitrat. Số mol electron do lượng Fe trên nhường khi bị hoà tan là

- A. 2a.   B. 3y.   C. 0,75b.   D. b.

(Đề thi THPT chuyên Phan Bội Châu – Nghệ An năm 2012)

Hướng dẫn giải

—^{tự chọn}→ n_{HNO₃} = 61 mol ⇒ n_{Fe} = 16 mol

▪ Nếu dung dịch chỉ có muối Fe(NO₃)₃ ⇒ n_{electron nhường max} = 3n_{Fe} = 48 mol

▪ Nếu dung dịch chỉ có muối Fe(NO₃)₂ ⇒ n_{electron nhường min} = 2n_{Fe} = 32 mol

32 mol ≤ n_{electron nhường} ≤ 48 mol nên 32 ≤ n_{electron nhận} ≤ 48 mol

Do đó $\frac{61}{48} \leq \frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} \leq \frac{61}{32} \Leftrightarrow 1,27 \leq \frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} \leq 1,9$ (1)

Xét các quá trình khử sau:

PHƯƠNG TRÌNH ION	TỈ LỆ
$2H^+ + NO_3^- + 1e \longrightarrow NO_2 + H_2O$	$\frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} = 2$
$4H^+ + NO_3^- + 3e \longrightarrow NO + 2H_2O$ (*)	$\frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} = 1,333$
$10H^+ + 2NO_3^- + 8e \longrightarrow N_2O + 5H_2O$	$\frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} = 1,25$
$12H^+ + 2NO_3^- + 10e \longrightarrow N_2 + 6H_2O$	$\frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} = 1,2$
$10H^+ + NO_3^- + 8e \longrightarrow NH_4^+ + 3H_2O$	$\frac{n_{H^+}}{n_{electron\ nhận}} = 1,25$

Căn cứ vào (1) và các quá trình khử, suy ra:

Sản phẩm khử là NO và n_{electron do Fe nhường} = n_{electron mất NO₃⁻ nhận} = $\frac{3}{4}n_{H^+} = \boxed{0,75b}$

Ví dụ 11: Cho 3,12 gam ankin X phản ứng với 0,1 mol H₂ (xúc tác Pd / PbCO₃, t°), thu được hỗn hợp Y chỉ có hai hidrocarbon. Công thức phân tử của X là:

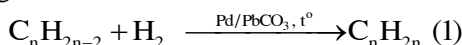
- A. C₂H₂.   B. C₅H₈.   C. C₄H₆.   D. C₃H₄.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của ankin với H₂ (xúc tác Pd/PbCO₃, t°) thì chỉ có 1 liên kết π trong phân tử bị phá vỡ.

Phương trình phản ứng:

Sau phản ứng thu được hỗn hợp Y chỉ gồm hai hydrocacbon, đó là hỗn hợp gồm anken và ankin dư.

$$\Rightarrow n_{C_nH_{2n-2}} > n_{H_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow M_{C_nH_{2n-2}} < \frac{3,12}{0,1} = 31,2 \Rightarrow \boxed{C_nH_{2n-2} \text{ là } C_2H_2 (M = 26)}$$

Ví dụ 12: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X gồm C_2H_2 , C_3H_4 và C_4H_4 (số mol mỗi chất bằng nhau) thu được 0,09 mol CO_2 . Nếu lấy cùng một lượng hỗn hợp X như trên tác dụng với một lượng dư dung dịch $AgNO_3$ trong NH_3 , thì khối lượng kết tủa thu được lớn hơn 4 gam. Công thức cấu tạo của C_3H_4 và C_4H_4 trong X lần lượt là:

- A. $CH \equiv C - CH_3, CH_2 = CH - C \equiv CH$.
- B. $CH \equiv C - CH_3, CH_2 = C = C = CH_2$.
- C. $CH_2 = C = CH_2, CH_2 = C = C = CH_2$.
- D. $CH_2 = C = CH_2, CH_2 = CH - C \equiv CH$.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Hướng dẫn giải

Đặt số mol của từng chất trong X là x mol.

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$2n_{C_2H_2} + 3n_{C_3H_4} + 4n_{C_4H_4} = n_{CO_2} \Leftrightarrow 2x + 3x + 4x = 0,09 \Rightarrow x = 0,01 \text{ mol.}$$

- Nếu chỉ có C_2H_2 phản ứng tạo kết tủa thì:

$$\xrightarrow{BT C} n_{C_2Ag_2} = n_{C_2H_2} = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{kết tủa}} = m_{C_2Ag_2} = 2,4 \text{ gam} < 4 \text{ gam} \quad (1).$$

- Nếu chỉ có C_2H_2 và C_3H_4 tạo kết tủa thì:

$$\xrightarrow{BT C} \begin{cases} n_{C_2Ag_2} = n_{C_2H_2} = 0,01 \\ n_{C_3H_3Ag} = n_{C_3H_4} = 0,01 \end{cases} \Rightarrow m_{\text{kết tủa}} = m_{(C_2Ag_2, C_3H_3Ag)} = 3,87 \text{ gam} < 4 \text{ gam} \quad (2).$$

Từ (1) và (2) suy ra: Cả C_3H_4 và C_4H_4 đều tham gia phản ứng với dung dịch $AgNO_3/NH_3$ tạo kết tủa.

Vậy C_3H_4 và C_4H_4 đều có liên kết ba ở đầu mạch, có công thức cấu tạo là:

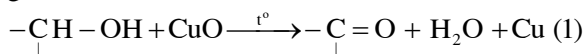
Ví dụ 13: Cho 4,6 gam một ancol no, đơn chức phản ứng với CuO nung nóng, thu được 6,2 gam hỗn hợp X gồm andehit, nước và ancol dư. Cho toàn bộ lượng hỗn hợp X phản ứng hoàn toàn với lượng dư dung dịch $AgNO_3$ trong NH_3 , đun nóng, thu được m gam Ag. Giá trị của m là:

- A. 16,2.   B. 43,2.   C. 10,8.   D. 21,6.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Ta có: $n_{\text{ancol phản ứng}} = n_{CuO \text{ phản ứng}} = n_{O \text{ trong } CuO \text{ phản ứng}} = \frac{6,2 - 4,6}{16} = 0,1 \text{ mol.}$

Mặt khác, sau phản ứng ancol còn dư, suy ra:

Suy ra phương án C, D không thỏa mãn. Mặt khác, andehit X và xeton Y có cùng số nguyên tử C và xeton Y phải có số nguyên tử C lớn hơn hoặc bằng 3. Suy ra phương án B không thỏa mãn. Vậy X là C_2H_5CHO

Ví dụ 16: Hỗn hợp M gồm ancol X và axit cacboxylic Y (đều no, đơn chức, mạch hở). Đốt cháy hoàn toàn một lượng M cần dùng vừa đủ 0,325 mol O_2 , sinh ra 0,35 mol CO_2 . Công thức của Y là

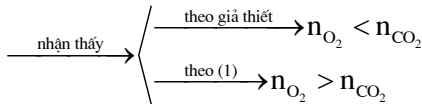
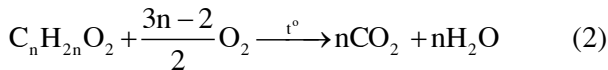
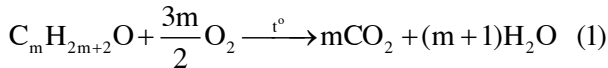
- A. CH_3COOH . B. $HCOOH$. C. C_2H_5COOH . D. C_3H_7COOH .

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử của X, Y lần lượt là $C_mH_{2m+2}O$ và $C_nH_{2n}O_2$.

Phương trình phản ứng đốt cháy:

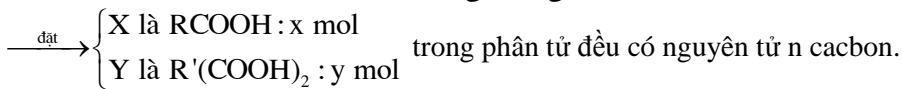
Suy ra ở (2): $n_{O_2} < n_{CO_2} \Rightarrow \frac{3n-2}{2} < n \Rightarrow n < 2 \Rightarrow n = 1$. Vậy axit Y là $HCOOH$

Ví dụ 17: Cho X và Y là hai axit cacboxylic mạch hở, có cùng số nguyên tử cacbon, trong đó X đơn chức, Y hai chức. Chia hỗn hợp X và Y thành hai phần bằng nhau. Phần một tác dụng hết với Na, thu được 4,48 lít khí H_2 (đktc). Đốt cháy hoàn toàn phần hai, thu được 13,44 lít khí CO_2 (đktc). Phần trăm khối lượng của Y trong hỗn hợp là:

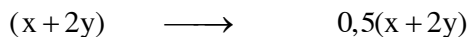
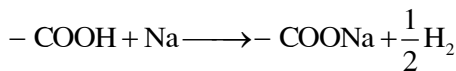
- A. 28,57%. B. 57,14%. C. 85,71%. D. 42,86%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2013)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của X, Y với Na:

$$\Rightarrow 0,5(x+2y) = n_{H_2} \Leftrightarrow x+2y = 0,4 \Rightarrow 0,2 < x+y < 0,4 \quad (*)$$

$$\xrightarrow{BTC} n_{CO_2} = n(x+y) = 0,6 \xrightarrow{(*)} \Leftrightarrow 1,5 < n < 3 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \begin{cases} x = 0,2 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Hai axit là CH_3COOH (X) và $HOOC-COOH$ (Y).

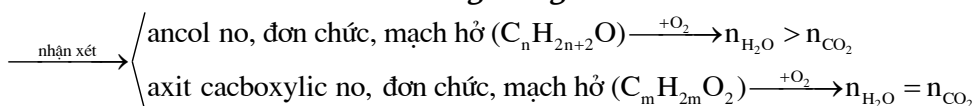
Phần trăm khối lượng của Y là: $\%m_Y = \frac{0,1.90}{0,1.90 + 0,2.60} \cdot 100\% = \boxed{42,86\%}$

Ví dụ 18: Hỗn hợp M gồm ancol no, đơn chức X và axit cacboxylic đơn chức Y, đều mạch hở và có cùng số nguyên tử C, tổng số mol của hai chất là 0,5 mol (số mol của Y lớn hơn số mol của X). Nếu đốt cháy hoàn toàn M thì thu được 33,6 lít khí CO₂ (đktc) và 25,2 gam H₂O. Mặt khác, nếu đun nóng M với H₂SO₄ đặc để thực hiện phản ứng este hoá (hiệu suất là 80%) thì số gam este thu được là

- A. 34,20.   B. 27,36.   C. 22,80.   D. 18,24.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2010)

Hướng dẫn giải

Suy ra nếu Y trong M là no, đơn chức, mạch hở thì tổng số mol H₂O phải lớn hơn số mol CO₂. Trên thực tế, mol CO₂ (1,5 mol) lớn hơn mol H₂O (1,4 mol), chứng tỏ Y là axit không no.

$\xrightarrow{CTTB} C_{\text{ancol}} = C_{\text{axit}} = \frac{n_{CO_2}}{n_M} = \frac{1,5}{0,5} = 3$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} X \text{ là } C_3H_7OH \\ Y \text{ là } CH_2 = CH - COOH \text{ hoặc } CH \equiv C - COOH \end{array} \right.$

$\xrightarrow{CTTB} \bar{H}_{(\text{axit, ancol})} = \frac{2n_{H_2O}}{n_M} = \frac{2 \cdot 1,4}{0,5} = 5,6.$

Gọi số nguyên tử hydro của axit là y. Sử dụng sơ đồ đường chéo cho số nguyên tử hydro trung bình của hai chất X, Y ta có:

$\xrightarrow{CTTB} \bar{H}_{(\text{axit, ancol})} = \frac{H_{/X} \cdot n_X + H_{/Y} \cdot n_Y}{n_X + n_Y} \Leftrightarrow 5,6 = \frac{8n_X + H_{/Y} \cdot n_Y}{0,5} \Leftrightarrow \frac{n_Y}{n_X} = \frac{2,4}{5,6 - y}$

Vì $n_Y > n_X \Rightarrow \frac{2,4}{5,6 - y} > 1 \Rightarrow y > 3,2 \Rightarrow Y \text{ là } CH_2 = CH - COOH (y=4).$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{C_3H_5COOH} = \frac{2,4}{2,4 + 5,6 - 4} \cdot 0,5 = 0,3 \text{ mol} \\ n_{C_3H_7OH} = 0,5 - 0,3 = 0,2 \text{ mol} \end{array} \right.$

Do mol axit lớn hơn mol ancol nên hiệu suất phản ứng tính theo ancol.

Khối lượng este thu được là:

$m_{\text{este}} = 0,2 \cdot \frac{80}{100} (M_{\text{ancol}} + M_{\text{axit}} - M_{H_2O}) = 0,2 \cdot \frac{80}{100} (60 + 72 - 18) = \boxed{18,24 \text{ gam}}$

Ví dụ 19: Cho 0,4 mol hỗn hợp X gồm 2 ancol no, đơn chức, bậc 1, là đồng đẳng kế tiếp đun nóng với H₂SO₄ đặc ở 140°C thu được 7,704 gam hỗn hợp 3 ete. Tham gia phản ứng ete hoá có 50% lượng ancol có khối lượng phân tử nhỏ và 40% lượng ancol có khối lượng phân tử lớn. Tên gọi của 2 ancol trong X là

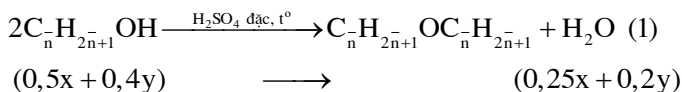
- A. metanol và etanol. B. pentan – 1 – ol và butan – 1 – ol.
 C. etanol và propan – 1 – ol. D. propan – 1 – ol và butan – 1 – ol.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai ancol là $C_nH_{2n+1}OH$.

Gọi số mol của ancol có khối lượng phân tử nhỏ và khối lượng phân tử lớn lần lượt là x và y.

— giả thiết $\rightarrow x + y = 0,4$

- Nếu $x = 0 \text{ mol} \Rightarrow y = 0,4 \text{ mol}$.

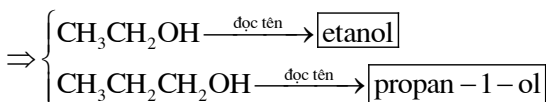
— BTKL $\rightarrow m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{H_2O} \Leftrightarrow (0,5x + 0,4y)(14\bar{n} + 18) = 7,704 + (0,25x + 0,2y)18$
 $\Rightarrow 0,4 \cdot 0,4(14\bar{n} + 18) = 7,704 + 0,2 \cdot 0,4 \cdot 18 \Rightarrow \bar{n} = 2,796 \text{ (*)}$

- Nếu $y = 0 \text{ mol} \Rightarrow x = 0,4 \text{ mol}$

— BTKL $\rightarrow m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{H_2O} \Leftrightarrow (0,5x + 0,4y)(14\bar{n} + 18) = 7,704 + (0,25x + 0,2y)18$
 $\Rightarrow 0,5 \cdot 0,4(14\bar{n} + 18) = 7,704 + 0,25 \cdot 0,4 \cdot 18 \Rightarrow \bar{n} = 2,108 \text{ (**)}$

— từ (*) và (**) $\rightarrow 2,108 \leq \bar{n} \leq 2,796$

Vi hai ancol là đồng đẳng kế tiếp, nên với giá trị $\bar{n}$ như trên, ta thấy hai ancol cần tìm là:

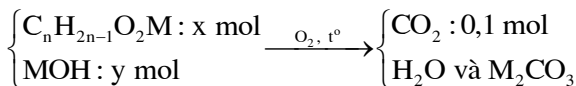
Ví dụ 20: Xà phòng hoá hoàn toàn một este no, đơn chức, mạch hở X bằng 0,6 mol MOH (M là kim loại kiềm), thu được dung dịch Y. Cô cạn Y và đốt chất rắn thu được trong khí O_2 dư, đến phản ứng hoàn toàn tạo ra 2,24 lít CO_2 (đktc), a gam H_2O và 31,8 gam muối. Kim loại M và giá trị a là:

- A. K và 7,2 gam. B. K và 9 gam.
 C. Na và 5,4 gam. D. Na và 3,6 gam.

Hướng dẫn giải

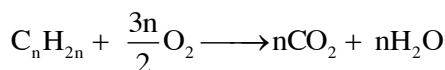
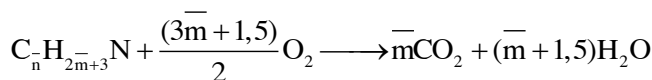
Chất rắn thu được sau khi cô cạn Y có thể chỉ chứa muối của axit hữu cơ, nhưng cũng có thể có cả MOH dư.

Sơ đồ phản ứng:

— BTM $\rightarrow n_{M_2CO_3} = \frac{1}{2} n_{MOH} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow 2M + 60 = \frac{31,8}{0,3} = 106 \Rightarrow M = 23 \Rightarrow \boxed{M \text{ là Na}}$

$$\xrightarrow{BT O} 2.n_{O_2} = 2.n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2.0,2025 = 0,1.2 + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,205 \text{ (mol)}$$

$$\text{Đốt cháy anken} \Rightarrow n_{CO_2} = n_{H_2O} \Rightarrow n_{amin} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5} = \frac{0,205 - 0,1}{1,5} = 0,07 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{n_{anken} + n_{amin}} = \frac{0,1}{n_{anken} + 0,07} < \frac{0,1}{0,07} = \frac{10}{7} \approx 1,43$$

$$\text{Vì số } C_{/anken} \geq 2 \Rightarrow \text{số } \bar{C}_{/amin} < 1,43 \Rightarrow \begin{cases} X : CH_5N \\ Y : C_2H_7N \Rightarrow \boxed{\text{Etylamin}} \end{cases}$$

Ví dụ 23: Hỗn hợp gồm hai axit X, Y có số nhóm chức hơn kém nhau một đơn vị và có cùng số nguyên tử cacbon. Chia hỗn hợp axit thành hai phần bằng nhau:

+ Cho phần một tác dụng hết với K, sinh ra 2,24 lít khí H₂ (đktc).

+ Đốt cháy hoàn toàn phần hai, sinh ra 6,72 lít khí CO₂ (đktc).

Công thức cấu tạo thu gọn và phần trăm về khối lượng của một axit có trong hỗn hợp là :

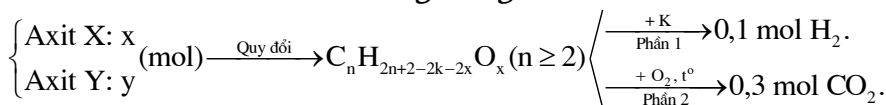
A. HOOC – COOH và 66,67%

B. HOOC – COOH và 42,86%

C. CH₂(COOH)₂ và 42,86%

D. CH₂(COOH)₂ và 66,67%

Hướng dẫn giải

- Giả sử Y nhiều hơn X 1 nhóm –COOH.

$$\xrightarrow{\text{Phần 1}} \frac{1}{2}.n_X + n_Y = n_{H_2} \Leftrightarrow \frac{1}{2}x + y = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Phần 2}} \text{Số } \bar{C} = n = \frac{n_{CO_2}}{x+y} = \frac{0,3}{x+y} < \frac{0,3}{0,5x+y} = \frac{0,3}{0,1} = 3 \xrightarrow{n \geq 2} n = 2$$

$$\Rightarrow \begin{cases} X \text{ là } CH_3COOH \\ Y \text{ là } (COOH)_2 \end{cases} \xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} \frac{1}{2}x + y = 0,1 \\ 2x + 2y = 0,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{(COOH)_2} = \frac{0,05.90}{0,05.90 + 0,1.60} \cdot 100 = \boxed{42,86\%}$$

Ví dụ 24: Hỗn hợp X gồm 3 axit đơn chức mạch hở trong đó có hai axit no là đồng đẳng kế tiếp, một axit và este cùng không no có một liên kết đôi. Cho m gam X tác dụng với dung dịch chứa 0,5 mol NaOH. Để trung hòa lượng NaOH dư cần 100 ml dung dịch HCl 1M và thu được dung dịch D. Cô cạn cẩn thận D thu được 39,65 gam chất rắn khan E gồm 4 muối và 3,2 gam ancol. Đốt cháy hoàn toàn E rồi hấp

thụ toàn bộ sản phẩm khí và hơi vào bình đựng dung dịch NaOH dư thấy khối lượng bình tăng 39,8 gam. Tính phần trăm khối lượng axit không no, biết rằng nếu oxi hóa lượng ancol nói trên rồi cho tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ thì sinh ra lượng tủa lớn nhất.

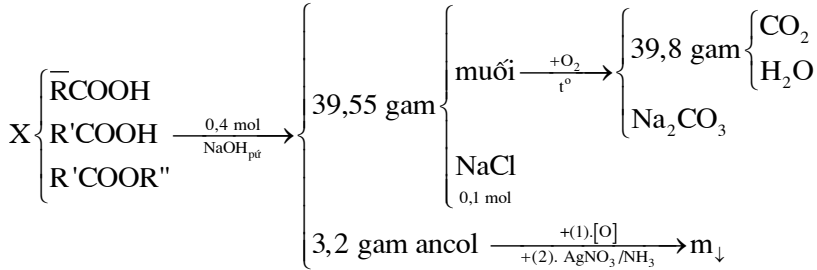
A.27,27%

B.30%

C.50%

D.25,25%

Hướng dẫn giải

— BTKL $\rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{NaCl}} + m_{\text{muối axit}} \Leftrightarrow m_{\text{muối axit}} = 39,65 - 0,1.58,5 = 33,8 \text{ gam}$

— TGKL $\rightarrow m_{\text{hh axit}} = 33,8 - 0,3.22 - 0,1.(23 - 15) = 26,4 \text{ gam}$

$\Rightarrow \bar{M}_{\text{axit}} = \frac{26,4}{0,4} = 66 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{axit không no: R'COOH, axit no, đơn: } \left\{ \begin{array}{l} \text{HCOOH} \\ \text{CH}_3\text{COOH} \end{array} \right. \\ \text{este không no: R'COOCH}_3 : 0,1 \text{ (mol)} \end{array} \right.$

— BTNT $\text{Na}_{\text{ph}} \rightarrow n_{\text{Na}/\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{Na}/\text{NaOH}_{\text{ph}}} = 0,4 \text{ mol} \rightarrow n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,2 \text{ mol}$

— BTKL $\rightarrow \underbrace{m_{\text{muối axit}}}_{33,8} + m_{\text{O}_2} = \underbrace{m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}}_{39,8} + \underbrace{m_{\text{Na}_2\text{CO}_3}}_{0,2.106} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{27,2}{32} = 0,85 \text{ mol}$

Mặt khác, ta có được hệ phương trình sau:

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{bình tăng}} = 44x + 18y = 39,8 \text{ gam} \\ \xrightarrow{\text{BTNT O}} \underbrace{2n_{\text{muối axit}}}_{2.0,4} + \underbrace{2n_{\text{O}_2}}_{2.0,85} = \underbrace{3n_{\text{Na}_2\text{CO}_3}}_{3.0,2} + 2x + y \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,7 \text{ mol} \\ y = 0,5 \text{ mol} \end{array} \right. \end{array} \right.$

— BTNT C $\rightarrow a = n_{\text{CO}_2 \text{ muối sinh}} + n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,7 + 0,2 = 0,9 \text{ mol}$

— BTNT H $\rightarrow b = n_{\text{H}_2\text{O} \text{ muối sinh}} + \frac{1}{2} n_{\text{H}/-\text{COOH} \text{ và } \text{COOCH}_3} = 0,5 + 0,2 = 0,7 \text{ mol}$

$n_{\text{R'COOH không no}} + n_{\text{R'COOCH}_3} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{R'COOH không no}} + 0,1 = 0,9 - 0,7$

$\Rightarrow n_{\text{R'COOH không no}} = 0,1 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{RCOOH no}} = \underbrace{\sum n_{\text{axit}}}_{0,4} - \underbrace{n_{\text{R'COOH không no}}}_{0,2} = 0,2 \text{ mol}$

Áp dụng kỹ thuật chặn khoảng ta có :

$\underbrace{68.0,2 + 0,2.M_{\text{R'COONa}}}_{m_{\text{X min}}} < 33,8 < \underbrace{82.0,2 + 0,2.M_{\text{R'COONa}}}_{m_{\text{X max}}} \Leftrightarrow 20 < M_{\text{R}'} < 34$

$$\Rightarrow M_R = 27 \text{ (CH}_2 = \text{CH-)} \Rightarrow \%m_{\text{CH}_2 = \text{CH-COOH}} = \frac{0,172}{26,4} \cdot 100 = \boxed{27,27\%}$$

III. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Bài tập dành cho học sinh lớp 10

Câu 1: Cho 1,9 gam hỗn hợp muối cacbonat và hidrocarbonat của kim loại kiềm M tác dụng hết với dung dịch HCl (dư), sinh ra 0,448 lít khí (ở đktc). Kim loại M là:

- A. Na.   B. K.   C. Rb.   D. Li.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2008)

Câu 2: Hòa tan 16,8 gam hỗn hợp gồm muối cacbonat và muối sunfit của cùng một kim loại kiềm vào dung dịch HCl dư, thu được 3,36 lít hỗn hợp khí (đktc). Kim loại kiềm là

- A. Li.   B. Na.   C. K.   D. Rb.

Câu 3: Lấy 12 gam hỗn hợp 2 muối sunfat của kim loại kiềm X và kim loại kiềm thổ Y ($M_X < M_Y$) tác dụng với dung dịch BaCl₂ dư thu được 23,3 gam kết tủa. Kim loại X là:

- A. Li.   B. K.   C. Na.   D. Cs.

Câu 4: X là kim loại thuộc phân nhóm chính nhóm II (hay nhóm IIA). Cho 1,7 gam hỗn hợp gồm kim loại X và Zn tác dụng với lượng dư dung dịch HCl, sinh ra 0,672 lít khí H₂ (đktc). Mặt khác, khi cho 1,9 gam X tác dụng với lượng dư dung dịch H₂SO₄ loãng, thì thể tích khí hidro sinh ra chưa đến 1,12 lít (đktc). Kim loại X là

- A. Ba.   B. Ca.   C. Sr.   D. Mg.

Câu 5: Cho 6,72 gam Fe vào dung dịch chứa 0,3 mol H₂SO₄ đặc, nóng (giả thiết SO₂ là sản phẩm khử duy nhất). Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được

- A. 0,03 mol Fe₂(SO₄)₃ và 0,06 mol FeSO₄.
 B. 0,05 mol Fe₂(SO₄)₃ và 0,02 mol Fe dư.
 C. 0,02 mol Fe₂(SO₄)₃ và 0,08 mol FeSO₄.
 D. 0,12 mol FeSO₄.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2007)

Câu 6: Hòa tan hoàn toàn 0,04 mol hỗn hợp X gồm Mg và Al trong dung dịch H₂SO₄ đặc nóng, thu được 0,05 mol một sản phẩm khử Y duy nhất. Công thức của Y là

- A. H₂S.   B. S.   C. SO₂.   D. H₂.

Bài tập dành cho học sinh lớp 11 và 12

Câu 7: Trộn dung dịch chứa a mol AlCl₃ với dung dịch chứa b mol NaOH. Để thu được kết tủa thì cần có tỉ lệ

- A. a : b = 1 : 4.   B. a : b < 1 : 4.   C. a : b = 1 : 5.   D. a : b > 1 : 4.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2007)

Câu 8: Hòa tan hết m gam ZnSO₄ vào nước được dung dịch X. Cho 110 ml dung dịch KOH 2M vào X, thu được a gam kết tủa. Mặt khác, nếu cho 140 ml dung dịch KOH 2M vào X thì cũng thu được a gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 20,125.   B. 12,375.   C. 22,540.   D. 17,710.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 9: Cho hỗn hợp gồm 1,2 mol Mg và x mol Zn vào dung dịch chứa 2 mol Cu²⁺ và 1 mol Ag⁺ đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được một dung dịch chứa

ba ion kim loại. Trong các giá trị sau đây, giá trị nào của x thỏa mãn trường hợp trên?

- A. 1,5.   B. 1,8.   C. 2,0.   D. 1,2.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 10: Cho a mol Mg và b mol Al vào dung dịch có chứa c mol $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ và d mol AgNO_3 . Thiết lập muối liên hệ giữa a, b, c, d để cho sau phản ứng thu được 2 kim loại.

A. $\frac{d-3b}{2} < a \leq \frac{2c+d-3b}{2}$.   B. $a > \frac{2c+d-3b}{2}$.

C. $d < 3b < 2c+d$.   D. $d < 2a+3b < 2c+d$.

(Thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 11: Cho a gam bột Al vào dung dịch chứa 0,1 mol AgNO_3 ; 0,15 mol $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ và 0,2 mol $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ thu được dung dịch X và kết tủa Y. Hãy lựa chọn giá trị của a để kết tủa Y thu được chứa 3 kim loại.

A. $a \geq 3,6$ gam.   B. $2,7 \text{ gam} < a < 5,4$ gam.

C. $3,6 \text{ gam} < a \leq 9$ gam.   D. $5,4 \text{ gam} < a \leq 9$ gam.

(Thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2010 – 2011)

Câu 12: Hòa tan hết 46 gam hỗn hợp gồm Ba và hai kim loại kiềm X, Y thuộc hai chu kì kế tiếp vào nước, thu được dung dịch Z và 11,2 lít khí (ở đktc). Nếu thêm 0,18 mol Na_2SO_4 vào dung dịch Z thì dung dịch sau phản ứng vẫn còn dư $\text{Ba}(\text{OH})_2$. Nếu thêm 0,21 mol Na_2SO_4 vào dung dịch Z thì dung dịch sau phản ứng còn dư Na_2SO_4 . Hai kim loại kiềm là:

- A. Li và Na.   B. Na và K.   C. K và Rb.   D. Rb và Cs.

Câu 13: Cho x mol hỗn hợp kim loại Al và Fe (tỷ lệ mol 1 : 1) tan hết trong dung dịch chứa y mol HNO_3 (tỷ lệ $x : y = 3 : 17$). Sau khi kim loại tan hết thu được sản phẩm khử Y duy nhất và dung dịch Z chỉ chứa muối nitrat. Cho dung dịch AgNO_3 đến dư vào Z thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là

- A. $54y/17$.   B. $27y/17$.   C. $108y/17$.   D. $432y/17$.

(Đề thi THPT Chuyên Lê Quý Đôn – Quảng Trị năm 2013)

Câu 14: Cho 6,48 gam hỗn hợp Al và Mg tác dụng vừa đủ với dung dịch chứa 0,87 mol HNO_3 tạo ra sản phẩm khử X duy nhất. Làm bay hơi dung dịch sau phản ứng thu được m gam muối khan, m không thể là giá trị nào sau đây ?

- A. 46,935.   B. 51,430.   C. 56,592.   D. 49,632.

Câu 15: Thổi khí CO_2 vào dung dịch chứa 0,02 mol $\text{Ba}(\text{OH})_2$, thu được m gam kết tủa. Biết số mol CO_2 biến thiên trong khoảng từ 0,005 đến 0,024. Giá trị của m là:

- A. $0 < m \leq 3,94$ B. $0 < m \leq 0,985$
C. $0,985 \leq m \leq 3,94$ D. $0,985 \leq m \leq 3,152$

Câu 16: Sục V lít CO_2 (đktc) vào 200 ml dung dịch hỗn hợp KOH 0,5M và $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,375M. Xác định giá trị của V là để thu được lượng kết tủa lớn nhất ?

- A. $1,68 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} < 3,92 \text{ lít}$.   B. $1,68 \text{ lít}$ hoặc $3,92 \text{ lít}$.
C. $1,68 \text{ lít} < V_{\text{CO}_2} \leq 3,92 \text{ lít}$.   D. $1,68 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq 3,92 \text{ lít}$.

Câu 17: Sục V lít CO_2 (đktc) vào dung dịch hỗn hợp chứa x mol NaOH và y mol $\text{Ba}(\text{OH})_2$. Để kết tủa thu được là cực đại thì giá trị của V là:

A. $V = 22,4(x + y)$.

B. $2,24y \leq V \leq 22,4(0,5x + y)$.

C. $V = 22,4y$.

D. $2,24y \leq V \leq 22,4(x + y)$.

Câu 18: Cho 17,15 gam hỗn hợp X gồm Na, Ba vào nước thu được dung dịch Y và 3,92 lít H_2 (đktc). Cho khí CO_2 vào dung dịch Y tính thể tích CO_2 (đktc) cần cho vào dung dịch X để kết tủa thu được là lớn nhất.

A. $V = 2,24$ lít.

B. $2,24 \text{ lít} \leq V \leq 4,48$ lít.

C. $2,24 \text{ lít} \leq V \leq 5,6$ lít.

D. $3,36 \text{ lít} \leq V \leq 5,6$ lít.

Câu 19: Tiến hành nhiệt phân hỗn hợp X gồm butan và heptan (tỉ lệ 1 : 2 về số mol) thì thu được hỗn hợp Y (Giả sử chỉ xảy ra phản ứng cracking ankan với hiệu suất 100%). Xác định khối lượng phân tử trung bình của Y.

A. $\overline{M}_Y = 43$.

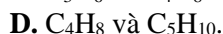
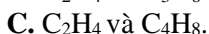
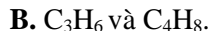
B. $32 \leq \overline{M}_Y \leq 43$.

C. $25,8 \leq \overline{M}_Y \leq 32$.

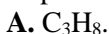
D. $25,8 \leq \overline{M}_Y \leq 43$.

(Thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2012 – 2013)

Câu 20: Hỗn hợp khí X ở điều kiện tiêu chuẩn gồm hai olefin. Để đốt cháy 7 thể tích X cần 31 thể tích O_2 (đo ở đktc). Biết olefin chứa nhiều cacbon chiếm khoảng 40% – 50% thể tích hỗn hợp X. Công thức phân tử của hai olefin là

Câu 21: Hỗn hợp M gồm ancol no, đơn chức, mạch hở X và hidrocarbon Y. Đốt cháy hoàn toàn một lượng M cần dùng vừa đủ 0,07 mol O_2 , thu được 0,04 mol CO_2 . Công thức phân tử của Y là

(Thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 22: X là hỗn hợp gồm C_2H_2 và H_2 có $d_{X/H_2} = 5$. Đun X với bột Ni một thời gian thu được hỗn hợp Y có $d_{Y/H_2} = 9,375$. Lấy 0,16 mol Y cho đi qua bình đựng Br_2 dư để phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy khối lượng bình đựng Br_2 tăng thêm m gam. Kết luận nào sau đây là chính xác nhất?

A. $m = 1,26$.

B. $m = 0,76$.

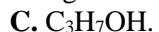
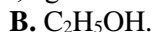
C. $m = 3,04$.

D. $m = 1,69$.

Câu 23: Có hai thí nghiệm sau:

+ Thí nghiệm 1: Cho 6 gam ancol no, mạch hở, đơn chức A tác dụng với m gam Na, thu được 0,075 gam H_2 .

+ Thí nghiệm 2: Cho 6 gam ancol no, mạch hở, đơn chức A tác dụng với 2m gam Na, thu được không tới 0,1 gam H_2 . A có công thức là

(Thi THPT chuyên Nguyễn Huệ – Hà Nội, năm 2011 – 2012)

Câu 24: Hỗn hợp X gồm ancol đơn chức Y và ancol hai chức Z có cùng số nguyên tử cacbon trong phân tử. Cho m gam hỗn hợp X phản ứng hết với Na thu được 5,712 lít H_2 (đktc). Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X thu được 23,76 gam CO_2 . Phần trăm khối lượng của Z trong hỗn hợp X là

A. 91,51%.

B. 14,42%.

C. 72,94%.

D. 85,58%.

Câu 25: Cho 8 gam ancol X đơn chức qua CuO nung nóng thu được 11,0 gam hỗn hợp gồm ancol X, andehit và H_2O . Hiệu suất của phản ứng oxi hóa là:

A. 50%.

B. 75%.

C. 62,5%.

D. 70%.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 26: Oxi hoá 6 gam ancol X bằng oxi (Cu, t°) thu được 8,4 gam hỗn hợp chất lỏng Y. Cho hỗn hợp Y tác dụng với AgNO₃ dư trong NH₃, đun nóng thu được tối đa bao nhiêu gam Ag ?

- A. 16,2 gam. B. 32,4 gam. C. 64,8 gam. D. 54 gam.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 27: Hỗn hợp G gồm hai andehit X và Y, trong đó $M_X < M_Y < 1,6M_X$. Đốt cháy hỗn hợp G thu được CO₂ và H₂O có số mol bằng nhau. Cho 0,10 mol hỗn hợp G vào dung dịch AgNO₃ trong NH₃ thu được 0,25 mol Ag. Tổng số các nguyên tử trong một phân tử Y là:

- A. 10. B. 7. C. 6. D. 9.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Câu 28: Hỗn hợp X gồm axit Y đơn chức và axit Z hai chức (Y, Z có cùng số nguyên tử cacbon). Chia X thành hai phần bằng nhau. Cho phần một tác dụng hết với Na, sinh ra 4,48 lít khí H₂ (ở đktc). Đốt cháy hoàn toàn phần hai, sinh ra 26,4 gam CO₂. Công thức cấu tạo thu gọn và phần trăm về khối lượng của Z trong hỗn hợp X lần lượt là

- A. HOOC – CH₂ – COOH và 70,87%.
 B. HOOC – COOH và 60,00%.
 C. HOOC – CH₂ – COOH và 54,88%.
 D. HOOC – COOH và 42,86%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 29: Este X no, đơn chức, mạch hở, không có phản ứng tráng bạc. Đốt cháy 0,1 mol X rồi cho sản phẩm cháy hấp thụ hoàn toàn vào dung dịch nước vôi trong có chứa 0,22 mol Ca(OH)₂ thì vẫn thu được kết tủa. Thủy phân X bằng dung dịch NaOH thu được 2 chất hữu cơ có số nguyên tử cacbon trong phân tử bằng nhau. Phần trăm khối lượng của oxi trong X là:

- A. 43,24%. B. 53,33%. C. 37,21%. D. 36,36%.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng năm 2011)

Câu 30: Hợp chất hữu cơ X tác dụng được với dung dịch NaOH đun nóng và với dung dịch AgNO₃ trong NH₃. Thể tích của 3,7 gam hơi chất X bằng thể tích của 1,6 gam khí O₂ (cùng điều kiện về nhiệt độ và áp suất). Khi đốt cháy hoàn toàn 1 gam X thì thể tích khí CO₂ thu được vượt quá 0,7 lít (ở đktc). Công thức cấu tạo của X là

- A. CH₃COOCH₃. B. O = CH – CH₂ – CH₂OH.
 C. HOOC – CHO. D. HCOOC₂H₅.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2009)

Câu 31: Hỗn hợp M gồm axit cacboxylic X, ancol Y (đều đơn chức, số mol X gấp hai lần số mol Y) và este Z được tạo ra từ X và Y. Cho một lượng M tác dụng vừa đủ với dung dịch chứa 0,2 mol NaOH, tạo ra 16,4 gam muối và 8,05 gam ancol. Công thức của X và Y là:

- A. HCOOH và CH₃OH. B. CH₃COOH và CH₃OH.
 C. HCOOH và C₃H₇OH. D. CH₃COOH và C₂H₅OH.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Câu 32: Đốt cháy hoàn toàn các amin no, đơn chức, mạch hở, thu được CO_2 , H_2O và N_2 . Với $T = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}}}$ thì T nằm trong khoảng nào sau đây ?

- A. $0,4 \leq T \leq 1$. B. $0,5 \leq T < 1$. C. $0,5 \leq T \leq 1$. D. $0,4 < T < 1$.

Câu 33: Thủy phân hết m gam tetrapeptit Ala – Ala – Ala – Ala (mạch hở) thu được hỗn hợp gồm 28,48 gam Ala, 32 gam Ala – Ala và 27,72 gam Ala – Ala – Ala. Giá trị của m là:

- A. 90,6. B. 111,74. C. 81,54. D. 66,44.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2011)

Bài 34: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp gồm hai anđehit cân bằng vừa hết 0,375 mol O_2 , sinh ra 0,3 mol CO_2 và 0,3 mol H_2O . Mặt khác, nếu cho m gam X tác dụng với lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , thì lượng kết tủa bạc thu được là:

- A. 75,6 gam B. 10,8 gam D. 64,8 gam D. 32,4 gam

Bài 35: Hỗn hợp M gồm axit cacboxylic X (không no, đơn chức, mạch hở) ancol no đơn chức, mạch hở Y (số mol của Y lớn hơn số mol của X) và este Z được tạo ra từ X và Y. Cho một lượng M phản ứng vừa đủ với dung dịch chứa 0,25 mol NaOH thu được 27 gam muối và 9,6 gam ancol. Công thức của X và Y là:

- A. $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$ và CH_3OH . B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ và CH_3OH .
C. $\text{C}_3\text{H}_5\text{COOH}$ và CH_3OH . D. $\text{C}_3\text{H}_5\text{COOH}$ và $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$

Bài 36: Hỗn hợp M gồm anken X và hai amin no, đơn chức, mạch hở Y, Z (biết rằng $M_Y < M_Z$) Đốt cháy hoàn toàn một lượng M cần dùng 21 lít O_2 sinh ra H_2O , N_2 và 11,2 lít CO_2 (các khí đo ở đktc). Công thức của Y là:

- A. $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{NH}_2$. B. $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{NHCH}_3$.
C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2$. D. CH_3NH_2 .

Câu 37: Hấp thụ V lít CO_2 (đktc) vào 200 ml dung dịch NaOH 1M thu được dung dịch X. Khi cho CaCl_2 dư vào dung dịch X thu được kết tủa và dung dịch Y, đun nóng Y lại thấy kết tủa xuất hiện. Giá trị của V là:

- A. $1,12 < V < 2,24$ B. $2,24 < V < 4,48$
C. $4,48 \leq V$ D. $V \leq 1,12$

Câu 38: Cho hỗn hợp A gồm anken, ankan và 0,4 mol gồm 2 amin X và Y no, đơn chức, mạch hở là đồng đẳng kế tiếp của nhau, biết $M_X < M_Y$ và amin X, ankan, anken có cùng số nguyên tử cacbon trong công thức phân tử. Đốt hoàn toàn hỗn hợp A bằng O_2 thu được 41,4 gam H_2O và 38,08 lít khí sinh ra. Biết rằng các thể tích khí đều được đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Tìm của X:

- A. CH_3NH_2 B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2$ C. $\text{C}_3\text{H}_7\text{NH}_2$ D. $\text{C}_4\text{H}_9\text{NH}_2$

Câu 39: Một hỗn hợp A gồm M_2CO_3 , MHCO_3 , MCl (M là kim loại kiềm). Cho 43,71 gam A tác dụng với V ml (dư) dung dịch HCl thu được dung dịch B và 17,6 gam khí C. Chia B thành 2 phần bằng nhau:

- + **Phần 1:** Phản ứng vừa đủ với 125 ml dung dịch KOH 0,8 M
+ **Phần 2:** Tác dụng hoàn toàn với AgNO_3 dư thu được 68,88 gam kết tủa trắng.

Xác định kim loại M

- A. Na B. Ba C. Rb D. K

Câu 40: Hoà tan hoàn toàn 23,2 gam hỗn hợp A gồm X_2CO_3 và $XHCO_3$ bằng dung dịch HCl dư, sau phản ứng thu được 5,6 lít khí CO_2 thoát ra. Tìm thành phần phần trăm khối lượng của từng chất trong hỗn hợp A, biết rằng X là kim loại thuộc nhóm kiềm.

- A. Ba   B. Na   C. Cs   D. K

Câu 41: Hòa tan Ba, Na có tỉ lệ mol 1 : 1 vào nước dư thu được dung dịch X và 0,672 lít H_2 (đktc). Thêm m gam NaOH vào dung dịch X được dung dịch Y. Thêm 100 ml dung dịch $Al_2(SO_4)_3$ 0,2 M vào dung dịch Y thu được kết tủa Z. Giá trị m để khối lượng kết tủa Z bé nhất và khối lượng kết tủa đó lần lượt là:

- A. $m \leq 4,5$ gam và 4,66 gam   B. $m \leq 4$, gam và 3,495 gam
C. $m \geq 3,2$ gam và 4,66 gam   D. $m \geq 4$ và 4,66 gam

Câu 42: Cho a mol CO_2 hấp thụ hết vào dung dịch chứa b mol NaOH thu được dung dịch A. Cho $BaCl_2$ dư vào dung dịch A thu được m gam kết tủa. Nếu cho $Ba(OH)_2$ dư vào dung dịch A thu được m_1 gam kết tủa ($m \neq m_1$). Tỉ số $T = \frac{b}{a}$ có giá trị đúng là:

- A. $T \leq 2$ B. $0 < T < 1$ C. $T > 0$ D. $1 < T < 2$

Câu 43: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic A không no đơn chức mạch hở có 1 nối đôi $C = C$ và một axit cacboxylic no B hai chức mạch hở. Đốt 29,6 gam hỗn hợp X cần 19,264 lít O_2 (đktc). Mặt khác 29,6 gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch NaOH dư (số mol NaOH dư bằng một nửa số mol của axit B) thu được dung dịch chứa 43,8 gam chất tan. Phần trăm khối lượng axit hai chức trong hỗn hợp X là:

- A. 56,22%   B. 63,78%   C. 63,24%   D. 48,65%

Câu 44: Hỗn hợp E chứa 3 este đều có số nhóm chức không quá 2 và không chứa nhóm chức khác (trong đó có 2 este là đồng phân của nhau). Đốt cháy m gam E bằng lượng oxi vừa đủ, thu được 1,59 mol CO_2 và 1,2 mol H_2O . Mặt khác đun nóng m gam E cần dùng 260 ml dung dịch NaOH 1,5M thu được hỗn hợp muối Y và hỗn hợp Z chứa 2 ancol đều no có cùng số nguyên tử cacbon. Dẫn Z qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng là 16,41 gam. Giá trị **gần nhất** với thành phần phần trăm ancol có khối lượng phân tử lớn hơn trong Z là :

- A. 70%   B. 68%   C. 60%   D. 82%

Câu 45: Hỗn hợp X gồm 1 ankan và 1 anken. Cho X tác dụng với 4,704 lít H_2 (đktc) cho đến phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp Y gồm 2 khí trong đó có H_2 dư và 1 hidrocarbon. Đốt cháy hoàn toàn Y rồi cho sản phẩm vào nước vôi trong dư thấy khối lượng bình đựng nước vôi trong tăng 16,2 gam và có 18 gam kết tủa tạo thành. Công thức của 2 hidrocarbon là:

- A. C_2H_6 và C_2H_4 .   B. C_2H_6 và C_3H_6 .
C. C_4H_{10} và C_4H_8 .   D. C_5H_{10} và C_5H_{12} .

Câu 46: X, Y là hai hợp chất hữu cơ đơn chức. Nếu đốt cháy X, Y với số mol bằng nhau hoặc khối lượng bằng nhau thì đều thu được CO_2 có tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3 và hơi nước có tỉ lệ mol tương ứng là 1 : 2. Hỗn hợp X, Y có phản ứng tráng bạc. Có bao nhiêu cặp chất X, Y thỏa mãn điều kiện trên ?

- A. 3.   B. 2.   C. 1.   D. 4

Câu 47: Cho 29,5 gam hỗn hợp hai muối sunfit và cacbonat của một kim loại kiềm tác dụng với 122,5 gam dung dịch H_2SO_4 20% thu được dung dịch X chỉ chứa một chất tan duy nhất. Nồng độ phần trăm của chất tan trong dung dịch X là

- A. 18,20%.   B. 25,72%.   C. 26,30%.   D. 27,10%.

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

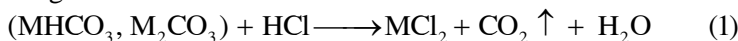
01.A	02. B	03. A	04. B	05. A	06. C	07. D	08. A	09. D	10. A
11.D	12. B	13. A	14. B	15. C	16. D	17. D	18. C	19. D	20. C
21.C	22. A	23. D	24. C	25. B	26. C	27. B	28. D	29. D	30. D
31.D	32. D	33. C	34. D	35. C	36. D	37. B	38. B	39. A	40. B
41.D	42. D	43. A	44. B	45. A	46. A	47. B			

BÀI GIẢI CHI TIẾT

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{(\text{MHCO}_3, \text{M}_2\text{CO}_3)} = n_{\text{CO}_2} = \frac{0,448}{22,4} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow \overline{M}_{(\text{MHCO}_3, \text{M}_2\text{CO}_3)} = \frac{1,9}{0,02} = 95 \text{ g/mol}$$

$$M_{\text{MHCO}_3} < \overline{M}_{(\text{MHCO}_3, \text{M}_2\text{CO}_3)} < M_{\text{M}_2\text{CO}_3}$$

$$\Rightarrow M + 61 < 95 < 2M + 60 \Rightarrow 17,5 < M < 34 \Rightarrow \boxed{\text{M là Na}}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức muối cacbonat và muối sunfit của kim loại kiềm là M_2CO_3 và M_2SO_3 .

Theo bảo toàn nguyên tố C và S, ta có:

$$n_{(\text{M}_2\text{CO}_3, \text{M}_2\text{SO}_3)} = n_{(\text{SO}_2, \text{CO}_2)} = \frac{3,36}{22,4} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow \overline{M}_{(\text{M}_2\text{CO}_3, \text{M}_2\text{SO}_3)} = \frac{16,8}{0,15} = 112 \text{ g/mol.}$$

$$M_{\text{M}_2\text{CO}_3} < \overline{M}_{(\text{M}_2\text{CO}_3, \text{M}_2\text{SO}_3)} < M_{\text{M}_2\text{SO}_3}$$

$$\Leftrightarrow 2M + 60 < 112 < 2M + 80 \Rightarrow 16 < M < 26 \Rightarrow M = 23 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{M là Na}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

▪ Nếu chỉ có X_2SO_4 , áp dụng bảo toàn nguyên tố S, suy ra:

$$n_{\text{X}_2\text{SO}_4} = n_{\text{BaSO}_4} = \frac{23,3}{233} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow 2M_X + 96 = \frac{12}{0,1} = 120 \Rightarrow M_X = 12 \text{ g/mol.}$$

▪ Nếu chỉ có YSO_4 , áp dụng bảo toàn nguyên tố S, suy ra:

$$n_{\text{YSO}_4} = n_{\text{BaSO}_4} = \frac{23,3}{233} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow M_Y + 96 = \frac{12}{0,1} = 120 \Rightarrow M_Y = 24 \text{ g/mol.}$$

Trên thực tế hỗn hợp chứa cả R_2SO_4 và MSO_4 , suy ra: $12 < \overline{M}_{(\text{X}, \text{Y})} < 24$ (*)

Vì $M_X < M_Y$ nên suy ra: $M_X < \overline{M}_{(\text{X}, \text{Y})} < M_Y \Rightarrow M_X = 7 \Rightarrow \boxed{\text{X là Li}}$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{(\text{Zn}, \text{X})} = n_{\text{H}_2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow \overline{M}_{(\text{Zn}, \text{X})} = \frac{1,7}{0,03} = 56,67 \Rightarrow M_X < 56,67 < M_{\text{Zn}} \quad (1)$$

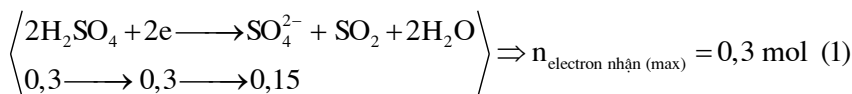
$$n_X = n_{\text{H}_2} < \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow M_X > \frac{1,9}{0,05} = 38 \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $M_X = 40 \Rightarrow \boxed{\text{X là Ca}}$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Quá trình khử:

Theo giả thiết:

$$n_{\text{Fe}} = \frac{6,72}{56} = 0,12 \Rightarrow 2n_{\text{Fe}} \leq n_{\text{electron nhường}} \leq 3n_{\text{Fe}} \Rightarrow 0,24 \leq n_{\text{electron nhường}} \leq 0,36 \text{ (2)}$$

Từ (1) và (2) suy ra phản ứng tạo ra cả hai muối Fe (II) và Fe (III).

Đặt số mol của $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$ và FeSO_4 lần lượt là x và y, ta có:

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Fe trong muối}} = 2x + y = 0,12 \\ n_{\text{SO}_4^{2-} \text{ trong muối}} = 3x + y = 0,15 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,03 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Vậy sau phản ứng thu được $\left\{ \begin{array}{l} 0,03 \text{ mol Fe}_2(\text{SO}_3)_3 \\ 0,06 \text{ mol FeSO}_4 \end{array} \right.$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: $2,0,04 = 0,08 < n_{\text{electron nhường}} < 0,04.3 = 0,12$ (1)

Gọi x là số electron mà S⁺⁶ nhận vào để sinh ra sản phẩm khử Y, ta có:

$$n_{\text{electron nhận}} = x.n_X = 0,05x \text{ mol (2)}$$

Theo (1), (2) và bảo toàn electron, ta có:

$$0,08 < 0,05x < 0,12 \Rightarrow 1,6 < x < 2,4 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow \boxed{\text{Y là SO}_2^{+4}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Nếu ion Al^{3+} phản ứng với ion OH^- để chuyển hết thành kết tủa $\text{Al}(\text{OH})_3$, sau đó tiếp tục bị ion này hòa tan hết thì sản phẩm thu được là $[\text{Al}(\text{OH})_4]^-$. Suy ra để phản

ứng tạo thành kết tủa thì : $\frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{Al}^{3+}}} < 4$ hay $\frac{n_{\text{Al}^{3+}}}{n_{\text{OH}^-}} > \frac{1}{4} \Rightarrow \boxed{\frac{a}{b} > \frac{1}{4}}$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Khi cho ZnSO_4 phản ứng với 0,22 mol KOH hoặc 0,28 mol KOH đều thu được lượng kết tủa như nhau. Chứng tỏ khi phản ứng với 0,22 mol KOH thì ZnSO_4 còn dư, khi phản ứng với 0,28 mol KOH thì ZnSO_4 phản ứng hết tạo ra $\text{Zn}(\text{OH})_2$, sau đó kết tủa này bị tan một phần.

Suy ra: $0,22 < 2n_{\text{ZnSO}_4} < 0,28 \Rightarrow 0,11 < n_{\text{ZnSO}_4} < 0,14 \Rightarrow 17,71 < m_{\text{ZnSO}_4} < 22,54$

Căn cứ vào đáp án, suy ra: $\boxed{m_{\text{ZnSO}_4} = 20,125 \text{ gam}}$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Dung dịch sau phản ứng chứa 3 loại ion kim loại, đó là Mg^{2+} , Zn^{2+} , Cu^{2+} . Suy ra kim loại phản ứng hết, muối còn dư. Do đó:

$$n_{\text{electron nhường}} < n_{\text{electron nhận}}$$

$$\Rightarrow 2n_{Mg} + 2n_{Zn} < n_{Ag^+} + 2n_{Cu^{2+}} \Rightarrow n_{Zn} < 1,3 \Rightarrow n_{Zn} = \boxed{1,2 \text{ mol}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

+ Tính khử: $Mg > Al$

+ Tính oxi hóa: $Ag^+ > Cu^{2+}$.

Sau phản ứng thu được 2 kim loại nên đó là Ag và Cu. Như vậy, sau phản ứng Mg, Al, $AgNO_3$ đã hết, $Cu(NO_3)_2$ đã hết hoặc có thể còn dư.

Suy ra:

$$n_{\text{electron nhận}} \geq n_{\text{electron nhường}}$$

$$\Rightarrow n_{Ag^+} + 2n_{Cu^{2+}} \geq 2n_{Mg} + 3n_{Al} \Leftrightarrow d + 2c \geq 2a + 3b \Rightarrow a \leq \frac{d + 2c - 3b}{2} \quad (1).$$

Vì Cu^{2+} đã tham gia phản ứng, suy ra:

$$n_{Ag^+} < 2n_{Mg} + 3n_{Al} \Leftrightarrow d < 2a + 3b \Rightarrow a > \frac{d - 3b}{2} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), suy ra: $\boxed{\frac{d - 3b}{2} < a \leq \frac{d + 2c - 3b}{2}}$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Thứ tự tính oxi hóa của các ion: $Ag^+ > Fe^{3+} > Cu^{2+} > Fe^{2+}$. Tức là Al khử Ag^+ thành Ag, khử Fe^{3+} thành Fe^{2+} , khử Cu^{2+} thành Cu, rồi khử Fe^{2+} thành Fe.

Để thu được 3 kim loại thì Al phản ứng hết, Fe^{2+} chuyển một phần hoặc toàn bộ thành Fe.

Suy ra:

$$n_{Ag^+} + n_{Fe^{3+}} + 2n_{Cu^{2+}} < 3n_{Al} \leq n_{Ag^+} + 3n_{Fe^{3+}} + 2n_{Cu^{2+}}$$

$$\Leftrightarrow 0,1 + 0,2 + 2 \cdot 0,15 < 3n_{Al} < 0,1 + 3 \cdot 0,2 + 2 \cdot 0,15 \Rightarrow 0,2 < n_{Al} \leq \frac{1}{3} \Rightarrow \boxed{5,4 < m_{Al} \leq 9}$$

Câu 12:

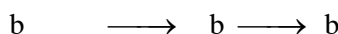
Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng khoảng giới hạn kết hợp với phương trình phản ứng

Gọi kí hiệu chung của hai kim loại kiềm là M, khối lượng mol là $\bar{M}$.

Gọi số mol trong 46 gam hỗn hợp đầu: $n_M = a \text{ mol}, n_{Ba} = b \text{ mol}$.

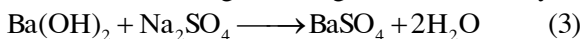
Các phương trình phản ứng:

Theo (1), (2) và giả thiết, ta có: $n_{H_2} = 0,5a + b = 0,5$ (*)

Khi cho dung dịch thu được tác dụng với dung dịch Na_2SO_4 xảy ra phản ứng:

+ Khi thêm 0,18 mol Na_2SO_4 , trong dung dịch còn dư $Ba(OH)_2$ nên $b > 0,18$.

+ Khi thêm 0,21 mol Na_2SO_4 , trong dung dịch còn dư Na_2SO_4 nên $b < 0,21$.

Lại có: $a\bar{M} + 137b = 46$ (**)

Kết hợp (*), (**) ta có: $b = \frac{46 - \bar{M}}{137 - 2\bar{M}}$.

Với $0,18 < b < 0,21 \Rightarrow 29,7 < \bar{M} < 33,34$

Suy ra: Hai kim loại đó là: $\boxed{Na}$ ($M = 23$ g/mol) và $\boxed{K}$ ($M = 39$ g/mol)

Cách 2: Sử dụng khoảng giới hạn kết hợp với bảo toàn electron

Gọi kí hiệu chung của hai kim loại kiềm là M , khối lượng mol là $\bar{M}$.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, suy ra:
$$\begin{cases} 0,18 < n_{Ba} = n_{BaSO_4} = n_{Na_2SO_4} < 0,21 \\ 2n_{Ba} + n_M = 2n_{H_2} = 1 \\ 137n_{Ba} + m_M = 46 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 0,18 < n_{Ba} < 0,21 \\ 0,58 < n_M < 0,64 \\ 17,23 < m_M < 21,34 \end{cases} \Rightarrow 29,7 < \bar{M} < 33,34 \Rightarrow \boxed{Na (M = 23) \text{ và } K (M = 39)}$$

Hai kim loại không thể là Li và Na vì khối lượng mol của chúng đều nhỏ hơn giá trị $\bar{M}$. Hai kim loại không thể là K và Rb hoặc Rb và Cs vì khối lượng mol của chúng đều lớn hơn giá trị $\bar{M}$.

Câu 13:

Hướng dẫn giải

tự chọn $\rightarrow \begin{cases} n_{HNO_3} = 17 \text{ mol} \\ n_{(Al, Fe)} = 3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{electron nhường max}} = 3n_{(Al, Fe)} = 9 \text{ mol}$

Dung dịch sau phản ứng giữa Fe, Al với HNO_3 có khả năng phản ứng với $AgNO_3$ tạo kết tủa, chứng tỏ trong dung dịch có muối Fe^{2+} .

Suy ra $n_{\text{electron nhường}} < 9$ mol nên $n_{\text{electron nhận}} < 9$ mol.

Do đó $\frac{n_{H^+}}{n_{\text{electron nhận}}} > \frac{17}{9} = 1,889$ (1)

Ta có:

PHƯƠNG TRÌNH ION	TỈ LỆ
$2H^+ + NO_3^- + e \longrightarrow NO_2 + H_2O$	$\frac{n_{H^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 2$

$4\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 3\text{e} \longrightarrow \text{NO} + 2\text{H}_2\text{O} \quad (*)$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,333$
$10\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{N}_2\text{O} + 5\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,25$
$12\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 10\text{e} \longrightarrow \text{N}_2 + 6\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,2$
$10\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{NH}_4^+ + 3\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,25$

Suy ra sản phẩm khử là NO_2 .

Áp dụng bảo toàn electron cho toàn bộ quá trình, ta có:

$$3n_{(\text{Al, Fe})} = \frac{1}{2}n_{\text{H}^+} + n_{\text{Ag}^+} \Leftrightarrow 3x = \frac{1}{2}y + n_{\text{Ag}^+} \Rightarrow n_{\text{Ag}^+} = n_{\text{Ag}} = (3x - 0,5y) \text{ mol.}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{x}{y} = \frac{3}{17} \Rightarrow x = \frac{3y}{17} \Rightarrow n_{\text{Ag}} = 3 \cdot \frac{3y}{17} - 0,5y = \frac{0,5y}{17} \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 108 \cdot \frac{0,5y}{17} = \frac{54y}{17} \text{ (gam)}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

$$2 \cdot \frac{6,48}{24} = 0,54 < n_{\text{electron trao đổi}} < 3 \cdot \frac{6,48}{27} = 0,72$$

$$\Rightarrow \frac{0,87}{0,72} = 1,208 < \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron trao đổi}}} < \frac{0,87}{0,54} = 1,611 \quad (*)$$

Xét các quá trình khử sau:

PHƯƠNG TRÌNH ION	TỈ LỆ
$2\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + \text{e} \longrightarrow \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 2$
$4\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 3\text{e} \longrightarrow \text{NO} + 2\text{H}_2\text{O} \quad (*)$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,333$
$10\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{N}_2\text{O} + 5\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,25$
$12\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 10\text{e} \longrightarrow \text{N}_2 + 6\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,2$
$10\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{NH}_4^+ + 3\text{H}_2\text{O}$	$\frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{electron nhận}}} = 1,25$

Từ (*) và các quá trình khử, ta thấy có 3 khả năng xảy ra:

Sản phẩm khử là NO, suy ra:

$$n_{\text{NO}} = \frac{1}{4} n_{\text{H}^+} = \frac{0,87}{4} = 0,2175 \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{HNO}_3} + n_{\text{NO}} = 0,87 - 0,2175 = 0,6525$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{(\text{Al}, \text{Mg})} + m_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 6,48 + 0,6525 \cdot 62 = 46,935 \text{ gam}$$

Trường hợp 1: Sản phẩm khử là N₂O, suy ra:

$$n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{1}{10} n_{\text{H}^+} = \frac{0,87}{10} = 0,087 \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} = n_{\text{HNO}_3} - 2n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,87 - 0,087 \cdot 2 = 0,696$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{(\text{Al}, \text{Mg})} + m_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} = 6,48 + 0,696 \cdot 62 = 49,632 \text{ gam.}$$

Trường hợp 2: Sản phẩm khử là NH₄NO₃, suy ra:

$$n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = \frac{1}{10} n_{\text{H}^+} = \frac{0,87}{10} = 0,087 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} = 0,87 - 0,087 \cdot 2 = 0,696 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{(\text{Al}, \text{Mg})} + m_{\text{NO}_3^- / \text{muối}} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 6,48 + 0,696 \cdot 62 + 0,087 \cdot 80 = 56,592 \text{ gam}$$

Vậy m không thể là 51,43 gam

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Khi số mol CO₂ biến thiên trong khoảng (0,005 mol; 0,024 mol) và mol Ba(OH)₂ là 0,02 mol thì lượng kết tủa lớn nhất thu được là khi:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3 \text{ max}} = 0,02 \cdot 197 = 3,94 \text{ gam}$$

+ Khi số mol CO₂ là 0,005 mol thì:

$$n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,985 \text{ gam}$$

+ Khi số mol CO₂ là 0,024 mol thì:

$$n_{\text{BaCO}_3} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2}$$

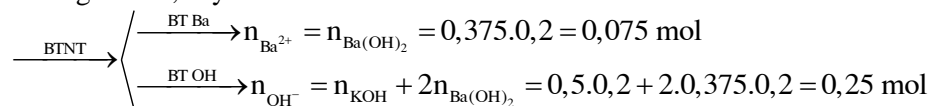
$$\Leftrightarrow n_{\text{BaCO}_3} = 2 \cdot 0,02 - 0,024 = 0,016 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,016 \cdot 197 = 3,152 \text{ gam.}$$

Vậy 0,985 ≤ m ≤ 3,94

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

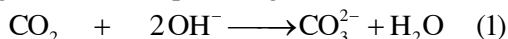

Để kết tủa thu được đạt cực đại thì: $n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} \geq n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,075 \text{ mol}$

Để tính thể tích CO₂ tham gia phản ứng, ta có thể sử dụng các cách sau:

Cách 1: Tính toán theo phương trình phản ứng

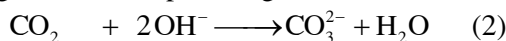
Lượng CO₂ cần dùng nhỏ nhất khi phản ứng chỉ tạo ra muối trung hòa:

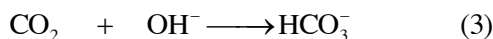
$$0,075 \longleftarrow 0,15 \longleftarrow 0,075$$

Theo (1) ta thấy: $n_{\text{CO}_2} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = 0,075.22,4 = 1,68 \text{ lít}$.

Lượng CO_2 cần dùng lớn nhất khi phản ứng tạo ra cả muối trung hòa và muối axit:

$$0,075 \longleftarrow 0,15 \longleftarrow 0,075$$

$$0,1 \longleftarrow (0,25 - 0,15) = 0,1$$

Theo (2), (3) ta thấy $n_{\text{CO}_2} = 0,175 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2} = 0,175.22,4 = 3,92 \text{ lít}$.

Vậy để thu được lượng kết tủa lớn nhất thì: $1,68 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq 3,92 \text{ lít}$

Cách 2: Sử dụng bảo toàn nguyên tố C và công thức giải nhanh:

Nếu OH^- dư thì:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 0,075.22,4 = 1,68 \text{ lít}$$

Nếu OH^- phản ứng hết thì sử dụng công thức:

$$n_{\text{OH}^-} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}}$$

$$\Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,25 - 0,075 = 0,175 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 0,175.22,4 = 3,92 \text{ lít}$$

Vậy để kết tủa BaCO_3 cực đại thì: $1,68 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq 3,92 \text{ lít}$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Để kết tủa thu được đạt cực đại thì $n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} \geq n_{\text{Ba}^{2+}} = y \text{ mol}$.

▪ Nếu OH^- dư thì $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} = y \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 22,4y \text{ (lít)}$.

▪ Nếu OH^- phản ứng hết thì sử dụng công thức, ta có:

$$n_{\text{OH}^-} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}}$$

$$\Leftrightarrow x + 2y - n_{\text{CO}_2} = y \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = (x + y) \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 22,4(x + y) \text{ lít}$$

Vậy để kết tủa BaCO_3 cực đại thì $2,24y \leq V_{\text{CO}_2} \leq 22,4(x + y)$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của X với H_2O , theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 23n_{\text{Na}} + 137n_{\text{Ba}} = 17,15 \\ n_{\text{Na}} + 2n_{\text{Ba}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,35 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}} = 0,15 \\ n_{\text{Ba}} = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NaOH}} = 0,15 \\ n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} = 0,35 \text{ mol} \\ n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Để kết tủa thu được đạt cực đại thì $n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} \geq n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,1 \text{ mol}$.

▪ Nếu OH^- dư thì $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 0,1.22,4 = 2,24 \text{ lít}$.

▪ Nếu OH^- phản ứng hết thì sử dụng công thức, ta có:

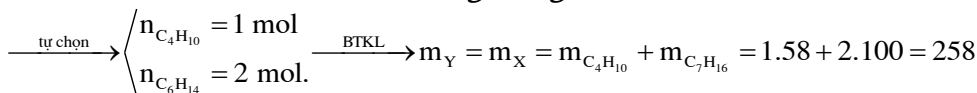
$$n_{\text{OH}^-} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ tạo thành}}$$

$$\Leftrightarrow 0,35 - n_{\text{CO}_2} = 0,1 \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dktc})} = 0,25 \cdot 22,4 = 5,6 \text{ lít.}$$

Vậy để kết tủa BaCO_3 cực đại thì: $2,24 \text{ lít} \leq V_{\text{CO}_2} \leq 5,6 \text{ lít}$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

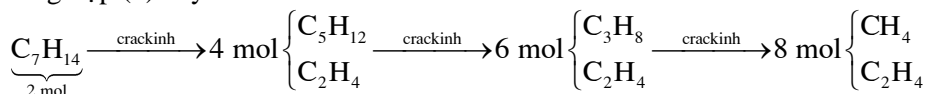

Crackinh hoàn toàn butan thì: $n_{\text{sản phẩm}} = 2n_{\text{C}_4\text{H}_{10}} = 2 \text{ mol.}$

Crackinh hoàn toàn heptan thì: $\begin{cases} n_{\text{sản phẩm}} = 2n_{\text{C}_7\text{H}_{16}} = 4 \text{ mol} \\ n_{\text{sản phẩm (max)}} = 4n_{\text{C}_7\text{H}_{16}} = 8 \text{ mol (*)} \end{cases}$

$$\text{Suy ra: } 6 \leq n_Y \leq 10 \Rightarrow \frac{258}{10} \leq \bar{M}_Y \leq \frac{258}{6} \Rightarrow \boxed{25,8 \leq \bar{M}_Y \leq 43}$$

Trường hợp (*) xảy ra khi:

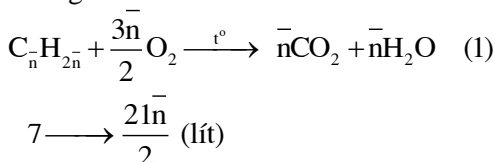

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Đặt công thức phân tử trung bình của hai olefin là C_nH_{2n} .

Phương trình phản ứng:

Theo phương trình phản ứng và giả thiết, ta có:

$$\frac{21n}{2} = 31 \Rightarrow \bar{n} = 2,952 \Rightarrow X \text{ gồm } \begin{cases} \text{C}_2\text{H}_4 \\ \text{C}_n\text{H}_{2n} \text{ (} n \geq 3 \end{cases}$$

▪ Nếu C_nH_{2n} chiếm 40% về thể tích thì C_2H_4 chiếm 60% về thể tích, khi đó:

$$\bar{n} = 2.60\% + n.40\% = 2,952 \Rightarrow n = 4,38 \quad (1)$$

▪ Nếu C_nH_{2n} chiếm 50% về thể tích thì C_2H_4 chiếm 50% về thể tích, khi đó:

$$\bar{n} = 2.50\% + n.50\% = 2,952 \Rightarrow n = 3,904 \quad (2)$$

Trên thực tế phần trăm về thể tích của C_nH_{2n} là 40% – 50%, suy ra:

$$3,904 < n < 4,38 \Rightarrow n = 4 \Rightarrow \text{C}_n\text{H}_{2n} \text{ là } \text{C}_4\text{H}_8.$$

Vậy hỗn hợp 2 olefin là: C_2H_4 và C_4H_8

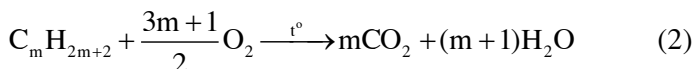
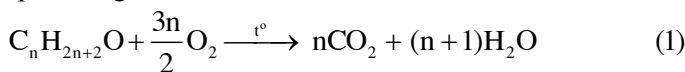
Câu 21:

Hướng dẫn giải

Đốt cháy ancol no, đơn chức, mạch hở X và hidrocarbon Y, thu được:

$$\frac{n_{O_2}}{n_{CO_2}} = \frac{0,07}{0,04} = 1,75 > 1,5 (*) \Rightarrow Y \text{ là ankan.}$$

Phương trình phản ứng:

Theo (1): $\frac{n_{O_2}}{n_{CO_2}} = 1,5 < 1,75 (**)$. Từ (*) và (**), suy ra ở (2):

$$\frac{n_{O_2}}{n_{CO_2}} > 1,75 \Rightarrow \frac{3m+1}{2m} > 1,75 \Rightarrow m < 2 \Rightarrow m = 1 \Rightarrow Y \text{ là } \boxed{CH_4}$$

Câu 22:

Hướng dẫn giải

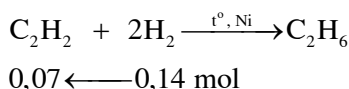
Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y \Rightarrow n_X \bar{M}_X = n_Y \bar{M}_Y \Rightarrow n_X = \frac{n_Y \bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = \frac{0,16,9,375,2}{5,2} = 0,3 \text{ mol}$$

$$n_{H_2 \text{ phản ứng}} = n_X - n_Y = 0,3 - 0,16 = 0,14 \text{ mol.}$$

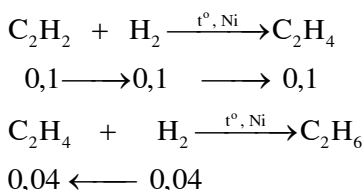
Trong hỗn hợp X có:
$$\begin{cases} n_{H_2} + n_{C_2H_2} = 0,3 \\ \frac{2n_{H_2} + 26n_{C_2H_2}}{n_{H_2} + n_{C_2H_2}} = 5,2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{H_2} + n_{C_2H_2} = 0,3 \\ 2n_{H_2} + 26n_{C_2H_2} = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{H_2} = 0,2 \\ n_{C_2H_2} = 0,1 \end{cases}$$

▪ Nếu xảy ra phản ứng:

Suy ra hỗn hợp Y chứa 0,03 mol C_2H_2 . Khi cho Y qua dung dịch Br_2 , chỉ có C_2H_2 phản ứng. Khi đó $m_{\text{bình } Br_2 \text{ tăng}} = m_{C_2H_2} = 0,03 \cdot 26 = 0,78 \text{ gam.}$

▪ Nếu xảy ra phản ứng:

Suy ra hỗn hợp Y chứa 0,06 mol C_2H_4 . Khi cho Y qua dung dịch Br_2 , chỉ có C_2H_4 phản ứng.

Khi đó $m_{\text{bình } Br_2 \text{ tăng}} = m_{C_2H_4} = 0,06 \cdot 28 = 1,68 \text{ gam.}$

Vậy trên thực tế $0,78 \leq m_{\text{bình } Br_2 \text{ tăng}} \leq 1,68 \text{ gam} \Rightarrow \boxed{m = 1,26 \text{ gam}}$

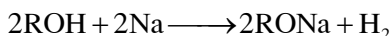
Câu 23:

Hướng dẫn giải

Cùng một lượng ancol phản ứng, nhưng ở thí nghiệm 2 (TN₂) thu được nhiều khí H₂ hơn, chứng tỏ ở thí nghiệm 1 (TN₁) ancol còn dư, Na phản ứng hết.

Ở TN₂, lượng Na dùng gấp đôi ở TN₁, nhưng lượng H₂ thu được ở thí nghiệm 2 nhỏ hơn 2 lần lượng H₂ ở thí nghiệm 1, chứng tỏ TN₂ Na dư, ancol phản ứng hết.

Phương trình phản ứng:

$$\text{TN}_1 \text{ (mol): } 0,075 \quad \longleftarrow \quad 0,0375$$

$$\text{TN}_2 \text{ (mol): } < 0,1 \quad \longleftarrow \quad < 0,05$$

$$+ \text{ Ở TN}_1: \text{ Ancol dư, suy ra: } n_{\text{ROH}} > 0,075 \Rightarrow M_{\text{ROH}} < \frac{6}{0,075} = 80 \text{ g/mol (1).}$$

$$+ \text{ Ở TN}_2: n_{\text{H}_2} < 0,05 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{ROH}} < 0,1 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{ROH}} > \frac{6}{0,1} = 60 \text{ g/mol (2).}$$

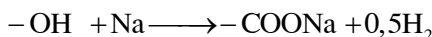
Từ (1) và (2), suy ra: Công thức của ancol là $\boxed{\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}}$ ($M = 74 \text{ g/mol}$).

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Đặt Y là ROH, Z là R'(OH)₂ trong phân tử của Y, Z đều có nguyên tử n cacbon, và có số mol lần lượt là x, y.

Bản chất phản ứng của Y, Z với Na:

$$x + 2y \quad \longrightarrow \quad 0,5(x + 2y) = 0,225$$

Ta có:

$$\begin{cases} n_{-\text{OH}} = x + 2y = 0,45 \\ n_{\text{CO}_2} = nx + ny = 0,54 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 0,225 < x + y < 0,45 \\ n(x + y) = 0,54 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 1,2 < n < 2,4 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \begin{cases} x = 0,09 \text{ mol} \\ y = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

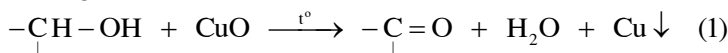
Vậy Y là C₂H₅OH và Z là C₂H₄(OH)₂.

$$\text{Phần trăm khối lượng của Z là: } \%m_z = \frac{0,18.62}{0,09.46 + 0,18.62} \cdot 100\% = \boxed{72,94\%}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

$$\text{Ta có: } n_{\text{ancol phản ứng}} = n_{\text{CuO phản ứng}} = n_{\text{O trong CuO phản ứng}} = \frac{11-8}{16} = 0,1875 \text{ mol}$$

Mặt khác, sau phản ứng ancol còn dư, suy ra:

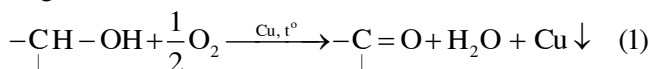
$$n_{\text{ancol ban đầu}} > 0,1875 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{ancol}} < \frac{8}{0,1875} = 42,66 \Rightarrow \text{Ancol là } \text{CH}_3\text{OH} \text{ (M = 32)}.$$

$$\text{Hiệu suất phản ứng: } H = \frac{0,1875 \cdot 32}{8} \cdot 100\% = \boxed{75\%}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

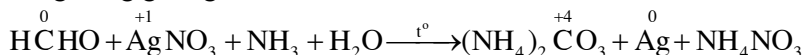

$$\text{Ta có: } n_{\text{ancol phản ứng}} = 2n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = 2 \cdot \frac{8,4-6}{32} = 0,15 \text{ mol}.$$

Mặt khác, sau phản ứng ancol còn dư, suy ra:

$$n_{\text{ancol ban đầu}} > 0,15 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{ancol}} < \frac{6}{0,15} = 40 \Rightarrow \text{Ancol là } \text{CH}_3\text{OH} \text{ (M = 32)}.$$

Phản ứng tráng gương của HCHO:

Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{HCHO}} = 4n_{\text{CH}_3\text{OH phản ứng}} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,6 \cdot 108 = \boxed{64,8 \text{ gam}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Đốt cháy hỗn hợp hai anđehit X, Y thu được số mol CO₂ và số mol H₂O bằng nhau, chứng tỏ chúng đều có 1 liên kết π trong phân tử. Vậy X, Y là các anđehit no, đơn chức, mạch hở.

Trong phản ứng tráng gương:

$$\frac{n_{\text{Ag}}}{n_{(X, Y)}} = \frac{0,25}{0,1} = 2,5 > 2 \Rightarrow \text{X là HCHO}$$

$$\Rightarrow 30 < M_Y < 1,6 \cdot 30 = 48 \Rightarrow M_Y = 44 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{Y là } \text{CH}_3\text{CHO}$$

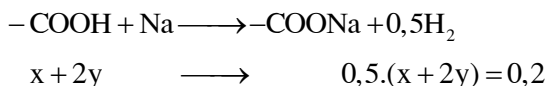
$$\text{Tổng số nguyên tử trong phân tử Y là: } 2\text{C} + 4\text{H} + 1\text{O} = \boxed{7}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

Đặt Y là RCOOH, Z là R'(COOH)₂ trong phân tử của Y, Z đều có nguyên tử n cacbon, và có số mol lần lượt là x, y.

Bản chất phản ứng của Y, Z với Na:

$$\text{Ta có: } \begin{cases} n_{-\text{COOH}} = x + 2y = 0,4 \\ n_{\text{CO}_2} = nx + ny = 0,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 0,2 < x + y < 0,4 \\ n(x + y) = 0,6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 1,5 < n < 3 \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \begin{cases} x = 0,2 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Vậy Y là CH_3COOH và Z là $\boxed{\text{HOOC} - \text{COOH}}$

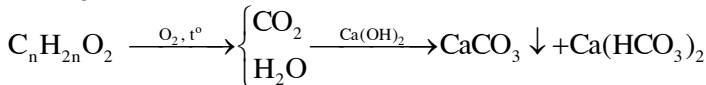
Phần trăm khối lượng của Z là: $\%m_Z = \frac{0,1.90}{0,1.90 + 0,2.60} \cdot 100\% = \boxed{42,86\%}$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

Gọi công thức phân tử của este là $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$.

Sơ đồ phản ứng:

Khi cho CO_2 vào 0,22 mol Ca(OH)_2 vẫn thu được CaCO_3 , chứng tỏ:

$$\frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{Ca(OH)}_2}} < 2 \Rightarrow n_{\text{CO}_2} < 2n_{\text{Ca(OH)}_2} = 0,44 \text{ mol} \Rightarrow n.0,1 < 0,44 \Rightarrow n < 4,4 \quad (1).$$

Khi thủy phân X thu được hai chất hữu cơ có số nguyên tử cacbon bằng nhau, nên số C trong X phải là số chẵn (2).

X không có phản ứng tráng gương nên X không chứa gốc axit $\text{HCOO} -$ (3)

Từ (1), (2), (3) suy ra

$$n = 4 \Rightarrow \text{X là } \text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 \Rightarrow \%m_{\text{O trong X}} = \frac{32}{88} \cdot 100\% = \boxed{36,36\%}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

Vì X tác dụng được với dung dịch NaOH và dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , nên loại ngay được các phương án A và B. $\text{CH}_3\text{COOCH}_3$ không có phản ứng tráng gương, $\text{O} = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2\text{OH}$ không có phản ứng với dung dịch NaOH . Đáp án chỉ có thể là C hoặc D.

Theo giả thiết, suy ra: $n_X = n_{\text{O}_2} = \frac{1,6}{32} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow M_X = \frac{3,7}{0,05} = 74 \text{ g/mol} \quad (1)$

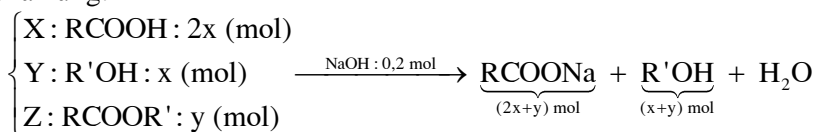
Nhưng cả hai chất $\text{HOOC} - \text{CHO}$ và HCOOC_2H_5 đều có khối lượng mol là 74. Trong phản ứng đốt cháy X, áp dụng bảo toàn nguyên tố C và giả thiết, ta có:

$$n_X C_X = n_{\text{CO}_2} > \frac{0,7}{22,4} \Rightarrow \frac{1}{74} C_X > \frac{0,7}{22,4} \Rightarrow C_X > 2,3 \Rightarrow \boxed{\text{X là HCOOC}_2\text{H}_5}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn gốc R và nguyên tố Na, ta có: $2x + y = n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH}} = 0,2 \text{ mol}$

$$\Rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{16,4}{0,2} = 82 \text{ g/mol} \Rightarrow R = 15 (\text{CH}_3-) \Rightarrow \text{RCOOH là } \boxed{\text{CH}_3\text{COOH}}$$

Theo bảo toàn gốc R', ta có:

$$n_{\text{R'OH}} = n_{\text{R'OH ban đầu}} + n_{\text{RCOOR'}} = x + y < 2x + y = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\text{R'OH}} > \frac{8,05}{0,2} = 40,25 \Rightarrow \text{R'OH là } \boxed{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

Công thức trung bình của amin no, đơn chức, mạch hở có dạng $\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}^{\bar{n}}$ ($\bar{n} > 1$)

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C và H:
$$\begin{cases} n_{\text{CO}_2} = \bar{n} \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}^{\bar{n}}} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{(2\bar{n} + 3) \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+3}\text{N}^{\bar{n}}}}{2} \end{cases} \Rightarrow T = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{2\bar{n}}{2\bar{n} + 3}$$

biện luận $\left\{ \begin{array}{l} \bar{n} \xrightarrow{\text{tiến tới}} 1 \Rightarrow T \xrightarrow{\text{tiến tới}} 0,4 \\ \bar{n} \xrightarrow{\text{tiến tới}} \infty \Rightarrow T \xrightarrow{\text{tiến tới}} 1 \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{0,4 < T < 1}$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} + m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{Ala}} + m_{\text{Ala-Ala}} + m_{\text{Ala-Ala-Ala}} = 88,2 \Rightarrow m_{\text{Ala-Ala-Ala-Ala}} < 88,2$$

Vậy phương án đúng chỉ có thể là C hoặc D.

+ Nếu là C đúng thì $n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{88,2 - 81,54}{18} = 0,37 \text{ mol}$.

+ Nếu là D đúng thì $n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{88,2 - 66,44}{18} = 1,208 \text{ mol}$.

Vậy nhiều khả năng phương án C đúng do số mol H₂O “đẹp”.

Câu 34:

Hướng dẫn giải

$$m \text{ gam hỗn hợp Andehit} \begin{cases} \xrightarrow{+0,375 \text{ mol O}_2} 0,3 \text{ mol CO}_2 \text{ và } 0,3 \text{ mol H}_2\text{O} \\ \xrightarrow{+\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} \text{Ag}_\downarrow \end{cases}$$

Nhận xét $\rightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow$ hỗn hợp Andehit no, đơn chức, mạch hở có công thức tổng quát là $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O} : x \text{ (mol)}$

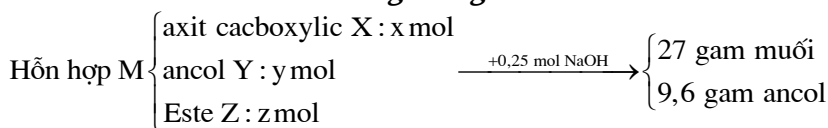
$$\xrightarrow{\text{BT O}} \underbrace{n_{\text{O/Andehit}}}_x + \underbrace{2n_{\text{O}_2}}_{0,375} = \underbrace{2n_{\text{CO}_2}}_{0,3} + \underbrace{n_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,3} \Rightarrow x = 0,15 \text{ (mol)}$$

Ta được: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Hai andehit khác HCHO} \rightarrow 2x \leq n_{\text{Ag}} \\ \text{Hai andehit có HCHO} \rightarrow n_{\text{Ag}} < 4x \end{array} \right. \Rightarrow 2x \leq n_{\text{Ag}} < 4x$

$$\Rightarrow 2x \cdot 108 \leq m_{Ag} < 4x \cdot 108 \Leftrightarrow 32,4 \leq m_{Ag} < 64,8 \Rightarrow m_{Ag} = 32,4 \text{ gam}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{27}{0,25} = 108 \Leftrightarrow 108 = M_R + 67 \Leftrightarrow M_R = 41 \Rightarrow R \text{ là } C_3H_5$$

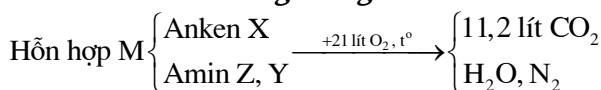
$$\Rightarrow \boxed{\text{X là } C_3H_5COOH} \quad (CH_2 = CH - COOH)$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} y > x \Leftrightarrow y + z > x + z \Rightarrow M_{\text{ancol}} = \frac{9,6}{y+z} < \frac{9,6}{x+z}$$

$$\Leftrightarrow M_{\text{ancol}} < \frac{9,6}{0,25} = 38,4 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{Ancol là } CH_3OH}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{BT O} 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2 \cdot \frac{21}{22,4} = 2 \cdot \frac{11,2}{22,4} + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,875 \text{ mol}$$

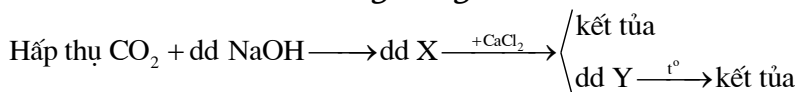
$$\text{Ta có : } n_{\text{amin}} = \frac{n_{H_2O} - n_{CO_2}}{1,5} \Leftrightarrow (n_Z + n_Y) = \frac{0,875 - 0,5}{1,5} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{n_M} = \frac{n_{CO_2}}{n_X + n_Z + n_Y} = \frac{n_{CO_2}}{n_X + 0,25} < \frac{n_{CO_2}}{0,25} = 2$$

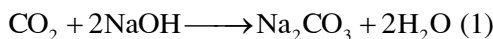
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{cases} \text{Số } C_{\text{Anken X}} \geq 2 \\ M_Y < M_Z \Rightarrow \text{Số } C_{/Y} < 2 \Rightarrow \text{Số } C_{/Y} = 1 \Rightarrow \boxed{\text{Y là } CH_3NH_2} \\ \text{Số } \bar{C} < 2 \end{cases}$$

Câu 37:

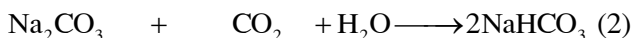
Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Cho dung dịch X tác dụng với $CaCl_2$ thì thu được kết tủa chứng tỏ là có ion CO_3^{2-} , khi đun nóng Y lại xuất hiện kết tủa chứng tỏ là trong dung dịch X có chứa ion HCO_3^- .

$$0,1 \longleftarrow 0,2 \longrightarrow 0,1$$

$$\left(\frac{V}{22,4} - 0,1\right) \longleftarrow \left(\frac{V}{22,4} - 0,1\right) \longrightarrow 2 \cdot \left(\frac{V}{22,4} - 0,1\right)$$

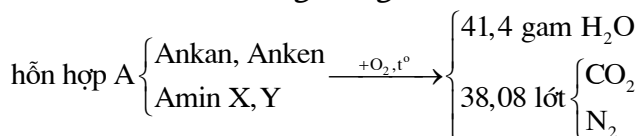
→ Nhận xét → Dựa vào phương trình (1) thì ta thấy được là để hình thành muối Na_2CO_3 và khí CO_2 dư để phản ứng (2) xảy ra $\Rightarrow n_{\text{CO}_2} > 0,1 \Rightarrow \boxed{V > 2,24}$

→ Nhận xét → Dựa vào phương trình (2) để tồn tại muối Na_2CO_3 sau phản ứng thì:

$$n_{\text{Na}_2\text{CO}_3(1)} - n_{\text{Na}_2\text{CO}_3(2)} > 0 \Leftrightarrow 0,1 - \left(\frac{V}{22,4} - 0,1\right) > 0 \Leftrightarrow \boxed{V < 4,48}$$

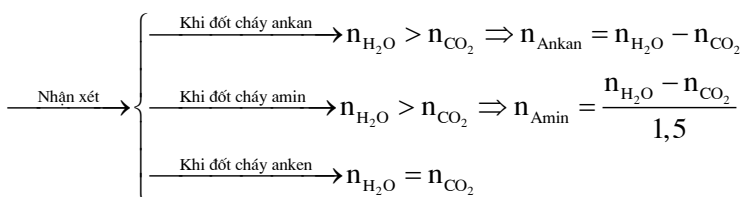
Câu 38:

Hướng dẫn giải

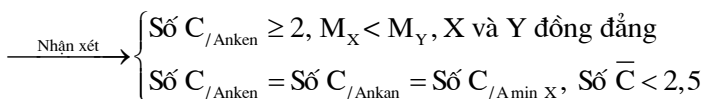
$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{amin}} = 2n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow 0,4 = 2n_{\text{N}_2} \Rightarrow n_{\text{N}_2} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có: } V_{\text{N}_2} + V_{\text{CO}_2} = 38,08 \Leftrightarrow 0,2 + n_{\text{CO}_2} = \frac{38,08}{22,4} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 1,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Khi đốt cháy hỗn hợp A}} n_{\text{Ankan}} + 1,5 \underbrace{n_{\text{Amin}}}_{0,4} = \underbrace{n_{\text{H}_2\text{O}}}_{2,3} - \underbrace{n_{\text{CO}_2}}_{1,5} \Rightarrow n_{\text{Ankan}} = 0,2 \text{ mol}$$

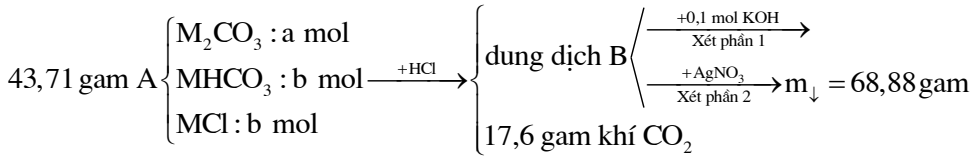
$$\Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{A}}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{Ankan}} + n_{\text{Anken}} + n_{\text{Amin}}} = \frac{1,5}{0,2 + 0,4 + n_{\text{Anken}}} < \frac{1,5}{0,6} = 2,5$$

$$\Rightarrow 2 \leq \text{Số } C_{/X} < 2,5 \Rightarrow \text{Số } C_{/X} = 2 \Rightarrow \boxed{X \text{ là } \text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

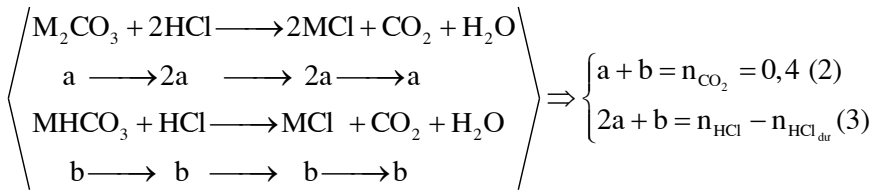

Theo giả thiết, ta có : $m_{\text{M}_2\text{CO}_3} + m_{\text{MHCO}_3} + m_{\text{MCl}} = 43,71 \text{ (gam)}$

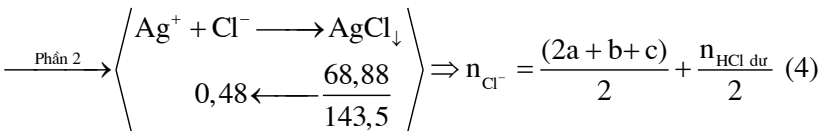
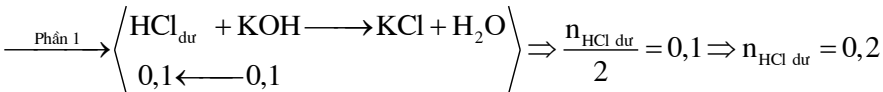
$$\Leftrightarrow (2M_M + 60).a + (M_M + 61).b + (M_M + 35,5).c = 43,71$$

$$\Leftrightarrow M_M.(2a + c + b) + 60.(a + b) + b + 35,5c = 43,71 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{M}_2\text{CO}_3} + n_{\text{MHCO}_3} \Leftrightarrow a + b = \frac{17,6}{44} = 0,4 \text{ mol} \quad (2)$$

$\Rightarrow$ dung dịch B $\left\{ \begin{array}{l} \text{muối MCl} : (2a + b + c) \text{ mol} \Rightarrow \text{Cl}^- : (2a + b + c) \text{ mol} \\ \text{HCl dư} \end{array} \right.$

$$\Leftrightarrow 0,96 = (2a + b + c) + 0,2 \Leftrightarrow c = 0,76 - 2a - b \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (5) vào (1)}} 0,76M_M + 25,5b - 11a = 16,73$$

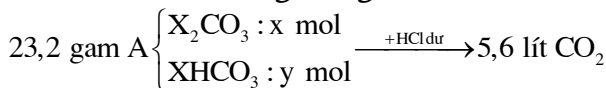
$$\text{Ta có: } \begin{cases} 0,76M_M + 25,5b - 11a > 0,76M_M - 11.(a + b) \\ 0,76M_M + 25,5b - 11a < 0,76M_M + 25,5.(a + b) \end{cases}$$

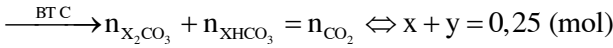
$$\xrightarrow{a+b=0,4} \begin{cases} 16,73 > 0,76M_M - 4,4 \\ 16,73 < 0,76M_M + 10,2 \end{cases} \Leftrightarrow 6,53 < 0,76M_M < 21,13$$

$$\Leftrightarrow 8,6 < M_M < 27,8 \Rightarrow M_M = 23 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{M là Na}}$$

Câu 40:

Hướng dẫn giải

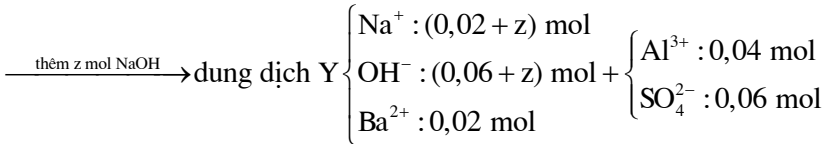
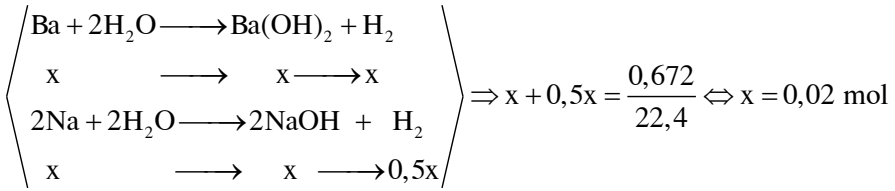
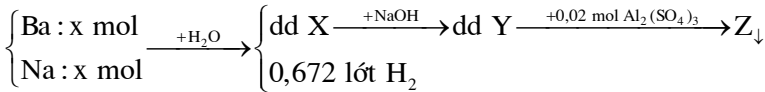

$$\Rightarrow \overline{M_A} = \frac{m_A}{x+y} = \frac{23,2}{0,25} = 92,8 \text{ (g/mol)} \Rightarrow M_X + 61 < 92,8 < 2M_X + 60$$

$$\Rightarrow 16,4 < M_X < 31,8 \Rightarrow M_X = 23 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{X là Na}}$$

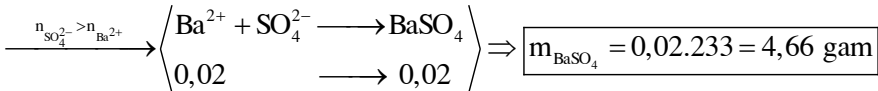
Câu 41:

Hướng dẫn giải

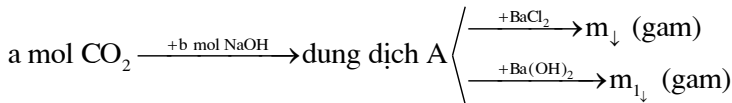
$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Khối lượng kết tủa Z nhỏ nhất thì kết tủa $\text{Al}(\text{OH})_3$ được tạo thành và sau đó sẽ bị hòa tan hết, kết tủa thu được là kết tủa BaSO_4 .

$$\xrightarrow{m_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0} 4n_{\text{Al}^{3+}} \leq n_{\text{OH}^-} \Rightarrow 0,16 \leq 0,06 + z \Rightarrow z \geq 0,1 \Rightarrow \boxed{m_{\text{NaOH thêm}} \geq 4 \text{ gam}}$$

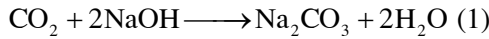

Câu 42:

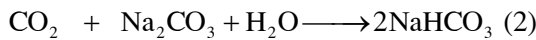
Hướng dẫn giải

→ Nhận xét → Khi cho dung dịch A tác dụng với BaCl₂ sinh ra m gam kết tủa thì chúng tỏ trong dung dịch A có ion CO₃²⁻ và khi cho dung dịch A tác dụng với Ba(OH)₂ thì sinh ra m₁ (m₁ ≠ m) gam kết tủa chúng tỏ trong dung dịch A còn có thêm ion HCO₃⁻.

$$\frac{b}{2} \longleftarrow b \quad \longrightarrow b$$

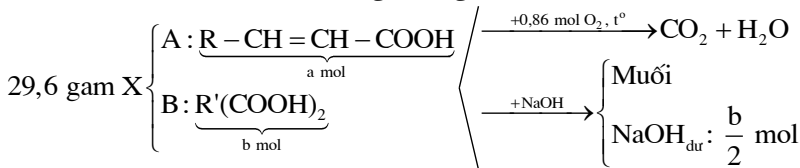

$$a - \frac{b}{2} \longrightarrow a - \frac{b}{2} \quad \longrightarrow 2 \cdot \left(a - \frac{b}{2}\right)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{phương trình (1)} \rightarrow a < b \Rightarrow \frac{b}{a} > 1 \Leftrightarrow T > 1 \\ \text{phương trình (2)} \rightarrow a - \frac{b}{2} > 0 \Rightarrow \frac{b}{a} < 2 \Leftrightarrow T < 2 \end{cases} \Rightarrow \boxed{1 < T < 2}$$

Câu 43:

Hướng dẫn giải

$$\text{Ta có: } \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 29,6 + 0,86 \cdot 32 = 57,12 \text{ gam} \quad (1) \\ \xrightarrow{\text{BTNT O}} 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = (2a + 4b) + 2 \cdot 0,86 \quad (2) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}}} \begin{cases} \frac{57,12}{44} = 1,29 > n_{\text{CO}_2} > \frac{57,12}{44 + 18} \\ \frac{n_{\text{CO}_2}}{a + 2b} < \text{Số C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{a + b} < \frac{2n_{\text{CO}_2}}{a + 2b} \end{cases}$$

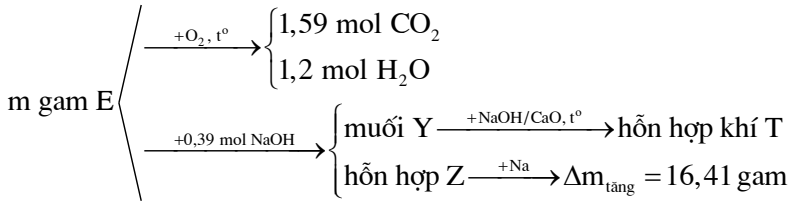
$$\xrightarrow{\frac{n_{\text{CO}_2 \text{ min}}}{n_{\text{CO}_2 \text{ max}}} = \frac{0,92}{1,29}} \frac{1}{\frac{26,16}{36n_{\text{CO}_2}} - \frac{2}{9}} < \text{Số C} < \frac{1}{\frac{26,16}{64n_{\text{CO}_2}} - \frac{1}{8}} \Leftrightarrow 2,93 < \text{Số C} < 3,13$$

$$\Rightarrow \text{Số C} = 3 \Leftrightarrow \begin{cases} \text{C}_Y = 3 (\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH}) \\ \text{C}_Z = 3 (\text{HOOC} - \text{CH}_2 - \text{COOH}) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 72a + 104b = 29,6 \\ 3a + 2b = 0,86 \end{cases}$$

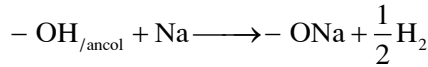
$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,18 \\ b = 0,16 \end{cases} (\text{mol}) \Rightarrow \%m_B = \frac{0,16 \cdot 104}{29,6} \cdot 100 = \boxed{56,22\%}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

Xét tỉ lệ mol phản ứng, ta thu được : $n_{-COO^-} = n_{-OH/ancol} = n_{NaOH} = 0,39 \text{ mol}$

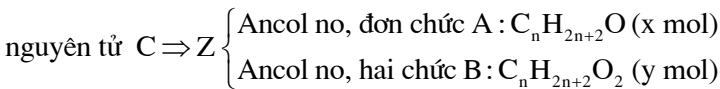
$$0,39 \longrightarrow 0,195$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_Z - m_{H_2} \Leftrightarrow 16,41 = m_Z - 0,195.2 \Leftrightarrow m_Z = 16,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow 16,8 = \sum (m_C + m_H) + 0,39.16$$

$$\Leftrightarrow \sum (m_C + m_H) = 16,8 - 6,24 = 10,56 \text{ gam}$$

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Hỗn hợp E chứa este có số nhóm chức không quá 2 nên ancol tạo este có tối đa 2 nhóm chức. Vậy trong hỗn hợp Z thu được có hai ancol no có cùng số

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/Z} = n_A + 2n_B \Leftrightarrow x + 2y = 0,39 \text{ mol}$$

Ta có, bất đẳng thức : $0,5x + y < x + y < x + 2y \Leftrightarrow 0,195 < x + y < 0,39 \text{ (1)}$

Ta có : $\sum (m_C + m_H) = (14n + 2).(x + y) = 10,56 \text{ gam (2)}$

$$\xrightarrow{\text{Thay (1) vào (2)}} \frac{10,56}{0,39} < (14n + 2) < \frac{10,56}{0,195} \Leftrightarrow 1,791 < n < 3,725$$

Theo giả thiết: ancol có hai nhóm chức $\Rightarrow 2 \leq n < 3,725 \longrightarrow \begin{cases} n = 2 \\ n = 3 \end{cases}$ nhưng biết rằng

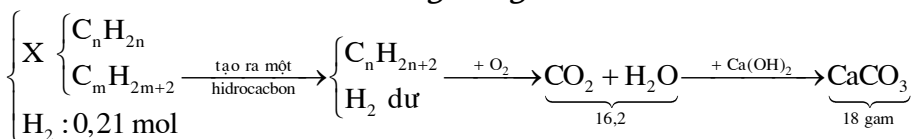
hỗn hợp ancol này không tác dụng tạo phức màu xanh với $Cu(OH)_2$ ở điều kiện thường nên loại trường hợp ancol là $C_2H_4(OH)_2$ tức là loại $n = 2$

$$\Rightarrow 16,8 \text{ gam Z} \begin{cases} C_3H_7OH : x \text{ mol} \\ C_3H_6(OH)_2 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + 2y = 0,39 \\ 60x + 76y = 16,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,09 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{C_3H_6(OH)_2} = \frac{76.0,15}{16,8} . 100 \approx 67,85\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{68\%}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

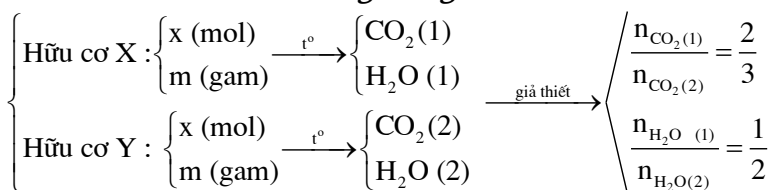
$$\Rightarrow \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 16,28 \\ n_{\text{CO}_2} = 0,18 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,46 \\ n_{\text{CO}_2} = 0,18 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}/X} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{H}_2} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C}_m\text{H}_{2m+2}} = n_{\text{H}_2\text{O}/X} - n_{\text{CO}_2} = 0,07 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = m = \frac{n_{\text{CO}_2}}{0,07 + n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}}} < \frac{n_{\text{CO}_2}}{0,07} \approx 2,5 \\ \text{Trong X có chất là Anken.} \end{cases} \Rightarrow \boxed{\text{C}_2\text{H}_4 \text{ và } \text{C}_2\text{H}_6}$$

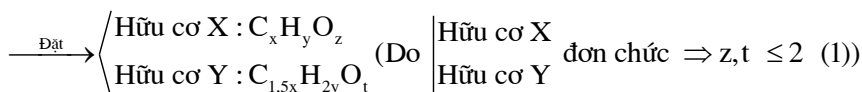
Câu 46:

Hướng dẫn giải

Nhận xét : Khi đốt cháy X và Y với $\begin{cases} \text{số mol} \\ \text{khối lượng} \end{cases}$ bằng nhau thì đều thu được :

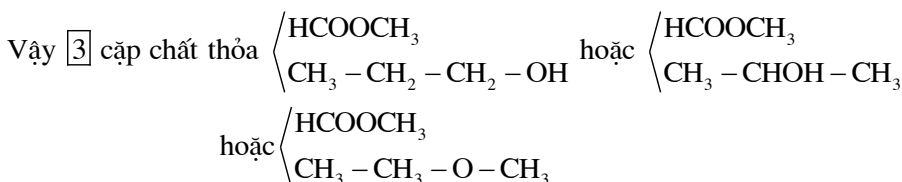
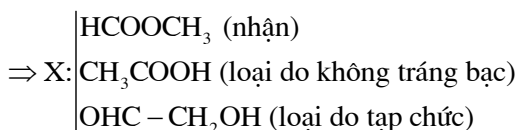
$$\left\langle \frac{n_{\text{CO}_2(1)}}{n_{\text{CO}_2(2)}} = \frac{2}{3} \text{ và } \frac{n_{\text{H}_2\text{O (1)}}}{n_{\text{H}_2\text{O(2)}}} = \frac{1}{2} \right\rangle \Rightarrow M_X = M_Y$$

$$M_X = M_Y \Rightarrow 12x + y + 16z = 12 \cdot 1,5x + 2y + 16t \Leftrightarrow 6x + y + 16t = 16z \text{ (*)} \Rightarrow z > 1 \text{ (2)}$$

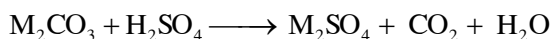
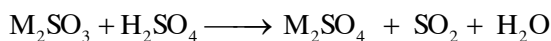
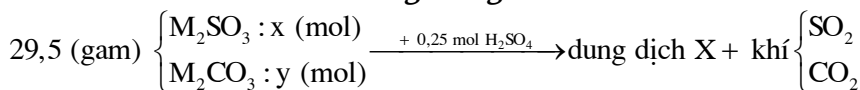
$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} z = 2 \\ t = 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{thay vào (*)}} 6x + y = 12 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{Hữu cơ X : } \text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2 \\ \text{Hữu cơ Y : } \text{C}_3\text{H}_8\text{O} \end{cases} \text{ (ancol hoặc ete)}$$

Nhận xét: Do hỗn hợp hữu cơ có tráng bạc nên X buộc phải tham gia phản ứng tráng bạc (do Y là ancol không tham gia tráng bạc)

Câu 47:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow 29,5 = 2.M_M \cdot \underbrace{(x+y)}_{0,25} + 80x + 60y$$

$$\text{Ta được: } 2M_M \cdot \underbrace{(x+y)}_{0,25} + 60 \cdot \underbrace{(x+y)}_{0,25} < 29,5 < 2M_M \cdot \underbrace{(x+y)}_{0,25} + 80 \cdot \underbrace{(x+y)}_{0,25}$$

$$\Leftrightarrow 19 < M_M < 29 \Leftrightarrow M \text{ là Na} \Leftrightarrow \begin{cases} 126x + 106y = 29,5 \\ x + y = 0,25 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,15 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dd X}} = 29,5 + 122,5 - m_{\text{SO}_2} - m_{\text{CO}_2} = 152 - 0,15 \cdot 64 - 0,1 \cdot 44 = 138 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Na}_2\text{SO}_4} = 0,25 \cdot 142 = 35,5 \text{ gam} \Rightarrow C\%_{\text{Na}_2\text{SO}_4} = \frac{35,5}{138} \cdot 100 = \boxed{25,72\%}$$

Chuyên đề 11:

**VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP
GIẢI BÀI TẬP HÓA HỌC**

Chuyên đề gồm 59 trang

I. CÁC VÍ DỤ MINH HỌA

- Bí quyết để giải nhanh các bài tập trắc nghiệm hóa học hay và khó trong đề thi Đại học, Cao đẳng chính là vận dụng thật linh hoạt và nhuần nhuyễn các định luật bảo toàn trong hóa học.

- Thông qua các ví dụ minh họa và bài tập vận dụng dưới đây, tác giả hi vọng rằng tốc độ giải bài tập hóa học của bạn đọc sẽ cải thiện đáng kể.

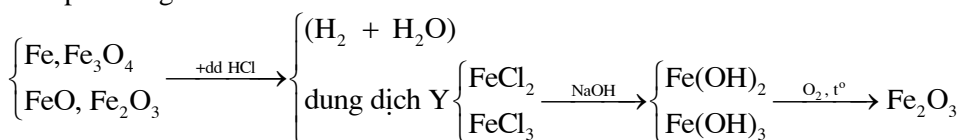
Ví dụ 1: Cho 20 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe₃O₄, Fe₂O₃ tan vừa hết trong 700 ml dung dịch HCl 1M thu được 3,36 lít H₂ (đktc) và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch NaOH dư, lọc kết tủa và nung trong không khí đến khối lượng không đổi, thu được chất rắn Z. Khối lượng Z là:

- A. 16 gam.   B. 32 gam.   C. 8 gam.   D. 24 gam.

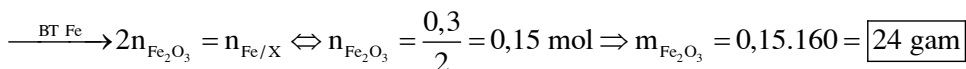
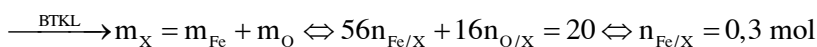
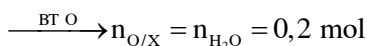
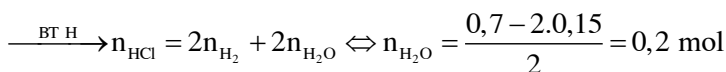
(Đề thi thử THPT Cẩm Khê – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H, O, Fe và bảo toàn khối lượng, ta có:

Ví dụ 2: Hòa tan hoàn toàn 27,2 gam hỗn hợp X gồm Fe, Fe₂O₃ bằng dung dịch H₂SO₄ loãng (lượng H₂SO₄ phản ứng vừa đủ với giá trị nhỏ nhất), thấy thoát ra V lít H₂ (đktc) và thu được dung dịch Y. Thêm từ từ NaOH đến dư vào dung dịch Y. Kết thúc thí nghiệm, lọc lấy kết tủa đem nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 32 gam chất rắn. V có giá trị là

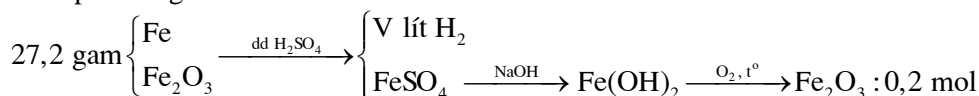
- A. 3,36 lít.   B. 11,2 lít.   C. 4,48 lít.   D. 2,24 lít.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

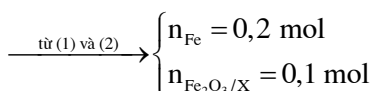
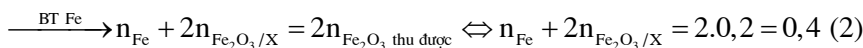
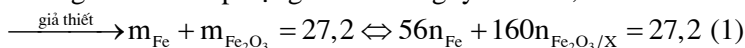
Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của X với dung dịch H₂SO₄ loãng, lượng H₂SO₄ dùng vừa đủ với giá trị nhỏ nhất khi Fe khử hết Fe³⁺ sinh ra từ Fe₂O₃.

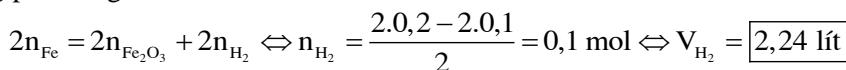
Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết và áp dụng bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

Trong phản ứng của X với H₂SO₄, theo bảo toàn electron, ta có:

Ví dụ 3: Người ta điều chế H₂ và O₂ bằng phương pháp điện phân dung dịch NaOH với điện cực trơ, cường độ dòng điện 0,67A trong thời gian 40 giờ. Dung dịch thu được sau điện phân có khối lượng 100 gam và nồng độ NaOH là 6%. Nồng độ dung dịch NaOH trước điện phân là (giả thiết lượng nước bay hơi không đáng kể)

- A. 5,08%.   B. 6,00%.   C. 5,50%.   D. 3,16%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2012)

Hướng dẫn giải

Điện phân dung dịch NaOH thì bản chất là điện phân H₂O, tạo ra O₂ ở anot và H₂ ở catot. Khối lượng NaOH trong dung dịch không bị thay đổi.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{H_2} = 4n_{O_2} = n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{0,67.40.3600}{96500} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{H_2} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{O_2} = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo sự bảo toàn khối lượng, ta thấy nồng độ phần trăm của dung dịch NaOH trước khi điện phân là:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd NaOH ban đầu}} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{H_2} + m_{O_2} = 100 + 0,5.2 + 0,25.32 = 109 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd NaOH}} = \frac{m_{\text{NaOH}}}{m_{\text{dd NaOH ban đầu}}} = \frac{100,6\%}{109 \text{ gam}} \cdot 100\% = \boxed{5,5\%}$$

Ví dụ 4: Cho 10,4 gam hỗn hợp gồm Fe và C (Fe chiếm 53,846% về khối lượng) phản ứng với dung dịch HNO₃ đặc, nóng, dư tạo ra NO₂ là sản phẩm khử duy nhất. Thể tích khí (đktc) tạo thành sau phản ứng là:

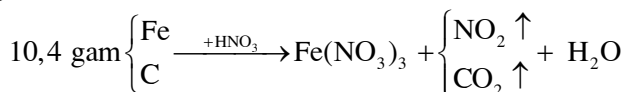
- A. 44,8 lít.   B. 14,2 lít.   C. 51,52 lít.   D. 42,56 lít.

(Đề thi thử THPT Cẩm Khê – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có: $\begin{cases} m_{Fe} = 10,4.53,846\% = 5,6 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{Fe} = 0,1 \text{ mol} \\ m_C = 10,4 - 5,6 = 4,8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_C = 0,4 \text{ mol} \end{cases}$

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố C: $\begin{cases} n_{NO_2} = 3n_{Fe} + 4n_C = 1,9 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = n_C = 0,4 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{NO_2} = 3.0,1 + 4.0,4 = 1,9 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = n_C = 0,4 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{(NO_2, CO_2)} = (1,9 + 0,4).22,4 = \boxed{51,52 \text{ lít}}$$

Lưu ý: Ở bài tập này, học sinh thường chỉ tính thể tích khí NO₂ mà quên không tính thể tích khí CO₂, khi đó đáp án là D: 42,56 lít. **Đó là kết quả sai!**

Ví dụ 5: Trộn 10,8 gam bột Al với 34,8 gam bột Fe₃O₄ rồi tiến hành phản ứng nhiệt nhôm trong điều kiện không có không khí. Hoà tan hoàn toàn hỗn hợp rắn sau phản ứng bằng dung dịch H₂SO₄ loãng (dư) thu được 10,752 lít khí H₂ (đktc). Hiệu suất của phản ứng nhiệt nhôm là

- A. 80%.   B. 90%.   C. 70%.   D. 60%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta thấy: $\begin{cases} 8n_{Fe_3O_4} = 8.0,15 = 1,2 \text{ mol} \\ 3n_{Al} = 3.0,4 = 1,2 \text{ mol} \end{cases}$ nên hiệu suất phản ứng có thể tính theo Al hoặc Fe₃O₄.

Trong phản ứng nhiệt nhôm và phản ứng của hỗn hợp X với HCl, theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố Fe, Al, ta có:

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al phản ứng}} = \frac{8,3x}{3} = 8x \text{ mol} \\ 2,9x + 3 \cdot (0,4 - 8x) = 2,0,48 \end{cases} \Rightarrow x = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow H = \frac{0,04 \cdot 8,27}{10,8} \cdot 100\% = \boxed{80\%}$$

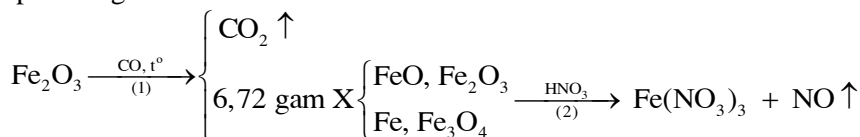
Ví dụ 6: Cho luồng khí CO đi qua ống sứ đựng m gam Fe₂O₃ ở nhiệt độ cao một thời gian, thu được 6,72 gam hỗn hợp X gồm 4 chất rắn khác nhau. Dem hoà tan hoàn toàn X trong dung dịch HNO₃ dư, thu được 0,448 lít khí NO (đktc). Giá trị m là:

- A. 8,2.   B. 8.   C. 7,2.   D. 6,8.

(Đề thi THPT Ninh Giang, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào toàn bộ quá trình phản ứng, ta thấy: Chất khử là CO, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử của HNO₃ là NO.

Theo bảo toàn electron, ta có: $2n_{\text{CO}} = 3n_{\text{NO}} \Rightarrow n_{\text{CO}} = \frac{3 \cdot 0,02}{2} = 0,03 \text{ mol}$

Theo bản chất phản ứng khử oxit và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$n_{\text{O bị tách khỏi Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{CO}} = 0,03 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = m_X + m_{\text{O bị tách khỏi Fe}_2\text{O}_3} = 6,72 + 0,03 \cdot 16 = \boxed{7,2 \text{ gam}}$$

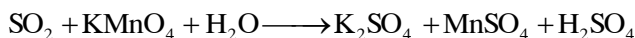
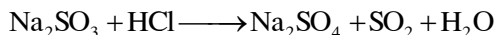
Ví dụ 7: Cho 5,04 gam natri sunfit tác dụng với dung dịch axit clohidric dư. Toàn bộ khí thu được có thể làm mất màu V ml dung dịch KMnO₄ 0,2M. Giá trị V là:

- A. 70.   B. 80.   C. 160.   D. 140.

(Đề thi thử THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố S và bảo toàn electron, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_2} = n_{\text{Na}_2\text{SO}_3} = \frac{5,04}{126} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{SO}_2} = 5n_{\text{KMnO}_4} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,04 = 5n_{\text{KMnO}_4} \Leftrightarrow n_{\text{KMnO}_4} = 0,016 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd KMnO}_4 \text{ 0,2M}} = 0,08 \text{ lít} = \boxed{80 \text{ ml}}$$

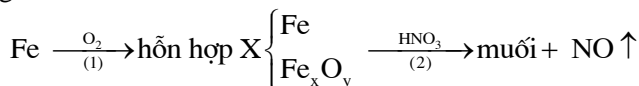
Ví dụ 8: Oxi hóa 4,2 gam sắt trong không khí, thu được 5,32 gam hỗn hợp X gồm sắt và các oxit sắt. Hòa tan hết X bằng 200 ml dung dịch HNO₃ a mol/l, sinh ra 0,448 lít NO (ở đktc, sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵). Giá trị của a là

- A. 1,225.   B. 1,1.   C. 1,3.   D. 1,425.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có: $n_{\text{O}_2} = \frac{5,32 - 4,2}{32} = 0,035 \text{ mol}$.

Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 4n_{\text{O}_2} + 3n_{\text{NO}} = 4.0,035 + 3.0,02 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{NO}} = 0,2 + 0,02 = 0,22 \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{0,22}{0,2} = \boxed{1,1\text{M}}$$

Lưu ý: Ở bài này, nếu cho rằng hòa tan hết X trong HNO₃ phải tạo ra Fe(NO₃)₃ thì sẽ tính ra phương án A:

$$n_{\text{HNO}_3} = 3n_{\text{Fe(NO}_3)_3} + n_{\text{NO}} = 0,245 \text{ mol} \Rightarrow [\text{HNO}_3] = \frac{0,245}{0,2} = 1,225 \text{ mol}$$

Đây là kết quả sai! Thực tế ở bài này muối tạo thành gồm cả Fe(NO₃)₂ và Fe(NO₃)₃.

Ví dụ 9: Cho hỗn hợp X chứa 0,15 mol Cu và 0,15 mol Fe tác dụng với HNO₃ loãng, thu được sản phẩm khử duy nhất là 0,2 mol khí không màu hóa nâu trong không khí và dung dịch Y. Khối lượng muối khan thu được sau khi cô cạn dung dịch Y là:

- A. 64,5 gam.   B. 55,2 gam.   C. 45,8 gam.   D. 38,6 gam.

(Đề thi THPT Cẩm Khê – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Khí không màu hóa nâu trong không khí là NO.

Theo bảo toàn electron, ta thấy: $\begin{cases} 2n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 2.0,15 + 2.0,15 = 0,6 \text{ mol} \\ 3n_{\text{NO}} = 3.0,2 = 0,6 \text{ mol} \end{cases}$

Trong phản ứng của X với dung dịch HNO₃ sản phẩm muối tạo thành là Fe(NO₃)₂ và Cu(NO₃)₂.

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, Cu, ta có: $\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = n_{\text{Cu}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Fe(NO}_3)_2} + m_{\text{Cu(NO}_3)_2} = 0,15.180 + 0,15.188 = \boxed{55,2 \text{ gam}}$$

Ví dụ 10: Nhiệt phân 50,56 gam KMnO₄ sau một thời gian thu được 46,72 gam chất rắn. Cho toàn bộ lượng khí sinh ra phản ứng hết với hỗn hợp X gồm Mg, Fe thu được hỗn hợp Y nặng 13,04 gam. Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp Y trong dung dịch

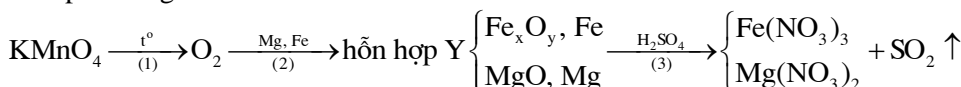
H₂SO₄ đặc, nóng dư thu được 1,344 lít SO₂ (đktc). Thành phần phần trăm khối lượng Mg trong X là:

- A. 52,17%.   B. 46,15%.   C. 28,15%.   D. 39,13%.

(THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang – Năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Hỗn hợp Y có thể chứa các chất như trên sơ đồ.

+ Ở (1), theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{O}_2} = m_{\text{KMnO}_4} + m_{\text{chất rắn}} = 50,56 - 46,72 = 3,84 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,12 \text{ mol}$$

+ Ở (2) và (3), theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 24n_{\text{Mg}} + 56n_{\text{Fe}} = m_Y - m_{\text{O}_2} = 9,2 \\ 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Fe}} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{SO}_2} = 0,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 24n_{\text{Mg}} + 56n_{\text{Fe}} = 13,04 - 3,84 = 9,2 \\ 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Fe}} = 4 \cdot 0,12 + 2 \cdot 0,06 = 0,6 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Mg trong X}} = \frac{0,15 \cdot 24}{9,2} \cdot 100\% = \boxed{39,13\%}$$

Ví dụ 11: Hoà tan m gam hỗn hợp X gồm Fe, FeS, FeS₂ và S vào dung dịch HNO₃ đặc, nóng, thu được dung dịch Y (không chứa muối amoni) và 49,28 lít hỗn hợp khí NO, NO₂ nặng 85,2 gam. Cho Ba(OH)₂ dư vào Y, lấy kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 148,5 gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 38,4 gam.   B. 9,36 gam.   C. 24,8 gam.   D. 27,4 gam.

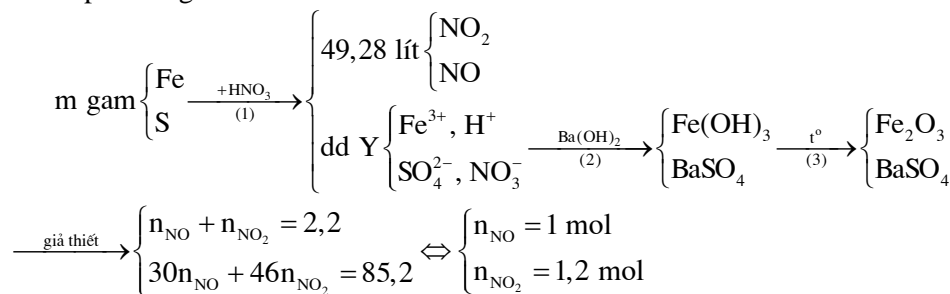
(Đề thi thử THPT Minh Khai, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Quy đổi hỗn hợp X thành hỗn hợp gồm Fe và S.

Dung dịch Y có thể còn axit dư.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố Fe, Ba, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 4,2 \\ 160n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + 233n_{\text{BaSO}_4} = 148,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = 3 + 1,2 = 4,2 \\ 160.0,5n_{\text{Fe}} + 233n_{\text{S}} = 148,5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = 4,2 \\ 80n_{\text{Fe}} + 233n_{\text{S}} = 148,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{S}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{X}} = m_{\text{S}} + m_{\text{Fe}} = 0,5.32 + 0,4.56 = \boxed{38,4 \text{ gam}}$$

Ví dụ 12: Điện phân 2 lít dung dịch hỗn hợp gồm NaCl và CuSO₄ đến khi H₂O bị điện phân ở hai cực thì dừng lại, tại catot thu 1,28 gam kim loại và anot thu 0,336 lít khí (đktc). Coi thể tích dung dịch không đổi thì pH của dung dịch thu được là:

- A. 3.   B. 2.   C. 12.   D. 13.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2012 – 2013)

Hướng dẫn giải

Giả sử ở anot chỉ có khí Cl₂. Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{electron trao đổi}} = 2n_{\text{Cl}_2} = 2n_{\text{Cu}}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Cu}} = \frac{1,28}{64} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Cl}_2} = 0,02 \text{ mol} > \frac{3,36}{22,4} = 0,15 \text{ mol} . \text{ Vô lý!}$$

Vậy ở anot phải giải phóng cả khí O₂.

Bảo toàn electron và giả thiết: $\begin{cases} 2n_{\text{Cl}_2} + 4n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{Cu}} = 0,04 \\ n_{\text{Cl}_2} + n_{\text{O}_2} = 0,015 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cl}_2} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 0,005 \text{ mol} \end{cases}$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố H và O, ta có: $\begin{cases} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 2n_{\text{O}_2} = 0,01 \end{cases}$

$$\Rightarrow n_{\text{H}^+} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow [\text{H}^+] = \frac{0,02}{2} = 0,01\text{M} \Rightarrow \boxed{\text{pH} = 2}$$

Ví dụ 13: Dung dịch X gồm AgNO₃ và Cu(NO₃)₂ có cùng nồng độ mol. Lấy một lượng hỗn hợp gồm 0,03 mol Al và 0,05 mol Fe cho vào 100 ml dung dịch X cho tới khi phản ứng kết thúc thu được chất rắn Y chứa 3 kim loại. Cho Y vào dung dịch HCl dư giải phóng 0,07 gam khí. Nồng độ mol của 2 muối là:

- A.0,3M.   B.0,45M.   C.0,42M.   D.0,40M.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

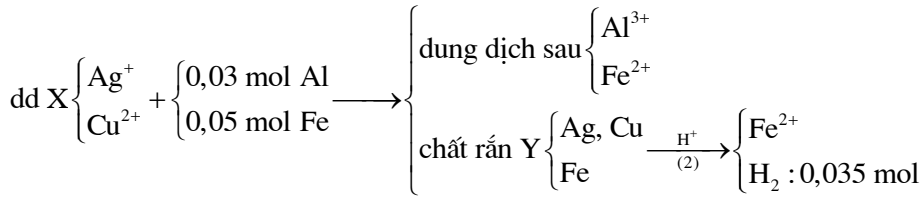
Hướng dẫn giải

nhận xét $\left\{ \begin{array}{l} \text{Thứ tự tính khử : Al} > \text{Fe} \\ \text{Thứ tự tính oxi hóa : Ag}^+ > \text{Cu}^{2+} \end{array} \right.$

Căn cứ vào thứ tự tính oxi hóa – khử và giả thiết ta thấy 3 kim loại trong Y là Ag, Cu và Fe.

Sơ đồ phản ứng:

Căn cứ vào toàn bộ quá trình phản ứng, ta thấy: Chất khử là Al, Fe, chất oxi hóa là Ag^+ , Cu^{2+} , H^+ , sản phẩm khử của H^+ là H_2 .

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Ag}^+} + 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 3.0,03 + 2.0,05 = 2x + x + 2.0,035$$

$$\Rightarrow x = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow [\text{AgNO}_3] = [\text{Cu(NO}_3)_2] = \frac{0,04}{0,1} = \boxed{0,4\text{M}}$$

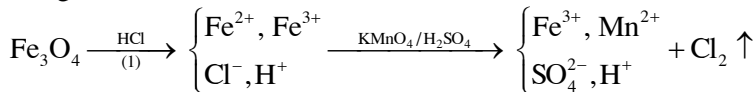
Ví dụ 14: Cho 23,2 gam Fe_3O_4 vào 1 lít HCl 1M, thu được dung dịch X. Thử tích dung dịch KMnO_4 0,5M (trong dung dịch H_2SO_4 loãng, dư) cần dùng để oxi hóa hết các chất trong dung dịch X là

- A. 425 ml.   B. 520 ml.   C. 400 ml.   D. 440 ml.

(Đề thi THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Trong dung dịch X ngoài các muối sắt thì còn có thể còn HCl dư.

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng, ta thấy: Trong toàn bộ quá trình phản ứng, chất khử là Fe_3O_4 và HCl, chất oxi hóa là KMnO_4 .

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + n_{\text{HCl}} = 5n_{\text{KMnO}_4} \Leftrightarrow 0,1 + 1 = 5n_{\text{KMnO}_4} \Leftrightarrow n_{\text{KMnO}_4} = 0,22 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{dd KMnO}_4 0,5\text{M}} = \frac{0,22}{0,5} = 0,44 \text{ lít} = \boxed{440 \text{ ml}}$$

Ví dụ 15: Cho 8,3 gam hỗn hợp Al, Fe vào 600 ml dung dịch HCl 1M, thu được dung dịch X và 5,6 lít khí (đktc). Cho dung dịch X tác dụng vừa hết với 500 ml dung dịch KMnO_4 x mol/lít trong H_2SO_4 . Giá trị của x là:

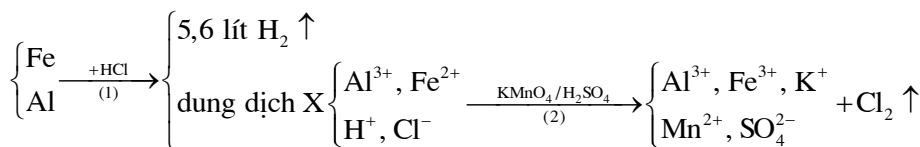
- A. 0,28M.   B. 0,24M.   C. 0,48M.   D. 0,04M.

Hướng dẫn giải

Giả thiết và bảo toàn nguyên tố H: $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}^+ \text{ ban đầu}} = n_{\text{HCl}} = 0,6 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+ \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,5 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 0,1 \text{ mol}$

Vì axit HCl dư nên Al và Fe phản ứng hết.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1) và kết hợp với giả thiết, ta có:

$$\begin{cases} 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} = 8,3 \\ 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (2), ta có:

$$5n_{\text{KMnO}_4} = n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Cl}^-}$$

$$\Leftrightarrow 5n_{\text{KMnO}_4} = 0,1 + 0,6 \Rightarrow n_{\text{KMnO}_4} = 0,14 \text{ mol} \Rightarrow [\text{KMnO}_4] = \frac{0,14}{0,5} = \boxed{0,28\text{M}}$$

Lưu ý: Ở bài tập này, học sinh thường quên phản ứng oxi hóa ion Cl^- , khi đó biểu thức bảo toàn electron cho phản ứng (2) là:

$$5n_{\text{KMnO}_4} = n_{\text{Fe}^{2+}} \Rightarrow n_{\text{KMnO}_4} = \frac{0,1}{5} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow [\text{KMnO}_4] = \frac{0,02}{0,5} = 0,04\text{M}$$

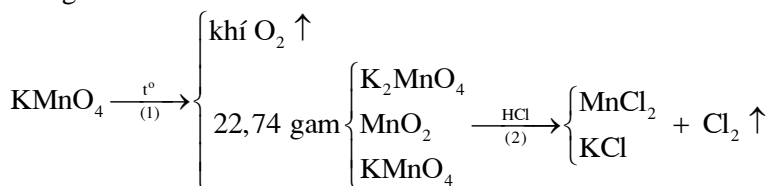
Nhưng đó là kết quả sai!

Ví dụ 16: Sau khi đun nóng 23,7 gam KMnO_4 thu được 22,74 gam hỗn hợp chất rắn. Cho hỗn hợp chất rắn trên tác dụng hoàn toàn với dung dịch axit HCl 36,5% (biết $d = 1,18 \text{ g/ml}$) đun nóng. Thể tích khí Cl_2 (đktc) thu được là:

A.2,24.   B.4,48   C. 7,056.   D.3,36.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Như vậy, sau toàn bộ quá trình phản ứng: Chất oxi hóa là Mn^{+7} trong KMnO_4 , số oxi hóa của Mn thay đổi từ +7 về +2. Chất khử là O^{-2} trong KMnO_4 và Cl^{-1} trong HCl , số oxi hóa của O thay đổi từ -2 về 0, số oxi hóa của Cl thay đổi từ -1 về 0.

Áp dụng bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{O}_2} = m_{\text{KMnO}_4} - m_{\text{chất rắn}} = 23,7 - 22,74 = 0,96 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{0,96}{32} = 0,03 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$5n_{\text{KMnO}_4} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{Cl}_2}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Cl}_2} = \frac{5.0,15 + 4.0,03}{2} = 0,315 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{Cl}_2} = 0,315.22,4 = \boxed{7,056 \text{ lít}}$$

Ví dụ 17: Cho m gam hỗn hợp X gồm Fe_2O_3 , CuO , MgO , FeO và Fe_3O_4 vào dung dịch H_2SO_4 đặc nóng, thu được 3,36 lít khí SO_2 (đktc). Mặt khác, nung m gam hỗn hợp X với khí CO dư, thu được chất rắn Y và hỗn hợp khí Z. Cho Z vào dung dịch

Ca(OH)₂ dư thu được 35 gam kết tủa. Cho chất rắn Y vào dung dịch HNO₃ đặc nóng, dư thu được V lít khí NO₂ (đktc) là sản phẩm khử duy nhất. Giá trị của V là

- A. 11,2.   B. 22,4.   C. 44,8.   D. 33,6.

(THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của X với CO, theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{CO} = n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = 0,35 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của X với H₂SO₄ đặc, nóng, chất khử là X, chất oxi hóa là H₂SO₄, sản phẩm khử là SO₂. Trong phản ứng của X với CO và Y với HNO₃ đặc, nóng, chất khử là X và CO, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử là NO₂. Theo bảo toàn

electron, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{electron do X nhường}} = 2n_{SO_2} = 0,3 \\ n_{NO_2} = n_{\text{electron do X nhường}} + 2n_{CO} = 1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow n_{NO_2} = 0,3 + 2 \cdot 0,35 = 1 \text{ mol} \Rightarrow V_{NO_2} = 1 \cdot 22,4 = \boxed{22,4 \text{ lít}}$$

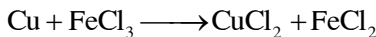
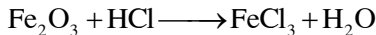
Ví dụ 18: Cho m gam hỗn hợp X gồm Cu và Fe₂O₃ vào dung dịch HCl, sau phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch Y chứa hai chất tan và còn lại 0,2m gam chất rắn chưa tan. Tách bỏ phần chưa tan, cho dung dịch AgNO₃ dư vào dung dịch Y thu được 86,16 gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 17,92.   B. 22,40.   C. 26,88.   D. 20,16.

(Đề thi THPT Tỉnh Gia 2 – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

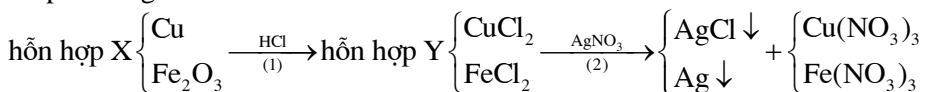
Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của X với HCl:

Chất rắn còn lại sau phản ứng là Cu, $m_{X \text{ phản ứng với HCl}} = m - 0,2m = 0,8m$.

Sơ đồ phản ứng:

Vì dung dịch Y chứa hai chất tan nên đó là hai muối, HCl không còn dư.

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1), ta có: $n_{Cu} = n_{Fe_2O_3} = x \text{ mol}$

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Cl và bảo toàn electron cho phản ứng (2), ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{CuCl_2} + 2n_{FeCl_2} = n_{AgCl} \\ n_{FeCl_2} = n_{Ag} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + 2 \cdot 2x = n_{AgCl} \\ 2x = n_{Ag} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{Ag} + m_{AgNO_3} = 6x \cdot 143,5 + 2x \cdot 108 = 86,16 \Leftrightarrow x = 0,08 \text{ mol}$$

$$m_{X \text{ phản ứng}} = m_{Cu} + m_{Fe_2O_3} = 0,08 \cdot 64 + 0,08 \cdot 160 = 0,8m \Rightarrow \boxed{m = 22,4 \text{ gam}}$$

Ví dụ 19: Thổi khí CO đi qua ống sứ đựng m gam Fe₂O₃ nung nóng. Sau phản ứng thu được m₁ gam chất rắn Y gồm 4 chất. Hoà tan hết chất rắn Y bằng dung dịch HNO₃ dư thu được 0,448 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, đo ở điều kiện chuẩn)

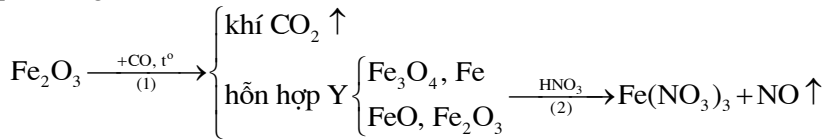
và dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z thu được $(m_1 + 16,68)$ gam muối khan. Giá trị của m là:

- A. 8,0 gam.   B. 16,0 gam.   C. 12,0 gam.   D. 4 gam.

(Đề thi thử Đại học – THPT chuyên Bắc Ninh)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Xét toàn bộ quá trình phản ứng, ta thấy: Chất khử là CO, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử của HNO₃ là NO. Theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{CO}} = 3n_{\text{NO}} \Rightarrow n_{\text{CO}} = \frac{3 \cdot 0,02}{2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O trong Fe}_2\text{O}_3 \text{ bị tách ra}} = n_{\text{CO}} = 0,03 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta thấy: $m_Y = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} - m_{\text{O bị tách ra}} \Rightarrow m_1 = m - 0,48$ (*)

Theo bảo toàn nguyên tố Fe và giả thiết, ta có:

$$2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{Fe(NO}_3)_3} \Rightarrow 2 \cdot \frac{m}{160} = \frac{m_1 + 16,68}{242} (**)$$

Giải hệ (*) và (**), ta có: **m = 8 gam**

Ví dụ 20: Trộn 21,6 gam bột Al với m gam hỗn hợp X (gồm FeO, Fe₂O₃ và Fe₃O₄) được hỗn hợp Y. Nung Y ở nhiệt độ cao trong điều kiện không có không khí đến khi phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp chất rắn Z. Cho Z tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được 6,72 lít khí. Nếu cho Z tác dụng với dung dịch HNO₃ loãng, dư thì thu được 19,04 lít NO (sản phẩm khử duy nhất). Biết các thể tích khí đo ở đktc. Giá trị của m là:

- A. 58,6.   B. 50,8.   C. 46,0.   D. 62,0.

(Đề thi THPT chuyên – ĐHSPT Hà Nội, năm 2011 – 2012)

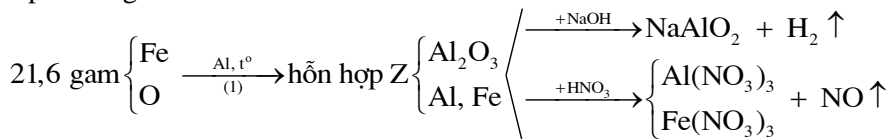
Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, phản ứng nhiệt nhôm xảy ra hoàn toàn, hỗn hợp sau phản ứng tác dụng với dung dịch NaOH sinh ra khí H₂. Chứng tỏ Al dư, các oxit của Fe đã phản ứng hết.

$$n_{\text{Al}} = \frac{21,6}{27} = 0,8 \text{ mol}; n_{\text{H}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol}; n_{\text{NO}} = \frac{19,04}{22,4} = 0,85 \text{ mol}.$$

Quy đổi hỗn hợp X thành Fe và O

Sơ đồ phản ứng:

$$\text{Áp dụng bảo toàn electron, ta có: } \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow[\text{phản ứng (1) và (2)}]{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} \\ \xrightarrow[\text{phản ứng (1) và (3)}]{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3.0,8 = 2n_{\text{O}} + 2.0,3 \\ 3.0,8 + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 3.0,85 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}} = 0,9 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,65 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{X}} = m_{\text{FeO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = 0,65.56 + 0,9.16 = \boxed{50,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 21: Cho kim loại M tan vào dung dịch HNO₃ 21% (lấy dư 20% so với lượng cần thiết), thu được dung dịch X có nồng độ phần trăm của muối nitrat là 16,20% và khí N₂ (sản phẩm khử duy nhất). Nếu cho 11,88 gam M phản ứng hết với dung dịch HCl thì khối lượng muối thu được là:

A. 26,67 gam. B. 58,74 gam. C. 36,67 gam. D. 47,50 gam.

(Đề thi THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Chọn số mol của M là 1 mol. Trong phản ứng của M với HNO₃, theo bảo toàn electron, bảo toàn điện tích, bảo toàn nguyên tố N và giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} \begin{cases} n_{\text{electron trao đổi}} = x.n_{\text{M}} = x.1 = 10n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow n_{\text{N}_2} = 0,1x \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = n_{\text{electron trao đổi}} = x \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} + n_{\text{N trong N}_2} = x + 0,2x = 1,2x \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ dư phản ứng}} = 1,2x + 20\%.1,2x = 1,44x \Rightarrow m_{\text{HNO}_3 \text{ dư phản ứng}} = \frac{1,44x.63}{21\%} = 432x$$

Theo bảo toàn khối lượng, bảo toàn nguyên tố M và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{M}} + m_{\text{dd HNO}_3} = m_{\text{dd X}} + m_{\text{N}_2} \Leftrightarrow M + 432x = m_{\text{dd X}} + 0,1x.28 \\ \xrightarrow{\text{BT M}} n_{\text{M(NO}_3)_x} = n_{\text{M}} = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{dd X}} = M + 429,2x \\ m_{\text{M(NO}_3)_x} = M + 62x \end{cases} \Rightarrow C\%_{\text{M(NO}_3)_x} = \frac{M + 62x}{M + 429,2x} \cdot 100\% = 16,2\%$$

$$\Leftrightarrow \frac{M}{x} = 9 \xrightarrow{\text{biện luận}} x = 3 \Rightarrow M = 27 \text{ g / mol} \Rightarrow M \text{ là Al}$$

Trong phản ứng của 11,88 gam Al với dung dịch HCl, áp dụng bảo toàn nguyên tố Al, ta có:

$$n_{\text{AlCl}_3} = n_{\text{Al}} = \frac{11,88}{27} = 0,44 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{AlCl}_3} = 0,44.133,5 = \boxed{58,74 \text{ gam}}$$

Ví dụ 22: Hỗn hợp X gồm CuO và Fe₂O₃. Hoà tan hoàn toàn 44 gam X bằng dung dịch HCl (dư), sau phản ứng thu được dung dịch chứa 85,25 gam muối. Mặt khác, nếu khử hoàn toàn 22 gam X bằng CO (dư), cho hỗn hợp khí thu được sau phản ứng lội từ từ qua dung dịch Ba(OH)₂ (dư) thì thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 76,755. B. 73,875. C. 147,750. D. 78,875.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của X với HCl là sự thay thế ion O²⁻ bằng ion Cl⁻. Khối lượng muối tăng lên 41,25 gam so với khối lượng oxit là do khối lượng ion Cl⁻ lớn hơn khối lượng của O²⁻.

Theo sự bảo toàn điện tích và sự tăng giảm khối lượng:
$$\begin{cases} n_{Cl^-} = 2n_{O^{2-}} \\ 35,5n_{Cl^-} - 16n_{O^{2-}} = 41,25 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} = 1,5 \text{ mol} \\ n_{O^{2-}} = 0,75 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{O^{2-}/22 \text{ gam X}} = \frac{0,75}{2} = 0,375 \text{ mol}$$

Bản chất phản ứng của X với CO là: CO lấy trong oxit của CuO và Fe₂O₃ để tạo ra kim loại và CO₂.

Theo bảo toàn nguyên tố O và C, ta có:

$$n_{CO_2} = n_{CO} = n_{O^{2-}/22 \text{ gam X}} = 0,375 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT\ C} n_{CO_2} = n_{BaCO_3} = 0,375 \text{ mol} \Rightarrow m_{BaCO_3} = 0,375 \cdot 197 = \boxed{73,875 \text{ gam}}$$

Ví dụ 23: Chia 156,8 gam hỗn hợp X gồm FeO, Fe₃O₄, Fe₂O₃ thành hai phần bằng nhau. Phần 1 tác dụng hết với dung dịch HCl dư được 155,4 gam muối khan. Phần 2 tác dụng vừa đủ với dung dịch Y chứa HCl, H₂SO₄ loãng, thu được 167,9 gam muối khan. Số mol của HCl trong dung dịch B là:

- A. 1.   B. 1,75.   C. 1,5.   D. 1,8.

(Đề thi THPT Hồng Lĩnh, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của phần 1 với dung dịch HCl, theo bảo toàn điện tích và sự tăng

giảm khối lượng, ta có:
$$\begin{cases} n_{Cl^-} = 2n_{O^{2-}} \\ 35,5n_{Cl^-} - 16n_{O^{2-}} = 155,4 - \frac{156,8}{2} = 77 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} = 2,8 \text{ mol} \\ n_{O^{2-}} = 1,4 \text{ mol} \end{cases}$$

Trong phản ứng của phần 2 với dung dịch HCl và H₂SO₄, theo bảo toàn điện tích và

tăng giảm khối lượng, ta có:
$$\begin{cases} n_{Cl^-} + 2n_{SO_4^{2-}} = 2n_{O^{2-}} = 2,8 \\ 35,5n_{Cl^-} + 96n_{SO_4^{2-}} - 16n_{O^{2-}} = 167,9 - \frac{156,8}{2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} + 2n_{SO_4^{2-}} = 2,8 \\ 35,5n_{Cl^-} + 96n_{SO_4^{2-}} = 111,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cl^-} = 1,8 \text{ mol} \\ n_{SO_4^{2-}} = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{HCl/B} = \boxed{1,8 \text{ mol}}$$

Ví dụ 24: Điện phân (với điện cực trơ) 200 ml dung dịch CuSO₄ nồng độ x mol/l, sau một thời gian thu được dung dịch Y vẫn còn màu xanh, có khối lượng giảm 8 gam so với dung dịch ban đầu. Cho 16,8 gam bột Fe vào Y, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 12,4 gam kim loại. Giá trị của x là

- A. 2,25.   B. 1,5.   C. 1,25.   D. 3,25.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2010)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng điện phân, theo bảo toàn electron và sự giảm khối lượng của dung

dịch, ta có:
$$\begin{cases} 2n_{Cu/catot} = 4n_{O_2/anol} \\ 64n_{Cu/catot} + 32n_{O_2/anol} = 8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cu/catot} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{O_2/anol} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = n_{\text{Cu}/\text{catot}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+ \text{ trong Y}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2.2n_{\text{O}_2} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Dung dịch sau phản ứng điện phân vẫn còn màu xanh, chứng tỏ còn Cu^{2+} dư.

Trong phản ứng của dung dịch Y với Fe, theo bảo toàn electron và sự tăng giảm

khối lượng, ta có:
$$\begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = n_{\text{H}^+} + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} \\ 56n_{\text{Fe}} - 64n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} = 16,8 - 12,4 = 4,4 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 0,2 + 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} \\ 56n_{\text{Fe}} - 64n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} = 4,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,25 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$n_{\text{CuSO}_4 \text{ ban đầu}} = n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} + n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{CuSO}_4 \text{ ban đầu}} = 0,1 + 0,15 = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow [\text{CuSO}_4] = \frac{0,25}{0,2} = \boxed{1,25\text{M}}$$

Ví dụ 25: Cho 4,32 gam hỗn hợp X gồm Fe, Cu ở dạng bột vào 100 ml dung dịch AgNO_3 1M, thu được dung dịch Y và 12,08 gam chất rắn Z. Thêm NaOH dư vào Y, lấy kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

A. 5,6.

B. 4.

C. 3,2.

D. 7,2 gam.

(Đề thi THPT Minh Khai, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của X với dung dịch AgNO_3 , ta có:

$$n_{\text{Ag max}} = n_{\text{Ag}^+} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag max}} = 10,8 \text{ gam} > 12,08 \text{ gam}$$

Suy ra kim loại phải còn dư, AgNO_3 đã phản ứng hết.

Vì tính khử của Fe lớn hơn Cu nên Fe khử Ag^+ trước sau đó mới đến Cu.

Theo bảo toàn electron và sự tăng giảm khối lượng, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu phản ứng}} = n_{\text{Ag}^+} = 0,1 \\ 108n_{\text{Ag}^+} - 56n_{\text{Fe}} - 64n_{\text{Cu phản ứng}} = 12,08 - 4,32 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu phản ứng}} = n_{\text{Ag}^+} = 0,1 \\ 108.0,1 - 56n_{\text{Fe}} - 64n_{\text{Cu phản ứng}} = 7,76 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

Như vậy dung dịch Y gồm muối $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$. Khi cho Y phản ứng với dung dịch NaOH dư thu được kết tủa là $\text{Fe}(\text{OH})_2$ và $\text{Cu}(\text{OH})_2$. Nung kết tủa trong không khí đến khối lượng không đổi, thu được kết tủa là Fe_2O_3 và CuO.

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, Cu, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \text{BT Fe} \rightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,5n_{\text{Fe}(\text{OH})_2} = 0,5n_{\text{Fe}} = 0,01 \text{ mol} \\ \text{BT Cu} \rightarrow n_{\text{CuO}} = n_{\text{Cu}(\text{OH})_2} = n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{CuO}} = 0,01.160 + 0,03.80 = \boxed{4 \text{ gam}}$$

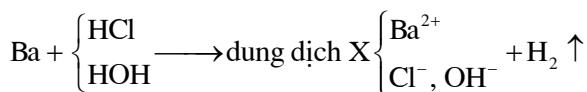
Ví dụ 26: Cho m gam Ba vào 250 ml dung dịch HCl aM, thu được dung dịch X và 6,72 lít H₂ (đktc). Cô cạn dung dịch X thu được 55 gam chất rắn khan. Giá trị của a là:

- A. 2,4 M.   B. 1,2 M.   C. 1,0 M.   D. 0,8 M.

(THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Dung dịch X có thể chứa ion OH⁻.

Theo bảo toàn nguyên tố Ba, bảo toàn electron, bảo toàn điện trong X và bảo toàn

khối lượng, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba}} = n_{\text{H}_2} = 0,3 \\ n_{\text{OH}^-} + n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{Ba}^{2+}} \\ 17n_{\text{OH}^-} + 35,5n_{\text{Cl}^-} + 137n_{\text{Ba}^{2+}} = 55 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} + n_{\text{Cl}^-} = 0,6 \\ 17n_{\text{OH}^-} + 35,5n_{\text{Cl}^-} = 13,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{OH}^-} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{Cl}^-} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Cl, ta có: $n_{\text{HCl}} = n_{\text{Cl}^-} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow [\text{HCl}] = \frac{0,2}{0,25} = \boxed{0,8\text{M}}$

Ví dụ 27: Hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe₂O₃ và Fe₃O₄. Hoà tan X trong 400 ml dung dịch HCl 2M, thấy thoát ra 2,24 lít H₂ (đktc) và còn lại 2,8 gam sắt chưa tan. Nếu cho toàn bộ hỗn hợp X vào dung dịch HNO₃ đặc, nóng dư thì thu được bao nhiêu lít khí NO₂ (đktc) ?

- A. 4,48 lít.   B. 10,08 lít.   C. 16,8 lít.   D. 20,16 lít.

Hướng dẫn giải

Vì sau phản ứng Fe còn dư 2,8 gam nên muối sắt tạo thành là FeCl₂.

Trong phản ứng của X với HCl, theo bảo toàn nguyên tố H, O, Fe và bảo toàn điện tích trong dung dịch muối, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{HCl}} \Leftrightarrow 2.0,1 + 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,8 \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{X}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{Fe}^{2+}} = 2n_{\text{Fe phản ứng/X}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = n_{\text{Fe phản ứng/X}} = 0,4 \text{ mol}$$

Vậy ban đầu trong X có
$$\begin{cases} n_{\text{O}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,4 + \frac{2,8}{56} = 0,45 \text{ mol} \end{cases}$$

Trong phản ứng của X với dung dịch HNO₃, áp dụng bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + n_{\text{NO}_2}$$

$$\Leftrightarrow 3.0,45 = 2.0,3 + n_{\text{NO}_2} \Rightarrow n_{\text{NO}_2} = 0,75 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO}_2} (\text{đ ktc}) = 0,75.22,4 = \boxed{16,8 \text{ lít}}$$

Ví dụ 28: Hoà tan hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm Fe₃O₄ và FeS₂ trong 63 gam HNO₃, thu được 1,568 lít NO₂ (đktc). Dung dịch thu được cho tác dụng vừa đủ

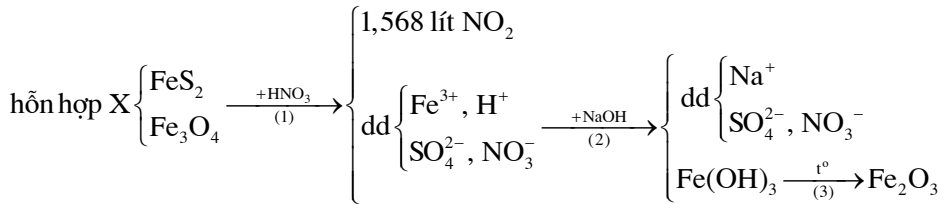
với 200 ml dung dịch NaOH 2M, lọc kết tủa đem nung đến khối lượng không đổi thu được 9,76 gam chất rắn. Nồng độ phần trăm của dung dịch HNO₃ có giá trị là:

- A. 47,2%.   B. 46,2%.   C. 46,6%.   D. 44,2%.

(Đề thi HSG Tỉnh Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn electron ở phản ứng (1) và bảo toàn nguyên tố Fe, S, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 15n_{\text{FeS}_2} = n_{\text{NO}_2} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + n_{\text{FeS}_2} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 15n_{\text{FeS}_2} = 0,07 \\ 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + n_{\text{FeS}_2} = 2.0,061 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{FeS}_2} = 0,002 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_4^{2-}} = 2n_{\text{FeS}_2} = 0,004 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng (2) và bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$\begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{Na}^+} \\ n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NO}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} + 2.0,004 = 0,4 \\ n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-} + 0,07 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 0,392 \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3} = 0,462 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{HNO}_3} = \frac{0,462.63}{63} . 100\% = \boxed{46,2\%}$$

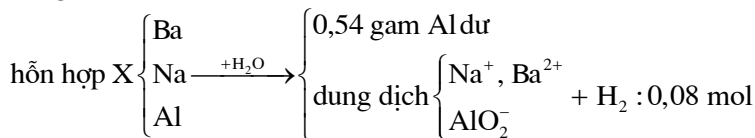
Ví dụ 29: Hỗn hợp X gồm Ba, Na và Al, trong đó số mol của Al bằng 6 lần số mol của Ba. Cho m gam X vào nước dư đến phản ứng hoàn toàn, thu được 1,792 lít khí H₂ (đktc) và 0,54 gam chất rắn. Giá trị của m là

- A. 5,27.   B. 3,81.   C. 3,45.   D. 3,90.

(Đề thi tuyển sinh Cao đẳng khối A và khối B năm 2013)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Phản ứng của Ba, Na, Al là phản ứng oxi hóa – khử. Chất khử là Ba, Na, Al, chất oxi hóa là H₂O. 0,54 gam chất rắn là Al dư, số mol Al dư là 0,02 mol.

Theo giả thiết, bảo toàn nguyên tố H, O, Al, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{AlO}_2^-} = n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{H}_2} = 0,08 \\ n_{\text{Al phản ứng}} = n_{\text{AlO}_2^-} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Al phản ứng}} = n_{\text{AlO}_2^-} = 0,04 \text{ mol}$$

Theo giả thiết và bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng, ta có:

$$\begin{cases} n_{\text{Al ban đầu}} = n_{\text{Al phản ứng}} + n_{\text{Al dư}} = 6n_{\text{Ba}} \\ n_{\text{Na}^+} + 2n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{AlO}_2^-} = 0,04 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al ban đầu}} = 0,02 + 0,04 = 6n_{\text{Ba}} \\ n_{\text{Na}^+} + 2n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{AlO}_2^-} = 0,04 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ba}} = n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{Na}} = n_{\text{Na}^+} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Na}} + m_{\text{Ba}} + m_{\text{Al}} = 0,02.23 + 0,01.137 + 0,06.27 = \boxed{3,45 \text{ gam}}$$

Ví dụ 30: Hòa tan 3,79 gam hỗn hợp X gồm Al và Zn (tỉ lệ mol 2 : 5) vào dung dịch chứa 0,394 mol HNO₃, thu được dung dịch Y và V ml khí N₂ (đktc). Để phản ứng hết với các chất trong Y thu được dung dịch trong suốt cần vừa đủ 3,88 lít NaOH 0,125M. Giá trị V là:

A. 268,8.   B. 112.   C. 358,4.   D. 352,8.

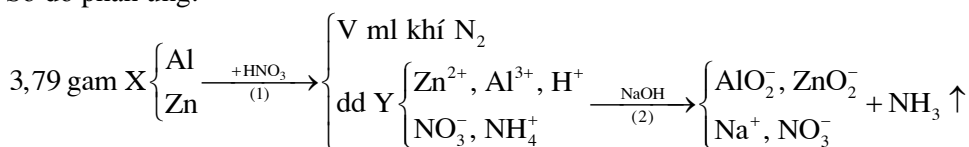
(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$27n_{\text{Al}} + 65n_{\text{Zn}} = 3,79 \Leftrightarrow 27.2x + 65.5x = 3,79 \Leftrightarrow x = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Zn}} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

Dung dịch Y có thể có NH₄NO₃ và HNO₃ còn dư. Cho Y phản ứng hết với dung dịch NaOH được dung dịch trong suốt thì đã có hiện tượng hòa tan kết tủa Al(OH)₃ và Zn(OH)₂.

Theo bảo toàn electron, bảo toàn điện tích trong dung dịch sau phản ứng (2), bảo

toàn nguyên tố N, ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Zn}} = 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{AlO}_2^-} + 2n_{\text{ZnO}_2^-} = n_{\text{Na}^+} = 0,485 \\ \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3 \text{ ban đầu}} = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{N}_2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3.0,02 + 0,1 = 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} \\ n_{\text{NO}_3^-} + 0,02 + 0,1 = n_{\text{Na}^+} = 0,485 \\ 0,394 = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{N}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} = 0,16 \\ 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,029 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,012 \\ n_{\text{NH}_4^+} = 0,005 \end{cases}$$

$$\Rightarrow V_{\text{N}_2 \text{ (đktc)}} = 0,012.22,4 = 0,2688 \text{ lít} = \boxed{268,8 \text{ ml}}$$

Ví dụ 31: Khi chuẩn độ 25 gam huyết tương máu của một người lái xe có uống rượu, cần dùng 20 ml dung dịch K₂Cr₂O₇ 0,01M. Xác định phần trăm về khối lượng C₂H₅OH có trong máu của người lái xe đó. Cho biết phương trình phản ứng là:

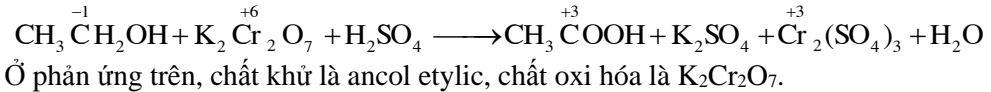

A. 0,0552%. B. 0,046%. C. 0,092%. D. 0,138%.

(THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$4n_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} = 6n_{\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7} \Leftrightarrow 4n_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} = 60,02 \cdot 0,01 \Rightarrow n_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} = 3 \cdot 10^{-4} \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} = \frac{3 \cdot 10^{-4} \cdot 46}{25} \cdot 100\% = \boxed{0,0552\%}$$

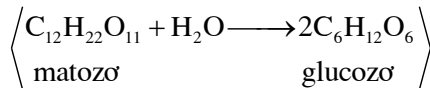
Ví dụ 32: Thủy phân 25,65 gam mantozơ với hiệu suất 82,5%, thu được dung dịch X. Cho X tác dụng với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ dư thu được lượng kết tủa Ag là:

A. 32,4 gam. B. 16,2 gam. C. 29,565 gam. D. 26,73 gam.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Glucozơ và mantozơ đều có 1 nhóm –CHO nên có khả năng tham gia phản ứng tráng gương.

Theo giả thiết và bảo toàn electron trong phản ứng tráng gương của glucozơ tạo thành và mantozơ dư, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{glucozơ tạo thành}} = 2n_{\text{mantozơ phản ứng}} = \frac{2 \cdot 25,65 \cdot 82,5\%}{342} = 0,12375 \\ n_{\text{mantozơ dư}} = \frac{25,65 \cdot 17,5\%}{342} = 0,013125 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 2n_{\text{glucozơ tạo thành}} + 2n_{\text{mantozơ dư}} = 2 \cdot 0,12375 + 2 \cdot 0,013125 = 0,27375 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,27375 \cdot 108 = \boxed{29,565 \text{ gam}}$$

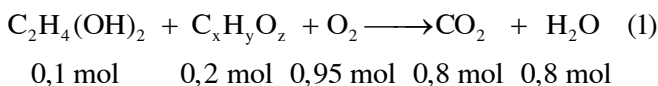
Ví dụ 33: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp gồm 0,1 mol etylen glicol và 0,2 mol ancol X cần dùng 0,95 mol khí oxi. Sau phản ứng thu được 0,8 mol khí CO_2 và 1,1 mol H_2O . Công thức phân tử của X là:

A. $\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2$. B. $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3$. C. $\text{C}_3\text{H}_5\text{OH}$. D. $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C, H và O, ta có:
$$\begin{cases} 0,1.2 + 0,2x = 0,8 \\ 0,1.6 + 0,2y = 1,1.2 \\ 0,1.2 + 0,2z + 0,95.2 = 0,8.2 + 1,1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 3 \\ y = 8 \\ z = 3 \end{cases} \Rightarrow X \text{ là } C_3H_8O_3 \text{ hay } \boxed{C_3H_5(OH)_3}$$

Ví dụ 34: Lấy 21,33 gam cao su isopren đã được lưu hóa đem đốt cháy hoàn toàn bằng oxi vừa đủ, sau phản ứng ngưng tụ hết hơi nước thì còn lại 34,272 lít khí (đo ở đktc). Hỏi trung bình cứ bao nhiêu mắt xích isopren thì sẽ có một cầu nối disulfua (–S–S–).

- A. 23.   B. 18.   C. 46.   D. 20.

(Đề thi THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Đặt công thức của cao su lưu hóa là $C_{5n}H_{8n-2}S_2$ (x mol).

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố C và S, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{C_{5n}H_{8n-2}S_2} = (68n + 62)x = 21,33 \\ n_{(CO_2, SO_2)} = 5n.n_{C_{5n}H_{8n-2}S_2} + 2n_{C_{5n}H_{8n-2}S_2} = 1,53 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m_{C_{5n}H_{8n-2}S_2} = (68n + 62)x = 21,33 \\ n_{(CO_2, SO_2)} = 5n.x + 2x = 1,53 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 68nx + 62x = 21,33 \\ 5nx + 2x = 1,53 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} nx = 0,3 \\ x = 0,015 \end{cases} \Rightarrow \boxed{n = \frac{0,3}{0,015} = 20}$$

Ví dụ 35: Khi đun nóng 25,8 gam hỗn hợp rượu (ancol) etylic và axit axetic có H_2SO_4 đặc làm xúc tác thu được 14,08 gam este. Nếu đốt cháy hoàn toàn lượng hỗn hợp ban đầu đó thu được 23,4 gam nước. Hiệu suất của phản ứng este hóa là:

- A. 70%.   B. 80%.   C. 75%.   D. 85%.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} 60n_{CH_3COOH} + 46n_{C_2H_5OH} = 25,8 \\ \xrightarrow{\text{BT H}} 4n_{CH_3COOH} + 6n_{C_2H_5OH} = 2n_{H_2O} = \frac{2.23,4}{18} = 2,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CH_3COOH} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{C_2H_5OH} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn gốc CH_3COO- , ta có:

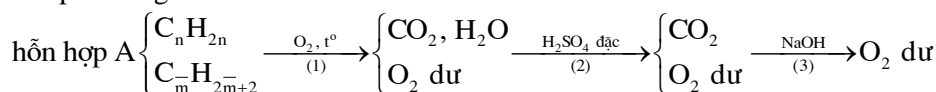
$$n_{CH_3COOH \text{ phản ứng}} = n_{CH_3COOC_2H_5} = \frac{14,08}{88} = 0,16 \text{ mol} \Rightarrow H = \frac{0,16}{0,2} \cdot 100\% = \boxed{80\%}$$

Ví dụ 36: Cho hỗn hợp A gồm 1 anken và 2 ankan là đồng đẳng liên tiếp vào một bình có dung tích 5,6 lít chứa O_2 ở $0^\circ C$ và 2 atm. Bật tia lửa điện để đốt cháy hết hydrocarbon, sau đó đưa bình về $273^\circ C$ thì áp suất trong bình là p. Nếu cho khí trong bình sau phản ứng lần lượt đi qua bình 1 đựng dung dịch H_2SO_4 đặc và bình 2 đựng dung dịch NaOH, thấy khối lượng bình 1 tăng 3,6 gam, bình 2 tăng 7,92 gam. Tính p biết dung tích bình thay đổi không đáng kể.

- A. 3,04.   B. 4,8.   C. 5,0.   D. 5,2.

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết, ta có:

$$\begin{cases} n_{O_2 \text{ ban đầu}} = \frac{5,6 \cdot 2}{0,082 \cdot 273} = 0,5 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = \frac{3,6}{18} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{CO_2} = \frac{7,92}{44} = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố O, ta có:

$$2n_{O_2 \text{ ban đầu}} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} + 2n_{O_2 \text{ dư}}$$

$$\Leftrightarrow 2 \cdot 0,5 = 2 \cdot 0,18 + 0,2 + 2n_{O_2 \text{ dư}} \Leftrightarrow n_{O_2 \text{ dư}} = 0,22 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{(O_2 \text{ dư}, CO_2, H_2O)} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow p = \frac{0,6 \cdot 0,082 \cdot (273 + 273)}{5,6} = \boxed{4,8 \text{ atm}}$$

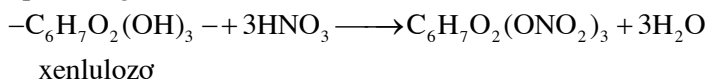
Ví dụ 37: Xenlulozơ trinitrat được điều chế từ axit nitric và xenlulozơ (hiệu suất phản ứng 90% tính theo axit nitric). Để có 14,85 kg xenlulozơ trinitrat cần V lít dung dịch axit nitric 96% (d=1,5 g/ml). Giá trị của V là:

- A.11,50.   B. 6,56.   C.16,40.   D.7,29.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Theo bảo toàn gốc NO₃ và giả thiết, ta có:

$$n_{HNO_3 \text{ phản ứng}} = 3n_{C_6H_7O_2(ONO_2)_3} = \frac{3 \cdot 14,85}{297} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{HNO_3 \text{ đem phản ứng}} = \frac{n_{HNO_3 \text{ phản ứng}}}{H} = \frac{0,15}{90\%} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow n_{HNO_3 \text{ đem phản ứng}} = \frac{V \cdot d \cdot C\%}{M} \Rightarrow V = \frac{n_{HNO_3 \text{ đem phản ứng}} \cdot M}{d \cdot C\%} = \frac{1}{6} \cdot \frac{63}{1,5 \cdot 96\%} = \boxed{7,29 \text{ lít}}$$

Ví dụ 38: Tripeptit M và tetrapeptit Q đều được tạo ra từ một amino axit X mạch hở, phân tử có một nhóm –NH₂. Phần trăm khối lượng của N trong X là 18,667%. Thủy phân không hoàn toàn m gam hỗn hợp M, Q (tỉ lệ mol 1: 1) trong môi trường axit thu được 0,945 gam M, 4,62 gam dipeptit và 3,75 gam X. Giá trị của m là

- A. 8,389.   B. 58,725.   C. 5,580.   D. 9,315.

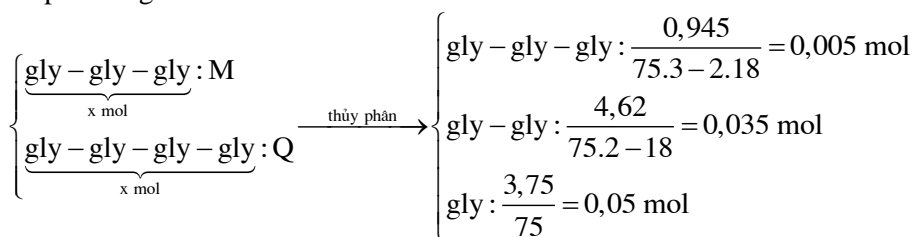
(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2010 – 2011)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$\%N_{\text{trong X}} = \frac{14}{M_X} \cdot 100\% = 18,667\% \Rightarrow M_X = 75 \text{ g/mol} \Rightarrow X \text{ là } \underbrace{H_2NCH_2COOH}_{\text{glyxin}}$$

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nhóm gly, ta có: $7x = 0,005.3 + 0,035.2 + 0,05 \Rightarrow x = \frac{0,135}{7} \text{ mol}$

$$\Rightarrow m_{(M,Q)} = \frac{0,135}{7} \cdot (75.3 - 2.18) + \frac{0,135}{7} \cdot (75.4 - 3.18) = \boxed{8,389 \text{ gam}}$$

Ví dụ 39: Hỗn hợp X gồm các chất có công thức phân tử lần lượt là $C_2H_7O_3N$ và $C_2H_{10}O_3N_2$. Khi cho các chất trong X tác dụng với dung dịch HCl hoặc dung dịch NaOH dư đun nóng nhẹ đều có khí thoát ra. Lấy 0,1 mol X cho vào dung dịch chứa 0,25 mol KOH. Sau phản ứng cô cạn dung dịch được chất rắn Y, nung nóng Y đến khối lượng không đổi được m gam chất rắn. Tính m?

A. 16,9 gam. B. 17,25 gam. C. 18,85 gam. D. 16,6 gam.

(Đề thi THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Vì X tác dụng với HCl hoặc NaOH đun nóng đều thấy thoát khí, suy ra:

- + X là hỗn hợp muối amoni của amin hoặc của NH_3 với axit cacbonic.
- + Căn cứ vào công thức phân tử của các chất trong X, suy ra công thức cấu tạo của chúng là: $CH_3NH_3HCO_3$ và $CH_3NH_3CO_3H_4N$.

Theo bảo toàn gốc cacbonat và nguyên tố K, ta có:

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{K_2CO_3} = n_{(CH_3NH_3CO_3, CH_3NH_3CO_3H_4N)} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{KOH \text{ dư}} = n_{KOH} - 2n_{K_2CO_3} = 0,25 - 2 \cdot 0,1 = 0,05 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{K_2CO_3} + m_{KOH \text{ dư}} = 0,1 \cdot 138 + 0,05 \cdot 56 = \boxed{16,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 40: Đun 1 mol hỗn hợp C_2H_5OH và C_4H_9OH (tỉ lệ mol tương ứng là 3 : 2) với H_2SO_4 đặc ở $140^\circ C$, thu được m gam ete. Biết hiệu suất phản ứng của C_2H_5OH là 60% và của C_4H_9OH là 40%. Giá trị của m là:

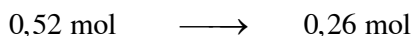
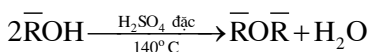
A. 53,76 gam. B. 23,72 gam. C. 28,4 gam. D. 19,04 gam.

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{C_2H_5OH \text{ bđầu}} = \frac{3}{5} \cdot 1 = 0,6 \text{ mol} \xrightarrow{\text{phản ứng}} 0,6 \cdot \frac{60}{100} = 0,36 \text{ mol} \\ n_{C_4H_9OH \text{ bđầu}} = 1 - 0,6 = 0,4 \text{ mol} \xrightarrow{\text{phản ứng}} 0,4 \cdot \frac{40}{100} = 0,16 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + m_{\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 0,36.46 + 0,16.74 = m_{\text{ete}} + 0,26.18 \Rightarrow m_{\text{ete}} = 23,72 \text{ gam}$$

Ví dụ 41: Chất béo X có chỉ số axit là 7. Để xà phòng hoá 10 kg X, người ta đun nóng nó với dung dịch chứa 1,420 kg NaOH. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn để trung hoà hỗn hợp, cần dùng 500 ml dung dịch HCl 1M. Khối lượng xà phòng thu được là:

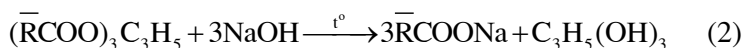
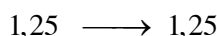
A.10,3425 kg. B.10,3445 kg. C.10,3435 kg. D.10,3455 kg.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{NaOH phản ứng với X}} = n_{\text{NaOH ban đầu}} - n_{\text{NaOH dư}} = 35,5 - 0,5 = 35 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH phản ứng với axit béo}} = n_{\text{KOH}} = \frac{7.10}{56} = 1,25 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NaOH phản ứng với triglycerit}} = 33,75 \text{ mol}$$

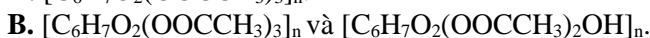
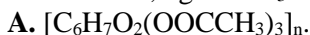

Theo (1), (2) và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{X}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{xà phòng}} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3}$$

$$\Leftrightarrow 10.10^3 + 35.40 = m_{\text{xà phòng}} + 1,25.18 + 11,25.92 \Rightarrow m_{\text{xà phòng}} = 10,3425 \text{ kg}$$

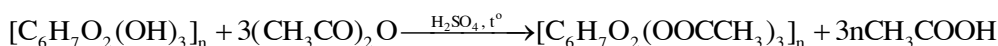
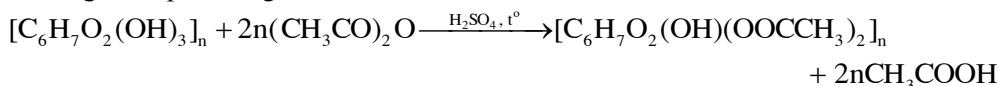
Ví dụ 42: Xenlulozơ tác dụng với anhidrit axetic (có H₂SO₄ làm xúc tác) tạo ra 9,84 gam este axetat và 4,8 gam CH₃COOH, công thức của este axetat có dạng là:

(Đề thi THPT Chuyên Bắc Ninh, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Theo phương trình phản ứng và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{phương trình}} n_{(\text{CH}_3\text{CO})_2\text{O}} = n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = \frac{4,8}{60} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OH})_3]_n} + m_{(\text{CH}_3\text{CO})_2\text{O}} = m_{\text{este axetat}} + m_{\text{CH}_3\text{COOH}}$$

$$\Leftrightarrow m_{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OH})_3]_n} + 0,08 \cdot 102 = 9,84 + 0,08 \cdot 60 \Rightarrow m_{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OH})_3]_n} = 6,48 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow n_{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OH})_3]_n} = \frac{6,48}{162n} = \frac{0,04}{n}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{(\text{CH}_3\text{CO})_2\text{O}}}{n_{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2(\text{OH})_3]_n}} = \frac{0,08}{\frac{0,04}{n}} = 2n \Rightarrow \text{Este axetat là } \boxed{[\text{C}_6\text{H}_7\text{O}_2\text{OH}(\text{OOCCH}_3)_2]_n}$$

Ví dụ 43: Một hỗn hợp X gồm các chất CH_3OH , $\text{CH}_2 = \text{CHCH}_2\text{OH}$, $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$, $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3$. Cho 25,4 gam hỗn hợp X tác dụng với Na dư thu được 5,6 lít H_2 (đktc). Mặt khác đem đốt cháy hoàn toàn 25,4 gam hỗn hợp X thu được m gam CO_2 và 27 gam H_2O . Giá trị của m là:

A. 61,6 gam. B. 52,8 gam. C. 44 gam. D. 55 gam.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố H trong nhóm –OH, ta có:

$$n_{\text{-OH trong X}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O trong X}} = n_{\text{-OH trong X}} = 0,5 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố H trong X và bảo toàn khối lượng trong X, ta có:

$$n_{\text{H/X}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} n_{\text{C/X}} = \frac{m_X - m_{\text{O}} - m_{\text{H}}}{12} = \frac{25,4 - 0,5 \cdot 16 - 3}{12} = 1,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C/X}} = 1,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CO}_2} = 1,2 \cdot 44 = \boxed{52,8 \text{ gam}}$$

Ví dụ 44: Đốt cháy hoàn toàn 4,16 gam hỗn hợp X gồm RCOOH và RCOOC_2H_5 thu được 4,256 lít CO_2 (đktc) và 2,52 gam H_2O . Mặt khác 2,08 gam hỗn hợp X phản ứng với lượng vừa đủ dung dịch NaOH, thu được 0,46 gam ancol và m gam muối. Giá trị của m là:

A. 2,42 gam. B. 2,62 gam. C. 2,35 gam. D. 2,484 gam.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn khối lượng và bảo toàn nguyên tố O trong phản ứng đốt cháy X, ta

$$\text{thu được: } \begin{cases} m_{\text{RCOOH}} + m_{\text{RCOOC}_2\text{H}_5} + 32n_{\text{O}_2} = 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \\ 2n_{\text{RCOOH}} + 2n_{\text{RCOOC}_2\text{H}_5} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 4,16 + 32n_{\text{O}_2} = 44 \cdot 0,19 + 18 \cdot 0,14 \\ 2n_{(\text{RCOOH}, \text{RCOOC}_2\text{H}_5)} + 2n_{\text{O}_2} = 2 \cdot 0,19 + 0,14 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,21 \text{ mol} \\ n_{(\text{RCOOH}, \text{RCOOC}_2\text{H}_5)} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{(\text{RCOOH}, \text{RCOOC}_2\text{H}_5)} \text{ trong } 2,08 \text{ gam X} = 0,025 \\ n_{\text{RCOOC}_2\text{H}_5} \text{ trong } 2,08 \text{ gam X} = n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,01 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{RCOOH}} \text{ trong } 2,08 \text{ gam X} = 0,015 \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{RCOOH}} \text{ trong } 2,08 \text{ gam X} = 0,015 \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 2,08 + 0,025.40 = m_{\text{muối}} + 0,46 + 0,015.18 \Rightarrow m_{\text{muối}} = \boxed{2,35 \text{ gam}}$$

Ví dụ 45: Một hỗn hợp M gồm 2 este đơn chức X, Y ($M_X < M_Y$). Đun nóng 12,5 gam hỗn hợp M với một lượng dung dịch NaOH vừa đủ thu được 7,6 gam hỗn hợp ancol no Z, đơn chức có khối lượng phân tử hơn kém nhau 14 đvC và hỗn hợp hai muối T. Đốt cháy 7,6 gam Z thu được 7,84 lít khí CO_2 (đktc) và 9 gam H_2O . Phần trăm khối lượng của X, Y trong hỗn hợp M lần lượt là:

A. 59,2%, 40,8%.

B. 50%, 50%.

C. 40,8%, 59,2%.

D. 66,67%, 33,33%.

(THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra: $n_Z = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,5 - 0,35 = 0,15 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \bar{C}_Z = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_Z} = \frac{0,35}{0,15} = \frac{8}{3} = 2,33 \Rightarrow Z \text{ gồm } \begin{cases} \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \\ \text{C}_3\text{H}_7\text{OH} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} = 0,15 \\ 2n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + 3n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} = n_{\text{CO}_2} = 0,35 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_M + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{RCOONa}} + m_{\text{ancol}} \Leftrightarrow 12,5 + 0,15.40 = m_{\text{RCOONa}} + 7,6$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{RCOONa}} = 10,9 \text{ gam} \Rightarrow \bar{M}_{\text{RCOONa}} = \frac{10,9}{0,15} = 72,66 \text{ g/mol}$$

Vậy phải có 1 gốc axit là $\text{HCOO}-$.

$$+ \text{ Nếu hỗn hợp hai este gồm } \begin{cases} \text{HCOOC}_3\text{H}_7 : 0,05 \text{ mol} \\ \text{RCOOC}_2\text{H}_5 : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 88.0,05 + 0,1.(R + 73) = 12,5 \Leftrightarrow R = 8 \text{ g/mol (loại)}.$$

$$+ \text{ Nếu hỗn hợp hai este gồm } \begin{cases} \text{HCOOC}_2\text{H}_5 : 0,1 \text{ mol} \\ \text{RCOOC}_3\text{H}_7 : 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 74.0,1 + 0,05.(R + 87) = 12,5 \Leftrightarrow R = 15 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } \text{CH}_3-$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{HCOOC}_2\text{H}_5} = \frac{0,1.74}{12,5} \cdot 100\% = \boxed{59,2\%} \Rightarrow \%m_{\text{CH}_3\text{COOC}_3\text{H}_7} = 100 - 59,2 = \boxed{40,8\%}$$

II. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Bài tập dành cho học sinh lớp 11 và lớp 12

Câu 1: Hấp thụ hoàn toàn 2,24 lít CO_2 (đktc) vào 100 ml dung dịch gồm K_2CO_3 0,2M và KOH x mol/lít, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y. Cho toàn bộ Y tác dụng với dung dịch BaCl_2 (dư), thu được 11,82 gam kết tủa. Giá trị của x là:

A. 1,0.

B. 1,2.

C. 1,4.

D. 1,6.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B năm 2011)

Câu 10: Cho m gam hỗn hợp FeS, FeS₂ tỉ lệ số mol 1 : 1 vào dung dịch HNO₃ dư, đun nóng, thu được hỗn hợp khí chứa 0,4 mol NO₂, 0,2 mol NO, ngoài ra không còn sản phẩm khử nào khác. Tính m?

- A. 10,4 gam. B. 9,25 gam. C. 10,3 gam. D. 8,67 gam.

(Đề thi THPT Chuyên Thái Bình, năm 2011 – 2012)

Câu 11: Trộn 19,2 gam Fe₂O₃ với 5,4 gam Al rồi tiến hành phản ứng nhiệt nhôm (không có mặt không khí và chỉ xảy ra phản ứng khử Fe₂O₃ thành Fe), thu được hỗn hợp X. Hỗn hợp X (sau khi đã làm nguội) tác dụng hoàn toàn với dung dịch HCl dư, thu được 5,04 lít khí (đktc). Hiệu suất phản ứng nhiệt nhôm là

- A. 75%. B. 57,5%. C. 60%. D. 62,5%.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 12: Hòa tan m gam hỗn hợp A gồm FeO vào Fe₂O₃ bằng lượng vừa đủ dung dịch HCl, sau phản ứng thu được dung dịch B. Cho một nửa dung dịch B tác dụng với dung dịch NaOH dư, kết tủa thu được đem nung trong không khí đến khối lượng không đổi được 40 gam chất rắn. Cho một nửa dung dịch B còn lại tác dụng với lượng dư dung dịch AgNO₃, thu được 208,15 gam chất rắn. Giá trị của m là

- A. 62,4. B. 124,8. C. 38,4. D. 76,8.

(Đề thi THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 13: Tiến hành điện phân (với điện cực Pt) 200 gam dung dịch NaOH 10% đến khi dung dịch NaOH trong bình có nồng độ 25% thì ngừng điện phân. Thể tích khí (ở đktc) thoát ra ở anot là:

- A. 149,34 lít. B. 156,8 lít. C. 78,4 lít. D. 74,66 lít.

Câu 14: Điện phân dung dịch NaOH với cường độ không đổi là 10A trong thời gian 268 giờ. Dung dịch còn lại sau điện phân có khối lượng 100 gam và nồng độ 24%. Nồng độ phân trăm của dung dịch ban đầu là:

- A. 4,8%. B. 2,4%. C. 9,6%. D. 1,2%.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 15: Điện phân dung dịch chứa x mol NaCl và y mol CuSO₄ với điện cực trơ, màng ngăn xốp đến khi nước bị điện phân ở 2 điện cực thì ngừng. Thể tích khí ở anot sinh ra gấp 1,5 lần thể tích khí ở catot ở cùng điều kiện nhiệt độ và áp suất. Quan hệ giữa x và y là

- A. $x = 6y$. B. $x = 3y$. C. $y = 1,5x$. D. $x = 1,5y$.

(Đề thi THPT Tĩnh Gia 2 – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Câu 16: Điện phân có màng ngăn 100 ml dung dịch chứa hỗn hợp gồm CuCl₂ 0,5M và NaCl 2,5M (điện cực trơ, hiệu suất điện phân 100%) với cường độ dòng điện 7,5A trong 3860 giây, thu được dung dịch X. X có khả năng hoà tan m gam Zn. Giá trị lớn nhất của m là

- A. 9,75. B. 3,25. C. 6,5. D. 13.

(THPT Đoàn Thượng – Hải Dương, năm 2013 – 2014)

Câu 17: Dung dịch X gồm Cu(NO₃)₂ và HCl. Điện phân một nửa dung dịch X (điện cực trơ, cường độ dòng điện không đổi), sau một thời gian thu được 0,14 mol một khí duy nhất ở anot. Dung dịch sau điện phân phản ứng vừa đủ 550 ml dung dịch NaOH 0,8M, thu được 1,96 gam kết tủa. Khối lượng Cu tối đa có thể hòa tan trong một nửa dung dịch X (giải phóng khí NO, sản phẩm khử duy nhất) là

- A. 9,6. B. 12,8. C. 6,4. D. 19,2.

(Đề thi THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 18: Đốt 24 gam hỗn hợp X gồm Fe và Cu trong không khí, thu được m gam hỗn hợp chất rắn Y gồm Fe, Cu, CuO, Fe₃O₄. Cho hỗn hợp Y vào dung dịch H₂SO₄ đặc, nóng thu được 6,72 lít SO₂ (đktc) và dung dịch có chứa 72 gam muối sunfat. Giá trị của m là:

- A. 25,6.   B. 28,8.   C. 27,2.   D. 26,4.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 19: Nung m gam hỗn hợp X gồm bột sắt và lưu huỳnh, thu được hỗn hợp Y gồm FeS, Fe, S. Chia Y thành 2 phần bằng nhau. Cho phần 1 tác dụng với dung dịch H₂SO₄ loãng, dư thấy thoát ra 2,8 lít hỗn hợp khí (ở đktc). Cho phần 2 tác dụng hết với lượng dư dung dịch HNO₃ đặc, nóng thấy thoát ra 16,464 lít khí chỉ có NO₂ (ở đktc, sản phẩm khử duy nhất). Giá trị m là

- A. 17,84.   B. 7,00.   C. 8,92.   D. 14,00.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2012 – 2013)

Câu 20: Hòa tan hết một lượng Na vào dung dịch HCl 10%, thu được 46,88 gam dung dịch gồm NaCl và NaOH và 1,568 lít H₂ (đktc). Nồng độ phần trăm của NaCl trong dung dịch thu được là:

- A. 14,97.   B. 12,48.   C. 12,68.   D. 15,38.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2012 – 2013)

Câu 21: Hòa tan m gam hỗn hợp gồm K và Ca vào nước, thu được dung dịch X và 5,6 lít H₂ (đktc). Hấp thụ 8,96 lít khí CO₂ (đktc) vào dung dịch X thu được 10 gam kết tủa và dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được 22,5 gam chất rắn khan gồm hai chất có cùng khối lượng mol. Giá trị của m là:

- A. 12,85 gam.   B. 16,75 gam.   C. 10,85 gam.   D. 14,80 gam.

Câu 22: Cho 11,15 gam hỗn hợp 2 kim loại gồm Al và 1 kim loại kiềm M vào trong nước. Sau phản ứng chỉ thu được dung dịch X và 9,52 lít khí (ở đktc). Cho từ từ dung dịch HCl vào dung dịch X để thu được một lượng kết tủa lớn nhất. Lọc và cân kết tủa được 15,6 gam. Kim loại kiềm đó là:

- A. Li.   B. Na.   C. K.   D. Rb.

Câu 23: Hỗn hợp X gồm (Fe, Fe₂O₃, Fe₃O₄, FeO) với số mol mỗi chất là 0,1 mol, hòa tan hết vào dung dịch Y gồm (HCl và H₂SO₄ loãng) dư thu được dung dịch Z. Nhỏ từ từ dung dịch Cu(NO₃)₂ 1M vào dung dịch Z cho tới khi ngừng thoát khí NO (đktc). Thể tích dung dịch Cu(NO₃)₂ cần dùng và thể tích khí NO thoát ra lần lượt là:

- A. 0,5 lít, 22,4 lít.   B. 50 ml, 1,12 lít.
C. 25 ml, 1,12 lít.   D. 50 ml, 2,24 lít.

(Đề thi THPT Lý Thường Kiệt, năm 2013 – 2014)

Câu 24: Cho hỗn hợp gồm 2 gam Fe và 3 gam Cu tác dụng với dung dịch HNO₃ thu được dung dịch X và 0,448 lít NO (sản phẩm khử duy nhất ở đktc). Cô cạn dung dịch X thu được bao nhiêu gam muối khan ?

- A. 5,4.   B. 2,6.   C. 4,8.   D. 6,4.

(Đề thi THPT Hạ Hòa – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Câu 25: Cho 0,5 mol sắt phản ứng hết với dung dịch có a mol AgNO₃ sau khi phản ứng kết thúc thu được dung dịch X. Biết X phản ứng vừa đủ với dung dịch chứa 0,15 mol Br₂. Giá trị của a là:

A. 1,5. B. 1,05. C. 1,2. D. 1,3.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 26: Cho m gam Fe vào dung dịch chứa đồng thời H_2SO_4 và HNO_3 thu được dung dịch X và 4,48 lít NO (duy nhất). Thêm tiếp H_2SO_4 vào X thì lại thu được thêm 1,792 lít khí NO duy nhất nữa và dung dịch Y. Dung dịch Y hoà tan vừa hết 8,32 gam Cu không có khí bay ra (các khí đo ở đktc). Khối lượng của Fe đã cho vào là:

A. 11,2 gam. B. 16,24 gam. C. 16,8 gam. D. 9,6 gam.

(Đề thi thử Đại học – THPT chuyên Bắc Ninh)

Câu 27: Cho 9,7 gam hỗn hợp X gồm Cu và Zn vào 0,5 lít dung dịch $FeCl_3$ 0,5M. Phản ứng kết thúc thu được dung dịch Y và 1,6 gam chất rắn Z. Cho Z vào dung dịch H_2SO_4 loãng không thấy khí bay ra. Dung dịch Y phản ứng vừa đủ với 200 ml dung dịch $KMnO_4$ xM trong H_2SO_4 . Giá trị của x là

A. 0,25. B. 0,5. C. 0,2. D. 1,0.

(Đề thi THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Câu 28: Cho 5,6 gam Fe và 6,4 gam Cu vào một cốc đựng dung dịch H_2SO_4 loãng, rất dư. Sau khi H_2 bay ra hết, tiếp tục thêm $NaNO_3$ dư vào cốc. Số mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất) tối đa có thể bay ra là:

A. 0,1/3. B. 0,4/3. C. 0,2/3. D. 0,1.

(Đề thi thử Đại học lần 1 – THPT Ninh Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 29: Hòa tan hỗn hợp bột gồm m gam Cu và 2,32 gam Fe_3O_4 vào dung dịch H_2SO_4 (loãng, rất dư), sau khi các phản ứng kết thúc chỉ thu được dung dịch X. Dung dịch X làm mất màu vừa đủ 50 ml dung dịch $KMnO_4$ 0,1M. Giá trị của m là

A. 0,62. B. 1,6. C. 0,48. D. 0,32.

(Đề thi THPT Cẩm Lý – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 30: Cho m gam hỗn hợp Cu và Fe_2O_3 trong dung dịch H_2SO_4 loãng dư thu được dung dịch X và 0,328m gam chất rắn không tan. Dung dịch X làm mất màu vừa hết 48 ml dung dịch $KMnO_4$ 1M. m có giá trị là:

A. 40 gam. B. 43,2 gam. C. 56 gam. D. 27,208 gam.

Câu 31: Có hỗn hợp X gồm nhôm và một oxit sắt. Nung nóng hỗn hợp X trong điều kiện không có không khí đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 96,6 gam chất rắn Y. Hoà tan 96,6 gam chất rắn Y trong NaOH dư, thu được 6,72 lít khí (đktc). Nếu hoà tan hoàn toàn 96,6 gam chất rắn Y trong H_2SO_4 đặc nóng, thu được 36,96 lít (đktc) khí SO_2 . Công thức của sắt oxit là:

A. Fe_2O_3 . B. FeO. C. Fe_3O_4 . D. FeO hoặc Fe_3O_4 .

(Đề thi THPT Hạ Hòa – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Câu 32: Cho 1,35 gam hỗn hợp gồm Cu, Mg, Al tác dụng hết với dung dịch HNO_3 , thu được các sản phẩm khử gồm 0,01 mol NO và 0,04 mol NO_2 . Khối lượng muối tạo ra trong dung dịch có giá trị là:

A. 10,08 gam. B. 5,96 gam. C. 6,59 gam. D. 5,69 gam.

(Đề thi THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Câu 33: Hòa tan hoàn toàn 30,0 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al, Zn trong dung dịch HNO_3 , sau phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch Y và hỗn hợp gồm 0,1 mol N_2O và 0,1 mol NO. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 127 gam hỗn hợp muối. Vậy số mol HNO_3 đã bị khử trong phản ứng trên là:

A. 0,45 mol. B. 0,35 mol. C. 0,40 mol. D. 0,30 mol.

(Đề thi THPT Cẩm Lý – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 34: Cho 17,92 gam hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , FeO , Fe , Cu , CuO , Al , Al_2O_3 (trong đó oxi chiếm 25,446% về khối lượng) vào dung dịch HNO_3 loãng dư, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và 1,736 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N_2 và N_2O . Tỷ khối của Z đối với H_2 là 15,29. Cho NaOH tới dư vào Y rồi đun nóng, không thấy có khí thoát ra. Số mol HNO_3 đã phản ứng là

A. 1,215. B. 1,475. C. 0,75. D. 1,392.

Câu 35: Dung dịch X có chứa ion: Ba^{2+} (x mol), H^+ (0,2 mol), Cl^- (0,1 mol), NO_3^- (0,4 mol). Cho từ từ dung dịch K_2CO_3 1M vào dung dịch X đến khi thu được lượng kết tủa lớn nhất, thấy tiêu tốn V lít dung dịch K_2CO_3 . Giá trị của V là

A. 0,15. B. 0,4. C. 0,2. D. 0,25.

(Đề thi THPT Chuyên KHTN, năm 2011 – 2012)

Câu 36: Một dung dịch X có chứa 0,01 mol Ba^{2+} , 0,01 mol NO_3^- , a mol OH^- và b mol Na^+ . Để trung hoà một nửa dung dịch X người ta cần dùng 200 ml dung dịch HCl 0,1M. Khối lượng chất rắn thu được khi cô cạn dung dịch X là:

A. 4 gam. B. 1,68 gam. C. 13,5 gam. D. 3,36 gam.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 37: Có 500 ml dung dịch X chứa Na^+ , NH_4^+ , CO_3^{2-} và SO_4^{2-} . Lấy 100 ml dung dịch X tác dụng với lượng dư dung dịch HCl thu được 2,24 lít khí. Lấy 100 ml dung dịch X cho tác dụng với lượng dư dung dịch BaCl_2 thu được 43 gam kết tủa. Lấy 200 ml dung dịch X tác dụng với lượng dư dung dịch NaOH thu được 8,96 lít khí NH_3 . Các phản ứng hoàn toàn, các thể tích khí đều đo ở đktc. Tổng khối lượng muối có trong 300 ml dung dịch X là:

A. 71,4 gam. B. 23,8 gam. C. 86,2 gam. D. 119 gam.

(Đề thi THPT Lê Văn Hưu – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Câu 38: Dung dịch X chứa 0,1 mol Ca^{2+} ; 0,3 mol Mg^{2+} ; 0,4 mol Cl^- ; x mol HCO_3^- . Cô cạn dung dịch X thì thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là

A. 28,6. B. 31,8. C. 37,4. D. 49,8.

(Đề thi THPT Lục Ngạn số 1 – Bắc Giang, năm 2013 – 2014)

Câu 39: Hòa tan m gam hỗn hợp Na_2CO_3 và KHCO_3 vào nước để được 400 ml dung dịch X. Cho từ từ 100 ml dung dịch HCl 1,5M vào dung dịch X, thu được dung dịch Y và 1,008 lít khí (đktc). Cho Y tác dụng với $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thu được 29,55 gam kết tủa. Cho từ từ dung dịch X vào bình đựng 100 ml dung dịch HCl 1,5M, thu được V lít khí (đktc). Giá trị của m và V là:

A. 20,13 và 2,688. B. 20,13 và 2,184.
C. 18,69 và 2,184. D. 18,69 và 2,688.

(THPT Lương Đắc Bằng – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Câu 40: Dung dịch X chứa các ion: Mg^{2+} , Cu^{2+} , NO_3^- , Cl^- có khối lượng m gam. Cho dung dịch X phản ứng vừa đủ với 125 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,24M thu được kết tủa Y, lọc bỏ Y đem cô cạn dung dịch thì thu được (m + 2,99) gam chất rắn Z. Mặt khác, cô cạn lượng X trên rồi đem nung đến phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 1,008 lít (ở đktc) hỗn hợp khí T. Giá trị của m là

- A. 4,204.   B. 4,820.   C. 4,604.   D. 3,070.

(Đề thi THPT Tỉnh Gia 2 – Thanh Hóa, năm 2013 – 2014)

Câu 41: Cho m gam hỗn hợp Al – Ba (tỉ lệ mol tương ứng là 2: 1) tan hết trong 500 ml dung dịch NaOH 1M thu được dung dịch X và 8,96 lít khí. Thể tích dung dịch HCl 1M cần thêm vào dung dịch X để sau phản ứng thu được kết tủa lớn nhất là:

- A. 900 ml.   B. 500 ml.   C. 700 ml.   D. 200 ml.

Câu 42: Cho m gam hỗn hợp Al, Fe vào 300 ml dung dịch HCl 1M và H₂SO₄ 0,5M, thu được dung dịch X và 5,6 lít H₂ (đktc). Tính thể tích dung dịch hỗn hợp NaOH 1M và KOH 1,5M cần cho vào dung dịch X để thu được kết tủa có khối lượng lớn nhất là:

- A. 300 ml.   B. 600 ml.   C. 400 ml.   D. 240 ml.

(Đề thi THPT Hạ Hòa – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Câu 43: Cho m gam Al₄C₃ phản ứng vừa hết với lượng dung dịch có 0,03 mol HCl, được dung dịch X. Mặt khác cho m' gam Al₄C₃ kể trên phản ứng vừa hết với dung dịch có 0,04 mol KOH được dung dịch Y. Trộn lẫn toàn bộ X và Y kể trên với nhau được hỗn hợp Z chứa bao nhiêu mol muối nhôm ?

- A. 0,025 mol.   B. 0,01 mol.   C. 0,04 mol.   D. 0,08 mol.

(Đề thi THPT Chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 44: Cho 8 gam bột Cu vào 200 ml dung dịch AgNO₃, sau một thời gian phản ứng lọc được dung dịch X và 9,52 gam chất rắn. Cho tiếp 8 gam bột Pb vào dung dịch X, phản ứng xong lọc tách được dung dịch Y chỉ chứa 1 muối duy nhất và 6,705 gam chất rắn. Nồng độ mol/l của AgNO₃ ban đầu là:

- A. 0,20M.   B. 0,25M.   C. 0,35M.   D. 0,1M.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 45: Hòa tan hoàn toàn 2,56 gam Cu trong bình chứa 25,2 gam dung dịch HNO₃ 60%. Thêm tiếp 210 ml dung dịch KOH 1M vào bình. Phản ứng xong, cô cạn bình phản ứng, nung chất rắn thu được tới khối lượng không đổi được 20,76 gam chất rắn X. Số mol HNO₃ tham gia phản ứng hòa tan đồng là:

- A. 0,12 mol.   B. 0,1 mol.   C. 0,15 mol.   D. 0,08 mol.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2011 – 2012)

Câu 46: Cho 12,25 gam KClO₃ vào dung dịch HCl đặc, khí Cl₂ thoát ra cho tác dụng với hết với kim loại M thu được 30,9 gam hỗn hợp chất rắn X. Cho X vào dung dịch AgNO₃ dư, thu được 107,7 gam kết tủa. Vậy kim loại M là:

- A. Zn.   B. Mg.   C. Fe.   D. Cu.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 47: Cho 3 gam Cu tác dụng với 2 lít dung dịch gồm HNO₃ aM và H₂SO₄. Sau phản ứng, thu được 0,112 lít (ở đktc) NO là sản phẩm khử duy nhất và 1,2 gam muối. Giá trị của a là:

- A. $2,5 \cdot 10^{-3}$.   B. $5 \cdot 10^{-3}$.   C. $1 \cdot 10^{-3}$.   D. 0,01.

(Đề thi thử Đại học lần 1 – THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Câu 48: Hòa tan hoàn toàn m gam Fe trong dung dịch HNO₃, thu được dung dịch X và 0,3 mol khí NO₂ (sản phẩm khử duy nhất). Nhỏ tiếp dung dịch HCl vừa đủ vào X, lại thấy có 0,02 mol khí NO duy nhất bay ra. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được chất rắn có khối lượng là:

A. 24,27 gam. B. 26,92 gam. C. 19,5 gam. D. 29,64 gam.

(Đề thi THPT Cẩm Khê – Phú Thọ, năm 2013 – 2014)

Câu 49: Cho m gam Mg vào 2 lít dung dịch chứa HCl aM và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,075M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch chỉ chứa một chất tan duy nhất và 10,6 gam chất rắn và 7,1 gam hỗn hợp khí N_2O và H_2 . Giá trị của m và a lần lượt là:

A. 25 gam và 1M.

B. 25 gam và 1,15M.

C. 28,8 gam và 1,15M.

D. 28,8 gam và 1M.

Câu 50: Cho 5 gam bột Mg vào dung dịch KNO_3 và H_2SO_4 . Đun nhẹ trong điều kiện thích hợp đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch X chứa m gam muối và 1,792 lít hỗn hợp khí Y (đktc) gồm 2 khí không màu, trong đó có 1 khí hoá nâu ngoài không khí và còn lại 0,44 gam chất rắn không tan. Biết tỉ khối hơi của Y đối với H_2 là 11,5. Giá trị của m là:

A. 27,96.

B. 31,08.

C. 36,04.

D. 29,72.

(Đề THPT Hồng Lĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 51: Trong phản ứng đốt cháy Naphtalen (C_{10}H_8) bằng O_2 thành CO_2 và H_2O thì một phân tử C_{10}H_8 nhường cho O_2 số electron là:

A. 60.

B. 32.

C. 36.

D. 48.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 52: Hỗn hợp X gồm CH_3CHO và $\text{C}_2\text{H}_3\text{CHO}$. Oxi hóa hoàn toàn m gam X bằng oxi có xúc tác, thu được $(m + 1,6)$ gam hỗn hợp 2 axit. Cho m gam X tham gia hết vào phản ứng tráng gương, thu được a gam Ag kết tủa. Giá trị của a là:

A. 5,4.

B. 21,6.

C. 43,2.

D. 10,8.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 53: Đốt cháy hoàn toàn 0,15 mol hỗn hợp M gồm một axit hữu cơ X và một este Y (X hơn Y một nguyên tử cacbon trong phân tử) thu được 0,2 mol CO_2 . Vậy khi cho 0,2 mol M tác dụng hoàn toàn với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ dư thì khối lượng bạc thu được là

A. 32,4 gam.

B. 21,6 gam.

C. 43,2 gam.

D. 16,2 gam.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Câu 54: Cho 2,84gam hỗn hợp 2 ancol đơn chức là đồng đẳng liên tiếp nhau tác dụng với một lượng Na vừa đủ tạo ra 4,6gam chất rắn và V lít khí H_2 (ở đktc). Giá trị của V là:

A. 0,896 lít.

B. 0,672 lít.

C. 0,448 lít.

D. 0,336 lít.

(Đề thi THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Câu 55: Hỗn hợp X gồm CH_4 , C_3H_8 , C_2H_4 và C_3H_4 . Đem đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp X bằng không khí (chứa 80% N_2 và 20% O_2 về thể tích), sau phản ứng thu được một hỗn hợp gồm a mol N_2 , 0,2 mol O_2 , 0,4 mol CO_2 và 0,5 mol H_2O . Giá trị của a là:

A. 2,4 mol.

B. 1,0 mol.

C. 3,4 mol.

D. 4,4 mol.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2010 – 2011)

Câu 56: Cho hỗn hợp khí X gồm HCHO và H_2 đi qua ống sứ đựng bột Ni nung nóng. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp Y gồm hai chất hữu cơ. Đốt cháy hết Y thì thu được 11,7 gam H_2O và 7,84 lít khí CO_2 (ở đktc). Phần trăm theo thể tích của H_2 trong X là:

- A. 65,00%. B. 46,15%. C. 35,00%. D. 53,85%.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A năm 2009)

Câu 57: Đun nóng m gam hỗn hợp X gồm C_2H_2 , C_2H_4 và H_2 với xúc tác Ni đến phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 8,96 lít (đktc) hỗn hợp Y (có tỉ khối so với hidro bằng 8). Đốt cháy hoàn toàn cùng lượng hỗn hợp X trên, rồi cho sản phẩm cháy hấp thụ hoàn toàn trong dung dịch nước vôi trong dư thì khối lượng kết tủa thu được là

- A. 20 gam. B. 40 gam. C. 30 gam. D. 50 gam.

(Đề thi HSG Tỉnh Thái Bình, năm 2009 – 2010)

Câu 58: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol anken X thu được CO_2 và hơi nước. Hấp thụ hoàn toàn sản phẩm bằng 100 gam dung dịch NaOH 21,62% thu được dung dịch mới trong đó nồng độ của NaOH chỉ còn 5%. Công thức phân tử đúng của X là:

- A. C_2H_4 . B. C_3H_6 . C. C_4H_8 . D. C_5H_{10} .

Câu 59: Cho 400 ml một hỗn hợp gồm nitơ và một hidrocarbon vào 900 ml oxi (dư) rồi đốt. Thể tích hỗn hợp thu được sau khi đốt là 1,4 lít. Sau khi cho nước ngưng tụ còn 800 ml hỗn hợp, người ta cho lội qua dung dịch KOH thấy còn 400 ml khí. Các thể tích khí đều đo ở cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất. Công thức phân tử của chất hữu cơ là:

- A. C_3H_8 . B. C_2H_4 . C. C_2H_2 . D. C_2H_6 .

Câu 60: Xà phòng hoá 3,52 gam este X được tạo ra từ axit đơn chức và ancol đơn chức bằng dung dịch NaOH vừa đủ được muối Y và ancol Z. Nung nóng Y với oxi thu được 2,12 gam natri cacbonat, khí CO_2 và hơi nước. Ancol Z cho tác dụng với Na vừa đủ thu 2,72 gam muối. Tên gọi của X là:

- A. etyl axetat. B. metyl propionat.
C. metyl axetat. D. propyl fomat.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 61: Hỗn hợp X gồm các chất sau: CH_3CH_2COOH , $HCOOH$, C_6H_5COOH và $HOOC-CH_2-COOH$. Khi cho m gam X tác dụng với $NaHCO_3$ (dư) thì thu được 20,16 lít khí CO_2 (đktc). Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn m gam X cần 26,88 lít khí O_2 (đktc), thu được 52,8 gam CO_2 và y mol H_2O . Giá trị của y là:

- A. 2,1. B. 1,8. C. 1,9. D. 1,6.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Câu 62: Z là este tạo bởi rượu metylic và axit cacboxylic Y đơn chức, mạch hở, có mạch cacbon phân nhánh. Xà phòng hoá hoàn toàn 0,6 mol Z trong 300 ml dung dịch KOH 2,5M đun nóng, được dung dịch E. Cô cạn dung dịch E được chất rắn khan F. Đốt cháy hoàn toàn F bằng oxi dư, thu được 45,36 lít khí CO_2 (đktc), 28,35 gam H_2O và m gam K_2CO_3 . Công thức cấu tạo của Y và giá trị của m là:

- A. $CH_3CH(CH_3)COOH$, m = 51,75 gam.
B. $CH_2=C(CH_3)COOH$, m = 51,75 gam.
C. $CH_3CH(CH_3)COOH$, m = 41,40 gam.
D. $CH_2=C(CH_3)COOH$, m = 41,40 gam.

(Đề thi THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Câu 63: Thủy phân m gam tinh bột, sản phẩm thu được đem lên men để sản xuất ancol etylic, toàn bộ khí CO_2 sinh ra cho qua dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thu được 850

gam kết tủa. Biết hiệu suất giai đoạn thủy phân và lên men đều là 85%. Giá trị của m là:

- A. 952,9.   B. 810,0.   C. 688,5.   D. 497,4.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 64: Từ m gam tinh bột điều chế được 575 ml rượu etylic 10° (khối lượng riêng của rượu nguyên chất là 0,8 gam/ml) với hiệu suất cả quá trình là 75%, giá trị của m là:

- A. 60,75 gam.   B. 108 gam.   C. 75,9375 gam.   D. 135 gam.

(Đề thi thử Đại học lần 3 – THPT Lý Thường Kiệt, năm 2013 – 2014)

Câu 65: Một peptit X mạch hở khi thủy phân hoàn toàn chỉ thu được glyxin. Khi đốt cháy 0,1 mol X thu được 12,6 gam nước. Số nguyên tử oxi có trong 1 phân tử X là:

- A. 2.   B. 3.   C. 5.   D. 4.

(Đề thi THPT Vĩnh Bảo – Hải Phòng, năm 2013 – 2014)

Câu 66: Cho m gam butan qua xúc tác (ở nhiệt độ thích hợp), thu được hỗn hợp gồm 5 hidrocarbon. Cho hỗn hợp khí này sục qua bình đựng dung dịch nước brom dư thì lượng brom tham gia phản ứng là 25,6 gam và sau thí nghiệm bình brom tăng 5,32 gam. Hỗn hợp khí còn lại sau khi qua dung dịch nước brom có tỉ khối so với metan là 1,9625. Giá trị của m là:

- A. 17,4.   B. 9,28.   C. 5,32.   D. 11,6.

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 67: Đun nóng một ancol no, đơn chức, mạch hở X với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp thu được chất hữu cơ Y. Tỉ khối hơi của Y so với X bằng 0,609. X có công thức phân tử là:

- A. C_3H_7OH .   B. CH_3OH .   C. C_4H_9OH .   D. C_2H_5OH .

(Đề thi THPT Cẩm Bình – Hà Tĩnh, năm 2013 – 2014)

Câu 68: Cho 8,88 gam hợp chất chứa nhân thơm X có công thức cấu tạo là $C_2H_3OOCCH_6H_3(OH)OOCCH_3$ vào 200 ml KOH 0,9M đun nóng đến phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch B. Cô cạn B thu được b gam chất rắn khan. Giá trị của b là:

- A. 17,2.   B. 15,76.   C. 16,08.   D. 14,64.

(Đề thi THPT Đoàn Thượng – Hải Dương, năm 2013 – 2014)

Câu 69: Cho 43,6 gam chất hữu cơ X mạch hở chỉ chứa một loại nhóm chức tác dụng với 2 lít dung dịch NaOH 0,5M thu được 49,2 gam muối và 0,2 mol ancol. Lượng NaOH dư được trung hoà vừa hết bởi 0,5 lít dung dịch HCl 0,8M. Công thức cấu tạo của X là:

- A. $(CH_3COO)_2C_2H_4$.   B. $(CH_3COO)_3C_3H_5$.
C. $(HCOO)_3C_3H_5$.   D. $C_3H_5(COOCH_3)_3$.

(Đề thi thử Đại học lần 1 – THPT Việt Yên 1, năm 2013 – 2014)

Câu 70: Một hỗn hợp gồm Al_4C_3 , CaC_2 và Ca với số mol bằng nhau. Cho 37,2 gam hỗn hợp này vào nước đến phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp khí X. Cho hỗn hợp khí X qua Ni, đun nóng thu được hỗn hợp khí Y gồm C_2H_2 , C_2H_4 , C_2H_6 , H_2 , CH_4 . Cho Y qua nước brom một thời gian thấy khối lượng bình đựng nước brom tăng 3,84 gam và có 11,424 lít hỗn hợp khí Z thoát ra (đktc). Tỉ khối của Z so với H_2 là

- A. 2,7.   B. 7,82.   C. 8.   D. 7,41.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học Vinh, năm 2011 – 2012)

Câu 71: Hỗn hợp X gồm một axit no, đơn chức và một axit không no, đơn chức, có một liên kết đôi ở gốc hidrocacbon. Khi cho a gam X tác dụng hết với CaCO_3 thoát ra 1,12 lít CO_2 (đktc). Hỗn hợp Y gồm CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ khi cho 7,8 gam Y tác dụng hết Na thoát ra 2,24 lít H_2 (đktc). Nếu trộn a gam X với 3,9 gam Y rồi đun nóng có H_2SO_4 đặc xúc tác thì thu được m gam este (hiệu suất h%). Giá trị m theo a, h là:

A. $(a + 2,1)h\%$. B. $(a + 7,8)h\%$. C. $(a + 3,9)h\%$. D. $(a + 6)h\%$.

Câu 72: Cho 12,55 gam muối $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}$ tác dụng với 150 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

A. 18,95. B. 26,05. C. 34,60. D. 36,40.

(Đề thi THPT Chuyên – Đại học SPHN, năm 2011 – 2012)

ĐÁP ÁN TỰ LUYỆN

01.C	02. A	03. A	04. B	05. D	06. A	07. C	08. D	09. A	10. D
11.A	12. D	13. D	14. B	15. A	16. C	17. A	18. C	19. A	20. A
21.A	22. B	23. D	24. A	25. C	26. B	27. D	28. D	29. C	30. A
31.C	32. D	33. C	34. B	35. D	36. D	37. A	38. C	39. B	40. A
41.C	42. D	43. B	44. B	45. A	46. B	47. A	48. B	49. A	50. B
51.D	52. B	53. C	54. A	55. C	56. B	57. B	58. A	59. D	60. A
61.B	62. B	63. A	64. B	65. C	66. D	67. D	68. B	69. B	70. D
71.A	72. C								

BÀI GIẢI CHI TIẾT

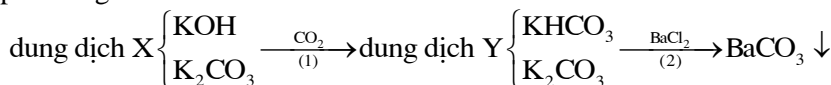
Câu 1:

Hướng dẫn giải

Gọi dung dịch K_2CO_3 và KOH ban đầu là dung dịch X.

Cách 1: Vận dụng bảo toàn nguyên tố

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C và K, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{K_2CO_3/Y} = n_{BaCO_3} = \frac{11,82}{197} = 0,06 \text{ mol}$$

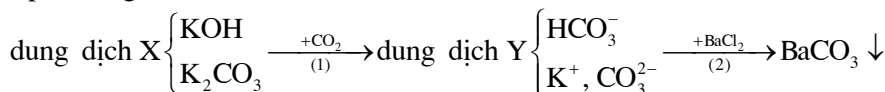
$$\xrightarrow{BT\ C} n_{K_2CO_3/Y} + n_{KHCO_3/Y} = n_{K_2CO_3/X} + n_{CO_2} = 0,12 \Leftrightarrow n_{KHCO_3/Y} = 0,06 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT\ K} 2n_{K_2CO_3/X} + n_{KOH} = 2n_{K_2CO_3/Y} + n_{KHCO_3/Y}$$

$$\Leftrightarrow 0,04 + 0,1x = 0,12 + 0,06 \Leftrightarrow x = 1,4M$$

Cách 2: Vận dụng bảo toàn nguyên tố và bảo toàn điện tích

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn nguyên tố C, K và bảo toàn điện tích cho dung dịch Y, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{CO_3^{2-}/Y} = n_{BaCO_3} = \frac{11,82}{197} = 0,06 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT\ C} n_{CO_3^{2-}/Y} + n_{HCO_3^-/Y} = n_{K_2CO_3/X} + n_{CO_2} = 0,02 + 0,1 = 0,12 \Leftrightarrow n_{HCO_3^-/Y} = 0,06$$

$$\xrightarrow{BT\ K} n_{K^+} = 2n_{K_2CO_3/X} + n_{KOH} = 0,02 \cdot 2 + 0,1x = (0,04 + 0,1x) \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{BTĐT} n_{K^+} = 2n_{CO_3^{2-}/Y} + n_{HCO_3^-/Y} = 0,06 \cdot 2 + 0,06 = 0,18 \text{ mol (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} 0,04 + 0,1x = 0,18 \Leftrightarrow \boxed{x = 1,4}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Z với H_2O (TN₁), chỉ có Al_4C_3 phản ứng. Trong phản ứng của Z với HCl (TN₂), cả Al và Al_4C_3 phản ứng, khí tạo thành là H_2 và CH_4 .

Áp dụng bảo toàn nguyên tố Al cho TN₁, bảo toàn C, bảo toàn electron cho TN₂ và kết hợp với giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{BT\ Al} 4n_{Al_4C_3} = n_{Al(OH)_3} = 0,4 \Leftrightarrow n_{Al_4C_3} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{BT\ C} n_{CH_4} = 3n_{Al_4C_3} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{CH_4} + n_{H_2} = 0,9 \Leftrightarrow n_{H_2} = 0,6 \text{ mol} \xrightarrow{BT\ E} n_{Al} = \frac{2}{3}n_{H_2} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{Al_4C_3} = 0,1 \cdot 144 = \boxed{14,4 \text{ gam}} \\ m_{Al} = 0,4 \cdot 27 = \boxed{10,8 \text{ gam}} \end{cases}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

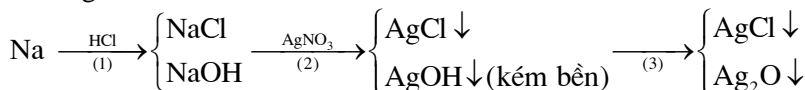
Trong phản ứng của Na với dung dịch HCl, nếu chất tan chỉ có NaCl thì theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{\text{NaCl}} = n_{\text{Na}} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{NaCl}} = 0,3 \cdot 58,5 = 17,55 \text{ gam} > 14,59 \text{ gam}$$

Vậy chất tan trong X gồm cả NaCl và NaOH. Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố

$$\text{Na, ta có: } \begin{cases} n_{\text{NaOH}} + n_{\text{NaCl}} = n_{\text{Na}} = 0,3 \\ 40n_{\text{NaOH}} + 58,5n_{\text{NaCl}} = 14,59 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NaOH}} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{\text{NaCl}} = 0,14 \text{ mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố Cl, Ag và nhóm OH: $\begin{cases} n_{\text{AgCl}} = n_{\text{NaCl}} = 0,14 \\ 2n_{\text{Ag}_2\text{O}} = n_{\text{AgOH}} = n_{\text{NaOH}} = 0,16 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{AgCl}} = 0,14 \text{ mol} \\ n_{\text{Ag}_2\text{O}} = 0,08 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}_2\text{O}} = 0,14 \cdot 143,5 + 0,08 \cdot 232 = \boxed{38,65 \text{ gam}}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

Vì $n_{\text{Ca(OH)}_2} = 0,07 \text{ mol} > n_{\text{CaCO}_3 \downarrow} = 0,06 \text{ mol}$ nên có thể xảy ra các trường hợp sau:

+ Nếu Ca(OH)₂ dư, theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}} \text{ bị tách ra khỏi Fe}_2\text{O}_3 = n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = 0,06 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{O}} \text{ bị tách ra khỏi Fe}_2\text{O}_3 = 21,36 + 0,06 \cdot 16 = 22,32 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = \frac{22,32}{160} = 0,1395 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CO}_2 \text{ max}} = 3n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,4185 \text{ mol} > 0,06 \text{ mol (thỏa)}$$

+ Nếu Ca(OH)₂ phản ứng hết, ta có:

$$2n_{\text{Ca(OH)}_2} - n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} \Leftrightarrow 2 \cdot 0,07 - n_{\text{CO}_2} = 0,06 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{O}} \text{ bị tách ra khỏi Fe}_2\text{O}_3 = n_{\text{CO}} = n_{\text{CO}_2} = 0,08 \text{ mol}$$

$$m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{O}} \text{ bị tách ra khỏi Fe}_2\text{O}_3 = 21,36 + 0,08 \cdot 16 = 22,64 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = \frac{22,64}{160} = 0,1415 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CO}_2 \text{ max}} = 3n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,4245 \text{ mol} > 0,08 \text{ mol (thỏa)}$$

Vậy $\boxed{m = 22,32 \text{ gam hoặc } m = 22,64 \text{ gam}}$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

Để thấy, sau tất cả các phản ứng, chỉ có C và H trong HCl thay đổi số oxi hóa. Theo bản chất phản ứng khử oxit kim loại và bảo toàn electron cho toàn bộ quá trình phản ứng:

$$\text{ứng: } \begin{cases} n_{\text{CO}} = n_{\text{O phản ứng/X}} = \frac{31,9 - 28,7}{16} = 0,2 \text{ mol} \\ 2n_{\text{CO}} = 2n_{\text{H}_2} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{H}_2} = \boxed{4,48 \text{ lít}}$$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Ca, Na với H₂O, ta có:

$$n_{\text{OH}^-} = n_{\text{HOH}} = 2n_{\text{H}_2} = 2.0,04 = 0,08 \text{ mol}$$

Vì $n_{\text{HCO}_3^-/\text{Y}} = n_{\text{OH}^-} = 0,08 \text{ mol}$ nên tạo ra 0,08 mol CO₃²⁻. Mặt khác, phản ứng chỉ tạo ra 0,07 mol CaCO₃, suy ra CO₃²⁻ dư và Ca²⁺ đã chuyển hết vào kết tủa.

Theo bảo toàn nguyên tố Ca và bảo toàn electron trong phản ứng của X với H₂O trong Y, ta có:

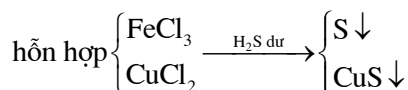
$$\begin{cases} n_{\text{Ca}} = 0,07 - 0,04 = 0,03 \\ 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{Na}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,08 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{Na}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Na}} + m_{\text{Ca}} = 0,03.40 + 0,02.23 = \boxed{1,66 \text{ gam}}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Bản chất phản ứng là: H₂S tham gia phản ứng trao đổi với CuCl₂ và tham gia phản ứng khử FeCl₃ về FeCl₂.

$$\text{Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố, ta có: } \begin{cases} 2n_{\text{S}} = n_{\text{FeCl}_3} = 0,02 \\ n_{\text{CuS}} = n_{\text{CuCl}_2} = 0,02 \end{cases}$$

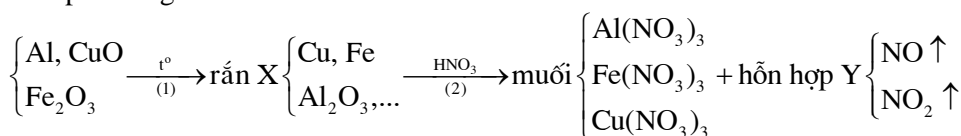
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{S}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{CuS}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{CuS}} + m_{\text{S}} = 0,02.96 + 0,01.32 = \boxed{2,24 \text{ gam}}$$

Lưu ý: Ở bài tập này, nếu thay H₂S bằng Na₂S thì sẽ hay hơn rất nhiều! Khi đó kết tủa sẽ gồm S, CuS và FeS. Học sinh thường chỉ xác định được kết tủa là CuS và S mà quên kết tủa FeS!

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Chất rắn X chắc chắn có Cu, Al₂O₃, có thể có Fe và còn dư các chất ban đầu.

Căn cứ vào sơ đồ phản ứng và sự thay đổi số oxi hóa, ta thấy: Chất khử là Al, chất oxi hóa là HNO₃, sản phẩm khử là NO và NO₂.

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 0,04 \\ 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 3n_{\text{Al}} = 3.0,02 = 0,06 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,03 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow d_{(\text{NO}, \text{NO}_2)/\text{H}_2} = \frac{\overline{M}_{(\text{NO}, \text{NO}_2)}}{M_{\text{H}_2}} = \frac{0,01.30 + 0,03.46}{0,04.2} = \boxed{21}$$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:

$$n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = \frac{25}{100} n_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} = \frac{25}{100} . 0,6 = 0,15 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn electron, ta có:

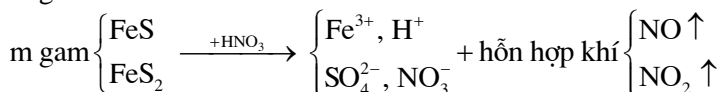
$$n.n_M = 4n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} + 2n_{\text{H}_2}$$

$$\Rightarrow n \cdot \frac{10,8}{M} = 4.0,15 + 2 \cdot \frac{6,72}{22,4} \Rightarrow \frac{M}{n} = 9 \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 3 \Rightarrow M = 27 \Rightarrow \boxed{\text{M là Al}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{FeS}} = n_{\text{FeS}_2} \\ 9n_{\text{FeS}} + 15n_{\text{FeS}_2} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{FeS}} = n_{\text{FeS}_2} \\ 9n_{\text{FeS}} + 15n_{\text{FeS}_2} = 3.0,2 + 0,4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{FeS}} = n_{\text{FeS}_2} = \frac{1}{24} \Rightarrow m = m_{\text{FeS}} + m_{\text{FeS}_2} = 88 \cdot \frac{1}{24} + 120 \cdot \frac{1}{24} = \boxed{8,67 \text{ gam}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta thấy:

$$6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 6.0,12 = 0,72 \text{ mol} > 3n_{\text{Al}} = 3.0,2 = 0,6 \text{ mol}$$

$\Rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3$ dư, hiệu suất phản ứng tính theo Al.

Trong phản ứng nhiệt nhôm và phản ứng của hỗn hợp X với HCl, theo bảo toàn

electron và bảo toàn nguyên tố Fe, Al, ta có:
$$\begin{cases} 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ phản ứng}} = 3n_{\text{Al phản ứng}} = 6x \\ 2n_{\text{Fe tạo thành}} + 3n_{\text{Al dư}} = 2n_{\text{H}_2} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow 2.2x + 3.(0,2 - 2x) = 20,225 \Leftrightarrow x = 0,075 \Rightarrow H = \frac{0,075.2.27}{5,4} . 100\% = \boxed{75\%}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, Cl và bảo toàn electron, ta có:

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{FeO ban đầu}} + 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ ban đầu}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ thu được}} = 2.0,25 = 0,5 \\ \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{AgCl}} = 2n_{\text{FeCl}_2 \text{ tạo thành}} + 3n_{\text{FeCl}_3 \text{ tạo thành}} = 2n_{\text{FeO ban đầu}} + 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ ban đầu}} \\ \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Ag}} = n_{\text{FeCl}_2} = n_{\text{FeO ban đầu}} \end{cases}$$

$$m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}} = 208,15$$

$$\Leftrightarrow 143,5.(2n_{\text{FeO ban đầu}} + 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ ban đầu}}) + 108n_{\text{FeO ban đầu}} = 208,15$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{FeO ban đầu}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ ban đầu}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{FeO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2(0,2.72 + 0,15.160) = \boxed{76,8 \text{ gam}}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Bản chất của quá trình điện phân dung dịch NaOH là điện phân H₂O. Ở anot thu được khí O₂, ở catot thu được khí H₂. Vì vậy trước và sau điện phân khối lượng NaOH không bị thay đổi.

$$m_{\text{dd NaOH sau điện phân}} = \frac{m_{\text{NaOH}}}{C\%} = \frac{200.10\%}{25\%} = 80 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng ta có: $\begin{cases} 2n_{\text{H}_2} = 4n_{\text{O}_2} \\ 80 + 2n_{\text{H}_2} + 32n_{\text{O}_2} = 200 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2} = 6,667 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 3,333 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{\text{O}_2 \text{ (dktc)}} = 3,333.22,4 = \boxed{74,66 \text{ lít}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Điện phân dung dịch NaOH thì bản chất là điện phân H₂O, tạo ra O₂ ở anot và H₂ ở catot. Khối lượng NaOH trong dung dịch không bị thay đổi.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{H}_2} = 4n_{\text{O}_2} = n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{10.268.3600}{96500} = 100 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2} = 50 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 25 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo sự bảo toàn khối lượng, ta thấy nồng độ phần trăm của dung dịch NaOH trước khi điện phân là:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd NaOH ban đầu}} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{\text{H}_2} + m_{\text{O}_2} = 100 + 50.2 + 25.32 = 1000 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{dd NaOH}} = \frac{m_{\text{NaOH}}}{m_{\text{dd NaOH ban đầu}}} = \frac{100.24\%}{1000} . 100\% = \boxed{2,4\%}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

Thứ tự khử trên catot: Cu²⁺ > H₂O, thứ tự oxi hóa trên anot: Cl⁻ > H₂O.

Như vậy, điện phân dung dịch chứa NaCl và CuSO₄ đến khi nước bị điện phân ở cả hai điện cực thì cả Cu²⁺ và Cl⁻ đã bị điện phân hết. Khí thoát ra ở anot là Cl₂.

Theo giả thiết, ta thấy: Ở catot ngoài Cu²⁺ bị điện phân thì cả H₂O cũng bị điện phân để tạo ra H₂.

Theo giả thiết, bảo toàn nguyên tố và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}_2} = 0,5n_{\text{Cl}^-} = 0,5x \\ \xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu}} = n_{\text{Cu}^{2+}} = y \\ \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Cl}_2} = 1,5n_{\text{H}_2} \\ \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Cl}_2} = n_{\text{Cu}} + n_{\text{H}_2} \end{cases} \Rightarrow 0,5x = y + \frac{x}{3} \Leftrightarrow \boxed{x = 6y}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

Điện phân dung dịch CuCl₂ và NaCl thì thứ tự khử ở catot là: Cu²⁺ > H₂O (HOH).

Dung dịch sau phản ứng điện phân hòa tan được Zn, chứng tỏ ở catot nước đã bị khử để tạo ra ion OH⁻. Theo bảo toàn electron và bảo toàn nhóm OH⁻ ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{HOH phản ứng}} = n_{\text{electron trao đổi}} = \frac{7,6.3860}{96500} = 0,3 \\ n_{\text{OH}^- \text{ tạo thành}} = n_{\text{HOH phản ứng}} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow 2.0,05 + n_{\text{HOH phản ứng}} = \frac{7,6.3860}{96500} = 0,3 \Rightarrow n_{\text{OH}^- \text{ tạo thành}} = n_{\text{HOH phản ứng}} = 0,2$$

Theo bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố Zn trong phản ứng của Zn với ion

$$\text{OH}^-, \text{ ta có: } \begin{cases} 2n_{\text{ZnO}_2^{2-}} = n_{\text{OH}^-} = 0,2 \\ n_{\text{Zn}} = n_{\text{ZnO}_2^{2-}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Zn}} = n_{\text{ZnO}_2^{2-}} = 0,1 \Leftrightarrow m_{\text{Zn}} = 0,1.65 = \boxed{6,5 \text{ gam}}$$

Câu 17:

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn electron trong phản ứng điện phân, bảo toàn điện tích trong phản ứng của NaOH với dung dịch sau điện phân và bảo toàn nguyên tố Cu, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = n_{\text{Cl}^- \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{Cl}_2/\text{anot}} = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} = n_{\text{Cu(OH)}_2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} + n_{\text{H}^+} = n_{\text{OH}^-} = 0,44 \Leftrightarrow n_{\text{H}^+} = 0,44 - 0,04 = 0,4 \text{ mol}$$

$$\text{Theo bảo toàn nguyên tố Cu và H, ta có: } \begin{cases} n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} + n_{\text{Cu}^{2+} \text{ dư}} = 0,16 \\ n_{\text{HCl}} = n_{\text{H}^+} = 0,4 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} = \frac{0,4}{0,32} < 4 \Rightarrow \text{NO}_3^- \text{ dư}$$

Trong phản ứng của Cu với dung dịch X $\left\{ \begin{array}{l} \text{chất khử: Cu} \\ \text{chất oxi hóa: NO}_3^- / \text{H}^+ \end{array} \right.$

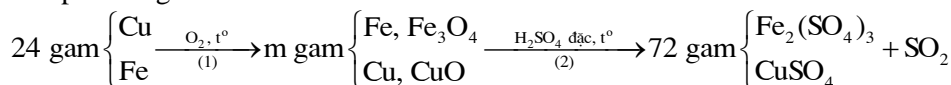
Vì NO_3^- dư nên theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{\text{Cu}} = \frac{3}{4}n_{\text{H}^+} \Leftrightarrow 2n_{\text{Cu}} = \frac{3}{4}.0,4 \Rightarrow n_{\text{Cu}} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Cu}} = 9,6 \text{ gam}}$$

Câu 18:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Xét toàn bộ quá trình phản ứng, ta thấy: Chất khử là Cu, Fe, chất oxi hóa là O_2 và H_2SO_4 , sản phẩm khử của H_2SO_4 là SO_2 , Hai muối sunfat là CuSO_4 và $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$.

Theo giả thiết và bảo toàn nguyên tố, ta có: $\left\{ \begin{array}{l} 64n_{\text{Cu}} + 56n_{\text{Fe}} = 24 \\ 160n_{\text{CuSO}_4} + 400n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 72 \end{array} \right.$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 64n_{\text{Cu}} + 56n_{\text{Fe}} = 24 \\ 160n_{\text{Cu}} + 400.0,5n_{\text{Fe}} = 72 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Cu}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,2 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Theo bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow 3.0,2 + 2.0,2 = 4n_{\text{O}_2} + 2.0,3$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Y}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}_2} = 24 + 0,1.32 = \boxed{27,2 \text{ gam}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Phản ứng của $\frac{1}{2}\text{Y}$ với dung dịch H_2SO_4 loãng, chỉ có Fe và FeS phản ứng. Theo

bảo toàn nguyên tố S và bảo toàn electron, ta có: $\left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{FeS}} = n_{\text{H}_2\text{S}} \\ \xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Fe}} = n_{\text{H}_2} \end{array} \right.$

$$\Rightarrow n_{(\text{Fe, FeS})} = n_{(\text{H}_2, \text{H}_2\text{S})} = \frac{2,8}{22,4} = 0,125 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe trong } \frac{1}{2}\text{X}} = n_{\text{Fe trong } \frac{1}{2}\text{Y}} = 0,125 \text{ mol}$$

Phản ứng của $\frac{1}{2}\text{Y}$ với HNO_3 cũng chính là phản ứng của $\frac{1}{2}\text{X}$ với HNO_3 . Theo bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = n_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow 3.0,125 + 6n_{\text{S}} = 0,735$$

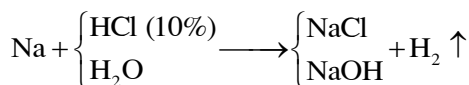
$$\Leftrightarrow n_{\text{S}} = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{X}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{S}} = 2.(0,125.56 + 0,06.32) = \boxed{17,84 \text{ gam}}$$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy: Trong phản ứng của Na với dung dịch HCl, Na phản ứng với cả HCl và H₂O.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn electron, bảo toàn nguyên tố Cl và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Na}} = 2n_{\text{H}_2} = 2.0,07 = 0,14$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Na}} + m_{\text{dd HCl 10\%}} = m_{\text{dd (NaCl, NaOH)}} + m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 3,22 + m_{\text{dd HCl 10\%}} = 46,88 + 0,14$$

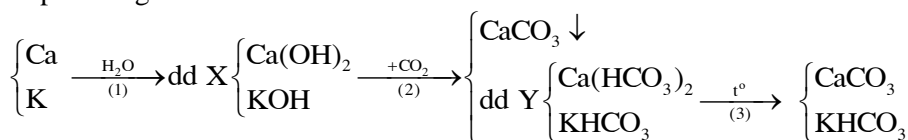
$$\Leftrightarrow m_{\text{dd HCl 10\%}} = 43,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{NaCl}} = n_{\text{HCl}} = \frac{10\%.43,8}{36,5} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{NaCl}} = \frac{0,12.58,5}{46,88} \cdot 100\% = \boxed{14,97\%}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Cô cạn dung dịch Y, thu được hai chất rắn có khối lượng mol bằng nhau, đó là CaCO₃ và KHCO₃.

Theo giả thiết, bảo toàn nguyên tố Ca, K và bảo toàn electron, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CaCO}_3/\text{(1) và (2)}} + n_{\text{KHCO}_3} = \frac{10 + 22,5}{100} \\ 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 2n_{\text{H}_2} = \frac{2.5,6}{22,4} = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 0,325 \\ 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 2n_{\text{H}_2} = \frac{2.5,6}{22,4} = 0,5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 0,325 \\ 2n_{\text{Ca}} + n_{\text{K}} = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Ca}} = 0,175 \text{ mol} \\ n_{\text{K}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

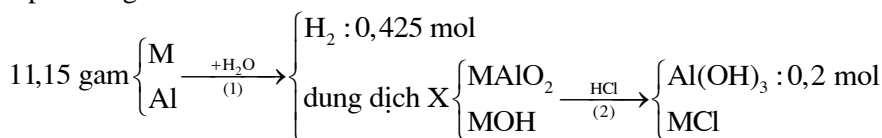
$$\Rightarrow m = m_{\text{Ca}} + m_{\text{K}} = 0,175.40 + 0,15.39 = \boxed{12,85 \text{ gam}}$$

Với việc vận dụng linh hoạt các định luật bảo toàn, ta không phải khai thác đến số mol CO₂ mà đề cho.

Câu 22:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Dung dịch X chứa $\text{MAI}O_2$ và có thể có MOH hoặc không.

Theo giả thiết, bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố Al, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Al}} + n_{\text{M}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,85 \\ n_{\text{Al}} = n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,2 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{M}} = 0,25 \text{ mol}$$

— giả thiết $\rightarrow m_{\text{Al}} + m_{\text{M}} = 11,15 \Leftrightarrow 27.0,2 + M.0,25 = 11,15 \Leftrightarrow M = 23 \Rightarrow M$ là $\boxed{\text{Na}}$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Phản ứng của X với hỗn hợp hai axit tạo ra dung dịch Y chứa 0,3 mol Fe^{2+} . Theo bảo toàn electron trong phản ứng của dung dịch Y với $\text{Cu(NO}_3)_2$ và bảo toàn

nguyên tố N, ta có:
$$\begin{cases} 3n_{\text{NO}_3^-} = 3n_{\text{NO}} = n_{\text{Fe}^{2+} \text{ trong Y}} = 0,3 \\ 2n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = n_{\text{NO}_3^-} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NO (đktc)}} = \boxed{2,24 \text{ lít}} \\ n_{\text{Cu(NO}_3)_2} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd Cu(NO}_3)_2 \text{ 1M}} = 0,05 \text{ lít} = \boxed{50 \text{ ml}} \end{cases}$$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn electron, ta thấy: $2n_{\text{Fe}} = 2.0,0357 \text{ mol} > 3n_{\text{NO}} = 3.0,02 \text{ mol} \Rightarrow$ Trong phản ứng của Fe, Cu với dung dịch HNO_3 , Fe còn dư, Cu chứa phản ứng và muối tạo thành là $\text{Fe(NO}_3)_2$.

Theo bảo toàn electron và bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$2n_{\text{Fe phản ứng}} = 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 2n_{\text{Fe phản ứng}} = 3.0,02$$

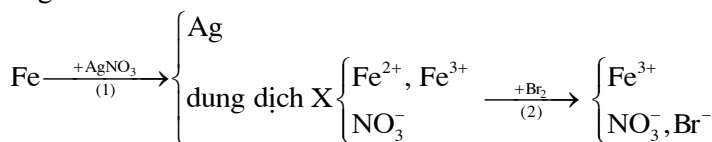
$$\Leftrightarrow n_{\text{Fe phản ứng}} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe(NO}_3)_2} = \boxed{5,4 \text{ gam}}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Cho Fe phản ứng với dung dịch AgNO_3 , dung dịch X thu được có thể phản ứng với Br_2 . Chứng tỏ trong X có Fe^{2+} . Vậy dung dịch X có Fe^{2+} , NO_3^- , có thể có hoặc không có Fe^{3+} .

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Fe, chất oxi hóa là AgNO_3 và Br_2 .

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} = n_{\text{AgNO}_3} + 2n_{\text{Br}_2} \Leftrightarrow 3.0,5 = n_{\text{AgNO}_3} + 2.0,15 \Leftrightarrow n_{\text{AgNO}_3} = \boxed{1,2 \text{ mol}}$$

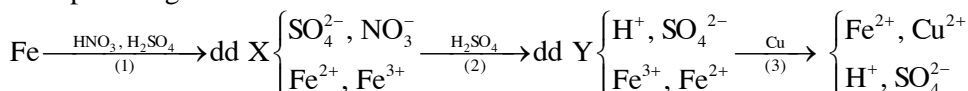
Câu 26:

Hướng dẫn giải

Dung dịch X phản ứng với H_2SO_4 thu được khí NO, chứng tỏ trong X phải có Fe^{2+} và NO_3^- , không còn H^+ . Ngoài ra trong X cũng có thể có Fe^{3+} hoặc không.

Dung dịch Y hòa tan được Cu nhưng không giải phóng khí, chứng tỏ trong Y không còn NO_3^- . Trong Y chắc chắn có Fe^{3+} , SO_4^{2-} , H^+ và có thể có cả Fe^{2+} .

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ phản ứng, ta thấy: Chất khử là Fe và Cu, số oxi hóa của Fe và Cu đều tăng từ 0 lên +2. Chất oxi hóa là NO_3^- trong môi trường H^+ , sản phẩm khử của NO_3^- là NO.

Theo bảo toàn electron, ta có:

$$2n_{Fe} + 2n_{Cu} = 3 \sum n_{NO} \Leftrightarrow 2n_{Fe} + 2.0,13 = 3.0,28$$

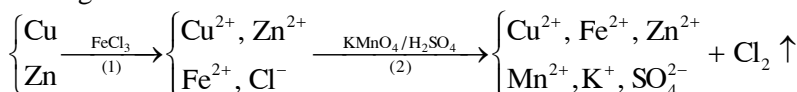
$$\Leftrightarrow n_{Fe} = 0,29 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{Fe} = 0,29.56 = \boxed{16,24 \text{ gam}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Vì chất rắn Z không phản ứng được với H_2SO_4 loãng nên 1,6 gam chất rắn Z là Cu.

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (2), ta có:

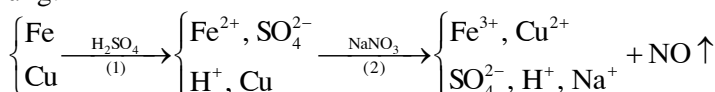
$$5n_{KMnO_4} = n_{Fe^{2+}} + n_{Cl^-} \Leftrightarrow 5n_{KMnO_4} = 0,25 + 0,75$$

$$\Rightarrow n_{KMnO_4} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow [KMnO_4] = \frac{0,2}{0,2} = \boxed{1M}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn electron ở phản ứng (2), ta có:

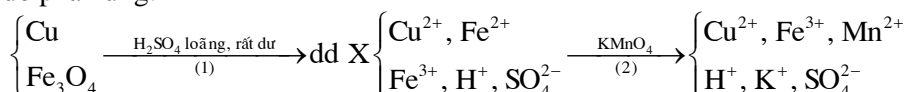
$$n_{Fe^{2+}} + 2n_{Cu} = 3n_{NO}$$

$$\Leftrightarrow 0,1 + 2.0,1 = 3n_{NO} \Rightarrow n_{NO} = \boxed{0,1 \text{ mol}}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

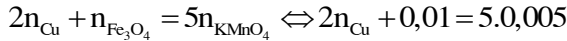
Sơ đồ phản ứng:

Dung dịch X có thể còn Fe^{3+} .

Căn cứ vào toàn bộ quá trình phản ứng, ta thấy: Chất khử là Cu, Fe₃O₄, chất oxi hóa là KMnO₄.

Áp dụng bảo toàn electron, ta có:

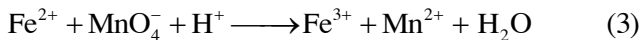
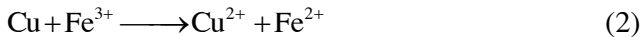
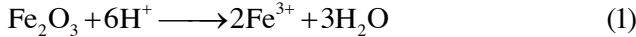

$$\Leftrightarrow n_{\text{Cu}} = 0,075 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{Cu}} = 0,075 \cdot 64 = \boxed{0,48 \text{ gam}}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng:

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (3) và bảo toàn nguyên tố Fe, ta có:

$$n_{\text{Fe}^{2+}} = 5n_{\text{KMnO}_4} = 0,24 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,12 \text{ mol.}$$

Áp dụng bảo toàn electron cho phản ứng (1), (2), ta có: $n_{\text{Cu}} = n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,12 \text{ mol.}$

$$m_{(\text{Fe}_2\text{O}_3, \text{Cu}) \text{ phản ứng}} = 0,12 \cdot 160 + 0,12 \cdot 64 = m - 0,328 = 0,672m \Rightarrow m = \boxed{40 \text{ gam}}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

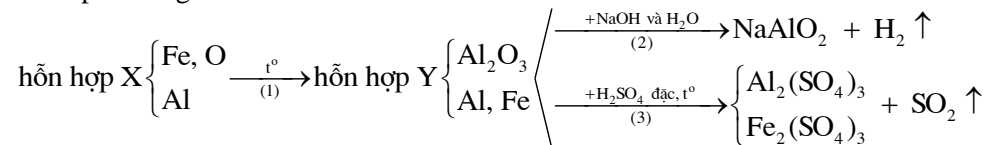
Theo giả thiết, phản ứng nhiệt nhôm xảy ra hoàn toàn, hỗn hợp Y thu được có khả năng phản ứng với dung dịch NaOH sinh ra khí H₂. Chứng tỏ Al dư, oxit sắt đã phản ứng hết.

Theo giả thiết và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol} \\ m_Y = m_Z = 96,6 \text{ gam} \\ n_{\text{SO}_2} = \frac{36,96}{22,4} = 1,65 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Quy đổi oxit sắt thành Fe và O, khi đó hỗn hợp X gồm Al, Fe và O.

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn electron và giả thiết, ta có:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{BT E (1) và (2)} \rightarrow 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} \\ \text{BT E (1) và (3)} \rightarrow 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} \\ 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 96,6 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{O}} + 2.0,3 \\ 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2.1,65 \\ 27n_{\text{Al}} + 56n_{\text{Fe}} + 16n_{\text{O}} = 96,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Al}} = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,9 \text{ mol} \\ n_{\text{O}} = 1,2 \text{ mol} \end{cases}$$

→ lập luận $n_{\text{Fe}} : n_{\text{O}} = 0,9 : 1,2 = 3 : 4 \Rightarrow$ oxit sắt là $\boxed{\text{Fe}_3\text{O}_4}$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{electron trao đổi}} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} = 3.0,01 + 0,04 = 0,07 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{(\text{Cu, Mg, Al})} + m_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 1,35 + 0,07.62 = \boxed{5,69 \text{ gam}}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

Giả sử phản ứng tạo ra NH_4NO_3 . Theo bảo toàn electron và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{NO}_3^- / \text{muối nitat kim loại}} = n_{\text{electron trao đổi}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{(\text{Mg, Al, Zn})} + m_{\text{NO}_3^- / \text{muối nitat kim loại}} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3}$$

$$\Leftrightarrow 127 = 30 + 62(3.0,1 + 8.0,1 + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3}) + 80n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3 \text{ bị khử}} = n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,1 + 2.0,1 + 2.0,05 = \boxed{0,4 \text{ mol}}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

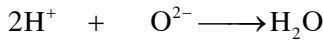
$$n_{\text{O}^{2-} \text{ trong X}} = \frac{17,92.25,446\%}{16} = 0,285 \text{ mol}$$

Theo giả thiết, ta có:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{1,736}{22,4} = 0,0775 \\ \frac{28n_{\text{N}_2} + 44n_{\text{N}_2\text{O}}}{n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}}} = 15,29.2 = 30,58 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,065 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,0125 \text{ mol} \end{cases}$$

Bản chất phản ứng là: H^+ tham gia phản ứng trao đổi với ion O^{2-} , H^+ và NO_3^- tham gia phản ứng khử kim loại và ion kim loại.

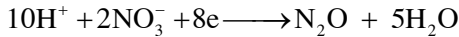
Cách 1: Tính số mol của HNO_3 thông qua số mol của ion H^+ dựa vào các phản ứng

$$0,57 \longleftarrow 0,285$$

$$0,78 \qquad \longleftarrow 0,065$$

$$0,125 \qquad \longleftarrow 0,0125$$

Suy ra: $n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = \boxed{1,475 \text{ mol}}$

Cách 2: Vận dụng linh hoạt các định luật bảo toàn điện tích, bảo toàn electron và

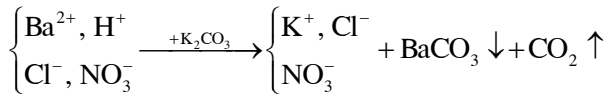
bảo toàn nguyên tố N:
$$\begin{cases} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{e trao đổi}} + n_{\text{N/sp khử}} \\ n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,57 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HNO}_3} = (10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{N}_2\text{O}}) + (2n_{\text{N}_2} + 2n_{\text{N}_2\text{O}}) = 0,905 \\ n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,57 \end{cases} \Rightarrow \sum n_{\text{HNO}_3} = \boxed{1,475 \text{ mol}}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Áp dụng phương pháp bảo toàn điện tích cho dung dịch sau phản ứng và bảo toàn nguyên tố K, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{K}^+} = n_{\text{Cl}^-} + n_{\text{NO}_3^-} = 0,1 + 0,4 = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT K}} 2n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = n_{\text{K}^+} = 0,5 \Rightarrow n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = 0,25 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd K}_2\text{CO}_3 \text{ 1M}} = \boxed{0,25 \text{ lít}}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn điện tích trong phản ứng của X với dung dịch HCl, bảo toàn điện tích và bảo toàn khối lượng trong dung dịch X, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{OH}^- \text{ trong } \frac{1}{2}\text{X}} = \frac{a}{2} = n_{\text{H}^+} = 0,02 \text{ mol} \Leftrightarrow a = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Ba}^{2+}} + n_{\text{Na}^+} = n_{\text{OH}^-} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow 2.0,01 + b = a + 0,01 \Leftrightarrow b = 0,03 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Ba}^{2+}} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{OH}^-} + m_{\text{NO}_3^-}$$

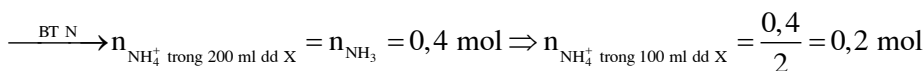
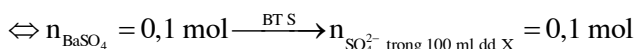
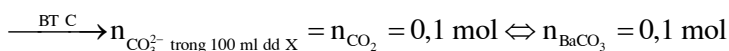
$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,01.137 + 0,03.23 + 0,04.17 + 0,01.62 = \boxed{3,36 \text{ gam}}$$

Câu 37:

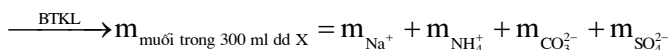
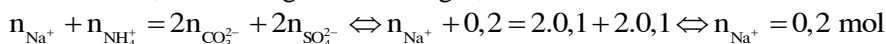
Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố C, S, N, ta có:

Theo bảo toàn điện tích trong 100 ml dung dịch X, ta có:

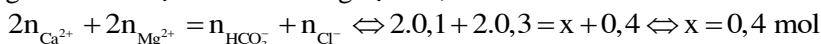

$$= 3.(0,2.23 + 0,2.18 + 0,1.60 + 0,1.96) = \boxed{71,4 \text{ gam}}$$

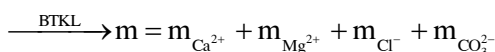
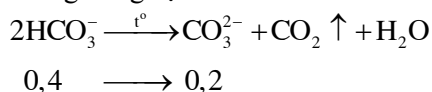
Câu 38:

Hướng dẫn giải

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch X, ta có:

Phản ứng xảy ra khi đun nóng dung dịch X:

$$= 0,1.40 + 0,3.24 + 0,4.35,5 + 0,2.60 = \boxed{37,4 \text{ gam}}$$

Câu 39:

Hướng dẫn giải

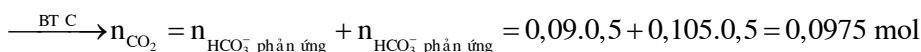
Sử dụng công thức giải nhanh, bảo toàn nguyên tố C:
$$\begin{cases} n_{\text{H}^+} - n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{CO}_2} \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{HCO}_3^-} = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{BaCO}_3} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 0,15 - n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,045 \\ n_{\text{CO}_3^{2-}} + n_{\text{HCO}_3^-} = 0,045 + 0,15 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_3^{2-}} = 0,105 \text{ mol} \\ n_{\text{HCO}_3^-} = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{KHCO}_3} = 0,105.106 + 0,09.100 = \boxed{20,13 \text{ gam}}$$

Dựa vào tỉ lệ mol của ion CO_3^{2-} và HCO_3^- và bản chất phản ứng, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_3^{2-}} : n_{\text{HCO}_3^-} = 0,105 : 0,09 \\ n_{\text{HCO}_3^- \text{ phản ứng}} + 2n_{\text{CO}_3^{2-} \text{ phản ứng}} = n_{\text{H}^+} = 0,15 \end{cases} \Leftrightarrow 0,09x + 2.0,105x = 0,15 \Leftrightarrow x = 0,5$$

$$\Rightarrow V_{\text{CO}_2 (\text{dkte})} = 0,0975.22,4 = \boxed{2,184 \text{ lít}}$$

Câu 40:

Hướng dẫn giải

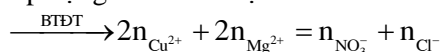
Trong phản ứng của X với dung dịch Ba(OH)₂, các ion Mg²⁺, Cu²⁺ được thay bằng ion Ba²⁺ nên khối lượng dung dịch thu được tăng so với khối lượng của X. Theo

bảo toàn điện tích và tăng giảm khối lượng:
$$\begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Mg}^{2+}} = n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,03 \\ 137n_{\text{Ba}^{2+}} - 64n_{\text{Cu}^{2+}} - 24n_{\text{Mg}^{2+}} = 2,99 \end{cases}$$

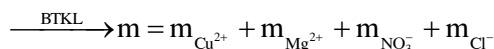
$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Mg}^{2+}} = 0,03 \\ 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 24n_{\text{Mg}^{2+}} = 1,12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg}^{2+}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

Trong phản ứng nhiệt phân X: $n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}_2} = \frac{4}{5} n_{(\text{NO}_2, \text{O}_2)} = \frac{4}{5} \cdot \frac{1,008}{22,4} = 0,036 \text{ mol}$

Áp dụng bảo toàn điện tích và bảo toàn khối lượng cho dung dịch X, ta có:

$$\Leftrightarrow 2 \cdot 0,01 + 2 \cdot 0,02 = 0,036 + n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} = 0,024 \text{ mol}$$

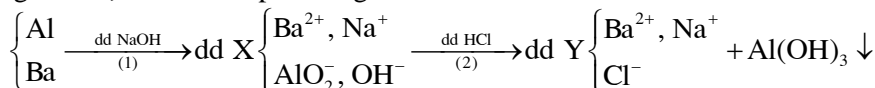

$$\Leftrightarrow m = 0,01 \cdot 64 + 0,02 \cdot 24 + 0,036 \cdot 62 + 0,024 \cdot 35,5 = \boxed{4,204 \text{ gam}}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có sơ đồ phản ứng:

Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Ba}} = 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 3 \cdot 2x + 2x = 2 \cdot 0,4 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

Sau tất cả các phản ứng, dung dịch thu được (dung dịch Y) chỉ chứa 3 ion. Theo bảo

toàn nguyên tố Ba, Na và bảo toàn điện cho dung dịch Y:
$$\begin{cases} n_{\text{Na}^+} = n_{\text{NaOH}} = 0,5 \\ n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Ba}} = 0,1 \\ n_{\text{Na}^+} + 2n_{\text{Ba}^{2+}} = n_{\text{Cl}^-} \end{cases}$$

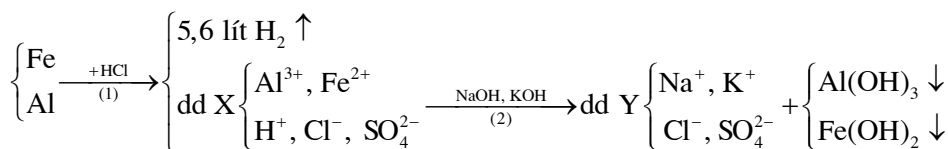
$$\Rightarrow n_{\text{Cl}^-} = 0,7 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = 0,7 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{dd HCl 1M}} = 0,7 \text{ lít} = \boxed{700 \text{ ml}}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:
$$\begin{cases} n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{HCl}} = 0,3 \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

Cho NaOH, KOH vào dung dịch X để thu được kết tủa lớn nhất thì dung dịch Y thu được chỉ còn 4 ion.

Gọi V là thể tích dung dịch NaOH 1M và KOH 15M cần dùng cho phản ứng. Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch Y, ta có:

$$n_{\text{Na}^+} + n_{\text{K}^+} = n_{\text{Cl}^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow V + 1,5V = 0,3 + 2 \cdot 0,15 \Rightarrow V = 0,24 \text{ lít} = \boxed{240 \text{ ml}}$$

Lưu ý: Nếu làm theo cách thông thường thì phải tính số mol của Al, Fe và số mol của H^+ dư. Sau đó tính số mol của OH^- phản ứng với các ion Al^{3+} , Fe^{2+} , H^+ trong X, từ đó suy ra thể tích dung dịch NaOH 1M và KOH 1,5M. Nhưng làm như thế sẽ mất nhiều thời gian hơn!

Câu 43:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của Al_4C_3 với dung dịch HCl, ion H^+ trong HCl được thay bằng ion Al^{3+} . Vậy theo bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố H, ta có:

$$3n_{\text{Al}^{3+} \text{ trong X}} = n_{\text{H}^+} = n_{\text{HCl}} = 0,03 \Rightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 0,01 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Al_4C_3 với dung dịch KOH, ion OH^- được thay bằng ion AlO_2^- .

Vậy theo bảo toàn điện tích và bảo toàn nhóm OH^- , ta có:

$$n_{\text{AlO}_2^- \text{ trong Y}} = n_{\text{OH}^-} = n_{\text{KOH}} = 0,04 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của X với Y, theo bảo toàn điện tích, ta có:

$$3n_{\text{Al}^{3+} \text{ phản ứng}} = n_{\text{AlO}_2^- \text{ phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{AlO}_2^- \text{ phản ứng}} = 3 \cdot 0,01 = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{AlO}_2^- \text{ dư}} = 0,04 - 0,03 = \boxed{0,01 \text{ mol}}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

Về tính khử: $\text{Pb} > \text{Cu}$. Suy ra sau toàn bộ quá trình phản ứng, muối tan duy nhất là $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$. Như vậy, thực chất chỉ có Pb phản ứng với dung dịch AgNO_3 .

Theo bảo toàn electron và sự tăng giảm khối lượng, ta có:

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Pb}} = n_{\text{Ag}^+} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} 108n_{\text{Ag}^+} - 207n_{\text{Pb}} = m_{\text{chất rắn}} - m_{\text{kim loại phản ứng}} = (9,52 + 6,705) - (8 + 8) \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \left\{ \begin{array}{l} 2n_{\text{Pb}} = n_{\text{Ag}^+} \\ 108n_{\text{Ag}^+} - 207n_{\text{Pb}} = 0,225 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Pb}} = 0,025 \text{ mol} \\ n_{\text{Ag}^+} = 0,05 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Theo bảo toàn nguyên tố Ag, suy ra:

$$n_{\text{AgNO}_3} = n_{\text{Ag}^+} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow [\text{AgNO}_3] = \frac{0,05}{0,2} = \boxed{0,25\text{M}}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

Dù $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ sinh ra trong phản ứng của Cu với dung dịch HNO_3 có phản ứng hết với dung dịch KOH hay không thì khi cô cạn bình phản ứng và nung chất rắn đến khối lượng không đổi, Cu trong hợp chất cũng sẽ chuyển hết thành CuO .

Theo bảo toàn nguyên tố Cu, ta có: $n_{\text{CuO}} = n_{\text{Cu}} = \frac{2,56}{64} = 0,04 \text{ mol}$

Phần chất rắn X còn lại là KNO_2 và có thể có KOH dư. Theo bảo toàn khối lượng

và bảo toàn nguyên tố K, ta có:
$$\begin{cases} 85n_{\text{KNO}_2} + 56n_{\text{KOH dư}} = 20,76 - m_{\text{CuO}} \\ n_{\text{KNO}_2} + n_{\text{KOH dư}} = n_{\text{KOH ban đầu}} = 0,21 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 85n_{\text{KNO}_2} + 56n_{\text{KOH dư}} = 20,76 - 0,04 \cdot 80 = 17,56 \\ n_{\text{KNO}_2} + n_{\text{KOH dư}} = n_{\text{KOH ban đầu}} = 0,21 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{KNO}_2} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{KOH dư}} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố N, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} + 2n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = n_{\text{KNO}_3} = n_{\text{KNO}_2} = 0,2 \\ n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = n_{\text{HNO}_3 \text{ ban đầu}} - n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} + 2 \cdot 0,04 = 0,2 \\ n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = 0,24 - n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = \boxed{0,12 \text{ mol}}$$

Câu 46:

Hướng dẫn giải

Trong phản ứng của KClO_3 với HCl đặc, coi số oxi hóa trong KClO_3 thay đổi từ số oxi hóa +5 về số oxi hóa -1. Theo bảo toàn electron, ta có:

$$6n_{\text{KClO}_3} = 2n_{\text{Cl}_2} \Rightarrow n_{\text{Cl}_2} = \frac{6 \cdot 0,1}{2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{M}} = 30,9 - 0,3 \cdot 71 = 9,6 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn nguyên tố Cl và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$n_{\text{AgCl}} = 2n_{\text{Cl}_2} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{AgCl}} = 86,1 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 21,6 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{Ag}} = 0,2 \text{ mol}$$

Trong phản ứng của Cl_2 với M và X với AgNO_3 dư, theo bảo toàn electron, ta có:

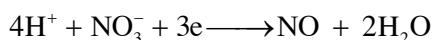
$$n \cdot \frac{9,6}{M} = 2n_{\text{Cl}_2} + n_{\text{Ag}} \Leftrightarrow n \cdot \frac{9,6}{M} = 2 \cdot 0,3 + 0,2 \Rightarrow \frac{M}{n} = 12$$

—biện luận— $\rightarrow n = 2 \Rightarrow M = 24 \text{ g/mol} \Rightarrow M \text{ là } \boxed{\text{Mg}}$

Câu 47:

Hướng dẫn giải

Bán phản ứng khử ion NO_3^- :

Theo bảo toàn electron và bán phản ứng ta có:
$$\begin{cases} 2n_{\text{Cu phản ứng}} = 3n_{\text{NO}} \\ \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}}} = 4 \\ n_{\text{NO}} = 0,005 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,0075 < n_{\text{Cu ban đầu}} \\ n_{\text{H}^+} = 0,02 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{Cu dư} \\ n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,0075 \text{ mol} \end{cases}$$

Muối thu được trong dung dịch sau phản ứng có chứa các ion Cu^{2+} , SO_4^{2-} , có thể có ion NO_3^- hoặc không. Theo bảo toàn điện tích, bảo toàn khối lượng kết hợp với giả

thiết, ta có:
$$\begin{cases} 2n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \\ 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 62n_{\text{NO}_3^-} + 96n_{\text{SO}_4^{2-}} = 1,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2.0,0075 = n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \\ 64.0,0075 + 62n_{\text{NO}_3^-} + 96n_{\text{SO}_4^{2-}} = 1,2 \end{cases}$$

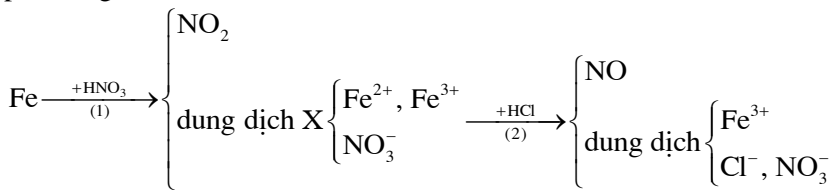
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 0 \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,0075 \end{cases} \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow a = \frac{0,005}{2} = \boxed{2,5.10^{-3}}$$

Câu 48:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết: Khi cho HCl vào X thấy giải phóng khí NO, chứng tỏ trong X có ion Fe^{2+} . Dung dịch X có thể có ion Fe^{3+} hoặc không.

Sơ đồ phản ứng:

Ở (2), ta có:
$$\begin{cases} \frac{n_{\text{H}^+}}{4} = 4 \\ n_{\text{NO}_3^-} \\ n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} = 0,02 \end{cases} \Rightarrow n_{\text{H}^+} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{H}^+} = 0,08 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn electron cho toàn bộ quá trình phản ứng, ta có:

$$3n_{\text{Fe}} = n_{\text{NO}_2} + 3n_{\text{NO}}$$

$$\Leftrightarrow 3n_{\text{Fe}} = 0,3 + 3.0,02 \Rightarrow n_{\text{Fe}} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,12 \text{ mol}$$

Áp dụng bảo toàn điện tích cho dung dịch thu được sau phản ứng (2), ta có:

$$3n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{Cl}^-} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow 3.0,12 = 0,08 + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} = 0,28 \text{ mol}$$

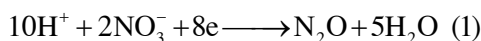
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-} = 0,12.56 + 0,08.35,5 + 0,28.62 = \boxed{26,92 \text{ gam}}$$

Câu 49:

Hướng dẫn giải

Phản ứng của Mg với dung dịch hỗn hợp gồm HCl và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ giải phóng ra H_2 . Chứng tỏ ion NO_3^- , Cu^{2+} đã phản ứng hết, do tính oxi hóa của các ion này lớn hơn ion của ion H^+ .

Bán phản ứng khử ion NO_3^- :

Theo bảo toàn nguyên tố N, bán phản ứng (1), giả thiết và bảo toàn nguyên tố H, ta

$$\text{có: } \begin{cases} 2n_{\text{N}_2\text{O}} = n_{\text{NO}_3^-} = 2n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = 0,3 \\ \frac{n_{\text{H}^+}}{n_{\text{NO}_3^-}} = 5 \\ 44n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} = 7,1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \\ n_{\text{H}^+} = 1,5 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,25 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{H}^+} + 2n_{\text{H}_2} = 2 \Leftrightarrow [\text{HCl}] = \frac{2}{2} = \boxed{\text{IM}}$$

Trong phản ứng của Mg với dung dịch hỗn hợp HCl và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, chất khử là Mg, chất oxi hóa là $\text{NO}_3^- / \text{H}^+$, Cu^{2+} và H^+ .

$$\text{Theo bảo toàn electron và giả thiết, ta có: } \begin{cases} 2n_{\text{Mg phản ứng}} = 4n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} \\ m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Cu}} = 10,6 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2 \cdot \frac{m_{\text{Mg phản ứng}}}{24} = 4 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,25 + 2 \cdot 0,15 \\ m_{\text{Mg dư}} + 0,075 \cdot 2,64 = 10,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Mg phản ứng}} = 24 \text{ gam} \\ m_{\text{Mg dư}} = 1 \text{ gam} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Mg ban đầu}} = m_{\text{Mg phản ứng}} + m_{\text{Mg dư}} = 24 + 1 = \boxed{25 \text{ gam}}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta thấy: Hỗn hợp khí Y có chứa NO, đây là khí không màu hóa nâu ngoài không khí.

Mặt khác, $\bar{M}_Y = 11,5 \cdot 2 = 23 \text{ g/mol}$ nên khí còn lại là H_2 . Vì phản ứng đã sinh ra H_2

$$\text{nên ion } \text{NO}_3^- \text{ đã phản ứng hết. Ta có: } \begin{cases} n_{\text{H}_2} + n_{\text{NO}} = 0,08 \\ \frac{2n_{\text{H}_2} + 30n_{\text{NO}}}{0,08} = 23 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết, sau phản ứng có 0,44 gam Mg dư nên ion H^+ cũng đã phản ứng hết. Theo giả thiết và bảo toàn electron, ta có:

$$n_{\text{Mg phản ứng}} = \frac{5 - 0,44}{24} = 0,19 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{H}_2} + 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4^+} = 2n_{\text{Mg}} \Leftrightarrow 0,04 + 0,18 + 8n_{\text{NH}_4^+} = 0,38 \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = 0,02$$

Theo bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố N, ta có:

$$n_{\text{K}^+} = n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,08 \text{ mol}$$

Trong dung dịch sau phản ứng có chứa: K^+ , Mg^{2+} , NH_4^+ , SO_4^{2-} . Theo bảo toàn điện tích và bảo toàn khối lượng, ta có:

$$n_{\text{K}^+} + n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{Mg}^{2+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}}$$

$$\Leftrightarrow 0,08 + 0,02 + 0,38 = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,24 \text{ mol}$$

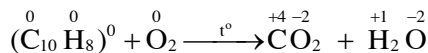
$$m_{\text{muối}} = 39n_{\text{K}^+} + 18n_{\text{NH}_4^+} + 24n_{\text{Mg}^{2+}} + 96n_{\text{SO}_4^{2-}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 39.0,08 + 18.0,02 + 24.0,19 + 96.0,24 m_{\text{muối}} = \boxed{31,08 \text{ gam}}$$

Câu 51:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Coi số oxi hóa của C và H trong phân tử C_{10}H_8 đều là 0. Căn cứ vào sự thay đổi số oxi hóa của C, H và bảo toàn electron, ta có: Số electron C_{10}H_8 nhường là 48

Câu 52:

Hướng dẫn giải

Theo sự tăng giảm khối lượng trong phản ứng oxi hóa X và bảo toàn electron trong

phản ứng tráng gương, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{-CHO}} = n_{\text{-COOH}} = \frac{\Delta m_{\text{tăng}}}{16} = \frac{1,6}{16} = 0,1 \text{ mol} \\ 2n_{\text{-CHO}} = n_{\text{Ag}} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 0,2 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{Ag}} = 0,2.108 = \boxed{21,6 \text{ gam}}$$

Câu 53:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:
$$\text{Số } \bar{C}_{(X, Y)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{(X, Y)}} = \frac{0,2}{0,15} = 1,333 \Rightarrow \begin{cases} X \text{ là HCOOH} \\ Y \text{ là HCOOCH}_3 \end{cases}$$

Theo bảo toàn electron:

$$n_{\text{Ag}} = 2n_{(\text{HCOOH}, \text{HCOOCH}_3)} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,4.108 = \boxed{43,2 \text{ gam}}$$

Câu 54:

Hướng dẫn giải

Theo sự tăng giảm khối lượng và bảo toàn nguyên tố H trong nhóm – OH, ta có:

$$n_{\text{-OH}} = n_{\text{-ONa}} = \frac{4,6 - 2,84}{23 - 1} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{-OH}} = 2n_{\text{H}_2} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,04 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{\text{H}_2} = 0,04.22,4 = \boxed{0,896 \text{ lít}}$$

Câu 55:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố O và thành phần thể tích không khí, ta có:

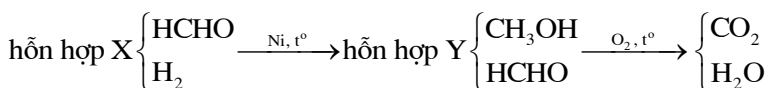
$$2n_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} = 2n_{\text{O}_2 \text{ dư}} + 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} = 2.0,2 + 2.0,4 + 0,5 = 0,85 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{N}_2} = 4n_{\text{O}_2 \text{ ban đầu}} = 3,4 \text{ mol}$$

Câu 56:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố H và C, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{HCHO}} + n_{\text{H}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{11,7}{18} = 0,65 \\ n_{\text{HCHO}} = n_{\text{CO}_2} = \frac{7,84}{22,4} = 0,35 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,35 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%V_{\text{H}_2 \text{ trong X}} = \frac{0,3}{0,3 + 0,35} \cdot 100\% = \boxed{46,15\%}$$

Câu 57:

Hướng dẫn giải

Vì $\begin{cases} \text{phản ứng của cộng H}_2 \text{ xảy ra hoàn toàn} \\ \overline{M}_Y = 8.2 = 16 \text{ g/mol} > M_{\text{H}_2} \end{cases} \Rightarrow \text{Trong Y có C}_2\text{H}_6 \text{ và H}_2$

Theo giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_6} + n_{\text{H}_2} = 0,4 \\ 30n_{\text{C}_2\text{H}_6} + 2n_{\text{H}_2} = 16.0,4 = 6,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C, ta có:

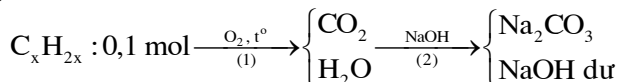
$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C trong X}} = n_{\text{C trong Y}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{CaCO}_3} = 2n_{\text{C}_2\text{H}_6} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,4.100 = \boxed{40 \text{ gam}}$$

Câu 58:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo bảo toàn nguyên tố C và Na, ta có:

$$\begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{CO}_2} = x.n_{\text{C}_x\text{H}_{2x}} = 0,1x \\ \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH phản ứng}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} \end{cases} \Rightarrow \text{C}_x\text{H}_{2x} : 0,1 \text{ mol} = 0,2x \text{ mol} \end{array}$$

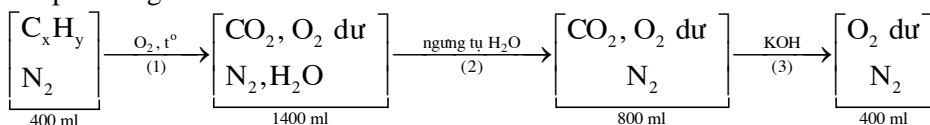
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{dd NaOH}} + m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 100 + 0,1x.44 + 0,1x.18 = 100 + 6,2x$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{NaOH dư}} = \frac{m_{\text{NaOH dư}}}{m_{\text{dd sau}}} = \frac{100.21,62\% - 0,2x.40}{100 + 6,2x} \cdot 100 = 5 \Leftrightarrow x = 2 \Rightarrow \boxed{\text{C}_2\text{H}_4}$$

Câu 59:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

Theo sơ đồ ta thấy:
$$\left\{ \begin{array}{l} V_{H_2O} = 600 \text{ ml} \\ V_{CO_2} = 400 \text{ mol} \\ V_{(N_2, O_2 \text{ dư})} = 400 \text{ ml} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2V_{O_2 \text{ ban đầu}} = 2V_{CO_2} + V_{H_2O} + 2V_{O_2 \text{ dư}} \Leftrightarrow V_{O_2 \text{ dư}} = \frac{900.2 - 2.400 - 600}{2} = 200$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \left\{ \begin{array}{l} V_{O_2 \text{ dư}} + V_{N_2} = 400 \Leftrightarrow V_{N_2} = 200 \text{ ml} \\ V_{C_xH_y} + V_{N_2} = 400 \Leftrightarrow V_{C_xH_y} = 200 \text{ ml} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT C}} x \cdot V_{C_xH_y} = V_{CO_2} \Leftrightarrow x = \frac{400}{200} = 2 \\ \xrightarrow{\text{BT H}} y \cdot V_{C_xH_y} = 2V_{H_2O} \Leftrightarrow y = \frac{600.2}{200} = 6 \end{array} \right. \Rightarrow C_xH_y \text{ là } \boxed{C_2H_6}$$

Câu 60:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố Na, gốc R':
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{RCOOR'} = n_{RCOONa} = 2n_{Na_2CO_3} = 2 \cdot \frac{2,12}{106} = 0,04 \\ n_{R'ONa} = n_{R'OH} = n_{RCOOR'} = 0,04 \end{array} \right.$$

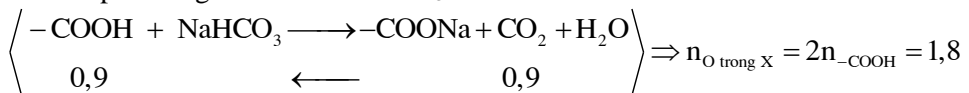
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} M_{RCOOR'} = \frac{3,52}{0,04} = 88 \\ M_{R'ONa} = \frac{2,72}{0,04} = 68 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} R' = 29 \text{ g/mol} \Rightarrow R' \text{ là } C_2H_5 - \\ R = 15 \text{ g/mol} \Rightarrow R \text{ là } CH_3 - \end{array} \right.$$

Vậy công thức cấu tạo của X là $\boxed{CH_3COOC_2H_5}$: etyl axetat

Câu 61:

Hướng dẫn giải

Bản chất phản ứng của X với $NaHCO_3$:

Bảo toàn nguyên tố O trong phản ứng đốt cháy, ta có:

$$n_{O \text{ trong X}} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 1,8 + 2.1,2 = 2.1,2 + y \Rightarrow \boxed{y = 1,8 \text{ mol}}$$

Câu 62:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố K và bảo toàn gốc $RCOO-$, ta có:

$$2n_{K_2CO_3} = n_{KOH \text{ ban đầu}} = 0,75$$

$$\Leftrightarrow n_{K_2CO_3} = \frac{0,75}{2} = 0,375 \text{ mol} \Rightarrow m_{K_2CO_3} = 0,375.138 = \boxed{51,75 \text{ gam}}$$

$$n_{RCOOK} = n_{RCOOCH_3} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{KOH dư}} = n_{\text{KOH ban đầu}} - n_{\text{RCOOK}} = 0,75 - 0,6 = 0,15 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C và H, ta có:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C/RCOOK}} = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = 2,025 + 0,375 = 2,4 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H/RCOOK}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{H/KOH dư}} = 2 \cdot 1,575 - 0,15 = 3 \text{ mol} \end{array} \right. \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Số C}_{\text{RCOOK}} = \frac{2,4}{0,6} = 4 \\ \text{Số H}_{\text{RCOOK}} = \frac{3}{0,6} = 5 \end{array} \right. \Rightarrow \text{R là } \text{C}_3\text{H}_5 -$$

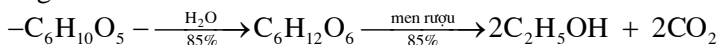
Vì Y có mạch C phân nhánh nên công thức cấu tạo của Y là:

Câu 63:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

tinh bột

Theo sơ đồ phản ứng và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ phản ứng}} = \frac{1}{2} n_{\text{CO}_2} = \frac{1}{2} n_{\text{CaCO}_3} = \frac{1}{2} \cdot \frac{850}{100} = 4,25 \text{ mol}$$

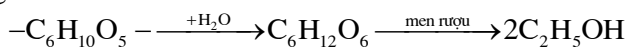
$$\Rightarrow n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ đem phản ứng}} = \frac{n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ phản ứng}}}{\text{H}} = \frac{4,25}{85\% \cdot 85\%} = 5,8823 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ đem phản ứng}} = \boxed{952,9 \text{ gam}}$$

Câu 64:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

tinh bột

Theo sơ đồ phản ứng và giả thiết, ta có:

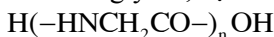
$$\Rightarrow n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ phản ứng}} = \frac{1}{2} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{1}{2} \cdot \frac{575 \cdot 10\% \cdot 0,8}{46} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ đem phản ứng}} = \frac{n_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ phản ứng}}}{\text{H}} = \frac{0,5}{75\%} = \frac{2}{3} \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5 \text{ đem phản ứng}} = \boxed{108 \text{ gam}}$$

Câu 65:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, X là peptit mạch hở của glyxin, đặt công thức của X là:

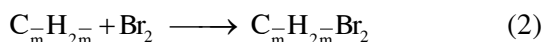
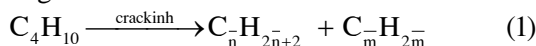
Theo bảo toàn nguyên tố H trong phản ứng đốt cháy X, ta có:

$$(3n + 2)n_{\text{H}(-\text{HNCH}_2\text{CO}-)_n\text{OH}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow (3n + 2) \cdot 0,1 = 2 \cdot 0,7 \Rightarrow n = 4 \Rightarrow \boxed{\text{O}_x = 5}$$

Câu 66:

Hướng dẫn giải

Phương trình phản ứng:

Theo (1), (2) và bảo toàn khối lượng và giả thiết, ta có:

$$\Rightarrow n_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ phản ứng}} = n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = n_{\text{Br}_2} = \frac{25,6}{160} = 0,16 \text{ mol}$$

$$m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} + m_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = m_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} + 5,32 = 0,16 \cdot 58 = 9,28 \Leftrightarrow m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 3,96 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{(\text{C}_n\text{H}_{2n+2}, \text{C}_4\text{H}_{10} \text{ dư})} = \frac{3,96 + 58n_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ dư}}}{0,16 + n_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ dư}}} = 1,9625 \cdot 16 = 31,4 \Leftrightarrow n_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ dư}} = 0,04 \text{ mol}$$

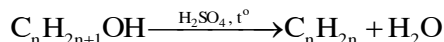
$$\Rightarrow m_{\text{C}_4\text{H}_{10} \text{ ban đầu}} = (0,04 + 0,16) \cdot 58 = \boxed{11,6 \text{ gam}}$$

Câu 67:

Hướng dẫn giải

Vi X là ancol no, đơn chức, mạch hở và $M_Y < M_X$ nên Y là anken.

Phương trình phản ứng:

Theo bảo toàn khối lượng và giả thiết, ta có:
$$\begin{cases} M_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} = M_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} + 18 \\ M_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} : M_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} = 0,609 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} M_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}} = 46 \text{ g/mol} \\ M_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} = 28 \text{ g/mol} \end{cases} \Rightarrow \text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH} \text{ là } \boxed{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}$$

Câu 68:

Hướng dẫn giải

$$0,04 \longrightarrow 0,04 \longrightarrow 0,08$$

$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m_{\text{muối}} = m_X + m_{\text{KOH}} - m_{\text{H}_2\text{O}} - m_{\text{CH}_3\text{CHO}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 8,88 + 0,18 \cdot 56 - 0,02 \cdot 18 - 0,01 \cdot 44 = \boxed{15,76 \text{ gam}}$$

Câu 69:

Hướng dẫn giải

Theo bảo toàn nguyên tố Na và giả thiết, ta có:

$$n_{\text{NaOH phản ứng}} = n_{\text{NaOH ban đầu}} - n_{\text{NaOH dư}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NaOH phản ứng}} = n_{\text{NaOH ban đầu}} - n_{\text{HCl}} = 2,05 - 0,5 \cdot 0,8 = 0,6 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{lập luận}} \frac{n_{\text{NaOH phản ứng}}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,6}{0,2} = 3 \Rightarrow X \text{ ba chức có dạng } (\text{RCOO})_3\text{R}'$$

Theo bảo toàn nguyên tố Na, ta có:

$$n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{NaOH phản ứng}} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{49,2}{0,6} = 82 \Rightarrow R = 15 \text{ g/mol (CH}_3\text{-)}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X + m_{\text{NaOH phản ứng}} = m_{\text{RCOONa}} + m_{\text{R}'(\text{OH})_3} \Leftrightarrow 43,6 + 0,6 \cdot 40 = m_{\text{RCOONa}} + m_{\text{R}'(\text{OH})_3}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{R}'(\text{OH})_3} = 18,4 \text{ gam} \Rightarrow M_{\text{R}'(\text{OH})_3} = \frac{18,4}{0,2} = 92 \text{ g/mol} \Rightarrow R = 41 (\text{C}_3\text{H}_5)$$

Vậy công thức của X là: $(\text{CH}_3\text{COO})_3\text{C}_3\text{H}_5$

Câu 70:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, ta có:

$$144n_{\text{Al}_4\text{C}_3} + 64n_{\text{CaC}_2} + 40n_{\text{Ca}} = 37,2 \Leftrightarrow 144x + 64x + 40x = 37,2$$

$$\Leftrightarrow x = n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = n_{\text{CaC}_2} = n_{\text{Ca}} = 0,15 \text{ mol}$$

Theo bảo toàn nguyên tố C và bảo toàn electron, ta có:
$$\begin{cases} n_{\text{CH}_4} = 3n_{\text{Al}_4\text{C}_3} = 0,45 \\ n_{\text{C}_2\text{H}_2} = n_{\text{CaC}_2} = 0,15 \\ n_{\text{H}_2} = n_{\text{Ca}} = 0,15 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_X = m_{\text{CH}_4} + m_{\text{C}_2\text{H}_2} + m_{\text{H}_2} = 0,45 \cdot 16 + 0,15 \cdot 26 + 0,15 \cdot 2 = 11,4 \text{ gam}$$

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_X = m_Y = m_{(\text{C}_2\text{H}_4, \text{C}_2\text{H}_2)} + m_{(\text{H}_2, \text{CH}_4, \text{C}_2\text{H}_6)} = 11,4 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow 11,4 = m_{\text{binh Br}_2 \text{ tăng}} + m_Z \Leftrightarrow 11,4 = 3,84 + m_Z \Leftrightarrow m_Z = 7,56 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_Z = \frac{m_Z}{n_Z} = \frac{7,56}{0,51} = 14,82 \text{ g/mol} \Rightarrow d_{Z/\text{H}_2} = \frac{\bar{M}_Z}{M_{\text{H}_2}} = \frac{14,82}{2} = 7,41$$

Câu 71:

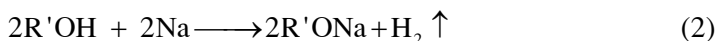
Hướng dẫn giải

Gọi công thức chung của hai axit và hai ancol lần lượt là RCOOH và R'OH.

Phương trình phản ứng:

$$0,1 \qquad \qquad \qquad \longleftarrow \qquad \qquad \qquad 0,05$$

$$0,2 \qquad \qquad \qquad \longleftarrow \qquad \qquad \qquad 0,1$$

$$0,1 \longrightarrow 0,1 \longrightarrow \qquad \qquad \qquad 0,1$$

Theo (1), (2), ta có:

$$n_{\text{RCOOH}/a \text{ gam}} = 0,1 \text{ mol}; n_{\text{R}'\text{OH}/7,8 \text{ gam}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{R}'\text{OH}/3,9 \text{ gam}} = 0,1 \text{ mol}$$

Theo (3), bảo toàn khối lượng và giả thiết, ta có:

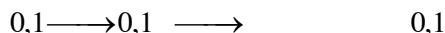
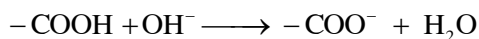
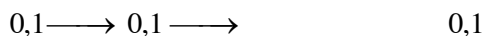
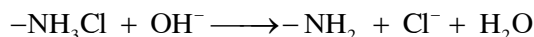
$$m_{\text{RCOOR}'} = h\% \cdot (m_{\text{RCOOH}} + m_{\text{R}'\text{OH}} - m_{\text{H}_2\text{O}}) = h\% \cdot (a + 3,9 - 0,1 \cdot 18) = \boxed{(a + 2,1)h\%}$$

Câu 72:

Hướng dẫn giải

Theo giả thiết, suy ra:
$$\begin{cases} n_{-\text{NH}_3\text{Cl}} = n_{-\text{COOH}} = n_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}} = \frac{12,55}{125,5} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = 2 \cdot 0,15 = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Bản chất phản ứng:

Như vậy, chất rắn thu được gồm các muối và $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư.

Theo bảo toàn khối lượng, ta có:

$$m_{\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_3\text{Cl})\text{COOH}} + m_{\text{Ba}(\text{OH})_2} = m_{\text{chất rắn}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 12,55 + 0,15 \cdot 171 = m_{\text{chất rắn}} + 0,2 \cdot 18 \Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = \boxed{34,6 \text{ gam}}$$

ỨNG DỤNG PHƯƠNG PHÁP GIẢI BÀI TẬP

Phần 1: Giải đề thi của Bộ Giáo Dục năm 2016

Mã đề 357

KÌ THI THPT QUỐC GIA 2016 MÔN: HÓA HỌC

Đề thi có tất cả 10 trang gồm 50 câu

Cho biết nguyên tử khối của các nguyên tố:

$$H = 1, C = 12, N = 14, O = 16, Na = 23, Mg = 24, Al = 27, S = 32, Cl = 35,5, \\ K = 39, Ca = 40, Cr = 52, Fe = 56, Cu = 64, Zn = 65, Ag = 108, Ba = 137$$

Câu 1: Etanol là chất tác động đến thần kinh trung ương. Khi hàm lượng etanol trong máu trắng thì sẽ có hiện tượng nôn, mất tinh táo và có thể tử vong. Tên gọi khác của etanol là:

- A. phenol.   B. ancol etylic.   C. etanal.   D. axit fomic.

Câu 2: Chất nào sau đây thuộc loại amin bậc 3:

- A. $(\text{CH}_3)_3\text{N}$.   B. $\text{CH}_3 - \text{NH}_2$.   C. $\text{C}_2\text{H}_5 - \text{NH}_2$.   D. $\text{CH}_3 - \text{NH} - \text{CH}_3$.

Câu 3: Kim loại X được sử dụng trong nhiệt kế, áp kế và một số thiết bị khác. Ở điều kiện thường, X là chất lỏng. Kim loại X là:

- A. W.   B. Cr.   C. Hg.   D. Pb.

Câu 4: Chất nào sau đây thuộc loại chất điện ly mạnh?

- A. CH_3COOH .   B. H_2O .   C. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$.   D. NaCl.

Câu 5: Xà phòng hóa chất nào sau đây thu được glixerol?

- A. Tristearin.   B. Metyl axetat.   C. Metyl fomate.   D. Benzyl axetat.

Câu 6: PVC là chất rắn vô định hình, cách điện tốt, bền với axit, được dùng làm vật liệu cách điện, ống dẫn nước, vải che mưa...PVC được tổng hợp trực tiếp từ monome nào sau đây:

- A. Vinyl clorua.   B. Acrilonitrin.
C. Propilen.   D. Vinyl axetat.

Câu 7: Trước những năm 50 của thế kỷ XX, công nghiệp hữu cơ dựa trên nguyên liệu chính là axetilen. Ngày nay, nhờ sự phát triển vượt bậc của công nghiệp khai thác và chế biến dầu mỏ, etilen trở thành nguyên liệu rẻ tiền và tiện lợi hơn so với axetilen. Công thức phân tử của etilen là:

- A. C_2H_4 .   B. C_2H_6 .   C. CH_4 .   D. C_2H_2 .

Câu 8: Kim loại sắt không phải ứng được với dung dịch nào sau đây?

- A. H_2SO_4 loãng.   B. HNO_3 loãng.
C. HNO_3 đặc, nguội.   D. H_2SO_4 đặc, nóng.

Câu 9: Kim loại nào sau đây là kim loại kiềm?

- A. Al.   B. Li.   C. Ca.   D. Mg.

Câu 10: Trong tự nhiên, canxi sunfat tồn tại dưới dạng muối ngậm nước ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) được gọi là:

- A. boxit.   B. đá vôi.
C. thạch cao sống.   D. thạch cao nung.

Câu 11: Đốt cháy đơn chất X trong không khí thu được khí Y. Khi đun nóng X với H_2 , thu được khí Z. Khi cho Y tác dụng với Z thu được chất rắn màu vàng. Đơn chất X là:

- A. cacbon.   B. photpho.   C. nitơ.   D. lưu huỳnh.

Câu 12: Phản ứng hóa học nào sau đây sai?

- A. $\text{Cu} + 2\text{FeCl}_3$ (dung dịch) $\longrightarrow$ $\text{CuCl}_2 + 2\text{FeCl}_2$
B. $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$
C. $\text{H}_2 + \text{CuO} \longrightarrow \text{Cu} + \text{H}_2\text{O}$
D. $\text{Fe} + \text{ZnSO}_4$ (dung dịch) $\longrightarrow$ $\text{FeSO}_4 + \text{Zn}$

Câu 13: Thực hiện các thí nghiệm sau ở nhiệt độ thường:

- (a). Cho bột Al vào dung dịch NaOH.

(b). Cho bột Fe vào dung dịch AgNO_3 .

(c). Cho CaO vào nước.

(d). Cho dung dịch Na_2CO_3 vào dung dịch CaCl_2 .

Số thí nghiệm có xảy ra phản ứng là

A. 4

B. 2

C. 3

D. 1

Câu 14: Hòa tan hết 0,54g Al trong 70 ml dung dịch HCl 1M thu được dung dịch X. Cho 75 ml dung dịch NaOH 1M vào X, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. 1,56

B. 1,17

C. 0,39

D. 0,78

Câu 15: Chất X (có $M = 60$ và chứa C, H, O). Chất X phản ứng được với Na, NaOH và NaHCO_3 . Tên gọi của X là

A. axit fomic

B. metyl fomat

C. axit axetic

D. ancol propylic

Câu 16: Đốt cháy 2,15 gam hỗn hợp gồm Zn, Al và Mg trong khí oxi dư, thu được 3,43 gam hỗn hợp X. Toàn bộ X phản ứng vừa đủ với V ml dung dịch HCl 0,5M. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của V là

A. 160

B. 240

C. 480

D. 320

Câu 17: Thủy phân m gam saccarozơ trong môi trường axit với hiệu suất 90% thu được sản phẩm chứa 10,8 gam glucozơ. Giá trị của m là:

A. 20,5

B. 22,8

C. 18,5

D. 17,1

Câu 18: Cho luồng khí CO dư qua ống sứ đựng 5,36 gam hỗn hợp FeO và Fe_2O_3 (nung nóng), thu được m gam chất rắn và hỗn hợp khí X. Cho X vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư, thu được 9 gam kết tủa. Biết các phản

ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

A. 3,75

B. 3,88

C. 2,48

D. 3,92

Câu 19: Chất X có cấu tạo $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOCH}_3$. Tên gọi của X là:

A. metyl axetat

B. metyl propionat

C. propyl axetat

D. etyl axetat

Câu 20: Cho m gam $\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}$ phản ứng hết với dung dịch KOH, thu được dung dịch chứa 28,25 gam muối. Giá trị của m là:

A. 28,25

B. 18,75

C. 21,75

D. 37,50

Câu 21: Phát biểu nào sau đây sai:

A. Dung dịch $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ có màu da cam.

B. Cr_2O_3 tan được trong dung dịch NaOH loãng.

C. CrO_3 là oxi axit.

D. Trong hợp chất, crom có số oxi hóa đặc trưng là +2, +3, +6.

Câu 22: Điện phân nóng chảy hoàn toàn 5,96 gam MCl_n , thu được 0,04 mol Cl_2 . Kim loại M là:

A. Na.

B. Ca.

C. Mg.

D. K.

Câu 23: Axit fomic có trong nọc kiến. Khi bị kiến cắn, nên chọn chất nào sau đây bôi vào vết thương để giảm sưng tấy ?

A. Vôi tôi.

B. Muối ăn.

C. Giấm ăn.

D. Nước.

Câu 24: Cho ba hidrocarbon mạch hở X, Y, Z ($M_X < M_Y < M_Z < 62$) có cùng số nguyên tử cacbon trong phân tử, đều phản ứng với dung dịch AgNO_3 trong NH_3 dư. Trong các phát biểu sau:

- (a). 1 mol X phản ứng tối đa với 4 mol H₂ (Ni, t°).
 (b). Chất Z có đồng phân hình học.
 (c). Chất Y có tên gọi là but – 1 – in.
 (d). Ba chất X, Y và Z đều có mạch carbon không phân nhánh.

Số phát biểu đúng là:

- A. 3.   B. 2.   C. 4.   D. 1.

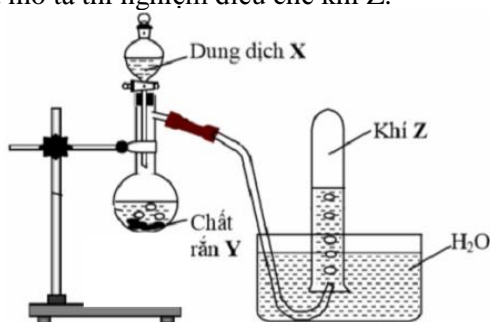
Câu 25: Cho các phát biểu sau:

- (a). Độ dinh dưỡng của phân đạm được đánh giá theo phần trăm khối lượng nguyên tố nitơ.
 (b). Thành phần chính của supephotphat kép gồm Ca(H₂PO₄)₂ và CaSO₄.
 (c). Kim cương được dùng làm đồ trang sức, chế tạo mũi khoan, dao cắt thủy tinh.
 (d). Amoniac được sử dụng để sản xuất axit nitric, phân đạm.

Số phát biểu đúng là:

- A. 3.   B. 4.   C. 1.   D. 2.

Câu 26: Hình vẽ sau mô tả thí nghiệm điều chế khí Z:

Phương trình hóa học điều chế khí Z là:

- A. H₂SO₄ (đặc) + Na₂SO₃ (rắn) → SO₂ ↑ + Na₂SO₄ + H₂O
 B. Ca(OH)₂ (dung dịch) + 2NH₄Cl (rắn) → 2NH₃ ↑ + CaCl₂ + 2H₂O
 C. 4HCl (đặc) + MnO₂ → Cl₂ ↑ + MnCl₂ + 2H₂O
 D. 2HCl (dung dịch) + Zn → ZnCl₂ + H₂ ↑

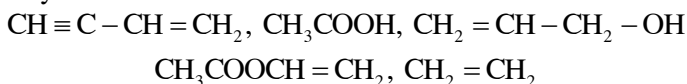
Câu 27: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp gồm xenlulozơ, tinh bột, glucozơ và sacarozơ cần 2,52 lít O₂ (đktc), thu được 1,8 gam nước. Giá trị của m là:

- A. 3,60.   B. 3,15.   C. 5,25.   D. 6,20.

Câu 28: Nguyên tố R thuộc chu kì 3, nhóm VIIA của bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học. Công thức oxit cao nhất của R là:

- A. R₂O.   B. R₂O₃.   C. R₂O₇.   D. RO₃.

Câu 29: Cho dãy các chất:

Số chất trong dãy làm mất màu dung dịch brom là:

- A. 4.   B. 5.   C. 3.   D. 2.

Câu 30: Cho các nhóm tác nhân hoá học sau:

- (1). Ion kim loại nặng như Hg^{2+} , Pb^{2+} .
 (2). Các anion NO_3^- , SO_4^{2-} , PO_4^{3-} ở nồng độ cao.
 (3). Thuốc bảo vệ thực vật.
 (4). CFC (khí thoát ra từ một số thiết bị làm lạnh)

Những nhóm tác nhân đều gây ô nhiễm nguồn nước là:

- A. (1), (2), (3). B. (1), (3), (4). C. (2), (3), (4). D. (1), (2), (4).

Câu 31: Nung m gam hỗn hợp X gồm Fe, $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ và FeCO_3 trong bình kín (không có không khí). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được chất rắn Y và khí Z có tỉ khối so với H_2 là 22,5 (giả sử khí NO_2 sinh ra không tham gia phản ứng nào khác). Cho Y tan hoàn toàn trong dung dịch gồm 0,01 mol KNO_3 và 0,15 mol H_2SO_4 (loãng), thu được dung dịch chỉ chứa 21,23 gam muối trung hoà của kim loại và hỗn hợp hai khí có tỉ khối so với H_2 là 8 (trong đó có một khí hoá nâu trong không khí). Giá trị của m là:

- A. 11,32. B. 13,92. C. 19,16. D. 13,76.

Câu 32: Thủy phân 14,6 gam Gly – Ala trong dung dịch NaOH dư thu được m gam muối. Giá trị của m là

- A. 16,8. B. 20,8. C. 18,6. D. 20,6.

Câu 33: Tiến hành các thí nghiệm sau:

- (a). Sục khí Cl_2 vào dung dịch NaOH ở nhiệt độ thường.
 (b). Hấp thụ hết 2 mol CO_2 vào dung dịch chứa 3 mol NaOH
 (c). Cho KMnO_4 vào dung dịch HCl đặc, dư
 (d). Cho hỗn hợp Fe_2O_3 và Cu (tỉ lệ mol tương ứng 2:1) vào dung dịch HCl dư
 (e). Cho CuO vào dung dịch HNO_3
 (f). Cho KHS vào dung dịch NaOH vừa đủ

Số thí nghiệm thu được 2 muối là:

- A. 3. B. 6. C. 4. D. 5.

Câu 34: Cho 7,65 gam hỗn hợp Al và Mg tan hoàn toàn trong 500 ml dung dịch HCl 1,04M và H_2SO_4 0,28M, thu được dung dịch X và khí H_2 . Cho 850 ml dung dịch NaOH 1M vào X, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 16,5 gam kết tủa gồm 2 chất. Mặt khác cho từ từ dung dịch hỗn hợp KOH 0,8M và $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,1M vào X đến khi thu được lượng kết tủa lớn nhất, lọc kết tủa đem nung đến khối lượng không đổi, thu được m gam chất rắn. Giá trị của m gần nhất với giá trị nào sau đây?

- A. 32,3. B. 38,6. C. 46,3. D. 27,4.

Câu 35: Hợp chất hữu cơ X (chứa C, H, O) chỉ có một loại nhóm chức. Cho 0,15 mol X phản ứng vừa đủ với 180 gam dung dịch NaOH, thu được dung dịch Y. Làm bay hơi Y, chỉ thu được 164,7 gam hơi nước và 44,4 gam hỗn hợp chất rắn khan Z. Đốt cháy hoàn toàn Z, thu được 23,85 gam Na_2CO_3 , 56,1 gam CO_2 và 14,85 gam H_2O . Mặt khác, Z phản ứng với dung dịch H_2SO_4 loãng (dư), thu được hai axit cacboxylic đơn chức và hợp chất T (chứa C, H, O và $M_T < 126$). Số nguyên tử H trong phân tử T bằng

- A. 6. B. 12. C. 8. D. 10.

Câu 36: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic T (hai chức, mạch hở), hai ancol đơn chức cùng dãy đồng đẳng và một este hai chức tạo bởi T và hai ancol đó. Đốt cháy

hoàn toàn a gam X, thu được 8,36 gam CO_2 . Mặt khác đun nóng a gam X với 100 ml dung dịch NaOH 1M, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thêm tiếp 20 ml dung dịch HCl 1M để trung hoà lượng NaOH dư, thu được dung dịch Y. Cô cạn Y thu được m gam muối khan và 0,05 mol hỗn hợp hai ancol có phân tử khối trung bình nhỏ hơn 46. Giá trị của m là

- A. 7,09.   B. 5,92.   C. 6,53.   D. 5,36.

Câu 37: Điện phân dung dịch hỗn hợp NaCl và 0,05 mol CuSO_4 bằng dòng điện một chiều có cường độ 2A (điện cực trơ, có màng ngăn). Sau thời gian t giây thì ngừng điện phân, thu được khí ở hai điện cực có tổng thể tích là 2,352 lít (đktc) và dung dịch X. Dung dịch X hoà tan được tối đa 2,04 gam Al_2O_3 . Giả sử hiệu suất điện phân là 100%, các khí sinh ra không tan trong dung dịch. Giá trị của t là:

- A. 9408.   B. 7720.   C. 9650.   D. 8685.

Câu 38: Đốt cháy hoàn toàn 0,33 mol hỗn hợp X gồm metyl propionat, metyl axetat và 2 hidrocarbon mạch hở cần vừa đủ 1,27 mol O_2 , tạo ra 14,4 gam H_2O . Nếu cho 0,33 mol X vào dung dịch Br_2 dư thì số mol Br_2 phản ứng tối đa là:

- A. 0,26   B. 0,30   C. 0,33   D. 0,40

Câu 39: Đun nóng 48,2 gam hỗn hợp X gồm KMnO_4 và KClO_3 , sau một thời gian thu được 43,4 gam hỗn hợp chất rắn Y. Cho Y tác dụng hoàn toàn với dung dịch HCl đặc, sau phản ứng thu được 15,12 lít Cl_2 (đktc) và dung dịch gồm MnCl_2 , KCl và HCl dư. Số mol HCl phản ứng là:

- A. 1,9   B. 2,4   C. 1,8   D. 2,1

Câu 40: Ứng với công thức $\text{C}_2\text{H}_x\text{O}_y$ ($M < 62$) có bao nhiêu chất hữu cơ bền, mạch hở có phản ứng tráng bạc

- A. 1   B. 3   C. 4   D. 2

Câu 41: Cho m gam Mg vào dung dịch X gồm 0,03 mol $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$ và 0,05 mol $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, sau một thời gian thu được 5,25 gam kim loại và dung dịch Y. Cho dung dịch NaOH vào dung dịch Y, khối lượng kết tủa thu được là 6,67 gam. Giá trị của m là:

- A. 4,05   B. 2,86   C. 2,02   D. 3,6

Câu 42: Hỗn hợp X gồm glyxin, alanin và axit glutamic (trong đó nguyên tố oxi chiếm 41,2% về khối lượng). Cho m gam X tác dụng với dung dịch NaOH dư, thu được 20,532 gam muối. Giá trị của m là:

- A. 13,8   B. 12,0   C. 13,1   D. 16,0

Câu 43: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm anđehit malonic, anđehit acrylic và một este đơn chức mạch hở cần 2128 ml O_2 (đktc) và thu được 2016 ml CO_2 và 1,08 gam H_2O . Mặt khác, m gam X tác dụng vừa đủ với 150 ml dung dịch NaOH 0.1 M, thu được dung dịch Y (giả thiết chỉ xảy ra phản ứng xà phòng hóa). Cho Y tác dụng với AgNO_3 trong NH_3 , khối lượng Ag tối đa thu được là:

- A. 4,32 gam   B. 8,10 gam   C. 7,56 gam   D. 10,80 gam

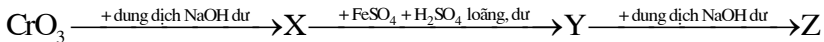
Câu 44: Hỗn hợp X gồm 3 peptit Y, Z, T (đều mạch hở) với tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3 : 4. Tổng số liên kết peptit trong phân tử Y, Z, T bằng 12. Thủy phân hoàn toàn 39,05 gam X, thu được 0,11 mol X_1 , 0,16 mol X_2 và 0,2 mol X_3 . Biết X_1 , X_2 , X_3 đều có dạng $\text{H}_2\text{NC}_n\text{H}_{2n}\text{COOH}$. Mặt khác đốt cháy hoàn toàn m gam X cần 32,816 lít O_2 (đktc). Giá trị m gần nhất với giá trị nào sau đây:

- A. 31   B. 28   C. 26   D. 30

Câu 45: Hòa tan hết 14,8 gam hỗn hợp Fe và Cu vào 126 gam dung dịch HNO₃ 48% thu được dung dịch X (không chứa muối amoni). Cho X phản ứng với 400 ml dung NaOH 1M và KOH 0.5 M, đều thu được kết tủa Y và dung dịch Z. Nung Y trong không khí đến khối lượng không đổi thu được hỗn hợp 20 gam Fe₂O₃ và CuO. Cô cạn dung dịch Z, thu được hỗn hợp chất rắn khan T. Nung T đến khối lượng không đổi, thu được 42,86 gam hỗn hợp chất rắn. Nồng độ phần trăm của Fe(NO₃)₃ trong X có giá trị gần nhất với giá trị nào sau đây:

- A. 7,6   B. 7,9   C. 8,2   D. 6,9

Câu 46: Cho dãy chuyển hóa sau:

Các chất X, Y, Z lần lượt là:

- A. Na₂CrO₄, Cr₂(SO₄)₃, Na₂CrO₂   B. Na₂Cr₂O₇, CrSO₄, Na₂CrO₂
 C. Na₂Cr₂O₇, Cr₂(SO₄)₃, Cr(OH)₃   D. Na₂CrO₄, CrSO₄, Cr(OH)₃

Câu 47: Kết quả thí nghiệm của các dung dịch X, Y, Z, T với các thuốc thử được ghi lại dưới bảng sau:

Mẫu thử	Thuốc thử	Hiện tượng
X	Dung dịch I ₂	Có màu xanh tím
Y	Cu(OH) ₂ trong môi trường kiềm	Có màu tím
Z	Dung dịch AgNO ₃ trong NH ₃ dư, đun nóng	Kết tủa Ag trắng sáng
T	Nước Br ₂	Kết tủa trắng

Dung dịch X, Y, Z, T lần lượt là:

- A. Hồ tinh bột, anilin, lòng trắng trứng, glucozơ.
 B. Hồ tinh bột, lòng trắng trứng, anilin, glucozơ.
 C. Hồ tinh bột, lòng trắng trứng, glucozơ, anilin.
 D. Lòng trắng trứng, hồ tinh bột, glucozơ, anilin.

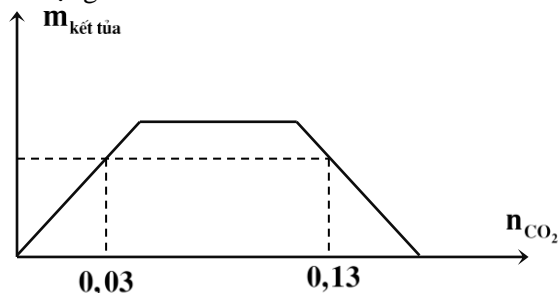
Câu 48: Cho các phát biểu sau đây:

- (a). Glucozơ được gọi là đường nho do có nhiều trong quả nho chín.
 (b). Chất béo là dieste của glixerol với axit béo.
 (c). Phân tử amilopectin có cấu trúc mạch phân nhánh.
 (d). Ở nhiệt độ thường, triolein ở trạng thái rắn.
 (e). Trong mật ong chứa nhiều fructozơ.
 (f). Tinh bột là một trong những lương thực cơ bản của con người.

Số phát biểu đúng là:

- A. 3   B. 4   C. 6   D. 5

Câu 49: Sục khí CO₂ vào V ml dung dịch hỗn hợp NaOH 0,2M và Ba(OH)₂ 0,1M. Đồ thị biểu diễn khối lượng kết tủa theo số mol CO₂ như sau:

Giá trị của V là

- A. 300   B. 250   C. 400   D. 150

Câu 50: Hòa tan m gam hỗn hợp FeO, Fe(OH)₂, FeCO₃ và Fe₃O₄ (trong đó Fe₃O₄ chiếm 1/3 tổng số mol hỗn hợp) vào dung dịch HNO₃ loãng (dư), thu được 8,96 lít (đktc) hỗn hợp gồm CO₂ và NO (sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵) có tỉ khối so với H₂ là 18,5. Số mol HNO₃ phản ứng là:

- A. 1,8   B. 2,0   C. 3,2   D. 3,8

Mã đề 357

BÀI GIẢI CHI TIẾT NĂM 2016
MÔN: HÓA HỌC

Bài giải có 50 câu gồm 33 trang

ĐÁP ÁN TRẮC NGHIỆM

01. B	02. A	03. C	04. D	05. A	06. A	07. A	08. C	09. B	10. C
11. D	12. D	13. A	14. B	15. C	16. D	17. B	18. D	19. B	20. B
21. B	22. D	23. A	24. B	25. A	26. D	27. B	28. C	29. A	30. A
31. D	32. B	33. C	34. B	35. C	36. A	37. D	38. B	39. C	40. C

41. A	42. D	43. D	44. C	45. B	46. A	47. D	48. B	49. C	50. C
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Câu 1:

Hướng dẫn giải

Tên gọi khác của etanol (C₂H₅OH) là: Ancol etylic

Bổ sung kiến thức

DANH PHÁP		
Công thức cấu tạo	Tên thông thường	Tên thay thế
	Ancol + tên gốc hydrocacbon + ic	Tên hydrocacbon tương ứng theo mạch chính + số chỉ vị trí + ol
CH ₃ OH	Ancol metylic	Metan – 1 – ol
CH ₃ – CH ₂ OH	Ancol etylic	Etan – 1 – ol
CH ₃ – CH ₂ – CH ₂ OH	Ancol propylic	Propan – 1 – ol
$\begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} - \text{OH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Ancol isopropylic	Isopropan – 2 – ol
CH ₃ – CH ₂ – CH ₂ – CH ₂ – OH	Ancol butylic	Butan – 1 – ol
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{OH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Ancol isobutylic	2 – metylpropan – 1 – ol
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH} - \text{OH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Ancol sec – butylic	1 – metylpropan – 1 – ol
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 - \text{C} - \text{OH} \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Ancol tert – butylic	1,1 – đimetyletan – 1 – ol
CH ₂ = CH – CH ₂ OH	Ancol anlyric	2 – Propen – 1 – ol
C ₆ H ₅ – CH ₂ OH	Ancol benzylic	Metylbenzen – 1 – ol
C ₂ H ₄ (OH) ₂	Etilen glicol	Etan – 1,2 – diol
C ₃ H ₅ (OH) ₃	Glixerol	Propan – 1, 2, 3 – triol

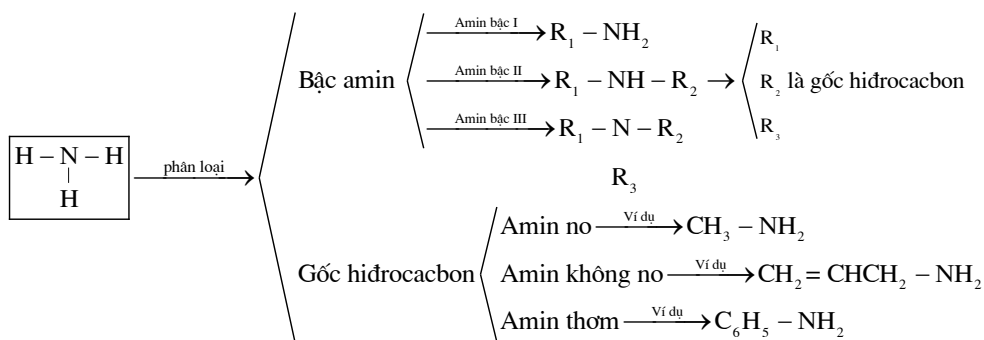
Câu 2:

Hướng dẫn giải

(CH₃)₃N là amin bậc 3.

Bổ sung kiến thức

Cách phân loại amin:

Danh pháp amin

PHÂN LOẠI	MONO AMIN		NHIỀU NHÓM AMIN
	Amin bậc I	Amin bậc II, III	
DANH PHÁP	Tên gốc chức: Tên gốc hidrocarbon + amin Tên thay thế: Tên hidrocarbon + vị trí nhóm amin + amin Vị trí nhóm amin + amino + tên hidrocarbon		
BỔ SUNG	Các gốc hidrocarbon giống nhau thêm tiếp đầu ngữ đi, tri... trước tên gốc hidrocarbon. Các gốc hidrocarbon không giống nhau đọc tên gốc theo luật a, b, c.		Thêm tiếp đầu ngữ đi, tri... (tùy theo số nhóm amin).

Lưu ý: Khi $-\text{NH}_2$ đóng vai trò là nhóm thế thì gọi là nhóm amino, còn đối với vai trò là nhóm chức thì gọi là nhóm amin.

MỘT SỐ AMIN THƯỜNG GẶP

HỢP CHẤT	TÊN GỐC CHỨC	TÊN THAY THẾ
$\text{CH}_3 \overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2$	Metylamin	Metanamin
$\text{CH}_3\text{CH}_2 \overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2$	Etylamin	Etanamin
$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2 \overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2$	Propylamin	Propan – 1 – amin
$\text{CH}_3\text{CH}(\overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2)\text{CH}_3$	Isopropyamin	Propan – 2 – amin
$\text{H}_2 \overset{\text{I}}{\text{N}}[\text{CH}_2]_6 \overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2$	Hexametylendiamin	Hexa – 1, 6 – điamin
$\text{C}_6\text{H}_5 \overset{\text{I}}{\text{N}}\text{H}_2$	Phenyl amin	Benzenamin
$\text{C}_6\text{H}_5 \overset{\text{II}}{\text{N}}\text{HCH}_3$	Metylphenylamin	Metylbenzenamin
$\text{C}_2\text{H}_5 \overset{\text{II}}{\text{N}}\text{HCH}_3$	Etylmetylamin	Metyletanamin
$\text{C}_2\text{H}_5 \overset{\text{II}}{\text{N}}\text{HC}_2\text{H}_5$	Đietylamin	Etyletanamin

$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \overset{\text{III}}{\text{N}} - \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	Trimetylamin	
$\begin{array}{c} \text{C}_6\text{H}_5 - \overset{\text{III}}{\text{N}} - \text{C}_6\text{H}_5 \\ \\ \text{C}_6\text{H}_5 \end{array}$	Triphenylamin	

Câu 3:

Hướng dẫn giải

Kim loại X được sử dụng trong nhiệt kế, áp kế và một số thiết bị khác. Ở điều kiện thường, X là chất lỏng. Kim loại X là Hg (thủy ngân).

Lưu ý: Hầu hết tất cả các kim loại tồn tại ở trạng thái rắn, ngoại trừ thủy ngân (Hg)

Câu 4:

Hướng dẫn giải

NaCl thuộc loại chất điện li mạnh

Bổ sung kiến thức

1. Chất điện li

- Là quá trình phân li chất điện li thành ion dưới tác dụng của các phân tử dung môi (H₂O) lưỡng cực hoặc khi chất điện li nóng chảy dưới tác dụng của nhiệt.

— Gọi tên —> $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ion dương: Cation} \\ \text{Ion âm: Anion} \end{array} \right.$

- Quá trình điện li được biểu diễn bằng phương trình được gọi là phương trình điện li.

2. Sự điện li

a. Định nghĩa

- Sự điện li là quá trình phân li các chất trong nước ra ion.

+ Chất điện li bao gồm: axit, bazơ và muối.

+ Chất không điện li là những chất khi tan trong nước tạo thành dung dịch không dẫn điện được (không điện li thành ion) có thể là chất rắn hoặc chất lỏng, chẳng hạn như ancol, etylic, glixerol, glucozơ...

b. Độ mạnh của chất điện li

- Độ điện li: Độ điện li của một chất là tỉ số phân tử chất tan đã điện li (n) và số phân tử chất tan ban đầu (n₀):

$$\boxed{\alpha = \frac{n}{n_0}} \xrightarrow{\text{điều kiện}} (0 < \alpha \leq 1) \longrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n = 0 \longrightarrow \text{Chất không điện li.} \\ n = n_0 \longrightarrow \text{Chất điện li hoàn toàn.} \end{array} \right.$$

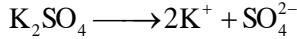
$$\left(\text{hay } \boxed{\alpha\% = \frac{n}{n_0} \cdot 100\%} \xrightarrow{\text{điều kiện}} (0\% < \alpha\% \leq 100\%) \right)$$

- Độ điện li phụ thuộc vào nhiệt độ, nồng độ của dung dịch, bản chất của chất tan và dung môi. Khi pha loãng dung dịch, độ điện li của các chất điện li đều tăng.

- Chất điện li mạnh, chất điện li yếu:

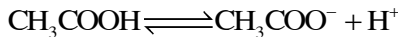
✧ **Chất điện li mạnh** là chất khi tan trong nước, các phân tử hòa tan đều phân li ra ion. Chất điện li mạnh có $\alpha = 1$ hoặc $\alpha\% = 100\%$, gồm có:

- + Các axit mạnh: HClO₄, HCl, HBr, HI, HNO₃, HClO₄, HMnO₄, H₂SO₄...
- + Các bazơ mạnh: KOH, NaOH, Ba(OH)₂...
- + Các muối tan (hầu hết): NaCl, K₂SO₄, Ba(NO₃)₂...
- + Phương trình điện li được biểu diễn bằng dấu mũi tên chỉ chiều của quá trình điện li (→). Ví dụ:

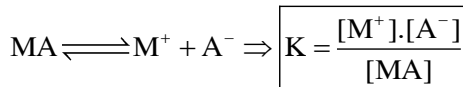
✧ **Chất điện li yếu** là chất khi tan trong nước chỉ có một phần số phân tử hòa tan phân li ra ion, phần còn lại vẫn tồn tại dưới dạng phân tử trong dung dịch. Chất điện li yếu có $\alpha < 1$ hoặc $\alpha\% < 100\%$, gồm có:

- + Các axit yếu: HF, H₂CO₃, H₂SO₃, H₂S, H₃PO₄, RCOOH, HNO₂...
- + Các bazơ yếu: NH₃, Al(OH)₃, Zn(OH)₂, Mg(OH)₂...
- + Phương trình điện li được biểu diễn bằng dấu mũi tên thuận nghịch hai chiều (⇌). Ví dụ:

3. Hằng số điện li K (hằng số cân bằng)

- Để đánh giá khả năng phân li của chất, ngoài độ điện li α người ta còn dùng hằng số điện li K, được biểu diễn theo công thức:

Trong đó → $\left\{ \begin{array}{l} [M^+] : \text{nồng độ ion } M^+ \\ [A^-] : \text{nồng độ ion } A^- \\ [MA] : \text{nồng độ còn lại tại thời điểm cân bằng.} \end{array} \right.$

- Đối với một chất tan nhất định thì K là một hằng số chỉ phụ thuộc vào nhiệt độ và bản chất dung môi:

- + Nếu MA là axit → K gọi là hằng số axit, kí hiệu là K_a
- + Nếu MA là bazơ → K gọi là hằng số bazơ, kí hiệu là K_b
- + Nếu MA là phức chất → K gọi là hằng số không bền, kí hiệu là K_{kb}

Chú ý: Đối với chất điện li nhiều nấc, mỗi nấc có một hằng số điện li riêng

- Mối quan hệ giữa α là K:
$$K = \frac{[M^+].[A^-]}{[MA]} = \frac{\alpha.n_0.\alpha.n_0}{n_0 - \alpha.n_0} = \frac{\alpha^2}{1 - \alpha}.n_0$$

Vì K là hằng số thì khi n₀ càng nhỏ (dung dịch càng loãng) thì độ điện li α càng lớn.

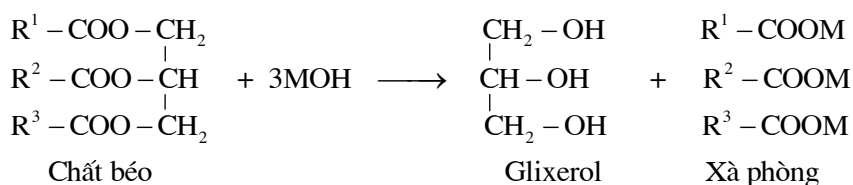
Câu 5:

Hướng dẫn giải

Xà phòng hóa tristearin (C₁₇H₃₅COO)₃C₃H₅) sau đây thu được glixerol.

Bổ sung kiến thức

Lưu ý:

- Vì muối này được dùng làm xà phòng nên phản ứng còn được gọi là phản ứng xà phòng hóa.
- Nếu đun chất béo với dung dịch kiềm, ta được 1 phản ứng xảy ra hoàn toàn cho ra glixerol và muối kiềm của các axit (xà phòng).
- Nếu dùng kiềm là NaOH, ta được muối Na (xà phòng rắn), nếu dùng KOH, ta được muối K (xà phòng lỏng).

Câu 6:

Hướng dẫn giải

PVC được tổng hợp trực tiếp từ monome: Vinyl clorua $\left(\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ | \\ \text{Cl} \end{array} \right)$

Bổ sung kiến thức

DANH PHÁP	KÍ HIỆU	CÔNG THỨC CẤU TẠO	MẮT XÍCH	MONOME
Poli etilen	PE	$\{ \text{CH}_2 - \text{CH}_2 \}_n$	$-\text{CH}_2 - \text{CH}_2 -$	$\text{CH}_2 = \text{CH}_2$
Poli vinyl clorua	PVC	$\left\{ \begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} \\ \\ \text{Cl} \end{array} \right\}_n$	$-\text{CH}_2 - \begin{array}{c} \text{CH} \\ \\ \text{Cl} \end{array} -$	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ \\ \text{Cl} \end{array}$
Poli vinylaxetat	PVA	$\left\{ \begin{array}{c} \text{CH}_2 - \text{CH} \\ \\ \text{OCOCH}_3 \end{array} \right\}_n$	$-\text{CH}_2 - \begin{array}{c} \text{CH} \\ \\ \text{OCOCH}_3 \end{array} -$	$\begin{array}{c} \text{CH}_2 = \text{CH} \\ \\ \text{OCOCH}_3 \end{array}$
Nilon - 6		$\{ \text{NH}(\text{CH}_2)_5 \text{CO} \}_n$	$-\text{NH}(\text{CH}_2)_5 \text{CO}-$	$\text{H}_2\text{N}(\text{CH}_2)_5 \text{COOH}$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Công thức phân tử của etilen là C₂H₄.

Câu 8:

Hướng dẫn giải

Kim loại sắt không phản ứng được với dung dịch HNO₃ đặc, nguội.

Bổ sung kiến thức

Nhôm (Al), sắt (Fe), crom (Cr) không tác dụng với axit HNO₃ đặc, nguội và H₂SO₄ đặc, nguội mà các axit này làm cho kim loại trên trở nên thụ động hóa. Nghĩa là sau khi đã được nhúng vào HNO₃ đặc, nguội và H₂SO₄ đặc, nguội thì nhôm, sắt, crom sẽ không tương tác với những axit mà trước đó nó tương tác dễ dàng.

Câu 9:

Hướng dẫn giải

Kim loại Liti (Li) sau đây là kim loại kiềm.

Bổ sung kiến thức

☞ Nhóm IA (kim loại kiềm): Li, Na, K, Rb, Cs, Fr (nguyên tố phóng xạ)

Lập phương tâm khối $\left\{ \begin{array}{l} \text{Li} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Na} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{K} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Rb} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Cs} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \end{array} \right.$

☞ Nhóm IIA (kim loại kiềm thổ): Be, Mg, Ca, Sr, Ba, Ra

Lục phương tâm diện $\left\{ \begin{array}{l} \text{Be} \parallel \text{KHÔNG tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Mg} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O} \left\{ \begin{array}{l} \text{t}^\circ \text{ thường} \Rightarrow \text{không phản ứng} \\ \text{nhiệt độ cao} \Rightarrow \text{có phản ứng} \end{array} \right. \end{array} \right.$

Lập phương tâm diện $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ca} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Sr} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \end{array} \right.$

Lập phương tâm khối $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ba} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \\ \text{Ra} \parallel \text{tác dụng với H}_2\text{O (t}^\circ \text{ thường và nhiệt độ cao)} \end{array} \right.$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

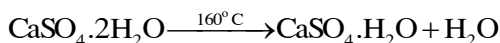
Trong tự nhiên, canxi sunfat tồn tại dưới dạng muối ngậm nước ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) được gọi là thạch cao sống

Bổ sung kiến thức

- CaSO_4 còn gọi là thạch cao, là chất rắn, màu trắng, ít tan trong nước. Tùy theo lượng kết tinh có trong canxi sunfat, ta có 3 loại:

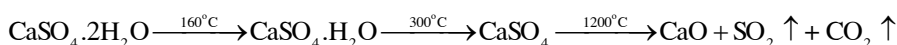
+ $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$: Thạch cao sống, bền ở nhiệt độ thường.

+ $\text{CaSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ hoặc $\text{CaSO}_4 \cdot 0,5\text{H}_2\text{O}$: Thạch cao nung, được điều chế bằng cách nung thạch cao sống ở 160°C

+ CaSO_4 : Thạch cao khan, được điều chế bằng cách nung thạch cao sống ở nhiệt độ cao hơn. Thạch cao khan không tan và không tác dụng với nước.

Sơ đồ điều chế:

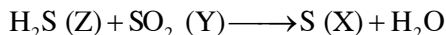
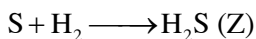
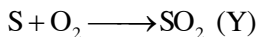

Thạch cao sống   Thạch cao nung   Thạch cao khan

Câu 11:

Hướng dẫn giải

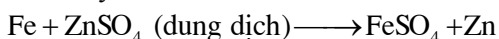
Đốt cháy đơn chất X trong không khí thu được khí Y. Khi đun nóng X với H₂, thu được khí Z. Khi cho Y tác dụng với Z thu được chất rắn màu vàng. Đơn chất X là lưu huỳnh.

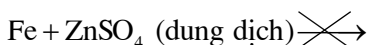
Câu 12:

Hướng dẫn giải

Phản ứng hóa học nào sau đây sai:

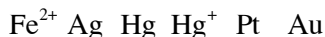
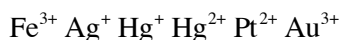
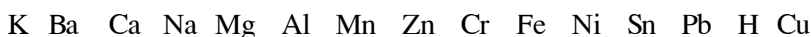
Sửa lại:

Giải thích:

- Dãy điện hóa của kim loại là tập hợp những cặp oxi hóa – khử của kim loại được sắp xếp theo chiều tăng dần tính chất oxi hóa của các ion kim loại và chiều giảm dần tính khử của các kim loại.

Tính oxi hóa tăng

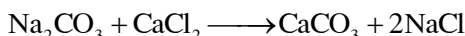
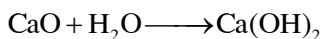
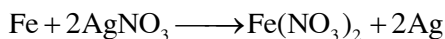
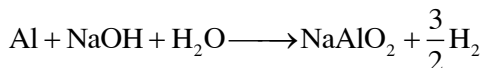
Tính khử tăng

Nguyên tắc: Kim loại có thể khử các ion kim loại khác đứng đằng sau trong dãy điện hóa. Vì vậy, ta thấy Fe đứng sau ion Zn²⁺ (ZnSO₄) trong dãy điện hóa nên mặc nhiên Fe không thể phản ứng với ion Zn²⁺ mà chỉ có kim loại Zn phản ứng được với ion Fe²⁺ và ion Fe³⁺ vì kim loại Zn đứng trước 2 ion đó.

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Tất cả các thí nghiệm có xảy ra phản ứng.

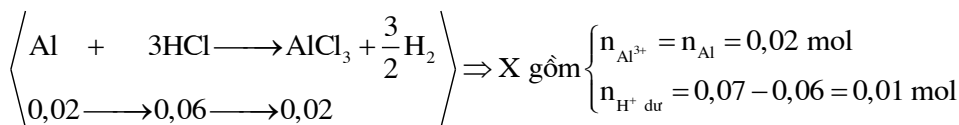
Câu 14:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Giải theo phương trình

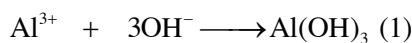
Từ giả thiết ta thu được:
$$\begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{HCl}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH}} = 0,075 \text{ mol} \end{cases}$$

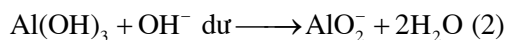
$$3 < T = \frac{n_{\text{OH}^-} - n_{\text{H}^+}}{n_{\text{Al}^{3+}}} = \frac{0,075 - 0,01}{0,02} = 3,25 < 4 \Rightarrow \begin{cases} \text{Al(OH)}_3 \text{ bị hòa tan một phần} \\ \text{H}^+ \text{ và OH}^- \text{ hết} \end{cases}$$

$$0,01 \longrightarrow 0,01$$

$$0,02 \longrightarrow 0,06 \longrightarrow 0,02$$

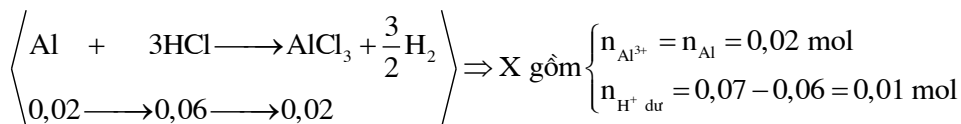
$$0,005 \longleftarrow 0,005$$

$$\Rightarrow n_{\text{Al(OH)}_3 \text{ còn lại}} = n_{\text{Al(OH)}_3 \text{ (1)}} - n_{\text{Al(OH)}_3 \text{ (2)}} = 0,02 - 0,005 = 0,015 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \cdot 78 = \boxed{1,17 \text{ gam}}$$

Cách 2: Sử dụng công thức giải nhanh

Từ giả thiết ta thu được:
$$\begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{HCl}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH}} = 0,075 \text{ mol} \end{cases}$$

Áp dụng công thức tính khối lượng kết tủa:

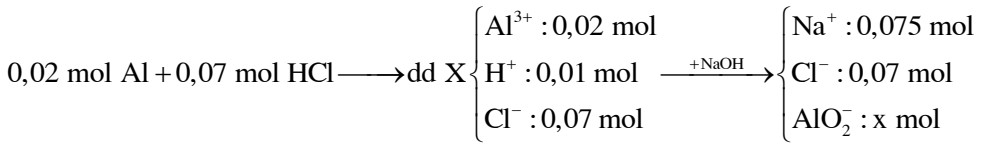
$$n_{\text{Al(OH)}_3} = 4n_{\text{Al}^{3+}} + n_{\text{H}^+ \text{ dư}} - n_{\text{OH}^-}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = 4 \cdot 0,02 + 0,01 - 0,065 = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \cdot 78 = \boxed{1,17 \text{ gam}}$$

Cách 3: Bảo toàn điện tích và bảo toàn nguyên tố

Từ giả thiết ta thu được:
$$\begin{cases} n_{\text{Al}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{HCl}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH}} = 0,075 \text{ mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{AlO}_2^-} + n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{Na}^+} \Leftrightarrow n_{\text{AlO}_2^-} + 0,07 = 0,075 \Leftrightarrow n_{\text{AlO}_2^-} = 0,005 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}} = n_{\text{Al(OH)}_3} + n_{\text{AlO}_2^-} \Leftrightarrow 0,02 = n_{\text{Al(OH)}_3} + 0,005 \Leftrightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \cdot 78 = \boxed{1,17 \text{ gam}}$$

Cách 4: Bảo toàn nguyên tố

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Sau phản ứng thu được kết tủa (Al(OH)₃) nên trong dung dịch không còn tồn tại ion H⁺ và ion OH⁻

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{Cl}^-} = 0,07 \text{ mol} < n_{\text{Na}^+} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow \text{dung dịch Y} \begin{cases} \text{NaCl} : 0,07 \text{ mol} \\ \text{NaAlO}_2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = n_{\text{NaCl}} + n_{\text{NaAlO}_2} \Leftrightarrow 0,075 = 0,07 + n_{\text{NaAlO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{NaAlO}_2} = 0,005 \text{ mol}$$

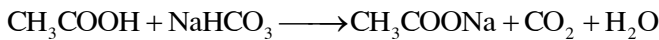
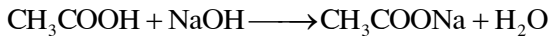
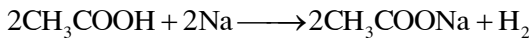
$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}} = n_{\text{Al(OH)}_3} + n_{\text{AlO}_2^-} \Leftrightarrow 0,02 = n_{\text{Al(OH)}_3} + 0,005 \Leftrightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,015 \cdot 78 = \boxed{1,17 \text{ gam}}$$

Câu 15:

Hướng dẫn giải

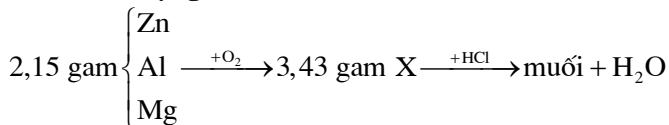
Chất X (có M = 60 và chứa C, H, O). Chất X phản ứng được với Na, NaOH và NaHCO₃. Tên gọi của X là axit axetic (CH₃COOH).

Câu 16:

Hướng dẫn giải

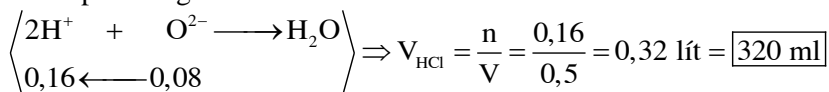
Cách 1: Bảo toàn khối lượng

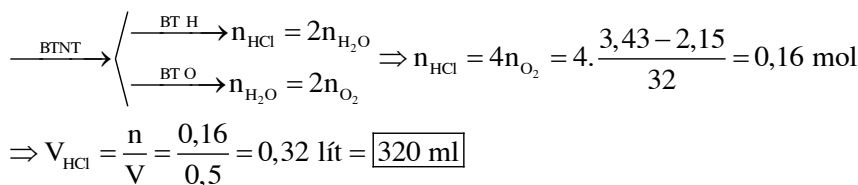
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{kim loại}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{X}} \Leftrightarrow 2,15 + m_{\text{O}_2} = 3,43 \Leftrightarrow 2,15 + 32n_{\text{O}_2} = 3,43$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,04 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/oxit}} = 2n_{\text{O}_2} = 0,04 \cdot 2 = 0,08 \text{ mol}$$

Bản chất của phản ứng:

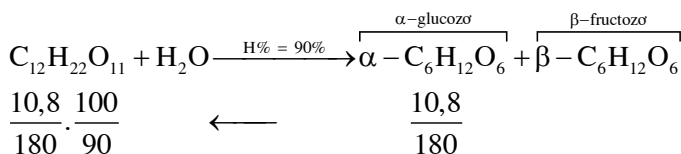
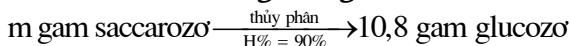

Cách 2: Bảo toàn nguyên tố

Câu 17:

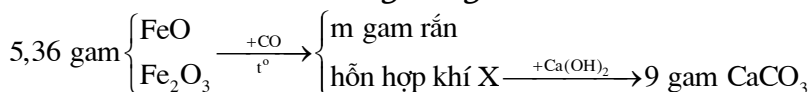
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow m_{\text{saccarozơ}} = m = \frac{10,8}{180} \cdot \frac{100}{90} \cdot 342 = \boxed{22,8 \text{ gam}}$$

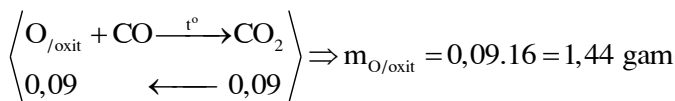
Câu 18:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CaCO}_3} = 9 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CaCO}_3} = \frac{9}{100} = 0,09 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = 0,09 \text{ mol}$$

Bản chất của phản ứng :

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{FeO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = m + m_{\text{O}/\text{oxit}} \Leftrightarrow 5,36 = m + 1,44 \Leftrightarrow m = \boxed{3,92 \text{ gam}}$$

Câu 19:

Hướng dẫn giải

Chất X có cấu tạo $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOCH}_3$. Tên gọi của X là metyl propionat.

Bổ sung kiến thức

Danh pháp

- Cách gọi tên este tương tự cách gọi tên các muối chỉ thay thế tên của cation bằng tên của gốc hidrocarbon R'.

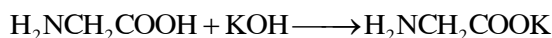
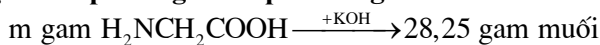
Tên của este (ROOR') = Tên của gốc R' + tên gốc axit RCOO (đuôi "at")	
CÔNG THỨC CẤU TẠO	DANH PHÁP
$\text{CH}_3 - \text{COO} - \text{CH}_3$	Metyl axetat
$\text{H} - \text{COO} - \text{CH}_3$	Metyl fomiat

$\text{CH}_3 - \text{COO} - \text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_3$	Propyl axetat
$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOCH}_3$	Metyl acrylat
$\text{H} - \text{COO} - \text{C}_6\text{H}_5$	Phenyl fomiat
$\text{CH}_3 - \text{COO} - \text{CH}_2 - \text{C}_6\text{H}_5$	Benzyl axetat
$\text{H} - \text{COO} - \text{CH} = \text{CH}_2$	Vinyl fomiat
$\text{CH}_3 - \text{COO} - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CH}_3$	Alyl axetat
$\text{CH}_3 - \text{OCO} - \text{COO} - \text{CH}_3$	Dimetyl oxalat
$\text{CH}_3 - \text{OCO} - \text{CH}_2 - \text{COO} - \text{C}_2\text{H}_5$	Etyl metyl malonat

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Giải dựa trên phương trình phản ứng

$$0,25 \qquad \qquad \qquad \longleftarrow 0,25 = \frac{28,25}{113}$$

$$\Rightarrow m_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = m = 0,25 \cdot 75 = \boxed{18,75 \text{ gam}}$$

Cách 2: Bảo toàn nguyên tố

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOK}} = \frac{28,25}{113} = 0,25 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT } \text{H}_2\text{NCH}_2\text{COO}^-} n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = m = 0,25 \cdot 75 = \boxed{18,75 \text{ gam}}$$

Cách 3: Tăng giảm khối lượng

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOK}} = \frac{28,25}{113} = 0,25 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT } \text{H}_2\text{NCH}_2\text{COO}^-} n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = \frac{m_{\text{muối}} - m_{\text{amino axit}}}{39 - 1} \Leftrightarrow 0,25 = \frac{m - 28,15}{38} \Leftrightarrow m = \boxed{18,75 \text{ gam}}$$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

Phát biểu nào sau đây sai: Cr_2O_3 tan được trong dung dịch NaOH loãng.

Sửa lại: Cr_2O_3 chỉ tác dụng với NaOH đặc nóng.

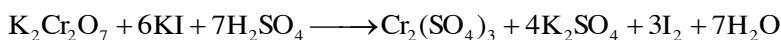
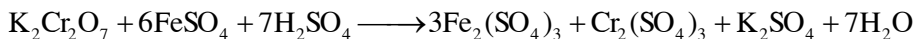
Bổ sung kiến thức

A.

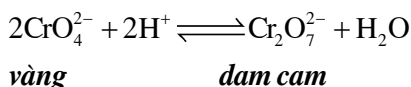
- Các muối cromat và dicromat là những hợp chất bền hơn nhiều so với các axit cromic và dicromit. Muối cromat như natri cromat Na_2CrO_4 và kali cromat K_2CrO_4 , là muối của axit cromic, có màu vàng của ion cromat CrO_4^{2-} . Muối dicromat, như natri dicromat $\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ và kali dicromat $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, là muối của axit dicromic. Những muối này có màu da cam của ion dicromat $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$. Các muối cromat và

đicromat có tính oxi hóa mạnh, đặc biệt trong môi trường axit, muối crom (VI) bị khử thành muối crom (III).

Ví dụ:

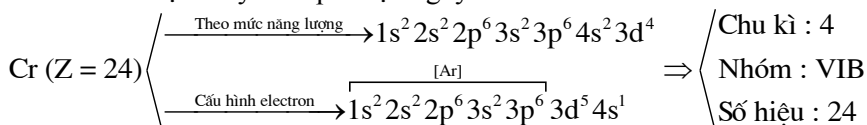

- Trong môi trường thích hợp, các muối cromat và đicromat chuyển hóa lẫn nhau theo một cân bằng:

D.

- Crom là kim loại chuyển tiếp thuộc nguyên tố d.

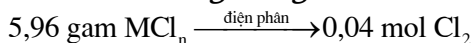
- Số oxi hóa bền: +3, +6. Số oxi hóa kém bền: +1, +2, +4, +5. Các hợp chất ứng với mỗi trạng thái oxi hóa đều có màu đặc trưng và rất đẹp nên nguồn gốc của từ “crom” có nghĩa là màu sắc.

+ Khi crom có số oxi hóa thấp tính chất của nó giống như các kim loại Al, Mn, Fe.

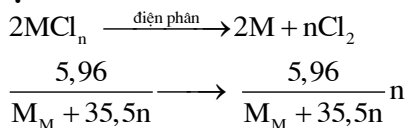
+ Khi crom có số oxi hóa cao tính chất của nó giống như lưu huỳnh (S).

Câu 22:

Hướng dẫn giải

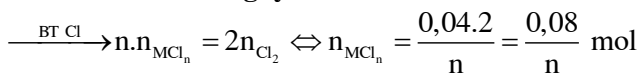

Cách 1: Phương pháp đại số

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{5,96}{M_M + 35,5n} n = 0,04 \xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} n = 1 \Rightarrow M_M = 39 \Rightarrow \boxed{\text{M là K}} \\ n = 2 \Rightarrow M_M = 78 \Rightarrow (\text{loại}) \end{array} \right.$$

Cách 2: Bảo toàn nguyên tố

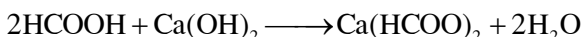
$$\Rightarrow M_{\text{MCl}_n} = \frac{m}{n} \Leftrightarrow M_M + 35,5n = \frac{5,96}{\frac{0,08}{n}} \xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} n = 1 \Rightarrow M_M = 39 \Rightarrow \boxed{\text{M là K}} \\ n = 2 \Rightarrow M_M = 78 \Rightarrow (\text{loại}) \end{array} \right.$$

Câu 23:

Hướng dẫn giải

Axit fomic có trong nọc kiến. Khi bị kiến cắn, nên chọn vôi tôi bôi vào vết thương để giảm sưng tấy vì vôi tôi (Ca(OH)_2) giúp trung hòa axit fomic (HCOOH) ở trong nọc kiến.

Câu 24:

Hướng dẫn giải

nhận xét $\rightarrow$ Hidrocabon phản ứng với dung dịch AgNO_3 trong NH_3 dư thì chắc chắn

rằng hidrocabon đó ank-1-in $\Rightarrow$ có nối $\equiv$ đầu mạch $\left\{ \begin{array}{l} \text{dạng tổng quát} \rightarrow \text{R} - \text{C} \equiv \text{CH} \\ \text{CTC} \rightarrow \text{C}_n\text{H}_{2n-2} \quad (n \geq 2) \end{array} \right.$

biện luận $\rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{M}_{\text{C}_n\text{H}_{2n-2}} < 62 \Leftrightarrow 14n - 2 < 62 \Leftrightarrow n < 4,57 < 5 \\ \text{C}_2\text{H}_2 \text{ chỉ có 1 đồng phân phản ứng với dung dịch } \text{AgNO}_3 / \text{NH}_3 \\ \text{C}_3\text{H}_4 \text{ chỉ có 1 đồng phân phản ứng với dung dịch } \text{AgNO}_3 / \text{NH}_3 \end{array} \right.$

$\Rightarrow$ Số nguyên tử Cacbon trong X, Y, Z là 4 (X, Y, Z có cùng số nguyên tử cacbon)

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{X: } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{C} \equiv \text{CH} \Rightarrow 4 \text{ liên kết } \pi \Rightarrow \text{phản ứng với } \text{H}_2 \text{ tỉ lệ } 1: 4 \Rightarrow \text{(a). đúng} \\ \text{Y: } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH} = \text{CH}_2 \xrightarrow{\text{danh pháp}} \text{but-1-en-3-in} \Rightarrow \text{(c). sai} \\ \text{Z: } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \Rightarrow \text{Z không có đồng phân hình học} \Rightarrow \text{(b). sai} \end{array} \right.$

X, Y, Z đều có mạch cacbon không phân nhánh $\Rightarrow$ (d). đúng

Câu 25:

Hướng dẫn giải

Phát biểu $\left\{ \begin{array}{l} \text{đúng} \rightarrow \text{(a), (c), (d)} \\ \text{sai} \rightarrow \text{(b)} \xrightarrow{\text{sửa}} \text{supephotphat kép chỉ có } \text{Ca(H}_2\text{PO}_4)_2 \end{array} \right.$

Bổ sung kiến thức

Phân bón hóa học

a. Phân đạm

$$\text{Độ dinh dưỡng} = \frac{m_N}{m_{\text{phân}}} \cdot 100$$

- Phân đạm cung cấp nitơ hóa hợp cho cây dưới dạng ion nitrat (NO_3^-) và ion amoni (NH_4^+). Độ dinh dưỡng của phân đạm được đánh giá bằng hàm lượng %N trong phân.

- **Phân đạm amoni**
- Phân đạm amoni là các muối amoni: NH_4Cl , $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$, NH_4NO_3 ... Khi tan trong nước, các muối amoni bị thủy phân tạo ra môi trường axit làm tăng độ chua của đất, vì vậy các loại phân này chỉ dùng để bón cho các loại đất ít chua hoặc đất đã được khử chua trước bằng vôi (CaO).
- **Phân đạm nitrat**
- Phân đạm nitrat là các muối. NaNO_3 , $\text{Ca(NO}_3)_2$ ...

- *Urê. Urê* $(NH_2)_2CO$.

b. *Phân lân*

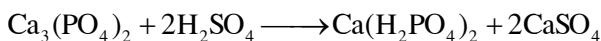
$$\text{Độ dinh dưỡng} = \frac{m_{P_2O_5}}{m_{\text{phân}}} \cdot 100$$

Phân lân cung cấp photpho cho cây trồng dưới dạng ion photphat. Độ dinh dưỡng của phân lân được đánh giá bằng hàm lượng % P_2O_5 tương ứng với lượng photpho có trong thành phần của nó.

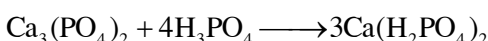
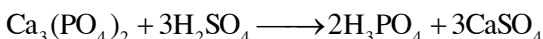
- *Suphophotphat*

- Có hai loại suphophotphat là suphophotphat đơn và suphophotphat kép. Thành phần chính của hai loại là muối tan canxi dihidrophotphat.

+ Suphophotphat đơn. Suphophotphat đơn chứa 14 – 20% P_2O_5 , được điều chế qua một giai đoạn bằng cách cho bột quặng photphoric hoặc apatit tác dụng với axit sunfuric đặc.

+ Suphophotphat kép. Suphophotphat kép chứa 40–50% P_2O_5 , được điều chế qua hai giai đoạn. Điều chế axit photphoric, và cho axit photphoric tác dụng với photphoric hoặc apatit.

- *Phân lân nung chảy*

- Thành phần chính của phân lân nung chảy là hỗn hợp photphat và silicat của canxi và magie (chứa 12 – 14% P_2O_5). Các muối này không tan trong nước, nên cũng chỉ thích hợp cho loại đất chua.

c. *Phân kali*

$$\text{Độ dinh dưỡng} = \frac{m_{K_2O}}{m_{\text{phân}}} \cdot 100$$

- Phân kali cung cấp cho cây trồng nguyên tố kali dưới dạng ion K^+ . Độ dinh dưỡng của phân kali được đánh giá bằng hàm lượng % K_2O tương ứng với lượng kali có trong thành phần của nó.

d. *Một số loại phân bón khác*

- *Phân hỗn hợp và phân phức hợp*

- Phân hỗn hợp chứa cả ba nguyên tố N, P, K được gọi phân NPK. Loại phân này là sản phẩm khi trộn lẫn các loại phân đơn theo tỉ lệ N.P.K khác nhau tùy theo loại đất và cây trồng.

Ví dụ: Nitrophotka là hỗn hợp của $(NH_4)_2HPO_4$ và KNO_3 .

- Phân phức hợp là hỗn hợp các chất được tạo ra đồng thời bằng tương tác hóa học của các chất.

Ví dụ: Amophot là hỗn hợp các muối $NH_4H_2PO_4$ và $(NH_4)_2HPO_4$ thu được khi cho amoniac tác dụng với axit photphoric.

- *Phân vi lượng*

- Phân vi lượng cung cấp cho cây các nguyên tố như bo (B), kẽm (Zn), mangan (Mn), đồng (Cu), molipđen (Mo)... ở dạng hợp chất.

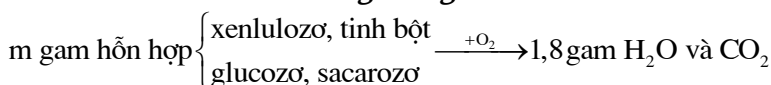
Câu 26:

Hướng dẫn giải

Mô hình thí nghiệm trên phù hợp để điều chế các khí ít tan hoặc không tan trong nước. Nhận thấy các khí SO_2 , NH_3 , Cl_2 là những khí tan tốt trong nước nên chắc hẳn những khí trên không thể nào được điều chế bằng phương pháp đẩy nước vậy nên đáp án phải là điều chế khí H_2 .

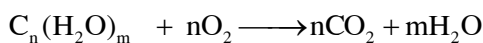
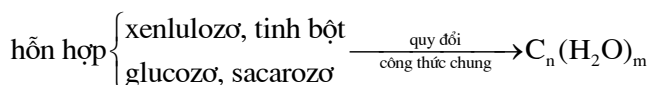
Câu 27:

Hướng dẫn giải

Phương pháp quy đổi kết hợp bảo toàn khối lượng

Cách 1.1:

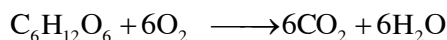
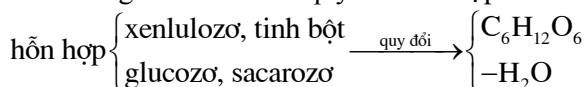

$$\frac{2,52}{22,4} = 0,1125 \longrightarrow 0,1125 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m = 1,8 + 0,1125 \cdot 44 - 0,1125 \cdot 32 = \boxed{3,15 \text{ gam}}$$

Cách 1.2:

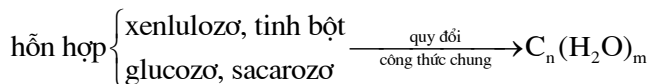
$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Xenlulozơ, tinh bột và saccarozơ thủy phân trong nước thì sản phẩm tạo thành $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$ nên để đơn giản bài toán ta quy đổi hỗn hợp:

$$0,1125 \longrightarrow 0,1125$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m = 1,8 + 0,1125 \cdot 44 - 0,1125 \cdot 32 = \boxed{3,15 \text{ gam}}$$

Cách 1.3:

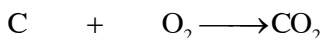
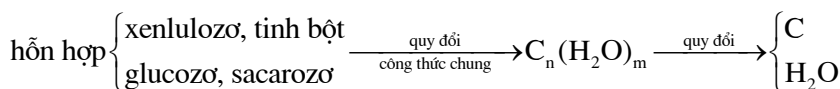
$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Số nguyên tử H gấp đôi số nguyên tử O

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}/\text{hỗn hợp}} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}/\text{hỗn hợp}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = \frac{0,1 + 2 \cdot 0,1125 - 0,1}{2} = 0,1125 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} = 0,1125 \cdot 12 + 0,2 \cdot 1 + 0,1 \cdot 16 = \boxed{3,15 \text{ gam}}$$

Cách 1.4:

$$0,1125 \longleftarrow 0,1125$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{C}} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1125 \cdot 12 + 1,8 = 3,15 \text{ gam}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

R thuộc chu kì 3, nhóm VIIA $\Rightarrow$ Oxit cao nhất với oxi là R_2O_7

Bổ sung kiến thức

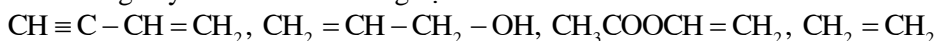
Oxit cao nhất và hợp chất khí với hydro của một số nguyên tố:

	IA	IIA	IIIA	IVA	VA	VIA	VIIA
Oxit cao nhất	R_2O	RO	R_2O_3	RO_2	R_2O_5	RO_3	R_2O_7
Hợp chất khí với hydro				RH_4	RH_3	RH_2	RH

Câu 29:

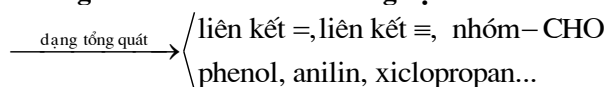
Hướng dẫn giải

Số chất trong dãy làm mất màu dung dịch brom là:

Bổ sung kiến thức

Những chất làm mất màu dung dịch brom

Những chất thường gặp: Axit không no, andehit, ancol không no, ete không no, phenol, catechol, rezoxinol, hidroquinon, anilin, styren và đồng đẳng, SO_2 , Cl_2 , xicloankan vòng ba cạnh, Br_2 , Fe^{2+} , HCOOH , este của axit fomic, muối của axit fomic...

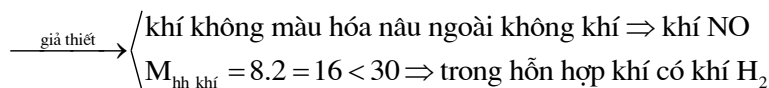
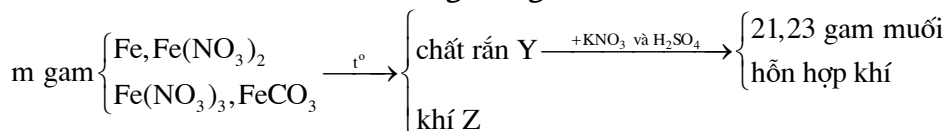
Câu 30:

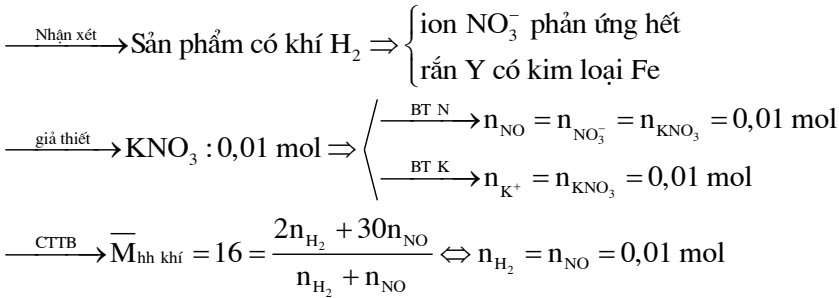
Hướng dẫn giải

Những nhóm tác nhân đều gây ô nhiễm nguồn nước là: (1), (2), (3).

Câu 31:

Hướng dẫn giải

Sử dụng định luật bảo toàn khối lượng:

$$m_{\text{muối}} = m_{\text{ion sắt}} + m_{\text{K}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}}$$

$$\Leftrightarrow 21,23 = m_{\text{ion sắt}} + 0,01.39 + 0,15.96 \Leftrightarrow m_{\text{ion sắt}} = 6,44 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} \rightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{H}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 0,15 = 0,01 + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,14 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} \rightarrow n_{\text{O/Y}} + 3n_{\text{KNO}_3} = n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O/Y}} = 0,01 + 0,15 - 3.0,01 = 0,12 \text{ mol}$$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \rightarrow$ Y có Fe nên khí Z không có khí $\text{O}_2 \Rightarrow$ khí Z $\begin{cases} \text{NO}_2 \text{ (M = 42)} \\ \text{CO}_2 \text{ (M = 44)} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \rightarrow \overline{M}_Z = 22,5.2 = \frac{42n_{\text{NO}_2} + 44n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{NO}_2} + n_{\text{CO}_2}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_2} = n_{\text{CO}_2}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \rightarrow n_{\text{NO}_2} = n_{\text{CO}_2} = a \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{N/X}} = a \text{ mol} \\ n_{\text{C/X}} = a \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\frac{\text{NO}_3^-}{\text{CO}_3^{2-}}} \rightarrow n_{\text{O/X}} = 3a + 3a = 6a \text{ mol}$$

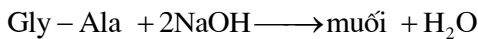
$$\xrightarrow{\text{BT O}} \rightarrow n_{\text{O/X}} = n_{\text{O/Y}} + 2n_{\text{CO}_2} + 2n_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow 6a = 0,12 + 2a + 2a \Leftrightarrow a = 0,06 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT KL}} \rightarrow m = m_{\text{Fe}} + m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{CO}_3^{2-}} = 6,44 + 0,06.(62 + 60) = \boxed{13,76 \text{ gam}}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

$$M_{\text{Gly-Ala}} = 75 + 89 - 18 = 146 \text{ g/mol} \Leftrightarrow n_{\text{Gly-Ala}} = \frac{14,6}{146} = 0,1 \text{ mol}$$

$$0,1 \longrightarrow 0,2 \longrightarrow 0,1 \text{ mol}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng:

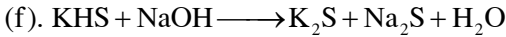
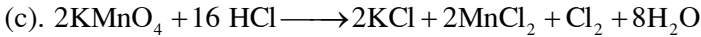
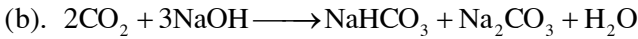
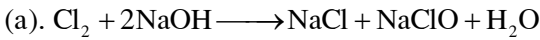
$$m_{\text{Gly-Ala}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 14,6 + 0,2.40 = m_{\text{muối}} + 0,1.18 \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = \boxed{20,8 \text{ gam}}$$

Câu 33:

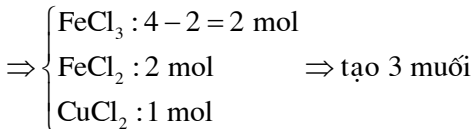
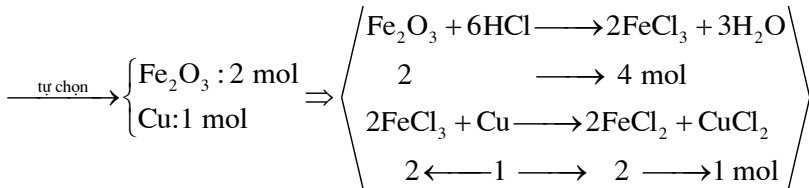
Hướng dẫn giải

Số thí nghiệm thu được 2 muối là: (a), (b), (c), (f).

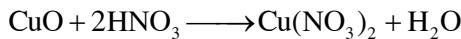

Các phản ứng còn lại:

(d).

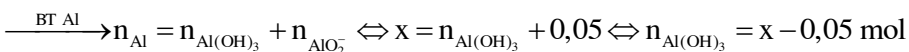
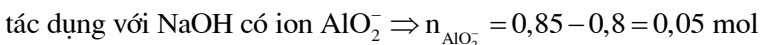
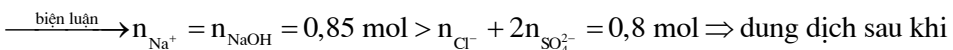
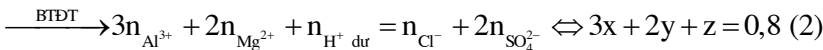
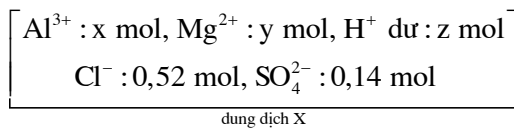
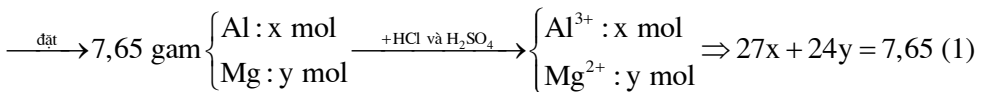
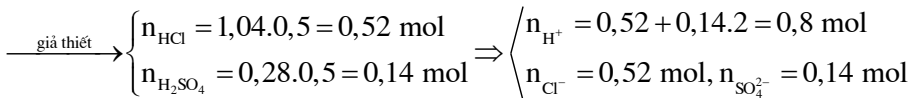
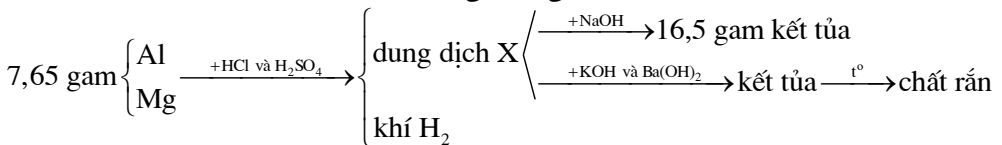

(e).

Câu 34:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \text{hai kết tủa} \begin{cases} \text{Al(OH)}_3 : x - 0,05 \text{ mol} \\ \text{Mg(OH)}_2 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow 78(x - 0,05) + 58y = 16,5 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (3)}} \begin{cases} 27x + 24y = 7,65 \\ 78(x - 0,05) + 58y = 16,5 \end{cases} \Leftrightarrow x = y = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+ \text{ dư}} + 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 4n_{\text{Al}^{3+}} - n_{\text{Al(OH)}_3} \Leftrightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 0,85 - 0,3 - 0,6 + 0,1 = 0,05$$

$$\text{⌘ Trường hợp 1: BaSO}_4 \text{ cực đại} \Rightarrow n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{Ba}^{2+}} = 0,14 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow V_{\text{hh}} = \frac{n_{\text{Ba}^{2+}}}{0,1} = \frac{0,14}{0,1} = 1,4 \text{ lít} \Rightarrow \begin{cases} \text{NaOH} : 1,12 \text{ mol} \\ \text{Ba(OH)}_2 : 0,14 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{OH}^-} = 1,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{H}^+ \text{ dư}} + 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 4n_{\text{Al}^{3+}} = 0,95 \text{ mol} < n_{\text{OH}^-} = 1,4 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{OH}^- \text{ dư} \\ \text{Al(OH)}_3 \text{ hết} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \text{kết tủa} \begin{cases} \text{BaSO}_4 : 0,14 \text{ mol} \\ \text{Mg(OH)}_2 : 0,15 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{kết tủa (1)}} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Mg(OH)}_2} = 41,32$$

$$\text{⌘ Trường hợp 2: Al(OH)}_3 \text{ cực đại} \Rightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} = n_{\text{Al}^{3+}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{OH}^-} = n_{\text{H}^+ \text{ dư}} + 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} = 0,05 + 0,15 \cdot 2 + 0,15 \cdot 3 = 0,8 \text{ mol}$$

$$\text{hỗn hợp} \begin{cases} \text{NaOH} : 0,8V \text{ mol} \\ \text{Ba(OH)}_2 : 0,1V \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{OH}^-} = 0,8V + 0,1V \cdot 2 = 0,8 \Leftrightarrow V = 0,8 \text{ lít}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Ba}} n_{\text{BaSO}_4} = n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow \text{kết tủa} \begin{cases} \text{BaSO}_4 : 0,08 \text{ mol} \\ \text{Mg(OH)}_2 : 0,15 \text{ mol} \\ \text{Al(OH)}_3 : 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{kết tủa (2)}} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Mg(OH)}_2} + m_{\text{Al(OH)}_3} = 0,08 \cdot 233 + 0,15 \cdot 58 + 0,15 \cdot 78 = 39,04$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} m_{\text{kết tủa (1)}} = 41,32 \text{ gam} > m_{\text{kết tủa (2)}} = 39,04 \text{ gam} \Rightarrow \text{nhận trường hợp 1}$$

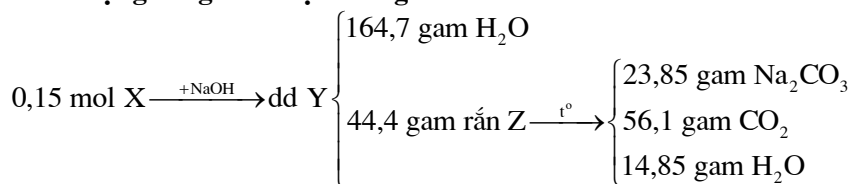
$$\text{kết tủa} \begin{cases} \text{BaSO}_4 : 0,14 \text{ mol} \\ \text{Mg(OH)}_2 : 0,15 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{t^\circ} \begin{cases} \text{BaSO}_4 : 0,14 \text{ mol} \\ \text{MgO} : 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{MgO}} = 0,14 \cdot 233 + 0,15 \cdot 40 = \boxed{38,62 \text{ gam}}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Sử dụng công thức đại cương

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{23,85}{106} = 0,225 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,45 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{dd NaOH}} = m_Z + m_{\text{H}_2\text{O (sp)}} \Leftrightarrow m + 180 = 164,7 + 44,4 \Leftrightarrow m = 29,1 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \begin{cases} \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_X} = \frac{0,45}{0,15} = 3 \\ \text{X chỉ chứa 1 loại chức} \\ \text{khi phản tạo ra muối của} \end{cases} \Rightarrow \text{Este 2 chức tạo bởi phenol} \begin{cases} \text{hai axit} \\ \text{nước} \end{cases}$$

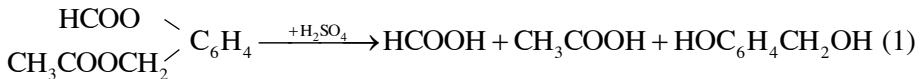
Este X có dạng: $\begin{matrix} R_1\text{COO} \\ R_3\text{COOCH}_2 \end{matrix} C_6H_4 \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/X} = 4n_X = 0,15 \cdot 4 = 0,6 \text{ mol}$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C}/X} = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + n_{\text{CO}_2} = 0,225 + \frac{56,1}{44} = 1,5 \text{ mol}$$

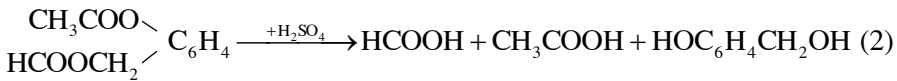
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow 29,1 = 1,5 \cdot 12 + n_H + 0,6 \cdot 16 \Leftrightarrow n_H = 1,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \text{CTPT của X } C_xH_yO_z \Rightarrow x : y : z = n_C : n_H : n_O = 5 : 5 : 2 \xrightarrow{\text{X có 4 O}} C_{10}H_{10}O_4$$

Do X tạo bởi hai axit đơn chức nên X có thể là $\begin{cases} \text{HCOOC}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{OOCCH}_3 \text{ (1)} \\ \text{CH}_3\text{COOC}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{OOCCH}_3 \text{ (2)} \end{cases}$

hợp chất T

hợp chất T

$\xrightarrow{\text{nhận thấy}}$ hợp chất T có 8 nguyên tử H

Cách 2: Bảo toàn khối lượng kết hợp bảo toàn nguyên tố

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,45 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{H}_2\text{O}/\text{dd}} = 162 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}/X} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_C = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + n_{\text{CO}_2} = 0,225 + 1,275 = 1,5 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT H}} n_H = n_{\text{H}_2\text{O}/X} + n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{NaOH}} = 0,15 \cdot 2 + 0,825 - 0,45 = 1,5 \text{ mol} \end{cases}$$

Bảo toàn khối lượng:

$$m_X + m_{\text{NaOH}} = m_Z + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_X = 29,1 \text{ gam} \Rightarrow M_X = 194 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{CTPT } C_{10}H_{10}O_4$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} Z + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ loãng} \longrightarrow \text{hai axit} \Rightarrow Z \text{ là muối} \Rightarrow \begin{cases} \text{X là este + NaOH} \\ n_{\text{este}} : n_{\text{NaOH}} = 1 : 3 \end{cases}$$

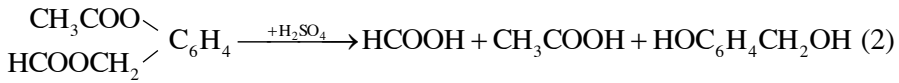
$\Rightarrow$ X là este hai chức có gốc phenyl

Do X tạo bởi hai axit đơn chức nên X có thể là $\begin{cases} \text{HCOOC}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{OOCCH}_3 \text{ (1)} \\ \text{CH}_3\text{COOC}_6\text{H}_4\text{CH}_2\text{OOCCH}_3 \text{ (2)} \end{cases}$

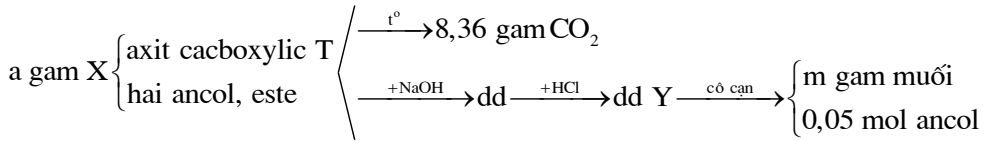
hợp chất T

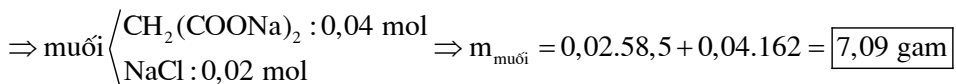
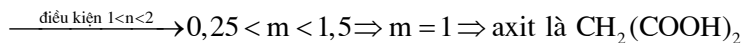
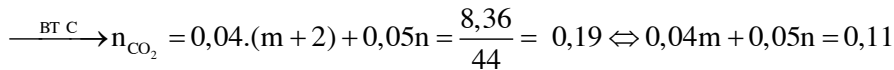
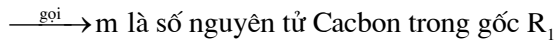
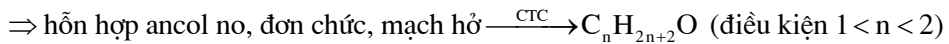
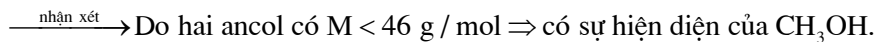
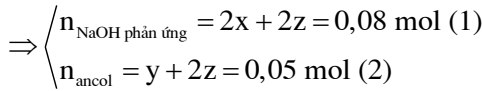
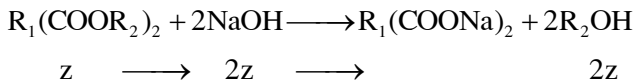
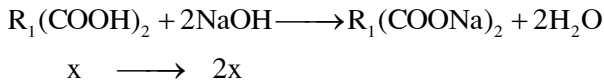
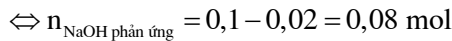
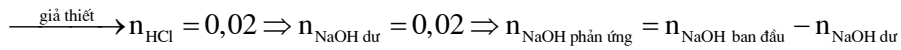
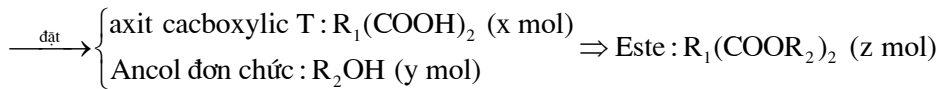
hợp chất T

Câu 36:

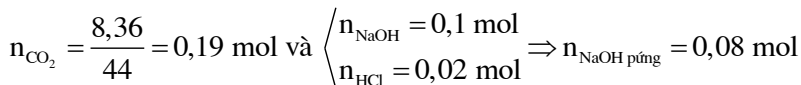
Hướng dẫn giải

Cách 1:

Cách 2:

$$\begin{aligned} &\xrightarrow{\text{BT Na}} 2n_{R_1(\text{COONa})_2} = n_{\text{NaOH p\u00f3ng}} = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow n_{R_1(\text{COONa})_2} = 0,04 \text{ mol} \\ &\Rightarrow m_{\text{mu\u00f3i}} = m_{\text{NaCl}} + m_{R_1(\text{COONa})_2} = 0,02.58,5 + 0,04.(M_{R_1} + 134) = 6,53 + 0,04M_{R_1} \quad (1) \\ &\xrightarrow{\text{gi\u00e1 thi\u00e7t}} M_{\text{ROH}}^- < 46 \text{ g/mol} (\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}) \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} < 2 \\ &\xrightarrow{\text{Goi}} n \text{ \u0111\u00e0 s\u00f3 nguy\u00ean t\u1ef1 Cacbon trong } R_1(\text{COONa})_2 \\ &\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C/CO}_2} = n_{\text{C/R}_1(\text{COONa})_2} + n_{\text{C/ROH}} \Leftrightarrow 0,19 = 0,04n + 0,05.\text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} \\ &\Rightarrow 0,19 < 0,04n + 0,05.2 \Leftrightarrow n > 2,25 \Rightarrow \text{Trong } R_1 \text{ c\u00f3 nguy\u00ean t\u1ef1 Cacbon} \\ &\Rightarrow M_{R_1} > 0 \xrightarrow{(1)} m_{\text{mu\u00f3i}} > 6,53 + 0,04.0 = 6,53 \text{ gam} \Rightarrow \boxed{m_{\text{mu\u00f3i}} = 7,09 \text{ gam}} \end{aligned}$$

C\u00e1ch 3:

$$\begin{aligned} &\xrightarrow{\text{Ta c\u00f3}} \begin{cases} n_{\text{NaOH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{HCl}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m \text{ gam mu\u00f3i} \begin{cases} n_{\text{NaCl}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{COONa}} = 0,1 - 0,02 = 0,08 \text{ mol} \\ n_{\text{-CH}_2\text{-}} = 0,04k \end{cases} \\ &\xrightarrow{\text{gi\u00e1 s\u1ee9}} \begin{cases} k = 1 \Rightarrow m_{\text{mu\u00f3i}} = 7,09 \text{ gam} \\ k = 0 \Rightarrow m_{\text{mu\u00f3i}} = 6,53 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \text{Ch\u00f3n A ho\u1eb7c C} \\ &\xrightarrow{\text{gi\u00e1 thi\u00e7t}} M_{\text{ROH}}^- < 46 \text{ g/mol} (\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}) \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} < 2 \\ &\xrightarrow{\text{gi\u00e1 s\u1ee9}} \text{khi cho } k = 0 \text{ th\u00ec s\u00f3 nh\u00f3m } \text{-COO-} \text{ ch\u1ea1y sinh ra } 0,08 \text{ mol CO}_2 \\ &\Rightarrow \text{ancol ch\u1ea1y cho } 0,11 \text{ mol CO}_2 \\ &\Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,11}{0,05} > 2 \Rightarrow (\text{V\u00f4 l\u00ed}) \Rightarrow \text{Ch\u00f3n A} \end{aligned}$$

C\u00e1ch 4:

$$\begin{aligned} &\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{C/mu\u00f3i}} + n_{\text{C/ancol}} = 0,19 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{C/mu\u00f3i}} = 0,19 - n_{\text{C/ancol}} \\ &\xrightarrow{\text{gi\u00e1 thi\u00e7t}} M_{\text{ROH}}^- < 46 \text{ g/mol} (\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}) \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{\text{ancol}} < 2 \\ &\Rightarrow 0,05 < n_{\text{C/ancol}} < 0,1 \Rightarrow 0,19 - 0,1 < 0,19 - n_{\text{C/ancol}} < 0,19 - 0,05 \\ &\Leftrightarrow 0,09 < n_{\text{C/mu\u00f3i}} < 0,14 \Rightarrow \frac{0,09}{0,04} < \text{Số } C_{\text{mu\u00f3i}} < \frac{0,14}{0,04} \Leftrightarrow 2,25 < \text{Số } C_{\text{mu\u00f3i}} < 3,5 \\ &\Rightarrow \text{Mu\u00f3i c\u00f3 3 nguy\u00ean t\u1ef1 Cacbon} \Rightarrow \text{Mu\u00f3i \u0111\u00e0 } \text{CH}_2(\text{COONa})_2 \\ &\Rightarrow m_{\text{mu\u00f3i}} = m_{\text{NaCl}} + m_{\text{CH}_2(\text{COONa})_2} = 0,02.58,5 + 0,04.148 = \boxed{7,09 \text{ gam}} \end{aligned}$$

C\u00e1ch 5:

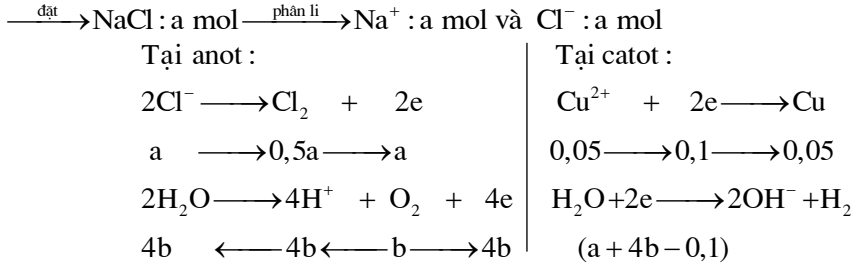
$$\begin{aligned} &\begin{cases} \text{R}(\text{COOH})_2 \\ \text{R}'\text{OH} \\ \text{R}(\text{COOR}')_2 \end{cases} \xrightarrow{\text{quy \u0111\u00f2i}} \begin{cases} \text{R}(\text{COOH})_2 : 0,04 \text{ mol} \\ \text{R}'\text{OH} : 0,05 \text{ mol} \end{cases} \\ &\text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{h\u00f3n h\u00e8p}}} = \frac{0,19}{0,04 + 0,05} \approx 2,11 \Rightarrow \begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \end{cases} \text{ v\u00e0 } \text{CH}_2(\text{COOH})_2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{NaCl}} + m_{\text{CH}_2(\text{COONa})_2} = 0,02.58,5 + 0,04.148 = \boxed{7,09 \text{ gam}}$$

Câu 37:

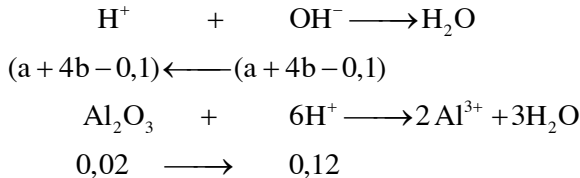
Hướng dẫn giải

Cách 1:

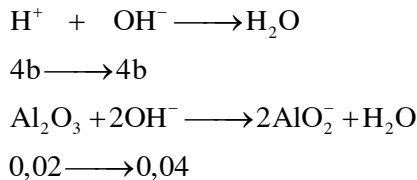
$$\Rightarrow \sum n_{\text{khí}} = n_{\text{O}_2} + n_{\text{Cl}_2} + n_{\text{H}_2} = 0,05a + b + \frac{a + 4b - 0,1}{2} \Leftrightarrow a + 3b - 0,05 = 0,105 \quad (1)$$

⌘ Giả sử: $n_{\text{H}^+} > n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow 4b > a + 4b - 0,1 \Leftrightarrow a < 0,1 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \sum n_{\text{H}^+} = a + 4b - 0,1 + 0,12 \Leftrightarrow a + 4b + 0,02 = 4b \Leftrightarrow a = -0,02 \text{ mol} \Rightarrow (\text{loại})$$

⌘ Giả sử: $n_{\text{H}^+} < n_{\text{OH}^-} \Leftrightarrow 4b < a + 4b - 0,1 \Leftrightarrow a > 0,1 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \sum n_{\text{OH}^-} = 4b + 0,04 \text{ mol} \Leftrightarrow 4b + 0,04 = a + 4b - 0,1 \Leftrightarrow a = 0,14 \text{ mol (nhận)}$$

$$\xrightarrow{\text{thay } a = 0,14 \text{ vào (1)}} 0,14 + 3b - 0,05 = 0,105 \Leftrightarrow b = 0,005 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{e \text{ nhường}} = a + 4b = 0,14 + 0,005.4 = 0,16 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Faraday}} n_{e \text{ nhường}} = \frac{It}{96500} \Leftrightarrow 0,16 = \frac{2t}{96500} \Leftrightarrow \boxed{t = 7720 \text{ giây}}$$

Cách 2:

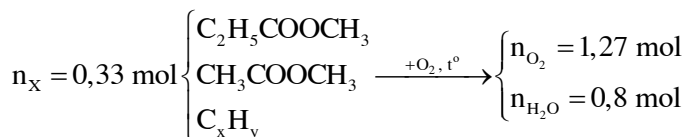
+ Trường hợp 1:

$$\Rightarrow \begin{cases} 0,33 \cdot \frac{y}{2} = 0,8 \\ x + \frac{y}{4} - \frac{z}{2} = \frac{1,27}{0,33} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y = 4,8484 \\ 2x - z = 5,2727 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{Số liên kết (C=C)} = \frac{5,2727 - 4,8484 + 2}{2} = 1,212 \Rightarrow n_{\text{Br}_2} = 0,33 \cdot 1,212 = 0,4 \text{ mol}$$

Cách 3:

— nhân xét → Các nhóm chức – COO – trong este không ảnh hưởng đến bài toán nên có thể xem hỗn hợp X là các hidrocarbon (C_xH_y)

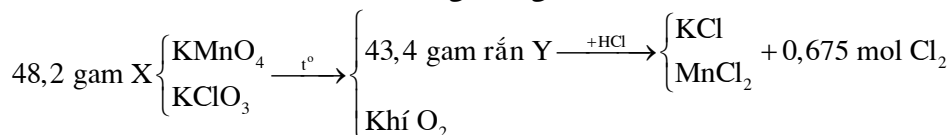
$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \begin{cases} \text{Số } \bar{\text{H}} = \bar{y} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_X} = \frac{2 \cdot 0,8}{0,33} = \frac{160}{33} \\ \text{Số } \bar{\text{C}} = \bar{x} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{0,33} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,33\bar{x} \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2 \cdot 1,27 = 2 \cdot 0,33\bar{x} + 0,8 \Leftrightarrow \bar{x} = \frac{29}{11} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,87 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = (k-1) \cdot 0,33 \Leftrightarrow (k-1) \cdot 0,33 = 0,07 \Rightarrow 0,33k = n_{\text{Br}_2} = 0,4 \text{ mol}$$

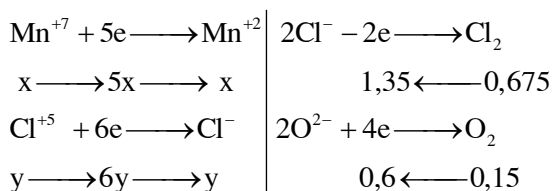
Câu 39:

Hướng dẫn giải

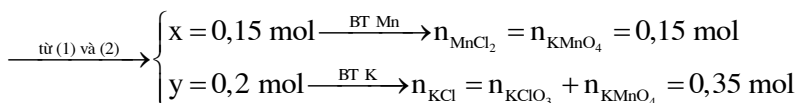

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{KMnO}_4 : x \text{ mol} \\ \text{KClO}_3 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow 158x + 122,5y = 48,2 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_Y + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow m_{\text{O}_2} = 48,2 - 43,4 = 4,8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} \sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow 5x + 6y = 1,35 + 0,6 = 1,95 \quad (2)$$

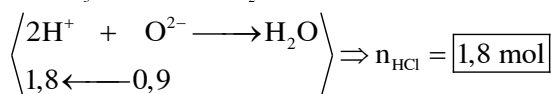
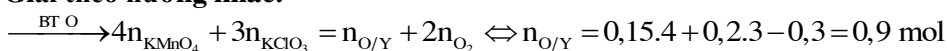

Sử dụng định luật bảo toàn nguyên tố Cl:

$$\Leftrightarrow 0,2 + n_{\text{HCl}} = 2.0,15 + 0,35 + 0,675.2 \Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 1,8 \text{ mol}$$

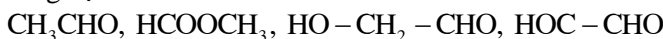
Giải theo hướng khác:

Câu 40:

Hướng dẫn giải

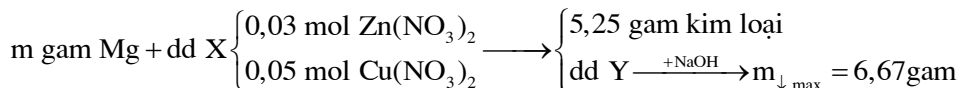
Ứng với công thức $\text{C}_2\text{H}_x\text{O}_y$ ($M < 62 \text{ g/mol}$) có 4 chất hữu cơ bền, mạch hở có tham gia phản ứng tráng bạc:

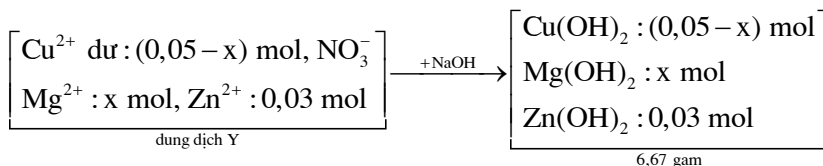
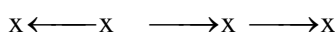
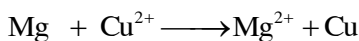
Câu 41:

Hướng dẫn giải

Cách 1:

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Khối lượng kết tủa là cực đại nên Mg chỉ phản ứng một lượng nhỏ với dung dịch X ban đầu.

$$\Leftrightarrow 98.(0,05 - x) + 58x + 99.0,03 = 6,67 \Leftrightarrow x = 0,03 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow 5,25 \text{ gam} \begin{cases} \text{Mg dư} \\ \text{Cu pứ} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Cu pứ}} = 5,25 \Leftrightarrow m_{\text{Mg dư}} = 5,25 - 1,92 = 3,33$$

$$\text{Vậy } m_{\text{Mg ban đầu}} = m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Mg pứ}} = 3,33 + 24.0,03 = 4,05 \text{ gam}$$

Cách 2:

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng : } x \text{ mol} \\ \text{Mg dư : } y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow 5,25 = 64x + 24y \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = 58x + 99.0,03 + 98.(0,05 - x) \Leftrightarrow x = 0,03 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{thay vào (1)}} y = 0,13875 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Mg}} = (0,13875 + 0,03).24 = 4,05 \text{ gam}$$

Cách 3:

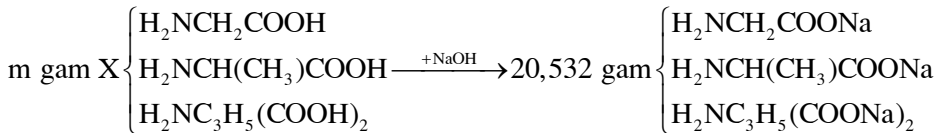
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \text{Để có kết tủa lớn nhất thì } n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NO}_3^-}$$

$$\text{Ta có : } n_{\text{NO}_3^-} = 0,16 \text{ mol} \Rightarrow 6,67 \text{ gam} \begin{cases} \text{OH}^- : 0,16 \text{ mol} \\ \text{Kim loại : } 3,95 \text{ gam} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + 0,03.65 + 0,05.64 = 5,25 + 3,95 \Leftrightarrow m = \boxed{4,05 \text{ gam}}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

Cách 1:

$$\xrightarrow{\text{đặt}} n_{\text{NaOH phản ứng}} = x \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{COOH}} = x \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O/X}} = 2n_{-\text{COOH}} = 2x \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{O}}}{m_{\text{X}}} \cdot 100 = 41,2 \Leftrightarrow \frac{16.2x}{m_{\text{X}}} \cdot 100 = 41,2 \Leftrightarrow 3200x = 41,2m_{\text{X}} \quad (1)$$

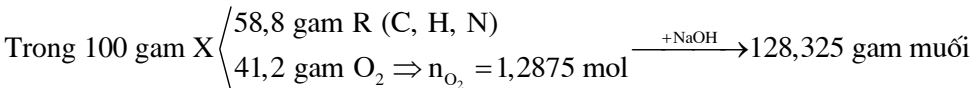
$$\xrightarrow{\text{TGKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{X}} + \Delta m_{\text{tăng}} \Leftrightarrow 20,532 = m_{\text{X}} + 22x \quad (2) \xrightarrow{(1) \text{ và } (2)} \begin{cases} x = 0,206 \text{ mol} \\ m_{\text{X}} = \boxed{16 \text{ gam}} \end{cases}$$

Cách 2:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{O}}}{m_{\text{X}}} \cdot 100 = 41,2 \Leftrightarrow n_{\text{O}} = \frac{0,412m}{16} = 0,02575m_{\text{X}} \Rightarrow n_{-\text{COOH}} = 0,012875m_{\text{X}}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} n_{-\text{COOH}} = \frac{m_{\text{muối}} - m_{\text{X}}}{23 - 1} \Leftrightarrow 0,012875m_{\text{X}} = \frac{20,532 - m_{\text{X}}}{33} \Leftrightarrow m_{\text{X}} = \boxed{16 \text{ gam}}$$

Cách 3:

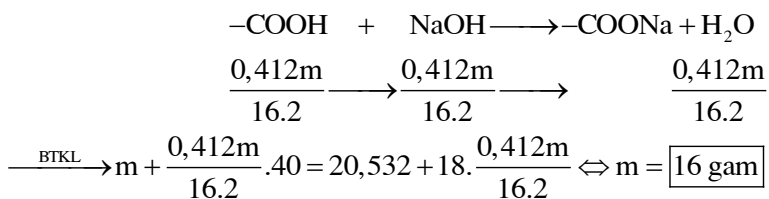

Lập luận:

$$\left\langle \begin{array}{l} 100 \text{ gam X} \xrightarrow{\text{thu được}} 128,325 \text{ gam muối} \\ m \text{ gam X} \xrightarrow{\text{thu được}} 20,532 \text{ gam muối} \end{array} \right\rangle \Rightarrow m = \frac{20,532.100}{128,325} = \boxed{16 \text{ gam}}$$

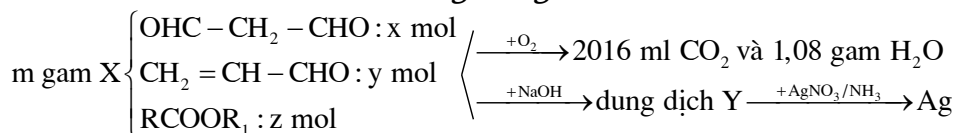
Cách 4:

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{Cứ hai nguyên tử O sẽ tạo thành nhóm } -\text{COOH} \text{ tác dụng với NaOH}$$

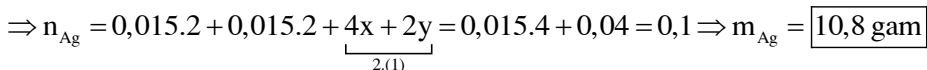
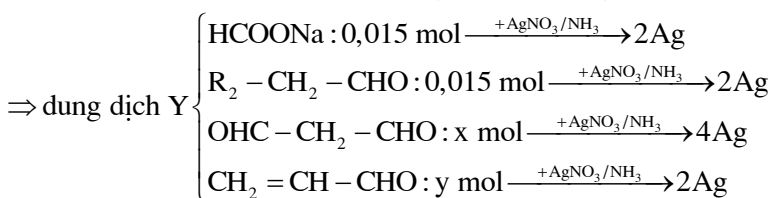
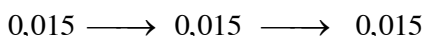
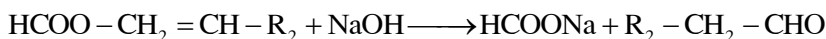
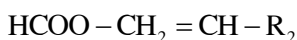
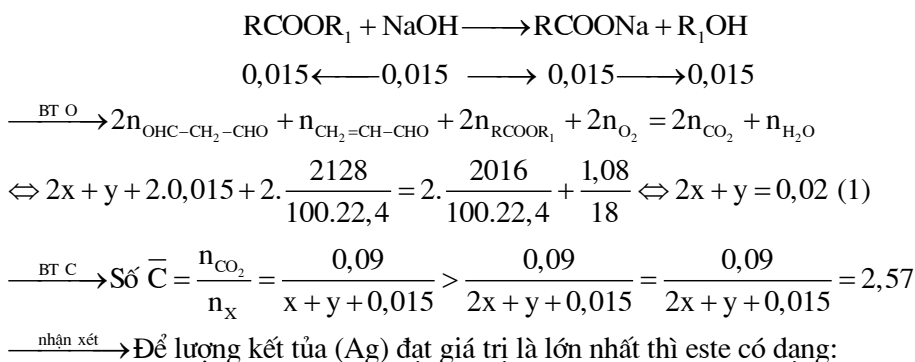

Câu 43:

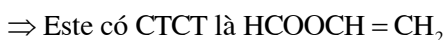
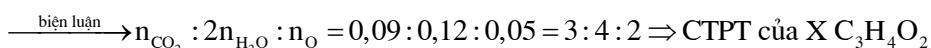
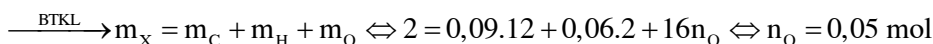
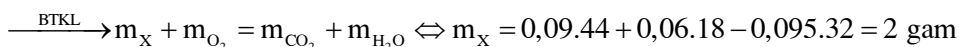
Hướng dẫn giải

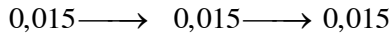
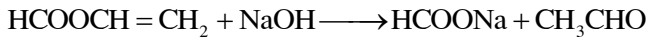
Cách 1:

Cách 2:

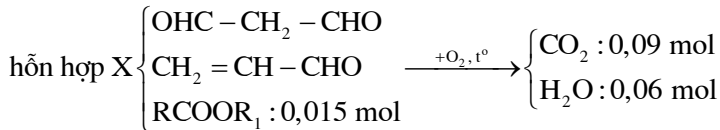

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}} = n_{-\text{CHO}} + 2n_{\text{HCOOCH}=\text{CH}_2} \Leftrightarrow n_{-\text{CHO}} = 0,05 - 0,015 \cdot 2 = 0,02 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 2n_{-\text{CHO}} + 2n_{\text{HCOONa}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 2 \cdot 0,02 + 2 \cdot 0,015 + 2 \cdot 0,015 = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,1 \cdot 108 = \boxed{10,8 \text{ gam}}$$

Cách 3:

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{X}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = 2 \cdot 0,09 + 0,06 - 2 \cdot 0,095 = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{este}} = 0,015 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}/\text{este}} = 0,03 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow 0,01 < n_{\text{andehit}} < 0,02 \text{ (1)} \Leftrightarrow 0,03 < n_{\text{CO}_2/\text{andehit}} < 0,06 \Leftrightarrow 0,03 < n_{\text{CO}_2/\text{este}} < 0,06$$

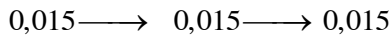
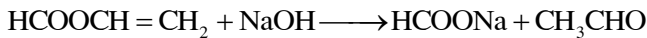
$$\Rightarrow 2 < \text{Số C}_{/\text{este}} < 4 \Rightarrow \text{HCOOC}_2\text{H}_x$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \text{Nếu các este là no thì } n_{\text{andehit}} = 0,09 - 0,06 = 0,03 \text{ mol} \xrightarrow{(1)} (\text{Vô lí})$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} 4n_{\text{H}/\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_2} + (x+1)n_{\text{HCOOC}_2\text{H}_x} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,12 \text{ mol}$$

$$0,04 + \underbrace{(x+1)n_{\text{HCOOC}_2\text{H}_x}}_{0,015 \text{ mol}} < \underbrace{4n_{\text{H}/\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_2} + (x+1)n_{\text{HCOOC}_2\text{H}_x}}_{0,12 \text{ mol}} < 0,08 + \underbrace{(x+1)n_{\text{HCOOC}_2\text{H}_x}}_{0,015 \text{ mol}}$$

$$\Leftrightarrow 0,04 + (x+1) \cdot 0,015 < 0,12 < 0,08 + (x+1) \cdot 0,015 \Leftrightarrow 1,6 < x < 4,3 \Rightarrow x = 3$$

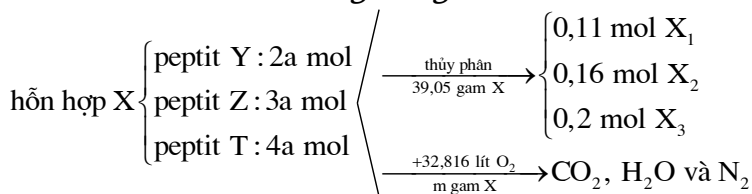

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 2n_{-\text{CHO}} + 2n_{\text{HCOONa}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 2 \cdot 0,02 + 2 \cdot 0,015 + 2 \cdot 0,015 = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,1 \cdot 108 = \boxed{10,8 \text{ gam}}$$

Câu 44:

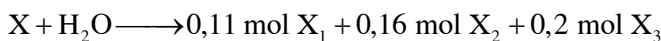
Hướng dẫn giải

Cách 1:

$$\xrightarrow{\text{thu được}} a(2n + 3m + 4k) = 0,11 \xrightarrow{\text{tự chọn}} 2n + 3m + 4k = 11$$

$$\Rightarrow a = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow n_x = 0,09 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,11 + 0,16 + 0,2 - 0,09 = 0,38 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{H}_2\text{O}} + n_{\text{O}/\text{X}} = n_{\text{O}/\text{X}_1} + n_{\text{O}/\text{X}_2} + n_{\text{O}/\text{X}_3} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = 2,0,47 - 0,38 = 0,56 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{N}/\text{X}} = n_{\text{N}/\text{X}_1} + n_{\text{N}/\text{X}_2} + n_{\text{N}/\text{X}_3} = 0,11 + 0,16 + 0,22 = 0,47 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} + m_{\text{N}} = 39,05 \Leftrightarrow 12n_{\text{C}} + n_{\text{H}} = 23,51 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{ta có}} n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{N}_2} - n_{\text{peptit}} \Leftrightarrow n_{\text{C}} - \frac{n_{\text{H}}}{2} = \frac{0,47}{2} - 0,09 = 0,145 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} a = 1,7 \text{ mol và } b = 3,11 \text{ mol}$$

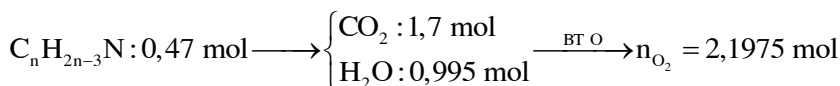
$$\Rightarrow n_{\text{O}_2 \text{ phản ứng}} = 1,5 \cdot (n_{\text{CO}_2} - n_{\text{N}_2}) = 1,5 \cdot (1,7 - \frac{0,47}{2}) = 2,1975 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{m}{39,05} = \frac{1,465}{2,1975} \Rightarrow m = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

Cách 2:

$$X \begin{cases} \text{peptit Y : } 2a \text{ mol} \\ \text{peptit Z : } 3a \text{ mol} \\ \text{peptit T : } 4a \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a \cdot (2n_1 + 3n_2 + 4n_3) = 0,47 \Rightarrow 2n_1 + 3n_2 + 4n_3 = \frac{0,47}{a} = 47k \\ n_1 + n_2 + n_3 = 15 \end{cases}$$

$$\Rightarrow k = 1 \Rightarrow a = 0,01 \text{ mol} \Rightarrow 39,05 \text{ gam} \begin{cases} \text{C}_n\text{H}_{2n-1}\text{NO} : 0,47 \text{ mol} \\ \text{H}_2\text{O} : 0,09 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n = \frac{170}{47}$$

$$\Rightarrow m = \frac{1,465}{2,1975} \cdot 39,05 = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

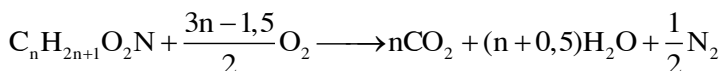
Cách 3:

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \begin{cases} \text{X}_1, \text{X}_2, \text{X}_3 \text{ là các amino axit no, có CTPT chung } \text{C}_a\text{H}_{2a+1}\text{O}_2\text{N} \\ n_{\text{X}_1} : n_{\text{X}_2} : n_{\text{X}_3} = 0,11 : 0,16 : 0,2 = 11 : 16 : 20 \Rightarrow \begin{cases} (\text{X}_1)_{11} (\text{X}_2)_{16} (\text{X}_3)_{20} \\ 8\text{H}_2\text{O} \end{cases} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}_1} + m_{\text{X}_2} + m_{\text{X}_3} = 39,05 + 18 \cdot 38 \cdot 0,01 = 45,89 \text{ gam}$$

Vì lượng khí O₂ dùng để đốt cháy X hay đốt cháy hỗn hợp aminoaxit là như nhau
 ⇒ Để đơn giản ta đốt cháy hỗn hợp X₁, X₂, X₃.

$$\Rightarrow 14n + 47 = \frac{45,89}{0,11 + 0,16 + 0,2} = \frac{45,89}{0,47} \Rightarrow n = \frac{170}{47}$$

$$\Rightarrow n_{\text{O}_2} = 0,47 \cdot \left(\frac{3 \cdot \frac{170}{47} - 1,5}{2} \right) = 2,1975 \text{ mol}$$

Biện luận: Khi đốt cháy 39,05 gam X cần 2,1975 mol khí O₂ vậy khi dùng 32,816 lít khí O₂ (1,465 mol):

$$m = \frac{1,465}{2,1975} \cdot 39,05 = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

Cách 4:

peptit A $\xrightarrow{\text{đốt}}$ $Y_2Z_3T_4 \longrightarrow X - 8H_2O$
 $\xrightarrow{\text{giả thiết}}$ Tổng số liên kết peptit trong X, Y, Z là 12 $\Rightarrow$ Tổng số aminoaxit trong X, Y, Z là 15 $\Rightarrow$ Tổng aminoaxit trong A là 15.

$$15.2 < \text{amino axit}_{/A} < 15.4 \Leftrightarrow 30 < \text{amino axit}_{/A} < 60 \quad (1)$$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}}$ $n_{X_1} : n_{X_2} : n_{X_3} = 11 : 16 : 20 \Rightarrow \sum \text{aminoaxit}_{/A} = (11 + 16 + 20)x = 47x$

$\xrightarrow{\text{điều kiện (1)}}$ $30 < 47x < 60 \Leftrightarrow 0,64 < x < 1,27 \Rightarrow x = 1$

$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{A có dạng } C_{47n} H_{94n-45} O_{48} N_{47} \xrightarrow[47n=m]{\text{viết gọn}} C_m H_{2m-45} O_{48} N_{47} \\ n_A = 0,01 \text{ mol} \end{array} \right.$

$\xrightarrow{\text{BTKL}}$ $m_X = m_A + m_{H_2O} \Leftrightarrow 39,05 = (14m + 1381) \cdot 0,01 + 8 \cdot 18 \cdot 0,01 \Leftrightarrow m = 170$

Nhận xét : Đốt cháy X cũng như đốt cháy A (kết quả không thay đổi):

Áp dụng định luật bảo toàn oxi:

$$n_{O/A} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow 0,01 \cdot 48 + 2n_{O_2} = 0,01 \cdot 170 \cdot 2 + 0,01 \cdot \frac{170 \cdot 2 - 45}{2} \Leftrightarrow n_{O_2} = 2,1975 \text{ mol}$$

Biện luận: Khi đốt cháy 39,05 gam X cần 2,1975 mol khí O₂ vậy khi dùng 32,816 lít khí O₂ (1,465 mol):

$$m = \frac{1,465}{2,1975} \cdot 39,05 = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

Cách 5:

Qui đổi hỗn hợp X₁, X₂, X₃ thành $\left\{ \begin{array}{l} C_2H_5NO_2 : 0,47 \text{ mol} \\ CH_2 : x \text{ mol} \end{array} \right.$

$$\Rightarrow 75 \cdot 0,47 + 14x = 45,89 \Leftrightarrow x = 0,76 \text{ mol}$$

Áp dụng định luật bảo toàn oxi:

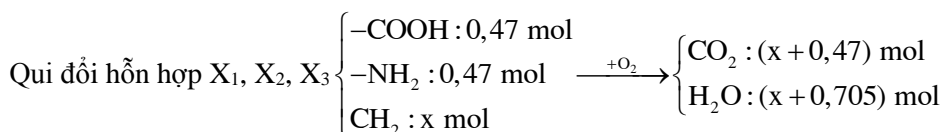
$$n_{O_2} = \frac{2n_{CO_2} + n_{H_2O} - 2n_{C_2H_5NO_2}}{2}$$

$$\Rightarrow n_{O_2} = \frac{2 \cdot (0,47 \cdot 2 + 0,76) + (0,47 \cdot 2,5 + 0,76) - 2 \cdot 0,47}{2} = 2,1975 \text{ mol}$$

Biện luận: Khi đốt cháy 39,05 gam X cần 2,1975 mol khí O₂ vậy khi dùng 32,816 lít khí O₂ (1,465 mol):

$$m = \frac{1,465}{2,1975} \cdot 39,05 = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

Cách 6:

$\Rightarrow 45.0,47 + 16.0,47 + 14x = 45,89 \Leftrightarrow x = 1,23 \text{ mol}$

Áp dụng định luật bảo toàn oxi:

$$2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

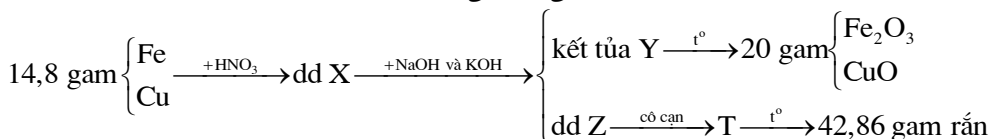
$$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = n_{\text{CO}_2} + \frac{1}{2}n_{\text{H}_2\text{O}} = (1,23 + 0,47) + \frac{1}{2}(1,23 + 0,705) = 2,1975 \text{ mol}$$

Biện luận: Khi đốt cháy 39,05 gam X cần 2,1975 mol khí O_2 vậy khi dùng 32,816 lít khí O_2 (1,465 mol):

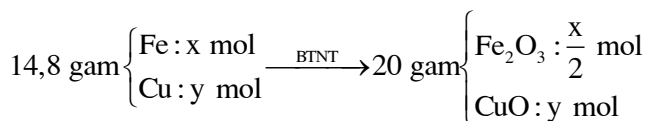
$$m = \frac{1,465}{2,1975} \cdot 39,05 = 26,0333 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{26 \text{ gam}}$$

Câu 45:

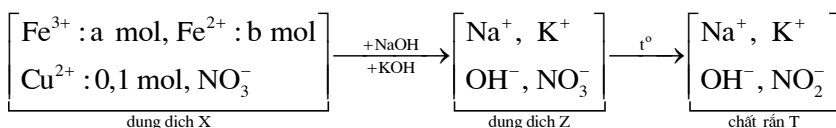
Hướng dẫn giải

Cách 1:

$$\Rightarrow \begin{cases} 56x + 64y = 14,8 \\ 160 \cdot \frac{x}{2} + 80y = 20 \end{cases} \Leftrightarrow x = 0,15 \text{ mol và } y = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} n_{\text{NO}_2} = \frac{42,86 - m_{\text{NaOH}} - m_{\text{KOH}}}{46 - 17} = 0,54 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_2} = n_{\text{NO}_3} = 0,54 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow[\text{dung dịch X}]{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{NO}_3} \Leftrightarrow 3a + 2b + 0,1 \cdot 2 = 0,54 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{Fe}} \Leftrightarrow a + b = 0,15 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} a = 0,04 \text{ mol} \\ b = 0,11 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 126 \cdot \frac{48}{100 \cdot 63} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,96}{2} = 0,48 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 3n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{H}_2\text{O}} + 3n_{\text{NO}_3} + n_{\text{O/sp khur}} \Leftrightarrow n_{\text{O/sp khur}} = 2,88 - 0,48 - 1,62 = 0,78 \text{ mol}$$

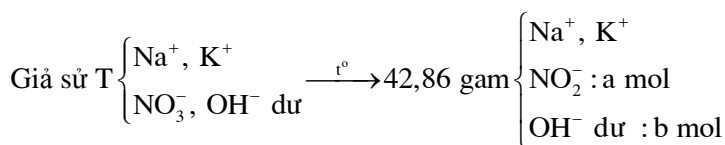
$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{N/sp kh\u00f4}} = n_{\text{HNO}_3} - n_{\text{NO}_3^-} = 0,96 - 0,54 = 0,42 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{N/sp kh\u00f4}} + m_{\text{O/sp kh\u00f4}} = m_{\text{sp kh\u00f4}} \Leftrightarrow m_{\text{sp kh\u00f4}} = 0,42.14 + 0,78.16 = 18,36 \text{ gam}$$

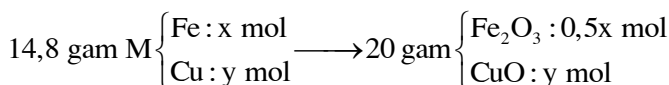
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{kim lo\u00e0i}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{sp kh\u00f4}} = 14,8 + 126 - 18,36 = 122,44 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe(NO}_3)_3} = \frac{m_{\text{Fe(NO}_3)_3}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 = \frac{0,04.242.100}{122,44} \cdot 100 = 7,905\% \xrightarrow{\text{g\u00e2n nh\u00e1t}} \boxed{7,9\%}$$

C\u00e1ch 2:

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = 0,4 + 0,2 \\ 46a + 17b + 23.0,4 + 39.0,2 = 42,86 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,54 \text{ mol} \\ b = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{OH}^- \text{ p\u00f9ng}} = 0,54 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 56x + 64y = 14,8 \\ 160.0,5x + 80y = 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,15 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \text{Gi\u00e1 s\u1ee7 X} \begin{cases} \text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+}, \text{NO}_3^- \\ \text{Cu}^{2+} : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTDT}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2.0,1 = 0,54 \\ \xrightarrow{\text{BTDT}} n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = n_{\text{OH}^- \text{ p\u00f9ng}} = 0,54 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,11 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{gi\u00e1 thi\u00eat}} m_{\text{HNO}_3} = \frac{126.48}{100} = 60,48 \Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3} = 0,96 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,48 \text{ mol}$$

\u00c1p dụng định luật bảo toàn khối lượng:

$$m_{\text{HNO}_3} = m_{\text{NO}_3^-/\text{X}} + m_{\text{kh\u00f4}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Rightarrow m_{\text{kh\u00f4}} = 60,48 - 62.0,54 - 18.0,48 = 18,38 \text{ gam}$$

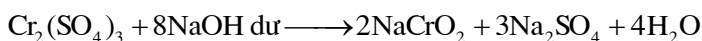
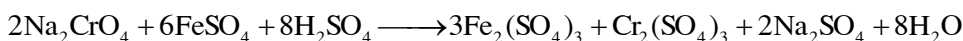
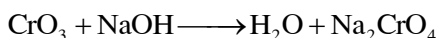
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} + m_{\text{dd HNO}_3} - m_{\text{kh\u00f4}} = 14,8 + 126 - 18,38 = 122,44 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe(NO}_3)_3} = \frac{242.0,04}{122,44} \cdot 100 = 7,905\% \xrightarrow{\text{g\u00e2n nh\u00e1t}} \boxed{7,9\%}$$

C\u00e0u 46:

H\u01b0\u0103ng d\u00e3n gi\u00e1i

C\u00e1c ch\u1ea5t X, Y, Z lần lượt l\u00e0: $\text{Na}_2\text{CrO}_4, \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3, \text{Na}_2\text{CrO}_2$.

C\u00e0u 47:

Hướng dẫn giải

Dung dịch X, Y, Z, T lần lượt là: hồ tinh bột, lòng trắng trứng, glucozơ, alinin

Câu 48:

Hướng dẫn giải

Các phát biểu đúng là: (a), (c), (e), (f).

Các phát biểu đúng là: (b), (d).

Sửa lại:

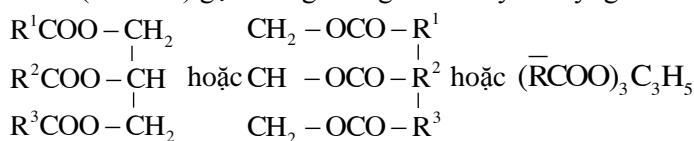
(b). Chất béo là trieste của glixerol với axit béo.

(d). Ở nhiệt độ thường triolein ở trạng thái lỏng.

Bổ sung kiến thức

Chất béo (lipit):

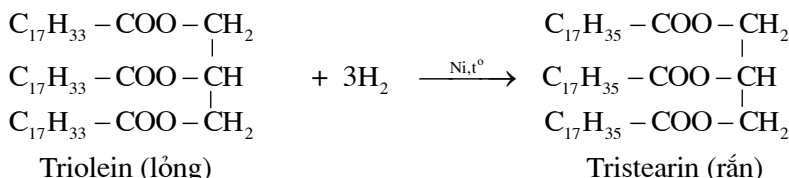
Chất béo là trieste của glixerol với các axit monocarboxyl có mạch cacbon dài không phân nhánh (axit béo) gọi chung là triglixerit hay triaxyl glixerol.

→ Trong đó $\text{R}^1, \text{R}^2, \text{R}^3$ là các gốc hidrocacbon có thể giống hoặc khác nhau.

Chất béo có chứa các gốc axit béo không no tác dụng được với hidro ở nhiệt độ và áp suất cao có Ni làm xúc tác. Khi đó hidro cộng vào nối đôi $\text{C}=\text{C}$ của axit béo không no chuyển thành no.

Ví dụ:

Phản ứng này được dùng trong công nghiệp để chuyển hóa chất béo lỏng (dầu) thành mỡ rắn thuận tiện cho việc vận chuyển hoặc thành bơ nhân tạo và để sản xuất xà phòng.

Tinh bột:

Tinh bột thuộc loại polisaccarit, phân tử gồm nhiều mắt xích α -glucozơ liên kết với nhau tạo thành 2 dạng là amilozơ và amilopectin có cùng công thức phân tử: $(\text{C}_6\text{H}_{10}\text{O}_5)_n$ trong đó thường amilopectin chiếm tỉ lệ cao hơn. Mạch tinh bột không kéo dài mà xoắn lại thành hạt có lỗ rỗng.

+ Amilozơ chiếm từ 20% – 30% khối lượng của tinh bột, amilozơ được tạo thành bởi từ các gốc α -glucozơ liên kết với nhau bằng liên kết $\alpha-1,4$ -glicozit thành mạch dài, không phân nhánh, xoắn lại. Khối lượng phân tử amilozơ vào khoảng từ 150000 đến 600000 (tương ứng với n từ khoảng 1000 đến 4000).

+ Amilopectin chiếm từ 70% – 80% khối lượng của tinh bột, amilopectin được tạo thành từ các gốc α -glucozơ có cấu trúc mạch phân nhánh (phân tử amilopectin xoắn lại thành hình lò xo). Khối lượng phân tử amilopectin vào khoảng từ 300.000

đến 3.000.000 (tương ứng với hệ số n từ 2000 đến 200.000). Chính vì vậy mà amilopectin không tan trong nước cũng như trong các dung môi thông thường khác.

Câu 49:

Hướng dẫn giải

Cách 1:

$$\xrightarrow{\text{sử dụng hệ quả}} n_{\text{kết tủa}} = n_{\text{OH}^-} - n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{OH}^-} = 0,13 + 0,03 = 0,16 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT OH}} n_{\text{OH}^-} = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} \Leftrightarrow 0,4V = 0,16 \Leftrightarrow V = 0,4 \text{ lít} = \boxed{400\text{ml}}$$

Cách 2:

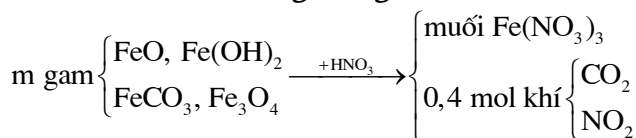
Tại điểm mà $n_{\text{CO}_2} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{kết tủa}} = 0,03 \text{ mol}$

Phân chia nhiệm vụ của CO_2 $\left\{ \begin{array}{l} \text{nhiệm vụ 1} \rightarrow \text{Tạo kết tủa} \\ \text{nhiệm vụ 2} \rightarrow \text{Hòa tan kết tủa một phần} \end{array} \right.$

$$\Rightarrow 0,13 = 0,1V + 0,2V + (0,1V - 0,03) \Rightarrow V = 0,4 \text{ lít} = \boxed{400 \text{ ml}}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,4 \text{ mol khí} \left\{ \begin{array}{l} \text{CO}_2 \\ \text{NO} \end{array} \right. \xrightarrow{\bar{M}=37 \text{ g/mol}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{NO}} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} n_X = 3n_{\text{NO}} = 3 \cdot 0,2 = 0,6 \text{ mol} \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{1}{3}n_X = \frac{1}{3} \cdot 0,6 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{FeO}} + n_{\text{Fe(OH)}_2} + n_{\text{FeCO}_3} = 0,6 - 0,2 = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/oxit}} = 4n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + n_{\text{FeO}} + n_{\text{FeO.H}_2\text{O}} + n_{\text{FeO.CO}_2} = 4 \cdot 0,2 + 1 \cdot 0,4 = 1,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{O/oxit}} + 4n_{\text{NO}} = 2 \cdot 1,2 + 4 \cdot 0,2 = \boxed{3,2 \text{ mol}}$$

Phần 2: Bài tập nâng cao VÔ CƠ

Ôn tập Vô Cơ:

BÀI TẬP NÂNG CAO

Chuyên đề gồm 174 trang

Câu 1: Cho hỗn hợp A gồm m gam các chất Al_2O_3 và Al vào 56,5 gam dung dịch H_2SO_4 98%, thu được 0,336 lít khí SO_2 thoát ra (đktc) cùng dung dịch B và a gam hỗn hợp rắn D. Lọc lấy D và chia làm 2 phần bằng nhau:

+ **Phần 1:** Cho tác dụng với dung dịch HNO_3 vừa đủ, sau phản ứng thu được dung dịch X chỉ chứa muối sunfat cùng 1,4 lít hỗn hợp khí không màu có khối lượng là 2,05 gam, có khí hóa nâu trong không khí. Dẫn từ từ đến dư dung dịch NaOH 1M vào X, thấy lượng NaOH dùng hết tối đa là 130 ml.

+ **Phần 2:** Nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được rắn Y có khối lượng giảm 1,36 gam so với lượng rắn đem đốt.

Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m **gần nhất** với:

- A. 12   B. 13   C. 14   D. 15

Câu 2: Hòa tan hỗn hợp X gồm Cu và Fe_2O_3 trong 400 ml dung dịch HCl a (M) thu được dung dịch Y và còn lại 1,0 gam Cu không tan. Nhúng thanh Mg vào dung dịch Y, sau khi phản ứng hoàn toàn nhắc thanh Mg ra thấy khối lượng tăng thêm 4,0 gam so với khối lượng thanh Mg ban đầu và có 1,12 lít khí H_2 (ở đktc) thoát ra (giả thiết toàn bộ lượng kim loại thoát ra đều bám hết vào thanh Mg). Khối lượng Cu trong X và giá trị của a lần lượt là

- A. 3,2 gam và 0,75M.   B. 3,2 gam và 1M.
C. 4,2 gam và 1M.   D. 4,2 gam và 0,75M.

(Trích đề thi HSG Thái Bình, năm 2010 – 2011)

Câu 3: Cho 2,16 gam hỗn hợp gồm Al và Mg tan hết trong dung dịch axit HNO_3 loãng, đun nóng nhẹ tạo ra dung dịch X và 448 ml (đo ở 354,9°K và 988 mmHg) hỗn hợp khí Y khô gồm 2 khí không màu, không đổi màu trong không khí. Tỉ khối của Y so với oxi bằng 0,716 lần tỉ khối của khí cacbonic so với nitơ. Làm khan X một cách cẩn thận thu được m gam chất rắn Z, nung Z đến khối lượng không đổi thu được 3,84 gam chất rắn T. Giá trị của m là

- A. 15,18.   B. 17,92.   C. 16,68.   D. 15,48.

(Trích đề thi HSG Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Câu 4: Nhiệt phân hoàn toàn 83,5 gam một hỗn hợp hai muối nitrat: $A(NO_3)_2$ và $B(NO_3)_2$ (A là kim loại họ s và tác dụng được với nước ở điều kiện thường, B là kim loại họ d) tới khi tạo thành những oxit, thể tích hỗn hợp khí thu được gồm NO_2 và O_2 là 26,88 lít (0°C và 1atm). Sau khi cho hỗn hợp khí này qua dung dịch NaOH dư thì thể tích của hỗn hợp khí giảm 6 lần. Thành phần phần trăm (%) theo khối lượng của $A(NO_3)_2$ và $B(NO_3)_2$ trong hỗn hợp lần lượt là

- A. 78,56% và 21,44%.   B. 40% và 60%.
C. 33,33% và 66,67%.   D. 50% và 50%.

(Trích đề thi HSG Thái Bình, năm 2012 – 2013)

Câu 5: Cho m gam Fe tan hết vào dung dịch chứa đồng thời H_2SO_4 và HNO_3 thu được dung dịch X và 4,48 lít NO (duy nhất). Thêm tiếp H_2SO_4 vào X thì lại thu được thêm 1,792 lít khí NO duy nhất nữa và dung dịch Y. Dung dịch Y hoà tan vừa hết 8,32 gam Cu không có khí bay ra (các khí đo ở đktc). Khối lượng của Fe đã cho vào là:

- A. 16,24 gam   B. 9,6 gam   C. 16,8 gam   D. 11,2 gam

(Trích đề thi trường Lê Quý Đôn – Quảng Trị lần 2, năm 2012)

Câu 6: Tiến hành phản ứng nhiệt nhôm m gam hỗn hợp A gồm Al và sắt oxit Fe_xO_y thu được hỗn hợp chất rắn B_1 . Cho B_1 tác dụng với dung dịch NaOH dư thì thu được 0,672 lít khí (đktc), dung dịch C và chất không tan D_1 . Cho từ từ dung dịch HCl vào C đến khi thu được lượng kết tủa lớn nhất lọc lấy kết tủa, rửa sạch và nung ở nhiệt độ cao đến khối lượng không đổi thu được 5,1 gam chất rắn. Chất không tan D_1 cho tác dụng với dung dịch H_2SO_4 đặc nóng (lượng ít nhất). Sau phản ứng chỉ thu được dung dịch E chứa một muối sắt duy nhất và 2,688 lít khí SO_2 (chất khí ở đktc và phản ứng xảy ra hoàn toàn). Giá trị m là

- A. 14,3   B. 11,34   C. 25,9   D. 9,9

(Trích đề thi trường Lê Quý Đôn – Quảng Trị lần 3, năm 2011)

Câu 7: Cho m gam hỗn hợp B gồm CuO , Na_2O , Al_2O_3 hoà tan hết vào nước thu được 400 ml dung dịch D chỉ chứa một chất tan duy nhất có nồng độ 0,5M và chất rắn G chỉ gồm một chất. Lọc tách G, cho luồng khí H_2 dư qua G nung nóng thu được chất rắn F. Hoà tan hết F trong dung dịch HNO_3 thu được 0,448 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm NO_2 và NO có tỉ khối so với oxi bằng 1,0625. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Tính m.

- A. 18 gam   B. 26 gam   C. 34,8 gam   D. 18,4 gam

(Trích đề thi trường Lê Quý Đôn – Quảng Trị, năm 2011)

Câu 8: Cho m gam hỗn hợp X gồm Cu, Al vào dung dịch HCl dư thì có 2 gam chất rắn không tan. Nếu trộn thêm 4 gam Mg vào 0,5m gam X thì được hỗn hợp Y. Hàm lượng % theo khối lượng của Al trong Y nhỏ thua trong X là 33,33%. Khi ngâm Y trong dung dịch NaOH đậm đặc, sau một thời gian thu được nhiều hơn 2 lít H_2 (đktc). Hàm lượng %Cu trong X có giá trị là:

- A. 30%   B. 16,67%   C. 18,64%   D. 50%

(Trích đề thi trường Thái Bình lần 4 – năm 2012)

Câu 9: Thực hiện phản ứng nhiệt nhôm (trong điều kiện không có không khí, hiệu suất 100%) với 9,66 gam hỗn hợp X gồm Al và một oxit sắt, thu được hỗn hợp rắn Y. Hòa tan Y bằng dung dịch NaOH dư, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Z, chất không tan T và 0,03 mol khí. Sục CO_2 đến dư vào dung dịch Z, lọc lấy kết tủa nung đến khối lượng không đổi được 5,1 gam một chất rắn. Công thức của oxit sắt và khối lượng của nó trong hỗn hợp X trên là

- A. FeO và 7,20 gam.   B. Fe_3O_4 và 6,96 gam.
C. Fe_3O_4 và 2,76 gam.   D. Fe_2O_3 và 8,00 gam.

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 2 – năm 2012)

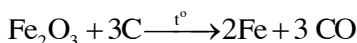
Câu 10: Hòa tan 72 gam hỗn hợp gồm $Fe_2(SO_4)_3$ và $CuSO_4$ có tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 1 vào bình đựng 0,1 mol H_2SO_4 loãng thì thu được dung dịch X. Tiến hành điện phân dung dịch X (với điện cực trơ) với cường độ dòng điện 10A trong thời gian 1 giờ 4 phút 20 giây. Giả sử trong quá trình điện phân nước bay hơi không

đáng kể. Khối lượng dung dịch sau điện phân giảm bao nhiêu gam so với dung dịch trước điện phân.

- A. 3,2 gam. B. 9,6 gam. C. 6,4 gam. D. 12,0 gam

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 2 – năm 2012)

Câu 11: Giả sử gang cũng như thép chỉ là hợp kim của Sắt với Cacbon và Sắt phế liệu chỉ gồm Sắt, Cacbon và Fe_2O_3 . Coi phản ứng xảy ra trong lò luyện thép Martanh là:

Khối lượng Sắt phế liệu (chứa 40% Fe_2O_3 , 1%C) cần dùng để khi luyện với 6 tấn gang 5%C trong lò luyện thép Martanh, nhằm thu được loại thép 1%C là:

- A. 1,82 tấn B. 2,73 tấn C. 1,98 tấn D. 2,93 tấn

(Trích đề thi trường THPT Chuyên Vĩnh Phúc – năm 2012)

Câu 12: Cho 0,87 gam hỗn hợp gồm Fe, Cu và Al vào bình đựng 300 ml dung dịch H_2SO_4 0,1M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 0,32 gam chất rắn và có 448 ml khí (đktc) thoát ra. Thêm tiếp vào bình 0,425 gam NaNO_3 , khi các phản ứng kết thúc thì thể tích khí NO (đktc), sản phẩm khử duy nhất) tạo thành và khối lượng muối trong dung dịch là:

- A. 0,224 lít và 3,750 gam. B. 0,112 lít và 3,750 gam.
C. 0,112 lít và 3,865 gam. D. 0,224 lít và 3,865 gam.

(Trích đề thi trường Chuyên Nguyễn Huệ, Hà Nội lần 3 – năm 2012)

Câu 13: Cho 13,36 gam hỗn hợp X gồm Cu, Fe_3O_4 vào dung dịch H_2SO_4 đặc nóng dư được V_1 lít SO_2 và dung dịch Y. Cho Y phản ứng với NaOH dư được kết tủa T, nung kết tủa này đến khối lượng không đổi được 15,2 gam chất rắn Q. Nếu cũng cho lượng X như trên vào 400 ml dung dịch P chứa HNO_3 và H_2SO_4 thấy có V_2 lít NO duy nhất thoát ra và còn 0,64 gam kim loại chưa tan hết. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn và các khí đo ở đktc. Giá trị V_1 và V_2 là:

- A. 2,576 và 0,224 B. 2,912 và 0,224
C. 2,576 và 0,896 D. 2,576 và 0,672

(Trích đề thi trường Chuyên Nguyễn Huệ, Hà Nội lần 3 – năm 2012)

Câu 14: Cho 1,82 gam hỗn hợp bột X gồm Cu và Ag (tỉ lệ số mol tương ứng 4 : 1) vào 30 ml dung dịch gồm H_2SO_4 0,5M và HNO_3 2M, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được a mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Trộn a mol NO trên với 0,1 mol O_2 thu được hỗn hợp khí Y. Cho toàn bộ Y tác dụng với H_2O , thu được 150 ml dung dịch có pH = z. Giá trị của z là:

- A. 2 B. 3 C. 4 D. 1

(Trích đề thi trường Quốc Học Huế lần 1 – năm 2012)

Câu 15: Điện phân dung dịch chứa AgNO_3 điện cực trơ, với cường độ dòng điện 2A, một thời gian thu được dung dịch X. Cho m gam bột Mg vào dung dịch X, sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 1,58m gam hỗn hợp bột kim loại và 1,12 lít hỗn hợp khí Z (đktc) gồm NO, N_2O có tỉ khối hơi đối với H_2 là 19,2 và dung dịch Y chứa 37,8 gam muối. Cho toàn bộ hỗn hợp bột kim loại tác dụng với dung dịch HCl dư thu được 5,6 lít H_2 (đktc). Thời gian điện phân là:

- A. 23160 giây. B. 24125 giây. C. 22195 giây. D. 28950 giây.

(Trích đề thi lần 5 của thầy Nguyễn Văn Duyệt năm 2014 – 2015)

Câu 16: Người ta hòa 216,55 gam hỗn hợp muối KHSO_4 và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ vào nước dư thu được dung dịch A. Sau đó cho m gam hỗn hợp B gồm Mg, Al, Al_2O_3 và MgO vào dung dịch A rồi khuấy đều tới khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy B tan hết, thu được dung dịch C chỉ chứa các muối và có 2,016 lít hỗn hợp khí D có tổng khối lượng là 1,84 gam gồm 5 khí ở (đktc) thoát ra trong đó về thể tích H_2 , N_2O , NO_2 lần lượt chiếm 4/9, 1/9 và 1/9. Cho BaCl_2 dư vào C thấy xuất hiện 356,49 gam kết tủa trắng. Biết trong B oxi chiếm 64/205 về khối lượng. Giá trị đúng của m **gần nhất** với:

- A. 18   B. 20   C. 22   D. 24

(Trích đề thi trường THPT Trần Văn Kỳ – năm 2015)

Câu 17: Cho 9,6 gam hỗn hợp X gồm Mg và Fe_3O_4 vào 300 ml dung dịch HNO_3 2M thu được dung dịch Y và 0,896 lít (đktc) hỗn hợp N_2O và NO có tỉ khối so với hidro là 16,75. Trung hòa Y cần dung 40 ml NaOH 1M thu được dung dịch A, cô cạn A thu được m gam muối khan. Biết rằng phản ứng xảy ra hoàn toàn và khi cô cạn muối không bị nhiệt phân. Giá trị m là:

- A. 42,26.   B. 19,76.   C. 28,46.   D. 72,45.

Câu 18: Hòa tan hoàn toàn 0,775 gam đơn chất A trong 50 ml dung dịch HNO_3 đặc, thu được một hỗn hợp gồm hai khí (tồn tại trong điều kiện thích hợp) có khối lượng là 5,75 gam, có tỉ khối hơi của hỗn hợp so với khí hidro là 115/3 và dung dịch B chứa 2 axit có chứa oxi, với hàm lượng oxi lớn nhất. Để trung hòa hai axit này trong dung dịch B cần vừa đủ 0,1 mol NaOH. Tỉ lệ mol giữa axit có trong dung dịch sau phản ứng là:

- A. 1 : 3.   B. 1 : 1.   C. 2 : 1.   D. 1 : 2

(Trích đề thi HSG lớp 11 tỉnh Vĩnh Phúc năm 2010 – 2011)

Câu 19: Hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , CuO và Al, trong đó khối lượng oxi bằng 1/4 khối lượng hỗn hợp cho 0,06 mol khí CO qua m gam X nung nóng, sau một thời gian thu được chất rắn Y và hỗn hợp khí Z gồm 2 khí có số mol bằng nhau. Hòa tan hoàn toàn Y trong dung dịch HNO_3 loãng dư, thu được dung dịch chứa 3,08m gam muối và 0,04 mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của m xấp xỉ bằng giá trị nào sau đây: (kết quả tính gần đúng lấy đến 2 chữ số thập phân)

- A. 9,02.   B. 9,51.   C. 9,48.   D. 9,77.

Câu 20: Rắn X chứa 44,64 gam hỗn hợp gồm Fe và các oxit của Fe. Chia X làm 2 phần:

+ Thổi 2,688 lít CO (đktc) qua phần 1 nung nóng sau một thời gian thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với He bằng 9. Phần rắn sau phản ứng được hòa tan hoàn toàn trong 365 gam dung dịch HNO_3 31,5% (lấy dư 25% so với phản ứng) thu được 4,48 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, đktc)

+ Hòa tan hết phần 2 trong dung dịch HCl loãng thu được 1,344 lít khí H_2 (đktc) và dung dịch Z chỉ chứa các muối. Cho AgNO_3 dư vào dung dịch Z thu được m gam kết tủa.

Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị **gần nhất** với m là:

- A. 86   B. 89   C. 90   D. 91

Câu 21: Hỗn hợp rắn X gồm FeS, FeS_2 , FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 . Hòa tan hết 31,76 gam X vào dung dịch chứa 1,51 mol HNO_3 , sau phản ứng thu được dung dịch Y và hỗn hợp khí Z chỉ chứa các sản phẩm khử của nitơ (% khối lượng của oxi trong Z là

60,7595%). Cô cạn dung dịch Y thì thu được 77,42 gam hỗn hợp muối khan. Mặt khác nếu cho $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư vào dung dịch Y, lấy kết tủa thu được đem nung trong không khí đến khối lượng không đổi thì thu được 88,58 gam chất rắn khan. Dung dịch Y hòa tan được hết m gam Cu thì thu được dung dịch T và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Khối lượng muối khan thu được khi cô cạn dung dịch T **gần nhất** với giá trị nào sau đây:

- A. 95   B. 92   C. 89   D. 98

Câu 22: Nung 9,04 gam hỗn hợp X gồm MgCO_3 và CaCO_3 sau một thời gian thu được 5,96 gam chất rắn Y và khí Z. Hấp thụ hoàn toàn khí Z bằng 0,5 lít dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ x mol/lít và NaOH y mol/lít, sau khi phản ứng xong thu được dung dịch T và 5,50 gam kết tủa. Nếu đun nóng kĩ dung dịch T thì thu được thêm m gam kết tủa nữa. Nếu tỉ lệ x : y = 12 thì giá trị của m là:

- A. 1,00   B. 0,75   C. 0,50   D. 1,50

Câu 23: Hòa tan hoàn toàn 3,79 gam hỗn hợp X gồm Al và Zn (có tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 5) vào dung dịch chứa 0,394 mol HNO_3 thu được dung dịch Y và V ml (đktc) khí N_2 duy nhất. Để phản ứng hết với các chất trong Y thu được dung dịch trong suốt cần 3,88 lít dung dịch NaOH 0,125M. Giá trị của V **gần nhất** với:

- A. 290.   B. 280.   C. 300.   D. 270.

Câu 24: Dung dịch X gồm CuCl_2 và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$. Điện phân dung dịch X với điện cực trơ màng ngăn xốp đến khi lượng Cu^{2+} trong dung dịch còn một nửa thì thu được hỗn hợp khí Y có tỉ khối so với hydro là 27,7. Hỗn hợp khí Y oxi hóa hết 15,84 gam hỗn hợp Mg và Fe với tỉ lệ số mol Fe : Mg = 3 : 4 thu được hỗn hợp rắn Z gồm muối clorua và oxit của 2 kim loại trên. Hòa tan hỗn hợp Z bằng lượng dung dịch HCl vừa đủ thu được dung dịch T. Cho dung dịch T tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư thu được 143,5584 gam kết tủa. Khối lượng chất tan có trong dung dịch X là:

- A. 164,8356 gam   B. 166,1856 gam
C. 168,0656 gam   D. 170,4756 gam

Câu 25: Hỗn hợp X có khối lượng 44,28 gam gồm Cu_2O , FeO và kim loại M trong đó số mol của M bằng của O^{2-} . Hòa tan hết X trong dung dịch HNO_3 dư thấy có 2,76 mol HNO_3 tham gia phản ứng thu được 184,68 gam muối và 8,064 lít (đktc) khí NO duy nhất. Phần trăm khối lượng của Cu_2O trong X **gần nhất** với

- A. 40,65%   B. 39,12%   C. 35,78%   D. 38,06%

Câu 26: Điện phân dung dịch chứa m gam KCl có màng ngăn, điện cực trơ cho đến khi dung dịch chứa 2 chất tan có cùng nồng độ mol thì dừng lại thu được dung dịch X. Hấp thụ 0,2m gam CO_2 vào dung dịch X thu được dung dịch Y chứa 37,0778 gam chất tan. Rót từ từ dung dịch chứa x mol HCl vào dung dịch Y thu được 0,896 lít CO_2 (đktc). Giá trị của x là

- A. 0,124   B. 0,117   C. 0,108   D. 0,136

Câu 27: Đốt cháy 37,12 gam hỗn hợp A gồm Mg và Fe trong 8,96 lít hỗn hợp khí X gồm O_2 và O_3 thu được hỗn hợp rắn B gồm các oxit và kim loại còn dư. Chia rắn B thành 2 phần bằng nhau:

+ **Phần 1:** Tác dụng với dung dịch HCl loãng dư thu được 1,792 lít H_2 và dung dịch chứa 59,74 gam muối.

+ **Phần 2:** Tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được dung dịch Y (không chứa ion NH_4^+) và 0,896 lít hỗn hợp khí Z gồm N_2O và NO . Biết rằng tỉ khối hơi của Z so với X bằng 0,8375. Cô cạn dung dịch Y thu được x gam muối khan. Biết rằng các phản ứng xảy ra với hiệu suất đều đạt 100%, các khí đều đo ở đktc. Giá trị của x là

A. 76,84 gam B. 91,10 gam C. 75,34 gam D. 92,48 gam

Câu 28: Hòa tan hết 22,8 gam hỗn hợp gồm Fe, Fe_3O_4 và Cu trong 348 gam dung dịch HNO_3 15,75% thu được dung dịch X và 0,784 lít (đktc) hỗn hợp khí Y gồm NO và N_2O . Mặt khác hòa tan hết 22,8 gam hỗn hợp trên trong dung dịch HCl loãng thu được dung dịch Z chứa 3 chất tan có khối lượng 40,4 gam (không thấy khí thoát ra). Trộn dung dịch X và dung dịch Z thu được dung dịch G. Cho AgNO_3 dư vào G thu được x gam kết tủa. Biết rằng trong dung dịch Z số mol cation Cu^{2+} gấp 2 lần số mol cation Fe^{3+} . Giá trị của x là

A. 126,4 gam B. 142,2 gam C. 124,8 gam D. 136,2 gam

Câu 29: Hỗn hợp A gồm MgO, CuO, các oxit sắt. Nung m gam A trong không khí đến khối lượng không đổi thu được (m + 0,8) gam rắn. Trộn m gam A với n gam Al rồi nung nóng trong bình kín một thời gian thu được hỗn hợp B. Khuấy đều B trong NaOH vừa đủ đến khi phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch X có khối lượng tăng 22,8 gam so với dung dịch ban đầu và rắn Y. Dẫn một lượng CO, H_2 vừa đủ qua Y nung nóng thu được hỗn hợp khí Z. Sục Z vào dung dịch X đến phản ứng hoàn toàn thì khối lượng dung dịch giảm 5,8 gam, cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được 41,5 gam rắn. Hòa tan B trong HNO_3 dư thu được dung dịch T và thấy thoát ra 0,12 mol N_2O ; 0,08 mol NO . Cô cạn dung dịch T thu được rắn Q có tỉ lệ khối lượng giữa $m_{\text{H}} : m_{\text{N}} = 5 : 1407$, nung Q trong bình kín ở 600°C đến khối lượng không đổi thu được 113,68 lít hỗn hợp khí và hơi. Khối lượng MgO trong hỗn hợp ban đầu **gần nhất** với:

A. 4 B. 5 C. 6 D. 7

Câu 30: Cho hỗn hợp gồm Cu_2S và FeS_2 tác dụng hết với dung dịch chứa 0,78 mol HNO_3 thu được dung dịch X (không chứa NH_4^+) và hỗn hợp khí gồm NO và 0,45 mol NO_2 . Để tác dụng hết với các chất trong X cần dùng 260 ml dung dịch NaOH 1,5M; sau phản ứng lọc kết tủa nung trong không khí tới khối lượng không đổi thu được 9,6 gam chất rắn. Tổng khối lượng chất tan (gam) có trong dung dịch X **gần nhất** với

A. 28,0 B. 31,0 C. 29,0 D. 30,0

Câu 31: Hỗn hợp X gồm a gam Al và a gam các oxit của sắt. Đun nóng hỗn hợp X trong chân không cho đến khi phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp Y. Cho hỗn hợp Y tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được chất rắn Z, 37,184 lít H_2 (đktc) và dung dịch T. Cho chất rắn Z tác dụng hết với dung dịch H_2SO_4 đặc nóng thu được 16,128 lít SO_2 (đktc, sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch chỉ chứa muối sunfat. Cô cạn dung dịch muối này thu được 2,326a gam muối khan. Giá trị của a **gần nhất** với:

A. 45,9 B. 40,5 C. 37,8 D. 43,2

Câu 32: Đem nung hỗn hợp X gồm Fe và Al trong không khí, thu được a gam hỗn hợp sản phẩm B gồm Al_2O_3 , Al, Fe và Fe_xO_y . Cho B vào bình chứa 100 ml NaOH

so với H_2 là 18. Hòa tan hết toàn bộ N trong lượng dư dung dịch HNO_3 loãng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch chứa m gam muối (không có muối NH_4NO_3 sinh ra) và 4,48 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm NO và N_2O . Tỉ khối của Z so với H_2 là 16,75. Giá trị m là:

- A. 117,95   B. 96,25   C. 80,75   D. 139,50

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 1 – năm 2014)

Câu 38: X là quặng hematit đỏ chứa 64% Fe_2O_3 (còn lại là tạp chất không chứa nguyên tố Fe). Y là quặng manhetit chứa 92,8% Fe_3O_4 (còn lại là tạp chất không chứa nguyên tố Fe). Trộn m_1 tấn quặng X với m_2 tấn quặng Y thu được 1 tấn hỗn hợp Z. Đem toàn bộ Z luyện gang, rồi luyện thép thì thu được 420,42 kg thép chứa 0,1% gồm cacbon và các tạp chất. Giả thiết hiệu suất toàn bộ quá trình là 75%. Tỉ lệ $m_1 : m_2$ là:

- A. 2 : 1   B. 3 : 4   C. 1 : 1   D. 1 : 2

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 1 – năm 2014)

Câu 39: Cho 1,792 lít O_2 tác dụng hết với hỗn hợp X gồm Na, K và Ba thu được hỗn hợp rắn Y chỉ gồm các oxit và các kim loại dư. Hòa tan hết toàn bộ Y vào H_2O lấy dư, thu được dung dịch Z và 3,136 lít H_2 . Cho Z tác dụng với lượng dư dung dịch $NaHCO_3$, thu được 39,4 gam kết tủa. Mặt khác, hấp thụ hoàn toàn 10,08 lít CO_2 vào dung dịch Z, thu được m gam kết tủa. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn, các thể tích khí đều đo ở đktc. Giá trị của m là:

- A. 14,75.   B. 39,40.   C. 29,55.   D. 44,32.

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 1 – năm 2014)

Câu 40: Điện phân dung dịch X gồm x mol KCl và y mol $Cu(NO_3)_2$ (điện cực trơ, màng ngăn xốp), khi nước bắt đầu bị điện phân ở cả hai điện cực thì ngừng điện phân thu được dung dịch Y (làm quỳ tím hóa xanh), có khối lượng giảm 2,755 gam so với khối lượng dung dịch X ban đầu (giả thiết nước bay hơi không đáng kể). Cho toàn bộ lượng Y trên tác dụng với dung dịch $AgNO_3$ dư, kết thúc phản ứng thu được 2,32 gam kết tủa. Tỉ lệ x : y là:

- A. 3 : 4.   B. 5 : 3.   C. 4 : 3.   D. 10 : 3.

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 3 – năm 2014)

Câu 41: Hòa tan 22 gam hỗn hợp X gồm Fe, $FeCO_3$, Fe_3O_4 vào 0,5 lít dung dịch HNO_3 2M thì thu được dung dịch Y (không có NH_4NO_3) và hỗn hợp khí Z gồm CO_2 và NO. Lượng HNO_3 dư trong Y tác dụng vừa đủ với 13,44 gam $NaHCO_3$. Cho hỗn hợp Z vào bình kín có dung tích không đổi 8,96 lít chứa O_2 và N_2 tỉ lệ thể tích 1 : 4 ở $0^\circ C$ và áp suất 0,375 atm. Sau đó giữ bình ở nhiệt độ $0^\circ C$ thì trong bình không còn O_2 và áp suất cuối cùng là 0,6 atm. Phần trăm khối lượng của Fe_3O_4 trong hỗn hợp X là:

- A. 52,73%.   B. 26,63%.   C. 63,27%.   D. 42,18%.

(Trích đề thi trường Đại học Vinh lần 2 – năm 2014)

Câu 42: Hỗn hợp rắn X gồm $FeCl_3$, $MgCl_2$, $CuCl_2$ hòa tan trong nước được dung dịch Y. Nếu cho Y tác dụng với Na_2S dư tách ra thu được m_1 gam kết tủa. Nếu cho Y tác dụng với một lượng dư H_2S thì thu được lượng m_2 gam kết tủa. Thực nghiệm cho biết $m_1 = 2,51m_2$. Nếu giữ nguyên lượng các chất $MgCl_2$, $CuCl_2$ trong X và thay $FeCl_3$ bằng $FeCl_2$ (cùng khối lượng) rồi hòa tan trong nước thì được dung dịch Z. Nếu cho Z tác dụng với Na_2S dư tách ra thu được m_3 gam kết tủa. Nếu cho một

lượng dư H_2S tác dụng với Z tách ra thu được m_4 gam kết tủa. Thực nghiệm cho biết $m_3 = 3,36m_4$. Phần trăm khối lượng $FeCl_3$ trong mẫu chất rắn X ban đầu **gần nhất** giá trị nào dưới đây:

- A. 52%   B. 58%   C. 68%   D. 36%

(Trích đề thi trường THPT Chuyên KHTN lần 4, năm 2014 – 2015)

Câu 43: Hòa tan hoàn toàn 11,6 gam hỗn hợp A gồm Fe và Cu vào 87,5 gam HNO_3 50,4% sau khi kim loại tan hết thu được dung dịch X và V lít (đktc) hỗn hợp khí B (gồm hai chất khí có tỉ lệ số mol 3 : 2). Cho 500 ml dung dịch KOH 1M vào dung dịch X thu được kết tủa Y và dung dịch Z. Lọc lấy Y rồi nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 16,0 gam chất rắn. Cô cạn dung dịch Z được chất rắn T. Nung T đến khối lượng không đổi thu được 41,05 gam chất rắn. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Nồng độ phần trăm của $Fe(NO_3)_3$ trong X là:

- A. 13,56%   B. 20,20%   C. 40,69%   D. 12,20%

(Trích đề trường THPT Chuyên Phan Bội Châu – Nghệ An năm 2015)

Câu 44: Hòa tan hết 15,2 gam hỗn hợp gồm Fe và Cu bằng dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 4,48 lít khí NO (đktc). Thêm từ từ 3,96 gam kim loại Mg vào hỗn hợp X đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 224 ml khí NO (đktc), dung dịch Y và m gam chất rắn không tan. Biết NO là sản phẩm khử duy nhất của N^{+5} trong các phản ứng. Giá trị của m là:

- A. 9,6.   B. 12,4.   C. 15,2.   D. 6,4.

Câu 45: Hỗn hợp X gồm KCl và $KClO_3$. Người ta cho thêm 10 gam MnO_2 vào 39,4 gam hỗn hợp X thu được hỗn hợp Y. Nung Y ở nhiệt độ cao thu được chất rắn Z và khí P. Cho Z vào dung dịch $AgNO_3$ lấy dư thu được 67,4 gam chất rắn. Lấy 1/3 khí P sục vào dung dịch chứa 0,5 mol $FeSO_4$ và 0,3 mol H_2SO_4 thu được dung dịch Q. Cho dung dịch $Ba(OH)_2$ lấy dư vào dung dịch Q thu được x gam kết tủa. Biết các phản ứng hoàn toàn. Giá trị của x là:

- A. 185,3.   B. 197,5.   C. 212,4.   D. 238,2.

(Trích đề thi trường Chuyên Hà Nam năm 2014)

Câu 46: Hỗn hợp X gồm $Fe(NO_3)_2$ và KCl. Cho 80,7 gam X tan hết vào H_2O thu được dung dịch Y. Điện phân dung dịch Y (có màng ngăn, điện cực trơ) đến khi H_2O bắt đầu điện phân ở hai cực thì dừng điện phân. Thấy số mol khí thoát ra ở anot bằng 3 lần số mol khí thoát ra từ catot. Lấy 1/2 dung dịch Y cho tác dụng với dung dịch $AgNO_3$ dư thu được y gam kết tủa. Các phản ứng hoàn toàn. Giá trị của y là:

- A. 86,1.   B. 53,85.   C. 43,05.   D. 29,55.

(Trích đề thi trường Chuyên Hà Nam năm 2014)

Câu 47: Hòa tan hết m gam hỗn hợp gồm bốn muối trung hòa vào nước thu được dung dịch X, chia dung dịch X thành hai phần bằng nhau. Nhỏ dung dịch NaOH từ từ vào phần một thu được kết tủa lớn nhất là hai hidroxit kim loại, lọc kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 24 gam một oxit kim loại. Phần hai tác dụng với một lượng dung dịch $Ba(NO_3)_2$ vừa đủ thu được kết tủa màu trắng không tan trong axit mạnh và dung dịch Y. Cho toàn bộ dung dịch Y tác dụng với dung dịch $AgNO_3$ tạo ra 20,09 gam kết tủa màu trắng không tan trong các axit mạnh. Mặt khác dung dịch Y làm mất màu vừa đúng 0,04 mol $KMnO_4$ trong

môi trường H_2SO_4 . Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị m ***gần giá trị nào nhất*** sau đây:

- A. 97.   B. 111.   C. 55.   D. 49.

Trích đề thi lần 5 của thầy Nguyễn Văn Duyên năm 2014 – 2015

Câu 48: Nhiệt phân hỗn hợp X gồm $Cu(NO_3)_2$ và $AgNO_3$ thu được m gam hỗn hợp khí A và $(m + 15,04)$ gam chất rắn B. Hấp thụ toàn bộ hỗn hợp khí A vào bình chứa nước đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 600 ml dung dịch D có $pH = 1$ và có 0,112 lít (đktc) một khí duy nhất thoát ra khỏi bình. Mặt khác cũng lượng hỗn hợp X ở trên được hòa tan hết vào nước thu được dung dịch Y, nhúng một thanh Fe vào dung dịch Y đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn rút thanh Fe ra cân lại thấy khối lượng thanh Fe tăng thêm 3,84 gam so với ban đầu. Hiệu suất phản ứng nhiệt phân $Cu(NO_3)_2$ và $AgNO_3$ theo thứ tự là:

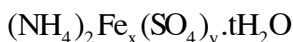
- A. 25% và 50%.   B. 50% và 25%.
C. 40% và 60%.   D. 60% và 40%.

Trích đề thi lần 5 của thầy Nguyễn Văn Duyên năm 2014 – 2015

Câu 49: Hỗn hợp X gồm Na_2SO_3 , CuO , $CuCO_3$. Hòa tan m gam hỗn hợp X trong dung dịch hỗn hợp HCl 1M và H_2SO_4 0,5M vừa đủ thu được dung dịch Y chứa $(m + 8,475)$ gam chất tan gồm muối clorua và sunfat trung hòa; 5,6 lít hỗn hợp khí (đktc) có tỉ khối so với hydro là 27,6. Điện phân dung dịch Y điện cực trơ, màng ngăn xốp đến khi lượng Cu^{2+} còn lại bằng 6% lượng Cu^{2+} trong dung dịch Y thì dừng lại thu được dung dịch Z. Cho 0,14m gam Fe vào dung dịch Z đến khi phản ứng kết thúc thu được m_1 gam chất rắn. Giá trị của m_1 ***gần nhất*** với?

- A. 4,6   B. 4,7   C. 4,9   D. 4,8

Câu 50: Muối Mohr là một chất gốc, dùng để pha dung dịch Fe^{2+} có nồng độ chính xác cao nên rất bền, nó rất ít bị ảnh hưởng bởi oxigen không khí, tuy nhiên nếu để quá lâu ngoài không khí thì có thể hút ẩm. Để xác định công thức của muối Mohr có công thức:

Người ta tiến hành các thí nghiệm sau:

+ Lấy 3,92 gam muối Mohr hòa tan vào nước, sau đó cho tác dụng với $Ba(NO_3)_2$ dư, thu được 4,46 gam kết tủa bền duy nhất, không tan trong HNO_3 .

+ Lấy 3,92 gam muối Mohr hòa tan vào nước, sau đó cho tác dụng với dung dịch $Ba(OH)_2$ dư (đun nhẹ) được kết tủa B và khí C có khả năng làm xanh quỳ ẩm. Cho tất cả khí C hấp thụ vào 200 ml dung dịch HCl 0,2M. Để trung hòa lượng axit dư cần dung 200 ml dung dịch $NaOH$ 0,1M. Mặt khác, tiến hành nung kết tủa B trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 5,46 gam chất rắn D.

Xác định công thức muối Mohr, biết kim loại trong muối không bị thay đổi số oxi hoá trong các phản ứng trên.

- A. $(NH_4)_2Fe(SO_4)_2 \cdot 6H_2O$ B. $(NH_4)_2Fe_2(SO_4)_3 \cdot 3H_2O$
C. $(NH_4)_2Fe_2(SO_4)_3 \cdot 6H_2O$ D. $(NH_4)_2Fe(SO_4)_2 \cdot 3H_2O$

Câu 51: Cho 39,84 gam hỗn hợp F gồm kim loại M và Fe_3O_4 vào dung dịch HNO_3 đun nóng khuấy đều hỗn hợp để phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 4,48 lít khí NO_2 là sản phẩm khử duy nhất (đktc), dung dịch G và 3,84 gam kim loại M. Cho lượng dư dung dịch NH_3 vào dung dịch G thu được kết tủa B. Nung B trong không

khí đến khối lượng không đổi được 24 gam chất rắn. Nếu cô cạn cẩn thận dung dịch G thu được bao nhiêu gam muối khan. Biết M có hóa trị không đổi trong các phản ứng trên:

- A. 91,6 gam   B. 88,8 gam   C. 90,0 gam   D. 94,4 gam

(Trích đề thi HSG lớp 12 – Vĩnh Phúc năm 2009 – 2010)

Câu 52: Cho 5,528 gam hỗn hợp X gồm Fe và Cu (biết tỉ lệ mol Cu : Fe = 1 : 18,6) tác dụng với 3,52 lít dung dịch HNO₃ 0,1M thu được dung dịch Y và khí NO (sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵). Tiến hành điện phân dung dịch Y với điện cực trơ, cường độ dòng điện I = 3,6345A trong thời gian t giây thấy khối lượng catot tăng lên 0,88 gam (giả thiết kim loại sinh ra bán hết vào catot). Giá trị của t là:

- A. 2602s   B. 2573s   C. 2500s   D. 1703s

Câu 53: Đốt cháy 16,96 gam hỗn hợp gồm Fe và Mg trong oxi một thời gian thu được hỗn hợp chất rắn X. Hòa tan hết X trong 242 gam dung dịch HNO₃ 31,5% thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối có khối lượng 82,2 gam và 1,792 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N₂O và NO có tỉ khối so với He bằng 10,125. Cho NaOH dư vào dung dịch Y, lấy kết tủa nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được 25,6 gam rắn khan. Nồng độ C% của Fe(NO₃)₃ trong Y **gần đúng nhất** với:

- A. 12%.   B. 13%.   C. 14%.   D. 15%.

Câu 54: Đốt cháy m gam hỗn hợp gồm Mg và Fe trong oxi một thời gian thu được (m + 4,16) gam hỗn hợp X chứa các oxit. Hòa tan hoàn toàn X trong dung dịch HCl vừa đủ thu được dung dịch Y chứa (3m + 1,82) gam muối. Cho AgNO₃ dư vào dung dịch Y thu được (9m + 4,06) gam kết tủa. Mặt khác hòa tan hết 3,75m gam hỗn hợp X trong dung dịch HNO₃ loãng dư thu được dung dịch Z chứa m'gam muối. Giá trị của m' là:

- A. 107,6.   B. 161,4.   C. 158,92.   D. 173,4.

Câu 55: Đốt cháy m gam hỗn hợp X gồm Cu và Fe trong 2,912 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm Cl₂ và O₂ thu được (m + 6,11) gam hỗn hợp Y gồm các muối và oxit (không hấy khí thoát ra). Hòa tan hết Y trong dung dịch HCl, đun nóng thu được dung dịch Z chứa hai muối. Cho AgNO₃ dư vào dung dịch Z thu được 73,23 gam kết tủa. Mặt khác hòa tan hết m gam hỗn hợp X trên trong dung dịch HNO₃ 31,5% thu được dung dịch T và 3,36 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất, đo ở đktc). Nồng độ C% của Fe(NO₃)₃ có trong dung dịch T **gần đúng nhất** với:

- A. 5%.   B. 7%.   C. 8%.   D. 9%.

Câu 56: Hỗn hợp A gồm MgO, Fe₂O₃, FeS và FeS₂. Người ta hòa tan hoàn toàn m gam A trong dung dịch H₂SO₄ (đặc, nóng, dư) thu được khí SO₂, dung dịch sau phản ứng chứa 155/67m gam muối. Mặt khác, hòa tan hoàn toàn m gam A trên vào dung dịch HNO₃ (đặc, nóng, dư) thu được 14,336 lít hỗn hợp khí gồm NO₂ và SO₂ có tổng khối lượng là 29,8 gam. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 28,44 gam hỗn hợp muối khan. Biết trong A oxi chiếm 10/67m về khối lượng. Phần trăm khối lượng của FeS trong A có giá trị gần đúng nhất với:

- A. 28%.   B. 30%.   C. 32%.   D. 34%.

Câu 57: Cho a gam hỗn hợp A gồm Fe₂O₃, Fe₃O₄ và Cu vào dung dịch HCl dư thấy có 0,7 mol axit phản ứng và còn lại 0,35a gam chất rắn không tan. Mặt khác, khử hoàn toàn a gam hỗn hợp A bằng H₂ dư thu được 34,4 gam chất rắn. Phần trăm khối lượng Cu trong hỗn hợp A **gần đúng nhất** với:

A. 25,0%. B. 16,0%. C. 40,0%. D. 50,0%.

Câu 58: Nung nóng 22,12 gam KMnO_4 và 18,375 gam KClO_3 , sau một thời gian thu được chất rắn X gồm 6 chất có khối lượng 37,295 gam. Cho X tác dụng với dung dịch HCl đặc dư, đun nóng. Toàn bộ lượng khí Cl_2 thu được cho phản ứng hết với m gam bột Fe đốt nóng được chất nóng Y. Hòa tan hoàn toàn Y vào nước được dung dịch Z. Thêm AgNO_3 dư vào dung dịch Z đến khi phản ứng hoàn toàn được 204,6 gam kết tủa. Giá trị m là:

A. 22,44. B. 28,0. C. 33,6. D. 25,2.

(Trích đề thi trường Khoa Học Tự Nhiên lần 2, năm 2014 – 2015)

Câu 59: Hỗn hợp A gồm m gam hỗn hợp gồm một oxit sắt, Cr_2O_3 và Al (biết rằng $m_{\text{O}} = 0,21985m$) được chia làm 2 phần bằng nhau:

+ **Phần 1:** Cho hòa tan hoàn toàn trong dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M dư thấy dùng hết 112,5 ml dung dịch.

+ **Phần 2:** Thêm chất xúc tác, đem nung ở nhiệt độ cao để thực hiện phản ứng nhiệt nhôm. Sản phẩm thu được tác dụng tối đa với 14 ml dung dịch NaOH 10M đặc, đun nóng, thu được chất rắn B và không có khí thoát ra. Mặt khác rắn B hòa tan hết trong 650 ml dung dịch HNO_3 1M thu được dung dịch C chỉ chứa 2 muối nitrat và thấy thoát ra 3,808 lít hỗn hợp khí X gồm 2 khí có tỉ khối so với nhau là 1,533. Biết trong B, oxi chiếm 2,709% về khối lượng. Công thức của Oxit sắt và phần trăm khối lượng của Cr_2O_3 trong A **gần nhất** với:

A. FeO , 46% B. FeO , 41% C. Fe_2O_3 , 52% D. Fe_2O_3 , 39%

(Nhật Trường – SV ĐH Y Dược)

Câu 60: Hòa tan hòa toàn m gam hỗn hợp X gồm FeS_2 và Fe_3O_4 bằng dung dịch HNO_3 (đặc, nóng dư). Sau phản ứng thu được dung dịch A và 12,544 lít hỗn hợp khí B (đktc) gồm NO_2 và SO_2 có khối lượng 26,84 gam. Cô cạn dung dịch A thu được 23,64 gam chất rắn. Giá trị đúng của m **gần nhất** với:

A. 8,12. B. 9,04. C. 9,52. D. 10,21.

Câu 61: Cho một luồng khí O_2 đi qua 63,6 gam hỗn hợp kim loại Mg, Al và Fe thu được 92,4 gam chất rắn X. Hòa tan hoàn toàn lượng X trên bằng dung dịch HNO_3 (dư). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y và 3,44 gam hỗn hợp khí Z. Biết có 4,25 mol HNO_3 tham gia phản ứng, cô cạn cẩn thận dung dịch Y thu được 319 gam muối. Phần trăm khối lượng của N có trong 319 gam hỗn hợp muối trên là:

A. 18,082%. B. 18,125%. C. 18,038%. D. 18,213%.

Câu 62: Cho O_3 dư vào bình kín chứa hỗn hợp Fe và Cu rồi nung nóng tới phản ứng hoàn toàn thấy khối lượng chất rắn tăng 5,12 gam và thu được m gam hỗn hợp oxit. Mặt khác, cho hỗn hợp kim loại trên vào dung dịch HNO_3 thu được 2,688 lít khí NO (đktc) (sản phẩm khử duy nhất) và $2m/7$ gam chất rắn chỉ chứa một kim loại. Giá trị m **gần nhất** với:

A. 15,0. B. 20,0. C. 25,0. D. 26,0.

Câu 63: Hỗn hợp X gồm Na, Ba, Na_2O và BaO. Hòa tan hoàn toàn 21,9 gam X vào nước, thu được 1,12 lít khí H_2 (đktc) và dung dịch Y, trong đó có 20,52 gam $\text{Ba}(\text{OH})_2$. Cho toàn bộ dung dịch Y tác dụng với 100 ml dung dịch $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ 0,5M, thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. 27,96. B. 29,52. C. 36,51. D. 1,56.

Câu 64: A là hỗn hợp chứa Fe, Al, Mg cho một luồng khí O_2 đi qua 21,4 gam A nung nóng thu được 26,2 gam hỗn hợp rắn B. Cho toàn bộ B vào bình chứa 400 gam dung dịch HNO_3 (dư 10% so với lượng phản ứng). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy có NO và N_2 thoát ra với tỉ lệ mol 2 : 1. Biết khối lượng dung dịch C sau phản ứng là 421,8 gam. Số mol HNO_3 phản ứng là 1,85 mol. Tổng khối lượng các chất tan có trong bình sau phản ứng **gần nhất** với:

- A. 156.   B. 134.   C. 124.   D. 142.

Câu 65: Hòa tan bột sắt trong dung dịch X có chứa KNO_3 và H_2SO_4 . Sau khi phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch Y, chất rắn không tan và 8,96 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm NO và H_2 , tỉ khối hơi của Z so với H_2 là 11,5. Cô cạn dung dịch Y thì thu được m gam rắn khan. Giá trị của m **gần nhất** với:

- A. 109.   B. 98.   C. 110.   D. 115.

Câu 66: Nhúng thanh Zn nặng 100 gam vào 400 ml dung dịch hỗn hợp chứa $Fe(NO_3)_3$ 0,5M và $Cu(NO_3)_2$ 0,5M. Sau một thời gian nhấc thanh Zn ra cân lại thấy nặng 91,95 gam. Biết các kim loại sinh ra bám hết vào thanh Zn. Tổng khối lượng muối có trong dung dịch sau khi nhấc thanh Zn ra **gần nhất** với:

- A. 94.   B. 95.   C. 96.   D. 97.

Câu 67: Điện phân (với điện cực trơ) 300 ml dung dịch $Cu(NO_3)_2$ nồng độ a mol/lít, sau một thời gian thu được dung dịch Y vẫn còn màu xanh, có khối lượng giảm 48 gam so với dung dịch ban đầu. Cho 44,8 gam bột sắt vào Y, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 20,8 gam hỗn hợp kim loại. Giá trị của a **gần nhất** với:

- A. 2,65.   B. 2,25.   C. 2,85.   D. 2,45.

Câu 68: Cho m gam hỗn hợp gồm Zn, Mg và Fe_3O_4 (oxi chiếm 25% về khối lượng hỗn hợp) vào dung dịch chứa 4,704 mol HNO_3 (lấy dư 20% so với lượng phản ứng), sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch X và thấy thoát ra 3,696 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm NO, N_2 có tỉ khối so với H_2 bằng 491/33. Cô cạn dung dịch X thu được $(3m + 15,13)$ gam muối. Nếu cho 4,789 lít dung dịch NaOH 1M vào dung dịch X, sau đó lấy kết tủa thu được nung nóng trong không khí đến khối lượng không đổi thu được a gam chất rắn. Giá trị của a **gần nhất**:

- A. 98 gam   B. 99 gam   C. 100 gam   D. 101 gam

Câu 69: Đem trộn đều các chất rắn $KMnO_4$ và $KClO_3$ với một ít bột MnO_2 thu được hỗn hợp X. Lấy 62,66 gam X đun nóng trong bình kín một thời gian thu được hỗn hợp rắn Y và 10,08 lít khí O_2 . Để hòa tan vừa hết Y cần dùng dung dịch chứa 1,32 mol HCl đun nóng, sau phản ứng thấy thoát ra 7,952 lít khí Cl_2 . Biết các khí đều được đo ở đktc và muối $KClO_3$ bị nhiệt phân hoàn toàn. Hiệu suất phản ứng nhiệt phân muối $KMnO_4$ trên là:

- A. 80,0%   B. 62,5%   C. 76,5%   D. 75,0%

(Kiểm Tra Chất Lượng Đầu Năm Hàn Thuyên Bắc Ninh – 2016)

Câu 70: Chia m gam hỗn hợp X gồm Fe_2O_3 , CuO, FeS và FeS_2 ($m_O = 11m/129$) làm hai phần bằng nhau:

+ **Phần 1:** Hòa tan hoàn toàn trong dung dịch H_2SO_4 (đặc, dư, đun nóng) thu được dung dịch A có chứa $(m + 0,96)$ gam muối sunfat và thoát ra V lít khí SO_2 (đo ở đktc)

+ **Phần 2:** Hòa tan hoàn toàn trong dung dịch HNO_3 (đặc, dư, đun nóng) thu được dung dịch B và thoát ra 17,248 lít hỗn hợp hai khí có tỉ khối so với H_2 là

23,468. Cô cạn B được muối khan D. Cho D vào bình đựng 400 ml dung dịch NaOH 1M thì thu được dung dịch E và a gam kết tủa. Khi cô cạn dung dịch E được $(m + 8,08)$ gam chất rắn khan. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn.

Giá trị của a **gần nhất** với

- A. 22,5 gam   B. 10,67 gam   C. 11,75 gam   D. 23,5 gam

(Kiểm Tra Chất Lượng Đầu Năm Hàn Thuyên Bắc Ninh – 2016)

Câu 71: Cho 8,64 gam Mg vào dung dịch hỗn hợp X gồm NaNO_3 và H_2SO_4 , đun nhẹ đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch A; 1,792 lít hỗn hợp khí B có khối lượng 1,84 gam gồm 2 chất khí không màu trong đó có 1 khí hóa nâu ngoài không khí, còn lại 4,08 gam chất rắn không tan. Cô cạn cẩn thận dung dịch A thu được m gam muối khan. Tìm giá trị của m.

- A. 29,8 gam   B. 36,54 gam   C. 29,72 gam   D. 27,08 gam

(Trích đề thi trường Khoa Học Tự Nhiên lần 2, năm 2014 – 2015)

Câu 72: Hòa tan m gam hỗn hợp A gồm Mg, Al, MgO và Al_2O_3 bằng dung dịch HCl vừa đủ thì được dung dịch chứa $(m + 70,295)$ gam muối. Cho m gam hỗn hợp A tác dụng với dung dịch H_2SO_4 đặc nóng dư thu được 13,328 lít SO_2 (đktc, sản phẩm khử duy nhất). Nếu cho m gam hỗn hợp A tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 3,808 lít hỗn hợp khí NO và N_2O (đktc) có tỉ khối so với hidro là 318/17, dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được 162,15 gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 30,99   B. 40,08   C. 29,88   D. 36,18

Câu 73: Đốt cháy 10,08 gam Mg trong oxi một thời gian thu được m gam hỗn hợp rắn X. Hòa tan hết X trong dung dịch gồm HCl 0,9M và H_2SO_4 0,6M thu được dung dịch chỉ chứa các muối có khối lượng 3,825m gam. Mặt khác hòa tan hết 1,25m gam X trong dung dịch HNO_3 loãng dư thu được dung dịch Y chứa 82,5 gam muối và hỗn hợp khí Z gồm N_2 và 0,015 mol khí N_2O . Số mol HNO_3 phản ứng là

- A. 1,23 mol   B. 1,32 mol   C. 1,42 mol   D. 1,28 mol

Câu 74: A là hỗn hợp chứa Fe, Al, Mg. Cho một luồng khí O_2 đi qua 21,4 gam A nung nóng thu được 26,2 gam hỗn hợp rắn B. Cho toàn bộ B vào bình chứa 400 gam dung dịch HNO_3 (dư 10% so với lượng phản ứng). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy có NO và N_2 thoát ra với tỉ lệ mol 2 : 1. Biết khối lượng dung dịch C sau phản ứng là 421,8 gam, số mol HNO_3 phản ứng là 1,85 mol. Tổng khối lượng các chất tan có trong bình sau phản ứng **gần nhất** với

- A. 156   B. 134   C. 124   D. 142

Câu 75: Đốt cháy m gam hỗn hợp gồm Mg và Fe trong oxi một thời gian thu được $(m + 4,16)$ gam hỗn hợp X chứa các oxit. Hòa tan hoàn toàn X trong dung dịch HCl vừa đủ thu được dung dịch Y chứa $(3m + 1,82)$ gam muối. Cho AgNO_3 dư vào dung dịch Y thu được $(9m + 4,06)$ gam kết tủa. Mặt khác hòa tan hết 3,75m gam hỗn hợp X trong dung dịch HNO_3 loãng dư thu được dung dịch Z chứa m_1 gam muối. Giá trị của m_1 là

- A. 107,6   B. 161,4   C. 158,92   D. 173,4

Câu 76: Hòa tan hoàn toàn m gam hỗn hợp rắn A gồm Al, Mg và Fe_2O_3 trong V lít dung dịch HNO_3 0,5M. Sau phản ứng thu được dung dịch B và 0,672 lít (đktc) hỗn hợp khí D gồm 2 khí không màu, không hóa nâu trong không khí có tỉ khối so với H_2 là 14,8. Đem dung dịch B tác dụng với NaOH dư thu được dung dịch C và kết

tủa E nặng 47,518 gam. Đem lọc kết tủa E nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 38,92 gam chất rắn F. Để hòa tan hết F cần dùng 1,522 lít dung dịch HCl 1M. Số CO_2 dư vào dung dịch C thu được 13,884 gam kết tủa trắng. Khối lượng muối có trong B là:

- A. 148,234   B. 167,479   C. 128,325   D. 142,322

Câu 77: Hỗn hợp X gồm Ca, Mg, MgCO_3 , MgO, CaO. Cho 23,84 gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HCl vừa đủ thu được dung dịch chứa 48,48 gam chất tan; 7,616 lít hỗn hợp khí Y (đktc) có tỉ khối so với hydro là 143/17. Cho 23,84 gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được hỗn hợp khí Z gồm NO và CO_2 có tỉ khối so với hydro là a và dung dịch T. Cô cạn dung dịch T thu được 74,72 gam chất rắn khan. Giá trị của a là

- A. 16,75   B. 18,50   C. 20,25   D. 17,80

Câu 78: Hòa tan hết 20 gam hỗn hợp X gồm Cu và các oxit sắt (trong hỗn hợp X oxi chiếm 16,8% về khối lượng) cần vừa đúng dung dịch hỗn hợp A chứa b mol HCl và 0,2 mol HNO_3 thu được 1,344 lít NO (đktc) là sản phẩm khử duy nhất và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với một lượng dung dịch AgNO_3 vừa đủ thu được m gam kết tủa và dung dịch Z. Cho dung dịch Z tác dụng với một lượng dư dung dịch NaOH, lọc kết tủa, nung đến khối lượng không đổi thu được 22,4 gam chất rắn. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

- A. 70,33   B. 76,81   C. 83,29   D. 78,97

Câu 79: Hòa tan hoàn toàn 16,4 gam hỗn hợp X gồm FeCO_3 , Fe_2O_3 , FeS và FeS_2 trong 73,5 gam dung dịch H_2SO_4 80%, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và hỗn hợp khí Z gồm 2 khí có tỉ khối so với He bằng 46/3. Hấp thụ toàn bộ Z vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thu được 52,8 gam kết tủa. Cho BaCl_2 dư vào dung dịch Y thu được 69,9 gam kết tủa. Nếu cho từ từ dung dịch chứa 0,24 mol $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vào dung dịch Y thì lượng kết tủa thu được là

- A. 66,62 gam   B. 73,04 gam   C. 68,76 gam   D. 67,69 gam

Câu 80: Trong bình kín (không có không khí) chứa 18,4 gam hỗn hợp rắn A gồm FeCO_3 , $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$, FeS và Fe (trong đó oxi chiếm 15,65% về khối lượng). Nung bình ở nhiệt độ cao, đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được hỗn hợp rắn B và 0,08 mol hỗn hợp khí X gồm 3 khí có tỉ khối so với He bằng a. Hòa tan hết rắn B trong 91,0 gam dung dịch H_2SO_4 84%, kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y và 0,4 mol khí SO_2 (sản phẩm khử duy nhất). Cho 740 ml dung dịch NaOH 1M vào dung dịch Y, thu được 23,54 gam kết tủa duy nhất. Giá trị của a là

- A. 10,5   B. 12,0   C. 12,5   D. 16,0

Câu 81: Hòa tan 79,7 gam hỗn hợp X gồm Na, Na_2O , Ba, BaO, Al (trong đó oxi chiếm 10,0377% về khối lượng hỗn hợp) vào 144,54 gam dung dịch HCl 25%, sau phản ứng thu được dung dịch Y và thấy thoát ra 10,08 lít (đktc) khí H_2 . Mặt khác cũng hòa tan 79,7 gam hỗn hợp X trên vào 201,6 gam dung dịch HNO_3 25%, sau phản ứng thu được dung dịch Z và hỗn hợp khí gồm hai khí có tỉ khối so với H_2 bằng 2,25 (trong đó có một khí làm quỳ tím ẩm hóa xanh). Trộn dung dịch Y và dung dịch Z thu được dung dịch T. Để trung hòa hết lượng anion OH^- trong dung dịch T cần dùng vừa đủ 460 ml dung dịch HCl 1M. Khối lượng chất tan trong dung dịch Z là

- A. 131,4   B. 130,55   C. 132,42   D. 126,47

Câu 82: Hòa tan hết 13,28 gam hỗn hợp rắn gồm Mg, MgO, MgCO₃ (số mol của MgCO₃ bằng 2 lần số mol MgO) vào dung dịch hỗn hợp gồm a mol Mg(NO₃)₂ và b mol H₂SO₄ loãng, thu được dung dịch A chỉ chứa 36,8 gam các muối trung hòa và thấy thoát ra 2,912 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm CO₂, NO, N₂ có tỉ khối so với H₂ bằng 264/13. Cho dung dịch Ba(OH)₂ (dư) vào dung dịch A, sau đó lấy kết tủa thu được nung đến khối lượng không đổi thu được 81,9 gam chất rắn. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Tỉ lệ a : b là

- A. 1 : 10   B. 2 : 5   C. 1 : 5   D. 5 : 2

Câu 83: Cho 7,92 gam hỗn hợp bột gồm Mg(OH)₂, FeO, Fe₂O₃, Fe, Fe₃O₄, FeCO₃ tác dụng vừa đủ với 260 ml dung dịch HCl 1M sau phản ứng thu được dung dịch Y, và 1,792 lít hỗn hợp khí có tỉ khối hơi với He là 4,4375. Lấy dung dịch Y cho vào dung dịch AgNO₃ dư thu được 39,47 gam kết tủa. Mặt khác vẫn 7,92 gam hỗn hợp trên cho qua dung dịch HNO₃ dư sau phản ứng thu được dung dịch Z và 0,784 lít hỗn hợp khí (N₂O và CO₂), cô cạn dung dịch Z thu được m gam muối khan. Giá trị **gần nhất** của m là:

- A. 23,12 gam   B. 22,12 gam   C. 24,32 gam   D. 20,18 gam

Câu 84: Hòa tan hoàn toàn 5,22 gam hỗn hợp bột gồm Mg, MgO, Mg(OH)₂, MgCO₃, Mg(NO₃)₂ bằng một lượng vừa đủ 0,26 mol HNO₃. Sau khi phản ứng kết thúc thu được dung dịch X và 0,448 lít hỗn hợp khí gồm N₂O và CO₂. Dung dịch X phản ứng vừa đủ với 250 ml dung dịch NaOH 1M, sau phản ứng thu được 6,96 gam kết tủa màu trắng. Phần trăm theo khối lượng của Mg(OH)₂ trong hỗn hợp đầu **gần nhất** là:

- A. 11,11%   B. 22,22%   C. 33,33%   D. 44,44%

Câu 85: Hòa tan hết 18,025 gam hỗn hợp bột rắn gồm Fe₂O₃, Fe(NO₃)₂, Zn bằng 480 ml dung dịch HCl 1M sau phản ứng thu được dung dịch X chứa 30,585 gam chất tan và 1,12 lít hỗn hợp khí gồm (N₂O, NO, H₂) có tỉ khối với He là 6,8. Cho AgNO₃ dư vào dung dịch X ở trên thấy thu được thêm 0,112 lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất) và 72,66 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của Fe(NO₃)₂ trong hỗn hợp ban đầu **gần nhất** với:

- A. 29,95 %   B. 50,48%   C. 17,75%   D. 62,32%

(Trích Cộng đồng hóa học và ứng dụng BookGol)

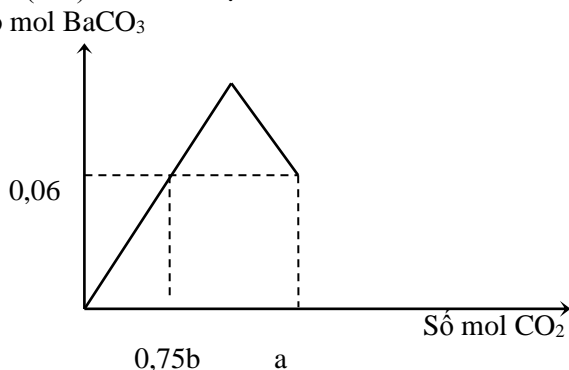
Câu 86: Đốt cháy 18,68 gam hỗn hợp kim loại gồm Mg, Al, Fe trong khí O₂ một thời gian thu được hỗn hợp rắn X. Hòa tan hết X vào 136,5 gam dung dịch HNO₃ 60%, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch Y chỉ chứa 88,84 gam các muối và thấy thoát ra 3,136 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm NO, NO₂. Dung dịch Y tác dụng tối đa với dung dịch chứa 1,24 mol NaOH, sau khi các phản ứng kết thúc lấy kết tủa thu được nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 22,4 gam chất rắn. Phần trăm khối lượng của Fe trong hỗn hợp rắn ban đầu **gần nhất** với:

- A. 45%   B. 55%   C. 65%   D. 75%

Câu 87: Hòa tan hết 9,84 gam hỗn hợp rắn gồm Mg, Fe₃O₄ vào dung dịch chứa a mol HCl và 0,09 mol KNO₃, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch A và thấy thoát ra hỗn hợp khí gồm 0,03 mol NO; 0,01 mol N₂. Dung dịch A hòa tan tối đa 6,72 gam bột Fe, sau phản ứng thấy thoát ra hỗn hợp khí gồm 0,03 mol H₂ và 0,03 mol NO. Biết các khí đều đo ở đktc và các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của a **gần nhất** với

- A. 0,71   B. 0,72   C. 0,73   D. 0,74

Câu 88: Hỗn hợp X gồm Mg, Zn, FeCO₃ và CuO trong đó oxi chiếm 20,141% khối lượng hỗn hợp. Cho m gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HCl dư thu được hỗn hợp khí có tỉ khối so với hidro là 6,25. Nung m gam hỗn hợp X trong điều kiện không có không khí thu được a mol CO₂. Cho từ từ đến hết a mol CO₂ vào dung dịch chứa b mol Ba(OH)₂ ta có đồ thị sau:

Cho m gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HNO₃ loãng dư thu được 4,48 lít hỗn hợp khí (đktc) gồm NO, N₂O và CO₂ có tỉ khối so với hidro là 19,375 và dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được (m + 74,15) gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 34,64   B. 37,92   C. 39,72   D. 32,97

Câu 89: Hòa tan hết hỗn hợp gồm Mg, Fe₃O₄, FeCO₃ (oxi chiếm 20% về khối lượng hỗn hợp) trong 378 gam dung dịch H₂SO₄ 70%, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch X chỉ chứa 266 gam các muối trung hòa; m gam chất rắn không tan và thấy thoát ra 14,56 lít (đktc) hỗn hợp khí Y gồm CO₂, H₂S, SO₂. Dung dịch X hòa tan tối đa 6,4 gam bột Cu, sau phản ứng thu được dung dịch Z. Cho dung dịch Ba(OH)₂ dư vào dung dịch Z, sau đó lấy kết tủa thu được nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 591,65 gam chất rắn. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

- A. 1,6   B. 3,2   C. 4,8   D. 3,84

Câu 90: Cho 42,3 gam hỗn hợp gồm Na, Al, Fe vào H₂O (dư), sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch X, hỗn hợp chất rắn Y và thấy thoát ra 32a mol khí H₂. Hòa tan hết Y trong 144,9 gam dung dịch HNO₃ 60%, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch Z chỉ chứa 89,8 gam các muối và thấy thoát ra 10,8a mol khí NO duy nhất. Thêm một lượng dư dung dịch HCl vào dung dịch Z, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch T và thấy thoát ra 4a mol khí NO là sản phẩm khử duy nhất của NO₃⁻. Phần trăm khối lượng của Al trong hỗn hợp rắn ban đầu **gần nhất** với giá trị nào sau đây?

- A. 24%   B. 32%   C. 29%   D. 35%

Câu 91: Dẫn 13,44 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm CO, H₂ đi qua m gam hỗn hợp rắn gồm Zn, MgO, CuO đun nóng, sau một thời gian thu được hỗn hợp rắn X và thấy thoát ra hỗn hợp khí và hơi Y. Dẫn Y vào bình đựng dung dịch NaOH dư thấy thoát ra 5,6 lít (đktc) hỗn hợp khí. Hòa tan hết hỗn hợp rắn X trong 165,9 gam dung dịch HNO₃ 60%, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch Z chỉ chứa các muối và thấy thoát ra hỗn hợp khí T gồm 0,22 mol NO và 0,1 mol NO₂. Cô cạn cẩn thận

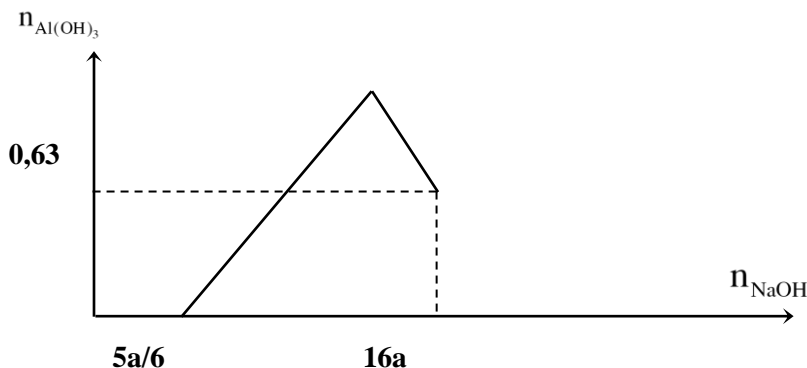
dung dịch Z thu được hỗn hợp muối khan (trong đó nitơ chiếm 15,55144142% về khối lượng). Mặt khác dung dịch Z tác dụng tối đa với dung dịch chứa 1,39 mol NaOH. Phần trăm khối lượng của CuO trong hỗn hợp rắn X **gần nhất** với:

- A. 20%   B. 42%   C. 18%   D. 33%

Câu 92: Cho 50,82 gam hỗn hợp X gồm NaNO_3 , Fe_3O_4 , $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ và Mg tan hoàn toàn trong dung dịch chứa 1,8 mol KHSO_4 loãng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y chỉ chứa 275,42 gam muối sunfat trung hòa và 6,272 lít khí (đktc) Z gồm 2 khí trong đó có một khí hóa nâu trong không khí. Biết tỉ khối của Z so với H_2 là 11. Phần trăm khối lượng Mg trong hỗn hợp X là:

- A. 25,5%   B. 20,2%   C. 19,8%   D. 22,6%

Câu 93: Hỗn hợp X gồm Al_2O_3 và Al trong đó oxi chiếm 43,243% khối lượng hỗn hợp. Cho m gam hỗn hợp X tan hết trong dung dịch chứa HCl (HCl lấy dư) thu được dung dịch Y và a mol H_2 . Rót từ từ vào dung dịch Y cho đến hết dung dịch chứa 16a mol NaOH ta có đồ thị sau:

Cho m gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HNO_3 dư thu được 0,5a mol NO và dung dịch Z. Cô cạn dung dịch Z thu được m_1 gam muối khan. Giá trị của m_1 là

- A. 181,32   B. 169,64   C. 193,48   D. 179,82

Câu 94: Cho m gam hỗn hợp H gồm Fe_xO_y , Fe, Cu tác dụng hết với 200 gam dung dịch chứa HCl 32,85% và HNO_3 9,45%, sau phản ứng thu được 5,824 lít khí NO (đktc) là sản phẩm khử duy nhất và dung dịch X chứa (m + 60,24) gam chất tan. Cho a gam Mg vào dung dịch X, khi kết thúc phản ứng thấy thoát ra khí Y gồm 2 khí, trong đó có khí hóa nâu trong không khí; tỉ khối của Y đối với He bằng 4,7 và (m - 6,04) gam chất rắn T. Giá trị của a là

- A. 1,48   B. 21,84   C. 21,60   D. 21,96

Câu 95: Cho m gam hỗn hợp H gồm Mg, MgO và $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch chứa 1,1 mol KHSO_4 , kết thúc phản ứng thu được 4,86 gam hỗn hợp khí X gồm 2 khí, trong đó có một khí hóa nâu trong không khí, số mol của X bằng 0,19 mol và dung dịch Y chứa (m + 136,1) gam muối trung hòa. Phần trăm khối lượng MgO trong H có giá trị **gần nhất** với:

- A. 15,5%   B. 31,5%   C. 10,5%   D. 32,5%

Câu 96: Cho m gam hỗn hợp H gồm Al, MgO, AlCl_3 , $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch chứa 1,38 mol KHSO_4 , kết thúc phản ứng thu được 0,14 mol NO; 0,04 mol H_2 , dung dịch X chứa (m + 173,5) gam muối trung hòa. Cho dung dịch X tác dụng với dung dịch NaOH thì lượng kết tủa thu được là lớn nhất, nung kết tủa

đến khối lượng không đổi thu được 29 gam chất rắn. Phần trăm khối lượng AlCl_3 trong H có giá trị **gần nhất** với:

- A. 33%   B. 22%   C. 34%   D. 25%

Câu 97: Cho 30,02 gam hỗn hợp gồm FeCl_2 ; Fe_3O_4 và Cu vào 225 gam dung dịch HCl 14,6% thu được dung dịch X, trong đó CuCl_2 có nồng độ 3,176%. Cho dung dịch AgNO_3 dư vào dung dịch X, kết thúc phản ứng thấy thoát ra 0,065 mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất), đồng thời thu được m gam kết tủa. Giả sử nước bay hơi không đáng kể. Giá trị m là

- A. 149,13 gam   B. 151,26 gam   C. 153,39 gam   D. 146,18 gam

Câu 98: Cho 31,48 gam hỗn hợp rắn X gồm Mg, MgCO_3 , $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ và FeCl_2 vào dung dịch chứa 0,96 mol HCl và 0,1 mol HNO_3 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối clorua có khối lượng 60,76 gam và 2,016 lít (đktc) hỗn hợp khí Z có tỉ khối so với He bằng 11. Cho dung dịch AgNO_3 dư vào dung dịch X, sau khi kết thúc phản ứng thu được 178,68 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của FeCl_2 có trong hỗn hợp X là

- A. 64,55%   B. 48,41%   C. 60,51%   D. 40,34%

Câu 99: Cho 31,68 gam hỗn hợp X gồm Fe và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ vào dung dịch chứa 0,68 mol HNO_3 , sau khi kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y chỉ chứa 2 chất tan và 0,2 mol hỗn hợp khí Z gồm NO và NO_2 . Thêm 640 ml dung dịch NaOH 1,25M vào dung dịch Y, lọc bỏ kết tủa, cô cạn dung dịch rồi nung chất rắn đến khối lượng không đổi thu được 52,88 gam rắn. Nếu cho dung dịch Y vào dung dịch AgNO_3 dư thu được m gam rắn. Giá trị m là

- A. 10,80   B. 19,44   C. 32,40   D. 16,20

Câu 100: Cho m gam hỗn hợp rắn gồm Fe và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ vào 400 ml dung dịch chứa $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ 0,2M, $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ 0,05M và HCl. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch X chỉ chứa hai chất tan, hỗn hợp khí Y gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu và còn lại 32m/255 gam rắn không tan. Tỉ khối của Y so với He bằng 19/3. Cho dung dịch AgNO_3 dư vào dung dịch X, thấy thoát ra 0,045 mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất), đồng thời thu được x gam kết tủa. Giá trị của x **gần đúng** với giá trị nào sau đây?

- A. 272,0 gam   B. 274,0 gam   C. 276,0 gam   D. 278,0 gam

Câu 101: Hòa tan hết 27,0 gam hỗn hợp rắn X gồm Mg, Al và MgCO_3 trong dung dịch chứa HCl loãng dư, thu được 20,16 lít (đktc) hỗn hợp khí có tỉ khối so với He bằng 1,9. Mặt khác hòa tan hết 27,0 gam X trong 400 gam dung dịch chứa HCl 19,71% và NaNO_3 6,8%. Sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối trung hòa và hỗn hợp khí Z, trong đó có chứa 0,06 mol khí H_2 . Nồng độ phần trăm của MgCl_2 có trong dung dịch Y là

- A. 13,72%   B. 15%   C. 20%   D. 14,5%

Câu 102: Đốt 58,05 gam Al bằng 16,8 lít khí O_2 (đktc) thu được hỗn hợp A. Hòa tan hỗn hợp A trong 800 gam dung dịch B chứa H_2SO_4 và NaNO_3 thu được dung dịch C chỉ chứa muối và m gam hỗn hợp khí (trong đó có 0,4 gam khí H_2). Cho BaCl_2 dư vào C thấy có 838,8 gam kết tủa xuất hiện. Mặt khác cho 39 gam K vào dung dịch C sau khi các phản ứng xảy ra thì thấy khối lượng dung dịch tăng 12,9 gam. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn và giả thiết chất khí không hòa tan vào nước. Nồng độ phần trăm của muối Al trong dung dịch C là

A. 42,26%   B. 41,15%   C. 43,27%   D. 38,35%

Câu 103: Cho 37,44 gam hỗn hợp rắn X gồm Fe, Fe_3O_4 và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ vào dung dịch chứa 1,5 mol HCl và 0,12 mol HNO_3 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y (không chứa ion NH_4^+) và 0,16 mol hỗn hợp khí Z gồm NO và N_2O . Cho dung dịch AgNO_3 đến dư vào dung dịch Y, thấy thoát ra 0,045 mol khí NO (sản phẩm khử duy nhất), đồng thời thu được 220,11 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của Fe_3O_4 có trong hỗn hợp ban đầu là

A. 49,6%   B. 43,4%   C. 37,2%   D. 46,5%

Câu 104: Cho 30,24 gam hỗn hợp rắn X gồm Mg, MgCO_3 và $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ (trong đó oxi chiếm 28,57% về khối lượng hỗn hợp) vào dung dịch chứa 0,12 mol HNO_3 và 1,64 mol NaHSO_4 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y chứa các muối trung hòa có khối lượng 215,08 gam và hỗn hợp khí Z gồm N_2O , N_2 , CO_2 và H_2 (trong đó số mol của N_2O bằng số mol của CO_2). Tỉ khối hơi của Z so với He bằng a. Giá trị **gần nhất** của a là

A. 6,0   B. 7,0   C. 7,5   D. 8,0

Câu 105: Hòa tan hết hỗn hợp X gồm 5,6 gam Fe, 27 gam $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ và m gam Al trong dung dịch HCl. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y chỉ chứa 47,455 gam muối trung hòa và 2,352 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm NO, N_2O . Tỉ khối của Z so với H_2 là 16. Nếu cho Y phản ứng với dung dịch KOH thì lượng KOH phản ứng tối đa là 0,82 mol. Giá trị của m là:

A. 2,70   B. 1,08   C. 1,35   D. 1,62

Câu 106: Cho 38,55 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al, ZnO và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ tan hoàn toàn trong dung dịch chứa 0,725 mol H_2SO_4 loãng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chỉ chứa 96,55 gam muối sunfat trung hòa và 3,92 lít (đktc) khí Z gồm hai khí trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí. Biết tỉ khối của Z so với H_2 là 9. Phần trăm số mol của Mg trong hỗn hợp X **gần nhất** với giá trị nào sau đây:

A. 25   B. 15   C. 40   D. 30

Câu 107: Cho 49,52 gam hỗn hợp rắn X gồm Mg, MgO, $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ (trong đó oxi chiếm 37,48% về khối lượng) vào dung dịch chứa 1,64 mol HCl và 0,2 mol HNO_3 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối và 0,12 mol hỗn hợp khí Z gồm N_2O và N_2 có tỉ khối so với He bằng a. Cho dung dịch AgNO_3 dư vào dung dịch Y thu được 243,98 gam kết tủa. Nếu tác dụng tối đa với các chất tan có trong dung dịch Y cần dùng dung dịch chứa 1,92 mol NaOH. Giá trị **gần nhất** của a là:

A. 9,5   B. 9,6   C. 9,7   D. 9,8

Câu 108: Cho 23,34 gam hỗn hợp gồm Al, Al_2O_3 và $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ (trong đó oxi chiếm 34,961% về khối lượng) vào dung dịch chứa 1,58 mol NaHSO_4 và 0,04 mol NaNO_3 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối trung hòa và 0,18 mol hỗn hợp khí Y gồm N_2O , N_2 và H_2 . Để tác dụng tối đa các chất tan có trong dung dịch Y cần dùng dung dịch chứa 2,04 mol NaOH. Phần trăm khối lượng của N_2 có trong hỗn hợp khí Z là:

A. 21,875%   B. 22,125%   C. 20,625%   D. 21,750%

Câu 109: Hòa tan 35,04 gam hỗn hợp gồm Mg, MgCO_3 và $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ vào dung dịch chứa 1,68 mol NaHSO_4 . Sau khi kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y chỉ chứa

các muối trung hòa và 0,2 mol hỗn hợp khí gồm CO_2 , N_2O , N_2 và H_2 . Để tác dụng tối đa các chất tan trong dung dịch Y cần dùng dung dịch chứa 1,75 mol NaOH , thu được 40,6 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng của N_2O có trong hỗn hợp Z là

- A. 56,7%   B. 47,9%   C. 48,6%   D. 52,3%

Câu 110: Hỗn hợp X gồm a mol Fe_2O_3 , a mol Fe_3O_4 và 1,5a mol Cu . Hòa tan hỗn hợp X trong dung dịch HCl vừa đủ thu được dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch NaOH dư sau đó lấy kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được m gam chất rắn. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư thu được (m + 249,73) gam kết tủa. Cho hỗn hợp X tác dụng với dung dịch HNO_3 dư thu được V lít khí NO (đktc, sản phẩm khử duy nhất). Giá trị **gần nhất** của V là:

- A. 4   B. 3,9   C. 4,1   D. 4,5

Câu 111: Hòa tan hết m gam kim loại M trong dung dịch HCl loãng dư thu được dung dịch A chứa (m + 11,36) gam muối. Cho NaOH dư vào dung dịch A, lọc lấy kết tủa nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được (m + 3,84) gam rắn B. Chia B làm 2 phần bằng nhau:

+ **Phần 1** tác dụng với dung dịch HNO_3 loãng dư thì thu được dung dịch chứa (2m + 1,44) gam muối.

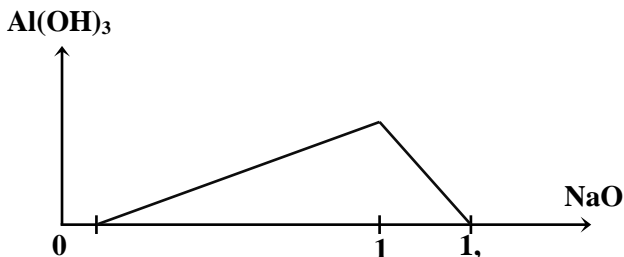
+ **Phần 2** hòa tan hoàn toàn cần dùng dung dịch H_2SO_4 loãng thu được dung dịch C. Xử lý C ở điều kiện thích hợp thu được (m + 13,52) gam muối D duy nhất. Phần trăm oxi có trong D là.

- A. 56,69%   B. 59,79%   C. 44,04%   D. 57,79%

Câu 112: Dung dịch X chứa Cu^{2+} , Fe^{2+} (0,25 mol), Cl^- và NO_3^- . Dung dịch Y chứa Na^+ (0,08 mol), H^+ và Cl^- . Cho dung dịch X vào dung dịch Y, sau khi kết thúc các phản ứng, thu được dung dịch Z và 0,06 mol khí NO . Cho dung dịch AgNO_3 đến dư vào dung dịch Z, thấy thoát ra 0,02 mol khí NO ; đồng thời thu được 133,1 gam kết tủa. Nếu nhúng thanh Fe vào dung dịch X, kết thúc phản ứng thì khối lượng thanh Fe tăng m gam. Biết rằng khí NO là sản phẩm khử duy nhất của NO_3^- trong cả quá trình. Giá trị m **gần nhất** là:

- A. 0,4 gam   B. 0,5 gam   C. 0,3 gam   D. 0,2 gam

Câu 113: Hòa tan 10,92 gam hỗn hợp X chứa Al , Al_2O_3 và $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ vào dung dịch chứa NaHSO_4 và 0,09 mol HNO_3 , khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chứa các chất tan có khối lượng 127,88 gam và 0,08 mol hỗn hợp khí Z gồm 3 khí không màu, không hóa nâu ngoài không khí. Tỉ khối hơi của Z so với He bằng 5. Cho từ từ đến dư dung dịch NaOH vào dung dịch Y, phản ứng được biểu diễn theo đồ thị sau:

Phần trăm khối lượng của khí có khối lượng phân tử lớn nhất trong hỗn hợp Z là

- A. 41,25%   B. 68,75%   C. 55,00%   D. 82,50%

Câu 114: Dung dịch X chứa m gam chất tan gồm $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ ($m_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} > 4,7$ gam) và NaCl . Điện phân dung dịch X với điện cực trơ, màng ngăn xốp, cường độ dòng điện không đổi. Sau thời gian t giây thì thu được dung dịch Y chứa $(m - 17,31)$ gam chất tan và có bọt khí thoát ra ở catot. Nếu thời gian điện phân là 2t giây thì thu được dung dịch Z chứa a gam chất tan và hỗn hợp T gồm 3 khí, biết T có tỉ khối hơi so với H_2 là 803/43. Cho Z vào dung dịch chứa 0,1 mol FeCl_2 và 0,2 mol HCl thì thu được dung dịch có tổng khối lượng chất tan là $(a + 16,46)$ Giả sử hiệu suất điện phân là 100%, các khí sinh ra không tan trong dung dịch. Tổng giá trị $(m + a)$ bằng:

- A. 73,42   B. 74,56   C. 76,24   D. 72,76

(Trích đề thi Cộng đồng hóa học và ứng dụng BookGol)

Câu 115: Hỗn hợp X (Na, K, Ba) trong X có số mol của Ba bằng một nửa số mol của hỗn hợp. Cho m gam hỗn hợp X tan hết trong H_2O , thu được dung dịch Y và khí H_2 . Cho toàn bộ khí H_2 tạo ra đi qua một ống chứa 0,3 mol CuO và 0,2 mol FeO nung nóng, sau phản ứng thu được 33,6 gam chất rắn trong ống. Đem toàn bộ dung dịch Y cho vào một dung dịch chứa 0,2 mol HCl , 0,02 mol AlCl_3 và 0,05 mol $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ thu được y gam kết tủa. Biết các phản ứng hoàn toàn. Giá trị của y là:

- A. 41,19   B. 52,30   C. 37,58   D. 58,22

(Trích đề thi trường Chuyên Hà Nam năm 2014)

Câu 116: Tiến hành điện phân 100 gam dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ với điện cực trơ và $I = 5\text{A}$ trong thời gian 12 phút 52 giây thì dừng lại. Để yên dung dịch sau điện phân đến khi catot không đổi, sau đó thêm dung dịch NaOH dư vào dung dịch sau điện phân thu được kết tủa X. Nung X đến khối lượng không đổi thu được 3,2 gam chất rắn. Nồng độ % của dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ ban đầu là.

- A. 4,67%   B. 6,07%   C. 9,4%   D. 11,28%.

Câu 117: Tiến hành điện phân hoàn toàn 30,6 gam Al_2O_3 với điện cực than chì thu được hỗn hợp khí X. Dẫn toàn bộ X qua ống sứ chứa hỗn hợp Y gồm Fe và một oxit Fe (tỉ lệ mol 1 : 2) nung nóng, kết thúc phản ứng thấy thoát ra một khí duy nhất có thể tích 12,32 lít (đktc). Hòa tan rắn còn lại trong ống sứ cần dùng 600 gam dung dịch HNO_3 26,25% thu được dung dịch chỉ chứa $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ có khối lượng 181,5 gam và 6,7 gam hỗn hợp khí Y gồm NO và N_2O . Công thức của oxit Fe là.

- A. FeO B. Fe_2O_3 C. Fe_3O_4 D. FeO hoặc Fe_2O_3

Câu 118: Hòa tan hết 35,56 gam hỗn hợp gồm Fe, FeCO_3 và FeS vào dung dịch HCl loãng dư thu được 8,96 lít (đktc) hỗn hợp khí X. Mặt khác hoàn tan hết 35,56 gam hỗn hợp trên trong dung dịch HNO_3 loãng dư thu được dung dịch Y và V lít khí NO (sản phẩm khử duy nhất; đktc). Cho $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư vào dung dịch Y, lọc lấy kết tủa nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi được 62,29 gam rắn. Giá trị của V là.

- A. 10,080 lít   B. 12,880 lít   C. 12,544 lít   D. 13,440 lít

Câu 119: Hòa tan m gam hỗn hợp H gồm Al_2O_3 , Fe_3O_4 , CuO , MgO vào dung dịch H_2SO_4 loãng (dư), sau phản ứng thu được 61,44 gam muối. Cùng lượng H trên cho vào dung dịch KHSO_4 và HCl , thì sau phản ứng thu được dung dịch X chứa 81,28 gam muối trung hòa. Cho lượng dư dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vào X thì thu được 74,56 gam kết tủa BaSO_4 . Biết phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

A. 23,04   B. 30,72   C. 15,36   D. 25,60

(Trích Cộng đồng hóa học và ứng dụng BookGol)

Câu 120: Đun nóng p gam Al với hỗn hợp H gồm Cu (4x mol), CuO, Fe (5x mol), Fe₃O₄ sau một thời gian thu được m gam chất rắn X. Cho m gam X tác dụng với dung dịch HCl và 22,1 gam NaNO₃, phản ứng thu được dung dịch Y chỉ chứa (m + 91,04) gam muối và hỗn hợp khí Z gồm NO, H₂. Tỉ khối của Z đối với He là 5,5. Nhỏ từ từ dung dịch NaOH 3,25M vào dung dịch Y đến khi không còn phản ứng xảy ra thì dùng hết 800 ml dung dịch NaOH, đồng thời thu được 60,7 gam kết tủa, biết trong 60,7 gam kết tủa thì oxi chiếm 39,539% về khối lượng. Nếu cho lượng dư dung dịch AgNO₃ vào Y thì thu được 383,9 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng Fe₃O₄ có trong H có giá trị **gần nhất** với:

A. 53%   B. 54%   C. 65%   D. 60%

(Trích Cộng đồng hóa học và ứng dụng BookGol)

Câu 121: Cho 30 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al, ZnO và Fe(NO₃)₂ tan hoàn toàn trong dung dịch chứa 0,725 mol H₂SO₄ loãng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch Y chỉ chứa 90,4 gam muối sunfat trung hòa và 3,92 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N₂ và H₂. Biết tỉ khối của Z so với H₂ là 33/7. Tìm phần trăm khối lượng Mg trong hỗn hợp X.

A. 28%   B. 30%   C. 32%   D. 34%

(Trích đề thi tuyển HSG – bảng B tỉnh Quảng Ninh năm học 2015 – 2016)

Câu 122: Cho 66,2 gam hỗn hợp X gồm Fe₃O₄, Fe(NO₃)₂, Al tan hoàn toàn trong dung dịch chứa 3,1 mol KHSO₄ loãng. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y chỉ chứa 466,6 gam muối sunfat trung hòa và 10,08 lít (đktc) khí Z gồm 2 khí, trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí. Biết tỉ khối của Z so với He là 23/18. Phần trăm khối lượng của Al trong hỗn hợp X **gần nhất** với giá trị nào sau đây?

A. 15   B. 20   C. 25   D. 30

(Đề thi minh họa kỳ thi THPT Quốc Gia năm 2015 – Bộ GD&ĐT)

Câu 123: Cho một lượng dư Mg vào 500 ml dung dịch gồm H₂SO₄ 1M và NaNO₃ 0,4M. Sau khi kết thúc các phản ứng thu được Mg dư, dung dịch Y chứa m gam muối và thấy chỉ bay ra 2,24 lít khí NO (đkc). Giá trị của m là:

A. 61,32   B. 71,28   C. 64,84   D. 65,52

Câu 124: Cho 5 gam bột Mg vào dung dịch hỗn hợp KNO₃ và H₂SO₄, đun nhẹ, trong điều kiện thích hợp, đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch A chứa m gam muối, 1,792 lít hỗn hợp khí B (đktc) gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí và còn lại 0,44 gam chất rắn không tan. Biết tỉ khối hơi của B đối với H₂ là 11,5. Giá trị của m là:

A. 27,96   B. 29,72   C. 31,08   D. 36,04

Câu 125: X là hỗn hợp rắn gồm Mg, NaNO₃ và FeO (trong đó oxi chiếm 26,4% về khối lượng). Hòa tan hết m gam X trong 2107 gam dung dịch H₂SO₄ loãng, nồng độ 10% thu được dung dịch Y chỉ chứa muối sunfat trung hòa và 11,2 lít (đkc) hỗn hợp NO, H₂ có tỉ khối so với H₂ là 6,6. Cô cạn dung dịch sau phản ứng được rắn khan Z và 1922,4 gam H₂O. Phần trăm khối lượng FeO trong X **gần với giá trị nào nhất** dưới đây?

A. 50%   B. 12%   C. 33%   D. 40%

(Thầy Nguyễn Đình Độ – 2015)

Câu 126: Hòa tan hoàn toàn 7,028 gam hỗn hợp rắn X gồm: Zn, Fe_3O_4 , ZnO (số mol Zn bằng số mol ZnO) vào 88,2 gam dung dịch HNO_3 20% thu được dung dịch Y và 0,2688 lít khí NO duy nhất (đktc). Cho từ từ V lít dung dịch NaOH 1M vào dung dịch Y cho đến khi phản ứng hết với các chất trong Y thu được lượng kết tủa cực đại, nung lượng kết tủa này trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 7,38 gam rắn. Giá trị của V là:

- A. 0,267 lít   B. 0,257 lít   C. 0,266 lít   D. 0,256 lít

Câu 127: Hòa tan hoàn toàn 15,76 gam hỗn hợp X gồm Mg, MgO và $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ bằng dung dịch hỗn hợp chứa 1,14 mol HCl và x mol NaNO_3 vừa đủ. Sau phản ứng thu được 0,04 mol N_2 và dung dịch Y chỉ chứa 3 muối. Cho NaOH dư vào Y thì thấy có a mol NaOH tham gia phản ứng. Biết trong X phần trăm khối lượng của MgO là 20,30457%. Giá trị của a là:

- A. 1,0   B. 1,05   C. 1,10   D. 0,98

Câu 128: Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp X gồm Mg, MgO, Fe_3O_4 và $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ (trong đó oxi chiếm 29,68% theo khối lượng) trong dung dịch HCl dư thấy có 4,61 mol HCl phản ứng. Sau khi các phản ứng xảy ra xong thu được dung dịch Y chỉ chứa 231,575 gam muối clorua và 14,56 lít (đkc) khí Z gồm NO, H_2 . Z có tỉ khối so với H_2 là 69/13. Thêm dung dịch NaOH dư vào Y, sau phản ứng thu được kết tủa T. Nung T trong không khí đến khối lượng không đổi được 102,2 gam chất rắn K. Phần trăm khối lượng MgO trong X **gần nhất** với giá trị nào sau đây?

- A. 13,33%   B. 33,33%   C. 20,00%   D. 6,80%

(thầy Nguyễn Đình Độ 2015)

Câu 129: Cho 24,06 gam hỗn hợp X gồm Zn, ZnO và ZnCO_3 có tỉ lệ mol 3 : 1 : 1 theo thứ tự trên, tan hoàn toàn trong dung dịch Y gồm H_2SO_4 và NaNO₃, thu được dung dịch Z chỉ chứa 3 muối trung hòa và V lít hỗn hợp khí T (đktc) gồm NO, N_2O , CO_2 , H_2 (Biết tỉ khối của T so với H_2 là 218/15). Cho dung dịch BaCl_2 dư vào Z đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 79,22 gam kết tủa. Còn nếu cho Z phản ứng với NaOH thì lượng NaOH phản ứng tối đa là 1,21 mol. Giá trị của V **gần nhất** với:

- A. 3,0   B. 4,0   C. 5,0   D. 2,6

(Thầy Nguyễn Anh Phong lần 1 – 2016)

Câu 130: Hòa tan hết 35,4 gam hỗn hợp gồm Mg và FeCO_3 trong dung dịch HCl loãng dư thu được 20,16 lít khí (đktc). Mặt khác cũng hòa tan hết 35,4 gam hỗn hợp trên cần dùng dung dịch hỗn hợp chứa H_2SO_4 0,25M và HNO_3 0,75M đun nóng. Sau khi kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y chứa m gam muối và hỗn hợp khí Z gồm 2 khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí. Tỉ khối của Z so với He bằng 8,8125. Giá trị của m là:

- A. 152,72 gam   B. 172,42 gam   C. 142,72 gam   D. 127,52 gam

Câu 131: Nung nóng hỗn hợp chất rắn A gồm a mol Mg và 0,25 mol $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, sau một thời gian thu được chất rắn X và 0,45 mol hỗn hợp khí NO_2 và O_2 . X tan hoàn toàn trong dung dịch chứa vừa đủ 1,3 mol HCl, thu được dung dịch Y chứa m gam hỗn hợp muối clorua, và thoát ra 0,05 mol hỗn hợp khí Z gồm N_2 và H_2 , tỉ khối của Z so với H_2 là 11,4. Giá trị m **gần nhất** là

- A. 82   B. 74   C. 72   D. 80

Câu 132: Hòa tan 7,44 gam hỗn hợp gồm Mg, MgO, Fe, Fe₂O₃ vào dung dịch chứa 0,4 mol HCl và 0,05 mol NaNO₃, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch X chứa 22,47 gam muối và 0,448 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm NO, N₂ có tỉ khối so với H₂ bằng 14,5. Cho dung dịch NaOH (dư) vào dung dịch X thu được kết tủa Y, lấy Y nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 9,6 gam chất rắn. Mặc khác nếu cho dung dịch X tác dụng với dung dịch AgNO₃ (dư) thu được m gam kết tủa. Giá trị của m là

A. 63,88 gam   B. 58,48 gam   C. 64,96 gam   D. 95,2 gam

Câu 133: X là hỗn hợp gồm Al, CuO và 2 oxit sắt, trong đó oxi chiếm 13,71% khối lượng hỗn hợp. Tiến hành nhiệt nhôm (không có không khí) một lượng rắn X được hỗn hợp rắn Y. Cho Y vào dung dịch NaOH dư thấy thoát ra V lít H₂ (đkc) và có 1,2 mol NaOH đã tham gia phản ứng, chất rắn còn lại không tan có khối lượng là 28 gam. Biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị V là:

A. 28,00   B. 26,88   C. 20,16   D. 24,64

Câu 134: Hòa tan hết một lượng rắn X gồm Al, Al₂O₃ và Al(OH)₃ (trong đó oxi chiếm 33,94% về khối lượng) trong HNO₃ dư thấy có 0,86 mol HNO₃ phản ứng và thoát ra 1,792 lít (đktc) hỗn hợp NO, NO₂ có tỉ khối so với H₂ là 21. Sục NH₃ vào dung dịch sau phản ứng được 18,72 gam kết tủa. Phần trăm khối lượng Al₂O₃ trong X gần với giá trị nào nhất dưới đây?

A. 14,00%   B. 60,00%   C. 50,00%   D. 30,00%

Câu 135: Hòa tan hết 17,92 gam hỗn hợp X gồm Fe₃O₄, FeO, Fe, CuO, Cu, Al và Al₂O₃ (trong đó oxi chiếm 25,446% về khối lượng) vào dung dịch HNO₃ loãng dư, kết thúc các phản ứng thu được dung dịch Y và 1,736 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N₂ và N₂O, tỉ khối của Z so với H₂ là 15,29. Cho dung dịch NaOH tới dư vào Y rồi đun nóng, không có khí thoát ra. Số mol HNO₃ đã phản ứng với X là:

A. 0,75   B. 1,392   C. 1,215   D. 1,475

Câu 136: Cho 30,24 gam hỗn hợp rắn X gồm Mg, MgCO₃ và Mg(NO₃)₂ (trong đó oxi chiếm 28,57% về khối lượng hỗn hợp) vào dung dịch chứa 0,12 mol HNO₃ và 1,64 mol NaHSO₄, khuấy đều cho các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Y chứa các muối trung hòa có khối lượng 215,08 gam và hỗn hợp khí Z gồm N₂O, N₂, CO₂ và H₂ (trong đó số mol của N₂O bằng số mol của CO₂). Tỉ khối hơi của Z so với He bằng a. Giá trị của a gần nhất với giá trị nào sau đây?

A. 6,5   B. 7   C. 7,5   D. 8

Câu 137: Hòa tan hết 17,76 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al, FeCl₂ và Fe(NO₃)₂ vào dung dịch chứa 0,408 mol HCl thu được dung dịch Y và 1,6128 lít khí NO (đktc). Cho từ từ AgNO₃ vào dung dịch Y đến khi thấy các phản ứng xảy ra hoàn toàn thì lượng AgNO₃ phản ứng là 99,96 gam, sau phản ứng thu được 82,248 gam kết tủa, 0,448 lít khí NO₂ (đktc) thoát ra và dung dịch Z chỉ chứa m gam muối. Giá trị của m gần nhất với giá trị nào sau đây?

A. 44   B. 41   C. 43   D. 42

Câu 138: Dung dịch X chứa các ion: Fe³⁺, SO₄²⁻, NH₄⁺, Cl⁻. Chia dung dịch X thành hai phần bằng nhau:

+ **Phần 1:** Tác dụng với lượng dư NaOH, đun nóng thu được 0,672 lít khí (đktc) và 1,07 gam kết tủa.

+ **Phần 2:** Tác dụng với lượng dư dung dịch BaCl₂ thu được 4,66 gam kết tủa.

Tổng khối lượng muối khan khi cô cạn dung dịch X là bao nhiêu khi biết rằng quá trình cô cạn chỉ có nước bị bay hơi.

- A. 3,73 gam   B. 7,04 gam   C. 7,46 gam   D. 3,52 gam

Câu 139: Hòa tan hoàn toàn 0,1 mol FeS_2 trong 200 ml dung dịch HNO_3 4M, sản phẩm thu được gồm dung dịch X và 1 chất khí thoát ra. Dung dịch X có thể hòa tan tối đa m gam Cu. Biết sản phẩm khử duy nhất của N^{+5} đều là NO. Giá trị của m là:

- A. 12,8   B. 6,4   C. 9,6   D. 3,2

Câu 140: Dung dịch X gồm NaOH x mol/l và Ba(OH)_2 y mol/l và dung dịch Y gồm NaOH y mol/l và Ba(OH)_2 x mol/l. Hấp thụ hết 0,04 mol CO_2 vào 200 ml dung dịch X, thu được dung dịch M và 1,97 gam kết tủa. Nếu hấp thụ hết 0,0325 mol CO_2 vào 200 ml dung dịch Y thì thu được dung dịch N và 1,4775 gam kết tủa. Biết hai dung dịch M và N phản ứng với dung dịch KHSO_4 đều sinh ra kết tủa trắng, các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của x và y lần lượt là

- A. 0,1 và 0,075.   B. 0,05 và 0,1.
C. 0,075 và 0,1.   D. 0,1 và 0,05.

Câu 141: Cho 29,0 gam bột Fe_3O_4 vào bình chứa 350 gam dung dịch H_2SO_4 16,24%. Sau khi kết thúc phản ứng, cho tiếp 4,04 gam KNO_3 vào bình thấy khí NO thoát ra (sản phẩm khử duy nhất), đồng thời thu được dung dịch X. Giả sử nước bay hơi không đáng kể. Nồng độ phần trăm muối Fe (III) có trong dung dịch X là:

- A. 23,45%   B. 19,38%   C. 23,77%   D. 19,64%

Câu 142: Cho 400 ml dung dịch E gồm AlCl_3 x mol/lít và $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ y mol/lít tác dụng với 612 ml dung dịch NaOH 1M, sau khi các phản ứng kết thúc thu được 8,424 gam kết tủa. Mặt khác, khi cho 400 ml E tác dụng với dung dịch BaCl_2 (dư) thì thu được 33,552 gam kết tủa. Tỷ lệ x : y là:

- A. 4 : 3   B. 3 : 4   C. 3 : 2   D. 7 : 4

Câu 143: Hòa tan m gam hỗn hợp NaHCO_3 và Na_2CO_3 vào nước được dung dịch X. Cho từ từ 100 ml dung dịch hỗn hợp HCl 0,4 M và H_2SO_4 0,3 M vào dung dịch X, khuấy đều thu được 0,896 lít CO_2 (đktc) và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với một lượng dư dung dịch Ba(OH)_2 thu được 18,81 gam kết tủa. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

- A. 9,72.   B. 11,4.   C. 10.   D. A hoặc C đều đúng.

Câu 144: Cho 4,08 gam Mg tác dụng với dung dịch hỗn hợp $\text{Cu(NO}_3)_2$ và H_2SO_4 đun nóng, khuấy đều đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch A, 0,896 lít hỗn hợp khí B (đo ở đktc) gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí và 1,76 gam hỗn hợp hai kim loại có cùng số mol. Biết tỉ khối hơi của B đối với H_2 là 8. Khối lượng muối tạo thành trong dung dịch A là:

- A. 23,80.   B. 39,16.   C. 19,32.   D. 21,44.

Câu 145: Cho 5 gam bột Mg vào dung dịch hỗn hợp KNO_3 và H_2SO_4 , đun nhẹ, trong điều kiện thích hợp, đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch A chứa m gam muối, 1,792 lít hỗn hợp khí B (đktc) gồm hai khí không màu, trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí và còn lại 0,44 gam chất rắn không tan. Biết tỉ khối hơi của B đối với H_2 là 11,5. Giá trị của m là:

- A. 27,96.   B. 29,72   C. 31,08.   D. 36,04.

Câu 146: Hòa tan hết hỗn hợp gồm 7,2 gam Mg và 22,4 gam Fe trong 500 ml dung dịch $\text{Fe(NO}_3)_3$ x mol/l và $\text{Cu(NO}_3)_2$ y mol/l thu được dung dịch X và 31,2 gam rắn

0,69m gam hỗn hợp kim loại, dung dịch X và khí NO (duy nhất). Giá trị m và khối lượng chất rắn thu được khi cô cạn dung dịch X lần lượt là:

- A. 20 và 55,7 gam   B. 25,8 và 78,5 gam
C. 20 và 78,5 gam   D. 25,8 và 55,7 gam

Câu 154: Cho một lượng bột Fe tan hết trong dung dịch chứa HNO₃, sau khi phản ứng kết thúc thì thu được 2,688 lít NO (đktc) và dung dịch X. Thêm dung dịch chứa 0,3 mol HCl (loãng) vào lọ thì thấy khí NO tiếp tục thoát ra và cuối cùng thu được dung dịch Y. Để phản ứng hết với các chất trong dung dịch Y cần vừa hết 650 ml dung dịch KOH 1M. (Biết NO là sản phẩm khử duy nhất của N⁺⁵). Khối lượng muối có trong dung dịch X là:

- A. 29,04 gam   B. 29,6 gam   C. 32,4 gam   D. 21,6 gam

Câu 155: Cho khí CO đi qua ống sứ đựng 0,45 mol hỗn hợp A gồm Fe₂O₃ và FeO nung nóng sau một thời gian thu được 51,6 gam chất rắn B. Dẫn khí đi ra khỏi ống sứ vào dung dịch Ba(OH)₂ dư thu được 88,65 gam kết tủa. Cho B tác dụng hết với dung dịch HCl dư thu được dung dịch C và 4,48 lít khí (đktc) bay lên. Cô cạn C thu được m gam muối khan. Giá trị của m là:

- A. 98,8   B. 98,4   C. 93,36   D. 96,72

Câu 156: Hoà tan hỗn hợp X gồm Cu và Fe₂O₃ trong 400 ml dung dịch HCl aM thu được dung dịch Y và còn lại 1,0 gam Cu không tan. Nhúng thanh Mg vào dung dịch Y, sau khi phản ứng hoàn toàn nhắc thanh Mg ra thấy khối lượng tăng thêm 4,0 gam so với khối lượng thanh Mg ban đầu và có 1,12 lít khí H₂ (đo ở đkc) thoát ra (giả thiết toàn bộ lượng kim loại thoát ra đều bám vào thanh Mg). Khối lượng Cu trong X và giá trị của a lần lượt là:

- A. 4,2 gam và 0,75M   B. 4,2 gam và 1M
C. 3,2 gam và 2M   D. 3,2 gam và 0,75M

Câu 157: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp x gồm 2 ancol đa chức, mạch hở cùng số nhóm – OH thu được 11,2 lít khí CO₂ (đktc) và 12,6 gam H₂O. Mặt khác nếu cho m gam hỗn hợp X tác dụng với 10 gam Na thì sau phản ứng a gam chất rắn. Giá trị của a và m lần lượt là:

- A. 13,8 gam và 23,4 gam   B. 9,2 gam và 13,8 gam
C. 23,4 gam và 13,8 gam   D. 9,2 gam và 22,6 gam

Câu 158: Đốt cháy hoàn toàn 16,8 gam muối sunfua (A) của kim loại hóa trị II không đổi thu được chất rắn X và khí B. Hòa tan hết X bằng một lượng vừa đủ H₂SO₄ 35% được dung dịch muối có nồng độ 44,44%. Lấy dung dịch muối này làm lạnh xuống nhiệt độ thấp thấy tách ra 25 gam tinh thể ngậm nước Y và dung dịch bão hòa Z có nồng độ 31,58%. Tìm công thức của Y:

- A. ZnSO₄. H₂O   B. ZnSO₄. 5H₂O
C. CuSO₄. H₂O   D. CuSO₄. 5H₂O

Câu 159: Hỗn hợp A gồm KClO₃, Ca(ClO₂)₂, Ca(ClO₃)₂, CaCl₂ và KCl nặng 83,68 gam. Nhiệt phân hoàn toàn A, thu được chất rắn B gồm CaCl₂, KCl và 17,472 lít khí (ở đktc). Cho chất rắn B tác dụng với 360 ml dung dịch K₂CO₃ 0,5M (vừa đủ) thu được kết tủa C và dung dịch D. Khối lượng KCl trong dung dịch D nhiều gấp 22/3 lần lượng KCl có trong A. Tính % khối lượng KClO₃ có trong A là:

- A. 58,55%.   B. 56,72%.   C. 54,67%.   D. 47,83%.

Câu 160: Nung 14,38 g hỗn hợp $KClO_3$ và $KMnO_4$ trong 1 thời gian được hỗn hợp chất rắn A và 1,344 lít khí (đktc) thoát ra. Cho dung dịch HCl đặc dư vào A đến khi các phản ứng kết thúc thấy có 3,36 lít khí (đktc) thoát ra (cho rằng các khí tạo thành đều thoát hết khỏi dung dịch). Thành phần phần trăm (%) khối lượng của $KMnO_4$ trong hỗn hợp ban đầu bằng:

- A. 60%   B. 65,92%   C. 42,84%   D. 34,15%

Câu 161: Cho 158,4 gam hỗn hợp X gồm Fe, $Fe(NO_3)_2$, $Fe(NO_3)_3$ và một bình chứa (không chứa không khí) rồi nung ở nhiệt độ cao đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, khối lượng chất rắn giảm 55,2 gam so với ban đầu. Cho chất rắn này tác dụng với HNO_3 thu được V (lít) khí NO và dung dịch Y. Cho NaOH dư vào Y thu được kết tủa Z. Nung Z ngoài không khí đến khối lượng không đổi được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

- A. 196   B. 120   C. 128   D. 115,2

Câu 162: Hợp chất X tạo bởi kim loại M có hoá trị không đổi và phi kim A (nằm ở chu kỳ 3, nhóm VIA). Lấy 15 gam X chia thành hai phần không bằng nhau:

+ **Phần 1:** Tác dụng với O_2 tạo ra khí Y.

+ **Phần 2:** Tác dụng với dung dịch HCl dư tạo ra khí Z.

Trộn Y và Z thu được 7,68 gam kết tủa vàng và còn lại một chất khí mà khi gặp nước Clo tạo dung dịch T. Cho dung dịch T tác dụng với $AgNO_3$ được 35,94 gam kết tủa (giả sử Ag_2SO_4 là chất không tan). Lấy 30 gam X tác dụng với O_2 dư thì số mol O_2 phản ứng là:

- A. 0,7 mol   B. 0,9 mol   C. 0,8 mol   D. 0,85 mol

Câu 163: Hòa tan hết hỗn hợp A gồm Mg, Fe và FeS (số mol Mg gấp đôi số mol Fe) trong dung dịch HCl loãng dư thu được 12,32 lít (đktc) hỗn hợp khí. Mặt khác hòa tan hết hỗn hợp A trên trong dung dịch HNO_3 loãng dư thu được dung dịch X (không chứa ion NH_4^+) và hỗn hợp khí Y gồm 2 khí không màu trong đó có một khí hóa nâu có tỉ khối hơi so với He bằng 7,25. Cho NaOH dư vào dung dịch X. Lọc lấy kết tủa nung ngoài không khí thu được 32,0 gam chất rắn. Số mol HNO_3 đã phản ứng:

- A. 1,8 mol   B. 1,6 mol   C. 1,5 mol   D. 1,7 mol

Câu 164: Trong bình kín dung tích 10,6 lít chứa khí CO và một lượng hỗn hợp A gồm Fe_3O_4 và $FeCO_3$ ở nhiệt độ là $27,6^\circ C$, áp suất trong bình lúc này là 1,4 atm (thể tích chất rắn coi như là không đáng kể). Nung nóng bình ở nhiệt độ cao để các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Hỗn hợp sau phản ứng có tỉ khối hơi so với H_2 là 20,5. Hòa tan hoàn toàn hỗn hợp A trong dung dịch HNO_3 loãng, thu được 0,896 lít hỗn hợp khí gồm NO và CO_2 ở $0^\circ C$ và 1,5 atm. Thể tích dung dịch HCl 0,5 M để hòa tan hết hỗn hợp A **gần nhất** với:

- A. 1,5 lít   B. 2 lít   C. 2,5 lít   D. 3 lít

Câu 165: Tiến hành phản ứng nhiệt nhôm m gam X gồm bột Al và sắt oxit Fe_xO_y trong điều kiện không có không khí, được hỗn hợp Y. Nghiền nhỏ, trộn đều hỗn hợp B rồi chia thành 2 phần:

+ Phần 1 có khối lượng 14,49 gam hoà tan hết trong dung dịch HNO_3 đun nóng thu được dung dịch C và 0,165 mol NO (sản phẩm khử duy nhất)

xảy ra hoàn toàn được lượng chất rắn D có khối lượng bằng 85% khối lượng của B. Tính phần trăm theo khối lượng của CaCO_3 trong X.

- A. 50%   B. 70%   C. 77,5%   D. 82,5%

Câu 171: Hòa tan hết 17,6 gam Fe và Cu (tỉ lệ mol 2 : 1) vào 378 gam dung dịch HNO_3 , kết thúc phản ứng thu được 8,96 lít hỗn hợp khí Z gồm NO và NO_2 . Biết không có phản ứng tạo muối NH_4NO_3 và HNO_3 đã lấy dư 15% so với lượng cần thiết. Nồng độ % của HNO_3 ban đầu và tỉ khối hơi của hỗn hợp khí Z so với H_2 lần lượt là:

- A. 20 và 19.   B. 23 và 19.
C. 20 và 23.   D. 23 và 23.

Câu 172: Một hỗn hợp A gồm $\text{M}_2\text{CO}_3, \text{MHCO}_3, \text{MCl}$ (M là kim loại kiềm). Cho 43,71 gam A tác dụng với V ml (dư) dung dịch HCl thu được dung dịch B và 17,6 gam khí C. Chia B thành 2 phần bằng nhau:

- + Phần 1: Phản ứng vừa đủ với 125 ml dung dịch KOH 0,8M
  - + Phần 2: Tác dụng hoàn toàn với AgNO_3 dư thu được 68,88 gam kết tủa trắng.
- Xác định kim loại M:

- A. Na   B. Ba   C. Rb   D. K

Câu 173: Hòa tan Ba, Na có tỉ lệ mol 1 : 1 vào nước dư thu được dung dịch X và 0,672 lít H_2 (đktc). Thêm m gam NaOH vào dung dịch X được dung dịch Y. Thêm 100 ml dung dịch $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ 0,2 M vào dung dịch Y thu được kết tủa Z. Giá trị m để khối lượng kết tủa Z bé nhất và khối lượng kết tủa đó lần lượt là:

- A. $m \leq 4,5$ gam và 4,66 gam   B. $m \leq 4$, gam và 3,495 gam
C. $m \geq 3,2$ gam và 4,66 gam   D. $m \geq 4$ và 4,66 gam

Câu 174: Cho a mol CO_2 hấp thụ hết vào dung dịch chứa b mol NaOH thu được dung dịch A. Cho BaCl_2 dư vào dung dịch A thu được m gam kết tủa. Nếu cho $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư vào dung dịch A thu được m_1 gam kết tủa ($m \neq m_1$). Tỉ số $T = \frac{b}{a}$ có giá

trị đúng là:

- A. $T \leq 2$ B. $0 < T < 1$ C. $T > 0$ D. $1 < T < 2$

Câu 175: Hòa tan m gam hỗn hợp NaHCO_3 và Na_2CO_3 vào nước được dung dịch X. Cho từ từ 100 ml dung dịch hỗn hợp HCl 0,4 M và H_2SO_4 0,3 M vào dung dịch X, khuấy đều thu được 0,896 lít CO_2 (đktc) và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với một lượng dư dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ thu được 18,81 gam kết tủa. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

- A. 9,72.   B. 11,4.   C. 10.   D. A hoặc C đều đúng.

Câu 176: Cho dần 300 ml dung dịch NaHCO_3 0,1 M, K_2CO_3 0,2 M vào 100 ml dung dịch HCl 0,2 M, NaHSO_4 0,6 M thu được V lít CO_2 thoát ra ở đktc và dung dịch X. Thêm vào dung dịch X 100 ml dung dịch KOH 0,6 M; BaCl_2 1,5 M thu được m gam kết tủa. Giá trị của V và m là:

- A. 0,448 lít và 11,82 gam.   B. 0,448 lít và 25,8 gam.
C. 1,0752 lít và 23,436 gam.   D. 1,0752 lít và 22,254gam.

Câu 177: Cho 29,0 gam bột Fe_3O_4 vào bình chứa 350 gam dung dịch H_2SO_4 16,24%. Sau khi kết thúc phản ứng, cho tiếp 4,04 gam KNO_3 vào bình thấy khí NO thoát ra (sản phẩm khử duy nhất), đồng thời thu được dung dịch X. Giả sử nước bay hơi không đáng kể. Nồng độ phần trăm muối Fe (III) có trong dung dịch X là:

A. 23,45%   B. 19,38%   C. 23,77%   D. 19,64%

Câu 178: Hòa tan hoàn toàn m gam Fe bằng dung dịch HNO_3 thu được dung dịch X và 1,12 lít NO (đktc). Thêm dung dịch chứa 0,1 mol HCl vào dung dịch X thì thấy khí NO tiếp tục thoát ra và thu được dung dịch Y. Để phản ứng hết với các chất trong dung dịch Y cần 115 ml dung dịch NaOH 2M. Giá trị của m là:

A. 3,36.   B. 3,92.   C. 2,8.   D. 3,08.

Câu 179: Cho m gam Mg vào dung dịch chứa 0,1 mol AgNO_3 và 0,25 mol $\text{Cu(NO}_3)_2$ sau một thời gian thu được 19,44 gam kết tủa và dung dịch X chứa 2 muối. Tách lấy kết tủa, thêm tiếp 8,4 gam bột sắt vào dung dịch X, sau khi các phản ứng hoàn toàn thu được 9,36 gam kết tủa. Giá trị của m là:

A. 4,8 gam.   B. 4,32 gam.   C. 4,64 gam.   D. 5,28 gam.

Câu 180: Trộn 50 gam dung dịch KOH 11,2% với 150 gam dung dịch Ba(OH)_2 22,8% được dung dịch A. Dẫn 7,84 lít khí CO_2 (đktc) vào dung dịch A, sau khi phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch B. Khối lượng của dung dịch B so với khối lượng của dung dịch A

A. giảm 24 gam.   B. giảm 29,55 gam.
C. giảm 14,15 gam.   D. tăng 15,4 gam.

Câu 181: Dung dịch X gồm NaOH x mol/l và Ba(OH)_2 y mol/l và dung dịch Y gồm NaOH y mol/l và Ba(OH)_2 x mol/l. Hấp thụ hết 0,04 mol CO_2 vào 200 ml dung dịch X, thu được dung dịch M và 1,97 gam kết tủa. Nếu hấp thụ hết 0,0325 mol CO_2 vào 200 ml dung dịch Y thì thu được dung dịch N và 1,4775 gam kết tủa. Biết hai dung dịch M và N phản ứng với dung dịch KHSO_4 đều sinh ra kết tủa trắng, các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của x và y lần lượt là

A. 0,1 và 0,075.   B. 0,05 và 0,1.
C. 0,075 và 0,1.   D. 0,1 và 0,05.

Câu 182: Cho hỗn hợp gồm 1,12 gam Fe và 1,92 gam Cu vào 400 ml dung dịch chứa hỗn hợp gồm H_2SO_4 0,5 M và NaNO_3 0,2 M. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được dung dịch X và khí NO (sản phẩm khử duy nhất). Cho V ml dung dịch NaOH 1 M vào dung dịch X thì lượng kết tủa thu được là lớn nhất. Giá trị tối thiểu của V là:

A. 360 ml.   B. 240 ml.   C. 400 ml.   D. 120 ml.

Câu 183: Đốt cháy hoàn toàn 6,48 gam hỗn hợp X gồm: FeS, FeS_2 , S, Cu, CuS , FeCu_2S_2 thì cần 2,52 lít khí O_2 và thấy thoát ra 1,568 lít (đktc) SO_2 . Mặt khác cho 6,48 gam X tác dụng dung dịch HNO_3 nóng dư thu được V lít khí màu nâu duy nhất (đktc, sản phẩm khử duy nhất) và dung dịch Y. Cho dung dịch Y tác dụng với dung dịch Ba(OH)_2 dư thu được m gam kết tủa trắng. Giá trị của V và m lần lượt là:

A. 13,44 lít và 23,44 gam.   B. 13,216 lít và 15,60 gam.
C. 16,80 lít và 18,64 gam.   D. 13,216 lít và 23,44 gam.

Bài 184: Cho m gam hỗn hợp X (gồm Mg, Al, Zn và Cu) tác dụng hết với dung dịch HNO_3 thu được dung dịch Y (không có muối amoni) và 11,2 lít (đktc) hỗn hợp khí Z (gồm N_2 , NO, N_2O và NO_2 , trong đó N_2 và NO_2 có phần trăm thể tích bằng nhau) có tỉ khối đối với heli bằng 8,9. Số mol HNO_3 phản ứng là:

A. 3,4 mol.   B. 3,0 mol.   C. 2,8 mol.   D. 3,2 mol.

Bài 185: Đốt a gam hỗn hợp bột Fe và Zn ngoài không khí trong một thời gian thu được 18,75 gam hỗn hợp X. Hòa tan hoàn toàn X trong lượng vừa đủ H_2SO_4 đặc

nóng, thu được dung dịch Y và 3,024 lít khí SO_2 (sản phẩm duy nhất). Thể tích dung dịch HNO_3 2M ít nhất cần để hòa tan hoàn toàn a gam hỗn hợp ban đầu là 520 ml, đồng thời thu được V lít khí NO_2 (sản phẩm duy nhất). Thêm từ từ $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vào dung dịch Y, lọc tách kết tủa, đem nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được tối đa b gam chất rắn. Giá trị của b là:

- A. 20,91   B. 81,491   C. 90,055   D. 98,965

Bài 186: Cho 11,36 gam hỗn hợp gồm Fe, FeO, Fe_2O_3 , Fe_3O_4 phản ứng hết với dung dịch HNO_3 loãng dư thu được 1,344 lít khí NO sản phẩm khử duy nhất (ở đktc) và dung dịch X. Dung dịch X có thể hoà tan được tối đa 11,2 gam Fe. Số mol của HNO_3 có trong dung dịch ban đầu là:

- A. 0,94 mol.   B. 0,64 mol.   C. 0,86 mol.   D. 0,78 mol.

Bài 187: Hòa tan hoàn toàn 31,25 gam hỗn hợp X gồm Mg, Al và Zn trong dung dịch HNO_3 , sau phản ứng hoàn toàn thu được dung dịch Y và hỗn hợp gồm 0,1 mol N_2O và 0,1 mol NO. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 157,05 gam hỗn hợp muối. Vậy số mol HNO_3 đã bị khử trong phản ứng trên là:

- A. 0,45 mol.   B. 0,5 mol.   C. 0,30 mol.   D. 0,40 mol.

Câu 188: Cho m gam bột Fe vào 200 ml dung dịch X chứa hỗn hợp AgNO_3 và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$. Khi phản ứng xong, thu được 3,44 gam chất rắn Y và dung dịch Z. Tách Y rồi cho dung dịch Z tác dụng với dung dịch NaOH dư thì được 3,68 gam kết tủa hai hidroxit kim loại. Nung kết tủa trong không khí đến khối lượng không đổi được 3,2 gam chất rắn. Giá trị của m và nồng độ mol của $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ trong dung dịch X lần lượt là:

- A. 1,68 gam và 0,05M   B. 0,56 gam và 0,05M
C. 1,68 gam và 0,15M   D. 1,12 gam và 0,15M

Câu 189: Cho 13,36 gam hỗn hợp X gồm Cu, Fe_3O_4 vào dung dịch H_2SO_4 đặc nóng dư được V_1 lít SO_2 và dung dịch Y. Cho Y phản ứng với NaOH dư được kết tủa T, nung kết tủa này đến khối lượng không đổi được 15,2 gam chất rắn Q. Nếu cũng cho lượng X như trên vào 400 ml dung dịch P chứa HNO_3 và H_2SO_4 thấy có V_2 lít NO duy nhất thoát ra và còn 0,64 gam kim loại chưa tan hết. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn và các khí (đo ở đktc). Giá trị V_1 và V_2 là:

- A. 2,576 và 0,224.   B. 2,912 và 0,224.
C. 2,576 và 0,896.   D. 2,576 và 0,672.

Câu 190: Hòa tan hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm Mg, Fe, FeCO_3 , $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ vào dung dịch chứa NaNO_3 (0,045 mol) và H_2SO_4 , thu được dung dịch Y chỉ chứa 62,605 gam muối trung hòa (không có ion Fe^{3+}) và 3,808 lít (đktc) hỗn hợp khí Z (trong đó có 0,02 mol H_2). Tỉ khối của Z so với O_2 bằng 19/17. Thêm dung dịch NaOH 1M vào Y đến khi thu được lượng kết tủa lớn nhất là 31,72 gam thì vừa hết 865 ml. Mặt khác, cho Y tác dụng vừa đủ với BaCl_2 được hỗn hợp T. Cho lượng dư dung dịch AgNO_3 vào T thu được 256,04 gam kết tủa. Giá trị của m là

- A. 34,6   B. 32,8   C. 27,2   D. 28,4

Câu 191: Cho m gam hỗn hợp H gồm Fe_xO_y , Fe, Cu tác dụng hết với 200 gam dung dịch chứa HCl 32,85% và HNO_3 9,45%; sau phản ứng thu được 5,824 lít khí NO (đktc) là sản phẩm khử duy nhất và dung dịch X chứa (m + 60,24) gam chất tan. Cho a gam Mg vào dung dịch X, khi kết thúc phản ứng thấy thoát ra khí Y gồm 2

khí, trong đó có khí hóa nâu trong không khí; tỉ khối của Y đối với He bằng 4,7 và $(m - 6,04)$ gam chất rắn T. Giá trị của a là:

- A. 21,48   B. 21,84   C. 21,60   D. 21,96

Câu 192: Hòa tan hết 13,52 gam hỗn hợp X gồm $Mg(NO_3)_2$, Al_2O_3 , Mg và Al vào dung dịch $NaNO_3$ và 1,08 mol HCl (đun nóng). Sau khi kết thúc phản ứng thu được dung dịch Y chỉ chứa các muối và 3,136 lít (đktc) hỗn hợp khí Z gồm N_2O và H_2 . Tỉ khối của Z so với He bằng 5. Dung dịch Y tác dụng tối đa với dung dịch chứa 1,14 mol NaOH, lấy kết tủa nung ngoài không khí tới khối lượng không đổi thu được 9,6 gam rắn. Phần trăm khối lượng của Al có trong hỗn hợp X là

- A. 31,95%   B. 19,97%   C. 23,96%   D. 27,96%

Câu 193: Hòa tan hết 14,88 gam hỗn hợp gồm Mg, Fe_3O_4 , $Fe(NO_3)_2$ vào dung dịch chứa 0,58 mol HCl, sau khi các phản ứng kết thúc thu được dung dịch X chứa 30,05 gam chất tan và thấy thoát ra 1,344 lít (đktc) hỗn hợp khí Y gồm H_2 , NO, NO_2 có tỉ khối so với H_2 bằng 14. Cho dung dịch $AgNO_3$ (dư) vào dung dịch X, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch Z; 84,31 gam kết tủa và thấy thoát ra 0,224 lít (đktc) khí NO là sản phẩm khử duy nhất của NO_3^- . Phần trăm khối lượng của Mg trong hỗn hợp ban đầu **gần nhất** với giá trị nào sau đây?

- A. 16%   B. 17%   C. 18%   D. 19%

Câu 194: Hòa tan 17,32 gam hỗn hợp X gồm Mg, Fe_3O_4 và $Fe(NO_3)_2$ cần vừa đúng dung dịch hỗn hợp gồm 1,04 mol HCl và 0,08 mol HNO_3 , đun nhẹ thu được dung dịch Y và 2,24 lít hỗn hợp khí Z (đktc) có tỉ khối hơi đối với H_2 là 10,8 gồm hai khí không màu trong đó có một khí hóa nâu ngoài không khí. Cho dung dịch Y tác dụng với một lượng dung dịch $AgNO_3$ vừa đủ thu được m gam kết tủa và dung dịch T. Cho dung dịch T tác dụng với một lượng dư dung dịch NaOH, lọc kết tủa nung đến đến khối lượng không đổi thu được 20,8 gam chất rắn. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 150,32   B. 151,40   C. 152,48   D. 153,56

Câu 195: Cho m gam hỗn hợp X gồm MgO, CuO, MgS và Cu_2S (Oxi chiếm 30% khối lượng) tan hết trong dung dịch H_2SO_4 và $NaNO_3$, thu được dung dịch Y chỉ chứa 4m gam muối trung hòa và 0,672 lít (đktc) hỗn hợp khí gồm NO_2 , SO_2 (không còn sản phẩm khử khác). Cho Y tác dụng vừa đủ với dung dịch $Ba(NO_3)_2$ được dung dịch Z và 9,32 gam kết tủa. Cô cạn Z được chất rắn T, nung T đến khối lượng không đổi thu được 2,688 lít (đktc) hỗn hợp khí (có tỉ khối so với H_2 bằng 19,5). Giá trị của m **gần giá trị nào nhất** sau đây?

- A. 3,0   B. 2,5   C. 3,5   D. 4,0

Câu 196: Hòa tan hết hỗn hợp Q gồm Mg, Al, MgO và Al_2O_3 (trong đó oxi chiếm 16,72% về khối lượng) bằng dung dịch chứa 0,4 mol HNO_3 và 0,709 mol H_2SO_4 , sau khi kết thúc phản ứng thu được dung dịch X chỉ chứa các muối trung hòa có khối lượng 95,36 gam và 4,4 gam hỗn hợp khí Y gồm NO, N_2O và N_2 . Cho từ từ dung dịch NaOH vào dung dịch X đến khi kết tủa đạt cực đại, lọc lấy kết tủa, nung ngoài không khí đến khối lượng không đổi thu được 28,96 gam rắn khan. Nếu tác dụng tối đa các chất tan có trong dung dịch X cần dùng a mol NaOH. Giá trị **gần nhất** của a là.

- A. 1,60   B. 1,75   C. 1,80   D. 1,85

Câu 197: Trộn 10,17 gam hỗn hợp X gồm $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$ và Al với 4,64 gam FeCO_3 được hỗn hợp Y. Cho Y vào lượng vừa đủ dung dịch chứa 0,56 mol KHSO_4 được dung dịch Z chứa 83,41 gam muối sunfat trung hòa và m gam hỗn hợp khí T trong đó có chứa 0,01 mol H_2 . Thêm NaOH vào Z đến khi toàn bộ muối sắt chuyển hết thành hydroxit và ngừng khí thoát ra thì cần 0,57 mol NaOH, lọc kết tủa nung trong không khí đến khối lượng không đổi thu được 11,5 gam chất rắn. Giá trị m là:

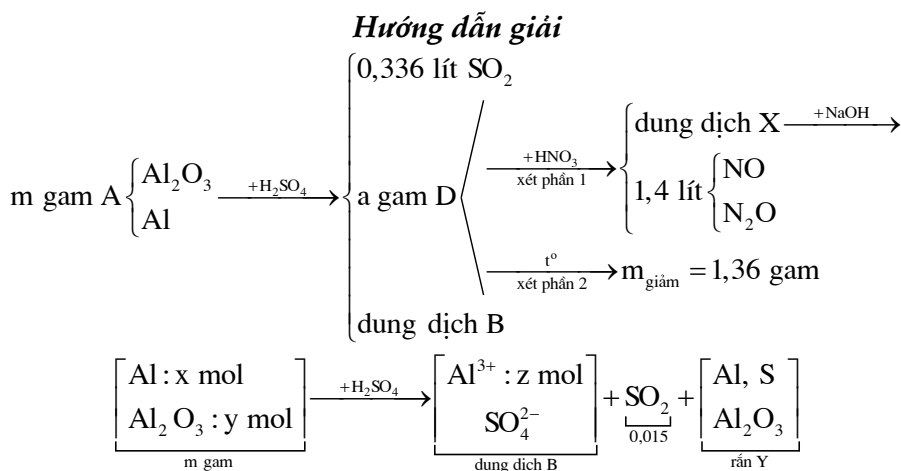
- A. 3,22   B. 2,52   C. 3,42   D. 2,70

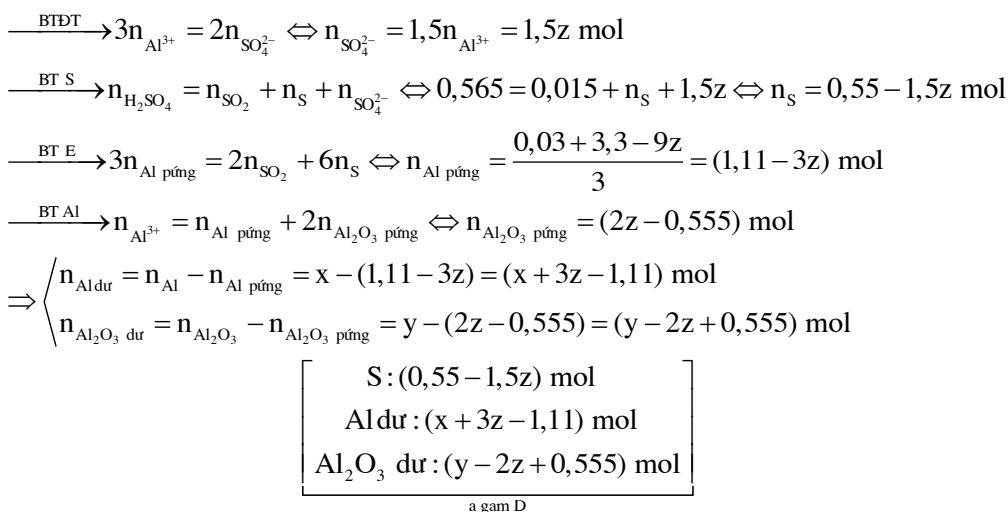
ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01. B	02. C	03. D	04. A	05. A	06. B	07. D	08. B	09. B	10. C
11. A	12. C	13. C	14. D	15. D	16. B	17. A	18. B	19. C	20. A
21. B	22. C	23. D	24. B	25. B	26. B	27. B	28. A	29. C	30. C
31. D	32. A	33. B	34. D	35. C	36. C	37. A	38. C	39. C	40. D
41. C	42. B	43. A	44. D	45. D	46. B	47. B	48. A	49. A	50. A
51. A	52. A	53. B	54. D	55. A	56. C	57. D	58. B	59. A	60. C
61. B	62. B	63. B	64. B	65. C	66. A	67. D	68. A	69. D	70. C
71. A	72. A	73. A	74. B	75. D	76. D	77. B	78. D	79. C	80. C
81. B	82. A	83. A	84. A	85. A	86. D	87. D	88. C	89. B	90. B
91. A	92. A	93. D	94. B	95. A	96. A	97. C	98. B	99. B	100. A
101. A	102. A	103. B	104. B	105. B	106. D	107. C	108. A	109. B	110. B
111. B	112. C	113. B	114. D	115. A	116. D	117. B	118. C	119. A	120. A
121. A	122. A	123. D	124. C	125. C	126. A	127. B	128. A	129. A	130. C
131. C	132. A	133. B	134. C	135. D	136. B	137. A	138. C	139. A	140. B
141. B	142. D	143. A	144. C	145. C	146. C	147. A	148. A	149. C	150. C
151. B	152. B	153. A	154. B	155. A	156. B	157. C	158. D	159. A	160. B
161. B	162. B	163. B	164. B	165. C	166. D	167. A	168. A	169. B	170. D
171. B	172. A	173. D	174. D	175. A	176. D	177. B	178. B	179. C	180. B
181. B	182. A	183. D	184. D	185. C	186. C	187. D	188. C	189. C	190. C
191. B	192. C	193. B	194. A	195. A	196. C	197. C			

BÀI GIẢI CHI TIẾT

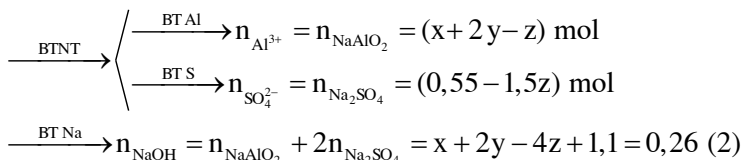
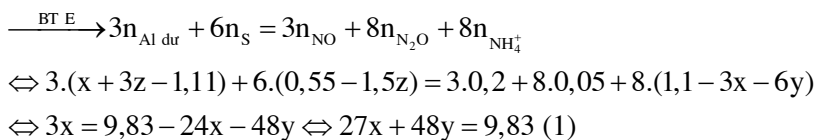
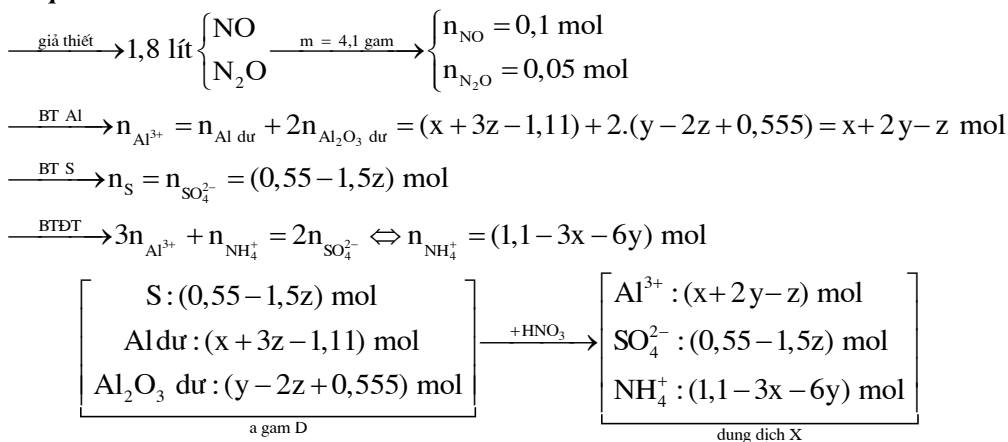
Câu 1:

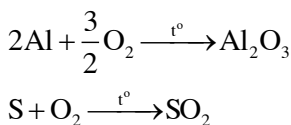

Nhân đôi số liệu mỗi phần: ta xử lý tuần tự

Xét phần 1:

Xét phần 2:

$$\Rightarrow m_{\text{giảm}} = m_S - m_{\text{O/Al}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow 32n_S - 16.1,5n_{\text{Al}} = 1,36.2$$

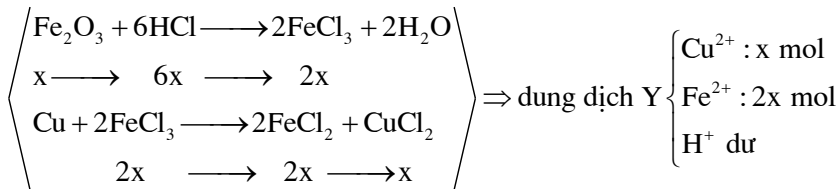
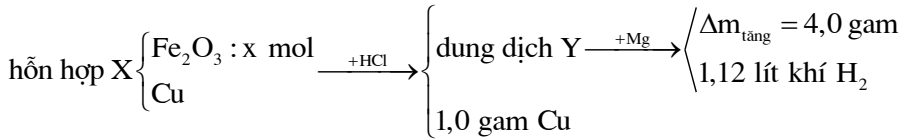
$$\Leftrightarrow 32(0,55 - 1,5z) - 24(x + 3z - 1,11) = 2,72 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,23 \text{ mol} \\ y = 0,065 \text{ mol} \\ z = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Al}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,23.27 + 0,065.102 = 12,84 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{13 \text{ gam}}$$

Câu 2:

Hướng dẫn giải

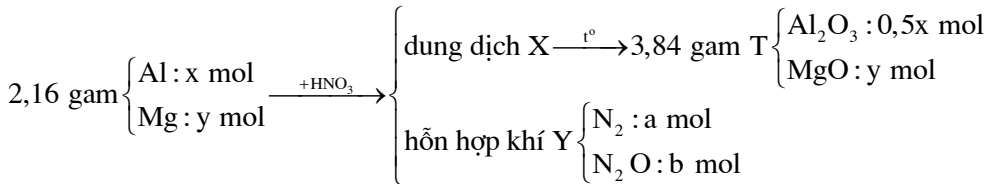

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} - m_{\text{Mg}} \Leftrightarrow 64x + 56.2x - 24.(x + 2x + 0,05) = 4,0$$

$$\Leftrightarrow x = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Cu}} = 0,05.64 + 1 = \boxed{4,2 \text{ gam}} \\ \sum n_{\text{H}^+} = 0,05.2 + 6.0,05 = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{C_M = 1 \text{ M}} \end{cases}$$

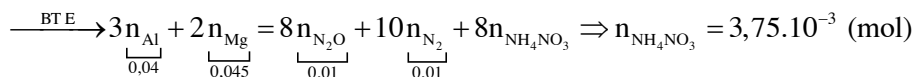
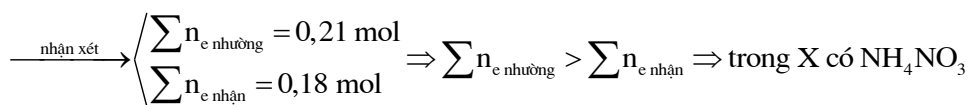
Câu 3:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} \overline{M}_Y = 0,716 \cdot \frac{44}{28} \cdot 32 = 36 \text{ (g/mol)} \\ n_Y = \frac{988}{760} \cdot 0,448 = 0,02 \text{ (mol)} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = b \\ a + b = 0,02 \end{cases} \Leftrightarrow a = b = 0,01 \text{ mol}$$

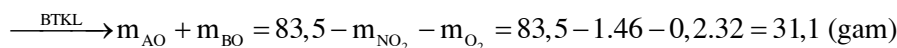
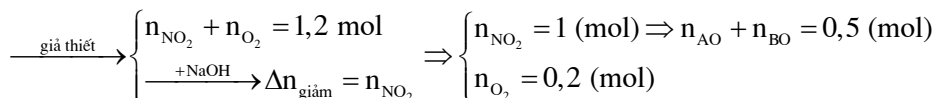
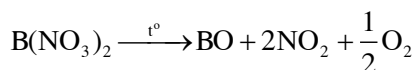
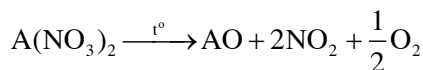
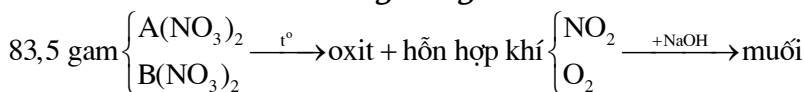
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{Al}} + m_{\text{Mg}} = 2,16 \\ m_{\text{Al}_2\text{O}_3} + m_{\text{MgO}} = 3,84 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 27x + 24y = 2,16 \\ 102.0,5x + 40y = 3,84 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,04 \\ y = 0,045 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_Z = m_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} + m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = \boxed{15,48 \text{ gam}}$$

Câu 4:

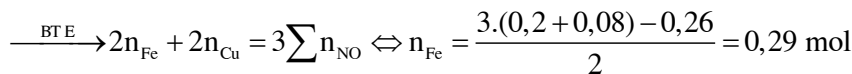
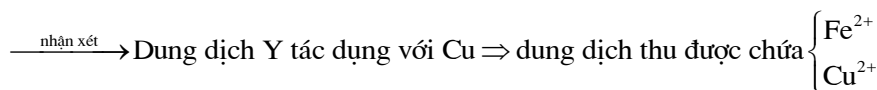
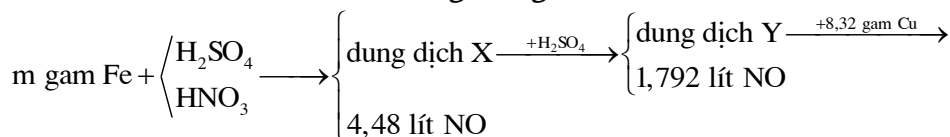
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow M_{\text{A-B}} = \frac{31,1}{0,5} - 16 = 46,2 \Rightarrow \begin{cases} \text{A là Ca : } 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{Ca}(\text{NO}_3)_2} = \boxed{78,56\%} \\ \text{B là Mn : } 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{Mn}(\text{NO}_3)_2} = \boxed{21,44\%} \end{cases}$$

Câu 5:

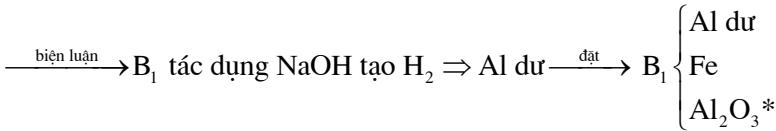
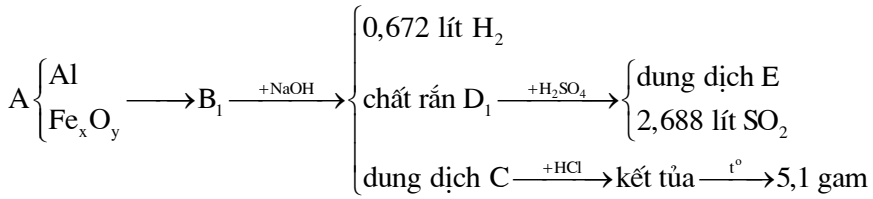
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}} = \boxed{16,24 \text{ gam}}$$

Câu 6:

Hướng dẫn giải

giả thiết $\rightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{0,672}{22,4} = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al dư}} = 0,02 \text{ mol}$

giả thiết $\rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 5,1 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,05 \text{ mol}$

BT Al $\rightarrow 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} + n_{\text{Al}} \Leftrightarrow 0,1 = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} + 0,02 \Leftrightarrow n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 0,04 \text{ mol}$

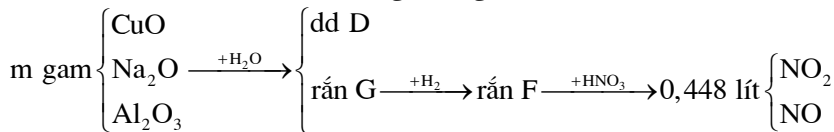
giả thiết $\rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$ dùng với lượng ít nhất $\Rightarrow$ tạo muối FeSO_4

BT E $\rightarrow 2n_{\text{FeSO}_4} = 2n_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{FeSO}_4} = n_{\text{SO}_2} = \frac{2,688}{22,4} = 0,12 \text{ mol}$

BTKL $\rightarrow m = m_{B_1} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Al}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 6,72 + 0,54 + 4,08 = \boxed{11,34 \text{ gam}}$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

giả thiết $\rightarrow 0,448 \text{ lít} \begin{cases} \text{NO}_2 \\ \text{NO} \end{cases} \xrightarrow{M=1,0625 \cdot 32=34 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}} = 0,015 \text{ mol} \end{cases}$

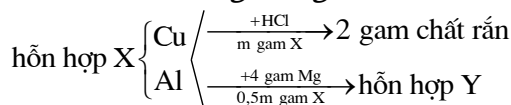
BT E $\rightarrow 2n_{\text{Cu}} = n_{\text{NO}_2} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{Cu}} = \frac{0,005 + 3 \cdot 0,015}{2} = 0,025 \text{ mol}$

giả thiết $\rightarrow n_{\text{NaAlO}_2} = 0,5 \cdot 0,4 = 0,2 \text{ mol}$

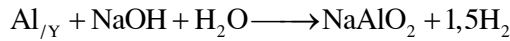
BTNT $\rightarrow \begin{cases} \text{BT Na} \rightarrow 2n_{\text{Na}_2\text{O}} = n_{\text{NaAlO}_2} \\ \text{BT Al} \rightarrow 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = n_{\text{NaAlO}_2} \\ \text{BT Cu} \rightarrow n_{\text{CuO}} = n_{\text{Cu}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Na}_2\text{O}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CuO}} = 0,025 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \boxed{m = 18,4 \text{ gam}}$

Câu 8:

Hướng dẫn giải

giả thiết $\rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{Cu/X}} = 2 \text{ gam}$

$$\frac{0,5a}{27} \longrightarrow \frac{1}{36}a$$

giả thiết $\rightarrow V_{\text{H}_2} > 2 \Leftrightarrow \frac{1}{36}a \cdot 22,4 > 2 \Leftrightarrow a > \frac{45}{14} \approx 3,2$

đặt $\rightarrow \left[\begin{array}{l} \text{Cu : 2 gam} \\ \text{Al : a gam} \end{array} \right] \Rightarrow \%m_{\text{Al/X}} = \frac{a}{a+2} \cdot 100$
 hỗn hợp X

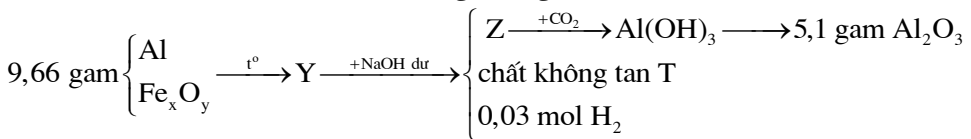
trộn gam Mg vào 0,5m gam X $\rightarrow \left[\begin{array}{l} \text{Cu : 1 gam} \\ \text{Al : 0,5a gam} \\ \text{Mg : 4 gam} \end{array} \right] \Rightarrow \%m_{\text{Al/Y}} = \frac{0,5a}{1+0,5a+4} \cdot 100$
 hỗn hợp Y

giả thiết $\rightarrow \frac{0,5a}{1+0,5a+4} \cdot 100 + 33,3\% = \frac{a}{a+2} \cdot 100 \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} a = 2 \text{ gam} \Rightarrow (\text{loại}) \\ a = 10 \text{ gam} \Rightarrow (\text{nhận}) \end{array} \right.$

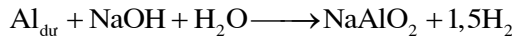
$\Rightarrow \%m_{\text{Cu}} = \frac{2}{2+10} \cdot 100 = \boxed{16,67\%}$

Câu 9:

Hướng dẫn giải

nhận xét $\rightarrow$ hỗn hợp Y tác dụng với NaOH tạo khí H₂ $\Rightarrow$ hỗn hợp Y gồm $\left\{ \begin{array}{l} \text{Al dư} \\ \text{Al}_2\text{O}_3^* \\ \text{Fe} \end{array} \right.$

$$0,02 \longleftarrow 0,03$$

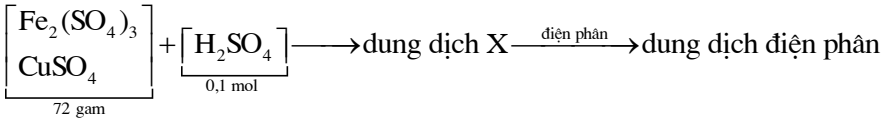
BT Al $\rightarrow n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow 0,2 + 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 2 \cdot \frac{5,1}{102} \Leftrightarrow n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 0,04 \text{ mol}$

BIKL $\rightarrow m_X = m_Y \Leftrightarrow 9,66 = m_{\text{Al dư}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} + m_{\text{Fe}} \Leftrightarrow m_{\text{Fe}} = 5,04 \Leftrightarrow n_{\text{Fe}} = 0,09 \text{ mol}$

BT O $\rightarrow n_{\text{O/Fe}_x\text{O}_y} = 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3^*} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{Fe}_x\text{O}_y} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = \boxed{6,96 \text{ gam}} \\ \frac{x}{y} = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{0,09}{0,12} = \frac{3}{4} \Rightarrow \boxed{\text{Oxit là Fe}_3\text{O}_4} \end{array} \right.$

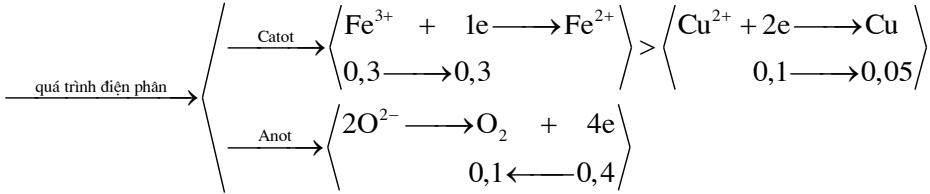
Câu 10:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 72 \text{ gam} \left\{ \begin{array}{l} \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 : 2x \\ \text{CuSO}_4 : x \end{array} \right. \Rightarrow 800x + 160x = 72 \Leftrightarrow x = 0,075 \text{ mol}$$

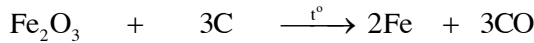
$$\xrightarrow{\text{CT điện phân}} n_e = \frac{It}{96500} = \frac{10.(64.60 + 20)}{96500} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{O}_2} = 0,05.64 + 0,1.32 = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

Câu 11:

Hướng dẫn giải

$$\frac{m}{160}.0,4 \longrightarrow 3 \frac{m}{160}.0,4 \longrightarrow 2 \frac{m}{160}.0,4$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{C phản ứng}} = 3 \frac{m}{160}.0,4.12 = 0,09m \text{ (tấn)}$$

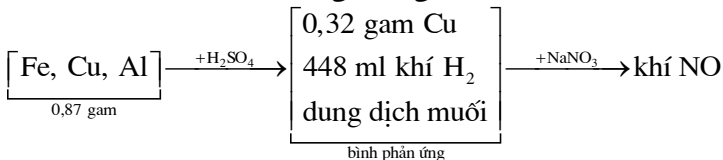
$$\Rightarrow m_{\text{C dư}} = 0,01m + 4 \cdot \frac{5}{100} - 0,09m = 0,2 - 0,08m \text{ (tấn)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Fe sau phản ứng}} = 2 \frac{m}{160}.0,4.56 + 4 \cdot \frac{95}{100} + 0,6m = 0,88m + 3,8 \text{ (tấn)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{0,2 - 0,08m}{0,2 - 0,08m + 0,88m + 3,8} \cdot 100 = 1 \Leftrightarrow \boxed{m = 1,82 \text{ tấn}}$$

Câu 12:

Hướng dẫn giải

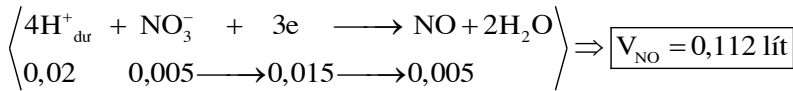

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Fe}} + \underbrace{m_{\text{Cu}}}_{0,32} + m_{\text{Al}} = 0,87 \Leftrightarrow m_{\text{Fe}} + m_{\text{Al}} = 0,55 \Rightarrow 56n_{\text{Fe}} + 27n_{\text{Al}} = 0,55 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Fe}} + 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 2n_{\text{Fe}} + 3n_{\text{Al}} = 0,04 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1),(2)}} \begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 0,005 \\ 3n_{\text{Al}} = 0,01 \end{cases} \text{ (mol)}$$

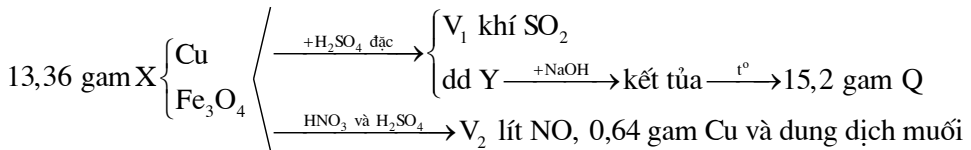
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{H^+_{dr}} = 0,03.2 - 0,02.2 = 0,02 \text{ mol} \\ n_{NO_3^-} = n_{Na^+} = n_{NaNO_3} = \frac{0,425}{85} = 0,005 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_{muoi} = m_{kim\ loai} + m_{Na^+} + m_{SO_4^{2-}} = 0,87 + 0,005.23 + 0,03.96 = \boxed{3,865 \text{ gam}}$$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Xét TH₁ : X phản ứng với H₂SO₄ đặc

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{Cu} + m_{Fe_3O_4} = 13,36 \\ m_{CuO} + m_{Fe_2O_3} = 15,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 64n_{Cu} + 232n_{Fe_3O_4} = 13,36 \\ 80n_{Cu} + 240n_{Fe_3O_4} = 15,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{Cu} = 0,1 \\ n_{Fe_3O_4} = 0,03 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{BTE} n_{SO_2} = \frac{0,1.2 + 0,03}{2} = 0,115 \text{ mol} \Rightarrow V_1 = 22,4.0,115 = \boxed{2,576 \text{ lít}}$$

Xét TH₂ : X phản ứng với H₂SO₄ và HNO₃

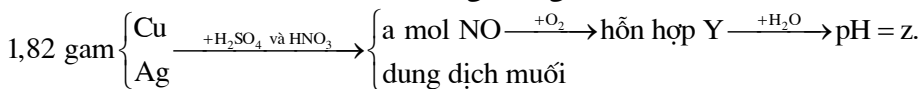
$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Sau phản ứng có kim loại dư nên Fe₃O₄ sẽ tạo thành Fe²⁺

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{Cu \text{ dư}} = 0,64 \text{ gam} \Rightarrow n_{Cu \text{ phản ứng}} = 0,1 - 0,01 = 0,09 \text{ mol}$$

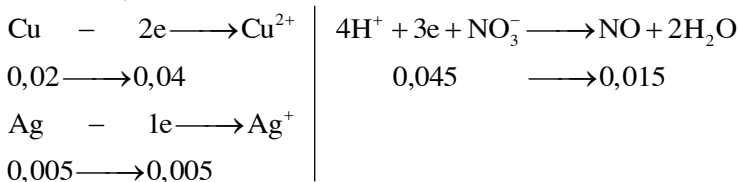
$$\xrightarrow{BTE} n_{NO} = \frac{2n_{Cu \text{ phản ứng}} - 2n_{Fe_3O_4}}{3} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow V_2 = 22,4.0,04 = \boxed{0,896 \text{ lít}}$$

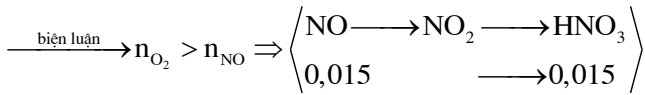
Câu 14:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 1,82 \text{ gam} \begin{cases} \text{Cu} : 4x \text{ mol} \\ \text{Ag} : x \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow 64.4x + 108x = 1,82 \Leftrightarrow x = 0,005 \text{ mol}$$

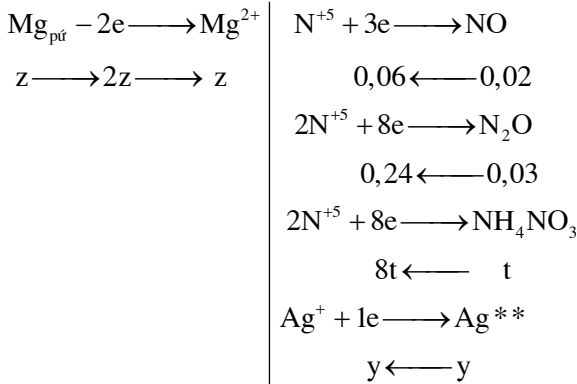
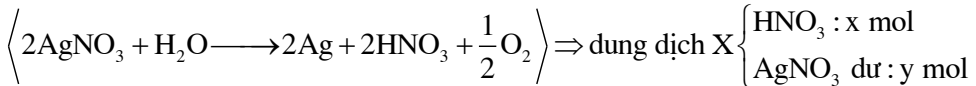
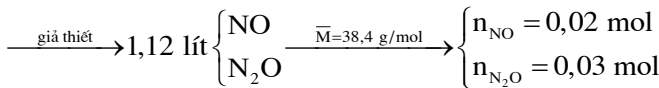
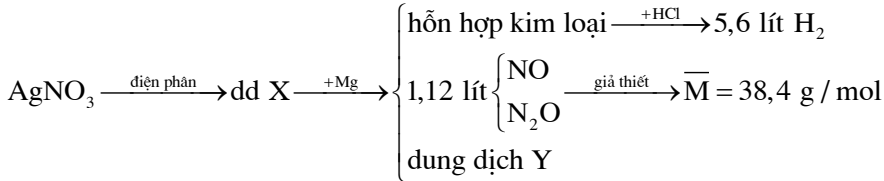

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = \frac{n_{\text{H}^+}}{V} = \frac{0,015}{0,15} = 0,1\text{M} \Rightarrow \boxed{\text{pH} = 1}$$

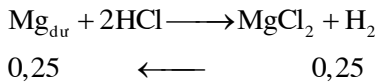
Câu 15:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \sum n_{(e \text{ nhường})} = \sum n_{(e \text{ nhận})} \Leftrightarrow 2z = 0,06 + 0,24 + 8t + y \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BIKL}} m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 37,8 \Leftrightarrow 148z + 80t = 37,8 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} m = m_{\text{Mg pư}} + m_{\text{Mg dư}} = 24.(z + 0,25) \\ 1,58m = m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Ag}^{**}} = 24.0,24 + 108y \end{array} \right. \Leftrightarrow \frac{24.(z + 0,25)}{24.0,24 + 108y} = \frac{1}{1,58} \quad (3)$$

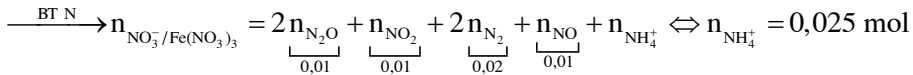
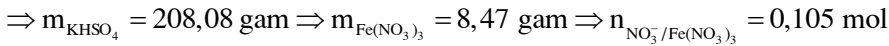
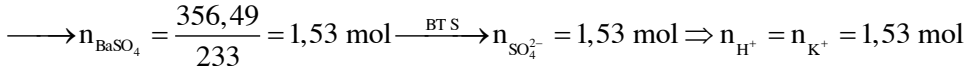
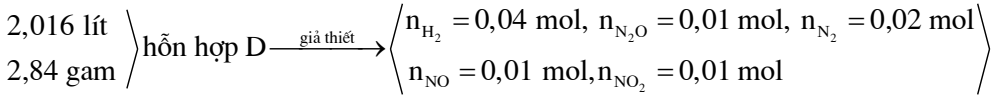
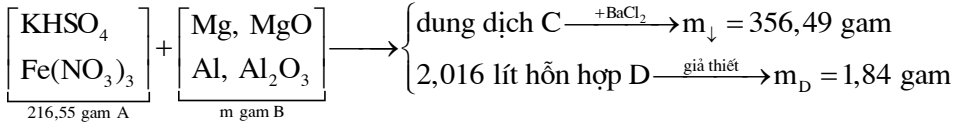
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} y = 0,12 \text{ mol} \quad v \quad z = 0,25 \text{ mol} \quad v \quad t = 0,01 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Ag pư}} = 0,6 \text{ mol}$$

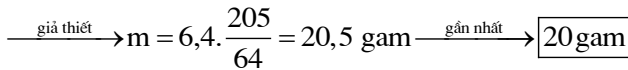
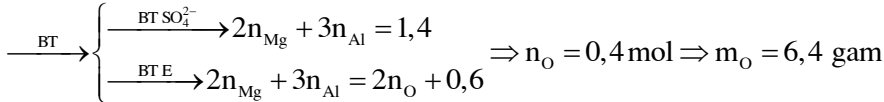
$$\xrightarrow{\text{công thức Faraday}} n_e = \frac{It}{96500} \Leftrightarrow 0,6 = \frac{2.t}{96500} \Leftrightarrow \boxed{t = 28950\text{s}}$$

Câu 16:

Hướng dẫn giải

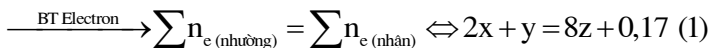
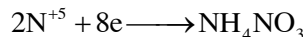
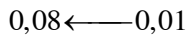
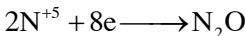
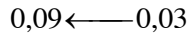
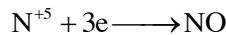
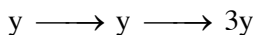
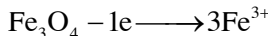
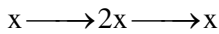
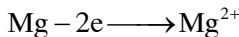
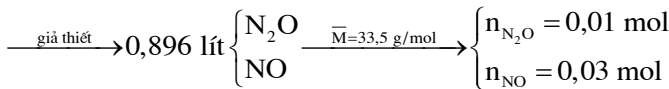
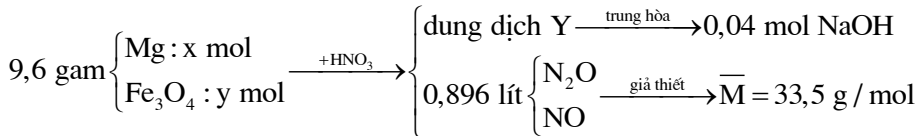

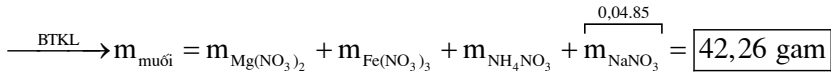
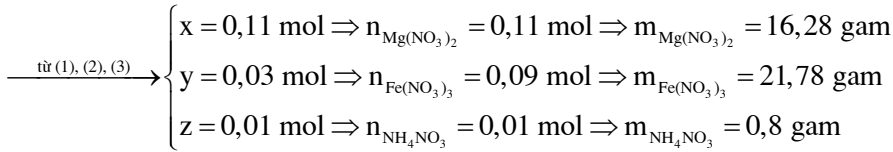
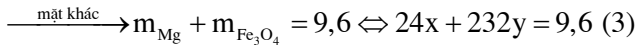
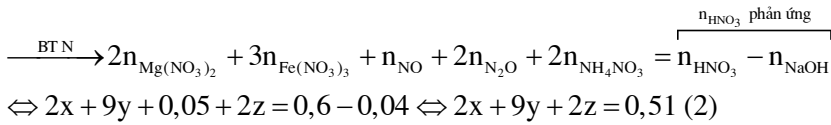
nhận xét $\rightarrow$ phản ứng tạo khí $\text{H}_2 \Rightarrow$ tạo muối sunfat không tạo muối nitrat

Câu 17:

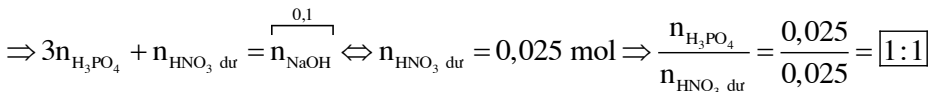
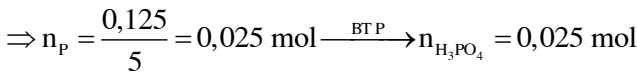
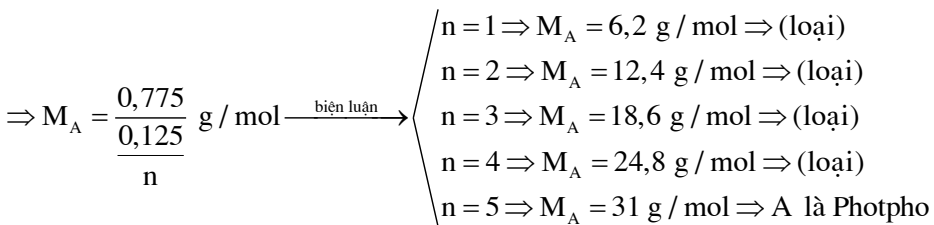
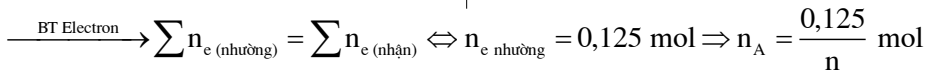
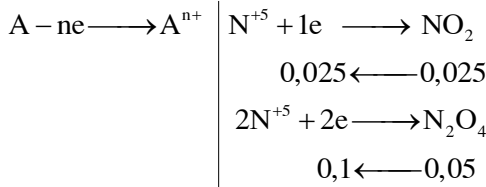
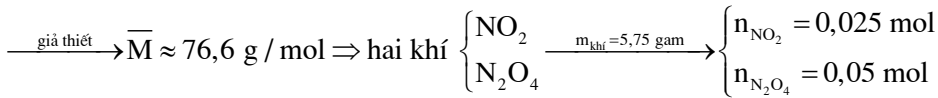
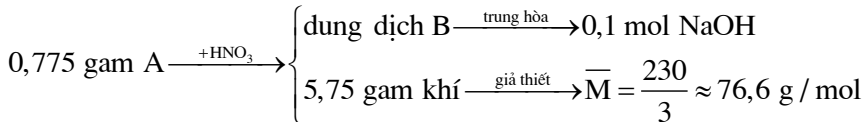
Hướng dẫn giải

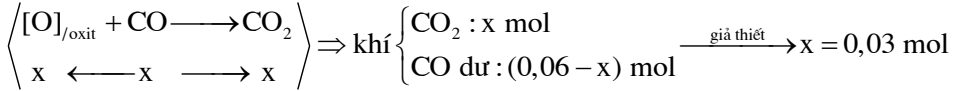
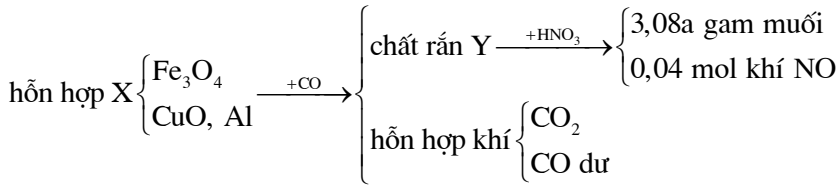
Câu 18:

Hướng dẫn giải

Câu 19:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{O/oxit}} = 0,25m \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{O/Y}} = \left(\frac{0,25m}{16} - 0,03\right) \text{ mol} \\ m_{\text{kim loại}} = 0,75m \text{ gam} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{(\text{e nhường})} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 3n_{\text{NO}} + 2n_{\text{O/Y}} = [0,12 + 2 \cdot \left(\frac{0,25m}{16} - 0,03\right)] \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 0,75m + [0,12 + 2 \cdot \left(\frac{0,25m}{16} - 0,03\right)] \cdot 62 = 3,08m$$

$$\Leftrightarrow 3,08m = 0,75m + 62 \cdot \left(\frac{0,5m}{16} + 0,06\right) \Leftrightarrow \boxed{m \approx 9,48 \text{ gam}}$$

Câu 20:

Hướng dẫn giải

Phần 1: Quy đổi hỗn hợp sắt và oxi sắt về Fe và O.

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{hỗn hợp Y} \begin{cases} \text{CO}_2 : x \\ \text{CO} : 0,12 - x \end{cases} \Rightarrow \frac{44x + 28(0,12 - x)}{0,12} = 36 \Rightarrow n_{[\text{O}]} = x = 0,06$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} 3n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + n_{\text{NO}} = n_{\text{HNO}_3} \Leftrightarrow 3n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + 0,2 = \frac{365}{63} \cdot \frac{31,5}{100} \cdot \frac{100}{125} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = 0,42$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Fe}} = 2n_{[\text{O}_2]} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 3 \cdot 0,42 = 2n_{[\text{O}_2]} + 0,6 \Leftrightarrow n_{[\text{O}_2]} = 0,33 \Rightarrow \sum n_{[\text{O}]} = 0,39$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{phần 1}} = m_{\text{Fe}} + m_{[\text{O}]} = 0,42 \cdot 56 + 0,39 \cdot 16 = 29,76 \Rightarrow m_{\text{phần 1}} = 14,88$$

Phần 2 : Quy đổi hỗn hợp sắt và oxi sắt về

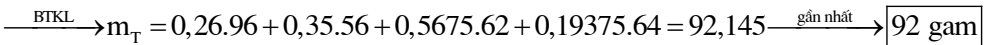
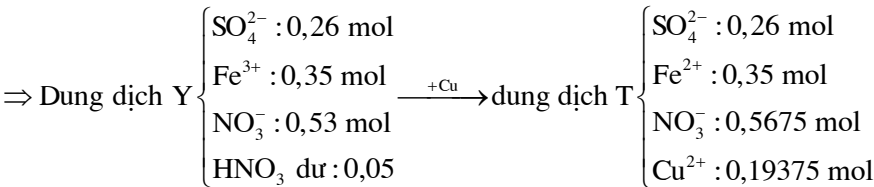
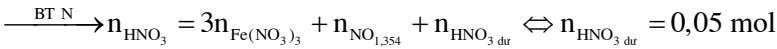
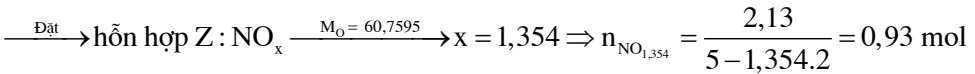
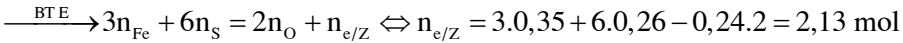
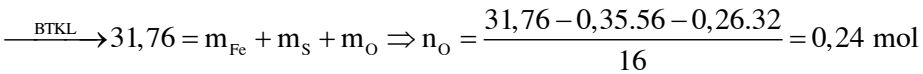
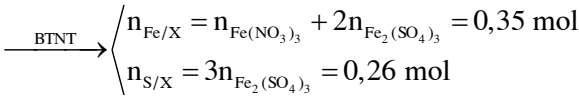
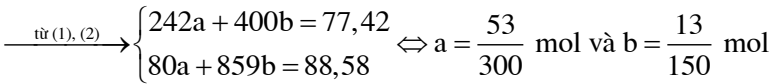
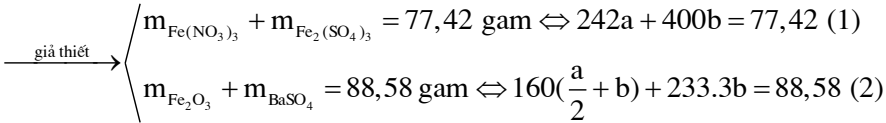
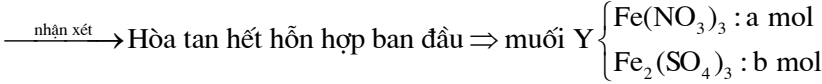
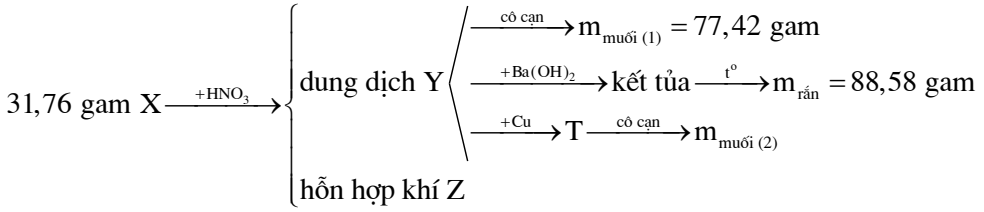
$$\begin{cases} \text{Fe} : 0,42 \cdot \frac{14,88}{29,76} = 0,21 \text{ mol} \\ [\text{O}] : 0,39 \cdot \frac{14,88}{29,76} = 0,195 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{H}_2} + 2n_{[\text{O}]} \Leftrightarrow 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,51 = n_{\text{AgCl}} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{Fe}} = 0,21 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,12 = n_{\text{Ag}} \\ n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,09 \end{cases} \Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}} = 0,51 \cdot 143,5 + 0,12 \cdot 108 = \boxed{86,145}$$

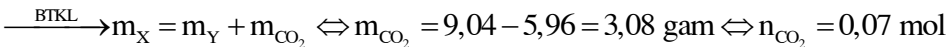
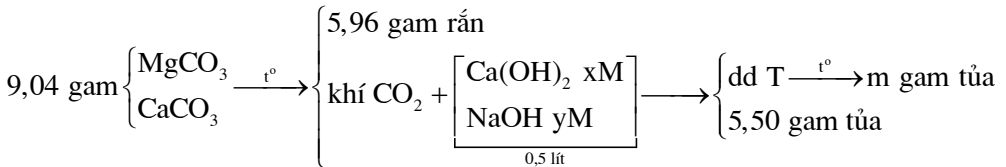
Câu 21:

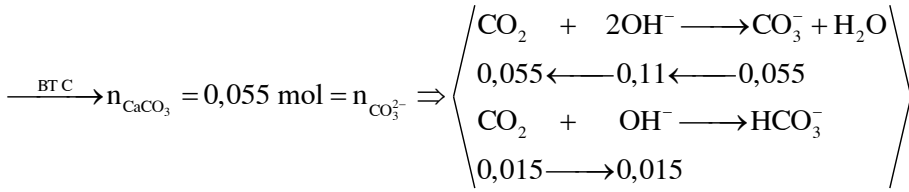
Hướng dẫn giải

Câu 22:

Hướng dẫn giải

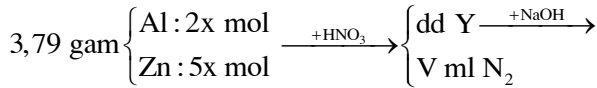

$$\Rightarrow \sum n_{\text{OH}^-} = 0,5 \cdot (2x + y) = 0,125 \Leftrightarrow 0,5 \cdot 25y = 0,125 \Leftrightarrow y = 0,01 \Rightarrow n_{\text{Ca}^{2+}} = 0,06 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Ca}} n_{\text{Ca}^{2+}} = \overbrace{n_{\text{CaCO}_3}}^{0,06} + \overbrace{n_{\text{CaCO}_3^*}}^{0,005} \Leftrightarrow n_{\text{CaCO}_3^*} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3^*} = \boxed{0,5 \text{ gam}}$$

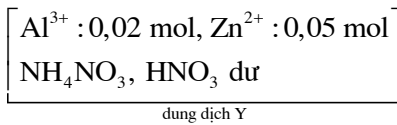
Câu 23:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Al}} + m_{\text{Zn}} = 3,79 \text{ gam} \Leftrightarrow 27 \cdot 2x + 65 \cdot 5x = 3,79 \Leftrightarrow x = 0,01 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT NT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = 0,02 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Zn}} n_{\text{Zn}(\text{NO}_3)_2} = 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^- / \text{muối KL}} = 0,02 \cdot 3 + 0,05 \cdot 2 = 0,16 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 4n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} + 4n_{\text{Zn}(\text{NO}_3)_2} + n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = n_{\text{NaOH}} = 0,125 \cdot 3,88$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + n_{\text{HNO}_3} = 0,485 - 4 \cdot 0,02 - 4 \cdot 0,05 = 0,205 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^- / \text{muối KL}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}}$$

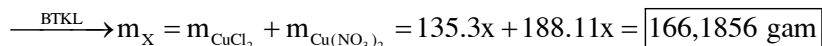
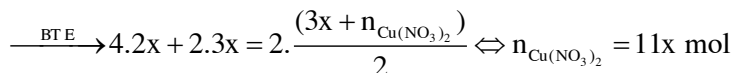
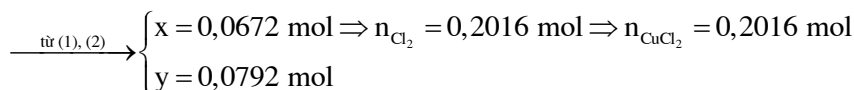
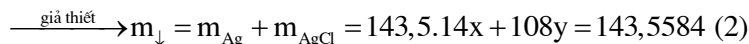
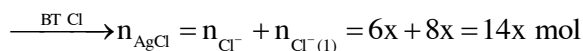
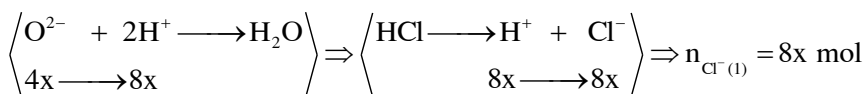
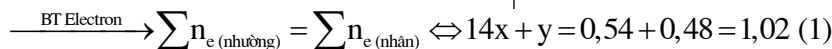
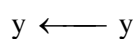
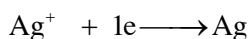
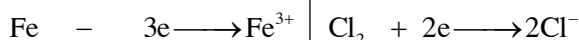
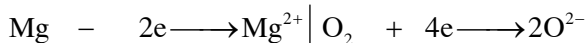
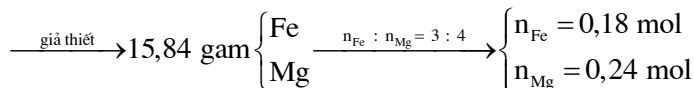
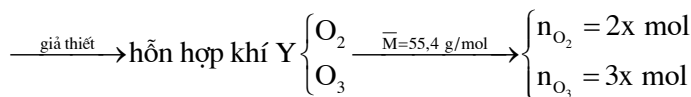
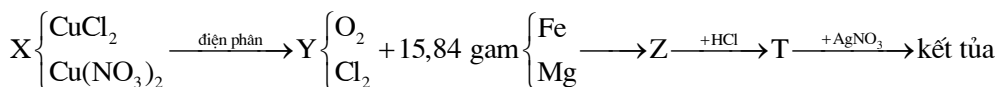
$$\Leftrightarrow 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 0,394 - 0,16 = 0,234 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Zn}} = 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 10n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 10n_{\text{N}_2} = 0,16 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1),(2),(3)}} \begin{cases} n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,005 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2} = 0,012 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{N}_2} = 0,012 \cdot 22,4 \cdot 1000 = 268,8 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{270 \text{ ml}} \\ n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

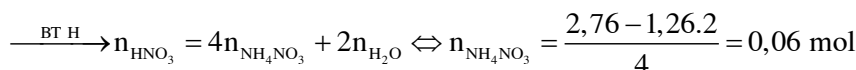
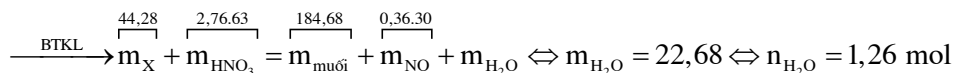
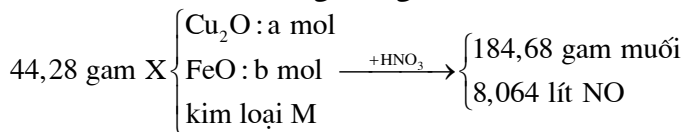
Câu 24:

Hướng dẫn giải

Câu 25:

Hướng dẫn giải

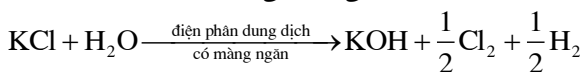

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} &= n_{\text{NO}_3^-/\text{KL}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{KL}} = 2,28 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{KL}} + m_{\text{NO}_3^-/\text{KL}} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} &= m_{\text{muối}} \Leftrightarrow m_{\text{KL}} = 184,68 - 146,16 = 38,52 \text{ gam} \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{KL}} + m_{\text{O}} &= m_{\text{X}} \Leftrightarrow m_{\text{O}} = 5,76 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}} = n_{\text{M}} = 0,36 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Cu}_2\text{O}} + m_{\text{FeO}} + m_{\text{M}} &= 44,28 \Leftrightarrow 144a + 72b + 0,36M_{\text{M}} = 44,28 \quad (1) \\ \xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Cu}_2\text{O}} + n_{\text{FeO}} + n.n_{\text{M}} &= 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 2a + b + 0,36n = 1,56 \quad (2) \\ \text{từ (1), (2)} \rightarrow M_{\text{M}} = 72n - 189 \xrightarrow{\text{biện luận}} n &= 3 \Rightarrow M_{\text{M}} = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{M là Al.} \\ \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}_2\text{O}} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{\text{FeO}} = 0,24 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Cu}_2\text{O}} = \frac{144 \cdot 0,12}{44,28} \cdot 100 = 39,02\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{39,12\%} \end{aligned}$$

Câu 26:

Hướng dẫn giải

a mol

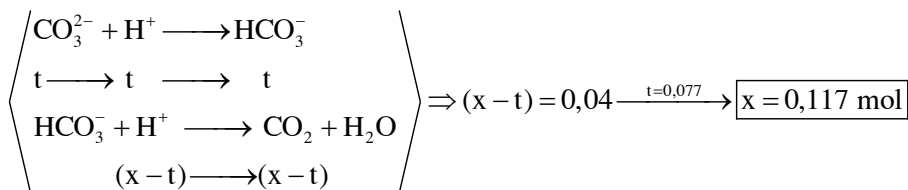
$$\Rightarrow \begin{cases} \text{KCl dư : } a - b \text{ mol} \\ \text{KOH : } b \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} a - b = b \Leftrightarrow a = 2b \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CO}_2} = \frac{74,5 \cdot a}{44} \cdot 0,2 = \frac{74,5 \cdot 2b}{44} \cdot 0,2 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = \frac{149}{220} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \text{K} = \frac{n_{\text{KOH}}}{n_{\text{CO}_2}} = \frac{220}{149} \approx 1,47 \Rightarrow \left[\begin{array}{l} \text{K}^+ : 2b \text{ mol, Cl}^- : b \text{ mol} \\ \text{HCO}_3^- : z \text{ mol, CO}_3^{2-} : t \text{ mol} \end{array} \right]$$

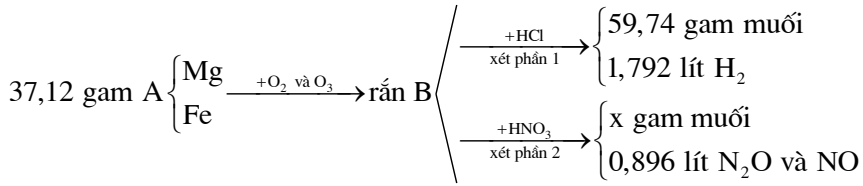
dung dịch Y

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} z + 2t = b \\ \xrightarrow{\text{BTC}} z + t = \frac{149}{220}b \\ \xrightarrow{\text{BTKL}} 61z + 60t + 113,5b = 37,0778 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} z = 0,085 \text{ mol} \\ t = 0,077 \text{ mol} \\ b = 0,24 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

Xét phần 1:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow 59,74 = \frac{37,12}{2} + 35,5n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{H}^+} = 1,16 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}^+ \text{ tạo H}_2\text{O}} = n_{\text{H}^+} - 2n_{\text{H}_2} = 1,16 - 0,08 \cdot 2 = 1 \text{ mol}$$

$$\left\langle \begin{matrix} 2\text{H}^+ + \text{O}^{2-} \longrightarrow \text{H}_2\text{O} \\ 1 \longrightarrow 0,5 \end{matrix} \right\rangle \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{O}_2} + n_{\text{O}_3} = \frac{1}{2} \cdot \frac{8,96}{22,4} = 0,2 \\ \xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}^{2-}} = 2n_{\text{O}_2} + 3n_{\text{O}_3} = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{O}_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_3} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \overline{M}_X = \frac{m_{\text{O}_2} + m_{\text{O}_3}}{n_{\text{O}_2} + n_{\text{O}_3}} = \frac{8}{0,5} = 40 \xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{\overline{M}_Z}{M_X} = 0,8375 \Leftrightarrow \overline{M}_Z = 33,5 \text{ g/mol}$$

Xét phần 2:

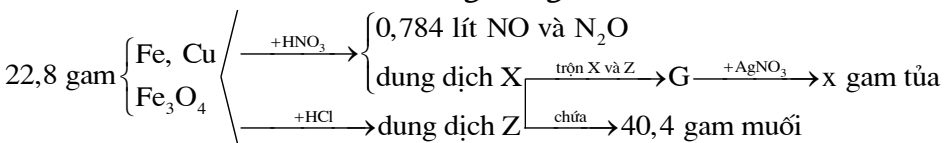
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,896 \text{ lít} \begin{cases} \text{N}_2\text{O} \\ \text{NO} \end{cases} \xrightarrow{\overline{M}_Z = 33,5 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{(\text{e nhường})} = n_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 3n_{\text{NO}} + 2n_{\text{O}^{2-}} = 0,08 + 0,09 + 1 = 1,17 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{kim loại}} + m_{\text{NO}_3^- \text{ tạo muối}} = \frac{37,12}{2} + 1,17 \cdot 62 = \boxed{91,1 \text{ gam}}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

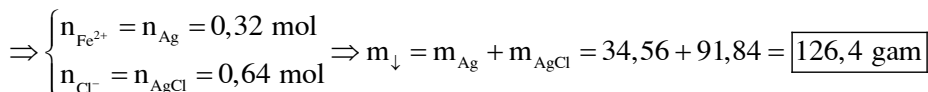
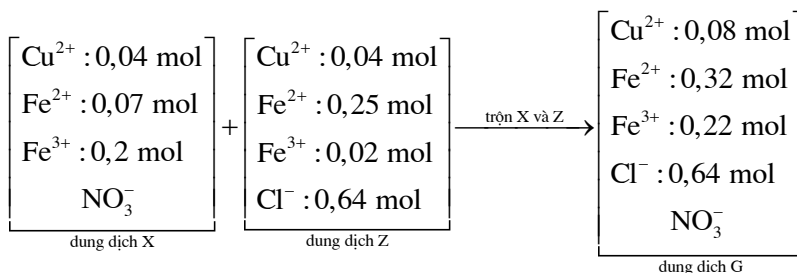
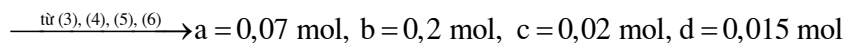
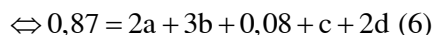
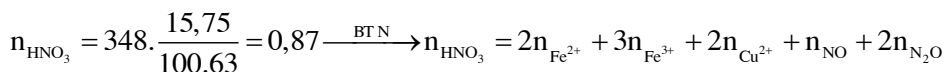
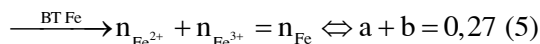
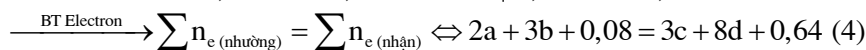
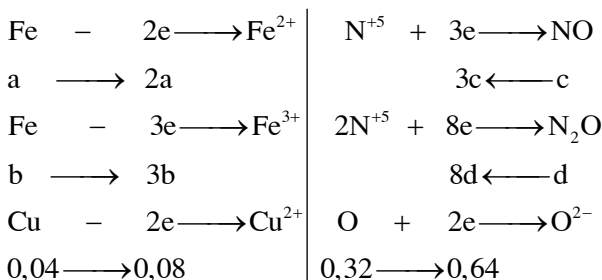
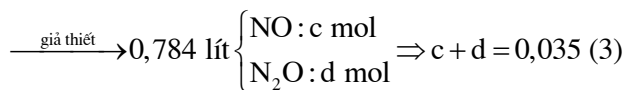
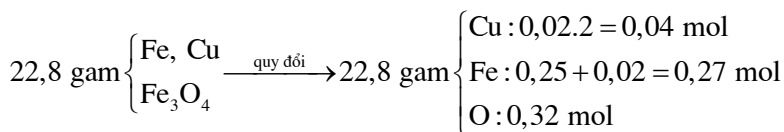
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{dung dịch Z} \begin{cases} \text{CuCl}_2 : 2x \text{ mol} \\ \text{FeCl}_3 : x \text{ mol} \\ \text{FeCl}_2 : y \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CuCl}_2} + m_{\text{FeCl}_3} + m_{\text{FeCl}_2} = 40,4 \Leftrightarrow 135,2x + 162,5x + 127y = 40,4 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{hỗn hợp}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

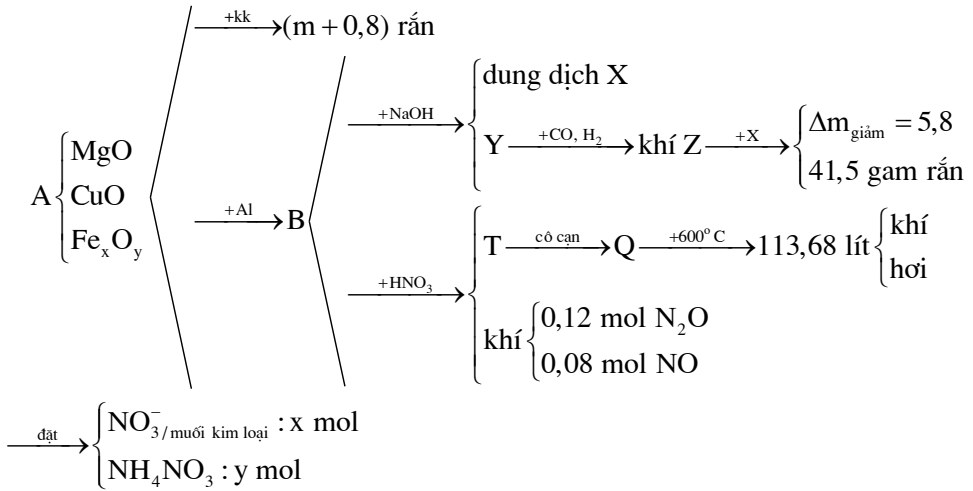
$$\Leftrightarrow 22,8 + 36,5n_{\text{HCl}} = 40,4 + 9n_{\text{HCl}} \Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 0,64 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} 4x + 3x + 2y = 0,64 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 432,5x + 127y = 40,4 \\ 7x + 2y = 0,64 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,02 \\ y = 0,25 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{nhiệt phân}} n_{\text{NO}_2} + n_{\text{O}_2} + n_{\text{N}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = \left(x + \frac{x}{4}\right) + \left(y + \frac{y}{2} + 2y\right) = \frac{113,68}{22,4} = 5,075 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{H}}}{m_{\text{N}}} = \frac{5}{1407} \Leftrightarrow \frac{4y}{14x + 14.2y} = \frac{5}{1407} \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} \frac{5}{4}x + \frac{7}{2}y = 5,075 \\ 70x - 5488y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 3,92 \\ y = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{Al}} - 2n_{\text{O}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{Al}} = \frac{8.0,12 + 0,08.3 - 2. \frac{0,8}{16}}{3} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O/A}} = \frac{3,92 - 0,1 - 0,5.3}{2} = 1,16 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \left\{ \begin{array}{l} \text{NaAlO}_2 : a \text{ mol} \\ \text{NaHCO}_3 : b \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \begin{cases} 82a + 84b = 41,5 \\ a + b = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow a = b = 0,25 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,25 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{78.0,25 - 5,8 - 44.0,25}{18} = 0,15$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{O/CuO và Fe}_x\text{O}_y} = 0,4 \text{ mol}$$

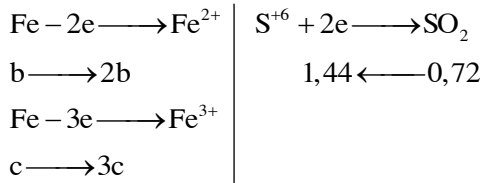
$$\xrightarrow{\text{đặt}} \left\{ \begin{array}{l} \text{Al}_2\text{O}_3 : z \text{ mol} \\ \text{Al} : t \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \begin{cases} 102z + 27t - 1,5t.2 = 22,8 \\ 2z + t = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} z = 0,2 \\ t = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} 1,16 = 0,2.3 + 0,4 + n_{\text{MgO}} \Leftrightarrow n_{\text{MgO}} = 0,16 \Rightarrow m_{\text{MgO}} = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e(\text{nhiều}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 2b + 3c = 1,44(1)$$

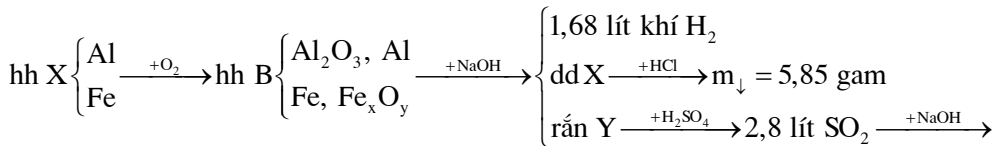
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{muối}} = m_{\text{FeSO}_4} + m_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} \Leftrightarrow 152b + 400 \cdot \frac{c}{2} = 2,326a(2)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_Y \Leftrightarrow 2a = 27 \cdot \frac{83}{75} + 51 \cdot \left(\frac{a}{27} - \frac{83}{75} \right) + 56(b+c)(3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \boxed{a = 43,19 \text{ gam}} \quad \vee \quad b = 0,24 \text{ mol} \quad \vee \quad c = 0,32 \text{ mol}$$

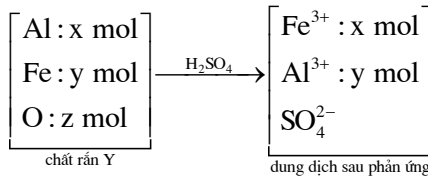
Câu 32:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2} = \frac{1,68}{22,4} = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al}} = \frac{2}{3} n_{\text{H}_2} = 0,05 \text{ mol}$$

(Lưu ý vì Al là kim loại mạnh nên sản phẩm khử có thể có S, và S nằm trong bình thí nghiệm nếu chưa lọc sạch)

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} + 3n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{O}} + 2n_{\text{SO}_2} + 6n_{\text{S}} \Leftrightarrow 3x + 3y - 2z = 0,25 + 6n_{\text{S}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{S}} = \frac{3x + 3y - 2z - 0,25}{6} \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = \frac{3x + 3y}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{S}} + n_{\text{SO}_2} + n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 0,75 = \frac{3x + 3y - 2z - 0,25}{6} + 0,125 + \frac{3x + 3y}{2}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{S}} = (0,125 - 0,25z) \text{ mol} \\ n_{\text{SO}_4^{2-}} = (0,5 + 0,25z) \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{bình}} = m_Y + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} - m_{\text{SO}_2} \Leftrightarrow 4m + 35,8 = m + 90 + 0,125,64$$

$$\Leftrightarrow m = 15,4 \text{ gam} \Leftrightarrow 27x + 56y + 16z = 15,4(1)$$

$$\left[\begin{array}{l} \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 : 0,5x \text{ mol}, \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 : 0,5y \text{ mol} \\ \text{S} : (0,125 - 0,25z) \text{ mol}, \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ dư} : 0,15 \text{ mol} \\ \text{H}_2\text{O} : 0,85 \text{ mol} \end{array} \right]$$

$$m_{\text{binh}} = 4m + 35,8 = 97,4 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} + m_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + m_{\text{S}} + m_{\text{H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 97,4$$

$$\Leftrightarrow 171x + 200y - 8z = 63,4 \quad (1)$$

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + m_{\text{S}} \Leftrightarrow 107y + 32 \cdot (0,125 - 0,25z) = 19,25 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,2 \text{ mol} \\ y = 0,15 \text{ mol} \\ z = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} n_{\text{Fe}} = a \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{3+}} = n_{\text{Fe}} + n_{\text{Fe}/\text{Fe}_x\text{O}_y} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}/\text{Fe}_x\text{O}_y} = (0,15 - a) \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{Fe}}}{m_{\text{Fe}_x\text{O}_y}} = \frac{21}{29} \Leftrightarrow \frac{56a}{56 \cdot (0,15 - a) + 16 \cdot 0,1} = \frac{21}{29} \Leftrightarrow a = 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Fe}/\text{oxit}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \text{Xét } \text{Fe}_x\text{O}_y \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{0,1}{0,1} = 1 \Rightarrow \boxed{\text{Fe}_x\text{O}_y \text{ là FeO}}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}} = 2n_{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} + n_{\text{NaAlO}_2} + n_{\text{Al dư}} = 0,2 + 0,05 + 0,25 \text{ mol}$$

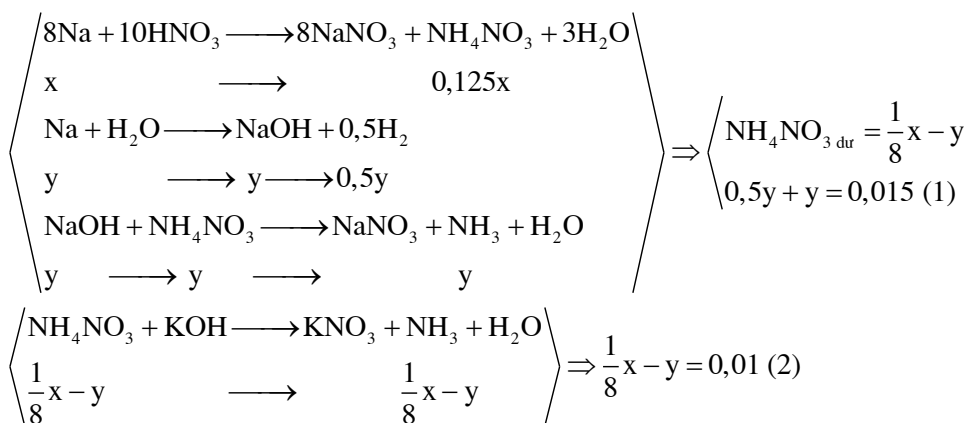
$$\Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{m_{\text{Al}}}{m_{\text{X}}} \cdot 100 \Leftrightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{m_{\text{Al}}}{m_{\text{Al}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}}} \cdot 100$$

$$\Leftrightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{0,25 \cdot 27}{0,25 \cdot 27 + 0,05 \cdot 51 + 0,15 \cdot 56 + 0,1 \cdot 16} \cdot 100 = 34,9\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{35\%}$$

Câu 33:

Hướng dẫn giải

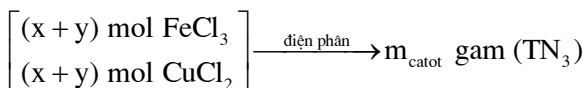
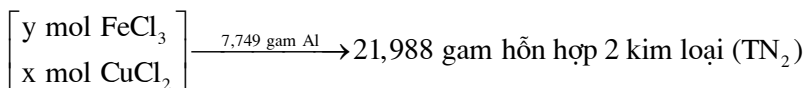
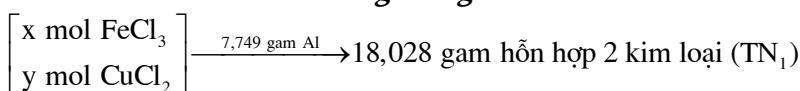
$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Cho KOH vào dung dịch X thấy có khí bay lên chứng tỏ trong dung dịch X có chứa $\text{NH}_4\text{NO}_3 \Rightarrow$ khí bay lên là khí H_2 và NH_3 .

$$\xrightarrow{\text{giải (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,16 \\ y = 0,01 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow m_{\text{Na}} = 23(0,16 + 0,01) = \boxed{3,91 \text{ gam}}$$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

$$\text{Xét TN}_1 : 18,028 = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} \Leftrightarrow 56 \cdot (0,287 - \frac{x}{3} - \frac{2y}{3}) \cdot \frac{3}{2} + 64y = 18,028 \quad (1)$$

$$\text{Xét TN}_2 : 21,988 = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} \Leftrightarrow 56 \cdot (0,287 - \frac{y}{3} - \frac{2x}{3}) \cdot \frac{3}{2} + 64x = 21,988 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} -28x + 8y = -6,08 \\ 8x - 28y = -2,12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,26 \\ y = 0,16 \end{cases} \Rightarrow (x + y) = 0,41 \text{ mol}$$

$$\text{Xét TN}_3 : n_e = \frac{It}{96500} = \frac{10.14764,5}{96500} = 1,53 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 1,53 = 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+} \text{ bị điện phân}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{2+} \text{ bị điện phân}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{catot}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} = 0,15 \cdot 56 + 0,41 \cdot 64 = \boxed{34,64 \text{ gam}}$$

Câu 35:

Hướng dẫn giải

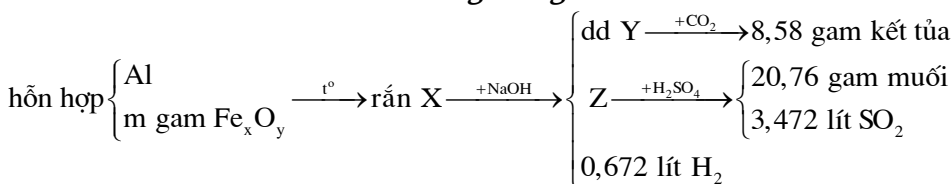
$$\begin{aligned} \xrightarrow{\text{giả thiết}} & \left\{ \begin{aligned} (Z_M + N_M) - (Z_X + N_X) &= 21 \\ (2Z_M + N_M - 2) - (2Z_X + N_X + 1) &= 27 \end{aligned} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{aligned} (Z_M - Z_X) + (N_M - N_X) &= 21 \\ 2(Z_M - Z_X) + (N_M - N_X) &= 30 \end{aligned} \right. \\ \Leftrightarrow & \left\{ \begin{aligned} Z_M - Z_X &= 9 \quad (1) \\ N_M - N_X &= 12 \end{aligned} \right. \end{aligned}$$

Mặt khác, ta có : $Z_M + 2Z_X = \frac{186 + 54}{4} = 60 \Leftrightarrow Z_M + 2Z_X = 60 \quad (2)$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \left\{ \begin{aligned} Z_M = 26 &\Rightarrow M \text{ là Fe (Chu kì 4, nhóm VIII B)} \\ Z_X = 17 &\Rightarrow X \text{ là Cl (Chu kì 3, nhóm VII A)} \end{aligned} \right. \Rightarrow \boxed{\text{Có nhiều số oxi hóa}}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Hỗn hợp rắn X tác dụng được với NaOH tạo ra khí H₂ chứng tỏ trong X

có Al dư $\Rightarrow n_{\text{Al dư}} = \frac{2}{3} n_{\text{H}_2} = 0,03 \cdot \frac{2}{3} = 0,02 \text{ mol}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Al(OH)}_3} = \frac{7,8}{78} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = \frac{0,1 - 0,02}{2} = 0,04 \text{ mol}$$

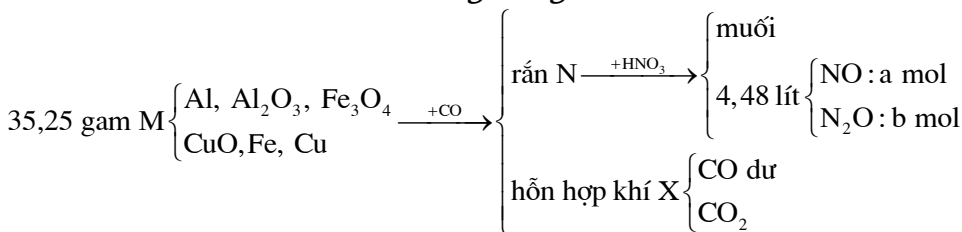
$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/oxit}} = 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,04 \cdot 3 = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{O/oxit}} = 0,12 \cdot 16 = 1,92 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{SO}_2} = 0,11 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,11 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe/muối}} = 15,6 - 0,11 \cdot 96 = 5,04 \text{ gam}$$

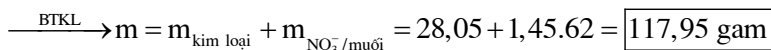
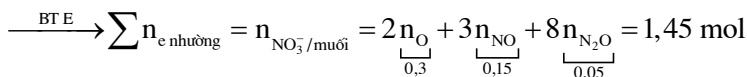
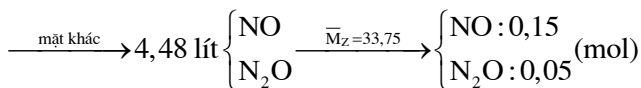
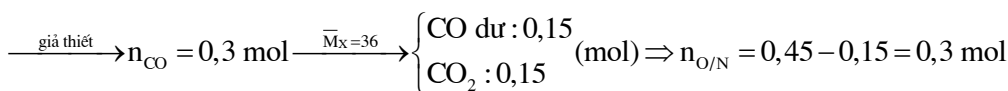
$$\xrightarrow{\text{BT KL}} m_{\text{oxit}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = 5,04 + 1,92 = \boxed{6,96 \text{ gam}}$$

Câu 37:

Hướng dẫn giải

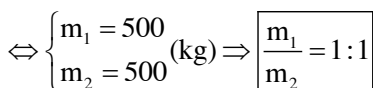
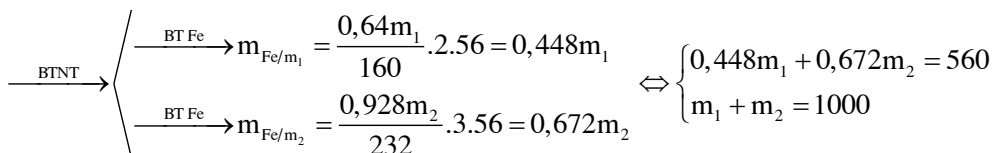
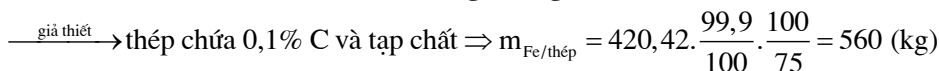

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_M = 35,25 \text{ gam} \xrightarrow{m_{\text{O}} = 20,4255\%} \left\{ \begin{aligned} m_{\text{O}} &= 7,2 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}} = 0,45 \text{ mol} \\ m_{\text{kim loại}} &= 35,25 - 7,2 = 28,05 \text{ gam} \end{aligned} \right.$$

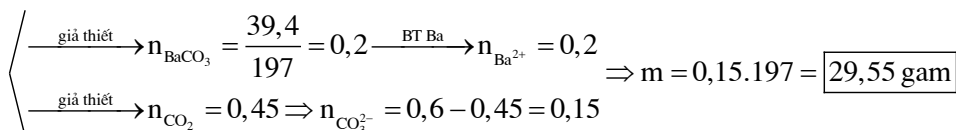
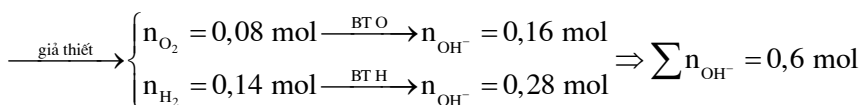
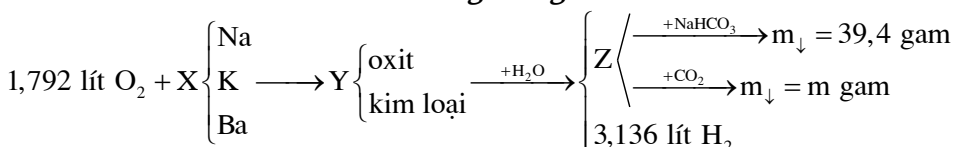
Câu 38:

Hướng dẫn giải

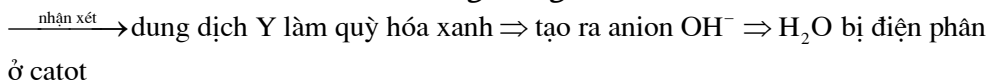
Câu 39:

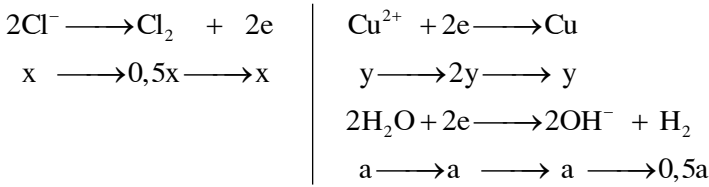
Hướng dẫn giải

Câu 40:

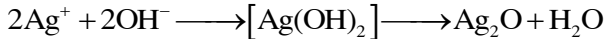
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{\text{e (nhường)}} = \sum n_{\text{e (nhận)}} \Rightarrow x = 2y + a \quad (1)$$

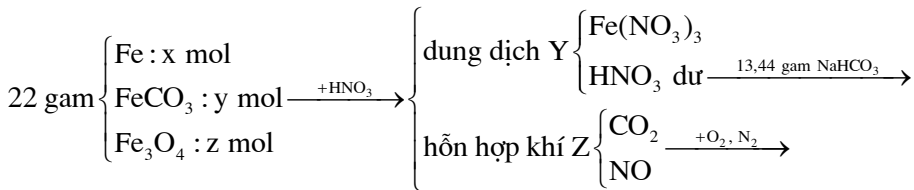
$$\text{Mặt khác: } \Delta m_{\text{giảm}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Cl}_2} + m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 2,755 = 64y + 35,5x + a \quad (2)$$

$$\Rightarrow n_{\text{OH}^-} = a = \frac{2,32}{232} \cdot 2 = 0,02 \text{ mol} \xrightarrow{\text{thay } a = 0,02} \begin{cases} x = 0,05 \\ y = 0,015 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \boxed{\frac{x}{y} = 10 : 3}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{HNO}_3 \text{ pứ}} + n_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} \Leftrightarrow 0,5 \cdot 2 = n_{\text{HNO}_3 \text{ pứ}} + \frac{13,44}{84} \Leftrightarrow n_{\text{HNO}_3 \text{ pứ}} = 0,84 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,15 \text{ mol khí} \Rightarrow \begin{cases} \text{O}_2 : 0,03 \text{ mol} \\ \text{N}_2 : 0,12 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \sum n_{\text{sau pứ}} = \frac{0,15 \cdot 0,6}{0,375} = 0,24 \text{ mol}$$

$$\text{Ta được: } \Delta n_{\text{giảm}} = n_{\text{O}_2} = \sum n_{\text{trước pứ}} - \sum n_{\text{sau pứ}} \Leftrightarrow (0,15 + n_z) - 0,24 = 0,03 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow n_z = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{NO} : (0,12 - y) \text{ mol} \\ \text{CO}_2 : y \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3x + y + z = 3 \cdot (0,12 - y) \Leftrightarrow 3x + 4y + z = 0,36 \quad (1)$$

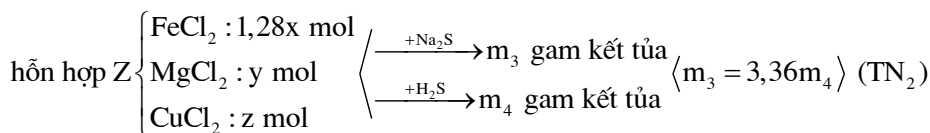
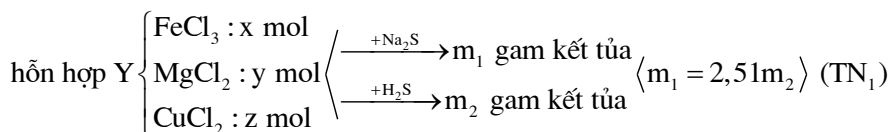
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 56x + 116y + 232z = 22 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} 0,84 = 3x + 3y + 3z + (0,12 - y) \Leftrightarrow 3x + 2y + 9z = 0,72 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1),(2),(3)}} x = 0,02 \text{ mol}, y = z = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,06 \cdot 232}{22} \cdot 100 = \boxed{63,27\%}$$

Câu 42:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Xét TN}_1} \begin{cases} m_1 = m_{\text{Fe}_2\text{S}_3} + m_{\text{MgS}} + m_{\text{CuS}} = 104x + 58y + 96z \\ \xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{S}} = \frac{n_{\text{Fe}^{3+}}}{2} = 0,5x \Rightarrow m_2 = m_{\text{S}} + m_{\text{CuS}} = 16x + 96z \end{cases} \langle m_1 = 2,51m_2 \rangle$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 104x + 58y + 96z = 2,51 \cdot (16x + 96z) \Leftrightarrow 63,84x + 58y - 144,96z = 0 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{Xét TN}_2} \begin{cases} m_3 = m_{\text{FeS}} + m_{\text{MgS}} + m_{\text{CuS}} = 112,64x + 58y + 96z \\ m_4 = m_{\text{CuS}} = 96z \end{cases} \langle m_3 = 3,36m_4 \rangle$$

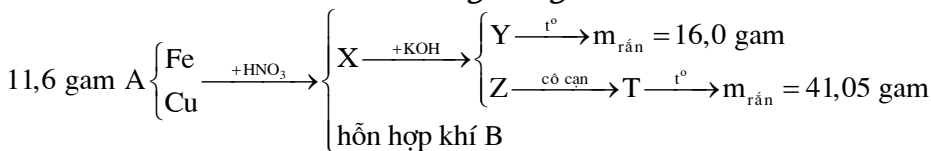
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 112,64x + 58y + 96z = 3,36 \cdot 96z \Leftrightarrow 112,64x + 58y - 226,56z = 0 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} 63,84x + 58y - 144,96z = 0 \\ 112,64x + 58y - 226,56z = 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{tự chọn } x=1} \begin{cases} y \approx 0,394 \\ z \approx 0,598 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{FeCl}_3} = \frac{162,5 \cdot 1}{162,5 \cdot 1 + 95 \cdot 0,394 + 135 \cdot 0,598} \cdot 100 \approx 57,9\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{58\%}$$

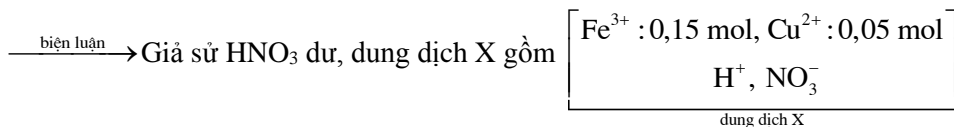
Câu 43:

Hướng dẫn giải

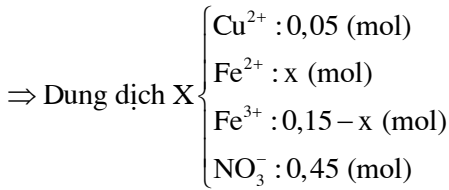
$$\xrightarrow{\text{giả sử}} \text{T chỉ gồm KNO}_2 \xrightarrow{\text{BT K}} m_{\text{KNO}_2} = 0,5 \cdot 85 = 42,5 > 41,05 \text{ (loại)}$$

$$\Rightarrow \text{T gồm} \begin{cases} \text{KNO}_2 : a \\ \text{KOH} : b \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} a + b = 0,5 \\ 85a + 56b = 41,05 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,45 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^-} = 0,45 \text{ mol} \\ b = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

phản ứng với 0,45 mol KOH là vô lý. Suy ra HNO₃ hết.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} = 11,6 \\ m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{CuO}} = 16 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow \text{Cu}^{2+} : 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{Fe}} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{Fe}^{2+} : x \text{ mol} \\ \text{Fe}^{2+} : 0,15 - x \end{cases} \end{cases}$$

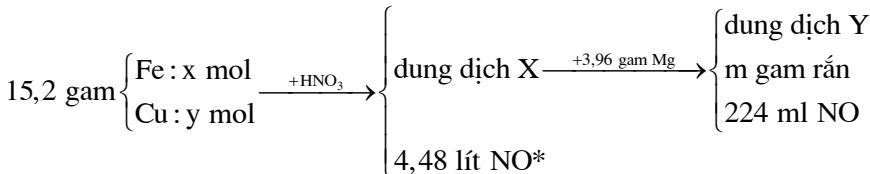
$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow 2,0,05 + 2x + 3 \cdot (0,15 - x) = 0,45 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_A}_{11,6} + \underbrace{m_{\text{HNO}_3}}_{0,7,63} = \underbrace{m_{\text{A}^{n+}}}_{11,6} + m_B + \underbrace{m_{\text{NO}_3^-}}_{0,45,62} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,35,18} \Leftrightarrow m_B = 9,9 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe(NO}_3)_3} = \frac{0,05 \cdot 242}{11,6 + 87,5 - 9,9} \cdot 100 = \boxed{13,56\%}$$

Câu 44:

Hướng dẫn giải

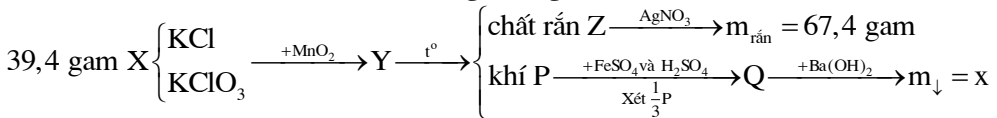
$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} = 15,2 \Leftrightarrow 56x + 64y = 15,2 \\ \xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 3n_{\text{NO}^*} \Leftrightarrow 3x + 2y = 0,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} n_{\text{Mg}} = 0,165 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT E}} 0,165 = \frac{3}{2} \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,01} + \frac{1}{2} \underbrace{n_{\text{Fe}^{3+}}}_{0,1} + n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Cu}^{2+} \text{ phản ứng}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{Cu}} = 0,1 \cdot 64 = \boxed{6,4 \text{ gam}}$$

Câu 45:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{KCl} : a \text{ mol} \\ \text{KClO}_3 : b \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{KCl}} + m_{\text{KClO}_3} = 39,4 \Rightarrow 74,5a + 122,5b = 39,4 \quad (1)$$

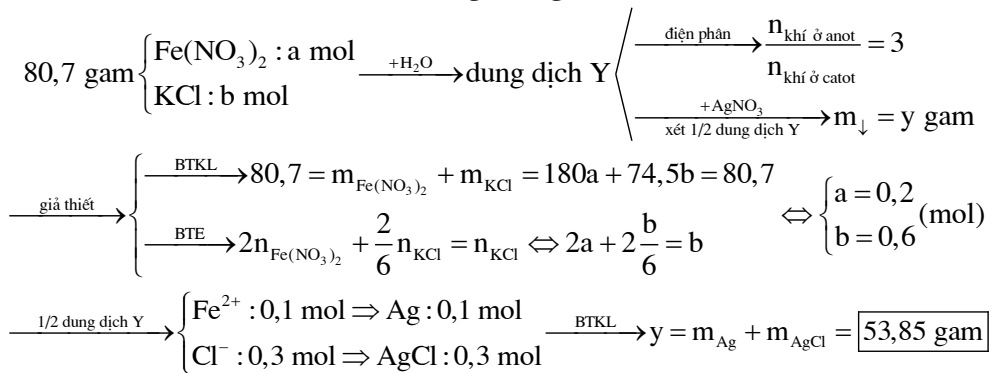
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 67,4 \text{ gam} \begin{cases} \text{AgCl} : (a + b) \\ \text{MnO}_2 : 10 \text{ gam} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT Cl}} a + b = 0,4 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1),(2)}} \begin{cases} a = 0,2 \\ b = 0,2 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = 1,5b = 0,3 \xrightarrow{\frac{1}{3} \text{ P} = 0,1 \text{ O}_2} \text{Q gồm} \begin{cases} \text{SO}_4^{2-} : 0,8 \text{ mol} \\ \text{Fe}^{3+} : 0,4 \text{ mol} \\ \text{Fe}^{2+} : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} m_{\downarrow} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{Fe(OH)}_2} = \boxed{238,2 \text{ gam}}$$

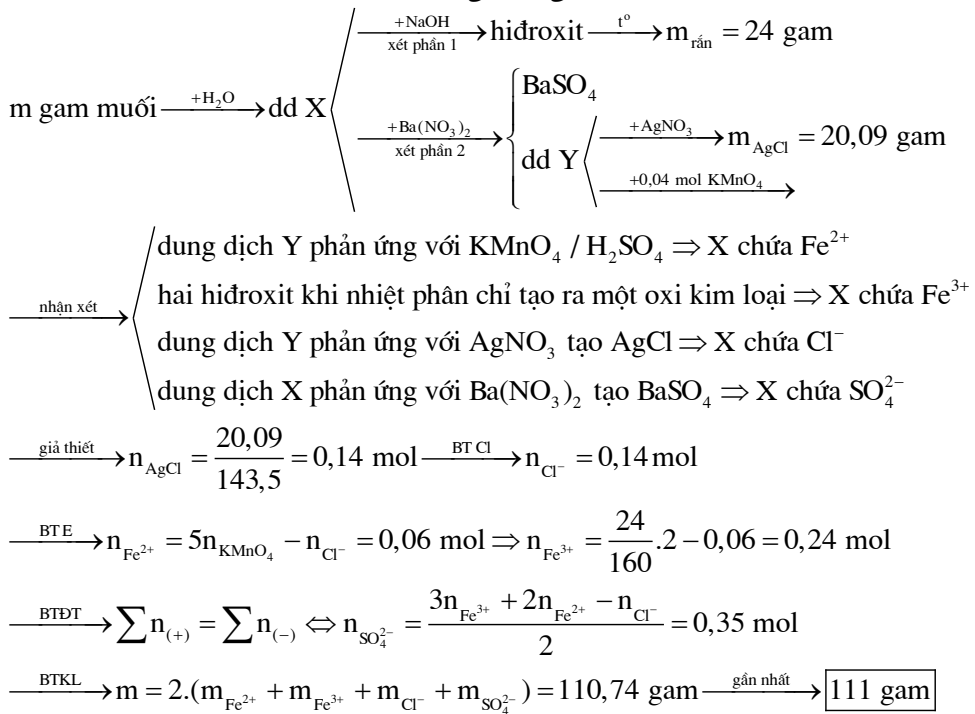
Câu 46:

Hướng dẫn giải

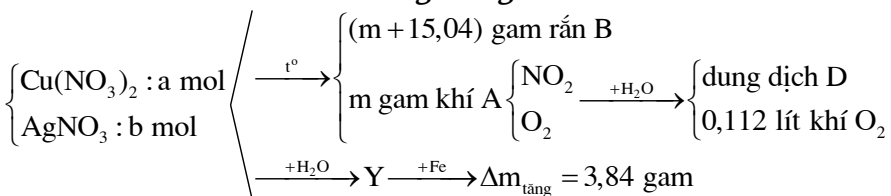
Câu 47:

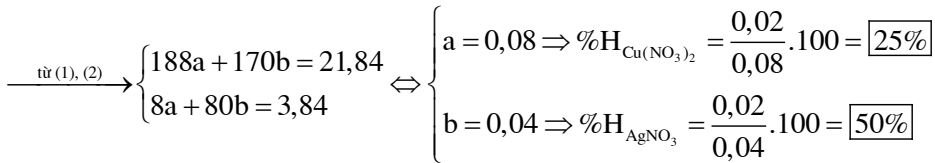
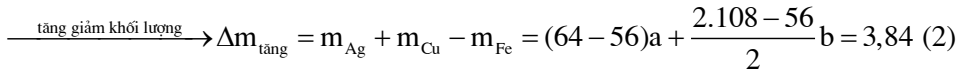
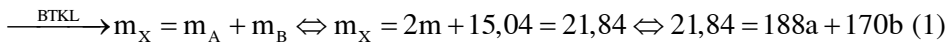
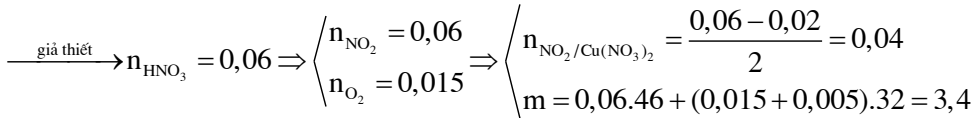
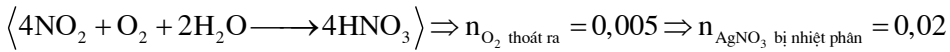
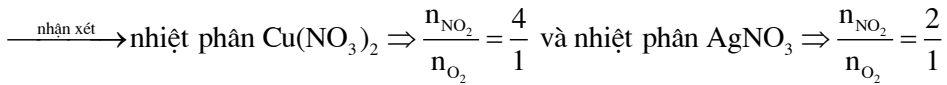
Hướng dẫn giải

Câu 48:

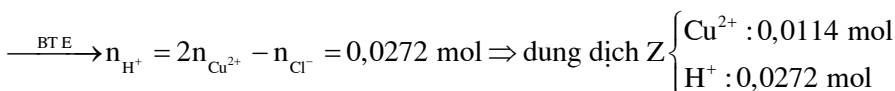
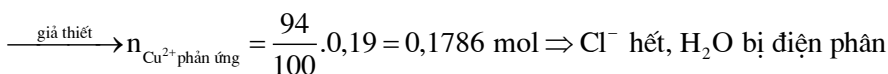
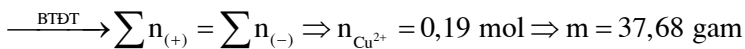
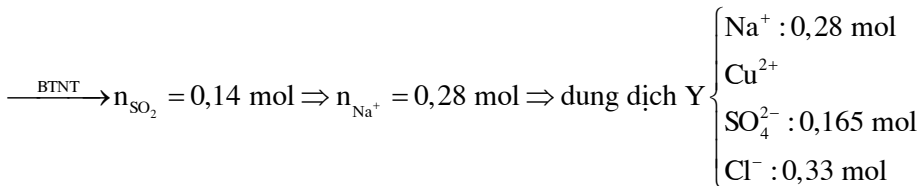
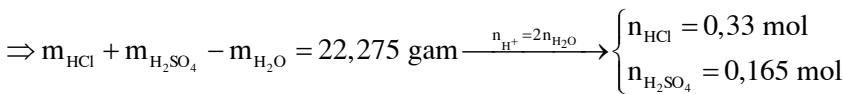
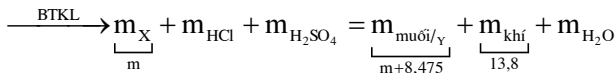
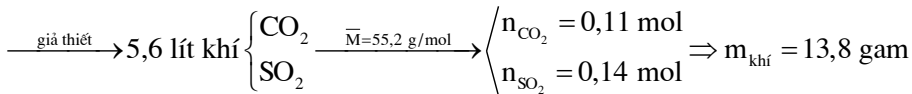
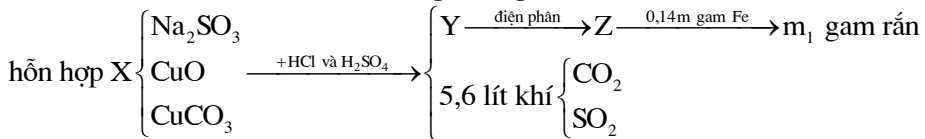
Hướng dẫn giải

Câu 49:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow m_1 = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe dư}} = 0,0114.64 + 0,14.37,68 - 0,025.56 = 4,6048 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{4,6 \text{ gam}}$$

Câu 50:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{NH}_3} = n_{\text{HCl}} - n_{\text{NaOH}} = 0,04 - 0,02 = 0,02 \Rightarrow n_{\text{muối Morh}} = 0,01 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{BaSO}_4} = 4,46 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{BaSO}_4} = 0,02 \Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 5,46 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,8 \Rightarrow n_{\text{Fe}} = 0,01 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow y = \frac{n_{\text{SO}_4^{2-}}}{n_{\text{muối Morh}}} = 2 \text{ và } x = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{muối Morh}}} = 1$$

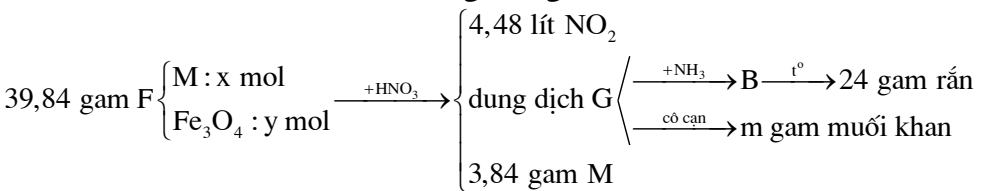
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối Morh}} = m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 3,92 = 0,02.18 + 0,02.96 + 0,01.56 + 0,01t.18 \Rightarrow t = 6$$

$$\Rightarrow \text{Công thức của muối là } \boxed{(\text{NH}_4)_2 \text{Fe}(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}}$$

Câu 51:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} m_{\text{F phản ứng}} = 39,84 - 3,84 = 36 \text{ gam} > 24 \text{ gam} \Rightarrow \text{trong 24 gam chất rắn H}$$

chỉ có $\text{Fe}_2\text{O}_3 \Rightarrow \text{M}(\text{OH})_n$ bị hòa tan trong NH_3 tạo phức.

Giả sử, kim loại M phản ứng với Fe^{3+} tạo thành Fe^{2+}

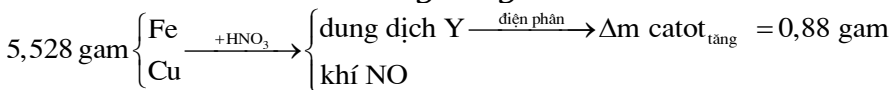
$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTE}} nx - 2y = 0,2 \\ \xrightarrow{\text{giả thiết}} 1,5y.160 = 24 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} nx = 0,4 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow M_M = \frac{36 - 0,1.232}{0,4} n = 32n \xrightarrow{\text{biện luận}} \begin{cases} n = 1 \Rightarrow M = 32 \text{ (g/mol)} \Rightarrow \text{loại} \\ n = 2 \Rightarrow M = 64 \text{ (g/mol)} \Rightarrow \text{Cu} \\ n = 3 \Rightarrow M = 96 \text{ (g/mol)} \Rightarrow \text{loại} \end{cases}$$

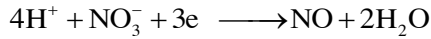
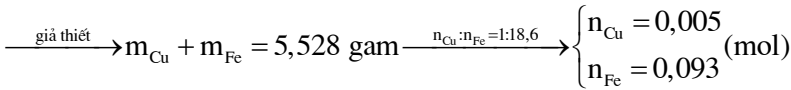
$$\Rightarrow Y \begin{cases} \text{Fe}(\text{NO}_3)_2 : 0,1.3 = 0,3 \text{ mol} \\ \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 : 0,05 + 0,15 = 0,2 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \boxed{m = 91,6 \text{ gam}}$$

Câu 52:

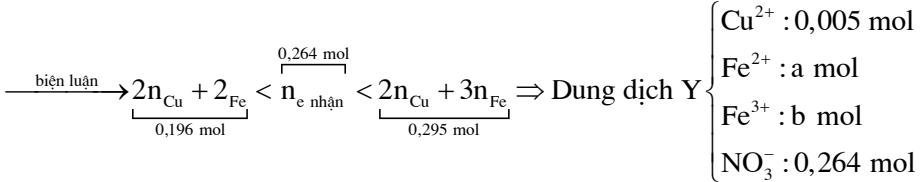
Hướng dẫn giải

$$0,352 \longrightarrow 0,264 \longrightarrow 0,088$$

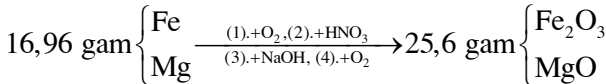
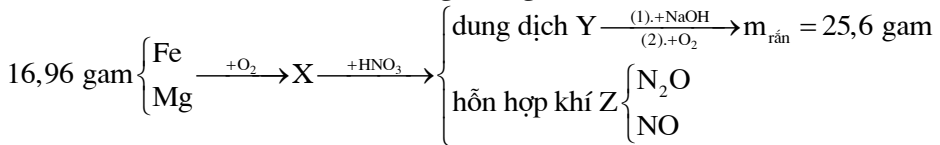
$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} 2a + 3b = 0,264 - 0,005 \cdot 2 \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} a + b = 0,093 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,025 \\ b = 0,068 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{CT Faraday}} n_e = \frac{It}{96500} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+} / \text{phản ứng}} = \frac{It}{96500}$$

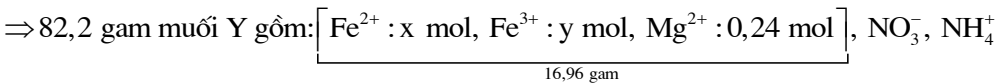
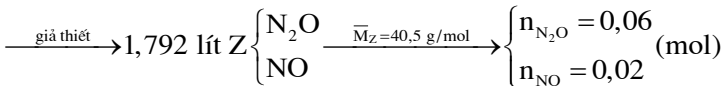
$$\Leftrightarrow \frac{3,6345t}{96500} = 0,068 + 0,005 \cdot 2 + \frac{0,88 - 0,005 \cdot 64}{56} \Leftrightarrow \boxed{t = 2602 \text{ s}}$$

Câu 53:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} 56n_{\text{Fe}} + 24n_{\text{Mg}} = 16,96 \\ 80n_{\text{Fe}} + 40n_{\text{Mg}} = 25,6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg}} = 0,24 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \sum n_e \text{ nhường} = 1,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT KL}} m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{NH}_4^+} = 82,2 - 16,96 = 65,24 \quad \left. \begin{array}{l} \\ \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{HNO}_3} - 2n_{\text{N}_2\text{O}} - n_{\text{NO}} = 1,07 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 1,045 \\ n_{\text{NH}_4^+} = 0,025 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2x + 3y = n_{\text{NO}_3^-} - n_{\text{NH}_4^+} - 2n_{\text{Mg}^{2+}} = 0,54 \quad \left. \begin{array}{l} \\ \xrightarrow{\text{BTNT}} x + y = n_{\text{Fe}} = 0,2 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,06 \\ y = 0,14 \end{cases} \text{ (mol)}$$

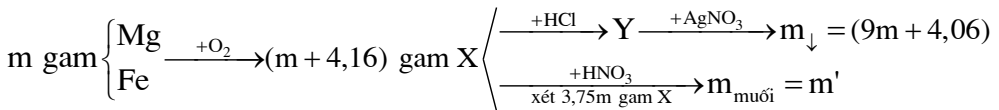
$$\xrightarrow{BTE} 1,08 = 2n_{O} + 8n_{N_2O} + 3n_{NO} + 8n_{NH_4^+} \Leftrightarrow n_{O} = \frac{1,08 - 0,74}{2} = 0,17 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_{\text{dung dịch sau}} = m_{\text{dd HNO}_3} + m_X - m_{\text{khí}} = 242 + 19,68 - 3,24 = 258,44 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{Fe(NO_3)_3} = \frac{m_{Fe(NO_3)_3}}{m_{\text{dung dịch sau}}} = \frac{0,14.242}{258,44} \cdot 100 = 13,11\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{13\%}$$

Câu 54:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{BTKL} m_{O/\text{oxit}} = m_X - m = 4,16 \text{ gam} \Rightarrow n_{O/\text{oxit}} = 0,26 \text{ mol} \xrightarrow{BTĐT} n_{Cl^-/Y} = 0,52 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_{\text{muối}/Y} = m_{\text{kim loại}} + m_{Cl^-} \Leftrightarrow (3m + 1,82) = m + 0,52.35,5 \Leftrightarrow m = 8,32 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} (9m + 4,06) \text{ gam } \begin{cases} AgCl: 0,52 \text{ mol} \\ Ag: x \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{m=8,32} x = 0,04 \Rightarrow n_{Fe^{2+}} = 0,04 \text{ mol}$$

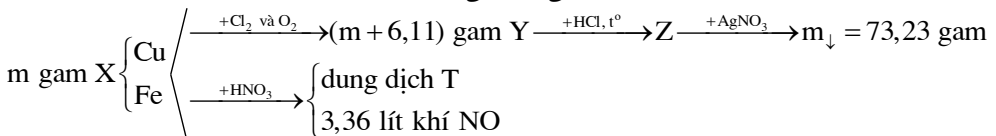
$$\xrightarrow{BTKL} m_{Fe} + m_{Mg} = 8,32$$

$$\xrightarrow{BTE} 3n_{Fe} + 2n_{Mg} = 0,26.2 + 0,04 \Rightarrow \begin{cases} n_{Fe} = 0,16 \\ n_{Mg} = 0,08 \end{cases} \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{trong 3,75m}} \begin{cases} n_{Fe} = 0,6 \\ n_{Mg} = 0,3 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{BTE} n_{NH_4NO_3} = \frac{0,6.2}{8} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow m' = \underbrace{m_{\text{kim loại}}}_{31,2 \text{ gam}} + \underbrace{m_{NO_3}}_{2,1.62} + m_{NH_4NO_3} = \boxed{173,4 \text{ gam}}$$

Câu 55:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{BTKL} m_X + m_{Cl_2} + m_{O_2} = m_Y \Leftrightarrow m_{Cl_2} + m_{O_2} = 6,11 \Leftrightarrow 71n_{Cl_2} + 32n_{O_2} = 6,11 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{Cl_2} + n_{O_2} = \frac{2,912}{22,4} = 0,13 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} n_{Cl_2} = 0,05 \\ n_{O_2} = 0,08 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{BT O} n_{O/\text{oxit}} = 2n_{O_2} = 0,16 \Rightarrow n_{Cl^-} = 2n_{O/\text{oxit}} = 0,32 \xrightarrow{BT Cl} n_{Cl^-/Z} = 0,42 \text{ mol}$$

$$73,23 \text{ gam kết tủa } \begin{cases} Ag: a \text{ mol} \\ AgCl: 0,42 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow a = 0,12 \text{ mol} \xrightarrow{BTE} n_{Fe^{2+}} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Cu}} + 2n_{\text{Fe}} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{Cl}_2} \Leftrightarrow n_{\text{Cu}} = \frac{0,08.4 + 0,05.2 - 0,12.2}{2} = 0,09 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \underbrace{2n_{\text{Cu}} + 2n_{\text{Fe}}}_{0,42 \text{ mol}} < \underbrace{3n_{\text{NO}}}_{0,45 \text{ mol}} < \underbrace{2n_{\text{Cu}} + 3n_{\text{Fe}}}_{0,54 \text{ mol}} \Rightarrow \text{dung dịch T} \begin{cases} \text{Cu}^{2+} : 0,09 \text{ mol} \\ \text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+}, \text{NO}_3^- \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,27 \text{ mol (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,12 \text{ mol (4)} \xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,09 \\ n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,03 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{NO}} = 0,45 + 0,15 = 0,6 \text{ mol}$$

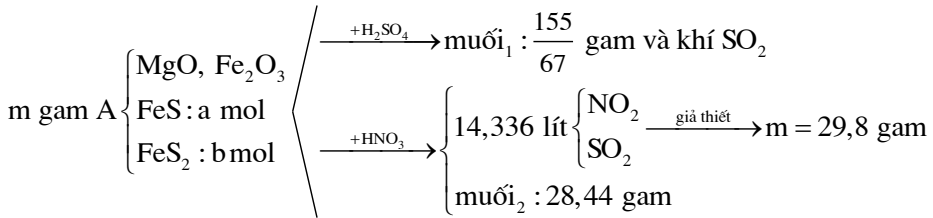
$$\Leftrightarrow m_{\text{HNO}_3} = 0,6.63 = 37,8 \text{ gam} \Leftrightarrow m_{\text{dung dịch HNO}_3} = 37,8 \cdot \frac{100}{31,5} = 120 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dung dịch sau}} = m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{dung dịch HNO}_3} - m_{\text{NO}} = 127,98 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe(NO}_3)_3} = \frac{m_{\text{Fe(NO}_3)_3}}{m_{\text{dung dịch sau}}} = \frac{0,03.242}{127,98} \cdot 100 \approx 5,673\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{5\%}$$

Câu 56:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 14,336 \text{ lít} \begin{cases} \text{NO}_2 \\ \text{SO}_2 \end{cases} \xrightarrow{m=29,8 \text{ gam}} \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,62 \\ n_{\text{SO}_2} = 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 9n_{\text{FeS}} + 15n_{\text{FeS}_2} = 2n_{\text{SO}_2} + n_{\text{NO}_2} \Rightarrow 9a + 15b = 0,02.2 + 0,62 = 0,66 \text{ mol (1)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{cation}} = m - \frac{10}{67}m - 32a - 64b \\ m_{\text{SO}_4^{2-}} = \frac{10}{67.16}m + \frac{3a + 3b}{2} \cdot 96 \end{cases} \Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 112a + 80b = \frac{38m}{67} \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{ĐLBT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTS}} n_{\text{SO}_4^{2-}/\text{muối}} = n_{\text{FeS}} + 2n_{\text{FeS}_2} - n_{\text{SO}_2} = a + 2b - 0,02 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BTBT}} n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = a + \frac{20m}{67.16} - b + 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

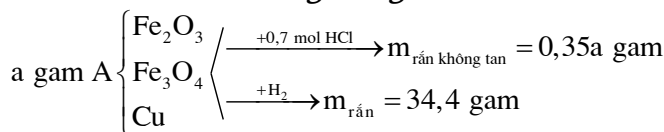
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{anion}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{NO}_3^-} = 28,44$$

$$\Leftrightarrow 28,44 = \left(m - \frac{10}{67}m - 32a - 64b\right) + 96(a + 2b - 0,02) + 62 \cdot \left(a + \frac{20m}{67.16} - b + 0,04\right) \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} a = 0,04 \text{ mol} \\ b = 0,02 \text{ mol} \\ m = 10,72 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{FeS}} = \frac{0,04.88}{10,72} \cdot 100 \approx 32,84\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{32\%}$$

Câu 57:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{H}^+} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,7 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O/oxit}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,35 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{A}} = \underbrace{m_{\text{kim loại}}}_{34,4} + \underbrace{m_{\text{O}}}_{0,35.16} = 40 \text{ gam} \Rightarrow m_{\text{Cu/không tan}} = 0,35.40 = 14 \text{ gam}$$

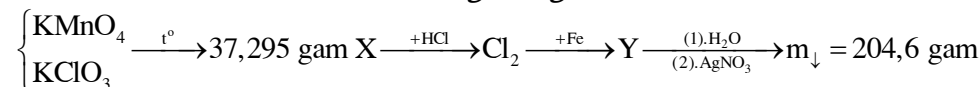
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{cation/muối}} = m_{\text{rắn}} - m_{\text{Cu/không tan}} = 34,4 - 14 = 20,4 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \text{dung dịch muối} \begin{cases} \text{Cu}^{2+}, \text{Fe}^{2+} \\ \text{Cl}^- : 0,7 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 64n_{\text{Cu}^{2+}} + 56n_{\text{Fe}^{2+}} = 24,4 \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Cu}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,14 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}^{2+}} = 0,1 \\ n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,25 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \sum m_{\text{Cu}} = 0,1.64 + 14 = 20,4 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{\text{Cu/A}} = \frac{20,4}{40} \cdot 100 = 51\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{50\%}$$

Câu 58:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{KMnO}_4}}_{22,12} + \underbrace{m_{\text{KClO}_3}}_{18,375} = \underbrace{m_{\text{X}}}_{37,295} + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow m_{\text{O}_2} = 3,2 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Cl}_2} + 4n_{\text{O}_2} = 5n_{\text{KMnO}_4} + 6n_{\text{KClO}_3} \Leftrightarrow 2n_{\text{Cl}_2} = 5 \cdot \frac{22,12}{158} + 6 \cdot \frac{18,375}{122,5} - 0,4 = 1,2$$

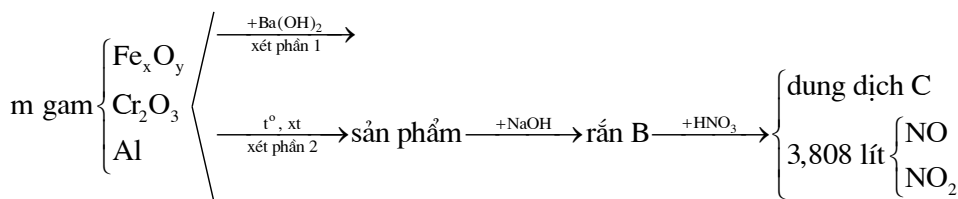
$$\xrightarrow{\text{BTCl}} 2n_{\text{Cl}_2} = 3n_{\text{FeCl}_3} \Rightarrow n_{\text{FeCl}_3} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \text{chất nóng Y} \begin{cases} \text{FeCl}_3 : 0,4 \text{ mol} \\ \text{Fe} : a \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTCl}} 3n_{\text{FeCl}_3} = n_{\text{AgCl}} = 1,2 \text{ mol} \Rightarrow 204,6 \text{ gam kết tủa} \begin{cases} \text{AgCl} : 0,4 \text{ mol} \\ \text{Ag} : 3a \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow a = 0,1 \text{ mol}$$

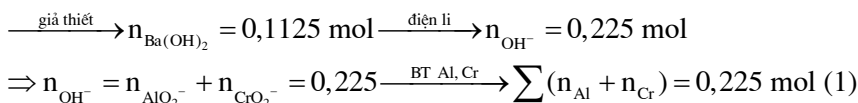
$$\xrightarrow{\text{BTFe}} \sum n_{\text{Fe}} = 0,4 + 0,1 = 0,5 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Fe}} = \boxed{28 \text{ gam}}$$

Câu 59:

Hướng dẫn giải

Xét phần 1:

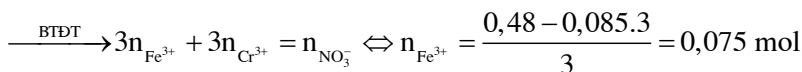
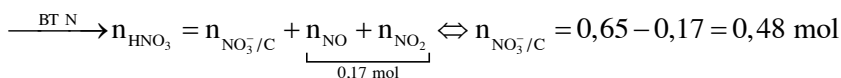
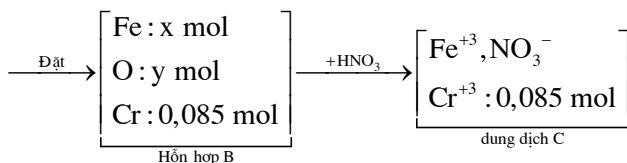
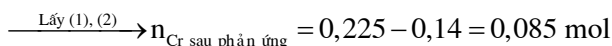
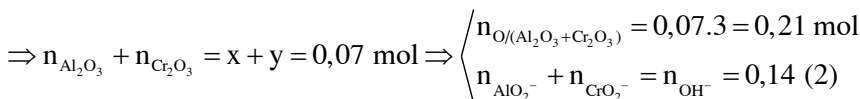
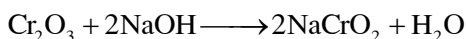
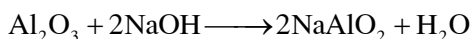

Xét phần 2:

$\xrightarrow{\text{biện luận}}$ Hỗn hợp sau phản ứng nhiệt nhôm tác dụng NaOH không tạo khí $\Rightarrow$ Al đã hết.

$\Rightarrow$ Tác dụng với NaOH gồm:

$\Rightarrow$ sản phẩm gồm $\begin{cases} \text{Fe, Cr, Al}_2\text{O}_3 \\ \text{Cr}_2\text{O}_3; \text{ oxit sắt} \leftarrow \text{có thể dư} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_O = 2,709 \Leftrightarrow \%m_{(\text{Fe}+\text{Cr})} = 100 - 2,709 = 97,291$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{\%m_O}{\%m_{(\text{Fe}+\text{Cr})}} = \frac{m_O}{m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cr}}} \Leftrightarrow \frac{2,709}{97,291} = \frac{16n_O}{8,62} \Leftrightarrow n_{\text{O/B}} = 0,015 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/A}} = n_{\text{O}/(\text{Al}_2\text{O}_3+\text{Cr}_2\text{O}_3)} + n_{\text{O/B}} = 0,21 + 0,015 = 0,225 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_O}{m_A} = 0,21985 \Leftrightarrow \frac{0,225 \cdot 16}{m_A} = 0,21985 \Leftrightarrow m_A = 16,375 \text{ gam}$$

$$\text{hỗn hợp A} \begin{cases} \text{Al} : x \text{ mol} \\ \text{Cr} : y \text{ mol} \\ \text{Fe} : 0,075 \text{ mol} \\ \text{O} : 0,225 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Al}} + n_{\text{Cr}} = n_{\text{OH}^-(\text{l})} \Leftrightarrow x + y = 0,225 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = m_{\text{Al}} + m_{\text{Cr}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} \Leftrightarrow 27x + 52y = m_A - (m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}}) = 8,575 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} x = 0,125 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cr}} n_{\text{Cr}} = 2n_{\text{Cr}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow n_{\text{Cr}_2\text{O}_3} = 0,05 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{Cr}_2\text{O}_3} = 3 \cdot 0,05 = 0,15 \text{ mol}$$

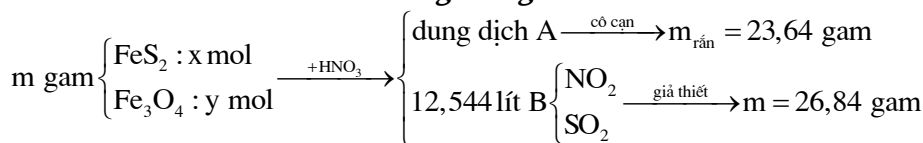
$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/A}} = n_{\text{O}/\text{Cr}_2\text{O}_3} + n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y} \Leftrightarrow 0,225 = 0,15 + n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y} = 0,075 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{Fe}_x\text{O}_y \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}}} = \frac{0,075}{0,075} = 1 \Rightarrow \boxed{\text{Fe}_x\text{O}_y \text{ là FeO}}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Cr}_2\text{O}_3} = \frac{m_{\text{Cr}_2\text{O}_3}}{m_A} \cdot 100 \Leftrightarrow \%m_{\text{Cr}_2\text{O}_3} = \frac{0,05 \cdot 152}{16,375} \cdot 100 = 46,4\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{46\%}$$

Câu 60:

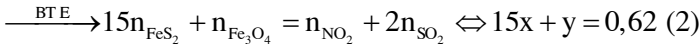
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 12,544 \text{ lít B} \begin{cases} \text{NO}_2 \\ \text{SO}_2 \end{cases} \xrightarrow{m=26,84 \text{ gam}} \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,5 \\ n_{\text{SO}_2} = 0,06 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} \text{Fe}^{3+} : (x + 3y) \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT S}} \text{SO}_4^{2-} : (2x - 0,06) \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \text{NO}_3^- : (0,12 - x + 9y) \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{anion}} = 56(x + 3y) + 96(2x - 0,06) + 62(0,12 - x + 9y) \quad (1)$$

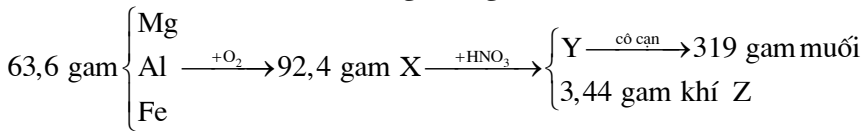

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 186x + 726y = 21,96 \\ 15x + y = 0,62 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,04 \\ y = 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{FeS}_2} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,04 \cdot 120 + 0,02 \cdot 242 = \boxed{9,44 \text{ gam}}$$

Câu 61:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{kim loại}}}_{63,6} + m_{\text{O/oxit}} = \underbrace{m_{\text{X}}}_{92,4} \Leftrightarrow m_{\text{O/oxit}} = 28,8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O/oxit}} = 1,8 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} 3,44 \text{ gam khí} \\ \text{NH}_4\text{NO}_3 : z \text{ mol} \end{cases} \begin{cases} \text{N} : x \text{ mol} \\ \text{O} : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 14x + 16y = 3,44 \quad (1) \\ \xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = n_{\text{e nhường}} = 4,25 - x - 2z \end{cases}$$

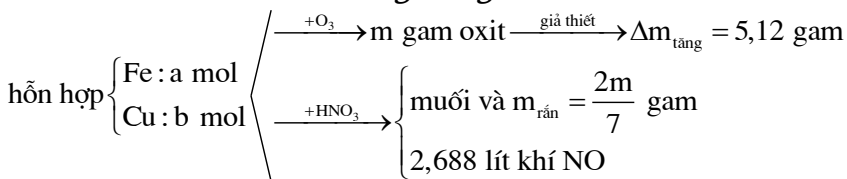
$$\xrightarrow{\text{BTE}} 5n_{\text{N}} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_{\text{O/oxit}} = n_{\text{e nhường}} + 2n_{\text{O}} \Leftrightarrow 6x - 2y + 10z = 0,65 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 62x + 44z = 8,1 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,12 \text{ mol} \\ y = 0,11 \text{ mol} \\ z = 0,015 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{N}} = 14 \cdot \frac{\overset{4,25}{n_{\text{HNO}_3}} - \overset{0,12}{n_{\text{N}}}}{319} \cdot 100 = \boxed{18,125\%}$$

Câu 62:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{xét phản ứng}} \begin{cases} \text{Fe} : a \text{ mol} \\ \text{Cu} : b \text{ mol} \end{cases} + \text{O}_3 \xrightarrow{\text{BTE}} 3a + 2b = \frac{5,12}{48} \cdot 6 = 0,64 \quad (1)$$

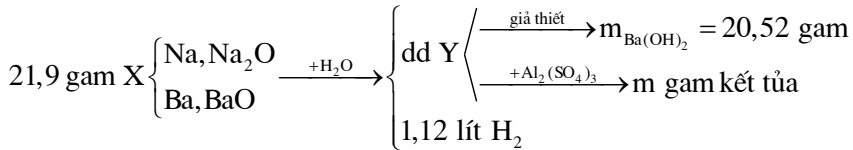
$$\xrightarrow{\text{xét phản ứng}} \begin{cases} \text{Fe} : a \text{ mol} \\ \text{Cu} : b \text{ mol} \end{cases} + \text{HNO}_3 \xrightarrow{\text{BTE}} 2a + 2b = \frac{2,688}{22,4} \cdot 3 + \frac{2m}{7 \cdot 64} \cdot 2 \quad (2)$$

$$\text{Mặt khác, bảo toàn khối lượng : } m = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} + m_{\text{O/oxit}} = 56a + 64b + 5,12 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} 3a + 2b = 0,64 \\ 2a + 2b - \frac{m}{112} = 0,36 \\ m - 56a - 64b = 5,12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,08 \text{ mol} \\ b = 0,2 \text{ mol} \\ m = \boxed{22,4 \text{ gam}} \end{cases}$$

Câu 63:

Hướng dẫn giải

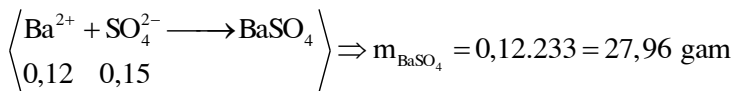

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,12 \xrightarrow{\text{quy đổi}} \text{X} \begin{cases} \text{Ba} : 0,12 \text{ mol} \\ \text{Na} : a \text{ mol} \\ \text{O} : b \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow 23a + 16b = 5,46 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2 \underbrace{n_{\text{Ba}}}_{0,12} + n_{\text{Na}} = 2 \underbrace{n_{\text{H}_2}}_{0,05} + 2n_{\text{O}} \Leftrightarrow a - 2b = -0,14 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} a = 0,14 \\ b = 0,14 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \sum n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{Ba(OH)}_2} + n_{\text{NaOH}} = 0,38 \text{ mol} \quad \vee \quad n_{\text{Al}^{3+}} = 0,1 \text{ mol}$$

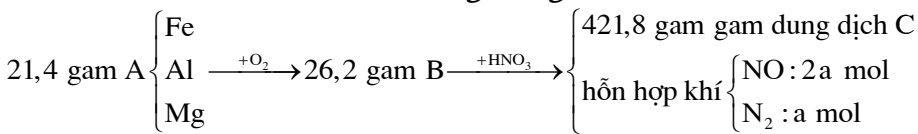
$$\xrightarrow{\text{CTGN}} n_{\text{Al(OH)}_3} = 4n_{\text{Al}^{3+}} - n_{\text{OH}^-} = 4 \cdot 0,1 - 0,38 = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Al(OH)}_3} = 1,56 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{Al(OH)}_3} = 27,96 + 1,56 = \boxed{29,52 \text{ gam}}$$

Câu 64:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A + m_{\text{O/oxit}} = m_B \Leftrightarrow m_{\text{O/oxit}} = 26,2 - 21,4 = 4,8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O/oxit}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A + m_{\text{ddHNO}_3} = m_{\text{dd C}} + m_{\text{khí}} \Leftrightarrow 26,2 + 400 = 421,8 + 88a \Leftrightarrow a = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả sử}} \text{dd C chứa } \text{NH}_4^+ : b \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{C}} = \underbrace{n_{\text{HNO}_3}}_{1,85} - 2 \underbrace{n_{\text{N}_2}}_{0,05} - \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,1} - n_{\text{NH}_4^+} = 1,65 - b \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} \underbrace{n_{\text{e nhường}}}_{1,65-2b} = 10 \underbrace{n_{\text{N}_2}}_{0,05} + 3 \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,1} + 8 \underbrace{n_{\text{NH}_4^+}}_b + 2 \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,3} \Leftrightarrow 10b = 0,25 \Leftrightarrow b = 0,025 \text{ mol}$$

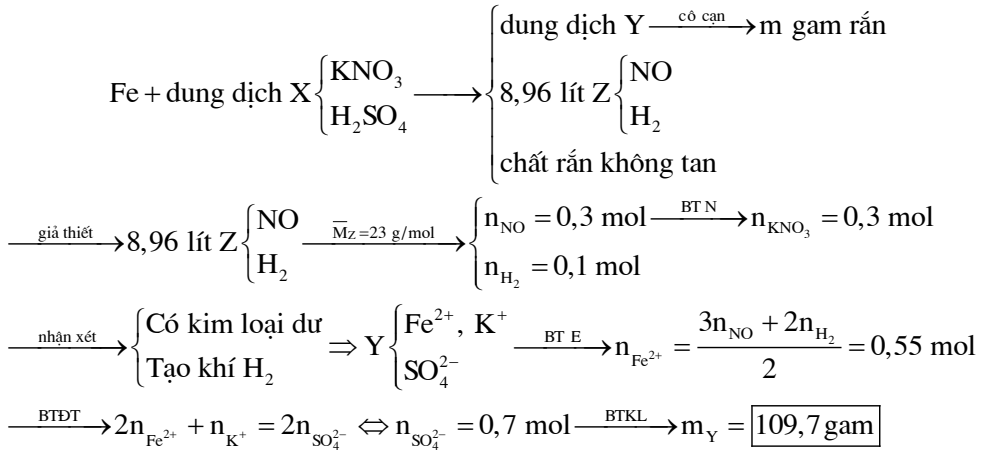
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{chất tan}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} \left[m_{\text{HNO}_3 \text{ dư}} = 1,85 \cdot 63 \cdot \frac{10}{100} = 11,655 \right]$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{chất tan}} = 21,4 + 62 \cdot 1,625 + 0,025 \cdot 18 + 11,655 = 134,25 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{134 \text{ gam}}$$

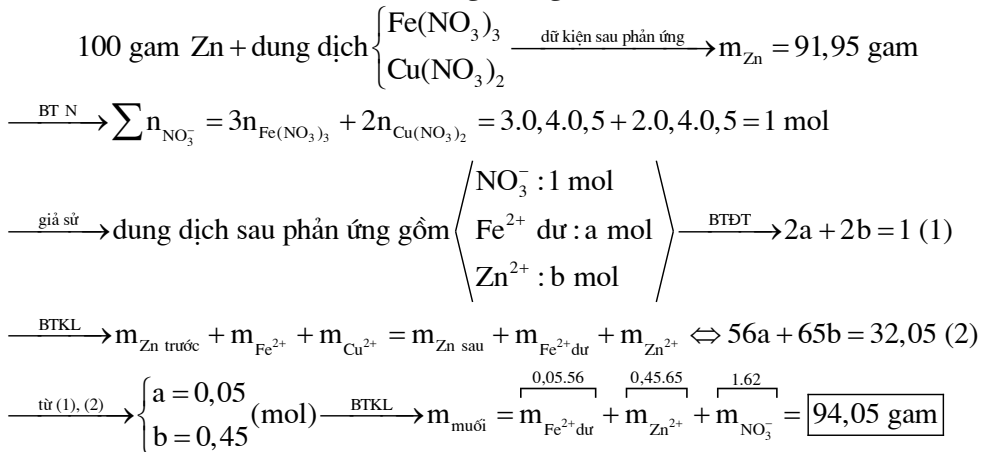
Câu 65:

Hướng dẫn giải

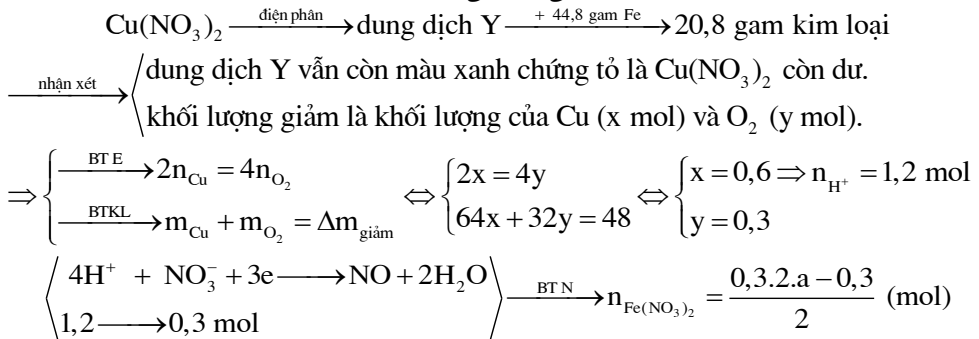
Câu 66:

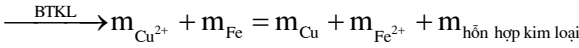
Hướng dẫn giải

Câu 67:

Hướng dẫn giải

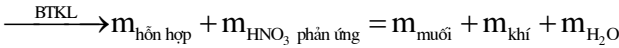
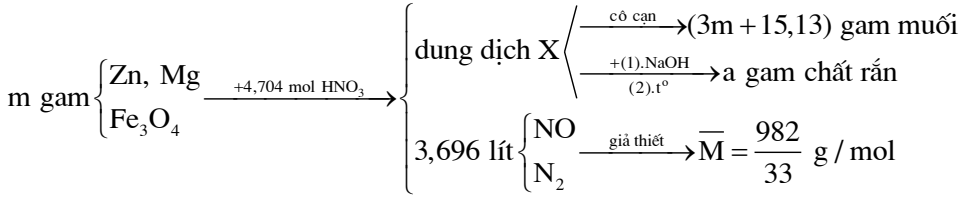

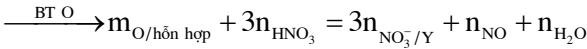
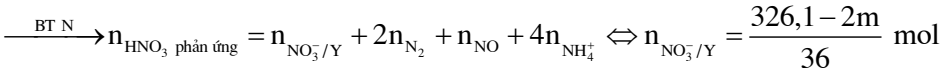
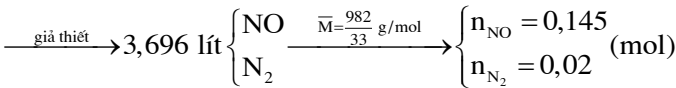
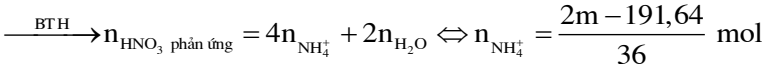
$$\Leftrightarrow 0,3a.64 + 44,8 = 0,6.64 + \frac{0,3.2.a - 0,3}{2} \cdot 56 + 20,8 \Leftrightarrow a = 2,5\text{M} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{2,45 \text{ M}}$$

Câu 68:

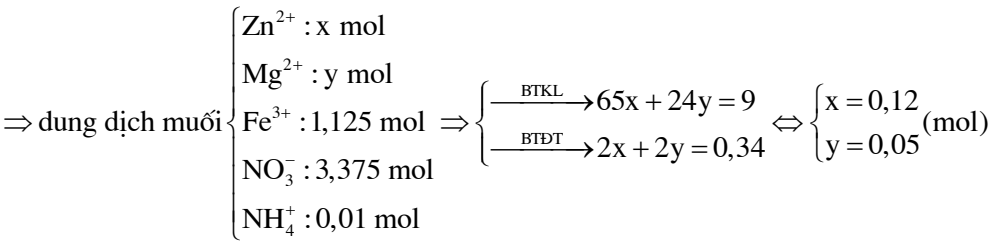
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow m + 63.4,704 \frac{100}{120} = (3m + 15,13) + \frac{3,696}{22,4} \cdot \frac{982}{33} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{226,95 - 2m}{18}$$

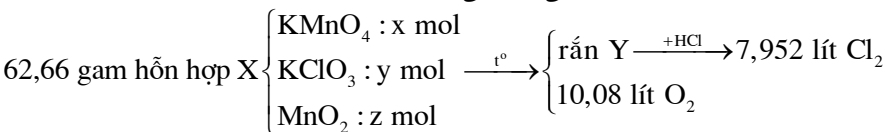
$$\Leftrightarrow \frac{0,25m}{16} + 3,92.3 = 3 \cdot \frac{326,1 - 2m}{36} + 0,145 + \frac{226,95 - 2m}{18} \Leftrightarrow m = 96 \Rightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 3,375$$

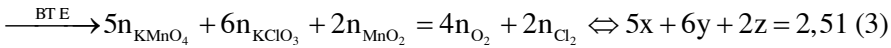
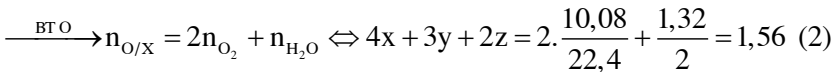
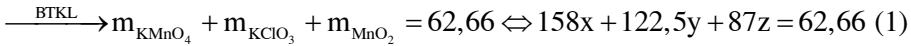

$$\Rightarrow a = m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,05.81 + \frac{1,125}{2} \cdot 160 = 94,05 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{98 \text{ gam}}$$

Câu 69:

Hướng dẫn giải

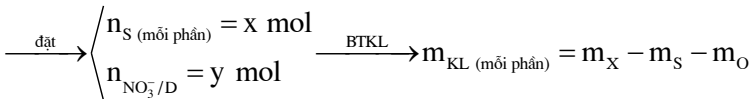
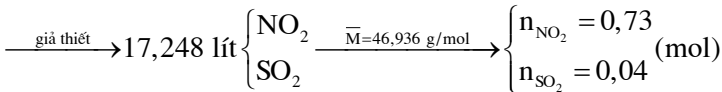
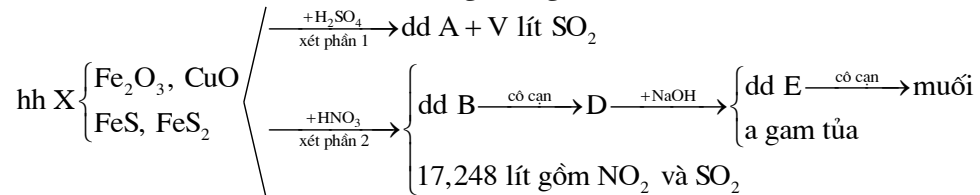

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,2 \text{ mol} \\ y = 0,25 \text{ mol} \\ z = 0,005 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{O}_2/\text{KMnO}_4} = 0,45 - \frac{3}{2} \cdot 0,25 = 0,075 \text{ mol} \Rightarrow \text{H}\% = \frac{0,075 \cdot 2}{0,2} \cdot 100 = \boxed{75\%}$$

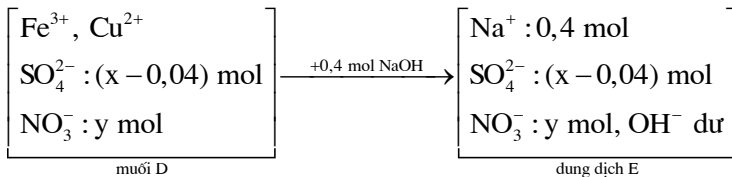
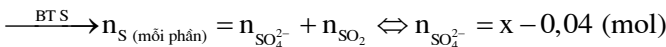
Câu 70:

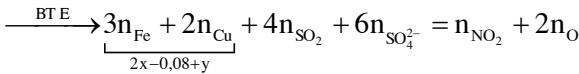
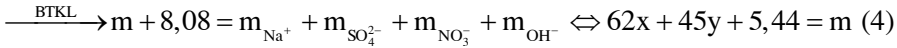
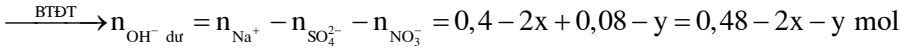
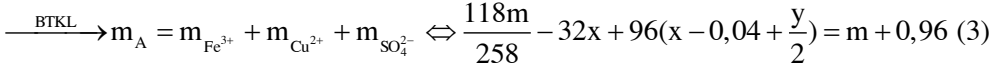
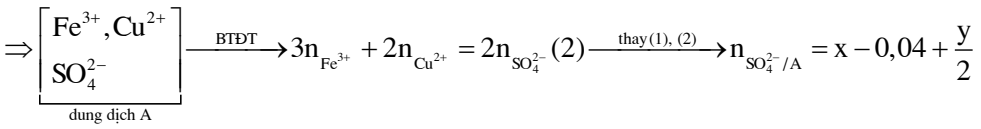
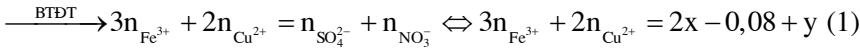
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow m_{\text{KL (mỗi phần)}} = \frac{m - 11m}{2} - 32x = \frac{118m}{258} - 32x \text{ gam}$$

Xét phần 2:

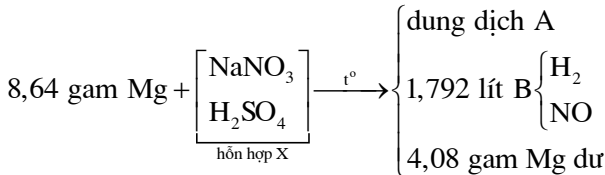
$$\Leftrightarrow 2x - 0,08 + y + 0,04 \cdot 4 + 6 \cdot (x - 0,04) = 2 \cdot \frac{11m}{129 \cdot 16 \cdot 2} + 0,73 \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4), (5)}} \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,2 \text{ mol} \\ m = 20,64 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3n_{\text{Fe}} + 2n_{\text{Cu}} = 0,32 \\ 56n_{\text{Fe}} + 64n_{\text{Cu}} = 20,64 \cdot \frac{118}{258} - 3,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Fe}} = 0,1 \\ n_{\text{Cu}} = 0,01 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a = m_{\text{Fe}(\text{OH})_3} + m_{\text{Cu}(\text{OH})_2} \Leftrightarrow a = 0,1 \cdot 107 + 0,01 \cdot 98 = 11,68 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{11,75 \text{ gam}}$$

Câu 71:

Hướng dẫn giải

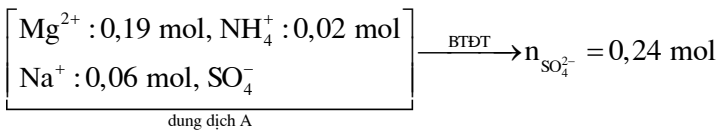

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg pứ}} = m_{\text{Mg}} - m_{\text{Mg dư}} = 8,64 - 4,08 = 4,56 \Leftrightarrow n_{\text{Mg pứ}} = 0,19 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 1,792 \text{ lít B} \begin{cases} \text{H}_2 \\ \text{NO} \end{cases} \xrightarrow{m=1,84 \text{ gam}} \begin{cases} n_{\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Mg}} = 2n_{\text{H}_2} + 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{0,19 \cdot 2 - 0,02 \cdot 2 - 0,06 \cdot 2}{8} = 0,02 \text{ mol}$$

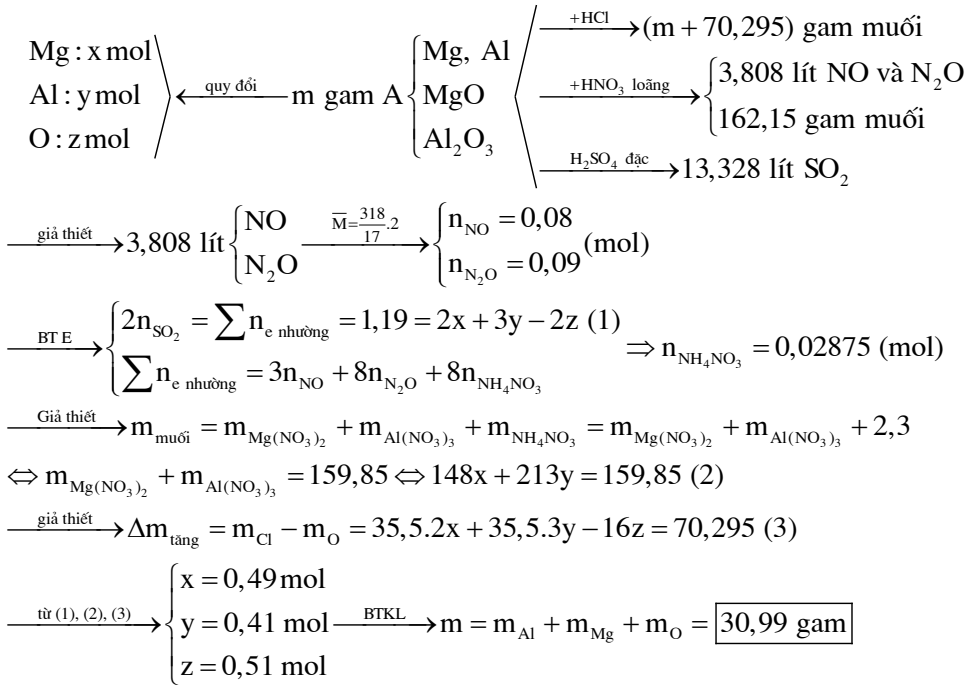
$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NaNO}_3} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,06 + 0,02 = 0,08 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Na}^+/A} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m = m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,19 \cdot 24 + 18 \cdot 0,02 + 23 \cdot 0,08 + 96 \cdot 0,24 = \boxed{29,8}$$

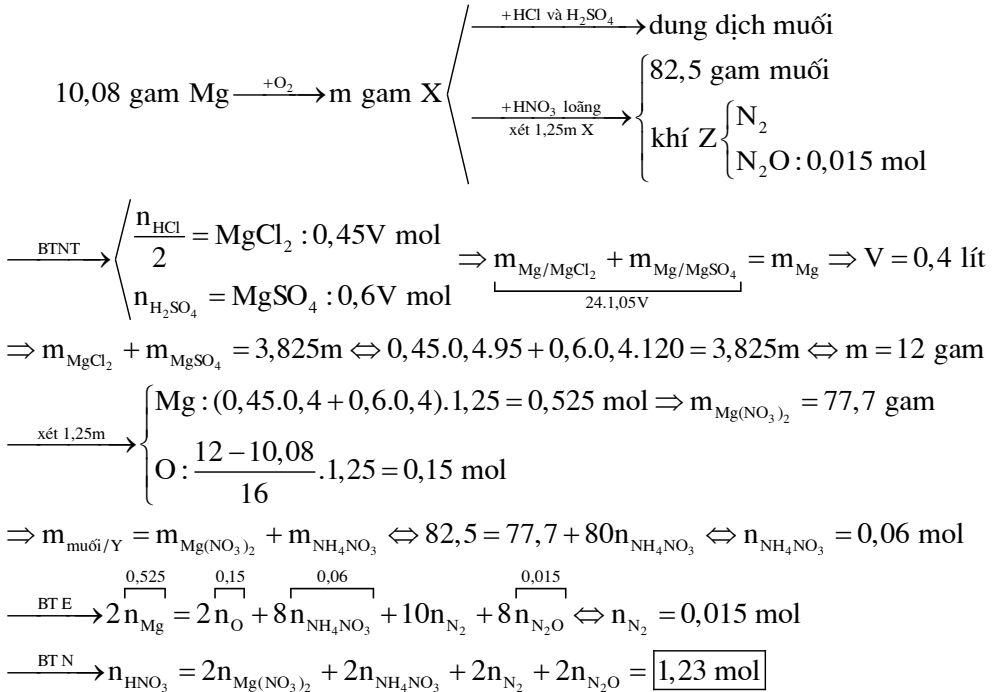
Câu 72:

Hướng dẫn giải

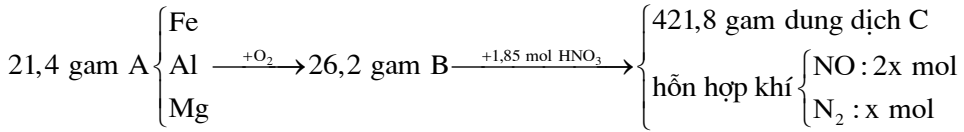
Câu 73:

Hướng dẫn giải

Câu 74:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_B}_{26,2} + \underbrace{m_{\text{dd HNO}_3}}{400} = \underbrace{m_{\text{dd C}}}_{421,8} + \underbrace{m_{\text{NO}}}_{30,2x} + \underbrace{m_{\text{N}_2}}_{28x} \Leftrightarrow x = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A + m_O = m_B \Leftrightarrow 21,4 + m_O = 26,2 \Leftrightarrow m_O = 4,8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_O = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{e nhận}} = 3n_{\text{NO}} + 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_O = 0,8 + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 0,6 = n_{\text{NO}_3^- / \text{muối kl}}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} + 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{NO}_3^- / \text{muối kl}} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,2 + 1,4 + 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 2n_{\text{NH}_4\text{NO}_3}$$

$$\Leftrightarrow 1,6 + 10n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 1,85 \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,025 \text{ (mol)}$$

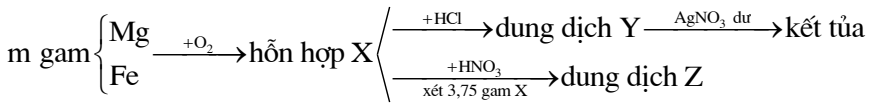
$$\xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{HNO}_3 \text{ phản ứng}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 4n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,875 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = 1,85 \cdot \frac{110}{100} = 2,035 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_B}_{26,2} + \underbrace{m_{\text{HNO}_3}}_{2,035,63} = \underbrace{m_{\text{chất tan}}}_{4,4} + \underbrace{m_{\text{NO}}}_{0,875,18} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,875,18}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{chất tan}} = 134,255 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{134 \text{ gam}}$$

Câu 75:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{Mg}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}_2}}_m = m + 4,16 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{4,16}{32} = 0,13 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}^+} = 0,52 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = \underbrace{m_{\text{Mg}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cl}^-}}_m \Leftrightarrow m + 35,5 \cdot 0,52 = 3m + 1,82 \Leftrightarrow m = 8,32 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}} = 9m + 4,06 \Leftrightarrow 0,52 \cdot 143,4 + m_{\text{Ag}} = 78,94 \Leftrightarrow m_{\text{Ag}} = 4,32 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Ag}} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,04 \text{ mol}$$

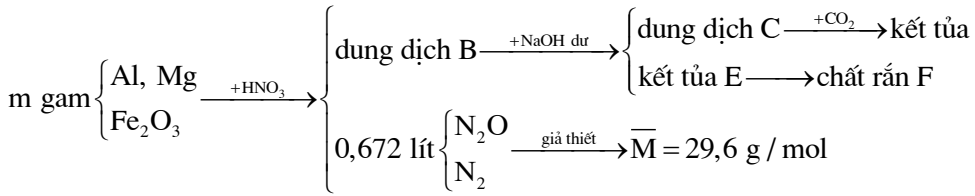
$$\Rightarrow 26,78 \text{ gam Y} \begin{cases} \text{Mg}^{2+} : x \text{ mol} \\ \text{Fe}^{3+} : y \text{ mol} \\ \text{Fe}^{2+} : 0,04 \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 0,52 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} 24x + 56y = 6,08 \\ \xrightarrow{\text{BTĐT}} 2x + 3y = 0,44 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,16 \\ y = 0,04 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} \text{xét tại } 3,75\text{m} \rightarrow 2n_{\text{Mg}} = 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = \frac{3,75 \cdot 2 \cdot 0,16}{8} = 0,15 \Leftrightarrow m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 12 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 148 \cdot 0,6 + 242 \cdot 0,3 + 12 = \boxed{173,4 \text{ gam}}$$

Câu 76:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,672 \text{ lít} \begin{cases} \text{N}_2\text{O} \\ \text{N}_2 \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}=29,6 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,027 \\ n_{\text{N}_2} = 0,003 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 38,92 \Leftrightarrow 40n_{\text{MgO}} + 160n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 38,92 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 2n_{\text{MgO}} + 6n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{HCl}} = 1,522 \quad (2)$$

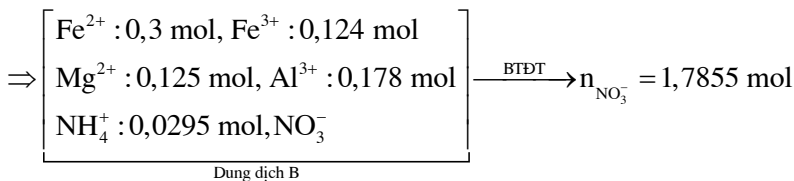
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} n_{\text{MgO}} = 0,125 \\ n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,212 \end{cases} \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{Fe(OH)}_3 : x \text{ mol} \\ \text{Fe(OH)}_2 : y \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg(OH)}_2} + m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{Fe(OH)}_2} = 47,518 \Leftrightarrow 107x + 90y = 40,268 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe(OH)}_3} + n_{\text{Fe(OH)}_2} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 0,424 \Leftrightarrow x + y = 0,424 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} x = 0,124 \\ y = 0,3 \end{cases} \text{ (mol)} \vee n_{\text{Al(OH)}_3} = \frac{13,884}{78} = 0,178 \text{ (mol)}$$

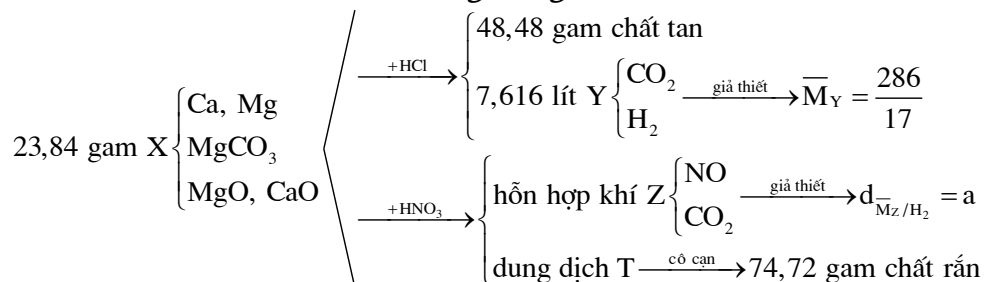
$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Al}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 10n_{\text{N}_2} + n_{\text{Fe(OH)}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Rightarrow n_{\text{NH}_4^+} = 0,0295 \text{ (mol)}$$

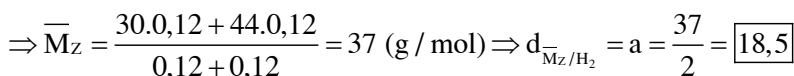
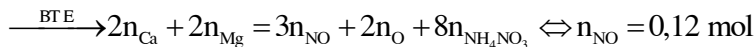
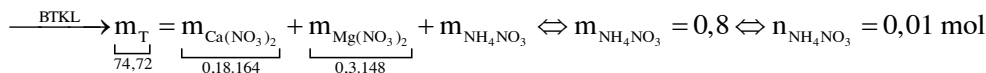
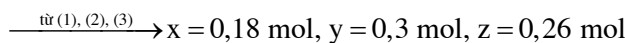
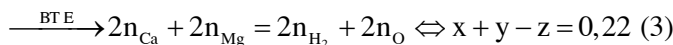
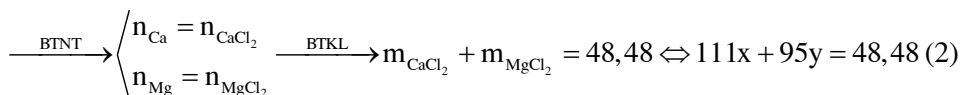
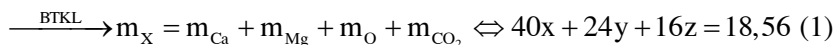
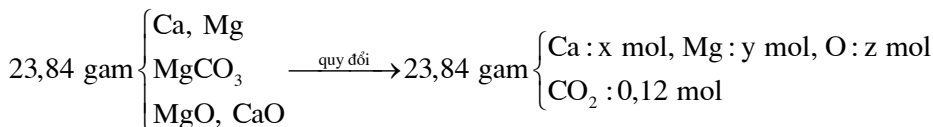
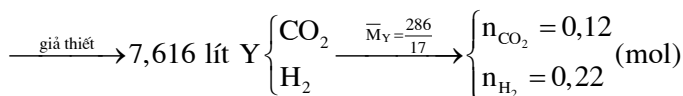

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{Al}^{3+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{NO}_3^-} = \boxed{142,782 \text{ gam}}$$

Câu 77:

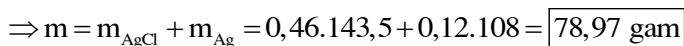
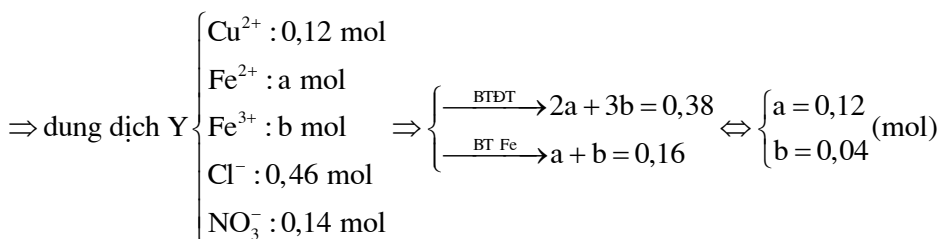
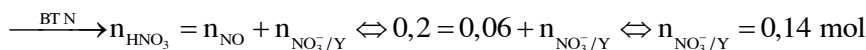
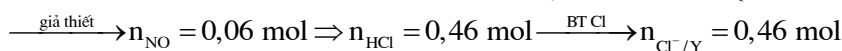
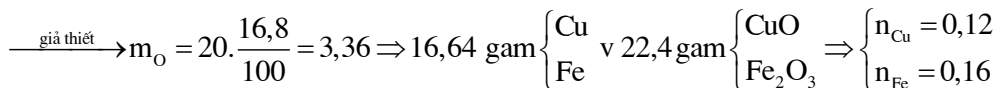
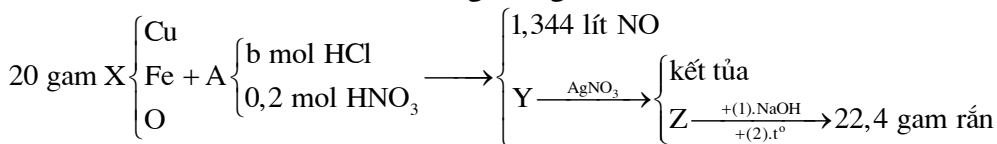
Hướng dẫn giải

Câu 78:

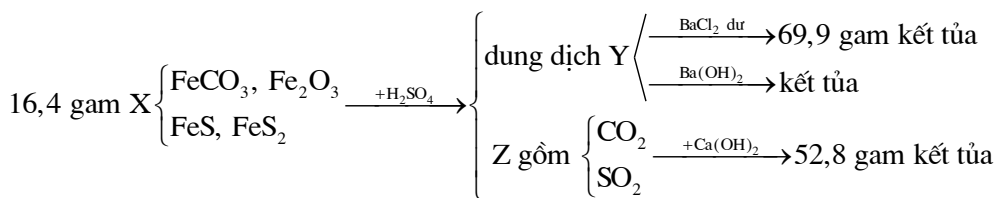
Hướng dẫn giải

Câu 79:

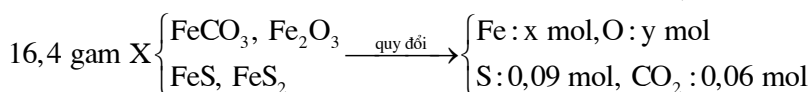
Hướng dẫn giải

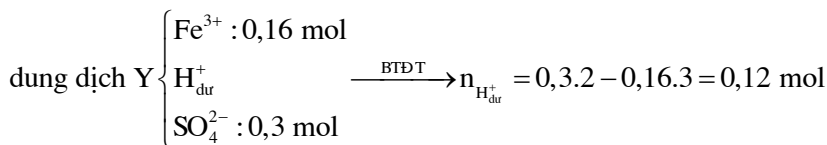

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{CaCO}_3} + m_{\text{CaSO}_3} = 52,8 \\ 44n_{\text{CaCO}_3} + 64n_{\text{CaSO}_3} = 46 \cdot 4 \\ n_{\text{CaCO}_3} + n_{\text{CaSO}_3} = \frac{46}{3} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CaCO}_3} = 0,06 \\ n_{\text{CaSO}_3} = 0,39 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,06 \\ n_{\text{SO}_2} = 0,39 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{BaSO}_4} = \frac{69,9}{233} = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{S}} + n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = \underbrace{n_{\text{SO}_4^{2-}}}_{0,6} + \underbrace{n_{\text{SO}_2}}_{0,39} \Leftrightarrow n_{\text{S}} = 0,09 \text{ mol}$$

$$\begin{cases} \xrightarrow{\text{BT KL}} m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} + m_{\text{S}} + m_{\text{CO}_2} = 16,4 \Leftrightarrow 56x + 16y = 10,88 \text{ (1)} \\ \xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Fe}} + 6n_{\text{S}} = 2n_{\text{SO}_2} + 2n_{\text{O}} \Leftrightarrow 3x - 2y = 0,24 \text{ (2)} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,16 \\ y = 0,12 \end{cases}$$

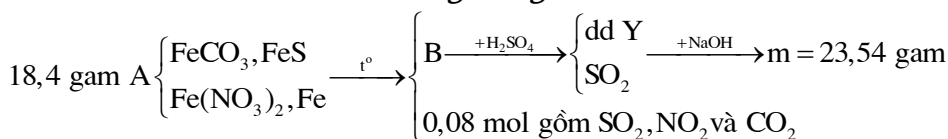

$$\Rightarrow n_{\text{Fe(OH)}_3} = \frac{n_{\text{OH}^-} - n_{\text{H}_{\text{dur}}^+}}{3} = \frac{0,24 \cdot 2 - 0,12}{3} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT KL}} m_{\downarrow} = m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{BaSO}_4} = 0,12 \cdot 107 + 0,24 \cdot 233 = \boxed{68,76 \text{ gam}}$$

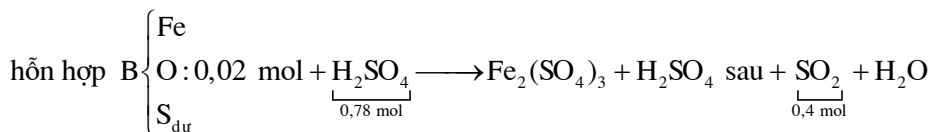
Câu 80:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{O/A}} = 18,4 \cdot \frac{15,65}{100,16} = 0,18 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O/B}} = \underbrace{n_{\text{O/A}}}_{0,18} - \underbrace{n_{\text{O/khí}}}_{0,08 \cdot 2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{phân tích}} n_{\text{C}} + n_{\text{N}} = \frac{1}{3} n_{\text{O/A}} = 0,06 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} + n_{\text{NO}_2} = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{SO}_2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Fe(OH)}_3} = 23,54 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{Fe(OH)}_3} = 0,22 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = 3n_{\text{Fe(OH)}_3} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = \frac{0,74 - 0,22 \cdot 3}{2} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ sau}} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,78 \cdot 2 - 0,04 \cdot 2}{2} = 0,74 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/B}} + 4n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 12n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + 4n_{\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ sau}} + 2n_{\text{SO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 0,02 + 4 \cdot 0,78 = 12n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + 4 \cdot 0,04 + 0,4 \cdot 2 + 0,74 \Leftrightarrow n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,12 \text{ mol}$$

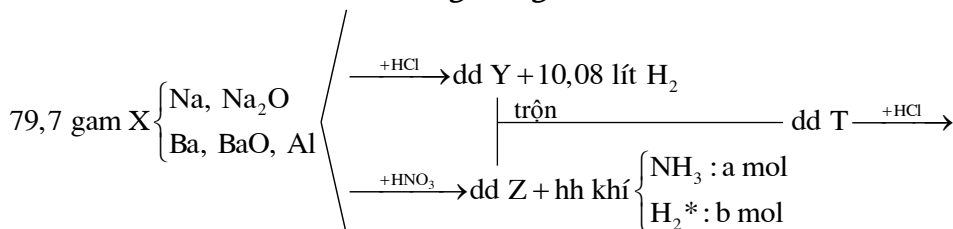
$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{S/B}} + n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 3n_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} + n_{\text{SO}_2} + n_{\text{H}_2\text{SO}_4 \text{ sau}} \Leftrightarrow n_{\text{S/B}} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{B}} = m_{\text{S}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{O}} = 0,02 \cdot 32 + 56 \cdot 0,24 + 0,02 \cdot 16 = 14,4 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{A}}}_{18,4} = \underbrace{m_{\text{B}}}_{14,4} + m_{\text{khí}} \Leftrightarrow m_{\text{khí}} = 4 \Rightarrow d_{\text{Mkhí}/\text{H}_2} = \frac{4}{(0,02 + 0,04 + 0,02) \cdot 4} = \boxed{12,5}$$

Câu 81:

Hướng dẫn giải

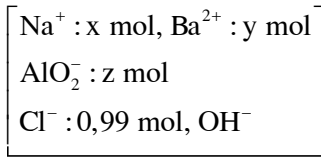
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O/X}} = 10,0377\% \Rightarrow m_{\text{O/X}} = 8 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O/X}} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 79,7 \text{ gam X} \begin{cases} \text{Na, Na}_2\text{O} \\ \text{Ba, BaO, Al} \end{cases} \xrightarrow{\text{quy đổi}} \begin{bmatrix} \text{Na : } x \text{ mol, Ba : } y \text{ mol} \\ \text{Al : } z \text{ mol, O : } 0,5 \text{ mol} \end{bmatrix}_{79,7 \text{ gam X}}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Na}} + 2n_{\text{Ba}} + 3n_{\text{Al}} = 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{O}} \Leftrightarrow x + 2y + 3z = 0,45 \cdot 2 + 0,5 \cdot 2 = 1,9 \quad (1)$$

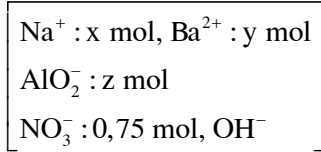
$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT E}} 8n_{\text{NH}_3} + 2n_{\text{H}_2^*} = 1,9 - 2n_{\text{O/X}} \Leftrightarrow 8a + 2b = 0,9 \\ \xrightarrow{\text{giả thiết}} \overline{M}_{\text{hh khí}} = \frac{m_{\text{NH}_3} + m_{\text{H}_2}}{n_{\text{NH}_3} + n_{\text{H}_2}} \Leftrightarrow \frac{17a + 2b}{a + b} = 2,25 \cdot 2 \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,05 \\ b = 0,25 \end{cases} \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-/\text{Z}} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 201,6 \cdot \frac{25}{100,63} = n_{\text{NO}_3^-/\text{Z}} + 0,05 \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{Z}} = 0,75 \text{ mol}$$

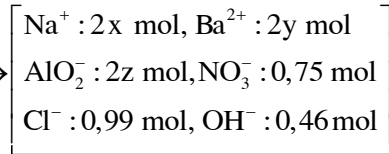

Dung dịch Y

Dung dịch Z

trộn Y và Z

Dung dịch T

$$\xrightarrow{\text{BTĐT dd T}} 2x + 4y - 2z = 2,2 \quad (2) \xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} x + 2y = 1,3 \\ z = 0,2 \end{cases} \text{ (mol)}$$

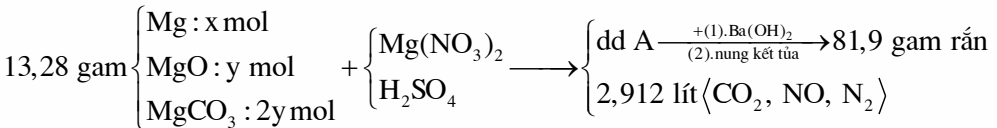
$$\xrightarrow{\text{BTĐT dd Z}} x + 2y - z - 0,75 = n_{\text{OH}^- / \text{Z}} \Leftrightarrow n_{\text{OH}^- / \text{Z}} = 1,3 - 0,2 - 0,75 = 0,35 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z = m_{\text{Na}^+} + m_{\text{Ba}^{2+}} + \underbrace{m_{\text{AlO}_2^-} + m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{OH}^-}}_{64,25} = 79,7 - m_{\text{O}} - m_{\text{Al}} + 64,25$$

$$\Leftrightarrow m_Z = 79,7 - 0,5 \cdot 16 - 27 \cdot 0,2 + 64,25 = \boxed{130,55 \text{ gam}}$$

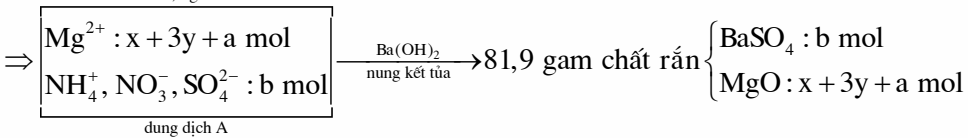
Câu 82:

Hướng dẫn giải

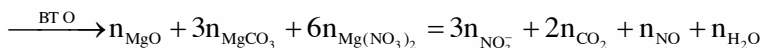
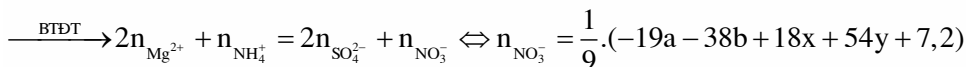
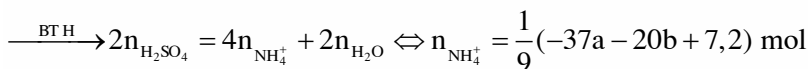
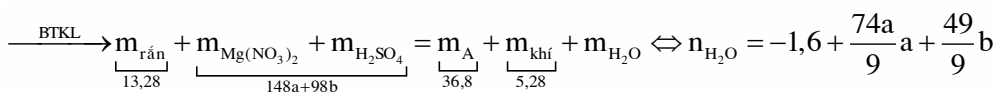
$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT Mg}} n_{\text{Mg}^{2+}} = n_{\text{Mg}} + n_{\text{MgO}} + n_{\text{MgCO}_3} + m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = x + 3y + a \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{SO}_4^{2-}} = n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = b \text{ mol} \end{array} \right.$$

36,8 gam

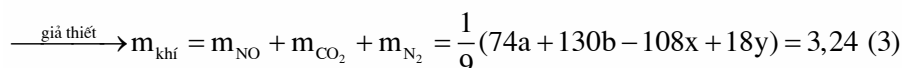
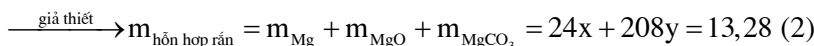
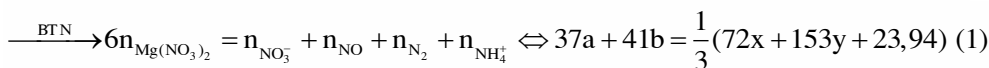
dung dịch A

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + m_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 148a + 98b \text{ (gam)} \\ m_{\text{khí}} = n_{\text{khí}} \cdot \bar{M}_{\text{khí}} = \frac{264}{13} \cdot 2 \cdot \frac{2,912}{22,4} = 5,28 \text{ (gam)} \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NO}} = \frac{1}{9} \cdot (37a + 65b - 54x - 135y - 7,2) \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2} + n_{\text{CO}_2} = 0,13 \Leftrightarrow n_{\text{N}_2} = \frac{1}{9}(-37a - 65b + 54x + 117y + 8,37) \text{ mol}$$

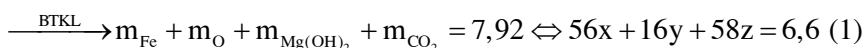
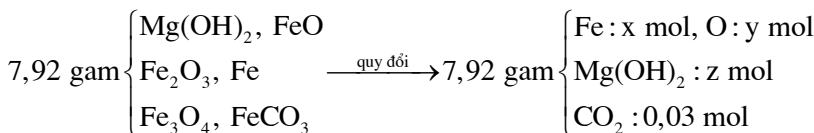
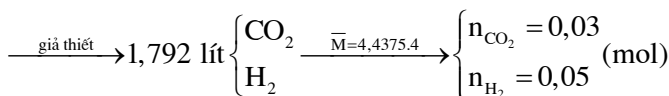
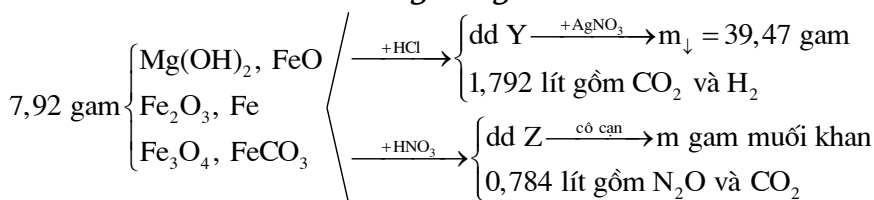

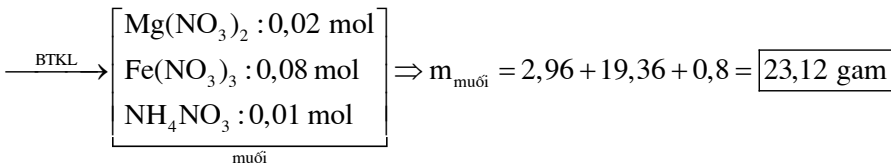
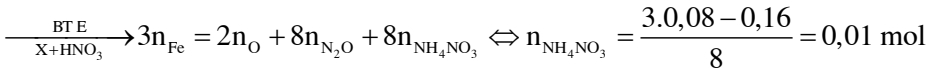
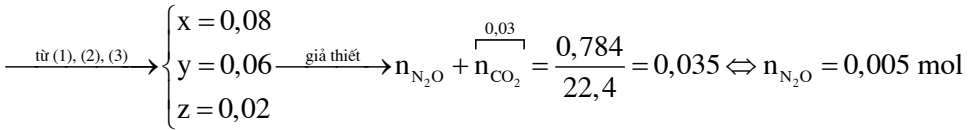
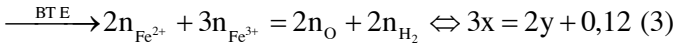
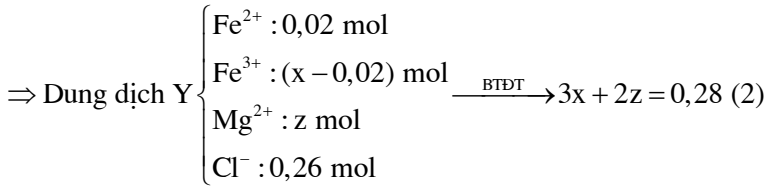
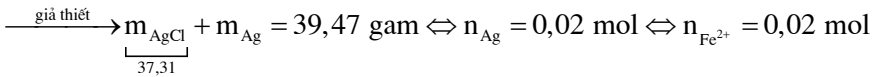
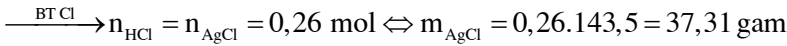
$$\Rightarrow m_{\text{rắn}} = m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{MgO}} = 233b + 40(x + 3y + a) = 81,9 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} a = 0,03 \text{ mol}, b = 0,3 \text{ mol} \\ x = 0,12 \text{ mol}, y = 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \boxed{\frac{a}{b} = \frac{1}{10}}$$

Câu 83:

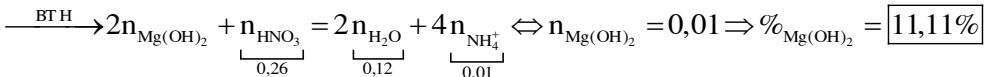
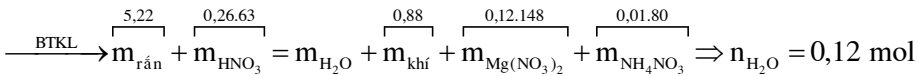
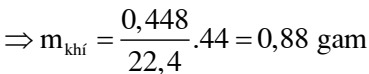
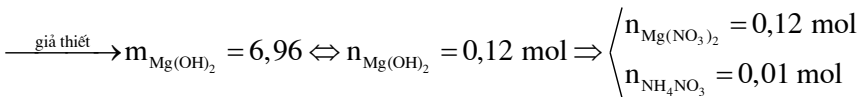
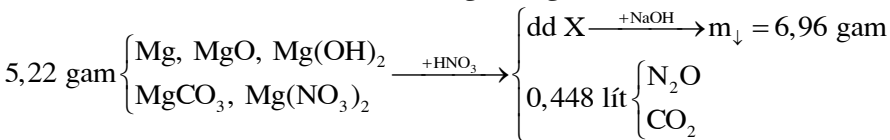
Hướng dẫn giải

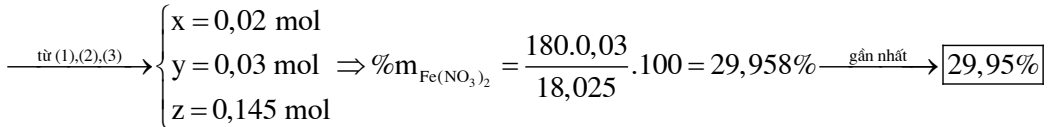
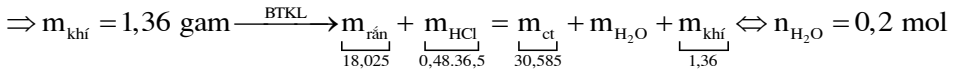
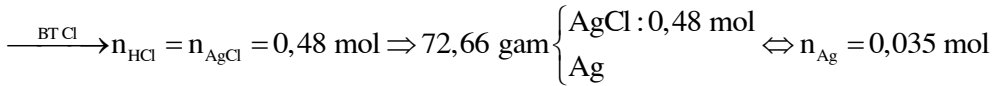
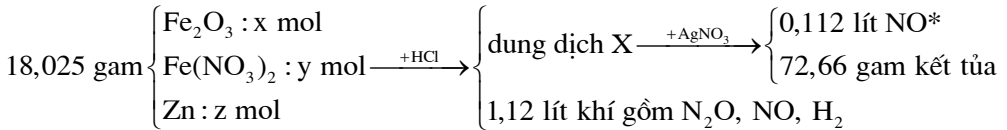
Câu 84:

Hướng dẫn giải

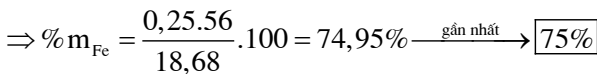
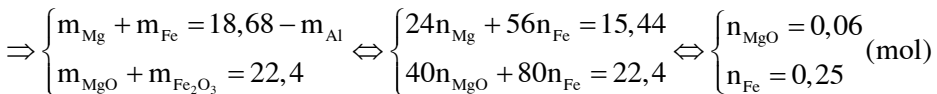
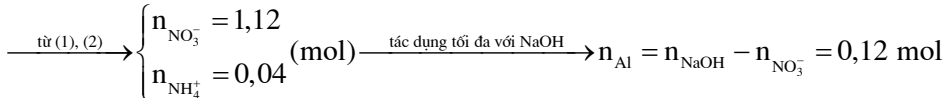
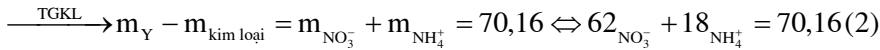
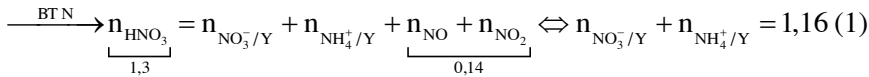
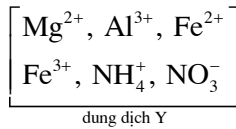
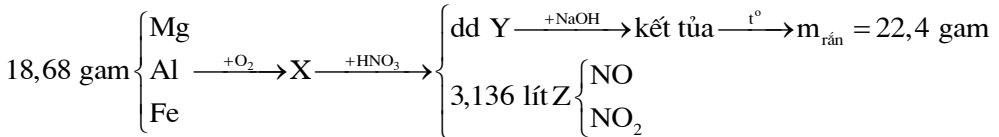
Câu 85:

Hướng dẫn giải

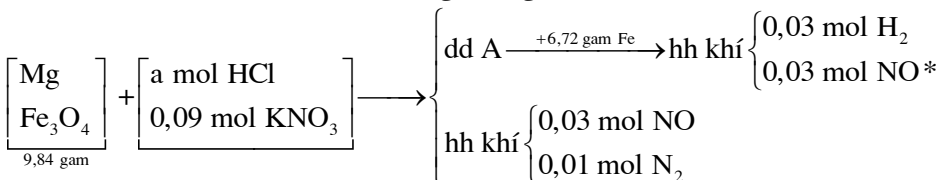
Câu 86:

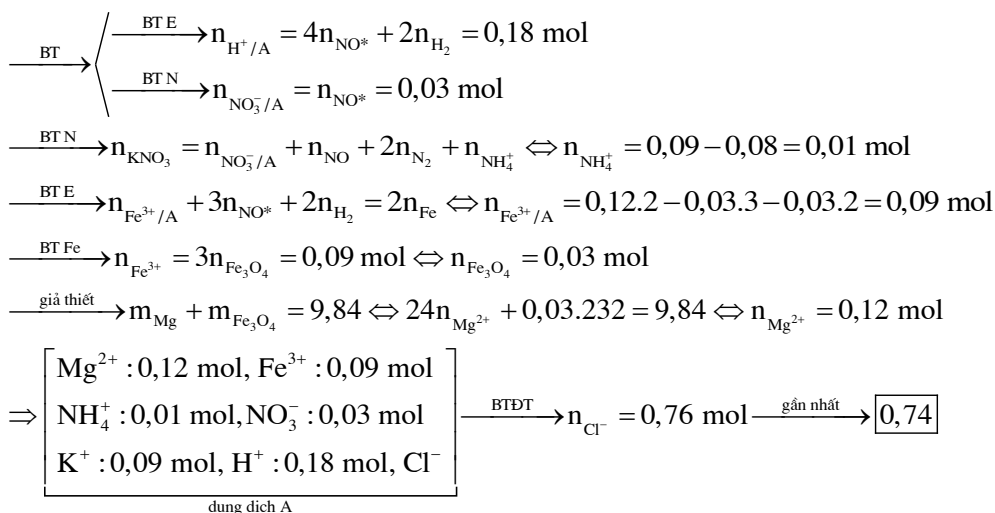
Hướng dẫn giải

Câu 87:

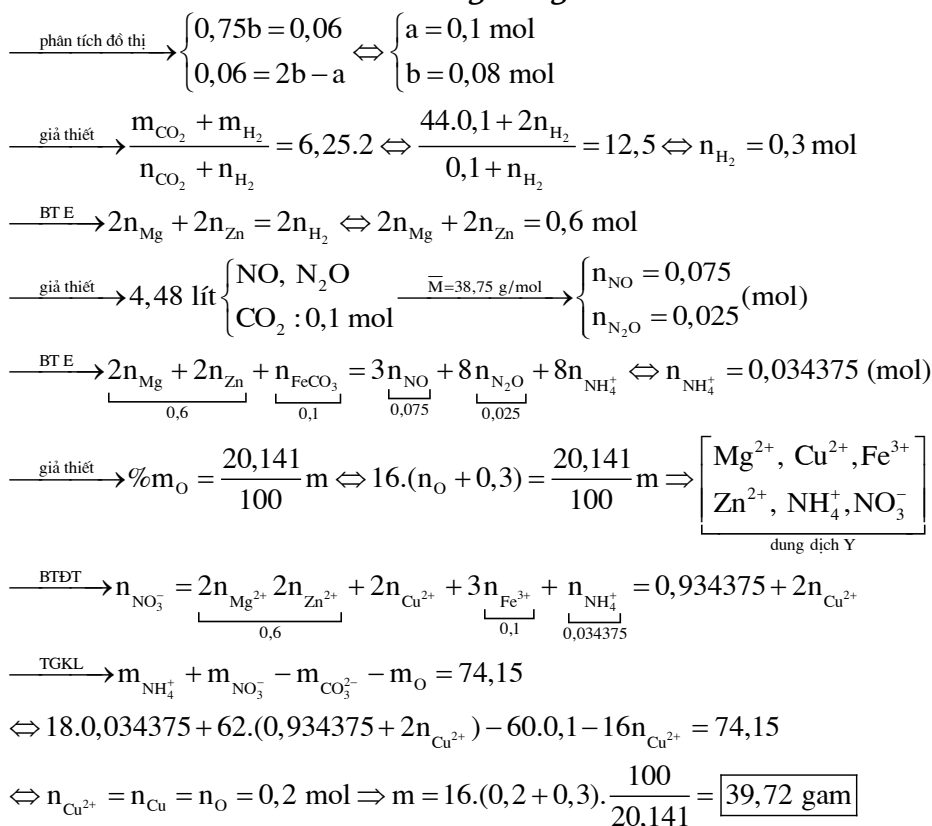
Hướng dẫn giải

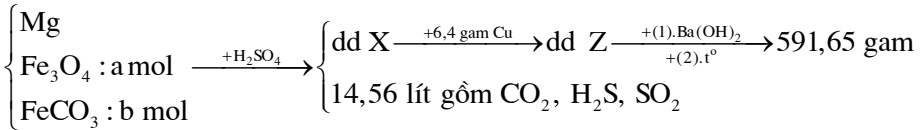
Câu 88:

Hướng dẫn giải

Câu 89:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Cu}} = 0,1 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{3+}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{\begin{array}{l} \text{Mg}^{2+} : x \text{ mol}, \text{Fe}^{2+} : y \text{ mol} \\ \text{Fe}^{3+} : 0,2 \text{ mol}, \text{SO}_4^{2-} : z \text{ mol} \end{array}}$$

dung dịch X

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 2x + 2y - 2z = -0,6 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 266 \Leftrightarrow 24x + 56y + 96z = 254,8 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{BaSO}_4} + m_{\text{CuO}} = 591,65$$

$$\Leftrightarrow 40x + 80.(y + 0,2) + 233z + 80.0,1 = 591,65 \Leftrightarrow 40x + 80y + 233z = 567,65 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 1,25 \text{ mol} \\ y = 0,5 \text{ mol} \\ z = 2,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + n_{\text{FeCO}_3} = n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} \Leftrightarrow 3a + b = 0,5 + 0,2 = 0,7 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}} = 20\% \Leftrightarrow \frac{16.(4a + 3b)}{m_{\text{Mg}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + m_{\text{FeCO}_3}} = \frac{16.(4a + 3b)}{30 + 232a + 116b} = 0,2 \quad (5)$$

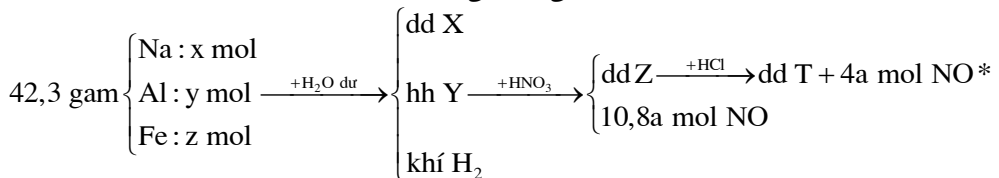
$$\xrightarrow{\text{Từ (4), (5)}} \begin{cases} a = 0,2 \\ b = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{FeCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{S}} + n_{\text{SO}_2} = \frac{14,56}{22,4} - 0,1 = 0,55 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTS}} \underbrace{n_{\text{H}_2\text{SO}_4}}_{2,7} = \underbrace{n_{\text{SO}_4^{2-}}}_{2,05} + n_{\text{S}} + \underbrace{n_{\text{H}_2\text{S}} + n_{\text{SO}_2}}_{0,55} \Leftrightarrow n_{\text{S}} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m = 3,2 \text{ gam}}$$

Câu 90:

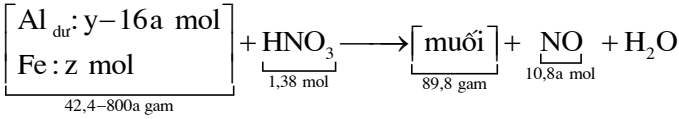
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2} = 32a = \frac{x}{2} + \frac{3}{2}x \Leftrightarrow x = 16a \Rightarrow m_{\text{rắn}} = 42,3 - 23x - 27x = 42,3 - 800a$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{NO}^*} = 4a \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = 4a.3 = 12a \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} = 10n_{\text{NH}_4^+} + 4n_{\text{NO}} \Leftrightarrow 1,38 = 10n_{\text{NH}_4^+} + 4 \cdot 10,8a \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = 0,138 - 4,32a$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HNO}_3} = 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,38 - 4 \cdot (0,138 - 4,32a)}{2} = 0,414 - 8,64a$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{rắn}} + m_{\text{HNO}_3} = m_{\text{muối}} + m_{\text{NO}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 42,3 - 800a + 1,38 \cdot 63 = 89,8 + 10,8a \cdot 30 + 18 \cdot (0,414 - 8,64a) \Leftrightarrow a = 0,025 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{Al}^{3+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 3y + 3z = 2,55 \quad (1)$$

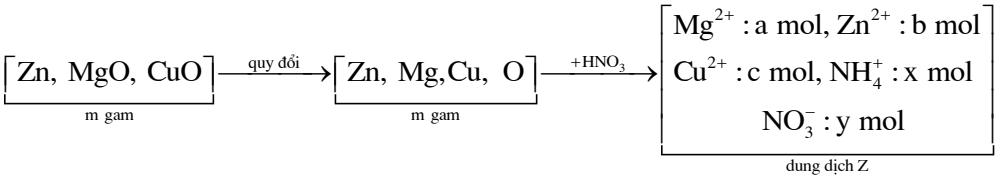
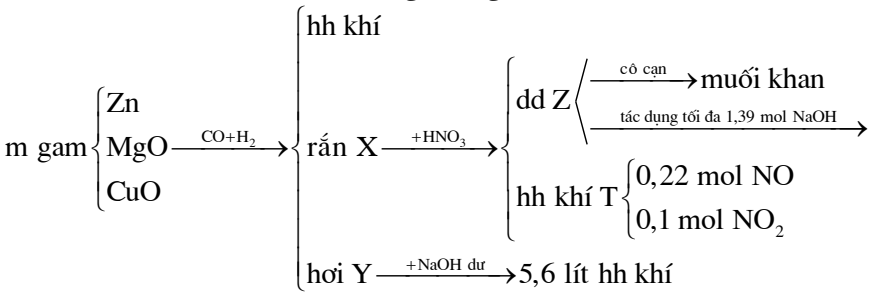
$\frac{y-0,4}{y-0,4}$ $\frac{12 \cdot 0,025}{12 \cdot 0,025}$ $\frac{z-0,3}{z-0,3}$ $\frac{0,27}{0,27}$ $\frac{0,03}{0,03}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Al dư}} + m_{\text{Fe}} = 42,4 - 800 \cdot 0,025 \Leftrightarrow 27(y - 0,4) + 56z = 22,3 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} y = 0,5 \\ z = 0,35 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{27 \cdot 0,5}{42,3} \cdot 100 = 31,91\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{32\%}$$

Câu 91:

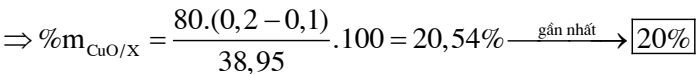
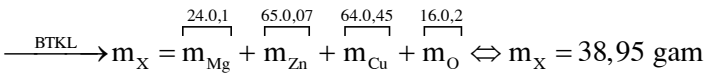
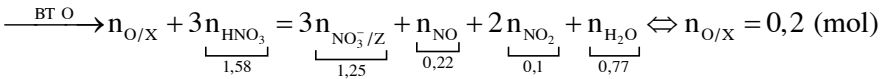
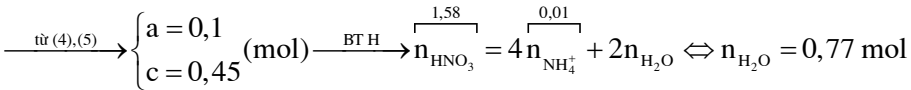
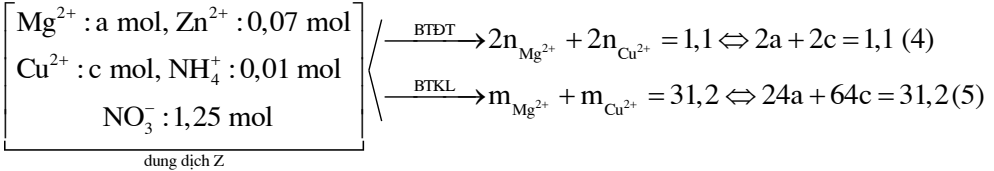
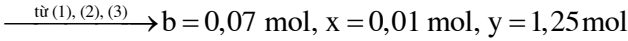
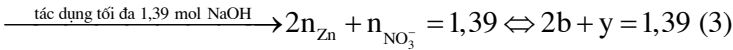
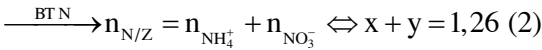
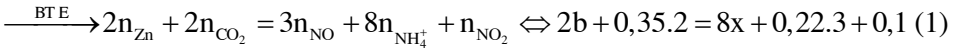
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} + n_{\text{N/Z}} \Leftrightarrow n_{\text{N/Z}} = 165,9 \frac{60}{100,63} - 0,22 - 0,1 = 1,26 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{N/Z}} = 1,26 \cdot 14 = 17,64 \xrightarrow{\%m_{\text{N}}=15,55144142} m_{\text{muối/Z}} = 17,64 \cdot \frac{100}{15,55144142} = 113,43$$

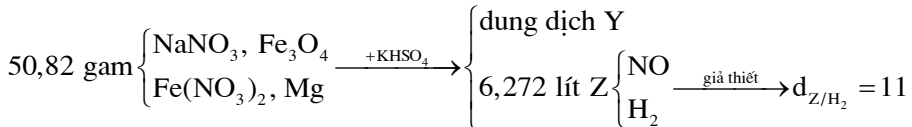
$$\longrightarrow n_{\text{O phản ứng}} = (n_{\text{CO}} + n_{\text{H}_2})_{\text{ban đầu}} - (n_{\text{CO}} + n_{\text{H}_2})_{\text{thoát ra}} = \frac{13,44}{22,4} - \frac{5,6}{22,4} = 0,35 \text{ mol}$$

Câu 92:

Hướng dẫn giải

Chú ý: Kinh nghiệm cho thấy khi có khí có H₂ thì 60% – 70% ra Fe²⁺.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 6,272 \text{ lít Z} \begin{cases} \text{NO} \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{\overline{M}_Z=22} \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{KHSO}_4} = m_{\text{muối}} + m_{\text{NO}} + m_{\text{H}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 50,82 + 1,8.136 = 275,42 + 0,2.30 + 0,08.2 + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,78 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{KHSO}_4} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} + 4n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{1,8 - 0,78.2 - 0,08.2}{4} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-/X} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,2 + 0,02 = 0,22 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}/\text{NaNO}_3 + \text{Fe}(\text{NO}_3)_2} = 0,66 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{KHSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}/Y} = 1,8 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/X} = n_{\text{H}_2\text{O}} + n_{\text{NO}} = 0,78 + 0,2 = 0,98 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,98 - 0,22.3}{4} = 0,08 \text{ (mol)}$$

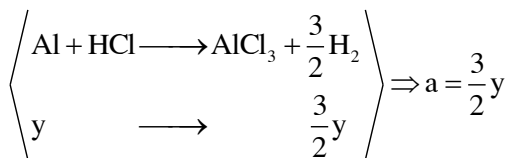
$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Mg}} = 2n_{\text{H}_2} + 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} \Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} = 0,08.2 + 0,2.3 + 0,08.2 + 0,02.8$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{Mg}} = 0,54 \text{ mol} \Leftrightarrow m_{\text{Mg}} = 12,96 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{\text{Mg}} = \frac{12,96}{50,82} \cdot 100 = \boxed{25,5\%}$$

Câu 93:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{Al}_2\text{O}_3 : x \text{ mol} \\ \text{Al} : y \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}} = \frac{16.3x}{102x + 27y} \cdot 100 = 43,243 \Leftrightarrow x = 3y$$

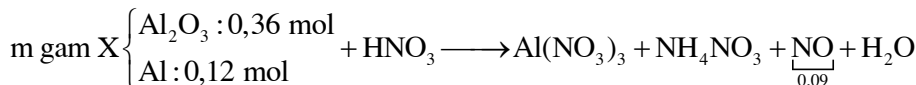

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{HCl phản ứng}} = 6x + 3y \xrightarrow{\text{thay } x=3y} n_{\text{HCl phản ứng}} = 21y$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{AlCl}_3} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} + n_{\text{Al}} \Rightarrow \text{dung dịch Y} \begin{cases} \text{AlCl}_3 : 2x + y = 7y \text{ mol} \\ \text{HCl dư} : \frac{5a}{6} = 1,25y \end{cases}$$

$$n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 4.7y - (16a - \frac{5}{6}a) = 0,63 \Leftrightarrow 4.7y - (16 \cdot \frac{3}{2}y - \frac{5}{6} \cdot \frac{3}{2}y) = 0,63 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow y = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow x = 0,36 \text{ mol}$$

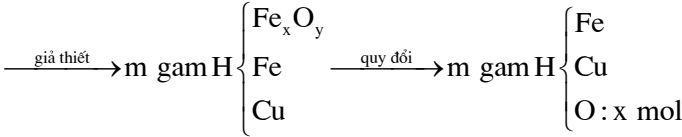
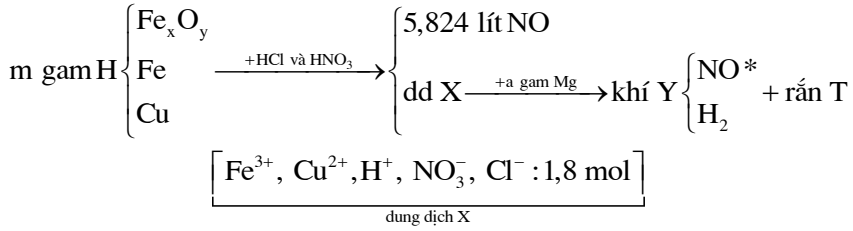
$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} + n_{\text{Al}} = 2.0,36 + 0,12 = 0,84 \Leftrightarrow m_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} = 178,92 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} = 8n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} + 3n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,01125 \Leftrightarrow m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 0,9 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Al}(\text{NO}_3)_3} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 178,92 + 0,9 = \boxed{179,82 \text{ gam}}$$

Câu 94:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} + n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = 200 \cdot \frac{9,45}{100,63} - 0,26 = 0,04 \text{ mol}$$

$$\longrightarrow n_{\text{H}^+ \text{ pứ}} = 4n_{\text{NO}} + 2n_{\text{O}} = 1,04 + 2x \Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 2,1 - (1,04 + 2x) = 1,06 - 2x \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} m_{\text{X}} - m_{\text{H}} = m_{\text{H}^+ \text{ dư}} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{NO}_3^-} - m_{\text{O}} = m + 60,24 - m = 60,24$$

$$\Leftrightarrow (1,06 - 2x) + 1,8 \cdot 35,5 + 62 \cdot 0,04 - 16x = 60,24 \Leftrightarrow x = 0,4 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 4n_{\text{NO}} + 2n_{\text{H}_2} + 10n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 4n_{\text{NO}} + 2n_{\text{H}_2} + 10n_{\text{NH}_4^+} = 0,26 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{H}_2}}{n_{\text{NO}} + m_{\text{H}_2}} = 4,74 \Leftrightarrow \frac{30n_{\text{NO}} + 2n_{\text{H}_2}}{n_{\text{NO}} + m_{\text{H}_2}} = 18,8 \Leftrightarrow 2n_{\text{NO}} = 3n_{\text{H}_2} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,04 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{NH}_4^+} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} (m - 6,4) \text{ gam H} \begin{cases} \text{Fe} \\ \text{Cu} \end{cases} < (m - 6,04) \text{ gam T} \Rightarrow \text{T gồm} \begin{cases} \text{Fe, Cu} \\ \text{Mg dư} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{T}} - m_{\text{H}} = m_{\text{Mg dư}} \Leftrightarrow m_{\text{Mg dư}} = -6,04 + 6,4 = 0,36 \text{ gam}$$

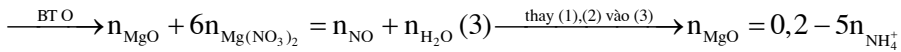
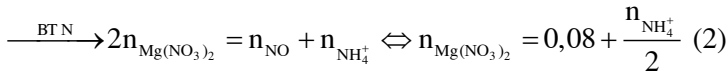
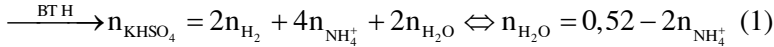
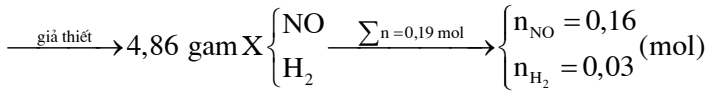
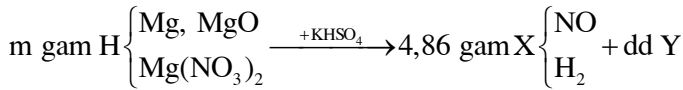
$$\Rightarrow \left[\begin{array}{l} \text{Cl}^- : 1,8 \text{ mol} \\ \text{NH}_4^+ : 0,01 \text{ mol} \\ \text{Mg}^{2+} \text{ pứ} \end{array} \right] \xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+} \text{ pứ}} = n_{\text{Cl}^-} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{Mg}^{2+} \text{ pứ}} = 0,895 \text{ mol}$$

dung dịch muối

$$\Rightarrow m_{\text{Mg}} = m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Mg}^{2+} \text{ pứ}} \Leftrightarrow a = 0,36 + 0,895 \cdot 24 = \boxed{21,84 \text{ gam}}$$

Câu 95:

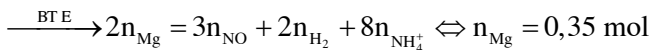
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} m_Y = m_{\text{K}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{Mg}^{2+}} = 39.1,1 + 96.1,1 + 18n_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{Mg}^{2+}} \\ m_H = m_{\text{Mg}} + m_{\text{O}} + m_{\text{NO}_3} = m_{\text{Mg}} + 16.(0,2 - 5n_{\text{NH}_4^+}) + 62.2.(0,08 + \frac{n_{\text{NH}_4^+}}{2}) \end{cases}$$

$$\text{Xét } m_Y - m_H = (148,5 + 18n_{\text{NH}_4^+}) - 16.(0,2 - 5n_{\text{NH}_4^+}) - 62.2.(0,08 + \frac{n_{\text{NH}_4^+}}{2}) = 136,1$$

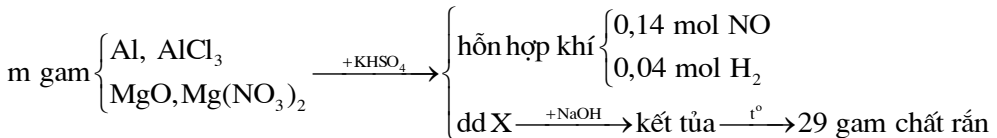
$$\Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{MgO}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg(NO}_3)_2} = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$$

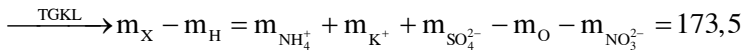
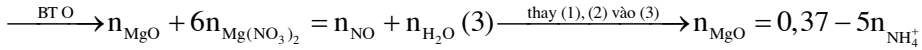
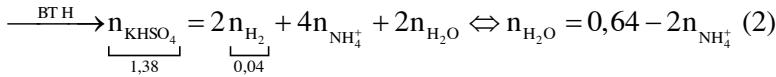
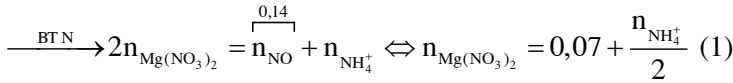

$$\Rightarrow \%m_{\text{MgO}} = \frac{40.0,1}{40.0,1 + 0,09.148 + 0,35.24} . 100 = \boxed{15,55\%}$$

Câu 96:

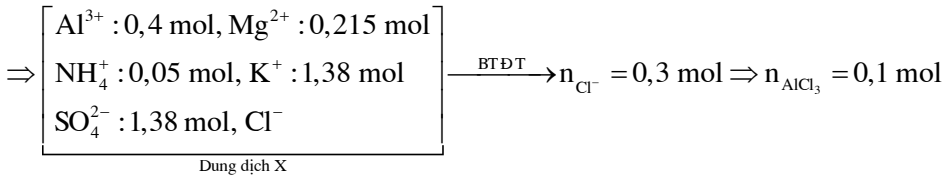
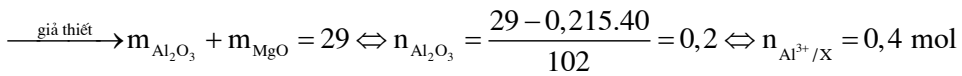
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow 18n_{\text{NH}_4^+} + (39 + 96).1,38 - 16.(0,37 - 5n_{\text{NH}_4^+}) - 62.2.(0,07 + \frac{n_{\text{NH}_4^+}}{2})$$

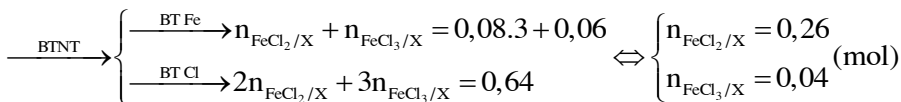
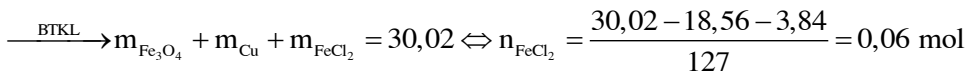
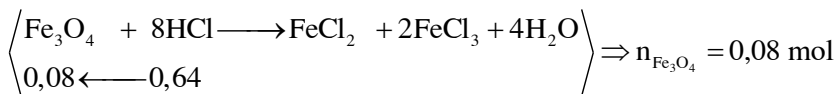
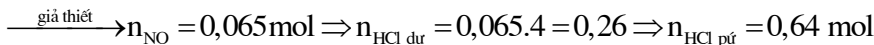
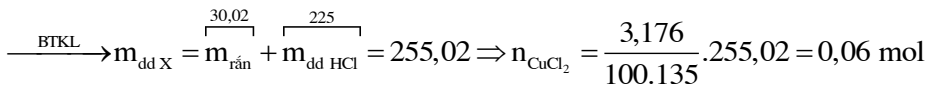
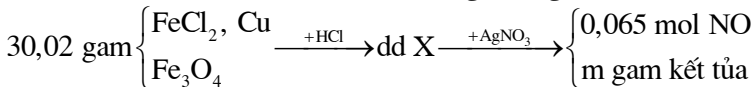
$$\Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{MgO}} = 0,12 \text{ mol} \\ n_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = 0,095 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{Mg}^{2+}/X} = 0,215 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{AlCl}_3} = \frac{133,5.0,1}{40,12 + 148.0,095 + 133,5.0,1 + 27.0,3} \cdot 100 = 33,1\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{33\%}$$

Câu 97:

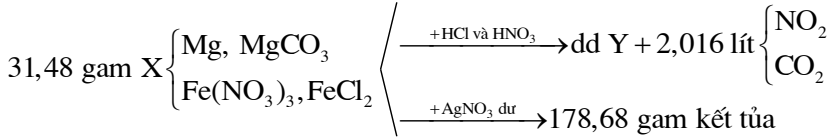
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{Ag}} + m_{\text{AgCl}} = (0,26 - 0,065.3).108 + (0,9 + 0,06.2).143,5 = \boxed{153,39 \text{ gam}}$$

Câu 98:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{2,016}{22,4} = 0,09 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{X}}}_{31,84} + \underbrace{m_{\text{HCl}}}_{0,96.35,5} + \underbrace{m_{\text{HNO}_3}}_{0,1.63} = \underbrace{m_{\text{Y}}}_{60,76} + \underbrace{m_{\text{CO}_2} + m_{\text{N}_2\text{O}}}_{0,09.44} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,45 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} + n_{\text{HNO}_3} = 4n_{\text{NH}_4^+/\text{Y}} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+/\text{Y}} = \frac{0,96 + 0,1 - 2.0,45}{4} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}^+} \underbrace{n_{\text{HCl}}}_{0,96} + \underbrace{n_{\text{HNO}_3}}_{0,1} = 2n_{\text{CO}_2} + 10n_{\text{N}_2\text{O}} + 10\underbrace{n_{\text{NH}_4^+}}_{0,04} \Leftrightarrow 2n_{\text{CO}_2} + 10n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,66 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,03 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{MgCO}_3} = 0,03 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} 3n_{\text{Fe(NO}_3)_3} + n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{Fe(NO}_3)_3} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{MgCO}_3} + m_{\text{Fe(NO}_3)_3} + m_{\text{FeCl}_2} \Leftrightarrow 24n_{\text{Mg}} + 127n_{\text{FeCl}_2} = 24,12 \quad (3)$$

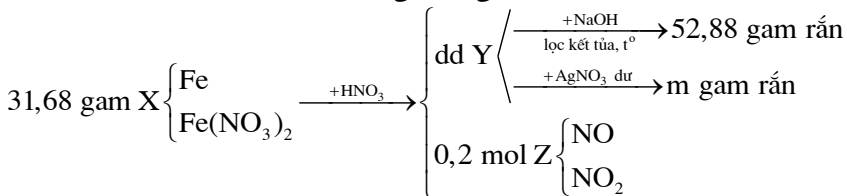
$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Mg}} + n_{\text{FeCl}_2} = 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 8n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{Ag}} \Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} + n_{\text{FeCl}_2} - n_{\text{Ag}} = 0,8 \quad (4)$$

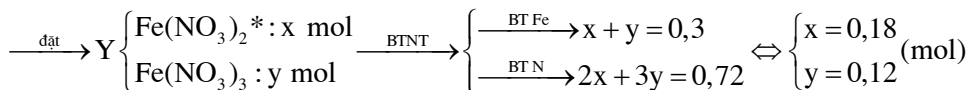
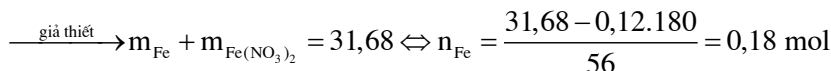
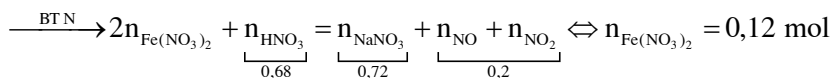
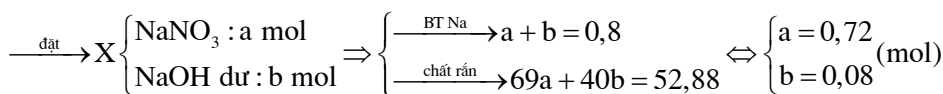
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 60,76 \text{ gam} \begin{cases} \text{AgCl} \\ \text{Ag} \end{cases} \Rightarrow (0,96 + 2n_{\text{Mg}}).143,5 + 108n_{\text{Ag}} = 60,76 \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4), (5)}} \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,37 \text{ mol} \\ n_{\text{FeCl}_2} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \% m_{\text{FeCl}_2} = \frac{0,12.127}{31,48} \cdot 100 = \boxed{48,41\%} \\ n_{\text{Ag}} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 99:

Hướng dẫn giải

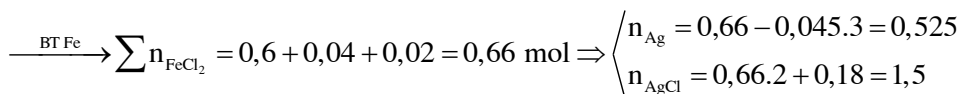
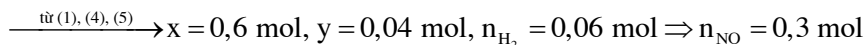
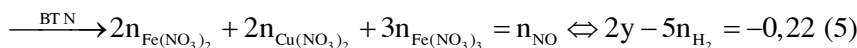
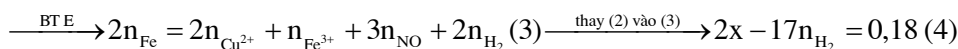
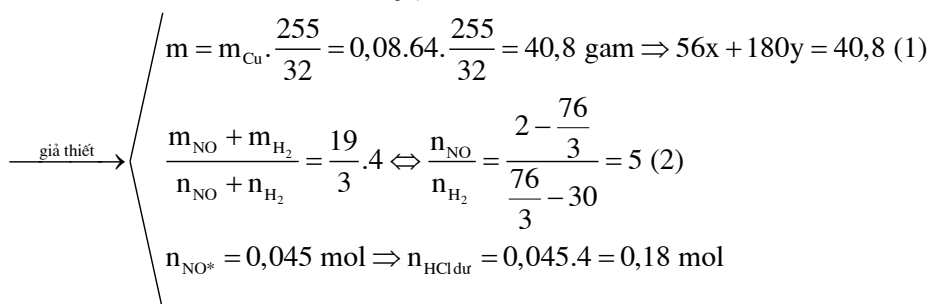
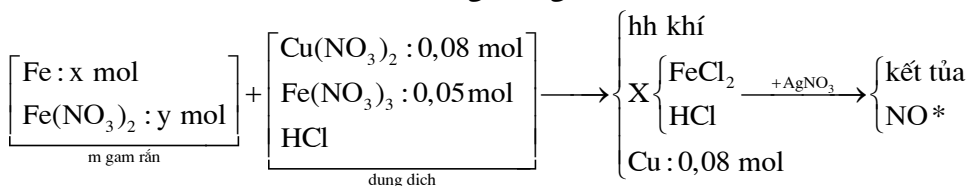

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2^*} = 0,18 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Ag}} = 0,18 \cdot 108 = \boxed{19,44 \text{ gam}}$$

Câu 100:

Hướng dẫn giải

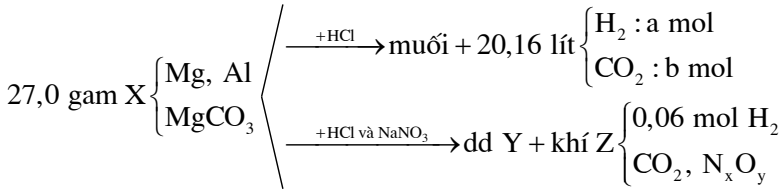

$$\Rightarrow m = m_{\text{Ag}} + m_{\text{AgCl}} = 0,525 \cdot 108 + 143,5 \cdot 1,5 = 271,95 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{272 \text{ gam}}$$

Câu 101:

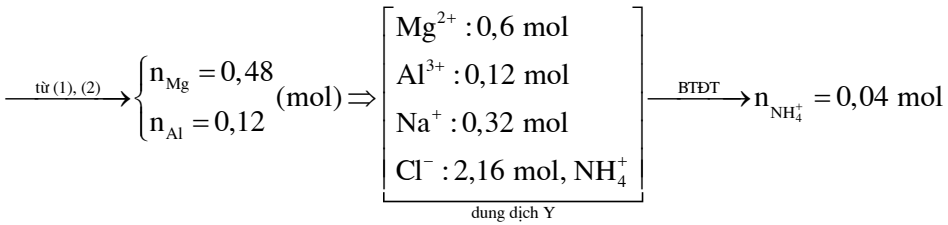
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 20,16 \text{ lít} \begin{cases} \text{H}_2 \\ \text{CO}_2 \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}=7,6 \text{ g/mol}} \begin{cases} a = 0,78 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Mg}} + 1,5n_{\text{Al}} = 0,78 \text{ (1)} \\ b = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{MgCO}_3} = 0,12 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{Al}} + m_{\text{MgCO}_3} = 27 \Leftrightarrow 24n_{\text{Mg}} + 27n_{\text{Al}} = 16,92 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NaNO}_3} = n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{N/Z}} \Leftrightarrow n_{\text{N/Z}} = 0,32 - 0,04 = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{HCl}} = 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{2,16 - 0,04 \cdot 4 - 0,06 \cdot 2}{2} = 0,94 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \overbrace{m_{\text{X}}}^{27} + \overbrace{m_{\text{HCl}}}^{78,84} + \overbrace{m_{\text{NaNO}_3}}^{27,2} = \overbrace{m_{\text{Y}}}^{102,4} + \overbrace{m_{\text{O/Z}}}^{3,92} + \overbrace{m_{\text{N/Z}}}^{0,12} + \overbrace{m_{\text{H}_2}}^{5,28} + \overbrace{m_{\text{CO}_2}}^{16,92} + \overbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}$$

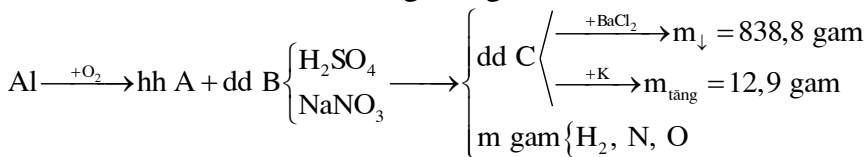
$$\Leftrightarrow m_{\text{O/Z}} = 2,24 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{O/Z}} = 0,14 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Z}} = 11,56 \text{ gam}$$

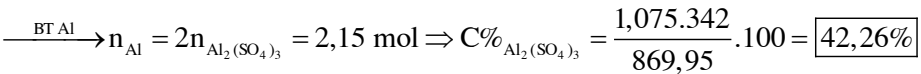
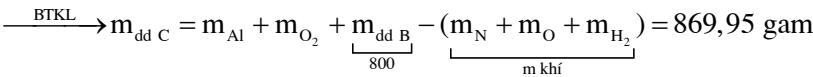
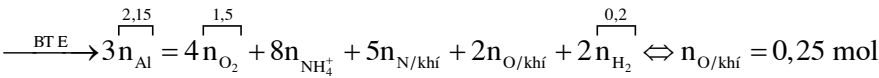
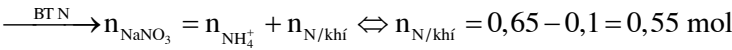
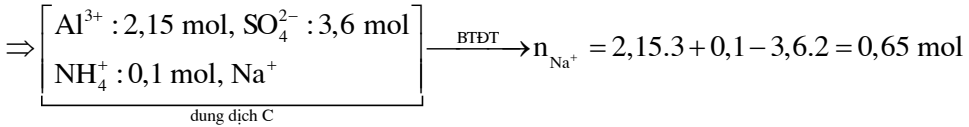
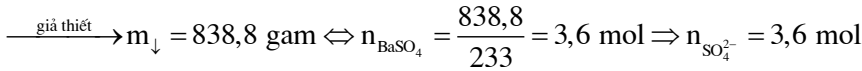
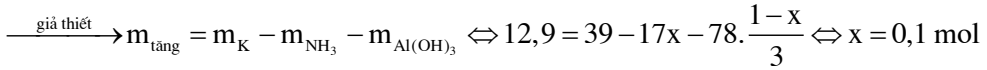
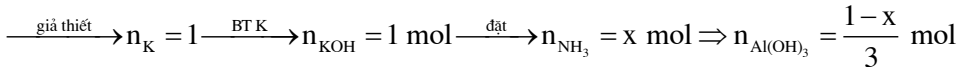
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_{\text{X}} + m_{\text{dd(HCl+NaNO}_3)} - m_{\text{Z}} = 27 + 400 - 11,56 = 415,44 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{MgCl}_2} = \frac{0,6 \cdot 95}{415,44} \cdot 100 = \boxed{13,72\%}$$

Câu 102:

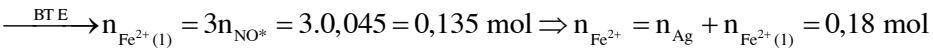
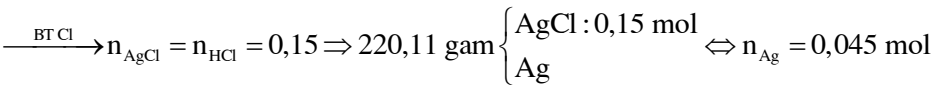
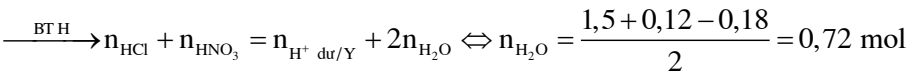
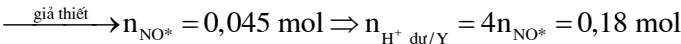
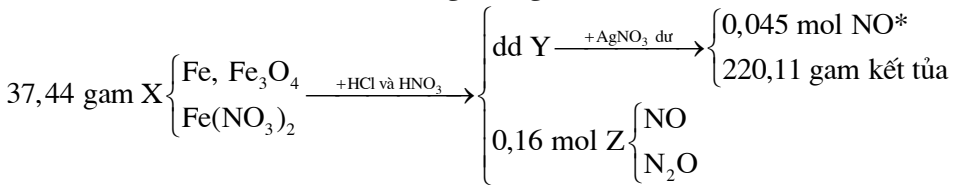
Hướng dẫn giải

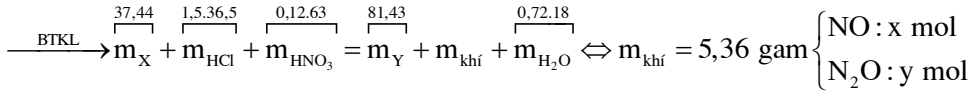
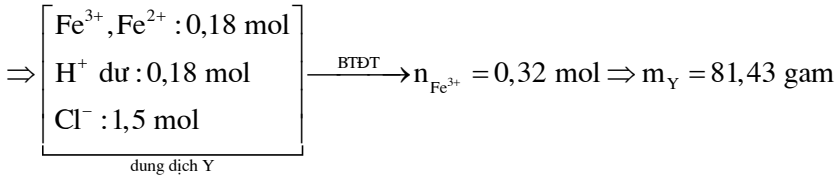

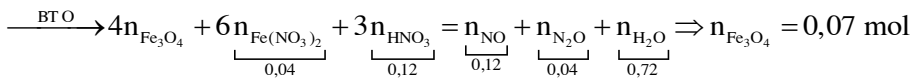
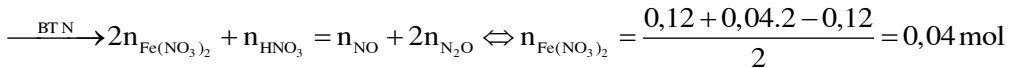
Câu 103:

Hướng dẫn giải

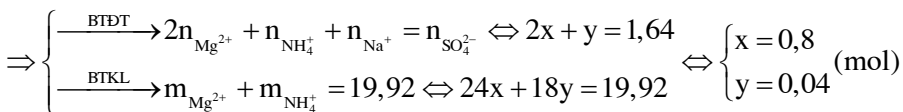
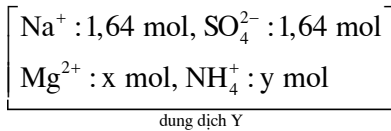
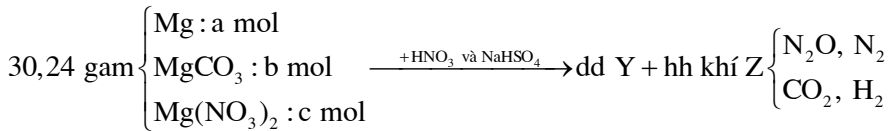
$$\Rightarrow \begin{cases} 30x + 44y = 5,36 \\ x + y = 0,16 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,12 \\ y = 0,04 \end{cases} \text{ (mol)}$$

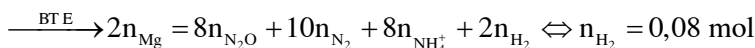
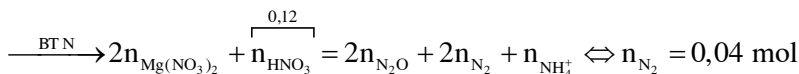
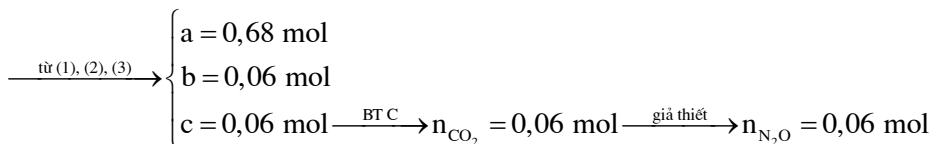
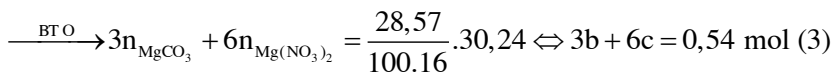
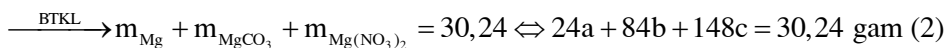
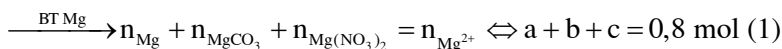

$$\Leftrightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,07 \cdot 232}{37,44} \cdot 100 = \boxed{43,38\%}$$

Câu 104:

Hướng dẫn giải

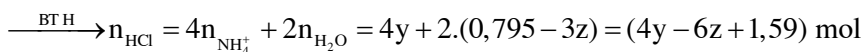
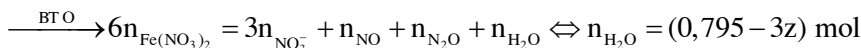
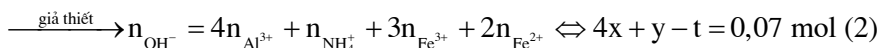
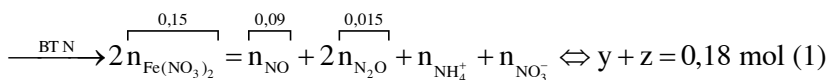
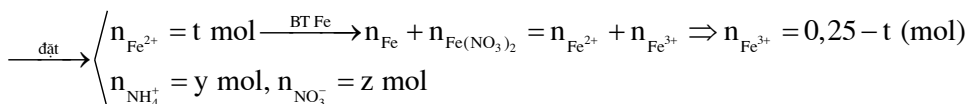
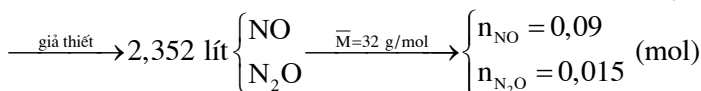
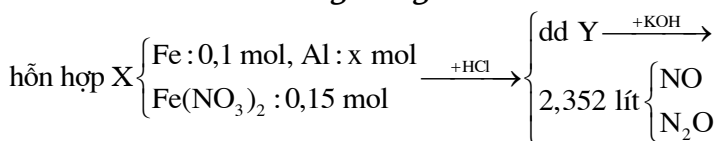

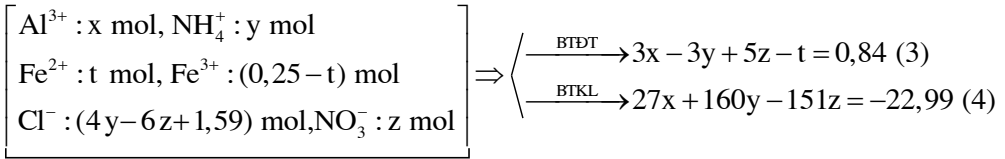

$$\Rightarrow \overline{M}_Z = \frac{m_{\text{N}_2\text{O}} + m_{\text{N}_2} + m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2}}{n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{N}_2} + n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2}} = 27,3 \text{ (g / mol)} \Rightarrow d_{Z/\text{He}} = \frac{27,3}{4} \approx \boxed{6,83}$$

Câu 105:

Hướng dẫn giải

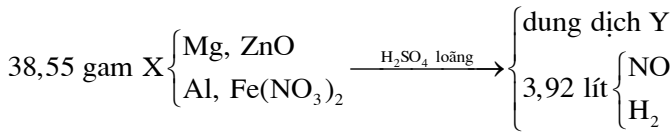

dung dịch Y

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3), (4)}} \left\{ \begin{array}{l} x = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow m = \boxed{1,08 \text{ gam}} \\ y = 0,01 \text{ mol}, z = 0,17 \text{ mol}, t = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Câu 106:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \overbrace{m_X}^{38,55} + \overbrace{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}}^{0,725.98} = \overbrace{m_{\text{muối}}^{96,55}} + \overbrace{m_{\text{khí}}^{0,175.9.2}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 9,9 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,55 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 3,92 \text{ lít} \left\{ \begin{array}{l} \text{NO} \\ \text{H}_2 \end{array} \right. \xrightarrow{\overline{M}=18 \text{ g/mol}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{NO}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,075 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{1,45 - 1,25}{4} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} 2n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = \frac{0,05 + 0,1}{2} = 0,075 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{ZnO}} + 6n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{ZnO}} = 0,1 + 0,55 - 0,075.6 = 0,2 \text{ mol}$$

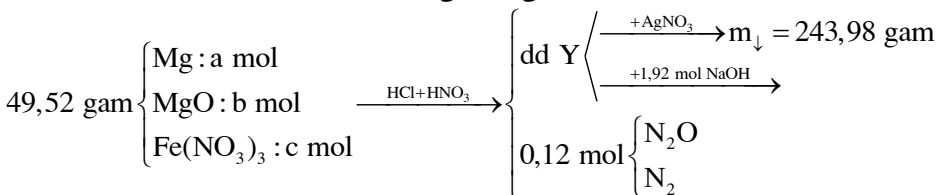
$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Al}} = 3n_{\text{NO}} + 2n_{\text{H}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Al}} = 0,85 \text{ mol} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{ZnO}} + m_{\text{Al}} + m_{\text{Fe(NO}_3)_2} = 38,55 \Leftrightarrow 24n_{\text{Mg}} + 27n_{\text{Al}} = 8,85 \text{ gam} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{Mg}} = 0,2 \text{ mol} \\ n_{\text{Al}} = 0,15 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \%m_{\text{Mg}} = \frac{0,2}{0,625} \cdot 100 = 32\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{30\%}$$

Câu 107:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{O/X} = 37,48\% \Leftrightarrow \frac{16.(b+9c)}{49,52} \cdot 100 = 37,48\% \Leftrightarrow b+9c = 1,16 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{AgCl}} = 1,64 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}} \Leftrightarrow 243,98 = 1,64 \cdot 143,5 + 108 \cdot n_{\text{Fe}^{2+}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{2+}} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Mg}} n_{\text{Mg}^{2+}} = n_{\text{Mg}} + n_{\text{MgO}} = (a+b) \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} \Leftrightarrow n_{\text{Fe}^{3+}} = (c-0,08) \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{NaOH}} = 1,92 \text{ mol}$$

$$\boxed{\begin{matrix} \text{Mg}^{2+} : (a+b) \text{ mol}, \text{Fe}^{2+} : 0,08 \text{ mol} \\ \text{Fe}^{3+} : (c-0,08) \text{ mol}, \text{NH}_4^+ : d \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 1,64 \text{ mol}, \text{NO}_3^- \end{matrix}}$$

dung dịch Y

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{\text{NO}_3^-} + 1,64 = \underbrace{2n_{\text{Mg}^{2+}} + 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+}}_{1,92 \text{ mol}} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 0,28 \text{ mol} \\ 2a + 2b + 3c + d = 2 \text{ (2)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} 3n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + n_{\text{HNO}_3} = \underbrace{2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{N}_2}}_{0,12 \cdot 2} + n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 3c - d = 0,32 \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = 49,52 \Leftrightarrow 24a + 40b + 242c = 49,52 \text{ (4)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} a = 0,72 \text{ mol}, b = 0,08 \text{ mol} \\ c = 0,12 \text{ mol}, d = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

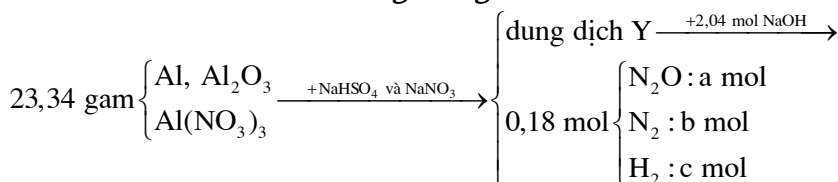
$$\xrightarrow{\text{BT E}} 2n_{\text{Mg}} = 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 8n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{Fe}^{2+}} \Leftrightarrow 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} = 1,04 \text{ (5)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,12 \text{ mol (6)}$$

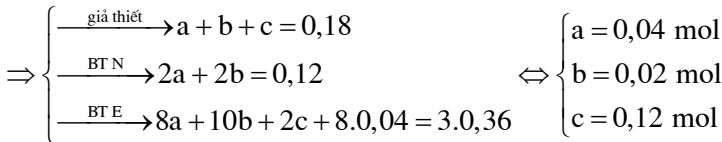
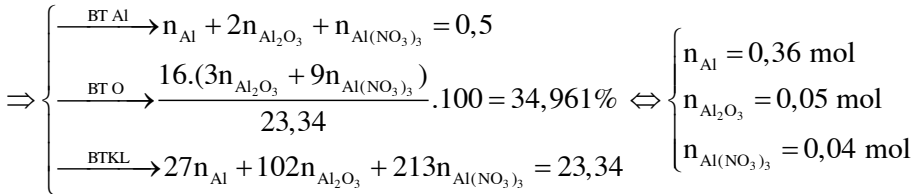
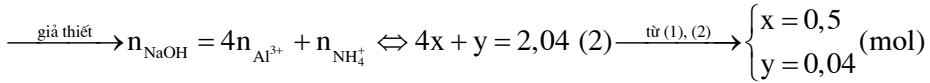
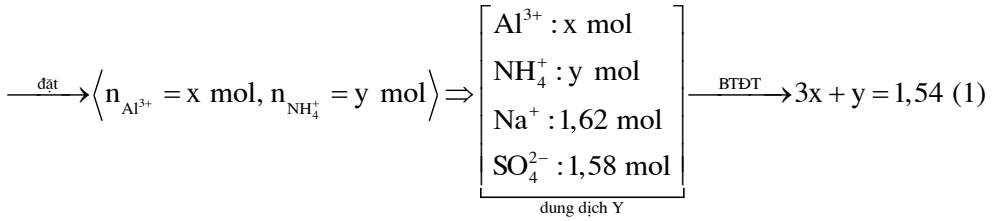
$$\xrightarrow{\text{từ (5), (6)}} \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,08 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow d_{\text{Z/He}} = \frac{1}{4} \cdot \frac{m_{\text{N}_2} + m_{\text{N}_2\text{O}}}{0,12} = \frac{116}{12} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{9,7}$$

Câu 108:

Hướng dẫn giải

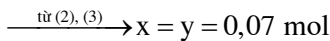
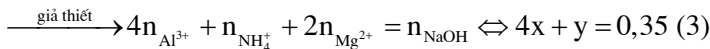
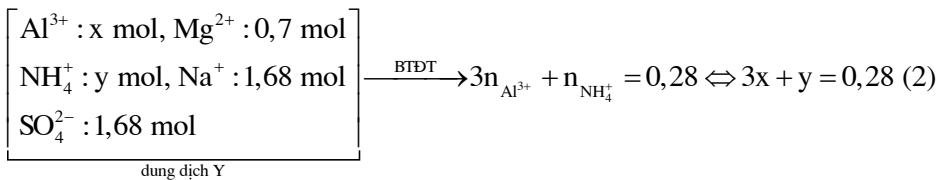
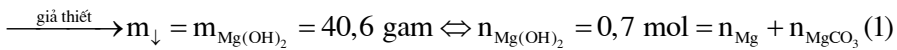
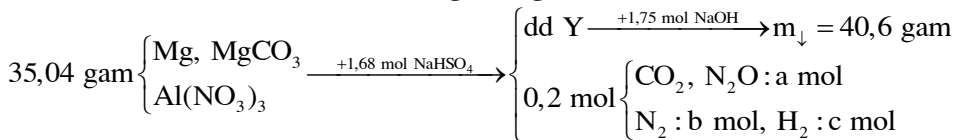
$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{Na}^+/Y} = n_{\text{NaHSO}_4} + n_{\text{NaNO}_3} = 1,58 + 0,04 = 1,62 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{NaHSO}_4} = n_{\text{SO}_4^{2-}/Y} = 1,58 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{N}_2} = \frac{28 \cdot 0,02}{44 \cdot 0,04 + 28 \cdot 0,02 + 0,12 \cdot 2} \cdot 100 = \boxed{21,875\%}$$

Câu 109:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{MgCO}_3} + m_{\text{Al(NO}_3)_3} = 35,04 \Leftrightarrow 24n_{\text{Mg}} + 84n_{\text{MgCO}_3} = 20,13 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (4)}} \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,6445 \text{ (mol)} \\ n_{\text{MgCO}_3} = 0,055 \text{ (mol)} \xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = 0,055 \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{N}_2} + n_{\text{H}_2} = 0,2 \text{ mol} \Leftrightarrow a + b + c = 0,1445 \text{ mol} \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} 3n_{\text{Al(NO}_3)_3} = 2n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 2a + 2b = 0,073 - 0,07 = 0,14 \text{ mol} \quad (6)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (5), (6)}} \begin{cases} 2a + 2b + 2c = 0,289 \\ 2a + 2b = 0,14 \quad (7) \end{cases} \Rightarrow c = 0,0745 \text{ mol}$$

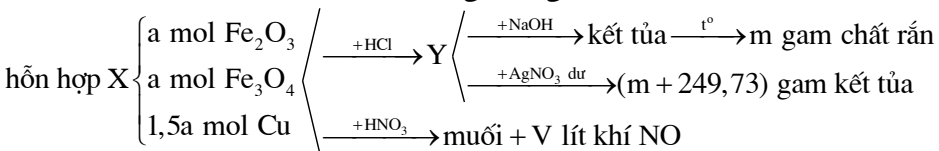
$$\xrightarrow{\text{BTE}} 2n_{\text{Mg}} = 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{N}_2\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 8a + 10b = 0,58 \quad (8)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (7), (8)}} \begin{cases} a = 0,06 \text{ mol} \\ b = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{0,06.44}{0,06.44 + 0,01.28 + 0,0745.2 + 0,055.44} \cdot 100 = \boxed{47,9\%}$$

Câu 110:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{rắn}} = m = m_{\text{CuO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 80.1,5a + 160.(a + 1,5a) = 520a \quad (1)$$

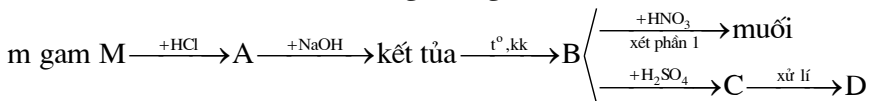
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = m_{\text{Ag}} + m_{\text{AgCl}} = 108.4a + 143,5.14a = m + 249,73 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{thay (1), (2)}} 108.4a + 143,5.14a = 520a + 249,73 \Leftrightarrow a = 0,13 \text{ mol} \Rightarrow m = 67,6 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} n_{\text{NO}} = \frac{n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + 2n_{\text{Cu}}}{3} = \frac{0,52}{3} \Rightarrow V_{\text{NO}} \approx 3,88 \text{ lít} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{3,9 \text{ lít}}$$

Câu 111:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối/A}} = m_{\text{M}} + m_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow (m + 11,36) = m + m_{\text{Cl}^-} \Rightarrow n_{\text{Cl}^-} = 0,32 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} xn_{\text{MCl}_x} = n_{\text{Cl}^-} \Rightarrow n_{\text{MCl}_x} = \frac{n_{\text{Cl}^-}}{x} = \frac{0,32}{x} \Rightarrow m = M_{\text{M}} \cdot \frac{0,32}{x} \text{ (gam)}$$

$$\Rightarrow \text{Oxit là } M_2O_y \xrightarrow{\text{BT M}} 2n_{M_2O_y} = n_M = \frac{0,32}{x} \Rightarrow n_{M_2O_y} = \frac{0,16}{x}$$

$$\Rightarrow m_{M_2O_y} = \frac{0,16}{x} \cdot (2M_M + 16y) = (M_M \cdot \frac{0,32}{x} + 3,84) \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{3}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} \begin{cases} x = 3 \\ y = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{M_2O_y} = \frac{0,16}{2} = 0,08 \text{ mol} \\ n_M = \frac{0,32}{x} = \frac{0,32}{2} = 0,16 \text{ mol} \end{cases}$$

Xét phân 1:

$$\text{Muối là } M(NO_3)_3 : 0,08 \text{ mol} \Rightarrow (M_M + 186) \cdot 0,08 = 0,16M + 1,44$$

$$\Leftrightarrow M_M = 56 \text{ (g / mol)} \Rightarrow M \text{ là Fe.} \Rightarrow m = 0,16 \cdot 56 = 8,96 \text{ (gam)}$$

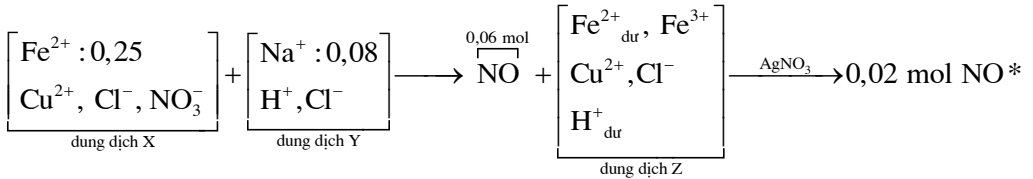
Xét phân 2:

$$\text{Muối là } Fe_2(SO_4)_3 \cdot nH_2O \Rightarrow M_{Fe_2(SO_4)_3 \cdot nH_2O} = \frac{m + 13,52}{0,04} = \frac{22,48}{0,04} = 562 \text{ (g / mol)}$$

$$\Leftrightarrow n = 9 \Rightarrow \text{Muối D là } Fe_2(SO_4)_3 \cdot 9H_2O \Rightarrow \boxed{\%M_{O/\text{muối D}} = 59,79\%}$$

Câu 112:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{NO} = 0,06 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT E / BT N}} \begin{cases} n_{Fe^{2+} \text{ dư}} = 0,07 \text{ mol} \\ n_{Fe^{3+}} = 0,18 \text{ mol} \\ n_{NO_3^-} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{n_{NO^*} = 0,02 \text{ mol}} 133,1 \text{ gam} \begin{cases} Ag : 0,01 \text{ mol} \\ AgCl : a \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow a = 0,92 \text{ mol}$$

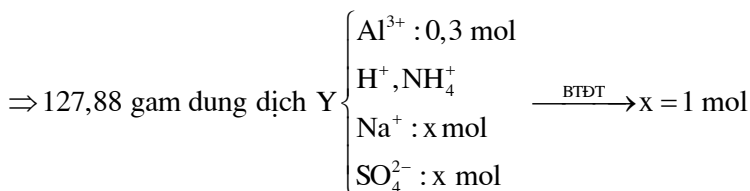
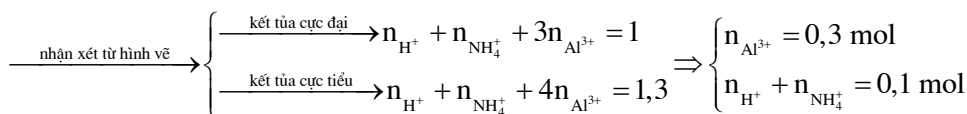
$$\Rightarrow n_{H^+} = 4(n_{NO} + n_{NO^*}) = 0,32 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{Cl^-/Y} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{Cl^-/X} + n_{Cl^-/Y} = n_{AgCl} = 0,92 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{Cl^-/X} = 0,52 \xrightarrow{\text{BTĐT}} n_{Cu^{2+}} = 0,04 \text{ mol}$$

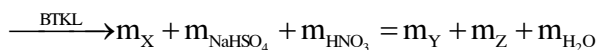
$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_{Cu} - m_{Fe} = 0,04 \cdot (64 - 56) = \boxed{0,32 \text{ gam}}$$

Câu 113:

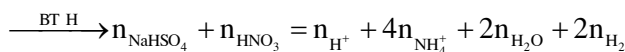
Hướng dẫn giải

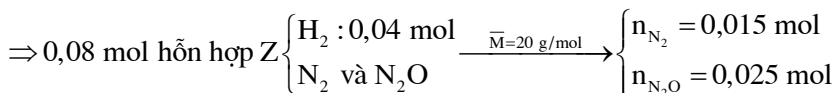
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,1 \\ n_{\text{H}^+} + 18n_{\text{NH}_4^+} = 0,78 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{H}^+} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{NH}_4^+} = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow 10,92 + 120 + 5,67 = 127,88 + 1,6 + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,395 \text{ mol}$$

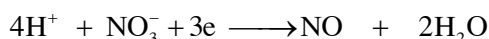
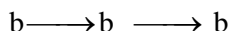
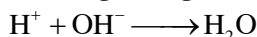
$$\Leftrightarrow 1 + 0,09 = 0,06 + 0,16 + 2n_{\text{H}_2} + 2 \cdot 0,395 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2} = 0,04 \text{ mol}$$

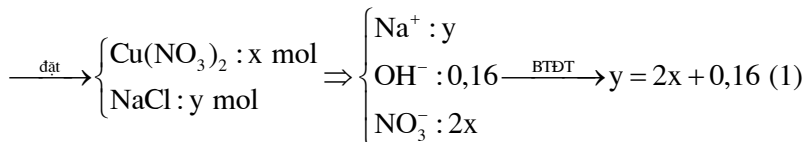
$$\Rightarrow \%m_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{44 \cdot 0,025}{1,6} = \boxed{68,75\%}$$

Câu 114:

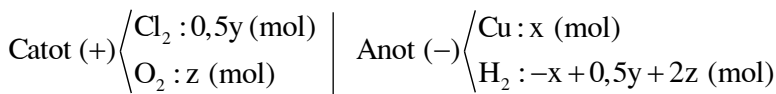
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} b + c = 0,2 \\ 18b + (30 + 36) \cdot 0,25c = 20 - 16,64 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 0,04 \\ c = 0,16 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Xét tại 2t (giây):

$$\Rightarrow n_e = y + 4z \text{ (mol)} \Rightarrow \text{tại t (giây)} : n_e = 0,5y + 2z \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{Cl}_2} = 0,25y + z$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{Na}^+ : y \text{ mol}, \text{NO}_3^- : 2x \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 0,5y - 2z \text{ mol} \\ \text{OH}^- : 0,5y - 2x + 2z \text{ mol} \end{cases}$$

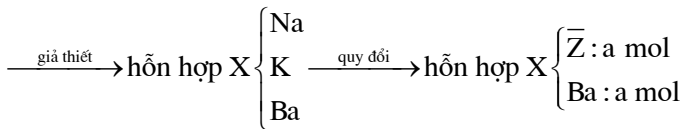
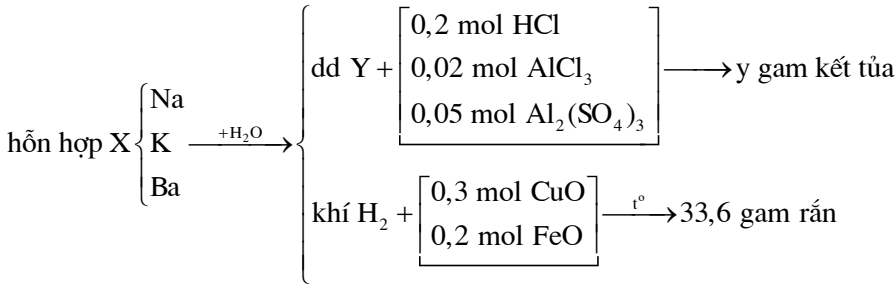
$$\Rightarrow \overline{M}_T = \frac{71.0,5y + 32z + 2.(-x + 0,5y + 2z)}{0,5y + z - x + 0,5y + 2z} = \frac{803}{21,5} \Leftrightarrow \frac{-2x + 36,5y + 36z}{-x + y + 3z} = \frac{803}{21,5} \quad (2)$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{chất tan}} = 98x + 9,25y + 37z = 17,31 \text{ gam} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,12 \text{ mol} \\ y = 0,4 \text{ mol} \\ z = 0,051 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow (m + a) = \boxed{72,76 \text{ gam}}$$

Câu 115:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{O}} + m_{\text{rắn}} = \underbrace{m_{\text{CuO}} + m_{\text{FeO}}}_{34,8} \Rightarrow n_{\text{H}_2} = n_{\text{O}} = \frac{34,8 - 33,6}{16} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{OH}^-} = 2n_{\text{H}_2} = 0,6 \text{ mol} \Leftrightarrow a + 2a = 0,6 \Leftrightarrow a = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{công thức}} n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 4n_{\text{Al}^{3+}} - n_{\text{OH}^-} + n_{\text{H}^+} = 4.0,12 - 0,6 - 0,2 = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{\text{Al}(\text{OH})_3} + m_{\text{BaSO}_4} \Leftrightarrow y = 0,08.78 + 0,15.233 = \boxed{41,19 \text{ gam}}$$

Câu 116:

Hướng dẫn giải

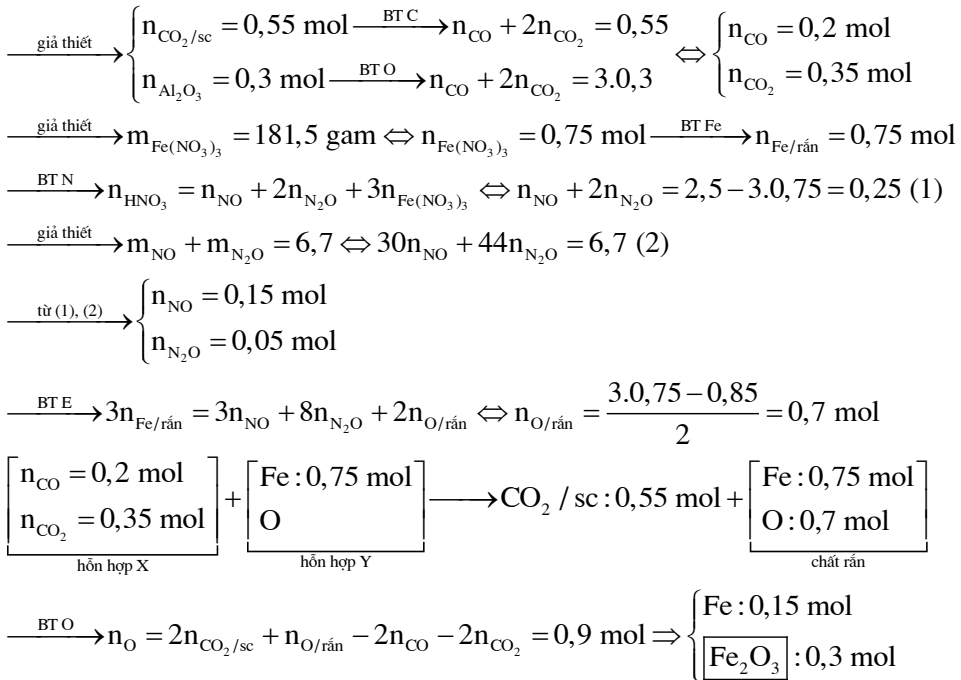
$$\xrightarrow{\text{CT Faraday}} n_e = \frac{It}{96500} = \frac{5.772}{96500} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cu}} n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \text{ ban đầu}} = n_{\text{Cu phản ứng}} + n_{\text{CuO}} = 0,06 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = \frac{0,06.188}{100} \cdot 100 = \boxed{11,28\%}$$

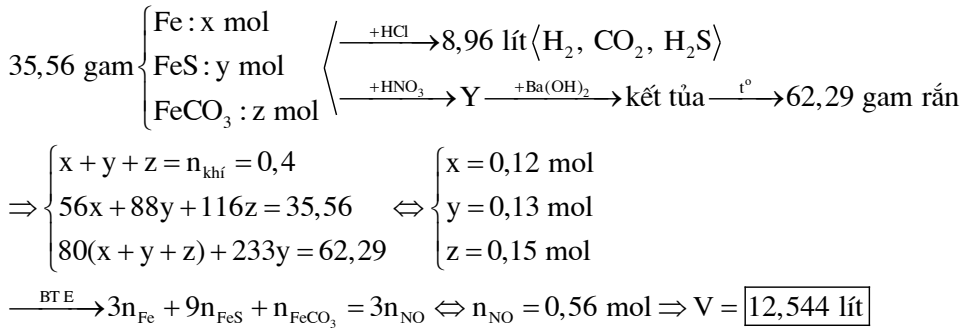
Câu 117:

Hướng dẫn giải

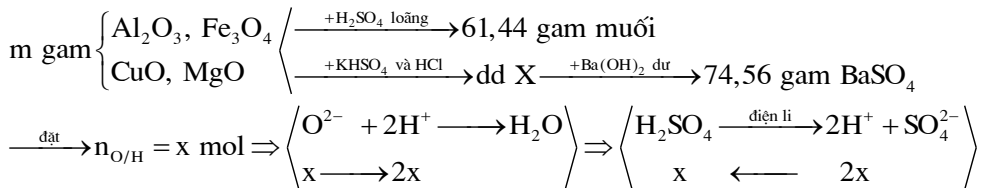
Câu 118:

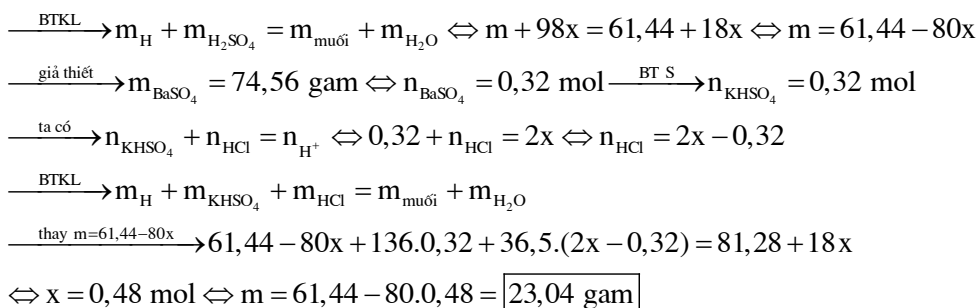
Hướng dẫn giải

Câu 119:

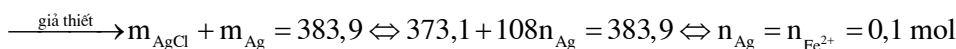
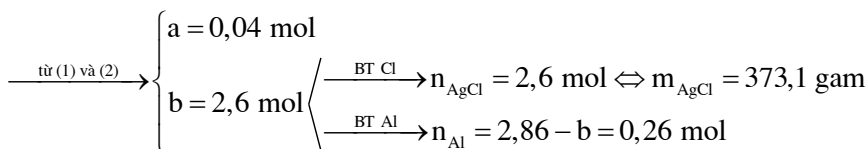
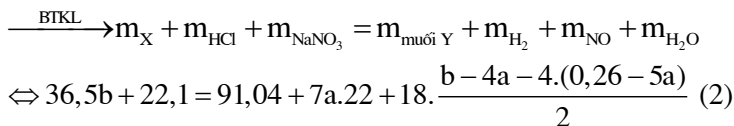
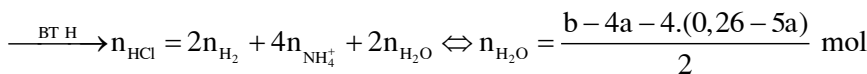
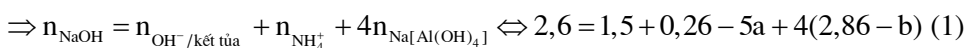
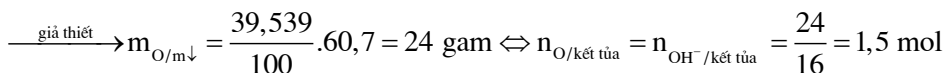
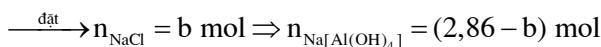
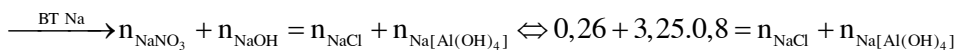
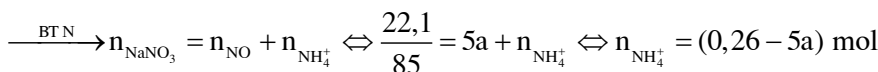
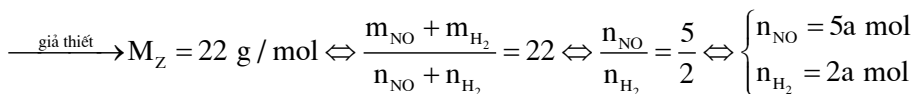
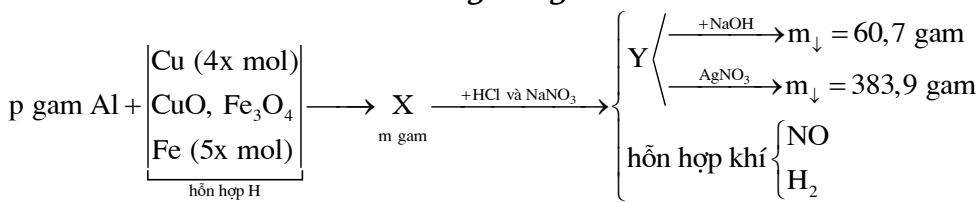
Hướng dẫn giải

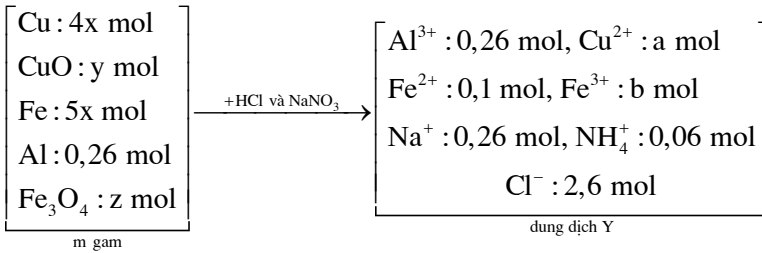

Câu 120:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Al}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{Na}^+} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow 2a + 3b = 1,3 \text{ mol} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Fe(OH)}_3} + m_{\text{Fe(OH)}_2} + m_{\text{Cu(OH)}_2} = 60,7 \Leftrightarrow 98a + 107b = 51,7 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} a = 0,2 \text{ mol} \\ b = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Y = m_{\text{Al}^{3+}} + m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{Na}^+} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{Cl}^-} = 141,58 \text{ gam}$$

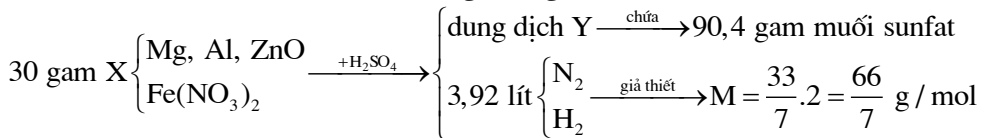
$$\Leftrightarrow m + 91,04 = 141,58 \Leftrightarrow m = 50,54 \text{ gam} \Leftrightarrow 64x + 56.5x + 80y + 232z = 43,52 \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \text{BT Cu} \rightarrow 4x + y = 0,2 \quad (6) \\ \text{BT Fe} \rightarrow 5x + 3z = 0,4 \quad (7) \end{cases} \xrightarrow{\text{từ (5), (6), (7)}} \begin{cases} x = 0,02 \text{ mol} \\ y = 0,12 \text{ mol} \\ z = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,1.232}{50,54 - 0,26.27} \cdot 100 = 53,3\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{53\%}$$

Câu 121:

Hướng dẫn giải

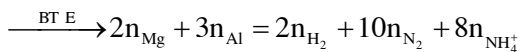
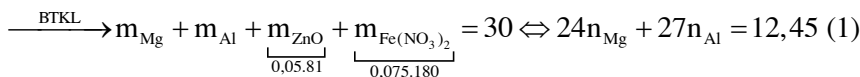
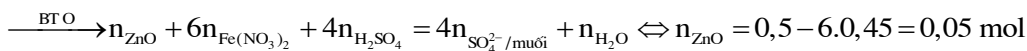
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 3,92 \text{ lít} \begin{cases} \text{N}_2 \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{M = \frac{33}{7} \cdot 2 = \frac{66}{7} \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,125 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{H}_2\text{SO}_4} = m_{\text{muối}} + m_{\text{khí}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 30 + 0,725.98 = 90,4 + \frac{66}{7} \cdot \frac{3,92}{22,4} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = 9 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTH}} 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 4n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{1,45 - 0,25 - 2.0,5}{4} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} 2n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = \frac{0,05 + 2.0,05}{2} = 0,075 \text{ mol}$$

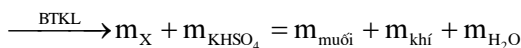
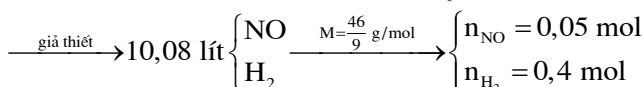
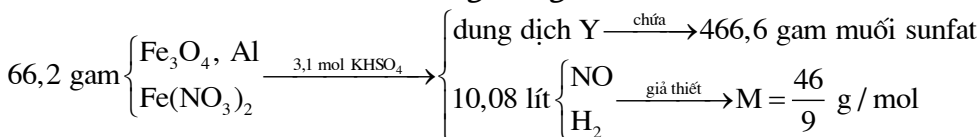

$$\Leftrightarrow 2n_{\text{Mg}} + 3n_{\text{Al}} = 2 \cdot 0,125 + 0,05 \cdot 10 + 8 \cdot 0,05 = 1,15 \quad (2)$$

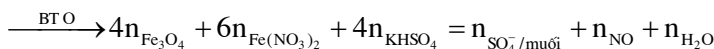
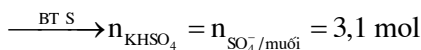
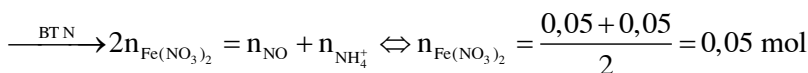
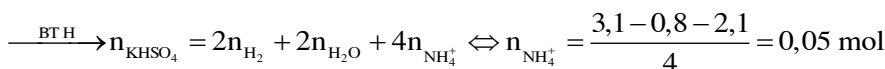
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,35 \text{ mol} \Leftrightarrow \%m_{\text{Mg}} = \frac{8,4}{30} \cdot 100 = \boxed{28\%} \\ n_{\text{Al}} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 122:

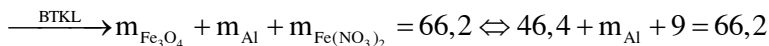
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow 66,2 + 3,1 \cdot 136 = 466,6 + \frac{10,08}{22,4} \cdot \frac{46}{9} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,05 \text{ mol}$$

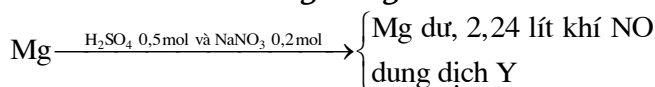
$$\Leftrightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = \frac{0,05 + 1,05 - 6 \cdot 0,05}{4} = 0,2 \text{ mol}$$

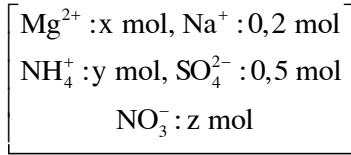

$$\Leftrightarrow m_{\text{Al}} = 10,8 \text{ gam} \Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{10,8}{66,2} \cdot 100 = 16,31\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{15\%}$$

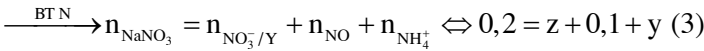
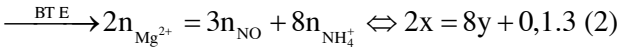
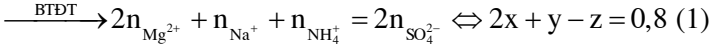
Câu 123:

Hướng dẫn giải

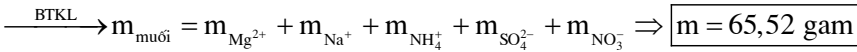

dung dịch Y

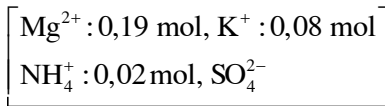
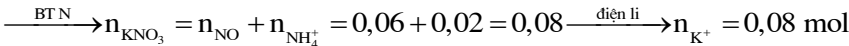
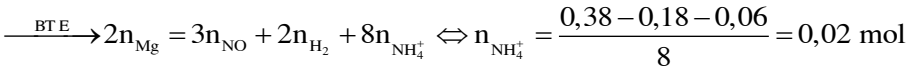
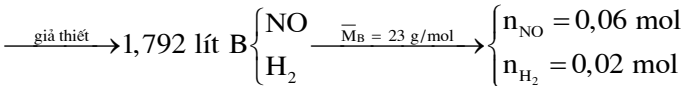
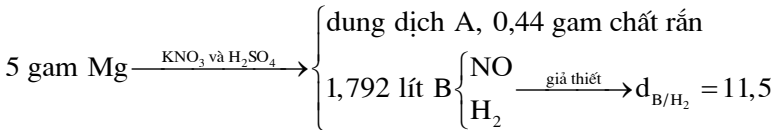

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \left\{ \begin{array}{l} x = 0,39 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \\ z = 0,04 \text{ mol} \end{array} \right.$$

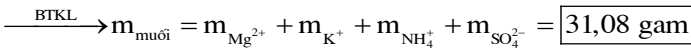
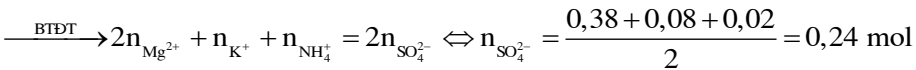

Câu 124:

Hướng dẫn giải

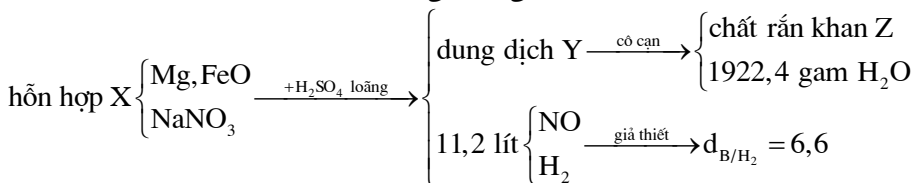

dung dịch A

Câu 125:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{Zn}} + m_{\text{ZnO}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 7,028 \\ m_{\text{ZnO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 7,38 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 65x + 81x + 232y = 7,028 \\ 81.2x + 160. \frac{3y}{2} = 7,38 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 146x + 232y = 7,028 \\ 162x + 240y = 7,38 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,01 \text{ mol} \\ y = 0,024 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} n_{\text{Zn}} + n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 3n_{\text{NO}} + 8n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{0,01.2 + 0,024.8 - 0,036}{8} = 0,001 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{NO}_3^-/\text{Y}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{Y}} = 0,28 - 0,012 - 0,001 = 0,267 \text{ mol}$$

$\text{Zn}^{2+} : 0,02 \text{ mol}, \text{Fe}^{3+} : 0,072 \text{ mol}$ $\text{NH}_4^+ : 0,001 \text{ mol}, \text{H}^+$ $\text{NO}_3^- : 0,267 \text{ mol}$
---

dung dịch Y

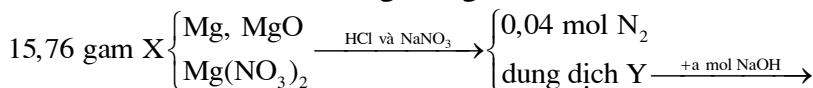
$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Zn}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{H}^+} = n_{\text{NO}_3^-} = 0,267 \text{ mol} \quad (1)$$

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Zn}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{H}^+} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{thay (1) vào (2)}} n_{\text{NaOH}} = 0,267 \text{ mol} \Rightarrow V_{\text{NaOH}} = 0,267 \text{ lít}$$

Câu 127:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{MgO}} = \frac{m_{\text{MgO}}}{m_X} \cdot 100 \Leftrightarrow 20,30457 = \frac{40n_{\text{MgO}}}{15,76} \cdot 100 \Leftrightarrow n_{\text{MgO}} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} 15,76 \text{ gam X} \begin{cases} \text{Mg} : y \text{ mol} \\ \text{MgO} : 0,08 \text{ mol} \\ \text{Mg}(\text{NO}_3)_2 : z \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{quy đổi}} n_{\text{Mg}^{2+}} = (y + z + 0,08) \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{MgO}} + m_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} = 15,76 \Leftrightarrow 24y + 3,2 + 148z = 15,76 \quad (1)$$

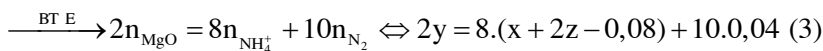
$$\xrightarrow{\text{BT N}} 2n_{\text{Mg}(\text{NO}_3)_2} + n_{\text{NaNO}_3} = 2n_{\text{N}_2} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 2b + x = 2.0,04 + n_{\text{NH}_4^+}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = x + 2z - 0,08 \text{ mol}$$

$\text{Mg}^{2+} : (y + z + 0,08), \text{Na}^+ : x \text{ mol}$ $\text{NH}_4^+ : (x + 2z - 0,08) \text{ mol}, \text{Cl}^- : 1,14 \text{ mol}$
---

dung dịch Y

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{Na}^+} = n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow 2(y + z + 0,08) + (x + 2z - 0,08) + x = 1,14 \quad (2)$$

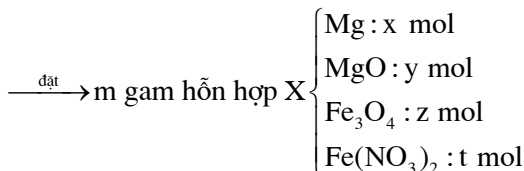
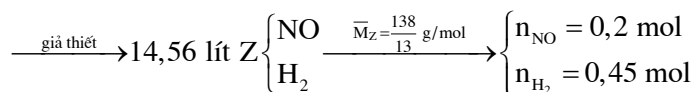
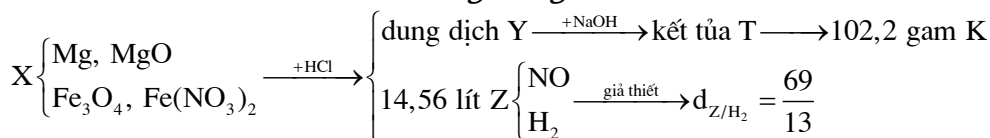

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,09 \text{ mol} \\ y = 0,4 \text{ mol} \\ z = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Mg}^{2+}} + n_{\text{NH}_4^+} = 2.0,5 + 0,05 = 1,05 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{a = 1,05 \text{ mol}}$$

Câu 128:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}/\text{X}} = \frac{m_{\text{O}/\text{X}}}{m_{\text{X}}} \cdot 100 = 29,68 \Leftrightarrow m_{\text{O}/\text{X}} = 0,2968m_{\text{X}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = \frac{0,2968m_{\text{X}}}{16}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{X}} = n_{\text{H}_2\text{O}} + n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \left(\frac{0,2968m_{\text{X}}}{16} - 0,2\right) \text{ mol}$$

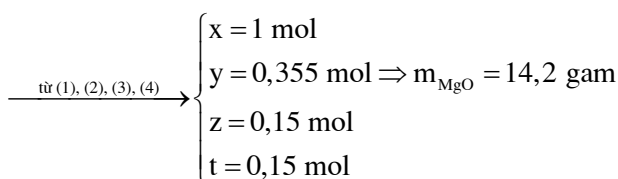
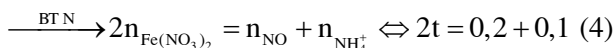
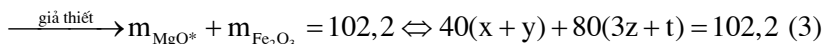
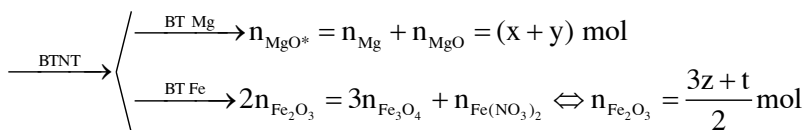
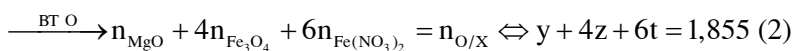
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{khí}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{X}} + 4,61.36,5 = 231,575 + \frac{138}{13} \cdot \frac{14,56}{22,4} + 18\left(\frac{0,2968m_{\text{X}}}{16} - 0,2\right)$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{X}} = 100 \text{ gam} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{O}/\text{X}} = \frac{0,2968m_{\text{X}}}{16} = 1,855 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = \left(\frac{0,2968m_{\text{X}}}{16} - 0,2\right) = 1,655 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{4,61 - 3,31 - 0,9}{4} = 0,1 \text{ mol}$$

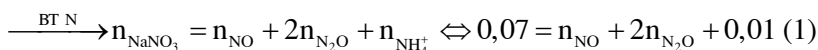
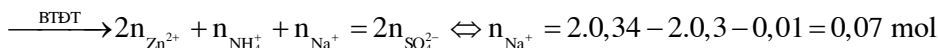
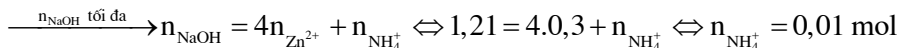
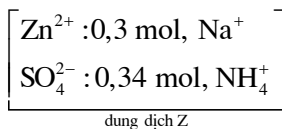
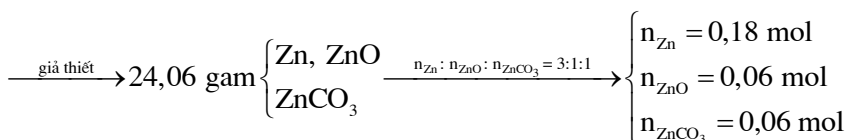
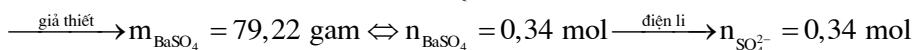
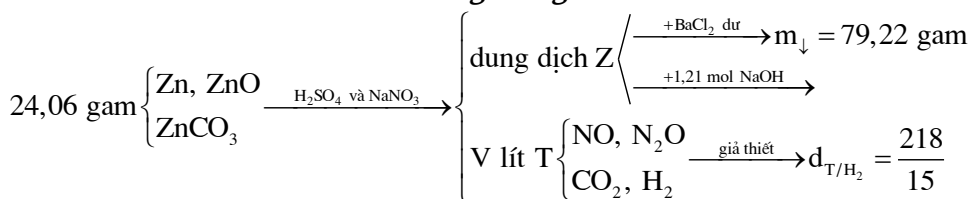
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Mg}} + m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} + m_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} = 100 \Leftrightarrow 24x + 40y + 232z + 180t = 100 \quad (1)$$

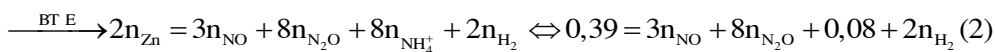

$$\Rightarrow \%m_{\text{MgO}} = \frac{14,2}{100} \cdot 100 = 14,2\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{13,33\%}$$

Câu 129:

Hướng dẫn giải

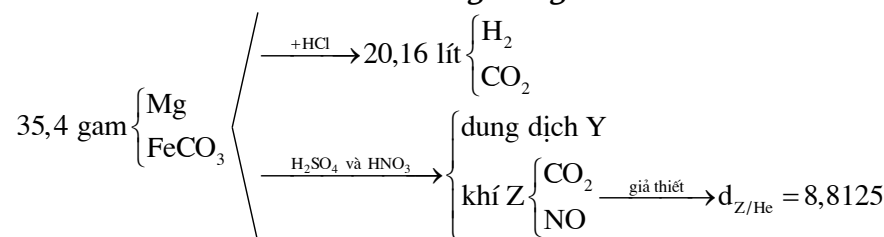

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{N}_2\text{O}} + m_{\text{H}_2} + m_{\text{CO}_2}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{H}_2} + n_{\text{CO}_2}} = \frac{436}{15} \Leftrightarrow \frac{30x + 44y + 2z + 44 \cdot 0,06}{x + y + z + 0,06} = \frac{436}{15} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,04 \text{ mol} \\ y = 0,01 \text{ mol} \\ z = 0,04 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V = V_{\text{NO}} + V_{\text{N}_2\text{O}} + V_{\text{H}_2} + V_{\text{CO}_2} = 3,36 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{3 \text{ lít}}$$

Câu 130:

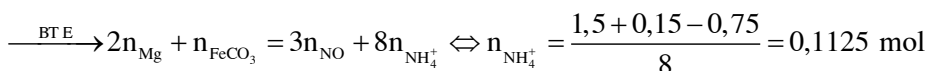
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{Mg}} + m_{\text{FeCO}_3} = 35,4 \Leftrightarrow 24n_{\text{Mg}} + 116n_{\text{FeCO}_3} = 35,4 \\ n_{\text{H}_2} + n_{\text{CO}_2} = \frac{20,16}{22,4} \Leftrightarrow n_{\text{Mg}} + n_{\text{FeCO}_3} = 0,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{Mg}} = 0,75 \text{ mol} \\ n_{\text{FeCO}_3} = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

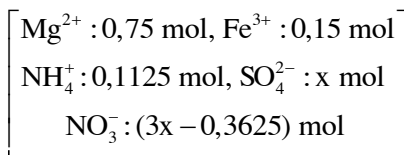
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{hỗn hợp khí Z} \begin{cases} \text{CO}_2 \\ \text{NO} \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}_Z = 35,25 \text{ g/mol}} \frac{44n_{\text{CO}_2} + 30n_{\text{NO}}}{n_{\text{CO}_2} + n_{\text{NO}}} = 35,25 \text{ g/mol}$$

$$\Leftrightarrow 8,75n_{\text{CO}_2} = 5,25n_{\text{NO}} \xrightarrow{n_{\text{CO}_2} = 0,15 \text{ mol}} n_{\text{NO}} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \frac{C_{\text{M}} \text{H}_2\text{SO}_4}{C_{\text{M}} \text{HNO}_3} = \frac{0,25}{0,75} = \frac{1}{3} \Leftrightarrow \frac{n_{\text{H}_2\text{SO}_4}}{n_{\text{HNO}_3}} = \frac{1}{3} \xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = x \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3} = 3x \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-/\text{Y}} + \underbrace{n_{\text{NH}_4^+}}_{0,1125} + \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,25} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{Y}} = (3x - 0,3625) \text{ mol}$$

dung dịch Y

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-}$$

$$\Leftrightarrow 0,75.2 + 0,15.3 + 0,1125 = 2x + (3x - 0,3625)$$

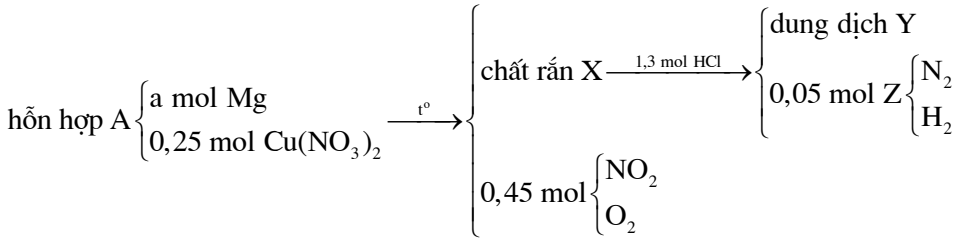
$$\Leftrightarrow x = 0,485 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{SO}_4^{2-}} = 0,485 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_3^-} = 3x - 0,3625 = 1,0925 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{NO}_3^-}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,75.24 + 0,15.56 + 18,0,1125 + 0,485.96 + 1,0925.62 = \boxed{142,72 \text{ gam}}$$

Câu 131:

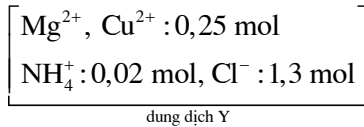
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 0,05 \text{ mol Z} \begin{cases} \text{N}_2 \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}=22,8 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{N}_2} = 0,04 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} 6n_{\text{Mg(NO}_3)_2} = 2(n_{\text{NO}_2} + n_{\text{O}_2}) + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,25.6 - 0,45.2 = 0,6 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 2n_{\text{H}_2} + 4n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow n_{\text{NH}_4^+} = \frac{1,3 - 1,2 - 0,01.2}{4} = 0,02 \text{ mol}$$

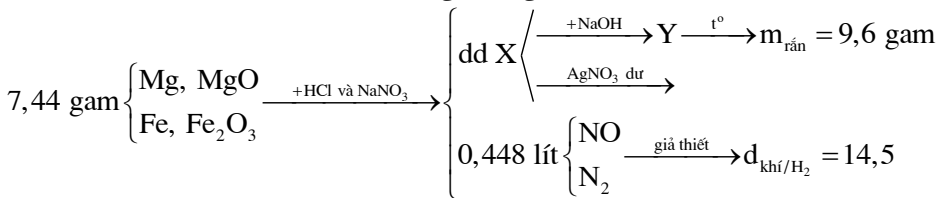
$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Mg}^{2+}} = \frac{1,3 - 0,25.2 - 0,02}{2} = 0,39 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{cation}} + m_{\text{anion}} = m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{Cl}^-}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 9,36 + 16 + 0,36 + 46,15 = 71,87 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{72 \text{ gam}}$$

Câu 132:

Hướng dẫn giải

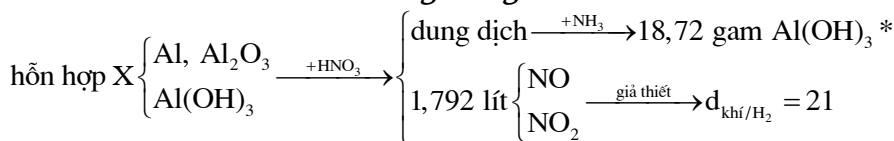

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_O = \frac{m_O \cdot 100}{m_X} \Leftrightarrow 13,71 = \frac{16 \cdot 3y}{27x + 102y + 28} \cdot 100 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,8 \text{ mol} \\ y = 0,2 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow V_{H_2} = 1,5 \cdot 0,8 \cdot 22,4 = \boxed{26,88 \text{ lít}}$$

Câu 134:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 1,792 \text{ lít} \begin{cases} \text{NO} \\ \text{NO}_2 \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}_{\text{khí}} = 42 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{NO}_2} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Al(OH)}_3^*} = 18,72 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{Al(OH)}_3^*} = 0,24 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 0,24 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 3n_{\text{Al}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} - n_{\text{NH}_4^+} = 0,72 \text{ mol} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} \underbrace{n_{\text{HNO}_3}}_{0,86 \text{ mol}} = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} + \underbrace{n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2}}_{0,08 \text{ mol}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NH}_4^+} = 0,78 \text{ mol} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} n_{\text{NO}_3^-} = 0,75 \text{ mol} \\ n_{\text{NH}_4^+} = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 3n_{\text{Al}} = 8n_{\text{NH}_4^+} + 3n_{\text{NO}} + n_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{Al}} = \frac{0,03 \cdot 8 + 0,02 \cdot 3 + 0,06}{3} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Al}} n_{\text{Al}^{3+}} = n_{\text{Al(OH)}_3} + 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} + n_{\text{Al}} \Leftrightarrow n_{\text{Al(OH)}_3} + 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,12 \quad (3)$$

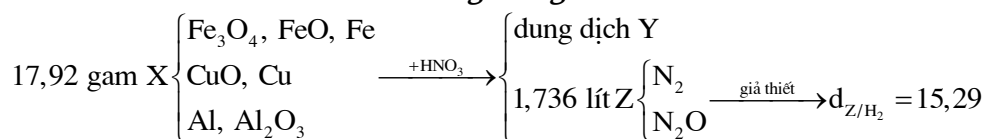
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_O = \frac{m_O}{m_X} \cdot 100 \Leftrightarrow \frac{16 \cdot (3n_{\text{Al(OH)}_3} + 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3})}{27 \cdot 0,12 + 102 \cdot a + 78 \cdot b} \cdot 100 = 33,94 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} n_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 0,05 \text{ mol} \\ n_{\text{Al(OH)}_3} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

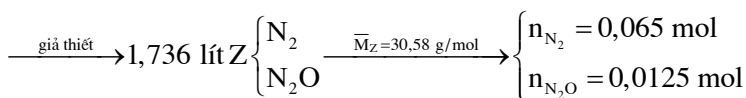
$$\Rightarrow \%m_{\text{Al}_2\text{O}_3} = \frac{m_{\text{Al}_2\text{O}_3}}{m_X} \cdot 100 = \frac{5,1}{5,1 + 1,56 + 3,24} \cdot 100 = 51,5\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{50,00\%}$$

Câu 135:

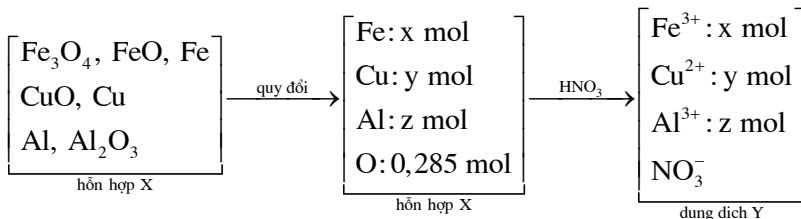
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}} = \frac{m_{\text{O}}}{m_X} \cdot 100 \Leftrightarrow 25,446 = \frac{16n_{\text{O}}}{17,92} \cdot 100 \Leftrightarrow n_{\text{O}} = 0,285 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTE}} 3n_{\text{Fe}} + 3n_{\text{Al}} + 2n_{\text{Cu}} = 2n_{\text{O}} + 10n_{\text{N}_2} + 8n_{\text{N}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 3x + 2y + 3z = 0,285 \cdot 2 + 0,065 \cdot 10 + 0,0125 \cdot 8 = 1,32 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTBT}} 3n_{\text{Fe}^{3+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} = n_{\text{NO}_3^-} \quad (2) \xrightarrow{\text{thay (1) vào (2)}} n_{\text{NO}_3^-} = 1,32 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{N}_2} + 2n_{\text{N}_2\text{O}} = 1,32 + 2 \cdot 0,0775 = \boxed{1,475 \text{ mol}}$$

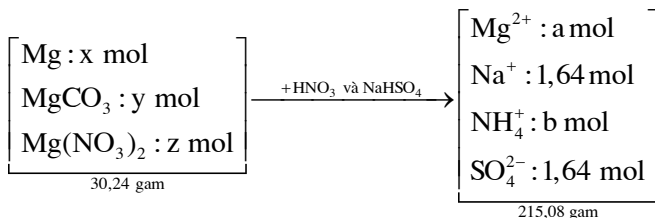
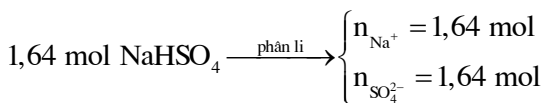
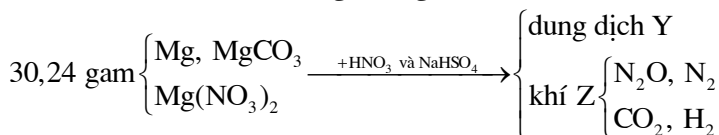
$$\xrightarrow{[e]} 3x + 2y + 3z = 0,285 \cdot 2 + 0,065 \cdot 10 + 0,0125 \cdot 8 = 1,32$$

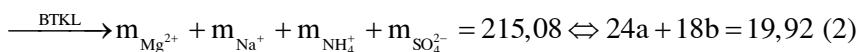
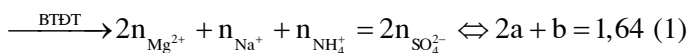
$$\xrightarrow{[+,-]} n_{\text{NO}_3^-} = 3x + 2y + 3z = 1,32$$

$$\xrightarrow{[N]} n_{\text{HNO}_3} = 1,32 + 0,0775 \cdot 2 = 1,475 \text{ (mol)}$$

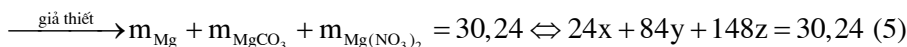
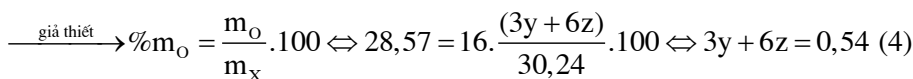
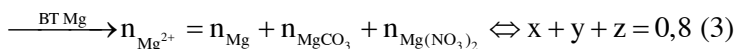
Câu 136:

Hướng dẫn giải

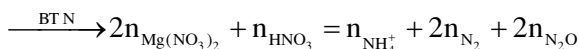

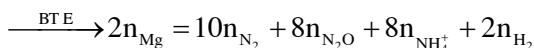
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} a = 0,8 \text{ mol} \\ b = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4), (5)}} \begin{cases} x = 0,68 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,06 \text{ mol} \\ z = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{N}_2} = \frac{0,06 \cdot 2 + 0,12 - 0,04 - 0,06 \cdot 2}{2} = 0,04 \text{ mol}$$

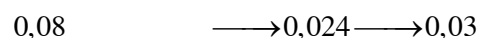
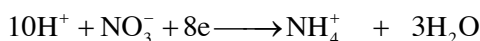
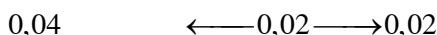
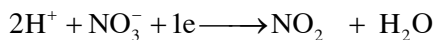
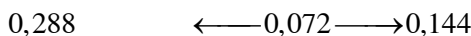
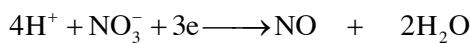
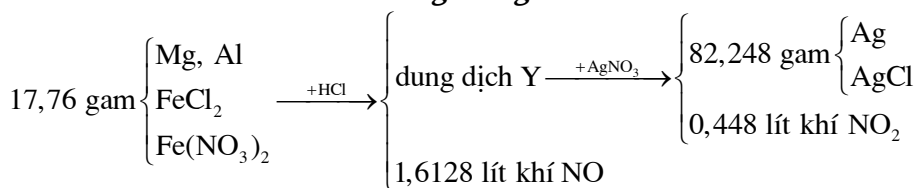

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2} = \frac{0,68 \cdot 2 - 0,04 \cdot 8 - 0,06 \cdot 8 - 0,04 \cdot 10}{2} = 0,08 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \overline{M}_Z = \frac{m_{\text{N}_2} + m_{\text{N}_2\text{O}} + m_{\text{H}_2} + m_{\text{CO}_2}}{n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{H}_2} + n_{\text{CO}_2}} = \frac{82}{3} \text{ g/mol} \Rightarrow d_{Z/\text{He}} = 6,83 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{7}$$

Câu 137:

Hướng dẫn giải

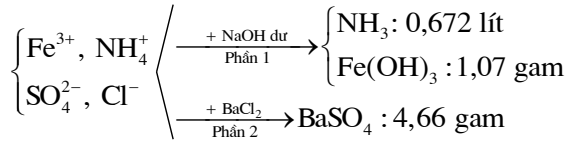
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{HCl}} + m_{\text{AgNO}_3} = m_{\text{NO}} + m_{\text{NO}_2} + m_{\downarrow} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_Z$$

$$\Leftrightarrow 17,76 + 0,408.36,5 + 99,96 = 0,072.30 + 0,02.46 + 82,248 + 0,188.18 + m_Z$$

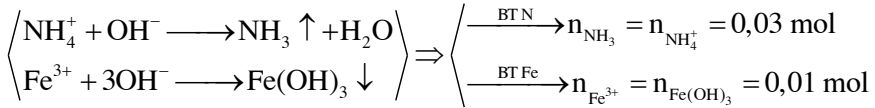
$$\Leftrightarrow m_Z = 43,9 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{44 \text{ gam}}$$

Câu 138:

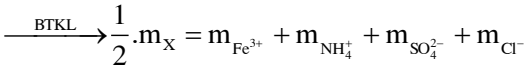
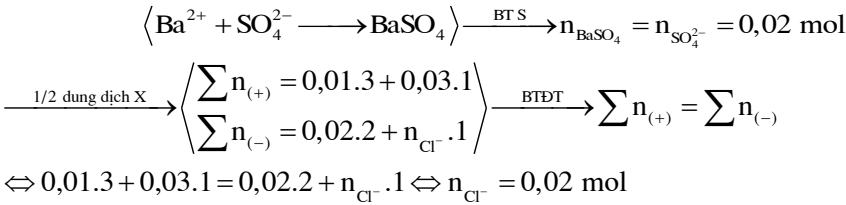
Hướng dẫn giải

Phần 1: Phương trình phản ứng xảy ra

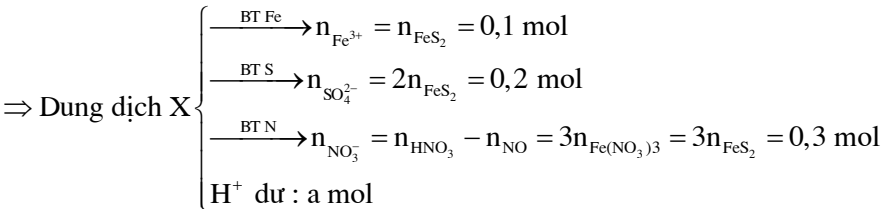
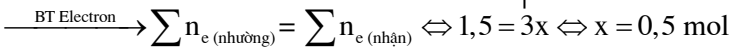
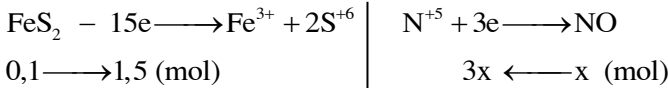
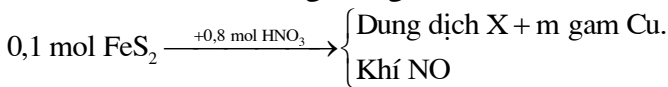
Phần 2: Phương trình phản ứng xảy ra

$$\Leftrightarrow m_X = 2.(0,03.18 + 0,01.56 + 0,02.96 + 0,02.35,5) \Leftrightarrow \boxed{m_X = 7,46 \text{ gam}}$$

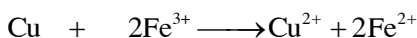
Câu 139:

Hướng dẫn giải

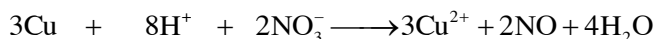

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,1.3 + a.1 \\ \sum n_{(-)} = 0,2.3 + 0,3.1 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

$$\Leftrightarrow 0,1.3 + a.1 = 0,2.2 + 0,3.1 \Leftrightarrow a = 0,4 \text{ mol}$$

$$0,05 \longleftarrow 0,1$$

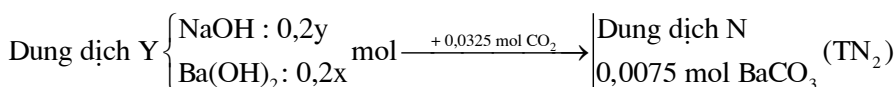
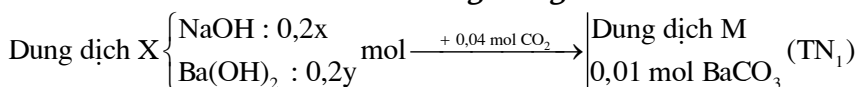

$$0,15 \longleftarrow 0,4 \quad 0,3$$

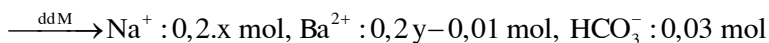
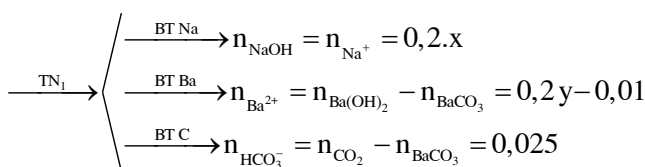
$$\Rightarrow n_{\text{Cu}} = 0,05 + 0,15 = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Cu}} = 0,2.64 = \boxed{12,8 \text{ gam}}$$

Câu 140:

Hướng dẫn giải

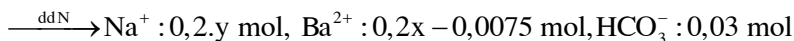
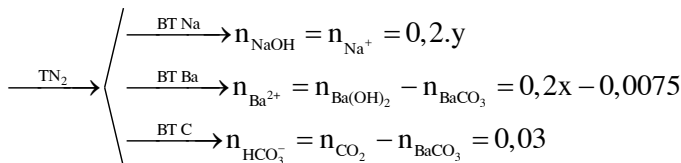

Nhận xét : Dung dịch M và N phản ứng với dung dịch KHSO₄ sinh ra kết tủa trắng có chứa ion Ba²⁺ ⇒ CO₃²⁻ phản ứng hết , Ba²⁺ dư, có HCO₃⁻.

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,2x + 2.(0,2y - 0,01) \\ \sum n_{(-)} = 0,03 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

$$\Leftrightarrow 0,2x + 2.(0,2y - 0,01) = 0,03 \Leftrightarrow 0,2x + 0,4y = 0,05 \quad (1)$$

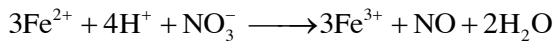
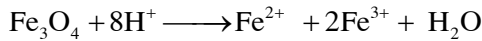
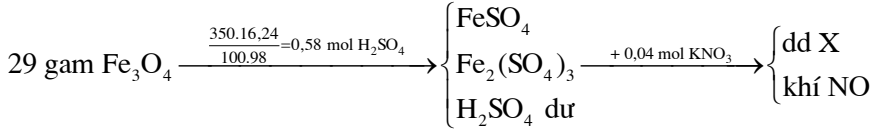

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,2y + 2.(0,2x - 0,0075) \\ \sum n_{(-)} = 0,03 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

$$\Leftrightarrow 0,2y + 2 \cdot (0,2x - 0,0075) = 0,025 \Leftrightarrow 0,4x + 0,2y = 0,04 \quad (2) \xrightarrow{(1), (2)} \begin{cases} x = 0,05M \\ y = 0,1M \end{cases}$$

Câu 141:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{KNO}_3} = n_{\text{NO}} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = \frac{4,04}{101} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\begin{matrix} \text{Dung dịch X} \\ \text{Dạng ion} \end{matrix}} \begin{cases} \text{Fe}^{2+} : x \text{ mol} \\ \text{Fe}^{3+} : y \text{ mol} \\ \text{K}^+ : 0,04 \text{ mol} \\ \text{SO}_4^{2-} : 0,58 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{BT Fe}} x + y = 3n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,375 \text{ mol} \quad (1)$$

$$\left. \begin{matrix} \sum n_{(+)} = 2x + 3y + 0,04 \\ \sum n_{(-)} = 0,58 \cdot 2 \end{matrix} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

$$\Leftrightarrow 2x + 3y + 0,04 = 0,58 \cdot 2 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = 0,005 \\ y = 0,37 \end{cases} \text{ (mol)}$$

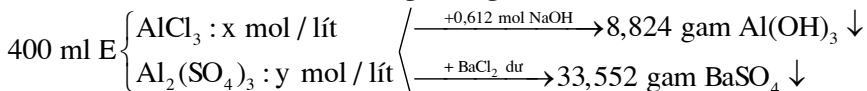
$$\xrightarrow{\begin{matrix} \text{Dung dịch X} \\ \text{Dạng phân tử} \end{matrix}} \begin{cases} \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 : 0,185 \text{ mol} \\ \text{FeSO}_4 : 0,005 \text{ mol} \\ \text{K}_2\text{SO}_4 : 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{dung dịch X}} = \underbrace{m_{\text{Fe}_3\text{O}_4}}_{29} + \underbrace{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}}_{350} + \underbrace{m_{\text{KNO}_3}}_{4,04} - \underbrace{m_{\text{NO}}}_{0,04 \cdot 30} = 381,84 \text{ (gam)}$$

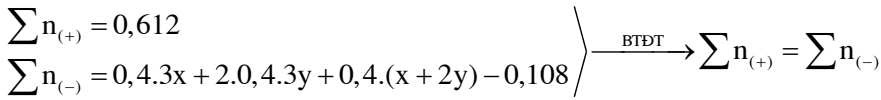
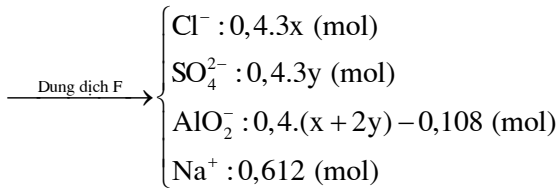
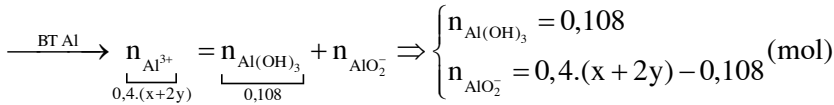
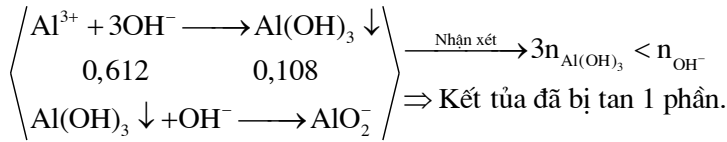
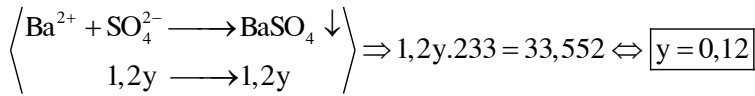
$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{0,185 \cdot 400}{381,84} \cdot 100 = \boxed{19,38\%}$$

Câu 142:

Hướng dẫn giải

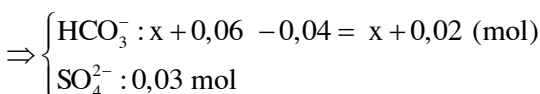
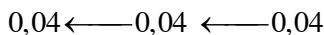
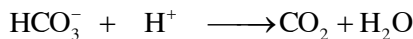
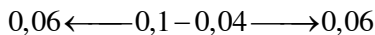
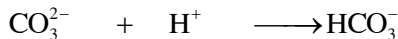
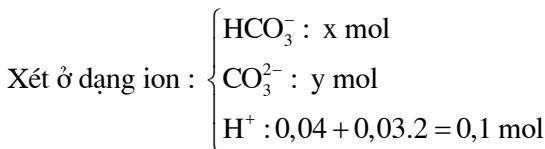
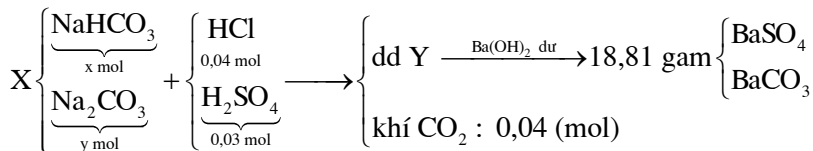
$$0,4 \text{ lít E} \xrightarrow{\text{Quy đổi}} \begin{cases} \text{Al}^{3+} : 0,4 \cdot (x + 2y) \text{ (mol)} \\ \text{SO}_4^{2-} : 0,4 \cdot 3y \text{ (mol)} \\ \text{Cl}^- : 0,4 \cdot 3x \text{ (mol)} \end{cases}$$

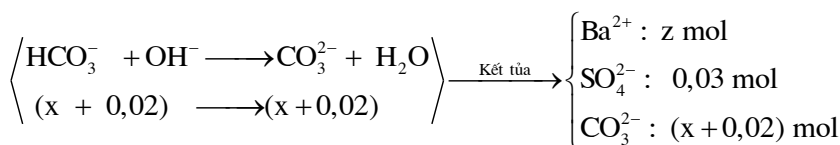

$$\Leftrightarrow 1,6x + 3,2y = 0,72 \Leftrightarrow \boxed{x = 0,21} \Rightarrow \boxed{\frac{x}{y} = 7 : 4}$$

Câu 143:

Hướng dẫn giải

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 2z \\ \sum n_{(-)} = 0,03.2 + 2.(x + 0,02) \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

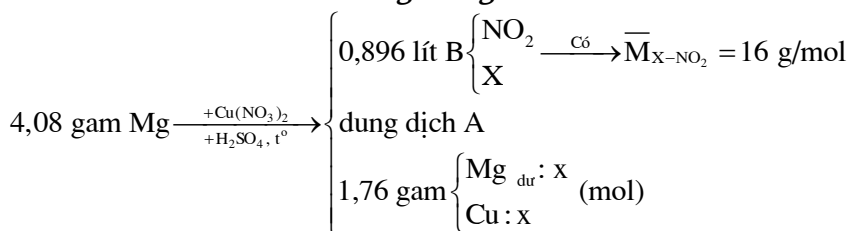
$$\Leftrightarrow 0,03.2 + 2.(x + 0,02) = 2z \Leftrightarrow 2x - 2z = -0,1 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} 137z + 0,03.96 + (x + 0,02).60 = 18,81 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1),(2)}} \begin{cases} x = 0,04 \text{ mol} \\ z = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_X = 0,06.106 + 0,04.84 = \boxed{9,72 \text{ gam}}$$

Câu 144:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Cu}} = 1,76 \Leftrightarrow 24x + 64x = 1,76 \Leftrightarrow x = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Mg}} n_{\text{Mg pứ}} + n_{\text{Mg dư}} = n_{\text{Mg bd}} \Leftrightarrow n_{\text{Mg pứ}} + 0,02 = 0,17 \Leftrightarrow n_{\text{Mg pứ}} = 0,15 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} M_X < \overline{M}_{\text{X-NO}_2} = 16 < M_{\text{NO}} = 30 \Rightarrow \text{X là H}_2.$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2} = \frac{0,896}{22,4} = 0,04 \\ \frac{30.n_{\text{NO}} + 2.n_{\text{H}_2}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2}} = 16 \end{cases} \Leftrightarrow n_{\text{NO}} = n_{\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \left\{ \begin{array}{l} \sum n_{\text{e (nhường)}} = 0,15.2 > \sum n_{\text{e (nhận)}} = 0,02.2 + 0,02.3 + 0,02.2 \\ \text{Có khí H}_2 \text{ thoát ra chứng tỏ trong dung dịch không còn NO}_3^- \end{array} \right.$$

$\Rightarrow$ Dung dịch A có chứa muối NH_4^+ .

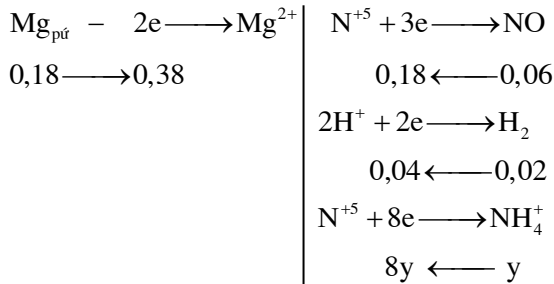

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg pứ}} + m_{\text{Mg dư}} = m_{\text{Mg bd}} \Leftrightarrow 24.n_{\text{Mg pứ}} + 0,44 = 5 \Leftrightarrow n_{\text{Mg pứ}} = 0,19 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} M_X < \overline{M_{X-\text{NO}_2}} = 23 < M_{\text{NO}} = 30 \Rightarrow X \text{ là } \text{H}_2.$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2} = \frac{1,792}{22,4} = 0,08 \\ \frac{30.n_{\text{NO}} + 2.n_{\text{H}_2}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2}} = 23 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{NO}} = 0,06 \\ n_{\text{H}_2} = 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \left\{ \begin{array}{l} \sum n_{e(\text{nhường})} = 0,19.2 > \sum n_{e(\text{nhận})} = 0,02.2 + 0,06.3 \\ \text{Có khí } \text{H}_2 \text{ thoát ra chứng tỏ trong dung dịch không còn } \text{NO}_3^- \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{e(\text{nhường})} = \sum n_{e(\text{nhận})} \Leftrightarrow 0,38 = 0,22 + 8y \Leftrightarrow y = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{K}^+} = n_{\text{KNO}_3} = \underbrace{n_{\text{NO}}}_{0,06} + \underbrace{n_{\text{NH}_4^+}}_{0,02} \Rightarrow \text{dung dịch A} \left\{ \begin{array}{l} \text{Mg}^{2+} : 0,19 \text{ mol} \\ \text{NH}_4^+ : 0,02 \text{ mol} \\ \text{SO}_4^{2-} : z \text{ mol} \\ \text{K}^+ : 0,08 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = 0,19.2 + 0,02 + 0,08 \\ \sum n_{(-)} = 2z \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)}$$

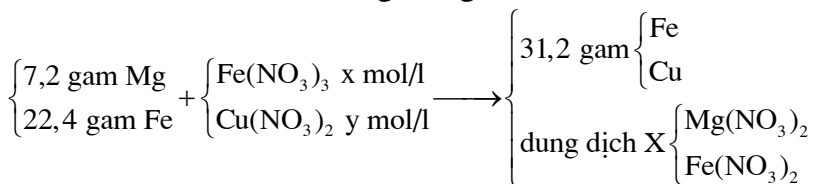
$$\Leftrightarrow 0,19.2 + 0,02 + 0,08 = 2z \Leftrightarrow z = 0,24 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{K}^+}$$

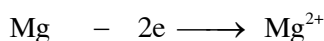
$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,19.24 + 0,02.18 + 0,24.96 + 0,08.39 \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = \boxed{31,08 \text{ gam}}$$

Câu 146:

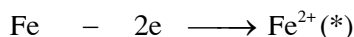
Hướng dẫn giải

Xét thứ tự nhường và nhận electron :

$$0,3 \longrightarrow 0,6 \longrightarrow 0,3$$

$$0,4 \longrightarrow 0,8 \longrightarrow 0,4$$

$$\sum n_{e \text{ nhường}} = 1,4 \text{ (mol)}$$

$$0,5x \longrightarrow 0,5x \longrightarrow 0,5x$$

$$0,5y \longrightarrow y \longrightarrow 0,5y$$

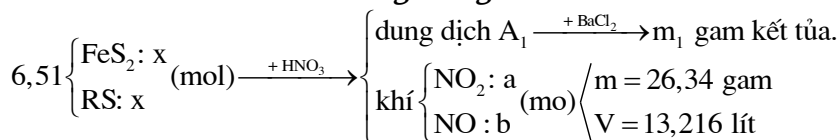

$$1,4 - 0,5x - y \longrightarrow \frac{1,4 - 0,5x - y}{2}$$

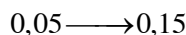
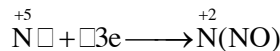
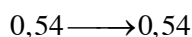
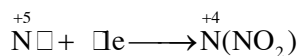
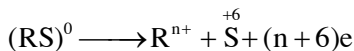
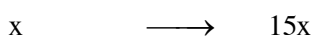
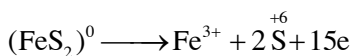
$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{1,4 - 0,5x - y}{2} \cdot 56 + 0,5y \cdot 64 = 31,2 \\ 2 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,4 + 2 \cdot \left(0,5x - \frac{1,4 - 0,5x - y}{2}\right) = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \boxed{x = y = 0,8 \text{ M}}$$

Câu 147:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = \frac{13,216}{22,4} \\ 46a + 30b = 26,34 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,54 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{e \text{ (nhường)}} = \sum n_{e \text{ (nhận)}} \Leftrightarrow 15x + (n+6)x = 0,69 \text{ mol (1)}$$

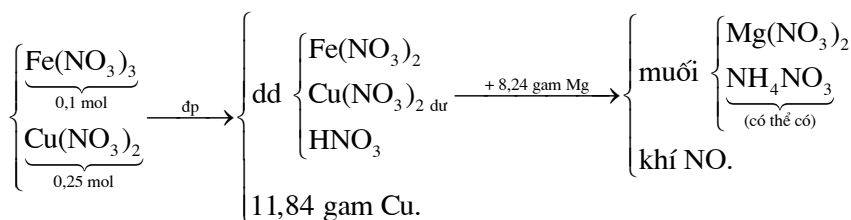
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} 120x + (M_R + 32) \cdot x = 6,51 \Leftrightarrow x = \frac{6,51}{120 + M_R + 32} \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (2) vào (1)}} 15 \cdot \frac{6,51}{120 + M_R + 32} + (n+6) \cdot \frac{6,51}{120 + M_R + 32} = 0,69$$

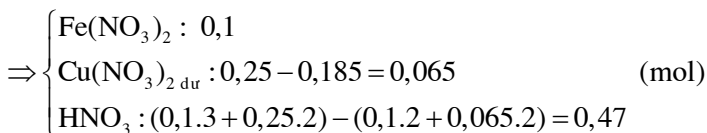
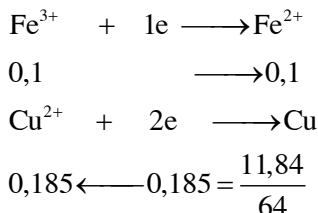
$$\xrightarrow{\text{Biện luận}} \begin{cases} n = 1 \Rightarrow M_R = 55,565 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{loại} \\ n = 2 \Rightarrow M_R = 65 \text{ g/mol} \Rightarrow \boxed{\text{R là Zn}} \\ n = 3 \Rightarrow M_R = 74,434 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{loại} \end{cases}$$

Câu 148:

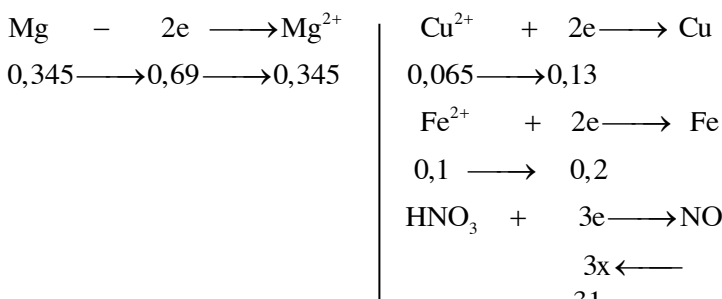
Hướng dẫn giải

Xét quá trình điện phân ở catot :

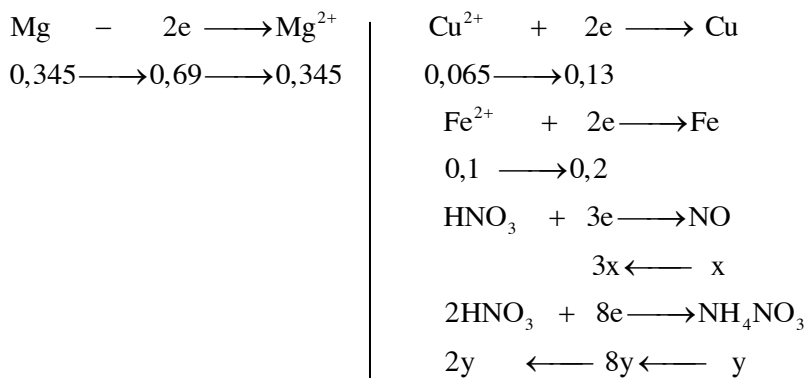
Trường hợp 1 : Không có muối NH_4NO_3

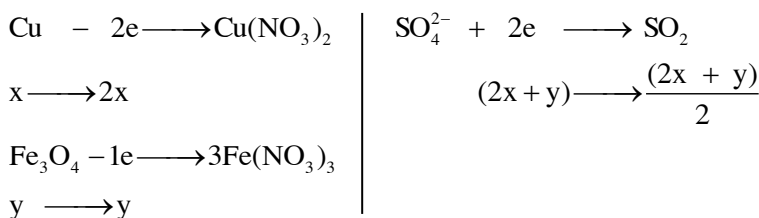
$$\Rightarrow \sum n_{e \text{ nhường}} = \sum n_{e \text{ nhận}} \Leftrightarrow 0,69 = 0,13 + 0,2 + 3x \Leftrightarrow x = \frac{31}{300} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = (0,345 - \frac{0,13 + 0,2}{2}) \cdot 2 + \frac{31}{300} = \frac{139}{300} < 0,47 \text{ (loại)}$$

Trường hợp 2 : Sản phẩm khử có NH_4NO_3

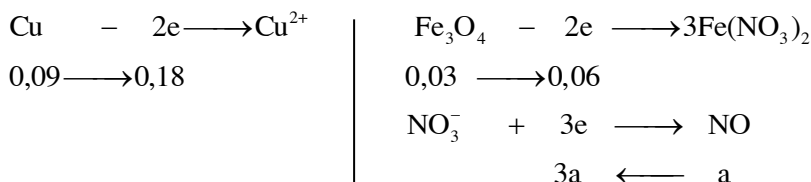

$$\Rightarrow \begin{cases} 64x + 232y = 13,36 \\ 80x + 160 \cdot \frac{3}{2}y = 15,2 \text{ (gam)} \\ V_2 = (2x + y) \cdot 22,4 \cdot 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ (mol)} \\ y = 0,03 \text{ (mol)} \\ V_2 = \boxed{2,576 \text{ lít}} \end{cases}$$

Xét TN₂ Chất rắn dư là Cu $\Rightarrow$ $\begin{cases} \text{Chỉ tạo thành muối Fe}^{2+} \\ n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,1 - 0,01 = 0,09 \text{ (mol)} \end{cases}$

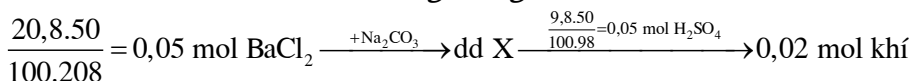

$$\sum n_e \text{ nhường} = \sum n_e \text{ nhận} \Leftrightarrow 0,18 = 0,06 + 3a$$

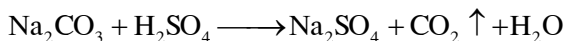
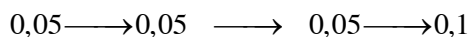
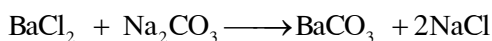
$$\Leftrightarrow a = 0,04 \text{ (mol)} \Rightarrow V_2 = 0,04 \cdot 22,4 = \boxed{0,896 \text{ lít}}$$

Câu 151:

Hướng dẫn giải

Nhận xét $\rightarrow$ Dung dịch X + H₂SO₄ $\rightarrow$ khí $\Rightarrow$ dung dịch X có Na₂CO₃ dư.

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{Na}_2\text{CO}_3 \text{ ban đầu}} = n_{\text{BaCO}_3} + n_{\text{CO}_2} = 0,05 + 0,02 = 0,07 \text{ mol}$$

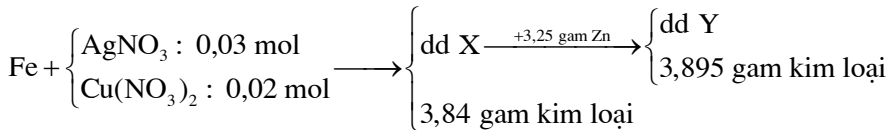
$$\Rightarrow C\% = \frac{m_{\text{Na}_2\text{CO}_3 \text{ ban đầu}}}{100} \cdot 100 = \frac{0,07 \cdot 106}{100} \cdot 100 = \boxed{7,42\%}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau cùng}} = m_{\text{dd BaCl}_2} + m_{\text{dd Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} - m_{\downarrow} - m_{\uparrow}$$

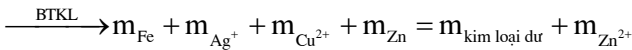
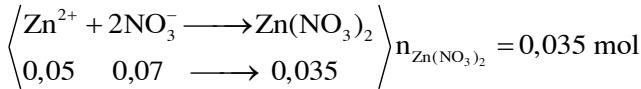
$$\Leftrightarrow m_{\text{dd sau cùng}} = 50 + 100 + 50 - 0,05 \cdot 197 - 0,02 \cdot 44 = \boxed{189,27 \text{ gam}}$$

Câu 152:

Hướng dẫn giải

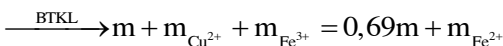
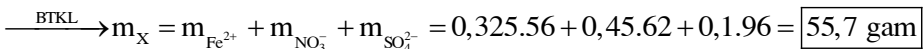
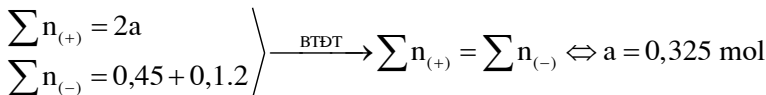
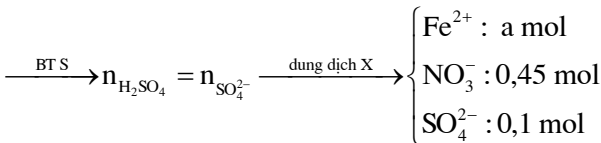
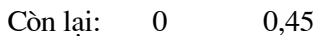
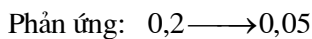
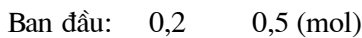
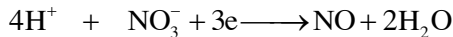
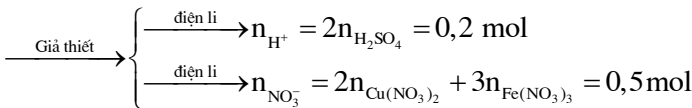
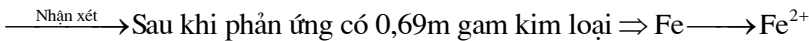
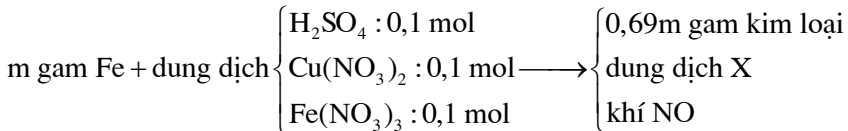
$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTN}} \sum n_{\text{NO}_3^-} = n_{\text{NO}_3^-/\text{AgNO}_3} + n_{\text{NO}_3^-/\text{Cu(NO}_3)_2} = 0,03 + 0,02 \cdot 2 = 0,07 \text{ mol} \\ n_{\text{Zn}} = \frac{3,25}{65} = 0,05 \xrightarrow{\text{BT Zn}} n_{\text{Zn}^{2+}} \leq 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow m + 0,03 \cdot 108 + 0,02 \cdot 64 + 3,25 = 3,84 + 3,895 + 0,035 \cdot 65 \Leftrightarrow \boxed{m = 2,24 \text{ gam}}$$

Câu 153:

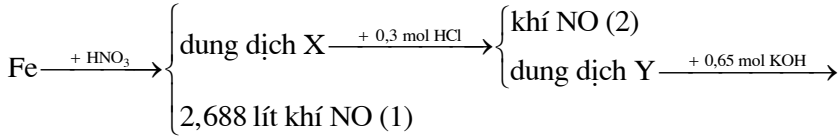
Hướng dẫn giải

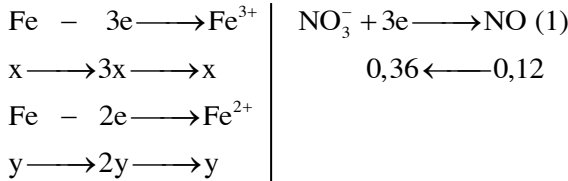
$$\Leftrightarrow 0,31m + 0,1 \cdot 64 + 0,1 \cdot 56 = 0,325 \cdot 56 \Leftrightarrow \boxed{m = 20 \text{ gam}}$$

Câu 154:

Hướng dẫn giải

→ Nhận xét → Cho HCl vào dung dịch X có khí NO (2) thoát ra chứng tỏ rằng trong dung dịch X có chứa Fe²⁺

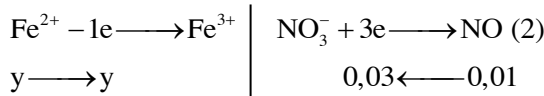

$$\Rightarrow \sum n_e(\text{nhiều}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x + 2y = 0,36 (*) \Rightarrow n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = 0,36 \text{ mol}$$

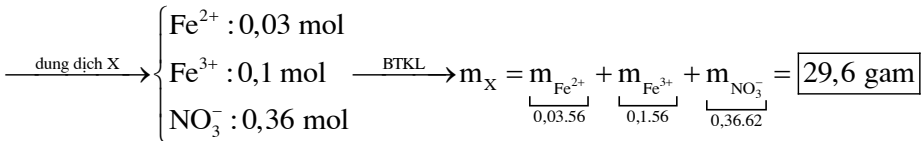
$$n_{\text{HCl}} = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{HCl}} = n_{\text{KCl}} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{KOH}} = n_{\text{KCl}} + n_{\text{KNO}_3} \Leftrightarrow 0,65 = 0,3 + n_{\text{KNO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{KNO}_3} = 0,35 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = n_{\text{KNO}_3} + n_{\text{NO (2)}} \Leftrightarrow 0,36 = 0,35 + n_{\text{NO (2)}} \Leftrightarrow n_{\text{NO (2)}} = 0,01 \text{ mol}$$

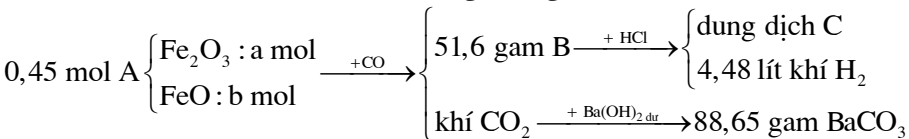

$$\Rightarrow \sum n_e(\text{nhiều}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow y = 0,03 \text{ mol} \Rightarrow x = 0,1 \text{ mol}$$

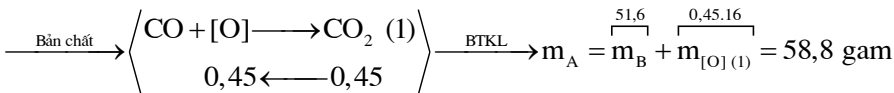

Câu 155:

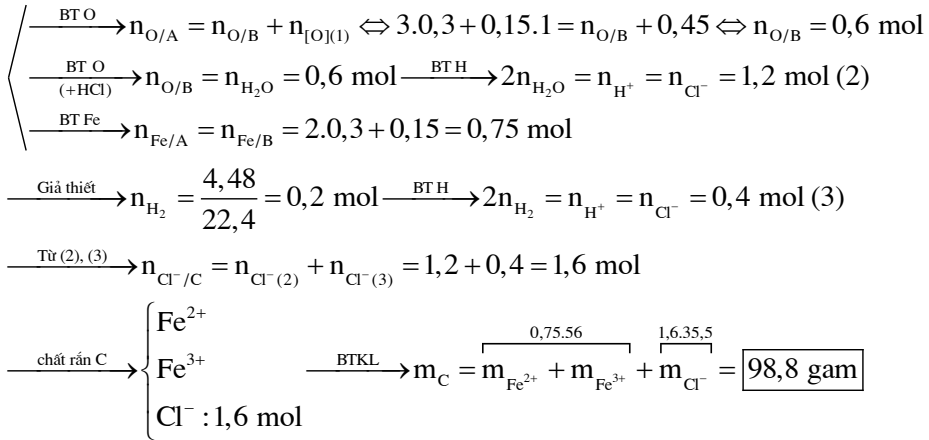
Hướng dẫn giải

$$n_{\text{BaCO}_3} = \frac{88,65}{197} = 0,45 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,45 \text{ mol}$$

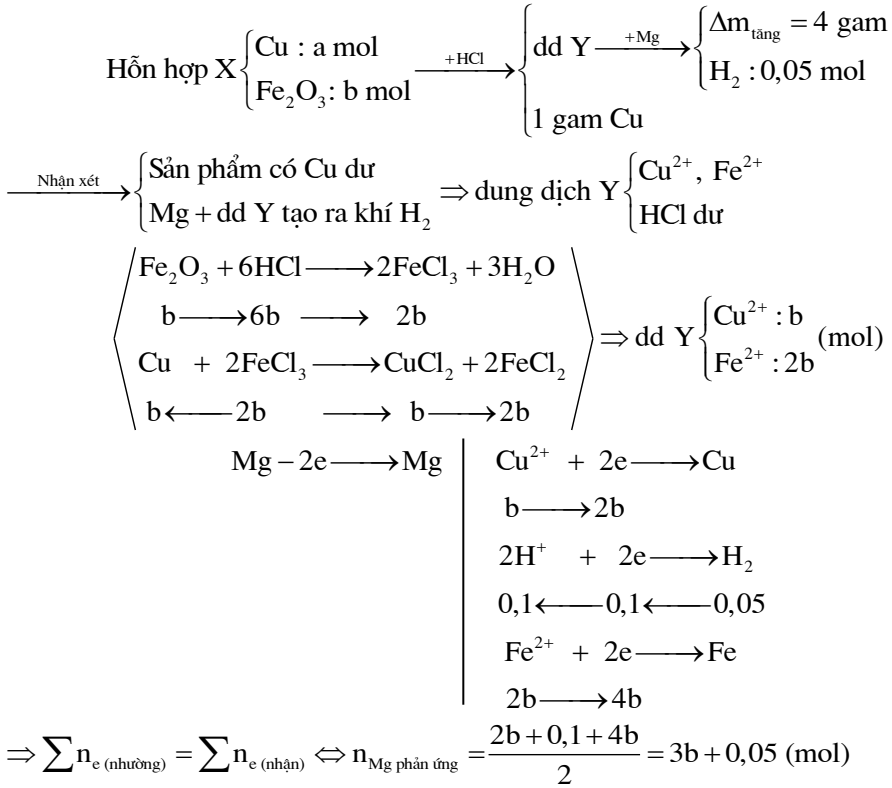

$$\Rightarrow 0,45 \text{ mol A} \left\{ \begin{array}{l} \text{Fe}_2\text{O}_3 : a \text{ mol} \\ \text{FeO} : b \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \begin{cases} a + b = 0,45 \\ 160a + 72b = 58,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,3 \\ b = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Câu 156:

Hướng dẫn giải

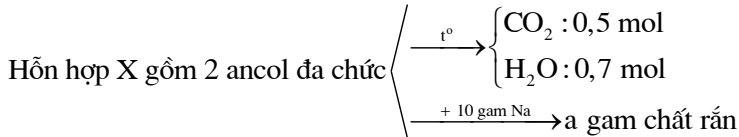

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Cu phản ứng}} + m_{\text{Fe}} = \Delta m_{\text{tăng}} + m_{\text{Mg phản ứng}} \Leftrightarrow b = 0,5 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{Cu ban đầu}} = m_{\text{Cu phản ứng}} + 1 \Leftrightarrow m_{\text{Cu ban đầu}} = 64.0,5 + 1 = \boxed{4,2 \text{ gam}} \\ n_{\text{HCl}} = 6b + 0,05.2 \Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 6.0,5 + 0,1 = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow x = \frac{0,4}{0,4} = \boxed{1 \text{ M}} \end{array} \right.$$

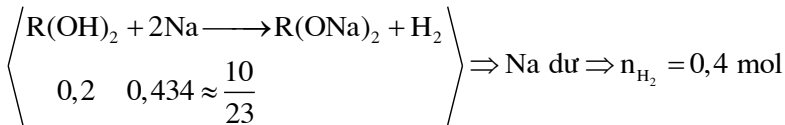
Câu 157:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{ancol}} = 0,7 - 0,5 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \text{Số C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{0,5}{0,2} = 2,5 \xrightarrow{\text{ancol đa chức cùng nhóm -OH}} \text{Ancol có 2 nhóm -OH}$$

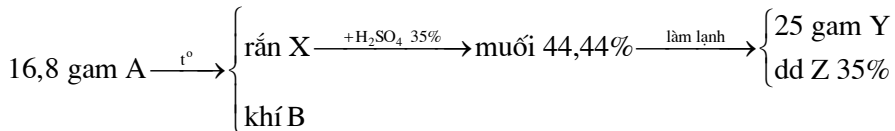

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{C}} + m_{\text{O}} + m_{\text{H}} = 12.0,5 + 0,2.2.16 + 0,7.2.1 = 13,8 \text{ gam}$$

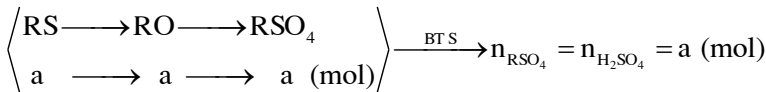
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} + m_{\text{Na}} = m_{\text{rắn}} + m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 13,8 + 10 = a + 0,2.2 \Leftrightarrow \boxed{a = 23,4 \text{ gam}}$$

Câu 158:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng hợp thức:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_A - m_S + m_O = 16,8 - 32a + 16a = 16,8 - 16a$$

$$\text{Ta có: } \underbrace{C\%_{\text{H}_2\text{SO}_4}}_{35\%} = \frac{98a}{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} = \frac{9800 \cdot a}{35} = 280a$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_A + m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4} - m_O = 16,8 + 280a - 16a = 16,8 + 264a \quad (1)$$

$$\Rightarrow \underbrace{C\%_{\text{RSO}_4}}_{44,44\%} = \frac{m_{\text{RSO}_4 \text{ sau}}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 \Leftrightarrow 44,44\% = \frac{16,8 + 64a}{16,8 + 264a} \cdot 100 \Leftrightarrow a = 0,175 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\text{RS}} = \frac{m_A}{0,175} = \frac{16,8}{0,175} = 96 \text{ (g/mol)} \Rightarrow M_{\text{R}} = 64 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R là Cu.}$$

Nhận xét: Khi làm lạnh dung dịch có 25 gam $\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ tách ra và x gam CuSO_4 tan trong dung dịch bão hòa.

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd CuSO}_4 \text{ bão hòa}} = m_{\text{dd sau}} - 25 = 16,8 + 264a - 25 = 38 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \underbrace{C\%_{\text{CuSO}_4}}_{31,58} = \frac{m_{\text{CuSO}_4}}{m_{\text{dd CuSO}_4 \text{ bão hòa}}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{\text{CuSO}_4} = \frac{31,58 \cdot 38}{100} = 12 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow m_{\text{CuSO}_4 / \text{muối kết tinh}} = m_{\text{CuSO}_4 \text{ ban đầu}} - 12 = 160 \cdot a - 12 = 16 \text{ gam}$$

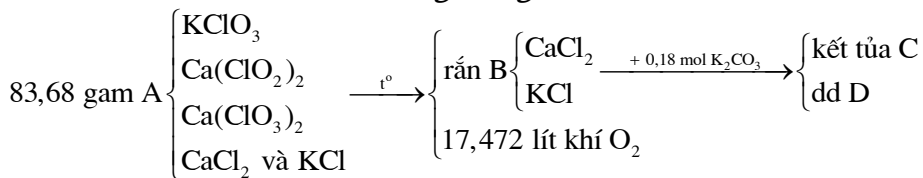
$$\Leftrightarrow n_{\text{CuSO}_4 / \text{muối kết tinh}} = \frac{16}{160} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow M_{\text{CuSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}} = \frac{25}{0,1} = 250 \text{ g/mol} \Leftrightarrow 160 + 18n = 250 \text{ g/mol}$$

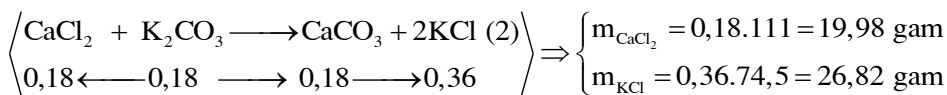
$$\Leftrightarrow n = 5 \Rightarrow \boxed{\text{Y là CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}}$$

Câu 159:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = m_B + m_{\text{O}_2} \Leftrightarrow 83,68 = m_B + \frac{17,472}{22,4} \cdot 32 \Leftrightarrow m_B = 58,72 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_B = m_{\text{CaCl}_2} + m_{\text{KCl/B}} \Leftrightarrow 58,72 = 19,98 + m_{\text{KCl/B}} \Leftrightarrow m_{\text{KCl/B}} = 38,74 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{KCl/D}} = m_{\text{KCl/B}} + m_{\text{KCl (2)}} = 38,74 + 26,82 = 65,56 \text{ gam}$$

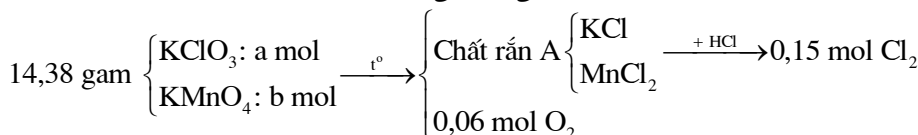
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \frac{m_{\text{KCl/D}}}{m_{\text{KCl/A}}} = \frac{22}{3} \Leftrightarrow m_{\text{KCl/A}} = m_{\text{KCl/D}} \cdot \frac{3}{22} = 65,56 \cdot \frac{3}{22} = 8,94 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{KClO}_3} + n_{\text{KCl/A}} = n_{\text{KCl/B}} \Leftrightarrow n_{\text{KClO}_3} + \frac{8,94}{74,5} = \frac{38,74}{74,5}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{KClO}_3} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{KClO}_3} = \frac{0,4 \cdot 122,5}{83,68} \cdot 100 = \boxed{58,55\%}$$

Câu 160:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{KMnO}_4} + n_{\text{KClO}_3} = n_{\text{KCl}} \Leftrightarrow n_{\text{KCl}} = (a + b) \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT Mn}} n_{\text{MnCl}_2} = n_{\text{KMnO}_4} = b \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{KClO}_3} + n_{\text{HCl}} = n_{\text{KCl}} + 2n_{\text{MnCl}_2} + 2n_{\text{Cl}_2} \Leftrightarrow a + n_{\text{HCl}} = a + b + 2b + 0,15 \cdot 2$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 3b + 0,3 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 3n_{\text{KClO}_3} + 4n_{\text{KMnO}_4} = 2n_{\text{O}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 3a + 4b = 2 \cdot 0,06 + \frac{3b + 0,3}{2} \quad (1)$$

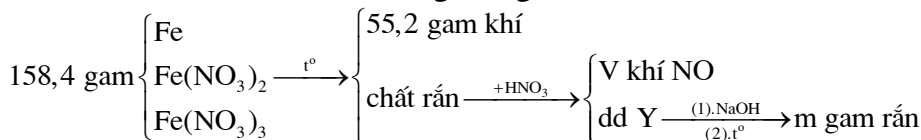
$$\left(\xrightarrow{\text{BT e}} 6n_{\text{KClO}_3} + 5n_{\text{KMnO}_4} = 4n_{\text{O}_2} + 2n_{\text{Cl}_2} \Leftrightarrow 6a + 5b = 0,54 \quad (1) \right)$$

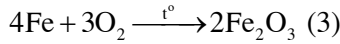
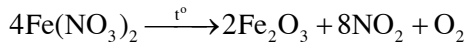
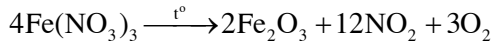
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{KMnO}_4} + m_{\text{KClO}_3} = 14,38 \Leftrightarrow 122,5a + 158b = 14,38 \text{ gam} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \begin{cases} a = 0,04 \text{ mol} \\ b = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{KMnO}_4} = \frac{0,06 \cdot 158}{14,38} \cdot 100 = \boxed{65,92\%}$$

Câu 161:

Hướng dẫn giải

→ **Nhiệt phân** $\begin{cases} \text{Fe}(\text{NO}_3)_3 \\ \text{Fe}(\text{NO}_3)_2 \end{cases}$ tạo ra khí O_2 sẽ oxi hóa Fe tạo Fe_2O_3 , khi cho

chất rắn tác dụng với HNO_3 sinh ra khí NO chứng tỏ rằng trong chất rắn này vẫn còn dư Fe, nên (3) khí O_2 đã hết $\Rightarrow \Delta m_{\text{giảm}} = m_{\text{NO}_2} = 55,2 \text{ gam}$

$$\Leftrightarrow n_{\text{NO}_2} = \frac{55,2}{46} = 1,2 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{NO}_2} = n_{\text{NO}_3^-/\text{X}} = 1,2 \text{ mol}$$

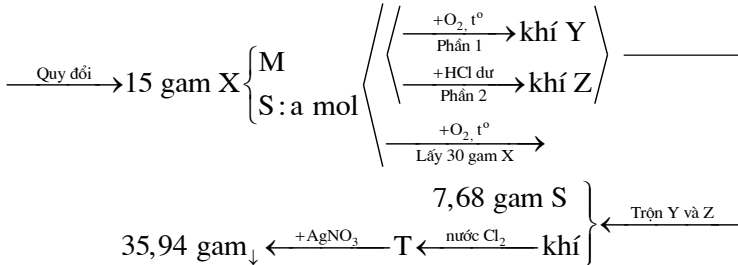
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} = m_{\text{Fe}} + m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{NO}_3^-/\text{X}} \Leftrightarrow m_{\text{Fe}} + m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} = 84 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}} + n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = \frac{84}{56} = 1,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Ta có}} m = m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow m = 0,75 \cdot 160 = \boxed{120 \text{ gam}}$$

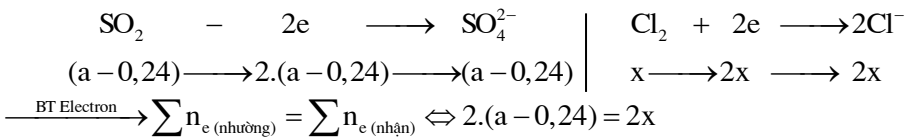
Câu 162:

Hướng dẫn giải

$$S_{\downarrow} : \frac{7,68}{32} = 0,24 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \text{TH}_1: \text{Khí Y (SO}_2\text{) dư} \Rightarrow n_{\text{SO}_2} = a - 0,24 \text{ (mol)} \\ \text{TH}_2: \text{Khí Z (H}_2\text{S) dư} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{S}} = a - 0,24 \text{ (mol)} \end{cases}$$

Trường hợp 1: Khí Y (SO_2) dư

$$\Rightarrow 35,94 \text{ gam kết tủa} \begin{cases} \text{SO}_4^{2-} : (a - 0,24) \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 2 \cdot (a - 0,24) \\ \text{Ag}^+ : y \text{ mol} \end{cases}$$

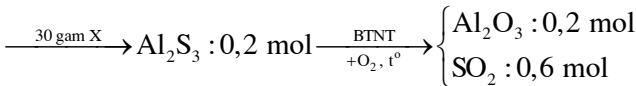
$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = y \\ \sum n_{(-)} = 4.(a - 0,24) \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow y = 4.(a - 0,24) \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\downarrow} = m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}_2\text{SO}_4} = m_{\text{Ag}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{SO}_4^{2-}}$$

$$\Leftrightarrow 35,94 = 108.4.(a - 0,24) + 35,5.2.(a - 0,24) + 96.(a - 0,24) \Leftrightarrow a = 0,3 \text{ mol}$$

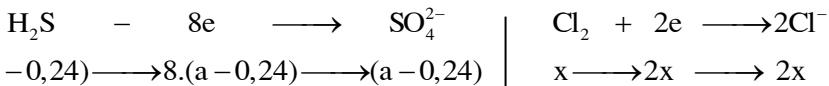
$$\xrightarrow{\text{Đặt}} X \xrightarrow{\text{CTCT}} M_2S_n \xrightarrow{\text{BT S}} n_{M_2S_n} = \frac{n_s}{n} = \frac{0,3}{n} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \frac{0,3}{n} . (2M_M + 32n) = 15 \xrightarrow{\text{Biện luận}} \begin{cases} n = 1 \Rightarrow M = 9 \Rightarrow \text{Loại} \\ n = 2 \Rightarrow M = 18 \Rightarrow \text{Loại} \\ n = 3 \Rightarrow M = 27 \Rightarrow M \text{ là Al} \Rightarrow X \text{ là } A_2S_3. \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{O_2} = 3n_{Al_2O_3} + 2n_{SO_2} \Leftrightarrow n_{O_2} = \frac{3.0,2 + 0,6.2}{2} = \boxed{0,9 \text{ mol}}$$

Trường hợp 2: Khí Z (H₂S) dư

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{e(\text{nhường})} = \sum n_{e(\text{nhận})} \Leftrightarrow 8.(a - 0,24) = 2x$$

$$\left[SO_4^{2-} : (a - 0,24) \text{ mol}, Cl^- : 8.(a - 0,24), Ag^+ : y \text{ mol} \right]$$

35,94 gam kết tủa

$$\left. \begin{array}{l} \sum n_{(+)} = y \\ \sum n_{(-)} = 10.(a - 0,24) \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTĐT}} \sum n_{(+)} = \sum n_{(-)} \Leftrightarrow y = 10.(a - 0,24) \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\downarrow} = m_{\text{AgCl}} + m_{\text{Ag}_2\text{SO}_4} = m_{\text{Ag}^+} + m_{\text{Cl}^-} + m_{\text{SO}_4^{2-}}$$

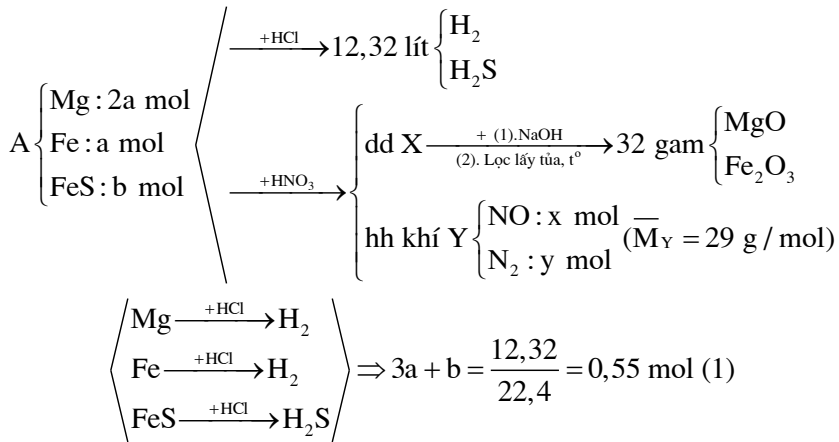
$$\Leftrightarrow 35,94 = 108.10.(a - 0,24) + 35,5.8.(a - 0,24) + 96.(a - 0,24)$$

$$\Leftrightarrow a = \frac{19317}{73000} \text{ mol} \xrightarrow{\text{Đặt}} X \xrightarrow{\text{CTCT}} M_2S_n \xrightarrow{\text{BT S}} n_{M_2S_n} = \frac{n_s}{n} = \frac{19317}{73000.n} \text{ (mol)}$$

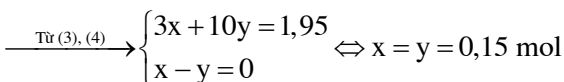
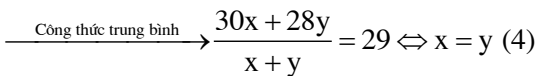
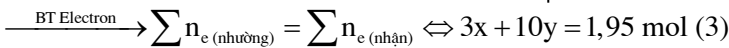
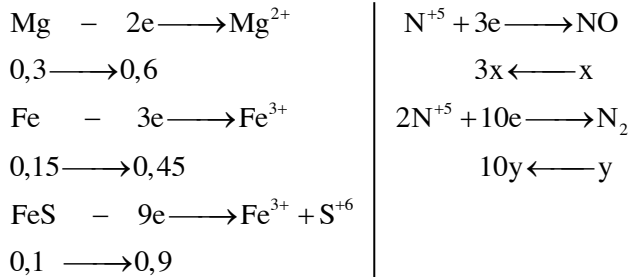
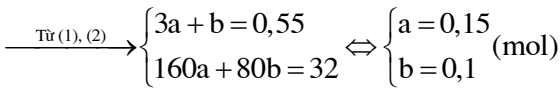
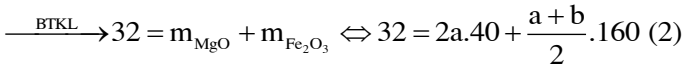
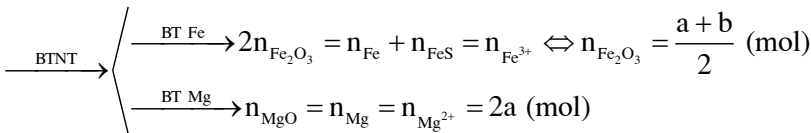
$$\Rightarrow \frac{19317}{73000.n} . (2M_M + 32n) = 15 \xrightarrow{\text{Biện luận}} \begin{cases} n = 1 \Rightarrow M \approx 13,34 \Rightarrow \text{Loại} \\ n = 2 \Rightarrow M \approx 24,68 \Rightarrow \text{Loại} \Rightarrow \text{Loại} \\ n = 3 \Rightarrow M \approx 30,02 \Rightarrow \text{Loại} \end{cases}$$

Câu 163:

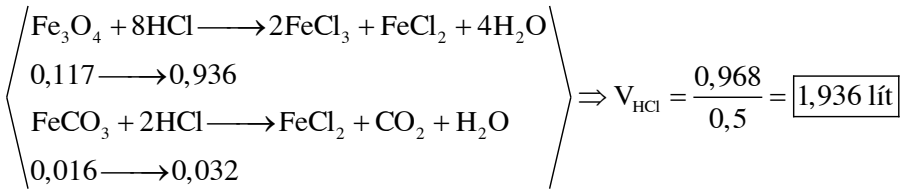
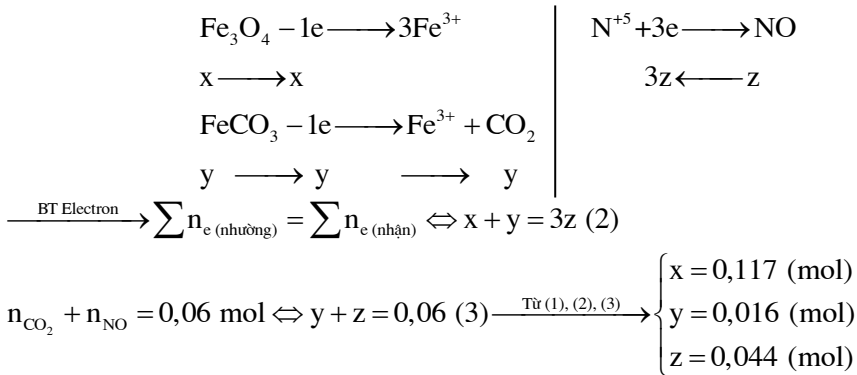
Hướng dẫn giải

→ Nhận xét → Do $\text{Al}(\text{OH})_3$ tan hết trong NaOH dư nên trong 32 gam chất rắn chỉ có Fe_2O_3 và MgO .

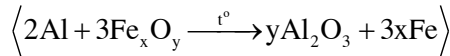
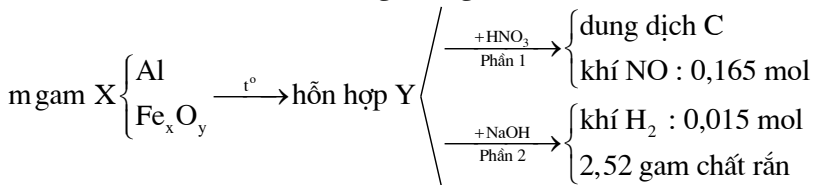

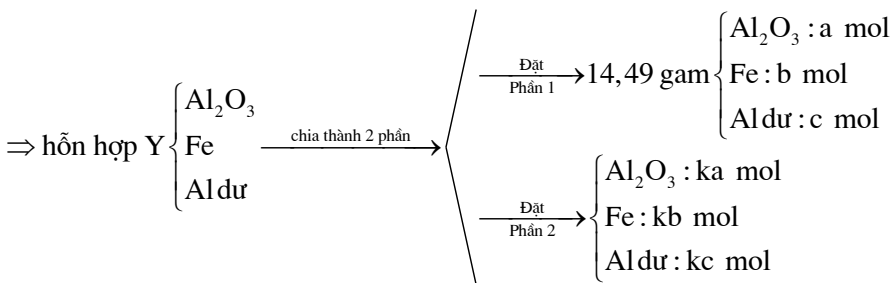

Câu 165:

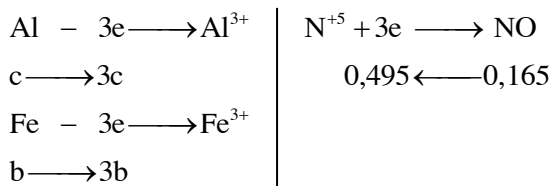
Hướng dẫn giải

Nhận xét $\rightarrow$ phần 2 của hỗn hợp Y $\xrightarrow{+\text{NaOH}}$ H₂ $\Rightarrow$ dung dịch Y có chứa Al dư từ phản ứng nhiệt nhôm.

Phần 1: Sử dụng phương pháp bảo toàn electron

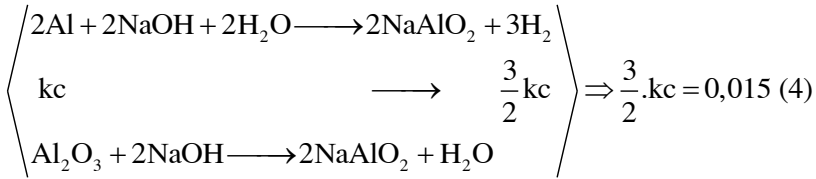

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhu\o ng}) = \sum n_e (\text{nh\an}) \Leftrightarrow 3c + 3b = 0,495 (1)$$

Mặt khác: $m_{\text{Al}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{Al}} = 14,49 \Leftrightarrow 102a + 56b + 27c = 14,49 (2)$

Phần 2: Fe không phản ứng với NaOH $\Rightarrow m_{\text{r\an}} = m_{\text{Fe}} \Leftrightarrow 56.kb = 2,52 (3)$

$$\xrightarrow{\text{T\i r (1), (2), (3), (4)}} \left\{ \begin{array}{l} 3c + 3b = 0,495 (5) \\ 102a + 56b + 27c = 14,49 (6) \\ 3.kb = 0,135 (7) \\ 3.kc = 0,03 (8) \end{array} \right. \xrightarrow{\text{L\ay (7)+(8) \over (5)}} k = \frac{1}{3}$$

$$\xrightarrow{\text{Thay } k = \frac{1}{3} \text{ v\ao (5), (6), (7)}} \left\{ \begin{array}{l} 3c + 3b = 0,495 \\ 102a + 56b + 27c = 14,49 \Leftrightarrow \\ c = 0,135 \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} a = 0,06 \text{ mol} \\ b = 0,135 \text{ mol} \\ c = 0,03 \text{ mol} \end{array} \right.$$

Xét phần 1: Sử dụng định luật bảo toàn nguyên tố

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y} = 3n_{\text{Al}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y} = 0,06.3 = 0,18 \text{ mol}$$

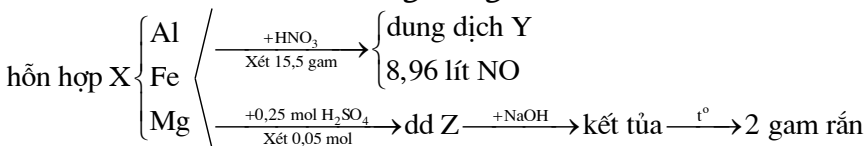
Ta có: $\text{Fe}_x\text{O}_y \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{n_{\text{Fe}}}{n_{\text{O}/\text{Fe}_x\text{O}_y}} = \frac{0,135}{0,18} = \frac{3}{4} \Rightarrow \boxed{\text{Fe}_x\text{O}_y \text{ là } \text{Fe}_3\text{O}_4}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{\text{Fe (ph\an 1 + ph\an 2)}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3 \text{ (ph\an 1 + ph\an 2)}} + m_{\text{Al dư (ph\an 1 + ph\an 2)}}$$

$$\Leftrightarrow m = 56.(0,135 + \frac{1}{3}.0,135) + 102.(0,06 + 0,02) + 27.(0,03 + 0,01) \Leftrightarrow \boxed{m = 19,32}$$

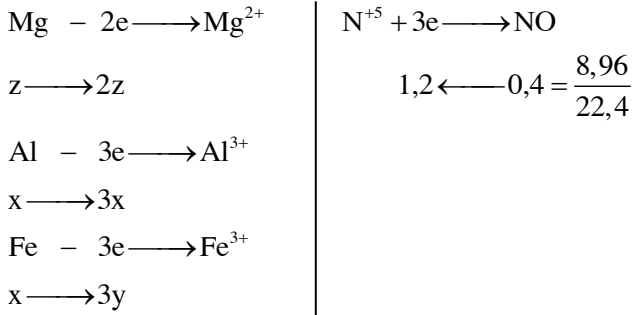
Câu 166:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Đ\at}} \left\{ \begin{array}{l} 15,5 \text{ gam h\o n h\o p X} \left\{ \begin{array}{l} \text{Al: } x \text{ mol} \\ \text{Fe: } y \text{ mol (Th\i thí nghiệm 1)} \\ \text{Mg: } z \text{ mol} \end{array} \right. \\ 0,05 \text{ mol h\o n h\o p X} \left\{ \begin{array}{l} \text{Al: } kx \text{ mol} \\ \text{Fe: } ky \text{ mol (Th\i thí nghiệm 2)} \\ \text{Mg: } kz \text{ mol} \end{array} \right. \end{array} \right.$$

Xét thí nghiệm 1: Sử dụng phương pháp bảo toàn electron

$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_e (\text{nhường}) = \sum n_e (\text{nhận}) \Leftrightarrow 3x + 3y + 2z = 1,2 \quad (1)$$

$$\text{Mặt khác, ta có: } m_{\text{Al}} + m_{\text{Fe}} + m_{\text{Mg}} = 15,5 \Leftrightarrow 27x + 56y + 24z = 15,5 \quad (2)$$

Xét thí nghiệm 2: Chất rắn bao gồm CuO và Fe₂O₃ (do Al(OH)₃ ↓ tan hết)

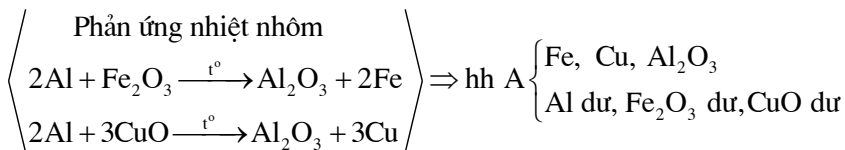
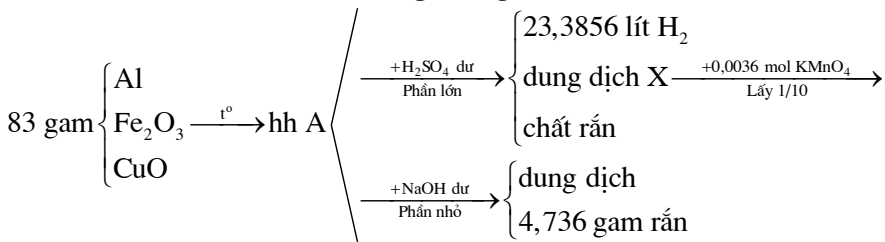
$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} n_{\text{MgO}} = n_{\text{Mg}} = kz \\ 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = n_{\text{Fe}} = ky \end{cases} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{MgO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 2 \Leftrightarrow 40kz + 80ky = 2 \quad (3)$$

$$\text{Mặt khác, ta có: } n_{\text{Al}} + n_{\text{Mg}} + n_{\text{Fe}} = 0,05 \Leftrightarrow kx + ky + kz = 0,05 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} x = y = 0,1 \text{ mol} \\ z = 0,3 \text{ mol} \\ k = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \%m_{\text{Al}} = \frac{0,1 \cdot 27}{15,5} = \boxed{17,42\%} \\ \%m_{\text{Fe}} = \frac{0,1 \cdot 56}{15,5} = \boxed{36,13\%} \\ \%m_{\text{Mg}} = \frac{0,3 \cdot 24}{15,5} = \boxed{46,45\%} \end{cases}$$

Câu 167:

Hướng dẫn giải

$$m_A = 83 \text{ gam} \xrightarrow{\text{Giả thiết}} \text{Hai phần chênh lệch } 66,4 \text{ gam} \Rightarrow \begin{cases} \text{Phần lớn : } 74,7 \text{ gam} \\ \text{Phần nhỏ : } 8,3 \text{ gam} \end{cases}$$

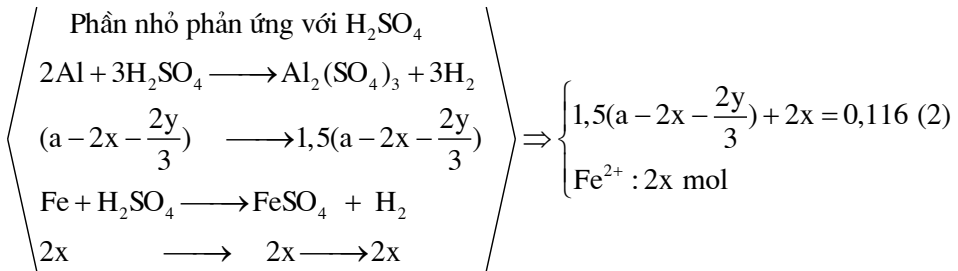
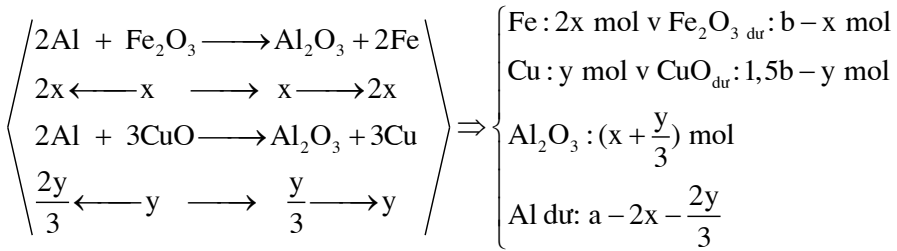
Nhận xét: $\frac{m_{\text{phần lớn}}}{m_{\text{phần nhỏ}}} = \frac{74,7}{8,3} = 9$, như vậy có nghĩa là $\left\{ \begin{array}{l} \frac{m_{\text{phần lớn}}}{m_A} = \frac{9}{10} \\ \frac{m_{\text{phần nhỏ}}}{m_A} = \frac{1}{10} \end{array} \right.$

⇒ Số liệu ta thu được ở phần lớn sẽ gấp 9 lần phần nhỏ.

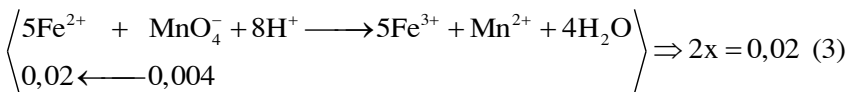
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{Phần lớn}} n_{\text{H}_2} = \frac{23,3856}{22,4} = 1,044 \xrightarrow[\text{Chuyển đổi}]{\text{Phần nhỏ}} n_{\text{H}_2} = 1,044 \cdot \frac{1}{9} = 0,116 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{Phần lớn}} n_{\text{KMnO}_4} = 0,0036 \xrightarrow[\text{Chuyển đổi}]{\text{Phần nhỏ}} n_{\text{KMnO}_4} = 0,0036 \cdot \frac{1}{9} = 0,0004 \text{ mol} \end{array} \right.$$

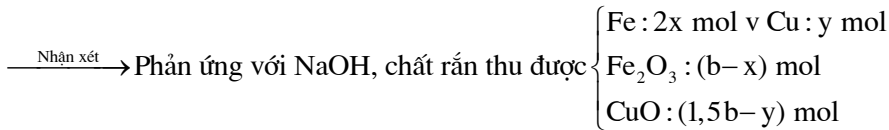
Xét phần nhỏ $\xrightarrow{\text{Đặt}} \left\{ \begin{array}{l} \text{Al : } a \text{ mol} \\ \text{Fe}_2\text{O}_3 : b \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \text{CuO : } 1,5b \text{ mol}$
 $\text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ bị khử : } x \text{ mol, CuO}_{\text{bị khử}} : y \text{ mol}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{Al}}}_{27a} + \underbrace{m_{\text{Fe}_2\text{O}_3}}_{160b} + \underbrace{m_{\text{CuO}}}_{80 \cdot 1,5b} = 8,3 \Leftrightarrow 27a + 280b = 8,3 \quad (1)$$

Nhận xét $\rightarrow$ Chỉ có Fe^{2+} phản ứng với KMnO_4 trong môi trường axit để tạo thành Fe^{3+}

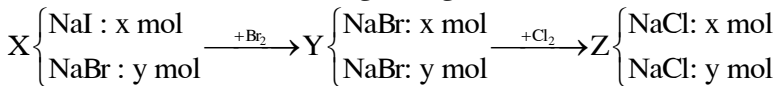
$\Rightarrow 56.2x + 64y + 160.(b-x) + 80.(1,5b-y) = 4,736$ (4)

$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3), (4)}}$ $\begin{cases} 27a + 280b = 8,3 \\ 1,5a - x - y = 0,116 \\ 2x = 0,02 \\ 280b = 4,736 + 48x + 16y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,1 \text{ mol} \\ b = 0,02 \text{ mol} \\ x = 0,01 \text{ mol} \\ y = 0,024 \text{ mol} \end{cases}$

$\Rightarrow \begin{cases} \% \text{CuO}_{\text{bị khử}} = \frac{y}{1,5b} \cdot 100 \Leftrightarrow \% \text{CuO}_{\text{bị khử}} = \frac{0,024}{1,5 \cdot 0,02} \cdot 100 = \boxed{80\%} \\ \% \text{Fe}_2\text{O}_3_{\text{bị khử}} = \frac{x}{b} \cdot 100 \Leftrightarrow \% \text{Fe}_2\text{O}_3_{\text{bị khử}} = \frac{0,01}{0,02} \cdot 100 = \boxed{50\%} \end{cases}$

Câu 168:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_{\text{hỗn hợp ban đầu}} = 1 \text{ (mol)} \Leftrightarrow x + y = 1 \text{ (mol)}$ (1)

$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} m_X - m_Y = a \Leftrightarrow (150x + 103y) - 103.(x + y) = a \text{ (gam)}$ (2)

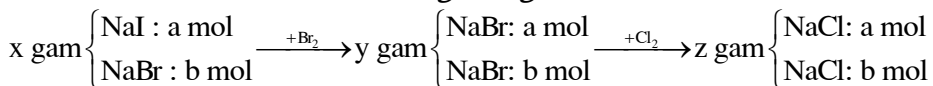
$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} m_Y - m_Z = 2a \Leftrightarrow 103.(x + y) - 58,5.(x + y) = 2a \text{ (gam)}$ (3)

$\xrightarrow{\text{Từ (2), (3)}} \frac{47x}{44,5(x+y)} = \frac{a}{2a} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow 49,5x - 44,5y = 0$ (4)

$\xrightarrow{\text{Từ (2), (3)}} \begin{cases} x = \frac{89}{188} \text{ (mol)} \Rightarrow \% m_{\text{NaI}} = \frac{\frac{89}{188} \cdot 150}{\frac{89}{188} \cdot 150 + \frac{99}{188} \cdot 103} \cdot 100 \approx \boxed{56,69\%} \\ y = \frac{99}{188} \text{ (mol)} \Rightarrow \% m_{\text{NaBr}} = 100 - 56,69 = \boxed{43,31\%} \end{cases}$

Câu 169:

Hướng dẫn giải

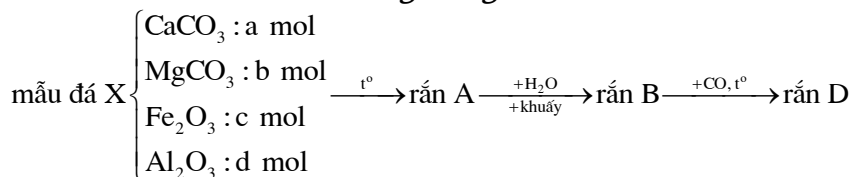
$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_{\text{hỗn hợp ban đầu}} = 1 \text{ (mol)} \Leftrightarrow a + b = 1 \text{ (mol)}$ (1)

$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} 2y = x + z \Leftrightarrow 2.80.(a + b) = 127a + 80b + 35,5.(a + b)$ (2)

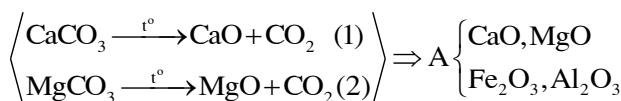
$$\xrightarrow{\text{Từ (1) và (2)}} \begin{cases} a = \frac{89}{94} \\ b = \frac{5}{94} \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{NaBr}} = \frac{\frac{5}{94} \cdot 103}{\frac{5}{94} \cdot 103 + \frac{89}{94} \cdot 150} \cdot 100 \approx \boxed{3,7\%}$$

Câu 170:

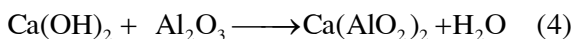
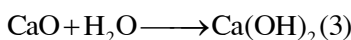
Hướng dẫn giải

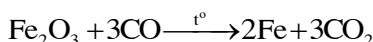
$$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} m_X = 100 \text{ gam} \Rightarrow m_X = 100a + 84b + 160c + 102d = 100 \quad (1)$$

$$\Rightarrow m_A = 56a + 40b + 160c + 102d = 59,3 \quad (2)$$

$$\Rightarrow \text{B} \begin{cases} \text{MgO} \\ \text{Fe}_2\text{O}_3 \end{cases} \Rightarrow m_B = \frac{59,3 \cdot 13,49}{100} = 8 \text{ (gam)} \Leftrightarrow 8 = 40b + 160c = 8 \quad (3)$$

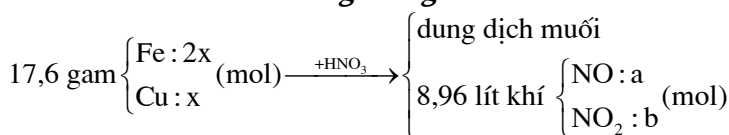
$$\Rightarrow \text{D} \begin{cases} \text{MgO} \\ \text{Fe} \end{cases} \Rightarrow m_D = \frac{85,8}{100} = 6,8 \text{ (gam)} \Rightarrow m_D = 40b + 2 \cdot 56c = 6,8 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} a = 0,825 \text{ mol, } b = 0,1 \text{ mol} \\ c = 0,025 \text{ mol, } d = 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{CaCO}_3} = 0,825 \cdot 100 = 82,5$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{CaCO}_3} = \frac{82,5}{100} \cdot 100 = \boxed{82,5\%}$$

Câu 171:

Hướng dẫn giải

Giả thiết $\rightarrow m_{Fe} + m_{Cu} = 17,6 \Leftrightarrow 2x \cdot 56 + 64x = 17,6 \Leftrightarrow x = 0,1 \text{ (mol)}$

BT Fe $\rightarrow n_{Fe} = n_{Fe(NO_3)_3} = 2x = 0,2 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{N/Fe(NO_3)_3} = 0,6 \text{ (mol)}$

BT Cu $\rightarrow n_{Cu} = n_{Cu(NO_3)_2} = x = 0,1 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{N/Cu(NO_3)_2} = 0,2 \text{ (mol)}$

BT N $\rightarrow n_{HNO_3} = n_{N/Fe(NO_3)_3} + n_{N/Cu(NO_3)_2} + \underbrace{n_{NO} + n_{NO_2}}_{a+b=0,4} = 1,2 \text{ (mol)}$

$\Rightarrow C\%_{/HNO_3} = \frac{m_{HNO_3}}{m_{dd HNO_3}} \cdot 100 = \frac{115}{100} \cdot 100 \Leftrightarrow C\%_{/HNO_3} = \frac{1,2 \cdot 63}{378} \cdot 100 = \boxed{23\%}$

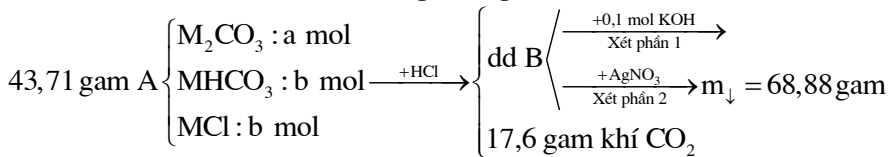
Trung bình $\rightarrow \bar{M}_Z = \frac{m_{NO} + m_{NO_2}}{a + b} \Leftrightarrow d_{Z/H_2} = \frac{m_{NO} + m_{NO_2}}{2 \cdot (a + b)} = \frac{30a + 46b}{2 \cdot (a + b)}$

Sử dụng phương pháp khoảng biến thiên, ta được:

$\Rightarrow \frac{30a + 30b}{2 \cdot (a + b)} < \frac{30a + 46b}{2 \cdot (a + b)} < \frac{46a + 46b}{2 \cdot (a + b)} \Leftrightarrow 15 < d_{Z/H_2} < 23 \Rightarrow \boxed{d_{Z/H_2} = 19}$

Câu 172:

Hướng dẫn giải

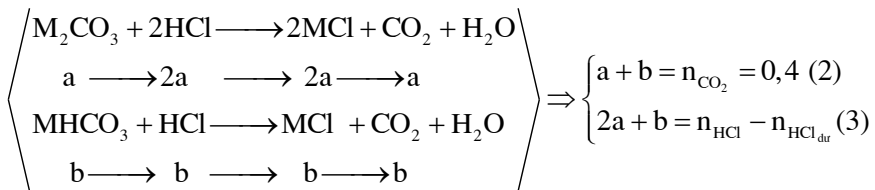

Theo giả thiết, ta có : $m_{M_2CO_3} + m_{MHCO_3} + m_{MCl} = 43,71 \text{ (gam)}$

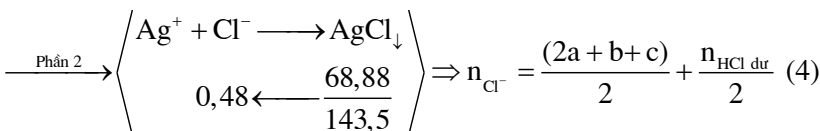
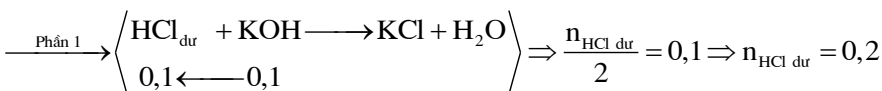
$\Leftrightarrow (2M_M + 60) \cdot a + (M_M + 61) \cdot b + (M_M + 35,5) \cdot c = 43,71$

$\Leftrightarrow M_M \cdot (2a + c + b) + 60 \cdot (a + b) + b + 35,5c = 43,71 \text{ (1)}$

BT C $\rightarrow n_{CO_2} = n_{M_2CO_3} + n_{MHCO_3} \Leftrightarrow a + b = \frac{17,6}{44} = 0,4 \text{ mol (2)}$

$\Rightarrow$ dung dịch B $\begin{cases} \text{muối } MCl : (2a + b + c) \text{ mol} \Rightarrow Cl^- : (2a + b + c) \text{ mol} \\ HCl \text{ dư} \end{cases}$

$$\Leftrightarrow 0,96 = (2a + b + c) + 0,2 \Leftrightarrow c = 0,76 - 2a - b \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (5) vào (1)}} 0,76M_M + 25,5b - 11a = 16,73$$

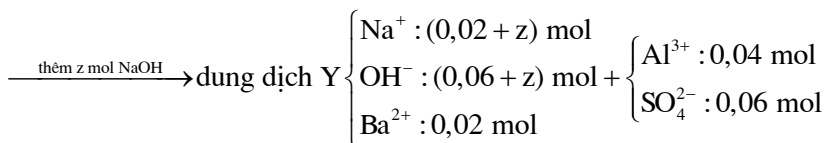
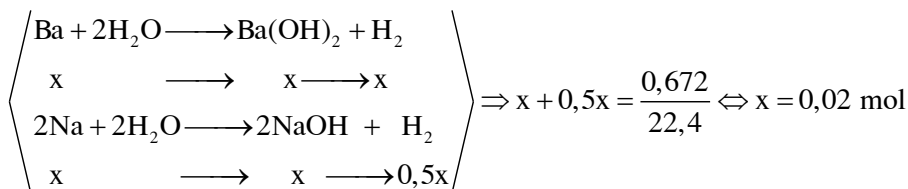
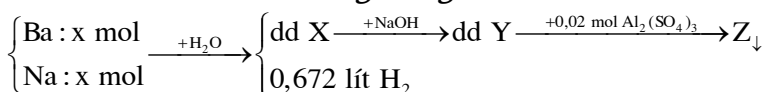
$$\text{Ta có: } \begin{cases} 0,76M_M + 25,5b - 11a > 0,76M_M - 11.(a + b) \\ 0,76M_M + 25,5b - 11a < 0,76M_M + 25,5.(a + b) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{a+b=0,4} \begin{cases} 16,73 > 0,76M_M - 4,4 \\ 16,73 < 0,76M_M + 10,2 \end{cases} \Leftrightarrow 6,53 < 0,76M_M < 21,13$$

$$\Leftrightarrow 8,6 < M_M < 27,8 \Rightarrow M_M = 23 \text{ g / mol} \Rightarrow \boxed{\text{M là Na}}$$

Câu 173:

Hướng dẫn giải

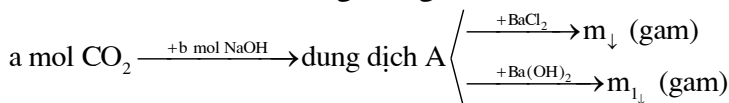
$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Khối lượng kết tủa Z nhỏ nhất thì kết tủa $\text{Al}(\text{OH})_3$ được tạo thành và sau đó sẽ bị hòa tan hết, kết tủa thu được là kết tủa BaSO_4 .

$$\xrightarrow{n_{\text{Al}(\text{OH})_3} = 0} 4n_{\text{Al}^{3+}} \leq n_{\text{OH}^-} \Rightarrow 0,16 \leq 0,06 + z \Rightarrow z \geq 0,1 \Rightarrow \boxed{m_{\text{NaOH thêm}} \geq 4 \text{ gam}}$$

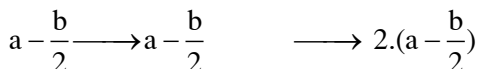
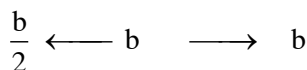
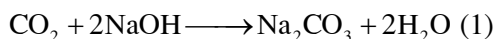
$$\xrightarrow{n_{\text{SO}_4^{2-}} > n_{\text{Ba}^{2+}}} \left\langle \begin{array}{l} \text{Ba}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} \longrightarrow \text{BaSO}_4 \\ 0,02 \quad \quad \quad \longrightarrow \quad 0,02 \end{array} \right\rangle \Rightarrow m_{\text{BaSO}_4} = 0,02.233 = \boxed{4,66 \text{ gam}}$$

Câu 174:

Hướng dẫn giải

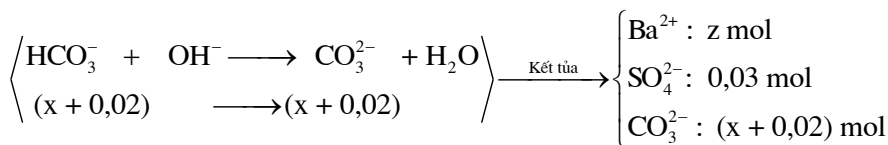
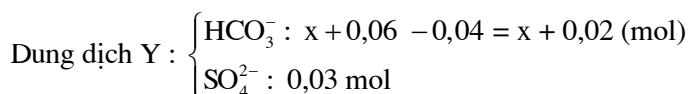
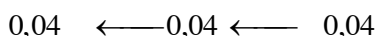
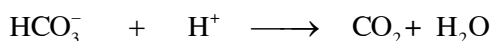
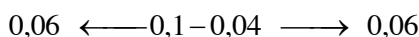
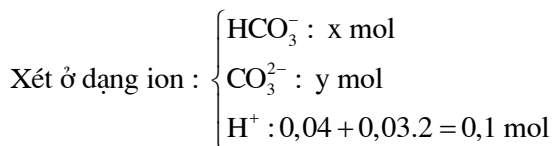
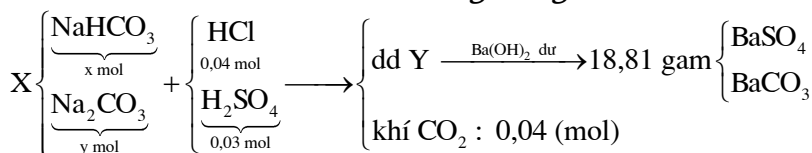
$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Khi cho dung dịch A tác dụng với BaCl_2 sinh ra m gam kết tủa thì chúng tỏ trong dung dịch A có ion CO_3^{2-} và khi cho dung dịch A tác dụng với $\text{Ba}(\text{OH})_2$ thì sinh ra m_1 ($m_1 \neq m$) gam kết tủa chúng tỏ trong dung dịch A còn có thêm ion HCO_3^- .

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{phương trình (1)} \rightarrow a < b \Rightarrow \frac{b}{a} > 1 \Leftrightarrow T > 1 \\ \text{phương trình (2)} \rightarrow a - \frac{b}{2} > 0 \Rightarrow \frac{b}{a} < 2 \Leftrightarrow T < 2 \end{cases} \Rightarrow \boxed{1 < T < 2}$$

Câu 175:

Hướng dẫn giải

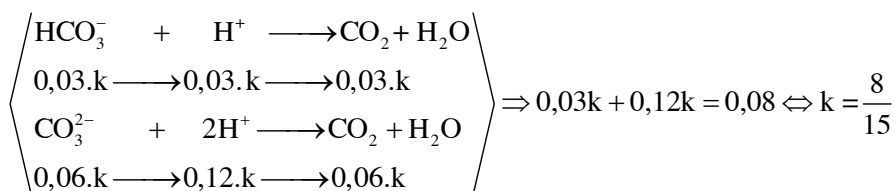
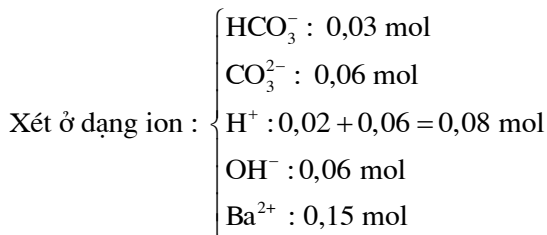
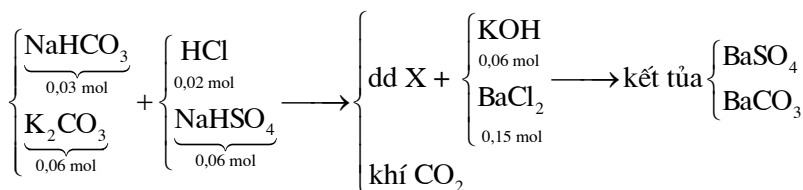
$$\begin{cases} \text{BT điện tích} \rightarrow 2z = 0,03 \cdot 2 + (x + 0,02) \cdot 2 \\ 137z + 0,03 \cdot 96 + (x + 0,02) \cdot 60 = 18,81 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,04 \\ z = 0,09 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_x = 0,06 \cdot 106 + 0,04 \cdot 84 = \boxed{9,72 \text{ gam}}$$

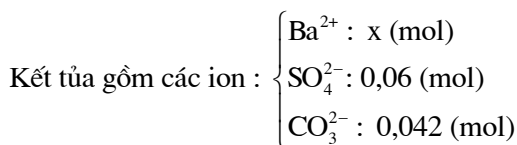
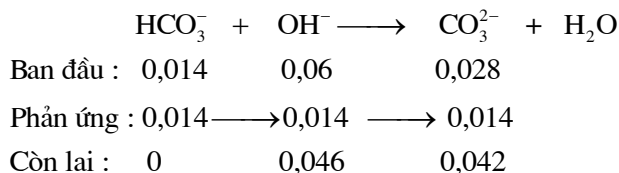
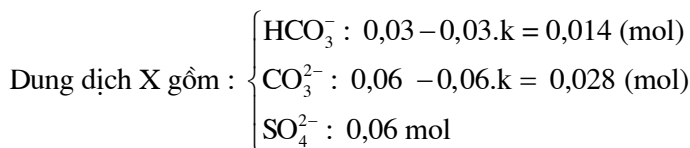
Câu 176:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow V_{\text{CO}_2} = \left(0,03 \cdot \frac{8}{15} + 0,12 \cdot \frac{8}{15} \right) \cdot 22,4 = \boxed{1,0752 \text{ (lít)}}$$

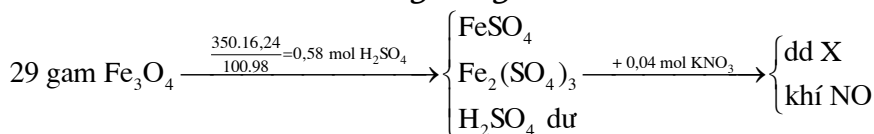

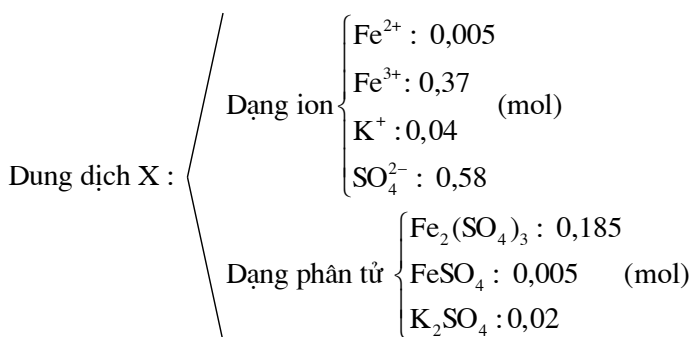
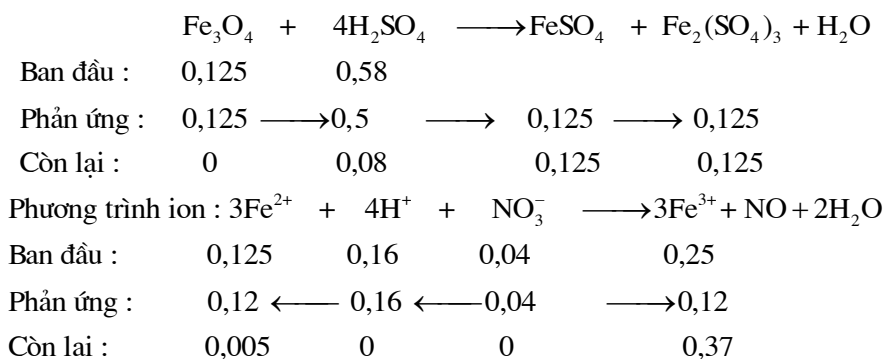
$$\xrightarrow{\text{BT @iện tích}} 2x = 0,06 \cdot 2 + 0,042 \cdot 2 \Rightarrow x = 0,102 < 0,15 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\downarrow} = 0,102 \cdot 137 + 0,06 \cdot 96 + 0,042 \cdot 60 = \boxed{22,254 \text{ gam}}$$

Câu 177:

Hướng dẫn giải

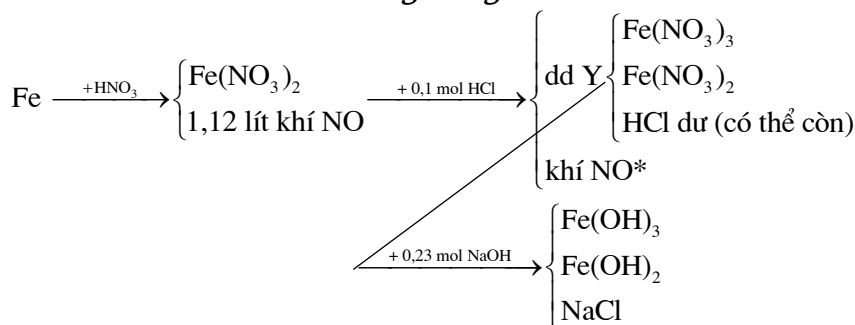

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{dung dịch X}} = \underbrace{m_{\text{Fe}_3\text{O}_4}}_{29} + \underbrace{m_{\text{dd H}_2\text{SO}_4}}_{350} + \underbrace{m_{\text{KNO}_3}}_{4,04} - \underbrace{m_{\text{NO}}}_{0,04 \cdot 30} = 381,84 \\ m_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = 0,185 \cdot 400 = 74 \text{ gam} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow C\%_{\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3} = \frac{74}{381,84} \cdot 100 = \boxed{19,38\%}$$

Câu 178:

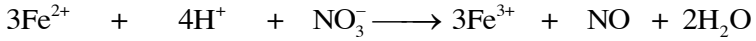
Hướng dẫn giải

Nhận xét : Khi cho HCl vào thu được khí NO vậy $\left\{ \begin{array}{l} \text{muối : Fe}(\text{NO}_3)_2 \\ \text{HNO}_3 \text{ đã hết.} \end{array} \right.$

$$\xrightarrow{\text{BT c}} n_{\text{Fe(NO}_3)_2} = \frac{3}{2} n_{\text{NO}} = \frac{3}{2} \cdot 0,05 = 0,075 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{Fe(NO}_3)_2} + n_{\text{NO}} = 0,2 \text{ (mol)}$$

Ban đầu : 0,075   0,1   0,15

$$\xrightarrow{\text{Các trường hợp}} \left\{ \begin{array}{l} \text{NO}_3^- \text{ đã hết} \\ \text{H}^+ \text{ đã hết hoặc còn.} \end{array} \right. \quad \text{Đặt } \left\{ \begin{array}{l} \text{Fe}^{2+}: x \text{ (mol)} \\ \text{Fe}^{3+}: y \text{ (mol)} \end{array} \right.$$

Xét trường hợp 1 : H⁺ hết và NaOH phản ứng với muối.

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT c}} 2x + 3y = 0,05 \cdot 3 \\ 2x + 3y = 0,23 \end{cases} \text{ (loại).}$$

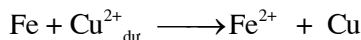
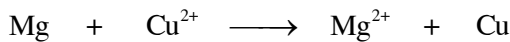
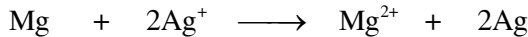
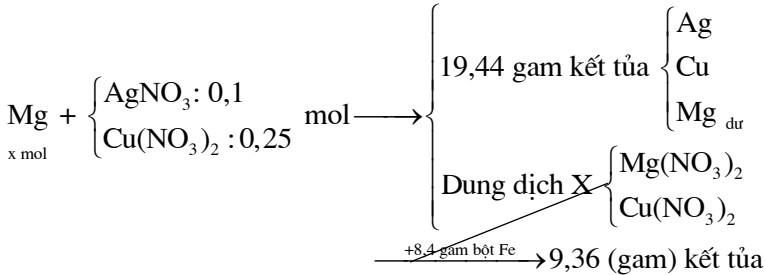
Xét trường hợp 2 : H⁺ dư : $\Rightarrow n_{\text{H}^+ \text{ dư}} = 0,1 - \frac{4}{3}x$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT c}} 2x + 3y = 3 \cdot 0,05 \\ 0,1 - \frac{4}{3}x + 3 \cdot (x + y) = 0,23 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,06 \\ y = 0,01 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Fe}} = (0,06 + 0,01) \cdot 56 = \boxed{3,92 \text{ gam}}$$

Câu 179:

Hướng dẫn giải

$$19,44 \text{ gam kết tủa} \begin{cases} \text{Ag} : 0,1 \text{ mol} \\ \text{Cu} : z \text{ mol} \\ \text{Mg} : x - z - 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

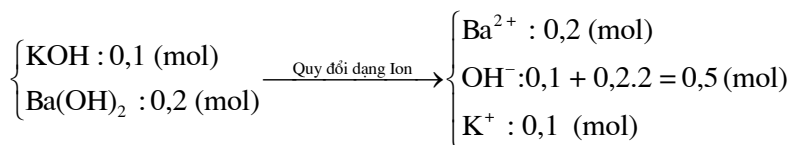
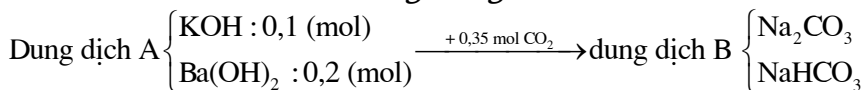
$$\Leftrightarrow 108 \cdot 0,1 + 64z + 24 \cdot (x - z - 0,05) = 19,44 \text{ (1).}$$

tăng giảm khối lượng $\rightarrow (9,36 - 8,4) = (64 - 56) \cdot n_{\text{Cu}^{2+}_{\text{dư}}} \Leftrightarrow 0,96 = 8 \cdot (0,25 - z) \quad (2).$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} x = \frac{29}{150} \text{ mol} \\ z = 0,13 \end{cases} \Rightarrow m_{\text{Mg}} = \frac{29}{150} \cdot 24 = \boxed{4,64 \text{ gam}}$$

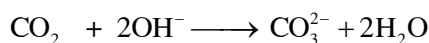
Câu 180:

Hướng dẫn giải

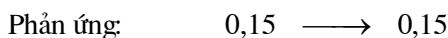
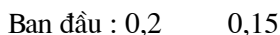
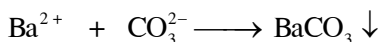

$$1 < \text{Số } k = \frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{CO}_2}} = \frac{0,5}{0,35} = \frac{10}{7} \approx 1,4 < 2 \Rightarrow \text{Hình thành ion} \begin{cases} \text{CO}_3^{2-} \\ \text{HCO}_3^- \end{cases}$$

$\begin{matrix} x \text{ mol} \\ y \text{ mol} \end{matrix}$

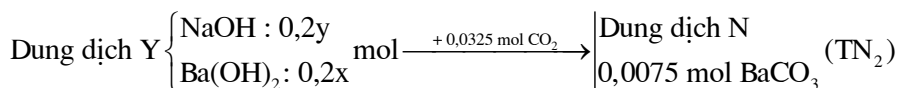
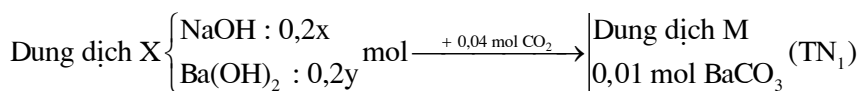
$$\Rightarrow \begin{cases} x + y = 0,35 \\ 2x + y = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,15 \\ y = 0,2 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{giảm}} = m_{\text{BaCO}_3} = 0,15 \cdot 197 = \boxed{29,55 \text{ gam}}$$

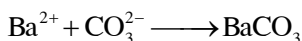
Câu 181:

Hướng dẫn giải

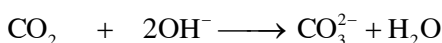

Nhận xét : Dung dịch M và N phản ứng với dung dịch KHSO_4 sinh ra kết tủa trắng có chứa ion $\text{Ba}^{2+} \Rightarrow \text{CO}_3^{2-}$ phản ứng hết , Ba^{2+} dư, có HCO_3^- .

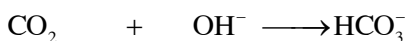
$$\text{TN}_1 : \sum n_{\text{OH}^-}(\text{X}) = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,2x + 0,4y.$$

$$0,01 \longleftarrow 0,01$$

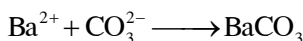
$$0,01 \longleftarrow 0,02 \longleftarrow 0,01$$

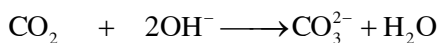
$$(0,04 - 0,01) \longrightarrow 0,03$$

$$\Rightarrow 0,2x + 0,4y = 0,05 \quad (1)$$

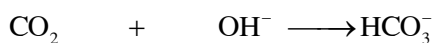
$$\text{TN}_2 : \sum n_{\text{OH}^-}(\text{Y}) = n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba(OH)}_2} = 0,2y + 0,4x.$$

$$0,0075 \longleftarrow 0,0075$$

$$0,0075 \longleftarrow 0,015 \longleftarrow 0,0075$$

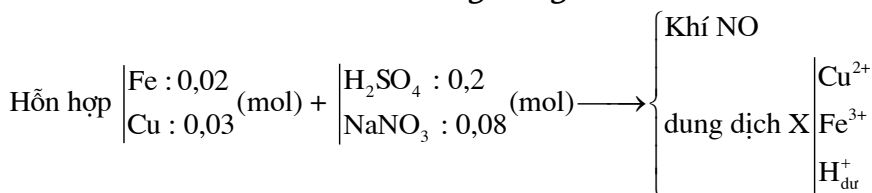

$$(0,0325 - 0,0075) \longrightarrow 0,025$$

$$\Rightarrow 0,2y + 0,4x = 0,04 \quad (2) \xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} x = 0,05 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol/l)}$$

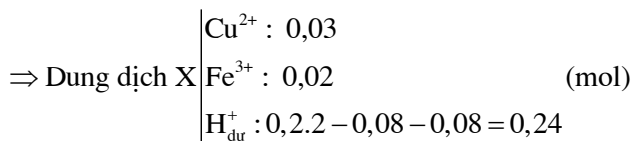
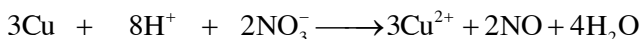
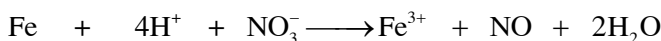
Câu 182:

Hướng dẫn giải

+ V ml dung dịch NaOH 1M $\longrightarrow$ m (gam) tủa lớn nhất.

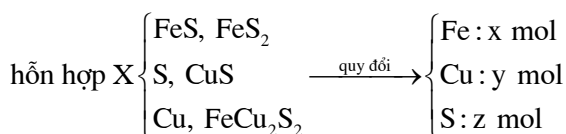
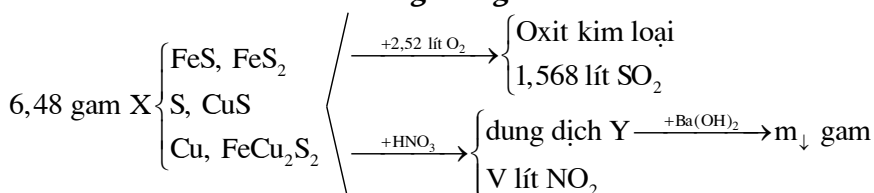
Nhận xét : m (gam) tủa lớn nhất $\Rightarrow$ kết tủa $\begin{cases} \text{Fe(OH)}_3 \\ \text{Cu(OH)}_2 \end{cases}$

$$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = n_{\text{H}^+_{\text{dư}}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} \Leftrightarrow V \cdot 1 = 0,24 + 0,06 + 0,06 = 0,36 \text{ lít} = \boxed{360 \text{ ml}}$$

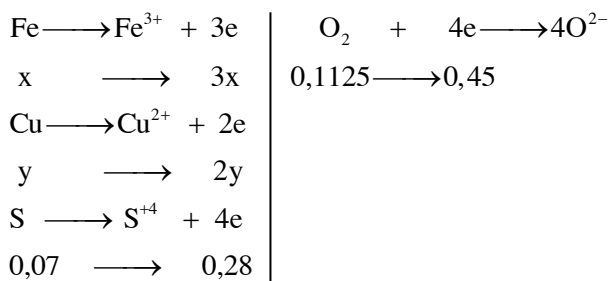
Câu 183:

Hướng dẫn giải

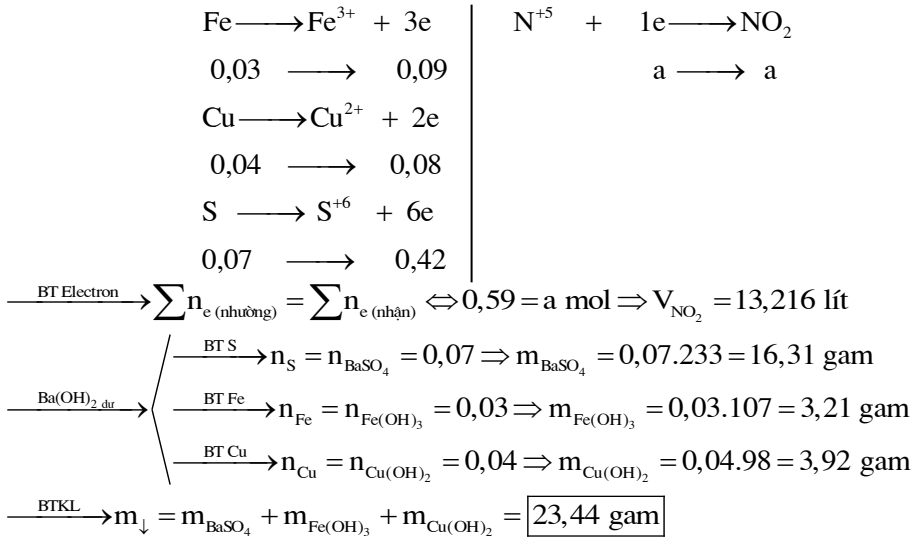
$$\xrightarrow{\text{BTS}} z = n_{\text{S}} = n_{\text{SO}_2} = \frac{1,568}{22,4} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{S}} = 0,07 \cdot 32 = 2,24 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}} + m_{\text{S}} = 6,48 \Leftrightarrow 56x + 64y = 6,48 - 2,24 = 4,24 \text{ gam (1)}$$

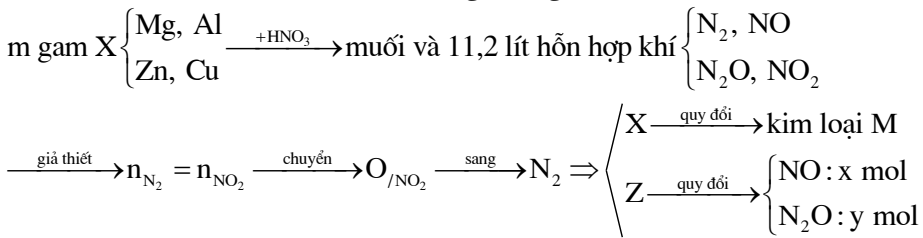
$$\xrightarrow{\text{BT Electron}} \sum n_{\text{e (nhường)}} = \sum n_{\text{e (nhận)}} \Leftrightarrow 3x + 2y + 0,28 = 0,45 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \left\{ \begin{array}{l} 56x + 64y = 4,24 \\ 3x + 2y = 0,17 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,03 \\ y = 0,04 \end{array} \right. (\text{mol})$$

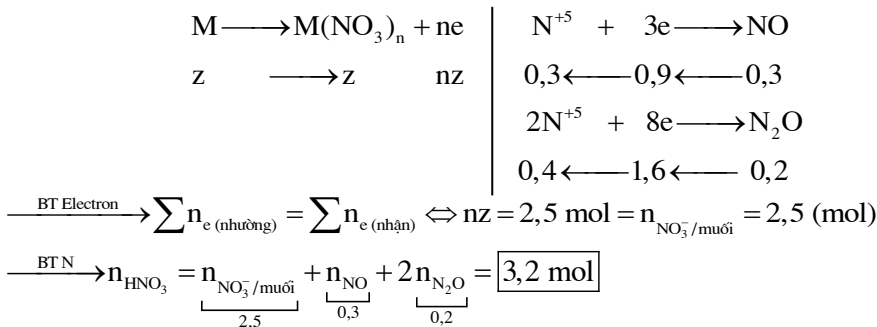

Bài 184:

Hướng dẫn giải

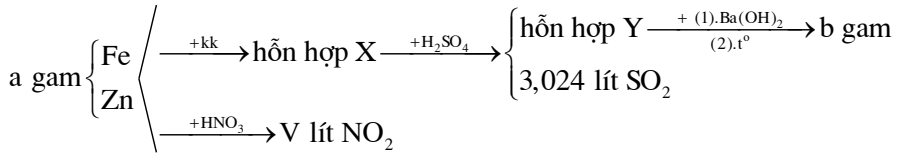

Ta có hệ:
$$\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}} = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \\ \frac{m_{\text{NO}} + m_{\text{N}_2\text{O}}}{n_{\text{NO}} + n_{\text{N}_2\text{O}}} = 8,9.4 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x + y = 0,5 \\ 30x + 44y = 17,8 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,3 \\ y = 0,2 \end{array} \right. (\text{mol})$$

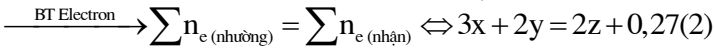
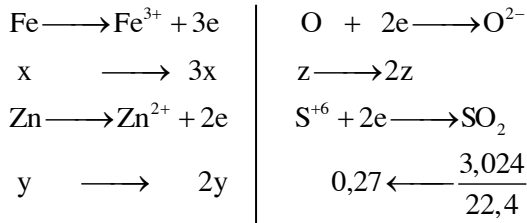
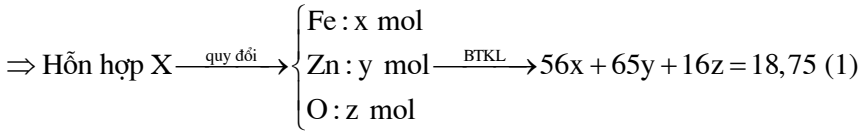

Bài 185:

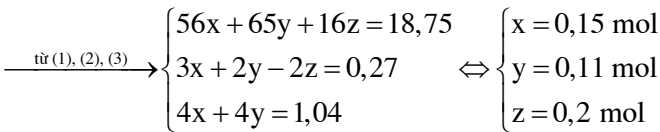
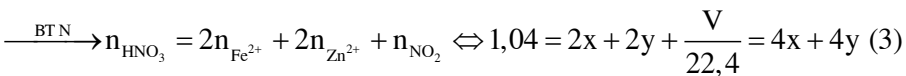
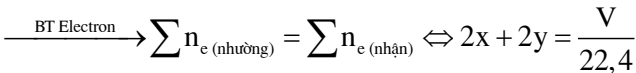
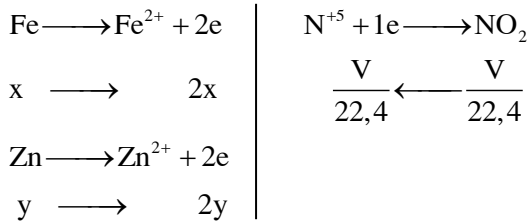
Hướng dẫn giải

nhận xét $\rightarrow$ Hỗn hợp X có thể chứa FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄, Fe dư, Zn dư và ZnO

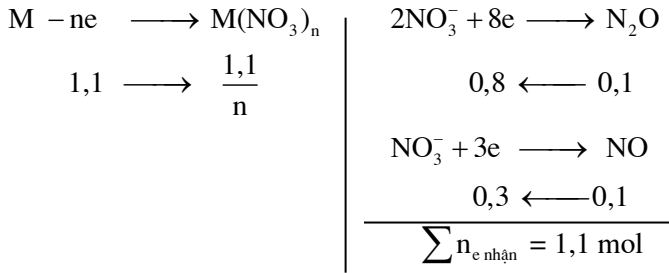
nhận xét $\rightarrow$ V_{HNO₃} sử dụng ít nhất nên quá trình oxi hóa của Fe lên sắt Fe²⁺.

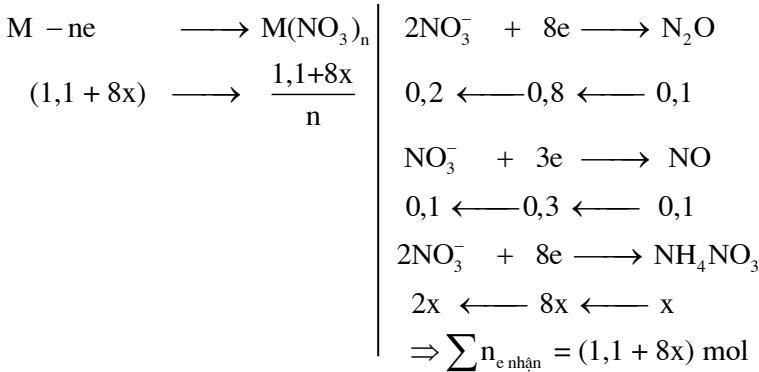

Trường hợp 1 : Sản phẩm khử không có NH_4NO_3

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{M}} + m_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} = 31,25 + \frac{1,1}{n} \cdot n \cdot 62 = 99,45 < 157,05 \text{ (loại)}$$

Trường hợp 2 : Sản phẩm khử có NH_4NO_3

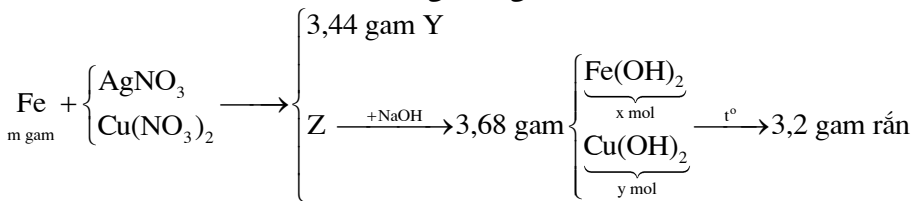

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{M}} + m_{\text{NO}_3^-/\text{muối}} + m_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 31,25 + \left(\frac{1,1+8x}{n} \cdot n\right) \cdot 62 + 80x = 157,05$$

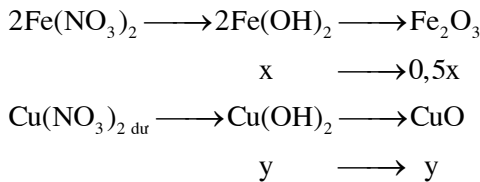
$$\Leftrightarrow x = 0,1 \Rightarrow \sum n_{\text{HNO}_3 \text{ bị khử}} = 2n_{\text{N}_2\text{O}} + n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} = \boxed{0,4 \text{ mol}}$$

Câu 188:

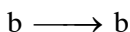
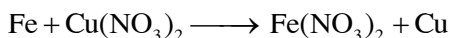
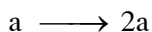
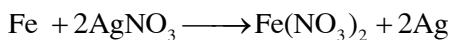
Hướng dẫn giải

Sơ đồ hợp thức :

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Fe}(\text{OH})_2} + m_{\text{Cu}(\text{OH})_2} = 3,68 \\ m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} + m_{\text{CuO}} = 3,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 90x + 98y = 3,68 \\ 160.0,5x + 80y = 3,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,03 \\ y = 0,01 \end{cases} \text{ (mol)}$$

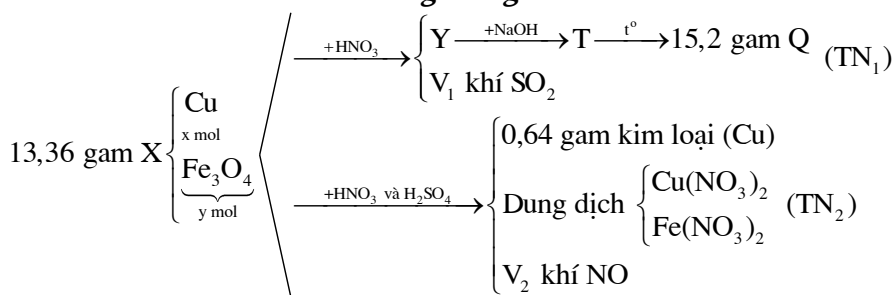

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_2} \\ m_{\text{Ag}} + m_{\text{Cu}} = 3,44 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a + b = x = 0,03 \\ 2a.108 + 64b = 3,44 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,01 \\ b = 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

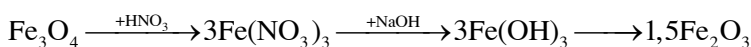
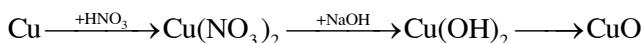
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2} = y + b = 0,03 \text{ (mol)} \\ m = (0,01 + 0,02).56 = 1,68 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \boxed{C_{M_{\text{Cu}(\text{NO}_3)_2}} = 0,15\text{M}}$$

Câu 189:

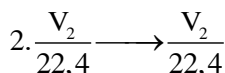
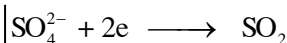
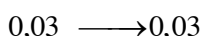
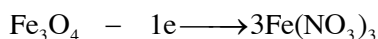
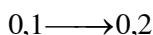
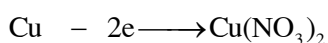
Hướng dẫn giải

Xét TN₁: Sơ đồ hợp thức quá trình

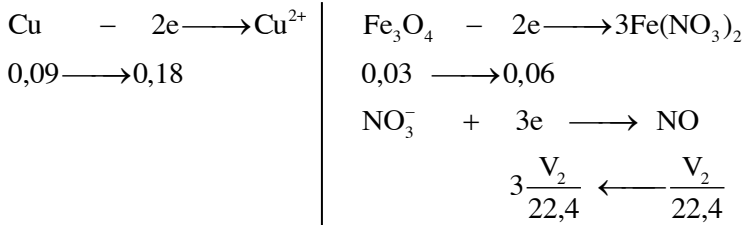

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{Cu}} + m_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 13,36 \text{ gam} \\ m_{\text{CuO}} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 15,2 \text{ gam} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 64x + 232y = 13,36 \\ 80x + 160.1,5y = 15,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT electron}} \sum n_e(\text{nhường}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 0,23 = 2 \cdot \frac{V_2}{22,4} \Leftrightarrow \boxed{V_2 = 2,576 \text{ lít}}$$

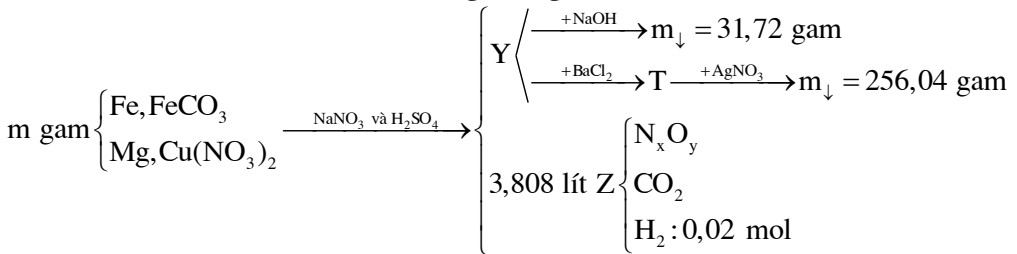
Xét TN₂ : Chất rắn dư chính là Cu $\Rightarrow$ $\begin{cases} \text{Chỉ tạo thành muối Fe}^{2+} \\ n_{\text{Cu phản ứng}} = 0,1 - 0,01 = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{BT electron}} \sum n_e(\text{nhường}) = \sum n_e(\text{nhận}) \Leftrightarrow 0,18 = 0,06 + 3 \frac{V_2}{22,4} \Leftrightarrow \boxed{V_2 = 0,896 \text{ lít}}$$

Câu 190:

Hướng dẫn giải

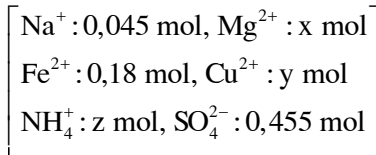
$$\xrightarrow{\text{BT Na}} 2n_{\text{Na}_2\text{SO}_4/\text{Y}} = n_{\text{NaNO}_3} + n_{\text{NaOH}} \Leftrightarrow n_{\text{Na}_2\text{SO}_4/\text{Y}} = \frac{0,045 + 0,865}{2} = 0,455 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT S}} n_{\text{Na}_2\text{SO}_4/\text{Y}} = n_{\text{BaSO}_4} = 0,455 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Ba}} n_{\text{BaCl}_2} = 0,455 \text{ mol}$$

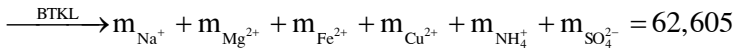
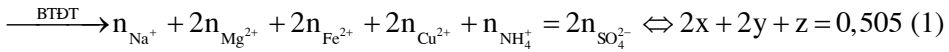
$$\xrightarrow{\text{điện li}} n_{\text{Cl}^-} = 2n_{\text{BaCl}_2} = 0,91 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{Cl}^-} = n_{\text{AgCl}} = 0,91 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = m_{\text{Ag}} + m_{\text{AgCl}} + m_{\text{BaSO}_4} \Leftrightarrow m_{\text{Ag}} = 256,04 - 106,015 - 130,585 = 19,44$$

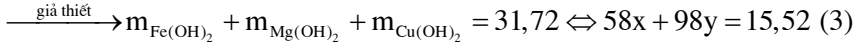
$$\Leftrightarrow n_{\text{Ag}} = \frac{19,44}{108} = 0,18 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{2+}/\text{Y}} = 0,18 \text{ mol}$$

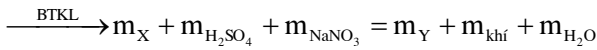
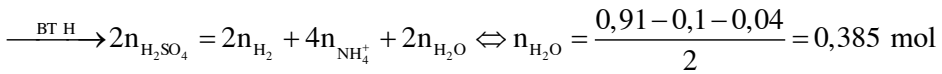
62,605 gam muối

$$\Leftrightarrow 24x + 64y + 18z = 7,81 \quad (2)$$

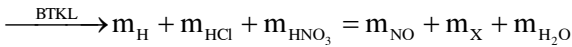
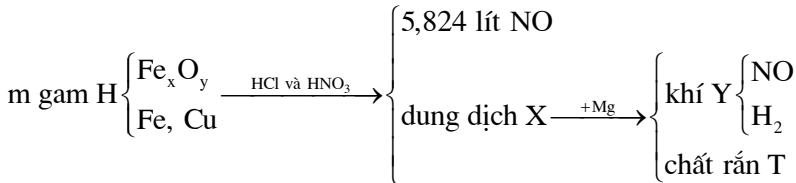
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,2 \text{ mol} \\ y = 0,04 \text{ mol} \\ z = 0,025 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow m_X + 0,045 \cdot 85 + 0,455 \cdot 98 = 62,605 + 0,17 \cdot \frac{608}{17} + 0,385 \cdot 18 \Leftrightarrow \boxed{m_X = 27,2 \text{ gam}}$$

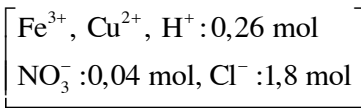
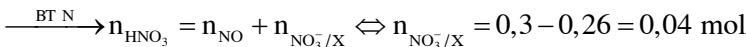
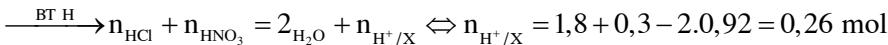
Câu 191:

Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow m + 1,8 \cdot 36,5 + 0,3 \cdot 63 = 0,26 \cdot 30 + (m + 60,24) + 18n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,8 \cdot 36,5 + 0,3 \cdot 63 - 60,24 - 0,26 \cdot 30}{18} = 0,92 \text{ mol}$$

(m+60,24) gam X

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{Cu}^{2+}} + m_{\text{H}^+} + m_{\text{NO}_3^-} + m_{\text{Cl}^-}$$

$$\Leftrightarrow m + 60,24 = (m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}}) + 0,26 + 2,48 + 63,9 \Leftrightarrow (m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}}) = (m - 6,4) \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} (m_{\text{Fe}} + m_{\text{Cu}}) = (m - 6,4) < m_T = (m - 6,04) \Rightarrow T \text{ chứa Mg dư}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Mg dư}} = m_T - m_{\text{Fe}} - m_{\text{Cu}} = m - 6,04 - m + 6,4 = 0,36 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{khí Y} \begin{cases} \text{NO} \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{M=18,8 \text{ g/mol}} \frac{n_{\text{NO}}}{n_{\text{H}_2}} = \frac{3}{2} \xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} n_{\text{NO}} = 3x \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 2x \text{ mol} \end{cases}$$

$$\boxed{\begin{matrix} \text{Mg}^{2+}, \text{NH}_4^+ : y \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 1,8 \text{ mol}, \text{H}_2\text{O} : z \text{ mol} \end{matrix}}$$

dung dịch sau khi cho Mg

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NO}_3^-/X} = n_{\text{NO}} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow 3x + y = 0,04 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}^+/X} = 2n_{\text{H}_2} + 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 4x + 4y + 2z = 0,26 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 3n_{\text{NO}_3^-/X} = n_{\text{NO}} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 3x + z = 0,04.3 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,01 \text{ mol} \\ y = 0,01 \text{ mol} \\ z = 0,09 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTDT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + n_{\text{NH}_4^+} = n_{\text{Cl}^-} \Leftrightarrow n_{\text{Mg}^{2+}} = \frac{1,8 - 0,01}{2} = 0,895 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Mg}} = m_{\text{Mg dư}} + m_{\text{Mg pứ}} \Leftrightarrow a = 0,895.24 + 0,36 = \boxed{21,84 \text{ gam}}$$

Câu 192:

Hướng dẫn giải

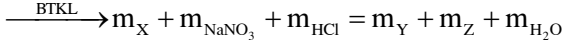
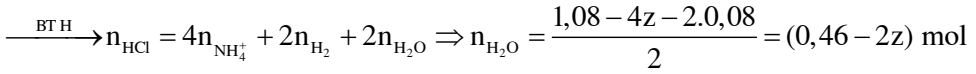
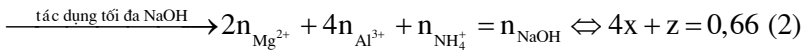
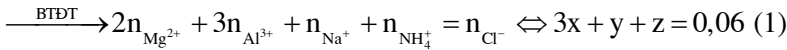
$$13,52 \text{ gam X} \begin{cases} \text{Mg}(\text{NO}_3)_2, \text{Mg} \\ \text{Al}_2\text{O}_3, \text{Al} \end{cases} \xrightarrow{\text{NaNO}_3 \text{ và HCl}} \begin{cases} \text{dung dịch Y} \xrightarrow[\text{(2). t}^\circ]{\text{(1). NaOH}} 9,6 \text{ gam rắn} \\ 3,136 \text{ lít Z} \begin{cases} \text{N}_2\text{O} \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} d_{Z/\text{He}} = 5 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 3,136 \text{ lít Z} \begin{cases} \text{N}_2\text{O} \\ \text{H}_2 \end{cases} \xrightarrow{\bar{M}_Z=20 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{N}_2\text{O}} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2} = 0,08 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{NaOH}} \text{ tối đa} \Rightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 \text{ tan hết} \Rightarrow m_{\text{MgO}} = 9,6 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{MgO}} = 0,24 \text{ mol}$$

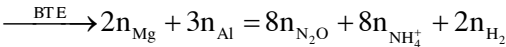
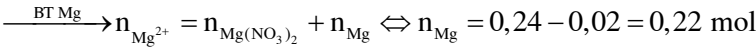
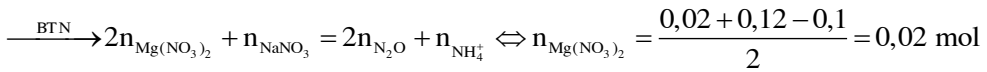
$$\boxed{\begin{matrix} \text{Mg}^{2+} : 0,24 \text{ mol}, \text{Al}^{3+} : x \text{ mol} \\ \text{Na}^+ : y \text{ mol}, \text{NH}_4^+ : z \text{ mol} \\ \text{Cl}^- : 1,08 \text{ mol} \end{matrix}}$$

dung dịch Y

$$\Leftrightarrow 13,52 + 85y + 39,42 = 27x + 23y + 18z + 46,9 + 18(0,46 - 2z) \quad (3)$$

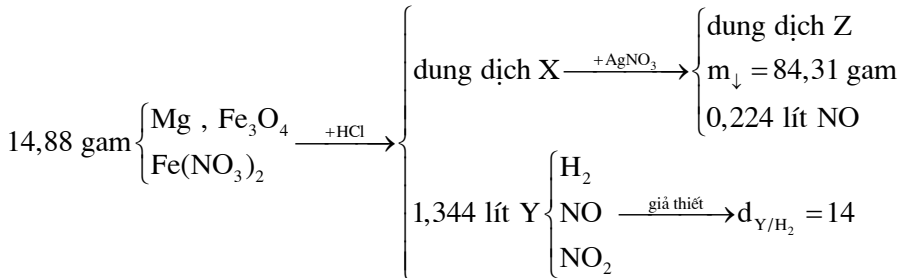
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,16 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \\ z = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

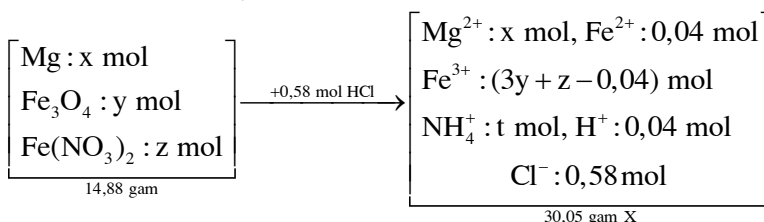
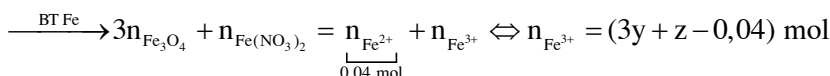
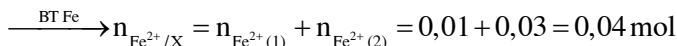
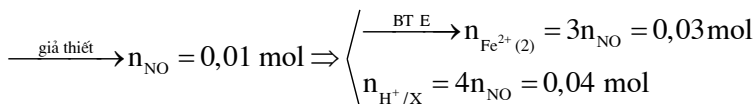
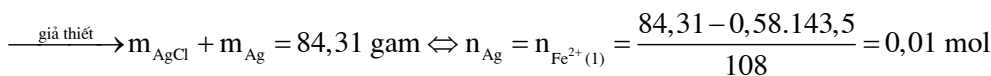
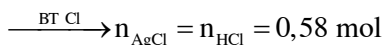

$$\Leftrightarrow n_{\text{Al}} = \frac{0,16 + 0,48 + 0,16 - 0,44}{3} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{0,12 \cdot 27}{13,52} \cdot 100 = \boxed{23,96\%}$$

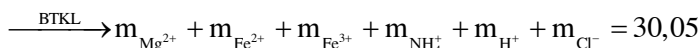
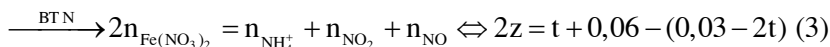
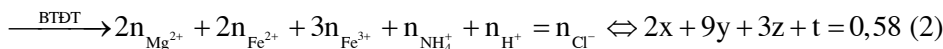
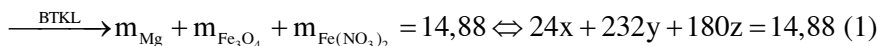
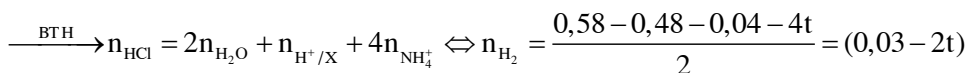
Câu 193:

Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{14,88 + 0,58 \cdot 36,5 - 0,06 \cdot 28 - 30,05}{18} = 0,24 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow 24x + 56(3y + z - 0,04) + 18t = 7,18 \quad (4)$$

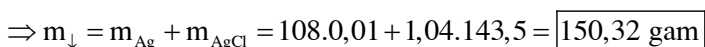
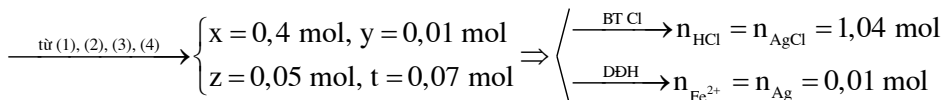
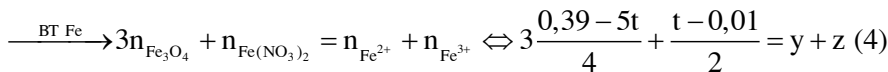
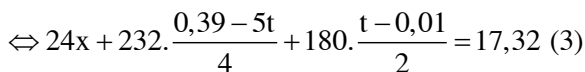
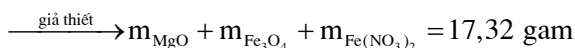
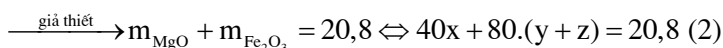
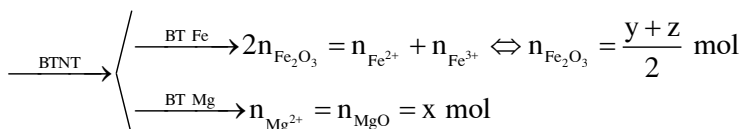
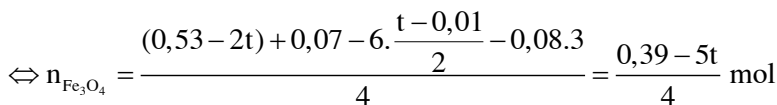
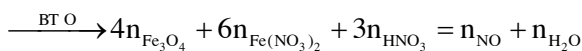
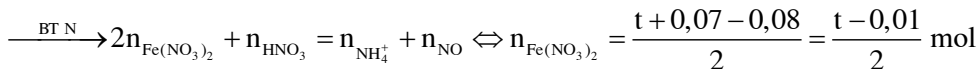
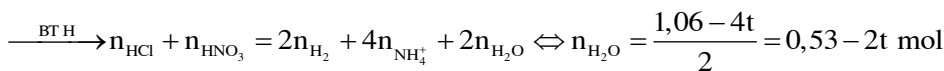
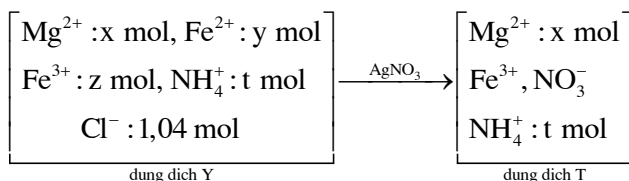
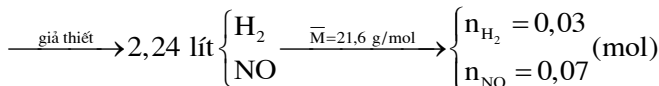
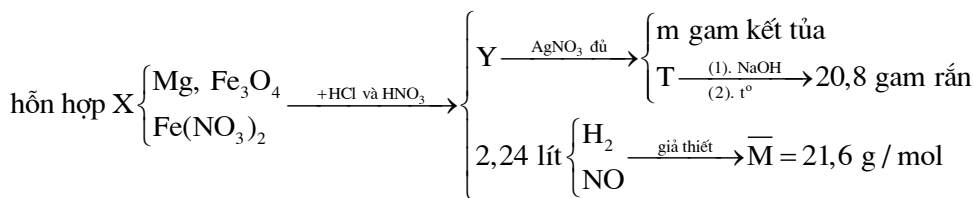
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3), (4)}} \begin{cases} x = 0,105 \text{ mol}, y = 0,03 \text{ mol} \\ z = 0,03 \text{ mol}, t = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Mg}} = \frac{0,105 \cdot 24}{14,88} \cdot 100 = 16,9\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{17\%}$$

Câu 194:

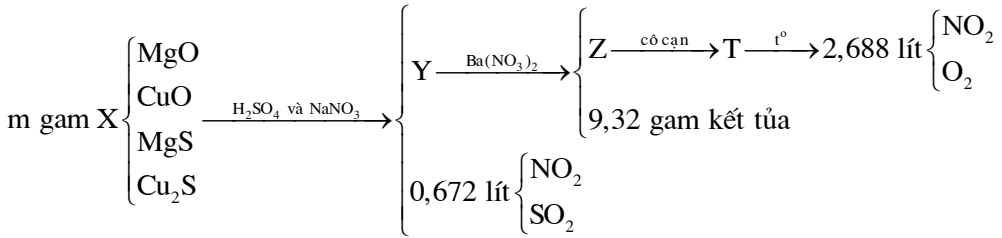
Hướng dẫn giải

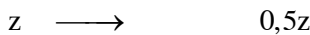
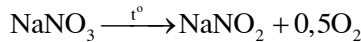

Câu 195:

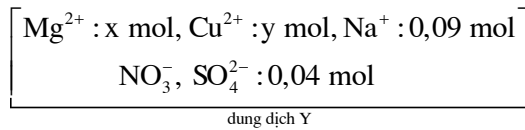
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 2,688 \text{ lít} \begin{cases} \text{NO}_2 \\ \text{O}_2 \end{cases} \xrightarrow{M=39 \text{ g/mol}} \begin{cases} n_{\text{NO}_2} = 0,06 \text{ mol} \\ n_{\text{O}_2} = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x + 2y = n_{\text{NO}_2} = 0,06 \quad (1) \\ 0,5x + 0,5y + 0,5z = n_{\text{O}_2} = 0,06 \quad (2) \end{cases} \xrightarrow{\text{lấy } 4.(2)-(1)} z = 0,09 \text{ mol} = n_{\text{Na}^+} = n_{\text{NaNO}_3}$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 2n_{\text{Cu}^{2+}} + n_{\text{Na}^+} = n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_3^-} = 2x + 2y + 0,09 - 0,08 = 0,07$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{NaNO}_3} = n_{\text{NO}_3^-} + n_{\text{NO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{NO}_2} = 0,09 - 0,07 = 0,02 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{NO}_2} + n_{\text{SO}_2} = \frac{0,672}{22,4} \Leftrightarrow n_{\text{SO}_2} = 0,03 - 0,02 = 0,01 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = a \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = n_{\text{H}_2\text{O}} = a \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{H}_2\text{SO}_4} + m_{\text{NaNO}_3} = m_Y + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{NO}_2} + m_{\text{SO}_2}$$

$$\Leftrightarrow m + 98a + 7,65 = 4m + 18a + 0,01.64 + 0,02.46 \quad (1)$$

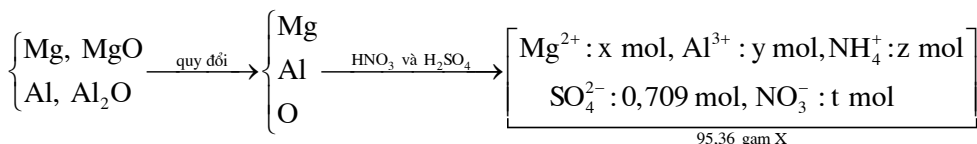
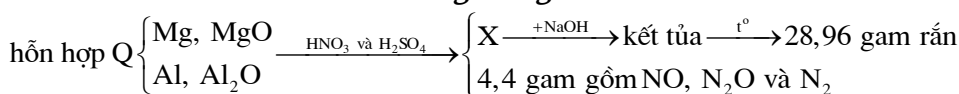
$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/X} + 4n_{\text{H}_2\text{SO}_4} + 3n_{\text{NaNO}_3} = 4n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} + 2n_{\text{NO}_2} + 2n_{\text{SO}_2}$$

$$\Leftrightarrow \frac{0,3m}{16} + 4a + 0,09.3 = 0,04.4 + 0,07.3 + 0,06 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} m \approx 2,959 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{3 \text{ gam}} \\ a \approx 0,035 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 196:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 3n_{\text{Al}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} + n_{\text{NO}_3^-} \Leftrightarrow 2x + 3y + z - t = 1,418 \quad (1)$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Mg}^{2+}} + m_{\text{Al}^{3+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} + m_{\text{NO}_3^-} = 95,36$

$\Leftrightarrow 24x + 27y + 18z + 62t + 96.0,709 = 95,36 \quad (2)$

$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \text{BT Al} \rightarrow n_{\text{Al}^{3+}} = 2n_{\text{Al}_2\text{O}_3} \\ \text{BT Mg} \rightarrow n_{\text{Mg}^{2+}} = n_{\text{MgO}} \end{array} \right. \Rightarrow m_{\text{MgO}} + m_{\text{Al}_2\text{O}_3} = 28,96 \Leftrightarrow 40x + 51y = 28,96 \quad (3)$

$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{HNO}_3} + 2n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,818 - 4z}{2} = (0,909 - 2z) \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Q + m_{\text{HNO}_3} + m_{\text{H}_2\text{SO}_4} = m_X + m_{\text{khí}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$

$\Leftrightarrow m_Q = 95,36 + 4,4 + 18(0,909 - 2z) - 0,4.63 - 0,709.98 = (21,44 - 36z) \text{ gam}$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}/\text{trong Q}} = \frac{m_{\text{O}}}{m_Q} \cdot 100 = 16,72 \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{trong Q}} = \frac{0,1672 \cdot (21,44 - 36z)}{16} \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{HNO}_3} = n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{NO}_3^-/\text{trong X}} + n_{\text{N}/\text{trong Y}} \Leftrightarrow m_{\text{N}/\text{trong Y}} = 14 \cdot (0,4 - z - t) \text{ gam}$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{O}/\text{trong Y}} + m_{\text{N}/\text{trong Y}} = 4,4 \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{trong Y}} = \frac{4,4 - 14(0,4 - z - t)}{16} \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{trong Q}} + 3n_{\text{HNO}_3} = 3n_{\text{NO}_3^-/\text{trong X}} + n_{\text{H}_2\text{O}} + n_{\text{O}/\text{trong Y}}$

$\Leftrightarrow \frac{0,1672 \cdot (21,44 - 36z)}{16} + 0,4.3 = 3t + 0,909 - 2z + \frac{4,4 - 14(0,4 - z - t)}{16}$

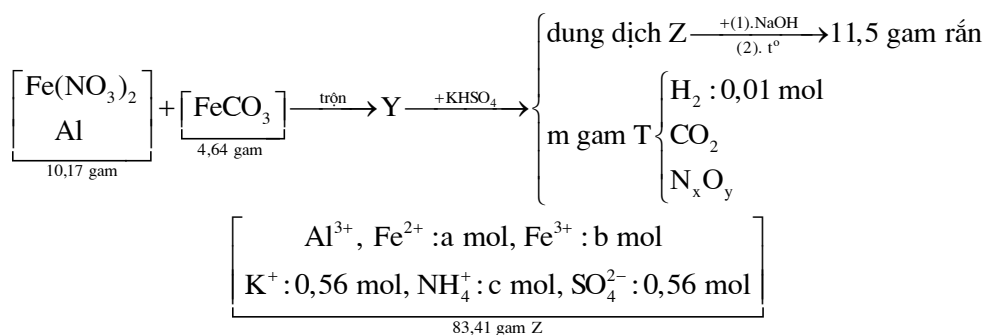
$\Leftrightarrow 0,7488z - 3,875t = -0,590048 \quad (4)$

$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3), (4)}} \left\{ \begin{array}{l} x = 0,469 \text{ mol} \\ y = 0,2 \text{ mol} \\ z = 0,04 \text{ mol} \\ t = 0,16 \text{ mol} \end{array} \right.$

$\Rightarrow n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Mg}^{2+}} + 4n_{\text{Al}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} \Leftrightarrow a = 1,778 \text{ mol} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{1,8 \text{ mol}}$

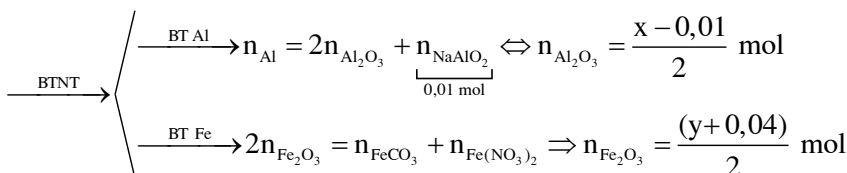
Câu 197:

Hướng dẫn giải

Đề ý ta thấy lượng OH^- dùng để tác dụng hết với $\text{Al}^{3+}, \text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+}, \text{NH}_4^+$ là 0,56 mol, nhưng lượng OH^- cho vào dung dịch là 0,57 mol. Vậy lượng kết tủa Al(OH)_3 đã tan 0,01 mol.

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Al}} + m_{\text{Fe(NO}_3)_2} = 10,17 \Leftrightarrow 27x + 180y = 10,17 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{Al}_2\text{O}_3} + m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 11,5 \Leftrightarrow 102 \cdot \frac{x-0,01}{2} + 160 \cdot \frac{(y+0,04)}{2} = 11,5 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} x = 0,11 \text{ mol} \\ y = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Fe}} n_{\text{Fe}^{2+}} + n_{\text{Fe}^{3+}} = 2n_{\text{Fe}_2\text{O}_3} \Leftrightarrow a + b = 0,08 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{BTĐT}} 2n_{\text{Fe}^{2+}} + 3n_{\text{Fe}^{3+}} + n_{\text{NH}_4^+} + n_{\text{K}^+} = 2n_{\text{SO}_4^{2-}} \Leftrightarrow 2a + 3b + c = 0,23 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Fe}^{2+}} + m_{\text{Fe}^{3+}} + m_{\text{NH}_4^+} + m_{\text{K}^+} + m_{\text{SO}_4^{2-}} = 83,41 \Leftrightarrow 56a + 56b + 18c = 4,84 \quad (5)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4), (5)}} \begin{cases} a = 0,03 \text{ mol} \\ b = 0,05 \text{ mol} \\ c = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{KHSO}_4} = 4n_{\text{NH}_4^+} + 2n_{\text{H}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,56 - 0,08 - 0,02}{2} = 0,23 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Fe(NO}_3)_2} + m_{\text{Al}} + m_{\text{FeCO}_3} + m_{\text{KHSO}_4} = m_Z + m_T + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 10,17 + 4,64 + 76,16 = 83,41 + m_T + 4,14 \Leftrightarrow \boxed{m_T = 3,42 \text{ gam}}$$

Phần 3: Bài tập nâng cao HỮU CƠ

Ôn tập hữu cơ:

BÀI TẬP NÂNG CAO

Chuyên đề gồm 131 trang

Câu 1: Hỗn hợp X chứa 2 hidrocarbon là đồng đẳng liên tiếp có phân tử khối trung bình là 31,6. Cho 6,32 gam X lội qua 200 gam dung dịch (gồm nước và chất xúc tác thích hợp), thu được dung dịch Y và thấy thoát ra V lít hỗn hợp khí khô Z (đktc), tỉ khối của hỗn hợp Z so với H_2 là 16,5. Biết rằng các phản ứng chỉ tạo ra sản phẩm chính và dung dịch Y chứa andehit có nồng độ 1,3046%. Giá trị của V là:

- A. 3,316 lít.   B. 3,36 lít.   C. 2,24 lít.   D. 2,688 lít.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm 2016)

Câu 2: Hỗn hợp X gồm but – 1 – en và butan có tỉ lệ số mol tương ứng là 1 : 3. Dẫn X qua ống đựng xúc tác thích hợp, nung nóng thu được hỗn hợp Y gồm các chất mạch hở CH_4 , C_2H_6 , C_2H_4 , C_3H_6 , C_4H_6 , C_4H_8 , C_4H_{10} , H_2 . Tỉ khối của Y so với X là 0,5. Nếu dẫn 1 mol Y qua dung dịch brom dư thì khối lượng brom phản ứng là:

- A. 80 gam.   B. 120 gam.   C. 160 gam.   D. 100 gam.

(Đề thi THPT Nguyễn Khuyến – TP.HCM, năm 2015)

Câu 3: Hỗn hợp X gồm metan, etilen, propin, vinylaxetilen và hidro. Dẫn X qua Ni nung nóng, sau phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp Y có tỉ khối so với khí nitơ đioxit là 1. Biết 5,6 lít hỗn hợp Y (đktc) làm mất màu vừa đủ 72 gam brom trong dung dịch. Hỏi 5,6 lít hỗn hợp X (đktc) làm mất màu vừa đủ bao nhiêu gam brom trong dung dịch?

- A. 56 gam.   B. 60 gam.   C. 48 gam.   D. 96 gam.

Câu 4: Hỗn hợp khí X gồm H_2 và một hidrocarbon Y, mạch hở. Tỉ khối của X đối với H_2 bằng 3. Đun nóng X với bột Ni xúc tác, tới phản ứng hoàn toàn thu được hỗn hợp khí X_1 có tỉ khối so với H_2 bằng 4,5. Công thức phân tử của Y là:

- A. C_2H_2 .   B. C_2H_4 .   C. C_3H_6 .   D. C_3H_4 .

(Đề thi THPT Đặng Thúc Hứa – Nghệ An, năm 2015)

Câu 5: Một bình kín chỉ chứa các chất sau: axetilen (0,5 mol), vinylaxetilen (0,4 mol), hidro (0,65 mol) và một ít bột niken. Nung nóng bình một thời gian, thu được hỗn hợp khí X có tỉ khối so với H_2 bằng 19,5. Khí X phản ứng vừa đủ với 0,7 mol $AgNO_3$ trong dung dịch NH_3 , thu được m gam kết tủa và 10,08 lít hỗn hợp khí Y (đktc). Khí Y phản ứng tối đa với 0,55 mol Br_2 trong dung dịch. Giá trị của m là

- A. 76,1.   B. 92,0.   C. 75,9.   D. 91,8.

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối B, năm 2014)

Câu 6: Hỗn hợp T gồm hai ancol đơn chức là X và Y ($M_X < M_Y$), đồng đẳng kế tiếp của nhau. Đun nóng 27,2 gam T với H_2SO_4 đặc, thu được hỗn hợp các chất hữu cơ Z gồm: 0,08 mol ba ete (có khối lượng 6,76 gam) và một lượng ancol dư. Đốt cháy hoàn toàn Z cần vừa đủ 43,68 lít O_2 (đktc). Hiệu suất phản ứng tạo ete của X và Y lần lượt là

- A. 50% và 20%.   B. 20% và 40%.
C. 40% và 30%.   D. 30% và 30%.

Câu 12: Đốt cháy hoàn toàn 0,6 mol hỗn hợp E chứa ancol X, este đơn chức Y và andehit Z (X, Y, Z đều no, mạch hở và có cùng số nguyên tử hydro) có tỉ lệ mol tương ứng 3 : 1 : 2 thu được 24,64 lít CO_2 (đktc) và 21,6 gam nước. Mặt khác cho 0,6 mol hỗn hợp E trên tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư trong NH_3 , đun nóng thu được m gam Ag. Giá trị m là:

- A. 64,8 gam. B. 97,2 gam. C. 86,4 gam. D. 108 gam.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm 2016)

Câu 13: Chia 0,15 mol hỗn hợp X gồm một số chất hữu cơ (trong phân tử cùng chứa C, H và O) thành ba phần bằng nhau:

- + Đốt cháy phần một bằng một lượng oxi vừa đủ rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào bình đựng nước vôi trong dư thu được 5 gam kết tủa.
- + Phần hai tác dụng với một lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 thu được 8,64 gam Ag.
- + Phần ba tác dụng với một lượng Na vừa đủ thu được 0,448 lít H_2 (đktc).

Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Khối lượng của 0,15 mol hỗn hợp X là:

- A. 6,48 gam. B. 5,58 gam. C. 5,52 gam. D. 6,00 gam.

Câu 14: Hỗn hợp T gồm ba chất hữu cơ X, Y, Z ($50 < M_X < M_Y < M_Z$ và đều tạo nên từ các nguyên tố C, H, O). Đốt cháy hoàn toàn m gam T thu được H_2O và 2,688 lít khí CO_2 (đktc). Cho m gam T phản ứng với dung dịch NaHCO_3 dư, thu được 1,568 lít khí CO_2 (đktc). Mặt khác, cho m gam T phản ứng hoàn toàn với lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , thu được 10,8 gam Ag. Giá trị của m là

- A. 4,6. B. 4,8. C. 5,2. D. 4,4.

(Đề thi minh họa kì thi THPT Quốc Gia, năm 2015)

Câu 15: Hỗn hợp M gồm các chất $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$, $\text{CH}_2 = \text{CHCH}_2\text{OH}$, CH_3COOH , $\text{CH}_2 = \text{CHCOOH}$, HCOOCH_3 . Đốt cháy hoàn toàn m gam M cần dùng vừa đủ 0,4 mol O_2 , thu được 0,35 mol CO_2 và 0,35 mol H_2O . Mặt khác, cho m gam M trên tác dụng vừa đủ với 50 gam dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ nồng độ x%. Giá trị của x là

- A. 68,40. B. 17,10. C. 34,20. D. 8,55.

(Đề thi THPT chuyên Đại Học Vinh – Nghệ An, năm 2015)

Câu 16: Đốt cháy hoàn toàn 26,72 gam hỗn hợp X gồm axit metacrylic, axit adipic, axit axetic và glixerol (trong đó số mol axit metacrylic bằng số mol axit axetic) bằng O_2 dư, thu được hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn Y vào dung dịch chứa 0,76 mol $\text{Ba}(\text{OH})_2$, thu được 98,5 gam kết tủa và dung dịch Z. Đun nóng Z lại xuất hiện kết tủa. Cho 26,72 gam hỗn hợp X tác dụng với 150 ml dung dịch KOH 2M, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, cô cạn dung dịch thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m gần giá trị nào nhất:

- A. 30,1 gam. B. 35,6 gam. C. 24,7 gam. D. 28,9 gam.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm 2016)

Câu 17: Cho 0,3 mol hỗn hợp X gồm 2 este đơn chức tác dụng vừa đủ với 200 ml dung dịch NaOH 2M đun nóng, thu được hợp chất hữu cơ no mạch hở Y có phản ứng tráng bạc và 37,6 gam hỗn hợp muối hữu cơ. Đốt cháy hoàn toàn Y rồi cho sản phẩm hấp thụ hết vào bình chứa dung dịch nước vôi trong ($\text{Ca}(\text{OH})_2$) dư, thấy khối lượng bình tăng 24,8 gam. Khối lượng của X là

- A. 30,8 gam. B. 33,6 gam. C. 32,2 gam. D. 35,0 gam.

(Đề thi THPT Can Lộc – Hà Tĩnh, năm 2015)

Câu 18: Một hợp chất hữu cơ X có công thức phân tử $C_{10}H_8O_4$ trong phân tử chỉ chứa 1 loại nhóm chức. Cho 1 mol X phản ứng vừa đủ với 3 mol NaOH tạo thành dung dịch Y gồm 2 muối (trong đó có 1 muối có $M < 100$), 1 andehit no (thuộc dãy đồng đẳng của metanal) và nước. Cho dung dịch Y phản ứng với lượng dư dung dịch $AgNO_3 / NH_3$ thì khối lượng kết tủa thu được là:

- A. 162 gam.   B. 432 gam.   C. 162 gam.   D. 108 gam.

(Đề thi THPT Quốc Gia lần 1 – Thanh Hóa, năm 2015)

Câu 19: Thủy phân hoàn toàn 0,1 mol este X cần 200 ml dung dịch NaOH 1,5M. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được glixerol và 24,6 gam muối khan của axit hữu cơ mạch thẳng. Hãy cho biết X có bao nhiêu công thức cấu tạo ?

- A. 1.   B. 4.   C. 7.   D. 6.

(Đề thi THPT chuyên Vĩnh Phúc, năm 2015)

Câu 20: Xà phòng hoá hoàn toàn m gam một este no, đơn chức, mạch hở E bằng 28 gam dung dịch KOH 28%. Cô cạn hỗn hợp sau phản ứng thu được 25,68 gam chất lỏng X và chất rắn khan Y. Đốt cháy hoàn toàn Y, thu được sản phẩm gồm CO_2 , H_2O và K_2CO_3 , trong đó tổng khối lượng của CO_2 và H_2O là 18,34 gam. Mặt khác, cho X tác dụng với Na dư, thu được 13,888 lít khí H_2 (đktc). Giá trị m **gần nhất** với:

- A. 11.   B. 12.   C. 10.   D. 14.

(Đề thi THPT Diễn Châu 5 – Nghệ An, năm 2015)

Câu 21: Ancol X ($M_X = 76$) tác dụng với axit cacboxylic Y thu được hợp chất Z mạch hở (X và Y đều chỉ có một loại nhóm chức). Đốt cháy hoàn toàn 17,2 gam Z cần vừa đủ 14,56 lít khí O_2 (đktc), thu được CO_2 và H_2O theo tỉ lệ số mol tương ứng là 7 : 4. Mặt khác, 17,2 gam Z lại phản ứng vừa đủ với 8 gam NaOH trong dung dịch. Biết Z có công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất. Số công thức cấu tạo của Z thỏa mãn là

- A. 1.   B. 3.   C. 2.   D. 4.

(Đề thi minh họa kì thi THPT Quốc Gia, năm 2015)

Câu 22: X là este no, đơn chức, Y là este đơn chức, không no chứa một liên kết đôi $C = C$ (X, Y đều mạch hở). Đốt cháy hoàn toàn 14,4 gam hỗn hợp E chứa X, Y cần dùng 14,336 lít O_2 (đktc) thu được 9,36 gam nước. Mặt khác, thủy phân hoàn toàn E trong môi trường axit thu được hỗn hợp chứa hai axit cacboxylic A, B ($M_A < M_B$) và ancol Z duy nhất. Cho các nhận định sau:

- (1). X, A đều cho được phản ứng tráng gương.
- (2). X, Y, A, B đều làm mất màu dung dịch Br_2 trong môi trường CCl_4 .
- (3). Y có mạch cacbon phân nhánh, từ Y điều chế thủy tinh hữu cơ bằng phản ứng trùng hợp.
- (4). Đun Z với H_2SO_4 đặc ở $170^\circ C$ thu được anken tương ứng.
- (5). Nhiệt độ sôi tăng dần theo thứ tự $X < Y < Z < A < B$.
- (6). Tính axit giảm dần theo thứ tự $A > B > Z$.

Số nhận định đúng là:

- A. 3.   B. 4.   C. 5   D. 6.

Câu 23: Hỗn hợp X gồm 2 este đơn chức, tỉ lệ mol 1 : 3. Đốt cháy hoàn toàn 36,4 gam X, dẫn sản phẩm cháy vào bình đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thu được 170 gam kết tủa, khối lượng dung dịch sau phản ứng giảm 66,4 gam. Mặt khác, thủy

phân hoàn toàn 36,4 gam X trong dung dịch NaOH, thu được một ancol đơn chức và 34 gam hỗn hợp hai muối cacboxylat. Hai este trong X là:

- A. $\text{CH}_2 = \text{C}(\text{CH}_3)\text{COOC}_2\text{H}_5$ và $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$.
- B. $\text{CH}_2 = \text{CHCOOC}_2\text{H}_5$ và $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$.
- C. $\text{CH}_2 = \text{CHCH}_2\text{COOCH}_3$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3$.
- D. $\text{CH}_2 = \text{CHCH}_2\text{COOCH}_3$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3$.

Câu 24: Cho X, Y là hai chất thuộc dãy đồng đẳng của axit acrylic và $M_X < M_Y$, Z là ancol có cùng số nguyên tử cacbon với X, T là este hai chức tạo bởi X, Y và Z. Đốt cháy hoàn toàn 11,16 gam hỗn hợp E gồm X, Y, Z, T cần vừa đủ 13,216 lít khí O_2 (đktc), thu được khí CO_2 và 9,36 gam nước. Mặt khác 11,16 gam E tác dụng tối đa với dung dịch chứa 0,04 mol Br_2 . Khối lượng muối thu được khi cho cùng lượng E trên tác dụng hết với dung dịch KOH dư là:

- A. 4,68 gam   B. 5,44 gam   C. 5,04 gam   D. 5,80 gam

(Đề thi tuyển sinh Đại học khối A, năm 2014)

Câu 25: X, Y là 2 axit đơn chức cùng dãy đồng đẳng, T là este 2 chức tạo bởi X, Y với ancol no mạch hở Z. Đốt cháy 8,58 gam hỗn hợp E gồm X, Y, T thì thu được 7,168 lít CO_2 và 5,22 gam H_2O . Mặt khác, đun nóng 8,58 gam E với dung dịch $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ dư thì thu được 17,28 gam Ag. Tính khối lượng chất rắn thu được khi cho 8,58 gam E phản ứng với 150 ml dung dịch NaOH 1M?

- A. 11,04.   B. 9,06.   C. 12,08.   D. 12,80.

(Đề thi THPT Nguyễn Khuyến – TP. Hồ Chí Minh, năm 2015)

Câu 26: X, Y, Z là 3 este đều đơn chức, mạch hở (trong đó Y và Z không no chứa một liên kết $\text{C} = \text{C}$ và có tồn tại đồng phân hình học). Đốt cháy 21,62 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z với oxi vừa đủ, sản phẩm cháy dẫn qua dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thấy khối lượng dung dịch giảm 34,5 gam so với trước phản ứng. Mặt khác, đun nóng 21,62 gam E với 300 ml dung dịch NaOH 1M (vừa đủ), thu được hỗn hợp F chỉ chứa 2 muối và hỗn hợp gồm 2 ancol kế tiếp thuộc cùng dãy đồng đẳng. Khối lượng của muối có khối lượng phân tử lớn trong hỗn hợp F là:

- A. 4,68 gam.   B. 8,64 gam.   C. 8,10 gam.   D. 9,72 gam.

Câu 27: X, Y là 2 axit cacboxylic đều mạch hở, Z là ancol no, T là este hai chức, mạch hở được tạo bởi X, Y, Z. Đun nóng 38,86 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z, T với 400 ml dung dịch NaOH 1M (vừa đủ), thu được ancol Z và hỗn hợp F gồm 2 muối có tỉ lệ mol 1 : 1. Dẫn toàn bộ Z qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng 19,24 gam, đồng thời thu được 5,824 lít khí H_2 (đktc). Đốt cháy hoàn toàn F cần dùng 0,7 mol O_2 , thu được CO_2 , Na_2CO_3 và 0,4 mol H_2O . Phần trăm khối lượng của T trong hỗn hợp E là:

- A. 8,88%.   B. 26,40%.   C. 13,90%.   D. 50,82%.

Câu 28: Thủy phân hoàn toàn 4,84 gam este A bằng một lượng dung dịch NaOH vừa đủ, rồi cô cạn chỉ thu được hơi nước và hỗn hợp X gồm hai muối (đều có khối lượng phân tử lớn hơn 68). Đốt cháy hoàn toàn lượng muối trên cần đúng 6,496 lít O_2 (đktc), thu được 4,24 gam Na_2CO_3 , 5,376 lít CO_2 (đktc) và 1,8 gam H_2O . Thành phần phần trăm khối lượng muối có khối lượng phân tử nhỏ hơn trong X là

- A. 27,46%.   B. 37,16%.   C. 36,61%.   D. 63,39%.

Câu 29: Este A tạo bởi 2 axit cacboxylic X, Y (đều mạch hở, đơn chức) và ancol Z. Xà phòng hóa hoàn toàn a gam A bằng 140 ml dung dịch NaOH tM thì cần dùng 80

ml dung dịch HCl 0,25M để trung hòa vừa đủ lượng NaOH dư, thu được dung dịch B. Cô cạn B thu được b gam hỗn hợp muối khan N. Nung N trong NaOH khan dư có thêm CaO thu được chất rắn R và hỗn hợp khí K gồm 2 hidrocarbon có tỉ khối với oxi là 0,625. Dẫn K lội qua nước brom thấy có 5,376 lít một khí thoát ra, cho toàn bộ R tác dụng với axit H₂SO₄ loãng dư thấy có 8,064 lít khí CO₂ sinh ra. Đốt cháy hoàn toàn 2,76 gam Z cần dùng 2,352 lít oxi sinh ra nước CO₂ có tỉ lệ khối lượng 6 : 11. Biết các thể tích khí đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Giá trị a **gần nhất** với giá trị nào sau đây:

- A. 26.   B. 27.   C. 28.   D. 29.

Câu 30: Ba chất hữu cơ X, Y, Z ($50 < M_X < M_Y < M_Z$) đều có thành phần nguyên tố C, H, O. Hỗn hợp T gồm X, Y, Z, trong đó $n_X = 4(n_Y + n_Z)$. Đốt cháy hoàn toàn m gam T, thu được 13,2 gam CO₂. Mặt khác, m gam T phản ứng vừa đủ với 0,4 lít dung dịch KHCO₃ 0,1M. Cho m gam T phản ứng hoàn toàn với lượng dư dung dịch AgNO₃ trong NH₃, thu được 56,16 gam Ag. Phần trăm khối lượng của Y trong hỗn hợp T là:

- A. 22,26 %.   B. 67,90%.   C. 74,52%.   D. 15,85%.

Câu 31: Đốt cháy hoàn toàn một este no đa chức X được tạo thành từ axit hai chức mạch hở và ancol ba chức mạch hở bằng oxi, sục toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch nước vôi trong dư thu được 60 gam kết tủa và khối lượng dung dịch giảm 29,1 gam. Khối lượng mol của X là:

- A. 362.   B. 348.   C. 350.   D. 346.

(Đề thi THPT Đặng Thúc Hứa – Nghệ An, năm học 2013 – 2014)

Câu 32: Hỗn hợp X gồm andehit fomic, andehit axetic, metyl fomat, etyl axetat và một axit cacboxylic no, hai chức, mạch hở Y. Đốt cháy hoàn toàn 29 gam hỗn hợp X (số mol của andehit fomic bằng số mol của metyl fomat) cần dùng 21,84 lít (đktc) khí O₂, sau phản ứng thu được sản phẩm cháy gồm H₂O và 22,4 lít (đktc) khí CO₂. Mặt khác, 43,5 gam hỗn hợp X tác dụng với 400 ml dung dịch NaHCO₃ 1M, sau khi kết thúc phản ứng thu được m gam muối khan. Giá trị có thể có của m là ?

- A. 34,8 gam.   B. 21,8 gam.   C. 32,7 gam.   D. 36,9 gam.

Câu 33: X, Y là hai axit cacboxylic đều hai chức, mạch hở thuộc cùng dãy đồng đẳng kế tiếp, Z và T là hai este thuần chức hơn kém nhau 14 đvC, đồng thời Y và Z là đồng phân của nhau ($M_X < M_Y < M_T$). Đốt cháy 17,28 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z, T cần dùng 10,752 lít O₂ (đktc). Mặt khác, đun nóng 17,28 gam E cần dùng 300 ml dung dịch NaOH 1M, thu được 4,2 gam hỗn hợp gồm 3 ancol có cùng số mol. Số mol của X trong E là:

- A. 0,05 mol.   B. 0,04 mol.   C. 0,06 mol.   D. 0,03 mol.

Câu 34: Cho hỗn hợp X gồm một axit no, đơn chức A và một este E tạo bởi một axit no, đơn chức B và một ancol no đơn chức C (A và B là đồng đẳng kế tiếp của nhau). Cho m gam hỗn hợp X tác dụng vừa đủ với dung dịch NaHCO₃ thu được 1,92 gam muối. Nếu cho a gam hỗn hợp X tác dụng với lượng vừa đủ NaOH rồi đun nóng thì thu được 4,38 gam hỗn hợp D gồm muối của hai axit hữu cơ A, B và 0,03 mol ancol C, biết tỉ khối hơi của C so với hidro nhỏ hơn 25 và C không điều chế trực tiếp được từ chất vô cơ. Đốt cháy hai muối trên bằng một lượng oxi vừa đủ thu được một muối vô cơ, hơi nước và 2,128 lít CO₂ (đktc). Các phản ứng coi như xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là:

A. 1,81. B. 3,7. C. 3,98. D. 4,12.

Câu 35: X, Y là 2 hợp chất hữu cơ no, mạch hở, trong phân tử chỉ chứa một loại nhóm chức, X, Y khác chức hóa học ($M_X < M_Y$). Đốt cháy hoàn toàn a mol X cũng như Y đều thu được x mol CO_2 và y mol H_2O với $x = y + a$. Lấy 0,25 mol hỗn hợp E chứa X, Y tác dụng với $AgNO_3 / NH_3$ dư thu được 86,4 gam Ag. Mặt khác, đun nóng 0,25 mol E với dung dịch NaOH dư thì sản phẩm thu được chứa 15 gam hỗn hợp 2 muối của 2 axit hữu cơ no, đơn chức và 7,6 gam một ancol Z. Đốt cháy hoàn toàn 14,25 gam X cần dùng V lít O_2 (đktc). Giá trị của V là

A. 21 lít. B. 25,2 lít. C. 23,52 lít. D. 26,88.

Câu 36: Hỗn hợp X bao gồm các chất sau:

Trong đó CH_3COOH chiếm 10% tổng số mol hỗn hợp. Đun nóng m gam hỗn hợp X với dung dịch NaOH vừa đủ, thu được dung dịch chứa 20,5 gam natri axetat và 0,604m gam glixerol. Để đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X cần V lít O_2 (đktc). Giá trị của V **gần nhất** là

A. 25,3. B. 24,6. C. 24,9. D. 25,5.

Câu 37: Thủy phân hoàn toàn m gam hỗn hợp hai este đơn chức mạch hở A, B (biết $M_A < M_B$) trong 700 ml dung dịch KOH 1M, thu được dung dịch X và hỗn hợp Y gồm 2 ancol là đồng đẳng liên tiếp. Đun nóng Y trong H_2SO_4 đặc ở $140^\circ C$, thu được hỗn hợp Z. Trong Z tổng khối lượng của các ete là 8,04 gam (hiệu suất ete hóa của các ancol đều là 60%). Cô cạn dung dịch X được 54,4 gam chất rắn C. Nung chất rắn này với lượng dư hỗn hợp NaOH, CaO cho đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 8,96 lít hỗn hợp khí T (đktc). Phần trăm khối lượng của A trong hỗn hợp ban đầu là:

A. 66,89%. B. 48,96%. C. 49,68%. D. 68,94%.

Câu 38: Đốt cháy 0,15 mol hỗn hợp X gồm metyl acrylat, etylen glycol, ancol metylic và axetanđehit cần dùng a mol O_2 . Sản phẩm cháy dẫn qua 200 ml dung dịch $Ba(OH)_2$ 1M, lọc bỏ kết tủa, cho dung dịch $Ca(OH)_2$ dư vào phần nước lọc thì thu được thêm 53,46 gam kết tủa nữa. Giá trị của a là bao nhiêu ?

A. 0,215. B. 0,625. C. 0,455. D. 0,375.

Câu 39: X là axit cacboxylic no, hai chức, Y là ancol hai chức, Z là este thuần chức tạo bởi X và Y (X, Y đều mạch hở). Đốt cháy hoàn toàn 13,8 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z cần dùng 11,424 lít O_2 (đktc) thu được 9,0 gam nước. Mặt khác đun nóng 13,8 gam với 120 ml dung dịch NaOH 1M (vừa đủ), rồi cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam muối khan. Giá trị của m là

A. 9,72 gam. B. 12,00 gam. C. 9,00 gam. D. 8,40 gam.

Câu 40: Cho 0,5 mol hỗn hợp E chứa 2 este đều đơn chức, mạch hở tác dụng với dung dịch $AgNO_3 / NH_3$ đun nóng, thu được 64,8 gam Ag. Mặt khác, đun nóng 37,92 gam hỗn hợp E trên với 320 ml dung dịch NaOH 2M rồi cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được phần rắn Y và 20,64 gam hỗn hợp chứa 2 ancol no trong đó oxi chiếm 31,0% về khối lượng. Đốt cháy hết chất rắn Y thu được Na_2CO_3 , x mol CO_2 , y mol H_2O . Tỷ lệ x : y là

A. 17 : 9. B. 7 : 6. C. 14 : 9. D. 4 : 3.

Câu 41: Hợp chất hữu cơ X có công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất chứa C, H, O, N. Đốt cháy hoàn toàn 10,8 gam X thu được 4,48 lít CO_2 , 7,2 gam H_2O và 2,24 lít khí N_2 (đktc). Nếu cho 0,1 mol chất X trên tác dụng với dung dịch chứa 0,2 mol NaOH đun nóng thu được chất khí làm xanh giấy quỳ tím ẩm và dung dịch Y. Cô cạn dung dịch Y thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 15.   B. 21,8.   C. 5,7.   D. 12,5.

(Đề thi THPT Đoàn Thượng – Hải Dương, năm 2015)

Câu 42: Cho 16,5 gam chất A có công thức phân tử là $\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2$ vào 200 gam dung dịch NaOH 8%. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được dung dịch B và khí C. Tổng nồng độ phần trăm các chất có trong B **gần nhất** với giá trị:

- A. 8%.   B. 9%.   C. 12%.   D. 11%.

(Đề thi THPT chuyên Hùng Vương – Phú Thọ, năm 2015)

Câu 43: Hỗn hợp X gồm chất Y ($\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2$) và chất Z ($\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$). Cho 14,85 gam X phản ứng vừa đủ với dung dịch NaOH và đun nóng, thu được dung dịch M và 5,6 lít (đktc) hỗn hợp T gồm 2 khí (đều làm xanh quỳ tím ẩm nước cất). Cô cạn toàn bộ dung dịch M thu được m gam muối khan. Giá trị của m có thể là

- A. 11,8.   B. 12,5.   C. 14,7.   D. 10,6.

(Đề thi THPT chuyên Đại học Vinh – Nghệ An, năm 2015)

Câu 44: Hỗn hợp X gồm 2 chất có công thức phân tử là $\text{C}_3\text{H}_{12}\text{N}_2\text{O}_3$ và $\text{C}_2\text{H}_8\text{N}_2\text{O}_3$. Cho 3,40 gam X phản ứng vừa đủ với dung dịch NaOH (đun nóng), thu được dung dịch Y chỉ gồm các chất vô cơ và 0,04 mol hỗn hợp 2 chất hữu cơ đơn chức (đều làm xanh giấy quỳ tím ẩm). Cô cạn Y, thu được m gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 3,12.   B. 2,76.   C. 3,36.   D. 2,97.

(Kỳ thi THPT Quốc Gia năm 2015)

Câu 45: Cho 18,5 gam chất hữu cơ A (có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_{11}\text{N}_3\text{O}_6$) tác dụng vừa đủ với 300 ml dung dịch NaOH 1M tạo thành nước, 1 chất hữu cơ đa chức bậc I và m gam hỗn hợp muối vô cơ. Giá trị **gần đúng nhất** của m là

- A. 19,05.   B. 25,45.   C. 21,15.   D. 8,45.

Câu 46: Cho 0,05 mol một amino axit (X) có công thức $\text{H}_2\text{NC}_n\text{H}_{2n-1}(\text{COOH})_2$ vào 100 ml dung dịch HCl 1,0M thì thu được một dung dịch Y. Cho Y tác dụng vừa đủ với một dung dịch Z có chứa đồng thời NaOH 1M và KOH 1M thì thu được một dung dịch T, cô cạn T thu được 16,3 gam muối, biết các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Phần trăm về khối lượng của carbon trong phân tử X là:

- A. 36,09.   B. 40,81.   C. 32,65.   D. 24,49.

(Đề thi chọn học sinh giỏi tỉnh Thái Bình, năm 2015)

Câu 47: Cho 14,19 gam hỗn hợp gồm 3 amino axit (phân tử chỉ chứa một nhóm cacboxyl ($-\text{COOH}$) và một nhóm amino ($-\text{NH}_2$)) vào dung dịch chứa 0,05 mol axit oxalic, thu được dung dịch X. Thêm tiếp 300 ml dung dịch NaOH 1M vào X, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, cô cạn dung dịch thu được 26,19 gam chất rắn khan Y. Hòa tan Y trong dung dịch HCl dư, thu được dung dịch chứa m gam muối. Giá trị của m là

- A. 19,665.   B. 35,39.   C. 37,215.   D. 39,04.

Câu 48: Chia hỗn hợp X gồm glyxin và một số axit cacboxylic thành hai phần bằng nhau. Phần một tác dụng với dung dịch NaOH vừa đủ rồi cô cạn. Đốt cháy toàn bộ lượng muối sinh ra bằng một lượng oxi vừa đủ thu được hỗn hợp khí Y gồm CO_2 ,

H_2O , N_2 và 10,6 gam Na_2CO_3 . Cho toàn bộ hỗn hợp khí Y qua bình đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ dư, thu được 34 gam kết tủa đồng thời thấy khối lượng bình tăng thêm 20,54 gam so với ban đầu. Phần hai tác dụng vừa đủ với 40 ml dung dịch HCl 1M. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn, coi như N_2 không bị nước hấp thụ. Thành phần phần trăm khối lượng của glyxin trong hỗn hợp X là:

- A. 25,73%. B. 24,00%. C. 25,30%. D. 22,97%.

Câu 49: Hỗn hợp X gồm hai amino axit no, mạch hở Y và Z, có cùng số nguyên tử cacbon và đều có một nhóm $-NH_2$ trong phân tử (số mol của Y lớn hơn số mol của Z). Cho 52,8 gam X vào dung dịch NaOH dư, thu được 66 gam muối. Nếu cho 52,8 gam X vào dung dịch HCl dư thì thu được 67,4 gam muối. Phần trăm khối lượng của Z trong hỗn hợp X là

- A. 55,68%. B. 33,52%. C. 66,48%. D. 44,32%.

Câu 50: Thủy phân hết một lượng pentapeptit T thì sau phản ứng thu được 32,88 gam Ala – Gly – Ala – Gly, 10,85 gam Ala – Gly – Ala, 16,24 gam Ala – Gly – Gly, 26,28 gam Ala – Gly, 8,9 gam Alanin, còn lại là Glyxin và Gly – Gly với tỉ lệ mol tương ứng là 1 : 10. Tổng khối lượng Gly – Gly và Glyxin trong hỗn hợp sản phẩm là:

- A. 25,11 gam. B. 27,90 gam. C. 34,875 gam. D. 28,80 gam.

(Đề thi chọn HSG tỉnh Thái Bình, năm học 2013 – 2014)

Câu 51: Thủy phân một pentapeptit mạch hở, thu được 3,045 gam Ala – Gly – Gly, 3,48 gam Gly – Val, 7,5 gam Gly, x mol Val và y mol Ala. Giá trị x, y có thể là:

- A. 0,03; 0,035 hoặc 0,13; 0,06 hoặc 0,055; 0,135.

- B. 0,055; 0,06 hoặc 0,13; 0,06 hoặc 0,03; 0,035.

- C. 0,055; 0,135 hoặc 0,035; 0,06 hoặc 0,13; 0,06.

- D. 0,03; 0,035 hoặc 0,13; 0,035 hoặc 0,055; 0,135.

(Đề thi THPT Trần Bình Trọng – Phú Yên, năm 2015)

Câu 52: Khi thủy phân không hoàn toàn một peptit X có khối lượng phân tử là 293 g / mol và chứa 14,33% N (theo khối lượng) thu được 2 peptit Y và Z. Cho 0,472 gam Y phản ứng vừa hết với 18 ml dung dịch HCl 0,222 M. Nếu cho 0,666 gam peptit Z phản ứng vừa hết với 14,7 ml dung dịch NaOH 1,6% (khối lượng riêng là 1,022 g / ml). Cấu tạo có thể có của X là:

- A. Phe – Ala – Gly hoặc Ala – Gly – Phe.

- B. Phe – Gly – Ala hoặc Ala – Gly – Phe.

- C. Ala – Phe – Gly hoặc Gly – Phe – Ala.

- D. Phe – Ala – Gly hoặc Gly – Ala – Phe.

Câu 53: Hỗn hợp M gồm Lys – Gly – Ala, Lys – Ala – Lys – Lys – Gly, Ala – Gly trong đó nguyên tố oxi chiếm 21,3018% khối lượng. Cho 0,16 mol hỗn hợp M tác dụng với dung dịch HCl vừa đủ thu được bao nhiêu gam muối?

- A. 90,48. B. 83,28. C. 93,36. D. 86,16.

Câu 54: Hỗn hợp M gồm một peptit mạch hở X và một peptit mạch hở Y (mỗi peptit được cấu tạo từ một loại α – amino axit, tổng số nhóm $-CO-NH-$ trong 2 phân tử X, Y là 5) với tỉ lệ số mol $n_X : n_Y = 1 : 3$. Khi thủy phân hoàn toàn m gam M thu được 81 gam glyxin và 42,72 gam alanin. Giá trị của m là:

- A. 104,28. B. 109,5. C. 116,28. D. 110,28.

(Đề thi chọn học sinh giỏi tỉnh Thái Bình, năm 2015)

Câu 55: Cho m gam hỗn hợp M gồm 3 peptit X, Y, Z đều mạch hở và có tỉ lệ số mol $n_X : n_Y : n_Z = 2 : 3 : 5$. Thủy phân hoàn toàn M thu được 60 gam Gly, 80,1 gam Ala, 117 gam Val. Biết số liên kết peptit trong X, Y, Z khác nhau và có tổng là 6. Giá trị của m là

- A. 226,5.   B. 255,4.   C. 257,1.   D. 176,5.

(Đề thi THPT Quỳnh Lưu 1 – Nghệ An, năm 2015)

Câu 56: Hỗn hợp A gồm ba peptit mạch hở X, Y, Z có tỉ lệ số mol tương ứng như sau $2 : 3 : 4$. Thủy phân hoàn toàn m gam A thu được hỗn hợp sản phẩm gồm 21,75 gam Glyxin và 16,02 gam Alanin. Biết số liên kết peptit trong phân tử X nhiều hơn trong Z và tổng số liên kết peptit trong ba phân tử X, Y, Z nhỏ hơn 17. Giá trị của m là

- A. 30,93.   B. 30,57.   C. 30,21.   D. 31,29.

(Đề thi THPT Tĩnh Gia 2 – Thanh Hóa, năm 2015)

Câu 57: Đốt cháy hoàn toàn 0,3 mol hỗn hợp X gồm propilen và 2 amin no mạch hở đồng đẳng kế tiếp trong oxi dư thu được 16,8 lít CO_2 , 2,016 lít N_2 (đktc) và 16,74 gam H_2O . Khối lượng của amin có khối lượng mol phân tử nhỏ hơn là

- A. 1,35 gam.   B. 2,16 gam.   C. 1,8 gam.   D. 2,76 gam.

Câu 58: X là một α – amino axit no, chứa 1 nhóm –COOH và 1 nhóm – NH_2 . Từ m gam X điều chế được m_1 gam dipeptit Y. Từ 2m gam X điều chế được m_2 gam tripeptit Z. Đốt cháy m_1 gam Y thu được 0,9 mol H_2O . Đốt cháy m_2 gam Z thu được 1,7 mol H_2O . Giá trị của m là:

- A. 11,25.   B. 1335.   C. 22,50.   D. 26,70.

Câu 59: Đun nóng 0,14 mol hỗn hợp M gồm hai peptit X ($\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_4$) và Y ($\text{C}_n\text{H}_m\text{O}_7\text{N}_i$) với dung dịch NaOH vừa đủ chỉ thu được dung dịch chứa 0,28 mol muối của glyxin và 0,4 mol muối của alanin. Mặt khác, đốt cháy m gam M trong O_2 vừa đủ thu được hỗn hợp CO_2 , H_2O và N_2 , trong đó tổng khối lượng của CO_2 và nước là 63,312 gam. Giá trị m **gần nhất** với:

- A. 32.   B. 18.   C. 34.   D. 28.

(Đề thi THPT Diễn Châu 5 – Nghệ An, năm 2015)

Câu 60: Đun nóng 0,16 mol hỗn hợp E gồm hai peptit X ($\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_6$) và Y ($\text{C}_n\text{H}_m\text{O}_6\text{N}_i$) cần dùng 600 ml dung dịch NaOH 1,5M chỉ thu được dung dịch chứa a mol muối của glyxin và b mol muối của alanin. Mặt khác, đốt cháy 30,73 gam E trong O_2 vừa đủ thu được hỗn hợp CO_2 , H_2O và N_2 thì trong đó tổng khối lượng của CO_2 và nước là 69,31 gam. Giá trị a : b **gần nhất** với:

- A. 0,730.   B. 0,810.   C. 0,756.   D. 0,962.

(Đề thi minh họa kì thi THPT Quốc Gia, năm 2015)

Câu 61: Hỗn hợp X gồm 0,1 mol một α – amino axit no, mạch hở A chứa 1 nhóm – NH_2 , 1 nhóm –COOH và 0,025 mol pentapeptit mạch hở cấu tạo từ A. Đốt cháy hỗn hợp X cần a mol O_2 , sản phẩm cháy hấp thụ hết vào 1 lít dung dịch NaOH 1,2M thu được dung dịch Y. Rót từ từ dung dịch chứa 0,8a mol HCl vào dung dịch Y thu được 14,448 lít CO_2 (đktc). Đốt 0,01a mol dipeptit mạch hở cấu tạo từ A cần V lít O_2 (đktc). Giá trị của V là

- A. 2,2491.   B. 2,5760.   C. 2,3520.   D. 2,7783.

Câu 62: Đun nóng 45,54 gam hỗn hợp E gồm hexapeptit X và tetrapeptit Y cần dùng 580 ml dung dịch NaOH 1M chỉ thu được dung dịch chứa muối natri của

(Kỳ thi THPT Quốc Gia năm 2015)

Câu 69: Hỗn hợp X gồm peptit A mạch hở có công thức $C_xH_yN_5O_6$ và hợp chất B có công thức phân tử là $C_4H_9NO_2$. Lấy 0,09 mol X tác dụng vừa đủ với 0,21 mol NaOH chỉ thu được sản phẩm là dung dịch gồm ancol etylic và a mol muối của glyxin, b mol muối của alanin. Nếu đốt cháy hoàn toàn 41,325 gam hỗn hợp X bằng lượng oxi vừa đủ thì thu được N_2 và 96,975 gam hỗn hợp CO_2 và H_2O . Giá trị a : b gần nhất với:

- A. 0,50.   B. 0,76.   C. 1,30.   D. 2,60.

(Đề thi THPT chuyên Đại học Vinh – Nghệ An, năm 2015)

Câu 70: Hỗn hợp E gồm tripeptit X và pentapeptit Y, đều được tạo thành từ amino axit no, mạch hở chỉ chứa một nhóm $-NH_2$ và một nhóm $-COOH$. Cho 0,1 mol E tác dụng với 200 ml dung dịch HCl 1M thu được dung dịch Z, dung dịch Z tác dụng vừa đủ với 620 ml dung dịch NaOH 1M. Mặt khác, đốt cháy 13,15 gam E trong lượng O_2 vừa đủ, lấy sản phẩm tạo thành sục vào dung dịch NaOH dư, thấy thoát ra 2,352 lít khí (ở đktc). Amino axit tạo thành X và Y là:

- A. gly và ala.   B. gly.   C. ala.   D. gly và val.

(Đề thi THPT Đặng Thúc Hứa – Nghệ An, năm 2015)

Câu 71: Peptit X và peptit Y có tổng liên kết peptit bằng 8. Thủy phân hoàn toàn X cũng như Y đều thu được Gly và Val. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp E chứa X và Y có tỉ lệ mol tương ứng 1 : 3 cần dùng 22,176 lít O_2 (đktc). Sản phẩm cháy gồm CO_2 , H_2O và N_2 . Dẫn toàn bộ sản phẩm cháy qua bình đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ dư thấy khối lượng bình tăng 46,48 gam, khí thoát ra khỏi bình có thể tích 2,464 lít (đktc). Thủy phân hoàn toàn hỗn hợp E thu được a mol Gly và b mol Val. Tỉ lệ a : b là

- A. 1 : 1.   B. 1 : 2.   C. 2 : 1.   D. 2 : 3.

(Đề thi THPT Phụ Dực – Thái Bình, năm 2015)

Câu 72: Thủy phân m gam hỗn hợp X gồm một tetrapeptit A và một pentapeptit B (A và B chứa đồng thời glyxin và alanin trong phân tử) bằng một lượng dung dịch NaOH vừa đủ rồi cô cạn thu được $(m + 15,8)$ gam hỗn hợp muối. Đốt cháy toàn bộ lượng muối sinh ra bằng một lượng oxi vừa đủ thu được Na_2CO_3 và hỗn hợp hơi Y gồm CO_2 , H_2O và N_2 . Dẫn toàn bộ hỗn hợp hơi Y đi rất chậm qua bình đựng dung dịch NaOH đặc dư thấy khối lượng bình tăng thêm 56,04 gam so với ban đầu và có 4,928 lít một khí duy nhất (đktc) thoát ra khỏi bình. Xem như N_2 không bị nước hấp thụ, các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Thành phần phần trăm khối lượng của A trong hỗn hợp X là

- A. 55,92%.   B. 35,37%.   C. 30,95%.   D. 53,06%.

Câu 73: X là peptit mạch hở cấu tạo từ axit glutamic và α – amino axit Y no, mạch hở chứa 1 nhóm $-NH_2$ và 1 nhóm $-COOH$. Để tác dụng vừa đủ với 0,1 mol X cần 0,7 mol NaOH tạo thành hỗn hợp muối trung hoà. Đốt 6,876 gam X cần 8,2656 lít O_2 (đktc). Đốt m gam tetrapeptit mạch hở cấu tạo từ Y cần 20,16 lít O_2 (đktc). Giá trị của m là

- A. 24,60.   B. 18,12.   C. 15,34.   D. 13,80.

Câu 74: Hỗn hợp X gồm các chất Ala – Val – Ala, Val – Val, Ala – Ala, Ala – Val, Val – Ala. Thủy phân hoàn toàn hỗn hợp X thu được Alanin và Valin có tỉ lệ về khối lượng là Alanin : Valin = 445 : 468. Đốt 0,4 mol hỗn hợp X thu được tổng

- A. 40,33%   B. 50,13%   C. 30,4%   D. 40,4%

Câu 80: Hỗn hợp X gồm 3 este đơn chức, tạo thành từ cùng một ancol Y và 3 axit cacboxylic (phân tử chỉ có nhóm –COOH), trong đó, có hai axit no là đồng đẳng kế tiếp nhau và một axit không no (có đồng phân hình học, chứa một liên kết đôi C = C trong phân tử). Thủy phân hoàn toàn 5,88 gam X bằng dung dịch NaOH, thu được hỗn hợp muối và m gam ancol Y. Cho m gam Y vào bình đựng Na dư, sau phản ứng thu được 896 ml khí (đktc) và khối lượng bình tăng 2,48 gam. Mặt khác, nếu đốt cháy hoàn toàn 5,88 gam X thì thu được CO₂ và 3,96 gam H₂O. Phần trăm khối lượng của este không no trong X là:

- A. 34,01%.   B. 38,76%.   C. 40,82%.   D. 29,25%.

(Trích đề thi Trung học phổ thông Quốc Gia năm 2015)

Câu 81: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic no hai chức, mạch hở, hai ancol no đơn chức kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng và một dieste tạo bởi axit và cả 2 ancol đó. Đốt cháy hoàn toàn 4,84 gam X trên thu được 7,26 gam CO₂ và 2,70 gam H₂O. Mặt khác, đun nóng 4,84 gam X trên với 80 ml dung dịch NaOH 1M, sau phản ứng thêm vừa đủ 10 ml dung dịch HCl 1M để trung hòa lượng NaOH dư. Cô cạn phần dung dịch thu được m gam muối khan, đồng thời thu được 896 ml hỗn hợp ancol (đktc) có tỉ khối hơi so với H₂ là 19,5. Giá trị của m **gần nhất** với:

- A. 4,5   B. 5,7   C. 5,1   D. 4,9

Câu 82: Thủy phân 12,64 gam hỗn hợp X gồm hai este A và B chỉ chứa một loại nhóm chức (M_A < M_B) cần vừa đúng 200 ml dung dịch NaOH 1M rồi cô cạn thu được muối của một axit hữu cơ D và hỗn hợp X gồm hai ancol no, đơn chức đồng đẳng kế tiếp. Cho toàn bộ lượng ancol này tác dụng với 6,9 gam Na thu được 13,94 gam chất rắn. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Chọn kết luận đúng trong các kết luận sau:

- A. Tỉ lệ mol giữa A và B trong hỗn hợp X là 1 : 3.
 B. Tỉ lệ mol giữa A và B trong hỗn hợp X là 3 : 1.
 C. D có thành phần phần trăm khối lượng C là 26,67%.
 D. D có thành phần phần trăm khối lượng C là 26,08%.

(Trích đề thi Thầy Nguyễn Văn Duyên, năm 2015)

Câu 83: Hỗn hợp X chứa ba axit cacboxylic đều đơn chức, mạch hở, gồm một axit no và hai axit không no đều có một liên kết đôi (C = C) trong phân tử. Cho m gam X tác dụng vừa đủ với 150 ml dung dịch NaOH 2M, thu được 25,56 gam hỗn hợp muối. Đốt cháy hoàn toàn m gam X, hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy bằng bình dung dịch NaOH dư, khối lượng bình tăng thêm 40,08 gam. Tổng khối lượng của hai axit cacboxylic không no trong m gam hỗn hợp X là bao nhiêu ?

- A. 15,36 gam.   B. 9,96gam.   C. 12,06 gam.   D. 18,96 gam

Câu 84: X, Y là hai chất hữu cơ kế tiếp thuộc dãy đồng đẳng ancol anlylic, Z là axit cacboxylic no hai chức, T là este tạo bởi X, Y, Z. Đốt cháy 17,12 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z, T (đều mạch hở) cần dùng 10,864 lít O₂ (đktc) thu được 7,56 gam nước. Mặt khác 17,12 gam E làm mất màu vừa đủ dung dịch chứa 0,09 mol Br₂. Nếu đun nóng 0,3 mol E với 450 ml dung dịch KOH 1M, cô cạn dung dịch sau phản ứng rồi sau đó lấy phần lỏng chứa các chất hữu cơ đi qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng m gam. Giá trị của m **gần nhất** với giá trị nào sau đây?

- A. 7,00.   B. 10,50.   C. 8,50.   D. 9,00.

Câu 85: Thủy phân hết m gam hỗn hợp X gồm một số este được tạo bởi axit đơn chức và ancol đơn chức bằng một lượng dung dịch NaOH vừa đủ rồi cô cạn thu được a gam muối và b gam hỗn hợp ancol. Đốt cháy a gam hỗn hợp muối thu được hỗn hợp khí Y và 7,42 gam Na_2CO_3 . Cho toàn bộ hỗn hợp khí Y sinh ra qua bình đựng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thu được 23 gam kết tủa đồng thời thấy khối lượng bình tăng 13,18 gam so với ban đầu. Đun b gam hỗn hợp ancol sinh ra với H_2SO_4 đặc ở 140°C thu được 4,34 gam hỗn hợp các ete. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị m gần giá trị nào nhất sau đây?

- A. 10.   B. 11.   C. 13.   D. 12.

(Trích đề thi lần 4 – Thầy Nguyễn Văn Duyên năm 2015)

Câu 86: Hợp chất X có công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất, vừa tác dụng được với axit vừa tác dụng được với kiềm trong điều kiện thích hợp. Trong phân tử X, thành phần phần trăm khối lượng của các nguyên tố C, H, N lần lượt bằng 40,449%, 7,865% và 15,73%, còn lại là oxi. Khi cho 4,45 gam X phản ứng hoàn toàn với một lượng vừa đủ dung dịch NaOH (đun nóng) thu được 4,85 gam muối khan. Công thức cấu tạo thu gọn của X là

- A. $\text{H}_2\text{NC}_2\text{H}_4\text{COOH}$ B. $\text{CH}_2 = \text{CHCOONH}_4$
C. $\text{H}_2\text{NCOOCH}_2\text{CH}_3$ D. $\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOCH}_3$

Câu 87: Thủy phân 17,2 gam este đơn chức A trong 50 gam dung dịch NaOH 28% thu được dung dịch X. Cô cạn dung dịch X thu được chất rắn Y và 42,4 gam chất lỏng Z. Cho toàn bộ chất lỏng Z tác dụng với một lượng Na dư thu được 24,64 lít H_2 (đktc). Đun toàn bộ chất rắn Y với CaO thu được m gam chất khí B. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Giá trị của m là

- A. 5,60.   B. 4,20.   C. 6,00.   D. 4,50.

(Trích đề thi lần 5 – Thầy Nguyễn Văn Duyên, năm 2015)

Câu 88: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic Y và một este Z (Y, Z đều mạch thẳng). Đun nóng hỗn hợp X cần dùng 200 ml dung dịch NaOH 2M, thu được hỗn hợp 2 muối và hỗn hợp 2 ancol. Đun nóng toàn bộ hỗn hợp 2 ancol này với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp thu được 5,4 gam hỗn hợp 3 ete và 0,448 lít khí T. Lấy hỗn hợp 2 muối trên nung với vôi tôi xút chỉ thu được một khí T duy nhất, khí này làm mất màu vừa đủ 200 ml dung dịch KMnO_4 1M (trong môi trường axit) thì thấy sinh ra 18,6 gam ancol đa chức. Khối lượng của Z trong X là:

- A. 15,8 gam   B. 14 gam   C. 13,4 gam   D. 15 gam

Câu 89: Đốt cháy hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp E gồm 2 este thuần chức X, Y đều mạch thẳng, thu được 12,992 lít CO_2 (đktc). Mặt khác đun nóng m gam E với lượng dung dịch NaOH vừa đủ. Cô cạn dung dịch thu được rắn khan và phần hơi chỉ chứa chất hữu cơ Z. Lấy toàn bộ lượng Z vào dung dịch $\text{AgNO}_3 / \text{NH}_3$ thu được 43,2 gam kết tủa, còn nếu đốt cháy hoàn toàn Z, số lượng khí và hơi sinh ra vào bình đựng dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thấy kết tủa sinh ra không quá 55 gam. Nung phần rắn khan với vôi tôi xút thu được một khí duy nhất A (biết $1 < d_{A/\text{H}_2} < 15$). Đốt cháy khí A thu được tỉ lệ mol $\text{H}_2\text{O} : \text{CO}_2$ giảm dần khi số nguyên tử cacbon tăng. Giá trị của m là bao nhiêu.

- A. 17 gam   B. 16 gam   C. 15,2 gam   D. 15,4 gam

Câu 95: X là este no, đơn chức và Y là axit cacboxylic đơn chức, không no chứa một liên kết đôi $C = C$, Z là este 2 chức tạo bởi etylen glicol và axit Y (X, Y, Z, đều mạch hở, số mol Y bằng số mol Z). Đốt cháy a gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z cần dùng 0,335 mol O_2 thu được tổng khối lượng CO_2 và H_2O là 19,74 gam. Mặt khác, a gam E làm mất màu tối đa dung dịch chứa 0,14 mol Br_2 . Khối lượng của X trong E là:

- A. 8,6 gam.   B. 6,6 gam.   C. 6,8 gam.   D. 7,6 gam.

Câu 96: X, Y là hai axit cacboxylic đều đơn chức, mạch hở (trong phân tử X, Y chứa không quá 2 liên kết π và $50 < M_X < M_Y$), Z là este được tạo bởi X, Y và etylen glicol. Đốt cháy 13,12 gam hỗn hợp E chứa X, Y, Z cần dùng 0,50 mol O_2 . Mặt khác 0,36 mol E làm mất màu vừa đủ dung dịch chứa 0,1 mol Br_2 . Nếu đun nóng 13,12 gam E với 200 ml dung dịch KOH 1M (vừa đủ), cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được hỗn hợp F gồm a gam muối A và b gam muối B ($M_A < M_B$). Tỷ lệ của a : b **gần nhất** với giá trị nào sau đây.

- A. 2,9.   B. 2,7.   C. 2,6.   D. 2,8.

Câu 97: Hỗn hợp P gồm ancol A, axit cacboxylic B (đều no, đơn chức, mạch hở) và este C tạo ra từ A và B. Đốt cháy hoàn toàn m gam P cần dùng vừa đủ 0,18 mol O_2 , sinh ra 0,14 mol CO_2 . Cho m gam P trên vào 500 ml dung dịch NaOH 0,1 M đun nóng, sau khi kết thúc các phản ứng thu được dung dịch Q. Cô cạn dung dịch Q còn lại 3,68 gam chất rắn khan. Người ta cho thêm bột CaO và 0,48 gam NaOH vào 3,68 gam chất rắn khan trên rồi nung trong bình kín (chân không). Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thì thu được a gam khí. Giá trị của a **gần nhất** với:

- A. 0,85 gam   B. 1,25 gam   C. 1,45 gam   D. 1,05 gam

Câu 98: Cho X, Y là hai chất thuộc dãy đồng đẳng axit acrylic và $M_X < M_Y$, Z là ancol có cùng số nguyên tử cacbon với X, T là este hai chức tạo bởi X, Y và Z. Đốt cháy hoàn toàn 11,16 hỗn hợp E gồm X, Y, Z, T cần vừa đủ 13,216 lít khí O_2 , thu được khí CO_2 và 9,36 gam H_2O . Mặt khác 11,16 gam E tác dụng tối đa với dung dịch chứa 0,04 mol Br_2 . Khối lượng muối thu được khi cho cùng lượng E trên tác dụng với KOH dư là bao nhiêu khi biết rằng các thể tích khí đều được đo trong điều kiện tiêu chuẩn:

- A. 5,44 gam   B. 5,04 gam   C. 5,80 gam   D. 4,68 gam

Câu 99: Hỗn hợp X gồm 3 axit đơn chức mạch hở trong đó có hai axit no là đồng đẳng kế tiếp, một axit và este cùng không no có một liên kết đôi. Cho m gam X tác dụng với dung dịch chứa 0,5 mol NaOH. Để trung hòa lượng NaOH dư cần 100 ml dung dịch HCl 1M và thu được dung dịch D. Cô cạn cẩn thận D thu được 39,65 gam chất rắn khan E gồm 4 muối và 3,2 gam ancol. Đốt cháy hoàn toàn E rồi hấp thụ toàn bộ sản phẩm khí và hơi vào bình đựng dung dịch NaOH dư thấy khối lượng bình tăng 39,8 gam. Tính phần trăm khối lượng axit không no, biết rằng nếu oxi hóa lượng ancol nói trên rồi cho tác dụng với $AgNO_3/NH_3$ thì sinh ra lượng tủa lớn nhất.

- A. 27,27%   B. 30%   C. 50%   D. 25,25%

Câu 100: Hỗn hợp A gồm X, Y ($M_X < M_Y$) là 2 este đơn chức có chung gốc axit. Đun nóng m gam A với 400 ml dung dịch KOH 1M dư thu được dung dịch B và $(m - 12,6)$ gam hỗn hợp hơi gồm 2 andehit no, đơn chức đồng đẳng kế tiếp có tỉ

khối hơi so với H_2 là 26,2. Tiến hành cô cạn dung dịch B thu được $(m + 6,68)$ gam chất rắn khan. Tính % khối lượng của X trong A là:

- A. 54,66%. B. 45,55%. C. 36,44%. D. 30,37%.

Câu 101: Hỗn hợp E chứa 3 este đều có số nhóm chức không quá 2 và không chứa nhóm chức khác (trong đó có 2 este là đồng phân của nhau). Đốt cháy m gam E bằng lượng oxi vừa đủ, thu được 1,59 mol CO_2 và 1,2 mol H_2O . Mặt khác đun nóng m gam E cần dùng 260 ml dung dịch NaOH 1,5M thu được hỗn hợp muối Y và hỗn hợp Z chứa 2 ancol đều no có cùng số nguyên tử cacbon. Dẫn Z qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng là 16,41 gam. Giá trị **gần nhất** với thành phần phần trăm ancol có khối lượng phân tử lớn hơn trong Z là:

- A. 70% B. 68% C. 60% D. 82%

Câu 102: Thủy phân hoàn toàn 17,22 gam A bằng 30 gam dung dịch NaOH 40% thu được dung dịch B. Chung cất dung dịch B ở nhiệt độ thấp và áp suất kém thu được m gam chất rắn và 1 ancol, tiến hành lấy kẹp sắt gắp chất rắn ra khỏi dung dịch, rồi đun toàn bộ dung dịch với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp thu được 2,24 lít một olefin và a gam H_2O . Mặt khác, đốt cháy hoàn toàn 11,48 gam hỗn hợp A gồm hai este no, đơn chức mạch hở, đồng đẳng kế tiếp nhau thu được 11,2 lít khí CO_2 (đktc). Tìm a và m .

- A. 19,56 và 20,79 gam B. 18,7 và 20,79 gam
C. 19,56 và 20,15 gam D. 18,7 và 20,15 gam

Câu 103: Hỗn hợp X gồm andehit Y, axit cacboxylic Z, este T (Z và T là đồng phân của nhau). Đốt cháy hoàn toàn 0,2 mol X cần 0,625 mol O_2 , thu được 0,525 mol CO_2 và 0,525 mol H_2O . Cho Y trong 0,2 mol X tác dụng với dung dịch $AgNO_3$ dư trong NH_3 , đun nóng phản ứng thu được m gam Ag (hiệu suất 100%). Giá trị lớn nhất của m là:

- A. 32,4 B. 10,8 C. 16,2 D. 21,6

Câu 104: Hỗn hợp X gồm các chất axit axetic, axit acrylic, axit but – 3 – inoic và vinyl fomat. Đốt m gam hỗn hợp X trong không khí bằng lượng oxi vừa đủ thu được hỗn hợp Y có tổng khối lượng là $7m$ gam. Hấp thụ hết hỗn hợp Y vào 100 gam dung dịch NaOH 20% thu được dung dịch 2 muối có tổng nồng độ phần trăm là 25,34%. Giá trị m là bao nhiêu?

- A. 7,2 gam B. 6 gam C. 4,8 gam D. 8,4 gam

Câu 105: X, Y, Z là ba axit cacboxylic đơn chức thuộc cùng một dãy đồng đẳng ($M_X < M_Y < M_Z$), T là este tạo bởi X, Y, Z với một ancol no, ba chức, mạch hở E. Đốt cháy hoàn toàn 36,6 gam hỗn hợp M gồm X, Y, Z, T (trong đó Y và Z có cùng số mol) cần vừa đủ 36,96 lít O_2 (đktc), thu được CO_2 (đktc) và 23,4 gam H_2O . Mặt khác, đun nóng 36,6 gam M với lượng dư dung dịch $AgNO_3 / NH_3$. Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được 43,2 gam Ag. Mặt khác, cho 0,54 mol M phản ứng hết với 990 ml dung dịch NaOH 1 M và đun nóng, thu được dung dịch N. Cô cạn dung dịch N thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m :

- A. 44,45. B. 82,45. C. 79,92. D. 45,80

Câu 106: Đốt cháy hoàn toàn 25,3 gam hỗn hợp X gồm $RCOOH$, $(COOH)_2$ và C_2H_3COOH thu được m gam H_2O và 15,68 lít CO_2 (đktc). Mặt khác, nếu cho 25,3 gam hỗn hợp X phản ứng hoàn toàn với $NaHCO_3$ dư thu được 11,2 lít (đktc) khí CO_2 . Giá trị của m là:

A. 7,2   B. 8,1   C. 10,8   D. 9

Câu 107: Đốt cháy hoàn toàn 2,76 gam hỗn hợp X gồm các chất sau: C_xH_yCOOH , CH_3OH , $C_xH_yCOOCH_3$, thu được 2,688 lít CO_2 (ở đktc) và 1,8 gam H_2O . Mặt khác cho 2,76 gam hỗn hợp X phản ứng vừa đủ với 30 ml dung dịch $NaOH$ 1M, thu được 0,96 gam CH_3OH . Công thức C_xH_yCOOH :

A. C_2H_5COOH B. CH_3COOH C. C_3H_5COOH D. C_2H_3COOH

Câu 108: Đốt cháy hoàn toàn một lượng hỗn hợp X gồm một số ancol thuộc cùng dãy đồng đẳng cần dùng 10,08 lít khí O_2 (đktc) thu được 6,72 lít khí CO_2 (đktc) và 9,90 gam H_2O . Nếu đun nóng 10,44 gam hỗn hợp X như trên với H_2SO_4 đặc ở nhiệt độ thích hợp để chuyển hết thành ete thì tổng khối lượng ete thu được là:

A. 6,45 gam   B. 7,74 gam   C. 8,88 gam   D. 5,04 gam

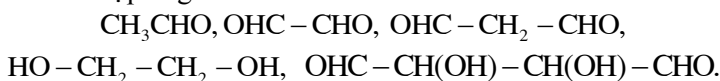
Câu 109: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp x gồm 2 ancol đa chức, mạch hở cùng số nhóm – OH thu được 11,2 lít khí CO_2 (đktc) và 12,6 gam H_2O . Mặt khác nếu cho m gam hỗn hợp X tác dụng với 10 gam Na thì sau phản ứng a gam chất rắn. Giá trị của a và m lần lượt là:

A. 13,8 gam và 23,4 gam   B. 9,2 gam và 13,8 gam
C. 23,4 gam và 13,8 gam   D. 9,2 gam và 22,6 gam

Câu 110: Cracking 6,72 lít C_4H_{10} một thời gian thì thu được hỗn hợp X gồm các ankan, anken và H_2 . Cho X đi qua dung dịch Br_2 dư thì khối lượng bình Br_2 tăng lên 11,2 gam và có khí Y bay ra khỏi bình. Đốt cháy Y thì cần dùng V lít khí O_2 . Giá trị của V là bao nhiêu khi biết rằng các khí đều được đo ở điều kiện tiêu chuẩn.

A. 8,96   B. 16,8   C. 23,52   D. 43,68

Câu 111: Cho hỗn hợp X gồm các chất

Cho 0,5 mol X tác dụng với $AgNO_3 / NH_3$ dư thu được 151,2 gam Ag. Mặt khác, hidro hóa hoàn toàn 0,5 mol X rồi cho toàn bộ sản phẩm tác dụng với K dư thu được 12,32 lít khí (đktc). Nếu đốt cháy hoàn toàn m gam X cần vừa đủ 58,24 lít O_2 (đktc) và 114,4 gam CO_2 . Giá trị của m là:

A. 40,4   B. 80,8   C. 68,8   D. 70,8

Câu 112: Cao su buna – N tạo ra do phản ứng đồng trùng hợp buta – 1,3 – dien và acrilonitrin ($CH_2 - CH - CN$). Đốt cháy hoàn toàn cao su buna – N với không khí vừa đủ, sau đó đưa hỗn hợp sau phản ứng về $136,5^\circ C$ thu được hỗn hợp khí Y có chứa 76,7% N_2 về thể tích. Tìm tỉ lệ số mắt xích giữa buta – 1,3 – dien và acrilonitrin trong polime trên là:

A. 1 : 2   B. 2 : 3   C. 2 : 1   D. 3 : 2

Câu 113: Đốt cháy hoàn toàn 4,16 gam hỗn hợp E gồm $RCOOH$ và $RCOOC_2H_5$ thu được 4,256 lít CO_2 (đktc) và 2,52 gam H_2O . Cho tiếp 9,9 gam một este X đơn chức, mạch hở vào 4,16 gam hỗn hợp E thu được hỗn hợp F. Đun nóng hỗn hợp F với dung dịch $NaOH$ vừa đủ, cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 15,5 gam muối. Công thức cấu tạo của X là:

A. CH_3COOCH_3 .   B. $C_2H_5COOCH_3$.
C. $HCOOC_2H_5$.   D. $C_2H_5COOC_2H_5$.

Câu 114: Xà phòng hoá hoàn toàn m gam một este no, đơn chức, mạch hở E bằng 26 gam dung dịch MOH 28% (M là kim loại kiềm). Cô cạn hỗn hợp sau phản ứng thu được 24,72 gam chất lỏng X và 10,08 gam chất rắn khan Y. Đốt cháy hoàn toàn Y, thu được sản phẩm gồm CO_2 , H_2O và 8,97 gam muối cacbonat khan. Mặt khác, nếu cho X tác dụng với Na dư, thu được 12,768 lít khí H_2 (đktc). Phần trăm khối lượng muối trong Y có giá trị **gần nhất** với:

- A.67,5   B.85,0   C.80,0   D.97,5

Câu 115: Hỗn hợp X gồm một andehit no, đơn chức, mạch hở A và một andehit không no, đơn chức, mạch hở B (trong phân tử của B có 1 liên kết đôi $\text{C} = \text{C}$). Khi cho X qua dung dịch nước brom dư đến phản ứng hoàn toàn thấy có 24 gam Br_2 phản ứng. Đốt cháy hoàn toàn X thu được 7,7 gam CO_2 và 2,25 gam H_2O . Nếu cho hỗn hợp X tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư trong NH_3 đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được m gam chất rắn. Giá trị của m là:

- A. 16,2 gam   B. 27 gam   C. 32,4 gam   D. 21,6 gam

Câu 116: Đốt hỗn hợp X gồm CH_3NH_2 , $\text{C}_2\text{H}_4(\text{NH}_2)_2$ và CH_3OH (biết rằng hai amin trên có tỉ khối so với H_2 là 21,3) sau phản ứng thu được 10,648 gam hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn toàn bộ hỗn hợp Y vào dung dịch nước vôi trong thì thấy khối lượng bình tăng thêm 9,08 gam. Mặt khác nếu dẫn toàn bộ lượng Y vào bình đựng 5,0176 lít khí H_2 (đktc) sau đó đun nóng thì thu được hỗn hợp khí Z trong đó có khí NH_3 . Tìm phần trăm khối lượng của CH_3OH trong hỗn hợp đầu khi biết rằng thành phần phần trăm thể tích của CO_2 và N_2 trong Z lần lượt là 16,67% và 6%:

- A.18,4%   B.20%   C.24,4%   D.50%

Câu 117: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm axit metacrylic, axit adipic, axit axetic, glixerol và ancol metylic (trong đó số mol của axit axetic gấp đôi đồng thời số mol của axit metacrylic và ancol metylic) bằng O_2 dư, thu được hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn Y vào dung dịch chứa 200 gam dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 22,2%, thu được 30 gam kết tủa và dung dịch Z. Cho 200 gam $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 34,2% vào dung dịch Z thì thấy xuất hiện kết tủa nữa và thu được 319,6 gam H_2O . Tìm m .

- A. 18,8 gam   B. 23,8 gam   C. 24,4 gam   D. 23 gam

Câu 118: Đốt cháy hoàn toàn 10,33 gam hỗn hợp X gồm axit acrylic, axit adipic, axit propanoic và ancol etylic (trong đó số mol axit acrylic bằng số mol axit propanoic) thu được hỗn hợp khí và hơi Y. Dẫn Y vào 3,5 lít dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 0,1M thu được 27 gam kết tủa và nước lọc Z. Đun nóng nước lọc Z lại thu được kết tủa. Nếu cho 10,33 gam hỗn hợp X trên tác dụng với 100 ml dung dịch KOH 1,2 M, sau phản ứng cô cạn dung dịch thì thu được khối lượng chất rắn là:

- A. 12,21 gam.   B. 12,77 gam.   C. 10,12 gam.   D. 13,76 gam.

Câu 119: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai este đồng phân của nhau cần dùng 0,525 mol O_2 thì thu được 0,45 mol CO_2 và 0,45 mol H_2O . Nếu cho m gam X tác dụng hết với 0,2 mol NaOH, rồi cô cạn dung dịch tạo thành còn lại 12,9 gam chất rắn khan. Phần trăm khối lượng của este có số nguyên tử cacbon trong gốc axit nhỏ hơn trong X là:

- A. 33,33.   B. 66,67.   C. 60,00.   D. 50,00.

Câu 120: Đốt cháy hoàn toàn 3,61 gam chất hữu cơ X thu được hỗn hợp khí gồm CO_2 , H_2O và HCl. Dẫn hỗn hợp này qua bình chứa dung dịch $\text{AgNO}_3 / \text{HNO}_3$ ở nhiệt độ thấp thấy có 2,87 gam kết tủa và bình chứa tăng 2,17 gam. Cho biết chỉ có

H₂O và HCl bị hấp thụ. Dẫn khí thoát ra vào 100ml dung dịch Ba(OH)₂ 1M thu được 15,76 gam kết tủa Y, lọc bỏ Y, lấy dung dịch đem sôi lại có kết tủa nữa. Biết khối lượng mol của X < 200, Công thức phân tử X:

A. C₆H₉O₄Cl. B. C₆H₇O₄Cl. C. C₆H₁₀O₄Cl. D. C₅H₉O₄Cl

Câu 121: Cho 8 gam CaC₂ lẫn 20% tạp chất trơ tác dụng với nước thu được một lượng C₂H₂. Chia lượng C₂H₂ này thành 2 phần:

+ Phần 1: Cho tác dụng với AgNO₃/NH₃ dư thu được 9,6 gam kết tủa.

+ Phần 2: Trộn với 0,24 gam H₂ được hỗn hợp X. Nung nóng hỗn hợp X với bột Ni thu được hỗn hợp Y. Chia Y thành 2 phần bằng nhau:

- Phần (1): Cho qua bình đựng Br₂ dư còn lại 748 ml khí thoát ra ở đktc.

- Phần (2): Cho qua AgNO₃/NH₃ dư thu được m gam kết tủa, biết % số mol C₂H₂ chuyển hóa thành C₂H₆ bằng 1,5 lần C₂H₂ thành C₂H₄. Giá trị của m là:

A. 1,2 gam B. 2,4 gam C. 3,6 gam D. 4,8 gam

Câu 122: Cho hỗn A chứa haipeptit X và Y đều được tạo bởi glyxin và alanin. Biêtràngtổng số nguyên tử O trong A là 13. TrongX hoặc Y đều có số liên kết peptit không nhỏ hơn 4. Đun nóng 0,7 mol A trong KOH thì thấy 3,9 mol KOH phản ứng và thu được m gam muối. Mặt khác đốt cháy hoàn toàn 66,075 gam A rồi cho sản phẩm hấp thụ hoàn toàn vào bình chứa Ca(OH)₂ dư thấy khối lượng bình tăng 147,825 gam. Giá trị của m là:

A. 560,1 B. 470,1 C. 520,2 D. 490,6

Câu 123: Hỗn hợp X gồm C₃H₆, C₄H₁₀, C₂H₂ và H₂. Cho m gam X vào bình kín có chứa một ít bột Ni làm xúc tác. Nung nóng bình thu được hỗn hợp Y. Đốt cháy hoàn toàn Y cần dùng vừa đủ V lít O₂ (đktc). Sản phẩm cháy cho hấp thụ hết vào bình đựng nước vôi trong dư, thu được một dung dịch có khối lượng giảm 21,45 gam. Nếu cho Y đi qua bình đựng lượng dư dung dịch brom trong CCl₄ thì có 24 gam brom phản ứng. Mặt khác, cho 11,2 lít (đktc) hỗn hợp X đi qua bình đựng dung dịch brom dư trong CCl₄, thấy có 64 gam brom phản ứng. Biết các phản ứng đều xảy ra hoàn toàn. Giá trị của V là:

A. 21,00. B. 14,28. C. 10,50. D. 28,56.

Câu 124: Cho hỗn hợp X gồm ancol metylic, etylen glicol và ancol anlylic. Đốt cháy hoàn toàn 0,4 mol hỗn hợp X, cho toàn bộ sản phẩm cháy vào dung dịch nước vôi trong dư thì thu được 70 gam kết tủa. Mặt khác, cho 10,05 gam hỗn hợp X tác dụng với Na dư thì thu được 3,36 lít khí (đktc). Oxi hóa 10,05 gam hỗn hợp X bằng CuO dư (giả sử chỉ oxi hóa ancol thành andehit, hiệu suất phản ứng là 100%) rồi cho sản phẩm hữu cơ tác dụng với dung dịch AgNO₃ / NH₃ dư thì lượng kết tủa Ag thu được là:

A. 64,8 gam. B. 81,0 gam. C. 32,4 gam. D. 59,4 gam.

Câu 125: Hỗn hợp A gồm anken và hidro có tỉ khối so với H₂ bằng 6,4. Cho A đi qua niken nung nóng được hỗn hợp B có tỉ khối so với H₂ bằng 8 (giả thiết hiệu suất phản ứng xảy ra là 100%). Công thức phân tử của anken là:

A. C₂H₄ B. C₃H₆. C. C₄H₈ D. C₅H₁₀

Câu 126: Đốt cháy hoàn toàn a gam hỗn hợp X hai hidrocarbon A, B thu được 132a/41 gam CO₂ và 45a/41 gam H₂O. Nếu thêm vào hỗn hợp X một nửa lượng A có trong hỗn hợp X rồi đốt cháy hoàn toàn thì thu được 165a/41 gam CO₂ và

60,75a/41 gam H₂O. Biết A, B không làm mất màu nước Br₂. Tìm CTPT và % thể tích của A và B

- A. C₂H₂ – 50%, C₂H₆ – 50%   B. C₆H₁₄ – 25%, C₆H₆ – 75%
 C. C₂H₂ – 25%, C₂H₆ – 75%   D. C₆H₁₄ – 50%, C₆H₆ – 50%

Câu 127: A là hỗn hợp gồm một số hidrocarbon ở thể khí, B là không khí. Trộn A với B ở cùng nhiệt độ áp suất theo tỉ lệ thể tích (1 : 15) được hỗn hợp khí D. Cho D vào bình kín dung tích không đổi V. Nhiệt độ và áp suất trong bình là t°C và p atm. Sau khi đốt cháy A trong bình chỉ có N₂, CO₂ và hơi nước với V_{CO₂} : V_{H₂O} = 7 : 4.

Đưa bình về t°C. Áp suất trong bình sau khi đốt là p₁ có giá trị là

- A. $p_1 = \frac{47}{48}p$ B. $p_1 = p$ C. $p_1 = \frac{16}{17}p$ D. $p_1 = \frac{3}{5}p$

Câu 128: Hỗn hợp M gồm 4 chất hữu cơ X, Y, Z, T có khối lượng phân tử tăng dần. Đốt cháy hoàn toàn 0,5 mol hỗn hợp M chỉ thu được 12,6 gam H₂O và 11,2 lít CO₂ (đktc). Mặt khác 0,75 mol hỗn hợp M thực hiện phản ứng tráng bạc thì thu được 97,2 gam Ag. Phần trăm số mol của T trong hỗn hợp M là:

- A.30%   B.50%   C.25%   D. 40%

Câu 129: Đốt cháy hoàn toàn 10,33 gam hỗn hợp X gồm axit acrylic, axit adipic, axit propanoic và ancol etylic (trong đó số mol axit acrylic bằng số mol axit propanoic) thu được hỗn hợp khí và hơi Y. Dẫn Y vào 3,5 lít dung dịch Ca(OH)₂ 0,1M thu được 27 gam kết tủa và nước lọc Z. Đun nóng nước lọc Z lại thu được kết tủa. Giá trị **gần nhất** của phần trăm khối lượng của ancol etylic trong hỗn hợp ban đầu:

- A.25%   B.30%   C.20%   D. 23%

Câu 130: X, Y là hai andehit đều no, mạch hở. Đốt cháy 0,5 mol hỗn hợp E chứa X, Y cần dùng 15,12 lít O₂ (đktc) thu được 9,0 gam nước. Mặt khác hidro hóa hoàn toàn 0,5 mol E thu được hỗn hợp F. Đốt cháy hoàn toàn F bằng lượng oxi vừa đủ, sản phẩm cháy dẫn qua bình đựng Ca(OH)₂ dư thấy khối lượng bình tăng m gam. Giá trị m là:

- A.46,60 gam.   B.61,7 gam   C.37,4 gam.   D.54,05 gam.

Câu 131: Đốt cháy 19,2 gam hỗn hợp 2 ankan A, B (M_B > M_A) kế tiếp thì thu được V lít CO₂ (0°C, 2 atm). Cho V lít CO₂ trên qua dung dịch Ca(OH)₂ thì thu được 30 gam kết tủa. Nếu tiếp tục cho dung dịch Ca(OH)₂ vào đến dư thì thu được thêm 100 gam kết tủa nữa. Tính giá trị **gần nhất** của thành phần phần trăm (%) của ankan có khối lượng phân tử nhỏ hơn.

- A.35%   B. 31%   C. 25%   D.50%

Câu 132: Hỗn hợp X gồm 2 ancol CH₃OH, C₂H₅OH có cùng số mol và 2 axit C₂H₅COOH và HOOC[CH₂]₄COOH. Đốt cháy hoàn toàn 1,86 gam X cần dùng vừa đủ 10,08 lít không khí (đktc, 20% O₂ và 80% N₂ theo thể tích) thu được hỗn hợp Y gồm khí và hơi. Dẫn Y qua nước vôi trong dư, sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy khối lượng dung dịch giảm m gam, m gần nhất với giá trị

- A. 2,75.   B. 4,25.   C. 2,25   D. 3,75.

(Trích đề minh họa – 2015)

Câu 133: Hỗn hợp X gồm C_nH_{2n-1}CHO, C_nH_{2n-1}COOH, C_nH_{2n-1}CH₂OH (đều mạch hở, n nguyên dương). Cho 2,8 gam X phản ứng vừa đủ 8,8 gam brom trong nước.

Mặt khác cho toàn bộ lượng X trên phản ứng với lượng dư dung dịch AgNO_3 trong NH_3 , kết thúc phản ứng, thu được 2,16 gam Ag. Tính phần trăm khối lượng của $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{CHO}$ trong X là:

- A. 26,63%. B. 20,00%. C. 16,42%. D. 22,22%.

Câu 134: Hỗn hợp M gồm một ancol no, đơn chức X và một axit cacboxylic đơn chức Y, đều mạch hở và có cùng số nguyên tử C, tổng số mol của 2 chất là 0,5 mol (số mol của Y lớn hơn số mol của X). Nếu đốt cháy hoàn toàn M thì thu được 33,6 lít khí CO_2 (đktc) và 25,2 gam H_2O . Mặt khác, nếu đun nóng M với H_2SO_4 đặc để thực hiện phản ứng este hóa (hiệu suất là 80%) thì số gam este thu được là:

- A. 34,20. B. 27,36. C. 22,80. D. 18,24.

(Trích đề thi Đại học khối A năm 2010)

Câu 135: Hỗn hợp gồm hai axit X, Y có số nhóm chức hơn kém nhau một đơn vị và có cùng số nguyên tử cacbon. Chia hỗn hợp axit thành hai phần bằng nhau:

+ Cho phần một tác dụng hết với K, sinh ra 2,24 lít khí H_2 (đktc).

+ Đốt cháy hoàn toàn phần hai, sinh ra 6,72 lít khí CO_2 (đktc).

Công thức cấu tạo thu gọn và phần trăm về khối lượng của một axit có trong hỗn hợp là:

- A. $\text{HOOC} - \text{COOH}$ và 66,67% B. $\text{HOOC} - \text{COOH}$ và 42,86%
C. $\text{CH}_2(\text{COOH})_2$ và 42,86% D. $\text{CH}_2(\text{COOH})_2$ và 66,67%

Câu 136: Hỗn hợp M gồm một peptit X và một peptit Y (mỗi peptit được tạo thành từ 1 loại amino axit và tổng số nhóm $-\text{CONH}-$ trong 2 phân tử X, Y là 5) với tỉ lệ số mol $n_X : n_Y = 1 : 2$. Khi thủy phân hoàn toàn m gam M thu được 12 gam glyxin và 5,34 gam alanin. Giá trị của m là:

- A. 14,46 gam B. 110,28 gam C. 16,548 gam D. 15,86 gam

Câu 137: Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp Q gồm 2 ankin X, Y. Hấp thụ toàn bộ sản phẩm cháy vào 4,5 lít dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 0,02M thu được kết tủa và khối lượng dung dịch tăng 3,78 gam so với ban đầu. Cho dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vừa đủ vào dung dịch thu thêm kết tủa. Tổng kết tủa 2 lần là 18,85 gam. Biết rằng số mol của X bằng 60% tổng số mol của X và Y có trong hỗn hợp Q. Các phản ứng xảy ra hoàn toàn. Công thức của X, Y lần lượt là:

- A. C_4H_6 và C_2H_2 . B. C_2H_2 và C_3H_4 .
C. C_2H_2 và C_4H_6 . D. C_3H_4 và C_2H_6 .

Câu 138: Cho hỗn hợp A gồm anken, ankan và 0,4 mol gồm 2 amin X và Y no, đơn chức, mạch hở là đồng đẳng kế tiếp của nhau, biết $M_X < M_Y$ và amin X, ankan, anken có cùng số nguyên tử cacbon trong công thức phân tử. Đốt hoàn toàn hỗn hợp A bằng O_2 thu được 41,4 gam H_2O và 38,08 lít khí sinh ra. Biết rằng các thể tích khí đều được đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Tìm của X:

- A. CH_3NH_2 B. $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2$ C. $\text{C}_3\text{H}_7\text{NH}_2$ D. $\text{C}_4\text{H}_9\text{NH}_2$

Câu 139: Hỗn hợp X gồm một axit cacboxylic A không no đơn chức mạch hở có 1 nối đôi $\text{C} = \text{C}$ và một axit cacboxylic no B hai chức mạch hở. Đốt 29,6 gam hỗn hợp X cần 19,264 lít O_2 (đktc). Mặt khác 29,6 gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch NaOH dư (số mol NaOH dư bằng một nửa số mol của axit B) thu được dung dịch chứa 43,8 gam chất tan. Phần trăm khối lượng axit hai chức trong hỗn hợp X là:

- A. 56,22% B. 63,78% C. 63,24% D. 48,65%

Câu 140: Hỗn hợp E chứa 3 este đều có số nhóm chức không quá 2 và không chứa nhóm chức khác (trong đó có 2 este là đồng phân của nhau). Đốt cháy m gam E bằng lượng oxi vừa đủ, thu được 1,59 mol CO₂ và 1,2 mol H₂O. Mặt khác đun nóng m gam E cần dùng 260 ml dung dịch NaOH 1,5M thu được hỗn hợp muối Y và hỗn hợp Z chứa 2 ancol đều no có cùng số nguyên tử cacbon. Dẫn Z qua bình đựng Na dư thấy khối lượng bình tăng là 16,41 gam. Giá trị **gần nhất** với thành phần phần trăm ancol có khối lượng phân tử lớn hơn trong Z là:

- A. 70%   B. 68%   C. 60%   D. 82%

Câu 141: X, Y là hai hợp chất hữu cơ đơn chức. Nếu đốt cháy X, Y với số mol bằng nhau hoặc khối lượng bằng nhau thì đều thu được CO₂ có tỉ lệ mol tương ứng là 2 : 3 và hơi nước có tỉ lệ mol tương ứng là 1 : 2. Hỗn hợp X, Y có phản ứng tráng bạc. Có bao nhiêu cặp chất X, Y thỏa mãn điều kiện trên ?

- A. 3.   B. 2.   C. 1.   D. 4

Câu 142: Hỗn hợp X gồm 4 chất hữu cơ A, B, C, D, E có khối lượng phân tử tăng dần. Đốt cháy hoàn toàn 0,5 mol hỗn hợp M chỉ thu được 9 gam H₂O và 17,92 lít CO₂ (đktc). Mặt khác 0,5 mol hỗn hợp M thực hiện phản ứng tráng bạc thì thu được 108 gam Ag. Vậy nếu 0,5 mol hỗn hợp X tác dụng vừa đủ với 11,2 lít khí H₂ thì phần trăm số mol của A trong hỗn hợp X là bao nhiêu.

- A. 30%   B. 20%   C. 40%   D. 50%

Câu 143: Hidro hóa hoàn toàn 0,1 mol hỗn hợp E chứa 2 anđehit X, Y đều đơn chức ($M_X < M_Y$) cần dùng 0,22 mol H₂ (Ni, t^o) thu được hỗn hợp F gồm 2 ancol. Đốt cháy hoàn toàn hỗn hợp F, sản phẩm cháy dẫn qua bình đựng dung dịch Ca(OH)₂ dư thấy khối lượng bình tăng 15,44 gam. Mặt khác đun nóng 0,1 mol hỗn hợp E với dung dịch AgNO₃ trong NH₃ dư thu được m gam kết tủa. Biết rằng trong E số mol của Y lớn hơn số mol của X. Giá trị m là

- A. 30,24 gam   B. 40,86 gam   C. 41,88 gam   D. 42,32 gam

Câu 144: Đốt cháy hoàn toàn m gam hỗn hợp X gồm hai este đồng phân cần dùng 27,44 lít khí O₂, thu được 23,52 lít khí CO₂ và 18,9 gam H₂O. Nếu cho m gam X tác dụng hết với 400 ml dung dịch NaOH 1M, cô cạn dung dịch sau phản ứng thì thu được 27,9 gam chất rắn khan, trong đó có a mol muối Y và b mol muối Z (biết rằng $M_Y < M_Z$). Các thể tích khí đều đo ở điều kiện tiêu chuẩn. Tỉ lệ a : b là

- A. 3 : 5.   B. 2 : 3.   C. 3 : 2.   D. 4 : 3.

Câu 145: Đốt cháy hoàn toàn 3 lít hỗn hợp X gồm 2 anken kế tiếp nhau trong dãy đồng đẳng cần vừa đủ 10,5 lít O₂ (các thể tích khí đo trong cùng điều kiện nhiệt độ, áp suất). Hidrat hóa hoàn toàn X trong điều kiện thích hợp thu được hỗn hợp ancol Y, trong đó khối lượng ancol bậc hai bằng 21/55 lần tổng khối lượng các ancol bậc một. Phần trăm khối lượng của ancol bậc một (có số nguyên tử cacbon lớn hơn) trong Y là:

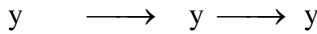
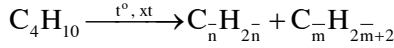
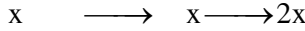
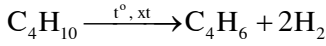
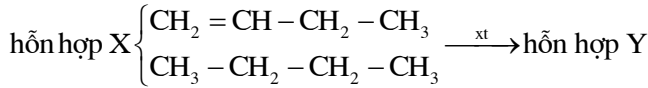
- A. 46,43%.   B. 7,89%.   C. 11,84%.   D. 31,58%.

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ

01. D	02. D	03. B	04. A	05. B	06. A	07. B	08. C	09. C	10. B
11. C	12. D	13. B	14. A	15. B	16. A	17. C	18. B	19. D	20. B
21. B	22. A	23. B	24. A	25. A	26. B	27. D	28. D	29. C	30. D
31. D	32. C	33. C	34. D	35. A	36. A	37. D	38. C	39. A	40. B
41. D	42. B	43. C	44. B	45. A	46. A	47. C	48. D	49. B	50. B

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} \begin{cases} n_{\text{C}_4\text{H}_{10}} = 3 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_4\text{H}_8} = 1 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_X = 1 + 3 = 4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_Y \Leftrightarrow n_X \cdot \bar{M}_X = n_Y \cdot \bar{M}_Y \xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{\bar{M}_Y}{\bar{M}_X} = 0,5 \Rightarrow \frac{n_X}{n_Y} = 0,5$$

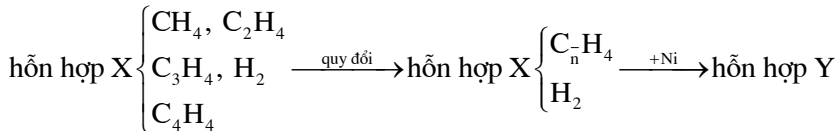
$$\xrightarrow{\text{thay } n_X = 4 \text{ mol}} n_Y = 8 \text{ mol} \Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 3 \\ 3x + 2y = 8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \text{ mol} \\ y = 1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{khí tăng}} = 8 - 4 = 4 \text{ mol} \\ n_{\text{liên kết } \pi \text{ tăng}} = 4 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} \text{Trong 8 mol Y} \longrightarrow 5 \text{ mol liên kết } \pi \\ \text{Trong 1 mol Y} \Rightarrow 0,625 \text{ mol liên kết } \pi \end{array} \right\}$$

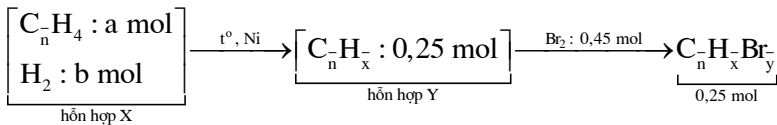
$$\xrightarrow{\text{xét 0,1 mol Y}} n_{\text{Br}_2 \text{ púng}} = 0,625 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{Br}_2} = 0,625 \cdot 160 = \boxed{100 \text{ gam}}$$

Câu 3:

Hướng dẫn giải

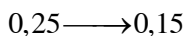
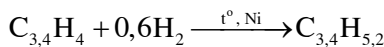
$\xrightarrow{\text{biện luận}}$ Y phản ứng với Br_2 nên trong Y không có H_2 dư.

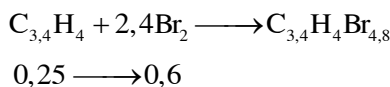
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \bar{M}_Y = 12n + x = 46 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} k = \frac{2\bar{n} - \bar{x} + 2}{2} = \frac{n_{\text{Br}_2}}{n_Y} \Leftrightarrow \frac{2\bar{n} - \bar{x} + 2}{2} = \frac{0,45}{0,25} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 12\bar{n} + \bar{x} = 46 \\ 2\bar{n} - \bar{x} = 1,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n} = 3,4 \\ \bar{x} = 5,2 \end{cases}$$

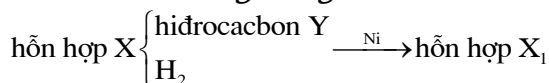
$$\Rightarrow \text{hỗn hợp X} \begin{cases} \text{C}_{3,4}\text{H}_4 : 0,25 \text{ mol} \\ \text{H}_2 : 0,15 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \sum n_X = 0,25 + 0,15 = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} 0,4 \text{ mol X} \xrightarrow{\text{phản ứng}} 0,6 \text{ mol Br}_2 \\ 0,25 \text{ mol X} \Rightarrow \frac{0,25 \cdot 0,6}{0,4} = 0,375 \text{ mol Br}_2 \end{array} \right\} \Rightarrow m_{\text{Br}_2} = \boxed{60 \text{ gam}}$$

Câu 4:

Hướng dẫn giải

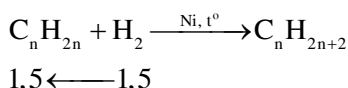
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \bar{M}_{X_1} = 9 \text{ g/mol} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Trong X}_1 \text{ có H}_2 \text{ dư} \\ \text{Y đã chuyển hết thành hidrocarbon no.} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} \bar{M}_X = 3,2 = 6 \text{ g/mol} \\ \bar{M}_{X_1} = 4,5 \cdot 2 = 9 \text{ g/mol} \end{array} \right. \Rightarrow \frac{\bar{M}_{X_1}}{\bar{M}_X} = \frac{4,5}{3}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{X_1} \Leftrightarrow n_X \cdot \bar{M}_X = n_{X_1} \cdot \bar{M}_{X_1} \Leftrightarrow \frac{\bar{M}_{X_1}}{\bar{M}_X} = \frac{n_X}{n_{X_1}} = \frac{4,5}{3}$$

$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} \left\{ \begin{array}{l} n_X = 4,5 \text{ mol} \\ n_{X_1} = 3 \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow n_{\text{H}_2 \text{ phản ứng}} = n_{X_1} - n_X = 1,5 \text{ mol}$$

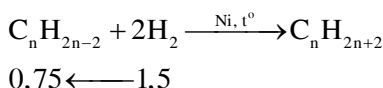
Trường hợp 1: Nếu X là anken (C_nH_{2n} , $n \geq 2$)

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} + n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = n_X \Leftrightarrow 1,5 + n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = 4,5 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = 3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \bar{M}_X = \frac{m_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} + m_{\text{H}_2 \text{ bđầu}}}{n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} + n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}}} = \frac{1,5 \cdot 14n + 3 \cdot 2}{4,5} = 6 \Rightarrow n = 1 \Rightarrow \text{loại}$$

Trường hợp 2: Nếu X là ankin ($\text{C}_n\text{H}_{2n-2}$, $n \geq 2$)

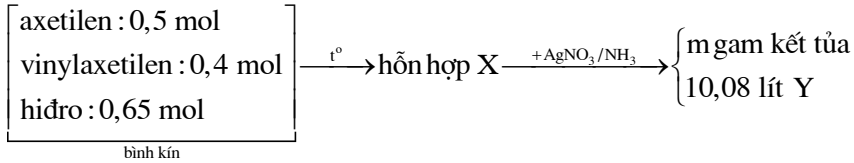

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n-2}} + n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = n_X \Leftrightarrow 0,75 + n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = 4,5 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2 \text{ bđầu}} = 3,75 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \bar{M}_X = \frac{0,75 \cdot (14n - 2) + 3,75 \cdot 2}{4,5} = 6 \Leftrightarrow n = 2 \Leftrightarrow \boxed{\text{Y là C}_2\text{H}_2}$$

Câu 5:

Hướng dẫn giải

— giả thiết $\rightarrow m_X = m_{C_2H_2} + m_{C_4H_4} + m_{H_2} = 0,5.26 + 0,4.52 + 0,65.2 = 35,1 \text{ gam}$

— BTKL $\rightarrow m_X = m_Y = 35,1 \text{ gam} = n_Y \cdot \bar{M}_Y \Leftrightarrow n_Y = \frac{m_Y}{\bar{M}_Y} = \frac{35,1}{19,52} = 0,9 \text{ mol}$

$\Rightarrow n_{H_2} \text{ phản ứng} = n_X - n_Y = \underbrace{0,5 + 0,4 + 0,65}_{n_X} - \underbrace{0,9}_{n_Y} = 0,65 \text{ mol} \Rightarrow H_2 \text{ phản ứng hết.}$

— $+AgNO_3/NH_3 \rightarrow n_{AgNO_3} = 2n_{C_2H_2 \text{ dư}} + n_{C_4H_4 \text{ dư}} + n_{C_4H_6} = 0,7 \text{ mol (1)}$

— giả thiết $\rightarrow n_{C_2H_2 \text{ dư}} + n_{C_4H_4 \text{ dư}} + n_{C_4H_6} = 0,9 - n_Y = 0,45 \text{ (2)}$

— BT $\pi \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\pi \text{ ban đầu}} = 2n_{C_2H_2 \text{ ban đầu}} + 3n_{C_4H_4 \text{ ban đầu}} = 2,2 \text{ mol} \\ n_{\pi \text{ phá}} = 2n_{C_2H_2 \text{ dư}} + 3n_{C_4H_4 \text{ dư}} + 2n_{C_4H_6} + n_{Br_2} + n_{H_2} \end{array} \right.$

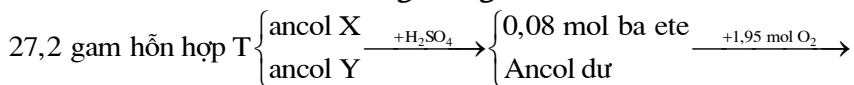
$\Rightarrow n_{\pi \text{ ban đầu}} = n_{\pi \text{ phá}} \Leftrightarrow 2n_{C_2H_2 \text{ dư}} + 3n_{C_4H_4 \text{ dư}} + 2n_{C_4H_6} + n_{Br_2} + n_{H_2} = 2,2 \text{ (3)}$

— từ (1), (2), (3) $\rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{C_2H_2 \text{ dư}} = 0,25 \text{ mol} \\ n_{C_4H_4 \text{ dư}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{C_4H_6} = 0,1 \text{ mol} \end{array} \right.$

$\Rightarrow m_{\downarrow} = m_{C_2Ag_2} + m_{C_4H_3Ag} + m_{C_4H_5Ag} = 0,25.240 + 0,1.159 + 0,1.161 = \boxed{92 \text{ gam}}$

Câu 6:

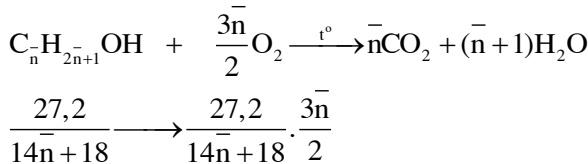
Hướng dẫn giải

— giả thiết $\rightarrow \bar{M}_{\text{RO}\bar{R}} = \frac{6,76}{0,08} = 84,5 \Rightarrow \bar{R} = 34,25 \text{ g/mol} \Rightarrow 2 \text{ ancol là } C_n\text{-H}_{2n+1}\text{-OH.}$

— BTKL $\rightarrow m_T = m_{\text{ete}} + m_{H_2O} + m_{\text{ancol dư}} \Leftrightarrow m_{\text{ancol dư}} = 27,2 - 6,76 - 0,08.18 = 19 \text{ gam}$

— nhận xét $\rightarrow$ Đốt cháy Z cũng như đốt cháy T:

$$\Rightarrow n_{O_2/\text{ptrinh}} = n_{O_2/\text{thu được}} \Leftrightarrow \frac{27,2}{14\bar{n} + 18} \cdot \frac{3\bar{n}}{2} = 1,95 \Leftrightarrow \bar{n} = 2,6 \Rightarrow T \text{ gồm } \begin{cases} X : C_2H_5OH \\ Y : C_3H_7OH \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\text{ancol}} = n_{C_2H_5OH} + n_{C_3H_7OH} \Leftrightarrow n_{C_2H_5OH} + n_{C_3H_7OH} = \frac{27,2}{14,2,6 + 18} = 0,5 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_T = m_{C_2H_5OH} + m_{C_3H_7OH} \Leftrightarrow 46n_{C_2H_5OH} + 60n_{C_3H_7OH} = 27,2 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{C_2H_5OH} = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow[\text{H}_1\%]{\text{xét phản ứng tạo ete}} C_2H_5OH : 0,2H_1 \\ n_{C_3H_7OH} = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow[\text{H}_2\%]{\text{xét phản ứng tạo ete}} C_3H_7OH : 0,3H_2 \end{cases}$$

Ta luôn có : $n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{ete}} = 2n_{H_2O}$

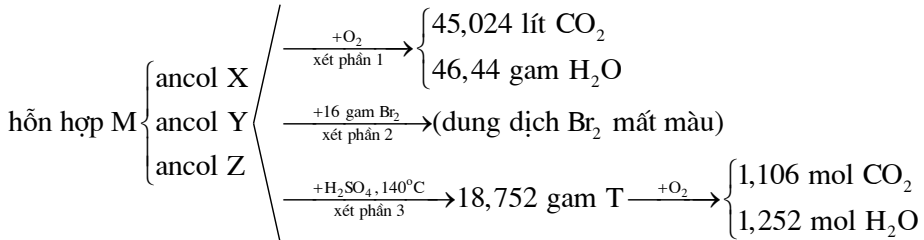
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{H_2O} = n_{\text{ete}} = 0,08 \text{ mol} \\ \frac{n_{C_2H_5OH} + n_{C_3H_7OH}}{2} = n_{\text{ete}} \Leftrightarrow \frac{0,2H_1 + 0,3H_2}{2} = 0,08 \quad (3) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{H_2O} \Leftrightarrow 46 \cdot 0,2H_1 + 60 \cdot 0,3H_2 = 6,76 + 0,08 \cdot 18 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3) và (4)}} \boxed{H_1 = 50\%} \text{ và } \boxed{H_2 = 20\%}$$

Câu 7:

Hướng dẫn giải

Xét phần 1:

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} n_{\text{hai ancol no}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} \Leftrightarrow n_{\text{hai ancol no}} = 2,58 - 2,01 = 0,57 \text{ mol}$$

Xét phần 2:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{ancol không no}} = n_{Br_2} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}_{\text{ba ancol}} = \frac{n_{CO_2}}{n_{\text{hỗn hợp}}} = \frac{2,01}{0,57 + 0,1} = 3 \Rightarrow \begin{cases} C_2H_5OH (X) : x \text{ mol} \\ C_3H_7OH (Y) : y \text{ mol} \\ C_4H_7OH (Z) : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\text{hai ancol no}} = n_{C_2H_5OH} + n_{C_3H_7OH} \Leftrightarrow x + y = 0,57 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} 2n_{C_2H_5OH} + 3n_{C_3H_7OH} + 4n_{C_4H_7OH} = n_{CO_2} \Leftrightarrow 2x + 3y = 2,01 - 4 \cdot 0,1 \quad (2)$$

từ (1) và (2) $\rightarrow x = 0,1 \text{ mol}$ và $y = 0,47 \text{ mol}$

Xét phân 3:

Ta luôn có : $n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{ete}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} + n_{\text{C}_4\text{H}_7\text{OH}}}{2} = \frac{a + b + c}{2}$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 46a + 60b + 72c = 18,752 + 0,5(a + b + c) \cdot 18 \quad (3)$

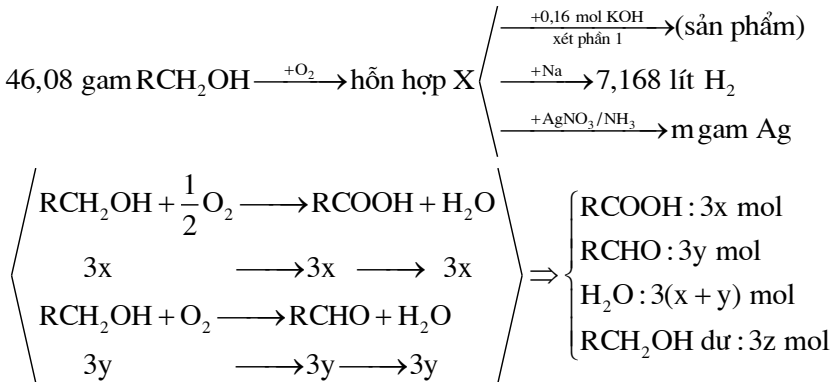
$\xrightarrow{\text{BT C}} 2n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} + 3n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}} + 4n_{\text{C}_4\text{H}_7\text{OH}} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 2a + 3b + 4c = 1,106 \quad (4)$

$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} (k-1)n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow -a - b = 1,106 - (1,252 + \frac{a + b + c}{2}) \quad (5)$

$$\xrightarrow{\text{từ (3), (4) và (5)}} \begin{cases} a = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow \text{H}_1\% = \frac{0,05}{0,1} \cdot 100 = \boxed{50\%} \\ b = 0,282 \text{ mol} \Rightarrow \text{H}_2\% = \frac{0,282}{0,47} \cdot 100 = \boxed{60\%} \\ c = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow \text{H}_3\% = \frac{0,04}{0,1} \cdot 100 = \boxed{40\%} \end{cases}$$

Câu 8:

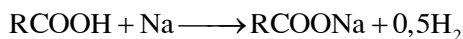
Hướng dẫn giải

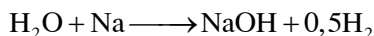
Xét phân 1:

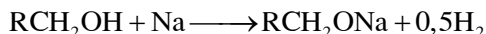
Xét phân 2:

$$0,16 \quad \longrightarrow \quad 0,08$$

$$(0,08 + y) \quad \longrightarrow \quad 0,5(0,08 + y)$$

$$z \quad \longrightarrow \quad 0,5z$$

$$\Rightarrow 0,08 + 0,5(0,16 + y) + 0,5z = n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 0,5y + 0,5z = 0,16 \Leftrightarrow y + z = 0,32$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{H}\% = \frac{n_{\text{RCH}_2\text{OH p\acute{u}ng}}}{n_{\text{RCH}_2\text{OH bd\acute{a}u}}} \cdot 100 \Leftrightarrow 75 = \frac{x + y}{x + y + z} \cdot 100$$

$$\Leftrightarrow 75 = \frac{0,16 + y}{0,48} \cdot 100 \Leftrightarrow y = 0,2 \text{ mol} \Leftrightarrow z = 0,12 \text{ mol}$$

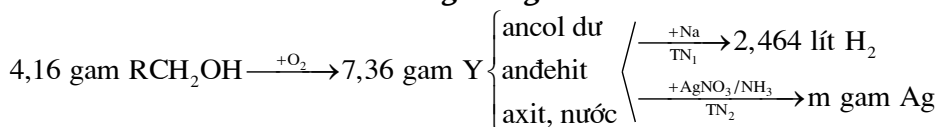
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{RCH}_2\text{OH}} = m_{\text{RCH}_2\text{OH p\acute{u}ng}} + m_{\text{RCH}_2\text{OH dư}} \Leftrightarrow \frac{46,08}{3} = (M_{\text{R}} + 31) \cdot (0,16 + 0,2 + 0,12)$$

$$\Leftrightarrow M_{\text{R}} = 1 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R là H} \Rightarrow \begin{cases} \text{HCOOH} : 0,16 \text{ mol} \\ \text{HCHO} : 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 108 \cdot (2n_{\text{HCOOH}} + 4n_{\text{HCHO}}) = 108 \cdot 1,12 = \boxed{120,96 \text{ gam}}$$

Câu 9:

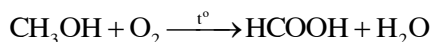
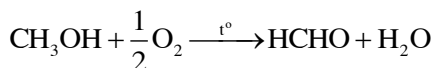
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{Y}} \Leftrightarrow n_{\text{O p\acute{u}ng}} = \frac{7,36 - 4,16}{16} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} 1 < \frac{n_{\text{O p\acute{u}ng}}}{n_{\text{RCH}_2\text{OH}}} < 2 \Leftrightarrow 1 < \frac{0,2}{n_{\text{RCH}_2\text{OH}}} < 2 \Leftrightarrow 0,2 > n_{\text{RCH}_2\text{OH p\acute{u}ng}} > 0,1$$

$$\Leftrightarrow \frac{4,16}{0,2} < M_{\text{RCH}_2\text{OH p\acute{u}ng}} < \frac{4,16}{0,1} \Leftrightarrow M_{\text{RCH}_2\text{OH}} < 41,6 \text{ g/mol} \Leftrightarrow \text{X là CH}_3\text{OH} : 0,13 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\text{HCOOH}} + n_{\text{HOH}} = n_{\text{O p\acute{u}ng}} \Leftrightarrow n_{\text{HCOOH}} + n_{\text{HOH}} = \frac{7,36 - 4,16}{16} = 0,2 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{phương trình}} n_{\text{HOH}} = n_{\text{HCOOH}} + n_{\text{HCHO}} = n_{\text{CH}_3\text{OH p\acute{u}ng}} \quad (2)$$

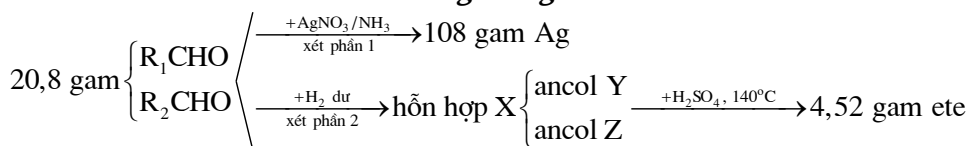
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CH}_3\text{OH dư}} + n_{\text{HCOOH}} + n_{\text{HOH}} = 2n_{\text{H}_2} = 0,22 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \begin{cases} n_{\text{HCOOH}} = 0,09 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{OH dư}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{HCHO}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{HCOOH}} = 0,26 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Ag}} = 28,08 \text{ gam}}$$

Câu 10:

Hướng dẫn giải

Trường hợp 1: hỗn hợp andehit không có HCHO

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ag}} = \frac{108}{108} = 1 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{RCHO}} = \frac{n_{\text{Ag}}}{2} = 0,5 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow[\text{xét phần 1}]{\text{giả thiết}} m_{\text{RCHO}} = \frac{20,8}{2} = 10,4 \text{ gam} \Leftrightarrow M_{\text{RCHO}} = 20,8 \text{ g/mol} \Rightarrow (\text{loại})$$

Trường hợp 2: hỗn hợp andehit $\begin{cases} \text{HCHO} \\ \text{CH}_3\text{CHO} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = n_{\text{Ag}} \Leftrightarrow 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 1 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{HCHO}} + m_{\text{CH}_3\text{CHO}} = \frac{20,8}{2} \Leftrightarrow 30n_{\text{HCHO}} + 44n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 10,4 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} n_{\text{HCHO}} = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow{+\text{H}_2, \text{Ni}} n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow[\text{H}\% = 50\%]{\text{tạo ete}} \text{CH}_3\text{OH} : 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{CH}_3\text{CHO}} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{+\text{H}_2, \text{Ni}} n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow[\text{H}\%]{\text{tạo ete}} \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : 0,1\text{H}\% \text{ mol} \end{cases}$$

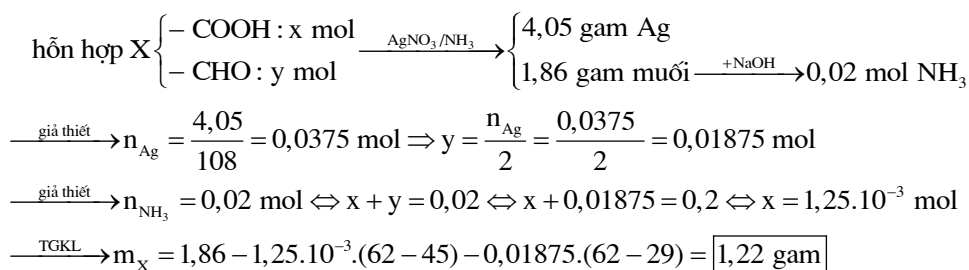
$$\text{Ta luôn có: } n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{ete}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}}{2} = \frac{0,1 + 0,1\text{H}\%}{2} \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 0,1 \cdot 32 + 0,1\text{H}\% \cdot 46 = 4,52 + 18 \cdot \frac{0,1 + 0,1\text{H}\%}{2}$$

$$\Leftrightarrow 3,2 + 4,6\text{H}\% = 4,52 + 18 \cdot \frac{0,1 + 0,1\text{H}\%}{2} \Leftrightarrow \boxed{\text{H}\% = 60\%}$$

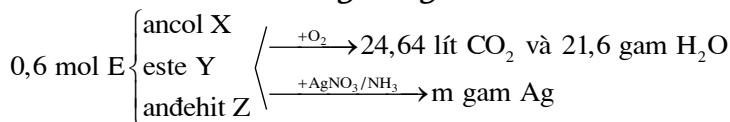
Câu 11:

Hướng dẫn giải

Câu 12:

Hướng dẫn giải

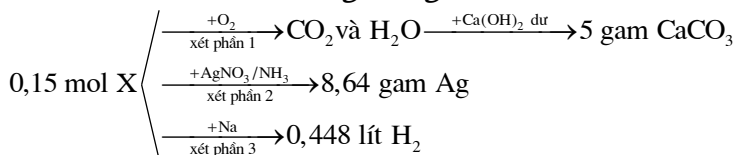
$\xrightarrow{\text{CTTB}} \begin{cases} \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_E} = \frac{24,64}{22,4 \cdot 0,6} = 1,8 \\ \text{Số } \bar{H} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_E} = \frac{21,6 \cdot 2}{18 \cdot 0,6} = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{X là CH}_3\text{OH} \\ \text{Y là HCOOCH}_3 \end{cases}$

$\Rightarrow \text{Số } C_Z = \frac{1,1 - 1 \cdot 0,3 - 2 \cdot 0,1}{0,2} = 3 \Rightarrow Z \text{ là CH}_2(\text{CHO})_2$

$\Rightarrow n_{\text{Ag}} = 2n_{\text{HCOOCH}_3} + 4n_{\text{CH}_2(\text{CHO})_2} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Ag}} = 108 \text{ gam}}$

Câu 13:

Hướng dẫn giải

Xét phần 1:

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CaCO}_3} = 5 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CaCO}_3} = 0,05 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,05 \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,05}{0,05} = 1 \Rightarrow X \text{ gồm CH}_3\text{OH, HCHO, HCOOH}$

$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{HCHO}} + n_{\text{HCOOH}} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{HCHO}} + n_{\text{HCOOH}} = 0,05 \quad (1)$

Xét phần 2:

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ag}} = 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{HCOOH}} \Leftrightarrow 4n_{\text{HCHO}} + 2n_{\text{HCOOH}} = 0,08 \quad (2)$

Xét phần 3:

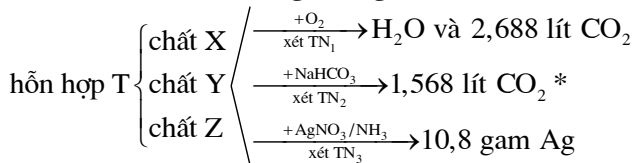
$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2} = 0,02 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{HCOOH}} = 0,04 \quad (3)$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{HCHO}} = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{HCOOH}} = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{0,15 \text{ mol X}} = 3.(0,02.32 + 0,01.30 + 0,02.46) = \boxed{5,58 \text{ gam}}$$

Câu 14:

Hướng dẫn giải

Xét thí nghiệm 1:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2} = \frac{2,688}{22,4} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C/T}} = 0,12 \text{ mol}$$

Xét thí nghiệm 3:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ag}} = \frac{10,8}{108} = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{CHO}} = \frac{n_{\text{Ag}}}{2} = 0,05 \text{ mol}$$

Xét thí nghiệm 2:

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2^*} = \frac{1,568}{22,4} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{COOH}} = 0,07 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{-\text{COOH}} + n_{-\text{CHO}} = n_{\text{C/T}} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \text{X, Y, Z chỉ gồm chức} \begin{cases} -\text{CHO} \\ -\text{COOH} \end{cases}$$

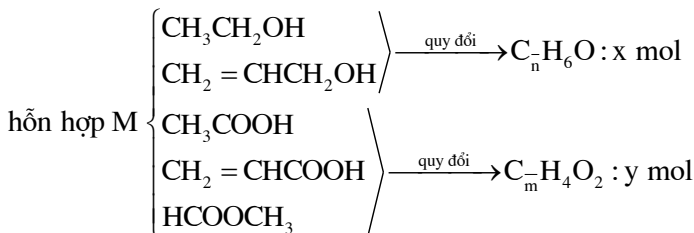
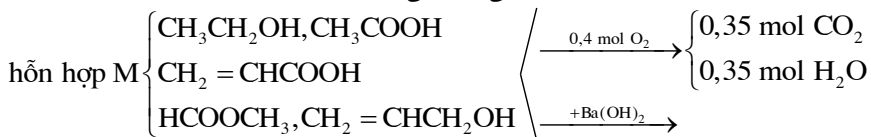
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 50 < M_X < M_Y < M_Z \Rightarrow \text{X, Y, Z không thể là HCHO, HCOOH}$$

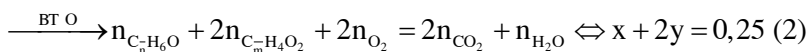
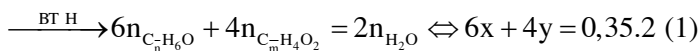
$$\Rightarrow \text{X, Y, Z lần lượt là OHC - CHO, OHC - COOH, HOOC - COOH}$$

$$\Rightarrow m_T = m_{-\text{CHO}} + m_{-\text{COOH}} = 0,05.29 + 0,07.45 = \boxed{4,6 \text{ gam}}$$

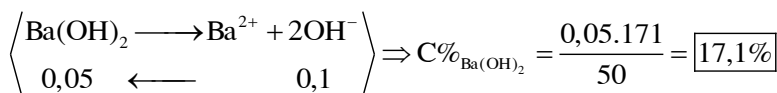
Câu 15:

Hướng dẫn giải

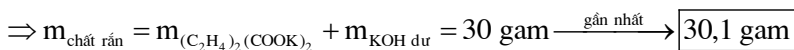
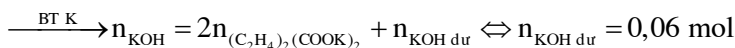
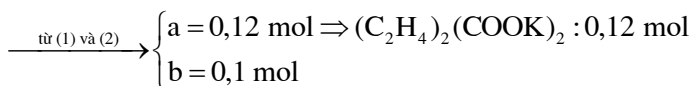
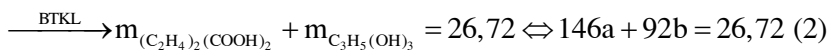
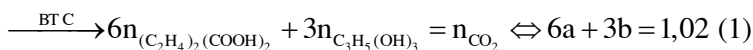
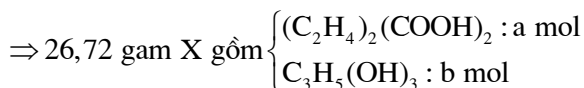
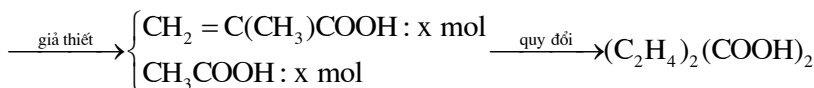
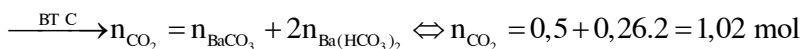
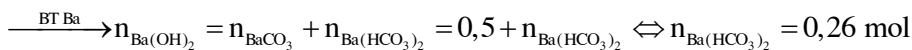
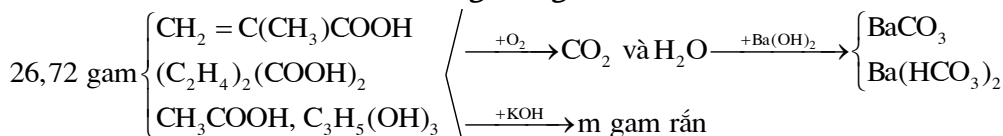

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C}_m\text{H}_4\text{O}_2} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

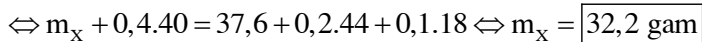
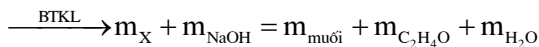
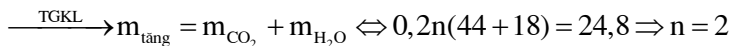
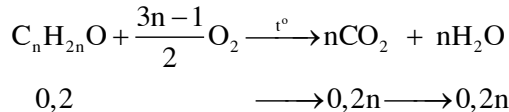
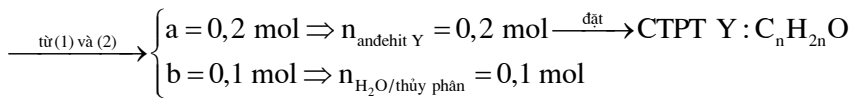
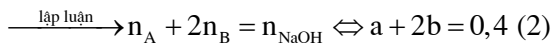
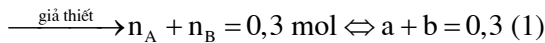
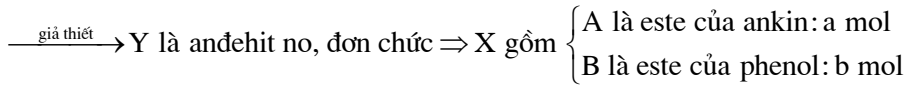
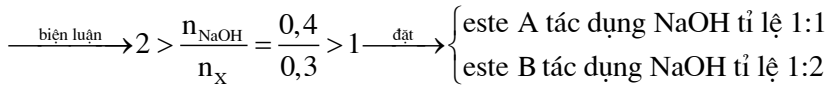
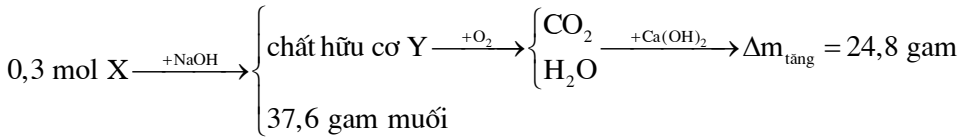
Câu 16:

Hướng dẫn giải

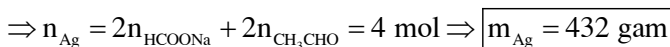
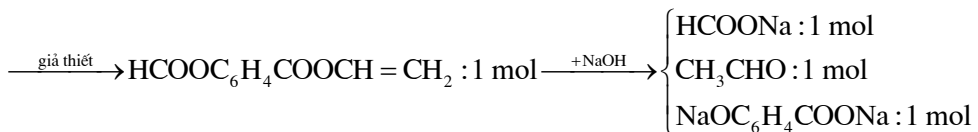
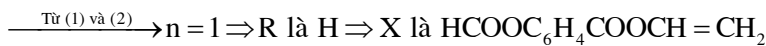
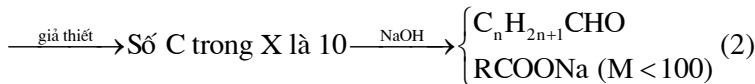
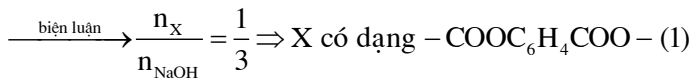
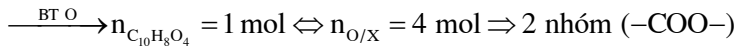
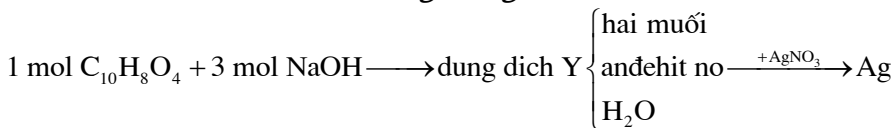
Câu 17:

Hướng dẫn giải

Câu 18:

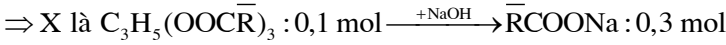
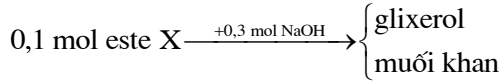
Hướng dẫn giải

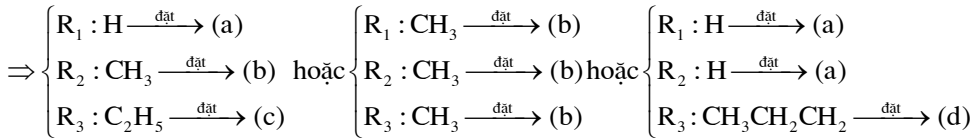

Câu 19:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow M_{\overline{RCOONa}} = \frac{24,6}{0,3} = 82 \text{ g/mol} \Leftrightarrow M_R = 82 - 67 = 15 \text{ g/mol}$$

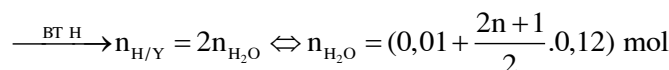
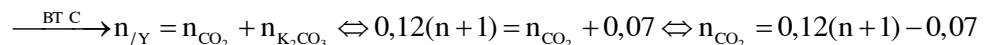
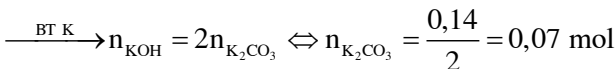
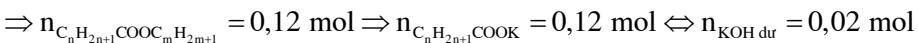
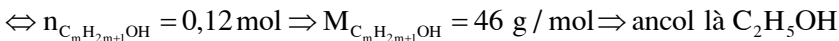
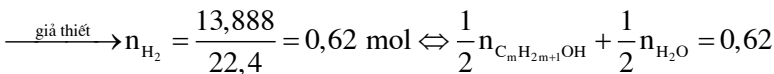
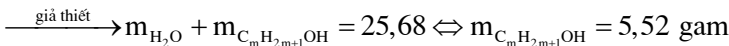
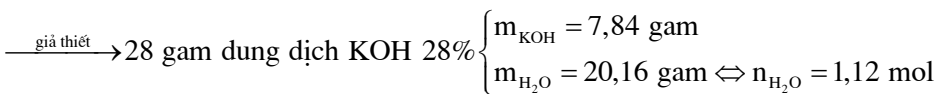
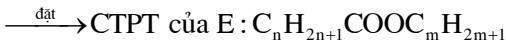
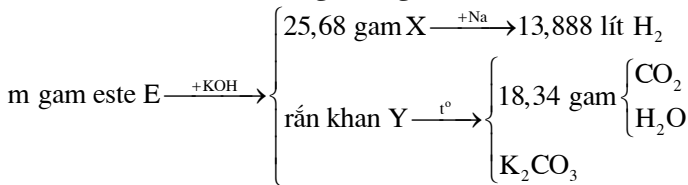

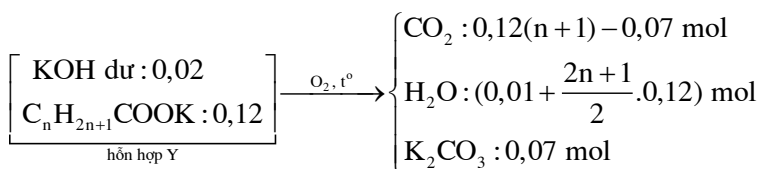
$\Rightarrow$ Số đồng phân của X là **6**

CH ₂ – OOC –	(b)	(a)	(b)	(c)	(a)	(a)
CH – OOC –	(b)	(b)	(c)	(a)	(a)	(d)
CH ₂ – OOC –	(b)	(c)	(a)	(b)	(d)	(a)

Câu 20:

Hướng dẫn giải

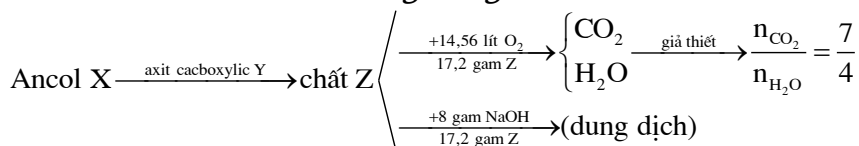

— $\xrightarrow{\text{giả thiết}}$ $m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 18,34 = (0,12n + 0,05)44 + (0,12n + 0,07)18 \Leftrightarrow n = 2$

$\Rightarrow E$ là $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5 \Rightarrow m_E = 0,12 \cdot 102 = 12,24 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{12 \text{ gam}}$

Câu 21:

Hướng dẫn giải

— $\xrightarrow{\text{BTKL}}$ $m_Z + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \longrightarrow 17,2 + \frac{14,56}{22,4} \cdot 32 = 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}}$

— $\xrightarrow{\text{giả thiết}}$ $\frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{7}{4} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,7 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,4 \text{ mol}$

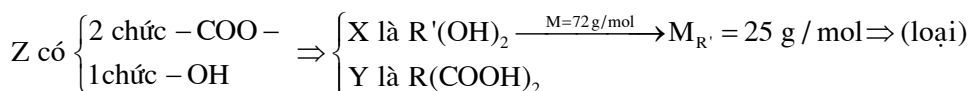
— $\xrightarrow{\text{BT O}}$ $n_{\text{O/Z}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O/Z}} = 2 \cdot 0,7 + 0,4 - 0,65 \cdot 2 = 0,5 \text{ mol}$

— $\xrightarrow{\text{đặt}}$ CTPT ancol là $\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z$

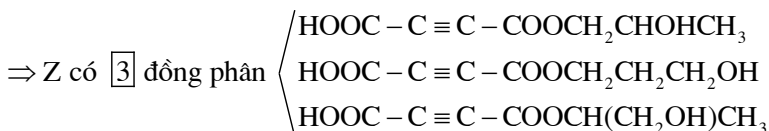
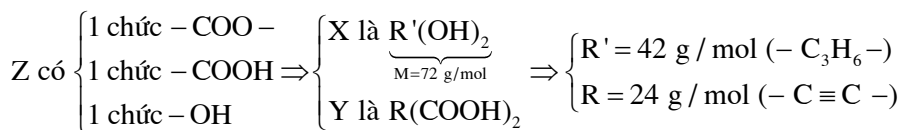
— $\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}}$ $x : y : z = n_{\text{CO}_2} : 2n_{\text{H}_2\text{O}} : n_{\text{O}} = 7 : 8 : 5 \Rightarrow \text{C}_7\text{H}_8\text{O}_5 \text{ (M = 172 g / mol)}$

— $\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}}$ $\frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{C}_7\text{H}_8\text{O}_5}} = \frac{0,2}{0,1} = 2 \Rightarrow$ xảy ra 2 trường hợp.

Trường hợp 1:

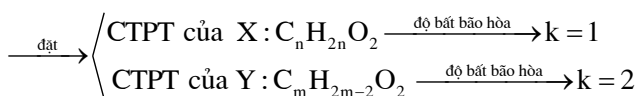

Trường hợp 2:

Câu 22:

Hướng dẫn giải

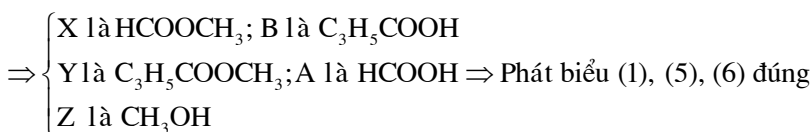
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_Y + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} \Leftrightarrow n_{CO_2} = \frac{14,4 + 20,48 - 9,36}{44} = 0,58 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/X \text{ và } Y} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{O/X \text{ và } Y} = 0,58.2 + 0,52 - 0,64.2 = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} \sum (k-1)n_{\text{hchc}} = n_Y = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,06 \Rightarrow n_{O/Y} = 0,06.2 = 0,12 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_X = \frac{n_{O/X \text{ và } Y} - n_{O/Y}}{2} = \frac{(0,4 - 0,06.2)}{2} = 0,14 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} 0,14n + 0,06m = 0,58 \xrightarrow{\text{lập luận}} n = 2 \Rightarrow m = 5$$

Vậy có 3 kết luận đúng là: (1), (5), (6).

Phát biểu (2) sai vì nhóm -CHO chỉ làm mất màu dung dịch Br₂ trong nước.

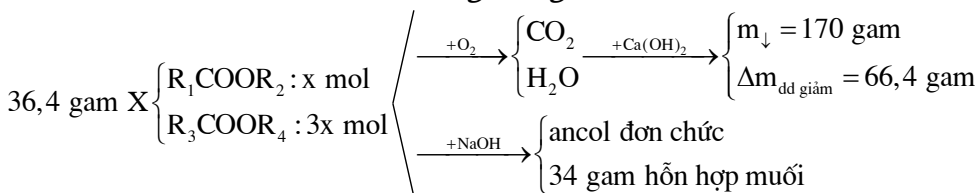
Phát biểu (3) sai vì Y có thể có các công thức cấu tạo khác nhau:

Phát biểu (4) sai vì CH₃OH là ancol có 1 nguyên tử C nên khi tách nước ở 140 hay 170°C cũng chỉ tạo ra ete.

Câu 23:

Hướng dẫn giải

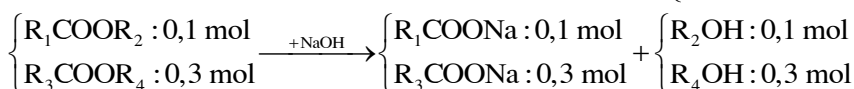
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{CaCO_3} = 170 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{CaCO_3} = 1,7 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{CO_2} = 1,7 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \Delta m_{\text{đđ giảm}} = m_{CaCO_3} - (m_{CO_2} + m_{H_2O})$$

$$\Leftrightarrow 66,4 = 170 - (1,7.44 + 18n_{H_2O}) \Leftrightarrow n_{H_2O} = 1,6 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow n_{O/X} = \frac{36,4 - 1,7.12 - 1,6.2}{16} = 0,8 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/X} = 2n_{R_1COOR_2} + 2n_{R_3COOR_4} \Leftrightarrow 8x = 0,8 \Leftrightarrow x = 0,1 \Leftrightarrow \begin{cases} n_{R_1COOR_2} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{R_3COOR_4} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{muối}} = m_{R_1\text{COONa}} + m_{R_3\text{COONa}} \Leftrightarrow 0,1.(M_{R_1} + 67) + 0,3.(M_{R_3} + 67) = 34 \quad (1)$$

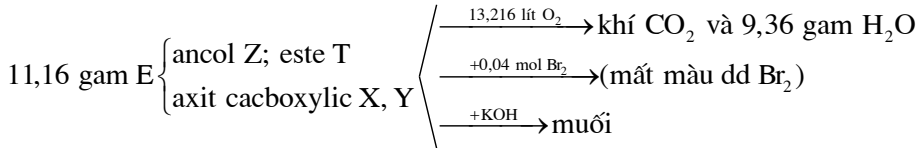
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} = m_{R_2\text{OH}} + m_{R_4\text{OH}} \Leftrightarrow 0,1(M_{R_2} + 17) + 0,3(M_{R_4} + 17) = 14,4 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} R_1 + 3R_3 = 72 \\ R_2 + 3R_4 = 116 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} M_{R_1} = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow M_{R_3} = 15 \text{ g/mol} \\ M_{R_2} = 29 \text{ g/mol} \Rightarrow M_{R_4} = 29 \text{ g/mol} \end{cases}$$

$\Rightarrow X$ gồm $\boxed{\text{CH}_2 = \text{CHCOOC}_2\text{H}_5}$ và $\boxed{\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5}$

Câu 24:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 11,16 + \frac{13,216}{22,4} \cdot 32 = 44n_{\text{CO}_2} + 9,36$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,47 \text{ mol} \xrightarrow{\text{nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,52 > n_{\text{CO}_2} = 0,47 \Rightarrow Z \text{ là ancol no}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/(\text{X, Y, Z, T})} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}/(\text{X, Y, Z, T})} = 0,28 \text{ mol}$$

Từ đặc điểm cấu tạo ta thấy độ bất bão hòa của (X, Y), Z, T lần lượt là 1, 0, 4.

Sử dụng mối liên hệ giữa độ bất bão hòa với số mol CO₂, H₂O và số mol của hợp chất hữu cơ, mối liên hệ giữa độ bất bão hòa với số mol Br₂ phản ứng và số mol của hợp chất hữu cơ, bảo toàn nguyên tố O trong phản ứng đốt cháy, ta có:

$$\xrightarrow{\text{bất bão hòa}} n_{(\text{X, Y})} - n_Z + 3n_T = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{(\text{X, Y})} - n_Z + 3n_T = -0,05 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{tác dụng Br}_2} n_{(\text{X, Y})} + 2n_T = n_{\text{Br}_2} \Leftrightarrow n_{(\text{X, Y})} + 2n_T = 0,04 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{(\text{X, Y})} + 2n_Z + 4n_T = n_{\text{O}/(\text{X, Y, Z, T})} \Leftrightarrow 2n_{(\text{X, Y})} + 2n_Z + 4n_T = 0,28 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \begin{cases} n_{(\text{X, Y})} = 0,02 \text{ mol} \\ n_Z = 0,1 \text{ mol} \\ n_T = 0,01 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}/E = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_E} = 3,6 \Rightarrow Z \text{ là } \text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2$$

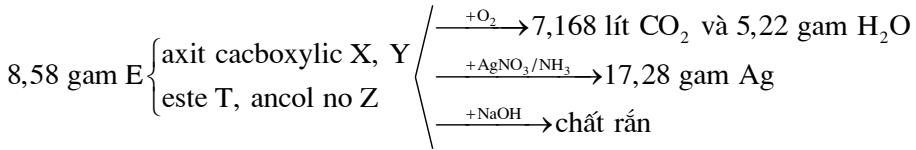
Trong phản ứng của X, Y, Z, T với KOH, ta có: $\begin{cases} n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{(\text{X, Y})} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{ancol}} = n_Z = 0,01 \text{ mol} \\ n_{\text{KOH}} = n_{(\text{X, Y})} + 2n_T = 0,04 \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{(\text{X, Y, Z})} + m_{\text{KOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{ancol}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

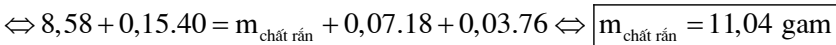
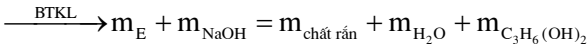
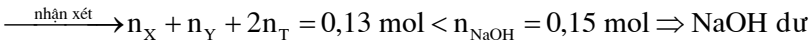
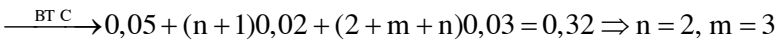
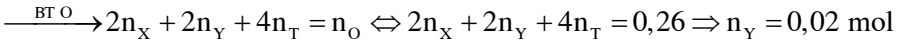
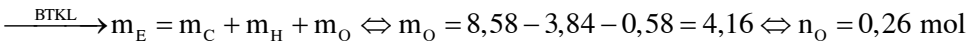
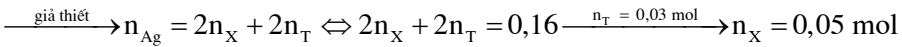
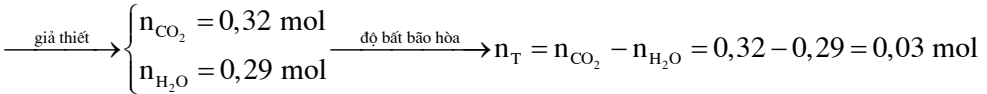
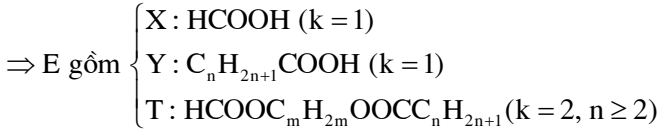
$$\Leftrightarrow 11,16 - 0,176 + 0,04 \cdot 56 = m_{\text{muối}} + 0,01 \cdot 71 + 0,02 \cdot 18 \Rightarrow \boxed{m_{\text{muối}} = 4,68 \text{ gam}}$$

Câu 25:

Hướng dẫn giải

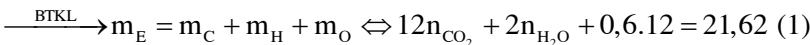
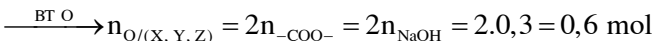
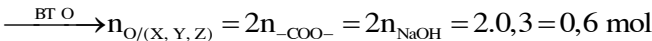
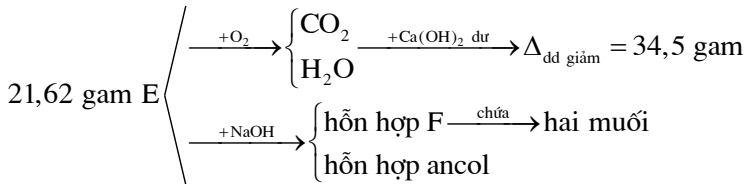

nhận xét $\rightarrow$ E tác dụng với AgNO_3 trong NH_3 tạo ra kết tủa Ag

Câu 26:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{dd giảm}} = 100n_{\text{CO}_2} - (44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}}) = 34,5 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} n_{\text{CO}_2} = 0,87 \text{ mol và } n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,79 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{ta có}} n_X + n_Y + n_Z = n_{-\text{COO}-} = n_{\text{NaOH}} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_E = 0,3 \text{ mol} \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}_{(X, Y, Z)} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_E} = \frac{0,87}{0,3} = 2,9 \Rightarrow X \text{ là } \text{HCOOCH}_3 \xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} k_X = 1$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} n_Y + n_Z = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_Y + n_Z = 0,08 \quad (4)$$

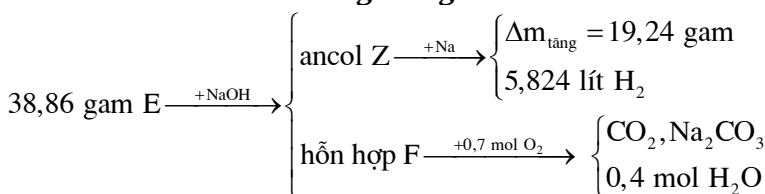
$$\xrightarrow{\text{từ (3) và (4)}} \begin{cases} n_X = 0,22 \text{ mol} \\ n_Y + n_Z = 0,08 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \text{Số } \bar{C}_{(Y, X)} = \frac{0,87 - 0,22 \cdot 2}{0,08} = 5,375$$

$$\xrightarrow{\text{có đồng phân hình học}} \begin{cases} Y \text{ là } \text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{COOCH}_3 \\ Z \text{ là } \text{CH}_3 - \text{CH} = \text{CH} - \text{COOC}_2\text{H}_5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{C}_3\text{H}_5\text{COONa}} = 0,08 \cdot 108 = \boxed{8,64 \text{ gam}}$$

Câu 27:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \text{E gồm} \begin{cases} X \text{ là } \text{R}_1\text{COOH} : x \text{ mol; } Y \text{ là } \text{R}_2\text{COOH} : y \text{ mol} \\ Z \text{ là } \text{R(OH)}_2 : z \text{ mol; } T \text{ là } \text{R}_1\text{COOROCR}_2 : t \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \text{BT R}_1 \rightarrow n_{\text{R}_1\text{COONa}} = (x + t) \text{ mol} \\ \text{BT R}_2 \rightarrow n_{\text{R}_2\text{COONa}} = (y + t) \text{ mol} \\ \text{BT R} \rightarrow n_{\text{R(OH)}_2} = (z + t) \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,4 \text{ mol} \Leftrightarrow n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2} = \frac{5,824}{22,4} = 0,26 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{R(OH)}_2} = 0,26 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{R(OH)}_2} - m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow m_{\text{R(OH)}_2} - 0,52 = 19,24 \Leftrightarrow m_{\text{R(OH)}_2} = 19,76 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\text{R(OH)}_2} = \frac{m_{\text{R(OH)}_2}}{n_{\text{R(OH)}_2}} = \frac{19,76}{0,26} = 76 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R(OH)}_2 \text{ là } \text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2.$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} n_{\text{O}/\text{muối}} + 2n_{\text{O}_2} = 3n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 0,8 + 1,4 = 0,6 + 2n_{\text{CO}_2} + 0,4$$

$$\Rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,6 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C}/\text{muối}} = n_{\text{CO}_2} + n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,6 + 0,2 = 0,8 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{C}_{/\text{muối}} = \frac{0,6 + 0,2}{0,4} = 2 \Rightarrow \text{Hai muối} \begin{cases} \text{HCOONa} : 0,2 \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_3\text{COONa} : 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H/muoi}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,8 \text{ mol} \Rightarrow a = \frac{0,4,2 - 0,2}{0,2} = 3 \Rightarrow \text{C}_2\text{H}_3\text{COONa} : 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\text{R}_1\text{COONa}} = n_{\text{R}_2\text{COONa}} \Leftrightarrow x + t = y + t = 0,2 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{nhân xét}} n_{-\text{COO}-} = n_{\text{NaOH}} \Leftrightarrow x + y + 2t = 0,4 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{nhân xét}} n_{\text{R}(\text{OH})_2} = n_{\text{H}_2} \Leftrightarrow z + t = 0,26 \quad (3)$$

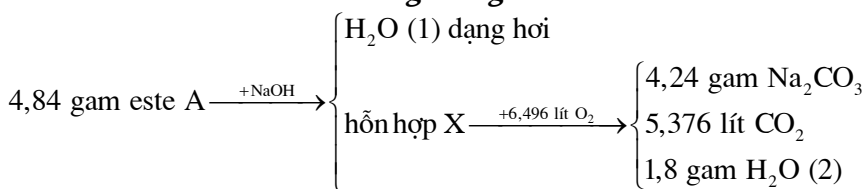
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{E}} = m_{\text{X}} + m_{\text{Y}} + m_{\text{Z}} + m_{\text{T}} \Leftrightarrow 46x + 72y + 76z + 158t = 38,86 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3) và (4)}} \begin{cases} x = y \\ 2x + 2t = 0,4 \\ z + t = 0,26 \\ 118x + 76z + 158t = 38,86 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = y = 0,075 \text{ mol} \\ z = 0,135 \text{ mol} \\ t = 0,125 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{T}(\text{HCOOC}_3\text{H}_6\text{OOCCH}_3)} = \frac{0,125 \cdot 158}{38,86} \cdot 100 = \boxed{50,82\%}$$

Câu 28:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{biện luận}}$ Este A tác dụng với NaOH tạo ra H₂O $\Rightarrow$ A là este của phenol.

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{NaOH}} = 2 \cdot 0,04 = 0,08 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muoi}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{Na}_2\text{CO}_3}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muoi}} = \frac{5,376}{22,4} \cdot 44 + 1,8 + 4,24 - \frac{6,496}{22,4} \cdot 32 = 7,32 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{A}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muoi}} + 18n_{\text{H}_2\text{O (1)}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O (1)}} = \frac{4,84 + 3,2 - 7,32}{18} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H/A}} + n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{H}_2\text{O (1)}} + 2n_{\text{H}_2\text{O (2)}} \Leftrightarrow n_{\text{H/A}} = 0,08 + 0,2 - 0,08 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C/A}} = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow n_{\text{C/A}} = 0,04 + 0,24 = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{A}} = m_{\text{C}} + m_{\text{H}} + m_{\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O/A}} = \frac{m_{\text{A}} - m_{\text{C}} - m_{\text{H}}}{16} = 0,08 \text{ mol}$$

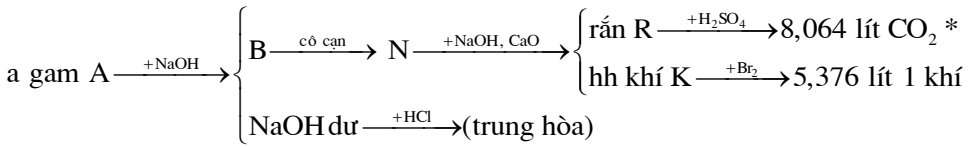
$\xrightarrow{\text{đặt}}$ CTPT A : (C_xH_yO_z)_n $\Rightarrow x : y : z = n_{\text{CO}_2} : 2n_{\text{H}_2\text{O}} : n_{\text{O}} = 7 : 5 : 2 \Rightarrow$ A là (C₇H₅O₂)_n

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_{\text{H}_2\text{O (1)}}} = 2 \Rightarrow 2 \text{ chức } -\text{COO}- \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \text{A là C}_6\text{H}_5\text{OOC} - \text{COOC}_6\text{H}_5$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_6\text{H}_5\text{ONa}} = \frac{m_{\text{C}_6\text{H}_5\text{ONa}}}{m_{\text{muoi}}} \cdot 100 = \frac{0,04 \cdot 116}{7,32} \cdot 100 = \boxed{63,39\%}$$

Câu 29:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2,76 + 0,105.32 = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \quad (1)$$

$$\text{mà } \frac{m_{\text{CO}_2}}{m_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{11}{6} \xrightarrow{(1)} \left\{ \begin{array}{l} m_{\text{CO}_2} = 3,96 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,09 \text{ mol} \\ m_{\text{H}_2\text{O}} = 2,16 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,12 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/Z}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O/Z}} = 0,18 + 0,12 - 0,105 = 0,09 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Đặt}} \text{CTPT của ancol Z là } C_x H_y O_z$$

$$\Rightarrow x : y : z = n_{\text{CO}_2} : 2n_{\text{H}_2\text{O}} : n_{\text{O}} = 0,09 : 0,24 : 0,09 = 3 : 8 : 3 \Rightarrow Z \text{ là } C_3 H_8 (OH)_3$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2^*} = 0,36 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{COO}^-} = n_{\text{RCOONa}} = n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,36 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \bar{M}_K = 0,625.32 = 20 \text{ g/mol} \Rightarrow K \text{ gồm } \left\{ \begin{array}{l} \text{CH}_4 : 0,24 \text{ mol} \\ \text{C}_x \text{H}_y : 0,12 \text{ mol} \end{array} \right.$$

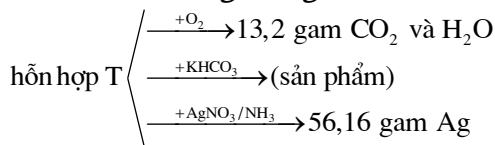
$$\Rightarrow M_{C_x H_y} = \frac{20.0,36 - 0,24.16}{0,12} = 28 \text{ g/mol} \Rightarrow C_x H_y \text{ là } C_2 H_4$$

$$\Rightarrow A \text{ là } (CH_3COO)_2 C_3 H_5 OOCCH = CH_2 \Rightarrow M_A = 230 \text{ g/mol}$$

$$\Rightarrow n_A = \frac{n_{-\text{COO}^-}}{3} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow m_A = 230.0,12 = 27,6 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{28 \text{ gam}}$$

Câu 30:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{C trong T}} = n_{\text{CO}_2} = \frac{13,2}{44} = 0,3 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ag}} = \frac{56,16}{108} = 0,52 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{CHO}} = \frac{n_{\text{Ag}}}{2} = 0,26 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{KHCO}_3} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{COOH}} = 0,04 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{C trong T}} = \underbrace{n_{-\text{COOH}}}_{0,04 \text{ mol}} + \underbrace{n_{-\text{CHO}}}_{0,26 \text{ mol}} = 0,3 \text{ mol}$$

$\Rightarrow X, Y, Z$ không có C ở trong gốc hydrocarbon

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} 50 < M_X < M_Y < M_Z \Rightarrow X, Y, Z \text{ không thể là HCHO, HCOOH}$$

⇒ X, Y, Z lần lượt là $\underbrace{\text{OHC}-\text{CHO}}_{x \text{ mol}}, \underbrace{\text{OHC}-\text{COOH}}_{y \text{ mol}}, \underbrace{\text{HOOC}-\text{COOH}}_{z \text{ mol}}$

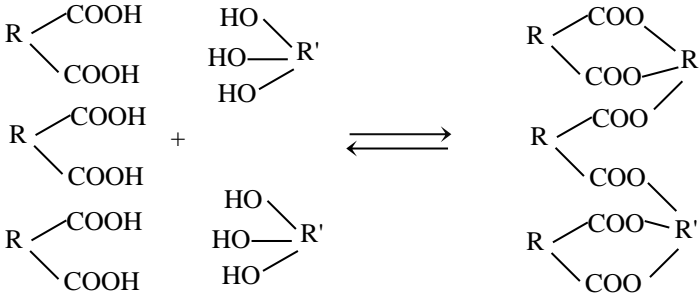
$$\Rightarrow \begin{cases} \text{giả thiết} \rightarrow x = 4(y + z) \\ \text{BT C} \rightarrow n_{\text{C}} = 2x + 2y + 2z = 0,3 \\ \text{giả thiết} \rightarrow n_{-\text{CHO}} = 2x + y = 0,26 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,12 \text{ mol} \\ y = 0,02 \text{ mol} \\ z = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \% m_Y = \frac{m_Y}{m_T} \cdot 100 = \frac{0,02 \cdot 74}{0,26 \cdot 29 + 0,04 \cdot 45} = \boxed{15,85\%}$$

Câu 31:

Hướng dẫn giải

Xét phản ứng tạo ra este X (R, R' là các gốc no):

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CaCO}_3} = 60 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = 0,6 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \Delta m_{\text{dd giảm}} = m_{\text{CaCO}_3} - (44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}}) \Leftrightarrow 29,1 = 60 - (0,6 \cdot 44 + 18n_{\text{H}_2\text{O}})$$

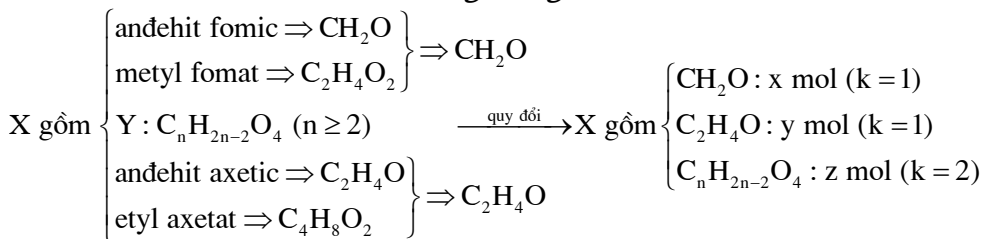
$$\Leftrightarrow 29,1 = 60 - (26,4 + 18n_{\text{H}_2\text{O}}) \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\longrightarrow k_X = k_{-\text{COO}-} + k_{\text{vòng}} = 8 \Rightarrow (8 - 1)n_X = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_X = 0,05 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{CT}} \begin{cases} \text{Số } C_X = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,6}{0,05} = 12 \\ \text{Số } H_X = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_X} = \frac{0,25 \cdot 2}{0,05} = 10 \end{cases} \Rightarrow M_X = 12 \cdot 12 + 10 + 12 \cdot 16 = \boxed{346 \text{ g/mol}}$$

Câu 32:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} \Leftrightarrow n_{H_2O} = \frac{29 + 0,975.32 - 44.1}{18} = 0,9 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} \sum (k-1)n_{\text{hchc}} = z = n_{CO_2} - n_{H_2O} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow n_{O/X} = \frac{29 - m_C - m_H}{16} = 0,95 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/X} = x + y + 4z = 0,95 \xrightarrow{\text{thay } z = 0,1 \text{ mol}} x + y = 0,55 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} x + 2y + zn = 1 \xrightarrow{\text{thay (1)}} 0,55 + 0,1.n < 1 \Rightarrow n < 4,5$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{trường hợp 1}} n = 2 \Rightarrow Y \text{ là } (COOH)_2 \\ \xrightarrow{\text{trường hợp 2}} n = 3 \Rightarrow Y \text{ là } CH_2(COOH)_2 \\ \xrightarrow{\text{trường hợp 3}} n = 4 \Rightarrow Y \text{ là } C_2H_4(COOH)_2 \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \left\{ \begin{array}{l} 29 \text{ gam X} \xrightarrow{\text{có}} 0,1 \text{ mol Y} \\ 43,5 \text{ gam X} \Rightarrow 0,15 \text{ mol.} \end{array} \right.$$

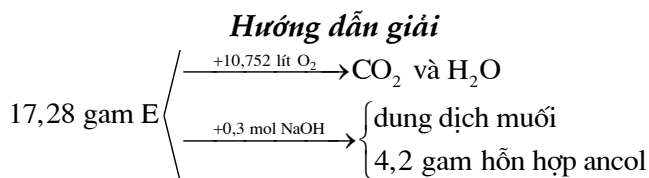
Trong phản ứng của X với $NaHCO_3$

$$\xrightarrow{\text{trường hợp 1}} \text{Nếu Y là } (COOH)_2 \text{ thì muối là } \left\{ \begin{array}{l} (COONa)_2 : 0,15 \text{ mol} \\ NaHCO_3 : 0,1 \text{ mol} \\ m_{\text{muối}} = 28,5 \text{ gam} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{trường hợp 2}} \text{Nếu Y là } CH_2(COOH)_2 \text{ thì muối là } \left\{ \begin{array}{l} CH_2(COONa)_2 : 0,15 \text{ mol} \\ NaHCO_3 : 0,1 \text{ mol} \\ m_{\text{muối}} = 30,6 \text{ gam} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{trường hợp 3}} \text{Nếu Y là } C_2H_4(COOH)_2 \text{ thì muối là } \left\{ \begin{array}{l} C_2H_4(COONa)_2 : 0,15 \text{ mol} \\ NaHCO_3 : 0,1 \text{ mol} \\ m_{\text{muối}} = \boxed{32,7 \text{ gam}} \end{array} \right.$$

Câu 33:

giả thiết $\rightarrow n_{\text{NaOH}} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{-\text{COO}^-} = n_{\text{NaOH}} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O/E}} = 0,6 \text{ mol}$

BTKL $\rightarrow m_E + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 17,28 + 15,36 = 32,64 \quad (1)$

BT O $\rightarrow n_{\text{O/E}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,6 + 0,48.2 = 1,56 \quad (2)$

từ (1) và (2) $\rightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,57 \text{ mol}$ và $n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,42 \text{ mol}$

nhận xét $\rightarrow \begin{cases} \text{axit cacboxylic hai chức} \\ \text{Y và Z là đồng phân} \end{cases} \Rightarrow n_E = \frac{n_{-\text{COO}^-}}{2} = 0,15 \text{ mol}$

CTTB $\rightarrow \text{Số } C = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_E} = \frac{0,57}{0,15} = 3,8 \Rightarrow \begin{cases} \text{X là } \text{CH}_2(\text{COOH})_2; \text{ Z là } \text{C}_2\text{H}_6(\text{COO})_2 \\ \text{Y là } \text{C}_2\text{H}_4(\text{COOH})_2; \text{ T là } \text{C}_3\text{H}_8(\text{COO})_2 \end{cases}$

biện luận $\rightarrow \begin{cases} \text{Z là } \text{C}_2\text{H}_6(\text{COO})_2 \\ \text{T là } \text{C}_3\text{H}_8(\text{COO})_2 \end{cases} \xrightarrow[3 \text{ ancol cùng số mol}]{\text{NaOH}} \begin{cases} \text{Z là } \text{HCOOCH}_2 - \text{CH}_2\text{OOCH} \\ \text{T là } \text{CH}_3\text{OOC} - \text{COOC}_2\text{H}_5 \end{cases}$

đặt $\rightarrow n_Z = a \text{ mol}$ và $n_T = a \text{ mol}$

giả thiết $\rightarrow m_{\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2} + m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 4,2 \Leftrightarrow 62a + 32a + 46a = 4,2 \Leftrightarrow a = 0,03$

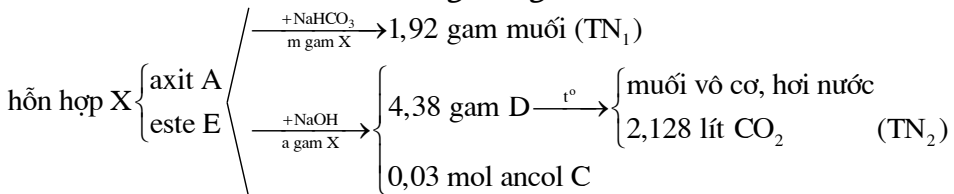
giả thiết $\rightarrow n_X + n_Y + n_Z + n_T = n_E \Leftrightarrow n_X + n_Y = 0,15 - 0,06 \Leftrightarrow n_X + n_Y = 0,09 \quad (3)$

BTC $\rightarrow n_{\text{C}/(\text{X}, \text{Y})} + n_{\text{C}/(\text{Z}, \text{T})} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 3n_X + 4n_Y = 0,57 - 0,03.4 - 0,03.5 = 0,3 \quad (4)$

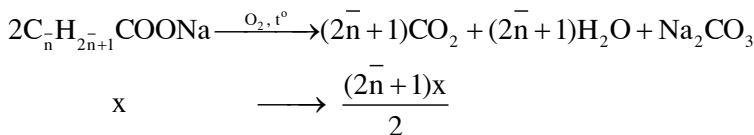
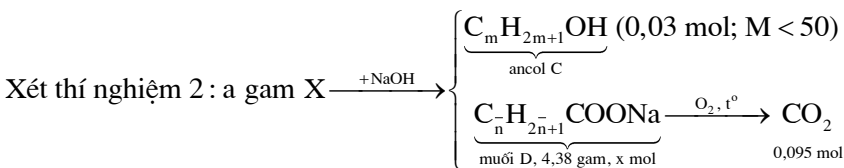
từ (3) và (4) $\rightarrow \boxed{x = 0,06 \text{ mol}}$ và $y = 0,03 \text{ mol}$

Câu 34:

Hướng dẫn giải

đặt $\rightarrow \text{X gồm } \begin{cases} \text{A là } \text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{COOH} \\ \text{E là } \text{C}_{n+1}\text{H}_{2n+1+2}\text{COOC}_m\text{H}_{2m+1} \end{cases}$

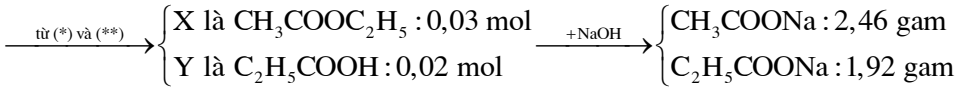

giả thiết $\rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{COONa}} = (14n + 68)x = 4,38 \quad (1)$

giả thiết $\rightarrow n_{\text{CO}_2} = \frac{2,128}{22,4} = 0,095 \Leftrightarrow \frac{(2n+1)x}{2} = 0,095 \quad (2)$

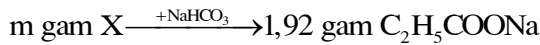
từ (1) và (2) $\rightarrow \begin{cases} nx = 0,07 \text{ mol} \\ x = 0,05 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \bar{n} = 1,4 \Rightarrow D \text{ gồm } \begin{cases} \text{CH}_3\text{COONa} : 0,03 \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{COONa} : 0,02 \text{ mol} \end{cases} \quad (*)$

biện luận $\rightarrow$ Ancol C không được điều chế trực tiếp từ chất vô cơ và $M_C < 50 \text{ g/mol}$
 $\Rightarrow$ C là $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : 0,03 \text{ mol} \quad (**)$

$\rightarrow a = m_{\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}} = 88.0,03 + 74.0,02 = 4,12 \text{ gam}$

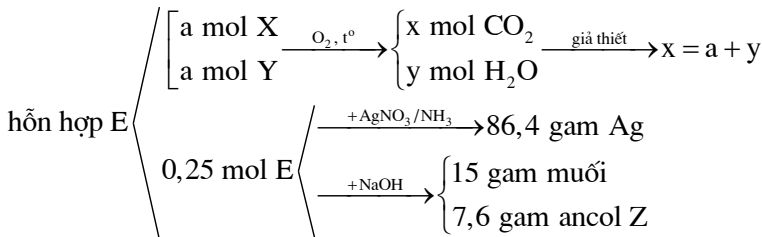
Xét thí nghiệm 1:

$\Rightarrow \frac{m}{a} = \frac{m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa ở TN}_1}}{m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{COONa ở TN}_2}} \Leftrightarrow \frac{m}{a} = \frac{1,92}{1,92} = 1 \Rightarrow \boxed{m = 4,12 \text{ gam}}$

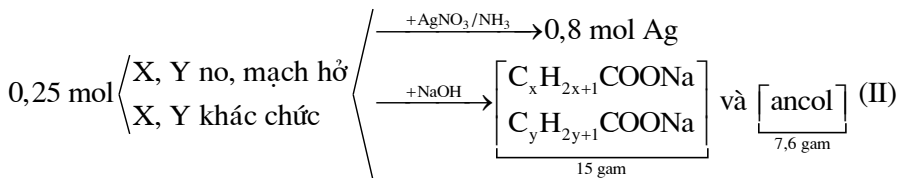
Câu 35:

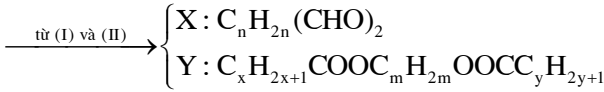
Hướng dẫn giải

độ bất bão hòa $\rightarrow (1-k)a = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow (1-k) = \frac{y-x}{a} = \frac{y-x}{x-y} = -1 \Leftrightarrow k_X = k_Y = 2 \quad (*)$

đặt $\rightarrow$ CTPT của X, Y là $\text{C}_a\text{H}_{2a-2}\text{O}_z$

$\xrightarrow{\text{giả sử}}$ Nếu chỉ có X tham gia phản ứng tráng gương

$$\Rightarrow n_{C_n H_{2n} (CHO)_2} = \frac{n_{Ag}}{4} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_Y = 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{C_m H_{2m} (OH)_2} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow M_{C_m H_{2m} (OH)_2} = 152 \text{ g/mol} \Rightarrow m = 8,42 \text{ (loại)}$$

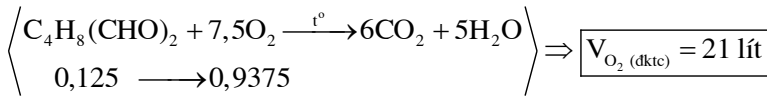
$\xrightarrow{\text{giả sử}}$ Nếu cả X, Y tham gia tráng gương $\Rightarrow Y$ là $HCOOC_m H_{2m} OOC C_y H_{2y+1}$

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_X + n_Y = 0,25 \text{ mol} \\ \xrightarrow{AgNO_3/NH_3} 4n_X + 2n_Y = 0,8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_X = 0,15 \text{ mol} \\ n_Y = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow n_{C_m H_{2m} (OH)_2} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow M_{C_m H_{2m} (OH)_2} = 76 \text{ g/mol} \Leftrightarrow n = 3$$

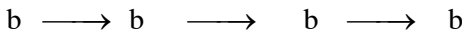
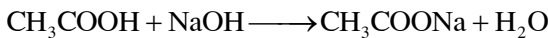
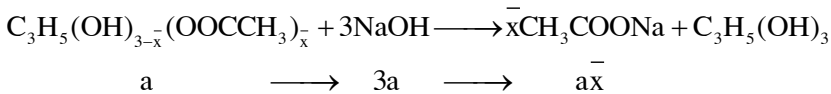
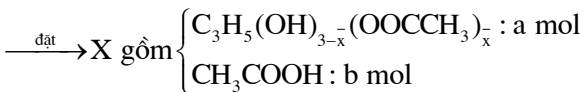
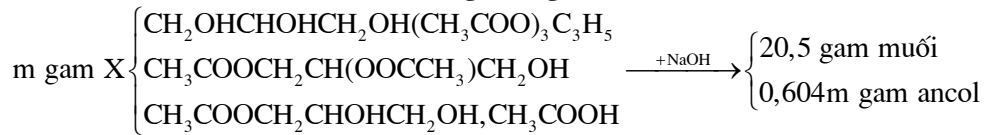
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{HCOONa} = n_{C_y H_{2y+1} COONa} = 0,1 \\ m_{HCOONa} + m_{C_y H_{2y+1} COONa} = 15 \end{cases} \Leftrightarrow m_{C_y H_{2y+1} COONa} = 8,2 \text{ gam}$$

$$\Leftrightarrow M_{C_y H_{2y+1} COONa} = \frac{8,2}{0,1} = 82 \text{ g/mol} \Rightarrow y = 1 \Rightarrow \begin{cases} Y \text{ là } HOOCC_3 H_6 OOCCH_3 \\ X \text{ là } C_4 H_8 (CHO)_2 \end{cases}$$

Câu 36:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{dựa vào phương trình} \rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{CH}_3\text{COOH}} = b \\ \text{BT Na} \rightarrow n_{\text{NaOH}} = n_{\text{CH}_3\text{COONa}} = 0,25 \text{ mol} \Leftrightarrow b = 0,1(a + b) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{ancol}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m + 10 = 20,5 + 0,604m + 18b \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3} = 0,604m \Leftrightarrow 0,604m = 92a \quad (2)$$

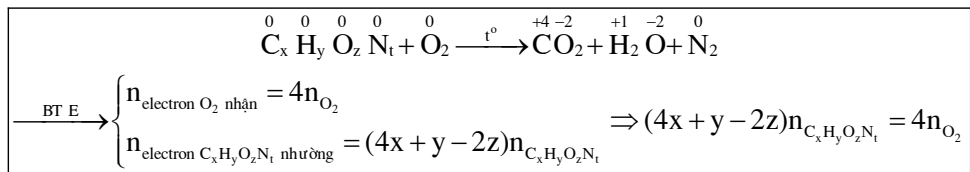
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{n_{\text{CH}_3\text{COOH}}}{n_X} \cdot 100 = 10\% \Leftrightarrow b = 0,1(a + b) \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \begin{cases} m = 27,424 \text{ gam} \\ b = 0,02 \text{ mol} \Rightarrow \bar{x} = 1,2783 \\ a = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 8n_{\text{CH}_3\text{COOH}} + (14 + 8\bar{x})n_{\text{C}_{3+2\bar{x}}\text{H}_{8+2\bar{x}}\text{O}_{3+\bar{x}}} = 4n_{\text{O}_2} \Leftrightarrow \frac{0,16 + (14 + 24,2264) \cdot 0,18}{4} = n_{\text{O}_2}$$

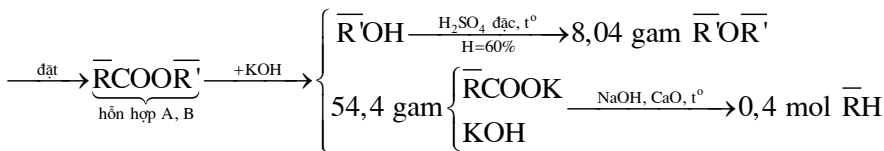
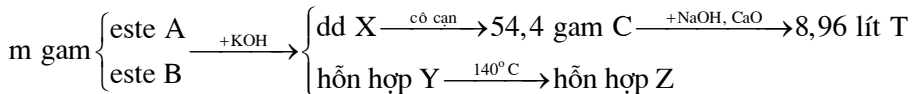
$$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 1,13 \text{ mol} \Leftrightarrow V_{\text{O}_2 (\text{dktc})} = 25,3162 \text{ lít} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{25,3 \text{ lít}}$$

Lưu ý

Câu 37:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\overline{\text{R}}\text{H}} = 0,4 \text{ mol} \Rightarrow n_{\overline{\text{R}}'\text{OH ban đầu}} = n_{\overline{\text{RCOOR}}'} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\overline{\text{R}}'\text{OH ban đầu}} = 0,4 \text{ mol} \xrightarrow[\text{H}\%=60\%]{\text{tạo este}} n_{\overline{\text{R}}'\text{OH púng}} = 0,4 \cdot 0,6 = 0,24 \text{ mol}$$

$$\text{Ta luôn có: } n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{ete}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{n_{\overline{\text{R}}'\text{OH púng}}}{2} = \frac{0,24}{2} = 0,12 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\overline{\text{R}}'\text{OH púng}} = m_{\text{ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\overline{\text{R}}'\text{OH púng}} = 8,04 + 0,12 \cdot 18 = 10,2 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\overline{\text{R}}'\text{OH}} = \frac{m}{n} = \frac{10,2}{0,24} = 42,5 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{Y gồm} \begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = n_{\overline{\text{R}}\text{OH ban đầu}} = 0,4 \\ 46n_{\text{CH}_3\text{OH}} + 60n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 10,2 \cdot \frac{100}{60} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,3 \text{ mol} \end{cases}$$

Trong 54,4 gam C có $\begin{cases} \overline{\text{RCOOK}} : 0,4 \text{ mol} \\ \text{KOH dư} : 0,3 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = m_{\overline{\text{RCOOK}}} + m_{\text{KOH dư}} = 0,3 \cdot 56 + 0,4(\overline{\text{R}} + 83) = 54,4 \Rightarrow \overline{\text{R}} = 11 \text{ g/mol}$$

Trường hợp 1: Trong 54,4 gam C chứa $\begin{cases} \text{HCOOK} : 0,1 \text{ mol} \\ \overline{\text{RCOOK}} : 0,3 \text{ mol} \end{cases}$

$$\Rightarrow M_{\overline{\text{R}}} = \frac{54,4 - 0,3 \cdot 56 - 0,1 \cdot 84 - 0,3 \cdot 83}{0,3} = 14,4 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{loại}$$

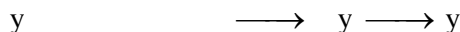
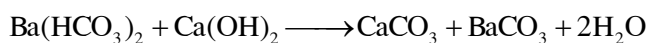
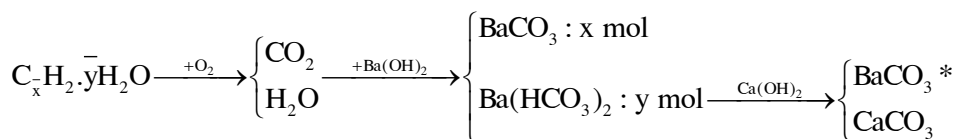
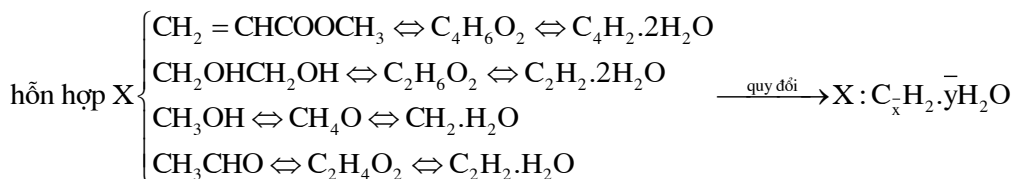
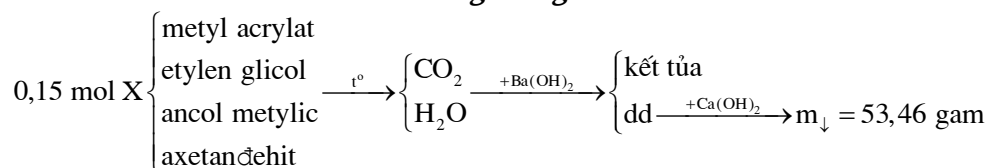
Trường hợp 2: Trong 54,4 gam C chứa $\begin{cases} \text{HCOOK} : 0,3 \text{ mol} \\ \overline{\text{RCOOK}} : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$

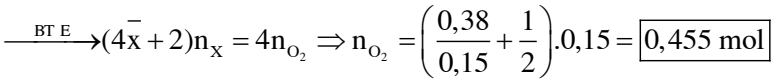
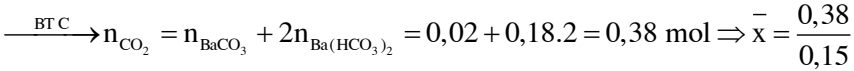
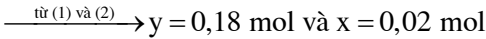
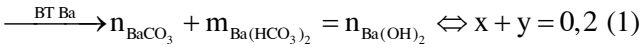
$$\Rightarrow M_{\overline{\text{R}}} = \frac{54,4 - 0,3 \cdot 56 - 0,3 \cdot 84 - 0,1 \cdot 83}{0,1} = 41 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R là } \text{C}_3\text{H}_5 -$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{A là } \text{HCOOC}_2\text{H}_5 : 0,3 \text{ mol} \Rightarrow \%m_{\text{A}} = \frac{0,3 \cdot 74}{0,3 \cdot 74 + 0,1 \cdot 100} = \boxed{68,94\%} \\ \text{B là } \text{C}_3\text{H}_5\text{COOCH}_3 : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 38:

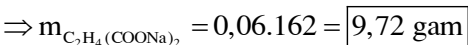
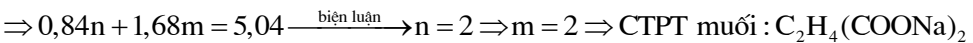
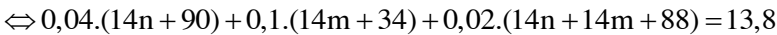
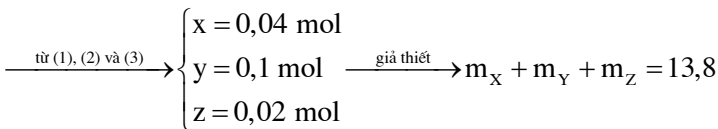
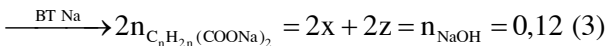
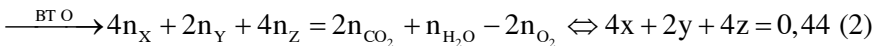
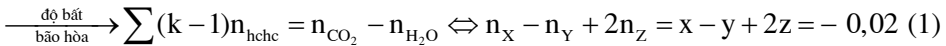
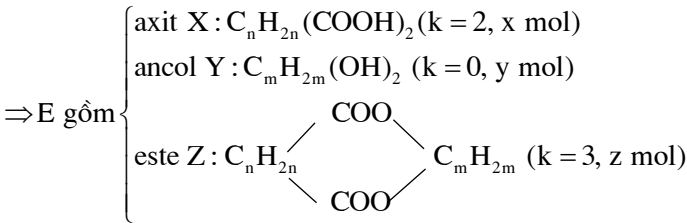
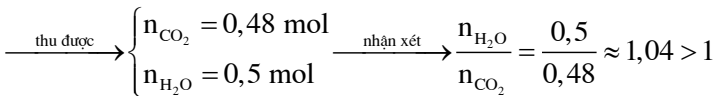
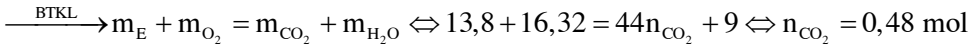
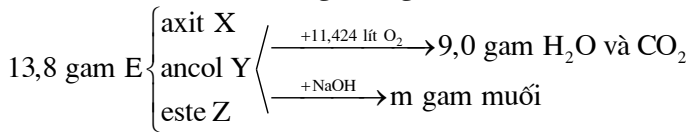
Hướng dẫn giải

Câu 39:

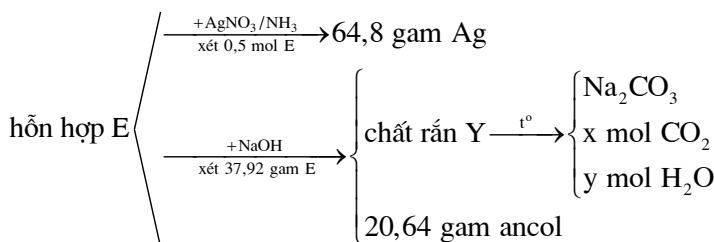
Hướng dẫn giải

Câu 40:

Hướng dẫn giải

Xét : 0,5 mol hỗn hợp E

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{Ag}} = \frac{64,8}{108} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{HCOOR}' } = \frac{n_{\text{Ag}}}{2} = 0,3 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{RCOOR}''} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\text{Xét : 37,92 gam hỗn hợp E} \left\{ \begin{array}{l} \text{HCOOR}' : 0,3a \text{ mol} \\ \text{RCOOR}'' : 0,2a \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} \Leftrightarrow n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{n_{\text{NaOH}}}{2} = \frac{0,64}{2} = 0,32 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{O}/\text{ancol}} = \frac{m_{\text{O}}}{m_{\text{ancol}}} \cdot 100 \Leftrightarrow 31 = \frac{16n_{\text{O}}}{20,64} \cdot 100 \Leftrightarrow n_{\text{O}} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{E}} = 0,3a + 0,2a = n_{\text{ancol}} = n_{\text{O}} = 0,4 \text{ mol (1)} \Leftrightarrow a = 0,8$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{E}} = m_{\text{HCOOR}' } + m_{\text{RCOOR}''} = 0,3a(45 + M_{\text{R}'}) + 0,2a(M_{\text{R}} + 44 + M_{\text{R}''}) = 37,92 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{ancol}} = m_{\text{R}'\text{OH}} + m_{\text{R}''\text{OH}} = 0,3a(M_{\text{R}'} + 17) + 0,2a(M_{\text{R}''} + 17) = 20,64 \text{ (3)}$$

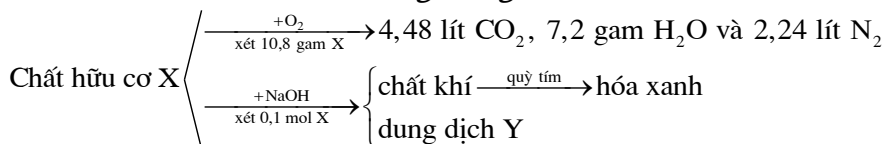
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} \left\{ \begin{array}{l} 0,24M_{\text{R}'} + 0,16M_{\text{R}} + 0,16M_{\text{R}''} = 20,08 \\ 0,24M_{\text{R}'} + 0,16M_{\text{R}''} = 13,84 \end{array} \right. \Leftrightarrow M_{\text{R}} = 39 \text{ g/mol}$$

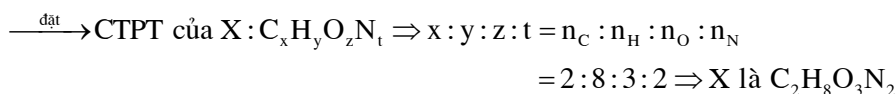
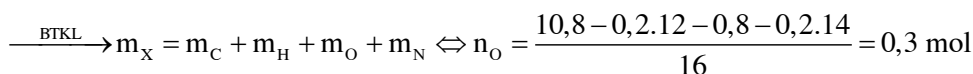
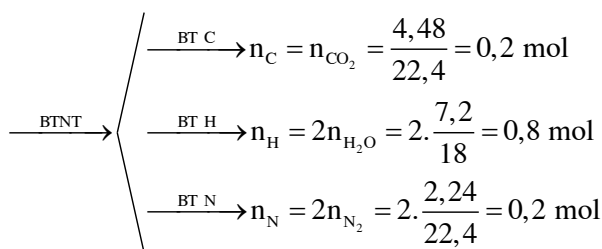
$$\Rightarrow \text{R là } \text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{HCOONa}} = 0,24 \text{ mol}; n_{\text{C}_3\text{H}_5\text{COONa}} = 0,16 \text{ mol} \\ n_{\text{NaOH/Y}} = 0,64 - 0,4 = 0,24 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = 0,24 + 0,16 \cdot 4 - 0,32 = 0,56 \\ \xrightarrow{\text{BT H}} n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{0,24 + 0,16 \cdot 3 + 0,24}{2} = 0,48 \end{array} \right. \Rightarrow \boxed{\frac{x}{y} = 7 : 6}$$

Câu 41:

Hướng dẫn giải

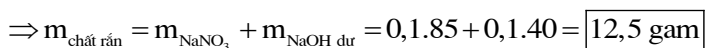
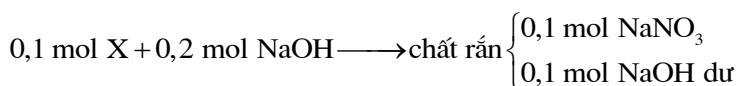
giả thiết $\rightarrow$ Chất X tác dụng với NaOH tạo khí $\Rightarrow$ X là muối amoni.

biện luận $\rightarrow$ X có 3 nguyên tử O nên gốc axit có thể là NO_3^- hoặc CO_3^{2-} hoặc HCO_3^-

nhận thấy $\rightarrow$ Nếu gốc axit là NO_3^- thì gốc amoni là $\text{C}_2\text{H}_8\text{N}^+$

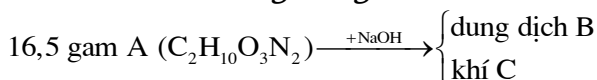
$\Rightarrow$ gốc amoni có thể có CTCT là $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3^+$ và $(\text{CH}_3)_2\text{NH}_2^+$

$\Rightarrow$ Vậy X là $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{NO}_3$ hoặc $(\text{CH}_3)_2\text{NH}_2\text{NO}_3$.

Câu 42:

Hướng dẫn giải

nhận xét $\rightarrow$ $\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2$ (A) tác dụng NaOH tạo khí C $\Rightarrow$ A là muối amoni.

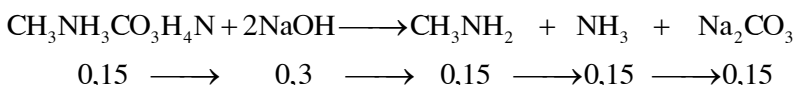
biện luận $\rightarrow$ A có 3 nguyên tử O nên gốc axit có thể là NO_3^- hoặc CO_3^- hoặc HCO_3^-

trường hợp 1 $\rightarrow$ Nếu gốc axit là NO_3^- thì gốc amoni là $\text{C}_2\text{H}_{10}\text{N}^+ \Rightarrow$ (loại)

trường hợp 2 $\rightarrow$ Nếu gốc axit là HCO_3^- thì gốc amoni là $\text{CH}_9\text{N}_2^+ \Rightarrow$ (loại)

trường hợp 3 $\rightarrow$ Nếu gốc axit là CO_3^{2-} thì 2 gốc amoni là CH_3NH_3^+ và $\text{NH}_4^+ \Rightarrow$ (nhận)

$\Rightarrow$ Vậy CTCT A là $\text{CH}_3\text{NH}_3 - \text{CO}_3 - \text{H}_4\text{N}$.

⇒ Dung dịch sau phản ứng chứa $\begin{cases} \text{Na}_2\text{CO}_3 : 0,15 \text{ mol} \\ \text{NaOH dư} : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{dd sau}} = m_A + m_{\text{dd NaOH}} - m_{\text{NH}_3} - m_{\text{CH}_3\text{NH}_2} = 16,5 + 200 - 7,2 = 209,3 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow C\%_{(\text{Na}_2\text{CO}_3, \text{NaOH}) \text{ trong B}} = \frac{0,15 \cdot 106 + 0,1 \cdot 40}{209,3} = 9,5\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{9\%}$$

Câu 43:

Hướng dẫn giải

hỗn hợp X $\begin{cases} \text{chất Y (C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2) \\ \text{chất Z (C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N)} \end{cases} \xrightarrow{+\text{NaOH}} \begin{cases} \text{dung dịch M} \xrightarrow{\text{cô cạn}} m \text{ gam muối} \\ 5,6 \text{ lít T} \end{cases}$

→ *biện luận* → Y, Z tác dụng với dung dịch NaOH đun nóng, thu được hỗn hợp 2 khí đều làm xanh giấy quỳ tím ẩm ⇒ Y, Z là muối amoni.

→ *biện luận* → Y có 3 nguyên tử O nên gốc axit có thể là NO_3^- hoặc CO_3^- hoặc HCO_3^-

→ *trường hợp 1* → Nếu gốc axit là NO_3^- thì gốc amoni là $\text{C}_2\text{H}_{10}\text{N}^+$ ⇒ (loại)

→ *trường hợp 2* → Nếu gốc axit là HCO_3^- thì gốc amoni là CH_9N_2^+ ⇒ (loại)

→ *trường hợp 3* → Nếu gốc axit là CO_3^{2-} thì 2 gốc amoni là CH_3NH_3^+ và NH_4^+ ⇒ (nhận)

⇒ Vậy CTCT A là $\text{CH}_3\text{NH}_3 - \text{CO}_3 - \text{H}_4\text{N}$.

→ *biện luận* → Z có 2 nguyên tử O trong phân tử nên gốc axit của Z là RCOO^- .

⇒ Công thức của Z là $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ hoặc $\text{HCOOH}_3\text{HCH}_3$.

Trường hợp 1: X gồm $\begin{cases} \text{Y : CH}_3\text{NH}_3\text{CO}_3\text{H}_4\text{N} : x \text{ mol} \\ \text{Z : CH}_3\text{COONH}_4 : y \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2} + m_{\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N}} = 14,85 \Leftrightarrow 110x + 77y = 14,85 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CH}_3\text{NH}_2} + n_{\text{NH}_3} = \frac{5,6}{22,4} \Leftrightarrow 2x + y = 0,25 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} x = 0,1 \text{ mol và } y = 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{CH}_3\text{COONa}} = 0,1 \cdot 106 + 0,05 \cdot 82 = \boxed{14,7 \text{ gam}}$$

Trường hợp 2: X gồm $\begin{cases} \text{Y : CH}_3\text{NH}_3\text{CO}_3\text{H}_4\text{N} : x \text{ mol} \\ \text{Z : HCOOH}_3\text{NCH}_3 : y \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2} + m_{\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N}} = 14,85 \Leftrightarrow 110x + 77y = 14,85 \quad (1^*)$$

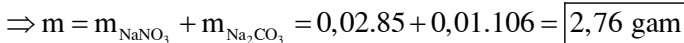
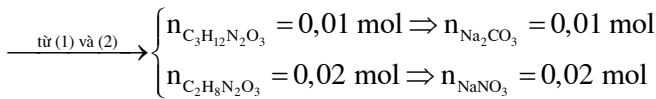
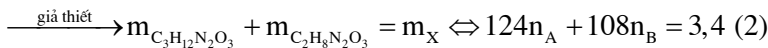
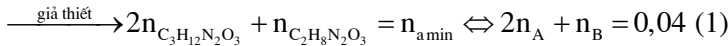
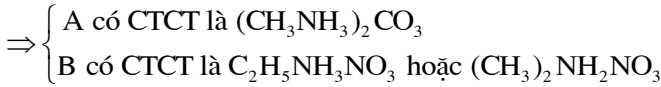
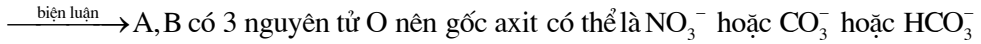
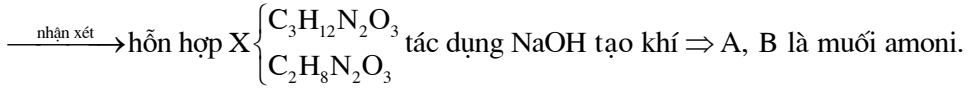
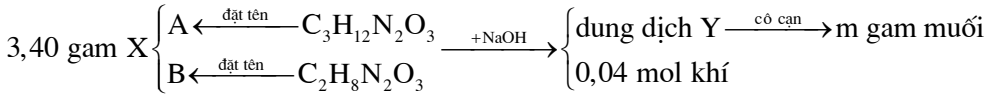
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CH}_3\text{NH}_2} + n_{\text{NH}_3} = \frac{5,6}{22,4} \Leftrightarrow 2x + y = 0,25 \quad (2^*)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} x = 0,1 \text{ mol và } y = 0,05 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{HCOONa}} = 0,1 \cdot 106 + 0,05 \cdot 68 = 14 \text{ gam} \neq \text{A, B, C, D.}$$

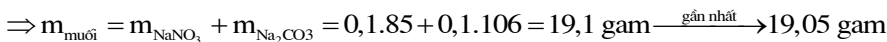
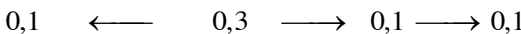
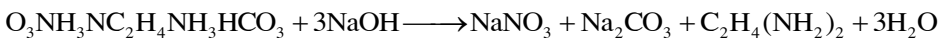
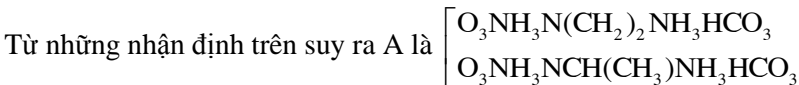
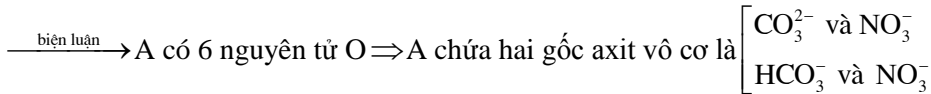
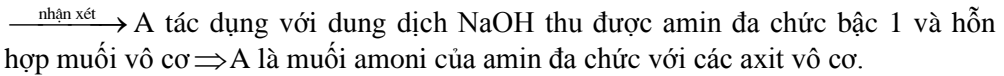
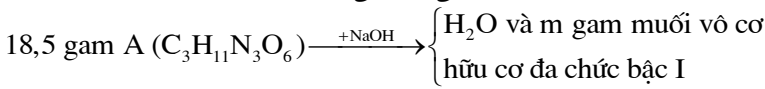
Câu 44:

Hướng dẫn giải

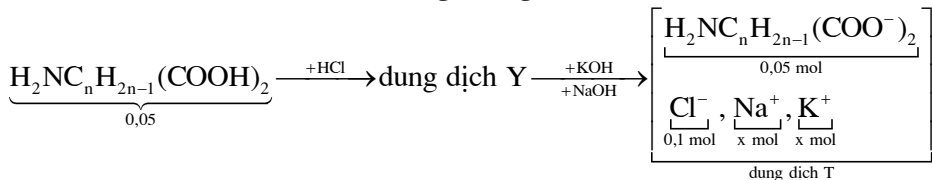
Câu 45:

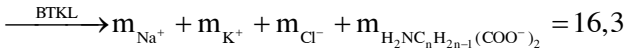
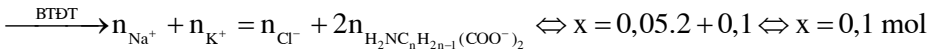
Hướng dẫn giải

Câu 46:

Hướng dẫn giải

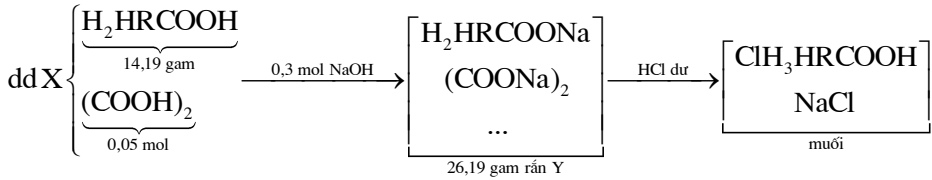

$$\Leftrightarrow (103 + 14n)0,05 + 0,1 \cdot 35,5 + 23x + 39x = 16,3 \Leftrightarrow n = 2 \Rightarrow \text{X là } \text{H}_2\text{NC}_2\text{H}_3(\text{COOH})_2$$

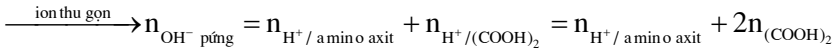
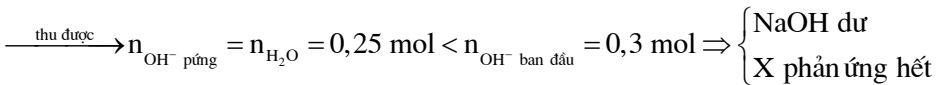
$$\Rightarrow \%M_{\text{C trong H}_2\text{NC}_n\text{H}_{2n-1}(\text{COOH})_2} = \frac{M_{\text{C}}}{M_{\text{X}}} \cdot 100\% = \frac{4 \cdot 12}{133} \cdot 100\% = \boxed{36,09\%}$$

Câu 47:

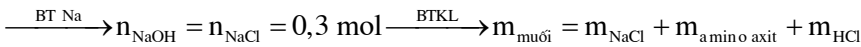
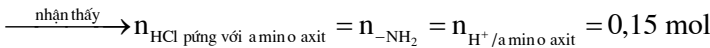
Hướng dẫn giải

$$\Leftrightarrow 14,19 + 90 \cdot 0,05 + 0,3 \cdot 40 = 26,19 + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,25 \text{ mol}$$

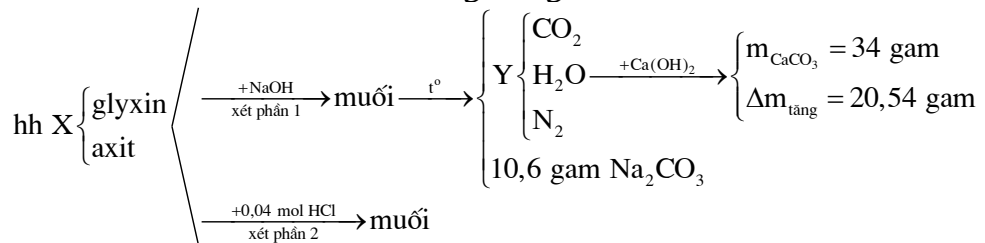
$$\Leftrightarrow 0,25 = n_{\text{H}^+ / \text{amino axit}} + 2 \cdot 0,05 \Leftrightarrow n_{\text{H}^+ / \text{amino axit}} = 0,15 \text{ mol}$$

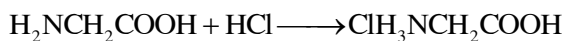
$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,3 \cdot 58,5 + 14,19 + 0,15 \cdot 36,5 = \boxed{37,215 \text{ gam}}$$

Câu 48:

Hướng dẫn giải

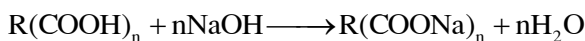

Xét phân 2:

$$0,04 \longleftarrow 0,04$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}} = n_{-\text{NH}_2} = n_{\text{HCl}} = 0,04 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{N}_2} = \frac{n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOH}}}{2} = 0,02 \text{ mol}$$

$$\frac{0,2}{n} \longleftarrow 0,2$$

$$\Rightarrow n_{R(\text{COOH})_n} = n_{\text{NaOH}} = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}} = 2n_{-\text{COOH}} = 2 \cdot \frac{0,2}{n} \cdot n = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} m_{\text{CaCO}_3} = 34 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 0,34 \text{ mol} \\ m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = \Delta m_{\text{tăng}} \Leftrightarrow 44 \cdot 0,34 + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 20,54 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,31 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}/\text{muối}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} + 3n_{\text{Na}_2\text{CO}_3}$$

$$\Leftrightarrow 0,4 + 2n_{\text{O}_2} = 2 \cdot 0,34 + 0,31 + 3 \cdot 0,1 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{0,68 + 0,31 + 0,3 - 0,4}{2} = 0,445 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{N}_2} + m_{\text{Na}_2\text{CO}_3}$$

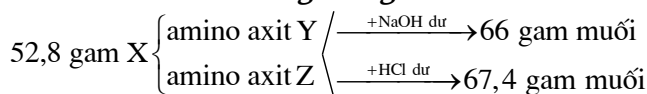
$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} + 0,445 \cdot 32 = 0,34 \cdot 44 + 0,31 \cdot 18 + 0,02 \cdot 28 + 10,6 \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 17,46 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{X}} = 17,46 + 0,2 \cdot 18 - 0,2 \cdot 40 = 13,06 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{glyxin}} = \frac{m_{\text{glyxin}}}{m_{\text{X}}} \cdot 100 = \frac{0,04 \cdot 75}{13,06} \cdot 100\% = \boxed{22,97\%}$$

Câu 49:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \text{X gồm} \begin{cases} \text{Y là } \text{H}_2\text{NR}(\text{COOH})_n : y \text{ mol} \\ \text{Z là } \text{H}_2\text{NR}'(\text{COOH})_m : z \text{ mol} \end{cases} \quad (y > z) \quad (*)$$

$$\xrightarrow{\text{ta có}} \begin{cases} n_{(\text{X}, \text{Y})} = n_{\text{HCl}} = y + z = \frac{67,4 - 52,8}{36,5} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{-\text{COONa}} = n_{-\text{COOH}} = ny + mz = \frac{66 - 52,8}{22} = 0,6 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \begin{cases} \overline{M}_{\text{X}} = \frac{m_{\text{X}}}{n_{\text{X}}} = \frac{52,8}{0,4} = 132 \text{ g/mol} \\ \overline{\text{COOH}} = \frac{n_{-\text{COOH}}}{n_{\text{X}}} = \frac{0,6}{0,4} = 1,5 \end{cases} \quad (**)$$

$$\xrightarrow{\text{Từ } (*), (**)} \begin{cases} n = 1 \\ m = 3 \text{ hoặc } 4 \end{cases} \xrightarrow{\text{biện luận}} \begin{cases} m = 2 \text{ thì } y = z \Rightarrow (\text{trái với giả thiết}) \\ m \geq 5 \text{ thì } \overline{M}_{\text{X}}, \overline{M}_{\text{Y}} > 132 > \overline{M}_{\text{X}} \end{cases}$$

Trường hợp 1: nếu $m = 3 \Rightarrow \begin{cases} Y \text{ là } H_2NC_aH_{2a}COOH : y \text{ mol} \\ Z \text{ là } H_2NC_{a-2}H_{2a-6}(COOH)_3 : z \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} n_Y + n_Z = n_{HCl} \\ n_Y + 3n_Z = n_{-COOH} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y + z = 0,4 \\ y + 3z = 0,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y = 0,3 \text{ mol} \\ z = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_Y + m_Z = 52,8 \Leftrightarrow 0,3 \cdot (61 + 14a) + 0,1 \cdot (14a + 121) = 52,8$$

$$\Leftrightarrow a = 4 \Rightarrow \begin{cases} Y \text{ là } H_2NC_4H_8COOH : 0,3 \text{ mol} \\ Z \text{ là } H_2NC_2H_2(COOH)_3 : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_Z = \frac{m_Z}{m_X} \cdot 100 = \frac{177 \cdot 0,1}{52,8} = \boxed{33,52\%}$$

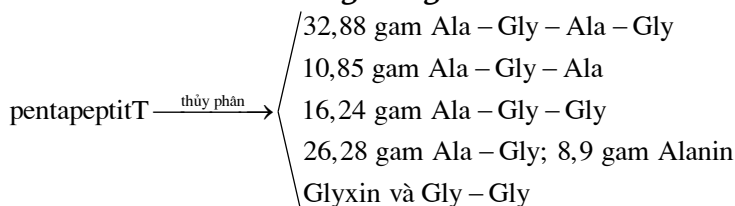
Trường hợp 2: nếu $m = 4 \Rightarrow \begin{cases} Y \text{ là } H_2NC_aH_{2a}COOH : y \text{ mol} \\ Z \text{ là } H_2NC_{a-3}H_{2a-9}(COOH)_4 : z \text{ mol} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} n_Y + n_Z = n_{HCl} \\ n_Y + 4n_Z = n_{-COOH} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y + z = 0,4 \\ y + 4z = 0,6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y = 1/3 \text{ mol} \\ z = 1/15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_Y + m_Z = 52,8 \Leftrightarrow \frac{1}{3}(61 + 14a) + \frac{1}{15}(14a + 151) = 52,8 \Rightarrow a = 4,38 \Rightarrow (\text{loại})$$

Câu 50:

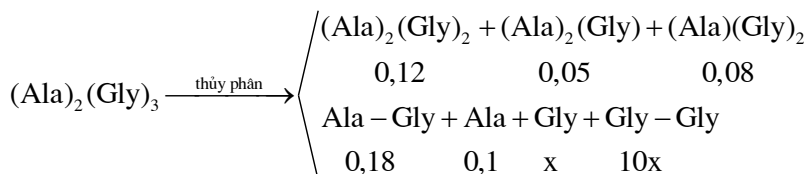
Hướng dẫn giải

Từ các sản phẩm tạo thành trong quá trình thủy phân T. Suy ra T là:

Ala - Gly - Ala - Gly - Gly hay Ala - Ala - Gly - Gly - Gly

Sơ đồ phản ứng:

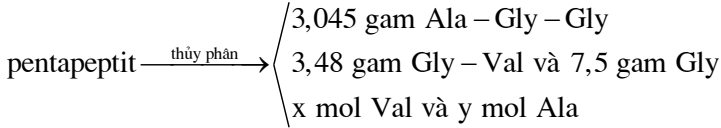
Theo sự bảo toàn nhóm Ala, Gly, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2m = 0,12 \cdot 2 + 0,05 \cdot 2 + 0,08 + 0,18 + 0,1 \\ 3m = 0,12 \cdot 2 + 0,05 + 0,08 \cdot 2 + 0,18 + x + 20x \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = 0,35 \text{ gam} \\ x = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{(Gly, Gly-Gly)} = 0,02 \cdot 75 + 0,2 \cdot (75 \cdot 2 - 18) = \boxed{27,9 \text{ gam}}$$

Câu 51:

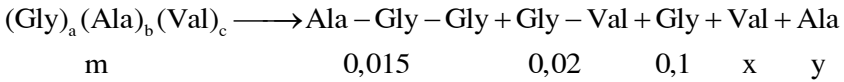
Hướng dẫn giải

biện luận → dựa vào sản phẩm của phản ứng thủy phân ⇒ số gốc Gly là 2 hoặc 3.
 đặt → Công thức của pentapeptit là $(\text{Gly})_a(\text{Ala})_b(\text{Val})_c$.

$$\text{giả thiết} \rightarrow \begin{cases} n_{\text{Ala-Gly-Gly}} = \frac{3,045}{203} = 0,015 \text{ mol} \\ n_{\text{Gly-Val}} = \frac{3,48}{174} = 0,02 \text{ mol} \\ n_{\text{Gly}} = \frac{7,5}{75} = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Sơ đồ phản ứng:

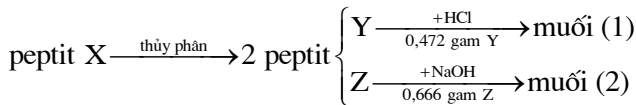

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{BT Gly} \rightarrow am = 0,015 \cdot 2 + 0,02 + 0,1 = 0,15 \\ \text{BT Ala} \rightarrow bm = 0,015 + y \\ \text{BT Val} \rightarrow mc = 0,02 + x \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = 2 \\ c = 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = 0,075 \\ y = 0,135 \\ x = 0,055 \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} a = 2 \\ b = 1 \\ c = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = 0,075 \\ y = 0,06 \\ x = 0,13 \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} a = 3 \\ b = 1 \\ c = 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = 0,05 \\ y = 0,035 \\ x = 0,03 \end{cases}$$

Câu 52:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{Số nguyên tử } N_{\text{trong X}} = \frac{293.14,33\%}{14} = 3 \Rightarrow \begin{cases} \text{X là tripeptit} \\ \text{Y, Z là dipeptit} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \text{Công thức } \begin{cases} \text{Y là : } H_2NCHR^1CONHCHR^2COOH \\ \text{Z là : } H_2NCHR^3CONHCHR^4COOH \end{cases}$$

$$\text{Xét phản ứng của Y với HCl: } \Rightarrow \begin{cases} n_Y = 0,5n_{HCl} = 2.10^{-3} \text{ mol} \\ M_Y = \frac{0,472}{2.10^{-3}} = 236 \text{ g/mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow R^1 + R^2 = 106 \Rightarrow \begin{cases} R^1 = 15 \text{ g/mol} \Rightarrow R^1 \text{ là } CH_3 - \\ R^2 = 91 \text{ g/mol} \Rightarrow R^2 \text{ là } C_6H_5 - CH_2 - \end{cases} \Rightarrow Y \text{ là } \begin{cases} \text{Ala - Phe} \\ \text{Phe - Ala} \end{cases}$$

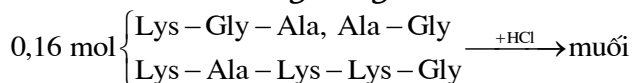
$$\text{Xét phản ứng của Z với NaOH: } \begin{cases} n_Z = 0,5n_{NaOH} = 3.10^{-3} \text{ mol} \\ M_Z = \frac{0,666}{3.10^{-3}} = 222 \text{ g/mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow R^3 + R^4 = 92 \Rightarrow \begin{cases} R^3 = 1 \text{ g/mol} \Rightarrow R^3 \text{ là } H - \\ R^4 = 91 \text{ g/mol} \Rightarrow R^4 \text{ là } C_6H_5 - CH_2 - \end{cases} \Rightarrow Z \text{ là } \begin{cases} \text{Gly - Phe} \\ \text{Phe - Gly} \end{cases}$$

$$\Rightarrow X \text{ là } \boxed{\text{Gly - Phe - Ala}} \text{ hoặc } \boxed{\text{Ala - Phe - Gly}}$$

Câu 53:

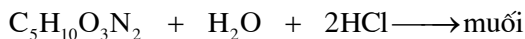
Hướng dẫn giải

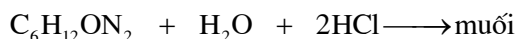
$$\xrightarrow{\text{Quy đổi}} X \text{ thành } \begin{cases} \text{Ala - Gly : } 0,16 \text{ mol} \\ \text{-Lys- : } x \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{CTPT} \begin{cases} C_5H_{10}O_3N_2 : 0,16 \text{ mol} \\ C_6H_{12}ON_2 : x \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{O \text{ trong X}} = \frac{m_O}{m_X} \cdot 100 = \frac{3.16.0,16 + 16x}{146.0,16 + 128x} = 21,3018\% \Leftrightarrow x = 0,24 \text{ mol.}$$

Sơ đồ phản ứng

$$0,16 \longrightarrow 0,16 \longrightarrow 0,32$$

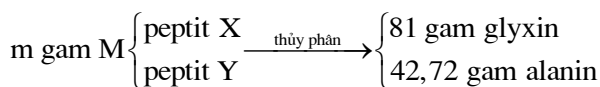
$$0,24 \longrightarrow 0,24 \longrightarrow 0,48$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} n_{H_2O} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{HCl} = 0,8 \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{BTKL} m_{\text{muối}} = m_X + m_{H_2O} + m_{HCl}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = (146.0,16 + 128.0,24) + 0,4.18 + 0,8.36,5 = \boxed{90,48 \text{ gam}}$$

Câu 54:

Hướng dẫn giải

$$\text{Trường hợp 1: hỗn hợp M} \begin{cases} \text{X là (Ala)}_n : x \text{ mol} \\ \text{Y là (Gly)}_m : 3x \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết và bảo toàn nhóm Ala, Gly, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} (n-1) + (m-1) = 5 \\ \xrightarrow{\text{BT Ala}} nx = 0,48 \\ \xrightarrow{\text{BT Gly}} 3xm = 1,08 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n + m = 7 \\ \frac{m}{n} = 0,75 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n = 4 \\ m = 3 \\ x = 0,12 \end{cases} \Rightarrow \boxed{m = 104,28}$$

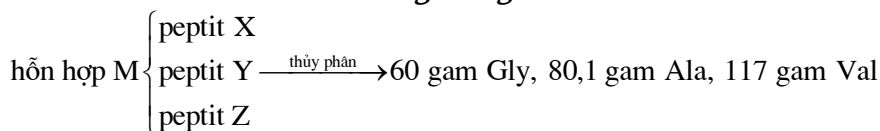
$$\text{Trường hợp 2: hỗn hợp M} \begin{cases} \text{X là (Gly)}_n : x \text{ mol} \\ \text{Y là (Ala)}_m : 3x \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thiết và bảo toàn nhóm Ala, Gly, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} (n-1) + (m-1) = 5 \\ \xrightarrow{\text{BT Gly}} nx = 1,08 \\ \xrightarrow{\text{BT Al}} 3xm = 0,48 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n + m = 7 \\ \frac{n}{m} = 6,75 \end{cases} \text{ (loại)}$$

Câu 55:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tìm các peptit dựa vào số mol các amino axit và tỉ lệ mol của các peptit

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_{\text{Ala}} = \frac{80,1}{89} = 0,9 \text{ mol}; n_{\text{Gly}} = \frac{60}{75} = 0,8 \text{ mol}; n_{\text{Val}} = \frac{117}{117} = 1 \text{ mol} \\ n_X : n_Y : n_Z = 2 : 3 : 5 \end{cases} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} \text{X, Y, Z có số liên kết peptit khác nhau} \\ \text{Tổng số liên kết peptit trong X, Y, Z} = 6 \end{cases} \quad (2)$$

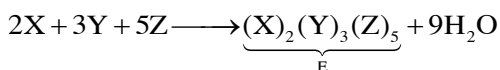
$$\xrightarrow{\text{tự chọn}} \begin{cases} \text{X là Gly - Gly - Gly - Gly (M}_X = 246) : 0,2 \text{ mol} \\ \text{Y là Ala - Ala - Ala (M}_Y = 231) : 0,3 \text{ mol} \\ \text{Z là Val - Val (M}_Z = 216) : 0,5 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{(X, Y, Z)} = m_X + m_Y + m_Z = 0,2 \cdot 246 + 231 \cdot 0,3 + 216 \cdot 0,5 = \boxed{226,5 \text{ gam}}$$

Nhận xét: Với cách này, ta phải thử lắp ghép các gốc amino axit dựa vào số mol của các peptit và số mol của các amino axit nên mất nhiều thời gian.

Cách 2: Quy về peptit lớn hơn, tìm số mắt xích trong peptit mới từ đó suy ra số phân tử H₂O tham gia thủy phân peptit mới và hỗn hợp peptit ban đầu.

Quy đổi 3 peptit X, Y, Z thành peptit lớn hơn:

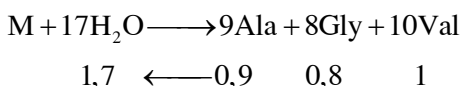
— giả thiết $\rightarrow n_{Ala} = 0,9 \text{ mol}; n_{Gly} = 0,8 \text{ mol}; n_{Val} = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{Ala} : n_{Gly} : n_{Val} = 9 : 8 : 10$

$\Rightarrow$ Tổng số mắt xích trong E = 27k

— giả sử $\rightarrow \begin{cases} \text{hỗn hợp chỉ có X} \rightarrow k_1 = (6 + 1) \cdot 2 \\ \text{hỗn hợp chỉ có Z} \rightarrow k_2 = (6 + 1) \cdot 5 \end{cases} \xrightarrow{k_1 < k < k_2} 0,518 < k < 1,29 \xrightarrow{k \in \mathbb{N}^+} k = 1$

$\Rightarrow$ thủy phân E cần $26H_2O$, thủy phân M cần $26 - 9 = 17H_2O$

Phản ứng thủy phân :

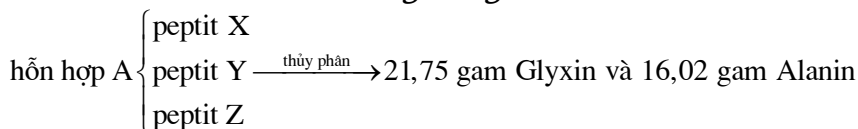

$\Rightarrow m_M = m_{Ala} + m_{Gly} + m_{Val} - m_{H_2O} = 80,1 + 60 + 117 - 1,7 \cdot 18 = \boxed{226,5 \text{ gam}}$

Nhận xét: Với cách này, ta không cần phải tìm công thức và số mắt xích của từng peptit vì thế thời gian làm cũng ngắn hơn.

Câu 56:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Tìm các peptit dựa vào số mol các amino axit và tỉ lệ mol của các peptit

— giả thiết $\rightarrow \begin{cases} n_{Ala} = \frac{16,02}{89} = 0,18 \text{ mol}; n_{Gly} = \frac{21,75}{75} = 0,29 \text{ mol} \\ n_X : n_Y : n_Z = 2 : 3 : 4 \end{cases} \quad (1)$

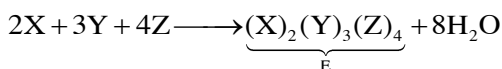
— giả thiết $\rightarrow \begin{cases} \text{Số liên kết peptit trong X, Y, Z} < 17 \\ \text{Số liên kết peptit trong X nhiều hơn trong Z} \end{cases} \quad (2)$

— tự chọn (1) và (2) $\rightarrow \begin{cases} \text{X là Ala - Ala - Ala - Ala - Gly - Gly } (M_X = 416) : 0,02 \text{ mol} \\ \text{Y là Gly - Gly - Gly - Ala - Ala } (M_Y = 331) : 0,03 \text{ mol} \\ \text{Z là Gly - Gly - Gly - Gly - Ala } (M_Z = 317) : 0,04 \text{ mol} \end{cases}$

$\Rightarrow m_{(X, Y, Z)} = m_X + m_Y + m_Z = 0,02 \cdot 416 + 331 \cdot 0,03 + 317 \cdot 0,04 = \boxed{30,93 \text{ gam}}$

Cách 2: Quy về peptit lớn hơn, tìm số mắt xích trong peptit mới từ đó suy ra số phân tử H_2O tham gia thủy phân peptit mới và hỗn hợp peptit ban đầu.

— quy đổi $\rightarrow$ peptit X, Y, Z thành peptit lớn hơn :

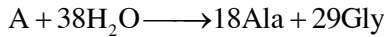
— giả thiết $\rightarrow n_{Ala} = 0,18 \text{ mol}; n_{Gly} = 0,29 \text{ mol} \Rightarrow n_{Ala} : n_{Gly} = 18 : 29$

⇒ Tổng số mắc xích trong E là 47k

$$\xrightarrow{\text{giả sử}} \begin{cases} \text{hỗn hợp chỉ có X} \rightarrow k_1 = (17 + 1) \cdot 2 \\ \text{hỗn hợp chỉ có Z} \rightarrow k_2 = (17 + 1) \cdot 4 \end{cases} \xrightarrow{k_1 < k < k_2} 0,76 < k < 1,53 \xrightarrow{k \in \mathbb{N}^+} k = 1$$

⇒ Thủy phân E cần $46\text{H}_2\text{O}$, thủy phân hỗn hợp A cần $38\text{H}_2\text{O}$.

Phương trình thủy phân:

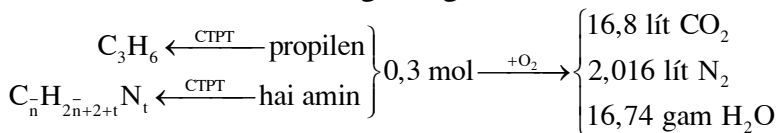

$$0,38 \longleftarrow 0,18$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{(X, Y)} = m_{\text{Ala}} + m_{\text{Gly}} - m_{\text{H}_2\text{O}} = 21,75 + 16,02 - 0,38 \cdot 18 = \boxed{30,93 \text{ gam}}$$

Câu 57:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{amin}} = 2n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow t \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = 2n_{\text{N}_2} = 2 \cdot \frac{2,016}{22,4} = 0,18 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{đốt cháy } \text{C}_3\text{H}_6 \text{ thu được } n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bảo hòa}} (k - 1 - 0,5t)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow (0 - 1 - 0,5t)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = -0,18 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} t \cdot n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = 0,18 \text{ mol} \\ n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = 0,09 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow t = 2$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{C}_3\text{H}_6} + n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} = 0,3 \Leftrightarrow n_{\text{C}_3\text{H}_6} + 0,09 = 0,3 \Leftrightarrow n_{\text{C}_3\text{H}_6} = 0,21 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2+t}\text{N}_t} + n_{\text{C}_3\text{H}_6} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 0,09n + 3 \cdot (0,3 - 0,09) = 0,75$$

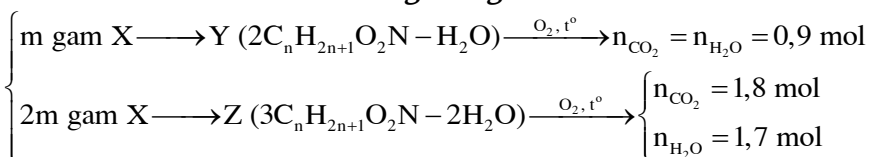
$$\Leftrightarrow \bar{n} = \frac{4}{3} \Rightarrow \text{hai amin là } \begin{cases} \text{CH}_6\text{N}_2 : x \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_8\text{N}_2 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{CH}_6\text{N}_2} + n_{\text{C}_2\text{H}_8\text{N}_2} = x + y = 0,09 \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{\text{C}}_{\text{hai amin}} = \bar{n} = \frac{n_{\text{CH}_6\text{N}_2} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_8\text{N}_2}}{0,09} = \frac{4}{3} \Leftrightarrow \frac{x + 2y}{0,09} = \frac{4}{3} \text{ (4)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3) và (4)}} \begin{cases} x = 0,06 \text{ mol} \Rightarrow m_{\text{CH}_6\text{N}_2} = 0,06 \cdot 46 = \boxed{2,76 \text{ gam}} \\ y = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

Câu 58:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} (3-1-0,5.3)n_Z = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,1 \\ n_{\text{amino axit X}} = 3n_Z \end{cases} \Leftrightarrow n_Z = 0,2 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{X trong 2m gam}} = 0,6 \text{ mol}$$

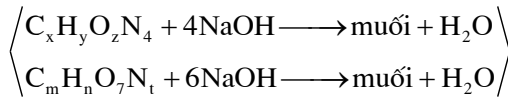
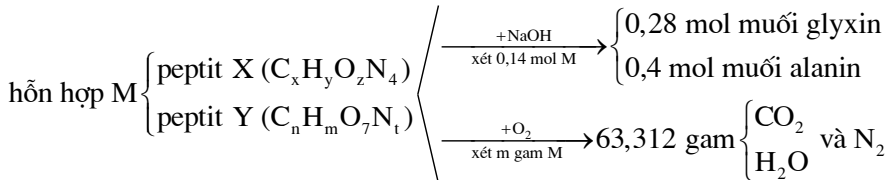
$$\Rightarrow \text{Số C} = n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{X trong 2m gam}}} = \frac{1,8}{0,6} = 3 \Rightarrow \text{X là } \text{C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$$

$$\Rightarrow n_{\text{X trong m gam}} = \frac{1}{2} \cdot 89 \cdot 0,6 = \boxed{26,7 \text{ gam}}$$

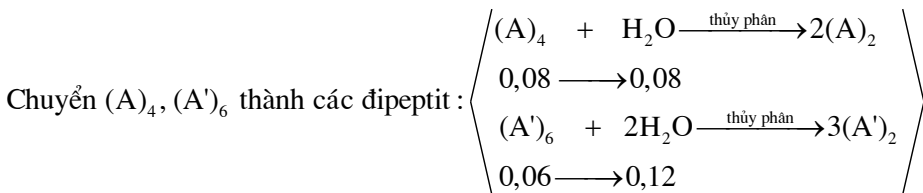
Lưu ý: Lượng CO₂ thu được khi đốt cháy Z bằng gấp 2 lần lượng CO₂ thu được khi đốt cháy Y là vì: Y được điều chế từ m gam X, còn Z được điều chế từ 2m gam X.

Câu 59:

Hướng dẫn giải

$$\text{đặt} \begin{cases} n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_4 \text{ (tetrapeptit: (A)}_4) = x \\ n_{\text{C}_m\text{H}_n\text{O}_7\text{N}_t \text{ (hexapeptit: (A')}_6) = y \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} x + y = 0,14 \\ 4x + 6y = 0,68 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,08 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{M}} + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối ala}} + m_{\text{muối gly}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{M}} = 0,28.97 + 0,4.111 + 0,14.18 - 0,68.40 = 46,88 \text{ gam}$$

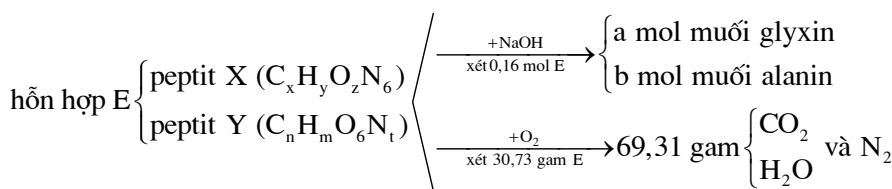
Xét đốt cháy 0,14 mol M:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,28.2 + 0,4.3 = 1,76 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,76 - 0,2 = 1,56 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 105,52 \text{ gam}$$

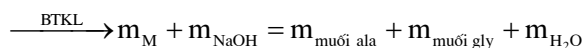
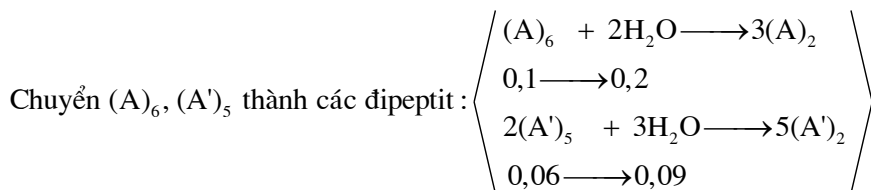
$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{m}{62,312} = \frac{46,88}{105,52} \Rightarrow m = 27,68 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{28 \text{ gam}}$$

Câu 60:

Hướng dẫn giải

đặt $\left\{ \begin{array}{l} n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_6} \text{ (hexapeptit: (A)}_6) = x \text{ mol} \\ n_{\text{C}_m\text{H}_n\text{O}_6\text{N}_t} \text{ (pentapeptit: (A')}_5) = y \text{ mol} \end{array} \right.$ $\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} x + y = 0,16 \\ 6x + 5y = 0,9 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \end{array} \right.$

$$\Leftrightarrow m_M = 97a + 111b + 0,16 \cdot 18 - 0,9 \cdot 40 = 97a + 111b - 33,12 \quad (1)$$

Xét đốt cháy 0,16 mol M:

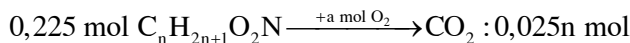
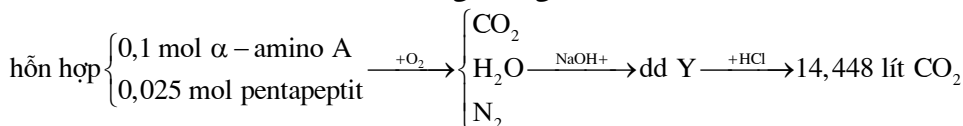
$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = (2a + 3b) \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = (2a + 3b - 0,29) \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 62(2a + 3b) - 5,22 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{97a + 111b - 33,12}{62(2a + 3b) - 5,22} = \frac{30,73}{69,31} \quad (2)$$

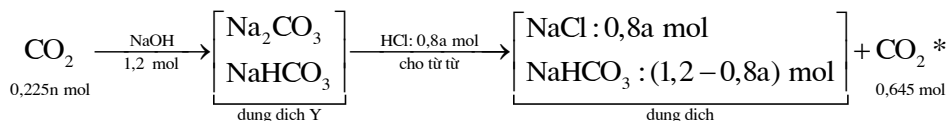
$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} a = 0,38 \text{ mol và } b = 0,52 \text{ mol} \xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \boxed{\frac{a}{b} \approx 0,73}$$

Câu 61:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT E}} 4n_{\text{O}_2} = (6n - 3)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}} \Leftrightarrow 4a = 0,225(6n - 3) \quad (1)$$

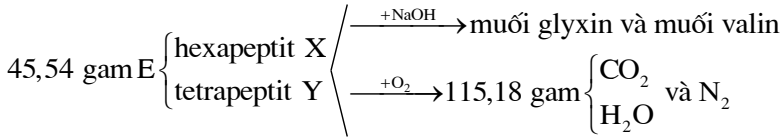
BT C $\rightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{NaHCO}_3} + n_{\text{CO}_2^*} \Leftrightarrow 0,225n = 1,2 - 0,8a + 0,645$ (2)

Từ (1), (2) $\rightarrow a = 1,18125 \text{ mol} \Leftrightarrow n = 4 \Rightarrow$ dipeptit là $2\text{C}_4\text{H}_{11}\text{O}_2\text{N} - \text{H}_2\text{O}$

BT E $\rightarrow 4n_{\text{O}_2} = 42 \underbrace{n_{(2\text{C}_4\text{H}_9\text{O}_2\text{N} - \text{H}_2\text{O})}}_{0,01a} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,12403125 \text{ mol} \Leftrightarrow \boxed{V_{\text{O}_2} = 2,7783 \text{ lít}}$

Câu 62:

Hướng dẫn giải

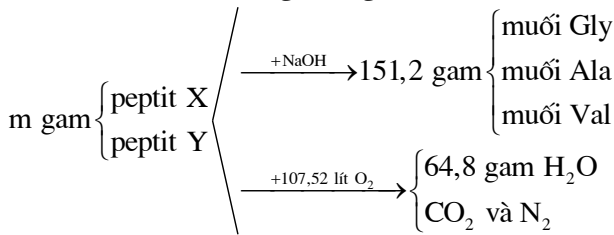
đặt $\left\{ \begin{array}{l} \text{X là } \text{C}_n\text{H}_{2n-4}\text{N}_6\text{O}_7 \text{ (} 12 \leq n \leq 30 \text{)} : x \text{ mol} \\ \text{Y là } \text{C}_m\text{H}_{2m-2}\text{N}_4\text{O}_5 \text{ (} 8 \leq m \leq 20 \text{)} : y \text{ mol} \end{array} \right.$

$\Rightarrow \begin{cases} 6x + 4y = 0,58 \\ (14n + 192)x + (14m + 134)y = 45,54 \\ (62n - 36)x + (62m - 18)y = 115,18 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 6x + 4y = 0,58 \\ 12408x + 8560y = 1210,96 \\ (14n + 192)x + (14m + 134)y = 45,54 \end{cases}$

$\Rightarrow \begin{cases} x = 0,07 \text{ mol} \\ y = 0,04 \text{ mol} \\ 0,07 \cdot 14n + 0,04 \cdot 14m = 26,74 \end{cases} \xrightarrow{\text{biện luận}} n = 17 \Rightarrow m = 18 \Rightarrow \boxed{\text{X là } \text{C}_{17}\text{H}_{30}\text{N}_6\text{O}_7}$

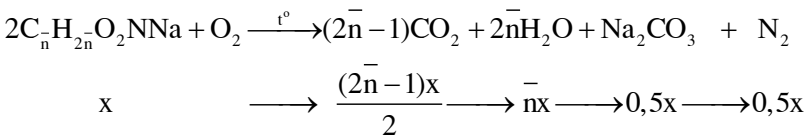
Câu 63:

Hướng dẫn giải

đặt $\rightarrow$ CTPT của muối Na của aminoaxit : $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2\text{NNa}$ (x mol)

nhận xét $\rightarrow$ Đốt cháy $\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2\text{NNa}$ hoặc đốt cháy X, Y cân lượng O_2

BTCL $\rightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + m_{\text{N}_2}$

$\Leftrightarrow 44(\bar{n} - 0,5)x + 18\bar{n}x + 0,5x \cdot 106 + 0,5x \cdot 28 = 151,2 + \frac{107,52}{22,4} \cdot 32$ (1)

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2\text{NNa}} = \frac{m}{M} \Leftrightarrow x = \frac{151,2}{14n + 69} \text{ mol (2)}$$

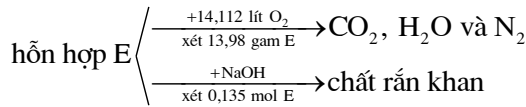
$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} \bar{n}x = 3,9 \text{ mol} \\ x = 1,4 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2 \text{ sinh ra khi đốt cháy E}} = n_{\text{C}/\text{muối}} = 3,9 \text{ mol} \\ n_{\text{N}_2 \text{ sinh ra khi đốt cháy E}} = 0,7 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{E}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{N}_2}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{E}} = 3,9.44 + 64,8 + 0,7.2 - 153,6 = \boxed{102,4 \text{ gam}}$$

Câu 64:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{CTTB}} \text{Số } \bar{O}_{(X, Y, Z, T)} = \frac{12}{4} = 3 \Rightarrow X, Y, Z, T \text{ đều là các dipeptit } \text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_3\text{N}_2.$$

Trong phản ứng cháy, theo bảo toàn electron ta thu được:

$$\xrightarrow{\text{BTE}} (6\bar{n} - 6)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_3\text{N}_2} = 4n_{\text{O}_2} \Rightarrow \frac{13,98(6\bar{n} - 6)}{14n + 76} = 2,52 \Rightarrow \bar{n} = 5,666$$

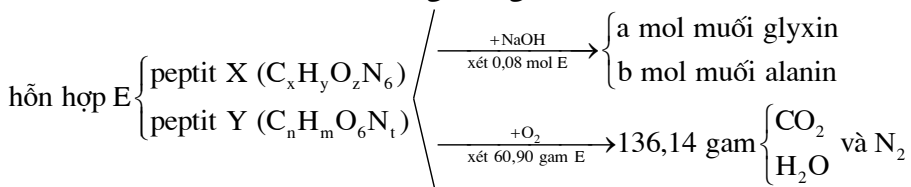
Trong phản ứng với NaOH, ta có:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{NaOH p\ddot{u}ng}} = 0,135.2 = 0,27 \xrightarrow[\text{dư 20\%}]{\text{dùng}} n_{\text{NaOH bđ\ddot{a}u}} = 0,27 + 0,27. \frac{20}{100} = 0,324 \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = n_{\text{NaOH p\ddot{u}ng}} = 0,135 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{chất rắn}} = (14.5,666 + 76).0,135 + 0,324.40 - 0,135.18 = \boxed{31,5 \text{ gam}}$$

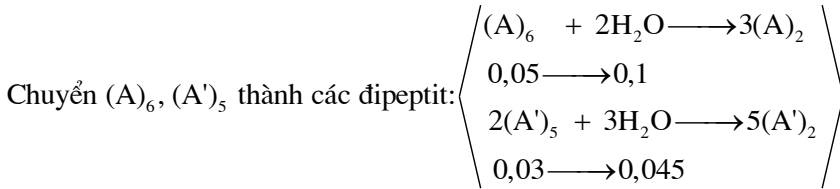
Câu 65:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} n_{C_xH_yO_2N_6} \text{ (hexapeptit: } (A)_6) = x \text{ mol} \\ n_{C_mH_nO_6N_1} \text{ (pentapeptit: } (A')_5) = y \text{ mol} \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} x + y = 0,08 \\ 6x + 5y = 0,45 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{NaOH} = m_{\text{muối ala}} + m_{\text{muối gly}} + m_{H_2O}$$

$$\Leftrightarrow m_E = 97a + 111b + 0,08.18 - 0,45.40 = 97a + 111b - 16,56 \quad (1)$$

Xét đốt cháy 0,08 mol E:

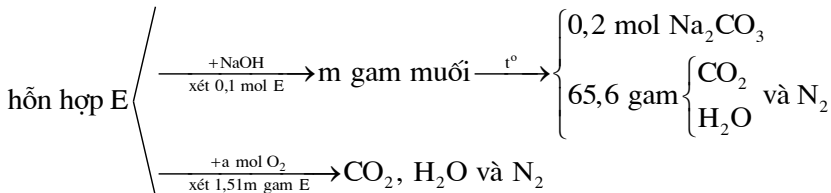
$$\Rightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = (2a + 3b) \text{ mol} \\ n_{H_2O} = (2a + 3b - 0,145) \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 62(2a + 3b) - 2,61 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ}} \frac{97a + 111b - 16,56}{62(2a + 3b) - 2,61} = \frac{60,9}{136,14} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} a = 0,21 \text{ mol và } b = 0,24 \text{ mol} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{0,21}{0,24} = \boxed{0,875}$$

Câu 66:

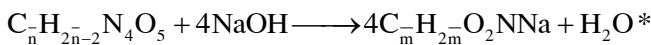
Hướng dẫn giải

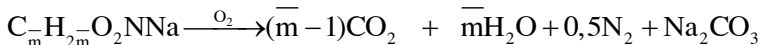
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{Na_2CO_3} = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT Na}} n_{NaOH} = 2n_{Na_2CO_3} = 0,4 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \frac{n_{NaOH}}{n_{(X \text{ và } Y)}} = \frac{0,4}{0,1} = 4 \Rightarrow X, Y \text{ là } C_nH_{2n-2}N_4O_5$$

Phương trình phản ứng

$$0,1 \longrightarrow 0,4 \longrightarrow 0,4 \longrightarrow 0,1$$

$$0,4 \longrightarrow (\bar{m}-1)0,4 \longrightarrow 0,4\bar{m}$$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} n_{\text{H}_2\text{O}^*} = 0,1 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 0,1 \cdot (14\bar{n} + 134) + 0,4 \cdot 40 = 0,4(14\bar{m} + 69) + 0,1 \cdot 18 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 65,6 \Leftrightarrow 44(\bar{m} - 1)0,4 + 18 \cdot 0,4\bar{m} = 65,6 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \bar{m} = 3,35 \text{ và } \bar{n} = 13,4$$

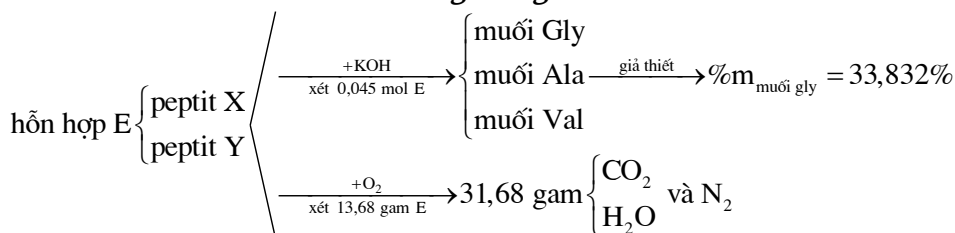
Trong phản ứng đốt cháy E, theo bảo toàn electron, ta có:

$$(6\bar{n} - 12)n_{\text{C}_n\text{H}_{2n-2}\text{N}_4\text{O}_5} = 4n_{\text{O}_2} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{(6\bar{n} - 12)}{4} \cdot \frac{1,51 \cdot 0,4(14\bar{m} + 69)}{(14\bar{n} + 134)}$$

$$\xrightarrow{\text{thay } \bar{m} = 3,35 \text{ và } \bar{n} = 13,4} a = 3,72 \text{ mol} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{3,5 \text{ mol}}$$

Câu 67:

Hướng dẫn giải

Xét đốt cháy 13,68 gam hỗn hợp E₂ :

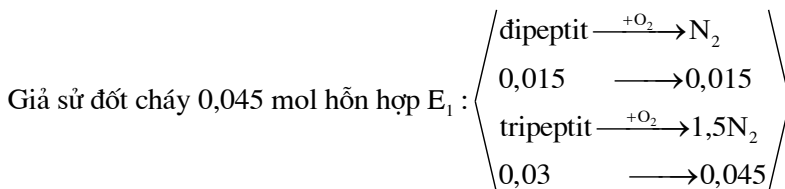
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{O}_2} = \frac{14,364}{22,4} = 0,64125 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{E}_2} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{N}_2}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{N}_2} = \frac{13,68 + 0,64125 \cdot 32 - 31,68}{28} = 0,09 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \frac{n_{\text{KOH}}}{n_{\text{E}_2}} = \frac{0,12}{0,045} = 2,667 \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{X là dipeptit : a mol} \\ \text{Y là tripeptit : b mol} \end{array} \right.$$

Xét 0,045 mol hỗn hợp E₁ tác dụng với KOH :

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} n_X + n_Y = 0,045 \\ 2n_X + 3n_Y = n_{\text{KOH}} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} a + b = 0,045 \\ 2a + 3b = 0,12 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} a = 0,015 \text{ mol} \\ b = 0,03 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow n_{\text{N}_2 \text{ púmg}} = 0,06 \text{ mol} \xrightarrow{\text{lập luận}} \frac{n_{\text{N}_2 \text{ púmg}}}{n_{\text{N}_2}} = \frac{m_{\text{E}_1}}{m_{\text{E}_2}} \Leftrightarrow \frac{0,06}{0,09} = \frac{m_{\text{E}_1}}{13,68} \Leftrightarrow m_{\text{E}_1} = 15,03 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{đặt}} n_{\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2\text{NK}} = x \text{ mol}; n_{\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2\text{NK}} = y \text{ mol}; n_{\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}_2\text{NK}} = z \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT K}} n_{\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2\text{NK}} + n_{\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2\text{NK}} + n_{\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}_2\text{NK}} = n_{\text{KOH}} \Leftrightarrow x + y + z = 0,12 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \%m_{\text{muối gly}} = \frac{m_{\text{muối gly}}}{m_Z} \cdot 100 \Leftrightarrow \frac{113x}{113x + 127y + 155z} \cdot 100 = 33,832 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{E}_1} + m_{\text{KOH}} = m_{\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2\text{NK}} + m_{\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2\text{NK}} + m_{\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}_2\text{NK}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

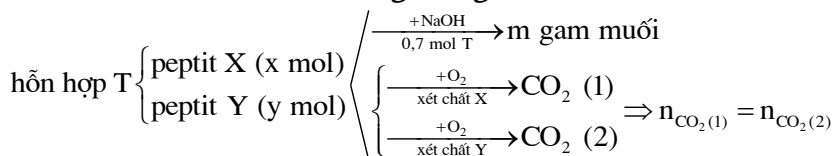
$$\Leftrightarrow 113x + 127y + 155z = 15,03 + 0,12 \cdot 56 - 0,045 \cdot 18 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2) và (3)}} x = 0,045 \text{ mol và } y = 0,06 \text{ mol và } z = 0,015 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_3\text{H}_6\text{O}_2\text{NK}} = \frac{0,06 \cdot 127}{15,03} \cdot 100 = 50,7\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{50\%}$$

Câu 68:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} \text{X, Y có tổng số nguyên tử O là 13} \\ \text{Số liên kết peptit của X và Y không nhỏ hơn 4} \end{array} \right. \quad (1)$$

$$\text{Số liên kết peptit trung bình của X, Y} = \frac{n_{\text{NaOH}}}{n_T} = \frac{3,8}{0,7} = 5,42 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \left\{ \begin{array}{l} \text{X là pentapeptit } \text{C}_n\text{H}_{2n-3}\text{N}_5\text{O}_6 \quad (10 \leq n \leq 15) \\ \text{Y là hexapeptit } \text{C}_m\text{H}_{2m-4}\text{N}_6\text{O}_7 \quad (12 \leq m \leq 18) \end{array} \right. \quad (*)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \left\{ \begin{array}{l} n_X + n_Y = n_T \\ 5n_X + 6n_Y = n_{\text{NaOH}} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_X + n_Y = 0,7 \\ 5n_X + 6n_Y = 3,8 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_X = 0,4 \text{ mol} \\ n_Y = 0,3 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{C trong X}} = 0,4n \text{ mol} \\ n_{\text{C trong Y}} = 0,3m \text{ mol} \end{array} \right. \xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{C trong X}} = n_{\text{C trong Y}} \Leftrightarrow \frac{m}{n} = \frac{4}{3} \quad (**)$$

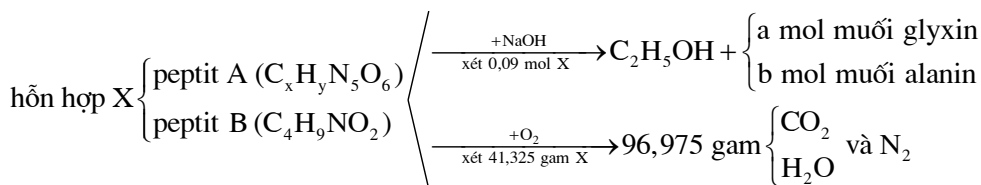
$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \left\{ \begin{array}{l} n = 12 \\ m = 16 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{X là pentapeptit } \text{C}_{12}\text{H}_{21}\text{N}_5\text{O}_6 \longrightarrow M_X = 331 \text{ g/mol} \\ \text{Y là hexapeptit } \text{C}_{16}\text{H}_{28}\text{N}_6\text{O}_7 \longrightarrow M_Y = 416 \text{ g/mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_X + m_Y + m_{\text{NaOH}} - m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 331 \cdot 0,4 + 416 \cdot 0,3 + 3,8 \cdot 40 - 0,7 \cdot 18 = \boxed{396,6 \text{ gam}}$$

Câu 69:

Hướng dẫn giải

Xét thủy phân 0,09 mol hỗn hợp X:

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{A là C}_n\text{H}_{2n-3}\text{N}_5\text{O}_6 : x \text{ mol} \\ \text{B là H}_2\text{NCH}_2\text{COOC}_2\text{H}_5 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + y = n_X = 0,09 \\ 5x + y = n_{\text{NaOH}} = 0,21 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,03 \text{ mol} \\ y = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

Xét phản ứng cháy của 41,325 gam hỗn hợp X:

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n-3}\text{O}_3\text{N}_2} = k \text{ mol} \\ n_{\text{H}_2\text{NCH}_2\text{COOC}_2\text{H}_5} = 2k \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_A + m_B = 41,325 \Leftrightarrow k(14n + 163) + 103.2k = 41,325 \quad (1)$$

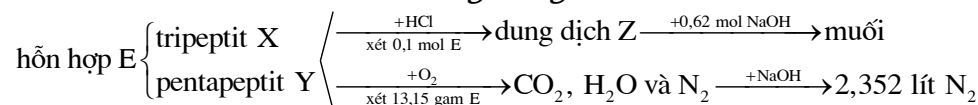
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 44(kn + 2k.4) + 18[k(n - 1,5) + 4,5.2k] = 96,975 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} nk = 0,975 \text{ mol} \\ k = 0,075 \end{cases} \Rightarrow n = 13 \Rightarrow \text{A là (Gly)}_2(\text{Ala})_3$$

$$\Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{2x + y}{3x} = \frac{4}{3} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{1,3}$$

Câu 70:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{đặt}} \begin{cases} \text{CTPT của X là C}_n\text{H}_{2n-1}\text{N}_3\text{O}_4 \quad (6 \leq n \leq 9) \\ \text{CTPT của Y là C}_m\text{H}_{2m-3}\text{N}_5\text{O}_6 \quad (10 \leq m \leq 15) \end{cases} \quad (*)$$

$$\text{Bản chất phản ứng} \begin{cases} 0,2 \text{ mol HCl} + 0,2 \text{ mol NaOH} \\ 0,1 \text{ mol (X, Y)} + 0,42 \text{ mol NaOH} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \begin{cases} n_X + n_Y = n_E \\ 3n_X + 5n_Y = n_{\text{NaOH}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_X + n_Y = 0,1 \\ 3n_X + 5n_Y = 0,42 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_X = 0,04 \text{ mol} \\ n_Y = 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

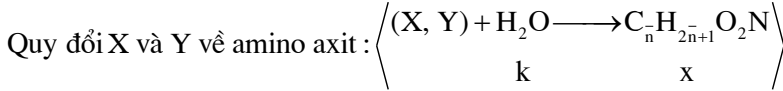
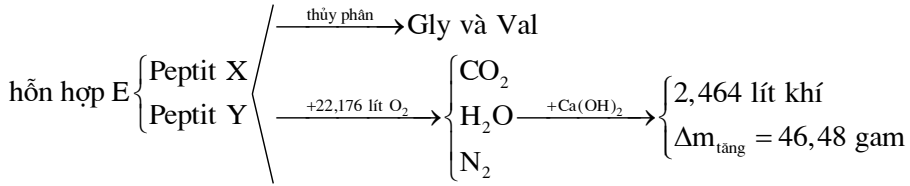
$$\Rightarrow \frac{m_{(\text{X, Y})}}{n_{\text{N}_2 \text{ tạo ra từ X, Y}}} = \frac{0,04.(14n + 105) + 0,06(14m + 163)}{1,5.0,04 + 2,5.0,06} = \frac{13,15}{0,105}$$

$$\Rightarrow 0,56n + 0,84m = 12,32 \quad (**)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \begin{cases} n = 7 \Rightarrow \text{Trong X có 2 gốc Gly và 1 gốc Ala} \\ m = 10 \Rightarrow \text{Trong Y có 5 gốc Gly} \end{cases} \Rightarrow \boxed{\text{Ala và Gly}}$$

Câu 71:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_Y + m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}} \Leftrightarrow (m_X + m_Y) = m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}} - 18k$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{Khi đốt cháy hỗn hợp X và Y hoặc } \text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N} \text{ đều thu được lượng CO}_2 \text{ và N}_2 \text{ là như nhau.}$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{Khi đốt cháy } \text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N} \text{ thu được lượng H}_2\text{O} \text{ nhiều hơn so với khí đốt cháy X và Y là } 18k \text{ gam.}$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{N}_2} = \frac{2,464}{22,4} = 0,11 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}} = 2n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow x = 0,22 \text{ mol}$

$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{O}_2\text{N}} - m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{N}_2}$

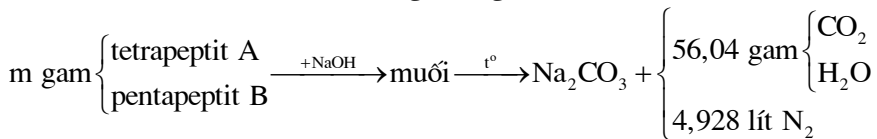
$\Leftrightarrow 0,22(14\bar{n} + 47) - 18k + 0,99.32 = 46,48 + 0,11.28 \quad (1)$

$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 46,48 \Leftrightarrow 44.0,22\bar{n} + 18.0,11(2\bar{n} + 1) - 18k = 46,48 \quad (2)$

$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} 3,08\bar{n} - 18k = 7,54 \\ 13,64\bar{n} - 18k = 44,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{n} = 3,5 \\ k = 1,8 \end{cases} \Rightarrow \bar{n} = \frac{C_{\text{Gly}} + C_{\text{Val}}}{2} \Rightarrow \boxed{\frac{n_{\text{Gly}}}{n_{\text{Val}}} = 1 : 1}$

Câu 72:

Hướng dẫn giải

đặt $\rightarrow$ X gồm $\begin{cases} \text{CTPT của A là } C_n H_{2n-2} N_4 O_5 \text{ (} 8 \leq n \leq 12 \text{)} : x \text{ mol} \\ \text{CTPT của B là } C_m H_{2m-3} N_5 O_6 \text{ (} 10 \leq m \leq 15 \text{)} : y \text{ mol} \end{cases} \quad (*)$

nhận thấy $\rightarrow n_{NaOH} = 4n_A + 5n_B \xrightarrow{\text{BTKL}} m_A + m_B + m_{NaOH} = m_{muoi} + m_{H_2O}$

$\Leftrightarrow m + 40(4x + 5y) = m + 15,8 + 18.(x + y) \quad (1)$

giả thiết $\rightarrow n_{N_2} = \frac{4,928}{22,4} = 0,22 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BT N}} 4n_A + 5n_B = 2n_{N_2} \Leftrightarrow 4x + 5y = 0,44 \quad (2)$

từ (1) và (2) $\rightarrow x = 0,06 \text{ mol}$ và $y = 0,04 \text{ mol}$

BTNT $\rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{CO_2} = n_{C \text{ trong A, B}} - n_{C \text{ trong } Na_2CO_3} = 0,06n + 0,04m - 0,22 \\ \xrightarrow{\text{BT H}} n_{H_2O} = (n - 1).0,06 + (m - 1,5).0,04 + 0,12 = 0,06n + 0,04m \end{cases}$

giả thiết $\rightarrow m_{CO_2} + m_{H_2O} = 44(0,06n + 0,04m - 0,22) + 18(0,06n + 0,04m) = 56,04$

$\Leftrightarrow 3,72n + 2,48m = 65,72 \quad (**)$ $\xrightarrow{\text{Từ (*) và (**)}} n = 9$ và $m = 13$

$\Rightarrow \%m_A = \frac{0,06.260}{0,06.260 + 345.0,04} = \boxed{53,06\%}$

Câu 73:

Hướng dẫn giải

Quy đổi X thành hỗn hợp E $\begin{cases} - \text{HNC}_3\text{H}_5(\text{COOH})\text{CO} - : 0,1a \text{ mol} \\ - C_n H_{2n-1} \text{ON} - : 0,1b \text{ mol} \\ \text{H}_2\text{O} : 0,1 \text{ mol} \end{cases}$

tỉ lệ phản ứng $\rightarrow n_{NaOH} = 2n_{\text{HNC}_3\text{H}_5(\text{COOH})\text{CO} -} + n_{\text{C}_n\text{H}_{2n-1}\text{ON} -} \Leftrightarrow 0,2a + 0,1b = 0,7 \quad (1)$

lập tỉ lệ $\rightarrow \frac{0,1a.129 + 0,1b.(14n + 29) + 0,1.18}{6,876} = \frac{5,25.0,1a + (1,5n - 0,75).0,1b}{0,369} \quad (2)$

từ (1) và (2) $\rightarrow \begin{cases} 0,2a + 0,1b = 0,7 \text{ (} a \leq 3 \text{)} \\ 1,1502a + 1,5858b - 0,5148nb = - 0,6642 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \text{ và } b = 3 \\ n = 5 \Rightarrow Y \text{ là } C_5H_{11}O_2N \end{cases}$

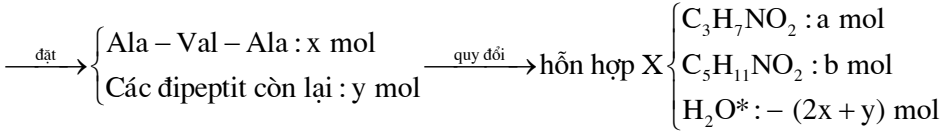
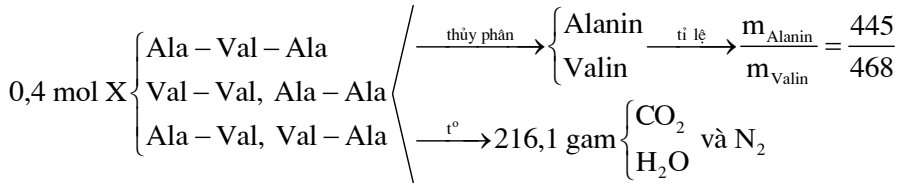
$\Rightarrow$ Tetrapeptit tạo ra từ Y là $(4C_5H_{11}O_2N - 3H_2O)$.

BT E $\rightarrow 108n_{(4C_5H_{11}O_2N - 3H_2O)} = 4n_{O_2} \Leftrightarrow n_{(4C_5H_{11}O_2N - 3H_2O)} = \frac{4.20,16}{108} = \frac{1}{30} \text{ mol}$

thu được $\rightarrow M_{(4C_5H_{11}O_2N - 3H_2O)} = 4.117 - 3.18 = 414 \text{ g/mol} \Rightarrow m = 414. \frac{1}{30} = \boxed{13,8 \text{ gam}}$

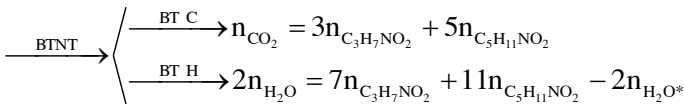
Câu 74:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_X = 0,4 \text{ mol} \Leftrightarrow x + y = 0,4 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} \frac{m_{\text{Alanin}}}{m_{\text{Valin}}} = \frac{445}{468} \Leftrightarrow \frac{89a}{117b} = \frac{445}{468} \Leftrightarrow \frac{a}{b} = \frac{5}{4} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 216,1 \Leftrightarrow 195a + 319b - 18(2x + y) = 216,1 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{BT N}} n_{\text{C}_3\text{H}_7\text{NO}_2} + n_{\text{C}_5\text{H}_{11}\text{NO}_2} = 3n_{\text{Ala-Val-Ala}} + 2n_{\text{dipeptit}} \Leftrightarrow a + b = 3x + 2y \quad (4)$$

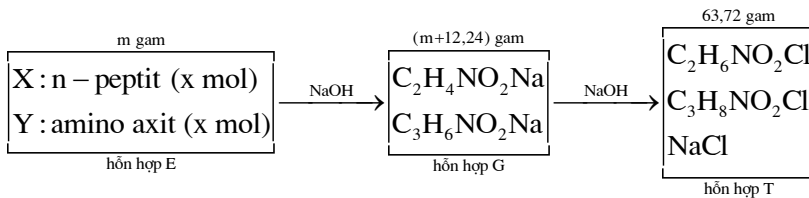
$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2), (3) và (4)}} \begin{cases} 4a - 5b = 0 \\ 195a + 319b - 18(x + 0,4) = 216,1 \\ a + b = x + 0,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,5 \text{ mol} \\ b = 0,4 \text{ mol} \\ x = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{Ala-Val-Ala}} = \frac{0,1 \cdot (89 \cdot 2 + 117 - 2 \cdot 18)}{89 \cdot 0,5 + 117 \cdot 0,4 - 18 \cdot 0,5} = \boxed{31,47\%}$$

Câu 75:

Hướng dẫn giải

Sơ đồ phản ứng:

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{NaOH}} = m_{\text{muối trong G}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m + 40(x + nx) = m + 12,24 + 18 \cdot 2x \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{NaOH}} = n \cdot n_X + n_Y \Leftrightarrow x + nx = 0,36 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} \begin{cases} nx = 0,3 \text{ mol} \\ x = 0,06 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow n = 5 \Rightarrow \text{X có 4 liên kết peptit}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} n_{\text{NaOH}} = n_{\text{NaCl}} = 0,36 \text{ mol} \xrightarrow{\text{giả thiết}} m_T = m_{\text{C}_2\text{H}_6\text{NO}_2\text{Cl}} + m_{\text{C}_3\text{H}_8\text{NO}_2\text{Cl}} + m_{\text{NaCl}}$$

$$\Leftrightarrow 111,5n_{\text{C}_2\text{H}_6\text{NO}_2\text{Cl}} + 125,5n_{\text{C}_3\text{H}_8\text{NO}_2\text{Cl}} = 63,72 - 0,36.58,5 = 42,66 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{\text{BT Cl}} n_{\text{C}_2\text{H}_6\text{NO}_2\text{Cl}} + n_{\text{C}_3\text{H}_8\text{NO}_2\text{Cl}} + n_{\text{NaCl}} = n_{\text{HCl}} \Leftrightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_6\text{NO}_2\text{Cl}} + n_{\text{C}_3\text{H}_8\text{NO}_2\text{Cl}} = 0,36 \quad (4)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (3) và (4)}} n_{\text{C}_2\text{H}_6\text{NO}_2\text{Cl}} = 0,18 \text{ mol và } n_{\text{C}_3\text{H}_8\text{NO}_2\text{Cl}} = 0,18 \text{ mol}$$

Trường hợp 1: hỗn hợp E gồm $\begin{cases} \text{X là (Gly)}_3(\text{Ala})_2 \\ \text{Y là Ala} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} M_X = 75.3 + 89.2 - 4.18 = 331 \text{ g/mol} \\ M_Y = 89 \text{ g/mol} \end{cases} \Rightarrow M_X < 4M_Y \Rightarrow (\text{loại})$$

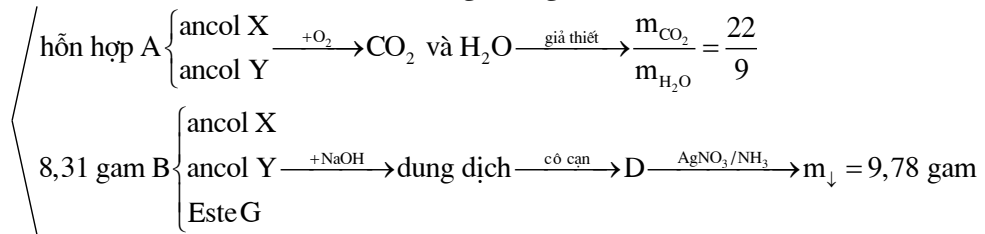
Trường hợp 2: hỗn hợp E gồm $\begin{cases} \text{X là (Gly)}_2(\text{Ala})_3 \\ \text{Y là Gly} \end{cases}$

$$\xrightarrow{\text{thu được}} \begin{cases} M_X = 75.2 + 89.3 - 4.18 = 345 \text{ g/mol} \\ M_Y = 75 \text{ g/mol} \end{cases} \Rightarrow M_X > 4M_Y \Rightarrow (\text{nhận})$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{N}} \text{ trong X} = \frac{M_{\text{N}}}{M_X} \cdot 100 \Leftrightarrow \%m_{\text{N}} \text{ trong X} = \frac{14.5}{345} \cdot 100 = \boxed{20,29\%}$$

Câu 76:

Hướng dẫn giải

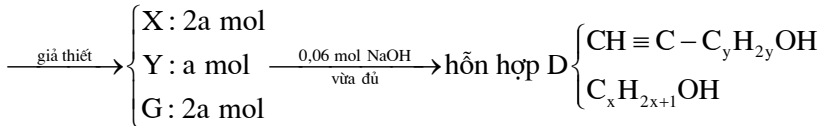

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_X = n_Y \text{ và } \frac{m_{\text{CO}_2}}{m_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{22}{9} \Leftrightarrow \frac{44n_{\text{CO}_2}}{18n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{22}{9} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} \quad (*)$$

$$\xrightarrow{\text{nhận xét}} \text{hỗn hợp D gồm X và Y} \xrightarrow{+\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} \text{kết tủa (**)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (*) và (**)}} \begin{cases} \text{X: CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y\text{H}_{2y}\text{OH} \quad (k=2) \\ \text{Y: C}_x\text{H}_{2x+1}\text{OH} \quad (k=0) \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} \text{X: C}_x\text{H}_{2x+1}\text{OH} \quad (k=0) \\ \text{Y: CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y\text{H}_{2y}\text{OH} \quad (k=2) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\downarrow} = 10,08 \text{ gam} \Leftrightarrow m_{\text{CAg} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH}} = 10,08 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow n_{\text{G} (\text{CH} \equiv \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OOC} \text{C}_n \text{H}_{2n} \text{COOC}_x \text{H}_{2x+1})} = 2a = 0,5 n_{\text{NaOH}} = 0,03 \text{ mol.}$$

Trường hợp 1: X là $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH}$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CAg} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH} \downarrow} = n_{\text{CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH}} = 2a = 0,06 \\ M_{\text{CAg} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH} \downarrow} = \frac{9,78}{0,06} = 163 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y = 1 \\ x = 2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_X + m_Y + m_G = m_B \Leftrightarrow 1,68 + 0,69 + 0,03 \cdot (156 + 14n) = 8,31 \Rightarrow n = 3$$

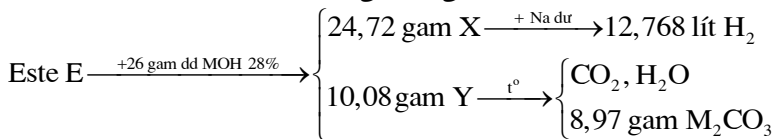

Trường hợp 2: Y là $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH}$:

$$\Rightarrow \begin{cases} n_{\text{CAg} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH} \downarrow} = n_{\text{CH} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH}} = 3a = 0,045 \\ M_{\text{CAg} \equiv \text{C} - \text{C}_y \text{H}_{2y} \text{OH} \downarrow} = \frac{9,78}{0,045} = 217,33 \end{cases} \quad (\text{loại})$$

Câu 77:

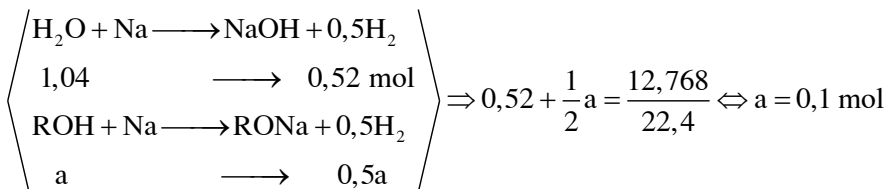
Hướng dẫn giải

$$26 \text{ gam dd MOH } 28\% \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{MOH}} = \frac{26 \cdot 28}{100} = 7,28 \text{ gam} \\ m_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{26 \cdot 72}{100} = 18,72 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m_E + m_{\text{dd MOH}} = m_X + m_Y \Leftrightarrow m = 24,72 + 10,08 - 26 = 8,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTCL}} m_X = m_{\text{ROH}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{ROH}} = 24,72 - 1,04 \cdot 18 = 6 \text{ gam}$$

$$\left. \begin{aligned} M_{\text{este E}} &= \frac{m_{\text{este E}}}{a} = 88 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{E là } C_4H_8O_2 \\ M_{\text{ROH}} &= \frac{m_{\text{ROH}}}{a} = 60 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{ROH là } C_3H_7OH \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{E là } HCOOC_3H_7.$$

M trong MOH (kiềm) chuyển hóa hết thành M_2CO_3 (muối cacbonat).

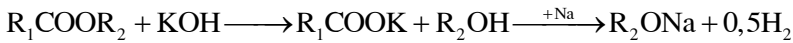
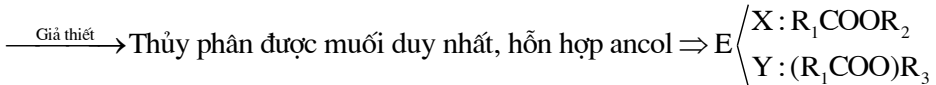
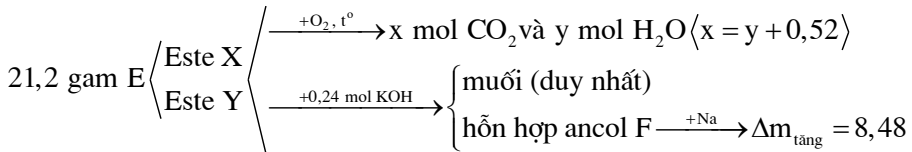
$$\xrightarrow{\text{BT M}} n_{\text{MOH}} = 2n_{M_2CO_3} \Leftrightarrow \frac{7,28}{M_M + 17} = 2 \cdot \frac{8,97}{2M_M + 60} \Leftrightarrow M_M = 39 \Rightarrow \text{M là K.}$$

$$\Rightarrow \text{Trong Y} \begin{cases} HCOOK : 0,1 \text{ mol} \\ KOH_{\text{dư}} : 0,03 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{HCOOK} = 0,1 \cdot 84 = 8,4 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \%m_{HCOOK} = \frac{8,4}{10,08} \cdot 100 = 83,33\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{\%m_{HCOOK} = 85\%}$$

Câu 78:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BT H linh động}} n_{OH_{\text{ancol}}} = n_{KOH} = n_{R_1COOK} = 2n_{H_2} = 0,24 \text{ mol} \Rightarrow m_{H_2} = 0,12 \cdot 2 = 0,24$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} \Delta m_{\text{tăng}} = m_{\text{ancol}} - m_{H_2} \Leftrightarrow 8,48 = m_{\text{ancol}} - 0,24 \Leftrightarrow m_{\text{ancol}} = 8,72 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_E}_{21,2} + \underbrace{m_{\text{KOH}}}_{0,24 \cdot 56} = m_{\text{R}_1\text{COOK}} + \underbrace{m_{\text{ancol}}}_{872} \Leftrightarrow m_{\text{R}_1\text{COOK}} = 21,2 + 13,44 - 8,72 = 25,92 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\text{R}_1\text{COOK}} = \frac{m_{\text{R}_1\text{COOK}}}{n_{\text{R}_1\text{COOK}}} = \frac{25,92}{0,24} = 108 \text{ g/mol} \Rightarrow M_{\text{R}_1} = 25 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{R}_1 \text{ là } \text{C} \equiv \text{C} -$$

$$\Rightarrow \text{Hỗn hợp E} \begin{cases} \text{X: } \text{C} \equiv \text{C} - \text{COOR}_2 : a \text{ mol} \Rightarrow k = 3 \\ \text{Y: } (\text{C} \equiv \text{C} - \text{COO})_2 \text{R}_3 : b \text{ mol} \Rightarrow k = 6 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}_E} = 2n_X + 4n_Y = 2a + 4b = 2 \overbrace{(a + 2b)}^{n_{\text{KOH}}} = 2n_{\text{KOH}} = 2 \cdot 0,24 = 0,48 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow[\text{phản ứng đốt cháy}]{\text{độ bất bão hòa k}} 2n_X + 5n_Y = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2a + 5b = 0,52 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 2a + 5b = 0,52 \\ 2a + 4b = 0,48 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,16 \\ b = 0,04 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow[\text{phản ứng đốt cháy}]{\text{BTKL}} m_E = m_C + n_H + m_O \Leftrightarrow 21,2 = 12x + 2y + 0,48 \cdot 16 \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} x = y + 0,52 \text{ (4)} \xrightarrow{\text{từ (3), (4)}} \begin{cases} 12x + 2y = 13,52 \\ x - y = 0,52 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 1,04 \\ y = 0,52 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_X \cdot \text{Số } C_{/X} + n_Y \cdot \text{Số } C_{/Y} = n_{\text{CO}_2} \Leftrightarrow 0,16 \cdot \text{Số } C_{/X} + 0,04 \cdot \text{Số } C_{/Y} = 1,04 \text{ mol}$$

$$\Leftrightarrow 4 \cdot \text{Số } C_{/X} + \text{Số } C_{/Y} = 26 \text{ (5)} \xrightarrow{\text{điều kiện}} \left\langle \begin{matrix} \text{Số } C_{/X} \geq 4 \\ \text{Số } C_{/Y} > 8 \end{matrix} \right\rangle \Rightarrow \text{Số } C_{/X} < \frac{26-8}{4} = 4,5$$

$$\xrightarrow{\text{Số } C_{/X} \text{ là số nguyên}} \text{Số } C_{/X} = 4 \xrightarrow{\text{thay Số } C_{/X} = 4 \text{ vào (5)}} \text{Số } C_{/Y} = 10$$

$$\Rightarrow \text{hỗn hợp E} \begin{cases} \text{CH} \equiv \text{C} - \text{COOCH}_3 \\ (\text{CH} \equiv \text{C} - \text{COO})_2 \text{C}_4\text{H}_8 \Rightarrow \boxed{\text{Số } H_{/Y} = 2 + 8 = 10} \end{cases}$$

Câu 79:

Hướng dẫn giải

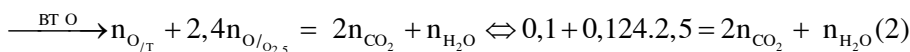
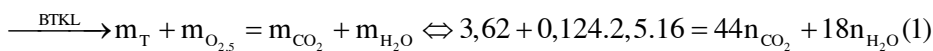
Axit X no, đa chức, mạch hở, mạch không phân nhánh $\Rightarrow$ X là axit 2 chức (axit 3 chức trở đi có mạch C phân nhánh).

$$2,7776 \text{ lít} \begin{cases} \text{O}_2 \\ \text{O}_3 \end{cases} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \overline{M}_{\text{O}_2-\text{O}_3} = 2,5 \cdot 16 = 40 \xrightarrow{\text{Quy đổi}} \text{O}_{2,5} : 0,124 \text{ mol}$$

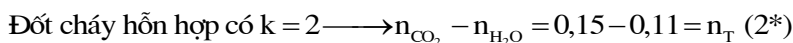
$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_X + n_Y + n_Z = 0,05 \Leftrightarrow 2x + y + z = 0,05 \text{ mol (1*)}$$

$$\xrightarrow{\text{nhận thấy}} n_{\text{O}_T} = 4x + 2y + 2z \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y + z = 0,05 \text{ mol (1*)} \\ n_{\text{O trong axit}} = 4x + 2y + 2z = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1),(2)}} \begin{cases} 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 8,58 \\ 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 0,41 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,15 \\ n_{H_2O} = 0,11 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Nhận xét thấy rằng hỗn hợp axit T gồm có axit X no, 2 chức (k = 2), Y, Z không no, có 1 $\pi_{C=C}$ (k = 2).

$$\xrightarrow{\text{từ (1*) và (2*)}} \begin{cases} 2x + y + z = 0,05 \text{ mol} \\ x + y + z = 0,04 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,01 \text{ mol} \\ y + z = 0,03 \text{ mol} \end{cases}$$

Theo giả thuyết:

Nếu số C của X là n $\longrightarrow$ số C của Y, Z là 2n

$$0,01n + 0,03 \cdot 2n = n_{CO_2} = 0,15 \rightarrow n = 2,14 \notin \mathbb{N} \text{ (loại)}$$

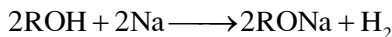
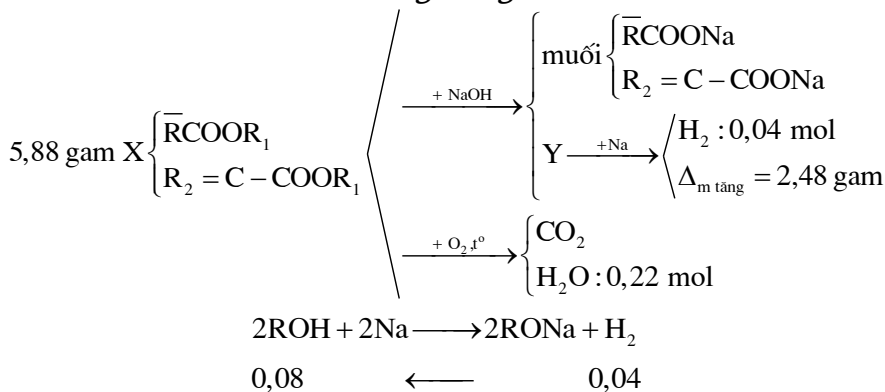
Nếu số C của X là 2n $\longrightarrow$ số C của Y, Z là n

$$0,01 \cdot 2n + 0,03n = n_{CO_2} = 0,15 \Leftrightarrow n = 3$$

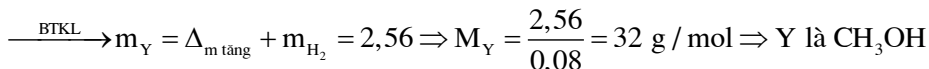
$$\xrightarrow{n=3} \begin{cases} X: C_6H_{10}O_4 \\ Y: CH_2 = CH - COOH \Rightarrow \% X = \frac{0,01 \cdot 146}{3,62} \cdot 100\% = \boxed{40,33\%} \\ Z: HCOOCH = CH_2 \end{cases}$$

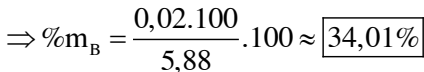
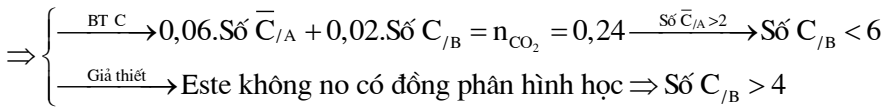
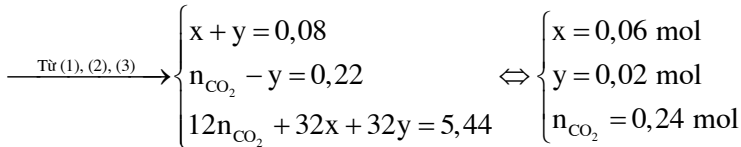
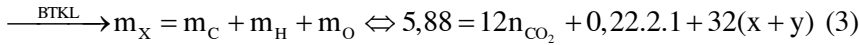
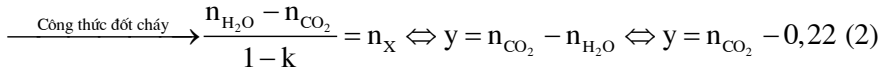
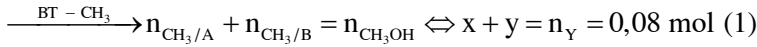
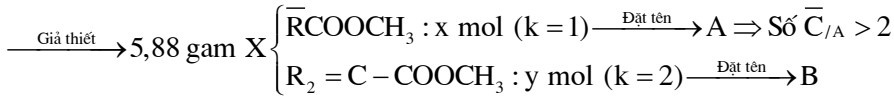
Câu 80:

Hướng dẫn giải

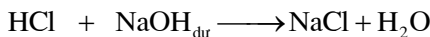
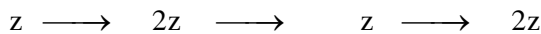
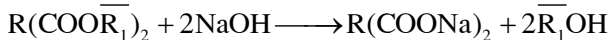
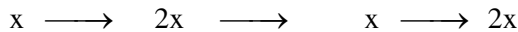
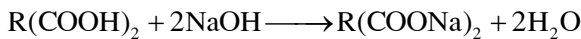
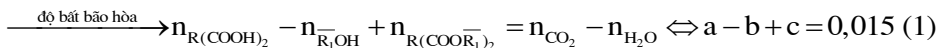
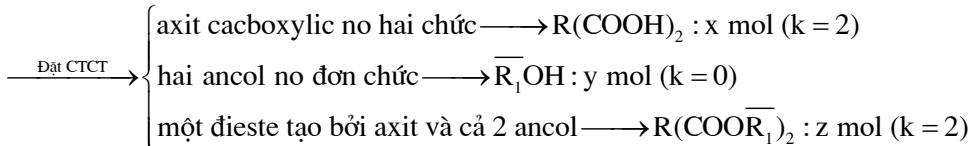
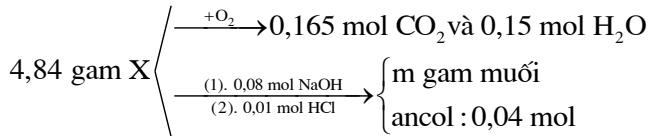
$$0,08 \quad \longleftarrow \quad 0,04$$

Câu 81:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x + 2z + n_{\text{HCl}} = n_{\text{NaOH}} \\ y + 2z = n_{\text{R}'\text{OH}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + 2z = 0,07 \quad (2) \\ y + 2z = 0,04 \quad (3) \end{cases} \xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x = 0,025 \text{ mol} \\ y = 0,02 \text{ mol} \\ z = 0,01 \text{ mol} \end{cases}$$

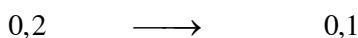
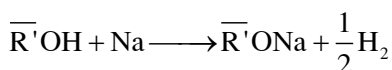
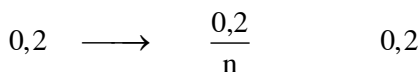
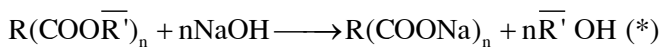
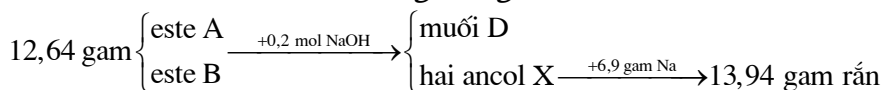
$$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 2x + 0,01 = 0,06 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + m_{\text{NaOH}} + m_{\text{HCl}} = m + m_{\text{R}'\text{OH}} + m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow 4,84 + 0,08.40 + 0,01.36,5 = m + 0,04.19,5.2 + 0,06.18 \Leftrightarrow 8,405 = m + 2,64$$

$$\Leftrightarrow m = 5,765 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{5,7 \text{ gam}}$$

Câu 82:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ancol}} + m_{\text{Na}} = m_{\text{rắn}} + m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow m_{\text{ancol}} + 6,9 = 13,94 + 0,1.2 \Leftrightarrow m_{\text{ancol}} = 7,24 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\overline{\text{R}'\text{OH}}} = \frac{m_{\text{ancol}}}{n_{\text{ancol}}} = \frac{7,24}{0,2} = 36,2 \text{ g/mol} \xrightarrow[\text{ddkt, no}]{M_A < M_B} \begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} \xrightarrow{\text{giả định}} (\text{tạo từ A}) \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} \xrightarrow{\text{giả định}} (\text{tạo từ B}) \end{cases}$$

$$\text{Ta thu được hệ} \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = n_{\text{ancol}} \\ m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = m_{\text{ancol}} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,2 \\ 32n_{\text{CH}_3\text{OH}} + 46n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 7,24 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CH}_3\text{OH}} = 0,14 \\ n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,06 \end{cases} (\text{mol}) \xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT } -\text{CH}_3} n_{\text{A}} = \frac{n_{\text{CH}_3\text{OH}}}{n} \Rightarrow n_{\text{A}} = \frac{0,14}{n} (\text{mol}) \\ \xrightarrow{\text{BT } -\text{C}_2\text{H}_5} n_{\text{B}} = \frac{n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}}}{n} \Rightarrow n_{\text{B}} = \frac{0,06}{n} (\text{mol}) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{lập tỉ lệ kiểm chứng đáp án}} \frac{n_{\text{A}}}{n_{\text{B}}} = \frac{0,14}{n} : \frac{0,06}{n} = \frac{7}{3} \Rightarrow \boxed{\text{Đáp án A, B đều sai}}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL} (*)} \underbrace{m_{\text{X}}}_{12,64} + \underbrace{m_{\text{NaOH}}}_{0,2.40} = m_{\text{R}(\overline{\text{COONa}})_n} + \underbrace{m_{\text{ancol}}}_{7,24} \Leftrightarrow m_{\text{R}(\overline{\text{COONa}})_n} = 13,4 \text{ gam}$$

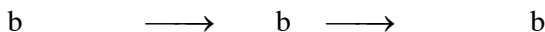
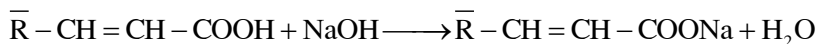
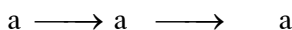
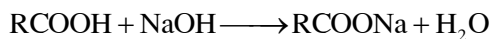
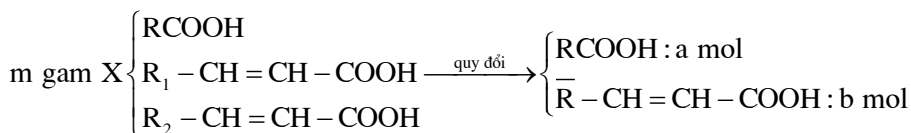
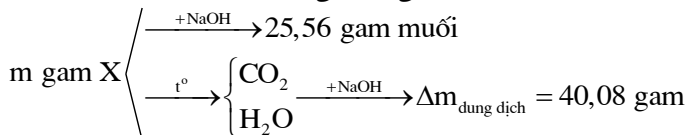
$$\Rightarrow M_{R(\text{COONa})_n} = \frac{13,4}{0,2} = 67n \text{ (g / mol)} \Leftrightarrow 67n = M_R + 67n \Leftrightarrow M_R = 0 \text{ (g / mol)}$$

$\xrightarrow{\text{thỏa mãn}} n = 2 \Rightarrow$ muối là $\text{NaOOC} - \text{COONa} \xrightarrow{\text{giả thiết}} \text{D}$ là $\text{HOOC} - \text{COOH}$

$$\Rightarrow \%m_c = \frac{12,2}{90} \cdot 100 = \boxed{26,67\%}$$

Câu 83:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow a + b = n_{\text{NaOH}} = 0,15.2 = 0,3 \text{ mol (1)}$$

Phương pháp tăng giảm khối lượng:

$$\Rightarrow n_{\text{axit}} = \frac{m_{\text{muối}} - m_{\text{axit}}}{M_{\text{muối}} - M_{\text{axit}}} \Leftrightarrow \underbrace{(a + b)}_{0,3 \text{ mol}} = \frac{25,56 - m_{\text{axit}}}{22} \Rightarrow m_{\text{axit}} = 18,96 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{axit}} + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 18,96 + 32n_{\text{O}_2} = 40,08 \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 0,66$$

Ta có hệ phương trình sau $\left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 40,08 \\ \xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{\text{axit}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \end{array} \right.$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 40,08 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,92 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{CO}_2} = 0,69 \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,54 \end{array} \right. \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{axit}}} = \frac{0,69}{0,3} = 2,3 \xrightarrow{\text{Điều kiện}} \text{Số } \bar{C}_{/\bar{R}-C=C-\text{COOH}} \geq 3 \\ \text{Số } \bar{H} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{axit}}} = \frac{0,54.2}{0,3} = 3,6 \xrightarrow{\text{Điều kiện}} \text{Số } \bar{H}_{/\bar{R}-C=C-\text{COOH}} \geq 4 \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \text{Axit no là : HCOOH} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{HCOOH : a (mol)} \\ \bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH : b (mol)} \end{array} \right.$$

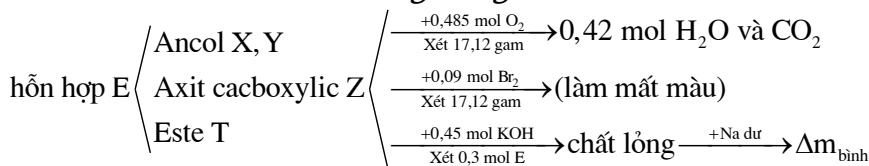
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \left\{ \begin{array}{l} b = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,15 \text{ mol} \\ a + b = 0,3 \end{array} \right. \Rightarrow a = 0,15 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{HCOOH}} = 0,15.46 = 6,9 \text{ gam} \xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{HCOOH}} + m_{\bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH}} = 18,96$$

$$\Rightarrow m_{\bar{R}-\text{CH}=\text{CH}-\text{COOH}} = 18,96 - m_{\text{HCOOH}} = \boxed{12,06 \text{ gam}}$$

Câu 84:

Hướng dẫn giải

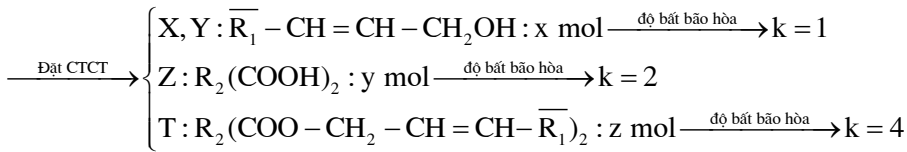
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 17,12 + 0,485.32 = m_{\text{CO}_2} + 7,56$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{CO}_2} = 25,08 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = \frac{25,08}{44} = 0,57 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E = m_{\text{C/E}} + m_{\text{H/E}} + m_{\text{O/E}} \Leftrightarrow 17,12 = 0,57.12 + 0,42.2 + 16n_{\text{O/E}} \Leftrightarrow n_{\text{O/E}} = 0,59$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O/E}} = n_{\text{O/X}} + n_{\text{O/Y}} + n_{\text{O/Z}} + n_{\text{O/T}} \Leftrightarrow x + 4y + 4z = 0,59 \text{ mol (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} n_Z + 3n_T = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow y + 3z = 0,57 - 0,42 = 0,15 \text{ mol (2)}$$

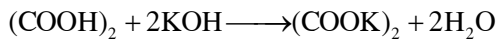
$$\xrightarrow{\text{số liên kết } \pi_{\text{C}=\text{C}}} n_X + n_Y + 2n_T = n_{\text{Br}_2 \text{ phản ứng}} \Leftrightarrow x + 2z = 0,09 \text{ mol (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} x + 4y + 4z = 0,59 \\ y + 3z = 0,15 \\ x + 2z = 0,09 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,07 \\ y = 0,12 \\ z = 0,01 \end{cases} \Rightarrow \sum n_E = 0,07 + 0,12 + 0,01 = 0,2$$

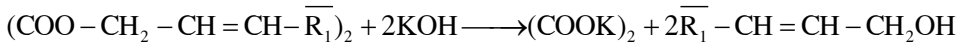
$$\Rightarrow \text{Số } \overline{C}_{/E} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_E} = \frac{0,57}{0,2} = 2,85 \xrightarrow{\text{Số } C_{/Z} \geq 2} \text{Số } C_{/Z} = 2 \Rightarrow Z \text{ là HOOC} - \text{COOH}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \left\langle \begin{array}{l} n_E = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow{\text{tương ứng}} m_E = 17,12 \text{ g} \\ n_E = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{tương ứng}} m_E^* \end{array} \right\rangle \Rightarrow m_E^* = \frac{0,3}{0,2} \cdot 17,12 = 25,68 \text{ g}$$

$$\text{Vậy với } 25,68 \text{ gam, ta được } \begin{cases} \overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH} : 0,07 \cdot 1,5 = 0,105 \text{ mol} \\ (\text{COOH})_2 : 0,12 \cdot 1,5 = 0,18 \text{ mol} \\ (\text{COO} - \text{CH}_2 - \text{CH} = \text{CH} - \overline{R_1})_2 : 0,01 \cdot 1,5 = 0,015 \text{ mol} \end{cases}$$

$$0,18 \longrightarrow 0,36 \longrightarrow 0,18 \longrightarrow 0,36$$

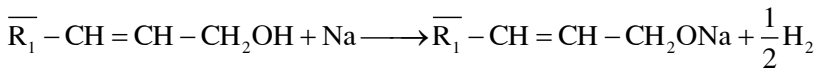
$$0,015 \longrightarrow 0,03 \longrightarrow 0,015 \longrightarrow 0,03$$

$$\Rightarrow \text{Sau phản ứng thu được } \begin{cases} (\text{COOK})_2 : 0,18 + 0,015 = 0,195 \text{ mol} \\ \overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH} : 0,105 + 0,03 = 0,135 \text{ mol} \\ \text{H}_2\text{O} : 0,36 \text{ mol, KOH}_{\text{ dư}} : 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{KOH}} = m_{(\text{COOK})_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}} + m_{\text{KOH dư}}$$

$$\Leftrightarrow 25,68 + 0,45 \cdot 56 = 0,195 \cdot 166 + 0,36 \cdot 18 + m_{\overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}} + 0,06 \cdot 56$$

$$\Leftrightarrow m_{\overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}} = 8,67 \text{ gam}$$

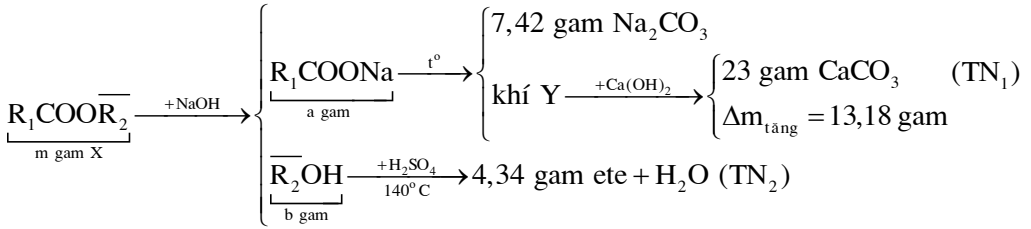

$$0,135 \longrightarrow 0,0675$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \Delta m_{\text{binh}} = m_{\overline{R_1} - \text{CH} = \text{CH} - \text{CH}_2\text{OH}} - m_{\text{H}_2} = 8,67 - 0,135 = 8,535 \text{ g} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{8,5 \text{ gam}}$$

Câu 85:

Hướng dẫn giải

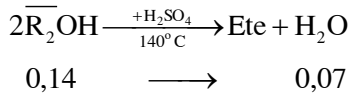
$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{CaCO_3} = n_{CO_2} = \frac{23}{100} = 0,23 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{CO_2} + m_{H_2O} = \Delta m_{\text{tăng}} \Leftrightarrow 44 \cdot 0,23 + 18n_{H_2O} = 13,18 \Leftrightarrow n_{H_2O} = 0,17 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} 2n_{Na_2CO_3} = n_{NaOH} = n_{R_1COONa} = \frac{7,42}{106} = 0,07 \text{ mol} \Rightarrow n_{R_1COONa} = 0,14 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2 \underbrace{n_{R_1COONa}}_{0,14} + 2n_{O_2} = 3 \underbrace{n_{Na_2CO_3}}_{0,07} + 2 \underbrace{n_{CO_2}}_{0,23} + \underbrace{n_{H_2O}}_{0,17} \Leftrightarrow n_{O_2} = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{R_1COONa}}_a + \underbrace{m_{O_2}}_{0,28 \cdot 32} = \underbrace{m_{Na_2CO_3}}_{7,42} + \underbrace{m_{CO_2} + m_{H_2O}}_{13,18} \Leftrightarrow a = 11,64 \text{ gam}$$

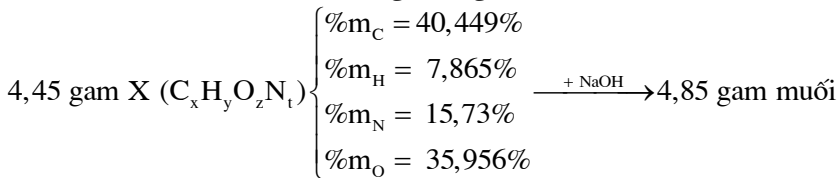
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{R_2OH} = m_{\text{ete}} + m_{H_2O} = 4,34 + 0,07 \cdot 18 = 5,6 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{R_1COOR_2} + m_{NaOH} = m_{R_2OH} + m_{R_1COONa} \Leftrightarrow m + 0,14 \cdot 40 = a + b$$

$$\Leftrightarrow m = 11,64 + 5,6 - 5,6 = 11,64 \text{ gam} \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{12 \text{ gam}}$$

Câu 86:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} x : y : z : t = \frac{\%m_C}{12} : \frac{\%m_H}{1} : \frac{\%m_O}{16} : \frac{\%m_N}{14} = 3 : 7 : 2 : 1$$

$$\xrightarrow{\text{trùng CTĐG}} \text{Hợp chất X: C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N} \Leftrightarrow n_X = \frac{m_X}{M_X} = \frac{4,45}{89} = 0,05 \text{ (mol)}$$

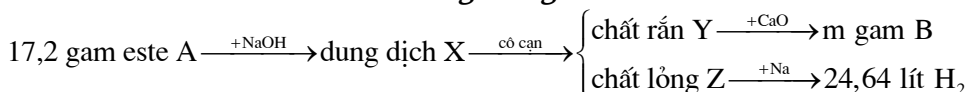
Phương pháp tăng giảm khối lượng :

$$\xrightarrow{\text{Dạng X:R-A}} n_X = \frac{m_{\text{muối}} - m_X}{23 - M_A} \Leftrightarrow 0,05 = \frac{4,85 - 4,45}{23 - M_A} \Leftrightarrow M_A = 15 \text{ (g / mol)}$$

$$\Rightarrow A \text{ là gốc } CH_3- \Rightarrow \boxed{X \text{ là } H_2NCH_2COO-CH_3}$$

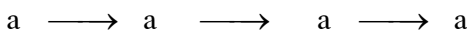
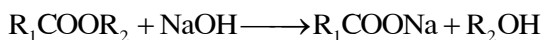
Câu 87:

Hướng dẫn giải

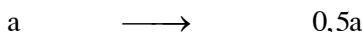
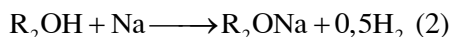

$$50 \text{ gam dung dịch NaOH } 28\% \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{NaOH}} = 50 \cdot \frac{28}{100} = 14 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{NaOH}} = 0,35 \text{ mol} \\ m_{\text{H}_2\text{O}} = 50 \cdot \frac{72}{100} = 36 \text{ gam} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \text{ mol} \end{cases}$$

Đặt công thức chung của Este : $R_1\text{COOR}_2$ (a mol)

$\Rightarrow$ Phân chất lỏng Z gồm $\begin{cases} R_2\text{OH} : a \text{ mol} \\ H_2\text{O} : 2 \text{ mol} \end{cases}$ sẽ tác dụng với Na theo phương trình:

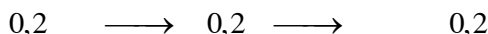
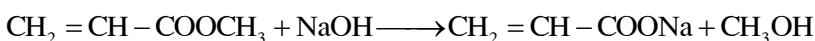

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{H}_2} = n_{\text{H}_2(1)} + n_{\text{H}_2(2)} = \frac{24,64}{22,4} \Leftrightarrow 1 + 0,5a = 1,1 \Leftrightarrow a = 0,2 \text{ mol}$$

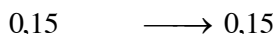
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z = m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{R_2\text{OH}} \Leftrightarrow 42,4 = 2 \cdot 18 + 0,2 \cdot (M_{R_2} + 17) \Leftrightarrow M_{R_2} = 15 \text{ (-CH}_3\text{)}$$

$$\text{Ta được : } M_{R_1\text{COOCH}_3} = \frac{17,2}{0,2} = 86 \Leftrightarrow M_{R_1} + 44 + 15 = 86 \Leftrightarrow M_{R_1} = 27 \text{ (CH}_2 = \text{CH-)}$$

$\Rightarrow$ Công thức cấu tạo của A là : $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOCH}_3$ (metyl acrylat)

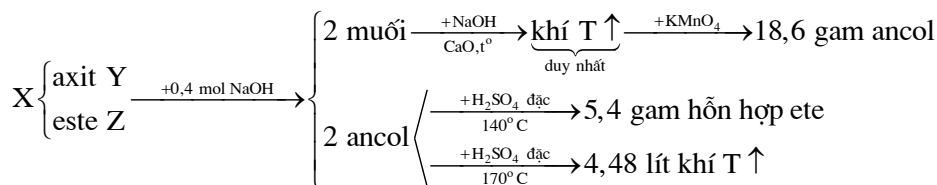
$\Rightarrow$ Chất rắn Y gồm $\begin{cases} \text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COONa} : 0,2 \text{ mol} \\ \text{NaOH}_{\text{ dư}} : 0,35 - 0,2 = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$ sẽ đun nóng với xúc tác CaO

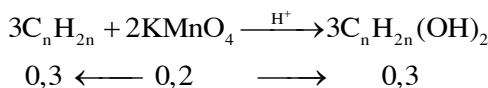
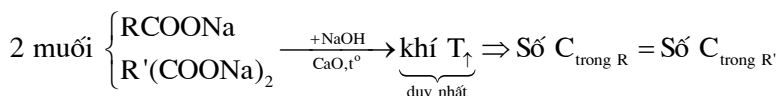
$$\Rightarrow m_{\text{khí}} = m_{\text{C}_2\text{H}_4} = 0,15 \cdot 28 = \boxed{4,2 \text{ gam}}$$

Câu 88:

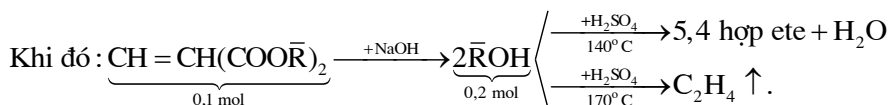
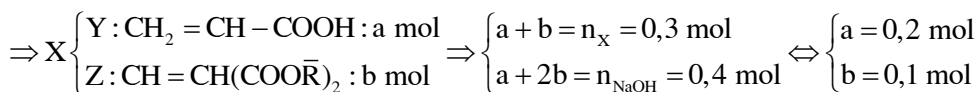
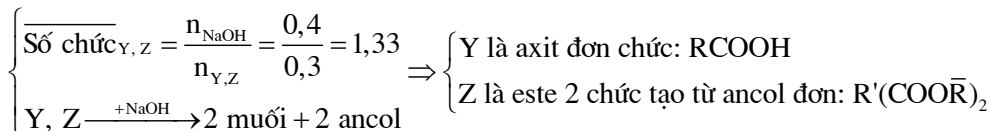
Hướng dẫn giải

Y, Z đều mạch thẳng $\Rightarrow$ Y, Z có tối đa 2 chức (3 nhóm chức trở lên thì mạch phải phân nhánh)

$$\Rightarrow M_{\text{C}_n\text{H}_{2n}(\text{OH})_2} = \frac{18,6}{0,3} = 62 \text{ (g / mol)} \Rightarrow n = 2 \Rightarrow \text{T: } \text{C}_2\text{H}_4 \Rightarrow \sum(n_Y + n_Z) = 0,3 \text{ mol}$$

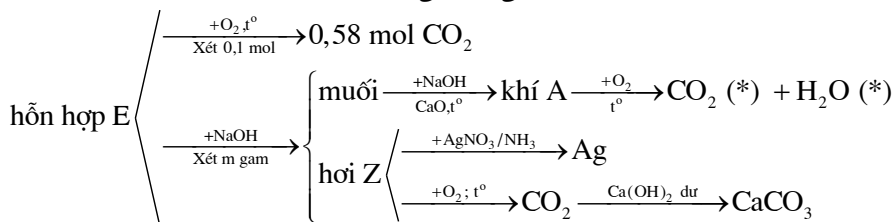
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{ROH}} = 5,4 + 1,62 = 7,02 \text{ gam} \Leftrightarrow M_{\text{ROH}} = \frac{7,02}{0,2 - 0,02} = 39 \Leftrightarrow \bar{R} = 22 \text{ g / mol}$$

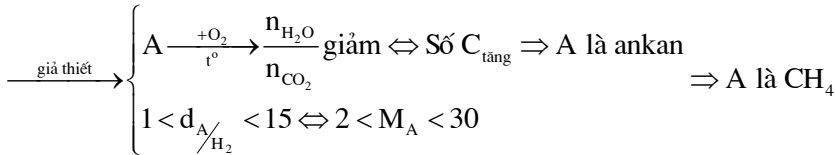
$$\Rightarrow m_Z = 0,1 \cdot (26 + 88 + 44) = \boxed{15,8 \text{ gam}}$$

Lưu ý: $n_{\text{ancol}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}}$

Câu 89:

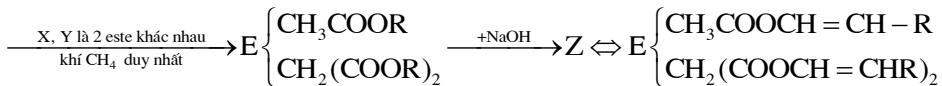
Hướng dẫn giải

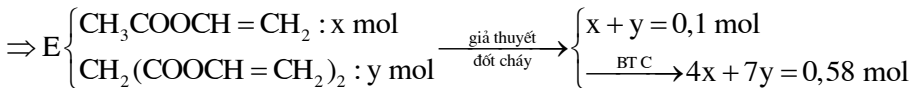

$$m_{CaCO_3} < 55 \text{ (g)} \Rightarrow n_{CO_2} < 0,55$$

X, Y đều mạch thẳng $\Rightarrow$ X, Y có tối đa 2 chức (3 nhóm chức trở lên thì mạch phải phân nhánh)

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} 2Ag \longrightarrow \text{andehit Z} \longrightarrow NaOH \text{ phản ứng} \\ 0,4 \longrightarrow 0,2 \longrightarrow 0,2 \Rightarrow \text{Số } C_{IZ} < \frac{0,55}{0,2} = 2,75 \Leftrightarrow \text{Số } C_{\text{trong Z}} = 2 \\ \text{andehit Z} \xrightarrow{+O_2, t^{\circ}} n_{CO_2} < 0,55 \text{ mol} \end{array} \right.$$

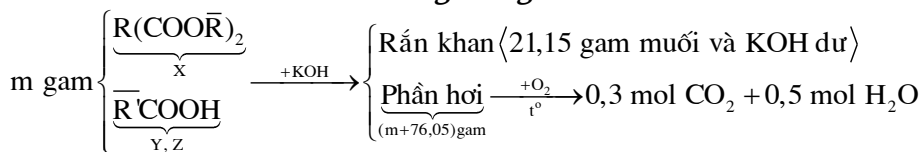
$$\Leftrightarrow x = 0,04 \text{ mol và } y = 0,06 \text{ mol} \xrightarrow{\text{lập tỉ lệ số mol}} \frac{x}{y} = \frac{2}{3}$$

$$m \text{ gam E} \left\{ \begin{array}{l} CH_3COOCH=CH_2 : a \text{ mol} \\ CH_2(COOCH=CH_2)_2 : b \text{ mol} \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} a + 2b = 0,2 \text{ mol} \\ \frac{a}{b} = \frac{2}{3} \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,075 \text{ mol} \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{CH_3COOCH=CH_2} + m_{CH_2(COOCH=CH_2)_2} = 0,05.86 + 0,075.156 = \boxed{16 \text{ gam}}$$

Câu 90:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} C\%_{KOH \text{ dư}} = \frac{m_{KOH \text{ dư}}}{m_{\text{dd sau}}} \cdot 100 \Leftrightarrow m_{KOH \text{ dư}} = \frac{2,4169 \cdot (100 + m)}{100} \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + m_{\text{dd KOH}} = m_{\text{rắn}} + m_{KOH \text{ dư}} + m_{\text{hơi}} \Leftrightarrow 100 = 97,2 + \frac{2,4169 \cdot (100 + m)}{100}$$

$$\Leftrightarrow m = 15,85 \text{ gam} \Rightarrow n_{KOH \text{ dư}} = 0,05 \text{ mol} \Rightarrow n_{KOH \text{ phản ứng}} = 0,3 - 0,05 = 0,25 \text{ mol}$$

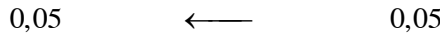
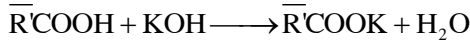
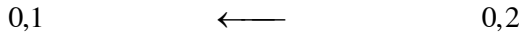
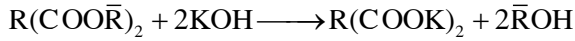
$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{H_2O} > n_{CO_2} \Rightarrow \text{Ancol no, đơn} \Leftrightarrow n_{ROH} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL cho ancol}} m_{ROH} = m_C + m_H + m_O = 12.0,3 + 2.0,5 + 16.0,2 = 7,8 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow M_{\overline{ROH}} = \frac{m_{\overline{ROH}}}{n_{\overline{ROH}}} = \frac{7,8}{0,2} = 39 \text{ (g / mol)} \Rightarrow M_{\overline{R}} = 22 \text{ (g / mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} m_{\text{phân hơi}} = (m + 76,05) = 15,85 + 76,05 = m_{\overline{ROH}} + m_{\text{H}_2\text{O}_{\text{trong dd}}} + m_{\text{H}_2\text{O}_{\text{sinh ra từ axit}}}$$

$$\Leftrightarrow 91,9 = 7,8 + 100 \cdot (100 - 16,8) + m_{\text{H}_2\text{O}_{\text{sinh ra từ axit}}} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}_{\text{sinh ra từ axit}}} = \frac{0,9}{18} = 0,05 \text{ mol}$$

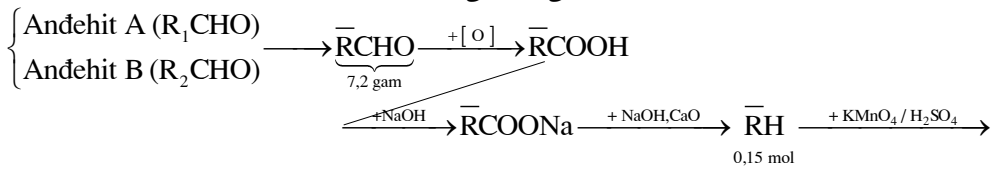

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m = m_{R(\text{COO}\overline{R})_2} + m_{\overline{R}'\text{COOH}} \Leftrightarrow 0,1 \cdot (R + 88 + 44) + 0,05 \cdot (\overline{R}' + 45) = 15,85$$

$$\Leftrightarrow 2R + \overline{R}' = 8 \Rightarrow R < 4 \xrightarrow{R=0} \boxed{\text{axit : HOOC - COOH}}$$

Câu 148:

Hướng dẫn giải

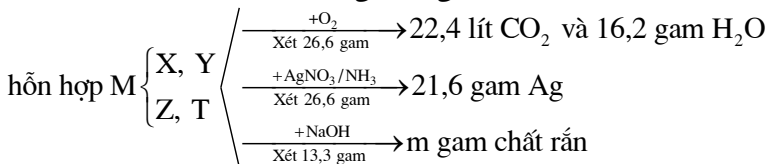
$$\text{Nhận xét : } \begin{cases} n_{\overline{R}\text{CHO}} = n_{\overline{R}\text{COOH}} = n_{\overline{R}\text{H}} = 0,15 \Rightarrow M_{\overline{R}\text{CHO}} = \frac{7,2}{0,15} = 48 \Leftrightarrow M_{\overline{R}} = 19 \\ \xrightarrow{+\text{KMnO}_4} n_{\overline{R}\text{H}} \text{ giảm } \frac{1}{3} \Rightarrow \text{Hỗn hợp khí gồm 1 ankan và 1 anken.} \end{cases}$$

$\Rightarrow$ Hỗn hợp andehit ban đầu gồm 1 andehit no và 1 andehit không no.

$$\text{Mặt khác : Số nguyên tử C : A} > \text{B} \Rightarrow R_2 < 19 < R_1 \Rightarrow \begin{cases} \boxed{\text{A : CH}_2 = \text{CH - CHO}} \\ \boxed{\text{B : CH}_3 - \text{CHO}} \end{cases}$$

Câu 92:

Hướng dẫn giải

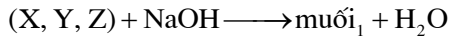

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Hỗn hợp M (gồm axit cacboxylic và este) có tham gia phản ứng tráng gương nên suy ra được là trong hỗn hợp đó có chứa HCOOH

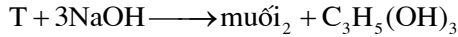
$$\Rightarrow \text{X, Y, Z đều, no, đơn chức, mạch hở} \Rightarrow k_X = k_Y = k_Z = 1$$

Xét trường hợp khối lượng của hỗn hợp là 26,6 gam:

$$0,125 \quad \longrightarrow \quad 0,125$$

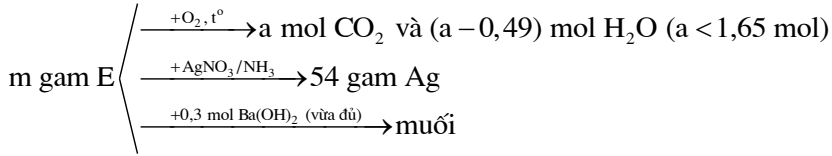

$$0,025 \quad \longrightarrow \quad 0,025$$

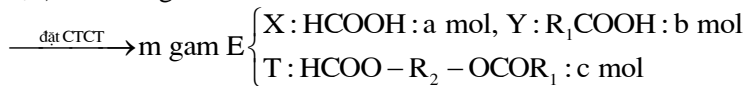
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_M}_{13,3} + \underbrace{m_{\text{NaOH}}}_{0,440} = m_{\text{rắn}} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,125 \cdot 18} + \underbrace{m_{\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3}}_{0,025 \cdot 92} \Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = 24,75 \xrightarrow{\text{gắn nhất}} \boxed{24,74}$$

Câu 93:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Do hỗn hợp E có tham gia phản ứng với $\text{AgNO}_3 / \text{NH}_3$ (phản ứng tráng bạc) nên trong E có chứa nhóm $\text{HCOO}-$

$$\left\langle \begin{array}{l} \text{HCOO} - \xrightarrow{+\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} 2\text{Ag} \\ 0,25 \quad \longleftarrow \quad \frac{54}{108} \end{array} \right\rangle \Rightarrow a + c = 0,25 \quad (1)$$

$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} 0,3 \text{ mol Ba(OH)}_2 \Rightarrow n_{\text{OH}^-} = 0,6 \text{ mol}$ mà E phản ứng vừa đủ với Ba(OH)_2

$$\Rightarrow a + b + 2c = n_{\text{OH}^-} = 0,6 \text{ mol} \quad (2) \xrightarrow{\text{Lấy (2)-(1)}} b + c = 0,35 \text{ mol}$$

$$\left\langle \text{HCOOH} \xrightarrow{\text{t}^\circ} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} \right\rangle \Rightarrow (k_{Y,T} - 1) = \frac{n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_Y + n_T} = \frac{0,49}{0,35} = 1,4 \Leftrightarrow k_{Y,T} = 2,4$$

Trường hợp 1: Y là axit no, đơn chức, mạch hở ($k = 1$)

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Do X là HCOOH ($k = 1$), nếu Y là axit cacboxylic no, đơn chức, mạch hở ($k = 1$) thì T là este 2 chức tạo bởi X, Y và ancol 2 chức thì $k_T = 2$.

$$\Rightarrow k_Y = 1, k_T = 2 \Rightarrow k_{Y,T} < 2,4 \Rightarrow \text{(loại trường hợp } k_Y = 1)$$

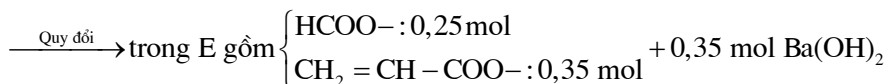
Trường hợp 2: Y là axit không no, đơn chức, mạch hở

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Để $k_{Y,T} = 2,4$ thì Y phải là axit cacboxylic không no, đơn chức, mạch hở

$$\Rightarrow k_Y = 2 \text{ (nhận trường hợp này)} \Rightarrow k_T = 1 + 2 = 3$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CO}_2/\text{HCOO}^-} + n_{\text{CO}_2/\text{Y và T}} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2/\text{Y và T}} < 1,65 - 0,25 = 1,4 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \text{Số C}_{Y,T} < \frac{1,4}{0,35} = 4 \xrightarrow{k_Y=2} \text{Y là } \text{CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH} \text{ (axit acrylic)}$$

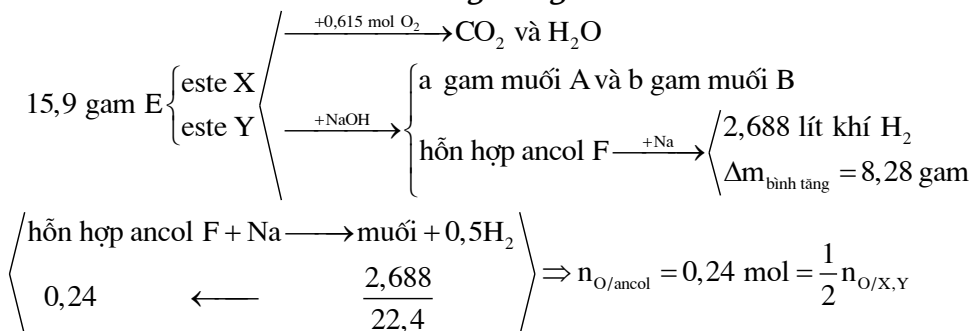

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_E + m_{\text{Ba}^{2+}} \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = m_{\text{HCOO}^-} + m_{\text{CH}_2=\text{CH}-\text{COO}^-} + m_{\text{Ba}^{2+}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,24.45 + 0,35.71 + 0,3.137 = \boxed{77,2 \text{ gam}}$$

Câu 94:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{binh tăng}} = m_{\text{hỗn hợp ancol}} - m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 8,28 = m_{\text{Ancol}} - 0,12.2 \Leftrightarrow m_{\text{hỗn hợp ancol}} = 8,52 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{\text{hỗn hợp ancol}} = \frac{m_{\text{hỗn hợp ancol}}}{n_{\text{hỗn hợp ancol}}} = \frac{8,52}{0,24} = 35,5 \xrightarrow[\text{kế tiếp}]{\text{đồng đẳng}} \begin{cases} \text{CH}_3\text{OH} : x \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : y \text{ mol} \end{cases}$$

Ta được hệ $\begin{cases} m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 8,52 \\ n_{\text{CH}_3\text{OH}} + n_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 0,24 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 32x + 46y = 8,52 \\ x + y = 0,24 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,18 \\ y = 0,06 \end{cases} \text{ (mol)}$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \text{X, Y đều mạch hở và có mạch C không phân nhánh} \Rightarrow \begin{cases} \text{Số chức X} < 3 \\ \text{Số chức Y} < 3 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_E + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 15,9 + 0,615.32 = 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{O}/\text{X,Y}} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 0,48 + 0,615.2 = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (2)}} \begin{cases} 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 35,58 \\ 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,71 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = 0,6 \\ n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,51 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Trường hợp 1: X, Y đều là este có hai nhóm chức, mà F là hỗn hợp gồm hai ancol đơn chức nên X, Y là este hai chức tạo bởi axit hai chức và ancol đơn chức

$$\Rightarrow n_{\text{X,Y}} = \frac{1}{2} n_{\text{hỗn hợp ancol}} = \frac{1}{2} . 0,24 = 0,12 \xrightarrow{\text{giả thiết}} C_X = C_Y = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{hỗn hợp ancol}}} = \frac{0,6}{0,12} = 5$$

$$\text{E dạng } \bar{\text{R}}(\text{COOR}_1)_2 \xrightarrow{\text{điều kiện}} \left\langle \begin{array}{l} \bar{\text{R}}_1 \text{ no, đơn} \\ \text{Số } C_{/\bar{\text{R}}_1} > 1 \end{array} \right\rangle \xrightarrow{\text{E không no}} \text{Số } C_{/\bar{\text{R}}} > 2 \Rightarrow \text{Số } C_{/E} > 5$$

Mà ta có: $C_X = C_Y = 5 \Rightarrow \text{X, Y no, hai chức (k = 2)} \Rightarrow n_E = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}$

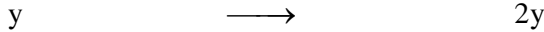
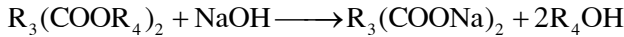
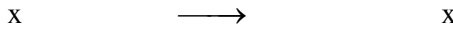
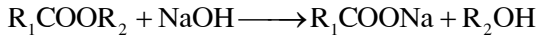
$$\Leftrightarrow n_E = 0,6 - 0,51 = 0,09 \text{ mol} \neq 0,12 \text{ mol (loại)}$$

Trường hợp 2: X, Y đều đơn chức

$$\Rightarrow n_{X,Y} = n_{\text{hỗn hợp ancol}} = 0,24 \xrightarrow{\text{giả thiết}} C_X = C_Y = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{hh ancol}}} = \frac{0,6}{0,24} = 2,5 \notin N^* \text{ (loại)}$$

Trường hợp 3: Hỗn hợp E chứa 1 este đơn chức $\langle R_1\text{COOR}_2 : x \text{ mol} \rangle$ và 1 este hai chức tạo bởi axit 2 chức và ancol đơn chức:

$$\langle R_3(\text{COOR}_4)_2 : y \text{ mol} \rangle \Rightarrow \text{Số } C_{/X,Y} > 3 \text{ (*)}$$

$$\Rightarrow x + 2y = n_{\text{hỗn hợp ancol}} = 0,24 \text{ (3)}$$

$$\text{Xét bất đẳng thức sau: } \frac{2x+y}{2} < x+y < 2x+2y \xrightarrow{\text{thay (3) vào}} 0,12 < x+y < 0,24$$

$$\Leftrightarrow \frac{0,6}{0,12} > \frac{0,6}{x+y} > \frac{0,6}{0,24} \Leftrightarrow 5 > \text{Số } C_{/X} = \text{Số } C_{/Y} > 2,5 \xrightarrow{\text{dk (*)}} \text{Số } C_{/X} = \text{Số } C_{/Y} = 4$$

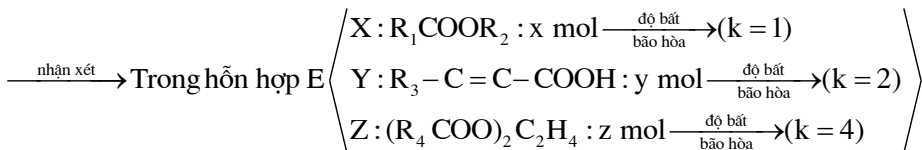
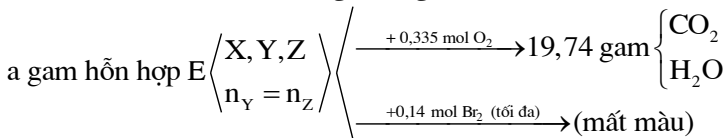
$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Hỗn hợp E gồm este đơn chức và este hai chức đều có 4 C trong phân tử thủy phân trong NaOH sinh ra hỗn hợp ancol CH_3OH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$:

$$\Rightarrow \text{hh E} \begin{cases} (\text{COOCH}_3)_2 \xrightarrow{\text{BT}-\text{CH}_3} \frac{0,18}{2} = 0,09 \\ \text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 \xrightarrow{\text{BT}-\text{C}_2\text{H}_5} \frac{0,06}{1} = 0,06 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{A: } (\text{COONa})_2 : 0,09 \text{ mol} \\ \text{B: } \text{CH}_3\text{COONa} : 0,06 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = m_A = 0,09.134 = 12,06 \text{ gam} \\ b = m_B = 0,06.82 = 4,92 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{12,06}{4,92} = \frac{201}{82} \approx 2,45 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{2,5}$$

Câu 95:

Hướng dẫn giải

thì để X phản ứng tối đa với dung dịch Br_2 thì dạng của X phải là HCOOR_2

$$\xrightarrow{BT n_{\pi}} n_X + n_Y + 2n_Z = n_{Br_2} \Leftrightarrow x + y + 2z = 0,14 \text{ mol (1)} \Rightarrow n_{O/E} = 0,28 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{BT O} n_{O/E} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 0,28 + 2 \cdot 0,335 = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \text{ (2)}$$

Mặt khác ta có: $n_{H_2O} + n_{CO_2} = 19,74 \Leftrightarrow 18n_{H_2O} + 44n_{CO_2} = 19,74 \text{ (3)}$

$$\xrightarrow{\text{Từ (2), (3)}} \begin{cases} 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 0,95 \\ 18n_{H_2O} + 44n_{CO_2} = 19,74 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,33 \\ n_{H_2O} = 0,29 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa k}} n_Y + 3n_Z = n_{CO_2} - n_{H_2O} \xrightarrow{\text{giả thiết: } n_Y = n_Z} y = z = 0,01 \text{ mol}$$

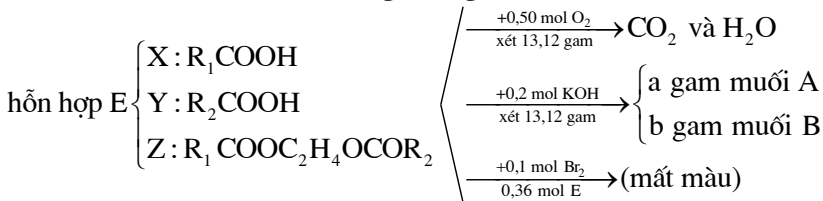
$$\xrightarrow{\text{thay } y=z=0,01 \text{ vào (1)}} x + 0,01 + 0,01 \cdot 2 = 0,14 \text{ mol} \Leftrightarrow x = 0,11 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow \text{Số } C_{/X} < \frac{n_{CO_2}}{n_X} = \frac{0,33}{0,11} = 3 \xrightarrow{\text{Số } C_{/X} > 1} \text{Số } C_{/X} = 2 \Rightarrow X \text{ là } HCOOCH_3 \text{ (metyl format)}$$

$$\Rightarrow m_X = m_{HCOOCH_3} = 0,11 \cdot 60 = \boxed{6,6 \text{ gam}}$$

Câu 96:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{phản ứng thủy phân}} n_X + n_Y + 2n_Z = n_{KOH} = 0,2 \text{ (1)} \Rightarrow n_{O/E} = 2n_X + 2n_Y + 4n_Z = 0,4$$

$$\xrightarrow{BTKL} m_E + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O} \Leftrightarrow 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 13,12 + 0,5 \cdot 32 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{BT O} n_{O/E} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 0,4 + 0,5 \cdot 2 \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (2), (3)}} \begin{cases} 44n_{CO_2} + 18n_{H_2O} = 29,12 \\ 2n_{CO_2} + n_{H_2O} = 1,4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_{CO_2} = 0,49 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = 0,42 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{BT liên kết \pi} \text{Số } \pi_{C=C} = \frac{n_{Br_2}}{E} = \frac{0,1}{0,36} = 0,278 \Rightarrow \text{Trong hỗn hợp E có chứa chất có}$$

$$\pi_{C=C} = 0 \text{ (axit no, đơn chức, mạch hở)} \xrightarrow{\text{đặt tên}} X$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa}} n_Y + 2n_Z = n_{CO_2} - n_{H_2O} - 0,49 - 0,42 = 0,07 \text{ mol (4)}$$

$$\xrightarrow{\text{từ (1), (4)}} \begin{cases} n_X + n_Y + 2n_Z = 0,2 \\ n_Y + 2n_Z = 0,07 \end{cases} \Rightarrow n_X = 0,13 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{X, Y \text{ chứa không quá 2 liên kết } \pi} \text{Axit Y không no chứa liên đôi } C=C, \text{ đơn chức, mạch hở}$$

$$\xrightarrow{\text{Đặt}} a \text{ là hệ số tỉ lượng} \Rightarrow 0,36 \text{ mol} \begin{cases} \text{Axit X } (\pi_{C=C} = 0) : 0,13a \text{ mol} \\ \text{Axit Y } (\pi_{C=C} = 1) : n_Y \cdot a \text{ mol} \\ \text{Este Z } (\pi_{C=C} = 1) : n_Z \cdot a \text{ mol} \end{cases}$$

Ta được hệ: $\begin{cases} n_X a + n_Y a + n_Z a = 0,36 \\ n_Y a + n_Z a = 0,1 \end{cases} \Rightarrow 0,13a = 0,26 \Leftrightarrow a = 2 \Rightarrow n_Y + n_Z = 0,05 \quad (6)$

$$\xrightarrow{\text{từ (5), (6)}} \begin{cases} n_Y + 2n_Z = 0,07 \\ n_Y + n_Z = 0,05 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} n_Y = 0,03 \\ n_Z = 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

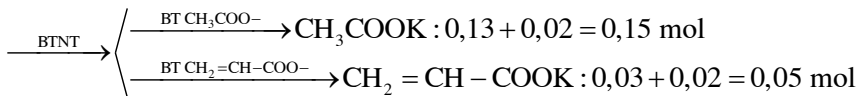
$$\Rightarrow \text{Số } \overline{C}_{/E} = \frac{n_{CO_2}}{n_E} = \frac{n_{CO_2}}{n_X + n_Y + n_Z} = \frac{0,49}{0,13 + 0,03 + 0,02} = 2,72$$

$\Rightarrow$ Trong hỗn hợp E có HCOOH (C = 1, M = 46) hoặc CH₃COOH (C = 2, M = 60) nhưng theo giả thiết $50 < M_X < M_Y \Rightarrow X$ phải là CH₃COOH

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{C/X} + n_{C/Y} + n_{C/Z} = n_{CO_2} \Leftrightarrow 0,13 \cdot 2 + 0,03 \text{Số } C_Y + (\text{Số } C_Y + 4) \cdot 0,02 = 0,49$$

$$\Leftrightarrow \text{Số } C_Y = 3 \xrightarrow{\text{Y không no, chứa liên kết } \pi_{C=C}} Y \text{ là } CH_2 = CH - COOH$$

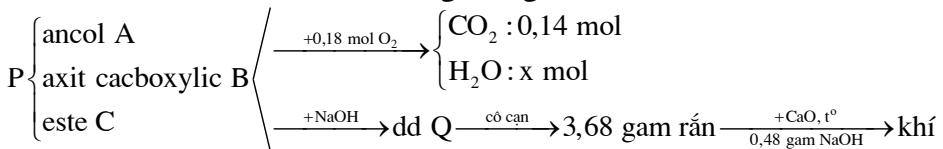
$$\Rightarrow \text{hỗn hợp E gồm} \begin{cases} CH_3COOH : 0,13 \text{ mol} \\ CH_2 = CH - COOH : 0,03 \text{ mol} \\ CH_3COOC_2H_4OCOCH = CH_2 : 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = m_{CH_3COOK} = 0,15 \cdot 98 = 14,7 \text{ gam} \\ b = m_{CH_2=CH-COOK} = 0,05 \cdot 110 = 5,5 \text{ gam} \end{cases} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{14,7}{5,5} \approx 2,67 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{2,7}$$

Câu 97:

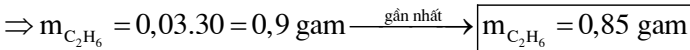
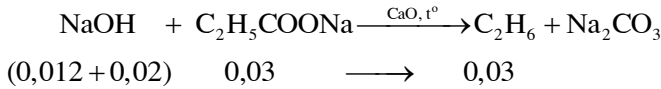
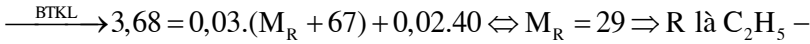
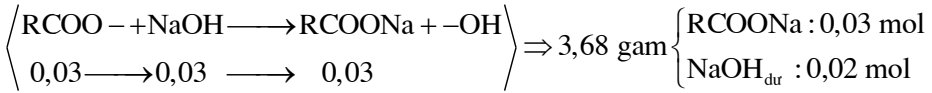
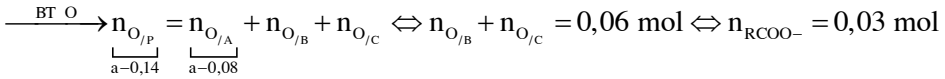
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{cases} \text{Ancol A } (k = 0) \xrightarrow{t^\circ} n_{H_2O} > CO_2 \\ \text{Axit cacboxylic B } (k = 1) \xrightarrow{t^\circ} n_{H_2O} = CO_2 \\ \text{Este C } (k = 1) \xrightarrow{t^\circ} n_{H_2O} = CO_2 \end{cases}$$

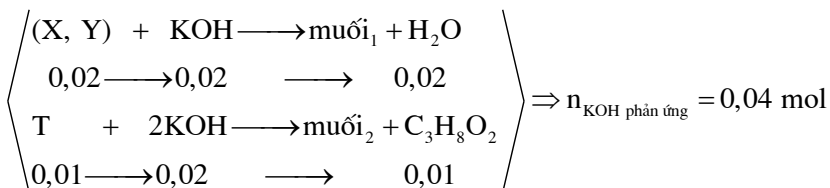
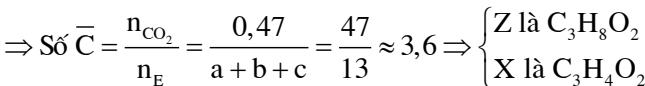
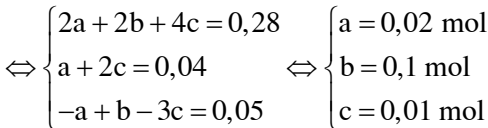
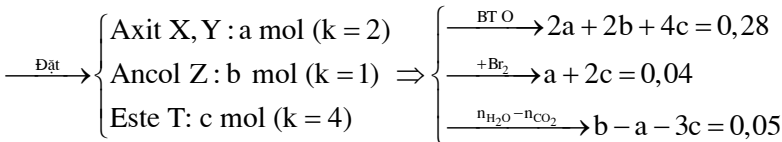
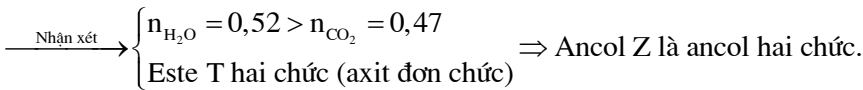
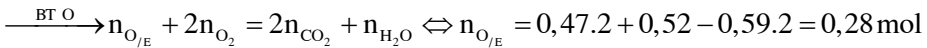
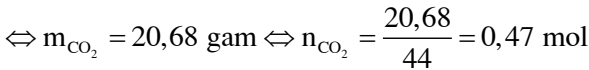
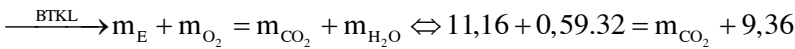
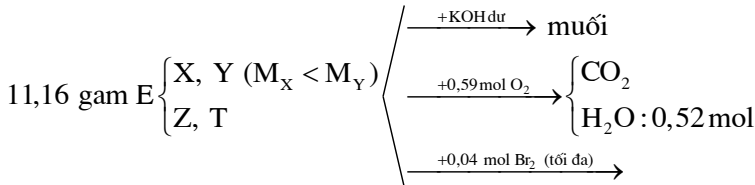
$$\Rightarrow n_{O/A} = n_{\text{ancol}} = n_{H_2O} - n_{CO_2} = a - 0,14 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/P} + 2n_{O_2} = 2n_{CO_2} + n_{H_2O} \Leftrightarrow n_{O/P} = 2 \cdot 0,14 + a - 2 \cdot 0,18 = a - 0,08 \text{ mol}$$

Câu 98:

Hướng dẫn giải

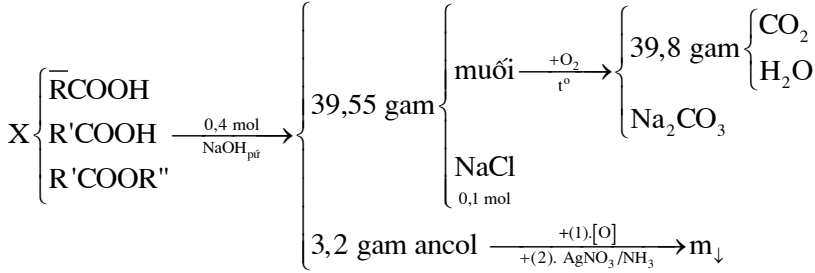

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_Y + m_T + m_{\text{KOH}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{C}_3\text{H}_8\text{O}_2}$$

$$\Leftrightarrow 11,16 - \overset{0,1.76}{m_Z} + 0,04.56 = m_{\text{muối}} + 0,02.18 + 0,01.76 \Leftrightarrow m_{\text{muối}} = \boxed{4,68 \text{ gam}}$$

Câu 99:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{\text{NaCl}} + m_{\text{muối axit}} \Leftrightarrow m_{\text{muối axit}} = 39,65 - 0,1.58,5 = 33,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{TGKL}} m_{\text{hh axit}} = 33,8 - 0,3.22 - 0,1.(23 - 15) = 26,4 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \bar{M}_{\text{axit}} = \frac{26,4}{0,4} = 66 \Rightarrow \begin{cases} \text{axit không no: R}'\text{COOH, axit no, đơn: } \begin{cases} \text{HCOOH} \\ \text{CH}_3\text{COOH} \end{cases} \\ \text{este không no: R}'\text{COOCH}_3 : 0,1 \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT Na}_{\text{pư}}} n_{\text{Na}/\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{Na}/\text{NaOH}_{\text{pư}}} = 0,4 \text{ mol} \rightarrow n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{muối axit}}}_{33,8} + m_{\text{O}_2} = \underbrace{m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}}_{39,8} + \underbrace{m_{\text{Na}_2\text{CO}_3}}_{0,2.106} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{27,2}{32} = 0,85 \text{ mol}$$

Mặt khác, ta có được hệ phương trình sau:

$$\Rightarrow \begin{cases} m_{\text{bình tăng}} = 44x + 18y = 39,8 \text{ gam} \\ \xrightarrow{\text{BTNT O}} \underbrace{2n_{\text{muối axit}}}_{2.0,4} + \underbrace{2n_{\text{O}_2}}_{2.0,85} = \underbrace{3n_{\text{Na}_2\text{CO}_3}}_{3.0,2} + 2x + y \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,7 \text{ mol} \\ y = 0,5 \text{ mol} \end{cases} \end{cases}$$

Giả sử khi đốt cháy m gam X $\xrightarrow{\text{thu được}}$ $\begin{matrix} \text{CO}_2 & + & \text{H}_2\text{O} \\ a \text{ mol} & & b \text{ mol} \end{matrix}$

$$\xrightarrow{\text{BTNT C}} a = n_{\text{CO}_2 \text{ muối sinh}} + n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,7 + 0,2 = 0,9 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT H}} b = n_{\text{H}_2\text{O} \text{ muối sinh}} + \frac{1}{2} n_{\text{H}/-\text{COOH} \text{ và } \text{COOCH}_3} = 0,5 + 0,2 = 0,7 \text{ mol}$$

$$n_{\text{R}'\text{COOH không no}} + n_{\text{R}'\text{COOCH}_3} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{R}'\text{COOH không no}} + 0,1 = 0,9 - 0,7$$

$$\Rightarrow n_{\text{R}'\text{COOH không no}} = 0,1 \text{ (mol)} \Rightarrow n_{\text{R}'\text{COOH no}} = \underbrace{\sum n_{\text{axit}}}_{0,4} - \underbrace{n_{\text{R}'\text{COOH không no}}}_{0,2} = 0,2 \text{ mol}$$

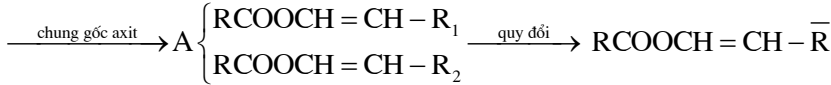
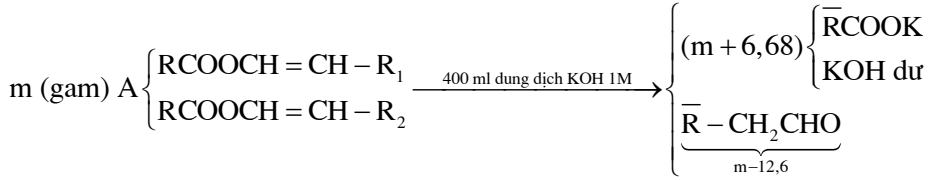
Áp dụng kỹ thuật chặn khoảng ta có:

$$\underbrace{68.0,2 + 0,2.M_{\text{R}'\text{COONa}}}_{m_X \text{ min}} < 33,8 < \underbrace{82.0,2 + 0,2.M_{\text{R}'\text{COONa}}}_{m_X \text{ max}} \Leftrightarrow 20 < M_{\text{R}'} < 34$$

$$\Rightarrow M_{R'} = 27 \text{ (CH}_2 = \text{CH-)} \Rightarrow \%m_{\text{CH}_2 = \text{CH-COOH}} = \frac{0,1,72}{26,4} \cdot 100 = \boxed{27,27\%}$$

Câu 100:

Hướng dẫn giải

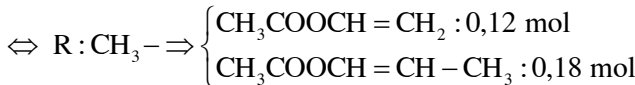

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m + 0,4,56 = m + 6,68 + m - 12,6 \Leftrightarrow m = 28,32 \text{ (gam)}$$

$$\Rightarrow \overline{M}_{\overline{\text{R}} - \text{CH}_2\text{CHO}} = 26,22 \Leftrightarrow \overline{M}_{\overline{\text{R}}} = 9,4 \xrightarrow[\text{kế tiếp}]{\text{đồng đẳng}} \begin{cases} \text{CH}_3\text{CHO} : x \text{ mol} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{CHO} : y \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{\overline{M} = 52,4}{44x + 58y = 15,72} \rightarrow \frac{44x + 58y}{x + y} = 52,4 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,12 \\ y = 0,18 \end{cases} \text{ (mol)} \end{cases}$$

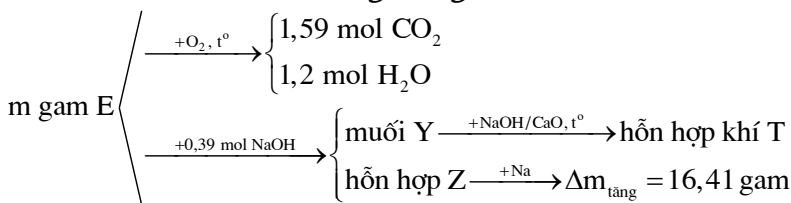
$$\Rightarrow M_{\text{RCOOCH} = \text{CH} - \overline{\text{R}}} = \frac{28,32}{0,12 + 0,18} = 94,4 \text{ (g/mol)} \Leftrightarrow M_{\overline{\text{R}}} = 15 \text{ (g/mol)}$$

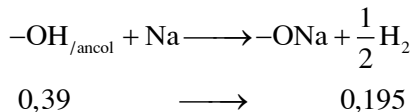
$$\Rightarrow \%m_{\text{CH}_3\text{COOCH} = \text{CH}_2} = \frac{86,0,12}{86,0,12 + 100,0,18} = \boxed{36,44\%}$$

Câu 101:

Hướng dẫn giải

Xét tỉ lệ mol phản ứng, ta thu được : $n_{-\text{COO}-} = n_{-\text{OH}/\text{ancol}} = n_{\text{NaOH}} = 0,39 \text{ mol}$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_Z - m_{H_2} \Leftrightarrow 16,41 = m_Z - 0,195.2 \Leftrightarrow m_Z = 16,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow 16,8 = \sum(m_C + m_H) + 0,39.16$$

$$\Leftrightarrow \sum(m_C + m_H) = 16,8 - 6,24 = 10,56 \text{ gam}$$

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Hỗn hợp E chứa este có số nhóm chức không quá 2 nên ancol tạo este có tối đa 2 nhóm chức. Vậy trong hỗn hợp Z thu được có hai ancol no

$$\text{có cùng số nguyên tử } C \Rightarrow Z \begin{cases} \text{Ancol no, đơn chức A: } C_n H_{2n+2} O \text{ (x mol)} \\ \text{Ancol no, hai chức B: } C_n H_{2n+2} O_2 \text{ (y mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{O/Z} = n_A + 2n_B \Leftrightarrow x + 2y = 0,39 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có, bất đẳng thức: } 0,5x + y < x + y < x + 2y \Leftrightarrow 0,195 < x + y < 0,39 \text{ (1)}$$

$$\text{Ta có: } \sum(m_C + m_H) = (14n + 2).(x + y) = 10,56 \text{ gam (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (1) vào (2)}} \frac{10,56}{0,39} < (14n + 2) < \frac{10,56}{0,195} \Leftrightarrow 1,791 < n < 3,725$$

Theo giả thiết: ancol có hai nhóm chức $\Rightarrow 2 \leq n < 3,725 \longrightarrow \begin{cases} n = 2 \\ n = 3 \end{cases}$ nhưng

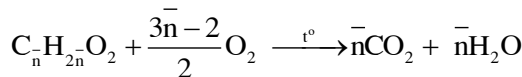
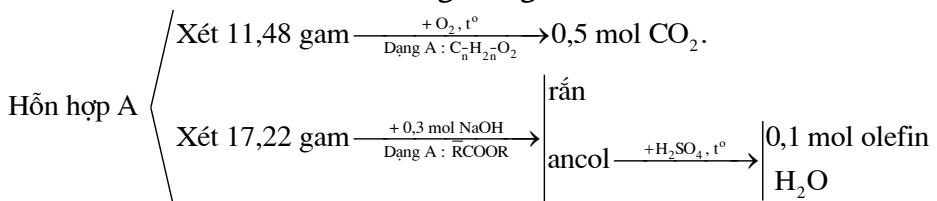
biết rằng hỗn hợp ancol này không tác dụng tạo phức màu xanh với $Cu(OH)_2$ ở điều kiện thường nên loại trường hợp ancol là $C_2H_4(OH)_2$ tức là loại $n = 2$

$$\Rightarrow 16,8 \text{ gam Z} \begin{cases} C_3H_7OH : x \text{ mol} \\ C_3H_6(OH)_2 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + 2y = 0,39 \\ 60x + 76y = 16,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,09 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{C_3H_6(OH)_2} = \frac{76.0,15}{16,8} \cdot 100 \approx 67,85\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{68\%}$$

Câu 102:

Hướng dẫn giải

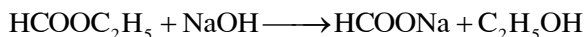
$$\frac{11,48}{14n + 32} \longrightarrow \frac{11,48}{14n + 32} \cdot n$$

$$\Rightarrow \frac{11,48}{14n + 32} \cdot n = n_{CO_2} = 0,5 \Leftrightarrow \bar{n} = \frac{25}{7} \Leftrightarrow \begin{cases} C_3H_6O_2 \\ C_4H_8O_2 \end{cases}$$

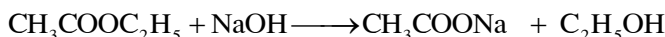

Nhận xét : Sản phẩm thu được là ancol và ancol này tách nước tạo anken

$$\Rightarrow \text{Hỗn hợp Este A} \begin{cases} \text{HCOOC}_2\text{H}_5 : x \\ \text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 : y \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{3x + 4y}{x + y} = \frac{25}{7} \\ 74x + 88y = 17,22 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,09 \\ y = 0,12 \end{cases} \text{ (mol)}$$

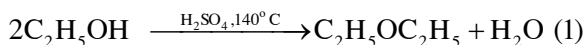
$$0,09 \longrightarrow 0,09 \longrightarrow 0,09 \longrightarrow 0,09$$

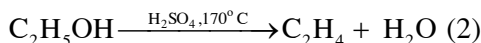
$$0,12 \longrightarrow 0,12 \longrightarrow 0,12 \longrightarrow 0,12$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{rắn}} = m_{\text{NaOH}_{\text{dư}}} + m_{\text{HCOONa}} + m_{\text{CH}_3\text{COONa}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = (0,3 - 0,09 - 0,12) \cdot 40 + 0,09 \cdot 68 + 0,12 \cdot 82 = \boxed{19,56 \text{ gam}}$$

$$0,21 - 0,1 \longrightarrow 0,055$$

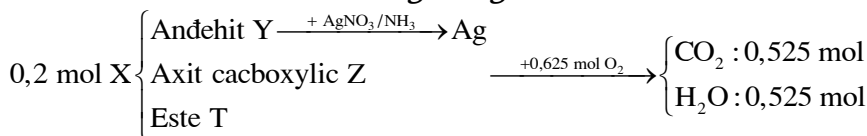

$$0,1 \longleftarrow 0,1 \longrightarrow 0,1$$

$$\Rightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{H}_2\text{O}(1)} + m_{\text{H}_2\text{O}(2)} + m_{\text{H}_2\text{O}/\text{dd}} = (0,1 + 0,055) \cdot 18 + 30 \cdot \frac{60}{100} = \boxed{20,79 \text{ gam}}$$

Câu 103:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} + \underbrace{m_{\text{O}_2}}_{0,625 \cdot 32} = \underbrace{m_{\text{CO}_2}}_{0,525 \cdot 44} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,525 \cdot 18} \Leftrightarrow m_{\text{X}} = 32,55 - 20 = 12,55 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}/\text{X}} + 2 \underbrace{n_{\text{O}_2}}_{0,625} = 2 \underbrace{n_{\text{CO}_2}}_{0,525} + \underbrace{n_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,525} \Leftrightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = 1,575 - 1,25 = 0,325 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Na}} 2n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} + n_{\text{NaHCO}_3} = n_{\text{NaOH}} \Leftrightarrow 2x + y = \frac{100.20}{40} = 0,5 \text{ mol (1)}$$

$$\Rightarrow \%C_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = \frac{106x}{7.m + m_{\text{dd NaOH}} - m_{\text{N}_2} \uparrow} = \frac{106x}{\underbrace{7.24(x+y)}_m + 100 - \underbrace{(x+y).4.28}_{m_{\text{N}_2}}} \text{ (2)}$$

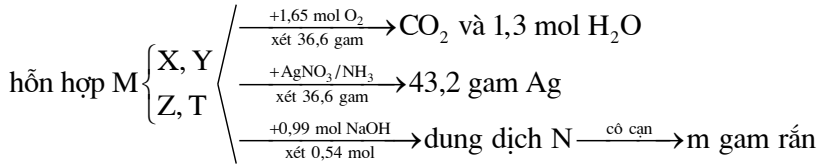
$$\Rightarrow \%C_{\text{NaHCO}_3} = \frac{84y}{7.m + m_{\text{dd NaOH}} - m_{\text{N}_2} \uparrow} = \frac{84y}{\underbrace{7.24(x+y)}_m + 100 - \underbrace{(x+y).4.28}_{m_{\text{N}_2}}} \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết (2)+(3)=25,34\%}} 106x + 84y = 0,2534.(56x + 56y + 100) \text{ (4)}$$

$$\xrightarrow{\text{giải (1), (4)}} \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,1 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow m = 24.(x + y) = \boxed{7,2 \text{ gam}}$$

Câu 105:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_M + m_{\text{O}_2} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 36,6 + 1,65.32 = 44n_{\text{CO}_2} + 23,4 \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 1,5$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}_M} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}_M} + 1,65.2 = 2.1,5 + 1,3 \Leftrightarrow n_{\text{O}_M} = 1 \text{ mol}$$

$\xrightarrow{\text{nhận xét}}$ Hỗn hợp M tham gia phản ứng với $\text{AgNO}_3 / \text{NH}_3$, suy ra trong hỗn hợp M có chứa $\text{HCOOH} \xrightarrow{\text{đặt tên}} \text{X} \Rightarrow \text{X, Y, Z}$ đều no, đơn chức, mạch hở ($k = 1$)

$$\Rightarrow 36,6 \text{ gam hỗn hợp M} \begin{cases} \text{X: HCOOH: } a \text{ mol} \Rightarrow k = 1 \\ \text{Y, Z: } \bar{\text{RCOOH}}: b \text{ mol} \Rightarrow k = 1 \\ \text{T: } \bar{\text{RCOO}} - \text{R}_1 - \text{COOH}: c \text{ mol} \Rightarrow k = 3 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} n_{\text{O}_X} + n_{\text{O}_Y} + n_{\text{O}_Z} + n_{\text{O}_T} = n_{\text{O}_M} \Leftrightarrow 2a + 2b + 6c = 1,5 \text{ (1)}$$

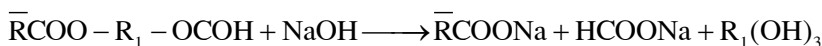
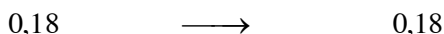
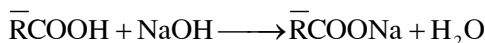
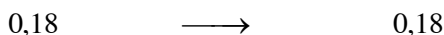
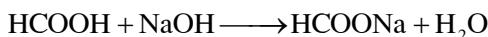
$$\xrightarrow{+\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} 2n_X + 2n_T = n_{\text{Ag}} \Leftrightarrow 2a + 2c = \frac{43,2}{108} = 0,4 \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{độ bất bão hòa k}} 2n_T = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2c = 1,5 - 1,3 = 0,2 \text{ (3)}$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1), (2), (3)}} \begin{cases} 2a + 2b + 6c = 1 \\ 2a + 2c = 0,4 \\ 2c = 0,2 \end{cases} \Leftrightarrow a = b = c = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \left\langle \begin{array}{l} n_M = 0,3 \text{ mol} \xrightarrow{\text{tương ứng}} m_M = 36,6 \\ n_M = 0,54 \text{ mol} \xrightarrow{\text{tương ứng}} m_M^* \end{array} \right\rangle \Rightarrow m_M^* = 36,6 \cdot \frac{0,54}{0,3} = 65,88 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow 65,88 \text{ gam hỗn hợp M} \begin{cases} \text{X: HCOOH: } 0,1 \cdot \frac{0,54}{0,3} = 0,18 \text{ mol} \\ \text{Y, Z: } \overline{\text{RCOOH}}: 0,1 \cdot \frac{0,54}{0,3} = 0,18 \text{ mol} \\ \text{T: } \overline{\text{RCOO}} - \text{R}_1 - \text{OCOH: } 0,1 \cdot \frac{0,54}{0,3} = 0,18 \text{ mol} \end{cases}$$

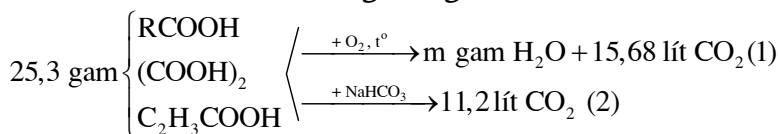
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} \underbrace{m_{\text{M}}}_{65,88} + \underbrace{m_{\text{NaOH}}}_{0,99,40} = \underbrace{m_{\text{rắn}}}_{0,36,18} + \underbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}}_{0,18,(\text{M}_{\text{R}_1} + 3,17)} + \underbrace{m_{\text{R}_1(\text{OH})_3}}_{0,18,(\text{M}_{\text{R}_1} + 3,17)} \Leftrightarrow 89,82 = m_{\text{rắn}} + 0,18 \cdot \text{M}_{\text{R}_1}$$

$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \text{R}_1(\text{OH})_3 \text{ là } \text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3 \Rightarrow \text{M}_{\text{R}_1} = 41 \Rightarrow m_{\text{rắn}} = 82,44 \text{ gam} \Rightarrow (\text{loại})$$

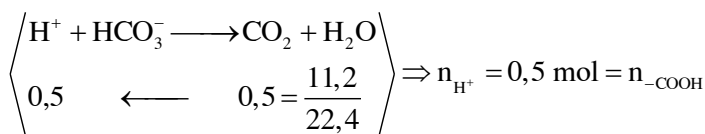
$$\xrightarrow{\text{biện luận}} \text{R}_1(\text{OH})_3 \text{ là } \text{C}_4\text{H}_7(\text{OH})_3 \Rightarrow \text{M}_{\text{R}_1} = 55 \Rightarrow \boxed{m_{\text{rắn}} = 79,92 \text{ gam}} \Rightarrow (\text{nhận})$$

Câu 106:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} n_{\text{CO}_2(1)} = \frac{15,68}{22,4} = 0,7 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTNT}} m_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} \cdot 12 = 0,7 \cdot 12 = 8,4 \text{ gam}$$

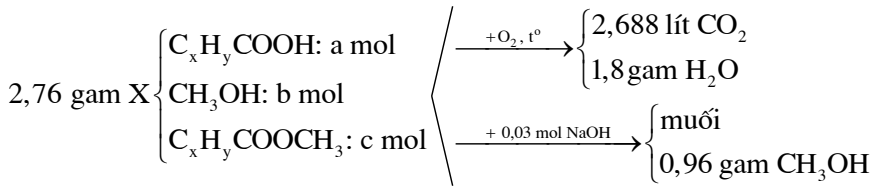
$$\Rightarrow n_{\text{O}^-/\text{COOH}} = 0,5 \cdot 2 = 1 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{O}/\text{X}} = 1 \cdot 16 = 16 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{X}} = m_{\text{C}} + m_{\text{O}} + m_{\text{H}} \Leftrightarrow 25,3 = 8,4 + 16 + m_{\text{H}} \Leftrightarrow m_{\text{H}} = 0,9 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow \frac{0,9}{1} = 2 \cdot \frac{m_{\text{H}_2\text{O}}}{18} \Leftrightarrow m_{\text{H}_2\text{O}} = \boxed{8,1 \text{ gam}}$$

Câu 107:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow m_X = 12n_{\text{CO}_2} + 2n_{\text{H}_2\text{O}} + 16n_O$$

$$\Leftrightarrow 2,76 = 12 \cdot \frac{2,688}{22,4} + 2 \cdot \frac{1,8}{18} + 16n_O \Leftrightarrow n_O = 0,07 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTO}} 2a + b + 2c = 0,07 \\ \xrightarrow{+\text{NaOH}} a + c = 0,03 \\ \xrightarrow{\text{BT CH}_3\text{OH}} b + c = 0,03 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = b = 0,01 \text{ mol} \\ c = 0,02 \text{ mol} \end{cases}$$

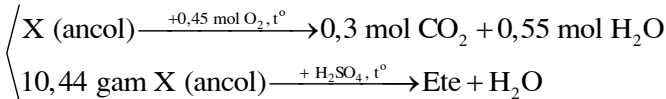
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{\text{C}_x\text{H}_y\text{COOH}} + m_{\text{CH}_3\text{OH}} + m_{\text{C}_x\text{H}_y\text{COOCH}_3}$$

$$\Leftrightarrow 2,76 = 0,01 \cdot (M_{\text{C}_x\text{H}_y} + 45) + 0,01 \cdot 46 + 0,02 \cdot (M_{\text{C}_x\text{H}_y} + 59)$$

$$\Leftrightarrow M_{\text{C}_x\text{H}_y} = 27 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{C}_x\text{H}_y \text{ là } \text{C}_2\text{H}_3 \Rightarrow \boxed{\text{C}_2\text{H}_3 - \text{COOH}}$$

Câu 108:

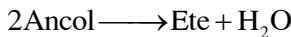
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{\text{H}_2\text{O}} > n_{\text{CO}_2} \Rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 0,25 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Ancol}} + \overbrace{m_{\text{O}_2}^{0,45 \cdot 32}} + \overbrace{m_{\text{CO}_2}^{0,3 \cdot 44}} + \overbrace{m_{\text{H}_2\text{O}}^{0,55 \cdot 18}} = m_{\text{Ancol}} \Leftrightarrow m_{\text{Ancol}} = 8,7 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{matrix} 8,7 \text{ gam} \longrightarrow 0,25 \text{ mol} \\ 10,44 \text{ gam} \longrightarrow x \text{ mol} \end{matrix} \Rightarrow x = \frac{10,44 \cdot 0,25}{8,7} = 0,3 \text{ mol}$$

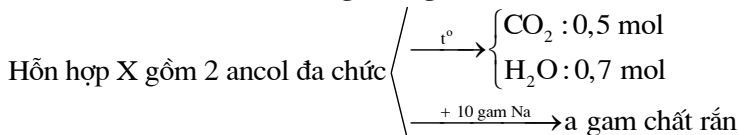

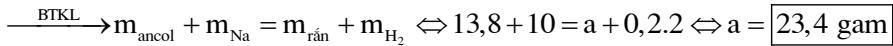
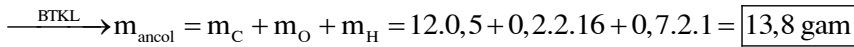
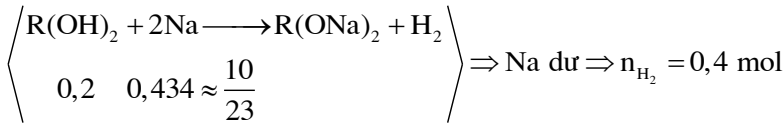
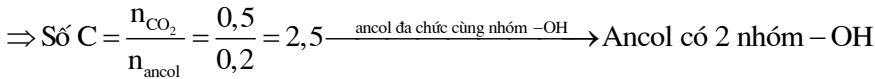
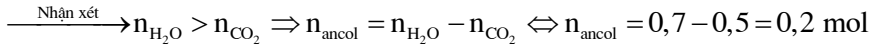
$$0,3 \longrightarrow 0,15$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{Ancol}} = m_{\text{Ete}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 10,44 = m_{\text{Ete}} + 0,15 \cdot 18 \Leftrightarrow m_{\text{Ete}} = \boxed{7,74 \text{ gam}}$$

Câu 109:

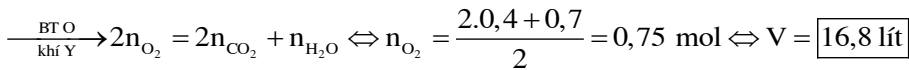
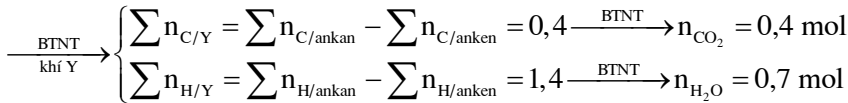
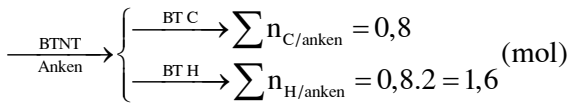
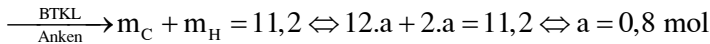
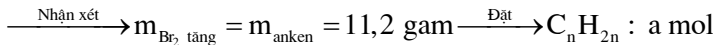
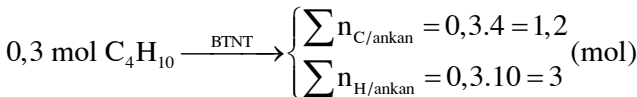
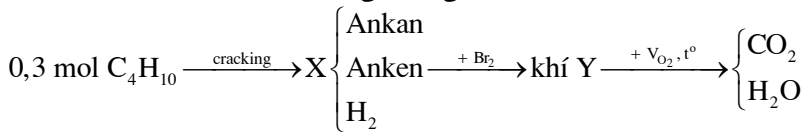
Hướng dẫn giải

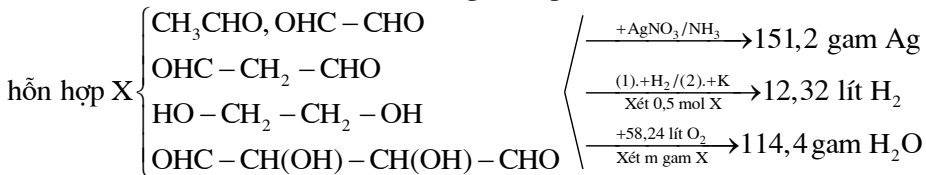
Câu 110:

Hướng dẫn giải

Câu 111:

Hướng dẫn giải

Ta có $\begin{cases} n_{\text{Ag}} = \frac{151,2}{108} = 1,4 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{CHO}_X} = 0,7 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTLK } \pi} k_1 = \frac{0,7}{0,5} = 1,4 \text{ (1)} \\ n_{\text{H}_2} = \frac{12,32}{22,4} = 0,55 \text{ mol} \xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}_X} = 1,1 \text{ mol} \Rightarrow k_1 = \frac{1,1}{0,5} = 2,2 \text{ (2)} \end{cases}$

Quy đổi từ (1), (2) $\rightarrow$ CTTQ của X có dạng : $\text{C}_n\text{H}_{2n+2-2,1,4}\text{O}_{2,2} \xrightarrow{\text{Đốt}} x \text{ mol}$

$$\left\langle \begin{array}{l} \text{C}_n\text{H}_{2n+2-2,1,4}\text{O}_{2,2} \xrightarrow{+\text{O}_2} \bar{n}\text{CO}_2 + (\bar{n}-0,4)\text{H}_2\text{O} \\ x \qquad \qquad \qquad \longrightarrow \bar{n}x \longrightarrow (\bar{n}-0,4).x \end{array} \right\rangle \Rightarrow \bar{n}x = \frac{114,4}{44} = 2,6 \text{ mol}$$

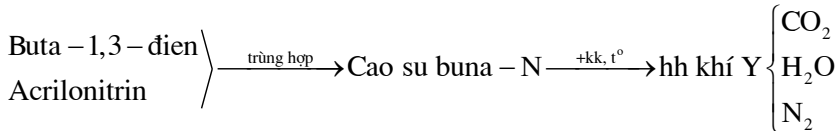
$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}_X} + 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow x = 1 \text{ mol} \Leftrightarrow \bar{n} = 2,6$

$\underbrace{\quad}_{x.2,2} \quad \underbrace{\quad}_{2,6} \quad \underbrace{\quad}_{2,6} \quad \underbrace{\quad}_{(n-0,4).x}$

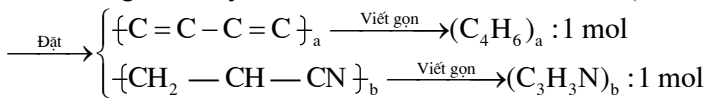
$\Rightarrow m = 1.(14.2,6 - 0,8 + 2.2,16) = \boxed{70,8 \text{ gam}}$

Câu 112:

Hướng dẫn giải

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Trùng hợp là quá trình kết hợp nhiều phân tử nhỏ, không bão hòa (monome) giống nhau hay tương tự nhau thành phân tử lớn (không giải phóng các phân tử nhỏ). Thay vì đốt cháy cao su buna - N (xét 1 mol) thì có thể giải bài toán theo hướng đốt cháy buta - 1,3 - dien và acrlonitrin (đều 1 mol)

$\xrightarrow{\text{BTNT}} \left\{ \begin{array}{l} \xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{N}_2} = \frac{b}{2} \text{ (mol)} \\ \xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = 4a + 3b \text{ (mol)} \\ \xrightarrow{\text{BTH}} n_{\text{H}_2\text{O}} = 3a + 1,5b \text{ (mol)} \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{BTO}} 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}$

$\underbrace{\quad}_{4a+3b} \quad \underbrace{\quad}_{3a+1,5b}$

$\Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = 5,5a + 3,75b \text{ (mol)} \Leftrightarrow n_{\text{N}_2/\text{kk}} = 4n_{\text{O}_2} = 4.(5,5a + 3,75b) \text{ mol}$

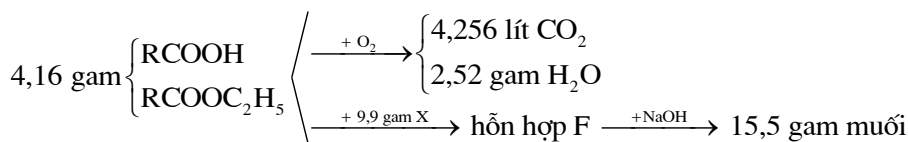
$\Leftrightarrow n_{\text{N}_2/Y} = n_{\text{N}_2} + n_{\text{N}_2/\text{kk}} \Leftrightarrow n_{\text{N}_2/Y} = \frac{b}{2} + 4.(5,5a + 3,75b) = 22a + 15,5b \text{ (mol)}$

$\Leftrightarrow \%V_{\text{N}_2} = 76,7\% = \frac{V_{\text{N}_2/Y}}{V_Y} . 100 = \frac{n_{\text{N}_2/Y}}{n_{\text{N}_2/Y} + n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}}} . 100$

$\Leftrightarrow 76,7\% = \frac{22a + 15,5b}{22a + 15,5b + 4a + 3b + 3a + 1,5b} = \frac{22a + 15,5b}{29a + 20b} . 100 \Leftrightarrow \boxed{a : b = 2 : 3}$

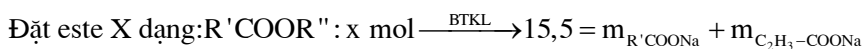
Câu 113:

Hướng dẫn giải

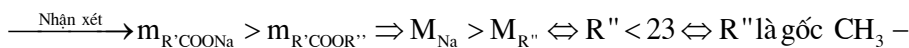

$$\left. \begin{array}{l} n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{2,52}{18} = 0,14 \text{ (mol)} \\ n_{\text{CO}_2} = \frac{4,256}{22,4} = 0,19 \text{ (mol)} \end{array} \right\} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{R là hidrocarbon không no}$$

$$\Rightarrow n_{\text{E}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,05 \Rightarrow \bar{M}_{\text{E}} = \frac{4,16}{0,05} = 83,2 \text{ (g / mol)} \Rightarrow \text{R là gốc } \text{C}_2\text{H}_3 -$$

$$\Leftrightarrow 15,5 = 0,05 \cdot 94 + m_{\text{R}'\text{COONa}} \Leftrightarrow m_{\text{R}'\text{COONa}} = 10,8 \text{ gam}$$

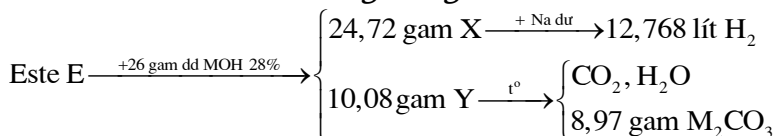
Phương pháp tăng giảm khối lượng:

$$\Rightarrow n_{\text{R}'\text{COOCH}_3} = \frac{m_{\text{R}'\text{COONa}} - m_{\text{R}'\text{COOCH}_3}}{M_{\text{Na}} - M_{\text{CH}_3}} = \frac{10,8 - 9,9}{8} = 0,1125 \text{ mol}$$

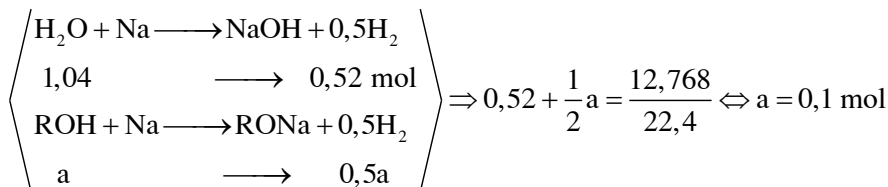
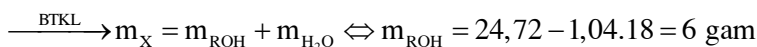
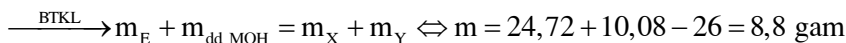
$$\Rightarrow M_{\text{R}'\text{COOCH}_3} = \frac{9,9}{0,1125} = 88 \Leftrightarrow \text{R}' = 29 \Leftrightarrow \text{R}' : \text{C}_2\text{H}_5 - \Leftrightarrow \boxed{\text{X} : \text{C}_2\text{H}_5\text{COOCH}_3}$$

Câu 114:

Hướng dẫn giải

$$26 \text{ gam dd MOH } 28\% \Rightarrow \begin{cases} m_{\text{MOH}} = \frac{26 \cdot 28}{100} = 7,28 \text{ gam} \\ m_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{26 \cdot 72}{100} = 18,72 \text{ gam} \Rightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,04 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\left. \begin{aligned} M_{\text{este E}} &= \frac{m_{\text{este E}}}{a} = 88 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{E là } C_4H_8O_2 \\ M_{\text{ROH}} &= \frac{m_{\text{ROH}}}{a} = 60 \text{ g/mol} \Rightarrow \text{ROH là } C_3H_7OH \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{E là } HCOOC_3H_7.$$

M trong MOH (kiềm) chuyển hóa hết thành M_2CO_3 (muối cacbonat).

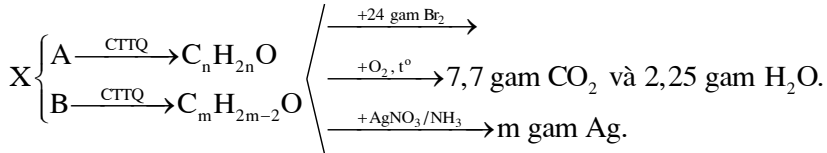
$$\xrightarrow{\text{BT M}} n_{\text{MOH}} = 2n_{M_2CO_3} \Leftrightarrow \frac{7,28}{M_M + 17} = 2 \cdot \frac{8,97}{2M_M + 60} \Leftrightarrow M_M = 39 \Rightarrow \text{M là K.}$$

$$\Rightarrow \text{Trong Y} \begin{cases} HCOOK : 0,1 \text{ mol} \\ KOH_{\text{dư}} : 0,03 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow m_{HCOOK} = 0,1 \cdot 84 = 8,4 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \%m_{HCOOK} = \frac{8,4}{10,08} \cdot 100 = 83,33\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{85\%}$$

Câu 115:

Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} \begin{cases} A \xrightarrow{+O_2, t^\circ} n_{H_2O} = n_{CO_2} \\ B \xrightarrow{+O_2, t^\circ} n_{H_2O} < n_{CO_2} \end{cases} \Rightarrow \Delta n = n_B = \underbrace{\frac{n_{CO_2}}{44} = 0,175} - \underbrace{\frac{n_{H_2O}}{18} = 0,125} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\text{Trường hợp 1: A có dạng } RCHO \text{ (R} \neq H) \xrightarrow{\text{Đặt}} \begin{cases} A : a \text{ mol (n} \geq 2) \\ B : b \text{ mol (m} \geq 3) \end{cases} \text{ (I)}$$

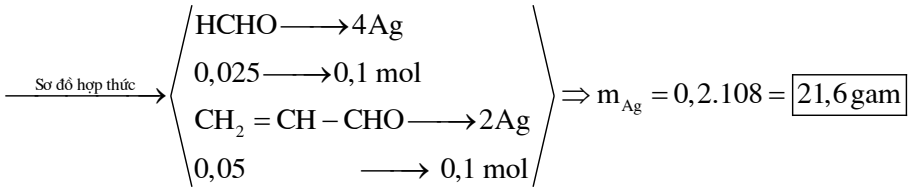
$$\left\langle \begin{matrix} A + Br_2 \\ B + 2Br_2 \end{matrix} \right\rangle \Rightarrow \begin{cases} a + 2b = \frac{24}{160} = 0,15 \\ b = 0,05 \end{cases} \Leftrightarrow a = b = 0,05 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{CO_2}}{a+b} = \frac{0,175}{0,1} = 1,75 \xrightarrow{\text{Điều kiện (I)}} \text{(Loại)}$$

$$\text{Trường hợp 2: A có dạng } HCHO \xrightarrow{\text{Đặt}} \begin{cases} HCHO : a \text{ mol (n} \geq 2) \\ B : b \text{ mol (m} \geq 3) \end{cases}$$

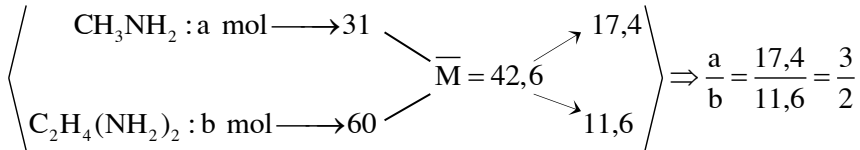
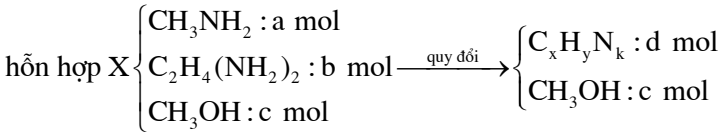
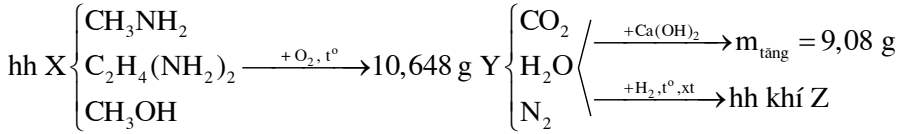
$$\left\langle \begin{matrix} A + 2Br_2 \\ B + 2Br_2 \end{matrix} \right\rangle \Rightarrow \begin{cases} 2a + 2b = \frac{24}{160} = 0,15 \\ b = 0,05 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,025 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \text{Số } C_{/B} = \frac{n_{CO_2} - n_{CO_2/A}}{b} = \frac{0,175 - 0,025}{0,05} = 3 \Rightarrow B \text{ là } CH_2 = CH - CHO$$

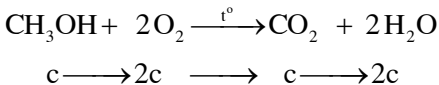
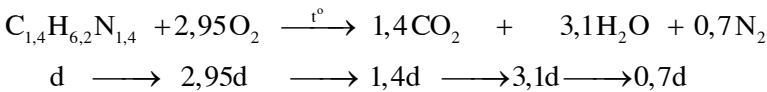
Câu 116:

Hướng dẫn giải

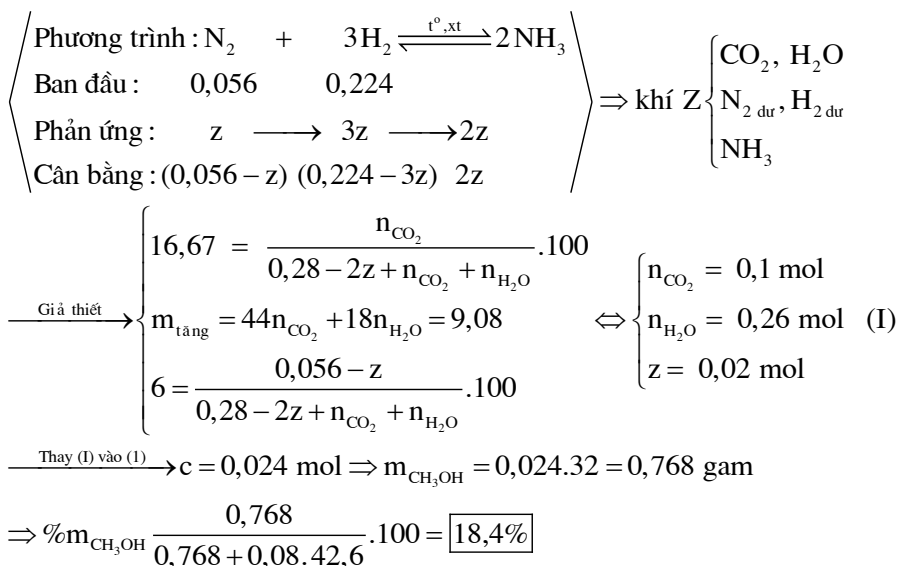

$$\text{Ta có: } x = \frac{1.3a + 2.2b}{3a + 2b} = 1,4; \quad y = \frac{5.3a + 8.2b}{3a + 2b} = 6,2; \quad k = \frac{1.2a + 2.2b}{3a + 2b} = 1,4$$

$$\Rightarrow \text{C}_{1,4}\text{H}_{6,2}\text{O}_{1,4} : d \text{ (mol)}$$

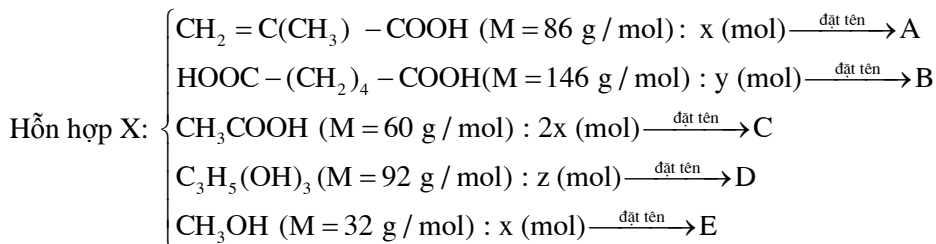
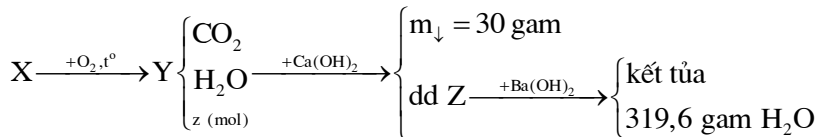

$$\begin{array}{l} \text{Rút ra} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 1,7d + c \quad (1) \\ n_{\text{N}_2} = \frac{10}{7}d = \frac{10,648 - 9,08}{28} = 0,056 \text{ (mol)} \Rightarrow d = 0,08 \text{ (mol)} \end{array} \right. \end{array}$$

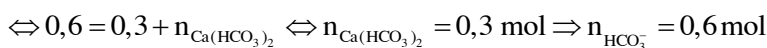
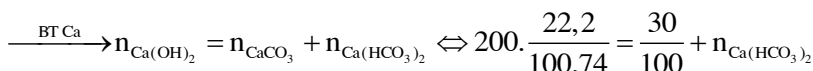
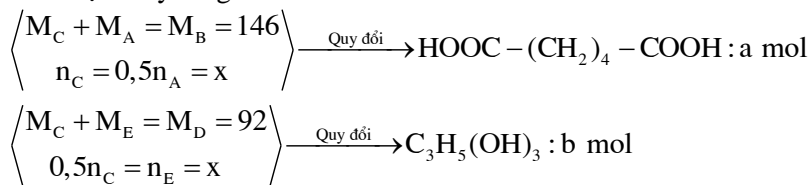

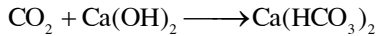
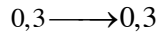
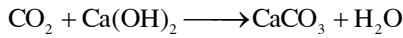
Câu 117:

Hướng dẫn giải

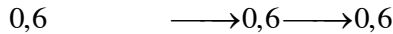
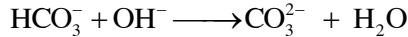

Nhận xét ta nhận thấy rằng:

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} + 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = 0,3 + 0,3 \cdot 2 = 0,9 \text{ mol}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng:

$$m_{\text{H}_2\text{O cuối cùng}} = m_{\text{H}_2\text{O/dốt cháy}} + m_{\text{H}_2\text{O/dung dịch}} + m_{\text{H}_2\text{O/sinh ra}}$$

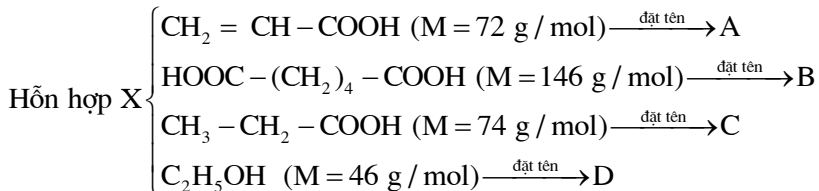
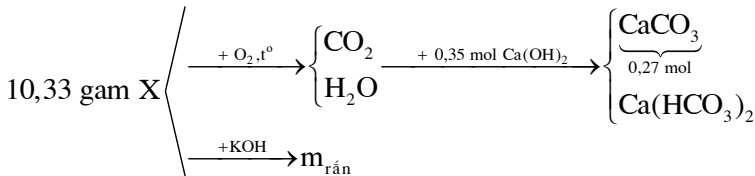
$$\Leftrightarrow 319,6 = 18z + 200 \cdot \frac{100 - 22,2}{100} + 200 \cdot \frac{100 - 34,2}{100} + (0,6 + 0,3) \cdot 18 \Leftrightarrow z = 0,9 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTNT}} \begin{cases} \xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CO}_2} = 6a + 3b = 0,9 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT H}} 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 10a + 8b = 1,8 \text{ mol} \end{cases} \Leftrightarrow a = b = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{\text{HOOC-(CH}_2)_4\text{-COOH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{(OH)}} = 0,1 \cdot (146 + 92) = \boxed{23,8 \text{ gam}}$$

Câu 118:

Hướng dẫn giải

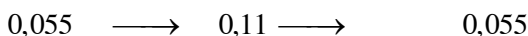
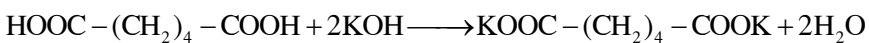
$$\text{Do} \begin{cases} n_A = n_C \\ M_A + M_C = M_B \end{cases} \xrightarrow{\text{Quy đổi}} \begin{cases} \text{HOOC} - (\text{CH}_2)_4 - \text{COOH} : a \text{ (mol)} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : b \text{ (mol)} \end{cases}$$

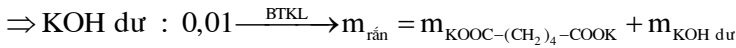
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X = m_{\text{HOOC-(CH}_2)_4\text{-COOH}} + m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 146a + 46b = 10,33 \text{ (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT Ca}} \underbrace{n_{\text{Ca(OH)}_2}}_{0,35} = \underbrace{n_{\text{CaCO}_3}}_{0,27} + n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} \Leftrightarrow n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = 0,08 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} + 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} \Leftrightarrow 0,43 = 6a + 2b \text{ (2)}$$

$$\xrightarrow{\text{Từ (1),(2)}} \begin{cases} a = 0,055 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} \text{HOOC} - (\text{CH}_2)_4 - \text{COOH} : 0,055 \text{ (mol)} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} : 0,05 \text{ (mol)} \end{cases}$$

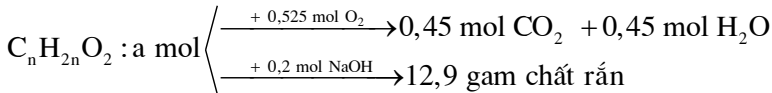

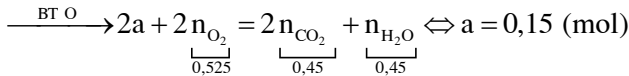
$$\Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = 222.0,055 + 56.0,01 \Leftrightarrow m_{\text{rắn}} = \boxed{12,77 \text{ gam}}$$

Câu 119:

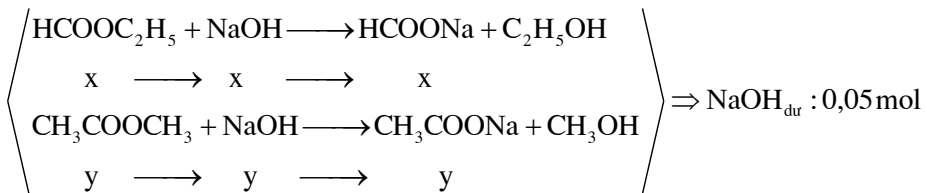
Hướng dẫn giải

Nhận xét : $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow$ Este no, đơn chức, mạch hở

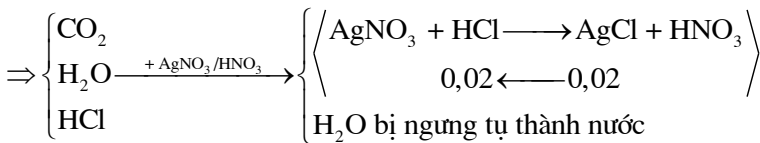
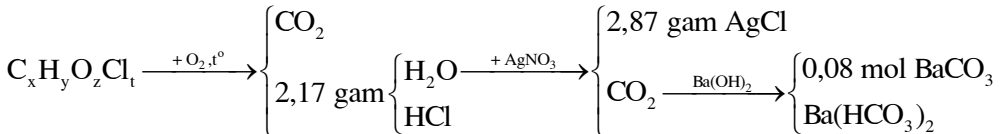
$$\Rightarrow \text{Số C} = n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{a} = 3 \Rightarrow \begin{cases} \text{HCOOC}_2\text{H}_5 : x \text{ mol} \\ \text{CH}_3\text{COOCH}_3 : y \text{ mol} \end{cases}$$

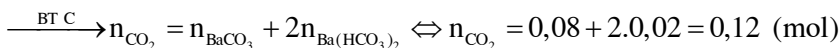
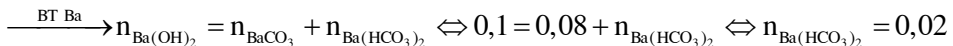
$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + y = 0,15 \\ 68x + 82y + 0,05.40 = 12,9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{HCOOC}_2\text{H}_5} \approx \boxed{66,67\%}$$

Câu 120:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow m_{\text{tăng}} = m_{\text{HCl}} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow 2,17 = 0,02.36,5 + 18n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,08 \text{ mol}$$

Ta có
$$\begin{cases} \frac{x}{t} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{HCl}}} = \frac{0,12}{0,02} = 6 \\ \frac{y}{t} = \frac{n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_{\text{HCl}}} = \frac{y-t}{2t} = \frac{0,08}{0,02} = 4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 6t \\ y = 9t \end{cases} \text{ (I)}$$

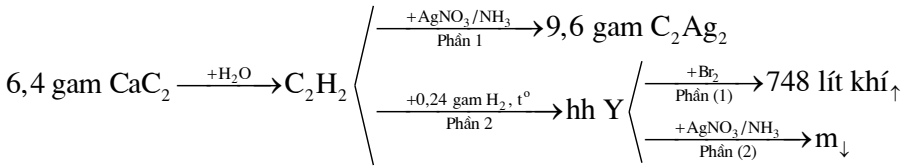
$$n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{Cl}_t} = \frac{3,16}{12x + y + 16z + 35,5t} \Rightarrow t = \frac{n_{\text{HCl}}}{n_{\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{Cl}_t}} = \frac{0,02 \cdot (12x + y + 16z + 35,5t)}{3,16} \text{ (II)}$$

Thay (I) vào (II) $\rightarrow z = 4t \Rightarrow$ CT đơn giản nhất: $(\text{C}_6\text{H}_9\text{O}_4\text{Cl})_n$

Mặt khác: $M_{(\text{C}_6\text{H}_9\text{O}_4\text{Cl})_n} < 200 \Leftrightarrow n < \frac{400}{3,61} \approx 1,1 \Rightarrow n = 1 \Rightarrow \boxed{\text{X là } \text{C}_6\text{H}_9\text{O}_4\text{Cl}}$

Câu 121:

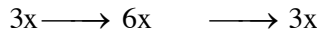
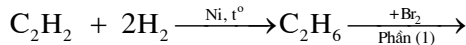
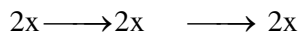
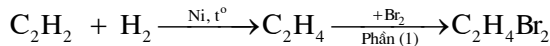
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTC}} n_{\text{CaC}_2} = n_{\text{C}_2\text{H}_2} = n_{\text{C}_2\text{Ag}_2/\text{phần 1}} + n_{\text{C}_2\text{H}_2/\text{phần 2}} \Leftrightarrow \frac{6,4}{64} = \frac{9,6}{240} + n_{\text{C}_2\text{H}_2/\text{phần 2}}$$

$$\Leftrightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_2/\text{phần 2}} = 0,1 - 0,04 = 0,06 \text{ mol v } n_{\text{H}_2} = \frac{0,24}{2} = 0,12 \text{ mol}$$

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Khi cho C_2H_2 tác dụng với H_2 trong điều kiện xúc tác là Ni sẽ tạo ra hỗn hợp khí gồm C_2H_4 , C_2H_6 , H_2 dư và C_2H_2 dư.

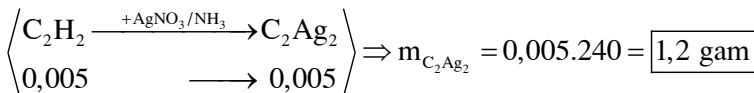

Phần 1: Cho hỗn hợp khí thu được sau phản ứng qua bình đựng Br_2 thì khí C_2H_2 và C_2H_4 sẽ bị giữ lại, khí thoát ra là khí C_2H_6 và H_2 dư.

$$\Rightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_6} + n_{\text{H}_2 \text{ dư}} = \frac{0,784}{22,4} \Leftrightarrow \frac{3}{2}x + \frac{0,12}{2} - \left(\frac{2x + 6x}{2}\right) = 0,035 \Leftrightarrow x = 0,01 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ dư}} = \frac{0,06 - 5x}{2} = 0,005 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{C}_2\text{H}_2 \text{ dư}/\text{phần 2}} = 0,005 \text{ mol}$$

Phần 2: Hỗn hợp khí chỉ có C_2H_2 phản ứng với $\text{AgNO}_3 / \text{NH}_3$.

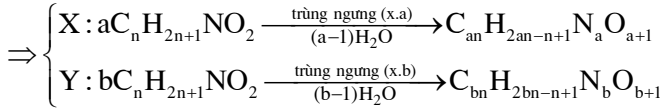
Câu 122:

Hướng dẫn giải

Cách 1: Khai thác độ bất bão hòa k trong phản ứng đốt cháy

—^{Nhận xét}→ Glyxin và Alanin đều là các α – amino axit no có 1 nhóm – NH₂ và 1 nhóm – COOH ⇒ các amino axit no có CTPT là C_nH_{2n+1}NO₂.

⇒ { peptit X là a – peptit tạo bởi a α – amino axit ⇒ có (a – 1) liên kết peptit
 peptit Y là b – peptit tạo bởi b α – amino axit ⇒ có (b – 1) liên kết peptit

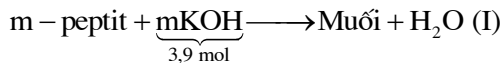
(Lưu ý: hệ số n ở X và Y là không giống nhau)

—^{Số O trong X, Y là 13}
 X, Y đều có số liên kết peptit ≥ 4 → { (a + 1) + (b + 1) = 13
 { a – 1 ≥ 4
 { b – 1 ≥ 4 ⇒ { a + b = 11
 { a ≥ 5
 { b ≥ 5 ⇒ { a = 5 ⇒ b = 6
 { a = 6 ⇒ b = 5

Do cặp nghiệm (a, b) trên là hoán vị của nhau ⇒ nên không ảnh hưởng đến kết quả

bài toán —^{Tự chọn}→ { a = 5 → X : pentapeptit
 { b = 6 → Y : hexapeptit

Khi đó phản ứng thủy phân các peptit trong môi kiềm cho quy luật:

—^{Giả thiết}→ { n_X + n_Y = 0,7 mol
 { 5n_X + 6n_Y = n_{KOH} = 3,9 mol ⇔ { n_X = 0,3 mol (*)
 { n_Y = 0,4 mol

—^{Mặt khác}→ { a = 5 → X có 4 liên kết peptit ⇒ k_X = k_{4 liên kết CO-NH} + k_{trong COOH} = 5
 { b = 6 → Y có 5 liên kết peptit ⇒ k_Y = k_{5 liên kết CO-NH} + k_{trong COOH} = 6

Khi đốt cháy hợp chất chứa (C, H, O, N) chứa z nguyên tử N ta có:

$$n_{\text{hợp chất hữu cơ}} = \frac{n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}}}{k - 1 - 0,5z}$$

Áp dụng đối với trường hợp đốt 66,075 gam hỗn hợp X, Y ta có:

⇒ { n_X = $\frac{n_{\text{CO}_2 \text{ sinh bởi (X)}} - n_{\text{H}_2\text{O sinh bởi (X)}}}{5 - 1 - 0,5 \cdot 5}$
 ⇒ 1,5n_X + 2n_Y = n_{CO₂} – n_{H₂O} (**)
 { n_Y = $\frac{n_{\text{CO}_2 \text{ sinh bởi (Y)}} - n_{\text{H}_2\text{O sinh bởi (Y)}}}{6 - 1 - 0,5 \cdot 6}$

Kết hợp các giả thuyết cho ta:

$$\Rightarrow m_{0,07 \text{ mol A}} = 66,075.4 = 264,3 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{muối}} = m_{0,07 \text{ mol A}} + m_{\text{KOH phản ứng}} - m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 264,3 - 3,9.56 - 0,7.18 = \boxed{470,1 \text{ gam}}$$

Cách 3: Phương pháp trung bình

Cả Glyxin và Alanin đều là các α - amino axit no có 1 nhóm chức - NH₂ và 1 nhóm chức - COOH $\Rightarrow$ các đều α - amino axit no có CTPT là C_nH_{2n+1}NO₂.

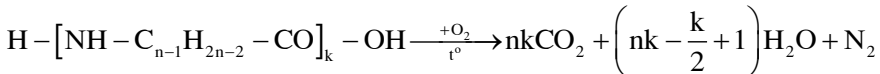
$$\Rightarrow \text{CTPT trung bình của hỗn hợp có dạng } \left\{ \begin{array}{l} \text{H} - [\text{NH} - \text{C}_{n-1}\text{H}_{2n-2} - \text{CO}]_k - \text{OH} \\ \text{với } M = 14nk + 29k + 18 \end{array} \right. \quad (\text{với } k)$$

k là số mắt xích α - amino axit trung bình trong hỗn hợp peptit)

$$\Rightarrow k = \frac{3,9}{0,7} = \frac{39}{7}$$

Gọi số mol ứng với 66,075 gam A là a mol

$$m_{\text{bình tăng}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 44nka + (18nk - 9k + 18)a = 147,825 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow (62nk - 9k + 18)a = 147,825 \text{ gam}$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (14nk + 29k + 18)a = 66,075 \text{ gam} \\ (62nk - 9k + 18)a = 147,825 \text{ gam} \end{array} \right. \Rightarrow \frac{14nk + 29k + 18}{62nk - 9k + 18} = \frac{881}{1971} (*)$$

$$\text{Thay } k = \frac{39}{7} \text{ vào } (*) \Rightarrow n = \frac{33}{13} \Rightarrow M_A = 14 \cdot \frac{33}{13} \cdot \frac{39}{7} + 29 \cdot \frac{39}{7} + 18 = \frac{2643}{7}$$

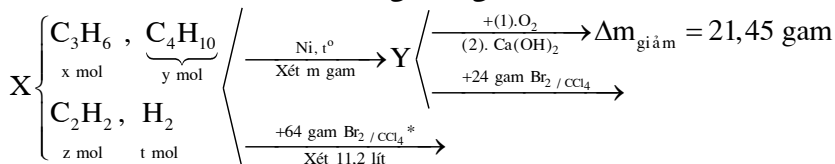
Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng:

$$m_{\text{muối}} = m_{0,07 \text{ mol A}} + m_{\text{KOH phản ứng}} - m_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{muối}} = 0,07 \cdot \frac{2643}{7} - 3,9.56 - 0,7.18 = \boxed{470,1 \text{ gam}}$$

Câu 123:

Hướng dẫn giải

Nhận xét: Vì Y phản ứng được với dung dịch Br₂ nên H₂ đã phản ứng hết.

$$\sum n_{\pi(\text{X})} = n_{\text{C}_3\text{H}_6} + 2n_{\text{C}_2\text{H}_2} = n_{\text{H}_2} + n_{\text{Br}_2} \Leftrightarrow x + 2z = t + 0,15 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{\text{Theo giả thiết}} \frac{x + 2z}{x + y + z + t} = \frac{n_{\text{Br}_2}^*}{n_X} = \frac{64 : 160}{11,4 : 22,4} = \frac{0,4}{0,5} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (1) vào (2)}} 3x + 4y + 2z = 0,6 = n_{\text{CO}_2} \text{ (X)} = n_{\text{CO}_2} \text{ (Y)} = n_{\text{CaCO}_3}$$

Ta có: $m_{\text{dung dịch giảm}} = m_{\text{CaCO}_3} - (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}})$

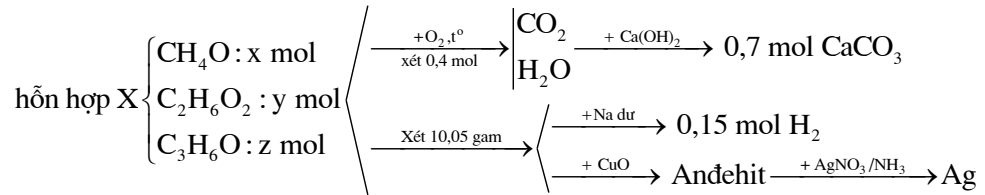
$$\Leftrightarrow 21,45 = 0,6 \cdot 100 - (0,6 \cdot 44 + n_{\text{H}_2\text{O}} \cdot 18) \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,675 \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT O}} 2n_{\text{O}_2} = 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{2 \cdot 0,6 + 0,675}{2} = 0,9375 \text{ (mol)}$$

$$\Leftrightarrow V_{\text{O}_2} = 0,9375 \cdot 22,4 = \boxed{21 \text{ lít}}$$

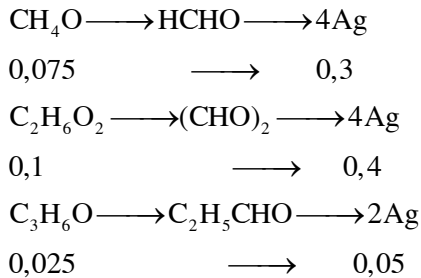
Câu 124:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Xét 10,05 gam} \Rightarrow \begin{cases} 32x + 62y + 58z = 10,05 \\ x + 2y + z = n_{\text{H}_2} = 0,3 \end{cases} \quad (I) \\ \text{Xét 0,04 mol} \Rightarrow \frac{x + 2y + 3z}{x + y + z} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{0,7}{0,4} \quad (II) \end{array} \right. \xrightarrow{(I),(II)} \begin{cases} x = 0,075 \\ y = 0,1 \\ z = 0,025 \end{cases} \text{ (mol)}$$

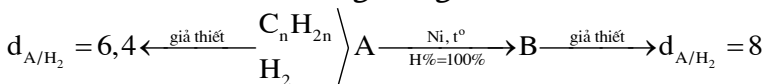
Xét sơ đồ hợp thức:

$$\Rightarrow m_{\text{Ag}} = 108 \cdot (0,3 + 0,4 + 0,05) = \boxed{81 \text{ (gam)}}$$

Câu 125:

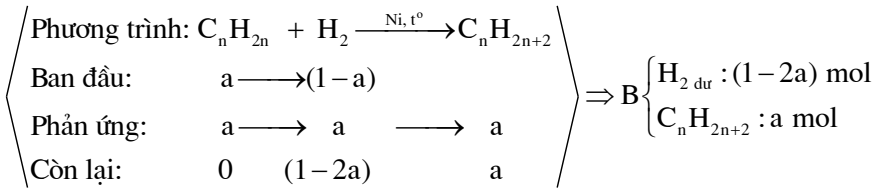
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} n_{\text{A}} = 1 \text{ mol} \Rightarrow \begin{cases} \text{C}_n\text{H}_{2n} : a \text{ (mol)} \\ \text{H}_2 : (1 - a) \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Trung bình}} 6,4.2 = \frac{m_{C_nH_{2n}} + m_{H_2}}{n_{C_nH_{2n}} + n_{H_2}} \Leftrightarrow 12,8 = \frac{14na + 2.(1-a)}{1} \quad (1)$$

$$\Rightarrow m_A = 12,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{Nhận thấy}} \overline{M}_B = 8.2 = 16 < 14n (n \geq 2) \Rightarrow \text{Trong B có } H_2 \text{ dư}$$

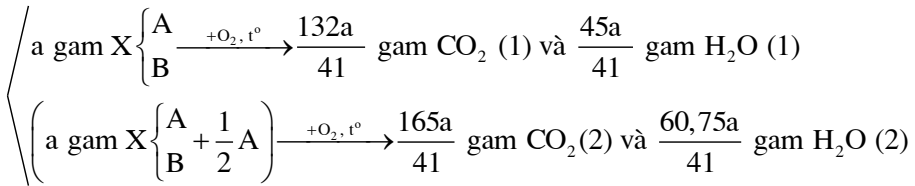
$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_A = m_B \Leftrightarrow m_B = 12,8 \text{ gam} \xrightarrow{\text{Trung bình}} 8.2 = \frac{\overbrace{m_{C_nH_{2n+2}} + m_{H_2 \text{ dư}}}^{m_B}}{n_{C_nH_{2n+2}} + n_{H_2 \text{ dư}}}$$

$$\Leftrightarrow 16 = \frac{12,8}{a + 1 - 2a} \Leftrightarrow a = 0,2 \text{ mol} \xrightarrow{\text{Thay } a=0,2 \text{ vào (1)}} 14n.0,2 + 2.(1-0,2) = 12,8$$

$$\Leftrightarrow n = 4 \Rightarrow \boxed{\text{Anken là } C_4H_8}$$

Câu 126:

Hướng dẫn giải

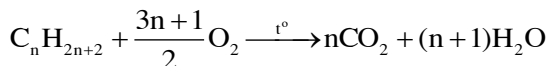

$$\xrightarrow{\text{Tự chọn}} a = 41 \text{ gam} \Rightarrow \begin{cases} m_{CO_2(1)} = 132 \text{ gam} \Rightarrow n_{CO_2(1)} = 3 \text{ mol} \\ m_{H_2O(1)} = 45 \text{ gam} \Rightarrow n_{H_2O(1)} = 2,5 \text{ mol} \\ m_{CO_2(2)} = 165 \text{ gam} \Rightarrow n_{CO_2(2)} = 3,75 \text{ mol} \\ m_{H_2O(2)} = 60,75 \text{ gam} \Rightarrow n_{H_2O(2)} = 3,375 \text{ mol} \end{cases}$$

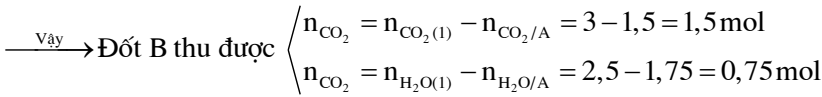
$$\xrightarrow{\text{Vậy}} \text{Đốt } \frac{1}{2} A \text{ thu được } \begin{cases} n_{CO_2} = n_{CO_2(2)} - n_{CO_2(1)} = 3,75 - 3 = 0,75 \text{ mol} \\ n_{H_2O} = n_{H_2O(2)} - n_{H_2O(1)} = 3,375 - 2,5 = 0,875 \text{ mol} \end{cases}$$

$\Rightarrow$ Vậy nên khi đốt cháy A sẽ thu được $n_{CO_2} = 1,5$ (mol) và $n_{H_2O} = 1,75$ (mol)

$$\xrightarrow{\text{Nhận xét}} n_{H_2O} > n_{CO_2} \Rightarrow A \text{ là ankan} \xrightarrow{\text{CTTQ}} C_nH_{2n+2}$$

$$\Rightarrow \frac{n_{CO_2}}{n_{H_2O}} = \frac{n}{n+1} \Leftrightarrow \frac{n}{n+1} = \frac{1,5}{1,75} \Leftrightarrow n = 6 \Rightarrow \boxed{A \text{ có CTPT là } C_6H_{14}}$$

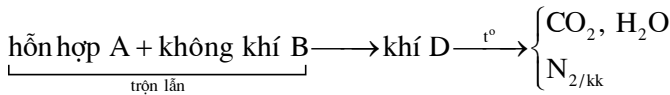
→ Nhận xét → $\frac{n_C}{n_H} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{2n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{1,5}{0,75 \cdot 2} = \frac{1}{1} \Rightarrow$ CTTQ của B là $(\text{CH})_n$ và vì B không tác

dụng làm mất màu nước brom nên B thuộc nhóm aren $\Rightarrow$ B là C_6H_6

→ Nhận xét → A và B cùng có 6 nguyên tử C, đồng thời lượng CO_2 do A và B tạo ra là bằng nhau (1,5 mol) $\Rightarrow n_A = n_B \Rightarrow \boxed{\%V_A = \%V_B = 50\%}$

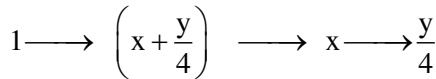
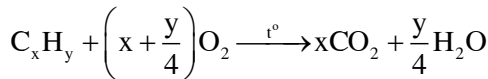
Câu 127:

Hướng dẫn giải

→ Tự chọn → Đốt cháy hỗn hợp: C_xH_y A : 1 (mol) $\Rightarrow$ không khí : 15 (mol)

Phản ứng đốt cháy A:

→ Nhận xét → Sau phản ứng chỉ thu được CO_2 , H_2O và $\text{N}_2 \Rightarrow$ $\begin{cases} \text{hidrocacbon A} \\ \text{khí O}_2/\text{kk} \end{cases}$ đã tham

gia hết trong phản ứng đốt cháy.

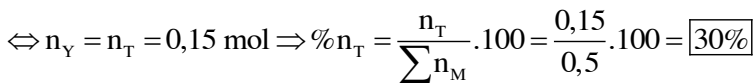
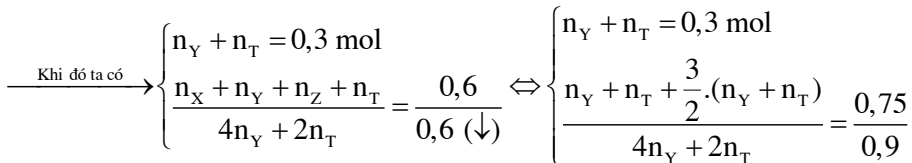
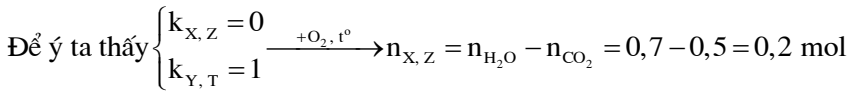
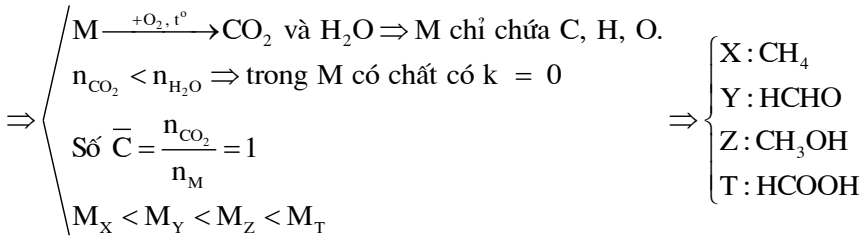
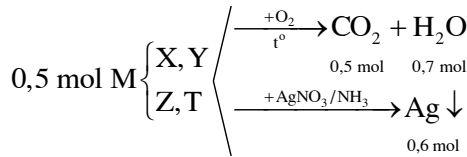
$\Rightarrow$ Nhận thấy trong không khí có 15 (mol) $\Rightarrow \begin{cases} \text{N}_2 : 12 \text{ (mol)} \\ \text{O}_2 : 3 \text{ (mol)} = x + \frac{y}{4} \end{cases} \quad (1)$

→ Giả thiết $\frac{V_{\text{CO}_2}}{V_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{7}{4} \Leftrightarrow \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{7}{4} \Leftrightarrow \frac{x}{\frac{y}{4}} = \frac{7}{4} \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} x = \frac{7}{3} \\ y = \frac{8}{3} \end{cases}$

Ta có: $\frac{\sum n_{\text{khí đầu}}}{\sum n_{\text{khí sau}}} = \frac{P_{\text{khí đầu}}}{P_{\text{khí sau}}} \Leftrightarrow \frac{1 + 15}{\frac{7}{3} + \frac{4}{3} + 12} = \frac{p}{p_1} \Leftrightarrow \boxed{p_1 = \frac{47}{48} p}$

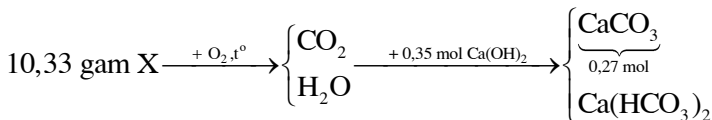
Câu 128:

Hướng dẫn giải

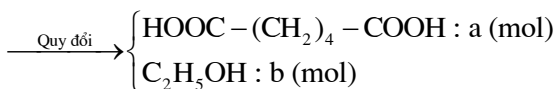
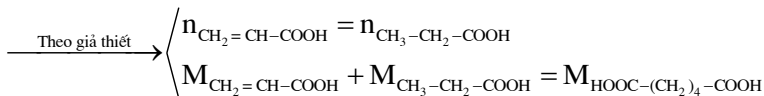
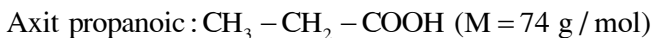
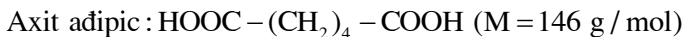
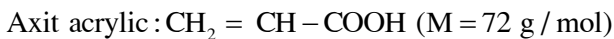

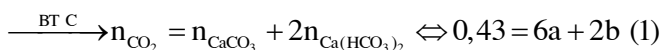
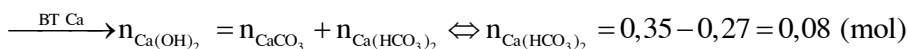
Câu 129:

Hướng dẫn giải

- Sử dụng phương pháp quy đổi hỗn hợp kết hợp với phương pháp bảo toàn nguyên tố:

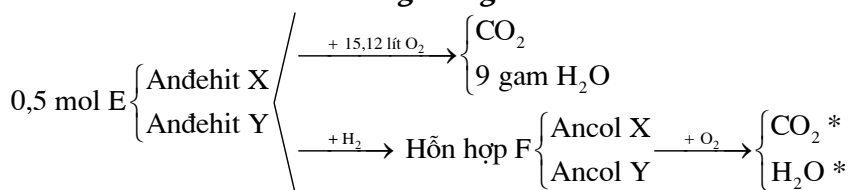

Mặt khác: Theo giả thiết ta có được $146a + 46b = 10,33 \text{ (2)}$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \begin{cases} a = 0,055 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)} \Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{46,05}{10,33} \cdot 100 \approx \boxed{23\%}$$

Câu 130:

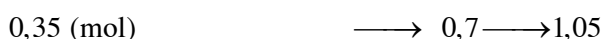
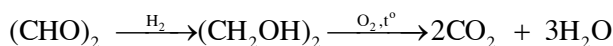
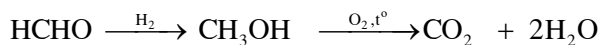
Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \text{Số } \bar{H}_{/E} = \frac{2n_{\text{H}_2\text{O}}}{n_E} = \frac{2 \cdot \frac{9}{18}}{0,5} = 2 \Leftrightarrow \begin{cases} \text{HCHO} : x \text{ (mol)} \\ (\text{CHO})_2 : y \text{ (mol)} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \sum n_{\text{O}_2} = \frac{15,12}{22,4} = 0,675 = x + \frac{3}{2}y \\ x + y = 0,5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,15 \\ y = 0,35 \end{cases} \text{ (mol)}$$

Xét sơ đồ hợp thức:

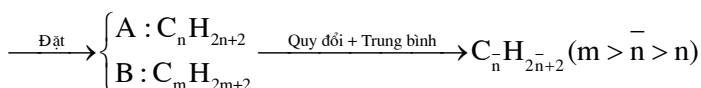
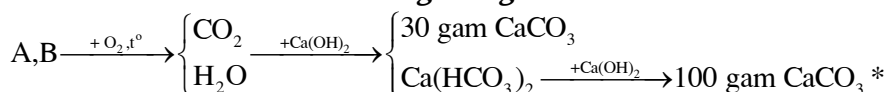

$$\sum n_{\text{CO}_2} = 0,85 \text{ (mol)} \quad \sum n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,35 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_{\text{tàng}} = m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 0,85 \cdot 44 + 1,35 \cdot 18 = \boxed{61,7 \text{ (gam)}}$$

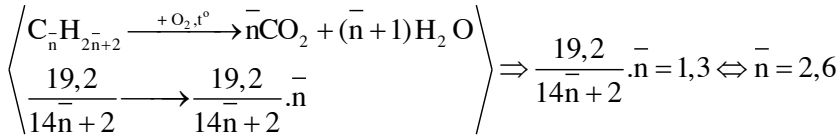
Câu 131:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} + \overbrace{n_{\text{CaCO}_3}^{0,3 \text{ mol}}} \Rightarrow n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} + n_{\text{CaCO}_3^*} = 1,3 \text{ mol} \\ \xrightarrow{\text{BT C}} 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = n_{\text{CaCO}_3^*} = 1 \end{cases}$$

Phương trình phản ứng đốt cháy:

$$\Rightarrow m > \bar{n} = 2,6 > n \xrightarrow{\text{Đông \textcircled{a}ng}} \begin{cases} n = 2 \Rightarrow \text{C}_2\text{H}_6 : x \\ m = 3 \Rightarrow \text{C}_3\text{H}_8 : y \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{2x + 3y}{x + y} = 2,6 \\ 30x + 44y = 19,2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,3 \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{30 \cdot 0,2}{19,2} \cdot 100 = 31,25\% \approx \boxed{32\%}$$

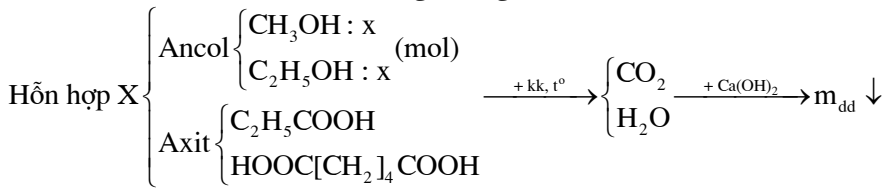
Hoặc có thể giải theo phương pháp tự chọn lượng chất:

$$\xrightarrow{\text{Trung bình}} \frac{2x + 3y}{x + y} = 2,6 \Leftrightarrow 0,6x = 0,4y \Leftrightarrow \frac{x}{y} = \frac{2}{3} \xrightarrow{\text{tự chọn}} x = 2 \Rightarrow y = 3$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{30 \cdot 2}{30 \cdot 2 + 44 \cdot 3} \cdot 100 = 31,25\% \approx \boxed{32\%}$$

Câu 132:

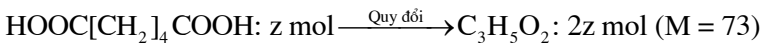
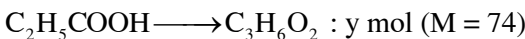
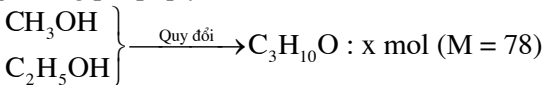
Hướng dẫn giải

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_X + m_{\text{O}_2} \longrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} \Leftrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 1,86 + \frac{10,08}{22,4} \cdot \frac{1}{5} \cdot 32$$

$$\Leftrightarrow m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}} = 4,74 \text{ gam (1)}$$

Áp dụng phương pháp quy đổi:

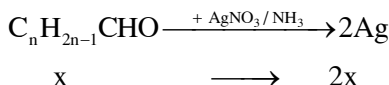
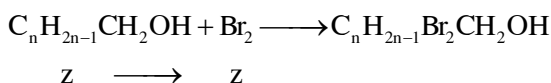
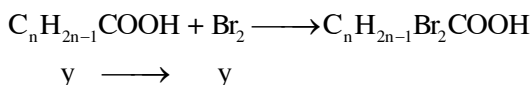
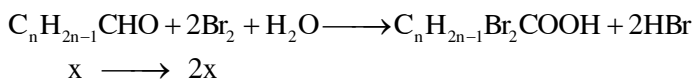
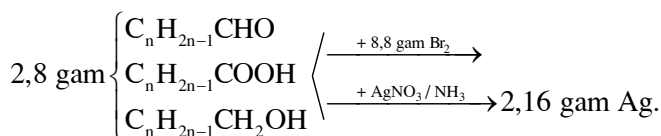
$$\text{Ta có : } 3 \cdot \frac{1,86}{78} < n_{\text{CO}_2} = 3n_X < 3 \cdot \frac{1,86}{73} \Leftrightarrow 7,15 < m_{\text{CaCO}_3} < 7,64$$

$$\xrightarrow{7,15 < m_{\text{CaCO}_3} < 7,64} m_{\text{dd giảm}} = m_{\text{kết tủa}} - \underbrace{(m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}})}_{4,74}$$

$$\Leftrightarrow 7,15 - 4,74 < m_{\text{dd giảm}} < 7,64 - 4,74 \Leftrightarrow 2,4 < m_{\text{dd giảm}} < 2,9 \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{2,76 \text{ gam}}$$

Câu 133:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{+ \text{AgNO}_3/\text{NH}_3} 2x = \frac{2,16}{108} = 0,02 \\ \xrightarrow{+ \text{Br}_2} 2x + y + z = \frac{8,8}{160} = 0,055 \end{cases} \Leftrightarrow y + z = 0,035 \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow m_x = 14n(x + y + z) + 28x + 44y + 30z \Leftrightarrow 2,8 = 14n \cdot 0,045 + 28(x + y + z) + 16y + 2z$$

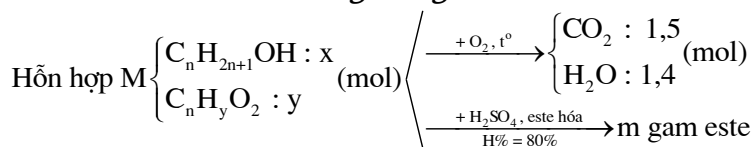
$$\Leftrightarrow (14n + 28) \cdot 0,045 = 2,8 - 16y - 2z = 2,73 - 14y$$

Mặt khác : $0 < y < 0,035 \Leftrightarrow 1,5 < n < 2,3 \xrightarrow{\text{n nguyên}} n = 2 \text{ (C}_2\text{H}_3\text{-)}$

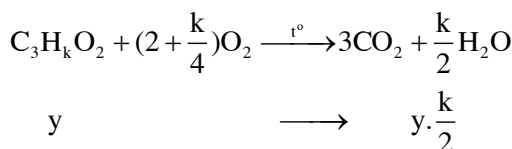
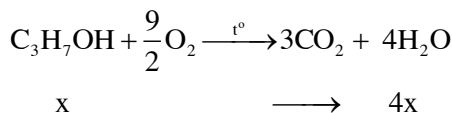
$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_3\text{CHO}} = \frac{56 \cdot 0,01 \cdot 100}{2,8} = \boxed{20\%}$$

Câu 134:

Hướng dẫn giải

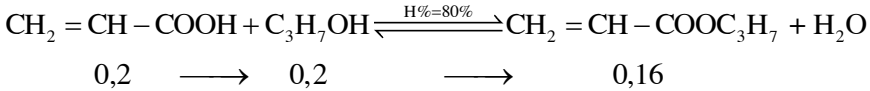
$$\Rightarrow \text{Số C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_M} = \frac{1,5}{0,5} = 3 \Rightarrow \text{Hỗn hợp M} \begin{cases} \text{C}_3\text{H}_7\text{OH} \\ \text{C}_3\text{H}_y\text{O}_2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 4x + y \cdot \frac{k}{2} = 1,4 \Rightarrow y = \frac{1,2}{8-k} \quad (1)$$

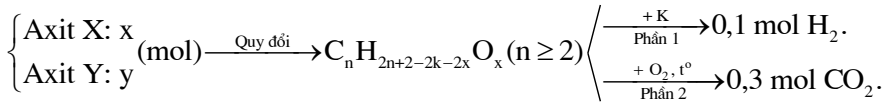
$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} x + y = 0,5 \\ y > x \end{cases} \Rightarrow 0,5 > y > 0,25 \quad (2) \xrightarrow{\text{Từ (1), (2)}} \begin{cases} k = 4 \Rightarrow C_3H_4O_2 \\ x = 0,2 \text{ mol} \\ x = 0,2 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow m_{\text{este}} = m_{CH_2 = CH - COOC_3H_7} = 0,16 \cdot 114 = \boxed{18,24 \text{ gam}}$$

Câu 135:

Hướng dẫn giải

- Giả sử Y nhiều hơn X 1 nhóm chức – COOH

$$\xrightarrow{\text{Phản 1}} \frac{1}{2} n_X + n_Y = n_{H_2} \Leftrightarrow \frac{1}{2} x + y = 0,1 \text{ mol}$$

$$\xrightarrow{\text{Phản 2}} \text{Số } \bar{C} = n = \frac{n_{CO_2}}{x+y} = \frac{0,3}{x+y} < \frac{0,3}{0,5x+y} = 3 \xrightarrow{n \geq 2} n = 2 \Rightarrow \begin{cases} X \text{ là } CH_3COOH \\ Y \text{ là } (COOH)_2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{Giả thiết}} \begin{cases} \frac{1}{2} x + y = 0,1 \\ 2x + 2y = 0,3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \%m_{(COOH)_2} = \frac{0,05 \cdot 90}{0,05 \cdot 90 + 0,1 \cdot 60} \cdot 100 = \boxed{42,86\%}$$

Câu 136:

Hướng dẫn giải

Trong H_2O : Peptit + $(n-1)H_2O \longrightarrow n \alpha$ - aminoaxit

$$\text{Đặt } \begin{cases} \text{Peptit X có } a \text{ gốc } \alpha \text{ - aminoaxit : } x \\ \text{Peptit Y có } b \text{ gốc } \alpha \text{ - aminoaxit : } 2x \end{cases} (\text{mol})$$

$$\Rightarrow \begin{cases} ax + 2bx = 0,16 + 0,06 \Leftrightarrow (a+2b) \cdot x = 0,22 \\ \sum -CONH- = (a-1) + (b-1) = 5 \Leftrightarrow a+b=7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \underbrace{(a+b)}_7 x < \underbrace{(a+2b)}_{0,22} x < \underbrace{(2a+2b)}_{14} x \Leftrightarrow 7x < 0,22 < 14x \Rightarrow \frac{11}{700} < x < \frac{11}{350}$$

$$\text{Mặt khác: } \sum n_{\text{H}_2\text{O}} = (a-1).x + (b-1).2x = \overbrace{(a+2b)}^{0,22}.x - 3x$$

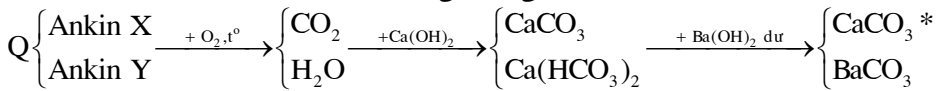
$$\xrightarrow{\frac{11}{700} < x < \frac{11}{350}} 0,22 - 3 \cdot \frac{11}{350} < n_{\text{H}_2\text{O}} < 0,22 - 3 \cdot \frac{11}{700} \Leftrightarrow \frac{22}{175} < n_{\text{H}_2\text{O}} < \frac{121}{700}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_{\text{peptit}} + m_{\text{H}_2\text{O}} = m_{\text{glixin}} + m_{\text{alanin}} \Leftrightarrow m_{\text{peptit}} = 17,34 - 18.n_{\text{H}_2\text{O}}$$

$$\xrightarrow{\frac{22}{175} < n_{\text{H}_2\text{O}} < \frac{121}{700}} 17,34 - 18 \cdot \frac{121}{700} < m_{\text{peptit}} < 17,34 - 18 \cdot \frac{22}{175} \Leftrightarrow \boxed{14,22 < m_{\text{peptit}} < 15,07}$$

Câu 137:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{\text{BT Ca}} n_{\text{CaCO}_3} + n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = n_{\text{Ca(OH)}_2} \\ 18,85 = m_{\text{CaCO}_3} + m_{\text{CaCO}_3^*} + m_{\text{BaCO}_3} \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a + b = 0,09 \text{ (mol)} \\ 100(a + b) + 197b = 18,85 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,04 \\ b = 0,05 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\xrightarrow{\text{BT C}} n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} + 2n_{\text{Ca(HCO}_3)_2} = 0,04 + 0,05 \cdot 2 = 0,14 \text{ (mol)}$$

$$m_{\text{dd tăng}} = (m_{\text{CO}_2} + m_{\text{H}_2\text{O}}) - m_{\text{CaCO}_3}$$

$$\Leftrightarrow 3,78 = (0,14 \cdot 44 + 18 \cdot n_{\text{H}_2\text{O}}) - 0,04 \cdot 100 \Leftrightarrow n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,09 \text{ mol}$$

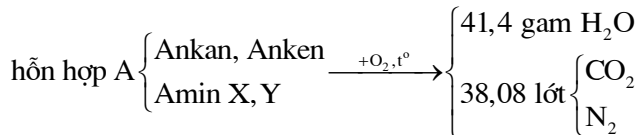
$$\Rightarrow n_{\text{Ankin}} = n_{\text{CO}_2} - n_{\text{H}_2\text{O}} = 0,14 - 0,09 = 0,05 \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} \text{Ankin X: } 0,03 \\ \text{Ankin Y: } 0,02 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\text{Số } \overline{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{Ankin}}} = \frac{0,14}{0,05} = 2,8 \xrightarrow{\text{Số C ankin } \geq 2} \boxed{\text{X là } \text{C}_2\text{H}_2}$$

$$\text{Gọi số C trong Y là } n \Rightarrow \frac{0,03 \cdot 2 + 0,02 \cdot n}{0,05} = 2,8 \Leftrightarrow n = 4 \Rightarrow \boxed{\text{Y là } \text{C}_4\text{H}_6}$$

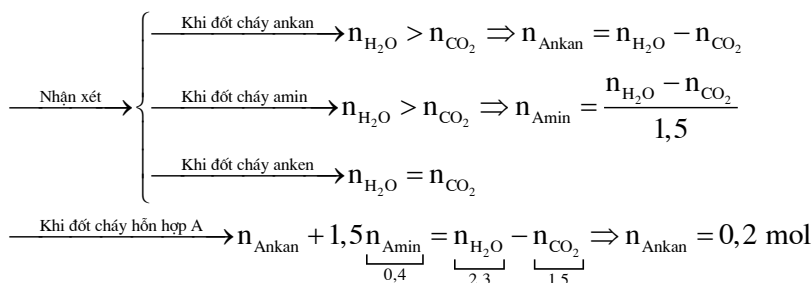
Câu 138:

Hướng dẫn giải

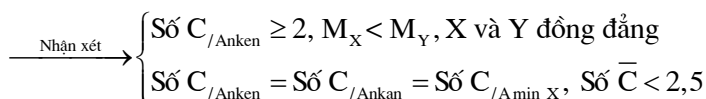

$$\xrightarrow{\text{BTN}} n_{\text{amin}} = 2n_{\text{N}_2} \Leftrightarrow 0,4 = 2n_{\text{N}_2} \Rightarrow n_{\text{N}_2} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có: } V_{\text{N}_2} + V_{\text{CO}_2} = 38,08 \Leftrightarrow 0,2 + n_{\text{CO}_2} = \frac{38,08}{22,4} \Leftrightarrow n_{\text{CO}_2} = 1,5 \text{ mol}$$

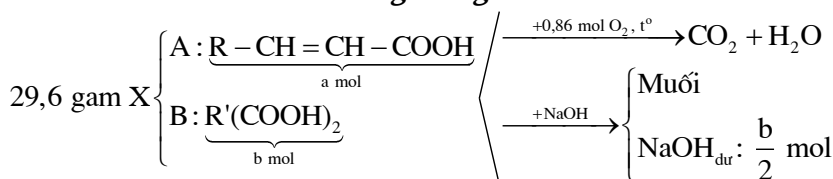
$$\Rightarrow \text{Số } \bar{C} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_A} = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_{\text{Ankan}} + n_{\text{Anken}} + n_{\text{Amin}}} = \frac{1,5}{0,2 + 0,4 + n_{\text{Anken}}} < \frac{1,5}{0,6} = 2,5$$

$$\Rightarrow 2 \leq \text{Số } C_{/X} < 2,5 \Rightarrow \text{Số } C_{/X} = 2 \Rightarrow \boxed{X \text{ là } C_2H_5NH_2}$$

Câu 139:

Hướng dẫn giải

Ta có: $\left\{ \begin{array}{l} \text{BTKL} \rightarrow 44n_{\text{CO}_2} + 18n_{\text{H}_2\text{O}} = 29,6 + 0,86.32 = 57,12 \text{ gam (1)} \\ \text{BINT O} \rightarrow 2n_{\text{CO}_2} + n_{\text{H}_2\text{O}} = (2a + 4b) + 2.0,86 \text{ (2)} \end{array} \right.$

$\xrightarrow{n_{\text{CO}_2} > n_{\text{H}_2\text{O}}} \left\{ \begin{array}{l} \frac{57,12}{44} = 1,29 > n_{\text{CO}_2} > \frac{57,12}{44 + 18} = 0,92 \\ \frac{n_{\text{CO}_2}}{a + 2b} < \text{Số } C = \frac{n_{\text{CO}_2}}{a + b} < \frac{2n_{\text{CO}_2}}{a + 2b} \\ \frac{26,16 - 8n_{\text{CO}_2}}{36} < \frac{26,16 - 8n_{\text{CO}_2}}{36} \end{array} \right.$

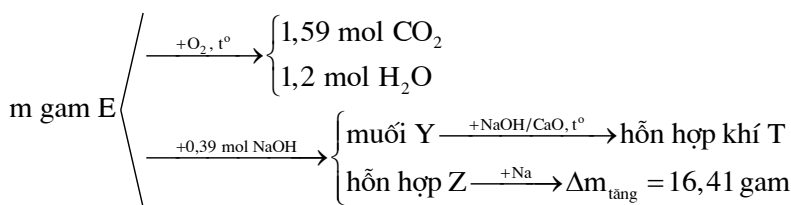
$\xrightarrow{\frac{n_{\text{CO}_2 \text{ min}} = 0,92}{n_{\text{CO}_2 \text{ max}} = 1,29}} \frac{1}{\frac{36n_{\text{CO}_2}}{9} - 2} < \text{Số } C < \frac{1}{\frac{36n_{\text{CO}_2}}{8} - 1} \Leftrightarrow 2,93 < \text{Số } C < 3,13$

$\Rightarrow \text{Số } C = 3 \Leftrightarrow \begin{cases} C_Y = 3 \text{ (CH}_2 = \text{CH} - \text{COOH)} \\ C_Z = 3 \text{ (HOOC} - \text{CH}_2 - \text{COOH)} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 72a + 104b = 29,6 = m_X \\ 3a + 2b = 0,86 = n_{O_2} \end{cases}$

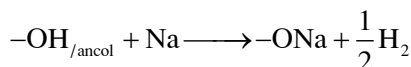
$\Leftrightarrow a = 0,18 \text{ mol và } b = 0,16 \text{ mol} \Rightarrow \%m_B = \frac{0,16.104}{29,6} \cdot 100 = \boxed{56,22\%}$

Câu 140:

Hướng dẫn giải

Xét tỉ lệ mol phản ứng, ta thu được : $n_{\text{COO}^-} = n_{\text{OH/ancol}} = n_{\text{NaOH}} = 0,39 \text{ mol}$

$$0,39 \longrightarrow 0,195$$

$$\Rightarrow \Delta m_{\text{tăng}} = m_Z - m_{\text{H}_2} \Leftrightarrow 16,41 = m_Z - 0,195.2 \Leftrightarrow m_Z = 16,8 \text{ gam}$$

$$\xrightarrow{\text{BTKL}} m_Z = m_C + m_H + m_O \Leftrightarrow 16,8 = \sum (m_C + m_H) + 0,39.16$$

$$\Leftrightarrow \sum (m_C + m_H) = 16,8 - 6,24 = 10,56 \text{ gam}$$

$\xrightarrow{\text{Nhận xét}}$ Hỗn hợp E chứa este có số nhóm chức không quá 2 nên ancol tạo este có tối đa 2 nhóm chức. Vậy trong hỗn hợp Z thu được có hai ancol no

có cùng số nguyên tử C $\Rightarrow Z \left\{ \begin{array}{l} \text{Ancol no, đơn chức A : C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O} (x \text{ mol}) \\ \text{Ancol no, hai chức B : C}_n\text{H}_{2n+2}\text{O}_2 (y \text{ mol}) \end{array} \right.$

$$\xrightarrow{\text{BTO}} n_{\text{O}_Z} = n_A + 2n_B \Leftrightarrow x + 2y = 0,39 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có, bất đẳng thức : } 0,5x + y < x + y < x + 2y \Leftrightarrow 0,195 < x + y < 0,39 \quad (1)$$

$$\text{Ta có : } \sum (m_C + m_H) = (14n + 2).(x + y) = 10,56 \text{ gam} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{Thay (1) vào (2)}} \frac{10,56}{0,39} < (14n + 2) < \frac{10,56}{0,195} \Leftrightarrow 1,791 < n < 3,725$$

Theo giả thiết: ancol có hai nhóm chức $\Rightarrow 2 \leq n < 3,725 \longrightarrow \left\{ \begin{array}{l} n = 2 \\ n = 3 \end{array} \right.$ nhưng

biết rằng hỗn hợp ancol này không tác dụng tạo phức màu xanh với $\text{Cu}(\text{OH})_2$ ở điều kiện thường nên loại trường hợp ancol là $\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2$ tức là loại $n = 2$

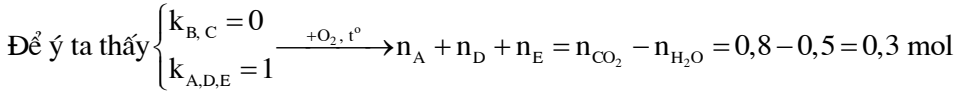
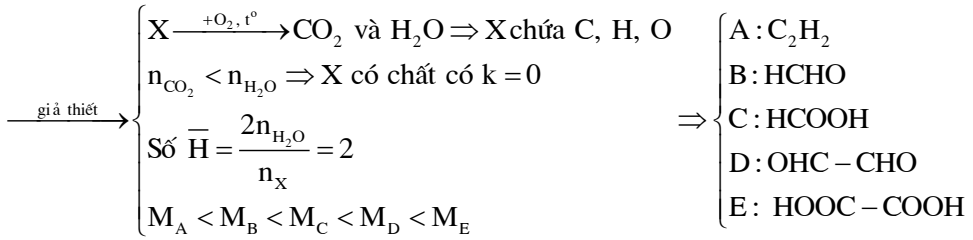
$$\Rightarrow 16,8 \text{ gam Z} \begin{cases} \text{C}_3\text{H}_7\text{OH} : x \text{ mol} \\ \text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2 : y \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + 2y = 0,39 \\ 60x + 76y = 16,8 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0,09 \\ y = 0,15 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{C}_3\text{H}_6(\text{OH})_2} = \frac{76.0,15}{16,8} . 100 \approx 67,85\% \xrightarrow{\text{gần nhất}} \boxed{68\%}$$

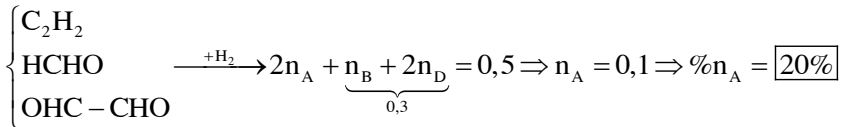
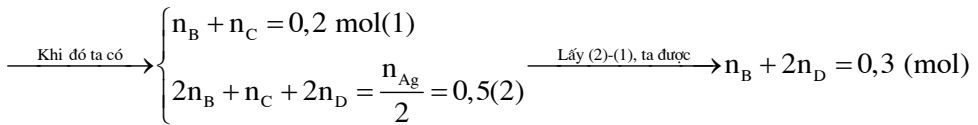
Câu 141:

Hướng dẫn giải

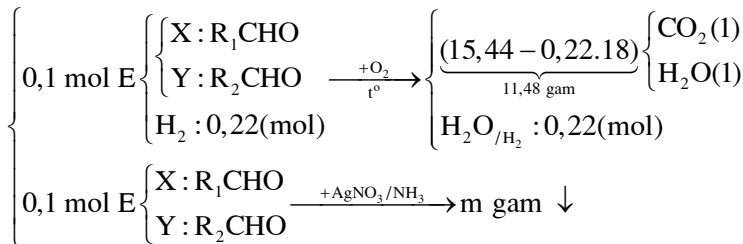

$$\Rightarrow n_B + n_C = 0,5 - 0,3 = 0,2 \text{ mol}$$

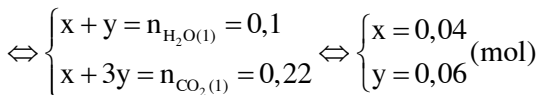
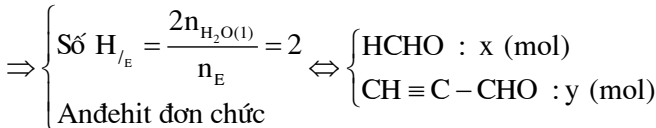
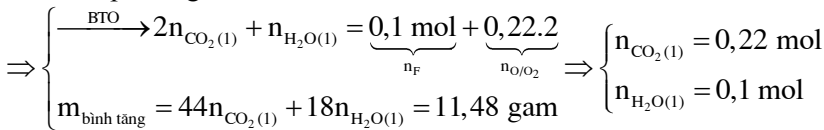

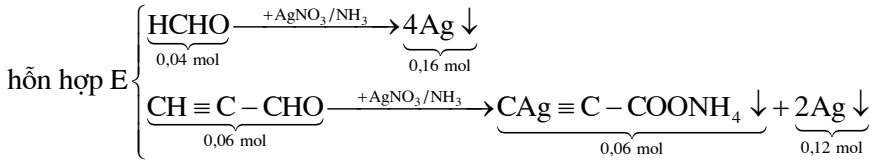
Câu 143:

Hướng dẫn giải

Ta có hệ phương trình sau:

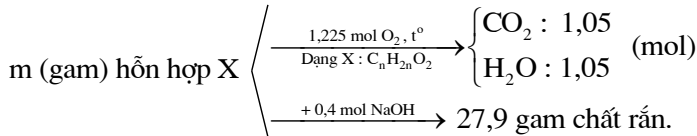

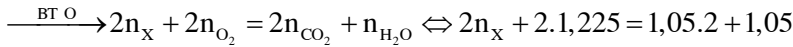
$$\Rightarrow m_{\downarrow} = 194.0,06 + (0,16 + 0,12).108 = \boxed{41,88 \text{ gam}}$$

Câu 144:

Hướng dẫn giải

Nhận xét : $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}} = 1,05 \Rightarrow X$: este no, đơn chức, mạch hở ($\text{C}_n\text{H}_{2n}\text{O}_2$).

$$\Leftrightarrow n_X = 0,35 \text{ (mol)} \Rightarrow n = \frac{n_{\text{CO}_2}}{n_X} = \frac{1,05}{0,35} = 3 \left\{ \begin{array}{l} \text{Y: HCOOC}_2\text{H}_5 \text{ (a mol)} \\ \text{Z: CH}_3\text{COOCH}_3 \text{ (b mol)} \end{array} \right.$$

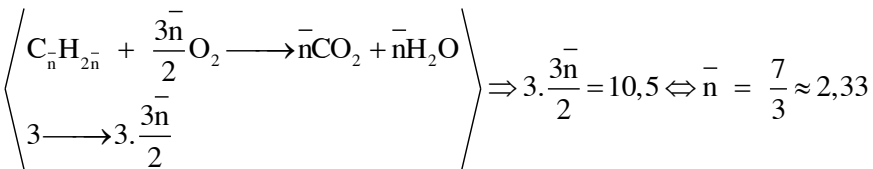
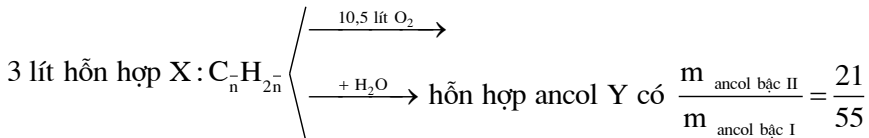
$$m_{\text{rắn}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{NaOH dư}} \Leftrightarrow 27,9 = 68a + 82b + (0,4 - 0,35).4 \Leftrightarrow a + b = 0,35 \text{ (1)}$$

$$\xrightarrow{\text{giả thiết}} a + b = 0,35 \text{ (2)}$$

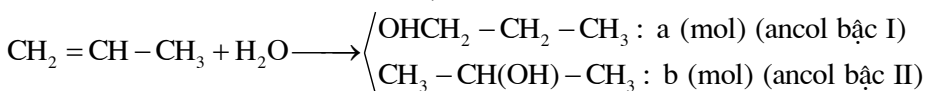
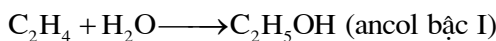
$$\xrightarrow{\text{từ (1) và (2)}} a = 0,2 \text{ mol và } b = 0,15 \text{ (mol)} \Rightarrow \boxed{\frac{a}{b} = 4 : 3}$$

Câu 145:

Hướng dẫn giải

$$\Rightarrow X \left\langle \begin{array}{l} \text{C}_2\text{H}_4 : x \\ \text{C}_3\text{H}_6 : y \end{array} \right. \text{ (mol)} \Rightarrow \begin{cases} x + y = 3 \\ \frac{7}{3} = \frac{2x + 3y}{3} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 1 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\text{Ta có: } \begin{cases} a + b = 1 \\ \frac{m_{\text{ancol bậc II}}}{m_{\text{ancol bậc I}}} = \frac{21}{55} = \frac{60b}{60a + 46.2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 0,3 \\ b = 0,7 \end{cases} \text{ (mol)}$$

$$\Rightarrow \%m_{\text{OHCH}_2\text{-CH}_2\text{-CH}_3} = \frac{60.0,3}{60.1 + 46.2} \cdot 100 = \boxed{11,84\%}$$